

بیره و هریه کانی سمنگای

نووسینی

محمود سمنگای

چاپی دووم

ناوې كټيب: بېره وهر بيه كانې سېنگاوي

نووسينې: مه حمود سېنگاوي

سالى: ۲۰۰۵

نڅښه سازي و بهرگ: نازه نين سالح

چاپخانه: دهزگاي چاپ و پښتني همدې

تيراژ: ۱۵۰۰

ژماره سپاردن (۱۲۹) سالى (۲۰۰۴) سېنگاوي وزارتې پښتني

بڼه وهرگير اوډه.

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النِّقَافِي)

براي دائلود كتابهاي مختلف مراجعه: (مُنْتَدَى اقرا النفاي)

بۆدایەزانانی چۆرەها کتیب:سەردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النِّقَافِي)

www.lqra.ahlamontada.com

www.lqra.ahlamontada.com

للكتب (كوردی , عربي , فارسي)

يَنشَكِّهْ شَهْ به :

هَمْوَو شَهْ هِيْدَانِي گَهْلَهْ كَهْم كَهْ مَوْمِي
سَهْرِ فَرَا زِي دَوَارُوْژِيَانْ به خَوِيْنِي خَوِيَانْ
دَاگِيْرِ سَاَنْد

پیشہ کی چابی دووہم

چاپی یه که می بیرە و مریه کانم نه گه یشته دەست زۆر کهس به هۆی
ئه وهی زۆر تر بۆ کتێبخانه گشتیه کان و هه ندی دامودەزگا و لایەن و
که سایه تی پۆشنیری ناردبووم بۆیه داواکاریه کی زۆرم له لایەن خه لکیه وه
بۆ دەستخستنی پێگه یشتوو ، منیش لای خۆمه وه بپارم دا جاریکی تر
چاپی بکه مه وه .

دياره هه موو نووسينيك به كامى دلى هه موو كهسيك نيه ، به لكو
خه لكى دابهش نه بنه سه ر دوو به رى : پشتيوان و دژ ..هه ركه سيكيش
مافى خو يه تى له هه ر به ريه كدا بى نازادانه بى و راي خو ي دمري رى.

ئەم بىرەۋەرييانەى منىش بەھەردو ئافارەگەدا ھەمان
 ھەئۆستەى لەسەر گراۋەو قسەى لەسەر ووتراۋە .. خەلگانىك چى بە
 نامە يان بە نووسين لەسەر لاپەرەى رۇژنامە يان سايتەكان شتيان
 نووسيوۋە بەدلتيان بوۋە ، ھەندىكى تريس كە زۆر كەمن دژ بوون تا
 رادەى تۆمەت خستەنە پالمان كە كاريگەرى لەسەر من درووست نەكردوۋە
 بەلكو بەسنگى فراوانەو ەومر مگرتوۋەو دلتيام ئەوانە ھۆكاريك پالى پيوە

ناون ئەۋەشتانەيان نووسىيىت و رۇژىك ئەگەنەۋە ناۋ بازنەى وىژدان و
 ھەست بە ئازار ئەگەن. ئەمە بىرەۋەرىيەكانى مەنە ، پراۋ بوجوۋنى مەنە
 لەسەر پۈۋداۋو باردۇخەكانو بۇ ستايشى خۆمەنەۋوسىۋە بەلگۈ باسى
 شۆرش و مىللەتەكەمەم كىرۈۋەۋوۋىستۈۋە لايەنى كەمى ئەۋەشتانە لە

ناون ئەوشتانەيان نووسىيىت و پۇزىك ئەگەنەوۋە ناو بازنەى ويژدان و
 ھەست بە ئازار ئەگەن. ئەمە بىرەمورىيەگانى منە ، پاو بوچوونى منە
 لەسەر پووداۋو باردۇخەگانو بۇ ستايىشى خۇم نەنووسىوۋ بەلگو باسى
 شۇرپش و مىللەتەكەمەم كىردوۋەوويستوۋمە لايەنى كەمى ئەوشتانە لە

فهوتان رزگار بکه مو به پئی توانی خۆم تۆمارم کردوون. دیاره نووسینیکی وا له هه له وکه مو کۆری به دهر نابێ به تاییه تی له کاتی نووسینه وه یان تاییپ کردندا که زۆر دهستی بینیه وه برانی کاره باش شتی ئی قرتاندووه وه هه له شی تیکه وتوو یان شت په ریوه بۆیه له م چاپه دا ئه م مه سه لانه چاک کراونه ته وه یان دهستکاری کراون که کاری له ناوه پرۆکی بیرده وهریه کان نه کردوو.

من لای خۆمه وه سوپاسی بێ پایانی هه موو ئه و برادهر و دۆستانه ئه که م که به تیبینه کانیا ن یارمه تیا ن دام بو دوه له مه ند گردنی بیرده وهریه کانم .. هه روه ها سوپاسی هاوکاری کردنه کانێ مامۆستا عه لی په رله مان ئه که م که له گه ل پیاچوونه وه وه سه رپرشتی گردنی چاپکردنه کهیدا ماندوو بووه .
ئومیده وارم ئه م کاره مان له ئاستی داوا ی ئیوه ی خوینه ری به ریزدا بێ.

مه حمود سه نگاوی

۲۰۰۵/۱۰/۱

ھەموو مەۋقەئىك لى ۋىياند ئادىگارى ھەيە، چ ھى ۋۇژگارى خۇشى و شادى و چ ھى سەردەمى ناسۋى و ناھەموارى. ديارە ۋىانى پىشمەرگايەتى دىيان ئادىگارى سەرسوۋرھىنەرى تىدايە كە پەندو دەرسى باشى ئىۋەرنەگىرى، بەلام ئەۋەى ۋەچاۋ ئەگىرى كەم پىشمەرگە بىرەۋەرىيەكانى ياداشت ئەكات، بەلكو زۇر گەۋھەرى وورشەدار ئەگەۋىتە ناو گۆمى قەرامۇشى و لەيادچوۋنەۋە، بۆيە پىۋىستە ھەموو پىشمەرگەيەك ۋۇزانە ھەر ۋووداۋىك چ تايبەت بە ۋىانى خۇى و چ ھى شتى گشتى ياداشت بىكەن و ئەۋى بەدلىاندا ختوۋرە ئەكات بىنۋوسنەۋە تاكو ئەۋ سەرچاۋە بەنرخەۋەكو مىژۋوى شۇرش سوۋدى ئىۋەربىگىرى.

ئا لەم ۋوانگەيەۋەۋ دەركىردن بەپىۋىستى ئەم مەسەلەيە دەستم دايە قەلەم. ئەۋەى خۇم تيا بەشدارىم كىردوۋەۋ بىنىۋمە يا بىستۋومەۋ پەيۋەندى بەگوردو شۇرپشەۋە ھەيى ئەۋەى لە تۋانامدا ھەيە نوۋسىۋمەتەۋە. ديارە مەن نەدەستى نوۋسىنم ھەيە نەلە شىۋەى ياداشت نوۋسىنىشدا شارمزايم ھەيە، ھەروەھا نە لە شىكىردنەۋەى مەسەلە سىياسىيەكانىشدا بەلەدم. ئەۋى مەن كىردوۋمە ھەۋىئىكى بچوۋكە لە بوارى يادگارى نوۋسىنەۋەدا كە پىۋىستە بۇ ئەۋەىۋەكو بەشدارىيەكى بچكۆلانە تەماشى بىگىرى بۇ نوۋسىنەۋەى مىژۋوى شۇرش كە لە گۆى چەند سەرە قەلەم نوۋسىنىكى ئاۋادا شتى باشى ئى ھەئەھىنجىرى. چۈنكە زۇر چار بىرەۋەرى نوۋسىنەۋە ئەبىتە سەرچاۋەيەكى گىرنگ بۇ ھەلگۆزىنى زانىارى بەپىز لە بابەت كىشەۋ مەسەلە سىياسى و ئابۋورى و فكىرى و شتە كۆمەلەيتىيەكان ... ھتە. ھەرچەند مەن بۇم نەلۋاۋە زۇر مەبەست

لیردا به تیرو ته سەلی بنووسمەووە بەبەلگەو مستەمسەکات شتەکان
بەخەمە بەردەست کە ئەمە لە توانای خەلکی شارەزا لە مەیدانی
نووسینەویدا، بۆیە ئەوەی من ناچیتە ئەم خانەییەو.

دیارە بە سنگیکی فراوانیشەووە هەر رەخنەیک لە ناوەرۆکی ئەم
یادداشتانە بگیری و مەژگرم چونکە لە هەموو مەبەستەکان بەرپرسیارم،
بیرەمورییەکانیش تائەم سنوورە نابڕیتەو، بەلکو لە نووسینەووە
شتەکانی داهاوو ئەوەی پێویست بکات بەردەوام ئەبم.

لە گۆتاییدا هیوادرام هەموو پێشمەرگەیک بە تایبەتی ئەوانە
کە کۆن و شتەکانیان لە یاد ماوە لەم ڕووەوە کە مەترخەمی نەکەن، چیان
لە توانادایە بێخەنە کار بۆ نووسینەووە بیرەمورییەکان هەر هیچ نەبێ با
لە ئەرشیدا بمانیتەو، کە پاشەپۆژ سوودو کەلکی خۆی نەبێ، کە
ئەنقەلە شوومەکان زۆر شتی ئی فەوتانەدین. هەقە ئەمە بکەینە دابو
هانی برادەرمان بەدەین.

مەحمود سەنگاوی

سەرەتای سالی ۲۰۰۴

منالی

سەنگاۋ ناۋچەيەكى بەرۋراۋانە، دېھاتىكى زۆرى ھەيە، كۆمەڭلىك ھۆزى
 حيا جىيائى تىدا ئەزىۋەككۈ: جاف، ھەمەۋەند، زەنگەنە، پەمباتى، شىخ ... ھەند.
 ناخىيەك ھەر بەۋ ناۋەۋە ھەيە كە سەر بە قەزائى چەمچەمالە ئەكەۋىتە
 بەردەم چىيائى سەگرمە، دەشتىكى پان بەرىنى ھەراۋە، لاي خوارەۋە چەمىكى
 بىچوۋكى پىدا تى ئەپەرى پى ئەلەين چەمى دەرەسۈۋر، ئاۋى زۆرى نىيە،
 جادىيەكى ئى ئەۋرات بۇ چەمچەمالە يەككىكى تر بەرەۋ قەرداخ قىرتاۋ كراۋە،
 جادىيەكى ترى قىرتاۋ كراۋ بۇ قەدر كەرەم بەسەر شاخى زالۋاۋا، لەسائى
 ۱۹۷۶دا ھۆكۈمەت دەستەبەكار بوۋ بۇ كەرنەۋە جادىيەكى تر بەبىنارى سەگرمەدا
 بۇ دەرەندىخان، ديارە ئەم رېڭايانە ھەموۋيان بەمەبەستى كارى سەربازى
 كراۋن ئەك بۇ خەزمەتگوزارى ئاۋەندەكەرنەۋە كوردستان و شارسەتەنەيت.

نەم ناوچەيە زۆر دواکەوتوو، گەشە کردنی کۆمەڵایەتی و سیاسی و
 رۆشنبیری ئەوتۆی بەخۆیە و نەبینیوه، حکومەتی عێراقی بایەخی تەواوی بۆ
 نەداوه بگره درووست کردنی شی ھەر بە مەبەستی کۆنترۆلی ناوچەکە بوو بۆ

لا اله الا انت سبحانك اني كنت من الظالمين
يا ذا الجلال والإكرام

باوکیشم حەمە ئەمینی عەلی عەبدوڵلای محەممەدی ھەبەر، بێنەواو دەست کورت گەورە بوو. لە ساڵی ۱۹۳۱ باوکی لە شەری ئاوباریکدا شەھید کراو، کەس نەبوو بێخاتە بەر خۆیندن لە حوجرە مەلاکان، ھەر خەریکی جووتیاری بوو کە ژانیکی تابلیی پر لە ئەشکەنجە و ناھەمواری بوو، ساڵ دووانزە مانگ وەکو ھەموو جووتیارەکانی تری کوردستان بە دیار پارچە زەویە کەووە کە کێلایەتی دانیشتووە خوا بارانی بۆ ببارینی و دەرگە کە بۆ سەوزی و بەرو بوومە کە بچینی تەو ئەگەر ئەویش دەر و ئاغات لێ نەداو ئاغا دەست پەییوندەکانیشی بەرۆکی بێ نەگرن.

دایکیشم ناوی (تەمین مەحمود مرادخان) ە لە ھۆزی ئالێبەگی تیرە مکیەلی جافە کە لە گوندی کۆیکی سەنگاو نیشتەجێ بوو و لە بنەمالە یەکی دیاری ئەو ھۆزیە..

ئەو مەینەتیەش بۆ ئێمە بە میرات مایە و بە شەمان ئەو باشتر نەبوو، پێنج براو خوشکێک لە پانتایی ئەم ژیانە دا وەکو ھەزاران بنەمالە ی ڕووت و ڕەجالی تری کورد ملی ڕێگای سەخت و پر لە ئەشکەنجە مان گرتە بەر لە ژێر ساباتی ڕەنج و تەقەلای کاری گشتو کالی بە ھۆیە دواکە و توو وەکان ئارمەقە ی ڕەشو مۆرمان ئە ڕشت، قامچی داغدار ی ئاغا گەنە دەر مەبە گەکان ھەمیشە بە گازەرای پشتمانە و بوو، ئەوانیش بۆ سوودی خۆیان ئامادە نەبوون کە سێک فیری حەرفێک بکەن، چونکە لە بەر ژە وەندی پاشە ڕۆژیان ئە ترسان، بە لام زەبرو زەنگ و چەوسانە وە خەلک فیری خەبات ئە کەن، ئە گەر چی خەلک لە قوتابخانە شدا نە خوینی، خۆ ئە گەر مەلایەک یان فەقیەک بەاتایە و بیویست بوایە شتێک فیری خەلکی بکات جەز مەیان ئە داو دووریان ئە خستە و، پیاو بە تەمەن و پیرەکانی ئەو ناوہ بۆیان گیرا و مەتە وە کە مامۆستا مەلا کاکە حەمە ی سەیفوللا کە شاعیر و زانیەکی تیکۆشەر و مامۆستایەکی پایە بەرزی کورد بوو ھاتوو تە دیبە کە مان و قوتابخانە یەکی کردو و تە وە، دوو سێ سائیک توانیویە ب مینی تە وە، جاریکی تریش ھاتوو تە وە و چەند سائیک ماو تە وە و پاشان چوو تە دیبە فەقێ مستەفا لەویش ھەمان دەستوور قوتابخانە ی کردو و تە وە، لەبەر ئەو مە ترسی لە سەر دەسەلاتی دەر مەبە گەکان

هەبەر، بێنەواو
دایکیشم ناوی
تەمین مەحمود
مرادخان ە
لە ھۆزی
ئالێبەگی
تیرە مکیەلی
جافە کە
لە گوندی
کۆیکی
سەنگاو
نیشتەجێ
بوو و
لە بنەمالە
یەکی
دیاری
ئەو
ھۆزیە..

درووستکردووه، نهیتوانیوه لهوه فرهرتر بمینینهوهو ههر خویشی مهبهستی بووه له زۆر شوینو جیگا قوتابخانه بکاتهوهو خه لگی فیڤری خوینهواریو زانست بکاتو له کویرهوهری نهزانین پرزگاریان بکات ئهئین خه لکه که ههندیکیان لهوهوه فیڤری سروددی ئهی پهقیب بوونو ماموستا ههموو ئاواتیکی فیڤرکردنو نووسینو خویندنی کوردی بووه.

جا له دەورووبەریکی ئاواداو له چوارچیوهی بارو دۆخیکی ئالۆزدا منیش زادهی دەستی ئەو دۆخو پۆژگاردەو ئەو هەلەم بۆ نەرەخساوه که ئیستاوهکو خائیکی ڕەش له قوولی دەروونما چەسپاوه، که گەوره بوومو ھامیدەم پەیدا کرد بەھۆی گوێگرتن له خەلک و نزیکیبۆنەوہ له مائی مەلای دێیەکەمان کەناوی مەلا سەعید بووو کابرایەکی ھەژار بوو، حەزم له خوێندن ئەکرد ئەو مەلایە جگە له کتێبە ئایینیەکان شتیکی له مەسەلە ی فیڕبوون و خوێندن نەئەزانی، جارێکیان چوو مەلای داوام کرد فیڕی خوێندن و نووسینم بکات وەلامی دامەوہ: تازە تۆ گەورە بوویت ناتوانی فیڕی هیچ ببیت، منیش بە دڵشکاوییەوہ گەرامەوہ له پێگادا چاوم بە مەلا بەکری کۆری کەوت مەسەلەگەم بۆ باسکرد، ئەم بە پێچەوانە ی باوکیەوہ ئومێدیکی گەشی پێبەخشی موووتی: نەخیروانییە بە باشی ئەتوانی فیڕی نووسین و خوێندن ببیت، ھەر سەھینی دەفتەر و قەلەم بێنەو ھەول ئەدەین. بۆ سەھینی بوومە شاگردی مەلا بەکر لە سەر زەرعاتەکەمان که پێکەوہ شەریک بووین بۆ یەکەم جار ھەند ئ ناووووشە ی بۆ نووسیم، منیش زۆر بە دڵ گەرمییەوہ خەریک بووم، تاکو فیڕی ناوی خۆم و چەندووشە ییەکی تر بووم وازم نەھێنا، ئیتر بە تەواوی لە نووسین و خوێندنەوہدا شارەزابووم و ئەوہی ئیستا ئەیزانم خۆم بە قەرزارباری ئەو له قەلەم ئەدەم، چونکە ئەو بوو زۆر شتی فیڕکردم، گرێکۆیەری گەلیک مەبەستی شاراوہی ژیا نی بۆ کرد مەوہ.. گەر ئەو نەبوا یە لەوانە بوو له بەشە تاریکەکە ی ئەم ژیا نەدا بوا یەم.

[Handwritten signature]

خولیای

کوردايه تی

ئاۋچەكەمان لەپرووی مەسەلىى سياسىيەوہ دواكەوتووبوو، ھوشيارى سياسىىو حيزبىيەتى نەبوو ھەرچەند شۆرش و ھىزى پىشمەرگە ھەبوو كەمتر بىريان لە بلاؤكردنەوہى سياسەتى شۆرش و پۆشنبىر كردنى خەلكى لەدنياكەكاندا ئەكردەوہ، كادىرەكان پۆلى كاريگەريان نەئەبىنى، تەنيا ھۆيەك بوو بۆ چەسپاندنى دەورى دەسەلاتى ئاغاو شىخو مەلاكەن كە كادىرە حيزبىيەكان ئەھاتنە دىيەتەكان بە تەنيا ئەچوونە مائە ئاغاكان و تەنانەت ئابوونەكەشيان ھەر ئاغا كۆى ئەكردەوہ، بۆ ئەوہى كادىرەكان نەچنە ناو خەلكىيەوہو نەكەونە ژىر كاريگەرىتى بىرى شۆرشگىرىيەوہ.

زۆر جار ئەگەر كەسبىك بىزىو بىبايوو شتىكى بىزانىايە لاي كادىرەكە بە شىوعى لى قەلەم ئەدراو دىزايەتى ئەكرا، كەم كەس ھەبوو بىكەوئە كۆپى كارى سىياسىيەو، خىزمىتىم ھەبوو بىناوئى مەلا ھەمە ئەمىن قادىر مەراخان ئەيان ووت شىوعىو نوپۇز ناكاو كافىر، وەكو شتىكى بىس تەماشايان ئەكرد بە لام مەسەلەكە نوپۇز كافىر بوون نەبوو، بەلكو ئەو خەللى ھوشيار ئەكردەو و ھانى ئەدان نەچنە ژۇر رېگىفى شىخ و ئاغاو، تاكو لەسالى ۱۹۶۸ ھەرچەند بەتەمەن مەنالىش بووم ھەر ئەو مەلا بەكرە پەيوەندى پىئەكردم بۇ رېگىخستى پارتى دىموكراتى كوردستان مەنەش ئەمەم پىخۇش بوو ھەر ئىشىكىيان پى بىسپاردايەم جىيەجىم ئەكرد تاكو سالى ۱۹۶۹ كرامە ئەندام.

بەياننامەى ۱۱ى ئازارى ۱۹۷۰ ۲۰۰۰دەۋىكى گىرنگ بوو لەژيانى گەلەكەماندا
 كە شۆرشى كوردو بەعسى حوكمران مۆريان كرد. ماۋەى چوار سال دانرا بۆ
 جىبەجىكردى ناۋەرۈكەگەى، ھەرگە بەيانەكە بلاۋ بوۋە پارتى لە ھەموو
 شارەكانى كوردستاندا بارەگەى كىردەۋە، ھىزى پىشمەرگە كەۋتەنە ھەسانەۋە لە
 دىھاتەكاندا بارەگەيان دانا.

پارتى حىزىيىكى كۆنە ۋاھەن مېژوۋىيەكى دوورو درىژە لە
 ھەلومەرجىكى بابەتى لە ۲۰۰۰گارىكى مېژوۋىيى ناسكدا لە لاىەن تىكۆشەرانى
 مەيدانى كوردايەتى كەلە دىسۆزانى رېگەى خەباتدا درووست بوو بۆ
 سەرگردايەتى كىردى جولانەۋەى سىياسى كوردو خەباتى شۆرشگىرانەى خەلگى
 كوردستان و پەتەكەنەۋەى سەمە ۋاوانەكانى داگىرگەران و دەستەبەر كىردى
 مافە رەۋاكانى كورد. ئەو زەمەنە مەلا مستەفاۋەكو سەرگىردەى يەكەمى پارتى
 دانرا گەر چى لە ۲۰۰۰ى بىرى سىياسى و كارى حىزىبەتەۋە نەخش و داھىنانىكى
 تايبەتى نەبوو، تەنباۋەكو كەسەك لە ناۋو ناۋبانگى بىنەمالەكەيدا ئەو ھەلەى
 بۆ رەخسا جەلەۋى حىزىب و سىياسەت و سەرگردايەتى شۆرش بگىرەتە دەست و
 دەنگۆيەكى گەۋرە بۆ خۆى پەيدا بىكات، بە تايبەتى ئەو كاتەى كە بۆ خواروۋى
 عىراق و دواترىش بۆ سەلمانى دوور خرابوۋەۋە لەۋىشەۋە بە ھاۋكارى
 تىكۆشەرانى سەلمانى تۋانى بگەرەتەۋە ناۋچەى بارزان. ئەمەش پىگەى
 كەسايەتى بە ھىز كىردەكو سەرگىردەك تەماشا بىكە. كاتى حكومەتى قاسم
 لە گەتەكانى بۆ چارەسەرگىردى دۆزى كورد پەشيمان بوۋەۋە رېگەى
 سەرگوتكىردى كوردو پەلاماردانى كوردستانى گرتە بەر نىتر شەرو پىكادان
 لە نىۋان كوردو حكومەتى قاسمدا بەرپا بوو، مەلا مستەفا تۋانى ۋەكو
 بەرپىسى يەكەمى شۆرش و پارتىش دەرەكەۋى. پارتى كە چوۋە شاخ و ھىزى
 چەكدارى درووست كىردو جارى شۆرشى داۋ پىشمەرگەى لە سەنگەرى
 بەرەنگارىبوۋەۋە دانا لە شەركەكاندا دەستى باشى لە ھىزەكانى حكومەت
 نەۋەشاند. لە بۋارى سىياسىشدا چەندىن جار لەگەل حكومەتە يەك لەۋاى
 يەكەكانى عىراقدا گەتوگۆى كىردەۋە كە دواترىنيان نەۋەى ئازار بوو، كورد

هەناسەيەکی دا، هەندئ هەل بۆ ساز بوو پشووێهکی باش بڤاڤ له هەموو
پوویەکەوه قازانج و مریگری، هەر لەم ساڵەدا پارتی شۆرشیگری کوردستان کە
کاتی خۆی له پارتی جیا بوو بوو و هەوێ مەکتەبی سیاسییان پێ ئەووتن له
ئەنجامی ناکۆکی له سەر کۆمەڵێک مەسەلە ی سیاسی و فیکری دانووێان پێکەوه
نەئەکۆلاو جیا بوونەوه و کەوتنە شەڕ و هەوێ ئەمە گەورەترین هەلە بوو
شۆرشی کوردی تێکەوت و نەتوانرا پێگری لهو کەم و کۆری و گرفتانه بگری. مەلا
مستەفا نەیتوانی تەرازووی بارەکە رابگری. له هەلێکی تازەدا بۆنەوهی دوژمن
سوود لهو ناکۆکییه و مرنەگری و پێزەکانی کورد یەک بگریتهوه ئەمان خۆیان
هەلۆهاند و هاتنەوه ناو پارتی، لەم پارتی شۆرشیگری پێش دوو لایەنی ئی جیا
بوووه، یەکیان جەماعەتەکە ی شێخ ستار ئەوی تریشیان جەماعەتەکە ی
عموونی یوسفی بوون، ئەمانە نوسخە یەکی قەڵبی دەسەلات و بەرنامە ی شیواوی
بیری بەعس بوون بۆ مەسەلە ی کورد.

دوای چوار سال.. بەعس له بەئێنەکانی خۆی پەشیمان بوووه
سەرکرایەتی پارتیش نەیتوانی سوود لهو هەلومەرجە و مریگری، جاریکی
تریش دەمەداسیان تیز کردوه بۆ شەڕ و هەوێ بێ خەلاتیکە بەدریژی
پۆزگار بەر بالای کورد پراوه.

سالی ١٩٧٤ و هەوێ خەلکە مەنیش بوومە پێشمەرگە بەلام
بێئەوهی ناگامان لەوه زعی شۆرش و جۆری پەيوەندی مەسەلە سیاسی و
دبلماسییه کان هەبیت، ئەوه کاریک بوو تەنیا چەند کەسیک لێی بەناگابوون.
دوای سالیک شەڕ و پێکادانی خۆیناوی حکومەتی عێراقی ئەو سەردەمە
ئەحمەد حەسەن ئەلبەکر سەرۆک کۆمار و سەدام حسین کەسی دووم بوو،
هەرچی توانا و وزە ی سەربازی هەبوو بەکاری هێنا بۆ لێدانی کورد و تەفرو
توونا کردنی شۆرش، لەم لاشەوه هێزی پێشمەرگە له سەنگەردا بوو خۆینی
سووریان ئاسۆی کوردستانی ئەنەخشان.

پۆز نەبوو حکومەت بە هێزو تۆپخانە ی قورسیه وه پەلاماری گەوره
نەدات، هەرچی قورسای ی شەڕ هەبوو کەوتبوو ناوچە ی ژوو و نزیک

ئىرانلىق
شىنجاڭ

سەرگردايەتى، ھەموو كەس ئاشناي ناۋى شاخەكانى سەرتىزو ھەسەن بەگ و كۆپرەك ۋە ھەندىرېن بوو بوو، ئەومىندىم ئەزانى ھىزىك بە ئۆتۈمبىلى ئەرتەش بەناۋ ئىراندا ئەچوون ۋە سەريان لە خانەۋە دەرئەكردو ئەگۈيزانەۋە ناۋجەرگەي شەرو پىكادانەكە ۋە كۆمەللىك شەھىدو برىندار ئەھاتەۋە.

لاي خەلك ئاشكرا بوو كە شۆرش بەتەۋاۋى پىشتى بەنىران بەستوۋە، جىبەخانەي دەۋلەتى شا لەخزمەتى شۆرشدا بوو، خۇدى ئەفسەرە ئىرانىيەكان سەربەرىشتى تۆپبارانىان ئەكرد. بىرى كەس بۇ ئەۋە نەنەچوۋ كارساتىك پروۋىدات.

بە راستىش خەلگى لە پروۋى سۆزى نىشتمان پەرومىريەۋە شوين پارتى كەۋتبوون بىن ناگا لەۋمىزى سىياسى كوردستان ۋە ناۋچەكە ۋە بەرژەۋمىندى ئىران - عىراق ۋە دەۋرى ئىمپىريالىزم لەتىكشكاندىنى ھەر سەركەۋتنىك، بۆيە شتىكى سەير نىيە لەدىنەي سىياسەتدا دوو دەۋلەتى دژ بەيەك لە بارى ئالۆزو مەترسىداردا بگەنەۋە يەكۋۋاز لەناكۆكىيەكانىيان بەيىنن بگەۋنەۋىزەي مىللەتەكەمان ۋە نوقمى دىرياي نوشىستى بگەن.

زۆر جار ئەم سەمەرمىيە لە لاپەرە تارىكەكانى ژيانى كورددا دووبارە بوۋمەۋە.. كەسىك نەبوۋە پىگىرى لەۋ تاۋانانە بكات بەرامبەر بە كورد ئەنجامدراۋە بگرە ھەمىشە لە ژىر ھەر پەردەيەكدا بوۋبى مەۋفائەتى لە عاست كوردو رۇژگارە تەلخەكانى بىدەنگ بوۋە.

ئاشبەتالېكى ...

تال

لە بەرمبەيانى پۇژىكى مانگى نازارى ۱۹۷۵ دا ھەورە برووسكەيەكى قايم ناخى ھەموو كوردىكى سووتاندو پەل و پۇى شكاند، پېمانووترا شۇرش ئاشبەتال.

بۇ يەكەم جار بوو گويم بەم ووشەيە زىنگايەو، لاي ئىمە جۇبلاو باود، دوايى زانيم كە ھەردووكيان يەك مانا ئەبەخشن، ھەموو سەرسام بووين نەمان ئەزانى جى بکەين، دەيەھا پرسىياري دلتەزىن لە چاوى گيانمانەو سەرى دەرئەھىناو دەمەلاکىيىو ەلام بوون بە نەھامەتى سەريان ئەنايەو.

سەرانى شۇرش شىواو بوون، كەس بەكەس نەبوو ھەموو مائۇيران.. ھەزاران پېشمەرگەو بەرگرى لوولەي چەكەكانيان شۇر ئەكردەو سەرى كزيان خوارو پووەو مەرکەزەكانى حكومەت ئەرۇيشتن، لە ماوئەيەكى كەمدا ئەو ھەموو خەلك و ھىزو توانايەو ەكو بەفرى بەھار توايەو.. بەتەنيا يەك قسە ئەم ھەموو كارەساتە پروويدا، مقۇمقۇى باسى يەكتىر بينىنى شاو سەدام لە پېتەختى جەزائىردا ئەكرا كە ئاكام سەدام وازى لە ھەندى خاك و ئاوى عىراق ھىناو داي بە شا، شايش دەستى نايە بينى شۇرشى كورد، سەرگردايەتى پارتىش دەستى خۇبەدەستەو ەدانى ھەلپى، بارىكى دەررونى تىكپىرزاو ھاتە ناووە، كەس بە تەماي ھىچ نەما ئەيانووت جارىكى ترىش كورد لە مەزاتخانەى نيودەولەتەندا بەشوو درايەو. كەچى بەگوگرتن و پەرۇشى شتى تازەو ە ئەمبىست كە ئەمسان ھەر كورد تووشى ئەم دەرەدە نەبوو، شۇرشى زەھار يش خەفەكرا، ئەمە دلتانەو ەيەك بوو بەلام بۆم دەرکەوت تيمارى برىنى بەسووى

ئىمەى نەئەكرد بەسەرسامىيەوۈ لە پاشەرۇژمان ئەنۋارى، ھەندى جار تەنۋورى
بىرى جەھەتمىيان لە بەردەمدا دائەخستىن و ماۋىيەك پىيەوۈ ھەئەقراچاين:
ئىتر كورد لە كوردستاندا نامىنى.. پەرەوازى ھەندەران ئەكرى و تۋوى
نامىنى.. جارىكى تر شۇرش خەونە.

رۇزى ئاشبەتالەكە من لە دەرەند بىلۋولە بووم، باسى ئاشبەتالەكە
لايەن كادىرىكى پارتى بە ناۋى ھەمە جەبار بىست كە بە چاۋى
ھرمىسكاۋىيەوۈ پىي راگەياندىن، دواتر جەلالى سەيدۋەلى جىگرى بەتالىۋنى ۹
بانگى كردين و پىي ووتىن: كى لەگەئمانا دىت بۇ ئىران با بىت، كىش تەسلىم بە
عىراق ئەبىتەوۈ با بىرواتەوۈ. منىش كە زۆر رەقەم لە لىپىرساۋەكانيان بوو بۆيە
ئەم رىگەيەم ھەئىزارد. بەم دەرۋونە پىر لە زوخ و زامەوۈ منىش لەگەل كۆمەلە
پىشمەرگەيەكدا لە ئاخىر رۇزى عەفۋەكەدا خۆم تەسلىمى ناحىيە سەنگاو كورد.

ئاشبەتالەكە دەرەسكى گەرە بوو بۇ كورد، دەرەكوت پارتى سەرەپى
نەۋەى پىشتىۋانى كوردى لەگەل بوو، ھىزى گەرەى ھەبوو، جەخانە و پارەى
باشى لەبەردەستدا بوو بەلام حىزىكى كارامە و ھىزىكى ھاۋچەرە نەبوو، لە
رۋوى سىياسىيەوۈ نەيتۋانى لە گەمەى نىۋەولەتى و ئىقلىمىدا يارىيەك بىكات
ھەم خۆى نەدۇرپىنى و ھەم كوردىش بەگورگان خواردوۋ نەدات، بە داخەوۈ
نەۋەكو داشى دامە بەدەست ھۆكۈمەتە ئىقلىمىيەكانەوۈ بوو يارى پى ئەكرا
بىئاگا لەۋەى گەر بەرژەۋەندىيەكانيان گەپشە پەلەى بىفە ئىتر كىش و مەرد
لەكورد ئەكرى. سەرگردايەتەك ئەو ھەمۋو تواناۋووزە جەماۋەرىيەى
لەبەردەستدا بى بۇ ئەبى بەفەيكەيەكى دۈژمان كارى تەۋاۋ بىت...؟

دىارە دىيان ھۆى ناۋەكى و دەرەكى بوۋنەمايەى ئاشبەتالەكە ھەتە
ئىستاش ئەمۋوشىيە بەتەنيا ناۋەئىنانەكەى مايەى شەرمەزارىيە، ئەگەر
سەرانى شۇرش رايان نەگردايە مالى كورد گاول نەئەبوو، لاشەى كوردو
كوردستان نەنەبوۋە كىلگەى نەخشەى جىبەجىكرەۋى بەعس كە بەنەمانى
شۇرش سىكۈچكەى بەعسيان: تەبعىس و تەعريب و تەھجىر شۋىنيان گرتەوۈ.

دى سەر
ش

خەباتى

ژۇرئەمىنى

دوایی گەپامەو دەپپەكەى خۇمان جارىكى تر ئاویزانى زىدى كۇنى خۇم
بوومەو دەكودانىشتوویەك لەگەن خەلگەكەیدا بەکاری كشتوكال و
مەرومالاتەو خەرىك بووینەو. ئەو كارەساتە عەسكەرى و سیاسییە تووشى
شۇرشى كورد بوو مانای ئەو نەبوو كورد چۆكى داداو نیت نەتوانى سەر
بەزگاتەو بەپچەوانەو ئەو چۆك دادانى سیاسەت و بەرنامەى سوای
سەرگردایەتى جولانەو كورد بوو كە نەبوو ھەر بىن، بۆیە لەبرى ئەو
بەرنامەىە حیزبو رېكخراوى شۇرشگېرترو خەلگە رەشو پروتەكە بۆ
پەتاندنەو واقیعی ھەرەس ھىناو بیریان لەو ئەگردەو ئەو بۆشاییە
پربكەنەو تېھەلچنەو ھەلومەرجى خەبات ساز بکەنەو نەھیلن
کوانووی تېگۇشان بېشكۆ بمىنىتەو، ئەو بسەلینن:

• ئەو سەرگردایەتیەى پېشوو لە ئاستى قوناغەكەدا نەبوو لە بەردەم
سیاسەتى داگیرکەراندە حیساباتیان بۆ ھەموو ئەگەرەکان ئالتى ھىناو
کارنامەیان لەسەر بناغەى وابەستەى داپشتبوو.
• دوژمن و ھاھەست نەگات كە كورد ناتوانى بوونى خۆى بپاریزى و دژى
پیلانەکانى راپووستى و بەرگرى لەخۆى بکات.

بۆیە دەكودەپكى ئیجابى و رەفرى چۆكدادانى شۇرش و ھەرۇزانى
بالەخانەى دەسلالتى سەرگردایەتیەكەى لە مانگی ۱۹۷۵/۶ یەكیتی نیشتمانى

كوردستان وەكو پېداۋىستىيەكى گرنگى قۇئاغىكى ناسكى جوولانەۋەى شۇرېڭىپرانەى مىللەتەكەمان لە دايك بوو كە لە دوو رېڭخستى كۆمەلەى مارگىسى - لىنىنى و بزوتنەۋەى سۆسيالىستى كوردستان و بالى ھىلى پان پېڭھات.

كە كۆمەلە لە مانگى ۱۹۷۰/۶ درووست بوو بوو، پېنج سال بوو خۇى كۆكرىبووۋەو رەگى داکوتابوو، دەۋرى پەيداكرىبوو، بزوتنەۋەى ھەر لەدۋاى ئاشبەتالەۋە بىرى درووست بوونى لای ھەندى خەلگى نىشتەمانپەرۋەر بەرجەستە بوو بوو.

لە دايك بوونى يەكېتى نىشتەمانى كوردستان دەنگىكى گەۋرە بوو لە ئەنجامى پېۋىستىيەكى بابەتى راستەقىنەى بارودۇخىكى ئالۋى جوولانەۋەى كوردا ھاتە كايەۋە بۇ ئەۋەى رەۋتى رۈوداۋەكان بىتەۋە سەر شارپى مەبەستەكان بەكەرەستەى نوئى بەزەمىنەيەكى پېر بەرەكەتى ھىزو تواناى گەلەكەمان بۇ دابىنكردى پاشەرۋۇ رۈوناكتر.

(ى.ن.ك) ۋەرچەرخانىكى مەزن بوو بەھەۋرازى قوۋچدا رۈۋەو لووتكەى سەرکەۋتن ھەلزانو شىۋازىكى نوئى ھىنايە كايەۋە چ لە رۈۋى سەرگرىدەيتى و چ لە رۈۋى بەرنامەى سياسى و مامەلە كىردن لە كاروبارى سياسەت و بەرپۈمبىردى جوولانەۋەكە و تېروانىنى بىنەرەتى مەفاهىمەكان و پەيۋەندىيەكان و دىارىكردى ھەلۋىست لە مەر ھەموو رۈوداۋەكان و خانەبەندى كىردى مەسەلەكان.

ئەو ماۋەيەى پېشمەرگايەتىم كىرد چاۋم كىراۋوۋەۋە فىرى ھەندى شت بوو بووم. زۆر شوپن گەراۋووم لە رۈۋى پەيۋەندى كۆمەلەيەتى و ەشاپەرييەۋە شارمايىم پەيداكرىبوو، گەنە دەرەبەگەكان بەنەمانى شۇرپ شەم ھەلەشيان قۇستەۋەۋەكو لەۋەپىشتەر كەۋتبوونە پىلانگىران و شەرفرۇشتن بە جووتيارەكانى ناۋچەكە، دەستو پېۋەندەكانىان ئەناردە سەريان تا دەرغل و دانەكانىان بسووتىنن و مالايتيان بدزن، ئەمجارمىان و بىريان ئەكردە كە ئەو خەلگە چەكىان نەماۋە لەپشتىۋانىيەك رۈۋت بوونەتەۋە ،ئەگەر چى شۇرپ

زۆرتر پشتیوانی لهوان نهکردو زۆر روویان به جوتیاران و همزاران نهئەدا.
ئەمومزعە ئیتمەشی گرتەوه و لێی بیبەش نەبووین، بەلام ئیتمە بە ئاسانی ملمان
نهئەدا بۆیە نهخشی دزیویان بۆ نازاردانمان دانەرشت، تاوی لیھات جارێکیان
بەفیتی گەنە درمبەگەکان عاسەى پەوه که بووه جاشیکی پیس بنێرنە
سەرماى خاڵۆم، گەسمان لە مائەوه نەبووین هەموو مائەگەیان دزیبوو، لە
تۆلەى ئەمەدا عاسەى پەوهمان گرت و لێدانیکی باشمان کرد خەریک بوو بمریت،
ناکۆکییەکان توندتر بوون ووەزعمان خراپ بوو، پەنامان بۆ خزمەکانی ترمان
لە دێی جامرێز بردو لەوئ ماینەوه، لەم لاشەوه هەرچیمان پێئەکرا بۆ
نازاردانی گەنە درمبەگەکان درێغیمان نهئەکرد.

پاش ماوهيك له سالې ۱۹۷۶ به مالنه ووه چو وینه سمنگاو، من له دائيره كې
كشتوكال به كړي كار دامه زرام، وډنه بې دامه زراندم له دائيره كې كشتوكال خجلې
كردېم بڼ پيدا كړدنی بړيوو و نانی پاشه پوړو و خه می كوردو كوڅستی گه وړه ی
شوپه كهی له بیر بر دېم، به لكو هه می شه خایله ی نه و بارودوخه ناسازم له
دمرووندا بوو، به سات وینه ی ته ماوی ئاشبه تالم له بیر چاووون نه نه بوو ووه كو
ههنده كه سانیکیش ته مو مژي ناتو میدی كړوكی گیانی نه كړو ژیبووم، به لكو
هیشتاووزم تیدا مابوو نه گهر جاري کی تر پېشمه رگه پيدا بیتوه به ته وژم تر
تن هه لېچمه ووه، به لام كې هه بوو بویرئ قسه بكت.. هه ندیك هه لسانه ووه ی
شوپش و پېشمه رگه یان به خه ون نه زانی، زور كهس هه ر پستی له خه لك و خوی
كه له كهی كړدبو و دهسته موی دوژمنان بوو بوون.

له ماوهی پېشمه رگایه تی پېشوومدا نه وونده فیږ بوو بووم که
حیزبو رېڅخستن بۇ خەباتو تیکۆشان پڼو یستن. له نه نجامی نهو بۆشاییه ی
ئاشبه تال درووستی کردبوو به تاسه وه به شوین رېڅخستنیکدا نه گه رام
رېپېشاندمری خه لک بیت بۆ هه لایسانه وهی شوړش. رۆژانه که له گه ل خه لکدا
له مه سه نه ی کوردو شوړش نه دواین داخی دلې خوّم هه لته رشت. کاتیک دمنگه
دمنگی بوونی پېشمه رگه په یدا بووه وه گومانم له ههر که سیک بکر دایه ههستی

117607

كوردايەتى و شۆرشگىچى ھەيە و نەبووتە بەعسى ئەچوومە لای و باس و خواسى
شۆرش و كورانى چىام ئەپرسى.

تاكو لە مانگى ۱۹۷۶/۶ دا سەردانىكى كاك شىخ عەبدولعەزىزى
داربەرپووم كرد لەگەڵدا بى ھىچ پەردەيەك كەوتمە گفتوگۆدە، ئەو كەسىكى
ژىرو بەئاگا بوو لە وەزەكان، كاتى خۆى لای ئەو پېشمەرگە بووم زۆر ھاتوو
چۆم ئەكرد ھەموو قسە و دەمەتەقچىيەكمان لەسەر شۆرش و پېشمەرگە بوو،
ھەر جارەى شتىكى ئى تىنەگەيشتم... كار گەيشتە ئەوەى جارىكيان باسى ئەوەى
بۆ كردم كە نيازى ھەيە ھىزىك لە گەرمياندا بە ناوى خۆيەو بەكاتەو، منىش
بە فەرماندەى مەفرەزە دابىنى، من ھىچ ئاگام لە شۆيەى شۆرش و
رېكخستەكەى نەبوو تەنبا ھەستى كوردپەرورەى و دلسۆزى خاكى كوردستان
ھانى ئەدام ئەگەر كەسىك يەكەم پېشمەرگەى كوردستان بىت من دووم كەسم،
لە دوايدا تىگەيشتم ئەو پەيوەندى بە (ى.ن.ك) وە ھەيە، بىرم ئەكردەو تۆ
بلىي ئەمەش ھەر دەستوورى جاران بىت يان جياواز ترە، لە دوايدا ئەگەيشتمە
ئەوەى ھەرچى بىت ھەر شۆرش بىت و پېشمەرگە دەرگەوئى.

زۆر ئارەزووى بىيىنى پېشمەرگەم ئەكرد ھەر جارەى شتىكى پى ئەووتەم،
پاشان ئاگادارى كردەو ئەمجارە ئەتوانىن برادەران بىيىن. كاتىكى داناو
چووينە سەرودخت، كاك حەمە غەفورو چەند برادەرىكى ترمان بىنى، شايانى
باسە جارىكيان بەيانىكى (ى.ن.ك) م لىوەرگرت كە ئىستا نازانم دەربارەى چى
بوو. دواجار لەمانگى ۱۹۷۶/۱۱ دا چوومەو بە سەردانى پىيىووتەم: سەبەينى
برادەران ئەبىيىنەو. چاوپىكەوتنى پېشمەرگە عەشقىكى پىرۆز بوو لەلام،
لەگەل برادەرىكى تردا كە تەنكىكى سەلبى ھەبوو منىش بىرەوئىكەم كە
بەسەدو پازدە دىنار كرى بوو ھەلمگرت و پىكەو كەوتىنە پى بۆ
چاوپىكەوتنەكە، كە گەيشتىن كاك شىخ پىيىووتىن: جارى بگەپنەو مالى
خۆتان. بى ئەوەى كەس بمانبىنى گەپاينەو. نە خۆى باسى كردو نە خۆشم
نەووم لىپرسى بۆ بگەپنەو... ۹.

پاش چەند رۇژىك بىلاوكرامىيەكى بۇ ناردىم كە ھى بزووتنەۋەى
سۇسيالىستى كوردستان بوو. دوايى بۇم دەرگەوت كەكاك شىخ لەگەل برادەراند
لەسەر فەرماندىي يەكەمى ناوچەكە رېك نەكەوتوون، شايانى ووتنە كاك شىخ
عەبدولعەزىز كاك شىخ بەھادىن لە سالى ۱۹۸۱ بە دەستى جاشەكانى سەنگاو
لە بۇسەيەكى رېكاي داربەرۋو. سەنگاو لە نزيكى دىي كچان شەھىد نەكرين.
دواى ئەوۋە چاۋم بەناشايەكى ترم كەوت ئەۋىش كاك مەلا ئەحمەدى
مەسۇيى قەرەداخ بوو، پېكەۋە زۇر قەسەمان كرد، ئەو بە ناۋى كۆمەلەى
ماركسى. لينىنى ئەدوا، كاكەلەيكى بىرو بۇچوۋنى رېكخستەكەى بۇ باس كردم
لەسەر بناغەى بىرى ماركسىزم. لينىنىزم بەپپى تېگەيشتىنى خۇى.
ناۋى ماركسىزم. لينىنىزم پىخۇش بوو ھەندى جارى تىرش شتيان لەم
بارمەۋە بۇ باس كردبووم كە رېپېشاندىرى چىنى چەوساۋە بەش خوراۋانە،
رېكەى سەختى خەبات و تېكۇشانە بۇۋەديھېنانى ئامانجى گەلى داگىركراۋ و ماف
زەوتكراۋ، چونكە منىش كوپە جوۋتياىكى چەوساۋە بووم حەزم نەكرد
ئاۋىزانى جۇرە بىرو رېبازىك بىم ئەو كۆت و پتومەندە چىنايەتى و كۆمەلەيەتى و
سياسىيە بىشكىنم، پىر بە گەرۋوم دۇى داگىركەرو دەرەبەگە نۆكەرەكانى ھاۋار
بىكەم، قەسەكانى كاك مەلا ئەحمەد بە جۇرىك كارىگەر بوو ھەر ئەو رۇژە
پەيوەندى رېكخستىم لەگەلدا بەست. ئەو ھەندى ئەركى چاۋدىرى كردنى پياۋ
خراپ و جاسووسەكانى سەر بە بەغسى پىسپاردىم كە مانگانە بەرپاۋورت بۇى
بنووسم، لەبەر ئەۋەى لىمەۋە دوور بوو دەرەنگىش يەكتىمان ئەبىنيەۋە ناچار
بووم پەيوەندى بە كاك عەلى مەمەد حەسەن ناسراۋ بە سەرگەوت بىكەم كە
لە حكومەت قاچاخ بوو، ئاشبەتالى نەكردبوو، لەگەل سەرھەلدىنى شۇرشى
نۇيشدا بوۋەۋە پىشمەرگە. يەكتىمان بىنى باسى زۇر شتمان كرد ئەۋىش دواى
لېكردم زانىيارى و دەرەنگوباسى بەرپاۋورت بۇ بنووسم و پانزە رۇژ جارىك چاۋ
پېكەۋەتنى بىكەم. بەداخەۋە كاك مەلا ئەحمەد لەپەلامارىكى جاشەكانى
تەحسین شاۋمىس و قالە فەرەجدا لەگوندى قازانقايە لەدامىنى گەردە سوور
رۇژى ۱۹۷۷/۹/۲ لەگەل كادىرى ھوشيارى يەكيتى شۋان عەلى سەعید ناسراۋ

بەشامىل ۋ ۴ پېشمەرگەى تر لەدواى ئەوەى لەلايەن جاشەكانەوہ گەمارۆ دەدرين و دواى ۳ كاژير شەرى قارەمانانە كە رېڭاى دەريازبوونيان نەمايوو دوو نارنجۆك بەخۆياندا دەتەقیننەوہو شەهيد دەبن تاكو بەزیندوووى دەست ئەو جاشانەى دووژمن نەكەون .

لەم قۇناغەى ژيانمدا هەستم بە جۆرە خۆشى و ئاسودەییەك ئەکرد چونكە بەئەرگم ئەزانى لە دواى ئەو ئاشبەتالە تالە كە بۆشاییەكى لەگارى كوردایەتیدا بەرپاگرد، خۆم بێخەمە ناو ئەلقەییەكى نوێوہ بۆ خەباتکردن لەپیناوى دابینکردنى مافە رەواكانى كوردو گەشتن بەدوا رۆزى سەرفرازى كەئەم دوا رۆزەى كورد بى خۆبەخت كردن و جەختکردن ھەرگیز وەدەستنايەت. بۆیە ھەمیشە لە جموجوڵدا بووم بۆ پەیداکردنى زانیارى لەسەر دووژمن و ئاگادارکردنەوہى رېكخستن لى و ھەروەھا پەیداکردنى دۆست و لایەنگر بۆ كۆمەلە كە جۆرە ھىوايەكى پینەبەخشین وەكو ئالا ھەلگرى پشٹیوانىکردنى چەوساوەكان و داکۆكیکەر لە مافى بېبەشكراوەكان.

له سەنگەرى پېشمەرگە يەتتە:

سالى ۱۹۷۷

من جەزم ئەکرد بېمە پېشمەرگە كەچى بېياردرا كارى ناو شار بكمە، ھەر كارىكيان بۇ دەست نیشان ئەكردم بە پەرۇشەوہ بوى ئەرۇيشتەم، تا كۆتايى سالى ۱۹۷۷ مەفرەزمەكيان پېكھيئا بە فەرماندەيى كاك سەرگەوت رۇژيك ديم.. داواى كرد چالاكەيەك بېنمەوہ ئەوان ئەنجامى بدمن كە بوونى ھىزى پېشمەرگە بىسەلەين، دواى بېركردنەوہ شەويكەم دانائو شوينيكەم ديارى كرد بچنە سەر مەرگەزى پۇلىسى سەنگاو، عەسرى ئەو رۇژە زانىيارەم وەرگرت مەوہزى ئەمن لەگەل دوو ئەمنى تردا لەمالى مەوہزى پۇلىس دەموەتن ئەمە لەگەل ئەو مەوہيدەى من ديارەم كەردبوو بۇ پېشمەرگەكان يەكانگير بوو زۇرم پېخۇش بوو چونكە لەو سەردەمەدا ئەو زەلامانە بكوژرانا يە دەنگى ئەدايەوہ.. كاتزمير ھەشتى ئىوارە چوومە سەر مەوہيدەكە بەداخەوہ پېشمەرگەكان شوينەكەيان ئى تېكچوو بوو تاكاتزمير نۆ چاومروانم كەردن ئىنجا دوو كەس ھاتن بۇ لام كە بېنيم ئەوا پېشمەرگەيەك بەندىيەكى پېيە لىي نزيك بوومەوہ تا تەوہەم ئەكرد نەمزانى عومەر عەزىزى دراوسىي مالى خۇمانە، ئەويش منى ناسىيەوہو ئاشكەرا بووم.. لە پېشمەرگەكە ھەوالى كاك سەرگەوتم پەرسىووتى: چوومتە سەر مەرگەزەكە. فەرمە پېناخۇش بوو چونكە لە دوو لاوہ زيانمان لىكەوت:

۱. لەكيس چوونى كوشتنى ئەمنو مەوہومەكان.

۲. ئەو زەلامەى بەدىل گىرابوو شايانى كوشتن نەبوو كەبەرىش بدرى من ناتوانم بگەرېمەو.

پاش چەند دەقىقەيەك لە مەكەزى پۇلىسەو تەققە دەستى پىكرد،
دوای نىو كاتزىمىر پىشمەرگەكان گەرانەو كاك سەرگەوتم دى پىمەووت:
باشتان نەكرد پەلەتان كرد من كارى باشترم نابووو لە دەستمان چوو، ئەم
كاپرايەى كە گرتووتانە هيچ نىيەو ئەمناسىو ناتوانم بگەرېمەو، كاك
سەرگەووت ووتى: ئەيكوژين و تۆيش بگەرېرەو. قىوئم نەكرد كورەكەش دەستى
بەسوئند خواردن كرد ئەگەر بگەرېمەو بەهيچ جوړى باسە نەكات، ئەو شەم
رەتكردووەو لەگەلئاندا كەوتەو رى، داخەكەم مىزووى شەو كەم لەياد نەماو
چونكە مىزووى بە پىشمەرگە بوونەو ئەبوايە بمزانايەو لەياد نەجوايە.

ئەو شەو ھەر بەرپىگاوە بووين تا گەيشتینە نزىك دىى مەسووى كاك
سەرگەووت نەپهشت كەس ناوم بزائى بەلام لەوئ بە پىشمەرگەكانى ووت: ئەمە
برادەرى خۆمانەو ناشكرا بوو ناوى مەحمودە، بۆنەوئ لەگەل مەحمودىكى
تردا كە پىشمەرگە بوو لەيەك حيا بكړيئەو من بووم بە مەحمود سەنگاوى.
دیارە لەو كاتانەدا ھاتنە دەرەوئ كە سىكى تەنزیمى لە لای پىشمەرگەو
خەلكى شتىكى گرنگ بوو، ناگام لىبوو پىشمەرگەكان بەتامەو نەيانووت:
برادەرىكى تەنزیمى ناشكرا بوو ھاتووتە لامان.

مەفرەزەكەى كاك سەرگەووت بە مەفرەزەى گەرميان ناسراو بوو ژمارەى
شەش كەس بوو لەوانە: مام سالىح گۆرى ئەسپى، مەحمود كىلە بەرزەمى كە لە
دوايدا شەھىد بوو، خولە مەسووى كە لە دوايدا بوو بە جاش، ئەو كاتە من بى
چەك بووم ھەر چەندە بپنەويكى دريژم ھەبوو بەلام دەستم پىئى نەئەگەيشت
ھەر لەو ماوەيەدا زەلامىك بە ناوى توفىق جەبار بە بپنەويكى دريژەو بۆ
پىشمەرگايەتى ھات، پياويكى خراپو گومان لىكراو بوو ئەويان چەك كردو
بپنەو كەيان بە من دا.

پاش ماوەيەكى تر لەبەر ئەوئ تەنزیم بوومو جىگەى باومر بووم
بپرياريان دا كلاشىنكوڤيكي رەققەم دەم بۆ بكړن ھەرچەندە ژمنگىش بوو ھەر

زۆرم پېخۇش بوو. ئەۋەى پېۋىستە بوتىرى پېشمەرگايەتى نەم قۇناغە جىاۋازى لەگەن ئەۋى پېشۋودا ھەبوو، لە پېشۋودا پېشمەرگە بىنكە و بارەگای خۇى ھەبوو جىگای ھەسانەۋە پشۋودانى ھەبوو، رۇژانە بە دەستە و پەل لەناو دېھاتەكاندا جەۋلەى خۇيان ئەكرد، ناۋچەى رزگاركرائى فراوان ھەبوو حكومەتى عىراق دەسلەلاتى بەسەر دېھاتەكانى كوردستاندا نەبوو، جگە لە شارەكان و ھەندى شۋىنى ھەساس نەبىت. رېگاۋىبان و جادە گشتى و سەرەككەكانى نىۋان شارەكان بەقافلە و كارۋانى عەسكەرى ھات و چۇيان تىدا ئەكرا. بەلام ئەمجارەيان پېشمەرگە نە بىنكە و بارەگای ھەيە، نە ئەشیتۋانى لە شۋىنىكدا بەمىنىتەۋە بەلكو گەرۇك و كۇل بە كۇلە و كە ئەتبىنى لە چاۋوتروكانىداۋون ئەبىت و نامىنى. جموجوۋ و گەرپان و گەشتى بەپەلە و خىرا بوۋەتە بناغەى كارەكانى بۇ ئەۋەى دوژمن پەى بە شۋىن و جىگای نەبات و بەناسانى نەكەۋىتە داۋىەۋە.

بۇ يەكەم جارۋوشەى پارتىزانم لەبرادمران بىست كە شىۋمىەكى تازەى كارى پېشمەرگايەتتە، ھەمىشە ئەۋ مەرۇقە تەييار و ئامادىيە لە ھەموو رۋىيەكەۋە سەرۋى نىيە، سەر لەدوژمن ئەشۋىنى، لىى ئەداۋ بەگورجى ئەروا. ھىزەكەى دوژمن پەرەۋازە و ماندوۋو شەكەت ئەكات. كەچى خۇيان تېشۋى سەفەرى دوورو درىژى خەباتىيان پىيە. پېشمەرگەى ئەمجارە: لە رەۋشت و ئاكاردا نمونەى بەرزە، لە فىداكارى و دەستۋەشاندىدا، ناۋازەترىن تابلۋى سەرۋەرى ئەنەخشىن. ھىچ فىداكارىيەكى ترى سەر رۋى ئەم زەۋىيە خۇيان لە قەرى نەداۋ، پېشمەرگە لەرۋى سىياسىيەۋە ھۇشيار و تىگەشتوۋو دەورو كارتىكرەنيان بۇ سەرچەماۋەر گرنگ و رەۋى تايىبەتى ھەيە، ھەتا تەشكىلەى عەسكەرىش لە ھى پېشۋو ناكات. زاراۋى نۆى ھاتۋونەتە كايەۋەدەكو: ھەرىم، گەرت، مەفرەزە، ھەرۋەھا بۇ لىپىرسراۋىيەتىش ۋوشەى تازە پەيدا بوۋە: قەرماندەى ھەرىم و كەرت و مەفرەزە.

دىارە شۇرش كردن بەۋاتى گۈرپىنىۋاقىيەى كۇن و دارشتنى بناغەى نۆيە لە ژيان و كۇمەلدا. بۇ ئەمەش پىۋستە ھەرچى شتى رزىۋو دۋاكەۋتوۋە

رېشەكېش بېكرىت، شىۋازى نوپىز بېتە كايەۋە، بۆيە تازە كىرگەنەۋە بەرگىكى
نەخشىنە لەبەر ژيانى ھەلسانەۋەى ئەم جارەى رۆلەكانى گەلەكەماندا لەرووى
نەخشى سىياسى و پېشمەرگايەتى و كۆمەلايەتى و نايدىۋولۇزىيەۋە.

ھەر گەلىكى چەوساۋە بگرى لە پېناۋى رەتكردەنەۋەى چەوسانەۋەى
ستەمدا عەشقى خەبات و گيان بەختكردى لا ئەبىتە بەرنامەيەكى پېرۆز..
ئېمەش ۋەكو گەلىكى ستەمدىدە نەئەبوا لە عاسىت تاوانەكانى رۆژمە
داگىر كەرەكاندا خۇمان تېنەگەيەنن و ۋولامىكى پېۋىستى ئەو بارە پەر لە
نەشكەنجە و دەردى سەريەمان نەدەينەۋەى كە تا ئەھات لە سەرمان توندتر
ئەبىو.. كە دوژمنەكەمان بە ئاگرو ئاسن نەك بە گەتوگۆ لە گەلماندا
رەفتارىكات ئەبى خېگەى سنان قوزەلقورت بى.. كە ئەو بە چەك لېمان بىداو
بەرۋاى بە ھىچ شتىكىتر نەبى، ئېمەش نەك ھەر لە گەل چەكدا بەلگو بە
ھەموو رېڭاكانى ترى بەرخۇدان ئاشنايەتيمان ھەيە، ھەركامەيان پېۋىستى كىرد
ئەوا لەگەل ئەۋمىاندا ئەرۆين.

بۆيە پېشمەرگايەتى ئەو عەشقە بوو كە خەلگى ۋەكو ئېمەمانانى كېش
نەكرد بۆ لاى خۇى و ئېمەش بەو پەرى پەرۋشەۋەى خۇمان ئەگەياندى.

سالى ۱۹۷۸

تا ئەم كاتەش لە سنوورى گەرمياندا تەنبا مەفرەزەى كاك سەرگەوت
ھەبوو، كەرت درووست نەبوو بوو، پاش ماۋمىيەك دەنگوباسمان پېگەيشت كەوا
فەرماندەى ھەرىمى پېنج دېتە دىۋى گەرميان و كۆبوونەۋەىمان پېنەكات.

بۆ يەكەم جارە كاك سىروان تالەبانى دىت و منىش ئەيىبنەم ۋەكو
فەرماندەى ھەرىمى پېنج كۆبوونەۋەى پېكردىن. زۆر دىم خۇش بوو بە
ھاتن و دىتنى. لە كۆبوونەۋەىكەدا باسى شۆرشى نوئ و ھىزى پېشمەرگەو
بارودۇخى ناسكى كوردو كوردستان و بەرپەر چدانەۋەى ھىزى داگىر كەرى بۆ
كردىن. ھەموو لەشم بوۋبوو بەگۆى. لە بارىكى دەروونى سەيردا بووم، ديارە

گیانم له ناسمانیکی بهرزدا نهفری. له پهسا میښکم ههموو قسهکانی قووت نه‌دا، زور تامه‌زروی بیستنی شتی تازمبووم، خو به‌گوشندان بو ئاوها نامانچ و بیریک لووتک‌هی گه‌وره‌یی مروف دمرنه‌خات. دالقم بو نه‌وه نه‌چوو بوچی ههموو کورد رانابه‌رپیت...؟ نه‌ومنییه کوردستان داگیرکراوه...؟ نه‌ومنییه چه‌وسانه‌وه توپزی به‌سه‌رمانه‌وه گرتووه...؟ نه‌ومنییه خه‌لکی بی‌نازادی و بی‌خاک و بی‌ماقن...؟ نیت ژیان مانای چیه...؟ تاک‌هی به‌دیلی بزین...؟ ته‌نیاوه‌لام هه‌ر شوپش‌گردنه، چه‌ک هه‌لگرتنه بو سپینه‌وه‌ی ناسه‌واری داگیرگردن، هه‌ر بوون به‌پیشمه‌رگه‌یه. نوخ‌هی که منیش پیشمه‌رگه‌م و شانازی به‌خه‌باته‌وه نه‌که‌م.

شایانی باسه ملازم فه‌ره‌اد که ئاموزای شه‌هید ملازم جوامیری هه‌لوی سوور بوو جیگری فه‌رمانده‌ی هه‌ریم و ماموستا عه‌زیز لپیرسراوی لق بوو ملازم فه‌ره‌ادیش قسه‌ی بو کردین زور به‌باشی لپی تینه‌ه‌گه‌یشتین چونکه فه‌یلی بووووشه کوردییه‌کانی و ه‌کو نیمه دمرنه‌ه‌بری، هه‌ر نه‌م جاره و جاریکی تر بینیمه‌وه و نیت لپی دا چوو بو هه‌نده‌ران پاش کۆبوونه‌وه‌که شوپربووینه‌وه بو پانتایی گه‌رمیان، نه‌و کاته کاک خالید گه‌رمیانی و هه‌زار له‌ده‌سته‌ی کاک سروان بوون دهنگوباسیان هه‌بوو بکړینه فه‌رمانده‌ی مه‌فرمه‌ه.

پاش ماومیه‌ک به‌جه‌وله چووینه دیوی قه‌ره‌داخ، له‌و کاته‌دا هیژ کۆکرایه‌وه بو سه‌ره‌وه، به‌نیازی چوونه ناوچه‌ی بادینان. هه‌ریمی پینج هیژیک‌ی ئاماده‌کرد بچن، له‌وانه‌ش کاک خالید گه‌رمیانی و کاک رۆسته‌م بازیانی و کۆمه‌لیک پیشمه‌رگه‌ی تر، که‌چی ه‌ریای هیژمه‌ک‌هی سه‌ره‌وه نه‌که‌وتن و گه‌رانه‌وه.

نه‌و هیژ‌هی سه‌ره‌ومش مانگی ۶ / ۱۹۷۸ له‌ناوچه‌ی هه‌کاری نه‌بن، له‌به‌رنه‌وه‌ی هیژیک‌ی نه‌شاره‌زای رینگاوبان بوون و خه‌لکی وایان نه‌بوو یارمه‌تیا ب‌دات و جگه له‌مه‌ش قیاده موومقه‌ته ده‌وری خرابی گیرا له‌هاندانی خه‌لکی ناوچه‌که و چه‌کارکردنیا بۆ دزایه‌تی کردنی هیژمه‌ک‌هی (ی.ن.ک) و پرپواگه‌نده له‌بار‌هی ده‌سه‌لات و مه‌به‌ست و نیازه‌کانی (ی.ن.ک) نه‌مانه بوونه مایه‌ی نه‌وه‌ی

نومان
 کابل
 سی
 شان
 بیته
 قی
 بی قی و
 تریکی
 شاعری
 بی تو
 ندان تو
 اما چون
 بیستی
 کی بی
 خه
 هون

اما چون
که گفتی
که می
خند
هوان

هشتم

هشتم

پېي ووتم: تۆ شارمزاى سەنگاۋى شوپىنىك بۇ چالاكى بدۆزمروە. منىش لە پروۋى شارمزاىيەوۈ لىدانى ژوورى ئەمنى سەنگاۋم دەست نىشانكرد. دەستبەجى بېيارماندا ئەو كارە ئەنجام بدمىن، بۇ رۆزى ۱۹۷۸/۹/۲۰ چوۋىنە سەرى و دوو گوللە ئارپىجىمان لىدا، دوو پۇلىس برىندار بوون، كوژراۋىش ھەبوو، لە كاتى گەرآنەومماندا دوو پېشمەرگەوونبوون دوايى يەكمان گرتەوۈ.

دوژمن بەم چالاكىيە شپرزە بوو، بۇ يەكەمجارە ھاۋەنى ۸۲ ملەم بەكار بەھنىۋ لەگەلەيدا تەلقە تەنوورەشى ھەلدا، بۇ نەگبەتى يەكەك لەو تەلقە تەنوورانە كەوتە پىشت مىلى پېشمەرگەيەكمانەوۈ بە ناۋى خولە مەسوۋى كە زۆر ترستۆك بوو، دەستى كرده تەپاۋەتلە ھاۋارى ئەكرد: پېغەمبەر بىزنىك مەولوو بى ھىچم پى نەيەت. دوژمن تۇببارانىشى كرىدىن، رپى كىشانەوۈكەمانى پىزانى، ناقىلەى بە شوپىنمانا نارد بەلام بىسوود بوو، گەشىتىنە دىيى باخەگردەلە نانمان خواردو ئىنجا پۇشتىن رۆژ بووۈوۈ گەشىتىنە دىيى تەپە عارب ئەمەندە ھىلاك بوۋىن كەس نەيئەتۋانى ھەرمىيات بگرى، كاك سەركەوتو كاك عومەر سەنگاۋى بوۈنە كەمىن، چونكە دوژمن شەۋانە نابلۇقەى دىكانى ئەدا كە رۆژ ئەبووۈوۈ ھىرشى ئەكردو دىكانى ئەپشكىنى. يەكەم كەس منيان كرده ھەرمەس پىم عەيب بوو بلىم ناتوانم ئەۋەندە ماندوو بووم خۆم بەپىۋە نەئەگرت، خۆم ھەئسپاردە دىۋارى خانوۋىيەكدا كە پېشمەرگەكان بەرامبەرى خەوتىبوون، دواى من نۆرەى ھەرمىياتى پېشمەرگەيەكى تر بوو نىو كاتزىمىر بگرى، خەبەرم كردهوۈ خۇى بۇ رانەگىرا ئەكەوتەوۈ زەۋى، ناچار تاخۆر سەرى دەرھىنا ھەر ھەرمەس بووم، ئەو كاتانە مەترسى ئىنزالى كۆپتەر ھەبوو، ئەبۋايە دواى نان و چاخواردن دوور بىكەوتىنەتەوۈ كەچى كاك سەركەوت ووتى: ئەگەر ھەر ھەموومان كوژراۋىن ئىرە ئەمىنەنەوۈ. ماينەوۈ تا دەمەوئىۋارە پاشان بەرەو دىيى زستانە چوۋىن. ئەوۈ تەھەدەيەكى گەۋرە بوو لەلايەن كاك سەركەوتەوۈ بۇ ئەو رۆزگارە گەر بەراۋوردى تواناى دەسەلاتى دوژمن بىكەين لە پروۋى ھىزو تەكنىكى سەربازى و

دەميان چاۋى جاسوسىيەۋە بەرامبەر كەمى ھىزى پىشمەرگە ۋە سادەمىي چەكەكانەن، بەلام تەييار بە بىرۋىبەۋەرى پۇلاينى شۇرشيگىرپانە كەبەھەموۋ تواناى داگىرگەران لە بن نايەت.

ئەۋەى شايانىۋوتنە لە شۇرشى پىشۋودا كۆپتەر تەنيا بۇ ھەندى كارى سەربازى بەكار ئەھىنرا فرۆكەى گەۋرەى ۋەكو: مىك، باجەر، سۇخۇى.. دەۋريان ئەبىنى لەلىدان ۋە بۇردوۋمانى بارەگاي پىشمەرگە ۋە دىھاتەكان. لەگەل سەرھەلئانەۋەى پىشمەرگە ۋە پەپرەۋكردنى شىۋازى پارتىزانى دۋژمنىش شىۋازى دژەپارتىزانى پەپرە ئەكرد. يەككى لە ۋە چەكانەى لەم بۋارەدا بەكارى ئەھىنا بۇ شوين كەۋتنى پىشمەرگە ۋە زەربەلىدان ۋە ۋەرس كوردن پىشمەرگە ۋە بۋو. لەسەرەتادا گوشارى زۇرى ھەبۋو، بەلام ۋەۋرەۋورە پىشمەرگە لەگەلدا راھاتن. عىراق لەبەر چەند ھۆيەك سوۋدى زۇرى لەكۆپتەر بىنى:

۱. كاتى زۇرى بۇ ئەگەپاندەۋە

۲. ھىزى زۇرى ناۋىت بۇ مەيدانى شەر

۳. دژەكەى لاي پىشمەرگە ۋە شۇرش نىيە

۴. ھەم ئەتۋان ماۋەيەكى زۇر لەمەيدانى شەردا بىمىنئەۋە ۋە شەرىكات

ھەم ئەتۋان ھىزىش بىنى ۋە بىباتەۋە.

كۆپتەرىش دۋو جۇرى ھەيە: بارەلگرو شەركەر، لە شەركەرەكاندا: غەزال، سەمتى، پىلاتۋز ... ھتە ھەيە. ھەرچەندە پىلاتۋز لە بىنەرەتدا بۇ مەبەستى كشتوكالى بەكارئەھىنرا، بەلام پەرەى پىندراۋ خرايە كارى شەرى پارتىزانىيەۋە.

لەگەل گەشەكردنى ھىزى پىشمەرگە ۋە شارەزابوونيان لە فرۋفئەكانى دۋژمن بە تايبەتى بەكارھىنانى كۆپتەر تۋانرا زياتر خۇ لە كۆپتەر بپارىزىۋ بىرەنگارىشى بىنەۋە ۋە راۋىشى بىنن، ھەر چەندە بەھۇئ شەرى كۆپتەرەۋە زۇر كەسمان شەھىدو فرەى ترىشمان بىرىندارو سەقەت بوون.

كاك رۇستەم بۇى گىرپامەۋە كەۋا لە دىي پاپىلان شىنئىكى زۇر خۇش ھەبۋو ھەندى قسەى ئەكرد لە ھى شىت نەنەچۋو: جارىكيان لاي كاك رۇستەم

ئەيىۋ ئەلئى: ھەر كە بىرسىم ئەيى بە ئىرادەى خوا ھەزم لە پلاۋو گۆشتە، كە سەرمەم ئەيى ئارمىزۋوم لە زۇپايە.. لەو كاتەدا دەنگى كۆپتەرىك ھات شىتەكە ئەلئى: وەللاھى كە دەنگى كۆپتەرىش دىت بە ئىرادەى خوا لە ھەيىمەتا مىز بە خۇما ئەكەم.

لە جەولە كىرەندا بوۋىن لە بىنارى دەلۇ، سەردانى ھەندى لە دۆستەكانمان كىرە، كاتى كە بىستەمان يەككىك لە پىاۋەكانى دۆزمن لە گەرمىاندا بە ناۋى رەنۇف تۇفۇق خەلگى دىى ھەقى مستەفا لە لايەن كاك سىروانەۋە بىرپارى گىرتنى دەرگراۋە، بىرادەرانى گەرمىان گىرتىۋىيان، ناۋىراۋ لە لايەن دۆزمنەۋە تەرخان گىراۋو بۇ چاۋدىرى جىۋچوۋلى پىشمەرگە ھەلۋىستى خەلگى. ئەو خۋىندەۋارى ھەبۋو، كاتى خۇى لە سەر دەستى مامۇستا مەلا كاكە ھەمەى سەيفۇللا ھىرى خۋىنەۋارى بوۋ بوۋ، ھەر بە ھاندانى ئەۋىش خەلگەكە ھىرى ياداشت نوۋسىنەۋە گىراۋون، ئەمىش لە دەفتەرىكى بەر باخەلدا ھەموو شتىكى رۇژانەى ياداشت ئەكەرد. پاش لىكۋلىنەۋە لە تاۋانەكەى و داننان بە خىراپەكارىيەكانى خۇيدا بىرپارى كۈشتى دەرگراۋو بە سزى گەل و شۇرش گەيشت. ئىمە كە لەگەل كاك سەركەۋت دا بوۋىن ئاكامان لەۋە نەبۋو ئەم ئىجىرائاتە گىراۋە.

دۋاى ئەۋە لەو جەولەيەماندا چۈۋىنە نىزىك دىى دۈۋىراۋ لەو ناۋەدا خۇمان ھەشاردا دۈۋ دۆستەمان ھاتن بۇلامان يەككىكان عومەر ھەسەن سەلەھ و ئەۋى تىران ھەمەئەمىن كاكە ئەھمەد بوۋ پىيان ووتىن: كەسى تىران لەگەلە...؟ ووتەمان: ئەى ووتىن: ئەى ئەۋ چەكدارانەى خۋارەۋەتان كىن و چىن...؟ تەماشامان كىرە گەلە جاشىك ھاتوون، دۋاى زانىمان بىقەرماندەمى تەھسىن شاۋمىس و عاسى كۈرى جاسۋوسە كۈزراۋەكە پاكسازى ناۋچەكە ئەكەن. وىستەمان لەو شۋىنەى خۇمان دەرپاز بىن كەچى ئەۋان پىيان زانىن و پەلامارىيان دابىن، كەمى ئىمە و زۆرى جاشەكان بەراۋرد نەئەكرا، ھەرئەۋەمان پىكرا خۇمان دەرگەين ئەۋانىش دۋامان كەۋتن تا دىى ھەسەن كەنۇش كەتارىك داھات چۈۋىنە مالى مەلا ئەھمەدى كەرىمى شاسۋار كە دۆستەمان بوۋ، كاتى خۇى

شیوعی بوو، دواتر بووه کۆمهله، نهومان کرده حهرس تاكو نانمان خوارد، نینجا بهرو زستانه رۆشتین لهوئ خه بهری جاشه گانمان زانی له دیی دووبراو ماونه تهوه دهستی برایشه کی كاك سهر كهوتیان شكاند بوو. نهو ناوهمان به جیهیشت بهرو ناوچهی جاف، لهو ناوه مهفرمه كه مان دۆزییه وه كهوتینه وه جهولهو پرووه و بناری سهنگاو بووینه وه نه مجاریان نه خشه ی كوشتنی نه ندایمکی مونه زهمه ی سهنگاومان له ریگه ی زهلامیكه وه به ناوی حهسیب شیخ ئیسماعیل داپشت كه نهو رینماییمان بكا، نهینه زانی ئیمه پیتی نه زانین دهستی دوژمنه و داومان بو دانه نیت. له دیی زینانه ی سهنگاوه وه شهو بهرو شاخی ئازداخ چووین و خۆمان شاردوه وه لهوئ برادهریکی خۆمان به ناوی عاسی مستهفا نه حمده خه لکی زینانه ی سهنگاو نان و خواردنیکی زۆری بو هیئاین عاسی تاكو سالی ۱۹۸۷ له نزیكه وه هاوکارمان بوو دوا یی بوو به سهربازو له شه ری ئیران . عیراق به دیلگیراو له نه نفالیشدا ژن و مناله گانی تیاجوون و ته نیا کورپکی مابوو نهویش به هوئ نه خوشیه وه مرد، نیتر كه سی له دارای دنیا دا بو نه ما، كه له دیلی گه رپایه وه هاته وه سهر خانه ی ویرانه. سكالای برده لای سه رانی رژیمی به عس كه چارمنووسی ژن و مناله گانی دیاری بكری كه چی رژیم له باتی خه لاتكردنی كه له پیناوی شه ری داسه پایو نه ودا به دیلگیرابوو ژن و مناله گانی بدمنه وه كه چی بوئ دهر كه وت نه وانیش بوونه ته خۆراکی شه ری جینۆساید.

كاك سامانمان له گه ل بوو مه شقی هه لگرتنی تهرو دهر باز كردنی برینداری به هوئ بر نه وی درێزو پشتوینه وه پینه كرده ی له جیاتی داره تهرو. كاتزمیر سی پاش نیوهرۆ به سهر شاخدا. بهرو سهنگاو شوپوینه وه، باران شه ست نه باری كه نزیك بوینه وه دنیا تارێك داها ت چووینه شوینی دیاریكراو شاره زاكه شمان لهوئ بوو، لای خۆیه وه خه بهری لیدابووین كه نهو شه وه نه چینه سهر سهنگاو، دوژمن برپاری دابوو له دهوروبه ری مانی نه ندایم مونه زهمه بۆسه دابنیت، له نه خشه كه ماندا دامان نابوو كاتزمیر ۸ ی شهو كاره كه نه نجام بدمین كه چی په له مان كردو كاتزمیر ۲۰ ۷ له گه ل بۆسه گانی

دوژمندا پښکوهه گه‌یشتیڼه ئه‌وئ کاک سهرکه‌وت به‌سهر دیوارا چووو
 حه‌وشه‌که‌و شهر له‌دمره‌وه له‌نیوان ئیمه‌و بۆسه‌کانی دوژمندا به‌رپابوو، کاک
 سهرکه‌وت که‌وته نیوان شهر دهره‌وی ماله‌که‌و ته‌قه‌کردنی مائی ئه‌ندامی
 مونه‌زهمه‌که‌، کاک سهرکه‌وت زور به‌ده‌ستو برد بوو ته‌قه‌ی زوری له‌ناو مائی
 ئه‌ندامی مونه‌زهمه‌که‌دا کردو له‌دیواره‌وه خوی دمر باز کرد، پښمه‌رگه‌کانیش
 به‌ده‌م ته‌قه‌وه له‌ کۆلانه‌کاندا دمرچوون و له‌دمره‌وه‌ی شار کۆبووینه‌وه، دوو
 پښمه‌رگه‌مان: ئه‌حمده ۱۲ ئیمامی و سه‌لام عه‌لی دیارنه‌بوون، من گه‌رامه‌وه
 به‌دوایانداو له‌نزیک شار دۆزیانمه‌وه‌و گه‌یشتیڼه‌وه برادرمان و به‌ره‌و ناوچه‌ی
 دووره‌ دوژمن به‌رئ که‌وتین.

له‌و شهره‌ دستو یه‌خه‌یه‌دا سئ سهر باز کوژراو و شارمزه‌که‌شمان
 نه‌گه‌رپایه‌وه‌و بوو به‌ جاشیکی خو‌فرۆش و ده‌ستی له‌ شه‌هیدکردنی برایمه
 ره‌شو بریندارکردنی کاک شیرزاد عه‌زیز شه‌هابدا هه‌بوو.

له‌م جه‌وله‌یه‌دا بریاردارا بکریمه‌ جیگری مه‌فرمزه‌ی ۲ی که‌رتی ۲ی
 هه‌رمی پښچ و ته‌شکیلاتی که‌رتی ۲ به‌م شیومه‌ی لی‌هات:

. مه‌فرمزه‌ی یه‌ک به‌ فه‌رمانده‌یی کاک سهرکه‌وت جیگره‌که‌ی مام ساله‌ح گو‌زی
 نه‌سپی.

. مه‌فرمزه‌ی دوو به‌ فه‌رمانده‌یی کاک هه‌زار یاریده‌دمره‌که‌ی من بووم.

. مه‌فرمزه‌ی سئ بمه‌فرمانده‌یی کاک خالید یاریده‌دمره‌که‌ی تاهیری حاجی
 رۆسته‌م بوو.

مه‌فرمزه‌ی یه‌کو دوو بریارماندا به‌چینه‌ ناو باومنوو بۆ گرتنی هه‌ندئ
 که‌س که‌ به‌نیازبوون ببته‌ جاش، هی‌زه‌که‌مان کرده‌ دوو به‌شه‌وه، به‌شیکیان بۆ
 ناو شارۆچکه‌که‌ کاک سهرکه‌وت و کاک شیرزاد و هه‌ندئ برادره‌ی تر بوون
 باقییه‌که‌ی له‌ دهره‌وه‌ی شارۆچکه‌که‌دا دامه‌زران، یه‌که‌م جار چووینه‌ سهر مائی
 ئیپرسراوی نه‌قابه‌ی گرێکارانی کشتوکال به‌ناوی مه‌لا محه‌ممده‌ که‌زوری له
 گرێکاران نه‌کرد ببته‌ به‌عسی، دامان له‌دمرگا بۆی نه‌کردینه‌وه، زور قسه‌مان
 له‌گه‌ل کرد سوودی نه‌بوو، کاک سهرکه‌وت که‌ پیاویکی بالابه‌رزی تیکسمرای

زۆر بەھیز بوو شانیکی لەدەرگاگەدا چوارچیوئەکی شکاندو مەلای ھینایە
 دەرەو، پاشان چووینە سەر جاشیکی سەرەك جاشیک بەناوی حسین سەبری
 بەگ کەبەناوی فەرماندە مەفرەزەکەییەو بانگمان لیکرد دەرگاگەکی کردەو
 کە ئیمە یینیویستی دایبختەو، کاک سەرکەوت ملیوانی گراسەگەکی گرتو
 ئەویشی ھینایە دەرەو منیش لای خۆمەو دەستبەجئ دامە بەرشەق، کاک
 سەرکەوت زۆر توورە بوو پیتیووتم: لئی مەدە.. ھەردووکیان ببە لای
 برادەران قەراغ شارو بگەپۆ. ھەردوو دیلەگەم پێش خۆم دا خیزانەکی
 مەلا بەمنائیکی قز سوورەو دوام کەوت، زۆرم ھەولدا نەیت بپسوود بوو کە
 گەشتینە لای برادەران تەقە پەیدا بوو ژنەکە ھاواری کرد بمگەرپنەو لە بەر
 ئەو دوو گیان بوو نەیتوانی رابکات ناچار دەستم گرتو بردمەو مائەو میان،
 لەوئ پێشمەرگەکانم تووش بوو پرسیم ئەو تەقە چییە؟ ووتیان: چووینە
 سەر مائە جاسوسیگ ھینامانە دەرەو بەرەو چەمی سیروان راپیکردو تەقەمان
 لیکرد. لەدوایدا بۆمان دەرکەوت کە بەبرینداری کەوتبوو سیروانەو
 خنکابوو. بەھەردوو دیلەگەو گەراپنەو، دوا چەند پۆژیک گەشتینە
 ناوچە رۆغزایی چاومان بە کاک سیروان کەوت کە ھەفالا ئەمە چەلەبیو
 ھەسەن خاویو ناسۆی دەلاکی لەگەڵ بوون گراوەکانمان دایە دەستی بریاردارا
 بەکەفالت نازاد بکڕین، باوکی کورە جاشەکە ھاتبوو کە کورەکەیمان نازاد کرد
 زۆری پێخۆش بوو، تاسائیک ھەر سەردانی ئەکردین، جاشەکەش بوو کاسبکار،
 ھەر لەو ماوەیدا ھەریم داویان کرد مەفرەزەیک بنیرین بۆ قەرەداخ بۆ
 ئەو بچینە سەرەو بۆ لێدانی قیادە موقەتە لە دزلی، بەشیکی مەفرەزی
 یەکو بەشیکی مەفرەزی دوو بە فەرماندەیی کاک سەرکەوتو جیگری من
 کەوتینە پێ چووینە دیوی قەرەداخ لەگەڵ مەفرەزی سالار دەرەدۆینی
 یەکمانگرتو بەرەو دێی سەرچاوەو ھۆمەر قەلا کەوتینە جەولە کە دوو دین
 ئەکەونە ژێر دەمی کەزی زەردەو خۆرئاوای کەزی گولان. کە ھەردوو کەژەکە
 لەرووی سەربازییەو شوینی ستراتیژیان ھەیە چونکە زالن بەسەر ھەردوو
 دیوی گەرمیانو قەرەداخدا، لەسالی ١٩٧٤ مەیدانیکی بەرینی شەری نیوان

شۆرش لەلایەك و چەكدارهكانى حشعو مىرى لەلایەك بوو. لەنێوان گولان و زەردەدا مەخفەرى پەيكولێ لێیه تا شۆرشى ۴ى تەممووزىش بەدواوە شوینی باج وەرگرتنى پۆلیس و رینگا گرتن لە دزو جەردەو پیاوخراب بوو، لە خوار ملەى پەيكولییەو لە نزیک دێى بەرکەل هەندئ شوینەوارى کۆن هەیه کە بەردى نوسراو و پەیکەرى سەرە زەلامى لێیه، خەلکەکە پێى ئەلێن: بێتخانەکە. حکومەت بۆ پاراستنى ئەو شوینەوارە پاسەوانى دانابوو لەبەر ئالۆزى دۆخەکەوازى لێهێنرا، مەخابن خەلگى ناوچەکە لەبەر نەزانى بايەخى ئەو شتە مێرووییه هەموویان تیکوپێک دا، زۆریان شکاند بەبیانووى ئەوێ بەقسەى هەندئ کۆنەپەرست گوايه ئەوانە بتن نەیاننەزانى ئەمە بەشیکی مێرووى مێللەتەکەمانە بەدەستى خۆمان لەناوى ئەبەین.

لە دێى سەرچاوە چاومان بە مەفرەزەکەى مامە عەلە ڕەش کەوت کە لە ناو خۆیاندا تیکچوو بوون عەبەى دایە فاتە یان چەك کردبوو. سالارووتى: مامە عەلە ڕەش بۆ لای پارتنی ڕائەکا باجەکی بکەین. بریارى چەك کردنمان دان، ئازادى مامە عەلە و ڕەنوفە کەرمان چەککرد کەجى مامە عەلە خۆى نەدا بەدەستەو.. ئاگادارى ئەو نەبووین دوژمن هێزى زۆرى کۆکردووەتەو بەتەمای هێرشى گەورەیه، شەو لە سەرچاوە خەوتین دنیاى تەمو مژوتاریک و بارانیکی ڕەهێلە بوو، بەیانى دواى نان و چا خواردن تەمومزەکە هەندئ ڕەویبەو، چوو مەرمس بگۆرم تەماشام کرد لە دوورى ۵۰۰ مەتردا خەلکی زۆر دیارن ڕائەکەن پاشوورد بوونەو دایان بۆم دەرکەوت هەموویان سەربازن و لە سەرچاوە ڕەم بوون بەرەو هۆمەر قەلا نەرۆیشتن بێئاگاین لەوێ کاک سىروان و هاوریکانى لە دێى سیوسینان ئابڵۆقە دراو و شەرکراوە و گادیریکمان بە ناوى پۆلا لەلایەن جاش عەزەى سەلەو گىراوە و برینداریش هەیه، هیزەکەى کاک سىروان پەرەوازە بوو، ئێمە لای خۆمانەو بریارمان دا لێیان بدمین، خۆمان کۆکردەو و کەوتینە دوايان کە گەیشتیە هۆمەر قەلا دوژمن لەوێ دەرچوو، نانمان کۆکردەو و هیزەکەى خۆمان بەپێى نەخشەیهک کردە دوو بەشەو:

- مەفرەزەى سالار دەرەدوینى لە پێشەو لێیان بدات.

- مەفرمىزى ئىمە كاك سەركەوت، مەن، شاھۇ، نەجىم بۇيسانە كە تازە ھاتىبو، لە پىشەوہ لىيان بىدىن.

ئىمە شوپىيان كەوتىن تا گۇرستانىك لە نىوان ھۇمەر قەلاو عەلىاوا دا لەوئى ھىزەكەى دوژمن موعەلەباتيان ئەخوارد، ئىمەش دامەزراين، چاومروانى سالار بووين تەقە ھەئسىنى كەجى دەنگ نەبوو، نەخشەكەمان تىكچوو، دوژمن لە عەلىاواوہ بۇ سىوسىنان نەپۇشت تاكو لەگەل ھىزەكەى تريان يەك بگرنەوہ، ئىمەش ھەر بە دوايانەوہ بووين تا ھەنان بۇ ھەلكەوئ دەستىك بوەشىنين، لەنىوان عەلىاواو مەسۇيىدا لەگەل مەفرمىزى كاك گۇران لەيەكتر گۇراين و تەقەمان كرد لەھەر لايەكەمان وايە نەوېتر جاشە، خۇشەختانە زيانمان نەبوو، كەلە يەكتر ئاشكرا بووين لە عەلىاوا كۇبووينەوہ تا بىرارى لىدانى دوژمن بىدىن، ھەر لەو كاتەدا خەبەرەيان ھىنا دوژمن كەشتووتە تەكە بىرارىماندا لەوئى بچىنە سەرى، كاتزمىر ۲۲ پاش نىومپۇ لە بەلخەوہ بەرەو تەكە رۇشتىن. لەو كاتەدا كاك سەردار ناوتاقى بە مەفرمىزىكەوہ پەيدا بوو، نەخشەى شەركەمان يەم شىوېيە دانا:

- كاك سەردار ناوتاقى بەچەند پىشمەرگەيەكەوہ بەبنارى شاخدا بۇ رۇئاواى تەكە بۇ سەر سەنگەرەكانى پىشتى دى بىروا.

- ئىمەو كاك گۇران و مەفرمىزى مامە عەلە كە چەند رۇژ پىشتى بىرارى چەك كرىنمان دابوو، پەلامارى ھەموو شوپىن و مۇلگەكانى دوژمن بىدىن لە قوتابخانەكەو چەند شوپىنىكى تر، نىزىكى دىكە بووينەوہ لەناكاو كۇپتەرىك ھات ھەندى سەربازى نىوان تەكەو بەلەكجار كە بۇ بۇسە دانرايوون ھەلگرتەوہ، ئەمە رىگەى پەلامارەكەى خۇشتى كرد، لە كاتزمىر ۵ ى ئىوارە لەناو دىدا پەلامارى ھىزەكەى دوژمنمان دا، زۇرمان لىكوشتن، لىپىرسراوہكەيان كە موقەدەم ھەرىق بوو خەلكى باووخۇشىنى وارماو بوو بىرىندار بوو، دواىى وىستمان پەلامارى مۇلگە سەركەيەكەيان بىدىن كاك گۇران ووتى: تائىستا نە شەھىدەمان داوہ نە بىرىندار بايكشىينەوہ، بەلام مامە عەلە سوور بوو لە سەر لىدانى، لە دوايدا بىرارى كسانەوہمان دا بەرەو بەلەكجار لەوئى ھەندى

نانمان خواردو چووین بۇ بەلخە كە دوژمنى تېدا نەبوو كاك سيروان لەوئ بوو
 پىئىووتىن: باشتان نەگرد ئەو شەپەتان كرد، ئەو ھىرشى گشتى بوو دوژمن ۲۴
 ھەزار سەربازى ھىناو لە دەرپەندى بازىانەو تەكو دەرپەندىخانى
 گرتووتەو، لەدىوى سەنگاويشەو بىرپارىوايە ھەموو ھىزەكانى بىكشېننەو
 ناو قۇپپىيەو. ھەر ئەو شەو چووینە مائەكانى قۇپى ھەمەى ھەواس كە
 نەكەوئتە ناو قۇپى دەرپەند بەرئوئى لە ژىر دەمى كەزى زەردەدا لەناو
 دارستانىكى چەردايە، ھەيوانە كئوى وەكو بىزن و فیلەگىژەى بەكەمى تىدايە،
 مائەكان ژمارەيان ھەوت مال بوو، رېگەى ئۆتۆمبىل و جادەى بۇ ناچىت
 بەوولاغ ھاتووچۆى بۇ ئەكرى بەزەھەت. تارىكى دەمەويەيان چووینە
 جىگايەك دوژمن ھىزەكانى تيا بەشەش كەربوو، ئىمەش خۇمان تيا ھەشاردا
 كاك سيروان پىئىووتىن: نابى كەس ناگر بىكەتەو. مەن و كاك سەركەوت و كاك
 گۆران لەبن بەردىكدا بووین كاك گۆران ووتى: مەھمود ھەندى چىلەكو و جەوال
 كۆبەكەرەو بەكەس نەزانى ئاگرىكى بچوو ك بکەينەو، ناھەقمان نەبوو مانگى
 ۱۹۷۸/۱۲ بوو دىنا زۆر سارد بوو بەفرىكى زۆرىش كەوتبوو، ئاگرىكى بچووكمەن
 كەردەو و لەپەر كاك سيروان پەيدا بوو بە توورەپىيەو پىئىووتىن:
 مەسئولەكان و بکەن ئەبى پىشمەرگە چى بکەن...؟ ئاگرەكەمان كۆزاندەو، تا
 نىومەو مەينەو. كاك سيروان بانگى كەردىن: با مەفرەزەى گەرميان بگەرپتەو.

خۇمان كۆكەردەو بارانىش ئەبارى لە چىاي قۇپپىيەو سەركەوتىن بۇ
 دىوى گەرميان، سەر شاخەكان ھەور گرتبووى خوارەو مەمان بەروونى
 نەئەبىنى، ووردەووردە شۆر بووینەو لە پەر دەنگى كۆپتەر ھات سەيرمان كرد
 ھەوت كۆپتەر لەپشتى تەپەگەپوس و قەلاو سەرباز پىادە ئەكەن زانىمان كە
 ئەم دىويشمان لىتەنراو، ناچار بەشاخدا سەركەوتىنەو بەرەو قۇپى
 دابەزىنەو، بەفرىش ئەبارى زۆر ماندوو و شەكەت بووین ھەرىش بىرسىمان
 بوو، چەند پىشمەرگەپەكمەن بەرەو مائەكان نارد بىزان دوژمنى لىيە ئەوان
 گەيشتە نەزىك دىو چەند فېشەكەك تەقى وامانزانى ئەوئىش گىراو نىتر دامان

نابوو لهبرساو لهسهرما بمرين، دواى چارمگيټ گهړانهووهووتيان: دوژمن لهديدا
نييه له پيشمهركهه خومان زياتر، كه كاك گورانو نهوان بوون.

. نهى نهو تهقانه چى بوون..؟

. سهگ پهلامارى داين.

كاك سهركهوت تووره بوو سهبارمت بهوى لهم كاتانهدا نابى تهقه
بكرټ، نينجا كهوتينه پى بواو دابو دابو، شورباى دوينه گهرمو
گوپيان داينى، هسايينهوهو شهو هرهسياتمان دمركدو خهوتين. نيومشهو
شاهو ناگادارى كردينهوه كه لهسهر شاخهكهى پشتى زمردهليكاو بهرد بهر
نهبيتته خوارهوه، پهنگه دوژمن نهويشى گرتبى با بهياني زوو لهدي دمرچين،
كاك گوران تاقمو پشتوينهكهى كردهوهووتى: تاخوړ ليم نهدا لهدي دمرناچم،
خهوتينهوه، ساليهه كوڼخا عهزيز داواى كرد كاترمير ٦١ بهياني بوسه
دمرېكهين. ههموومان ههساين جووينه پشتى مالهكان، دنيا تهواو پوون بووهوه
لهسهر لووتكهى شاخهوه سهربازمگان بهناو بهفرا نيسووپانهوه كه خوړ كهوت
بواو ددي شوربوونهوه، مامه عهله لهگهل كوومهټيك پيشمهركهه چوو بوونه
سهرشاخى مهرپو كاك سهركهوتووتى: بچو بيانهيته خوارهوه با ليره
دمرچين، ووتم: تا من نهچمو ديمهوه دوژمن نهگاته ناودى، پنگاكهمان
ليتهگرى، نهو تووره بووووتى: من خوځم نهچم. ناچار بووم بچم. تا چوومو
كهپامهوه پينج سمد مهتر مابوو پنگاكهمان ئى بگرن منيان بهدى كرد بهلام
تهقيان ئى نهكردم، كهنزيك بوومهوه تهنيا كاك سهركهوتو چهند
پيشمهركهيهكى تر مابوون، ههموويان روښتوون هيزهكهى خوماتان له ناو
قوپييهكهه ئى وونبوو، روښتوون پيشمهركهيهكى تريس بهناوى دليو
قهلايى وونبوو بوو گهسته لاماو هسهن كوټنه دمريشمان بينى و بووينه چوار
كس، روانيمان هيزهكهى دوژمن بوو به دوو بهشهوه: بهشيكي نهوبهري
شاخهكهى گرتو نهو بهشهكهى دهستهيهكى ١٩ نهفهرى بوو لهگهل جاشيكا
دوامان كهوتن ههرچهند روښتوون ههر بهدوامانهوه بوون تا چووينه پشتى
بهلهكچار بهديوى قوپيدا، كاك سهركهوتووتى: لهم ناوهه پنگهيهك هميه بو

سەرشاخ بالىيەۋە سەرگەۋىن، پىڭايەكى يەكجارسەخت بوو پياھەلزانىن،
 ھىزمەكەش بەدوامانەۋە بوون كاك سەرگەۋوتووتى: ئەمانە لە كۆلمان نابنەۋە با
 دانىشىن لىيان بىدەين، بۇيان دامەزراين سى كلاشىنكۇفۇ بىرنەۋىكمان بىبوو،
 جىگەكەشۋابوو ئەوان ئەكەۋتە ناۋ دۆلىكى بارىكەۋە نەيان ئەتوانى بەملو
 ئەۋلادا رايكەن و دەرياز بىن، كاك سەرگەۋوتووتى: تايەكەم كەس نەگاتە
 بەردەستى من تەقەيان ئى ناكەين، ئەۋەندە نىكبوونەۋە نىشانەي
 ئەقسەرەكەيان كە سى ئەستىرە بوو لە پىشيانەۋە بوو بەروونى ديار بوو. ئىمە
 بە ھەر چوارمانەۋە دامانە بەر پىژنەي گوللە. يەكى دوو مەخزەمان پىۋەمان
 ھەموويان كەۋت تەنيا يەك سەربازم بىنى رايكرد، ئىمەش شوپنەكانى خۇمان
 بەجىھىشتو بەرەو سەرۋوتەر ھەلگىشاين، چەك و دەستكەۋتمان پىشتگوى
 خستوامانزانى ھەموويان كۆزراون، بەلام پۇزى دوايى خەلگى دىي قۇپى بەزۇر
 نىردرابوون تەرمى ھەۋت كەسيان پى ھىنا بوونە خوارەۋە كاتى تەقەي ئىمە
 دەستى پىكرد دوزمن لە ھەر چوارلاۋە ۋوويان تىكردىن و دەستيان كىردە تەقە،
 لە سەر شاخ پىگە نەما، كاك سەرگەۋوت زۇر زىرەك و بە توانا بوو لە شاخدا،
 خۇي ئەچۋوۋە جىگايەك ئەۋەستاۋ ئىمەي بەسەرشان بۇ جىگايەكى تر
 دائەگرت، لەو كاتەدا كۆپتەرەيكى زۇر ھات و كۆپرانە ئەۋ شاخەيان داگرتەۋەو
 بوو بەناگىراران، ئىمەش بە ناشارمزاينى لەسەر شاخەۋە بەرەۋ ھەۋشەكەي
 پىشتى بەلەكجار دابەزىن ھەموو دەۋرۋىبەرى تەكەيە بەلەكجارىش لە دوزمن
 سىخناخ بوو، ھىۋاي دەرياز بوونمان كەم بوو بوۋەۋە، بەلام ۋورەمان بەرزبوو،
 خۇمان نامادە كىرد دەستىكى تىرىش بوەشىنن و شەھىد بىن، ھەندى نامە و
 ناۋى خەلگىمان پىبوو شاردمانەۋە، ھەريەكە كىسەيەكمان پىبوو نانەرەق و
 فىشەك و دۆينەي تىدابوو، ئەۋەندە ئەكەۋتىن و ھەلئەسايەۋە، بارانىش ئەبارى
 فىشەك و نان و دۆينە بەيەكەۋە لكابوون، داكشاين بەرەۋ بەلەكجار ھىدى ھىدى
 پىمان ئەكرد دىياش تارىك بوو بوو، بەلام كۆپتەرەكان ھەر ئەسۋورنەۋە، ۋە
 لەيەر تارىكى بەدى نەئەكران تەنيا گلۇپى سوور نەبىت ئەسۋوتاۋ ئەگۈزايەۋە،
 كە نىزىكى دىكە بوۋىنەۋە كاك سەرگەۋوتووتى: خۇتان گورج بىكەنەۋەۋە باش

پشتوین و تاقمەكانتان توند بكنه‌وه من له‌پشتی دلیرمه‌وه بووم خه‌ریكى چاك كړدى پووزمه‌وانه‌كه‌م بووم له ناكاو فیشه‌كی له ده‌ستی دلیر دمرچوو، نه‌ختی ته‌ویلمی سووتاند، هه‌موو شله‌زان‌ووتم: هیچ نییه.. كاك سهركه‌وت تووره‌ بوو به دلیری‌ووت: نه‌گهر بتكوشتایه ده‌ستبه‌جی تۆم نه‌كوشته‌وه. ئیتر زۆر به‌ووریاییه‌وه پووه‌و دئ كه‌وتینه‌ رئ، جیگای هیزه‌كانی دوژمن دیار نه‌بوو به‌رۆژ گۆرانی به‌سهردا نه‌هات، له‌سهرمه‌وی دیکه‌وه له‌په‌ره‌وه چووینه‌ یه‌كه‌م مال، خاوه‌ن مال حه‌په‌ساوووتی: نه‌وه له‌كوپوه هاتوون چوار ده‌وری دیکه‌ دوژمنی لییه. ووتمان: دوژمنیش هه‌بئ هه‌ر هاتووین. نان و چایمان خواردو هه‌ندئ نانیشمان هه‌لگرت. وورده‌وورده به‌فر ئه‌باری و زیرانی نه‌كرد، به‌خاوه‌ن مالمه‌ن‌ووت: شوینیکمان نیشان بده تاكو سبه‌ی تیا به‌جسه‌یینه‌وه ئیمه‌ گه‌رمیانین و شارمزی ئه‌م ناوچه‌یه‌ نین، کابراووتی: وه‌للا جیگه‌ نییه، ووتمان: له‌م چیا گه‌موره‌ی قه‌رده‌خدا جییه‌ك نییه...؟ ووتی: هیچ شارمزا نیم. ووتمان: تالای ته‌کیه‌ بمانبه‌وووتی: تاكو دهرمه‌وی دمرگاكه‌ نایه‌م. هه‌ر خه‌ریك بووین به‌قسه‌ی خو‌ش مار له‌گون نه‌هاته‌ دهر، پیمان‌ووت: بو‌جی.. خو‌ هه‌موو رۆژیک لیمان نافه‌ومیت نه‌مړو رۆژی هیمه‌ته‌وه ئیمه‌ش شارمزا نین...؟ کابرا رازی نه‌بوو، پیمان چاك نه‌بوو له‌بهر چاوی منداڵه‌كانی فه‌لاقه‌ یان قسه‌ی ناشرینی پییكه‌ین، ووتمان: ده‌باشه‌ هه‌ر بمانخه‌ سه‌ر ریگای ته‌کیه‌، هه‌ر چه‌ند هه‌نگاوێك له‌ماله‌كه‌ دوور نه‌كه‌وتینه‌وه‌وووتی: نه‌مه‌ ریگه‌ی ته‌کیه‌یه. كاك سهركه‌وت په‌ست بووووتی: ئیوه كه‌مێك دوور كه‌ونه‌وه، رپوی كرده‌ خاوه‌ن ماله‌كه‌: نه‌گهر نه‌یه‌یت نه‌تكوژم. کابرا ترساو هات، كورد نه‌ئئ كه‌ زۆر هات قه‌واله‌ به‌تاله‌.. كه‌ نزیکي ته‌کیه‌ بووینه‌وه‌وووتی: ئا له‌ویوه‌ برۆن، نه‌و شوپینه‌ش سی رۆژ پیشت‌ر شه‌رمان تیدا كرده‌بوو دوژمنی ئی بوو، پیمان‌ووت بو‌ج نه‌هه‌نده‌ بئ‌ویژدانی خو‌ نه‌وئ هیزی دوژمنی لییه...؟

به‌هه‌رحال تا پش‌تی ته‌کیه‌ برده‌مان به‌كاك سهركه‌وته‌م‌ووت با ئه‌م کابرایه‌ بگه‌ریته‌وه، خو‌م ریگای دهره‌بند . نه‌رام سین شارمزا، کابرامان ئیزن داو كاك سهركه‌وت به‌زۆر ده‌دیناری‌دایه‌، كه‌وته‌م پیش براده‌ران هه‌ر له‌ بازیانه‌وه‌ تا

دەربەندىخان دۆڭمەن ديار بوو چونكە بەقەرى زۆر بارى بوو، دىناش يەكجىر سارد بوو، لە ھەر شوپىنىڭ ھەبوون ئاگىرىيەن كىرىدەۋەۋە گىرى ئاگرەكە بەرز بوو بوۋەۋە بەتايىبەتى لە شاخەكانى قەرەداخ، سۆلە، سىۋىسىيانو ئەللايى و دەشتەكانى دۆلى قەرەداخ و وارماۋا. شەۋىكى تارىك و نووتەك بوو، ترسى ئەۋەمان ھەبوو ئىك دابرىيەن. ئاخىرىش ئىك دابرايىن كاك سەرگەۋت و ئىل بوو تەقەى كىردو بەۋە يەكترمان دۆزىمەۋە، ئىنجا رۇپىشتىن تا چوۋىنە سەر شاخ، لە پىش برادىرمانەۋە ئەۋرۇپىشتە تا چوۋمە سەر كانى رازىيانە پىشتى بانى مۆرد لە نىزىكەۋە ھىچ ئاپۇرەۋە ئاگرى سەربازەكانم بەدى نەئەكرد.

ئەۋەندە رىم كىرىدو تەۋاۋ مەندوۋ بوو بووم، تىنۋوشم بوو، دەمە نايە ئاۋەكە و تىرم خواردەۋە دۋايى گەپامەۋە لاي برادىرمان و پىشيان كەۋتم بەرەۋ دىۋى بانى مۆرد پاشان و مكو زانىمان سەربازەكان چوۋ بوۋنە ئاۋدئ و بە خەلگەكەيان ووتىۋو: ئەمەشەۋ مۇخەپىيىك ھاتۇتە سەر كانىيەكە و ئاۋى خواردۇتەۋە، دەستمان چەكى نەئەگرت تەقەى ئى بىكەين، توۋمەز نىزىك كانىيەكە ھىز ھەبوۋەۋە پىمان نەزەنىبوۋ، كە نىزىك دىۋى بانى مۆرد بوۋىنەۋە دارىكى دىرئۇم بەدى كىرد، بەلامەۋە سەير بوو تا ئىستا نەم بىنىبوۋ، ئاگادارى كاك سەرگەۋتم كىردەۋە كە بىچم رىگا تاقىيەكەمەۋە، بزانم ئەۋ دارە چىيە.. كە نىزىك بوۋمەۋە بىنىم چادىك كەۋتوۋەۋە دارە دىرئەكەش تەلى جىھازە، كە زىاتىر چوۋمە پىشەۋە رۋانىم كۆمەللىك سەرباز چادىرەكەيان خستوۋەۋە لە زىريا بى حەرسىيات خەۋتوۋن، گەپامەۋە لاي برادىرمان و ئەۋمە بۇ گىپرانەۋە، كاك سەرگەۋت بىرپارى دا بىچىنە سەريان و بىيانكوزىن، مەن ئەمەم بىچاك نەبوۋ، پىمەۋت: ئەۋە دوۋ شەۋە رانەكەين و نەخەۋتوۋىن، شەكەت و ھىلاكىن، و مەزى ئەۋدىۋىش نازانىن، دەستيان لىنەدەين باشترە، بە ھەر حال كاك سەرگەۋتم قايىل كىرد تەقەيان لىنەكەين، خۇمان كىرد بە دىلدا، چوۋىنە مالى كاك قادىر رەسول خەبەرمان كىردەۋە ھەندى پەشۇكا بەلامە كاپرايەكى بەھىمەت بوو. ووتى: چۇن ھاتوۋنەتە ئىرەۋە چواردەۋرى دىۋەكەۋە داۋ تەنراۋە..؟ ووتمان:

پېشمەرگايه تيبه، كه ئه مه نه كه ين چو ن دو ز من لي مان ئه تر سى. نا نى بو
هي نا ين و پي و وتين: كه رو يش تن له ده ش تا ييه كه وه بر و ن هه موو بهر زا ييه كان
كه مينى دو ز منى لييه. كه له دئ دهر چو وين بو وينه دوو به شه وه، هه ر دوو
كه س مان به ره و لا يه ك تي مان ته قان د، من و كا ك سهر كه وت رو وه هه نجيره
بو وينه وه، كا ك سهر كه وت و وتى: نه گه ر گو ز را و يش ين.. له ما لى شي خه كانى
هه نجيره خو مان ئه شا رينه وه، كا تزم ير اى به يانى چو وينه ما لى حه مه ي شي خ
سه عيد پي مان و وت: به را ستى زو ر ه ي لا ك ين و ئه مين ينه وه. و وتى: و مر ن بخه و ن و
گو ئ به ه يچ مه دم ن، هه موو ج له كا نما ن ته ر بوو بوو، خو مان گو ر ي و خه و ت ين،
بو نا نى نيو ه رو ه ئ سا ين، به را ستى خزمه تيان گر د ين.

رۆژی دواتر لەوێ دەرچووین بەنیازی مائی کاک سەرکەوت. ئێین
 پرسین: بۆ کوێ ئەچن...؟ووتمان: بۆ خێلی ناخە، کە گەیشتینە ئەوێ دانیشین
 بڕایەکی کاک سەرکەوتووتی: لێرە مەمێننەوێ چونکە لە هەنجیرەوێ هاتوون
 حەتمەن ئیخباری کراون، کاک سەرکەوت قەئس بووووتی: هەر لێرە
 ئەمێننەوێ، کەس و کارەکی هاتن و دەخیلم کەوتن رازی بکەم و بڕۆین،
 چووێ لای قایلێ کرد کە ئەمێننەوێ، یەک ساتەرێ لە دێ دوور کەوتینەوێ و
 دمنگی گۆپتەر هات، پوانیمان حەوت گۆپتەر لە خێلی ناخە داچۆران و
 نیشتنەوێ، بە کاک سەرکەوتوووت: ئەگەر بە قەسێ ئەو خەڵکەمان نەکردایە
 چاک ئەفەوتاین.

هېزكيشكەر بۇ ناوچەيەك كە دوڭلى قەرداخە لەگەل بەشېكى گەرمياندا، شوين نەمايو سەربازى دوژمنى تېدا نەبى يان نەپشكى بىو سۇراخى پېشمەرگەيان نەكردبى.

ئەم ھېرشە گشتيە دەروژى خاياند بەسەركردىي فەرماندەي فەيلەقوئەلىد مەحمود يەكەدەست كەخۆي لەناحيەي سەنگاو دائەنيشت و سەپەرشتى گشتى ھېرشەكەي ئەكرد. رۆژگارى ھېرشەكە زستان و سەرماو سۆلە بوو بەفر كړيوەي ئەكرد تەنانەت بالندەش بەدەروە نەبوو، ھەر پېشمەرگە بوو لە ناو بەستەلەكى وەرزيكى ساردو سړا خۆي رائەگرت و لەدوو رپووە بەرگري ئەكرد. لايەك رپووبەرووي دوژمنە داگیر كەرەكە ئەبوو، لايەكيش بەگژ بى بەزمىي سروشندا ئەچوو.

۱۰ رۆژ رېكردن و ھەوراز بېرېن و برسيتى و بەدەروە بوون و بەفر و باران تەركردن، تەنانەت خەلكيش نەيان ئەوپرا دائەمان بدن لەوورەي پېشمەرگەي نەھينايە خوارووە بەويستى پۆلاينەو بە گيانى گەرمى دلسۆزى و خۆشەويستى خاك و كوردەو درېزميان بەرپى سەختى خەباتى بىو وچان ئەدا، لەم ھېرشە گەورەيەدا نەك دوژمن ھەر ھىچى بۇ نەكراو نەخشەكەي پوچەل بوو، بەلكو لە ھەندئ شوين ئەكەوتە بەر پەلامارى پېشمەرگە و كوشتارى لېئەكراو زيانى لېئەكەوت، لە شەرى تەكەيەدا ۲۴ سەربازكوژرا، بە تەنيا لە شەركەكانى قوڭى نيمەدا ۱۹ سەرباز كوژرا جگە لەوەي باران و سەرما ۴۷ كەسى ترى ئى رەكردنەو، زيانى ئيمەش تەنيا ديليك و برينداريك بوو، كاك سامان و كاك خاليد لە كاتى ئەم ھېرشەدا چوو بوونە سەر ناھيەي سەرقلەو شەپكى باشيان كوردبوو بەمەش سەريان لە دوژمن تېكدابوو، كە پەلامارى قەرداخى ئەدا بۇ پاكردنەو لە پېشمەرگە كەچى لە گەرميانى خوارووە زرمەي دەستى پېشمەرگە دئو تالووى مەرگ بەھېزەكانى ئەچيژى.

لە تەپە گەروس يەكمان گرتەووە باسى بەرفراوانى ئەو ھېرشە گشتيەمان كردو چۆن سەركەوتووئە لىي دەرېاز بووين، جاريكى تر ئەومان سەلماندەو كە پېشمەرگەي بىروباومرين بەپىي ئەو ھەلومەرجە نوپيەي

تېيىداين درېژە بە خەباتى شىلگىرانەى خۇمان ئەدەين و نەخشە دزىوۋەكانى
داگىركەران نامان تۇقىنى، برسىتى و ماندوۋىتى و شاخ و داخ و رېگابېرېن كۆلمان
پېنادات.

كۋتايى سالى ۱۹۷۸ بوو حىزبى شىوعى عىراق كە لەگەل حىزبى
بەعسا لە بەرميەگدا بوون و پىكەوۋە شەرى كوردىسيان تەكرد، كەوتنە بەر
پەلامارو راوودونانى حىزبى بەعسو گرتنى ئەندام و لايەنگرەكانى. حىزبى
شىوعى و ايانزانى گەر بەرە لەگەل بەعسا پىكەوۋە بنىن و بە ھۆى دۇستايەتى
بەعس لەگەل يەككىتى سۇفۇتدا ئەتوانن پىكەيەكى باش بۇ خۇيان درووست
بكەن و بگرە پىرەوى بىر كردنەوۋى بەعسو ھەئسوكەوتىشى بگۇرېن بە قازانجى
بىرو بەرنامەى سياسىيان.

كەچى حىزبى شىوعى نەيانتوانى بچووكترېن بۇچوونى بەعس بۇ
سوودى خۇيان بگۇرېن، بەئكو بەعس ئەوانى راكىشايە ناو چوارچىوۋى بەرنامە
دۇزەخىيەكانى خۇيەوۋە. بە تايبەتى پالپيۋەنانى شىوعى بۇ شەركردنى لە گەل
پارتىدا نەك ھەر ئەمە شىوعى گەر چى لەناو بەرەى حىزبى بەعسا بوون لە
گوشارى بەعسو دامو دەزگا تۇقىننەرمەكانى رزگاريان نەبوو.

حشع بىريان لەوۋە نەكردبووۋە كە رۇژىك دىت ئەكەونە بەر شالوۋى
تەفروتنووناكردنى بەعسەوۋە، ھىچ جۆرە قايمە كارىيەكيان بۇ دوا رۇژى خۇيان
نەكردبوو لە شاردنەوۋى چەك و تەقەمەنى و پىويستىيەكانى شەرو رووبەروو
بوونەوۋى ھىزو دەسەلاتى بەعس، ھەرچەندە چەك و تەقەمەنىيەكى زۇريان
لابوو نەيانكرد بىرىكى زۇرى رەوانەى كوردستان بكەن بەئكو تەسلىمى رۇيميان
كردەوۋە.

كە حشع تەنگى پى ھەلچنراو ھەموو دەروازەكانى لىگىرا ناچار
بوو روو بكا تەوۋە كوردستان و دەستبەردارى بەرەى بەعس پىت.

زۇر لە ئەندامانى سەرگردايەتى گەيشتنە ناوچەكانى ژىر دەسەلاتى
شۇرۇش و لە لايەن (ى.ن.ك) پىشوازى كران و يارمەتى دران و بارەگايان داناو
ھەندى چەكىشيان پىدرا، كاتى خۇيشى ھەندى پىشمەرگەيان پاي كردبوو

هاتبوونه ناو يه گيتييه ووه خه لکی نازاش بوون که حشع هاته دمره وه ئيتړ پهبومندييان به حيزبه که ی خوځانه وه کردو لای ئيمه نه مان.

سالی ۱۹۷۹

پيمان نابوو هه واری سالی ۱۹۷۹ نه مانويست چالاکیه که نه نجام بدهین و دهستیک له دوژمن بووه شینین له گهل کاک سهرکه وتو برادراندا دهستمان کرد به جهوله و مهفرزه دابراوه گانمان کؤکرده وه، ئیوارانی که له دیی دمره دۆین به ره و جاده ی دمره نديخان - که لار شؤربووینه وه بؤ بؤسمدانان به دوو نیاز:

۱. بؤ روونکردنه وه ی رېبازی شؤرش بؤ خه لکی که نه مه شؤوازیکی هوشیار کردنه وه بوو دموری خو ی هه بوو.

۲. بؤ دهستگیر کردنی پیاو خرابی سهر بهر ژیم.

که له و کاتانه دا نه مه تاکه رېگایه که بوو بؤ گه یانندنی دمنگی شؤرش و رېبازی خه بات و کوردايه تی کردن به خه لکی چونکه ئیزگه نه بوو یان نه گهر هه شبوايه به باشی دمنگی نه نه گه میشت، ته شویشی توندو به هیزی له سهر بوو. له م رېگه یه وه خو مان به خه لکی نه ناساند، سیاست و بهرنامه ی شؤریشان بؤ باس نه کردن له هه مان کاتیشدا به دوی پیاو خراپ و دهستو پئوه نده گانی رژیمیشدا نه گه راین که زیانیان به خه لکی نه گه یانندو خه لکیش نه مه ی پیخوش بوو.

روومان کرده قه تره که نه که ویتته خواری و پیدی دمره دۆین له سهر جاده ی دمره نديخان - که لار.. جه می دمره دۆین که ناوه که ی له جه می چرچه قه لاوه سهر چاوه نه گری و نه که ویتته سه رووی تونی باببه عه مره وه، نه م جه مه توونی بابا و جیای گولان نه کاته دوو به شه وه: قه تره و توونی بابا شوینیکی سه خت و قاییم و هه ئدیری هه زار به هه زاری تیدایه، که م که س نه توانی لی سهر که وئ، زؤر جار شوینی خه لکی یاخو و قاچاخ بووه، که به جیتته ناوی به ناسانی نادؤر ژیتته وه، خواری و قه تره به دیی پونگه نه ی حاجی

مهحمودی هارونی ئه به سهرپته وه که نه که وپته سهرووی دهشتی پیواز که دهشتیکی ته ختایی و کشتوکالییه و جهند دییه کی گه وره ی وه کو: لایخان، بانیاخان.. هتد به سه ره وه یه، کاتی خوی مه لیک فه یسه ل مه لیکی عیراق بو راو هاتوو ته دهشتی پیواز و قه تره که بز نه کیوی زوری لی بو وه که بو مه لیکیان باسکر دو وه ئارم زووی دیدنی و راوی نه ویی گردوو، له کاتی به هاردا هاتوو و حاجی مهحمودی هارونی له گه ل چوو وه بو نه و ناوچه رازاو مه وه حاجی خزمه تی زوری مه لیکی کردوو، که مه لیک نه که رپته وه به غدا بانگی نه کات و پیزی زوری لی نه گری و دیاریشی بو ناردوو، هه موو جاری مام حاجی نه م باسه ی به تامه وه بو نه گیرای نه وه.

پۇۋىكى مانگى دوۋى ۱۹۷۹ لەدىن ئىمام موھەمدەوھ بەرمۇدىي گۆرى
ئەسپ ئەچۈۈپ لە رادىئوئەۋە دىنگوباسى پروخانى شاي ئىران بلاۋبوۋە.
خەبەرىكى خۇش و شادى ھىنەر بوو. مېردەزمەك لە كۆلى خەلكى ئىران
بوۋەۋە پاھەگايەكى گەۋرە بەھىزى ئىمپىريالىزمى جىھانى لە ناۋجەي

گودی
وووه
نیران
جہی

رۇژھەلاتى ناوېراستدا ھەرەسى ھېنا، شا يەككەك لە دوژمنە سەر سەختەكانى
نەتەوھەكەمان بوو، بەھەموو شېۋەيەك ھەولى لەناوېردن و قەلاجۇكردىن ئەدا،
دواكارى دزىوى شا دژى كورد مۇر كردنى پەيمانى جەزائىرى سالى ۱۹۷۵ بوو
لەگەل سەدام حسيندا دواى ئەوھى رۇژىمى بەعس گۇلەي كەوتبووھ لىژى.

ئەوئى ئاشكرايە ناكۆكى لە نيوان ئىران و عىراقدا ھەبووھ كە بۇ
كۆمەللىك ھۆكارى سىنوورى و جوگرافى و مېژووى و مەزھەبى و پەيوەندى
دراوسىتى ئەگەپتەوھ، كە زۇرجار بووھتە ھۆى پىكادان و شەرى خويناوى و
دواتر پىككەوتن لەسەر كۆمەللىك خال لە نيوان ھەردو و لايندا.. عىراق و
بەعس ھاشو ھووشى بەرگى لە ئوممەى عەرەبى ئەكەن خاكى خوزستان و
ھەندى دوورگەى كەنداو بەمولكى خاكى عەرەبى ئەزانن، بانگەشەى ئەوميان
ئەكرد بىخەنەوھ سەر نەخشەى خۇيان، لەرپىگەى راگەيانندن و رادىئونەوھ
ھىرشى بەر بلاويان ئەكردە سەر دەسەلاتى ئىرانى، لە كاتىكدا شا سى
دوورگەى كەنداو خستە سەر ئىران بەعس جگە لە ھاشوھوش ھىچى
پىنەكرا، بەرامبەر بەمەش بارودۇخى شەرى كورد و عىراقى قۇستەوھ بۇ
دەمكوتكردن و بېھىز كردنى بەعس بەرامبەر بە ھەرەشەكانى لەسەر ئىران.

سالى ۱۹۷۴ كە شەپ دەستى پىكردەوھ يارمەتى ئىران بۇ كورد بەزەقى
دەركەوتومەبى سەرگردايەتى كوردىش لە پرووى سياسى و دىپلوماسىيەوھ ئەو
ھەلومەرجەى بۇ سوودى خۇى قۇستىتەوھ بگرە ھىچ نەخشىكيان نەبووھ
بەرامبەر بەو پرووداوى كە چارمنووسى بەرەو چالى مردن لىژ كردنەوھ.

ھەركە لە شەپەكاندا نىشانەى لاوازى بەعس دەركەوت ھەستى
بەمەترسى تيا چوونى دەسەلاتى خۇى كرد ئەو لەو بارەدا كەزۇر ناكۆكىش
بوو لەگەل ئىراندا بەعس دەستى لە دژايەتى كردنى ئىران ھەلگرت و سەريان
شۆر كرو بەھۆى ناو بىژوانى ھەوارى بومىدىيەن سەر كۆمارى جەزائىر
لەپىتەختى جەزائىردا شاو سەدام لەسەر دووشت پىككەوتن:

۱. وەلاخستى ناكۆكى دىرينەى ھەردوووولات و رەچاوكردنى

بەرژەومندى رۇژ.

خومان
كە
لاوازانە
رەشەكانى
دو
كى سەر زانگە
سردن
جەلوى
ئەلى كورد
بە
ئەفە
ئەنى گەلى
درد
مەھران

٢. داپشتنی نه‌خشه‌ی له‌ناو بردنی شو‌پشی کورد که هه‌ردوولایان یه‌ک ستراتیژی هاوبه‌شیان هه‌یه له‌م پووه‌وه گه‌رچی جیاوازیش بن له زو‌ر مه‌سه‌له‌دا.

سەدام بۇ لەناوبردىنى كوردو شۆرشەكەي بەلایەوھ عاجباتى نەبوو بەشېك لە خاك و ئاوى وولاتەكەي لەسەر نەخشە بگۆيزیتەوھ بۇ سەر نەخشەي ئىران وھكو ديارىيەك لەسەر مېزى گفوتگوۆى ھەردوو لايان پېشكەش بكات، بەلام دەرکەوت رېككەوتنى جەزائىر دوايى بە شۆرشى كورد نەھيئا، بەلكو ھەلومەرجى تازمتر ھاتە پېشەوھ بۇ سەرھەئدانى وەمرزېكى تازە لەژيانى گەلەكەماندا ئەمەش لە كاتىكدا كە شاو سەدام رېك و تەبا بوون. لە ھەردوو ديووھ يەك شېوھ دژايەتى كردنى شۆرش ھەبوو گوشاريان خستە سەر ھېزى پېشمەرگە، سوپاى عىراق پەلامارى پېشمەرگە و بارەگاكانى ئەدا نەرتەشى ئىرانىش بۇ ھەمان مەبەست دەست بەكاربوو. كۆپتەرى عىراق و ئىران بەسەر ناوچەكاندا ئەسوورنەوھ، بۆيە لەناوچوونى شا كەرەسەي بارودۆخىكى خۆيى يەيداكرد چ بە نسيەت ئىران خۆى و چ بە نسيەت كوردى ھەردوو ديووھ.

له مانگی ۲۱ ۱۹۷۹دا جهوله مان بهرمه خواری بووه ده بو ناوچه ی که لار به نیازی گو یوونه وه کردن به خه لگی دیهاته کان. ئیوارمه کیان به دوو ئۆتۆمییلی دوابه تال چووینه سه رجاده ی که لار- باومنوور یه کسه ر دابه زینه ناو دی ی به لرلوتوه وه که ئه که ویته سه ر چه قی جاده که و نزیک چه می سیروان ۲۸۰ مالیک ئه بوو قوتابخانه و هه رمه مزی کشتوکالیان هه بوو خه لکه که ی به کشتوکال و راندار ی و بۆیسانه وه خجل بوون، زۆریشیان له ساله کانی ۱۹۶۰-۱۹۷۰دا خه ریکی قاچاخچیتی له سه ر سنووری ئیران بوون. زۆریان خاومنی ئۆتۆمییل و ده راسه بوون، له ناوچه که دا به زۆر ده وله مه ند ناویانگیان ده رکردبوو. کاتی خوی ته نیا پاسیکیان هه بوو هه رچی له ناوچه ی باومنوور و دیهاته کانه وه هاتوچوی کفری بکر دایه به یانی زوو به و پاسه ئه رپوشتن و ئیواره ش ئه که پرانه وه، پشتی ئه م دییه زنجیره گردۆلکه یه که لووتکه به رزمه کیان ببوو هیلانه ی سه ربازه کانی عیراق بو پاراستنی جاده که، خه لگی ئه م دییه به شیکیان له عه شیر متی ره باتی و

بەشىكىيان جافن، ھەرودھا يەك دوو مال سەيدىشى تىدايە. كە چووينە دىكە رابەرى سياسى كەرتەكەمان كە كاك شەمال بوو كۆبوونەووى بەخەلكەكە كرد، پاش تەواو بوونى كارەكانمان بەرمو دىيى ژالەى سەفەر بەرئىكەوتىن، لە سەرۋوى دىيى ژالەوۋە كەوتىنە بۆسەى جاشەكانى كەلارەو، بە پەلە لە ئۆتۆمبىلەكە دابەزىن و لىيان ھاتىنەدەست، ھەر لەيەكەم دەستريژدا رايانكردو رېگەى دىيى توورپكەيان گرت بەرمو كەلار، يەك جاشمان برىندار كردو خوشمان بى زيان بووين.

ھەر لەم مانگى ۲ يەدا بوو مەفرەزەكانى ۲۰۲ ي كەرتى ۲ گەرميان گەشتىكەمان بۆ شەلەيەكەكان كرد ، ئىوارەيەكەيان ھەواليان ھىنا كە جاشەكانى تەحسین و قالە فەرەج لە سەنگاۋەو دەرجوون و لە كىلە بەرمەن و رەنگە بەيانىيەكەى بچن گەمارۆى گوندەكانى قەلاو تەپە گەرپووس بەدن كەزۆر جار پىشمەرگەكانمان بۆ ھەسانەوۋە ئە چوونە ئەو دىھاتانەى بنار ،كاك سامان فەرمانى پىداين بچىنە دەرەوارى خواروو ، لەوئى خەوتىن و بەيانىيەكەى زوو لە نىوان دەرەوارى سەرۋوو تەپە گەرپووسدا بۆسەيەكى بە ھىزمان دانا بۆ لىدانى جاشەكان بەيانى زوو دنيا رووناك بووۋە ھىچ دەنگ نەبوو ئىمە نەمانزانى كە جاشەكان شارەزان و لە رېگەى لەيل و چوار ئىمامەوۋە تىبەرپون ،وختىكەمان زانى لە دواى ئىمەوۋە تەقە دەستىپىكرد..ئىمە بەرمو رووى تەقە روشتىن بۆ پىشتى قەلاو تەپە گەرپووس بەلام جاشەمان پىشتى تەپەگەرپووسيان گرتبوو ، نەشماندەزانى ئەو تەقەيە لەگەل كىدايە ، ئاگامان لەو نەبوو كە مام سالاھى خالى كاك رۆستەم بەمەفرەزەيەكەوۋە چوۋەتە تەپەگەرپووس و بى بۆسەدانان لىيى خەوتبوون.. پىشمەرگەكان ۶ كەس بوون ، فازىلى شىخ فەرەج فەرماندەى مەفرەزو عوسمان دىج رەشە جىگىرى مەفرەزەكە بوو كە دوژمنداربوو، ئابلۆقە درابوون ..كاك سامان وكاك سەرەكەوت بەمنيان ووت چەند پىشمەرگەيەك بەرمو ھەرەسەكەى پىشتى تەپەگەرپووس بەلاى شۆراۋەكەدا بى نەكو لەوئۆھ سەرەكون ، لەو كاتەدا كۆپتەر ھاتە سەرمان ، سەيرم كرد لەناو ژالەكانى تەپەگەرپووس زەلامىكەيان دەرھىناو كۆپتەرىك نىشتەوۋە ھەلىگرت ..

هەر لهو کاته دا زه لاميکمان ئی نزیک بووهوه ، ناسیما نه وه که عوسمان دی
 ره شهیه، که شته لامان و دۆخه که مان ئی پرسی ووتی : له گه ل مام سائه ح
 بووین و ئابلۆقه دراین و من دهر باز بووم و نازانم نه وان چییان به سه ر هاتووه
 ..دوایی رۆشتنی جاشه کان و کوپته ره کان چووینه گوندی قه لاو پرسیمان ووتیان
 : هه موویان به دیل گیران له ناو گیراوه کاندای مام سائه حی خالی کاک روسته م و
 فازیلی شیخ فره ج و ۲ ی پیشمه رگهی تر بوون که مام سائه ح فیشه کێک به ر
 رانی که و تبوو بریندار بوو بوو ، هه موویان نه برینه فه و جه که ی سه نگاو پاشان
 بو لیوای چه مچه مال و شه وه که ی بو هه یئه ی که رکوک ، دوی ماوه مه ک له
 زیناندنی کردن به واسیته کردن له رێگهی شه وق حه مه خان که سه ر به
 مه نزمه ی که رکوک بوو نازاد نه کرین .

له کو تایی ئه م مانگه دا هه وائیکی دله زینمان پیگه یشت که و له رۆژی
 ۱۹۷۹/۲/۲۴ ماموستا عه زیز لیپه رسراوی لقی که رکوک (ی.ن.ک) که پیشتر له ناو
 شاری سلیمانیدا له لایه ن رۆژمه وه ده ستگیر کرابوو له شاری موسل له سیداره
 دراوه . جیگهی داخیکی زۆر بوو چونکه سه رکرده یه کی لیها توو بوو هه ر چه نده
 له وانه یه که مه تر خه می خۆی بووی یان گوپی نه دا و ته قسه ی برادران که
 نه چیه شاره وه و هه ر به قسه ی خۆی کردووه .

دوی ماوه مه ک له مه ناگادار کراینه وه که واک سیروان بو
 سه رکرده یه تی نه چیت. زۆرمان پی خوش بوو و امان لیك دایه وه چه ک و تفاق و
 که ره سه ی باشترمان بو دینی به تایبه تی ده نگوباسی په یدا بوونی دژه کوپته ر
 هه بوو، نه وه ی ئیمه ی هه راسان کرد بوو له توانا شاندا نه بوو به ئاسانی
 دژه که ی په یدا بکه ین شه ری کوپته ر بوو. چه که کانمان زۆر ساده بوو به رامبه ر
 به هیزی سوپای عیراق له رووی ته کنیکی چه که وه به را وورد نه ئه کرا.

پاش ناسه تال عیراق که و ته جموجوولیکی باشه وه بو ده ست به خۆدا
 هینان و بینا کردنه وه ی سوپاکه ی و پر چه ک کردنی دوی نه وه ی کیشه ی له گه ل
 ئیراندا نه ماو شۆرش کوردستانی شی بو خه قه کراو توانی له رووی ئابوورییه وه
 ببوو ژیته وه. جا که می هیزی پیشمه رگه ش ده وری خۆی نه بیینی بو بالا دهستی

دوایی رۆشتنی جاشه کان و کوپته ره کان چووینه گوندی قه لاو پرسیمان ووتیان

هه موویان به دیل گیران له ناو گیراوه کاندای مام سائه حی خالی کاک روسته م و فازیلی شیخ فره ج و ۲ ی پیشمه رگهی تر بوون که مام سائه ح فیشه کێک به ر رانی که و تبوو بریندار بوو بوو ، هه موویان نه برینه فه و جه که ی سه نگاو پاشان بو لیوای چه مچه مال و شه وه که ی بو هه یئه ی که رکوک ، دوی ماوه مه ک له زیناندنی کردن به واسیته کردن له رێگهی شه وق حه مه خان که سه ر به مه نزمه ی که رکوک بوو نازاد نه کرین .

دوژمن لەشەرداو بەتایبەتی بە بەکارهێنانی تەکنۆلۆژیای تازەى عەسكەرى ھەرچەندە باوەڕى پێشمەرگەو زەبرى دەستومەچەكى، سەرى بەتوانای تەكنىكى سوپای عێراق دائەنەواند، لەگەڵ ئەوشدا خولیاى ئەوەمان بوو ئێمەش لەم تەكنىكە تازەىەى دنیاى چەكسازى بێبەش نەبین. ئەو شەمان ئەزانى پەيداكردى ئەم جۆرە چەكانە ئاسان نییە، ھەرچەندە لەو كاتەدا شا رووخابوو جەھورى ئىسلامى پەيدا بوو بوو لەوانەىە دەسكەوتنى ھەندى پارچە چەك زۆر قورس نەبوو بى.

ھەر لەم ماوەىەدا كاك برايم جەلال لێپرساوى لقى كەركوكى (ى.ن.ك) لەگەڵ چەند پێشمەرگەىەكى گورج و گۆلدا ھاتبوونە دیوى گەرمیان بۆ جەولەو چاپۆكەوتنى پێشمەرگەكانى گەرمیان لەم كاتانەدا جاشەكانى تەحسین شاومیس و قالە فەرەج دەرچوو بوون بۆ گەڕان بەدواى پێشمەرگەدا، ئەم دوو سەرەك جاشە بەدناو ھەمیشە لەلایەن بەعسەو ئەنێردران بۆ راوكردى پێشمەرگەى تاكو تەراى ئیخبارى كراو كە لەلایەن ھەندى دەستوبۆوندى دەر وون نزمەو لە دیھاتەكاندا زانیاریان پێنەگەشت.

رۆژى ١٩/٤/١٩٧٩ كاك عومەر سەنگاوى كە لە مەفرەزى كاك سەرگەوت بوو بە ئیشوكارى شۆرش چوو بوو بۆ دى ھەسەن كەنۇش لەگەرانەو ەدا لەدوو رێيانى جامرێز - مەسۆبى لەكاتر میژ ٨٣٠ بەیانى كەوتە بۆسەى جاشەكانى قالە فەرەجەو كە ژمارەیان لە ھەفتا كەس زیاتر بوو، كاك عومەر بەتاقى تەنیا بەتفەنگىكى یەك مەخرمەو ە توانى سەر لە جاشەكان بشیوینىو بەو پەرى ئازایەتیەو ە دەر باز ببى، جاشەكان ماوى ٤٣ سەعات بەدواى ەو بوون تا گەشتبوونە بنارى شاخى ئازداخ پەکیان ئەكەوئ و رێگەیان لىوون نەبىو وازى لێنەھێن، لەو لاشەو ە كاك سامان و كاك خالیدو مەفرمەزەكانیان ئاگادار ئەكرینەو ە كەجاش دەرچوو ە، لەنزىك دى دەرەوار بۆسەىەكى مەحكەم دائەنێن كەجى جاشەكانى تینا كەوئ و رەت نەبن، پێشمەرگە دى بەدى بەدواى ەو ئەبن تاكو دەیانكەنە ناو دى تەپە عارەبدا، رۆژى ٢٠/٤/١٩٧٩ كاتر میژ ٥٥ ئیوارە شەڕ دەست پێشەكات تاكو ٧ ئیوارە بەردەوام ئەبێت،

جاشەكان ئابلۇقە ئەدرىن و شېرزە ئەكرىن و لەناو دىكەش دەريان ئەپەرىن و
 چەواشە ئەبن، ھەندىكىان ئەو شەو ھەردە ئەمىننەو ھەردە بىرىكىان خۇيان
 ئەگەپەننە دىيى تۇپخانەي زەنگنە كە جاشەكانى تەحسىن لەوئ ئەبن،
 لەكانىكا شەپ دەستى پىكرە ئىمە لە دىيى كوردە مىرى ەملى حسين بووين
 بەپەلە كەوتىنە رى ھەر بەراگردن پىگامان ئەپرى كە ماومەيكى زۆر دووريشە،
 كە گەپىستىنە ئەوئ شەپ بەردە تەواو بوون ئەچوو، جاشەكان شكاوون، لەو
 شەپەدا ۸ جاش كوژرابوون و دوو جاشيش برىندار، كۆمەلئ كەلوپەمان دەست
 كەوت بوو، دوو پىشمەرگەش برىندار بوون يەككىيان دلىر قەللىي
 كەبەسەختى برىندار بوو، ئەو شەو ھەموومان بەردە تىلەكۆي قەلەندەر
 كىشىنەو.

بۇ رۆزى دوايى جاشەكان گەپانەو دىيى تەپە عارمبو كەوتنەويزەي
 خەلگەكەي و شەش كەسيان قەلاقە كرد كە يەككىيان لەبەر كاريگەرى ئەو
 لىدانە پاشان شەھيد بوو.

دواي ئەوئ دەستمان كوردەو بەجەولەي خۇمان ھەر مەفرەزمىەك بۇ
 لايمەك و لەو لايشەو ھەر چاومروانى كاك سىروان بووين بگەپتەو دەنگوباسى
 سەرگرداپەتتى و شتى تازەمان بۇ بىنى، رۆژىكى سەرمتاي مانگى ۱۹۷۹/۵ بوو
 لەدىي سەرەشى گەرميان كە دىيەكى ھۆزى زەنگنەيە و ھاو سنوورى تىرەي
 رۇغزايىيە، دىيەكى دىمە و ئاوي كەمە و دواي ئاشبەتال قوتابخانەي لىكرابوومەو
 زۆربەي كات شوينى ھەوانەي پىشمەرگە بوو، دوور لەدەسەلاتى دوژمن بوو،
 پىاويكى لىبوو بەناوى مام سالىح پەزا كەپىي بوترايە مام سالىح ئىيف زۆر
 توورە ئەبوو ھەزار جىنئوى ئەدا.

ئەو رۆژە لەوئ كابرەيمەك خەبەرى زۆر دلتەزىن و جەرگىرى كاك
 سىروانى پىداين. بەم ھەوالە فرە شلەزاين چونكە كاك سىروان فەرماندەيەكى
 قارەمان و بەتوانا و خاومە كەسايەتتەيەكى تايبەتتى بوو، ھەرىمى پىنجى قەرمداخ
 بەناوى ئەوومە شۆرمەتى پەيدا كرد، ئەو قوتابخانەيەكى تايبەتتى بوو بۇ
 پىگەپاندنى پىشمەرگە و خەلكى شۆرەگىر، دوژمن ئەوپەرى حىسابى بۇ ئەگرد،

ھەردە
 زەنگنە
 ئەمىننە
 ھەردە
 بىرىكىان
 خۇيان
 ئەگەپەننە
 دىيى
 تۇپخانەي
 زەنگنە
 كە
 جاشەكانى
 تەحسىن
 لەوئ
 ئەبن
 لەكانىكا
 شەپ
 دەستى
 پىكرە
 ئىمە
 لە
 دىيى
 كوردە
 مىرى
 ەملى
 حسين
 بووين
 بەپەلە
 كەوتىنە
 رى
 ھەر
 بەراگردن
 پىگامان
 ئەپرى
 كە
 ماومەيكى
 زۆر
 دووريشە
 كە
 گەپىستىنە
 ئەوئ
 شەپ
 بەردە
 تەواو
 بوون
 ئەچوو
 جاشەكان
 شكاوون
 لەو
 شەپەدا
 ۸
 جاش
 كوژرابوون
 و
 دوو
 جاشيش
 برىندار
 كۆمەلئ
 كەلوپەمان
 دەست
 كەوت
 بوو
 دوو
 پىشمەرگەش
 برىندار
 بوون
 يەككىيان
 دلىر
 قەللىي
 كەبەسەختى
 برىندار
 بوو
 ئەو
 شەو
 ھەموومان
 بەردە
 تىلەكۆي
 قەلەندەر
 كىشىنەو

رۇژ نەبوو دىزگا جاسووسىيەكانى بەئس خەلك نەنىرن بۇ كوشتن و
 لەناوبردى، ئەمەندە خۇشەويست بوو نەك ھەر لە ناو پېشمەرگەدا جىگەي
 خۇي كىردبوو ۋە بەلكو خەلگى زياتر پەرۇشى دىتنى بوو بوون، كەس نەبوو لە
 سنوورى ھەرىمى پىنجدا ناوى نەبىستىن، يەككە بوو لەو لىيرسراوانەي لە
 رووى سياسى و ەسكەرىشەو ەدورى تايبەتى ھەبوو لە ئاراستە كىردن و
 پەرۋەردە كىردنى پېشمەرگەو كادىرەكاندا، شارەزاىيەكى باشى لەناسىنى
 خەلكىدا ھەبوو، بە تەماشاكىردن پىاو خراپ و خەلكە جاسووسەكانى
 ئەناسىيەو، پارتىزانىكى لىھاتوو بوو نەخشەكانى ھەمىشە سەركەوتنى تىدا
 مسۇگەر بوو، زانىارىيەكانى لە بابەت دوژمنەو ۋوردو بەھىز بوو، رۇژانە شتى
 تازەي ۋەرنەگرت لەو سەرچاۋە تايبەتياىنەي دروستى كىردبوو، بە ئاسانى
 خۇي و پېشمەرگەكانى لە داوى دوژمن دىرباز ئەكىرد. بوونى ئەو بۇ ئەو قۇناغە
 ناسكە زۇر پىويست بوو، شەھىد بوونى كەلنىكى گەۋرەي خستەو بە ئاسانى
 پىرنەكرىتەو، ھەركە ھەۋالەكەمان بىست ھىزەكەمان كۆكردەو بەرەو بىنارى
 تەپەگەرپوس كەوتىنەپى ئەو ناۋەش لە ھەندى دۇست و رىكخستىن پىرسىارمان
 كىرد، ئەوان زانىارى زياترىان ھەبوو كەوا كاك سىروان و ەسەن خاۋى و ەلى
 چەلەبى لە دىنى زىپىنجۋى شارەزوور رۇژى ۱۹۷۹/۴/۲۸ كەوتونەتە بۇسەي
 جاشەكانى زەراپەنەو ەو شەھىد بوون، بەلام لەبەر ئەۋەي نەجىھازو نە
 ئىزاعەش ھەبوو، نەمانويست بە پېشمەرگەي رابگەيەنن نەكو كار لەوۋورىان
 بكاو پىتاقەت بىن، شتەكە ھەر دەماۋەدەم بىلاو بوۋەو ەۋەي مانگىكى خايناندا
 بەتەۋاۋى ھەموو خەلك و پېشمەرگە قايل بوون كە ئەستىرەي گەشى ئەو
 ھەقائە خەباتگىرە ئاۋابوۋە.

ئەۋەي پىويستە بگوتىرئ دۋاي ھەلگىرسانەۋەي شۇرشى نوئ، ھەندى
 خەلكى خۇفۇرۇش و دىروون نەخۇش لەلايەن دىزگا سەركوتكەرمكانى رۇژمەۋە
 دروست كىران بۇ راۋكردنى پېشمەرگەو دۇزايەتى كىردنى شۇرش و
 بەرپەرچەدانەۋەي ھەلۋىستى خەلكى شۇرشگىر. زەراپەن بوو بەبىنكەي ئەو
 جاشانەي كە لەشۋىنەكانى تىرشەۋە پەيۋەندىان پىۋە ئەبەستىن، بۇيە زەراپەن

این فرستاده است

سازمان گرو
فرماندهی است
فرماندهی

05

کۆمۈش

ھېز دەرئەجىت و دەست لە پېشمەرگە نەوەشىن و شەھىدىيان نەكات، يەكك
لەوانە كاڭ ئەحمەد دارى زياين بوو، كاڭ سيامەند نامەيەكى بۆ ناردىن كەوا
جەولەيەكى قەرەداخ بکەين و گەرکرا دەستىك لە دوژمن بۆەشىنن لە تۆلەى
ئەو شەھىدانەمان، ئەو کاتە لىواى ۲۰ لە سەربازگەى خاتوو نازارى خوارووى
قەرەداخ بوو، ئەم لىوايە سەربازەکانى ھەموويان کۆن بوون و دەورەى دژى
پارتيزانيان بىنى بوو بۆ لىدانى پېشمەرگە و کۆنترۆل کردنى دەسلەتيان، زۆر
چار بە شەو دەرئەجوون و دەورى دىھاتەکانيان بۆ دۆزىنەوہى پېشمەرگە ئەدا.
ئەبوايە پېشمەرگە بۆ ھەر دىيەك بچوايە شەبەقى بۆسەيان دەرېکردايە بۆ
ئەوہى ئەگەر دوژمن ھات دەست بەکار بوونايە. زۆر چارېش بەشەو لە ناو دىدا
نەئەخەوتىن، پاش نان خواردنى ئىوارە پىخەفمان ئەبرد و لە شونىنكى چەپدا
ھەرسىياتمان دائەناو لىئى ئەخەوتىن.

لە گەرميانەوہ كاڭ خالىدو كاڭ سەركەوت و كۆمەللىك پېشمەرگە
خۇيان كۆکردەوہ بۆ دىوى قەرەداخ، گەيشتىنە دىئى گومەتەى خوارووى دىئى
مەسۆيى و خۆرەلاتى سىوسىنان كە شىخە دى بوو خەلكەكەى چاك و بى
كىشەو گرفت بوون ، بىاوى وەكو خالە سەيد ئەحمەدى تىابوو كە كەسىكى
رېك و پېك بوو خزمایەتى لەگەل حاجى عەبدوللاى كەئەشىدا ھەبوو، ئەم
دىيە قوتابخانەيان ھەبوو، بەلام ئاوەكەيان چاك نەبوو نەخۆشى سىلى تىابلاو
بوو، خەلكەكەى بەزەرعەت و باخداريەوہ خەرىك بوون، زۆر بەشيان شىخە.
لەوئە بەرەو سىوسىنان ئەرپۇشتىن كۆپتەرىش ھەر ئەسووراپايەوہ، ئەوئەندە
قەسى زلمان كەردبوو لە روومان نەئەھات خۇمان بشارينەوہ، چووینە سىوسىنان
تاكو ئىوارە مايەوہ ئىنجا لە نيوان دىئى كۆشك و سەربازگەى خاتوو نازداردا
بۆسەيەگمان نايەوہ، ئەو شەوہ دوژمن دەرئەجوو، ئەوئەندە مېشوو لە پېئە داين
تەواو بىزاري كەردبووین. بە بەيانىيەكەيا لە سىوسىنان نان و چامان خوارد
پاشان بۆ مەسۆيى چووین، لە رېگا كاڭ سيامەندمان بىتى و بۆ سىوسىنان
ناردىنيەوہ، بەلام خۆى نەھات، تا پېش نىومرۆ لەوئى مايەنەوہ، من خەوتبووم
برادەران بە ئاگايان ھىنامەوہ كە كۆپتەر ئەسوورپتەوہ، ھەئسام و داوام لە

پېشمەرگه‌كان كرد كه خۇيان ته‌ييار بكهن و له‌دئ دمرچن، پېشمەرگه‌كان
 دمرچوون و ئيمه‌ش به‌دوايانه‌وه، ماوميه‌كى كه‌م له‌ دئ دووركه‌وتينه‌وه
 كۆپته‌ريكى باره‌لگر كۆمه‌لئك سهربازى دابه‌زان په‌لامارى گاوانى دئ‌كه‌يان دا
 كه‌ناوى نورى عه‌له‌ گويزه‌ بووو كه‌وتنه‌ لئدانى ئەمه‌مان به‌هه‌لزانى و ږووه
 شاخه‌كه‌ خۆمان دمرباز كرد، به‌لام له‌ خوار دئكه‌وه ته‌قه‌يه‌كى كه‌رم بوو
 زۆريشى خاياند ئاگرېش له‌ هه‌موو لايه‌كه‌وه كه‌وته‌وه دووكه‌ل ئەوناوه‌ى
 داگرته‌وه كه‌ درمنگى لئها ت خه‌لكى دئكه‌يان له‌ده‌ورى خۇيان خپ‌كردوه‌وه،
 له‌ئيمه‌وايه‌ بۆ كوژاندنه‌وه‌ى دغل و دانه‌كه‌ وانه‌كه‌ن، كه‌چى كۆپته‌ره‌كان هاتن و
 هيزه‌كه‌يان باركردو برديانه‌وه، دياره‌ له‌ ترسى خۇياندا ئەوميان كرد ئيت
 ئيمه‌ش هاتينه‌ خواره‌وه نزيكى دئ‌بووينه‌وه، تووشى كابرايه‌ك بووين هه‌والئى
 ته‌قه‌كه‌مان پرسى‌ووتى: براكانى شه‌هيد سىروان له‌كاتى هاتنى كۆپته‌ره‌كاندا
 چوونه‌ ناو ديوه‌ ته‌قه‌ى زۆريش گرا نازانم چيان به‌سه‌را هاتووه. ئيت ناگادارى
 برادمرانم كردوه‌وه هه‌رچه‌ند مه‌ترئك چوومه‌ پېشه‌وه شوينه‌وارى خوئىن و
 له‌فاف و كورته‌ شه‌روائىم بىنى، له‌پر په‌كئك يانگى كردم: كاك مه‌حمود لئره‌م و
 بريندارم. به‌رم كرد لايه‌وه ته‌ماشام كرد كاك ئەيووبى براى شه‌هيد سىروانه.
 رامكرد بۆ لاي و هه‌والئيم پرسى زۆر به‌ووره‌ بووووتى: كاك ئەكره‌م و دكتۆر
 خه‌بات له‌ سه‌رووى منه‌ومن بزانن ماون يان نه‌. چوومه‌ ئەولاتره‌وه ئەبىنم ئەو
 دوو كه‌له‌ مي‌رده‌ گيانى پاكيان سپاردوه‌وه بوونه‌ته‌ قوربانى ږئگى كوردو
 كوردستان، پاش ماوميه‌ك له‌ خواره‌وتر غه‌ريبى براى شه‌هيد سىروانىشمان
 دۆزيه‌وه. ئەو ته‌قه‌ كه‌رمه‌ شه‌رى ئەو شوږه‌ سوارانه‌ بوو له‌ ږوو
 به‌ږوو بوونه‌وه‌ى هيزه‌كه‌ى دوژمندا ده‌ستيان لئكردبوونه‌وه، ته‌رمه‌كانمان
 هه‌لگرت و هه‌ر ئەو شه‌وه‌ له‌گۆرستانى سي‌وسئنان ناشتمان، كه‌چى به‌ به‌يانيا
 هيزه‌كه‌ى به‌عس هاتنه‌وه‌وه هه‌ردوو ته‌رمه‌كه‌يان له‌ گۆږ دهره‌ئنا و برديان، له‌و
 كاته‌ى له‌سه‌ر گۆرستان بووين بريارمان دا بچين لئيان دمىن، له‌ږئگا له‌گه‌ل
 برادمرانى كاك ږۆسته‌م لئك گۆږاين و نه‌خشه‌كه‌مان سه‌رى نه‌گرت.

پاش ئەم رپوداوانە ئىزىمان وەرگرت و بەرمو دىۋى گەرميان گەپراينەۋە، ئەو كاتە دەنگوباسىكىمان پىنگەيشت كە مەفرمەيەكى جاش بە سەرپەرستى عاسى رەۋە بەدزە بۇ راۋكردنى پىشمەرگە بەرمو چىيى ئازداخ و بنارى دهلۇ دەرچوۋبون ئىمە كەۋتەنە سۇراخى ئەو زانىيارىۋە لە مەفرمەكەى خۇمان ۵ كەس جىياۋويناۋە : كاڭ سەرگەۋت ، مەحمود سەنگاۋى ، قادر مەحمود ، عەزىز بېستانەيى ، عومەر سەنگاۋى .. چوۋىنە گۈندەكانى زستانە ، دوۋىراۋ لەۋى زەماۋەندىك ھەبوۋوامن دانىۋو جاشەكان خۇيان بىدن لەۋ ناۋە بۇيە بۇسەمان بۇ دانان و دۇست و لايەنگرەكانمان بۇ ھەۋال زانين و گەياندىنى زانىارى بە مالى قادر مەحمود بلاۋكردەۋە ، ھەۋالىكىمان بۇ ھات كە جاشەكان بە چاۋساغى حسين فەتاح لە خىلى ئاخەن ، ئىمە بەرمو گۈندى پىنج ئەنگۈست و لەۋىشەۋە بۇ چىيى ئازداخ چوۋىن بۇ چاۋدىرى كردنيان ، لەۋى چوۋىنە ئەشكەۋتىكەۋە كۆمەلە كاغەزىكىمان دۇزىيەۋە تازە دىراۋون كە كاغەزەكانمان دايەۋە دەم يەك دەرگەۋت نامەى حسين فەتاحى چاۋساغى جاشەكانە كە داۋى كردىۋو بە فەرپاشى خويىندىنگەى خىلى ئاخە دايەۋەزى ، ديارە ھەر بۇ ئەۋەش ئەۋ چاۋساغىەى كردىۋو.

شەۋى ۱۹۷۹/۶/۲۲-۲۰ بە كاڭ سەرگەۋتەۋە پىنج كەس بوۋىن لەنىۋان مەسۋى سەرچەم و خىلى ئاخەدا خەۋتىۋوۋىن، ھەرەسىاتمان دەرئەكردىۋو ناگامان لەۋە نەبوۋ دۈژمەن ھىزى ھىناۋە ھىرشى كىردوۋە پەلامارى گەرميانى داۋە، كاتىزىر ۳ى شەۋ ھەئساين لەۋ شوپنە دوۋرىكەۋىنەۋە، كاڭ سەرگەۋت مەن و پىشمەرگەيەكى نارد بۇ مەسۋى سەرچەم ھەندى پىسكىت و خواردەمەنى بىكرىن، دوايىش بە سۋارى ئۆتۈمبىل بۇ شوپنى دىيىركىراۋ بگەپىنەۋە، بەرمو مەسۋى رۇيشتىن نازانين بەجاش گەمارۇ دراۋە، كە نىزىك بوۋىنەۋە دىنيا شىشتا لىل بوۋ، لە قەمراخ دى خۇمان گورج كىردەۋە، تاقىم و پشتوۋىنمان تۈند كىردەۋ تۈمەز بە لای دوۋ جاشدا تىپەپىۋىن، دوايى زانىمان يەككىيان عوسەى ھۆكل و ئەۋى ترىان خەلىفە شەرىف بوۋ ناسراۋ بە شەفەى عەزە جۇخۇر، خەلىفەۋۋىتۋوۋى: باتەقەيان لىيكەين. عوسە نەيپىشتىۋو دايىناۋو بگەينە

ناوڊئو له مالدئا دمركامان پښگړنو ددهستگيرمان بځهن، چووينه يهكهم مالئ
ميوانتيكيان ههبوو حاجي همهه رهشيد دراوسيمان بوو له سهنگاو زوري
پيخوش بوو يهكتريمان بيني وووتى: ناگاداري مالدئو هتان نهكهم كه توم
بينيوه مالدئو مئالتيكيان ههبوو ناوي كهريم بوو خهوتبوو، كه گوئي لهدنگي
من بوو راپهري وووتى: كاك مه محمود ئهو هرهسهي نيوه ئهو جارهكه لهناو
جاشهكاندا بوو، ووتم: كهريم گيان هرهسمان نيهه. يهكسر گومانم كرد شتيك
ههيه، ههئسامه سهرپي ته ماشا نهكهم چواردهورمان تهنراوه. هاوپيكه مويستي
رابطا، دهستم گرتو پيمووت: ريگهي راكردن نهماوه، نهگهر مالدئو هتيان پشكني
شهر نهكهي تا نهكوژرين، نهگهر يش نهيان پشكني نهوا دمرنهچين، جاشهكان
هاتنه بهردمركاي مالدئو ووتيان: خالو ميوانتان ههيه..؟

خاو من مالئ: نهخير

جاشهكان: ئهي دوو زهلام هاتنه مالدئو چيان ليتهات..؟

خاو من مالئ: كهس نههاتوه.

ژني خاو من مالدئو له پهسا دم بهدوعا نهيووت: پيغهمبر دوو بز من مهولوو
بيت هيچيان لينهيمت. ئهه نهومندهي تر ترسي نهخته سهرمان جاشهكان
پيمان بزمن، لهم دله راوكتيه دا بووين، لهپر كومه له جاشيكي تر خويان
به مالدئو كهدا كردو ووتيان: پوري كهس له مالتانا نيهه..؟

پوري وووتى: نهخير

جاشهكان ووتيان: مالدئو هتان نهپشكنين

پوري وووتى: منهتتان نهبي

جاشيكي فيشهكي ليخوري و بهردو ژوورهكي ئيمه هات وووتى: خوا
داويتي. هاوپيكه خهريك بوو تهقه لييكات، نه مهيشت وووتم: باپيمان بزمن
نهوسا تهقه نهكهي. جاشهكه زور ترسنوك بوو باش سهيري ژوورهكي
نهكردو گهرايهوه، ژوورهكه دريژو باريك و تاريك بوو، بهناساني
دمرنه نهكهوئين، جاشهكاني تريش له مالدئو دمروون، پوريش ههر
نهپرايهوه و نهيووت: شكور خوايه شهرمهزار نهبووين. پاشان جاشهكان داويان

لهخه لگی کرد له شوینیکی ناوډی کۆبینه وه سۆراخی نهو دوو زهلامه ی هاتنه ناو دیوه په یدابکه نه گینا تووشی کیشه نه بن، ئیمه له کونیکه بچوو که وه ته ماشای جاش و خه لکه که مان ته کرد، خاوهن ماله که مان عومهر عه ل ناو خاس رهنگی گۆر ابوو، شهو له ناو راندا خه وتبوو، یه که جار قه لئس بوو بوو به توندی و دهنگی به مرز قسه ی ته کرد، جاشه کان پرویان تیکرد: ئهم به یانییه له ناو رانه که تدا بووی دوو زهلام به لاتا تیپه رین چون نازانی جیان لی هات...؟ کابراوه لامی دانه وه: ئهم به یانییه دوو که سم بینی به ره و ته په سی به هه له داوان رویشتن. جاشه کان که نه مه یان بیست وازیان له خه لکه که هی ناو به ره و ته په سی رویشتن، لهو لاشه وه کاک سه رکه وتو دوو برادره که ی تر که وتبوونه ناو سو پای دوژمنه وه، به په له پروزی بوی دمرچوو بوون، که جاشه کان دوور که وتنه وه، ئیمه ش له ناو دی دمرکه وتین.

به راستی له باریکی وادا دوژمن نابالۆ قهت بداو که ست به ده وه ره وه نه بی ت، شتیکی نالۆزو ناهه مواره. جوړه ها بیرو که له می شکتا تی نه په رن، دل ختووره ی واهات له کاتی ناساییدا بوی ناچی. ئهمه له وانه یه دوو لایه نی هه بی ت، یه کیکیان له نه نجامی تر سدا بی ت، نهوی تریان گه ران به دوی دمر باز بوون، جاری واهه، هه ردوو لایه نه که تیکه ل نه بی و یه کیکیان زال نه بی ت. له جه نه جالی ئهم مه سه له یه دا به په له وه کو فلی می سینه مایه چه ندین جوړه بیر تیژ به به رچاوو می شکمدا نه هات و نه چوون، جاریک بیرم نه کرده وه خو م بکوژم، دوی شه ریکی باش و ده ست و ه شان دن نه ک به رده ستی دوژمن بکه وم، برپاری نه وه م دابوو خو به ده ست وه نه ده م، یانه بی بکوژریم یا رزگاریم، خو به ده ست وه م دان هی پیاوی نا نازایه، جگه له وه ش کار له دمر وونی پی شمه رگه و خه لگیش نه کات. دوو فیشه کم دانابوو وه کو یه ده ک بو خو کو شتنم. دوی نه وه ی دوژمن ته نگم پی شه ل بچنی خو می بی ته واه بکه م. هه رچه ند به ی خو کو شتنم به نا چاری نه بی به لاهه چاک نه بوو، که من ئا واتم رزگاری گه له و زیاتر به رده وام یو ونم له مه یدانی خه بات دا وورد وورد گزنگی گه شینی به سه ر دمواری ره شبینیدا هات و کونجی دل و دمر وون و می شکمی روونا ک نه کرده وه، که واته جگه له هه ل بزار دنی

مردنى ناچارى رېڭەى دىربازىوونىش ھەيە، زۆر كەرەت پېشمەرگە ئەتوانى دەستىش بوەشىنىۋ خوشى رزگارى بىن، بەلام ئەوى ئىمە خەلكە دلسۆزەكە دەورىان بىنى و جاشەكانيان چەواشە كرد، بۇ ئەوى پاروويەكى تىرو تەسەليان دەسكەوئ كەوتنە ھەلپە بۇ دۆزىنەوومان لە شۇنىكى تر، كە لەدئ دەرچووين تەماشاش ئەكەين كاك سەرگەوت بەسوارى ماینىك بەغار بەرەو لامان دىت، لەووايە ئىمە گىراوين، كە ئىمەى بىنى گەشايەووە بەرەو دىى قەلۆز لوغمان كەوتىنە رى، لەگەل ئەوانى تىرىش يەكمان گرتەو، لەوئ پشوویماندا، ئىنجا بەرەو ناوچەى باشكى و شاترى رۆشتىن، شەوئك لە كانىكەووى باشكى ماینەو، خەبەرى كاك سامانمان زانى كە لە دەورويەرى تووہ قوتە، بەرەو لايان رۆشتىن لە دىى قەلەزەى كە مالمىي يەكمان گرتەو، لەگەل كاك ساماندا بىرپارماندا بەو دىھاتانەى نرىك جادەى گەلار - دەرپەندىخاندا جەولە بكەين و كۆبوونەوويان بۇ بگىرپىن، لەوئوہ بەرەو رۆسەى شامار رۆشتىن لە رېڭەى رېكخستەنەو ئاگادار گراينەوہ كە ھىزىكى سەربازى لەگەل كەمپاينى ھەرەومىزىدا نىردراوہ بۇ درەوگردنى دىغلۇ دانى ناوچەى شاترى بەھەلمان زانى لەبەر چەند ھۆيەك دەستىكىان لىبوەشىنىن:

۱. وەرەكەى ھاوين و گەرماوسەبوون بوو، دونيا تۆزو گەردەلوول بوو، رۆژەكەى لەبار بوو بۇ شەرگردن، ترسى ھاتنى كۆپتەرىشمان نەبوو.

۲. لەو ناوچەيەدا لەدواى ئاشبەتالەوہ شەرى پېشمەرگە و دوزمن نەكراوہ. بۆيە بىرپارماندا لىيان بدەين، دىراسەى ھىزەكەى دوزمنمان كرد، شۇينى شەرەكەمان ھەلئازد، بەپىئى نەخشەيەكى ووردو رېكو پىك ھىزەكەى خۇمان كرد بەسەى بەشەوہ:

۱. بەشىكى: لای خوارەووى ھىزەكەى دوزمن بگىرىت بۇ دوو مەبەست:

أ. كەمىن بن بۇ دىرباز نەبوونى سەربازەكان

ب. كەمىن بن بۇ لىدانى ھىزى تازەى لە رېگاوە ھاتووى دوزمن

۲. بەشىكى تر لەسەر زنجىرە شاخى پىشتى ھىزەكەى دوزمن بن وەكو پىشتىوان

۳. ھىزىكىش لەسەرەووە ناوہراستەوہ بۇ بەلاماردان.

گەشتىنە نىزىكى دېى خالەبەگى سەر بەناحيەى تىلەكۇ كەلەسەر جادەى كەلار- باۋەنۈۈر ۹ كىلۇمەتر دوۈرە. ئەكەۋىتە بەردەمى زىجىرە گردۇلكەپەك و چەمىكى بە بەرا ئەروات، خەلكەكەى تىكەن لەتىرەكانى مامۇى و شاترى و خەرىكى كشتوكال و ئاژەلدارىن. ئاۋيان كەمە، قوتابخانەيان ھەبوو، مامۇىيەكان خرمى مام سائەح گۇرى ئەسپىن، لەدۋاى حاجى ئەحمەدى براى دەم سى تىرەكەپە، لەبنەپەتدا مامۇىيەكان ئەچنەۋە سەر تىردى ھاروۋنى، بەھۋى ناكۇكى ناو خۇيانەۋە پەرمۈۋەزى ناو رۇغراى و شاترى بوون.

ھىزەكەى دوژمن لەسەرۋوى دېى خالەبەگ كەپى ئەۋترى: پەينكەبراۋ كە كەمپاينەكان كارىان ئەگرد لە چەند جىگاپەك مۇلى دابوو. رۇژى ۱۹۷۹/۶/۲۴ كاتژمىر ۵ى ئىۋارە تەقە دەستى پىكرى، نىمە لەگەل كاك سەرگەۋتدا دەستەى ھىرش بوۋىن بەراكرىن خۇمان نىزىكى ئۆتۇمبىلەكان كىردەۋە، تەقەپەكى چىرو خەستمان لەسەر بوو، سەربازەكان دۇلىكى قوۋلىان لىگرتىۋوۋىن بە سەنگەر، كاك سەرگەۋت زۇر بەنەسپاى ئەھاتە رىۋە تەقەى گەرمى لە سەر بوو، لە شۋىنكەۋە زالبوۋىن بەسەرىاناۋ پەلامارماندان، دەستمان گەشتە پەكەم ئۆتۇمبىل و شۇفىرەكەمان كۈشت، كۆمەلىك فىشەك و كەلۋپەلمان گىرت، كلاسىنكۇفنىكى مەزەلى ھازمان دەست كەۋت، ھەرۋەھا كۆمەلىك ئۆتۇمبىلمان سوۋتاندو بىرىك سەربازى تىرىش كۆژران، كاك سەرگەۋت لە پىشەۋەۋە منىش بەدۋايدا بەدۇلەكەدا چۈۋىنە خۋارەۋە، بەدەم رىۋە خەرىكى مەخزەن پىكرىن بوۋىن و تەقەشپان لىنەكرىن، سەربازىك بەرامبەرى سەرمتاتكى ئەگرد، ئاگادارم كىردەۋەۋورىابى،ۋوتى ھىچ نىيە، دوۋجارى تر بانگم كىردەۋە توۋرە بوو.

لەبەرئەۋەى سەربازەكە لە عاستى ئەۋدابوو بۋار نەبوو تەقەى لىكەم، سەربازەكە تەقەى لىكرىن و كاك سەرگەۋت لەپىشەۋە پىكرا، سەربازەكە لە تەقەكرىن دەستا چاۋدىرى مى ئەگرد بزانى چى ئەكەم، كە كاك سەرگەۋت كەۋت ھەلگەرامەۋە لە پىشەۋەۋە مەشت لىگرت و تەقەم لىكرىدو كۈشتەم، بەپەلە

گه پرامه وه لای كاك سهر كهوت ته نیا ته ماشایه کی كردم و هیچ دمنگی لیوه نه هات، چاوه نهرمه كانی تاهه تا هه تایه لیكنا، چووم ناگاداری برادرم انم كرده وه كه كاك سهر كهوت برینداره بادمر بازی بكهین، نه مووت شهید بووه، نه كو كار له ووره برادرم ان بكات، له و كاته دا هیژیکى تری دوژمن له ریگه ی زه ماو ننگه وه به هانای هیژه كه یه وه هات، برادرم انی تر كه بریتی بوون له كاك سامان و مام سانه و شیخ كه ریو و شیخ جه مال له خواره وه لیی راپه رپن، به یه ك په لاماری شیرانه نه و هیژمیان پرزؤل پرزؤل كرد، به شیكى لیكوژراو به شه كه ی تر به په له قازه له میدانی شه په كه هه له ات، ههر پیشمه رگه یه ك پالماوانیك بوو بۆ خوی، هیچ هیژیکى دوژمن خوی له بهرده م شالاوی نازیله تی و ته وژمی توور مییاند ا پانه نه گرت، كردمه اتیك به سهر نه و هیژه ی دوژمندا هات مه گهر كامیرای هونه رمه ندیكى لیها توو بتوانی وینه ی بگری. سهر كهوتنی گه ورمه مان به دهسته ئینا به لام داخمان ناچئ گیانی به رزی رۆئه یه کی دلیری گه له كه مان له دهست دا، نه ك هه رنه وه به لكو ته رمه كه شی دمر باز نه كراو دهست نه و هیژه ی دوژمن كهوت.

كاك سهر كهوت شاخیك بوو بۆ خوی، دنیا یه ك ووره بوو سلی له مردن نه نه كرده وه، نه و ههر ناشبه تالی به شوړش نه كردبوو، رپیازی دوژمنایه تی به عسی داگیر كه ری گرتبوو مبر، ناواتی ههره گه وره ی رزگاری كوردو كوردستان بوو. به شهید بوونی كوئيك خه م و په زاره دایگرتین تا نه و كاته پیشمه رگه له و ناوچه یه دا شهید نه بوو بوو هیشتا برینی شهید بوونی كاك سیروان و

هاورپكانی ساپیژ نه بوو بوو برینیكى تر له ناخمانا سهری كرده وه، به تایبه تی گیرانی ته رمه كه ی زور نازاری داین، به لام پیروزی پنگای خه باتی، گه ورمی بیرو نامانجه كانی، دلسوزی و پاکی كه سیتی نه و هانی نه داین له سهر پیی تیكوژشان شیلگرت برین.

كاك سهر كهوت خوشه ویست بوو، له ناو پیشمه رگه و خه لكدا ناوی رۆیشتبوو، ته نه انت دوژمنیش حیسابی زوری بو نه كرد، كه ته رمه كه ی برایه كه لار خه لكیكى زور له ده وری كوژبوو بوو وه به و په ری شكۆمه ندییه وه به ره و

نه شه كه ی تر به په له قازه له میدانی شه په كه هه له ات، ههر پیشمه رگه یه ك پالماوانیك بوو بۆ خوی، هیچ هیژیکى دوژمن خوی له بهرده م شالاوی نازیله تی و ته وژمی توور مییاند ا پانه نه گرت، كردمه اتیك به سهر نه و هیژه ی دوژمندا هات مه گهر كامیرای هونه رمه ندیكى لیها توو بتوانی وینه ی بگری. سهر كهوتنی گه ورمه مان به دهسته ئینا به لام داخمان ناچئ گیانی به رزی رۆئه یه کی دلیری گه له كه مان له دهست دا، نه ك هه رنه وه به لكو ته رمه كه شی دمر باز نه كراو دهست نه و هیژه ی دوژمن كهوت.

گۇرستانى كەلەر بېرىكرابوو ناشتېوويان، لەو شەھەردا ۸۰ سەربازو يەك سەھەك
چاش بەناۋى عەلى ۋەسمان كۆزرا، ھەشت ئۆتۆمبىل سوۋتېنرا كۆمەلېك چەك ۋە
كەرسەي سەربازى ترمان دەسكەوت.

لەو شەھەردا ھەندى ھەلەمان ھەبوو:

۱. ھەرچى ئۆتۆمبىل كەوتە بەردەستمان سوۋتاندان، ئەبوايە ئەۋەمان
نەكردايە ھەرچى كەرسەي دەستكەوت بوو پېمان بگواستايەتەۋە.

۲. كە كاڭ سەركەوت شەھىد بوو ھەۋلى دەربازكردنېمان نەدا، خجلى شەھەكە
بوۋىن، كاتى شەپ تەۋاۋ بوو زانېمان ھىزەكەي دۆژمن تەرمەكەيان بىردوۋە،
ئەمەش لە دوو سەردوۋە خرابى ھەيە:

۱/ كار لەۋوردى پېشمەرگە ئەكاتو زۇرجار ئەيىتە مايەي روۋخاندنىۋوۋا
ھەست ئەكا ھەركە شەھىد بوو بايەخى نادىتې، بە پېچەۋانەۋە گيانى شەھىد
زۇر بەنرخ ۋە بەرزە، لە گيانى پېشمەرگە زىندوۋەكان كەمتر نىيە.

ب/ ھەستى خەلكى ئەۋورۇژېن ۋە بگرە ھەلۋېستى سەلبىيان لا پەيدا ئەيى.

لە ھەر شەرىكتا ئەبېت كۆمەلېك شت رەچاۋ بكرى، يەكسەر حوكمى رەھاۋ
بېريارى سەربىيى نەدرى، ھەركەس بەناردزوۋى بىرو لېكدانەۋەي مېشكى خۆي
دىۋەخانى قسە نەرازىنېتەۋە:

۱. ئەبى رەچاۋى بارودۇخى شەھەكە بكرى، ئەبى ئېمە ھەلېبىزېرىن نەك دۆژمن
بىسەپېنئى.

۲. ژمارەي ھىزى ئېمە ۋە دۆژمن كە بەراۋورد ناكرى رەچاۋ بكرى، لەۋانەيە
دەستەيەك پېشمەرگە بگەۋنە شەرى فەۋجېك يا لېۋايەك كەۋاتە شەھەكە
نابەرامبەرە.

۲. جۆرى چەكى ئېمە ۋە دۆژمن لە يەك ئاستدانىن، چەكى ئېمە كۆن ۋە
سەردەتايى ۋە دۆژمنىش تازەترىن تەكنىكى سەربازى ھەبوو.

۴. دۆژمن دەيان دەزگاۋ تۇرى جاسوسى ۋە چاۋى ھەبوو بۇ كۆكرىدەۋەي
زانبارى ۋە پەلامارى پېشمەرگە لەھەر ھەلومەرجېكدا، بەلام ئېمە ئەۋ
توانايەمان نەبوو، مەگەر راپۇرتى پېكخستىن زانىبارى دۆستەكانمان ۋە بەشۋىندا

گەرانی خۇمان كە ئەۋىش زۇرى ئەۋىست لە رووى كاتو تواناو شارەزايىيەۋە.
ئەم شەرە دەرسىكى باشى داداين بۇ خۇ كۆكردنەۋەو بىر كىردنەۋە لە مەسەلەى
شەرو زيان و دەسكەوت و پەلامارو پاشەكشە.

پاش شەرەكە ھەلگشاينەۋە بۇ دىھاتەكانى سنوورى باشكى. خەلگى لە
لايەگەۋە بەخۇشايەۋە پىشۋازى سەرگەۋتنەگەيان لىئە كىردىن، لەلایەكى
تريشەۋە بەدلىكى پەر لە كەسەردەۋە تەماشايان ئەكردىن، كاك سەرگەۋت ديار
نييە، ئىمە دلخۇشى خۇمان و خەلگەكەشمان بەۋە ئەدايەۋە كە خۇمان ئەو
پىگايەمان ھەلئىزاردوۋە ئەبىنە قوربانى، ھەرچەندە كاك سەرگەۋت شەھىد
بوۋە بەلام يادى ئەۋو ناۋى ئەۋ ھەمىشە نەمرە.

رۆژى ۱۹۷۹/۶/۲۸ لە كۆپۈنەۋەدەكى كەرت دا من كرام بە قەرمائىدى
مەفرەزە لەم ماۋەدەدا بە دەم جەۋلە كىردنەۋە رۆيشتىنە دىي قولىجانی
سەرحدە لە مالى قادرى گولخاس لامان دا، مام قادر كەپياۋىكى پىرو كەنەفت
بوو لىي پرسىن: ئىۋە چى ئەكەن...؟ ووتمان: شۆرش ئەكەين. ووتى بە ج
شىۋەدەك شۆرش ئەكەن...؟

ووتمان: ئەمجارە بەشىۋە پارتىزانى شۆرش ئەكەين. ووتى: پارتىزانى
چىيە...؟ ووتمان: لە دوژمن ئەدەين و كوتوپر ئەگەرپىنەۋەو خۇمان
ئەشارىنەۋە ئەۋە دەستمان ئەگەۋىت لە كەرسەۋ كەلۈپەل ۋجەك و
تەقەمەنى دوژمن لەگەل خۇماندا ئەيھىنەۋە.

ووتى: بەچى ئەگەرپىن، ووتمان: بەپى ئەگەرپىن! سەرىكى ياداۋووتى:
ھەتا ھەرىكەتان ئەسپىكى باشى پى نەبى پروام بەسەرگەۋتنتان نييە.

ديارە مام قادر لەسۇنگەى شۆرشەكەى شىخ مەحمودى نەمردەۋە
ئەپروانىيە ئىمەو شۆرشى نوئ، كە ئەۋ زەمانە پىاۋەكانى شىخ مەحمودى نەمر
كەچەتەيان پى ئەۋوتن زۆربەيان بەسۋارى ئەگەرپان، كەلۈپەل جەنگىيان
سەرمتايى بوو، ديارە بۇ ئىمەى پارتىزان ۋولاخ دەست نادات چونكە زوو لەلایەن
دوژمنەۋە ئاشكرا ئەبىن، ھەر چەندە ھەندى جار ھەندى
لەبرادەراتمان ۋولاخىيان ھەبوۋ سۋارى ئەبوۋن كە پىۋىستيان نەبۋايە لە
دىيەك لای دۇستىك دايان ئەنا.

جاشەكان وەك ھەمىشە بوو بووھ پېشەيان دەرئەچوون بۆ راوھ
پېشمەرگە بە تايبەتى لە گەرمياندا. جاشەكانى تەحسین شاوھيس خويپرانيە
بەو گارە ھەئەستان.

رۆژى ۱۹۷۹/۸/۷ ئىوارە ئەبى لەخوار دىي تەپەگەرپوسەو جاشەكانى
تەحسین تووشيان بە كاك شەمال و دوو پېشمەرگەى ترموھ ئەبى، تەقە
بەرپانەبى، ماومەك بەرگى ئەكرى، لە دواييدا كاك شەمال كەناوى نەوزاد
محەمەد ئەمىن بوو، رابەرى سياسيمان بوو بەرئەكەوئەت و شەھىد ئەبىت،
پېشمەرگەكانى تر دەرپاز ئەبى، ئەم مەفرمە جاشە پېشەنگى ھىزىكى گەورەى
دوژمن بوو بۆ ناوچەكە، ئەوھبوو رۆژى دواتر ئەو ھىزە ئەچىتە ناو دىي گۆرى
ئەسپ لەوئى مام سالاھ و روتە كەلارى (نەبەردى ھەمەى مينا) و چەند
پېشمەرگەيەكى تر تووش ئەبى و لە دوورى دووسەد مەترىك لە سەربازەكانەوھ
خويان دەرپاز ئەكەن، بەرمو ھەردەو تەلانى ئەو ديو دىكە شۆر ئەبنەوھ،
سەربازەكان بە دوايانەوھ ئۆگەف ئۆگەفيان لىئەكەن، ھەر لەو كاتانەدا
كۆپتەرەكانىش بە سەريانەوھ ئەسوورپنەوھ، وا خويان قايم ئەكەن بۆيان
نادۆزىنەوھ، ھەر لەو كاتانەدا كۆپتەرەكانىش ھەرەسى دەستەيەكى ترى
پېشمەرگە لەدىي كانى گولئى بنارى شاخى شوقەيت بەدى ئەكەن و ھەئەكوتنە
سەر دىكە و بۆردومانى ئەكەن، پېشمەرگە ئەيانەوئ لە دى دەرچن، كۆپتەرەكان
لېيان ئەدەن و تەقە دەست پىئەكات، ئەنجام سى پېشمەرگە: برايمە رەش
گۆبانى و سەلام كوردەمىرى و نەبەز گۆرى ئەسپى شەھىد ئەبى و چەند
پېشمەرگەيەكىش بريندار، لەوانە كاك شىرزاد كاديبرى ناوچەى باوھنوور
بەسەختى دەستى بەرئەكەوئ و دواتر رەوانەى نەخۇشخانەكانى ئىران كراو
لەوئى تىمار كرا.

پوھو دىھاتەكانى زەنگنە چووين، گەيشتىنە دىي حاجى چاوشين، مامە
چاوشين پياوئىكى بالا بەرزو پىرو بەسالا چو بوو، كاتى خوى زۆر بەھىز بوو،
زۆر دلسۆزى كوردايەتى بوو، كەدەنگو باسى شەركەى بىست و كۆپتەر چى
كردوھ، روى دەمى تىكردين وووتى: رۆلە ئەو كۆپتەرەنە رۆژانە دىنە سەر

خەلگى دېھاتەكان و بۆردومان ئەكەن و پېشمەرگە شەھىد ئەكەن، بۇچى چارەيەكيان بۇ نادۆزنەۋە...؟ ئىمەش ووتمان: چەكەكانمان سووكە، كۆپتەر چەكى قورسى ئەۋى و ئىمەش نىمانە تاكو بىخەينە خوارەۋە. مامە چاوشىن ووتى: ئەگەر بەقسەم بىكەن چارەسەرەكەتان پىئەئىم، ووتمان: فەرموو، ووتى: لە نزيك دېھاتەكان سەنگەرى قوول بىكەن و بە پووش و دار سەرى بىگرن و خۇتانى تيا بشارنەۋە، كاتى كۆپتەرەكان ئەنیشنەۋە ھەئسن و پەلامارى بدەن و فېشەك بىننە جەمسەرەكەيەۋە ئىتر ناتوانى ھەئسىتەۋە سايەقەكەى بىگرن و بىكوژن، مەبەستى لە جەمسەرەكە پەروانەكەى بوو.

ئەم قسانەى مامە چاوشىن دوو لايەنى ھەبوو:

۱. ئەۋىش وەكو ئىمە لە كۆپتەر و مېرس بوو بوو كە زىانى زۆرى ئەدا ج لە خەلگى و ج لە پېشمەرگە.

۲. ئەيوىست پېشمەرگە وەكو چۇن ئازان بۇ رېگا چارەيەك بىگەپىن بۇ چاوترساندىنى كۆپتەرەكانى دوژمن تائەۋەندە بواريان نەبى دەستبەكەنەۋە. ھەرچەندە بۇچونەكەى ئەۋ رېگا چارەيە نەبوو بەلام پەرۇشپەكەى جىگەى تىپرامان بوو.

لە گۇرپانىكى كوتوپېدا پۇژى ۱۹۷۹/۷/۱۷ ئەحمەد ھەسەن ئەلبەكر لە كارى سەركۇمارى عىراق لاپراو سەدام حسين ھاتەشۈينەكەى.

ئەمە كودە تايەكى بىدەنگ بوو، بى خوينىرشتن خوينىرپىزىكى چەقۇكىش بىگاتە كورسى ھەرمەنپەۋايى. ديارە ئەمە نەك لە ئاستى كارى ھەكمەتىدا بوو بەلكو لە ناۋەۋەى حىزبىشەۋە كارى بۇ كرابوو. پىشتىۋانىيەكى باشى مسۇگەرۋ زەمىنەى خۇشكردبوو بۇ ئەۋ ھەنگاۋە كوتوپېدا.

ھەرچەندە بەرنامەى حىزبى بەعس بە دەست ئەحمەد ھەسەن ئەلبەكر يان سەدامەۋە بى ھەر ھەمان بەرنامەيە گۇرپانى تيا ناكىرئ بەلام جىاۋازىيەك ھەر لە ھەئسوكەۋتى كەسەكاندا ھەيە.

كەسايەتى ئەلبەكرۋ سەدامىش جىاۋازىيان ھەيە بە تايبەتى ئەلبەكر ئەفسەرى سەربازى بوو، ئىلتىزاماتى تايبەتى خۇى ھەبوو كە چى سەدام

بەرەلایەکی چەقۆکیش بوو، کاتێ دێتە سەر حوکمیش هەر هەمان ئەو کەسە چەقۆکیش و توند پەموویە و گۆرانی ئەوتۆی بە سەرا نایەت بۆ چارەسەرکردنی گەرفتە ئالۆزەکانی ناو کۆمەلگای عێراقی و بە تاییبەتی دۆزی کورد کە حیزبی بەعس هەر لە کۆنەوه لە سەنگەری دژایەتی کردنیدا بوو.

ئێمە لەجەولەدا بووین، ئاگادار کراینەوه کاک سیامەند بەرەو سەرکردایەتی رۆشتوو، مانگی ۹/۱۹۷۹ لە لایەن سەرکردایەتییهوه کاک مستەفا چاوەرەش وەکو فەرماندە ی هەریمی پێنج بۆ قەرەداخ نێردرا. بۆ پێشوازی و چاوپێکەوتنی چووینە دیوی قەرەداخ و لەنزیک دێی هۆمەر قەلای پەنای شاخی زەردە دا یەکمان گرتو کۆبوونەوه و یەکمان کرد کەتێیدا لە مەر کاری تازە ی هەریم و ئەو ئالۆ گۆرانی لەمەیدانی خەباتدا هاتووتە پێشەووم بایسکی بارو دۆخی شۆرش و دەوری پێشمەرگە لە ئەنجامدانی ئەمرکەکان و چوونە ناو خەلک و ئاراستە کردنیان و دەست وەشاندن لە دۆژمن و وەر سکردنی کرا.

لەو کاتەشدا کاک مەلا بەختیار کە ئەندامی سەرکردایەتی بوو بۆ سەردانی هەریمی پێنجی قەرەداخ هاتبوو، لە سەر ووی دێی تەنگیسەر کۆبوونەوه و یەکی پێکدین و لە سەر بارودۆخی شۆرش و خۆراگری هیزی پێشمەرگە ی کوردستان و شەهید بوونی کاک ئارام قەسە ی بۆ کردین کە لە رۆژی ۱۹۷۸/۱/۲۱ لە لایەن مەفرەزەیهکی ئەحسین شاویدیسی خۆفرۆشەوه لە دێی تەنگیسەری قەرەداخ بە پێی زانیارییهک کە پێیان گەشتبوو پەلاماری ئەدەن و لە ئەنجامدا شەهیدی ئەکەن.

کاک ئارام نەک هەر سەرکردەیهک بوو بەلکو رۆشن بیرێکی گەورە ی کورد بوو لە دواي خالە شەهاب رۆلی سکرێتیری کۆمەلە ی ئەگێرا. لەو کۆبوونەوه یەشدا هەفال کۆیستانی شیعرێکی لە سەر شەهید ئارام و تەنگیسەر خویندەوه کە ئەمە دەقەکە یەتی :

ئەوا ئیستا

لە کوردستانی ئاراما

لە کوردستانی قەتماغەو

كېلگەي زامان
 ھەر دەۋەن و
 بىن تاشە بەردى چىايە
 سەنگەرىكە
 قوتابخانەى درووستىۋونى
 ئارامىكى تىرى تىايە

ئەۋەدى پىۋىستە بووتىرى لە نەۋرۇزى ۱۹۷۹ دا بوو بۇمىيىكى گەۋرەى تىا
 تەقىبوۋەدە گە ئەۋىش جىيا بوۋنەۋەدى بەشىكى بزۋوتنەۋەدى سۇسىالىستى
 كوردستان بوو، كۆمەللىك پىشمەرگەو خەلگى تر بەچەك و تفاقەۋە
 دووركەۋتنەۋە، حىزبى سوسىالىستى يەگگرتوۋى كوردستانىيان پىكھىنا كەپاشان
 حىزبى سوسىالىستى كوردستانى لىجىابوۋەدە، بۇيە كاك مەلا بەختىار بەپەلە
 گەپايەۋە سەركردايەتى و ھىزىكى لە ھەرئىمى پىنج لەگەل خۇيدا برد كە
 بەشىكى زۇرى لەكەرتەكانى گەرمىان بوو، كاك سامان سەرپەرشتى ئەكردو
 منىش ۋەك (ف.م) لەگەلئا بووم. مانگى ۱۹۷۹/۱۰ گەيشتىنە سەركردايەتى و
 لەبارەگاكانى مايئەۋە.

ئەو ناكۆكى و جىابوۋنەۋەدى ھىزە شتىكى ناخۇش بوو. بۇ يەكەم
 جارىش بوو ھىز لە يەكىتى جىايىتەۋە. بەلام ئەمە نەبوۋە مايەى شكىتى
 يەكىتتىيان لاۋاز بوۋنى رىزەكانى، لەگەل ئەۋەشدا ئەۋە زەمىنەى خۇش كرد بۇ
 ئەمەسەرە سەركردنى ھەندى خەلگى كەلەۋانەيە ھەندى قەۋاردى شۇرپىگىرەنە
 بشىۋى و شىۋازى تازە بىتە ناۋەۋەكەشە و ئالۋزى پەيدا بىي. لىرەدا دەۋرى
 پىكخستى و راگەياندىن دەرئەكەۋى بۇ بەرپەرجدانەۋەدى كارى چەۋاشە و بى
 بەرنامەيى كاركردن.

(ى.ن.ك) دەرسيكى باشى لەم مەسەلەيەۋەرگرت و بەگورجى خۇى بۇ
 تەيياركرردو بىرو ئامانجى رەۋاى خۇى بۇ سازدا، كادىرەكانى مەسەلەگانىيان
 بەۋوردى ئەۋروۋزان و مىشك و بىرى پىشمەرگەيان بە مەبەستى راستى و
 درووستى كىشەكە پۇشن ئەكردەۋە لە ناو خەلگىشدا بە كۆبوۋنەۋە شتەگان
 ئەخرايە بەرباس و قسە.

سوسىالىستى
 كىرتوۋى كوردستانىيان

ئىمە باومېرمان بەيەككىتى رېزەكەنى گەلەكەمان ھەبەو، ھەزىشمان
نەئەكرد لەم بارودۇخە ناسكەى خەبات و شۇرېشدا تووشى پەرت و بلاوى و
لېكداپران بېين.

لەو بەشەش بوونەدا تەنيا دوژمن سوودمەند ئەبى و نەخشەكەنى
باشتر سەر ئەگرى و بوارى ھاتنە ژوورەھەى جاسوس و چاوەكەنى بۇ ناومان
رەخساوتر ئەبى.

گەر تەماشەى ميژووى شۇرېشى كورد و حېزب و رېكخراوەكەنى بىكەين،
ئەمە يەكەمەين جىابوونەو نەبوو، بەئكوونەى لەم بايەتە زۆر بوو، لە ھەر
جاريكدا ھەر شتېك لەم بارمىەو پوونەدات كاريگەرى خۇى ئەبى جگە لەوھى
رەورەھەى شۇرېش لە گەشەكردن دوانەخات و بېرەوايى و مەمانەى ناو خەلگى
كەم ئەبىتەو زۆر ھەلمان لە كېس ئەچى.

ھەموو يەكگرتن و جىابوونەو مەيەكېش ھۇى دەرەكى و ناوەكى خۇيان
ھەيە. ئەگەر ھۇيە ناو خۇيىيەكان لەبەر نەبوونى بەرنامەيەكى تېرو تەسەلى
خەبات لە رەوى فېكرى و سىياسى و نەبوونى دېموكراسى و بىگرە رەچاوكردنى
بەرژەووندى تاكەكەسىيەو رۆلى خۇى بېنى بېت، بەلام لە پەنايدا كنى
دوژمنان و ھانەھانەى نەپاران وەكو ھۇى دەرەكى بوونەتە سەرچاوەى
تەقاندنەوھى ناكوكيەكان و ئەنجا جىابوونەو مېش كە لېرەدا بەرژەووندى
شۇرېش و خەلگى رەچا و ناكړئ تەنيا بەرژەووندى دەستە و تاقمېك نەك ھى گەل
لەبەرچا و ئەگرى، بۇ يەكلايى كردنەوھى گرتەكانېش پەنا ئەبىتە بەر
لوولەى تەفەنگ كە ئەمەش خۇى لە خۇيدا كارەساتە، چونكە زمانى گەتوگۇ
ھاكم نېيە، لەم بوارەشدا پېكادان ئەبى و خوېن ئەرژېت و ھەتا دېت گۆمى رېق
قوولتر ئەبىت، زۆر چار ئەگاتە ئەو رادەيەى بەشى ئاشتى تېدا نامېنېتەو،
چونكە ئاسوئى ئاشتى وونە پان ئەو تاقمانە لەكەلى شەيتانى ئارمەزووكانيان
نايەنە خوارەو. كەچى واقع ئەو پېويست ئەكات دوارۆز بەچاويلەكى تەلخ
نەبېنن و بېريان بۇ ئەو بچېت دوور يان نزيك لەسەر خوانى گەتوگۇ دانېشن و
بۇ چارەنووسى گەل بە ھەنگاوەكەنى خۇياندا بچنەو. ئەو ھېزە بۇ
جىابوونەو مەكەيان پاساوى زۆر دېننەو بۇ رەوايى دانە ئەو ھەنگاوەيان كە

نابوویان، مهر حبیش نییه هه موو بیانوو هه کانیان راست و درووست بوو بئ، به لگو به شیکی زۆری له دموو نیکی نه ساغو دوور له پهرنسیپی پیکهستن و کاری حیزبییه وه سه ری هه لئه دا که نه یانه توانی خو یان به خه باتی راست و په وا بو پاکسازی پیزه کانی پیکهستن له ریگه ی مملانیسی شه ری فانه وه یه کلا یکر دایه ته وه.

کادیرو سه رکر ده کانی بزوو تنه وه خو ی له خه لکی تر به گه وه تر نه زانی نه یانویست که سی یه که مو بریار ده ر بن، جگه له وه ی به رنامه ی کۆمه له یان به دل نه بوو، دژی شی بوون. گه رچی له ناو سه رکر دایه تی بزوو تنه وه شه دا یه که منگی نه بوو، نه گونجان و نا کوکی له ریزه کانیا نا هه بوو، به تایبه تی ره سول مامه ندو د. مه حمود زۆر دانوو یان پی که وه نه نه کولا، کاتیک که نه و نا کوکی یانه له ناو هیزه که یاندا رهنگی نه دایه وه زۆر له پی شه ره که کانیا نه گه رانه وه ناو یه کیتی نیشتما نی کوردستان.

نه و هیزه ی جیا بوونه وه، دوور که و تنه وه، ئیمه ش له به ره گا کانی خو مان و مزعه که مان را گرت، کاته که مان به لیدوان و لیکدانه وه ی نه و مه سه له یه به سه ر نه برد، زیاتر سوور نه بوو یان له سه ر تیکۆشان و به رگری و پاراستنی هیلی راسته قینه ی به رنامه ی (ی.ن.ک) و گردبوونه وه له ده وری.

هه ر له و کاتانه شه دا بوو ئۆپۆزیسیۆنی ئیرانی له شه ر و پیکاداندا بوون له گه ل ده و له تی ئیرانی له ناو شار هکاندا. پۆژیکیان هه قان مام جه لال نامه یه کی بۆ حه مه سووری لێپرساوی عه سکه ری کۆمه له پیداین بیبه یان بۆ دیی هه ئۆی که له نه نیوان خانه و سه ر ده شه دایه. که چی نه و له و نه بوو جوو بوو بۆ سه ر ده شه ت، گه راپینه وه به ره و سه ر ده شه ت که گه یشتینه نه و ئۆ حه وت کۆپته رو فرۆکه ی جهنگی به تونده ی بۆردومانی شاریان نه کرد، خه لکی له حه یبه تا هه ر یه که به لایه کدا رای نه کرد و خو ی حه شار نه دا. له ناو شاردا نامه که مان دایه ده ستی حه مه سوور و کاره که مان به جی گه یاند.

هیژی ئۆپۆزیسیۆن بریار یاندا سه ر ده شه ت چۆل بکه ن، ئیمه ش له گه ل نه واندا دمر جوو یان و به ره و سه رکر دایه تی گه راپینه وه، مانگی ۱۲/۱۹۷۹ بوو کاک سامان ها ته لامان و داوای نه وه ی کرد خو مان ئاماده بکه یان بۆ گه رانه وه بۆ

گهرمىيان، له سهرگردايهتې نهگهډ كاك سامان و كاك گوران و م. جه لال شېخ
توفيق و كاك دليرى قادر كهره م چووينه سهردهشت و له وږوه بهره و بانه.
كومه ليك چه كمان پيوو له بابته تې هاوونى ۸۱ و ۶۰ ملم و هه ندى شتى تر. له
سهر پرده كې ره بهت سوپاى نيرانى هه بوو چه كه كتمان له ناو نوتومبيلى
پيكابدا قايم كړدو چه كه كانى خوشمان له بهر ده ستدا دانا، به
شوفير كه مان ووت كه داوايان كړد بوه ستين، تو مه وده ستو برؤ. كه گه يشتینه
بازگه كه و له بهر ده م سهر باز كه دا خاوى كړده وه، كه ويستى تماشای ناو وه
بكات شوفير كه بوى دهر چوو ههر چه نده سهر باز كه نىست . نىستى كړد
سوودى نه بوو، ئيمه دهر باز بوو ين. گه يشتینه بانه و له وږوه بو بله كى و
له و يشوه چووينه پار هزانى شارباز پر، له وى چه كه كتمان دايه كاك گوران و م.
جه لال و ئيمه ش له گهډ كاك هممى حاجى مه مودى گوله خانه كه ماله كهى
له دى گوله خانه بوو بهره و شار مزور بهر ئى كه وتين و دواى چه ند رؤز
حه سانه وه، شه وىك له بنارى سوور ينه وه بهره و ناوچهى قهر داخ كه وتينه رى.
باران يكي توند و ره يله نه بارى خوشمان نه شارمزا بوو ين، رپگه مان هه له كړد،
چونكه نه و ساتانه پيشمه رگه بهر رؤز نه ينه توانى له ده شتى شار مزور دا
بمى نيت وه، ناچار بوو ين تا كاتر مېر ۱۲ ى شه و رى بكه ين تانزىكى سهر
به حره كه بېينه وه. شارمزا كه مان پيشمه رگه يه كى هه ريمى يه ك بوو،
له بهر نه وهى رپگه كى هه له كړد بوو نه ينه ويرا قسه بكات، كه پرسيار مان ليكرد :
ئيره كوييه... ووتى: سهر م لي شيواوه و نازانم كوييه... تومز شه وارهى كړد وه،
روومان و دهر چه ر خاند بهره و لای سهد سادق ماو ديه ك رويشتين تا گه يشتینه
سهر ناوى تانجه رو له و يشوه په رينه وه بهره و ديوى قهر داخ، تا كاتر مېر ۱۵
به يانى نه وه ستاين نزيكى خانوويه ك بوو ينه وه نه خومان نه شارمزا كه شمان
نه مان نه زانى كوييه. كاك سامان من و سى پيشمه رگى ترى نارد بو سؤراخ كړدن
كه نزيك بوو ينه وه گويمان له دهنكى گريانى مناليك بوو، دهر كه وت نه مه ديه،
يه كي كمان له ديوارى هه وشهى خانووه كه بازيداو چووه زووره وه خاومن مالمان
هه لساندو پرسيار مان ليكرد: ئيره كوييه... ووتى: هه لبه زميه، له بهر نه وهى

شەو زۇرى نەمابوو، رېڭاكەش دوور بوو، نەشمان ئەتوانى لە جادەى دەر بەندىخان . سەلىمانى بېرەنەو بېرىماندا بېمىنەو، بەسەر مائەكاندا دابەش بووین. كە رۇژ بوو وە رېشسې دېكە نەپانەشت كەس بۇ شار بچى ئەك رېژىم پېزانى كە پېشمەرگە لەناو دېدايەو پەلامارى ئەوئى بدات. ئەو كاتانە باو بوو خەلكى خۇش و خەفە ئاگادارى دوزمىيان نەكردو، بەلام ئەم دېھاتانە كە زۇربەيان گەللى بوون بە تايبەتى قەلبەزە خەلكى باش بوون زياتر بە بەخپوكردى مەرومالاتو راوەماسىيەو خەل بوون، پياو خراپيان نەبوو. ئەم گەللىيانە بەشېكن لە ھۆزى جافو كۆن گەرميان و كوستانيان كرددو و بەشېكيان لە گەرميان و بەشېكيان لە شارەزوور و لە زۇر شوپنى تری كوردستانى عىراقدا ھەن، شېوئى قەسەردىيان (ئەرا . ئەرا) يەو لەگەل گەتوگوى جاف دا جياوازی ھەيە كەئەم شېوئى زياتر لە ناوچەى خانەقەن باوو زانبارىيەكى ئەوتۆم نىيە چۆن ئەم شېوئى قەسەردنەيان وەرگرتوو مەگەر زمانناسەكان لىكۆلنەوئى لەسەر بگەن و بگەنە ئەنجامىك.

دوا نىومرۇكەى كاك سامان خۇى كۆبوونەوئى بەخەلكە كرددو سويسى بىپايانى خەمەتو يارمەتى دانىانى كردن، پاشان بەرەو كانى مروارى و قلىجە بەرئى كەوتىن، لەبەرئەوئى جادەى گشتى سەلىمانى . دەر بەندىخان بۆسەى دوزمنى لىدانرايوو، رېرەو كەمان گۆرى و روومان كردد ئەھمەد بېرەو عازەبان. لە عازەبان كەسك نەبوو شارەزايىمان بكات، پياوئى پىر دەرپەرى و رووى كردد خەلكەكە: زۇر شوورەيىيە بۇ ئەم گەنجانە وائى غىرەتن، ئىنجا پىرئىكى تری لەتەمەنى خۇيدا پەيدا كردد كەوتنە پېشمان تا دىي ناوئاق، لەوئى خوا حافىزىيان كردد گەرانەو.

زۇرجار پىرەكان لە رووى دنيا دىدەيى و ئەزموونىانەو بوئرانە رېنمايى ھىزى پېشمەرگەيان كرددو كە گەنجەكان پىرئىشى نەوئىيان نەكردو. ئەمەش ئەگەر پېتەو بۇ نەوئىيان كادىر ھاتوچۆى ئەو دېھاتانەى نەكردو و پىگەى رېكخستنى تىادا درووست نەبوو بۇ راكېشانىيان بۇ دۆستايەتى كرددنى شۆرش

يان ئەو گەنجانە لە ترسى دوژمن و ئىخبارى كردن نەيان و پراو ھاوکارى
 بىكەن مەگەر بەدزىيەو، لە راستیدا كادىر لە شۆرشدا كەسىكى خاوەن پلەو بە
 دەسەلات بوو بىگرە ھۆكارىكى باشبوو بۆ تىگەيانىدن و رېڭخستنى خەلكى بۆ
 خەبات و شۆرش و دوور خستنه و ميان لە خراپەكارى، سەرچاومىەكىش بوو بۆ
 كۆكردنەو ەى زانىارى و ھەوال و دەنگوباسەكان و لىكۆلىنەو ە لە سەر كىشەو
 گرفت و كەموكۆرى و تاوان.. بۆيە نەك ھەر خەلكى سەيان لىكردۆتەو ە بەلكو
 پىشمەرگەش زۆر حىسابيان بۆ كردوو.. لەم ميانەدا پىشمەرگەيەكان ھەبوو
 بە ناوى فايەقى شوانكارە كە خەلكى خىلى مەنسور بوو زۆر لە كادىرو
 راپۆرتنووسين ئەترسا، ھەر كادىرىكى ئەبىنى تەماشايەكى ئەكردو سەرىكى
 رانەو ەشانىدو بە ھاوړىكانى ئەووت: دەنگتان ھىواش كەنەو ە ئەو ە قەلەمەكەى
 ژاراويە يا پىمان نەزانى..

لە ئەنجامى رېكردنى زۆردا ئەمەندە ماندوو بووين نەمانتوانى
 حەرمەسيات بگري، برايەكى كاڭ سەردار ناوتاقى كە دانىشتوو بوو حەرمەسياتى
 گرتين، دەمو بەيانى من و كاڭ شىخ جەمال كەمين بووين لەسەر چىاي پشتى
 دىكە تاكو رۆژ بوو ەو، بەمفرى رۆزى پىشوو ھەر مابوو ەو سايەقەى كردبوو،
 رەشەبايش ھەلىكردبوو ەو ەختبوو لە سەرمانا رەق بىنەو ە. ناوتاق ھەرچەندە لە
 شوينىكى چەپدا بوو، چەند مالىكى كەم بوون لە تىرەى تەرخانى جاف،
 خەلكەكەى باش بوون و كاڭ سەردارىش پىشمەرگە بوو، بەلام لە
 دەر بەندىخانەو ە زۆر نزيك بوو. كە دنيا رووناك بوو ەو ەوئ دەرچوووين
 بەسەر شاخدا بەرمو مچەكوپر مەسافەمان دا. بۆيەش بەویدا رۆيشتين چونكە
 دوژمن لە دەشتايى نيوان كانى سارد - ديوانەدا خەرىكى جادە لىدان بوو، گەر
 دەر بىكەوتىنايە ھىر شمان بۆئەگراو كۆپتەرمان بۆ ھەلئەستا، لە مچەكوپر لامان
 دا كە لە بنارى شاخى سۆلەدا بوو، بۆ نيو مړ گەيشتينە مەسۆي قەرەداخ كە
 پىي ئەلئىن مەسۆي قشلاخ و لەدەشتايى خوارموى كەزى كەلۆش داىە ۵۰ - ۶۰
 مالىك ئەبوو سەر بەتىرەى رۆغزايىن، خەلكىكى باش و دلسۆزى شۆرش و
 پىشمەرگە بوون، قوتابخانەو مژگەوت و مەلايان ھەبوو، شەھىد مەلا ئەحمەدى

گهرمییانی خه لکی ئەم دییه بوو، زۆرتر خجلی گشتوکال و مه‌دارین و هه‌ندی
 باخیان هه‌یه، به‌لام دیکه کام ناو و بیریان هه‌بوو بۆ خواردنه‌وه، له‌وئ
 هه‌ساینه‌وه که له مالا‌ن هاتینه دهره‌وه خه‌لکه‌که‌ی له دهرمان کۆبوونه‌وه و
 هاومنه‌که‌یان ببنی، که‌وتینه‌وه‌سف کردنی و به‌تان و پۆیا چووینه‌وه‌وه،
 هه‌رچه‌نده ساجه‌که‌ی نه‌سلێ نه‌بوو یه‌ک گولله‌شی هه‌بوو کاک سامان به
 به‌رچاوی خه‌لکه‌که‌وه ته‌قاندی پاشان هاومنه‌که‌مان دا به کۆلماندا و به‌ره‌وه
 به‌له‌کجا‌ر رۆشتین، که ئەکه‌وه‌یته نزیکێ ته‌کیه و له‌وئ چاومان به کاک
 مسته‌فا چارپه‌ش که‌وت و له‌گه‌لیدا کۆبووینه‌وه، له‌و کۆبوونه‌وه‌یه‌دا که دوا
 دوا‌یی مانگی ۱۲/۱۹۷۹ بوو به‌رپار درا که‌رتی پینجی دووز درووست بکری. که
 گه‌رپانه‌وه گه‌رمیان که‌رته‌که درووست کرا، کاک خالید گه‌رمییانی کرا
 به‌قه‌رمانه‌دی که‌رت و منیش به جیگری. سنووری که‌رتی پینجی دووز هه‌ر
 له‌بناری سه‌نگاوه‌وه تا ناوچه‌ی کفری و دووز بوو که هه‌موو ديه‌اته‌کانی
 سه‌نگاو و بناری نا‌زداخ و بناری زه‌نوو‌رو ناوچه‌ی زه‌نگه‌ه و بناری گل و ناو داوده‌وه
 ديه‌اته‌کانی سه‌ر ناوه‌سپی تاکو ناوچه‌ی سه‌رقه‌لا نه‌گرێته‌وه.

درووستکردنی ئەم که‌رت له جیی خۆیدا بوو بۆ نه‌وه‌ی بتوانی له
 رپوی کاری پێشمه‌رگانه‌وه ده‌ست له هێزه‌کانی دوژمن بوه‌شێنری و پێگه‌ی نوێ
 بۆ شۆرش له ناو خه‌لکیدا په‌یدا بکری.

سالێ ۱۹۸۰

پێمان نابوو له‌ ناو دهره‌وه‌ی سا‌لی نو‌یه‌وه، له‌گه‌ل کاک خالید دا
 دانیشتنیکمان کرد، له‌سه‌ر شه‌رازه‌ی که‌رت و نه‌خشه‌ی کاری داها‌توومان بۆ زیاتر
 کردنی پێشمه‌رگه‌وه درووست کردنی مه‌فرزه‌وه نه‌جامدانی کار و چالاکی
 پێشمه‌رگانه‌وه ده‌ستوه‌شاندن له دوژمن به تیرو ته‌سه‌لی قسه‌وه گفتوگۆمان کرد،
 ئینجا کاک خالید نه‌خشه‌ی شه‌رپێکی کیشا له‌کانی شه‌ری نه‌جامی بده‌ین. که
 شوێنپێکی گرنگی شه‌رکردن بوو ئەکه‌وه‌یته نیوان ناحیه‌ی قادر که‌رمه‌وه
 دووزمه‌وه، به‌ چه‌می گاوبازمه‌ش ناوه‌به‌ری. هه‌رده‌وه چه‌میکی سه‌خته‌وه له‌ کۆتایی

ئەم ھەردەو چەمەو بەلای دووزەو گەردی پیزلی لیئە، ئەم گەردە نەوتی ھەییە،
 رۆژھەلاتی گەردە دەشتی مارداری پێئەلێن کە شەریکە نەوتی ئی دانراو،
 کانێ شیرینە کە شاھیدی دەیان شەپو نەبەردییە، چ لە شۆرشێ پێشوو و چ لە
 شۆرشێ نوێدا، دەیان کورێ ئازاو نەبەزی تیا شەھید بوو و دوژمن شکستی
 زۆری تیا خواردوو.

بەپێی ھەندێ زانیاری کە بەدەستمان گەیشتیو و لێرسراوی
 مۆنەزەمە قادەرکەرەم لەجادی دووز . قادەرکەرەم ھات و چۆی ئەکرد، رۆژێکی
 مانگی ۱۹۸۰/۱ لەسەر جادی کانێ شیرینە بۆسە یەگمان بۆ تیکەوتنی ئەو
 کابرایە دانا، زۆر بەووردی تەماشای جادیگەمان کرد هیچی تیانەبوو بەکاک
 خالیدم ووت: بابچینە سەر جادیگە. ئەو ووتی: ئیو بەچنە سەر گەردۆلگەکان و
 جیگە سەربازەکان نەکو ئیمەیان بەدی کردبێ و لە بۆسە دابن بۆمان. چونکە
 سەربازەکان بە رۆژ لە ھەندێ شوێندا ئەمانەو بۆ پاراستنی رێگاوبان و
 جادیگەکان تاکو کاتژمێر سێ پاش نیوەرۆ. چەند کەسێک چووینە شوێنی
 سەربازەکان، بەکاک ئەحمەد دوانزە ئیمامیم ووت: نزیک بەرەو بەزانە چی
 ھەیە...؟ کاک ئەحمەد یەک دوو خڕگە بەردی گرتە شوێنە کە هیچ دەنگ نەبوو،
 تۆمەر سەربازێکی تێدانووستوو، ئینجا چووینە سەر جادیگە و دامەزراین،
 برادەرێکمان ناردە سەر بەرزاییەک تاکاتی ئۆتۆمبیلی کابرا دەرکەوت ئامازەمان
 بۆ بکات، دوا ماوێک بانگی کرد: ووریابن ھات. چوار پێنج قەمەرە بەشوین
 یەگدا تەراتینیان ئەکرد، ئۆتۆمبیلی مۆنەزەمە تیکەلێان بوو بوو، ئیمە
 نەمانزانی ئەمانە ئۆتۆمبیلی بووکن، کە گەیشتنە بەردەستمان تەقەمان لە
 ئۆتۆمبیلی مۆنەزەمە کرد، ئۆتۆمبیلی بووکیش بەرکەوت، بەلام بوو کە
 بەرنەکەوت، ھەندێک زەلامی ناو ئۆتۆمبیلەکانی دوا بوو بریندار بوون. لە
 گەرمە تەقەکاندا لە قولەکەو سەربازەکە کە نووستبوو بوو تەقە
 لێکردین و شپۆزە کردین، بەلام لێ ھاتینە دەست و کوشتمان، ئۆتۆمبیلی
 مۆنەزەمە بەپەلە پڕۆزی دەرپازی بوو. پاشان کەشایەو. لە جادیگە کەمێک
 دوور کەوتینەو تەماشای ئەکەین دوژمن بەھیزیکی گەورەو ھات، بۆی

دامه‌زراين كه گه‌يشتنه به‌رده‌ستان داماننه بهر ناگرى لوولەى تفه‌نگه‌كانمان،
سى جاش ناشه‌عبيمان ليكوشتن، ناچار بوون به‌ره‌و گولانه‌كانيان سهر
شورېكهنو نيمه‌ش به ساغى گه‌راينه‌وه، دواى نه‌وه كه‌رته‌كه‌مان كوكرده‌وه
كردمانه دوو به‌شه‌وه:

۱. به‌شيكي له‌گه‌ل كاك خاليد دا تاهيرى حاجى روسته‌م فهرمانده‌ى

مه‌فرزه بوو. مه‌فرزه‌ى شو وه‌سته بيگه ره‌هات له‌ساته‌ا ره‌ه

۲. به‌شه‌كه‌ى ترى له‌گه‌ل منداوالى قويه‌يى فهرمانده‌ى مه‌فرزه بوو.

هه‌ريه‌كه له نيمه‌ش ده‌سته‌يه‌كى چهنده كه‌سيما هه‌بوو، ده‌ستان

كرده جه‌وله كردن له ناوچه‌ى زمنگنه‌و قادركه‌ره‌م، كه شاروچكه‌يه‌كه له

رؤژه‌ه‌لاتى كه‌ركوك له‌سهر چه‌مى رۇخانه، دامو دمزگاي ئيدارى ميرى و

فه‌وجيكي سهربازى بۇ سهركوكردن خه‌لكى ناوچه‌كه‌ى تيدا بوو، مه‌لبنه‌ندى

درويشى قادرييه‌و گورى شيخ هه‌سه‌نى فهره‌چيوارى تيدا، زورتر عه‌شيره‌تى

زه‌نگنه‌و شيخانو جه‌بارى و گلى تيدا نيسته‌جييه، له كه‌ركوك و دوو زو

سه‌نگاووه جاده‌ى قيرى بۇ ديت، له‌سهر چه‌مى رۇخانه پرديك درووستكراوه

بۇ ناو قادركه‌ره‌م، نه‌م شاره‌ كورى نازاو پيشمه‌رگه‌ى قاره‌مانى زورى ئى

هه‌لكه‌وتوو، له‌و ماوميه‌دا دوژمن به‌زور چه‌كى نه‌دا به خه‌لكى و نه‌يكردنه

جه‌يشى ناشه‌عبى، هه‌نديك هه‌والمان بۇ هاتبوو كه‌نه‌و جه‌يش ناشه‌عبىانه له

ماله‌وه نه‌خه‌ون، بويه بريارمان دا بجينه سهرىان به‌نيازى گرتنيان.

شه‌ويكى مانگى ۱۹۸۰/۲ چووينه ناو قادركه‌ره‌مه‌وه، له سهره‌تادا دامانه

سهر مالى عه‌لى باوه كه‌ كونه نه‌ندامى حشعو تازه به‌عسييه‌كى چه‌په‌ل و

خراپى ليدهرچوو بوو چه‌كى دوژمنى هه‌لگرتبوو، نه‌ندامى كومه‌له‌ى

جووتيارانىش بوو، له دهرگاوه ريگامان نه‌بوو بجينه ژووره‌وه، به

برادرانه‌وو: ئيوه هه‌لمېرن بچه‌ سهربان و له‌ويشه‌وه نه‌چه هه‌وشه‌و له

به‌ردمزگاي ماله‌وه خؤم حه‌شار نه‌ده‌م، ئيوه‌ش له دهرگا بدن كه هاته دهره‌وه و

تيم خورى چه‌كه‌كه‌ى دانه‌نى ئه‌يكوژم. كه چوومه سهربان ته‌ماشه‌ ئه‌كه‌م

داريك نيومه‌تر له خانووكه‌ زياتره‌و ها له‌ناو هه‌وشه‌كه‌دا، دووربينيك له‌ملا

بوو، ویستم به داره که دا بچمه خواره وه، باوه شم به داردا کرد دابه زم، به لام پیم
 نهیدا لهزه وی، قایشی دووربینه که که به تاقمه که وه بوو له داره که گیر بوو،
 هه لواسرامو عاسی بووم، له وه نه تر سام خاومن مائه که به خه بهر بیته وه، خوّم
 راپسکان و قایشی دووربینه که پچراو که و تمه خواره وه، دنگی چه ک و
 مه خرمه کانم هات، به راکردن گه یستم بهر دمرگای ژوو رو کاپرای خاومن مال
 به ناگا هات و دمرگاکه ی کرده وه، لووله ی تفهنگه که له سمر سنگی توند کرد و
 به لم راکیشاو هی نامه دمر وه، همر له و کاته دا برادرانیش دمرگای هموشه یان
 شکاند و هاتنه ژوو ره وه، کابرا به په شوکاوییه وه ووتی: نه وه له کوپوه هاتوون...؟
 همر چوار دهوری شار بو سه یه. پیمان ووت: وادیاره ئیوه به پشتیوانی نه وه له
 مائه وه نه خه ون. چه که که ت کوانی...؟ ووتی: ئیواره له مونه زمه مه نهم
 هی ناوتمه وه، دامانه پیش خو مان بو مالی هندی کسی تر که چه کیان هه بوو.
 چووینه سمر مالی خه یاتئ هندی بانگمان کرد و لام نه بوو، خو مان چووینه
 ژوو ره وه مائه که ی گه راین، خو ی له مالا نه بوو، سی مه خرم و هندی
 فیشه کمان دوزیمه وه، پاشان گه راینه وه و یه کمان گرت و له شار دمر چووین، له
 رینگا هندی فیشه کمان ناب به ربایه که وه، نه ویش هندی هاومنی تیگرتین،
 عه ل باوه مان هی ناو چه کی کمان پی کری و دامان نا تا پاش ماوه یه کی تر به ره لای
 بکه ین.

مانگی ۴/ ۱۹۸۰ بوو هه والیکمان پیگه یشت که رژیمی به عسی عیراهی له
 کاریکی نامرؤفانه دا خه لگیکی زوړی له ژیر ناوی ته به عیه ی ئیرانی دمر کرد و وه
 که ته نیا مه به ستیشی له م کاره مه تر سیداره همر کورده فه یلییه کانه که له
 کونه وه له عیرا قدا نه ژین و بوونه ته خاومن ده سه لاتیکی دارایی به رچاو له
 به غدا دا.

رژیمی به عس له م هه نگا و میدا چند مه به ستیکی په نامه کی هه بوو:
 - نه و کوردانه بوو بوونه خاومن بازاری ئابوری و به دمر کردنیان به پرووت و
 قووتی دهستی پئوه نان و ههرچی سامانیان هه بوو دهستی به سه راگرت که
 له وانه یه به چندین ملیار دینار مه زنه بکری.

— ئەمانە لە ڤووی ھەستی نەتەواپەتی و دڵسۆزی بۆ کوردو کوردایەتی ھەلۆیستان ھەبوو، ڤۆلی تایبەتیان ئەگێراو بەعس مەترسی زۆری بۆ پاشە ڤۆژ لێنەکردن.

— ئەمانە لە ڤووی مەزھەببێھەو شیعە بوون، بەعس مەترسی کاریگەریتی ئەوانی ئەکرد کە پارسەنگی بەغدا بگۆرن و سەر یەشە بۆ سوننەتی بەغدا درووست بکەن.

بۆیە بەلای خۆیھەو بە دەرکردنیان ئەو کۆمەڵە گرفتارنەتی لە کۆڵ ئەبیتەو، بێ گوێدانە ئەوێ کە ئەمە ستەمیکێ ناپەروایەو پێشیلکردنی ئاشکرای بەندەکانی مافی مرۆفە.

لای کاک خالید پێشنیارم کرد بەو ھیزەتی لای خۆمەو لە تۆلەتی یادی سالتڤۆزی شەھید سەرکەوت دا کە ئەکاتە ڤۆزی ۱۹۸۰/۶/۲۴ شەپێک بکەین، زۆری پێخۆش بوو، ھیزمکەمان بەخۆمەو ۹ کەس بووین. چووینە گانی شیرینەو دامەزراپ، یەکمە ئۆتۆمبیلمان ڤاگرت، خەلکی رانیە بوو، تینوومان بوو، داوای ئاومان کرد، ئاوی داینی و لیبیرسین:

ئێوہ چین..؟

— پێشمەرگەین.

— بابەگیان ھێشتا زوو، تووشی شەپ بێن تیانەچن، سەرچادەکە بەربدەن.

— نەخیر زۆر ئاساییە لێرە بێن، کە دوژمن ھات شەپنەکەین، ھەر لەو کاتەدا

تیۆتایەکی جووتیارێ ھات، ئەملاولامان لێگرت، وەستا شکوری شیخ غالبی تالەبانی لێنەخوڤی کە پیاویکی خراپ بوو، دەرگای ئۆتۆمبیلەکەمان کردەوہو

چەند سەرنشینیک دابەزین و بەویشمان ووت: دابەزە، کەچی ئەو پێی بە بەنزیندا ناو فرتەتی کردو لە دەستمان دەرچوو، ھەرچەندە تەقەمان لێکرد

سوودی نەبوو، بەلام منالیکێ چوار سالەو چاکەتەکەتی لە ئۆتۆمبیلەکە

بەربوونەوہ. ئەو زەلامانەتی کە لە ئۆتۆمبیلی گابرای رانیەتی دا بوون

دامانیەزاندن بەرەو دیی مامیسک ڤەوانەمان کردن و منالەکەمان نایە باوەشی

یەکیکیانەوہ، ئەم منالە کە ناوی عەلی بوو لە حکومەتی ھەرێمدا بوو بە

مفهومى ئاسايش لە چەمچەمال، پاشان لە شەرى ناوخۇدا شەھىد بوو. بە
 كاك والى قۇبەيمىم ووت: با كەمىك لەسەر جادەكە بكشۈيىنەو، سەنگەر بگرين،
 نەوگە دوژمن لە قادر كەرەمەو، بىت، تومەز بارەگە لىوای قادر كەرەم نەو
 رۇژە نەگۇرۇپ، بەرەم دووز نەروا، ھەروا پەنجا مەترىك دووز كەوتىنەو، پىنج
 زىل گەيشتنە سەرمان، بە پەلە دامەزراين، شەرى دەستى پىكر، ھىزەكەى
 دوژمن ھەتا ئەھات پتر نەبوو، بەلام ئىتر رۇژ بەرەم لى ئىوارە نەچوو، ترسى
 ھاتنى كۇپتەرمان نەمابوو، وورەمان بەرز بوو، كاك والى ھاتە لامەو ووتى: چى
 بكەين...؟ ووتم: باھىرشىكى بچووگيان بۇ بكەين. خۇمان سازدا ھەلمان كوتايە
 سەريان، سەربازىك كە تەنگىكى ئار بىكەى پىبوو يەكسەر كۇزرا، ويستان
 چەكەكەى بەيىن، لەو كاتەدا كاك والى پىكراو شەھىد بوو، داخىكى زۇرى نابە
 ناخمانەو، چونكە لاوتىكى جەربەزە بوو، لە شەردا زۇر بەھەلمەت بوو، گوۋى
 بە مردن نەئەدا، كەھىزەكەى دوژمن كشايەو، ئىمەش تەرمەكەى
 شەھىد واليمان ھەلگرتو بەرەم دىي مامىسك كەوتىنە رى، لە پىش خۇمانەو
 دوو پىشمەرگەمان بۇوولاخ نارد بوو، رىگەيان لىتىكچوو بوو، پىكەو گەيشتىنە
 ناودى. كاتزمىرى ۲ شەو بوو، زۇر تىنوومان بوو، خەلگى دى ھاتنە
 پىشوازيمانەو، ھەوالى شەھىد بوونى كاك والى غەمبارى كردن، ھەر بەو شەو
 تەرمەكەيان لىومەرگرتىن لەگەل دوو پىشمەرگەدا برديان بۇ دىي بەگزاو
 بەخاكىان سپارد، ئىمەش بۇ ئەو دى دوژمن ھىرمان بۇنەكات كاتزمىر ۲ شەو
 بەرەم دىي بەكرەگەرە رۇشتىن، دنيا گەرمبوو، گيانمان خەلتانى خوۋىنبوو
 ئەمە ئەومندەى ترومىسى كردبووين، خەلكەكەمان لىكۇببوو وەو پەرسىيان: بۇوا
 خوۋىناوين...؟ ووتمان: كاك والى قۇبەيى شەھىد بوو.

لەم شەردا ۱۸ سەرباز كۇزرا، برىندارىكى زۇر ھەبوو، بەلام بەداخەو
 لە يادگردنەو شەھىدىكى قارماندا ھاوپىيەكى نەبەزى ترمان شەھىد بوو.
 رۇژى دوايى لە ئاوەسپى پەرىنەو، چووينە دىي خانى سەروو كە
 ئەكەوتىتە لىواری ئاوەسپىو لە عەشىرمىتى زەنگنەو مالى سەروكى عەشىرمىتى
 زەنگنە رۇستەم ئاغاي لىيە كە پىاوۋىكى بالابەرز بوو، زۇرتىر بە زەنگنەنە قەسى
 ئەكرد، كاتى خۇى زەبرو زەنگىكى زۇرى ھەبوو بەرامبەر بە جووتيارەكان،

سەم ئاغاي
 نىگنە

كەس نەيۋىراۋە سەرىپچى بىر يارەكەنى بىكەت، ھەمۇو زەنگە گۈپراپە ئايان
ئەكردو خاۋەن دىۋەخان بوو، لە پرووى نانەۋە چاۋتېر بوو.

لەوئى كاك خالىدەمان بىنى، ھەۋالى شەھىد بوۋنى كاك والىمان پېدا
كەخزىمى خۇي بوو زۇرىشى خۇشەۋىست. ئىمە زۇر خەمبار بوۋىن. كەجى ئەو
دلى ئەداينەۋە ئەيۋوت: ئەۋە رېي ھەمۇمانە، سەرگەۋتنى گەل و نىشتەمان بە
خوۋنى سوۋرى شەھىدان مەۋگەر ئەيىت.

ئىنجا بەرەۋ ناۋجەي سەنگاۋ ھەلگشاين، بەمەبەستى جەۋلەۋ
ئەنجامدانى چالاكچىيەك كەپىشتەر بىرمان لىكردبوۋەۋە. ھېشتا شەرى ئىران -
غىراق دەستى پىنەكردبوو، پۇيىمى غىراق بۇ كۆنترۇلكردى ناۋجەكەنى
گەرميان و دابرىنى قەرەداخ و جىبەجىكردى كەرە سەربازىيەكەنى يان باشتر
بلىين بۇ سەرگوتكردى ھىزى پىشمەرگە جادىيەكى لە سەنگاۋەۋە بۇ
دەربەندىخان دەستپىكر، ئىمەش لاي خۇمانەۋە بەچاكامانزانى تەنگۈچەلەمەي
بىخەينە رې بە تەقاندەۋەي ئەۋ كەرسەۋ پىداۋىستىيانەي بۇ جادەۋ پرد
درووستكردن بەكارى ئەھينا. ئەم كەرەي ئىمە لەجەند روۋىيەكەۋە سوۋدى
ھەبوو:

۱. لە پرووى مادىيەۋە زىيانكى باش لەدوۋمەن ئەكەۋتو ناچار ئەبوو جارىكى
تر ئەۋ كەرسەنە بەيىنئەۋە.

۲. ئەۋ قۇنتەراتچىيانەي دەستيان لەگەل تىكەل كرىبوو بۇ جىبەجىكردى
نەخشە بۇگەنەكەيان ئەكەۋتە ناۋ بازەنەي مەترسى و زىانەۋە لە دوو روۋەۋە:

أ. زىانى مادى.

ب. مەترسى لەكىس چوۋنى خۇيان.

۳. دەسلەتلى شۇرپش باشتر لەناۋ خەلگىدا پىگەي دائەكوتاۋووزىيەكى باشى
پىئەبەخشىن، جىيىۋەبىر ھىنانەۋمىيە سالى ۱۹۷۹ جارىكى تر لەگەل شەھىد
سەرگەۋتدا ھەمۇو ئەۋ پردانەمان تىكداۋ كەرسەكەنەمان سوۋتاند،
ئەمجارەميان ويستەمان زىان بەۋ قۇنتەراتچىيە كرىگرتانە بەگەنەين.

شايانى ووتنە ئەو ناوچەيە ھىزى زۆرى دوژمنى لېيىو بۇ پاراستنى
رېڭاوبانەكە.

رۇژىكى مانگى ۱۹۸۰/۶ لەگەل دەستەيەك پېشمەرگەدا چووينە سەر
پىردىكى نىزىكى دىيى كچان كە ۵ كەلە سەنگاومو دوورو لەبنارى ئاۋداخە، كە
بەشنىك لە خەلگەكەي خۇشناۋى و خرمى ئەنومر بەگى بېتواتەن و كاتى خۇي
ھاتوونەتە ئەم ناوچەيە. كاتزمىر ۵ ى ئىۋارە بوو ئەو ئۆتۈمبىلەي ھەموو
رۇژى قۇنتەراتچى و كرىكارەكانى ئەگواستەو نىزىك بوو، دەستمان لىپاگرت و
نەوەستا، دەستپىژىكمان لىكرد ئىنجاووستا جاشىكى تىدا بەركەوت و ھەندىك
پىاوباش لەگەل شۇفېرەكەدا. دوى ئەو بەرەو شاخى ئاۋداخ كىشايەو. دوژمن
لەھىزەكەي ئەو ناوچەيە ھىزىكى لە زىپۇش و ناقىلەو چەند ئۆتۈمبىلەي
قوات خاسە ناردە دواماندا. ئەو شوپىنەي دامىنى ئاۋداخ ئىمەي بۇ چو بووين
رووتەن بوو شوپىنى شەرىۋى نەبوو، ھەر چۇنى بوو دامەزراين، بىرپارمان دا
تاكو ھىزە پىادەكەي نەگاتە ناومان دەست نەكەينەو، ناقىلەكان بە دۇشكاو
ھىزە پىادەكەش بە ھاومەن و چەكى سووك لىيان ئەداين، كە ھاتنە بەردەستمان
لىيان راپەرېن، ھەندىكمان لىكوشتن و ھەندىكىش بىرىندار، شەر تاكاتزمىرى ۷
ئىۋارە درىزەي كىشا. دوژمن چىتر نەيتوانى بېتە پېشەو، تارىك داھات، بى
زىان شەرگەكەمان بەجىھىشت و بەرەو دىي پىنج ئەنگوست و لەوى تۇزىك
جەسايەو، پاشان پىنج كاتزمىر لەو ناوچەيە دووركەوتىنەو، چونكە كارى
دوژمن پاش شەرگردن، پىشكىنى ناوچەكە بوو تاكو بەھىزى تازەو ھەلىكۇپتەر
پەلامارى بداتەو.

چووينە دىي تەپە عارمب كە ئەكەۋىتە خواروۋى شاخى زەنوور.
بەپېشمەرگەكانەووت: بەيائى زوو دەرئەچىن لەدى، بەپىي ھەۋاللىك كۇپتەر
دىت و دانەبەزىت. بەيائى زوو دەرچووين، ئىمە دەكەس بووين، چووينە
شوپىنىك ھەم نىزىكى كانىيەك ھەم تۇزى سەخت بوو، بەپېشمەرگەكانەووت:
جىگا بۇ خۇتان خاس بىكەن و دانىش زور مەجوللىن. دوى خۇر گەرەم
بوون و مەختىكمان زانى ۱۱ كۇپتەر ھات. ئىمە دەكەس بووين و كۇپتەرەكان ۱۱

بوون، شينەي حەممەرەش ووتى: وەللا ئەمە بۇ گرتنى خۇمان ھاتوون، ھەر كۆپتەرئى زەلامىكى تىنەخەن و ئەكىيان لە پېشەو ئەروا ئەلئ: ئەمانەمان گرتوو. پېشمەرگەيەكى خەلگى كىرمان لەگەل بوو ناوى مستەھاي پلە سەمەنە بوو، تازە ھاتبوو، شارەزاي پېشمەرگايەتى نەبوو، ئەترسا، نەيتوانى شوپىنك لەبنە بەردىكدا بۇ خوى چاك بكات ھەر ئەسووپايەو، شينە لىي توورە بوو: ترسۆك تۆ ھەر دانانىشى تا كەشفمان ئەكەيت و كۆپتەرەكان دېنە سەرمان. مستەفاش بە شىو ھەسە كىرى ووتى: توو كون چاك بۇ خوت دۆزىوتە، منىش لەم راستىيا دانىشتووم، نىشتە گەرەكتە بكوژرېم.

لەم جەولەيەدا لەگەل كاك خاليددا يەكمان گرتەو، رۆژىكى مانگى ۱۹۸۰/۷ بوو، كاك خاليد پىي ووتم بچينە سەر بارەگاي سريە حىمايەى قادركەرەم و بەھاومنى ۶۰لەم لىي بدمين، من لەھاومنم نەئەزاني، ھەر ئەو كاتە كاك خاليد بەسەر پىي ھەندئ شتى لەبارەى ھاوم تەقاندنەو ھەيكرەم، خۆشم حەزم نەكرد لەم بوارەدا تاقى بکەمەو. ھەندئ پېشمەرگەم لەگەل خۇمدا بردو ھاومنە ۶۰ لەمەكەو ۶ گوللەش، بەرەو قادر كەرەم جوولايين، ھىشتا خۆرى مايوو، ھاومنەكەم دانا لە شوپىنكدا كە بە چاو بارەگاي سريەكەم ئەيىنى، يەكەم گوللەم ھاويشت ھەر نەمزاني لە كوئ داي لە زەوى، گوللەى دووھم و سىيەم تا شەشەم لە ھىچ شوپىنكى نەدا. دوژمن لە وەلامى نەم كارەماندا بە ھاومن دايپىزايين، شېرەزەى كىردين و دوو پېشمەرگەمان بىرىندار بوو، ئىنجا گەرپايەو.

بەكارەيتاني ھاومن شارەزايى ئەوى، بەلای كەمەو ئەبى دەورەى لە سەر بىكرئ، ئەك بە ھەرەمەكى بەكاربەيتىرئ، ئەوەى ھاومن ئەتەقەيتى ئەبى ئاستو مەداو گۆشەو نەخشە بە چاكى بزاني، ئەبى يەككىش رەسەد بئ، ئەبى پېشمەرگە ھىرى زانستى جەنگ بئ لەگەل ئەو لىھاتوويى و ئەزموونەى خەباتدا كەو دەستى ئەھىنى، يەككە لە كەموكوپرەكانەمان لە ماوەى چەند سالى پېشووى پېشمەرگايەتيماندا ھىرەنەبوونى زانستى جەنگ بوو. نەبوونى نەخشەو پلانى زانستيانە. نەبوونى جوۆرى پېشكەوتووى چەكە، ئەگەرچى لە

بەكارەيتاني ھاومن شارەزايى ئەوى، بەلای كەمەو ئەبى دەورەى لە سەر بىكرئ، ئەك بە ھەرەمەكى بەكاربەيتىرئ، ئەوەى ھاومن ئەتەقەيتى ئەبى ئاستو مەداو گۆشەو نەخشە بە چاكى بزاني، ئەبى يەككىش رەسەد بئ، ئەبى پېشمەرگە ھىرى زانستى جەنگ بئ لەگەل ئەو لىھاتوويى و ئەزموونەى خەباتدا كەو دەستى ئەھىنى، يەككە لە كەموكوپرەكانەمان لە ماوەى چەند سالى پېشووى پېشمەرگايەتيماندا ھىرەنەبوونى زانستى جەنگ بوو. نەبوونى نەخشەو پلانى زانستيانە. نەبوونى جوۆرى پېشكەوتووى چەكە، ئەگەرچى لە

بوارىكى تەسكدا ھەندى خولى فېربوونى چەك لە سەرگردايەتى گراوتەو،
 بەلام ھەموو پېشمەرگەيەك سوودى لىنەبىنيو، ھەموو كارەكانمان بەسەلىقەى
 خۆمان كروود، لەم سالانەى دوايشدا لە ئىران چەند خولىك كرايەو، بەلام
 زۆر كەلگى لىومرنەگىراو لە بوارى شەردا، لە حالەتى شەرى پارتىزانيدا زياتر
 لاى ئىمە پشت ئەبەستىتە ئەزموون و شارەزايى و لىھاتوووى فەرماندەو
 پېشمەرگەكان و لە رېگەى ھەندى نووسىن و بلاوگراوشەو ئەزموونى
 شۆرشەكانى ترمان بۆ باسكراو.

ئىسرائىل
 ھەي كە
 ن خولى
 باي ھە
 ونە ھەو

لە جەولەكەماندا بەرەو بنارى سەنگاو ئەگەپاينەو، ھەندى دۆست
 ئاگاداريان كردين كە بەشەو ھىزى دوژمن دەرئەجىت و ئەبىووريا بىن، ئىمە
 خۆمان حەشاردا، چووينە جىگايەك پېشك بوو، لە نىوان دووبىراو زستانەو
 تەپەسىدا، سەرھەتاي پايزو دنيا سارد بوو، پشتوينەكەم بە خۆمدا دابوو،
 پېشمەرگەكان دەرئەجىتيان ئەكرد، فەرھادە بچكۆل و مىران بوو قەريان.
 مىرانووتى: ئەمجارە بچمە خوارەو مەردانى زىنانە ئەكۆژم، فەرھادووتى: وەئلا
 ناتوانى. مىرانووتى: ئاخىر ئەيكۆژم، فەرھادووتى: حەدت نىيە ناتوانى بىكۆژى.
 لە ئەنجامدا بوو فەرئەنەيان و فەرھاد دەستى كرده مرخاندن، منىش لىيان
 راپەريم و ووتم: ئەو داناوەشىن ئەم ھەرايەتان لەجىيە...؟ دواجار ئاشت
 بوونەو، مىرانووتى: وەئلاھى ھەتا نەبوو مرخان نەمزانى شەپە. مىران
 ھەمىشە ئارەزووى ئەو بوو سەر بنىتە سەر پېشمەرگەو حەزى لە نوكتەو
 قەسەى قوشمە بوو، جگە لەو ھەش بەو جۆرە كاتەكەيان بەسەر ئەبىرد.

ئىمە لەم جەولەيدا بووين، دەرنگو باسما بۆ ھات كە رۆژى ۱۹۸۰/۸/۹
 ھەندى لە شارەزايانى رەوسى بە ئۆتۆمبىلەكەو ھاتبەو سەر پردى باسەرە بۆ
 سەيران و مەلەكرەن، مامەريشەى قارەمانيان ئى تايىن ئەبىو ئەيانگرى و بەرەو
 ناوچەى قەرەداخ ئەيانبات، تەسلىمى كاك گۆران و برادرانيان ئەكات، كاك
 گۆران لە سەرھەتاي سالى ۱۹۸۰ دا ئەكرىتە فەرماندەى كەرتى ھەريم، ھەر چەندە
 كاك گۆران پياويكى نەخوينەوار بوو كە چى فەرماندەيەكى نازاو گورجوگۆل و

ئەفەندى
 ھەريم

دئسۆز بوو جيگهي دئخوشي بوو بۇ پاشه پۇۋى (ھ.پ.ك)، چەندە لە پرووى
 پىشمەرگايەتییەوہ لیھاتوو بوو ئەومندەش قسەخۇش و تالیقباز بوو، پۇژیک
 سەلامى کوپخا عەزیز لىي ئەپرسى: كاك گۇران ئىستا جى ئەكەيت.. لە كام
 كەرتى..؟ لەوہ لَامدا ئەلئ: ئىستا کوپخای بەغدام. واتە فەرماندەى كەرتى
 ھەرىم وەكو ئەوہ وایە لە بەغدا کوپخابیت چونكە دەسلاتی گەمترە بە بۆنەى
 بوونى فەرماندەى ھەرىم لە سنوورەكەدا. جارێكىيان بۇ یەكەمجار لە گەل
 برادەراندە جەولەییەكى گەرمیان ئەكات، خەلكى گەرمیان زۆر بە چاكى ناوى
 نازایەتیان بیستبوو بۆیەش زۆر خۇشیان ئەویست ھەر كە ئەیانینی بە
 مامۇستا گۇران بانگیان ئەكرد، ئەمەش وەكو رێز لىنانیک بۇ پلەو ناستى ئەو
 فەرماندە قارەمانە.. كە گەرابوونەوہ بۇ دیوى قەرەداخ كە بیرى جەولەكەى
 گەرمیانى ئەكردەوہ زۆر پیتەكەنى و ئەیووت: یەك جەولەى تری گەرمیان
 بكەم ئەبەم بە خەتیب.

پۇۋى ۱۹۸۰/۸/۱۰ دۆژمن بە ھیزیكى زۆرەوہ لە چەند قۇلێكەوہ پەلامارى
 ناوچەى قەرەداخ - بازیان ئەدات، بەشوین رووسیەكاندا ئەگەر، لە نیوان
 میولی و خاویدا پىشمەرگەكان ئاگر ئەكەنەوہ و دوکەل بەرز ئەبیتەوہ، بەمەش
 ئاشكرا ئەبن، كۆپتەرەكانى دۆژمن ئەچنە سەریان و لیان ئەدەن، شەر تا ئیوارە
 بەردەوام ئەبیت، بەداخىكى زۆرەوہ شەش پىشمەرگە شەھید ئەبن، یەكێكىيان
 كاك گۇران ئەبن، ئەمەش زیانیكى گەورە بوو، كەلینیكى لەناو ھیزمەكانەدا
 درووستكرد.

لە قۇلى ھۆمەرەفەلەشەوہ پىشمەرگەكان لەگەل ھیزەكەى دۆژمندا
 كەوتبوونە شەرەوہ و زیانیكى باشیان لیدابوون، لیڕەش كاك بەختیار و كاك
 ھیوا حەمەفەرەج گیانیان ئەكەنە قوربانى خاكى كوردستان.

دواى شەرەكان ھەر ئەو ئیوارمە رووسیەكان لەلایەن برادەرەوہ نازاد
 نەكرین و پەوانەیان ئەكەنەوہ. گرتنى ئەم رووسییانە خۇی لە خۇیدا كارێكى
 گەورە دىنگێكى باشى دایەوہ، جگە لەوہ خۇیان بەچاوى خۇیان (ھ.پ.ك) و
 شۆرشى كوردوومزعى كوردستانیان بىنى چۆن لەلایەن پۇژمى عەقلەقییەوہ

پاشه پۇۋى

مامەئەى لەگەڵ ئەگىزۆ كورد لە پىناوى چىدا خەبات ئەكات و جىاوازى نىوان (ه.پ.ك) كە بەبىروباومرەوه شەر ئەكات و هىزە پر چەك و مۇدىرنەكەى بەعسىان دى كە يەكك ئەسەرچاوەكانى پرچەككردنى بەعس يەككىتى سۆفیهى ئەوسا بوو. ئەمەش يەكەمجار نەبوو بىانى بەكویتە دەست (ه.پ.ك) بەلكو ئەسالى ۱۹۷۷ كاك سەرکەوتو پىشمەرگەيەك ئەندازيارىكى ئىتالى كە بۆ مەسح ھاتبوو دى مەسۆى سەرچەم ئەگرن و تووشى شەرپكى ھورس ئەبن لەگەڵ دوژمنداو جىھازىكى گەورەى دوژمن ئەگرن.

بەرەو كۆتايى مانگى ۱۹۸۰/۸ بووبىنەو كەوتىنە ناو بارىكى تازەو كە تەقینەو مەيەكى گەورە بوو نەك بۆ ئىمەو ناوچەكە بەلكو بۆ ھەموو جىھانىش، پاش سەرکەوتنى شۆرشى گەلانى ئىران و ھاتنى جەھورى ئىسلامى مەترسىيەكى گەورە كەوتەو ھەموو دنيا بەوورىايبىو تەماشای دواوۆزى رووداوەكانى ناوچەكەيان ئەگرد، چ رۆژاناو چ رۆژھەلات، ھەريەكە لەروانگەى بۆچوونى خۆيەو بەچاوىكى زلەو ئەيانروانىيە ئەم دەولەتەو سياسەتەكانى ئايبىندەى، ھاتنى ئەم رۆژمە تازمىە تاى تەرازووى و مزەكەى لاسەنگ كردو پىوانەكانى ھەلەوشاندەو، ئەوئەى ئەيوست سوود لەم ھەلەومەرچە نوپىەومرگىرەت و بەرژەومندىيەكانى لە بشىوى بارودۆخەكە دا ببىنئىتەو ھەو ئاوى تكاوى بگىرپىتەو ناوچەوانى كە چەند سال پىشتەر لە دەستى دابوو عىراق بوو. ئىران ھىشتا چەند مانگ بوو شا راى كردبوو، خەلكى سەرگەرمى ھەل نوئ بوون و دەسەلات بەتەواوى نەگىر سابووو، لە ھەموو لایەكەو پايەكانى قايم نەكردبوون، عىراق بىرى لەو ئەكردەو كارىك بكات لە چەند روويەكەو كەسێتى دەرەكەوئیت:

۱. ئەو شوپنە گرنگانەى سەر كەنداو كە لەپەيمانى ئەلجەزائىردا لە دەستى دابوو و دەستى بەئىتەو.
۲. بەناوى بەرگىر كردن لە ئومەى عەربى عەرەبەكانى ئەھواز و سى دوورگەى تر رزگار بكات و بىخاتەو سەر نەخشەى عىراقى عەربى گەرچى سەر بەعىراقىش نىن.

۲. بەدنیای بىسەلەنن عىراق دەولەتلىكى بەھىزەو لە پرووى تەكنىكى سەربازىيەو تەوانايەكى ھەراوانى ھەيە.

۴. لەھەمووى گەنگەر بەر بەمەدى نىسلاى و شىعەگەرى بگريئ كە عىراق خۇى بەشىكى زۆرى شىعەيەو مەترسى ھەلگىرسانى شۆرشى شىعەى لىنەكرا.

نا لەم پرووھە عىراق كەوتە بىيانوو گەرتن و شەرە دەنووى سەر سنووور و دەندانى و مزەكەو ھەلەكەشى لەبار بوو بۆ ھەلسوو پەندى ئەم مەسەلەيەو دىيەى دەرەوھى پشى پشان بۆ ئەكرد بەتايبەتى زۆربەى بىرو بۆچوونەكان بۆ ئەو ئەچوون كە ئىرانىك ھىشتا لەنگەرى نەگرتووھو ماستەكەى نەمەيوھ ھەر رەشەبايەكى دەرەو لىي ھەلەكەت پڑىمى تازە تەفروتنو نەكەت و بەناسانى ئەگۆريئ و ئەو دەرەو ئەيەوئ دىتە سەر تەختى حوكم. ئەوھەبوو لەپۆزى ۱۹۸۰/۸/۲۲ بە ئاشكرا عىراق چارى شەرى داو بە بەرچاوى ھەموو جىھانەو دەرەھەى مۆركراوى پەيمانى ئەلجەزائىرى درى.

بەمەش كەرايەتتەيەكى گەورەى كەردو خۇى خستە ناو داوى شەرىكى بىئامانەو كە سەرمتا دەستپەكردنى ئاسان ئەبى بەلام كۆتايىيەكەى كارەسات ئەبى. بەخەپاى خۇى وى ئەزانى ئەتوانى بەھىرشىكى سەربازى ھەموو شوپنىك بگريئ و كەس خۇى پانەگريئ لەبەردەمىدا. سەرمتا ھىرشىكى زەمىنى گەورەى بەرەو ھەولايى ناو ئىران دەستپەكرد لە كاتىكدا ئەرتەشى ئىران لەبارىكى ناسازدا بوو، پڑىمى تازەيان بەدل نەبوو، پشەتوانيان لىنەئەكەرد، دەسلەتەى پاسداران لە سنوورەكاندا دانەمەزرا بوو، كەسك نەبوو بەرگري بكات، ھەر پاىەگاو مەخفەرو شارۆچكەو شارى ئىرانى بوو ئەكەوت و خەلەكەى پاي ئەكرد، سوپاى عىراقى تەتار ناسا بى بەزەمىيانە كەوتنەو يەزەى ئەو شوپنانەى ئەكەوتە چەنگيان و تەفروتنو نايان ئەكرد ھەر ئەمەشە لۆجىكى ھىزى داگىر كەرو نەرىتى سوپايەكى دواكەوتوو لەگەل ئەو دروشمەى بەعس بەرزى كەردۆتەو يەكانگىر ئەبى: سوپا بۆ شەرو ناوھەدانكردنەو مەيە. بەلەى بەعسەو سوپا بۆ شەرى مالىوانكەرد، سوپايەك كە ھەمىشە لەشەرى كوردستاندا بوو

قەت ھىچ شۇيىنكى ئاۋەدان نەكردۆتەۋە جگە لەۋىرانكردن. ئەگەر بەعس ئەۋ
دروشمەي ۋا دابىرشتايە: سويا تەنيا بۆ شەرپە. باشتەر ئاۋمپۇكى بىرۆكەكەي
ئەپىكاۋ راستەر دەرئەچۈۋ.

لەگەل بەرپاۋونى شەرپەكەدا ھەندى ئالوگۇر كەۋتە ئاۋچەكەۋە بە
تايپەتەي حكوەت زۆر لەسەربازگەۋ رەپايەكانى ئاۋچە جياچياكانى لە
ھىزەكانى قەيلەقى يەك لە كوردستاندا چۆلكردو ھىزەكانى ئاردا بەرەكانى
شەرپە لە خواروۋو ئاۋمپاستى عىراق. بەمەش مەۋداي چولانەۋەي ھىزى
پېشمەرگە زياتر بوو، ھەرۋەھا سەرمەي راکردنى خەلگەۋ نەچۈۋە شەرپە
دەستى پىكرد، چونكە خەلگى باۋمپان بەۋ شەرپە بېھودەيە نەبوو.

لەم سەرو بەندەدا بوو دوا دوايى مانگى ۱۹۸۰/۱۰ بوو قىادەي مومقەتە
لە نۆكان و بىدەلان كە دوو دى بوون لەسەر چەمى قاسمەپش و لە سەرمەي
شورپى ئوئىدا بەشىكى بارەگاكانى (ى.ن.ك) لەۋناۋە بوو، ھىزىيان كۆكردبوۋەۋە
بۆ پەلاماردانى سەركردايەتيمان، برووسكەي بەپەلەمان بۆھات كە ھىزىك
بگاتە بارەگاكانى سەركردايەتەي، لەگەل كاك خاليد دا ئازا ھىزىمان ئامادەكردو
بەرمە دىۋى قەرداخ بۆ دىتنى كاك مستەفا چاۋرەش رۇيشتين، كەچى ئەۋ
پېش ئىمە كەۋتوۋە رى. ھەتا جېشانە كە دىكە لەبنارى گلەزمردە بەدوايدا
چوۋين نەمانگرتەۋە. دوو رۆژ لەۋ ئاۋەدا مايىنەۋە، لەبەر نەشارمەزايى
نەمانتوانى بىرۆين. پاشان كاك ئەنومەر بارۆيمان دۆزىيەۋەۋەكو شارمەزايەك
بەناۋ خانوۋەكانى قادسيەي سلىمانيدا بەناۋجەرگەي بۆسەي دۆزىندا رەتى
كردىن، دواي چەند رۆژىك گەيشتينە سەركردايەتەي.

قىادە مومقەتە بەرامبەر بارەگاكانى سەركردايەتەي سەنگەريان لىدابوو،
ئىمەش لە شىنئەۋ زەلئ سەنگەرمان لىگرت، بەۋورپايىيەۋە لەۋى مايىنەۋە.
دواي مامىيەك قىادە مومقەتە ھىزەكانىيان كشانەۋەۋە ھىرشيان نەكرد. كاك
خاليد بەبىريارى سەركردايەتەي گەرايەۋە گەرميان و ئىمەش مايىنەۋە. پاشان
بىريادرا ھىزىكى ھەرىمى پىنج و ھەرىمى دوو جەمەتەي خۆشناۋەتەي و دەشتى
ھەۋلىر لەگەل ھەققان ملازم سەيد كەرىم و عومەرى سەيد عەلى و رۆستەم

بازىيانى بېك بېيىرىن بىرەو بالەكايەتى، ھەققان ھەرەيدوون عەبدولقادرو
برايم جەلالىشمان لەگەل بوو، پېش ئەوۋى بىكەوينە پى كاك نەشېروان مستەفا
كۆبوونەوۋىيەكى پىكردىن لەمەر نەركەكانەم.

پۇۋى ۱۶/۱۱/۱۹۸۰ لەشىن بىرەو ھەلاتۇكانى بنارى ھەندىل كەوتىنەپى،
شەو لەۋى مائىنەو، بارانىكى لىزمە دايكرد، بۇ شەۋى دوۋى گەيشتىنە ماخو
بىزان. بەبەيانىيەكەيدا چوۋىنە جەلكان و مەكان و بىرپارمان دا شەۋەكەش
بىمىنەنەو. پۇۋى ۱۸/۱۱/۱۹۸۰ بوو لەگەل كاك رۇستەم داۋەستابوۋىن ھەسمان
ئەكرد، دىنگى كۆپتەر ھاتەگويم، ووتى: دىنگى كۆپتەر دىت، كاك رۇستەم ووتى:
كوا دىنگى ناپەت. لە ناكوا كۆپتەرەكانم بەدىكرد. دوۋان بوۋون نىشانى كاك
رۇستەم دان. بەۋە نازانىن ملازم سەيد كەرىم بەپى كەۋتوۋەو كۆپتەريان
لەپەيدا بوۋ، گىردىك لە پۇۋاۋاۋى دىكەدا بوۋووتى: مەن ئەچمە سەر ئەۋ گىردەو
پەشاشى ژ. ئەكە ئەبەم، ئەم پەشاشەمان لە شىن بە تەنگىكى سەلىب گۆرى
بوۋەو، بانگى غائب دوۋىم كىرەپىكەۋە سەركەۋتىن، ئەمە نەگەيشتىنە سەر
گىردەكە لەۋ دىۋەو كۆپتەر دەستى بەتەقە كىرد، تومەز لە بىرادەرانى ملازم
سەيد كەرىم ئەدات، لەۋ كاتەدا كاك رۇستەمىش گەيشتە لامان و پىكەۋە
دەستمان لە كۆپتەرەكان كىردەوۋەو كۆپتەرەكان لىيان دا پۇشتىن. كاك رۇستەم
مەن و د. ساجدو پىشمەرگەيەكى تىرى بۇ شوۋىنى تەقەكان نارد، كە نىزىك
بوۋىنەو، لىپىرسراۋىكەمان بە ناۋى نازاد خۇشناۋ بىنى لە ناۋ خەرمانىك
پوۋشدا خۇى شارەبوۋەو، لىمان پىرسى: ئەۋە چىيە... ووتى: كۆپتەر لىيدىن.
نەختى تىر چوۋىنە ئەۋلاتىر بىرىندارىك ھاۋارى ئەكرد. بە نازادمان ووت بچىتە
لاى، خۇمان بىرەو كەلەكە بەردىك چوۋىن دوۋ پىشمەرگەى تىداۋو، يەككىيان
كاك عومەرى سەيد عەلى بوۋ بىرىنەكەى زۇر سەختىۋو، ئەۋە تىران ناۋى
سدىق بوۋ خەلىكى ۋولاخلو بوۋ. لە پال كاك عومەردا شەھىد بوۋ. د. ساجد
كاك عومەرى تىمار ئەكرد، ئەمەش بەشۋىن بىرىندارو شەھىدى تىردا ئەگەپراين
چوۋىنە سەر شەھىدىك ناۋى جەنگى بوۋ دەمانچەيەكى مىكارۋى بەدەستەۋە
بوۋ، پەنجەى بەسەر پەلەپىتكەكەۋە بوۋ، چوۋىنە سەر شەھىدىكى تىر پەشۋى

ناوبوو، تەقەى لە كۆپتەرەكان كوردبوو، دوايش لە شوپنى خۆيدا پيكرابوو،
 بەداخەو لەم شەپەدا جەمەيل رەنجبەرى شاعىرىش ئەپيكرى و شەهيد ئەبى
 كەشاعىرىكى ديارى بوارى شاعىرى بەرگرى شۆرشگىرپانە بوو تاكو شەهيد
 بووشاعىرەكانى داينەمۆى شۆرش بوو ، لەپىگەى ئىزگەو جۆش و خرۆشىكى
 ئەدايە خەلكى كوردستان .. من وەكو شاعىر نەم ئەناسى بەلام لەپىگادا بەرەو
 بنارى قەندىل و دۆلە رەقە پىي ئاشابوو و مەكو كەسىكى گەورە ئەهاتە بەرچاوم
 ، پىاويكى رەووخسار جوان و قىزىكى سىي هەبوو ، وەختى شەهيد بوو بوو
 چوو مە سەر تەرمەكەى ووتەم ئەمە پىاوە فز سىبىيەكە.. د. ساجيدووتى : ئەمە
 كاك جەمەيل رەنجبەرى شاعىرە . دواتر بۆم رەوون بوو وە كە ئەم پىشمەرگە
 شاعىرە خاوم قەلەمىكى بە پىزە، كە سىتەكى ديارى دقەرى هەولپەرە .
 كاتىك گەيشتە سكتان براپەكەم بىنى پىم واپە ناوى كاوە بوو لە زىندانى
 بەعس هەلەتابوو ، هىشتا نەى ئەزانى كاك جەمەيل شەهيد بوو .
 پىشمەرگەپەكەش برىندار بوو بوو پارچەپەكى زۆر بەر لەشى كەوتبوو ،
 خستمانە سەر و لاخەك هاوارى ئى هەستا بەر هەر شىو مەك دامان ئەنا هەر
 هاوارى ئەكرد ناچار دەرگاىەكمان هىناو خستمانە سەر سەرى و نامانە سەر
 پىشتى و لاخەكەو كەچى هەر هاوارى ئەكرد نىتر منىش توورە بووم و
 هەلمپىزايە ناو كەنىكەو ، بانگى كرد : ئەمجارە هەلمگرنەو نىتر دەنگ ناكەم
 .. بەو جۆرە بردمانە ناو برىندارەكان. لە راستىدا ناھەقى نەبوو چونكە پارچە
 لەشى و ئىران كوردبوو .. لە دوايىدا بۆم دەرگەوت ئەو برىندارە كاك جەبار ياومر
 بوو ، ئەو شەپە كۆپتەرەدا ۸ شەهيد و ۱۶ برىندارمان هەبوو. پاش
 كۆكردنەو شەهيد و برىندارەكان لەلەى پىرانەپەش گۆرپىكى درىزمان
 هەلەكەند و شەهیدەكانمان لەوئى ناست، لە هەمووى ناخۆشتر ئەو بوو گۆرپەكان
 بۆ برىندارىك هەلەكەندبوو هىشتا گيانى پاكى دەرەچوو بوو، بە ديارپەو
 دانىشتبوو، پاش كازمىرىك برىارىكمان بۆ هات هەرىمى پىنج بچىنە
 سەرشاخى كىومرەش بۆسەبىن بۆ ئەو پۆزى دوايى برىندارەكان رەوانەى
 دىوى دۆلە رەقە بكريت ... چووینە سەرشاخ، شەوىكى تارىك و نووتەك بوو،

باران و تهرزه ئەبارى، سەرماو تۆفئىكى سەختو بايەكى توندى ئەھات، كاك
 ھەرمىدونمان لەگەل بوو، تا بەيانى لەسەر شاخ ماينەو، پۇژى دواتر چووينە
 دۆلەرمقە، جەماعەتى سوارەئاغاي لىبوو، ھىچ پىزو حورمەتلىكان نەبوو، وەكو
 پىويست بۇ يارمەتيدانى كاك غومەرى سەيدەلى نەجوولانەو، شەوى دواتر
 كاك غومەر لەگەل دەستەيەك پىشمەرگەدا بە سەر پەرشى كاكەلى نەبى بۇ
 سەرکردايەتى بەرپىكرا. نىمەش چەند پۇژى لەبەردانكەو دىھاتى ئەو
 دەوروبەرە ماينەو، پاشان چووينە ساوسىوكان كە دۆلىكى درىژەو لە
 پۇژەلاتى مەلەكانەو دەست پىنەكات تاكو ئەچىتە نىزىك چىاي كاروخ،
 لەویشەو ئەبىتە دوو شىو، يەكلىكان شۆر ئەبىتەو بۇ فەقىيان، ئەوى تریان
 بۇ دۆلەرمقە، لەویشەو چووينە خوشناومتى، شەويك لە دىيى بىراوا ماينەو.
 ئەوى بە لامەو سەير بوو ئەو بوو ژنەكانيان كە خەلگى غەربەيان بدىايە
 چارۆكەيەكى رەشيان ئەدا بەسەريانا، گوايە ئەمە دەستوورى ئەم ناوچەيە،
 ئەمەش پىچەوانەى ھەموو ناوچەكانى تر كوردەوارىيە كە ژن پەچەو پوووش
 بەكارنايەنن و ئەو پەتايەى چارشىوى شارەكانيان پىنەگەشتوو، يان زۆر
 پابەندى نەبوون و ژنان لە لادىيەكاندا ئازادترن لە پەيوەندى
 كۆمەلەيەتى و ھەئسوكەوتدا.

بەدەم جەولەكردنەو چووينە باليسان و ھەردوو چىووەو سكتان كە
 ناوچەيەكى دلگىرەو ئەكەو پتە دۆلىكى سەوزو ئاودارو درەختاوى و شاخ دەورى
 داو. لە سكتان كاك ھەرمىدون كۆبوونەو دىيەكى پىكردىن و بىرپاردا نىمە لەگەل
 ھىزەمەى ھەرىمى دوودا بچىنە سنوورەكەيان و لەویشەو بەرمە بەرى
 قەرەداخ و گەرميان، دواى كۆبوونەو كە بەرمە قەمتەران كەوتىنەرى،
 بەيانىيەكەى لە خدران ماينەو لەوى ھەوالىكى سەربىيى شەھىد بوونى كاك
 بىستوون بارۆيىمان بىست، ھەرچەندە ھىشتا لە دەنگو باسەكە زۆر دلىيا
 نەبووين.

عەسرى ئەو پۇژە چووينە كانى و متمان، شەو لەوى خەوتىن، كاتزمىرەى
 بەيانى سەركەوتىنە سەر شاخى حاجى قەلا، نىومرۆ لەپشتى حاجى قەلاو

بەناو دەرپەندىكا كە باخى ھەنارى تىدابوو چووينە سەر جادەى بۆگدو بە
 ئۆتۈمبىل گەشتىنە ناو دىيى بۆگدو شەو ماينەو ھە لە مزگەوتەكەدا
 نووستىبووين، دىنيا زۆر ساردىبوو، پىشمەرگەيەك بە ناوى ھەمە كەرىمى سەيد
 سايەقى لە جاشىيەو تازە راپىكرىبوو بۆ پىشمەرگايەتى دەرمانى ئەكردە
 جەلكانىيەو، پىشمەرگەكان پىيان ووتىبوووريا بە كەمى پىو بەكە، ھەمە
 كەرىم ووتىبوو: وەللا ھەر ئەسپىيەك بىجووتىتەو پىر چاوى ئەكەم. كاتىزىر
 يەكى شەو بە ئاگاھاتم تەماشائەكەم ھەمە كەرىم زۆر ھىلاكەو ئەلرخىنى،
 بانگى عوسمان تلىشانىم كىرد بىيەن بىخەنە ناو ھەوزى ئاوەكەو. باش بوو بۆ
 بەيانى ووردەووردە چاك بوو ھەو. ماومىيەك پىش ئەمەش سامى مامە نورى
 ھۆمەرمى لە بىتووش دەرمانى كىردىبوو جەلكانىيەو ۋاروى بوو بوو گيانى لە
 دەستدا بوو. بۆ بەيانى رۆشتىنە كلىسەو بۆلقامىش لەزى پەرىنەو بۆ دىيى
 ەسكەر، شەوگەى ماينەو، بەيانى شارمىيان دايىن بۆ سەروچاوەو ئىوارمەكى
 لەدەرگەزىنەو بەرمو بازىان رۆشتىن، بۆ ھەسانەو چووينە دىيى چۆلمەك
 لەوئ پەتەواوى ھەوالى شەرەكەو شەھىد بوونى كاك بىستوون و برادەرانمان
 زانى كەكەرتى چوارى جەبارى پۇۋى ۱۹۸۰/۱۱/۱۸ تووشى شەر بوو بوون لەشاخى
 شۆراوى بازىان كە ئەكەوئىتە رۆزھەلاتى جەمچەمال لەنىوان دەرپەندى
 بازىان و دەرپەندى باسەرە، كە چىايەكى سەختەو دارودرەختى لىيە.. لە روى
 خوارو ھەو ناوچەى ھەمەمەندو لە روى سەرەو بازىانە، لەم روىو ھەو رادارىكى
 گەورەى لىدانراو، بۆ كۆنترۆل كىردى ناوچەى سلىمانى ۋە ھەرداخ و گەرمىان.
 ھىزىكى سەربازى پارىزگارى ئەكات. ھەرگىز پەلامارى ئەو شۆپنەمان نەدا، گەر
 بمانگرتايە ئەوا لە رادار ھىچمان نەنەزانى ۋە شارمىيان ھەنىشمان نەبوو سەرى
 لىدەرىكات، مەگەر بىمان تەقاندايەتەو. لەم شەرەدا ۱۶ شەھىد و كۆمەلىك
 بىرىندارمان ھەبوو، دوى ئەو چووينە خالىدان، دوو چەكى شەھىدەكانمان
 كەوتىبوونە دەستى خەلكى ئەو ناو ھەرمەن گىرتەو داما ھەو دەستى كاك
 رۆستەم. ئىنجا بۆ سەرخۆشى سەردانى مالى باوكى كاك بىستوونمان
 كىردو ووردەووردە بەرمو خوار بووينەو، لەبرايم ئاوا چاومان بەكاك مستەھا

چاۋرەش و كاڭ شېخ جەعفەر كەۋت، پېيان راگەياندىن بېچىنەۋە گەرميان. بە ئۆتۈمبىل رۆيشتىنە مەرىم بەگ پېشمەرگەيەكى گەرميان كە سەلام غەۋل بوو بىنىمان ھەۋالى نەقلى بوۋى كاڭ خالىد گەرميانى پېداين بو كەرتى چۈارى جەبارى، ھەۋالىكى ناخۇش و برووسكە ئاسابوو، زۇر كارى تېكرىدىن. ھەزەمان نەئەگەرد كەسكىۋەك كاڭ خالىد گەرميان بەجىبەئىلى، بەلام بەۋىستى ئىمە نەبوو، بىريارى سەرۋە بوو ئەبى جىبەجى بىرى، بەئازارى ئەو ھەۋالە ناخۇشەۋە بەرەو گەرميان شۇرېۋوۋىنەۋە، لە داربەرۋو كاڭ سامان و كاڭ خالىد مان بىنى، كاڭ خالىد تەماشى ئەكردىن و پېئەكەنى، پىيۋوتەم: كاڭ مەحمۇد نەقلى بووم. منىش ووتەم: ئىمە نايەئىن. زۇرىش ھەۋلماندا نەپوات، بەلام كاڭ سامان ووتى: ئەگەر كاڭ خالىد نەپوات كەرتى چۈارى جەبارى خۇي ناگىرئەۋە. ئىتر نەقەكەي كاڭ خالىد بوو بە راست. ئەۋكاتە مامۇستا جەعفەر كە ئەندامى سەركرىدەيتى بوو لە گەرميان بوو، بەتەمابوو بەرەو بازىيان بېچىت و كاڭ سامان پەۋانەي بىكات، بەلام كاڭ خالىد بىريارىدا لەگەل خۇيدا بىبات، چۈنكە ئەو بوۇ بازىيان ئەچۈو بوۇ چاۋپېكەۋتنى برادەرانى ھەرىم، خواخافىزىمان لە كاڭ خالىد كەردو جىابوۋىنەۋە.

لە ناگاۋ ۱۹۸۰/۱۲/۸ ھەۋالىكى دلتەزىن دلى ھەموو كوردستانى ھەزەند كاڭ خالىد گەرميانى لە نيوان دىي خاۋىۋكەسەنەزەنى ناۋچەي قەرەداخدا لە شەرىكدا گىيانى پاكى ئەگاتە كارۋانى سەرۋەرى. تەرمەكەي ئەبىرئە تەنگى سەرۋ لە پال ئارامگاى شەھىدى سەركرەدى رۇشنىرى گەلەكەمان كاڭ ئارام بەخاك ئەسپىرى. دوو رۇز دۋاى ئەۋە مەفرەزەكەي بەرەو گەرميان گەراپەۋە. شەھىدبوۋى كاڭ خالىد درزىكى گەۋرە بوو كەۋتە ھىزەكەمان، بە راستى ئەو ئىمۋنەي فەرماندەيەكى ئازاۋ بەتوانا بوو لە بوۋارى شەرى پارتىزانىدا قارەمانىكى بىۋىنەۋە بە دەست و برد بوو لە پىكاداندا، تابلى لە دارشتى نەخشەي شەردا بىرى ووردو تىز بوو، بەم پەرى كارامەيىيەۋە كارەكانى ئەنجام ئەدا، ھەموو كەس نەپنەتۋانى لەگەلئىدا پېشمەرگە بىۋ لەگەل رەۋتى ئەۋدا دىرىجى، ئەمەندەۋوربا بوو ئەيزانى چۇن لەگەل دەرۋەبەرىدا ئەگۈنچى و

بەئاسانى دوژمنى ئەداو ئەناو سەرى لىئەشىۋاند، ئەومىندە گورجو گۇل بوو
 دوژمنى سەرسام كىردىبوو، شىۋازى ھەئىسۋوپاندنى كارى ئەو لەمەيدانى
 پارتىزانىدا دەرس و پەندىكى زۇرى بۇ ئىمە تىدابوو، ھەرچەندە ئەو نە لە
 قوتابخانەيەكى سەربازى دەرجوو بوو نە لەرېگەى خويندەنەو شەرمەزى شىۋە
 نوپىيەكانى شەرى دنيا بوو بوو، تەنبا بەسەلىقەو ھۆشمەندى خۇىو
 بەتپروانىنى بارودۇخى شۆرشو (ھ.پ.ك) ۋە بەكارھىنانى جۇرى دواكەوتوۋى
 چەك بەرامبەر بەتواناىىو پىشكەوتوۋى تەكنىكى دوژمنو جىبەخانەى
 فراوانىدا ھەندىك ھەئىستى نوپى لەجموجوۋلى كارى پىشمەرگانەدا دائەھىنا،
 لەپەلامارىكدا داخى دلى خۇى بەھىزى دوژمن ئەپشتو لەچاوتروكانىكداوون
 ئەبوو لەپر لەشۋىنىكى دىكەو دەستىكى تىرى ئەوئەشاندو قوۋتى ئەخواردەو
 لەجىگايەكى تر سەرى ھەئەدايەو دەنگى دەستى ئەھات، دوژمن حىسابى
 زۇرى بۇ ئەكرد، بەلام ئەو بەزىتەلەيىو وورىيىيەو لە ھەموو داۋەكان دەرباز
 ئەبوو. ئەگەر رۇژىك قارەمانى بۇ شەرى پارتىزانى دەستىشان بىكرىو
 مىدالىاى بىرىتى ئەوا كاك خالىد گەرمىانى يەكەم كەس ئەبىت ئەو خەلاتەى
 بەرنەكەوى.

شاينى باسە ئەو بۇ يەكەم چار بارمەتى لە حكومەتى بەعس گىرت
 كاتى سالى ۱۹۸۰ كۆرەكەى قائىمقامى كىرى لەسەر جادەى كىرى - دوۋز لە
 بۆسەيەكدا بە دەستگىرتو دواىووتوۋىز تۋانى دوۋكەسى سەر بە رېكخستەكانى
 كۆمەلە لە بەندىخانەى ئەمنى كىرى پىگۇرپىتەو. ئەم رۇوداۋە خودى
 سەدامى شەئەندو بوو ھۆى ئەوۋى قائىمقامى كىرى بىگىرىو لە سەرگار لاپىرى
 كە قائىمقام خىزمى سەدام خۇى بوو.

شەھىدبوۋنى كاك خالىد بەپراستى زىيانىكى قورس بوو لە شۆرشو
 كەلەبەرىكى زلى كىردە بائەخانەى (ھ.پ.ك). تادىنيا ماۋە شوپىن دەستەكانى كاك
 خالىد ديارە، كارە مەزەكانىو مكو سىروود بەسەر زمانى خەئكىيەومىيە. پاش
 ماۋمىيەك لەلايەن ھەرىمەو پىياردرا لە شوپىنەكەى شەھىدى قەرمەندە كاك

خالىد بىرىمە قەرىماندى كەرتى پېنج. كەرتەكەمان كۆكردەۋە دەستمان كىردە
جەۋلەكردن.

يەكەم ئەركەمان ئەۋەبەۋە كە بە پەلە بە ناۋچەى كارگىرماندا بە ناۋ
خەلگەكەدا بىگەپىن و دۆست و لايەنگەكامان بەسەر بىگەپىنەۋە شامزايى لە
جوگرافىيەى ئەۋ ناۋچەپەۋە ئاگاداربوون لە بوون و چىچوۋولى ھىزەكانى دوزمن
تاكو بۇ كاتى پېۋىست بىتوانىن كارى خۇمانى لەسەر بىگەپىن.. جىگە لەۋە
ئەمانۋىست بەۋ گەپانە ھەندىك لە كەسەرى و پەژارەى شەھىد بوونى كاك
خالىد گەرميانى و بەسەر دل و دەرۋونى خەلگى بېرەۋىنەۋە كە زۆريان
خۇشەۋىست و بۇشايەكى بۇ ئىمەش بە جىھىشتىبوۋ ئەۋايە بەۋوردىنەۋە
كار بۇ پېكرىدەۋەى بىرىت.

سالى ۱۹۸۱

بە بۇنەى سالى تازەۋەۋىستمان چالاكى بىگەپىن، بۇ ئەۋەى ھەندىك لەۋ
شەلەژانە دەرۋونىيەى بەھۋى شەھىدبوونى كاك خالىد بەسەر دل و دەرۋونى
پېشمەرگەكانەۋە بوۋ بېرەۋىنەۋە، رۆژى ۱۹۸۱/۱/۱ لە كانى شىرىنەى سەرجادەى
قادىرگەرەم - دوۋز چالاكىيەكان كىرد ۳ سەربازمان بە دىل گىرت و ۳ چەكەمان
دەستكەۋت، ھەر لەم مانگەدا نەخشەى پەلاماردانى ھەندى شۋىنمان دارپشت كە
لە سەردەمى شەھىد خالىد دا بە نىازبوۋىن بىچىنە سەرى، ۋەگو جادەى نىۋان
كەركوك - دوۋز، جادەى قادىرگەرەم - دوۋز، سەرجادەى ئاغجەمەشەت -
خىدروەلى، كە ئەم دوۋ دىيەى دۋايى سەربە عەشىرەتى داۋدەن و سىنۋورىان
لەگەل دىھاتە عەرەبەكاندا تىكەلە.

پاش دارپشتنى نەخشەكە، شەۋى لە شۆراۋى نىزىك دوۋزەۋە چۈۋىنە
تاۋىرگەۋە لە چەند كىلومەترى شارۋچكەى دوۋزدا، تاھى ئىۋارەى رۆژى
ئايىندە لە خۆرەلەتى دوۋزەۋە بۇ ماۋەى ۴ كاتىمىز بە شۋىننى نىزمايدا رېمان
كىرد تا دوۋزمن ئەمانبىننى گەشىتىنە شۋىننى دىارىكراۋ لە كاتى تايىبەتدا لەسەر

جادمەكە دامەزراين، ۷كەس بۇ رۇژھەلاتى جادمەكە دانرا كە لەوۋو ئۇتۇمبىل لەقادركەرمە . نەوجولەوہ بۇ دووز ئەچى، ۷ كەسى تر بۇ رۇژھەلاتى جادمەكە كەلە دووزموہ بۇ قادركەرمە . نەوجول ئەچى، خۇيشم لەگەل ۴ كەسدا لە ناموراستدا بە ئارپىجىيەكەوہ دامەزراين، ئەگەر ھەر ئۇتۇمبىلنىك لە يەكىك لەو بۇسانە دمرياز ببوايە ئيمە ليما نەدا. لەو كاتەدا ئۇتۇمبىلنىك ھاتو لە بۇسەى رۇژھەلات نەوہستاو ئيمە بۇى دمركەوتين كە زانييان دمرياجن، شۇقىرەكەو يەكىكى تر ليى دابەزىن و رايان كرددو تەقەمان ليكردن، شۇقىرەكە گوللەى زۇر بەر جلەكانى كەوتبوو بەلام بريندار نەبوو بوو، لەبەر نەوہى جاش ناشەعبى بووويستى نەگيرئو لەگەل جاش ناشەعبىيەكەى تر كەخەلگى خدرولى بوو گيران و ئۇتۇمبىلەكەشمان دەستكەوت بوو.

ئەمجارەيان ويستمەن لەسەر جادەى كفىرى . كەلار شەرىك بکەين، مانگى ۱۹۸۱/۲ بوو، ھىزەكەمان كۆكردەوہو چووینە سەرچادەو كۆمەلنىك ئۇتۇمبىلمان راگرتو ھەندى پياوخراپ كەوتە بۇسەكەمانەوہ، يەكىك لەوانە بەھادىن مەجىد مەھمەد ەلى سەرۋكى بەشى كشتوكالى كەلارو قەرماندى قاتەى جاش ناشەعبى كەلار بوو كە ئەو رۇژە لەدەورە بوو لە تىكرىتەوہ گەرابووہوہ، لەگەل يوسف مەجىد دەلۋى كە كاتى خۇى بەرىتەبەرى ناحىەى كۆكس بوو لەسەر دىزى دمركرابوو، بوو بووہ جاسوس بەسەر كوردەوہ، ھاتوچۇى دمردەوہى عىراقىشى ئەكرد بۇ ئەم كارە تادەستى چووہ خوۋىنى شەھىد سىروان دەلۋىى ژن براى خۇى كەلە رېكخستنى كۆمەلەدا بوو. لەم بۇسەيەدا ۸ سەربازمان بە دىل گرت، دواى ئەوہ گەراينەوہ دىى گۇبان عارمب، برادمرانى حشع لەوئ چاوپان بەيوسف كەوتو داوايان كردد بەو حىسابەى كۇنە شىوعىيە، لەبەر تەكلىفەكەيان تەسلىممان كرددەوہ بېنەوہ ليكۆلېنەوہى لەگەل بکەين و نەشمان ئەزانى ج تاوانباريەكە. ئەمەش دياردمەكى ئاساييە لەمەيدانى خەباتدا كەچەند ھىزولايەننىكى جياجيياى يەك نەگرتوو لەبەرمەكدا لەسەر ناستى دزايەتى كرددو كۆكردنەوہى خەلگى دميان و بگرە سەدان خەلگى خراپو بوودەلە تيەلگىش ئەبن و بگرە ھەندىكىشيان بېنە جاسوس و خراپەكار. ئەمە

نە يەكەم پروودا و نە دوا پروودا ویش بوو بەلگو بەدریژایی تەمەنی شۆرش کە
هێزەکان هەریەکە لەسەنگەری خۆیدا بێ ئەم مەسەلەیهش دەپات ئەبێتەوه،
بێنەوهی حیسابی بۆ بکری یان سنووریکی بۆ دابنری، چۆن لەو کاتاندا لە سەر
تاوانباران مامەتە بکری و لە پێگە لیكۆلینەوه و دادگاوه سزا بدرین و گوێ
نەدرێتە لایەنی پەيوەندی حیزببیاڵەوه.

نێمە دنیایین کە برادەرانی حشع ئەو یوسفەیان وەکو جاسوسیک کە
دەستی لە خوینی شەهیدان سێوان دەلۆیی و مەجید غانیدیدا هەبوو ناسیوه و
زانویشیانە پیاوی مخابەرانی پێی عێراق بووه، بەلام بە مەبەستی تاپبەتی
داکوکیان لیکرد و لە دەستمان دەرچوو ئەگینا بەسزای تاوانەکانی خۆی
نەگەشت، بەهەدین مەجیدیش ئەلقە لەگوێهەکی بەعس بوو، هەرچەندە
خەلکی زۆر لەهۆزی زەنگەنە کەوتنە دواي بەلام برپاری کوشتنی لە سەرەوه
دەرچوو بوو. لە ناو عەشایەری خۆماندا بوو بووه باو هەر کەسیکی تاوانباری
سەر بەپێی بگرایە، شالۆی خەلکی عەشیرەتی هەلەستا و ئەهاتنەلامان بۆ
پاکانەکردن و بەخشیانی و بمرەلاکردنیان بێنەوهی پەچاوی جووری تاوانەکی
بکری، زۆرجاریش خەلگمان ئی زویر بووه کە کەسیکی خۆفرۆشان بۆ
بەرنەداون بەلگو هەلۆیستی خۆیان گۆپیوه و کەوتوونەتە دژایەتی شۆرشەوه.
زۆرجاریش لە قەسە و کۆبوونەوه کەماندا لە دێهاتەکاندا ئەم مەسەلەیهمان بۆ
پوون کردوونەتەوه بەلام هەر سوودی نەبووه، هەرەها پارێزر عە بدوونەها
باجەلانیشمان گرتبوو، لەدئی گۆبان عارەب نازادمان کرد، چونکە شتیکی
ئەوتۆی لەسەر نەبوو، لەکاتیکی ئەیویست برپاتوووتی: چیتان ئەوئ بۆتان
بکەین؟.. منیش وەلام دایەوه: ئەوه هەموو کەس و کارمان لەزیندانایە،
ئەتوانن پزگاریان بکەن؟..ووتی: نەو لەم بارەوه هیچمان پێ ناکری!!

پۆزی ١٩٨١/٢/٢٥ لەگەڵ مامۆستا سەلاحەدین حەمید عەبدوللا
پەمەزاندا لە دئی کەریم باسام مەوعیدیگمان هەبوو بۆ کۆبوونەوهی
پێشمەرگەکان و چارەسەرکردنی کێشە خەلکی ناوچەکە. دانانی مەوعید لە
پووی شوین و کاتەوه زۆر نەینی بوو جگە لە کادیر و فەرماندەکان کەسێتر پێی

نە ئەزانى. گەر دوژمن ھەر زانىيارىيەكى چىنگ بىكەوتايە يەكسەر بەھىز يان بە كۆپتەر ھېرشى ئەكردو تووشى شەرى داسەپاوى ئەكردىن و فرەجارىش زىانى چاومپروان نەكراومان پېئەگەپەشت، مامۇستا سەلاھەدىن مەوعىدەكەى لاي ھەندى كەس بەي مەبەست دركاندبوو. ئىمەش ئاگامان لەو نەبوو، بۇ رۆزى ديارىكراو بىريارم دا ئىوارە درەنگ بگەمە دىي كەرىم باسام، نىومرۇكەى لە باوەكر مامەوہ كە بە پى كاتزمىرو نىويك لەكەرىم باسامەوہ دوورە، ئاگادار كراينەوہ كە جاش و سەربازىكى زور رزاوئەتە دىي قەوالى و لەكى قادار سەرھەنگ، لەدى دەرچووين و چووينە نىوان كەرىم باسام و باوەكر خۇمان ھەشاردا تا دواى نىومرۇ، ئەشمانزانى مەفرمەزىيەگمان لەو ناوہدا جەولە ئەكەن، مەفرمەزىيەگەى تىرىش ئەيزانى ئەچىن بۇ كەرىم باسام. كاتزمىر ۲ دواى نىومرۇ جاشەكان بەرەو دىي كۆشك كەوتنە پى لەناكاو بوو بەتەقە، لەئىمەوايە جاشەكان بۇ ئارمزوو تەقە ئەكەن، ئىمەش كەوتىنە پى بەرەو كۆشك بۇ ئەوہى لاي ئىوارە لىيان بىدەين، كەگەپەشتىنە نىوان كۆشك و كەرىم باسام دوو كۆپتەر دەرگەوتن، لەنزىك كۆشك دەستيان كەردە تەقە، ئىمە لەو ھەردەى دەرەوہى دىكە خۇمان ھەشاردا، دواى پۇشتىنى كۆپتەرەكان بەپەلە گەپەشتىنە قەراخى دى، لەو كاتەشدا جاش و سەربازىش گەرانەوہ، مەوعىدەكەش نىزىك بوو بووہوہ دوو پېشمەرگەمان نارد بۇ دىنگوباس، كەگەرانەوہ ھەوالى تەقەكانيان پىووتىن كە مەفرمەزىيەكى خۇمان كەوتبووہ شەپەوہوہ دوو پېشمەرگە دەستگىر كرابوون: ئەسكەندەر ھەيدەروسەيد نىبراھىم گەرمىكى.

ئىتر كەوتىنە سۇراخى برادەرەكانمان و دواى يەكگرتنەوہمان كەوتىنە لىكۆلىنەوہى شەپەكە، بۇمان پوون بووہوہ لەئەنجامى نەپاراستنى نەئىنى دانانى مەوعىدەكەوہ بووہ، م. سەلاھەدىن كەمتەرخەمى كەردوہوہ لاي خەلكى دركاندوويەتى و ئىخبارى كرابووين، ئەگەر مەوعىدەكە بپارىزىايە تووشى ئەو زىانە نەئەبووين.

رۆزى ۱۹۸۱/۳/۹ برادەرانى حشە لە نىزىك دىي مەلاھۇمەر تووشى پەلامارىكى كۆپتەرەكانى دوژمن ئەبن، ۲۶ كەسىيان شەھىدو ۷ كەسىيان دەرپاز

ئەين، يەككىيان عومەر زامدار بوو ھەموو گيانى بەگوللە دابىژرايوو، جاشەكان
 چوو بوونە سەرى خۆى كرىدبوو ھەمدوو، چاك بوو ھەمدو ھاتە ناو ھىزەكانى
 خۆمان بوو بە كۆمەلە، دوايش لە شەپكدا لەلای سەكى كفى شەھىد ئەبى.
 ئەم پرووداوە كارى زۆرى لە خەلكى كرى، ترسى زۆريان لىنىشت،
 ۲۶ شەھىد ژمارىيەكى زۆر، كارىگەرئىتى لەسەر حشع زۆر بوو بە تايبەتى لە
 سەر دۆستو لايەنگەرەكانيان، ئىمەش دەستبەجئ ھىزەكەمان كۆكرەدووە
 بەبنارى گل دا كە دۆستو لايەنگرى حشعى تيا بوو جەولەيەكمان كرى،
 خەلكەكە تا رادىيەك ھاتنەو سەر خۆيان، ئەم سنوورە ئەكەوئتە نىوان
 دىھاتەكانى زەنگەو بەھوى شاخى گلەو لە ناوچەى داودە جيانەكرىتەو،
 دانىشتوانەكەى زۆربەيان گلن و ھەندئ زەنگەو تالەبانى تىدايە، پىيش
 سەرھەلەدانى شۆرشى نوئ حشع زۆرتەر بوو، بەلام پاشان خەلكەكەى
 پەيوەندىيان بە كۆمەلەو شۆرشگىرپانەو كرىدو رىخستەنەكانى يەكئىتى زۆر
 بوون.

پۇژئ لە دىئى سۆفى پەزا بوو پىن كاتژمىر ۷ ئىوارە كاك شىخ جەمال
 ھاتو بە ھىواشى چىرپاندى بە گوئىمدا: وورىايە ئەمشەو ئەتكۆژن! ووتەم:
 چۆن... ووتى: كەرتەكەت پەيوەندىيان بە دوژمنەو كرىدووە ئەمشەو
 كارەكەيان جىبەجئ ئەكەن و رانەكەن. كاك ئەحمەد دوانزە ئىمامى و مامۇستا
 سەلاحەدىن و كاك شىخ جەمالم بانگ كرىدو باسى مەسەلەكەم بۆ كرىن. لە كاك
 شىخ جەمالم پەرسى: چۆن بەمەت زانى... ووتى: بە كاك سوارمىيان ووتووە كە
 لەگەلئاندا بئو ئەوئش منى ئاگادار كرىدووە. يەكسەر چووم بۆ ئەو ژوورەى كە
 بۆ خەوتنى شەو ديارى كرابوو، ھەموو پىشمەرگەكان لەوئ بوون و ھەزەيان
 ئاسايى نەبوو. شەژان بە پرويانەو دياربوو، تىگەيشتم كە كارىكان لە
 ژىرسەردايە، لەگەل برادەراندا بىرپارماندا كەرتەكە بكەينە ۴ بەشەو ھەر
 بەشىكى دوو پىشمەرگەى دەستەكەمى لەگەلدا بى پىيان بلىين دوژمن نيازى
 ھىرشى ھەيو بەرئ ئەكەوين و ھەر مەفرەزمىيەك بۆ دىيەك ئەچىن. لەوئ
 پىلانگىرەكان چەك بكرىن، چونكە بە كۆمەل چەك كرىدنىيان زەحمەت بوو.

دوای نه‌نجامدانی کاره‌که رۆژی دواتر له دێی خان یه‌ك نه‌گرینه‌وه، هه‌ر نه‌وشه‌وه بریاره‌که‌مان به‌جی‌که‌یاندو هه‌ر مه‌فرمه‌ به‌بێ کیشه‌ پیلانگیره‌کانیان چه‌ککرد، له‌خان هه‌موویانمان به‌مه‌فرمه‌یه‌کدا ره‌وانه‌ی هه‌ریمی پینج کردن. شه‌وه‌که‌ی پێشمه‌رگه‌یه‌ك به‌ناوی گه‌وه‌هر نه‌مین له‌ك له‌دێی قه‌لیجان هه‌موویانی به‌ره‌لاکردو رۆوه‌و لای رۆژیم رایانکرد، هه‌ندیک له‌وانه: ته‌جم دمرویش، قاله‌ که‌چه‌ل، که‌ هه‌تا دوا‌یی هه‌ر له‌گه‌ل رۆژمه‌دا بوونو هه‌ندیکیشیان وه‌کو جه‌باری مه‌لا عه‌لی به‌له‌گه‌و عومه‌ری براری و گه‌وه‌هر خۆشی هه‌لۆیستان گۆڕی و گه‌رانه‌وه‌ ریزی خه‌بات.

دیاردی دروستکردنی ده‌ستوپۆمه‌ند له‌لایه‌ن دوژمه‌نه‌وه‌ له‌ناو (ه.پ.ك) دا جار جار رۆوی نه‌دا بۆ ده‌ستوه‌شاندن له‌ فه‌رمانه‌ده‌و کادیره‌کانو هه‌لۆه‌شانده‌وه‌ی هێزی پێشمه‌رگه‌و دلسارکردنه‌وه‌ی پشتیوانی خه‌لکی. به‌لام به‌هۆی ووریایی پێشمه‌رگه‌وه‌ نه‌و جوړه‌ ده‌سته‌خۆفرۆشانه‌ ناشکرانه‌بوون. نه‌مه‌ش هه‌ندێ جار نه‌گه‌رپه‌ته‌وه‌ بۆ که‌مه‌ترخه‌می له‌کاتی و مرگرتنی پێشمه‌رگه‌و چاودێری نه‌کردنی جموجوولیان، بۆ به‌رگرتن له‌م دیاردو ته‌شه‌نه‌ سه‌ندنی بریارمان دا هه‌ر که‌سه‌یک په‌یومندی نه‌کات یان نه‌بێ له‌لایه‌ن رێکخه‌ستنه‌وه‌ پسه‌لێ پێییت یان نه‌بێ که‌فاله‌تیکێ هه‌بێ یان چالاکیه‌ک له‌ناو دوژمندا نه‌نجام بدات.

پیش ئه‌م رۆوداوه‌ دامنا‌بوو خۆم نه‌قلی دیوی قه‌رمداخ بکه‌م، که‌ نه‌مه‌ ها‌ته‌ پێشه‌وه‌ چوومه‌ سه‌ردانی کاک رۆسته‌م و مه‌سه‌له‌کانی خۆم ته‌ی‌که‌یاندو داوام لێکرد که‌ له‌و که‌رته‌دا نامپه‌مه‌وه‌ نه‌ویش‌ووتی: که‌رتی شاره‌زوورمان که‌سی نییه‌ بیه‌باته‌رپۆه، به‌لکو ماوه‌یه‌ك سه‌رپه‌رشتی بکه‌یت، له‌سه‌ر بریاری نه‌و چوومه‌ شاره‌زوورو په‌یومندیم به‌ که‌رته‌که‌وه‌ کردو ده‌ستم کرده‌ جه‌وله‌کردن. له‌ رۆی دهریه‌ندیخان - سلیمانی هه‌ندێ چالاکیان کرد.

١٩٨١/٥/٢٥ بوو کۆمه‌له‌ی رهنجده‌رانی کوردستان له‌ دۆلی مالی‌مۆسی لای دێی کانی زمردی نزیک چیا‌ی بله‌مت کۆنفرانسی یه‌که‌می خۆی به‌ ئاماده‌بوونی ١٨٢ نه‌ندامی به‌شاربوو به‌ست.

دياره به هۆي هه لومهرجى تايبهتى كۆمهله له ناو شاردانهدا نهيتوانى
 كۆنفرانسى خۆي بيهستى، كه شۆرش بهرپاڤوو ديساندهوه شهرو پهلامارهكانى
 دوژمن و كارساتهكان گهرفت بوون له بهردهم يهستنى ههر كۆبوونهوميهكى
 فراوان و كۆنفرانسىيكا كه گرنگى خويان ههيه بۆ پياچوونهوهى بهرنامه
 تاكتيك و ستراتيز و ههئسهنگاندنى بارودۆخ و هه لومهرجى شۆرش و خهبات و
 كاروبارى پڤكخستن و ههئبزاردن سهركردايهتى و نوڤكردنهوهى و وهرگرتنى
 كۆمهليك برپارو دهرگردنى پڤنوڤتى و بهخشينى زانيارى.

لهم كۆنفرانسهدا به ههئوئستهكانى كۆمهلهدا چوونهوهو
 پهپهروهو پڤرؤگرامهكهى تاوتوڤكراو سهركردايهتى ههئبژيردرا بهم شيوهميه:

كاك نهوشىروان مستهفا بوو به سكرتيرى كۆمهله، ههئديك ههئاليش
 بوونه نهئدامى سهركردايهتى لهوانه ههئالان: فهرميدون عهبلولقادر، د.كهمال
 خوشناو، مهلا بهختيار، عومهرى سهيد عهلى. نهمه شرينقهيهكى باش بوو
 هيزو گوڤو تينى دايه پڤكخستنهكانى كۆمهله.

ئيمه برپارماندا له يادى شههيدان سهركهوتووالى قوببهى دا دهستپك
 له جاشهكانى زهرايهن بوهشئين، بۆ نهه مهبهسته نهخشهيهكمان دارپشت،
 پڤزى ١٩٨١/٦/٢٤ شهش پڤشمهرگهكان نارد تهقه له جاشهكانى زهرايهن بكه
 تاكو جاشهكان دهرچن، لهم لاشهوه بۆسهيهكمان بۆدانان، تومهر هيزيكى زۆرى
 جاشهكان كۆبوونهتهوه بۆ پهلاماردانى بنارى شارموزور ئيمهش بىئاگابوو،
 ههركه پڤشمهرگهكان تهقه دهست پڤئهكه، جاش له ههموو لايهكهوه دهستيان
 لڤئهكه نهوه و دوايان نهكهون، پڤشمهرگهيهك بريندار نهكه، پڤشمهرگهكان
 بريندارهكه تا ماوهيهك نههين و دوايى بهجى نههين، ئيمهش ناچار
 لهبۆسهكه دهرچوو و چوو و نه فرپايانهوه له جاشهكانمان داو ههئديك
 گهرا نهوه، بهلام تابريندارهكهمان دهرگرد هيزيكى زۆرى دوژمن هيرشى كرده
 سهر هۆلى راستمان و زۆر بهرگهيان نهگرتو بهشى هۆلى چهپيشمان شكاو بۆ
 لاي ئيمههاتن، تووشى شهپيكى دهستهويهخه بوو. شهپ تانيواره دريزه
 كيشاو جاشهكان شكان، لاي ئيمهش پڤشمهرگه رهميق باريكهپى شههيد بوو،

بريندارهكه شمان پ.م.م. عهلى عومەر بوو رهوانهى لای پزىشك كرد له ديوى
قهره داخ، هەر لهم رۆژهدا باوكى هاتبوو بۆ چاوپێكهوتنى كهچى به بريندارى
بينى و هيچ خۆى تىكنه داو بهدياريهوه مایهوه تاكو رۆژى ۱۹۸۱/۶/۲۵ كاكا عهلى
عومەر گيانى پاکی سپارد، شایانى باسه خاوهنى ۶ شههیدی تره و لهكاتى
گیانه لادا باوكى نیوچهوانى ماچكردوووتى: ئافهرين رۆله، بهرپاستى
شههیدبوونت سه زمان بهرز نهکاتهوه.

بهرپاستى ئەمه نموونهى مرۆففى خۆراگر و شۆرشگێڕ و ههلوپست
بهريزه، باوكيک به بهرجاويهوه و لهبهردهستيدا جگه رگۆشهکەى به گولەى
دوژمن شههید بێ و تىكنه چۆ و بهوپهري دلقايميهوه به دهستى خۆى کفنى
بکات.

هەر لهم مانگهدا سهفهريکى گهرميانم کرد، لهگهڵ هيزى کهرتى يهک و
کهرتى سيدا چووينه سهرحادهى کفرى . دووژ لهعاستى غهړه، بۆسهيهکمان بۆ
ئۆتۆمبیلی مونهزمهى عهقلهقييهکانى کفرى دانا، بهيانى زوو بوو کۆمهليک
ئۆتۆمبیلی خهلكمان راگرت، دوو لۆرى گهورهى حکومهت که پرپوون
لهسههۆل و بهرهو بهرهى شەرى گيلان غهړب نهجوون کهوتنه بهردهستان، لهو
کاتانهدا ئۆتۆمبیلیکى جاش ناشهعبي له بۆسهکەى داین و نهوهستا و لهناو
دهسپێژى لوهلهى تفهنگهکانمان خۆى دهرىازکردو لهسەر پینگ رۆيشت
تاگهيشته بازگەى سليمان بهگ، شۆههركەى جاش ناشهعبيیهك بوو بريندار
بوو و دۆستیکى خۆمان به ناوى عهلى بێتار لهگهڵ کورپیکى بۆ سهوزه نهجوونه
کهركوک خۆى شههید نهبۆ و کورپهکەى بريندار نهبۆ و ئیستاش کهم نهندامه.

پاش نهنجامدانى کارهکه گهراينهوه ناوچهى داودهو سههۆلهکەمان به
سەر خهلكيدا بهخشييهوه، دواى سهردانى ناوچهکه و بينينى کهس و کارو
دۆستهکانمان گهرايمهوه ناوچهى قهره داخ و شارهزور.

لهم سالهدا نهوى گرنگ بۆ له ژيانى گهلهکهماندا درووست بوونى بهرميهک
بوو لهناو هيزهکانى کوردستاندا بهناوى (جوقد) که تهمهنى درێژى بۆ
نهوسراو لهگهڵ خۆيدا هۆيهکانى ههلوهشاندنهوهشى هینا:

۱. لایه‌نه‌کان زیاتر به‌کاری دیعایه‌ی حیزبیه‌وه خجل بوون و ههریه‌که بو خواستی تایبیه‌تی خو‌ی کاری نه‌کرد.

۲. به‌شداری نه‌کردنی پارتی تییدا.

۳. فرتوفیلی حشع له‌هاتنه پی‌شه‌وه.

هەر له‌سه‌ره‌تاوه له‌سه‌ر کۆمه‌ڵێک مه‌سه‌له که په‌یوه‌ندی به نامانجی به‌ره‌و شیوه‌ی کاری سیاسی و هه‌لۆیست له‌سروش‌تی رژێم و ده‌سه‌لات ده‌نگی جیا‌جیا هه‌بوو، ئه‌مانه‌وایان کرد که (جو‌قد) گیانی نه‌گرێته به‌ره‌و ده‌وریکی ئه‌وتۆی نه‌بێ. له‌به‌ری ئه‌مه ته‌که‌تولاتی تر هاته‌کایه‌وه، زیاتر مه‌به‌ستی پیلان‌گیرییان هه‌بوو، به تایبیه‌تی به‌رامبه‌ر (ی.ن.ک)، (جو‌د) به‌ری نه‌م هه‌لۆیست و ته‌که‌تولاته بوو.

(جو‌د) ته‌حالف بوو له نیوان پارتی و حسک و حشع‌دا، حشع له (جو‌د)یشدا بوو، په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ (ی.ن.ک) دا هه‌ر هه‌بوو، جو‌د به کۆمه‌ڵێ بیانووه‌وه هه‌میشه له هه‌ولێ ته‌ندن و له داو‌خستنی (ی.ن.ک) دابوو له‌کاتی‌کدا نفوزی (ی.ن.ک) له ناو خه‌لکیدا باش و لای دو‌ژمنیش سه‌نگی خو‌ی هه‌بوو، بۆیه جو‌د له مانگی ۱۹۸۱/۶ هه‌زیان کۆکرده‌بووه‌وه دابه‌زیبوونه ناوچه‌ی شاربازێر به‌نیازی گۆن‌ترو‌ڵ کردنی و دهرپه‌راندنی هه‌زه‌کانی (ی.ن.ک). له به‌رامبه‌ردا به‌رپاردا هه‌زه‌کانی هه‌ری‌می پینج بچنه سنووری هه‌ری‌می سیی شاربازێر بو به‌رگری‌کردن له‌و ناوچه‌یه‌ی که ده‌سه‌لاتی جو‌دی تیدا‌بوو، پش‌ت‌پش‌ت به‌هۆی شه‌ری ئێران - عێراقه‌وه رژێم چۆلی کرد‌بوو، که‌رته‌کانی قه‌رمه‌داخ و بازیان و دو‌وز و که‌لار هه‌موویان به‌ره‌و شاربازێر که‌وتنه‌ڕێ جگه له چه‌ند پش‌مه‌رگه‌یه‌کی که‌م نه‌بێ که‌سی نه‌مایه‌وه، له‌دیی ڕه‌زله یه‌که‌م پیکادان ڕوویدا، هه‌زه‌که‌ی جو‌د شکاو له ناوچه‌که دهرپه‌رێنران و ل ووتیان شکا، هه‌زه‌که‌ی هه‌ری‌می پینج ۳ مانگ له‌و ناوه‌دا جه‌وله‌یان کردو جارێ‌کیشیان سه‌ردانی ناوچه‌ی شاره‌زووریان کرد که ئه‌و کاته لیژنه‌ی هه‌ری‌می یه‌ک به‌ری‌وه‌ی ئه‌برد که‌به‌ریتی‌بوو له‌م هه‌م‌قالانه: شه‌وکه‌تی حاجی مشیر، حامی حاجی خالید، حاکم عومه‌ر، تا‌کو مانگی ۱۹۸۱/۹ به‌به‌ریاری سه‌رکرده‌یه‌تی هه‌موو هه‌زه‌کان که‌رانه‌وه ناوچه‌کانی خو‌یان.

له سنووری ههریمی پینجدا ههندی کیشه ههبوو له نیوان کاک مستهفا چاوپهش و کاک سامان گهرمیانیدا که له کۆنفرانسی یهکی کۆمهلهدا کاک سامان قسهی له سهر کردبوو کاک مستهفاش نهو قسانه یی ههرس نهکراوو، ههرهشه ی له کاک سامان کردبوو نهگهرپتهوه سنووری ههریمی پینجی قهرمداخ، بهلام کاک سامان گوئی نهدايه و گهراپهوه بو سنوورهکه.

شهویکیان له سیوسینان بووین کاتی خه و کاک مستهفا لهگه ن فونادو بابیه تاهرو د. جیا دا قسهیان نهکرد، ههولیشیان نهدا من ناگام له قسهکانیان نهیی، خۆم کردبووه خهوتوو. له ناو دهمهتیهقی و گفتوگۆکاندا کاک مستهفاووتی: سامان گهرمیانی گهرپوتهوه له سۆلهیه و سبهینی که هاته ئیره ههولی چهککردنی نهدمین.

منیش که نههم بیست بانگی پ.م سهلامی عهله گوێزم کردوووتم: بچۆ بو مجهکوێر که کاک سامان هات ناگاداری بکهروه نهچیته لای کاک مستهفا تاگو چاوی به من نهکهوئ .

من مهبهستم نهوه بوو لهو بهرنامهیه ناگاداری بکهمهوه که نهکهوئته ناو داوی سزادان و ریسواکردن و کیشه و بگرو بهردمیهک لهم نیوانهدا روو بدات که کار له دل و دهروونی پێشمهرگه و خه لکیش بکات و به زیان بو شوێش بگهرپتهوه.

سهلام رۆشتو تاگو کاتزمیر ۸ ی بهیانی چاومروانی کردبوو کاک سامان ههر دیار نهبوو.. ئیمهش له سیوسینانهوه بهرهو مهسۆی رۆشتین، نهمنهزانی ئهمه بهشیکه له بهرنامهی داوانهوهکه.. چووینه ناومزگهوتهکهی مهسۆی، من و شاهۆ پیکهوه دانیشتبووین وهختیکمان زانی کاک سامان پهیدا بوو، بواری نهوهم نهبوو بچم ناگاداری بکهمهوه و پێی بلیم کهوا چهکی نهکن. کاک سامان گهیشه لای برادران و ههندی نامه ی ناوهندی کۆمهله ی رهنجدهرانی کوردستانی پێوو بو کاک مستهفا دیار بوو پهیهوهندی بهو کیشهیهی نیوانیانسهوه بوو بو چارهسههرکردنی. کاک مستهفا نهیزانی له مزگهوتهکهدا کاک سامانی بو چهک ناکرئ و پێشمهرگهکانی که شیخ جهمال و

که‌ریم چاوپرەش و مام سائەح سەید موراڊی بوون دەست ئەکەنەو، بۆیە بە‌کاک سامانی‌ووت: بابچینە مائیکەو. ... کە چوو بوونە مائەکەو یە‌کسەر کاک سامانیان چە‌ککردو پاش چە‌ند خولە‌کێک بە‌ چە‌ککراوی هێنایان بۆ مزگەوتە‌کە کە لە‌کاتی چە‌ککردنە‌کەیدا یە‌خە‌ی کراسە‌کەیان ڕاتە‌کاندبوو هە‌ندیکێ لی‌درا‌بوو. ئێ‌مە ئە‌مە‌مان زۆر پینا‌خۆش بوو، بۆ ئە‌و‌ی گێ‌شە درووست نە‌بێ بە‌ بە‌رچاوی ئێ‌مە‌و چە‌کە‌کەیان دایە‌و بە‌ کاک سامانیان ووت کە ئە‌بێت بۆ سەر‌کردایە‌تی بگەرێ‌تە‌و، کاک سامانی‌ش چە‌کە‌کە‌ی وەر‌گرت و بە‌ خۆ‌ی و پێ‌شمەرگە‌کانی‌و دوور کە‌وتە‌و و خۆیان وون‌کردو یە‌کسەر بە‌رەو گە‌رمیان تێ‌یان تە‌قاندبوو.

لە‌ گە‌رمیان هە‌موو کادیرو پێ‌شمەرگە‌کان لە‌ دە‌وری کۆ بوو بوونە‌و و سۆزێ‌کیان لە‌گە‌ڵیدا هە‌بوو دژی ئە‌و جۆرە سزادانە‌و پێ‌کە‌و کە‌وتبوونە‌جە‌ولە‌ کردن بە‌ دی‌هاتە‌کاندا و کۆ بلی‌ی خۆیان بۆ هەر ئە‌گەرێ‌کی ئاییندە‌ نامادە‌ بکە‌ن گەر برادە‌رانی هە‌رێ‌م شتی‌کیان بە‌ دە‌ستە‌و بێ. ئە‌و کاتە‌ لە‌ گە‌رمیاندا دوو کە‌رت هە‌بوو: کە‌رتی دوو کە‌ کاک عادل شو‌گور فەرماندە‌ی بوو، کە‌رتی سێ بابە‌ تاهیر فەرماندە‌ی بوو پێ‌شمەرگە‌کانی کە‌رتە‌کە‌ لی‌ینا‌ڕازی بوون و دە‌ریان کە‌ردبوو. بۆیە هە‌موو پێ‌شمەرگە‌و کادی‌رە‌کان بە‌ قە‌سە‌ی کاک سامانیان ئە‌کە‌ردو لە‌گە‌ڵیدا بوون.

کاک مستە‌فاش کە‌ بیستی کاک سامان گە‌راو‌تە‌و بۆ گە‌رمیان زۆری پینا‌خۆش‌بوو، ئە‌یویست تۆ‌لە‌ی لی‌بکاتە‌و چونکە‌ ئە‌مجارە‌یان ب‌رپا‌ریشی شکاندبوو. ڕۆ‌ژێ‌ک بانگی کاک ڕۆ‌ستە‌م و شی‌خ جە‌عفەر و هی‌من و من و حە‌مە‌رە‌شی کە‌ردو ووتی: بابچین بۆ سە‌ردانی‌کی گە‌رمیان. من تی‌گە‌یشتم کە‌ ئە‌م چوونە‌ بۆ سەر کاک سامانە‌و بۆ ئە‌نجامدانی ئی‌جرائاتە‌ لە‌ بە‌رامبە‌ری کە‌ لە‌وانە‌شە‌ خراپە‌ی لی‌بکە‌وێ‌تە‌و. ئینجا بە‌ دوو سە‌یارە‌و بە‌رێ‌کە‌وتین و چووینە‌ دی‌وی گە‌رمیان لە‌ تە‌پە‌گە‌ڕوس کاک مستە‌فا لە‌ حاجی کە‌ریمی فاتە‌ هە‌والی کاک سامانی پرسی ئە‌و‌یش ووتی کە‌ ئێ‌رە‌ بوو و چوو‌تە‌ خوارە‌و. ئێ‌تر ئێ‌مە‌ دابە‌زین و بە‌گۆی چە‌می ئا‌و سە‌یدا ڕۆ‌یش‌تین و چووینە‌ قە‌والی دی‌پە‌کە‌ی مالی

كاك پښتمو له وېشهوه دواى هه والپرسين هه لگه پايڼه وه بهر وه دېهاته كانى ناو جاف.. دواى نوپژى شيوان له دېي ژالانى پوغازيى كه وټينه ناو بوښه ي هيزه كانى گه رميانه وه كه زياتر له ۸۰ پېشمه رگه نه بوون. كاك سهد محمده و م. عهلى و مام سالح گوږي نه سپى له وې بوون، كاك سامان و عه دنان و عادل شكورو مه لا نه حمه ديش چوو بوونه گامه خهل.

هه ندي له پېشمه رگه كان چوو بوونه سهر گرده كى پشتي ژالان و نه واني ترش له ناو ديكه دا دابه شبوو بوون، كه نيمه چووينه ناويانه وه له ههر چوارلاوه دموريان داين. كاك پښتم لاه ديمه نه توره بوو كرده دكتاريوږي دهستي پېشمه رگه يه كدا تهغه له وانه ي سهر گرده كه بكات، م. عهلى دكتاريوږه كى له دهستي سهندو هيوري كرده وه له گهل كاك سهدو مام سالح و م. عهلى دا كويووينه وه و گفټوگوږي زورمان له سهر نه و مه سه له يه كرد، م. عهلى قه ناعه تي به كاك مسته فاو برادران كرد بهم شه وه هيچ ناكړئ و نه وان بچنه دېي سهر كلى مارف تاكو به ياني وه لام نه دريڼه وه بو شارمزايش ب. م. برياهه سووريان له گه لماندا نار د.

دواى روښستنى نيمه كاك سامان هاتبووه ژالان و له گهل برادرانيدا دانيشتبوون و قايل نه بوو بوون به بينيني نيمه و نه و كارى كه برادران له گهل نيمه دا كرده ان ته نيا بو نه وه بوو كه له و شه ودا شتيك نهغه ومي و پېشمه رگه تيا نه چي.. بو به يانيه كى بهر وه سنووري دېهاته كانى زنگنه روښتبوون. كه نيمه ش له خه وه لساين تا چيشته نكاو يكي درنگ چاوهرپي وه لام بووين ههر دهنك نه بوو بوږيه دواى نان و چايي خواردن بهر وه دېهاته كانى سهر وه هه لكشايڼه وه و چووينه به كريا يه ف.

له م مه سه له يه دا نه كاك مسته فا له من دلنيا بوو من له گه ليدا بم نه كاك سامان يش بر واي به وه نه كرد له گهل نه ودام كه چي له ناخه وه له گهل كاك ساماندا بووم و زورتر به لاي نه ودا نه مشكانده وه، پيم ناخوشبوو ههر جوړه نيچر انايكي له گه لدا بكرئ به مهر جي كاك سامان له رووي پېشمه رگايه تي و

کاری حیزبیه وه هه ئه یه کی نه وتۆی نه بوو جگه له وهی که هه ندی گرفت هه بوون پێویستی به چاره سه رکردن بوو تهانه ت خه لکیش له و شتانه به ئاگا بوون و له په ناو په سێردا قسه ئه کرا.

ئیمه له به کر بایه ف دانیشبووین گویمان له نیزگهی گه لی کوردستان نه گرت بروسکه یه کی جفره دار بۆ کاک مسته فا کرا که ئه و کاتانه ئه و منده جیهاز له خواره وه نه بوو بۆ په یوه ندی کردن به سه ره وه به لکو له رێگهی نیزگه وه به بروسکه ی جفره دار مه به سه تکه ان ئه گه یه نه رایه خواره وه بۆ جیه جی کردن.. هه ره ریمه وه هیژو لیپه سه راویک ژماره ی تایبه تی خۆیان هه بوو پێی نه ناسه رانه وه و کیلی جفره کانیشیان لابه و که به هۆیه وه ناوهرۆکی بروسکه کانیان ئه کرده وه و لی تینه گه یشتن.

کاک مسته فا بروسکه گه ی کرده وه هه ستا منی بانگکرده ئه و لاره و پێی و وت: رهنکه بابه تاهیر له گه ل گه رمیانییه کانه نه گونجی به لکو تۆ بیته فه رمانده ی که رت له وئ.. من له دله وه نه وه م پێخۆشبوو بگه ریمه وه گه رمیان به لام ئه مزانی به هۆی ئه و کێشه یه وه براده ران له وانیه یه من به لایه نگری کاک مسته فا بزانن و ئیلتیزام پێه نه کهن، بۆیه قایل نه بووم به وه ی بگه ریمه وه گه رمیان و پێشنیاره کی کاک مسته فام رته کرده وه کاک مسته فاش ئه مه ی پێناخۆش بوو. له ئه نجامی ئه مه داوامدا نا بوو بۆ دوور که وتنه وه له م بگه ره به ردمیه ی هه ریم و کێشه ی نیوان براده ران به خۆم و مه فرمه که مه وه بچه سنوری شاربازپ.

له گه رانه وه ماندا بۆ سه ره وه سه ردانیکی دیوی شاره زوورم کرد، له وئ چاوم به ئه بوشه هاب که وت که له لایه ن ناومندی کۆمه له وه بۆ لیکنه وه له و کێشه یه ی نیوان براده ران نێردرا بوو چونکه کاک سامان له رێگهی خۆیه وه دوا ی تاوتویکردنی دۆخه که له گه ل کادیه کانی گه رمیانه نامیه کیان بۆ ناومندی کۆمه له نوو سیبوو له سه ره ئه و رێگرتن و چه ککردن و سه تملیکردن و خه ربوونه وه ی گه رمیانیه کان له ده وری و ناڕه زایی دهرپه رین له و بارمه وه و داوا کردنی چاره سه رکردنی کێشه که به شیوه یه کی گونجاو، بۆیه ش ناومندی لای خۆیه وه ئه بوشه هابی بۆ په یجۆری ئه و مه سه له یه نارد.

ئەبو شەھاب بانگی كردم و ھەندئ پرسىارى ئاراستە كردم و داوى
 ڤوونكردنه وەى ئەو بابەتەى لىكردم منىش بە وىژدانە وە ھەموو راستىيەكانم
 پىراگەيانەد كە تەنيا مەبەستىشم لایەلا كردنە وەى گرفتەكان بوو نەك
 ڤوونكردنه وەديان.

رۆژى ۱۹۸۱/۱۰/۶ بوو ئىمە لە دىى سىتەلانى سەروو بووین
 شەھەكەشى ھەر لەوئ ماینە وە، من لە سەر بانىك نووستبووم لە ناكاو گویم لە
 دەنگى ئارپىجىيەك بوو لە سىتەلانى خواروو تەقیيە وە یەكسەر خۆمان
 گورجكردە وە بە دەم ئەو تەقیيە وە چووین كە جاشەكان ھاتبوونە سەر مائى
 كاك ھەمە سەعیدى حاجى غەریب كە كادیری كەرتى قەرەداخ بوو، ئىمەش
 لای خۆمانە وە پەلامارى جاشەكانمان داو تا دىى ئەحمەد ئاوا ڤاومانان،
 جاشەكان ھاواریان ئەكرد ئىستا شە وە ڤاومان نین، بەیانی باوكمان دیت و
 ئە و كاتە ئەزانین چیتان لێئەكەین.. مەبەستیان لە ھاتنى كۆپتەر بوو بۆ
 سەرمان.. بۆ بەیانی چووینە نێوان سىتەلان و كانى ھەنجیر لەو ناویدا بلۆھمان
 لىكردبوو ھەر چەند پىشمەرگەيەك بەیەكە وە بووین.

ئەبو شەھاب جىبىكى لاندرۆڤەرى ھىنا بوو ھەندئ فیشەكى تیا بوو لە
 خوارى ئىمە وە ڤاگرتبوو لە ناكاو گویمان لە دەنگى باوكى جاشەكان بوو
 (كۆپتەر) ڤوانیمان وا دوو كۆپتەر ھاتن و نزىكبوونە وە.. داوام لە پىشمەرگەكان
 كرد بلۆھى لىبكەن كەچى ئەوان ھەر لە دەورى من دوور نەكەوتنە وە،
 كۆپتەرەكان تەقەیان كرد یەكەم جار دایان لە جىبەكە و ناگرى گرت كە
 ھەلگەرە وە مشتیان لە ئىمەش گرت و تەقەیان لىكردین یەكسەر دوو
 پىشمەرگەمان: عومەر عەلى ئەحمەد و یوسف محەمەد قادر شەھید بوون. لەو
 كاتانەدا جاشەكانىش بەرەو كانى ھەنجیر ئەھاتن و كەوتنە سەرووى دىيەكە و
 نزىكى ئىمە بوونە وە گویم لىبوو جاشىك بە برادەرە جاشەكەى ووت: مەرڤو
 بگەرێرە وە. ئەویش ووتى: كورە بۆ كۆئ بگەرێمە وە ئەوەنىيە باوكمان
 لەگەلمانایە.

ئەوەى یەكەم ووتى: بەخوا باپىرىشت لە گەلا بىت ئەتكۆژن. ئىتر
 جاشەكەى تر بە قەسەى كردو گەرپاھە وە.

دواى تەواو بوونى شەرقەگە ئېمەش تەرمى شەھىدەكانمان بىردە
گۆرستانى كانى ھەنجىر و بەخاكان سپاردن، ئەبو شەھابىش بەرەو دىوى
قەرەداخ رۇيشت بۇ ئەنجامدانى كارى لىكۆلېنەوئەكەى خۆى لە سەر كېشەكەى
نىوان كاك مستىفاو كاك سامان.

سالى ۱۹۸۲

دوا دواىى مانگى ۱۹۸۱/۱۲ بوو كاك نازاد ھەورامى لىپرسراوى لقى
كەركوكى (ى.ن.ك) بە مەفرەزمىەكەوہ بۇ جەولەى گەرميان دابەزى، منىشى
لەگەل خۇيدا بۇ شارمزاىى داواكرد، بە قۇپى جەمەى ھەواسدا سەركەوتىنە
سەر شاخى پىشتى چرچەقەلاو شۇرېووينەوہ بۇ دېھاتەكانى شىخ تەويلو
ئىمام مەممەد، لەو ناوہدا گەيشتىنە برادەرانى كەرتى سى كە مام سالەح گۆرى
ئەسىپى سەرپەرشتى ئەكرد، لەوئىشەوہ دابەزىن بۇ زاوت. بەبۆنەى سەرى سالى
تازەوہ ناردەمان لە شارۆچكەى كەلار ھەندىك مېوہيان بۇمان ھىنا كەلە رۆزى
۱۹۸۲/۱/۱۱ گەيشتو دابەشمان كىردە سەر پىشمەرگەكاندا.

لەو ماومىەشدا چەندىن گۆبوونەوہى تىرۆتەسەل لەسەر كارى
پىشمەرگانەو پەيوەندى بەكۆمەلانى خەلكىيەوہ كىردو موناھەشەى زۆر لەسەر
مەبەستە جىاجىاكان كرا.

رۆزى ۱۹۸۲/۱/۲ گەيشتىنە دىيى توومقوتىوورە شاترى كە چل مالىك
ئەبوو، قوتابخانەو مزگەوتى ھەبوو، خەلكەكەى ھەزارو دۆستى شۆرش بوون
ھەمىشە پىشمەرگە لەناوایاندا ھەبوو، ھىشتا تازە لە مالىەكاندا دامەزرابووين،
ئاگاداركرائىنەوہ كەوا جاش ھات، ديار بوو ئىخبارى كرابووين كە ھىزىكى ۵۰ -
۱۰۰ كەسى پىكەوہ جەولە ئەكەين. بۇ لىدانى جاشەكان بووين بە ۳ بەشەوہ:

۱. بەشىك جووینە سەر رىگای دىيى جەمە بىسمىلا
۲. بەشىك بۇ سەر رىگای نىوان توومقوتو - كىزۆك
۳. بەشەكەى تر بۇ يەدەك و لەنزىك بەشى دووہەوہ بوون

كە جاشەكان جموجوئى پېشمەرگەيان بىنى كشانەوۈ بەرەو دەشتايى
زەماۋەنگە، پېشمەرگەش دوايان كەوتن، شەر لەو دەشتايىيەدا گەرم بوو،
هيزەكەى دوژمن تا ئەھات زىادى ئەكرە لە كاتژمىرى ۱۰ى بەيانىيەوۈ تاپىنچى
ئىۋارە شەر بەردەوام بوو، دوژمن بە چەندىن زىپۇشەوۈ پەلامارى
پېشمەرگەكانى ئەدا.

لەو تەختايىيە كاكى بەكاكيەدا شەرپكى گەرم پوویدا، تۆپبارانى
خەست ھەبوو، بۇ يەكەمجار بوو لەگەرمياندا قومبەلەى فسقۇرى بەكاربھىنرى
بە مەبەستى تۆقاندنى پېشمەرگە، بەلام ئەمەكارى لەوورەيان نەكرە، ئازاپانە
بەرپەرچى پەلامارەكەيان ئەدايەوۈ، ئەو دەشتە بوو بووۈ مەيدانى ئاگرىبازى و
مەرگبارىن، گرمەى ئارىيىجى دەستى پېشمەرگە گيانى لەرزۇكى جاش و
سەربازەكانى ھىنابووۈ لەرزىن، بۇ يەكەمجارە ھەوت كاتژمىر شەر ھەبى و
كۆپتەر ھەلئەسى و بەشدارى نەكات، ھەرچەندە ھەمىشە پېشمەرگە گوئ قولاخ
بوون بۇ ھاتنى دەنگەكەى. لەگەرمەى ھىرشەكاندا لەناو گرمەو ھازەى تۆپ و
ھاۋەندا پېشمەرگەكان داستانى عىشق و خۇشەويستيان تۆمار ئەكرە، تەننەت
كاك عادلى رابەر سىياسى بە تەنيا پەلامارى زىپۇشكى داۋ ماۋەيەك بەدوايەوۈ
بوو.

لە ناۋ جەرگەى شەرەكەدا كۆمەلە پېشمەرگەيەك بەسەر گرديكەوۈ
نەخشەى پەلامارىك دائىرىژن لەناكاۋ لەناۋەراستياندا گوللە ھاۋەنىك
ئالەئەكات، گەردو تۈزىكى زۆر بەرز ئەيىتەوۈ، مەيدانى شەرەكە بۇ چەند
چىركەيەك مات ئەبى، دوو پېشمەرگە برىندار ئەبن و بە پەلە بۇ پىشتى شەرەكە
ئەگويزىنەوۈ، كاك قاسم قەقى عەلى قەرماندەى مەفرەزەى گەرتى ۲
برىنەكەى سەخت ئەبى و پەوانەى بنارى شاخ ئەكرى بۇ دىۋى قەرەداخ بىرى و
تىمار بىرى. ئەمەو ئىۋارە هيزەكەى دوژمن كشانەوۈ بۇ سەر جادەو ھيزەكانى
ئىمەش كشانەوۈ.

پۇژى ۱۹۸۲/۱/۴ بۇ پىچوونەۋەى كارو نەخشەى شەرەكە بە سەرپەرشتى
كاك نازاد ھەورامى كۆبوونەۋەىمەكان سازكرە، لىدوانىكى گەرم لەسەر جوژى

شەپرى پېشمەرگانە و دوژمن و شىۋەى ھىرش و پەلاماردان و ھەلەكانمان
لەشەپداو خالى سەرکەوتن و ژىرکەوتنەكانمان كرا، ئەمە بوو بەدایىكى باش لە
گەرمىاندا دواى ھەر شەپىك ھەلسەنگاندن ھەيى بۆ زياتر شارەزايى و
تاوتوپکردنى دۇخەكە. ئەم گۆبۈونەومىيە لە كەلاۋەكانى سۇفيۋەنەكاندا كرا، كە
كاتى خۇى دىيەكى گەورە بوو و لەئەنجامى شەپ و ناكۆكيان لەگەل شاترىدا
لەو ناوچەيە دوورخانىۋە و پرويان كرده ناوچەى ھەمەمەند و لەوئ نىشتەجى
بوون و تا ئىستاش بنەرەتى دىۋەخانەكەى كويخا ھەمە نامىق ماۋەتەۋە كە
پياۋيىكى ناودار و نان بدە بوو.

نىومرۋى ئەو رۆژە چوۋىنە دىيى بنەبەراز كە لە شۆرشى پېشۋودا
بنكەيەكى پېشمەرگانەى لىبوو، ميمەكە پانى خزمەتى زۆرى ئەكردن و بە
دايىكى پېشمەرگە دائەنراۋ لەتيرەى باشكى جاف بوو. بۆ ئىۋارەكەى چوۋىنە
سەرکەلى مارق.

رۆژى ۱۹۸۲/۱/۵ ھەر كە پىمان نايە ناو دىيى گامەخەل يەكەم ھەۋال
باسى شەھىد بوونى قاسم درا بەگويماندا لە ئەنجامى ئەو بىرنە سەختەى بەر
بەرزەھارى كەوتبوو. شەھىد بوونەكەى شتىكى چاۋەرۋان كراۋ بوو چونكە ھەم
شۋىنى بىرنەكەى كارىگەر بوو، ھەم پزىشكان لەگەلدا نەبوو، ھەم بنكەى
پزىشكى دوورە دەست بوو فرىاي ئەو جۆرە بىرىندارىيە نەئەكەۋت سەرەپى
ئەۋەى ئەو كەرەستە پزىشكانە بۆ ەمەلىياتى لەو جۆرە لەبەر دەستدا نەبوو.
شەھىدبوونەكەى كارى زۆرى تىكردىن و ھەندئ لە نەخشەكانمانى
ھەلۋەشانەۋە بۆيە بەرمە بنار گەپاينەۋە، لەۋىشەۋە بۆ دىۋى قەرەداخ.

دواى ئەم شەپى ئىمە رۆژى ۱۹۸۲/۳/۱۹ برادەرانى حشە لە گەشتىكاندا
لە دىيى بەكرىايەف كۆنەبنەۋە، سەر لەبەپاينىيەكەى . ۋا پى ئەچى
ئىخبارىكرابن، دوژمن بە چەند كۆپتەرېك ئەگاتە سەريان، لە ھەموو لايەكەۋە
ئىنزاليان بۆ ئەكرى و شەپ بەرپا ئەيى، لەۋە ئەچى پېشمەرگەكان باش
دانەمەزراپن و شۋىنى خۇيان نەگرتى بۆ بەرگرى، گەرچى ھىزى پىادەى
دوژمن نەھاتبوو، تەنبا ھەر بەكۆپتەر لىيان درا، سەرەنجامى شەپەكە شەھىد

کردنى ۲۲ پېشمەرگەى حشع بوو، ئەمە گورزىكى توندى تر بوو لەهيزەگانى حشع كە سائىك پېشترو هەر لەم مانگەدا لە دىي مەلاھۆمەرى ناو زەنگنە تووشى شەرىكى دەستەو پەخە بوون و كۆمەلئىكى تريان ئى شەھىد بوو بوو.

مانگى ۱۹۸۲/۴ ھەريەمەكان گۇرپان و لە شوپىندا تەشكىلاتى تىپەكان درووست بوون ديارە ئەمەش بەشپىكى پەيوەندى بەو ئالۆزىەى سنوورى ھەريىمى پېنجەو ھەبوو كە ناكۆكيەكان واىكرد ئەگەر چارەسەر نەكرايە ھەر ھيزەو لە ناوچەيەكدا بۆ خۇيان سەربەخۆ كاربەكن و كەس نامەى ئەويتر نەخوينتەو، ئەمەواىكرد كە بىرۆكەى بوونى ھەريەمەكان بگۆرې و ماوئەيك لە ھەر ناوچەيەكدا ھيز (ھوہ) دامەزراو ئىتجا بە يەكجارى گۇرپانەكە كراو بىرۆكەى تىپەكان ھاتە ناراوہ كە ھەريىمى پېنج بوو سى تىپ:

۱. تىپى ۵۵ ى قەرەداخ كە سنوورى كەرتى يەكى قەرەداخ بوو.

۲. تىپى ۵۷ ى سەگرمە كە سنوورى كەرتى دووى بازىان و كەرتى چوارى جەبارى بوو.

۳. تىپى ۵۱ ى گەرميان كە سنوورى كەرتى سىي كەرتى و كەرتى پېنجى دووز بوو.

كاك رۆستەم كرايە سەر تىپى ۵۵ ى قەرەداخ و كاك شىخ جەعفەر جىگىرى تىپو منىش فەرماندەى كەرتى قەرەداخ. ماوئەيك سەرقالى تەشكىلاتى تازەو رېك و پىككردنى كەرت و دابىن كردنى مەفرەزەو پېشمەرگەكان و ديارىكردنى سنوورى كەرتەكان بووين.

لە رۆزى ۱۹/۴/۱۹۸۲ كۆمەلە پېشمەرگەيەكى تىپى ۵۵ ى قەرەداخ كە كاك رۆستەم و كاك شىخ جەعفەريان لەگەلدا بوو لە دىي ژالەى دەرەند بۆ حەسانەو لايان دابوو، ئەم دىيە ئەكەوتىتە بنارى چىاي سەگرمە، داينشتوانەكەى ھەمەوئەندو زەنگنەن و لە رۆژەلانى دىكەو مەخفەريكى پۇلىسى لىيە لە بەردەم چىاي باسەرە. لاموايە پېشمەرگەكان ئىخبارى كرابوون، دوژمن ھيزى كۆكردبوو، چ پىادەو چ بەكۆپتەر، كۆپتەرەكان لە سەر شاخى پشتى دىكە ھيزيان دابەزانەد، لە جادەشەو ھيزىكى بە ناقيەو ھىناو

دەوروپەرى دېكە تەنرا. پېشمەرگەكان لە ناو دیدا دامەزران، ھەریەكەو لەو مائەى لىى بوو خۆى مەلاس دابوو، چاوى خستبوو ھەر قەرەولى تەفەنگەكەى و دەستى بەسەر پەلەپیتكەكەىەو. لە سەرەو كۆپتەرەكان دېكەيان داگرتەو، ھەستىرو رۆكیتەكانیان رۆ كرده خوارەو، دەستیان لە خەلگى و تەنانەت لە ئازەئیش نەئەپاراست، لە خواریشەو ناقلەكان لولەى تۆپەكانیان ھەناوى دىى نەھەژاند، ھىزى پىادەش ووردەووردە پىش ئەكەوتن بەدەم تەفەكردنەو، لە كاترمىر ۱۱ى بەیانىیەو ھەر دەستى پىكرد، پېشمەرگە نەبەزەكان سنگیان داكوتابوو رۆوبەرووى دوژمن وەستابوونەو نەیانئەھىشت بە ئاسانى بگاتە ناودى. ھەرەكە گەرم بوو، ناقلەكان نەكەوونەو، تا ئەو رادەى چوار پېشمەرگە لە ناو ھەوشەىەكدا لەلايەن ناقلەكانەو گەمارۆدرايوون، پېشمەرگەكان نارنجۆكى دەستیان بۆ ھەلدان، ناقلەكان رايانكرد، ۹ كاترمىر ھەر بەردەوام بوو. لەم ھەردا سىمال سووتان، يەك ھاوولاتى ھەيد بوو، كاك رۆستەمىش برىندار بوو.

زىانى دوژمنىش: كوژرانى ۱۲ جاش و ۱۹ سەربازو خستە خوارەوى ۲ كۆپتەر. ئەو ھى راستى بى زىانى پېشمەرگەو ھاوولاتيان لە چا و زۆرى ھىزى دوژمن و قورسى ھىرش و پەلامارەكەى شتىكى ئەوتۆ نەبوو كە چۆرەھا چەكى قورس و تانك و كۆپتەرى تيا بەكارھات. دواى ھەر پېشمەرگەكان لەناو دى دەرجوون.

ئەو ھى جىى باسە ئەمە يەكەم ھەرى ناو دىيە كە ھىزەكانى (ى.ن.ك) ئەيكەن، كە خۆى لەخویدا ئالوگۆرپىكى گرنكى لە شىوازی ھەردا ھىنايە كايەو كەتا ئەوكاتە ھەرى و نەكرابوو، بەمەش نەخشەىەكى تازە لە رۆوبەروو بوونەو ھى دوژمندا دارپژرا كە ئەویش دىفاع كرنە لەناو دىدا كە دوو لایەنى تيا دەرنەكەوئ:

۱. دوژمن بە ئاسانى ناویرى بىتە پىشەو.

۲. ناودى شوپىنىكى قايمە بۆ: بەرگرى كرن، لىدانى دوژمن، خۆپاراستن

چ بەرامبەر كۆپتەرو چ بەرامبەر ھىزى پىادەو زىپۆش، بە پىچەوانەى

شەرى دەشتودەر بە تايىبەتى گەرميان كە نەدارستانى لىيەو نەشيوو دۆلى
قوولئو وەكو پەناگاي سروشتى لىيە بۇ شەرى بەرگرى. لەگەل ئەوەشدا ئەم
جۆرە شەرى لايەنى خراپىشى ھەيە كە: ھەم دىكە زيانى لىئەكەوتو زۆر جار
ئەسووتا يان ئەرووخا، ھەم خەلكەكى بەرئەكەوتن، ھەروەھا سەرومتو
سامان و گەرەستەى ناومالىش زيانۆمەند ئەبوو، لەگەل ھەموو ئەمانەدا شەرى
ناودئ دەرزىكى باش بوو بۇ شەرزە كەردنى ھىزەكانى دوژمن بەلكو داھىنانىكى
نوئى پىشمەرگانەش بوو لە شەركەردندا.

ھەر لەم مانگەداو لە يادى ھەشتەمین سالتپۇزى بۆردومانى ھېرۆكە
جەنگىيەكانى رژیى عىراقى بۇ سەر شارۆچكەى قەلادزى لە رۆزى ۱۹۷۴/۴/۲۴
دا كە زانكۆى سلىمانى بەر ئەو بۆردومانە كەوتو زيانى زۆرى لە خویندكاران و
مامۇستا داو زۆرىشان شەھىدبوون.

لەم رۆژەدا خەلكى شارۆچكەكە لە گۆرستانى شەھىدانەو
خۆپىشاندانىكى گەورەيان سازداو دايكە ئامینەو مامۇستا سەنۆبەر كە دوو ژنى
قارەمانى ئەو شارۆچكەيە بوون لە پىش خەلكە خۆپىشاندەرەكەوۋە بوون بە
سروودو دروشمى شۆشگىرپانە دژى بەعس. دەستوپىوئەندەكانى رژیىم و دەزگا
تۆقتىنەرەكانى لەو خەلكە ھاتنە دەستو دايكە ئامینەو مامۇستا سەنۆبەريان
شەھىد كەرد. پرىشكى ئەم ھەنگاۋە بۇ ناوچەكانى تىرىش تەشەنەى سەندو
خۆپىشانندان گەيشتە شوپنەكانى تىرىو وەكو رانىەو چوار قورنەو ھەولیرو
سلىمانى.

ئەوى پىووستە بوتىرئ ئەم خۆپىشاندانانە زۆرىەى لە لايەن
خۆپىندكارانەو ساز ئەكراو بەرپۆە ئەبرا كە لە رۆزى ۱۹۸۲/۵/۲ دا گەورەترین
خۆپىشاندان لە لايەن خۆپىندكارانى زانكۆى سەلاحەدىن لە ھەولیر بەر پاكرائ
دوژمنى تۆقاندو كەوتەخۆى دەستيان لىبووھىشىنى، لە برى ئەوۋى گوييان لى
رېگىرئو بە پىر داخوازىيەكانىانەو ە بچىو لە رېگەى گەتوگۆۋە لىيان تى بگات
لوولەى تەھەنگو تۆپى تىكرەن، كە خۆپىندكاران تەنيا داۋاي تايىبەتيان بۆ
خۆشگوزەرانى خۆيان بەرز نەكەردبووۋە بەلكو داخوازی نەتەوەكەيان ئەدا بە

پووی پڑیما بۇ چارەسەرکردن. ئەمەش بەلگەى مىشك ووشكى پڑىمىكە نايەوئى بىكرىتەووە لە رېنى دانوستانەووە لە گىرقتەكان بېيچىتەووە بە ھۆى خویندكارانىشەووە پردىك بۇ تىگەيشتن لە دۆزى كورد درووست بىكات، ئەم خەفە كردنە حەمتەن باجى خۆى وەرنەگرئ. لە راستيدا رېنكخستەكانى كۆمەلە بە زۆرى لە پشت ئەم جۆرە كارى خۆپىشاندان و نارەزايانەووە بوون.

لە مانگى ۱۹۸۲/۵ داو لە پوژى ۱۱ دا مامەرىشەى قارەمان لەگەن دەستەپەكدا لە دىنى حەمكى ناوچەى جەبارى ئەبن، دوژمن پىيان ئەزانى كەشەوى پىشوو لە گەرەكى ئەلجورىيەى كەركوك ئەمدەن كە جاش تەعريبەكانى تىدا بوو، شوپىيان ئەكەون.. حەمك دىيەكى بىچكۆلەى چەند مالى بوو ئەو شەووە بۇ حەسانەووە پىشمەرگەكان لايان دابوووە ئەوئ و لە نامىزىا پشووپەكيان دابوو، ھىزەكانى دوژمن ئابلۇقەيان دابوو كە پوژ بوووەو كەوتنەوئەزەى، ھەر لەبەيانىيەووە تائىوارە چەندىن پەلامارى يەك لە دواى يەكى ئەمدەن، بەلام پىشمەرگەكان مالىەكان ئەكەنە سەنگەر و دابەش ئەبن و بەپىي ئەو نەخشەپەى مامەرىشە داپرشتبوو، بەوورەپەكى پۆلاينەووە ھەموو پەلامارەكانى دوژمن تىك ئەشكىن، شەرپەكە ئەومەندە سەخت ئەبىكە ۱۴ كاترمىر ئەخاپەنى، ھىزىكى زۆرى دوژمن ئەكوژرېن لەوانە جاش عاسى رەئووف، سى پىشمەرگەش شەھىد ئەبن.

لەم جۆرە شەرپەدا دوژمن ئەپەوئ سوود لەم كەلىنانەوورىگرئ بۇ زيان گەيانەن بە پىشمەرگە:

۱. ئابلۇقەدان بە مەبەستى وەرس كردن و وورە بەردان.
۲. ھۆستەوہى كات بۇ دەست بەسەرگرتن و كۆتايى ھىنان بە شەرپەكە.
۳. تەنگ پىھەلچىنىنى پىشمەرگە بۇ تەقەكردن و خالى كردنەوہى مەخزەنەكانيان و نەمانى فېشەك و تەقەمەنى بۇ دەستگىر كردنيان.
- لەو لاشەووە پىشمەرگە سوود لەھەندئ لايەنى تروەرئەگرن:
۱. خۆمەلاسدان لە سەنگەرەكانيان بۇ دەستوہشانەنى كوتوپرو لووت شكانەنى ھىزەكانى دوژمن.

هه ئه سوورپين. يه كهه جار كه هاتنه ناوهوه ريزيان ليگراو پيشوازيان ليگرا، به لام دواتر به پيني هه ندئ زانياري تاييه تي ناوهووكي شاراو ميان دهر كهوت كه نه مانه مه ترسييه كي زوريان هه يه وهوكو ده ستيك دينه ناوهوه بو پيلانگيران و تيكدانى رهوتى شوړشو له ناوبردنى ده سلا تي (ى.ن.ك) و خهفه كردنى هه ستى ني شتمانى و دابرينى خه لكى له به شداريكردنى شوړشو خه بات. ديار بوو نه مانه هه ستى ئاينينيان به كار نه هينا بوو راكيشانى خه لكى بوو ريزمكانيان و به كار هينانيان بوو مه رامه گلاوهكانيان، به مهش ئاينينيان نه كرده به ردمبازيك بوو شيواندنى هه ستى نه ته وايه تي و لي ره شه وه ريزه روى كونه په رستانه يان رپوون بووه وه، هه رچه نه ده وهوكو ريكخستن و پينگه ي جه ماومرى بوونيكى نه هوتيان نه بوو، به لام هه ر مه ترسى بوون و گه راي كونه په رستان دانه او كه تاله دمو ووكانى پيلانه نه نيينيه كه يان بوو (ى.ن.ك) ئاشكرا بووو به پيوست زانرا سنوورتيكان بوو دابنرئ تامه ترسى گه وهرتريان لينه كه وئته وه.

پۆۋى ۱۹۸۲/۷/۲ ھىزىكىيان ھاتو لىمان پىرسىن : نىۋە كىن...؟

ووتیان: لەشکری نیسلامین. دەستبەجێ کاک ملازم عومەر بریارى
چە ککر دنیایى دا. یە کسەر گەمارۆ دران و بە چاوترووگانێک چە ککران و بە
دیلگیران تەنیا یە کێکیان راپیکرد کە خەلگى چوخماخ بوو. چە کە کانمان
کۆکردەو. هەندیک پێشمەرگە دەستکاری چە کە کانمان کردبوو و لە گەل ئەوانەى
خوێندا بە بن بریار ئالوگۆرپیان کردبوو، کاک ملازم عومەر بەم کارە زۆر توورە
بوو، چە کە گۆراوەکانى دایە بەرشەق، ئیمەش زاتمان نەنە کرد پێى بلێن کى
نەمەى کردو. دیارە ئەمە بوو بووہ خووی پێشمەرگە لە هەر شەرو
چالاکیە کدا دەستکەوت هەبوايە چە کى تازمیان نەبردو کۆنەکانیان نەخستە
شوینى، بەبێ ئەوہى چاو مۆی بکەن ئەمە بەپێى بەرنامە و بریارى سەر وویان
بکړی و بدریتە ئەو کەسانەى کە کۆنن یان مستەحەقن، یان هەندى جار چە ک
نەنەما و ئەشاردرايەو، کە ئەمەش بەشی کە لە دیاردەى شەڕ خورى و ئەبوايە
پێشمەرگە و مکو رەوشت لێى بە دوور بوايە، چونکە ئەو گیانى بەخت نەکا و
خوینى نەپێزی، بۆچى ئەو مەندە عاشقى جوړى چە ک بن...؟ بەلکو لە هەندى

119

[illegible]

حاله‌دا پيشمه‌رگه گره‌ويان له‌سه‌ر ده‌ست به‌سه‌راگرتنى ره‌بايه‌و مولگه
سه‌ربازيه‌كاندا نه‌كرد بۆ دستكه‌وتى چه‌ك بېگوي‌دانه مه‌ترسى تياچوون.

پاشان كاڤ ملازم عومهر برپايدا من و كاڤ ئاواتى شېخ جه‌ناب نه‌و
چه‌ك و كه‌لوه‌له ده‌ستكه‌وتانه ببه‌ينه نه‌خوشخانه‌كه‌ى مالومه كه له دوايدا
هه‌ندېك له‌و شتانه به نامه‌ى خو‌ى درايه‌وه به خاوه‌نه‌كانيان، له‌وانه
ئه‌نگوستيله‌ى زېرى تېدا‌بوو، له‌گه‌ل هه‌ندى شتى تر‌دا. رۆزى دواتر هه‌موو
باره‌گاكانى له‌شكرى ئىسلامى له حاجى مامه‌ند ده‌ستى به‌سه‌راگرا. به داخه‌وه
هه‌ندى پيشمه‌رگه و فه‌رمانده‌ى ئازامان شه‌هيدبوون له‌وانه كاڤ سه‌لاحى
موهه‌ندىس كه كه‌سو كارى كاڤ سه‌لاح ده‌نگ‌وباسى شه‌هيدبوونه‌كه‌يان بيه‌ست
كه‌يشتنه لامان و ديله‌كانيان بينى په‌لپيان گرت كه تۆله‌ى شه‌هيد سه‌لاح
بكه‌نه‌وه و لپيان بكوژن، به‌لام من رازى نه‌بووم، كه‌جى هه‌ليان و مرگرت و
ته‌هه‌يان لېكردن و دوانيان كوشت و هه‌ندىكيش بريندار، زۆرمان پېناخوش بوو،
ده‌ستمان لېدانه چه‌ك و وه‌خت بوو ته‌قه له شه‌هيد شېخ محممه‌د بكه‌ين، به‌لام
ئه‌و ده‌نگى نه‌كرد، ئيتير رۆيشتن. هه‌لويستېكى چه‌ند دژواره له لايه‌كه‌وه
كه‌سوكارى شه‌هيد به دلبريندارى ببينى، له لايه‌كيشه‌وه تۆله له ديل بكرېته‌وه
كه هيج ده‌سه‌لاتيكيان نيه‌يه. ره‌وشتى (ى.ن.ك) ديل كوشتن قېول ناكات، به‌لگو
هه‌ميشه له راسپارده‌كانيدا ئاگادارى هيزى پيشمه‌رگه‌ى كوردستانى كردووته‌وه
كه ئه‌بى له‌گه‌ل ديلدا مامه‌له‌ى مرؤفايه‌تى بكرئ و ئازار نه‌درين. نه‌وه‌ى كه كرا
رووداوئيكى ناپه‌سه‌ند بوو.

چه‌ككردنى له‌شكرى ئىسلامى نه‌خشه‌يه‌كى رېكوبېك بوو، كه‌له دوو .
سئ قۆله‌وه ئه‌نجامدرا تپه‌كانى گه‌رميان و شاره‌زوورو كه‌ركوك و شارباژير
هه‌موويان به‌شداريان كرد. له‌م شه‌ره‌دا له قۆلى ئېمه‌وه ۲۳ مژه‌لى و ۸۰
كلاشينكوڤى يه‌ك لاق و ۱۰ ژ ۳ و كۆمه‌لئ كلاشينكوڤى قوناغدار و ژماره‌يه‌ك
جيهاز و كه‌لوه‌لى تر ده‌ستكه‌وت بوون، هه‌ندېك له‌و چه‌كانه درا به‌تپيى ۲۱
كه‌ركوك و ته‌سليمى كاڤ شيرزاد كرا دواى نه‌وه‌ى چه‌كه‌كان دابه‌شكرا سئ
كلاشينكوڤى يه‌ك لاق و دوو فه‌رده مه‌خرمن زياد بوو، چوومه لاي كاڤ ملازم

له‌وان
نه‌بوو
ناى
بسته
م لاي
هه‌موو
خو
نه‌بوو
ناخوش
رۆزى
له‌وان
نه‌بوو
خو
هه‌م

عومەرو چەكەكانەم بۆ بردو پىيمووت: ئەمانە زىادەن. نەيھىشت باسى مەخزەنەكانى بۆ بكەم توورە بوو: بۆ لە مالى باوكت هيناوتەوا زيادە...؟ منيش ناچار باسى مەخزەنەكانەم نەكردو دوايى بە سەر پيشمەرگەكاندا دابەشم كرد. دواى ئەنجامدانى چەككردنى لەشكرى ئىسلامى برىارى گەرانه وەمان بۆ ناوچەكانى خۆمان پىدرا.

رۆژىكى مانگى ١٩٨٢/٧ لەگەڵ فەرماندە مەفرەزەكانى كەرتدا گۆيووينەو بۆ ئەنجامدانى چالاكايەك لە نىوان سەربازگەى دوو دارەو دەرەندىخاندا، بۆ ئەم مەبەستە نەخشەيەكمان دارشت، هيزەكەمان كردە دوو بەشەو:

- بەشى يەكەم خۆم سەرپەرشتيم ئەكرد، برپاردرا بچينە نزيك دىي سيارە نزيك دمرپاچەى دەرەندىخان و لەوئى خۆمان بشارينەو، دواى نيوەرپۆ بەليوارى بەحرەكەدا بچينە سەرجادەى دەرەندىخان - سليمانى.

- بەشى دووهم كە زۆربەى هيزەكە بوو بەسەر جياى ناوتاقدا خۆيان بگەيەننە سەرجادەكە، بە دوو جيهازى بچووكەو پەيوەندى بەيەكتەرەو بگەين.

برپارو ابو بۆسەيەك دابىيىن بۆ ئۆتۆمبيلكى شۆفەرلىتى ئىستخبارات كە هەموو رۆژىك بۆ دەرەندىخان ئەجوو، كاترزمىرى ٢-٣ ئىوارە ئەگەرپايەو. بە پىي نەخشەكە ئيمە لاى خۆمانەو گەيشتە سەرجادەكە، هيشتا بەتەواوى دابەش نەبوو بووين ئۆتۆمبيلەكە رەتبوو، فريا نەكەوتىن لىيدەين، هەندى ئۆتۆمبيلى ترمان راگرتو ئەمان پشكنى تومەز دوژمن بە بۆسەكەمان ئەزانى، لە رەبايەكانى ئەو ناووە دەستى بەتەقەكردن كرد، لەوكاتەدا قەمەرەيەكى تىوئا كراون ھات دەستمان لىبراگرت بۆوستان ئەو ھۆپنى لىئەداو خىراترى ئەكردەو، تەقەمان لىكرد، ناكاو ئەكسلەكەى بچرا، لە ھەورازدە شۆرپووە، ھەرەكو بائى گرتىتەو، تا ئىستا مەگەر لە فليمدى بينرابى ئەگينا شتى وامنەبينيو، چووینە سەرى لەسەر تايەكانى وەستا بوو، شۆفەرەكەى مرد بوو، سىبرىندارى تىدابوو، خوینىكى زۆر رۆابوو، برىندارىكيان وەزعى

باشتر بوو، لیمان پرسى: بۆۋاتان كىرد...؟ ووتى: شۇڧىرەكە جاش بوو، يەككى لەم
 برىندارانەش ئەندامى مۇنەزەمەيە نەمانوۋىرا يۈستىن. جاشەكە بە تەمابوو
 ئەم ئىۋارەيە ماردى ژن بېرېت، لەو كاتەدا جىھازى بۆسەكە ئاگادارى كىردىنەۋە
 كەۋا دوژمن بەھىزىكى زۆرەۋە خەرىكە بگاتە سەرمان، بېرىماندا سەر جادەكە
 چۆل بېكەين و بەرەۋ دىي سيارەكشاپنەۋە، ھەۋاي بەحرەكە زۆرگەرم بووۋەخت
 بوو بىخىكىين، دوژمن بەھاۋەن لىي ئەداين، جاشەكانى زمرايەنىش وىستىان
 پىشتمان بىگرن، بەلام ئىمە خۇمان قوتار كىرد. دوژمن گەيشتە شوۋىنى
 رېۋوداۋەكە، ھىزى بۆسەكە لىيان دەرپەپىن، زىيانىكى زۆرىان پىگەياندىن لە
 كۆزراۋو برىندار، لە ئەنجامى تەقەي كۆپرانە ناۋچەكە ئاگرى گىرت، ئىمەش بى
 زىيان گەپانەۋە ناۋچەكەي خۇمان. دۋاي چەند رېۋژىكى تر چوۋىنەۋە
 سەرھەمان جادە، كاتىزىمىر ۲ ئىۋارە بۆسەيەكمان دانايەۋە، ھەندى
 ئۆتۈمبىلمان راگىرت، تىۋتايەكى سەر بە رېۋژنامەي ئەلەپراقمان كەۋتە
 بەردەست، كە زانىمان بۇمان دىرناچى لە بەرزايىيەكەۋە خىستمانە خوارەۋە تا
 لە تەختايىيەكەۋەستايەۋە، رېۋژنامە ئەۋ ناۋەي سىپى كىردەۋە، شۇڧىرەكەي
 كابرايەكى مىسرى بوو لە پىشەۋە رەۋانەمان كىرد، دوژمن ھاتو تەقەمان
 لىكىرد، لە ترسا كىشاپەۋە، كە ئەگەيشتىنە ھەر شوۋىنېك مىسرىيەكە ئەپووت:
 كى مەستۋى عەسابەيە پارەي بىدەمى، منىش عەرەبىم نە ئەزانى ھەروا ھىچ
 يەككى لە پىشمەرگەكانىش. چوۋىنە دىي سيارە لە مائە فىرارىك لىمان داۋ
 دانىشتىن خىزانەكەي ژنىكى چاك بوو پرسى:

- ئەۋە ئىۋە ئەۋ شەرەتان كىرد...؟

+ بەلى

- ئەي ئەم زەلامە چىيە...؟

+ عەرەبىكى مىسرىيە ئىمەش نازانىن قەسەي لەگەل بىكەين.

ژنەكە خەلگى خانەقەين بوو، عەرەبى مىسرىشى ئەزانى، دىيارە لە
 رېگەي تەماشاكىردىن قىلىمى مىسرىيەۋە فېر بوو بوو، لەگەل مىسرىيەكەدا
 كەۋتە گىفتوگۇ، مىسرىيەكە لە ترسا ئەگىرا، ژنەكە پىيۋوت: ئەمانە

پیشمه‌رگهی گوردن، شۆرشگپن، مەترسە ناتکوژن، ئەمانە دزنین، لە پیناوی نازادی گورددا خەبات ئەکەن، گورد خەلگی بەویژدانەوه‌کو بەعس نییە.

کابرای میسری هەندئ هۆشی هاتەوه، دواي پوونکردنەوه‌ی وەزعی کوردو شۆرش لەلایەن ئەو ژنەوه. بۆیە ئیمەش بپیارماندا نازادی بکەین، دامانە دەستی زەلامیک تاکو بەیانی تاریک و روون ببیاتە سەر جادەکه‌و بەجیی بهێلئ. پاش چەند پۆژیکێ تر چووینەوه سەر جادە‌ی دەریندیخان. دوو‌دارە لەنزیک دیی چنارە، سەیتەرمیە‌کمان دانا، کاتژمێر ٣ ئیوارە بوو، خەلکێکی زۆرمان لە ئۆتۆمبیلەکان دابەزان‌د لە ناویاندا کورپکی بالابە‌ری سەر‌خۆشی تیدابوو، پیم‌ووت: کاکە بچۆ ناو خەلکە‌که‌وه نەوه‌ک تەقە دەست پێکات.

کەمئ دوور کەوتەوه، لە‌ه‌ولاوه‌ فەرمان‌ده‌ی مەفرەزمیە‌کمان لئی توورە بوو داواي لیک‌د لە‌سەر جادە‌که‌ لاچیت، هەر لەو کاتە‌دا بۆ‌سە‌ی لای دەرین‌دیخان هاواری کرد: ئۆتۆمبیلی مۆنە‌زمە‌ی دەرین‌دیخان هات. منیش دانیشتم بۆ تەقە کردن، روانیم سەر‌خۆشە‌که‌ پە‌لاماری فەرمان‌ده‌ی مەفرە‌زمە‌ی داو بۆ‌کسیکی لیداو دەستی بۆ چە‌که‌‌که‌ی برد لئی بستینئ، لە برادە‌ران‌واپە‌ پیاو‌خراپ و ئیستی‌خباراتە‌ یان جاشە، تەقە‌یان لیک‌دو‌کە‌وت. لە دواي ئە‌وسا خەلکە‌که‌وو‌تیان: ئە‌وه کورپکی باشە، پیشمه‌رگە‌ی زۆر خوش ئە‌ویست، تۆمەز ئە‌مه پیشمه‌رگە‌ی ناو شارو لە‌ ریک‌خست‌ندا بووه، داخیکێ زۆر دای‌گرتین. لە‌م مشت و مە‌دا بووین دوژمن هاتە سەرمان و شە‌ریکی یە‌ک سە‌عاتیمان کرد. ئە‌فسە‌ری‌ک و دوو سە‌ربازمان گوشت، ئیمەش بێ‌زیان بووین و بە‌ سە‌لامە‌تی گە‌رپینە‌وه. لە‌ ناو ئە‌و خە‌لکانە‌ی کە لە‌ ئۆتۆمبیلە‌کان‌دا بوون (تە‌ها خە‌لیل)ی ئە‌ک‌تە‌ری هۆنەرە‌جوانە‌کانی سلیمانی تیابوو، چووینە‌ لایە‌وه‌و گلمان دایە‌وه، چونکە‌ هە‌ندئ کە‌س با‌سی ئە‌وه‌یان ئە‌کرد تە‌مسیلی بە‌سەر سە‌دام‌دا دەر‌کردووه، دواي سۆ‌راخ و پرس‌یار‌کردن و پا‌کانە‌ی خۆی بۆ‌مان دەر‌کە‌وت پیا‌ویکی باشە‌ نازادمان کرد.

ما‌ومە‌یه‌ک دواي ئە‌مه‌ هێ‌زیکێ گە‌رمیان هات‌نە‌ دی‌وی قەرە‌داخ و شار‌م‌زو‌ور لە‌گە‌ل ئە‌وان‌دا نە‌خشە‌یه‌‌کمان دا‌رشت پێ‌کە‌وه‌ ب‌دە‌ینه‌ سەر زە‌رپا‌ینە‌دا. بە‌پێ‌ی

نەخشەگە لەکاتی دیاریکراودا من بە ھاوین دیکەم تۆپباران کردو برادەرانی
پەلاماریاندا، لە ئەنجامدا چوار جاش کوژران و دوو کلاشینکوف دەستکەوت بوو،
ئیمەش بێزبان.

لە ۱۹۸۲/۸/۲۱ دا کۆمەڵەی پەنجەرانی گوردستان لە خەری ناوێزنگو لە
هۆلی شەهید شەهابی ناوێندی کۆمەڵە کۆنفرانسی دووھەمی بە ئامادەبوونی ۲۲۲
ئەندام بەست.

دیارە ھۆکار زۆر بوو بۆ سازدانی ئەم کۆنفرانسە بە تایبەتی کە
ناکۆکییەکانی ناو ھەناوی کۆمەڵە بە توندی تەشەنەیی سەند بوو بە پادەیک
گەشتبوو و پێزمەکانی خوارمەش، زیاتر ھەندیک لە کادیرۆ لیپرسراوکان داسی
ئەو ناکۆکییانەیان دەمەزەردو زەمینەیان خۆش ئەکرد لیکدانەوی جۆراو
جۆری بۆ بکری تا پادە تەنزیڕ کردو بە ئایدیۆلۆژیا کردنی ناکۆکییەکان کە
پێموایە زەمینەش دەریخست ئەوانە تەنیا یارییان بەووشەو قەسەلۆکەکانەو
ئەکردو خۆیان لە ناو مەزادخانەیی ھەندێ بێرۆکەیی سەواوی وەرگیراودا
ئەبێنێو کە دوا پۆزەکی لە بەرژمەندی کەسدا نەبوو.

لە ناو ھۆلی کۆبوونەووەکاندا کە پۆزانە زۆری ئەکێشا گەتوگۆی
گەرموگۆر لە سەر ھەموو مەسەلە پەيوەندیارەکانی پەيوەست بە بیرو
ئایدیۆلۆژیاو سەرکردایەتی و شیوازی خەبات و پەيوەندی و ھتد ئەکرا.

لە ھەندێ باردا پەخنەکان توند ئەبوونەو، وای لیھات ھەندێ ھەفان
لە کۆبوونەووەکان دەرچنە دەرەو لەوانە کە دواتر ئالای شۆرشیان پیکێنا.
دیاریش بوو کە لەم کۆنفرانسەدا کاریان بۆ ئەو ئەکرد لەویدا ھەندێ لە
شەکان بێتەقینەو بەلام بۆیان نەلواو مەبەستەکانیان ئالای ھێنا.

لەم کۆنفرانسەدا سەرکردایەتیەکی نوێ ھەڵبژێردرایەو:

نەوشیروان مستەفا گرایەو بە سکرێتێری کۆمەڵە، فەرەیدون
عەبدولقادر، ملازم عومەر، م. جەمال تایەر، د. کەمال خۆشناو، عەلی بێچکۆل،
مەلا بەختیار ... بوونە ئەندامی سەرکردایەتی.

له گهڻ ٺهوه شدا ناڪو ڪييه ڪان ڪه دووري فڪري وهرگر تبوو، هه ندي هه ڦاڻي له پشته وهه بوون نه توانرا چاره سهرى بنه پرتي بو دابنري بگره زه مينه له بارتري ڪرا بو ڪنهى ٺهوانهى له بنه وهه ٺهجو وٽان وهه نهينى ڪاريان ٺه ڪرد.

رؤزى ۱۹۸۲/۹/۲۵ ڪاڪ رڻو سته به پريارى سهر ڪردا يه تي گوي زرايه وهه بو تيبي ۲۱ى ڪهر ڪو ڪوه ڪو سهر تيپ، منيش دامنا بوو له گه ليدها بچم، پيشمه رگه يه ڪي ٽازام لاهو و ناوى محممه قادر سه عدون بوو، داوى ئيجا زه شوي ڪي سهر داني ماله وهى ڪرد، له ريگاي ڪاني سپي ڪه ي نزي ڪي گل زهرده ڪه و ته بو سهى جاشه ڪاني رنو ف زپ گوي زي و شهيد ڪرا، ٺمه زور ڪاري تي ڪردم وهه چوونه ڪم بو تيبي ۲۱ى ڪهر ڪو ڪوازمه ٽي له ريگا گه پامه وهه، له بازيان پي يان ووتم بهه به جيگري ۵۷ وهه له گهڻ ڪاڪ رڻو سته مه چو.

تيبي ۵۷ى سه گرمه تازه درووست ڪرا بوو، ڪاڪ وهه اب سهر تيبي بوو، منيش وهه ڪو جيگري سهر تيپ بو ٺهوي گوي زرامه وهه، مانگي ۱۹۸۲/۱۰ سهر ڪردا يه تي بروو سڪه يه ڪي بو ڪردين هي زڪ ناماده بڪهين وهه به ره وهه سهر وهه به ري بڪه وين وهه لوهي شه وهه وهه ڪو هي زي پشتيوان بو ديوى ئيران، ڪاڪ وهه اب و منيش له گهڻ هي ري ڪدا به سهر ديها ته ڪاني سنووري مه ليه ندي دوو دا به چهند هونا غي ڪ گهيش تينه ديها ته ڪاني هه رزنه و بي توش وهه لوهي شه وهه بو بيوران له ناو ئيراندا. لهوي ڪاڪ عهلي بچ ڪو ٽان بيني، لي مان پري: جي بڪهين...؟

ووتى: يه ڪسهر بچنه ٺالو تان.

به پهله خو مان گه يانده ٺالو تان، له بهر ماندو بوون زور نه خوش ڪه وتم، هه رجي ماسو لو ڪه ڪاني له شم بوو ٽازاري ٺههات، بوو بوونه خوي، ڊڪٽور ڪاميل نه ي تواني دهر زم ليبدات. له ٺالو تان ڪاڪ ملازم عومهر مان بيني. ڪاڪ سهر بازي جيگري تيبي ۹۲ى ڪويه و ڪاڪ مه حمودي حاجي فهر دج و ڪاڪ ملازم خولهى لاهوون. له بري ٺهوهى به خير هاتنمان بڪات لي مان تووره بوو. تومهر هي زي تر پيش ٽيمه چوه وهه ڪاڪ دلاوهرى ٺهحمه مه جيد لي پري سراوى بووهو خويان شارد بووه وهه، هه ندي ڪيان بريندار بوون يه ڪي ڪيان ديو هه من بوو ڪه چاوي ڪي له ده ست دابوو هه ندي ڪيان پايان ڪرد بوو وهه ندي ڪرا بوون. داوى

ئەو ھاك دلاورمان بىنى، بوو مەشت و مېرمان لەسەر بىتوانايى پېشمەرگە و دەورنەبىنن و سەرپەرشتى نەکردنى ھىز. پاشان چووينە لای ھاك ملازم عومەر و پېم ووت : ھەرچى شوينىكىمان بۇ ديارى ئەكەن، ئامادەين پەلامارى بدمەين.

شوینىكىان لە ناو دارستانىكى چىردا بۇ ديارى كردين، ھىزىكى گەورەى دوژمنى لىبوو، كە نزيك بووينەو رېگای گرتنى نەبوو، ھەر ئەو ئىوارەيش بەھوى تۆپبارانى خەستەو پېشمەرگەيەكمان شەھىد بوو، ناچار گەپاينەو ھىزەكەمان بەسەر گەردەكەى پىشتى ئالومتان و چەند شوينىكى تردا دابەشكرد، شەو دوژمن ھىرشى بۇ كردين، مستەفا سەرگەلويى لە پېشمەنەو بوو شوينەكەى خوى چۆل كرديوو، شەپكى دەستە و يەخەى سەختكراو پاشان كىشاينەو ناو ئالومتان. كاتزمير ۵۱ بەيانىيەكەى لە ئاستى ئالىمپانەو دەنگى تەقە ئەھات، ھاك ملازم عومەر ئاگادارى كردينەو دوژمن لەو ھۆلەو بەرەو قەندىل ھىرشى كرديوو، كە مامۇستا ئەنومرى لىپرسراوى ئىدارەى خۆمان و سەيد رەسولى بابەگەورە لىپرسراوى ديموكرات لەوى بوون، ئىمە بەھانايانەو چووين. سەيد بابەرەسول ھەر زوو رايكرديوو، مامۇستا ئەنومرىشمان ھەرنەبىنيەو، دوژمنىش بەرەو قەندىل پېشەرەى ئەگرد، ئىمە لە نيوان گويىزى و ئالىمپان سەنگەرمان لىدا، دوژمن قەندىلى گرتو بەرەو لای ئىمە گەپاينەو بىتەو ھىزەو لەو شوينانە ھىز بەجىبەللى، پېشەنگى ھىزەكەى دوژمن پارتى و پاسداران بوون لە ئىمە نزيكبوونەو، چادى مائە رەوندەگانىان بە ئارپىجى ئەسووتان. روو بەروويان بووينەو شەپكى سەختمان كرديو ئەوان گوريزمىان كردي، تەماشامان كردي بەدەم راکردنەو بىزىكى سوورىان فراند، تەقەمان لىكردين، يەككىيان لىكووزراو لاشەكەيان بەجىبەشت كەچى بىزەكەيان ھەر برد.

كاتزمير ۷۱ ئىوارە جەبەكەمان تەسلىمى ھاوپى كاو مەخمورى جىگىرى تىپى ۸۶ ھەولير و سەرباز جىگىرى تىپى ۹۲ كۆپە كرديو بۇ ئالومتان گەپاينەو، پاش دوو رۆژ جەبەكەى پىشتى ئالومتانىان بىسپاردىن. دوژمن

ھېرشى ھىنايەۋە سەرمان، دوو رۇز نەمانھېشت يەك بىست بېنە پېشەۋە. دوايى
 تىپى ۵۱ گەرميان ئىمەيان گۆرى. كاتزمىر ۱۱ شەۋ خەبەريان ھىنا
 كەھىرشىيان لەسەرە. كاك ملازم عومەرداۋى كىرد ھىزىك سەربخەين،
 كەرتىكمان نارد بۆلايان، ھىرشەكە زۇر بەربلاۋىو، كاتزمىر ۲ شەۋ داۋايان
 لىكرىدىن ھەموومان خۇمان كۆبكەينەۋە بىچىنە زىنۋى زىندان لەۋى كاك ملازم
 عومەرو مەلا خەسەنى شىۋەشەلى قەسەيان بۆكرىدىن، لەۋ كاتەشدا تۆپبارانى
 خەست ئەكرىين، لە پوومان نەئەھات قەسەيكەين. پاشان ھىزەكە بەشەش كراۋ
 دامەزراين بۆ لىدانى دوژمن. دوايى نيوكاتزمىر ھىرش دەستى پىكرىد، شەپەكە
 زۇر قورس بوو تاكاتزمىر ۱۱ پىش نيوپۇرى رۇزى ئايىندە بەتوندى بەردەوام
 بوو، بەجۇرىك پىشەمەرگەۋ پاسدار تىكەل بوو بوون، پىشەمەرگە سەلام مەلا
 ھۇمەرى بە قۇناغە تەنەنگ لە پاسدارى داۋ قۇناغەكە شكا، لە كاتزمىر ۱۲
 نيوپۇدا شكاين، بەرەۋ دىي كۈنەمشكى كىشاينەۋە، كاك ملازم عومەرو كاك
 ئازادى سەگرمەۋ كاك حاكىم عومەرمان لەگەل بوو لە پىشتى كۈنەمشكى
 لەنگەرمان گىرتو سەنگەرمان لىدا، دوژمن چوۋە ناۋ ئالۇمتانەۋە، تىپى ۵۱
 ھەۋرامان ھىزەكەي ئىمەيان گۆرىۋ دوژمن ھىرشى بۆكرىد، برادىرمان لىيان
 دانو زىيانىان پىگەيانىدو چەند چەكىيان دەستكەۋت بوو، ئىمەش دوو
 شەھىدەمان دا. ئەمە لە رۇزى ۱۹۸۲/۱۱/۲۴ بوو. ئىتر ھىزەكەي ئىمە بۆ
 خەسانەۋە بەرەۋ مامكاۋى رۇشىتىن.

رۇزى دوايى ھەقۇل مام جەلال ناردى بەدواماندا، لە رىگا توۋشى
 ھەندىك پىشەمەرگەي تىپى ۵۱ گەرميان بووين، ۋوتيان: ھەقۇل مام جەلال كاك
 سۇرانو كاك عومەرى براى شەھىد سىروانى سزاداۋە، ئىۋمىش توۋش ئەبن.
 بەلام ئىمە باكامان نەبوو، كەمۋكۈرىيەكىۋامان نەبوو تا سزا بدىرىين، گەشىتىنە
 داۋداۋى بە پاسەۋانەكەي ھەقۇل مام جەلالانۋوت كە پىيى بلى مەحمود
 سەنگاۋى ھاتوۋە، چوۋىنە ژوۋرەۋە بە گەرمى بەخىرھاتنى كىردىن رىزى
 زۇرى لىگىرتىنۋ سوپاسى خۇپاگرى كىردىن. كە زانىمۋمىزەمان لەبارەۋوتەم، مامە
 پەنگە بەرىرتان لە بارەى برادىرمانى گەرميانەۋە ھەندى ھەۋالتان پىگەشىتىن،

بەو شېۋىيە نىيە، ووتى: نەخىر پىياۋى ئازا خەللات ئەكرى، پىياۋى ترسنۆكىش سزانەدرى.

پاشان كابرايەكى قسەزل ھات بەكامپرايەكى فېدېۋەۋىنەى گرتىن، گىفتوگۈى لەگەل كردين.

باش چەند رۇژىك حەسانەۋە دىسانەۋە رەۋانەى جەبھەى پىشتى كۈنەمشكى كراينەۋە. ھەفتەيەك لە ژېر تۇپبارانى خەستدا لەو بەرزاييىانەدا مايئەۋە، پاشان سەنگەرەكانمان تەسلىمى كاك ملازم خولە كرد كەھىزەكەى كەم بوو، زنجيرە سەنگەرەك كە بە ۲۸ پېشمەرگە پېر ئەكرايەۋە ئەو بە ۶ پېشمەرگە دابىنى كرد بوو، زۆر مەترسى ھىرشىشى لە سەر بوو.

ئېمە چوۋىنە كۈنەمشكى، جەلەكانمان شوشتولى خەوتىن، كازىۋەى بەربەيان بە كۆمەل دەنگى ئارپىجى ئەھات، كاك ملازم عومەر پىنى ووتەم: ھىزىك بېبە بۇ يارمەتى ملازم خولە. بە جلى تەرۋە لەگەل ھىزەكەدا سەرگەۋتمەۋە، كە چوۋىنە ناو سەنگەرەكانى ۶ كەسەكەى ملازم خولە، تەماشاش ئەكەم خۇى پېكرارەۋە پىشتى شكاۋە، دوو پېشمەرگەى شەھىد بوون و دوانىش برىندارن، تەنيا يەككىيان ساغ بوو، سەنگەرەكانى ترىش زۇرى گىرابوون. شەرى ئېمە و دوژمن لە دوورى چەند مەترىكەۋە دەستى پېكرد. برادمانى دىموكرات ۱۵ پېشمەرگەيان نارد بۇ پەلاماردانى دوژمن خۇم لەگەلئانا چووم، ئەۋان نيازى شوپىنكىيان ھەبوو، گوايە پىشتىگرى لىيە، كەچى ھەموو جامانە سوور بوون و كۆلەپىشتىيان بەكۆلەۋە بوو، بەلپىر سىراۋەكەيانەۋوت: ئەۋانە پىشتىگرى نىن و پارتىن. ھايىن لە ژېر دەستىيان باچەند پېشمەرگەيەك لەسەر ئەو گىردە بچوۋەكە بىيئەۋە تانەگەرپىيەۋە، ھەر كە جوۋلاين لە ھەر چوارلاۋە دراينە بەر ئارپىجى و چەكى سووك، لە شوپىنكىدا دامەزراين شەپ تائىۋارە بەردەۋام بوو شەھىدىك و چوار برىندارمان داو ئىنجا كىشايەۋە بۇ پىشتى دۆلەتو. لە سىرەمىرگ و دۆلەتو چەند رۇژىك پىشوومان داو دىسانەۋە رەۋانەى پىشتى گۈيزى و كۈنەمشكىيان كردينەۋە لەۋى سەنگەرمان لىدايەۋە. كاك ۋەھاب و مامەپىشەيان ناردە لامان. لەبەرئەۋەى پىۋىستىيان بەپېشمەرگە

بوو نەيان گۆپىن لە ھەمان كاتدا بېريارى ھېرش كردنە سەر دوژمن درا، بەپيى نەخشەيەك لە نيوان كۈنەمشكى و ئالۆتەتاندە لە دوو قۆلەو پەلامارى دوژمن دراو زىيانىكى زۆرى لىكەوت، دواى ئەنجامدانى چالاكىيەكە گەراينەو چىاي نيوان گۆپىزى و دۆلەتووو كۈنەمشكى لەوى شوپىنى خۇمان گرت و ماينەو.

تاكۆتايى مانگى ۱۹۸۲/۱۱ شەپ بەردەوام بوو. دنيا زۆر سارد و سەرمایەكى سەخت بوو، بەفرى زۆر بارىبوو، حالى پېشمەرگە زۆر شەپبوو، خىومتەكانمان ھەمووى كەوتبوو، بەجىھاز لەگەل ھەقال مام جەلال قسەمان كرد و مەزەكەمان بۇ شىكردەو، ھەقال مام جەلال لەو ئەمداووتى: ھەركەسى بېتەخوارەو بەخائىن لەقەلەم ئەدرى. لە ناو ئەو بەفر و سەرما و سۆلەيەدا ماينەو، ئىوارەكەى ھېزىكيان بۇ گۆپىنمان نارد، كە دابەزىن بۇ دۆلەتوو خواروو و زوورى خۇمان نەئەزانى.

لە كاتى ئەو شەپانەدا ھەقال مام جەلال جەند جارىك كۆبوونەوى پىكردين و ئەيھەژاندىن بۇ بەرگرى كردن و پووبەروو بوونەوى دوژمن و لە ئەركەكانى سەرشانمان ئاگادارى ئەكردىنەو.

لە راستىدا ناردنى ھېزى پىشتىوان لە لاىەن (ى.ن.ك) لەو كاتانەدا ناوەرۆكىكى سىياسى گرنكى ھەبوو بۇ دىفاعكردن لە خاكى كوردستان لە كاتىكدا داگىرەكرانى كوردستان لە ھەولتى كاولكارى و كوشتنى خەلكەكەى و خەفەكردنى شۆرەكەى و لەناوبردنى ويست و ئارەزووكانى كورد بوو.

لەم پووەو پېشمەرگەكانى (ى.ن.ك) بەوپەرى خۇراگرى و فېداكارىيەو لە سەنگەردا بوون و بەرى شالۆى درندانەى دوژمنيان ئەگرت و بە خوپىنى سوورىيان كەژ و بەندەنەكانى كوردستانيان ئەنەخشان، بەلگەى يەك ئاوات و ئامانج و خەبات لە پىناوى رزگاريدا بەگوپى خەلكى و جىھاندا پېشان ئەدا.

ھەلۆپىستى سىياسى ھەرئەو نىيە تەنيا دروشمىك لەسەر لاپەرەى رۆژنامەو گۇفارەكاندا بنووسریتەو، بەلكو بەكردەو، بە بەرگرى پېشمەرگانە، بە گيان بەخشىن، مەسەلەكان يەكلا ئەبیتەو، بۇ ئەو رۆژگارە ناردنى ھېزى پىشتىوان و بەشدارىكردنى (ى.ن.ك) دەورىكى بەرچاوى ھەبوو لە دۆستايەتى و

پشتگیری هیژە شۆرشگێرەکانی کوردستاندا، ھەروەھا دابیکی شۆرشگێرانی
داهینا لە سنوور برین و بە ھانا چوون و یەكخستنی ھەلۆیستی ستراتیژی
شۆرش کوردستان.

لە مانگی ۱۹۸۲/۱ دا بوو لە گۆبوونەومیەکی سەرکردایەتیدا برپاری
دامەزراندنی مەلەبەندەکان دراوەکو پێکھاتەییەکی نوێی کارکردن و دەسەلات
بەرپۆڵەبەردن لە ناوچەکانی ژێردەسەلاتی شۆرشدا کە قۆناغەکە ئەوێ
ئەخواست بەرنامەریژییەك بۆ پەڕەوکردنی کارنامە توندوتۆڵتر کردنی
ئەرك و کار پاپەراندن.

کوردستان گرایە چوار مەلەبەندەو:

۱. مەلەبەندی یەك: لە حاجی مامەند دانراو سنووری کارکردنی: شارباژێر،
شارمەزور، قەرمەداخ، گەرمیان.

۲. مەلەبەندی دوو: لە سەرگەڵو دانراو سنوورەکی: دۆلی جافەتی، سلیمانی،
کەرکوک بە دیوی جادە چەمچەمال - کەرکوک دا.

۳. مەلەبەندی سێ: لە وەرتی دانراو سنوورەکی: بناری قەندیل، بالەکایەتی،
پشدر.

۴. مەلەبەندی چوار: لە باليسان و سنوورەکی: خۆشناوتی، ھەولێر و دەورو
بەری.

پێکھاتە مەلەبەندی بریتی بوو لەم بەشەکانی خوارەو:

پێشمەرگایەتی، گۆمەلایەتی، دارایی، راگەیاندن، دادگا ...

لێپرسراوانی پێکخراو و لقی پێکخستەکانی گۆمەلەو شۆرشگێرانیش بەشدار
بوون تیايدا.

لە سنوری ھەر مەلەبەندیکیشتا گۆمەلەك تیپ ھەبوون کە زۆرتر ھەر
مەلەبەندی ۶ تیپی بەرئەکەوتو ژمارە تیپەکانی ھێزی پێشمەرگە گەشتبوو
۲۰ تیپ. ژمارە پێشمەرگە ھەر تیپیکیش لە سنووریکەو بۆ سنووریکێ تر
ئەگۆرا، تیپی ۱ ھەبوو لە ۱۰۰ پێشمەرگە کەمتری ھەبوو، تیپی ۱ ویش ھەبوو
۲۰۰ پێشمەرگە زیاتری ھەبوو، زۆرتر ئەو تیپانە کەوتبوونە ناوچە

تەمەسمەۋە لە گەل دوژمندا ژمارەیان زۆرتر بوو واتە تاگو بەرەو خوارەووە بێت
ژمارەى پېشمەرگە بەرچاو تر بوو تا سەرەوتەر.

لە هەموویشى گەرنگتر پېش دامەزراندنى مەلەبەندەكان ئەنجومەنى
دیهات دامەزرا كە بە ڕینگەیهكى دیموكراسیانە لە سنورى هەر دییهكداو لە ناو
خەلكەكەى خۆیدا ئەنجومەن هەلئەبژێرا بۆ ڕایكردنى كاروبارى خەلكى وەكو
مومارەسەیهكى دیموكراسیانە بۆ كەمكردنەوى ئەركى كادیرەكان و پېشمەرگەو
كەمتر دەستومردانە ناو كاروبارى جەماوەرییهو.

لە راستیشدا دامەزراندنى مەلەبەندەكان بەو شێوازه نوێیه واتایهكى
ترى ئەبەخشى كە بە یاسایى كردنى دەسەلاتو بریارەكان بوو، جگە لەموش
جۆره ڕێگرییهك بوو لە كردهوى هەندئ كادیرو بەرپرسی نەشارمزا لە كارو
بارى هاوولاتیان، ئەمەش پەرۆشى یهكێتی دەرئەخست بۆ ڕێكخستنى
دەسەلاتو خزمەتكردى هاوولاتیان و پاراستنى مافەكانیان.

چونكە لە نیوان كادیرو فەرماندهى پېشمەرگەشدا هەمیشە بگهرو
بەردە هەبوو لە سەر كارى ئیجرائاتى جەماوەرى، هەریهكە خۆى بە دادومرو
بریارەدر ئەزانی، بگهرو زۆرجاریش لە ڤهق یهكتریدا ئیجرائاتى لایەلا ئەكراو لە
سزاداندا جیاوازی دەرئەكەوت لە بەرامبەر گرتنى كەسیكدا.. هەرچەندە
زۆرجاریش ڕێنوینى دانەبەزى بەلام هەر تیمارى ئەو دەردهى نەئەكرد كە
پەيوەندى بە نەخۆشى دەسەلاتداریهو هەبوو.

لە مانگی ۱۲/۱۹۸۲ بەبرپاری سەرگردایهتی گەراپنەوه ناوچهكانى
خۆمان، ڕۆژى ۱۶/۱۲/۱۹۸۲ خەبەرمان پێگەیشته كە پېشمەرگەكانى تیبى ۵۱
گەرمیان داستانى پیاژهجاریان ئەنجامداوه، مەدرەعەیهك تێكشكێنراوه و بیست
پارچه چهك و بیست سەرباز بە دیل گیراوه كە بۆ یهكەم جاره شەڤى بەو
شێمیه بکړئ و پېشمەرگەش بى زيان بى و کوپتەر نهیهت و دوژمن به هانای
هێزهکەیموه نهیهت كە لە پەناى ناحیهى تیلەكۆدا بوو هەرچەندە ڕۆژى دواتر
ڕژیم چوو بووه شوینی شەڕهكە و خەلكى دییهكەیان كۆ كردبووهو بۆ
ئیجرائات كردن بەلام دواتر وازیان لێهێناوون.

سالى ۱۹۸۳

بە دەم ئەمەيلاكى و شەپانەمە كەوتىنە ناو ئاۋو ھەۋاي سالىكى تازەمە
بە ھەۋاي ئەمەي لە پەۋى پېشمەرگايەتتەمە گورزى باشتر بوشىتىن و لە
پەۋى سىياسىشەمە گوشارى زۆرتەر بىخەينە سەر دوزمەكەمان چونكە لە شەپكى
سەختى مائۇيرانكەردا بوو بەرامبەر بە دەلەتەك كە گەلەكۆمەي نىو
دەلەتتەي لە سەر بوو، ھەروا بە ئاسانى لە مەيدانى شەپدا خۆي نەئەدايە
دەستەمە. كە بە پەۋى ئىمە ئەمە پەيۋەندى نىيە بە لايەنى بەرنامە چاكى
كۆمارى ئىسلامىيەمە بەلكو بەشەكى ۋەكو تەھدەدايەك ۋابوو بەرامبەر بە ھىزى
داگىرگەر، خەلكەمەي ئىران پىيان خۇش نەبوو خاكەكەيان داگىرگىرئو
چارەنووسيان بىكۆزىتەمە، بۆيە بەرگىريان ئەكرد ئەگىنا مەرج نىيە ھەمەو
خەلكى رۆيەمەكەيان خۇش بویت ئەگەر چى بەشەكى زۆرىشيان دەرويشى
خومەينى بوون يان ھەر ھىچ نەبى پىگەيەكى باش لە پەۋى شىعە گەرىتتەمە
دامەزراپوو بە ئاسانى لەق نەئەبوو.

سەرەتاي مانگى ۱۹۸۲/۲ بوو، ھەندەك زانىاريمان چىنگ كەوت كە
پۇلىسەك بە ناۋى جەزاي گومرگ پەيۋەندى بە پېشمەرگەكانەمە كىردوۋە
بەئىنى داۋە گومرگەكەي سلىمانى بەدەستەمە بدات، يەك دوو شەو لەسەر يەك
برادەران چوون بۇيان پىكنەكەوت، جارىكەش خۇم چووم ھەر جووت نەئەبوو..
كارەكەيان ئەنجامداۋ ھەفتا كلاشىنكۆف و كۆمەلئ دەمانچە دەستەكەوت بوو،
ئەم كارە دەنگىكى باشى ھەبوو سەرگەوتنىكى چاكەش بوو كە دوزمەن ھەرگىز
بۆنەمە نەئەچوو ئەمەي لىبىرئ.

دۋاي ئەم چالاكىيە پەۋى ۱۹۸۲/۲/۶ زىمە ھىناۋ لە دىي خاۋى گواستەمەمە،
كە ئەكەۋىتە بنارى سەگرمە و دىيەكى خۇش و خەلكەكەي زۆرچاك بوون، بەمە
بۆنەيەمە ماۋەي چەند پەۋىكى كەم ئىجازە بووم.

ھەرچەندە ژندارى و مالدارى له زەمەنى پېشمەرگاپەتیدا ئەرکیکی قورس بوو ئەوەی بەرپەمەنى له یواری کاری پېشمەرگانەدا ئەتوانرئ ئەنجامبدرئ له کاتی ژندارىدا کەمتر دڵگەرمی ھەبەو بەلکو بە کۆمەڵیک کۆتوبەند ئابڵۆقە ئەدرئ.. من بەشیمان نەبووم ببە خاوەن ژن و بچمە ناو ئەو تەلبەندەدوھ کە بەرنامەپەکی ژيانە، کەچی تامی ژن ھێنان لەم واقعە تفتوتالەدا حیاواژە لەگەڵ کەسیک لە دەرەوێ ئەم واقعەى ئیمە بیهێنئ.. ئیمە ھە پۆژیک لە شوێنیک بووین، ھەر پۆژەى لە ناو تەپۆتۆزى شەپرو ھێرش و ئەمسەر و ئەوسەردا بووین بەلام بۆ ئیمە ئەم کارە تامەزرۆی تاییبەتى ھەبوو چونکە ئەرکیکی نیشتمانی بوو، ژن نەبوو پێگر لە جێبەجێکردنى ئەرکەکانماندا.

لەو پانتایی گەرمیانەداو لە پۆژی ۱۹۸۲/۳/۸ دا ھیزەکانی گەرمیان لە دەشتی سەرھەلادا داستانیکى تازمیان تۆمارکرد، کاتئ ھیزیکى گەورەى پۆژیم بەلامارى دئى سەید جەژنى ئەدەن لە لایەن کورە دلیژەکانى تیپی ۵۱ ی گەرمیانەو ھێرشیان کرایە سەر و سەرەپرای نابەرەمبەرى ھیزەکەى دوژمن لەگەڵ ھیزی پېشمەرگەدا دوژمن خۆی پێرانیگرا، مەیدانى شەپەکەیان بەجێھێشت زيانیکى زۆریان لیکەوتو بە دەیان کوزراو و برینداریان ھەبوو جگە لە گرتنى تانکیکی بەرازىلی و ۳ جیبى سەربازى و سووتاندنى یەك ئیشاو گرتنى ۱۹ پارچە چەکی جۆراو جۆر. ئەم داستانە گەورەپە بە خوێنى پېشمەرگەى ئازاوەلى گلائی نەخشینرا.

ھەر لەو کاتەدا لەگەڵ کاک ئاواتى شیخ جەناپدا جەولەپەکی بە پەلەى ناوچەى جەباریمان کرد، پاش گەڕانەو بەھۆى ھەندئ کێشەو نەھقلى تیپی ۵۵ قەرەداخ بووم کە دەوروبەرى ۱۹۸۲/۳/۲۰ بوو چوو مەو ھە بۆمال.

ھەر لەو کاتانەدا بوو داواى ھیزکرا بۆ سنوورى شاربازێر، دیار بوو بەپێى ھەندئ زانیاری جموجوولیکیان بەدەستەو ھەبوو بۆ ئەنجامدانى چالاکیەك. منیش پێم ناخۆش بوو لە مائەو ھەو پېشمەرگە بۆ شەپ بچن،

جوومه شاربائزير، نامه يه كم بۇ ليپرسراوى مهلبه ندى يهك كاك مهلبه ختير
نووسى كه به خؤم و دهسته كه مهوه نامادمين و بچينه كوئى...؟.

ئەوئىش ئاراسته ي لاي كاك مستهفا چاوره شى كردين له به ره ي
مامه خه لان، لهوئى هيزه كاني جود له به مرزاييه كاندا سهنگه ريان ئيدابوو. به ره ي
شيوى مهريان دا به ئيمه و به ره ي لاي چوارتايىش به كاك مستهفا و كاك عادل و
كاك نازمى همه ي سليمان.. چهند رۇژيگ به هاومن لييان دايىن و ئيواره ي
رۇژى ۱۹۸۳/۴/۱۴ په لاماريان دايىن، به لام ئەوان ئەوه نه بوون بتوانن به هاسانى له
سهنگه ركه گمان دمرمان په رينن و له هه قمان بيىن. پاش ده رۇژ به پيى نه خشه و
برپاريگ به يانييهك كاتزمير ي به ياني هيرشمان كرده سهريان و كهوتينه ناو
بۆسه گانيان، شەر به خه ستي ده ستي بيكرد تاكاتزمير ي ئيواره دريژه ي كيشا،
دواي ئەوه هيرشيكى قورسمان بۆكردين بۇ تەفروتوناكردينان له ئەنجامدا شكان و
له سهنگه ركه گانيان دمرچوون، هيزيگمان ناره ريگاي كسانه وه كه يان، ئەوه ي
كوژرا كوژرا، ئەوى تريشى به ديگير، شهو له مامه خه لان مايينه وه، به يانييه كه ي
هيرشى گشتى كرا بۇ سهر هه موو سهنگه ركه گاني تريان. تاجايى تاليهر راوئران و
له وئيشه وه خويان كرده وه به ناو ئيرانداو شه ركه كوئايى هات، پاشان
كه رايينه وه ناوچه ي هه رداخ.

سان
شكه
سان
ناستانزار
به

شايانى باسه رۇژى ۱۹۸۳/۴/۱ كاك سامان و برادمرانى كه رميان به سى
ئۆتۆمبيله وه ئەچنه دىي قهيتولى سهر به ناحيه ي قادركه رهم بۇ چاوپيگه وئنى
مامه ريشه به لام ئەو نه هاتبوو، به لكو ئەو رۇژه ئەو له دىي مه سويى سهر چه م
بوو له زه ماوه ندىكى ئەويدا به شدارى كرديوو.. ههر كه برادمران له دىي قهيتول
دەرئەچن، سى كۆپتەر ئەگاته سهريان، به په له خويان ئەگه يه ننه ناو دىي
هه رپينه و دائه مه زرين، دواي ماوميهك چهند كۆپتەريكى تر دىن و له دهوروبه رى
ديكه هيز دائه به زرين، كاتزمير ۸ ي به ياني ئەبيى له بهر كه مى پيشمه ركه و كه مى
تەقه مه نى سه رمئا ده ست ناكه نه وه و خويان مات ئەكه ن تاكو ئەچنه
به رده ستيان، دوژمن دى هاومباران ئەكه ن و وورده و وورده نزيك ئەبه نه وه،

کۆپتەرەکانیش ناگری رقیان دائەبێژنە سەر ئەو دوو دڵدارە توند باوەشیان بەیەکدا کردوو: پێشمەرگەو دێی گەمارۆدراو ... لە سەر و خوارەو ناگربارنە، لە ناو پەشەبەلەکی ئەم ناگربارانەدا پێشمەرگەو خەلگی بەئەمەکی هەپێنە دامەزراون و بەرگری ئەکەن، تیری دەست و دەروونیان ئەهاونە گیانی دوژمنەو، عەسری ئەو ئیوارە لە شاخی زەنووڕەو سێ پشنگیری دێنە خوارەو کە ئەزانن لەدیکەدا شەپەرەو کۆپتەر دالان گێژیانە، لێو لەی تەنگەکانیان ئەکەنە کۆپتەرەکان. لەمە دوژمن ترسی هاتنی هیزی پشتیوانی لێنەنیشی و بەپەلە هیزەکی کۆئەکاتەو تانزیکێ ئیوارە ئەیگۆیزیتەو شەپەرگە تەواو ئەبێ. ئەمە دوو شەری ناو دێیە لە سنووری تیپی ٥١ ی گەرمیان دوی شەری عەلیان کەتووشی کاک عادل و برادەراڤانی هاتبوو، بە داخیکێ زۆرەو لەم شەپەدا گیانی بەرزێ کاک ئەیوب تالەبانی برای شەهید سێوان ئەگاتە کاروانی سەرورەو دوی تەواو بوونی شەپەرگە تەرمەکی ئەبەنە گۆرستانی دێی بانی مۆردو لەوئ ئەنێژری.

هەرەوگەو و تەمان جود لەجمو جووڵدا بوون، دیارە ئەو کارەشیان لەلایەن سەرکردایەتی (ی.ن.ک) چاودێری ئەکرا، بۆ ئەوەی ئەو نەخشەیان سەرەنگری لە هەموو لایەکەو هیز بۆ سەرکردایەتی پەوانە کرا. ئەو کاتەش هیزەکانی ئێمە لە شاربازێر لە شەپەدا بوو لەگەڵ جوددا.

ئەو هیزانە گەشتبوونە سەرکردایەتی بەسەرپەرشتی کاک نەوشیروان بەرەو جیای قەندیل بەرپێ ئەکەون کەبارەگاڤانی لایەنەکانی جودی لێبوو.

بەپێی نەخشەیهکی ئامادەگراو رۆژی ١٩٨٣/٥/١ هێرشیکێ بەربلاو کرایە سەر هیزەکانی جود لەقەندیل کەبریتی بوون لە هیزەکانی پارتی و حەسک و حەش، لەماوەی ١١ کاتژمێردا هیزەکانیان لە شوێنە سەرەکیەکانیان تەفروتوونا کران و دەست بەسەر بارەگاڤانیان و کەرەسەو کەلو پەلەکانیان گراو ئەو ناومیان

دوروو پشتی دیوانه و باوه خوشین، حشع فیلیکیان له کاک مهلا بهختیار کرد
گواپه ئهوان وهکو لقی سلیمانی و گهرکوک باورپیان به شهر نییه و داوی
دانیشتنیکیان کرد، کاک مهلا بهختیاریش بهمه رازی بوو، هردوو پیکهوه
دانیشتنیان کرد، وهفدی مهلبهندی یهکی یهکیتی بریتی بوو له: کاک همهی
ههردج و ماموستا نهنورو مهلا برایم. وهفدی حشعیش بریتی بوو له: کاک
بههانه دین نوری و کاک عه بهی مهلا ههردج و چهند کهسی تر.

دوای گفتوگو له نیوان ههردوو لادا پیکهوتنیک مۆرکرا. هیشتا
مره که بهی نیمزاکانی پیکهوتنه که ووشک نه بووه و حشع پهلاماری دینی
دوکانیان داو مام دهروشیان گرت، پاش ماومیهک بهریاندا. که بهمه مان زانی
خۆمان کۆکردوه و پهلامارماندان، تهقچه بهربابوو، یهکیکیان لیکوژرا، بۆ
شهوێ دووهم خۆیان پێ رانهگیرا و ناوچه کهیان به تهواوی چۆلگرد.

لای ههمووان ناشکرایه جود بهههموو بالهکانیهوه له دزی یهکیتی
نیشتمانی کوردستان درووست بوو نهک وهکو پئوپیستییهکی قوناغه که و بۆ
پرکردنه وهی بۆشاییهکی سهربازی. سیاسی، ههموو لهوه نهگهراپان به
راکه یاندنیش له ناوهوه دهرهوه دسهلاتی (ی.ن.ک) لهناو بهرن و بگهردیان
شتی نارهاویان نه دایه پالی، بۆ ئهم مه بهستهش نه خشی پهلاماریکی کوتوپری
بهربلاویان بۆ سهه مهلبهندی سێ و سهه کردایهتی و پاشانیش مهلبهندهکانی تر
دارشتبوو، بهلام ئهو نه خشی و خهونهیان ناشکراوو، به زبانی خۆیان تهواو
بوو. وهنه بێ ئهم کاره یهکیتی ههروا له خۆیهوه هاتبیت و نارمزوویهکی
عهسکهرتاریانه بێت بهمه بهستی گۆنترۆلکردنی ناوچهکانی دسهلات و
دهرپه پاندنی لایه نهکای جود که چهندین جاری تر ههولی داوه لهگه ئیاندا
به پیکهوه ژبانی ناشتیایانه له کۆری خهباتدا و له سهنگهری دژایهتی دوژمنی
سههه کیدابن دوور له پیکادانی ناوخوا و نه پسانی تاله دهرزووی په یومندییهکان که
له قازانجی دوژمندا بوو. دیاره ئهوهی چال بۆ بهرامبه ره که یه لیکه نێ خوی
تی نه کهوێ، ئهمه له ناوهرۆکدا گاردانه وهی ئهو ههلوێست و بهرنامه

پیلانگېرپىيەى جود بوو گەزۆر بەنھېنى گارى بۆ نابووتکردنى يەگىتىو دوورخستنهووى لەمەيدانى خەباتدا ئەکرد. ئەوان يان بىئانگابوون يان خۇيان گىل ئەکرد لەووى كە يەگىتى بەئاسانى ناشكىو لای خۇشيانەووە ناتوانن بىرى پاوان خوازيان جېبکەنەووە كەلەبنەرەتدا بۆ لەباربردنى ھەلومەرچى نوئى شۆرشى نوئى بوو، چونكە ئەوان مەبەستيان نەبوو گوانووى خەبات بە ھىمەتى رۆلەكانى گەل گەرم وگورپ ئاودەدان بىت، بەلگە بۆ ئەووە ھاتبوونە ناووەو خەينرابوونە ناومندەكەووە تا رېگىرىن لە بووژانەووى ھەستى شۆرشگېرىو كۆسپ بن لەبەردەم كارنامەى بەرگرى لە مانەووى كورد دواى ئاشبەتالىكى ئابروو بەرانە. ئەگەرچى لە دوا ئەنجامدا ئەم شەرە كارەساتىك بوو يەگىتى لای خۇيەووە پىيى خۇش نەبوو ھەنگاوى بۆ بنى، بەلام كە ئەوان تانوپووى ئەو كارەساتانە بچىن و لە بەرزىيەووە گيانى كورد بۆ جارىكى تر فرى بدەنەووە دۆزەخى ئاومىدى، بۆيە جگە لە ھەولتى تىكدانى ئەو تىكدانە رېگايەكى تر نەبوو.

پاش ئارام بوونەووى دۆخەكە ھىزەكان ھەريەكە بەرمو شويىنى خۇيان گەرپانەووە. ئەووى لەم رۆووەو سەرنج رانەگىشى بەعس وەكو چاودىرېك تەماشای ئەمومزەعەى ئەکرد و لەو كاتانەدا ھىچ جۆرە ھىرش و پەلامارىكى نەبوو بۆ سەر ھىزى پېشمەرگە، لە لايەكى تىرشەووە بۆى رۆون بوووەو كەدەسەلاتى (ى.ن.ك) سەرچاومىەكى لەبن نەھاتووە پشتىوانى گەلى كوردى لەگەندايە.

شەوى ۲۸ - ۲۹ / ۱۹۸۲/۶ دەستەيەك پېشمەرگەى قارەمانى سنوورى شارباژېر بۆ ئەنجامدانى كارى پېشمەرگانە چووبوونە ناو شارى سلېمانى و لە گەرپانەوھياندا بە سوارى تراكتەرەووە لە دەرەووى دىيى قېگە، بىئاگا لەووى دوزمن پىيى زانيون، ئەكەونە ناو بۆسەى دوزمنەووە، گرى ئاگرى ئارپىچى و تەفەنگەكان ئەو شەومزەنگە ئەكەنە رۆزى رۆوناك. ديسانەووە لە زەماومندى خۆ بەختکردندا پۆلىك پېشمەرگە گيانيان بەخشى كە ۱۷ پېشمەرگەى دىسۆزى

خاك و گەل لە ئاسمانى شۆرشدا ئەبنە چراخانك. ئەمانە بە شەھىدانى قەرگە
ئەناسرېن، شاعىران و نووسەران بە سۆزى شىعراوييان بە بالايانا ھەلنەدەن و
چەندين پارچە شىعرى جوانيان بۆ ووتراو متەوہ.

دواى ئەوہى ھىزەكانى (ى.ن.ك) لە مەئبەندى سى و چوار ئەگەرپنەوہ
سنوورەكانى خۇيان، جود ئەم ھەلە ئەقۇزنەوہ و جارېكى تر لەو ديو
سنوورەوہ خۇيان كۆنەكەنەوہ و سەرەتاتكى ئەكەن بۆ بەلاماردانى شوپنە
كۆنەكانيان كە لەژىر دەسەلاتى ھىزەكانەماندا بوون.

ناوەرەستى مانگى ۱۹۸۳/۸ ھىزەكانى (ى.ن.ك) جارېكى تر خۇيان
سازدايەوہ بۆ راوانانيان، ئەمجارەش شەپكى توندوتىز كراو داستانى سەرگەوتن
تۆماركراو ديسانەوہ بەسەر و گوڭلاكى شكايەوہ لە جىاى قەندىل
ھەلگەنرەنەوہ ناودىوى سنوور كرانەوہ، يەككە لە فەرماندەكانى ھىزەكانى جود
بەناوى ھەسۆ مىرخان لەسەر شاخى كۆنەكۆتر كوژرا، لاى يەكئىتەشەوہ
فەرماندەى قارەمان كاك نازمى ھەمەى سەلیمان لەم پىكادانانەدا گيانى
بەخشى و گەيشتە كاروانى پىرسەر و مەرى گەلەكەمان. دواى ئەمە ھىزەكان
گەرانەوہ ناوچەكانى خۇيان. جىي و مېر ھىنانەوہ مە ھەر لەگەل ئەوہى جارى
يەكەم جود لە ناوچەكانى مەئبەندى سى و چوار دەرگەران بەشك
لەسەر كرەپەتەى يەكئىتى چوونە ئەو ناوہ، بارەگاكانى دۆلى نۆكان و زەلى و
تۆزەلەو ناوژەنگ گۆيزرانەوہ بۆ باوزى، ھەرگە بارەگاكان لەوى جىگىر بوون،
دوژمن پەلامارى ئەو ناوہى داو شەرى سەخت بەرپابوو، زيانى زۆر لەدوژمن
كەوت، پاشان بارەگاكان لەو ناوہ بەسەرپەرشتى مامۇستا جەمال تاھىر
گۆيزرانەوہ بى ئەوہى دوژمن و دەستيان بخت بۆ دىھاتەكانى خەتئ و باليسان لە
بەرى خۆشناومتى.

دواى ئەوہ بىر لەوہ گرايەوہ كە لە ناوچەى خۆشناومتى يەكئىتى جى پىي
خۆى بكا تەوہ و زياتر رۆلى خۆى ببىنى لەم كاتانەشدا دوژمن وىستى يەكئىتى
لەم سنوورەشدا ئاسوودە نەب و بارەگاكانى بکەوئە ژىر ناگرى لوولەى چەكە
ھۆرسەكانىيەوہ، بۆيە رۆژى ۱۰/۱۲ دوژمن بە ھىزىكى زۆرى سوپا و جاش بە

پالېشتى تانك و فرۆكەى سەربازىيەو پەلامارى دۆلى باليسانى دا كە بارەگاي
هيزەكانى يەككىتى لىبوو. هيزشەكە بە جۆرىك فراوان بوو هيزەكەى دوژمن
توانى پىشپەوى بكات و بگەيەتە مېرگەسەرو بەمەش بارەگاكاني يەككىتى
كەوتبوونە بەر پەحمەتى تۇپخانەى سوپاي دوژمنەو، سەرمپاي ئەوۋە ھەندى
لووتكەى بەرزىو ەكو نووسەك و كالاوى دىوانەو سەرى ماكۆك گىران و كۆمەلىك
دېھاتى ئەوئ بە ناسانى كۆنرۆلكران.

بۆيە بە پىويست زانرا چارمەيكى ئەو كارە بكرى، بۇ ئەم مەيەستە
لىكۆلىنەوۋى چىرو پەر لە بارەى هيزەكانى دوژمنەو لە ناوچەكەدا كراو
نەخشەى پىويست بۇ گرتنى بىتواتەو لووتكە بەرزايەكان داپىزرا. ئىنجا بۇ
جىبەجىكرەدى ئەو بەرنامەيە هيزى ھەموو مەلىئەندەكان بانگكرا بۇ
خوشناوۋەتى.

رۆژى ۲۳/۱۰/۱۹۸۳ هيزىكى گەورەى (ى.ن.ك) بەسەرپەرشتى ھەفالى مام
جەلال پەلامارى چىاي ماكۆك و شارەدېيى بىتواتە درا، لە ماوۋى يەك رۆژدا
ھەموو شوپىن مەبەستەكان گىران، دەستكەوتى زۆر ھەبوو كە خۇى ئەدا لە ۲۰۰۰
پارچە چەكى جۇراوچۆر و سەدان ھەزار فېشەك و گوللە نارپىچى و گوللە ھاومن.
لە گرتنى پەبايەى سەر چىاي ماكۆكدا پىشمەرگەى چاۋنەترسى
گەرميان جەلال بېكەس شەھىد ئەيى، كە ئەمجارمىيان و سەرگەوتبوو بۇ
بەشدارىكرەن لەم چالاكىيەدا داۋى گەپانەوۋە برادىران داۋى ژنى بۇ بىكەن كە
دلى بە كچىكەوۋە بوو، دلدارىيەكى بېگەردىان ئەكرەو زۆرىش يەكترىان خوش
ئەويست، بە داخەوۋە ئاۋاتەكەى نەھاتە دىو بىردىە ژېر گلەوۋە.

بۇ يەكەم جارە چالاكى و ئەنجام بىدرى و شوپىنىكى گرتكى دوژمن
بكەوئتە ژېر چىنگى شۆرش و هيزى پىشمەرگە داۋى ئەو سەرگەوتنانەى
لەشەرەكانى جود داۋەدەستەينرا بوو. دوژمن بەم زنجىرە چالاكىيانە زۆر شلەزا.
يەككىتى نفوزى باشى لە روۋى عەسكەرىيەو پەيداكرەد، لەداۋى شەرى بىتواتە
حكومەتى عىراق و ھەيدىكى ناردە سەرگردايەتى بۇ گەفتوگۆ كرىن. كە ئەمە
يەكەم جارى نىيە، بەلكو ھەر لە سەرمىتاي دەستپىكرەدى شۆرشەوۋە چەندىن

جاریتر ههولیداوه بۆ گفتوگۆ، خه لکی خۆی ناردوو، به لām نهنامه که ی هیج
 بووه، به راستیش ئیمه وه کو پیوست شارمزی ته و اومان له هونه ری گفتوگۆدا
 نه بووه، هه ر به دریزایی میژوو گۆلراوین، فیلیان لیگردووین، نه وان سازشیان
 کردوو، ئیمه ش نه مان توانیوه به باشی له و بواره بپه رینه وه، له به ر سادهمی
 خۆمان و بچووکی داواگانه مان زۆر به ناسانی که وتووینه ته ژیر کارتیکردنی
 بریقه داری دوژمنه وه، نه مجاریمان حکومه ته له هه موو کات زیاتر هاتبووه
 پێشه وه، ته مای باشتری پێشان داوه، دیاره نه مه ش هۆی خۆی هه بوو چ له پرووی
 سیاسی و چ له پرووی سه ریا زییه وه که له لایه که وه ئیران تهنگی بپه له چنی بوو
 له به ره گانی شه رداو له ناو خا که که ی دا ده ری په راند بووه سه ر سنوو، له لایه کی
 تریشه وه زه بری شۆرش کاری خۆی نه کرده سه ر پیگه ی دوژمن و نه ی نه په رزایه
 سه ر دوو به ره ی شه ر. له لایه کی تریشه وه دۆخه که له باربوو (ی.ن.ک) له م هه له دا
 هه ولێک بدا بۆ وه ده ستخستنی رێگا چاره یه ک بۆ مه سه له ره واکه ی که له که مان له
 رێگه ی گفتوگۆ وه که له راستیدا شیومه که له شیومه گانی خه بات و نه بی
 نه و په ری سوودی لیو مر بگری جگه له مه سه رده مه که زۆر ئالۆزاییه و به شه ر
 هه موو شتی که نابری ته وه، خو نه گه ره مه به ستی حکومه تی عیراقیش
 سازکردن و پشوودانی هیزه که ی بی ته نه و له م لاشه وه کورد نه توانی ته خۆی
 باشت قایم بکات و هیزه گانی مشتوما ل بکات و پیگه ی به هیزتر بکات و له کون و
 که له به ره گانی دوژمن چاکتر شارمزا بی ته.

بۆ نه م کاره هه قال مام جه لال له ناو مر استی مانگی ۱۱/۱۹۸۳ دا کۆمه لێک
 زۆر کادیری یه کیتی کۆ کرد وه و باسی کی تیرو ته سه لی له سه ر نه نامه گانی شه ری
 بی ته واته و ده ست که وته کان و هه نگا وه گانی پزێم و داوای گفتوگۆ کردن له گه ل
 یه کیتیدا پێش که ش کرد، به داخ وه کادیرانی گه رمیان له م کۆ بوونه ومیه دا
 ئاماده نه بوون، که سیان بانگ نه کرابوون، به تی که را هه موو کادیره کان رایان
 له گه ل گفتوگۆ دا بوو ته نیا دوو کادیر نه بی دژه و سه تابیوون نه وانیش: م.
 سه یفه دینی هه ولێری و پۆلای که رکوکی بوون. ئینجا بۆ راو مر گرتنی هه فالانی
 خواره وه له سه ر مه سه له ی گفتوگۆ نوێ نه ری سه ر کردایه تی که بریتی بوون له

دان پێدا له
 نوسه
 که سه ر ده ر ده
 کورد به لێش
 به لێش
 له سووی هه وینه
 گه لگه و سه با سه
 دایشتن هه وینه
 سادهم سادهم
 بون و نه م
 هه ولێک
 به لێش
 له ته یه ر
 بوو، چونک
 ته گه ر
 سه ر

هەقالان: ئازاد ھەورامى و قادىرى حاجى عەلى و م. محسن ھاتنە ناوچەى
قەرەداخ، لە كۆيۈنە ھەيەكى گەورەدا باسى شۆرش و گەتوگۆ و پوخانى رۆژىم و
چارەنووسى كورد كرا. ھەندى كادىرى قەسە زلوا بۆ مەسەلەكە ئەچوون كە
ئىمە خاومنى ھىزىكى زۆر زەبەلاحىن و بەفەكە ئەتوانىن رۆژىم لەناوبەرىن،
دىارە لە ھەموو ھەلومەرجىكدا خەلگانى توندېرەوى تەنگەتەلە و خۆبەزلزان
پەيدا ئەبن و تەنيا لەپووى تىۋىرىيە ھە ئەپوانە دەردەوى شتەكان و لە ھەقىقەتدا
خۇيان ھىچيان پىناگىرئ و ناومرۆگيان پووجە و زياتر شوپن دروشمى منالانە و
جويەنە ھەى ھەندى ھوشە و پستەى پەككەوتەى پىرە سىياسىيەكان ئەكەون و لە
مەيدانى كەردە ھەدا ناتوان گورزىك بوەشىنن. لەمیانەى ئەوانەى كە دۆى
گەتوگۆ بوون مامە عەلە رەش يەككىيان بوو كە بەم جۆرە راي خۆى دەرېرى :
من بېروام بە گەتوگۆ نى يە ، ئىۋە بىنيوتانە يان بىستوتانە ھەنگوين لە قەنگى
كەر بىتە دەرە ھەموو برادەران ووتيان : نەخىر .. مامە عەلە ھوتى :
سەدام قەنگى كەرە ، ھەنگوينى ئى نايەتە دەرە .. واتە گەتوگۆ كەردن لە گەل
سەدامدا ھىچ قازانچىكى كوردى تيانى يە .. لەم كەينو بەينەدا من لە قوزبىكدا
دانىشتبووم، نە كادىرى سىياسى بووم، نە سەرم لە كارى سىياسەت دەرئەچوو،
بەلگە زۆرتر بەو قەسانە ھەتتەچووم و لەبەر خۆمە ھەتتە ئەبوم، ئەو
برادەرانە ئەومەندە قەسەى سەپىر و موناھەشەى پەر لە عاجابىيان ئەكەرد و دۆى
گەتوگۆ بوون وەكو ھەموو ھەرزەكارىكى بى ئاومزەكو فەشەكە شەتە
دەرئەپەرىن، ناچار داوام لە سەپەرشتى كۆيۈنە ھەكە كەرد راي خۆم دەرېرم:
بە راستى ئەم برادەرانە باسى شۆرش و سەركەردايەتى ئەكەن و ئەزانن لە پووى
عەسكەرىيە ھە خاومنى پەيمانى وارشوین، ئەو ھەمانە تەنيا ئەم ھىزىمە
كەلە ھە زياترى پىناگىرئ و لە ھەموو كاتىكدا خاومنى نىن، چونكە زۆرەى لە
ئەنجامى شەرى عىراق - ئىران دا كۆيۈنە ھەكەشەر پراوشتا نىۋەى زياترى
ئەپراوتە ھە، ئەمانەى ئىستا باسى پووخانى رۆژىم و دۆى گەتوگۆن كەسىان
نامىنە ھە، رەنگە ھەر مامە عەلە رەش بىمىنەتە ھە، ئىمە سالى ۱۹۷۸ ھەفتا

پارچه سه‌لیبییمان هه‌بوو، چلیان له ژێر خاکدا شارا بووه‌وهو گه‌س نه‌بوو بیکاته شانی، چونکه هه‌ناغه‌که زۆر سه‌خت بوو، بۆیه زۆرم پێ‌باشه گه‌توگۆ بکری، نه‌ختی‌ومزعی شۆرشو خه‌لک چاک بکری، هه‌ول بدری بوونی کورد بپاریزری گه‌ گه‌توگۆ خۆی دانانه به‌مافی کورددا له‌لایه‌ن پێ‌مه‌وه نه‌گه‌ر مراوه‌غه‌ش بکات.

که‌چی گۆمه‌لێک ده‌میان لێ‌کردمه‌وه‌وووه‌ی کوردی و عه‌ره‌بیان تیکه‌ل نه‌کردو زاروه‌ی چا‌وازه‌یان لێ‌هاته‌ دمه‌وه. که‌چی به‌ پێ‌چه‌وانه‌ی ویستی نه‌وان گه‌توگۆ ره‌وتی خۆی و مرگرتو له‌ کۆتایی مانگی ۱۹۸۲/۱۲ دا سه‌رکرده‌یه‌تی (ی.ن.ک) و حکومه‌تی عێراق بپاری ته‌قه‌وه‌ستاندنیا. ۱.

وه‌فدی (ی.ن.ک) سه‌ردانی به‌غدايان کرد، به‌روو‌گه‌شو له‌ یه‌که‌م هه‌لویه‌ستدا حکومه‌ت نه‌رمی نواندو لێ‌زنه‌ی ته‌نسیق له‌شاره‌کاندا دانرا، پێ‌شمه‌رگه‌ بۆ سه‌ردانی که‌سو کاریان دا‌به‌زینه‌ ناو شاره‌کانه‌وه.

له‌ راستیشدا نه‌مجاره‌ بیرۆکه‌ی گه‌توگۆ له‌گه‌ل پێ‌مه‌دا نه‌گه‌رپێ‌ته‌وه‌ بۆ دوای ناو‌مه‌راس‌تی سالی ۱۹۸۲ کاتێک که‌ پێ‌مه‌ تووشی شکستی که‌مه‌ر شکین بوو بوو له‌ شه‌ره‌کانیدا له‌گه‌ل ئێ‌رانداو گه‌یشته‌بوو به‌ریکی لاوازی و بێ توانایی. بۆ نه‌مه‌ش له‌ هه‌ندێ که‌ناڵه‌وه‌ ده‌هاسه‌لو راسپێردرا بوو نه‌م ئه‌رکه‌ بگه‌رته‌ نه‌ستۆ و له‌گه‌ل لایه‌نه‌کانی کورداوه‌کو یه‌کێتی و پارتی و حه‌ش قه‌سه‌ بکات تا‌کو له‌ سه‌ر می‌زی گه‌توگۆی پێ‌مه‌ دا‌به‌نیشن. دوای تاوتوێ کردنیکی زۆر سه‌رکرده‌یه‌تی یه‌کێتی فایه‌ل بوو گه‌توگۆ نه‌نجام بدری و چه‌ند مه‌رجێک دانرا بۆ ده‌ستپێ‌کردن و هه‌ندێ هاتوو‌چۆ له‌لایه‌ن نوێنه‌رانی پێ‌مه‌وه‌ بۆ لای سه‌رکرده‌یه‌تی یه‌کێتی کراو دواتریش نوێنه‌ره‌کانی یه‌کێتی سه‌ردانی به‌غدايان کرد. جاری‌وا هه‌بوو قه‌سه‌ی توندی خوێناوی کراوه‌ له‌وه‌ش نه‌چی مه‌به‌ستیان تاهێکردنه‌وه‌ی و وره‌ی سه‌رکرده‌کانی وه‌فدی گه‌توگۆ بووبی، کار گه‌یشته‌ نه‌وه‌ی له‌ مانگی ۱۹۸۲/۱۲ وه‌فدیکی پێ‌می عێراقی سه‌ردانی هه‌فاله‌ (م.س) بکه‌ن به‌ ئاماده‌بوونی ده‌هاسه‌لو، به‌ مه‌ش رێگا خو‌شکرا بۆ به‌ ره‌سمی

چوونى ومقى يەككىتى بە سەرۆكايەتى ھەڧال مام جەلال و ئەندامىتى ھەڧالان:
فەرمىدون، ملازم عومەر، مەلا بەختيار، د.خدر، حاكم عومەر بۇ بەغدا كە
لەوئ دىداريان لەگەل نوپنەرانى عىراقدا كىرد بە سەرۆكايەتى: تارىق
عەزىز وەزىرى دەرەو و گەورە بەرپىرسانى دەرگاكانى ئەمن و موخابەرەت و
سوپا.

دواى مشتومپىكى زۇر گەرم لە سەر مەسەلەكان كە لە ھەندى
بارداو كە باس ئەكرئ لە بەرەكانى شەر ئەچوو، لە گىمى يەكەمدامقى كورد
توانى چاوى بە دىكتاتورى عىراق بىكەوئ و نەرم و نىانيەكى زورى نواندىوو
ڧايل بوو بوو بەو ڧسانەى لە كۆيوونەو مەكاندا كرابوو، تەنانەت داواى لە ھەڧال
مام جەلال كىرديوو كە لە پىگەى ئىزگەو تەلەڧىزىونەو بەلاوى بىكەتەو.
ئىرەمقى يەككىتى گەرايەو بۇ زياتر راپىز كىردن. لەو ماوەيەشدا لىژنەى
تەنسىق دەستى كىرديوو كەرەكانى خوى.

ھەر لەم سالىدا بوو كە ھىزەكانى لايەنە جىاجىاكانى كوردستانى ئىران
رەو بە رەوى شەرى سەخت بوونەو و لە ناوچەكانى خۇيان ھەلنەكەنران و زۇر
تر بەرەو سەورى عىراق - ئىران ئەھاتن.

ئەم شىكستە ڧازانجىكى باشى بۇ ئىران ھەبوو كە لە گۆرەپانى كارى ناووە ئەو
ھىزانەى دەرئەپەراندو رەو بەرى چالاككىيان بچووك ئەبوو، لە لايەكى تەرەو
ئەمە بە ڧازانجى عىراق تەواو ئەبوو كە ئەو ھىزانە ناچار بوون رەو بىكەنە لای
ئەو و يارمەتى لىوەر بىگرن كە لە رەو بەكى تىرەشەو زىانى بۇ ئىران ھەبوو
چونكە لە پال ھىرش و پەلامارەكانى سوپاى عىراقدا ھىزەكانى كوردستانى
ئىرانىش گۆشارىان ئەخستە سەر ئىران.

شكانى ھىزەكانى كوردستانى ئىران بۇ چەند ھۆكارىك ئەگەرىنەو:

- باش خۇ رىك نەخست لە رەوى سەربازى و سىاسى و كۆمەلەيەتتەو.

- كەمى شارەزايى لە بوارى زانست و ھونەرى شەر و رەو بە رەو بوونەو
دوژمندا.

- ناكۆكى ناوخوى حىزب و لايەنەكان كە بە زىانى كوردو ڧازانجى ئىران تەواو
ئەبوو.

سالى ۱۹۸۴

سەرھىتى سالىنىكى بى ئاۋادى ھەپۈگىقى شەپرو پىكادانى نىۋان ھىزى ئىمە ۋە دۈزۈم دەستى پىكىرد، خەلىكى لە ئاسودەپىدا بوون، پىشمەرگە ئەچوونە شەرھەكانەۋە، ھەرچەندە چارەنوۋسى ئەم ھەلومەرچە بە گومانەۋە تىي ئەپوانرا چونكە زۆر دىنيا نەبوون لە ھەلۋىستەكانى بەعس ۋە فەۋىلەكانى دەرگا تۆھىنەرەكانى لەگەل ئەۋەشدا گىمى دوۋەمى گىتوگۇ لە مانگى ۱/۱۹۸۴ دا دەستى پىكىردەۋە ئەمجارەۋەقەدى يەككىتى بە سەرۋەكايەتى د. فونادو ئەندامىتى كاك نەۋشېروان ۋە ھەفالىنى تىرىۋەقەدى پىشوو بوو.

سەرھىتى گىتوگۇ لە سەر مادەكانى بەرنامەى پىشوو ھەندى ھەنگاۋ نرا بۇ بەردانى زىندانە سىياسى ۋە پىشمەرگە دىلەكان. گىتوگۇ ھەندى سىستى تىكەۋەت كەچى لە مانگى ۲/۱۹۸۴ دا جارىكى تر ھەفالى مام جەلال بۇ گىمى سىيەمى گىتوگۇ سەردانى بەغدى كەردەۋە بۇ بەگۈرتر كەردى گىتوگۇ.

دۋاى گەپانەۋەى لە رۇزى نەۋرۇزدا لە ناھەنگىكى مېژوۋىپىدا لە سوۋرداش خەلىكىكى يەكجار زۆر كە خۇى لە ۵۰۰ ھەزار كەس ئەدا بەشدارى كەردوۋوتارىكى گىرنگى خۈپىندەۋە. نەك ھەر باسى گىتوگۇى لەگەل رۇپىمدا كەرد بەلگو داۋاى ئاشتىۋونەۋەى گىشىشى كەرد لەگەل ھەموو لايەنەكانى تىرى شۇرپىدا كە ھەلۋىستى دۇيان ھەبوو لە بەرامبەر ئەم گىتوگۇيەۋە قەشەشيان لە گەلدا كراۋە لە لايەن رۇپىمەۋە.

ماۋەيەكى زۆر خەلىكى ۋە ئىمەش ھەر خەلى لىكدانەۋەى ئەۋۋوتارەى ھەفالى مام جەلال ۋە دەسپىشكەرىيەكانى بوۋىن كە ئەۋ پەرى نازايەتى ۋە لە خۇپردوۋىيىۋۋورد بىنى تيا بەدى ئەكرا.

ۋەنەبى گىتوگۇ بەلای ھەموو كادىرەكانى يەككىتىيەۋەۋەكو يەك كارىكى باش بوۋى، ھەندىكىيان بىروايان بە گىتوگۇى رۇپىم نەبوو، ھەندىكىشيان باروۋۇخى شۇرپىيان بە ئالۋزى ئەبىنى، بۇيە ھەر لايەكىيان بىيانوۋى خۇى

هه‌بوو بۆ قایلکردن و ڕەفەز کردنی گەشتوگۆ هەربۆیەشە هەندیکیان دژی وەستان بەلام نووزمیان کەم بوو، خۆ ئەوە هیزەکانی تری کوردستانی و عێراقی بە تایبەتی (جود) و (جوقد) دژی ئەم هەنگاوی یەکیێتی وەستان بە تایبەتی ۱۴ حیزبو لایەن لە بەیانیکدا ڕۆژی ۱۹۸۴/۲/۱۰ دژی گەشتوگۆ بوون و یەکیێتیان کردە پشتیوانیکی بە هیزی ڕژیم دژی جولانەوی نیشتمانی.

لە هەمان کاتدا ئێرانیی دژی گەشتوگۆ بوو وای دا ئەنا کە یەکیێتی هاوکاری ڕژیمی عێراقی ئەکات لە شەرەکهیدا. ئەگەر چی ئەو حیزبانە خۆیان چەندین جارو بە دزییەو لەگەڵ ڕژیمدا گەشتوگۆی نەینیان کردوووە کەسێش نەبوو و تۆوە بەری چاویان کلی پێویە. بەلام وەک گەلە کۆمەیه‌ک دژی یەکیێتی بوون.

هەر لەقەرەداخ مامەوێ تا مانگی ۱۹۸۴/۶، کاک نەوشیروان هاتە تیپی ۵۵ قەرەداخ و گۆبونەومیەکی پێکردین و منی نەفکەردو لەگەڵ خۆیدا بردمی بۆ تیپی ۵۵ هەرورامان و کاک مەحمودی حاجی قەرەجی لە سەرتهیپی لادا، ماوەی پێنج مانگ مامەوێ، لەو ماوەیدا چەندین شەڕ و پێکادانمان لەگەڵ جودا کرد کە دوا شەڕیان لە ئەحمەدئاوا بوو کە هاوینە هەواریکی دلگیر و سازگارو سەیرانگایەکی دلڕفینی سەرۆکی خورمانەو لەو شەڕدا من و کاک جەلال کولکنی و سێ پێشمەرگە تر بریندار بووین.

جاریکیان داویکمان بۆ ڕەشە سەڵەحە سەرۆک جاشی هەڵبەجە داناوە کەچی لەجیاتی ئەو حسین عیسه‌وی ئێپرسراوی مۆنەزەمە هەڵبەجە تیکەوت و کوژرا. لەسەر ئەم کارە بۆ ئێپرسینه‌و بانگکرام لەلایەن سەرگردایەتییه‌و.

ئەم ماوەیدا کۆمەڵە ڕەنجەدەرانێ کوردستان خۆی ئامادەکردبوو بۆ بەستنی گۆنفرانسی سییەم، ئەوێبوو لە ڕۆژی ۱۹۸۴/۲/۲ لە کانی سیوی دۆلی میرگەپان کە شوێنێکی قینک و دلگیر بە ئامادەبوونی نوێنەرەکانی کۆمەڵە کە لە هەموو شوێنیکەو هاتبوون و هەقال مام جەلال و د. قاسملویش بانگهێشت کرابوون، گۆنفرانسی سییەم سازکرا.

يەككىتى شۆڭرگىرپان بە قەدەر كۆمەلە كېشەيان نەبوو، سەرگردايەتى
خۇيان بە بېدەنگى ھەلبىزارد كە برىتى بوو لە ھەڧالان:

د. ڧوناد، د. كەمال ڧوناد، شەوكەتى حاجى مشىر، حاكىم عومەر، شىخ
دارا، ھەمەى ڧەرەج، شىخ عەلى، شىخ مەممەد چاوشىن، د. خدر، سەربەست
بامەرنى، م. نازم، پېشەوا تالەبانى.

ھەر لە دواى ئەمە پېكھاتەى سەرگردايەتى گۇراو ھەندى ئەندامى تازە
سەرگەوتىن و مەئبەندەكانىش دەستكارى گران بەم جۇرە:

- مەئبەندى يەك: جەبار ڧەرمان.

- مەئبەندى دوو: قادر حاجى عەلى.

- مەئبەندى سى: ھەمەى ڧەرەج.

- مەئبەندى چوار: كۆسەرت ڤەسول.

ڤەوتى گەتوگۇوگە پېويست نەنەڤۇيشت، حكومت دەستى دەستى
پېنەكردىن، ھەر جارى بىانوويەكيان ئەھىنايەو ە بۇ پىشتگۇئ خستنى و بەرەو
پېشەو ە چوونى مەبەستەكان، لەم ڤووەو ە پىشوى و ئالۇزى ئەخولقاند لە ھەر
شوينىكى پېشمەرگەى بديايە ئەيگرت، لە ھەندى شويندا بە كۆپتەر دائەبەزى و
چەكى ئەكردن، لە زانكوى سەلاخەدىن كەوتەويىزەى خوئىندكاران و
ڤاوەدوونانيان و لە سلىمانى و كەركوك گرتى زۇرتى ھىنايە ئاراو ە بەگرتن و
كوشتنى خەلكى بىتوان بۇ چاوترساندن و تىگەياندىنى خەلكى كە گەتوگۇ
بەلىوارى كۇتاييدا ئەڤوات، ھەروەھا لە ھەندى شوين ھىزى سەربازى
دەرنەكردو شەڤى بەھىزمەكانمان ئەڤرۇشت ھەروەكو لە دىي سەيد خەلىلى سەر
بەناوندى ڧەزاي كەلار ھىزىتىكى گەورەى بەسەربازو جاش و تانك و كۆپتەرەو ە
بەسەرپەرشتى بارقى عەبدوللا حاجى خونتە كرده سەربارەگاي كەرتى
ڤېكخستن و پېشمەرگەكانى ھەڧال كوردۇ قاسمى لىيرسراوى كەرت، بەلام دوژمن
دەرسىكى باش دادراو زيانىكى زۇرى لىكەوت و ھەر لە بەيانىيەو ە شەڤبوو تا
دەمەو ئىوارە لەھەموو لايەكى گەرميانەو ە پېشمەرگە ڤراكەوتن و نەيانەيشت
دوژمن بەو ھىزە زلەيەو ە بستىك بېتە پېشەو ە تەنانەت ھەندى خەلكى دىي

سەيد خەلەل بەقورنانىكەۋە بەرەولەي بارق چوون بۇ ئەۋەي شەپكە راگرئ و
 زيان بە دىكەيان نەگەيەنئ كەجى ئەو چوار پياۋى پىرى بەتەمەنى لىكۈشتن،
 ھەروھە جاشەكانى ھەمەي ھەسۇلى بۆسەيەكەيان لە رېگەي تاسلۇجە بۆ
 ھەرماندەو پېشمەرگەكان دانابوو ھەفان ملازم سەيد كەرىم و دوو پېشمەرگەي
 تىكەوتىبون و شەھىد كرابوون. ئەمە رقى ھەموو پېشمەرگەي ھەلساند بە
 جۆرىك ھەزەمان ئەكرد لە يەك ساتدا ھەموو جاشەكانى كوردستان بە يەك
 قىشەك بىنەبر بگەين. بۆيە لە زۆر قۆلەۋە پېشمەرگەي يەكئىتى بۆسەيان بۆ
 جاشەكان دانابو ھەندىكى باشيان لىكۈشتن لە تۆلەي ئەو كارانەي لە ماۋەي
 گەتوگۇدا بە فىتى رۆژم نەنجاميان ئەدا.

رۆژى ۱۹۸۴/۹/۲ بوو ھەوالىكەمان پىگەيشت كە پېشمەرگەي ئازاو دوژمن
 بەزىن كاك ئەحمەد شاتوانى شەۋى ۹/۱ كەرتەكەيان نەچىتە گوندى
 تەپەرىزىنە كاك ئەحمەد شاتوانى و كاك مەحمود گەرميانى لادەدەنە مالىك و
 دەبنە ميان و دواي ماۋمىيەك ھىزىكى چەكدار دىنە سەريان و تەقەيان لىدەكەن
 ، كاك ئەحمەد شاتوانى شەھىد ئەبى ، ديارە ئەمە پىلاننىك ئەبى رېكخرايوو بۆ
 لە داۋاننى ئەو دوو كادىرە پېشمەرگەيەي شارمەزوور كە دەمىك سال بوو بە
 ھۆى شەپى ناۋخۆيى ھىزە جياچياكانى كوردستانەۋە بوو بوۋە مەيانى
 مەلمانى و بۆسەدانان و لە ناۋبەردى يەكترى كە ئەحمەد شاتوانى كە لە سالى
 ۱۹۷۷ ۋە پېشمەرگە بوو ، بوۋە قوربانى ئەو ھەلومەرجەي ئەو كاتە ..

ئەو كاتانە ھەرماندەي تىپى ۱۵ ى ھەورامان بووم، رۆژى ۱۹۸۴/۹/۲۵ لە
 شەرمەزوورەۋە چومەۋە بۆ پەرسەي ژنىكى خەزەمان لە باخاننى قەرمەداخ كە رۆژى
 ۹/۱۸ بە رەۋادى مەن شەھىد بوو بوو، دواي تەۋاۋ گەردنى پەرسەكە پەرسىيەي
 رېگەي ناۋ قەرمەداخ كەردووتيان زالگەي لى نىيە و چۆلە، كە زۆر جار لەو
 جادەيەۋە خۇمان ئەكردە ناۋ قەرمەداخدا.

بە نۆتۆمبىلىكى تىۋتاي كرۇنا كە ماۋمىيەك پېش ئەۋە گەرتىبوومان و بە
 سەلف كارى نەنەكرد لە گەل دوو پېشمەرگەدا: ھەزار دەرەۋيانى و ەل
 جافەرانى رۆيشتىن و گەيشتىنە نەزىك قەرمەداخ بېناگا لەۋەي دوژمن لە

شۈيىنكى نەيدودا زالگەيان داناۋە، كاتزمير ۴ ى دوانىومرۇ بوو. كەگەيشتىنە زالگەكەويستىم بگەپىمەۋە، ئۇتۇمبىلەكە كوزايەۋە ئىنجاويستىمان بە پال بىخەينە ئىش سوۋدى نەبوو لەو كاتەدا ھىزى دوژمنىش گەيشتە سەرمانو ھەردو پىشمەرگەكە كەۋتنە دەست دوژمنو منىش رامکرد، دە سەرياز بە دوامدا ھاتن نەيانتوانى بىمگرن. بە دەم پاكردنەۋە بىرم كردهۋە زۆر ناشىرىنە پىشمەرگەكان گىراونو منىش را بگەم. گەپامەۋە دەستىم بە سەر بەلە پىتكەى تەنگەكەمەۋە بوو داۋايان لىكردم خۇم بە دەستەۋە بدەم چەكەكەم دابنىم پىم ووتن: چەكەكەم دانانىم ووتيان: با بچىن بۇلاى قەرماندەكەمان، ووتىم: باشە.

ئىتر پۇشتىن و لە ژورنىكدا داياننانىن و ووتيان: قەرماندە دىتە ئىترە. دواى چەند خولەكك گىرمەى ئۇتۇمبىلەك ھات وەختىك زانى زىپۇشك لە بەردەم دەرگى ژوورمگە داۋەستا كە خۇيان نەيانو پرا چەكەم بىكەن لوولەى دۇشكاي ۱۴ مەم روو تىكرىدىن چارمان نەماۋ چەكەيان كرىدىن. ئىتر جۆرە بى ئومىدىيەك رووى تىكرىدەم بە برادىرمان ووت: ئىمە تووش بووين ئەبى مەردانەرپو بە روو بىيىنەۋە بە زەلىلى خۇمان نىشان نەدەين، لەو كاتانەدا نىستخباراتىكى كورد كە خەلكى سىۋسىنان بوو، قەسەى ناشىرىنى پىكرىدىن و ووتى: ئىۋە كىن..؟

منىش بە توندى لە رووپاۋەستام: ئىمە لە پىاۋى دوژمنو خائىنى ۋەكو تۇناترسىن، ئىمە پىشمەرگەين و لە ھىچ كەسك سىناكەين. ئىنجا لە ھافىكى دەرھىنا چاۋم بىستى، پىم ووت: چاۋ بەستىن بۇ پىاۋى ترسنۆكە. ووتى: تۇكىيت..؟ ووتىم: مەحمود سەنگاۋىم، لە سالى ۱۹۷۷ ەۋە پىشمەرگەم، ھەرگەسە لە ناۋ پىشمەرگەدا زۆر بىمىنىتەۋە شەھىد نەبى شەرمەزارە. منىش تا ئىستا كە ماۋمەتەۋە خۇم بە شەرمەزار ئەزانم ئىستاش كە كەۋتوۋمەتە دەست ئىۋە شەھىد ئەكرىم ھەست ئەكەم سەربەرز ئەبىم و ئەو شەرمەزارىيەم لە سەر نامىن. بۇ ناگادارىستان مەن قەرماندەى تىپى ۱۵ ى ھەورامانم.

پاش چەند خولەكك كاپرايەكى نىستخباراتى قەرەداخ كە ناۋى عەرىف عەلى بوو ھاتىۋە سەريازگەكە بە قەرماندەكى ووتىبوو: كىتان دەسگىر

کردووو؟ نه ویش ووتبووی: مه حمود سهنگاوی و دوو پئشمه رگه. عمریف
عملی ووتبووی: به پهله نازادیان بکهن، نهگینا ناسووده نابین و ههموو رۆژی له
تۆلهی نهواندا سهربازمکانتان نهکهونه بهر پهلامارو نهکوژین. نیت
فهراماندهکه قایل نهبی ئیمه نازاد بکریین، له ناکاو گویمان له دهنکه دمنگ بوو
که هاتن بۆ لامان، فهراماندهکه لهو نهفسهرو سهربازانه توره بوو که به خراپ
مامه نهیان له گه لا کردوین، بانگی کردین و پئی ووتین: جیتان پیویسته بۆتان
بکهین. نه مشه ویش میوانی من. منیش وهلام دایهوه: نهگهر زیندانین گرنه
نییه. نهگهریش نازادین حهزنه کهین برۆین. فهراماندهکه ووتی: ئۆتۆمبیل و
چهکهکانیان بدمهوه و خواتان له گه.

شته گانمان و مرگرتوه و سواری ئۆتۆمبیله کهمان بووین که چاک
کرا بوو و مه و تیمان تهقاند تاگو دئی تاهان نهو مستاین. ههر بیریشمان لای نهوه
بوو له رینگادا بۆسهمان بۆ دانین و تهقهمان لیکه. بهلام نه مهیانم بهلاوه
گرنه نه بوو له وانهیه دهستان بکر دایه تهوه و ئیمه له وانمان بکوشتایه. که چی
هیچ روهی نه دا.

و منه به مهسهلهی گفتوگو ههر لایه نهکانی ناوخوی قهلس کردی به لگو
دمرو دراوسیشی زویر کرد چونکه ههر ریککه و تنیکی کورد. عیرافیان به زیان
بۆ سه ر خویان نهزانی. به تایبه تیش تورکیا له کۆمه لیک روهوه نه مهی به
مهترسی دانهنا: به شیکی وولاته کهی کورده، هیللی نهوتی عیراق به خاکی
تورکیادا نهروات، تورکیا خۆی به کوپخای تورکه مانهکانی کوردستان و عیراق
دانهن. نه مانه ی ههموو به گرفت نهزانی بۆ سه ر ناسایشی ستراتیژی خۆی،
بۆیه به پهله هاته سه ر خمت و کلکیکی گیراو نه یه یشت نه و گفتوگو یه سه ر
بگری، گهر چی عیراق خۆیشی له رهوتی گفتوگو سارد بوو بووه ووه گهرم وگوپی
نه ما بوو. به تایبه تی دوا نه وهی جاریکی تریش د. هاسملو که وته و نه یوان
به لام له سه ر زۆربه ی مه سه لهکان گره تیان درووست نه کرد ته نیا له سه ر
هه له و شان وهی هه وچه جاشه کان سه ریکیان له قانده. له نه نجامدا دمر که وت هیچ

ناکری.

بیلو مان نه
نه کیله له خۆ
کرد نه ووه
خۆ له نه یار
زۆر نه له
هیندی نه یار
سه ر

بیلو مان نه
نه کیله له خۆ
کرد نه ووه
خۆ له نه یار
زۆر نه له
هیندی نه یار
سه ر

بیلو مان نه
نه کیله له خۆ
کرد نه ووه
خۆ له نه یار
زۆر نه له
هیندی نه یار
سه ر

ئەمە وایکرد كە ئىتر ئىمە لە دوژمن بەناگابىن كەبەھەموو شىۋەيەك
 ھەولئى تىكدانى گەفتوگۆئى ئەدا بەتايىبەتى كە لە بەرەگانی خواروودا ھەندئ
 سەرکەوتنى بەدەستەينايوو، ھەروەھا ئەو ھەرەشەيەئى ئىران لەمەر ھىرشى
 بەربلاۋەو ئەيکردو نەئەكرا بوو ماىەئى ئەوئى لە ھەموو بەئىنەگانی
 پەشيمان بىتەوئەو ئاو بکرىتە سەر پشکۆئى گەفتوگۆدا. بۆيە ئىمە بەچاکمان زانى
 بارەگاگانی تىپى ۱۵ ھەورامان بۆ دىئى قەئبەزەئى شارەزور بگۆيزىنەو. ھەر
 لەو کاتانەدا دوژمن بۆ ھەندئ مەرامى سەربازى خۆئى جادىيەكى لە قلىجەو
 بۆ دىئى تووھقوتى سەر بەحرەكە لىدا، ئىمەش بە ھىزەگانمان پىگريمان
 لىکردو دەستمان لىکردنەو دوو جاشمان لىکوشتن، لە ھەمان کاتدا ناگادارى
 سەرگردايەتيمان کردەو، بە برووسکەوئەلاميان دايەنەو كە رىگەئى حکومەت
 بدرئ جادەئى خۆئى درووست بکات لەو کاتەدا كە جاشەکان ھىرشيان ئەھينا
 كاك مەحمود گەرميانى ھاوارى ئەکردو ئەيووت: بىروان پىرۆلىتارىاى كورد
 ھات، ئەو ھەموو جاشە خەلگى رەش و رووتى كوردن دىنە سەرمان ئەك خەلگى
 بورژوازى.

شايانى ووتنە ئەم مەسەلەئى جاشايەتییە شتىكى نوئى نەبوو، بەلگە گەر
 تەماشائى مىژووى جوولانەوئى مىللەتەكەمان بکەين دوژمنان توانيويانە
 بەشىۋازى جياجيا دژە ھىزى كورد بەرامبەر بەشۆرپى درووست بکەن بۆ
 كوژاندنەوئى ناگردانى شۆرپى، ھۆكارى زۆر ھەن بۆ پەيداىوونى ئەم ديارە
 دزىو:

۱. ناھوشيارى ئەو كەسانەئى ئەبنە جاش لە رووى ئەركى نەتەوايەتییەو.

۲. ھەلخەلەتاندنيان لەلايەن دوژمنەو بەپارەو پوول.

۳. ناكۆكى بەرژمەندىيەگانىان لەگەل رەوتى دەسلەلتى شۆرپدا.

بەلام ئەوئى رەچاو ئەكەئى لەكاتى گەفتوگۆئى سالى ۱۹۸۴ دا دياردەئى
 جاشايەتى زۆرتەر زەق بووئەو بوو كارىكى سەرنجىرەكيش، بەھۆئى ئەو
 نەرمییەو حکومەت ئەينواند بەرامبەر بەو خەلگە زۆرەئى لەبەرەگانی شەپ
 ھەلھاتبوون و روويان کردبوو ناوچەئى ژىر دەسلەلتى شۆرپى و نەتوانرا دابىن

فصل ۱۰
در بیان
تاریخ
۱۹۹۷
میلادی

37, 38.

نما جو وہ
سوسنہ
شیعہ جو
نای سوسری
طالہ
فشیہ
ووالہ
تھر

102

دوای ماومیەك بەبەرپاری مەلەبەندی یەك گویزارامهوه بۆ گەرمیان و لەو کاتەدا تیپی ۵۱ گەرمیان کە ۱۱ کەرتی هەبوو کرا بەدوو تیپ:

۱. تیپی ۵۱ گەرمیان مەن بوومە سەرتیپی و لەسنووری کفیری و دووزو ناحیەکانی قادرکەرەم و نەوجول و سەرقلە لاو سەنگاودا جموجوول و چالاکێ ئەنجام ئەدا.

۲. تیپی ۵۲ شیروانە کاک عادل شکور دانرا بەسەرتیپی لە سنووری کەلارو زەنگابات و باومنووردا کاریان ئەکرد.

ماومیەك سەرقاڵی تەشکیلات و رێکۆپێك کردنی کاری پێشمەرگانە و دانانی بنکە و بارەگا و دەستنیشان کردنی سنووری ناوچە ی تیپ و بەسەرکردنەوی کاری خەلکی بووین.

پۆزی ۱۹۸۴/۱۲/۷ لەلایەن کاک جەبار فەرمانهوه لێپرسراوی مەلەبەندی یەك بانگ کران بۆ بارەگای مەلەبەند لەدیی سێتەکی شارباژێر بۆ باسکردنی مەسەلەی گفتوگۆ کە دوژمن نیازی تێکدانی هەبوو، بۆیە پێویست بوو بەرپەرچی فرت و فێلەکانی بدرێتەوه و خۆمان سازبەمێن بۆ هەر ئەگەرێك کەدێتە پێشەوه بۆ ئەوهی ئاگاداربێن لە پەوتی ڕووداوەکان ئەوهکو بکەوینە ناو داوی شتی ناکاوهوه.

چونکە رۆژم گفتوگۆی وەکو بەرنامەیهك کە رێگا چارمیهك بێ بۆ کۆتایی پێهێنانی مەسەلەی شەر لە کوردستان و دانانی تەواو بە مافە بنەڕەتیەکانی گەلی کورددا لە جوار چێوهی عێراقدا.. بەلکو هەمیشەو هەر کاتی بەعس پەنای بۆ گفتوگۆ بردی وەکو سازشێك بووهو زۆرتیش بە مەبەستی هەتخالیسکاندنێ پێی شۆرش و سەرکردەکانی بووه لە پێپوهی خەبات و تێکۆشان و دەستتەلگرتن لە پەوتی شۆرشگێڕی و لەلایەکی تریشەوه بۆ خۆی وەکو هەوڵی پشودانیك بووه لەو دۆخە مەینەتاویە ی تووشی ئەبوو بە دەست شۆرشگێڕانی کوردەوه کەنەك بەتەنیا لە پووی سیاسی و سەربازیهوه سەرئێشە ی بۆ ئەنرایەوه بەلکو لە پووی نابوویشەوه بارگرانیەکی ئەکەوتە سەرشان کەکاری لەسەر گوزەرانی خەلکی ئەکردو تانەهات ناپزایی زیادی

ئەكرىدا ئەگەر چى بەناشكرا نەنەتوانرا قەسە بكرى.. ئەگەر شىش شىتىك بووتراپە
ئەوا گوپيان لە كەس نەنەگرت.

وا ئەمجارەش دواى ئەو پشووپەكى داو.. كەوتووئەو بەزمگىران و
شەپ فرۆشتن بە پېشمەرگەو ئالۆزاندى باردۆخەكە كە ئەو لىچاومروان
ئەكرى نىزندانىك بى بۆ كۆتايى و مرزى گەتوگۆ دەستپىكرەنەو گىمىكى تىرى
شەپى چاومروانكراو.

سالى ۱۹۸۵

كە چووينە سالى ۱۹۸۵ ئەمانزانى چارمنووسى گەتوگۆ بەرەو توونى بابا
ئەچىو ئەو ئىمە خەنەمان پىو ئەبىنى بەس لە خەيالىشىدا جىي
نەكرەبوو، جگە لەو گوشارو تەنگ پىئەلچىن و كۆسپانەى درووستى ئەكرى
بۆمان.

بۆ ئەم مەبەستە سەركردايەتى (ى.ن.ك) لە بەيانىكدا بىراپىدا پۆزى
۱۹۸۵/۱/۱۵ گەتوگۆ ئەگەل حكومەت رابگرى، ئىمەش لە مەلەند گەراپەنەو.
كەوتىنە جەولە كرىن، بەلام بەلامارى هىچ شۆينىكمان نەدا، هەرچەندە دوژمن
لە كاتى گەتوگۆداو لە زەمەنى راگرتنىدا گەرتى جۆراوجۆرى درووست
ئەكرەو كوشتنى لىپىسراوان و پېشمەرگە، بە تاپەتى ئەو كارىگەرتى
هەبوو لە سەر كوردو سەركردايەتى و پېشمەرگەش شەهيدكردى مامەپىشە
بوو لەدىي قازان بلاخ لە پۆزى ۱۹۸۵/۱/۲۴ بەشۆمەكى نامەردانە لەلەين جاشە
پوورەشەكانى بەسەو تەحسىن شاومەش و قالەفەرەج. كە شەهيدكردى
مامەپىشە كۆستىكى گەورە بوو نەك هەر بۆ (ى.ن.ك) بەلگو بۆ هەموو كورد.
ئەو مەجىزەكى ئەم سەردەمەى شۆرشى كورد بوو كەوینەى كەمبوو لە
نازايەتى و جەربەزمى، قەت لەمەردن نەئەترسا، بەلگو خۆى برووسكە مەرگ
بوو بۆ دوژمن، ترسىكى هەمىشەى ناخى ئەكرۆشتن، هەر بۆيە دوژمنىش
ناوى لىنابوو پىاوى پۆلەين. ئەو پېشمەرگەپەكى نەخويندەوار بوو، بەلام لە

هونەرى شەپکردندا زۆر شارمزاو لىھاتوو بوو وەكو بلىتى لە يەكەك
لەدانىشگاگانى سەربازى جىھاندا دەرچوو، بۇ تۆلە سەندەنەوى بە پىويست
زانرا بەقەدەر خۆشەويستى و گەورەيى مامەپىشە ئاگرى رىقو تۆلە بەربەرىتە
گيانى دوزمنى داگرىكەرو رەشەكوژ. بە پىپارى سەرکردايەتى رۆزى ۱۹۸۵/۱/۲۶
دانرا تۆلەى مامەپىشە بکرىتەو لە سەرتاسەرى کوردستاندا.

ئىمەش لە ئاستى خۆمانەو هەمان رۆژ بەھىزىکەو چووينە
سەرچادەى قادىرکەرەم . کەرکوک لەشەپىکدا ۲۴ خۆفرۆشان بەسزى گەلو
شۆرش گەياندا. هەر لەمەشەو جارێكى تر ئاگرى شەپى کوردستان و دوزمنى
داگرىکەر هەلگىر سايەو دواى سائىک گەتوگۆى سەرنەگەوتوو. وەنەبى کورد
ئەمە يەكەم ئەزموونى گەتوگۆى بىت، بەلگە هەر لە کۆنەو ئەم رىگايەى
گرتووتەبەر، بگرە لە هەموو سەردەمە جايگياگانى شۆرشدا هەم
سەرکردايەتى شۆرش و هەم لايەنى دوزمن هەريەكەيان بەپىودانگى
خۆيان وىستووينا سوود لە هەلومەرجى گەتوگۆومر بگرى بەتايبەتى دوزمن
مەبەستى بوو:

۱. پشوو پىدانى ھىزە ماندوو شەكەتەكەيان لەبەرەگانى شەپدا.
۲. ساردکردنەوى كەفوكولى دلى خەلكى و رازىبوون بەبىھوودەيى
خەبات.

۳. كەسبى وەخت بۇ پىاچوونەو و رىكخستەنەوى ھىزەكان.
۴. بىانو و گرتن و كۆسپ درووست كردن لە رىي پەيوەندى شۆرش بە
خەلكىيەو.

لايەنى شۆرشىش مەبەستى بوو:

۱. ھەريچ نەبى ھىزەگانى ماومەك بچەسپنەو دوور لە شەپ و پىكادان.
۲. خەلكىكى زۆرتر ڤوو بکەنە شۆرش و ببنە پىشمەرگە بۇ پاشەڤۆژ
پىچەك بکرىن.
۳. ناسىنى دەسلەلاتى دوزمن و باشتر شارمزاوون لە تواناو ھەلۆستەگانى.
۴. ئاسايى کردنەوى دۆخەكە و راستکردنەوى خەلكى و پىشمەرگە لە بارىكى
تازەتردا.

گفتوگو خۇي لەخۇيدا كىبەركىيە لەنيوان دوولادا شۇرش . حكومت بۇ دەستخستنى دەستكەوتى تازە كە لە شەرداودەست ناهىنرئىت، بۇيە گفتوگو بەھۇيەكى باش ئەزانرئىت لە پىرۇسەى خەباتدا، چەند بتوانرئى سوود لەھەلومەر جەكان وەربگىرئى و لە پىلانى دوژمن وورىابىن ئەومەندە لە سەر كەوتن نزيك ئەبىنەھە.

بۇ چوونە ناو چوارچىوەى گفتوگوۋە شۇرش لە دوو پوانگەھە تىئى ئەروانى:

۱. داخراىى ھەموو دەرگاكان بە پرووى شۇرشدا.

۲. كىشەكان بە رىگائى سىياسى نەك شەر چارەسەر ئەكرئى.

كوردىش ووتوويەتى: دواى شەر ناشتییە. ئەم مەسەلەيە لای كورد دەمىكە چەسپوۋە، بە داخەوە دوژمنانى گەلەكەمان لە ئەنجامى خۇ بە كەلەگا زانين ئەم لایەنە ھەرامۇش ئەكەن و خۇيان گىل ئەكەن و تەنيا رىگەى شەر ھەلەبىزىن. بۇيە سەرنەجام گفتوگوۋى (ى.ن.ك) و حكومت ئەمجارمىش ھەر بەھەرەسى جارانى پىشوو چوو، ھەرچەندە لە پرووى سازشەو ھىچ سوودىكەمان وەرنەگرت و تىيدا سەرنەكەوتىن كە بەشيك پەيوەندى بەكەند و كۆسپى دوژمنەو ھەبوو، بەشيكىش ئۇبالى لە ئەستۆى كەم و كورپى خۇمانە، بىجگە لە پروپاگەندەى نەپارەكانىش كە لە روانگەى تەسك بىنيەو ھەماشاى مەسەلەكەيان ئەكرد، بەلكو لە دەرگاكانى راگەياندىنەو بەتوندى ھىرشىان ئەكردە سەر گفتوگوۋ بە كارىكى خراپىيان لەقەلەم ئەدا، چونكە تەنيا

بەرژەومەندى خۇيان لەبەر چاو بوو نەك سەرنەجامى مەسەلەكە و ئايىندەى چارەنووسى كورد. ھەرودھا جەماوەرىش لە بارەى گفتوگوۋە بىدەنگ بوون تەنيا چاومروانى ئەنجام بوون و ھەلوئىستىكىان نەواند بۇ پالېشتى كىشە رەواكەيان و فشار خستە سەر حكومت بۇ ئەوۋى بەتەنگ ئەو دۇخەيە بىت و ترسىكى لىبىنىش.

بۇيە پىويستە لەمەسەلەى گفتوگۇدا بەرژەومەندى گەل رەچاو بكرئى، بەوپەرى ھوشيارىيەو ھەنگاۋ ھەلگىرئىت، بەگژ لایەنى سەلبىياتدا بچنەو، پىشتىوانى لایەنە باشەكانى بكرئىت، ھىچ كەس و لایەنىك تەنيا خۇي و

بۇيە پىويستە لەمەسەلەى گفتوگۇدا بەرژەومەندى گەل رەچاو بكرئى، بەوپەرى ھوشيارىيەو ھەنگاۋ ھەلگىرئىت، بەگژ لایەنى سەلبىياتدا بچنەو، پىشتىوانى لایەنە باشەكانى بكرئىت، ھىچ كەس و لایەنىك تەنيا خۇي و

بەرژەۋەندىيەكانى خۇي بېيىنىۋ كەسى تىرى لە بىر نەبىت، ھەققە ھەر يەككىش ھەنگاۋىكى نا، ھەموان چاۋمپروان بىن بزائىن ئەنجامى بەجىنەبىت، نەك يەكسەر لە سەنگەرى ھىرشى بى سەرو بەرەۋە ئەو پىرۇسەيە پەك بخىرىت.

ئەمچارەش بەبارى باش و خراپىدا گىتوگۇ تىك چۈۋەۋە، تاۋانەكەش ئەكەۋىتە ئەستۋى حكومەتى عىراھى.

بۇ ئەۋەۋىۋەلامىكى ئەو ھەلۋىستەى حكومەتى عىراھى بدىرتەۋەۋە زمىرىكى توندى تىبىرەۋىت مانگى ۱۹۸۵/۲ لەھەر سى مەلەبەند ۱۲،۲ ھىزىكى گەۋرە خىركىرايەۋەۋە رەۋانەى دۆلى جافايەتى كرا. ھەموو لىپىرسراۋە سەرەككەكانى ھىزەكە لە بەرگەلۋ لەلايەن كاك ملازم عومەرەۋە كۆۋونەۋەۋە پىكراۋ نەخشەى گرتنى رەبايەكانى دابان و ھەلاج و دۆلى شەدەلەمان خرايە بەردەست، ئەم چالاككەيە لەبەر چەند ھۆيەك پىۋىست بوو:

۱. بە دوژمنى بىسەلمىنى كە شۆرش و پىشمەرگە ھەر سوورن لەسەر خەبات.

۲. ئەو پروپاگەندەيە رەت بىرىتەۋە كە دۋاى گىتوگۇ كەس شەرى پىناكرىت.

۳. ھىزى پىشمەرگە گورج بىرىتەۋە بۇ دەستۋەشاندىنى باشىر لە دوژمن. ۴. كۆمەلانى خەلكى كوردستان وورىا بىرىتەۋە لە نيازە بۆگەنەكانى دوژمن و نەخشەى تەفروتنونا كردنى كوردستان.

بەپىي بەرنامەيەكى ئامادەكراۋ ھەر تىپە پان چەند تىپىك شوپنىك پان چەند رەبىيەكى پى سىپىردا، تىپەكانى ۵۲۰۵۱ ئەركى گرتنى رەبايەكانى رۆژھەلاتى دابانپان پى سىپىردا كە شوپنىكى زۆر سەختىۋو.

شەۋى ۱۹۸۵/۲/۱۵.۱۴ شەۋىكى ساردى زىستانىكى بەفراۋى لە دىي ھەلەدن كۆۋووينەۋە، پىشمەرگەكانمان سازداۋ ئاگاداركرائىنەۋە كەكاتىزمىرى ۴ ى دەمەۋىيەپان پەلامارى دوژمن ئەدرىت، كاتىزمىر ۱۱ شەۋ بەرى كەۋتىن، بە ھەۋرازو ناۋبەقدرا، بايەكى سارد ھەلىكىردىۋو، بارىكى سەپىر بوو كەلەسەرو

سىماي ھەر پېشمەرگە يەكدا ئەدرە وشايەو، گەشانەو، خۇشپىيەكى زياتر ئەبىنرا، ئاوازي سەرگەوتن لە ناخيانا بەرز نەبوو، يەك ووژە پۇلاين و گيانىكى مەزن بوو لە پېناوى خۇبەخت كوردنا. دوو پېشمەرگەى برا پېكەو، قەسەيان ئەكرد برا گەورەكەيان بەويتى ووت: بزەننن ئەمشەو كاممان ئەبىنە قوربانى و لەم چالاكەيەدا سەرورەى بۇ گەل و شۆرش ئەنووسىنەو، كاك سەمىل عەترە كە برا بچووكەكە بوو لەگەن يەكەم پەلاماردانا بۇ سەر رەبايەى شاخى ھەلەدن ناوى لەلىستى سەرورەيدا تۆمار كەرد كە دواى چوار كاتزمىر لەپېكرانى گيانى بەخشىيە خاكى كوردستان.

شارمزاكەمان كاك غەرىب ھەلەدن بوو كە كورپىكى ئازاوزىرەك بوو، يەككىكى تىرشمان لەگەل بوو بەلام ئەو ھىچ نەبوو بەشەك لەھىزەكەى و پېكردىن. بە ھەزار حال رەبايەكەمان دۆزىيەو، تەقە لەزۆرەى رەبايەكانى ترمە دەستى پېكرد نېمە ھېشتا ھەر بە دواى رەبايەدا ئەگەرەين. كاك عادل شكورو كاك عەدنان و م. عەلى پېش نېمە گەشىتبوون. ئەو بەشەى ھىزەكە كە گەشىتبوو كرايە دوو بېرمەو، بېركيان لە سەرورەى رەبايەكەو ئەوى تر لەخوارەو پەلامارىندا، لەو كاتەدا مەنو كاك كەرىم چاوپەش گەشىتەنە ئەوى، سىمى دەورى رەبايەكەمان بەرز كەردەو، ھەرچەندە دەورو پەشتەكەى مەنپىزكرايوو لەبەر زۆر كەوتنى بەمەر بەسەرىدا ھىچى نەتەقىيەو، چووينە ژوورەو، بوو بە تەقە لەشەرىكى دەستەويەخەى كەم خايەندا دەستى بەسەرا گىرا، چەند جاش ناشەعبىيەك كوژران و ھەندىك بەدىلگىران، يەككى لەو جاش ناشەعبىيە لەكەتى تەقە كەردنەكاندا خۆى دزىبوو، چووبوو شونىكى سەخت لە نىوان ناشە بەردىك و شاخەكەدا كەپشتى چۆل بوو پېگەى پەلاماردانى نەبوو، رومانەمان تى ئەگرت نەچووە ئەو دىوداو بەرى نە ئەكەوت .. كاك ھەزار دەرەيانى بەبى تەقە خۆى لەجاش ناشەعبىيەكە نەزىك كەردەو لە ناكاودا خۆى بۇ ھەلداو كەردىە بۆقەتە مەلەدا، كاپرا لە حەبەتە بەرزبوو، .. تەماشە ئەكەين زەلامىكى زەبەلاح بوو، لىمان پەرسى خەلكى رەمادى بوو .. پەلمان گەرت و ھىنامانە لای دىلەكانى ترو رەوانەى بەرگەلومان

كرد ، ليرە چەك و تفاق و تەقەمەنى زۆرمان دەستكەوت. گەرپۇژ بووودە
 بەشەكەى تىرى ھىزەكە پەلامارى رەبايەى سەرى دابانىيان داو لە
 چاوترووكانىكدا گىراو چەكدارەكانى خۇيان بەدەستەودا. پاش ئەو مەن و كاك
 عادل و كاك غەرىب ھەلەدىنى بۇ دۇلى شەدەلە دابەزىنە خوارەو، لەو ناو
 شەرى مەقەر سىرەو مەقەر فەوجەكە بوو. مەقەر سىرە ھەر لەيەكەم
 پەلاماردا گىرا، ئىنجا شەپ كەوتە لاى مەقەر فەوجەكەو. لە رىگادا بەناو
 دارەكاندا نەرپۇشتىن لەبەردەمماندا خشەيەك ھات، تەماشام كرد سەربازىك
 ئەمنى چەكەكەى نەترازىنى، منىش يەكسەر مىلى تەنەكەكەم ھىنايەو
 فەشەكەكەم پىومنا، قەباغى تەنەكەكەم لەو ساتەدا پەرى، سەربازەكە كە زانى
 ئىتر ناتوانم تەقە بكەم، ھەستايەوودە تەقەى لىكردم، بەرنەكەوتم، كوتوپر كاك
 عادل و كاك غەرىب ھاتنە دەست و تەقەيان لىكردو كوشتيان و چەكەكەمان
 ھەلگرت، لەولاتر سەربازىكى تر خۇى نەئەدايە دەستەو، لە نەنجامى تەقەدا
 ئەویش بەركەوتم، دواى ئەو لەگەل ھەفالان قادى حاجى عەلى و ملازم
 عومەرو جەبار فەرمان و سامان گەرميانى و نازادى سەگرمە يەكمان گرتو
 نەخشەى پەلامارى سەربازگەى شەدەلەمان داپشتەو، پاش پشودانىكى كەم لە
 ناو دىى شەدەلەو ھىرشان كرد، ھەرچەندە بەخەستى تۇپبارانى سەر
 رىگەكەمان ئەكرا، بەلام نەوستانىن تا گەيشتىنە نىكى سەربازگەكە، لەوئ
 شەرىكى سەخت پوویدا، بەشى سەرووى كەوتە دەست پىشمەرگە، لاى
 خوارەووشى پىشمەرگەكان خۇيان گەياندە رەبايەى حىمايەكە، لەو كاتەدا دوو
 پىشمەرگە پىكران و شەھىد بوون، ئىمەش ئەوئەندەى تر ھىرشەكەمان توندتر
 كردو ھشارى زۆرمان خستە سەر سەربازگەكە لەودا بوو بەتەواوى بكەوئ،
 بەلام بۆسەكانى لاى ھۆمەر قەوم كە كاك شىرزادى تىپى ۲۱ سەربەرشى ئەكرد
 رىگەكەيان چۆل كەردبوو، ھىزىكى دۆژمن بەچەند تانكىكەو ھىراى
 سەربازگەكە كەوتم. نەخشەكەى بىناكام كەردىن. بەلام شەرى خويىناوى و دۆژمن
 بەزىن لەسەر جادەى تاسلوچە - دوكان بوو، بەراستى دۆژمنى تۇقاندبوو، لەو
 دەشتە كاكى بەكاكەيەدا پىشمەرگە نازايانە پووبەرووى ناگرو ئاسنى دۆژمن

نەبوونەۋە دەميان گيانى ترسنۆك و خۇڧرۇش و داگىرگەر پەوانەى دۆزەخى مەرگ ئەكران. بە راستى شەرى گرتنى دابان و ەەلاج كارىكى گەۋرە و كەمۋىنەى سەرگەۋتوۋى شەرى پىشمەرگانە بوو دواى نەۋەى پىشمەرگە سالىك بوو لە ەەلى گفئوگۇدا چالاكى گەۋرەى لەو جۆرەى ئەنجام نەدابوو.

دوژمن زيانى گەۋرەى لىكەۋت لە دىل و كوژراو، دەستكەۋتى زۆر كەۋتە دەست پىشمەرگە، ناۋچەيەكى فراۋانى سەربازى پزگاركر ا كە نرخىكى ستراتىژى ەەبوو، بوۋە ەۋى دوور خستنهۋى مەترسى پۇژانەى ەيزەكانى دوژمن لە ناۋچەكەدا، كە بەرزترىن ۋوتە لە دابان و ەەلاج داگىرگرايوو، پىگەى لە جموجوئ و ەەئسوكەۋتى پىشمەرگە گرتبوو، ئەم سەرگەۋتە مەزنە بەخۋىنى گەشى چەند پىشمەرگەيەكى چاۋنەترس و چەلەنگ تۆمار كرا.

پاش گرتنى پەبايەكان ەيزەكانمان تىيدا مانەۋە بۇ پاراستنى لە ەيىرشى دوژمن، چەند پۇژىك مايىنەۋە ەيچ روۋىنەدا، بىپارى گەرانەۋەيان داين. لە شاربازىرەۋە بەرەو گەرميان گەراينەۋە، ەەموۋى ەەقتەيەكى نەبىرد ديسانەۋە برووسكەيان كىردەۋە ەيزەكەمان بە پەلە بگاتەۋە دۇلى جافەتى، بە ەەمان پىگادا گەراينەۋە، لە پىگادا بارانىكى شەست داپكىرد ەەموو لەش و كەلوپەلان بوو بەئاو، لەگەئ كاك جەبار فەرماندا يەكمان گرتەۋەۋە بەرەو گاپىلۇن رۇشتىن، شەۋىكى تارىك و نووتەك بوو، بارانەكەى بەخوڧ بوو، ەەر پىشمەرگەيەك دەستى بەپشتى ەاوپىيەكەيەۋە نەبوايەۋون ئەبوو، بە حالىكى شىر گەيشتىنە گاپىلۇن و دابەشبوۋىن، كەچى پۇژى دوۋەم ئىزن دراين، ديارە (ى.ن.ك) چالاكىيەكى گەۋرەى بەدەستەۋە بوو، بەلام ەەلەكەى لەبار نەبوو، دەستيان لىيەلگرت.

جارىكى تر لەدۇئە روۋتەۋە شۇرپوۋىنەۋە بۇ ۋولەپەسى، شەۋەكەى بەرەو باخى بەختيارى. باۋبۇران و تەرزەۋە چەخماخە لىيكىردىنەۋە، مەترسى ئەۋەمان ەەبوو پىشمەرگەمان تىابچن، بەەمر شىۋمىەك بى لە جادەى سلىمانى بەرەو ەەۋال و كۆسەى چەم پەرىنەۋە بۇ جىشانە بە ناۋ ۋورۋ ۋورۋاۋا، پىشمەرگە نەبوو چەند جارىك نەكەۋى ەەموو گيانى ۋورۋاۋى نەبى، چەندىن

كەس پىلاۋەكانيان لە ناو قوردا بەجىما، قورى شارەزور بەناوبانگە،
لەوكانانەدا پىشمەرگەيەك ھەوالى كاك عادل شكورى ئەپرسى : كوا كاك
عادل چى بەسەرھات ؟.. پىشمەرگەيەك لەولاولەووتى : كاك عادل لەشوين
پىكەى نەھرۇدا چەقيوہ.. نەھرۇ پىشمەرگەيەك بوو لەرووى تەمەنەوہ تازە
پىنەگەيشت ، لەشولارىكى كەتەو زلەى ھەبوو، قاچوقولىكى ئەستورى ھەبوو،
كاك عادلش پىاويكى كو رتە بالاو لاواربوو.. شەو لەجيشانە ھەسايەنەوہ،
خۆمانووشك كەردەوہ، بەيانييەكەى بەرەو بازيان و ديھاتەكانى قەردەخ
رۇيشتين و لەويشەوہ بەرەو گەرميان و ھەر گەرتى بۇ سنوورەكەى خۆى. بۇ
چەند رۇژىك ھەواينەوہ.

لە مانگى ١٩٨٥/٢ دا بوو كە مقۇمقۇى ئەوہ كەوتەوہ كە رۇژىم ئەيەوئ
جاريكى تر پردى گشتوگۇ دابەزرئ و بۇ ئەو مەبەستەوھديكى ناردبووہ
سەرگردايەتى يەكيتى و چەند رۇژىك مابوہوہ و قسەيان لە سەر ھەموو
مەسەلەكان و ئاستەكان كەردبوو، بەلام سەرمەجام ھىچى لىئەكەوتەوہ و پەتى
ئەم ھەولەش پسا.

ئيمەويستمان لە گەرمياندا دەستىك لە دوژمن بوەشينين، دواى
كۆكردنەوہى زانيارى بىارماندا بچينە سەر مۆنەزەمەى ديى لەك كە
ئەكەويئە نيوان ناحيەى نەوجول و قەزاي دووز، كاك شىخ جەمال جىگرى تىپ
بوو، شارمزايبەكى باشى ھەبوو لەو ناوچەيە، لە كاتى گشتوگۇدا سەردانىكى
ئەويى كەردبوو، بەچاكى رەبايە و شوينەكانى بينيبوو، نەخشەى پەلامارەكەى
بەم شيوەى دەرشت:

ھىزەكەمان كەردە دوو دەستەوہ:

١. دەستەى يەكەم بەسەرپەرشتى شىخ جەمال + جەوھەر و ٨ پىشمەرگە.
 ٢. دەستەى دووہم: بەسەرپەرشتى مەن و شىخ كەرىم چاوەرەش و ٢٢ پىشمەرگە.
- دوو بۆسەمان دانا: يەككيان لەسەر رىگاي قەلخانلوو، ئەوى تريان
لەسەر جادەى نەوجول بۇ لىدانى ھەر جموجوولتيكى ناكاوى دوژمن.
رۇژى ١٩٨٥/٢/٥ جاريكى تر رىگاويان و شوينەكانمان بەسەر كەردەوہ و
نوقتەكانمان ديارىكردو گەراپنەوہ.

ھەر دەستەيەك دانرا بۇ جىبەجىكرىنى كارى خۇي، پىنج ئارپىچى دانرايوو بۇ پەلاماردان ھەريەكەي دوو گوللە بىتەقئىنى، دەستەي يەكەم بەنارنجۇكى دەستى ھىرش يەكەن. ئاگادارى پىشمەرگەكانمان كىردموە كەوا ھەول بىدن ناقلەكەي ئەوئ بەساقى بىگرن و دىريازى يەكەن.

بىرپار بوو يەكەم ئارپىچى من بىتەقئىنم، ھەر لەگەل يەكەم گوللەدا خانووەكانى مونەزەمە يەك پارچە بوونە ئاگر، نۆ دانە گوللەيان بەركەوتبوو، يەك گوللەش ناقلەكەي پەكخستبوو. دەستەي يەكەم خۇيان گەياندە ناو ھەوشەي مونەزەمە كە بەرگرى تىدا نەبوو، پاشان دەستەي دووھمىش خۇيان گەياندە ھەمان شوپىن، تومەز ئەمنەكان خۇيان خزانددووتە ژىر زەمىنىكەوھو لەوئو بەرگرى ئەكەن. ئىمەش بەمەمان نەزانیبوو، لە سەرەتادا ھەر لەگەل يەكەم پەلاماردا پ.م سەلام ھەمىد پىكراو شەھىد بوو، كە بەمەم زانى بە زۆر دەستەي دووھەم لە ھەوشەكە دىرگىرد بۇ ئەوئى زىانى زىاتر نەدەين، دەستەي يەكەمىش بەردەوام بوون بە نارنجۇكى دەستى لەژىر زەمىنەكەيان ئەدا، ئەمنەكانىش بە نارنجۇك بەرپەرچىيان ئەدايەو، لەم شەرە نارنجۇكەدا پ.م ئەنومر قەلومز لوغمانى و سەيد ئەھمەد پىكران و شەھىد بوون. ھەموو پىشمەرگەكان كەشانە دواو، سەر لە نوئ بە ئارپىچى لىمان دانەو، چل گوللە ئارپىچى و بىست و ھەشت نارنجۇكى دەستىمان لىدان بىسوود بوو، وەختى ئەوتۇمان بە دەستەو نەما، ناچار كەشائەو، تەرمى شەھىدەكانمان رەوانە كىرد بۇ دىھاتەكانى خۇيان و دەستكەوتەكانمان كۆكردموەو گەپراينەو، لەم ھىرشەدا زىانى دوژمن: دوانزە كوژراو، شكاندى ناقلەيەك، گرتنى گرېنۇفك بوو، جگە لە شەھىدەكان دوو بىرىندارىشمان ھەبوو، لە دىنى دوراجى تىماركران و تاكو ئىوارە ماينەو ھاومروانى دوژمنمان كىرد ھىرشمان بۇ بىكات و تۆلەي شەھىدەكانمان بىكەينەو كەچى بە دواماندا دەرئەجوو.

كەرتەكانمان كەوتنە جەولەكردن و شەرى بچووك و لىدانى دوژمن لە ناوچە جىاجىاكانى سنوورى تىپداو رۆژ نەبوو زەبىر لە ھىزەكانى دوژمن نەدرئ و لىيان نەكوژرئ و دەستكەوت نەبى، بە مەش وورەي خەلكى زۆرتەر بەرز

ئەبۇوھەبە ئەلگە لە شەھەر پەيگادانەكاندا بەشدارىيان ئەكرد، بە تايبەتى لە ناوچەى داودە خەلگەكە خۇيان تەييار ئەكردو زۆربەيان چەكيان بەدەستەوہ بوو شير ئاسا ناوھاقى دوژمن ئەبۇونەوہ. ناوچەى داودە لە سالى ۱۹۸۲ مەفرمەزى پىشتىگىرى تىادرووست بوو بوو كە پىشتىر لە ناوچەى باشكى يەكەم مەفرمەزى پىشتىگىرى و دواترىش لە ناوچەى رۇغزايى مەفرمەزى تر پەيدابوون وەكو ناوكىك. بەلام نەكەوتىبونە شەرەوہ. كەچى لە ناوچەى داودە چاكتر گەشەيان كرددو جموجوولى زۆرتريان ھەبوو، ئەچوونە سەرجادەو دەستيان لە دوژمن ئەوہشاندو شارمزايبىيەكى رىكوپىكتريان پەيداكرد لەبەرگىرى و رووبەرەو بوونەوہدا بە تايبەتى دواى گەتوگۇ سالى ۱۹۸۴ كە دوژمن كەوتەوہ وىزەى كوردستان بە تازەترىن چەك و تەكنۇلۇزىيە سەردەم، خەلگى ئەم ناوچەىە لەپانتايى داودەدا سەنگەرى ھەرميان لىنداو ھەشارگەيان بۇ كاتى ھىرشى سوپا و پەلامارى ناكاوى كۆپتەرەكان درووستكرد بوو بۇ بەرگىرى و خۇپاراستن لە تۆپبارانى بەردەوامى رۇزانە و شەوانە. ئەمە دەورى خۇى ھەبوو بۇ سەر ناوچەكانى تىرى گەرميان و ھىرى ئەوہى كىردن كەنەوانىش خۇيان چەكدار بىكەن و رېگە نەدەن دوژمن بە ئاسانى ناوچەكانيان پەلاماربىداو مەترسىيان لە سەر درووست بىكات. سەرما خەلگى بە پارەى خۇيان چەكيان ئەكەرى، پاشان لەلايەن تىبەكانەوہ چەكيان پىئەدرا، لە كاتى گەتوگۇدا لە ناوچەى زەنگابات ھىزىكى پىشتىگىرى درووست كراو كاك شىرزاد ەزىز شەھاب سەرپەرشتى ئەكرد، پاش گەتوگۇ ھىزى پىشتىگىرى پەردى پىدراو لە ھەموو ناوچەكانداوہكو ھىزى رەسمى پىكەينراو لە سنوورى ھەردوو تىپى ۵۱و۵۲ دا مام سالىھ گۇرى ئەسپى سەرپەرشتى ئەكرد لە پووى چەكداركردن و تەقەمەنى پىدان و سازدانىان و كۆكردنەوميان. بە راستى ھىزى پىشتىگىرى دەورى گەنگيان ئەبىنى لە بەرگىرى و پاراستنى ناوچەكان و ھاوكارىكردنى (ھ.پ.ك) و دەيان تابلوى گەورمىيان لە سەرورىدا نەخشاندوہ.

ھىشتا لە مانگى ۴ دا بووين كە رۇژنىك بەرەو سەر جادەى دووز - كفىرى ئەچووين بۇ نەجامدانى چالاكىيەك. چووينە دىي پەلگانە، لە ناودىدا حاجى

كەرىممان بىنى پياۋىكى زۆر ترسنۆك بوو، بانگى كردين: كىتان لەگەندايە..؟
 برادران ووتيان: مەحمود سەنگاۋى. حاجى ووتى: كاكەومرن دوو مەرتان بۇ
 سەر ئەپرەم مەجن بۇ شەپ. منىش ووتە: بەخا ھەرجى مالت ھەيە بماندەيتى
 ھەر شەپ ئەگەين. وەختىكم زانى حاجى تليساپەو، ژنەگەى ھاۋارى كرد:
 باوانت شىۋى بۇ ترسنۆكيت.

ئىتر ئىمە چوۋىنە سەر جادەى سلىمان بەگو لەگەن جاش شەعبىيە
 ەرمبەگاندا شەپتىكان كردو ۱۸ كەسيان ليكوۋزا. لەم شەردا ھەندى
 پىشمەرگەى خەلگى سلىمانيمان لە گەلا بوو، يەككىيان بە لايەنى سوعبەتەو
 ووتى: تىكايە كاك مەحمود بمانبەرەو بۇ كوردستان و لەم ەرمبستانە پزگارمان
 بكە. چونكە ناۋچەيەكى دەشتايى و قاقەر بوو.. زەحمەتەشە كەسكىك لە
 ناۋچەيەكى ئاۋەدانى و سەوزەلانى و دارستاندا پەرومردە بوۋى لەم ناۋچەيەدا
 ھەلبەكات، جگە لەمانە لە ھاۋىنىشدا پلەى گەرما ئەگاتە ئەۋپەرى كە ئەمان
 پىنى پانەھاتبوون .

ھەر لەم مانگى ۱۹۸۵/۴ دا مەلا بەختيار ھەندى جموجوۋى كىردىو،
 قەشەش كەۋتە ناۋانەو ە گۈايە داۋى لە سەركرديەتى كىردىو ئىتر بە ناۋى
 پىكخستنى ئالاي شۇرشەو (ئاش) كار ئەكات. سەركرديەتى لە سەرمتاۋە ھىچ
 نرختىكان بۇ ئەم داخۋازىيە دانەنا بوو، ئەۋىش چوۋبوۋە دۆلى قەرمداخ و لە
 دىي تەكپە بارەگەى دانابوو، كۆمەلەك پىشمەرگەو كادىرى نى كۆ بوۋبوۋە، جگە
 لەۋى زۆر لە كادىرەگانى ئاش ھەبوون و بلاۋبوۋبوۋە. خەرىكى
 خۇپىكخستىن و دەركردىنى بلاۋكراۋە بوون بە ھۆى دەرگايەكى چاپەۋە كە
 ھەيانبوو.

دىارە ھۆكارى جىاجيا ھەيە بۇ پەيدابوۋنى (ئاش) كە لە راستىشدا
 پەيدا بوۋنى پىكخستنىك بوو لە ناۋ پىكخستندا، ئەۋىش ئەگەرپتەۋە بۇ:
 . ناكۆكى فېكرى لە سەر كوردستانى بوون و عىراقى بوۋنى شۇرش و
 پىكخستىن.

. ئەماحى سەركرديەتى كىردى شۇرش و مگو دەسلەلتى يەكەم.

ئالاي سورس
 سە
 پىش
 ئاشى

ئەماحى = طەم
 ئاشخو لە
 ۱۹۸۵ ج. ئىكزاكانەۋە
 مەر

نارمزاىى بهرامبەر به گفٲو گۆ. همرچهنده ئهممهوهكو رووكهش بهكار هئىنرا بوو بۆ همدوو هۆكارمكهى تر.

دياره دهميكه مقومقوى ئهم رڭكخستنه له ناو ريزمكاني كۆمهلهدا پهيدا بووبوو به تايبهتى دواى ئازاد بوونى ههفالانى زيندان نيشانهى ناكۆكييهكان له ئاسۆوه سهري دهرهئناو له كۆنفرانسى دووهمدا رپووتر دمركهوتو بۆ ههليئك ئهگهراڻ جارى بۆ بدمنو خۆيان ئاشكرا بكهن.

دوا دوايى مانگى ٤/١٩٨٥ بوو كاك حهممهپرهش جڭگر تيپى ٥٧ى سهگرمه سهردانىكى تيبهكهمانى كردو رڭكهوتين پيكهوه له سهه جادهى كفري - دووز - بهغداد شهريك بكهين. كاك شيخ جهمانان بينىو رڭزى ٢٨/٤/١٩٨٥ له نزىك ناحيهى سليمان بهگ دامهزراين، دوژمن پيى زانين و پهلامارى داين، شهريكى دوو كاترميريان كرد كه تييدا بهريومهبرى ئهمنى دووز بهناوى حهممه لهگهئ محهممه سهيد موسا كهئهمن بوو لهگهئ ١٨ جاش ناشهعبيدا كوژران، سئ كلاشينكوفو دوو دهمانچهش دهستكهوت بوو، ئيمه برينداريكان ههبوو، شايانىووتنه شهوى پيشووتر هيژيكان ناردبووه ناو كفريو دهستى كوشندهيان وهشاننبوو، معاونى ئهمنى كفري به خهستى بريندار كرابوو كه پاشتر تووشى ئيفليجى بوو بوو، ههروهها چوار ئهمنيش كوژرابوون، چوار كلاشينكوفو يهك بيكهيسىو جيهازيئك دهستكهوت بوو، پيشمههركهكانيش بيژيان بوون.

ئهم زمبرانهى له دوژمن درا زۆر زۆر سهخت بوو، به تايبهتى له دمزاكاني ئهمنى همدوو شارۆچكهى كفريو دووز، بۆيه چاوهرپى هيئرشى دوژمن بووين بۆ سهه سنوورهكهمان، واشى بۆ ئهچووين له رڭگاي سههقهلا - هۆمههملهوه بيئت، بۆيه له ديى بهلهگه مايهوه، هيژيكيشمان نارد زياننه بۆ رڭگري له ههر ئهگهريكى هيئرشى دوژمن له دمزاى نهوجول - دووزهوه. بهلام دوژمن بهپيچهوانهى بۆچوونهكهى ئيمه له رڭگاي نهوجول - دووزهوه پهلاماريدايين، بههيژيكي گهورهوه كه بريئى بوو له زياتر له ده ههوجى جاشى ههركىو سووركىو تهحسين شاوميسو جاشهكاني سهنگاوو قادركههمو دووزو

بەشتىيوانى چوار كۆپتەرو دوو پىلاتۇس و دە تانك و ۶۵ ناھىلە و چەندىن تۆپى
دوور ھاۋىژو تۆپى ۱۰۶ مىلم و ھاۋىنى جۇراو جۆرى زۇر بەھەرماندىيى قائىد
فىرقەى تاۋانبار بارق غەبدوللا حاجى حونتە.

لە رۇژى ۱۹۸۵/۴/۲۰ لەدوو قۇلەۋە پەلامارىان داپىن. لە نەۋجول و لە
دووزمەۋە. دوژمن بە تەۋاۋى لەزىنە نىزىك بوۋەۋە كە دوو كەرتى تىپى ۵۷ و
دوو كەرتى تىپى ۵۱ لىيۋو، دوژمن پوۋبەپوۋى قارمانەكانى يەككىتى بوۋەۋە،
شەپكى دەستەۋ يەخە بەرپا بوو، كاك شىخ جەمال سەرپەرشتى ھىزمەكى ناو
زىنەنى ئەكرەدو باش دامەزراپوۋن لە ناو مائەكاندا، سەنگەرى مان و نەمانيان
گرتىبوو، تۇپخانە و كۆپتەرمەكانى دوژمن بەردەۋام ھەناۋى دىكان ئەھەزاند، لە
ھەموو خانوۋىيەكەۋە چەرە دوكلە بەرز بوو بوۋەۋە، لە رىگەى جىھازى دەستى
بچوۋكەۋە ئاگادارى پەيۋەندىيەكانى قەرماندەى ھىزى زەمىنى بوۋىن كە داۋى
لە كۆپتەرمەكان ئەكرەد لە جىگەى دوكلەكان بىدەن، فرۇكەۋانى
كۆپتەرمەكان ۋەلاميان ئەداپەۋە كە شوۋىن نىيە دوكلەنى ئى ھەئەسى، شەپكە
ئەۋەندە گەرم بوو بوو، پەلامارى پىشمەرگە توندو تۇل بوو، لەھەندى لاۋە
تىكەلاۋى ھىزمەكانى دوژمن بوو بوۋىن، فرۇكەۋانى كۆپتەرمەكان ئەيانووت؛
نازانىن كامە ھىزى خۇمان و ھىزى دوژمنە...؟ قەرماندەى ھىزى زەمىنىش
ئەيووت؛ ھەرچى جلى گوردى لەبەر بوو لىيىدە.

كۆپتەرمەكان ھەموو دەۋرۋەرى دىكەيان بۇمباران ئەكرەد بۇ رىگىرى
كردن لە ھاتىنى پىشمەرگەۋ پىشتىگىرى كە لە ھەموو ناۋچەكانى ترەۋە بە
نۇتۇمبىل و تراكتۇر و ماتۇرى سۈارى خۇيان گەياندىبوۋە ئەۋ نىزىكانەۋ بەھانى
ھىزمەكى ناو دىيى زىنەۋە ھاتىبوۋن.

ئىمە دىئىابوۋىن كە دوژمن لەدەرگەى سەرقەلاۋە نايەت، خۇمان
كۆكرەۋە بۇ بەھانا چوۋنى برادەرانى ناو زىنە، بەلام ھىزى ئاسمانى دوژمن
بۈارى نەئەداپىن بەناسانى بگەپنە ئەۋى. ھىزىكمان لە پىشمەرگەكانى خۇمان و
پىشتىگىرى ۵۱ و ۵۲ كۆكرەۋەۋ بە بەربىلاۋى پەلامارمان داۋ دوژمن لەھەندى لاۋە
گەراپەۋە داۋە، خۇرى مابوۋ خۇمان گەياندە ناۋدى، لە ھەمان كاتدا ھىزىك لە

گەل كاك عەدنانى ھەمەى میناۋ م.عەلى و سەيد محەممەد دا لە ناوچەى جافەو ھاتبوون و لە قۆلى چەورپىيەو بەرەو ناودى ئەھاتن. ئەو كاتە چوار شەھىدو يانزەدە برىندارمان ھەبوو، د.بىستوون كاكەىى برىندارەكانى تىمار ئەكرد، جارىكى تر ئىمەو برادەرانى تر پەلامارىكى دوژمنمان دا، بەمەش دوژمن مەترسى لىنىشتو لەشويىنى خۆيدا راوەستاو خۆى باش قايم كرد لە شوينىكى گىرنگى ئەوپەرى دىى زىنانەو لەخوارترىشەو ھىزىكى تىرى مۆلداپوو، بۆمان دەرگەوت مانەوھەمان لەناو دىدا سوودى نىيەو لەمەش زياتر بەرگرى ناكړئو زىانى زۆترمان لىئەكەوئو خەلكەكەش تىانەچن، تاكاتر مىرى ۱۰۱ شەو ماينەوھو خۆمان كۆكردەوھو خەلكەكەمان ئاگادار كړدەوھو لەدىكە دەرچن و ئىنجا شەھىدو برىندارەكانمان گواستەو. ئەو كاتەى خەلكەكە دەرئەچوون ناھىلەيەك لە ناستى رىگاگە بوو بە دۆشكا ئەو ناوەى ئەبىزا، لەوكاتەدا ژنىك لەسەر رىگاگە بوو زۆربەى گوللەى دۆشكاگە لای ئەودا ئەيدا لە زەوى و ھىچ نەترسا، بانگى كردم يارمەتى بدەم و ھەندى كەلوپەلى بۆ باربەكم، گەرامەوھو ھاوكارىم كردو بەنەسپايى لىيدا رۆيشت.

چووینە دىى زىنانەى سەروو، بەرپۆھ ھىزىكمان ناردە دىكانى عەزىز قادرو تووكن بۆ ئەوەى ئەگەر دوژمن نىازى ھىرشى بوو بۆ شەر لىيىدەن. بەلام دوژمن پاش نىومرۆى رۆژى دواى دىى زىنانەى خوارووى بەجىھىشتو گەراپەوھ بۆ شوينى خۆى. ئىمەش چووینەوھ بۆ زىنانە، دى ھەمووى تىكرووخابوو، بوو بووھ كەلاوھ، لە ماوەى چەند كاتر مىرىكدا شارستانىيەتى بەربەرى يانەى بەعس ناومرۆكى خۆى دەرخستبوو، وەكو كوننە بەبوو تەنيا ھەزى لە كەلاوھىيە و رقى لە ئاومدانىيە. بە قەبى شۆفلەكانى دىيەكى خنجىلانەى ناوچەى داودەى يەكسانى زەوى كړدبوو، ھىچ پرووخسارىكى ئاومدانى نەماپوو، تەنيا بۆنى مردن و سووتان و پرووخان ئەھات، ووردەووردە خەلكەكەى ئەگەرپانەوھ سەروپرانە خاك، ئىمە زۆر دلتەنگو زویر بووین كەچى دوو پىاوى دىكە دلىان ئەداينەوھو داواى لىبورديان ئەكرد كەمالىان نەماوھ بمانبەوھو لە پاش ئەو شەرە سەختە نەختىك بەھسىيەنەو، بە راستى

خەلگىكى مەردو خاۋەن ھەلۋىست بوون، نەك ھەر ئەمە بەنگو لە بەرگرىشدا لەگەڭ پېشمەرگەكاندا دەۋرى چالاكانەيان ئەدى. پياۋيكيان ۋوتى: سەد جارى تر دوژمن دېكەمان بېروخېنى مادام بەرگرى چاكي تېداكراۋە دلتەنگ نابېن. ئەومېشى لېمانگىراۋە لەپىگاي مەردايەتېدا پۇشستوۋە.

شاياىنى ۋوتتە بەشىكى زۆرى خەلگى دېكە دەرچوو بوون و بەگيان سەلامەت بوون، بېرىكېشيان دەستگىر كرابوون و دواي چەند مانگىك نازادكران كەزۆرىبەيان ئاغاكانى زىنانە بوون. لەم شەپەدا زىانى دوژمن زياتر لە چوارسەد كوژراۋ بېرىندارىكى زۆر كەدوو نەخۇشخانەي مەيدانى گرتېۋەدو كەرەستە و كەلو پەلى خويناۋى زۆر لەم دەشتەدا كەوتېۋو. زىانى ئېمەش چوار شەھىدى پېشمەرگە و يەك پشتگىرى و شوانىكى پانزە سائە و زيان لە مەرو ماللات و تراكتورى دېكە كەوتېۋو. جگە لە سووتانى ھەموو خانووبەرە و پووخاندېيان. پاش دوو رۆژ لە شەپەكە خەلگەكەي دەستيان كردهۋە بە دروست كرنەۋە و بېناكرنەۋەي زىنانە. لە ھەموو ناۋچەكانى گەرميانەۋە يارمەتى و كۆمەكيان بۆ نېردرا. گەئەمەش بوو بوۋە داب، لە دواي شەپى عەلىيانى سالى ۱۹۸۲ و سەيدخەلىلى سالى ۱۹۸۴، ئەمە يەكەم شەپى گەۋرە و گرانى ناودى بوو كە بە و بارستاىيە دوژمن پەلامارى بدات و زىانى ۋا فراوانىشى لېكەۋى. جگەلەۋە ئەمە سەرمتاي دەست پېكردىنى سىياسەتى پووخاندېنى دېھات بوو دواي گفتوگو بەمەبەستى تۇقاندېنى خەلگى و گوشار خستە سەر ھىزى پېشمەرگە، كە ھىشتا شەپى بەرمىي نەھاتېۋو كايەۋە كە ئەمەش مستلزماتى خۆي ھەيە ج لە پوۋى ژمارەي پېشمەرگە و جۆرى چەك و لايەنى لۇجستىكى و خۇسازدان بۆي كە تا ئەو كاتە بە چەندىن قۇناغى جياجىاي شەپدا تېپەپى بوۋىن و سەرگەۋتنمان بەدەستەيناۋو ھەر لە مەفرمەزەي بچووك تا ھىزى گەۋرە و پەبايەگرتن و شەپى ناودېۋە.

لە ھەموو بارەكاندا ھىزو توانامان لەگەڭ دوژمندا بەراۋورد نەئەكرا. بە راي من شەپى زىنانە خالى وەرچەرخان بوو لە پوۋبەپوۋ بوۋنەۋەدا و دەرسىكى باش بوو زۆر لايەنى بەرگرى و تەكنىكى شەپى بەعسى فېرگردين.

ئەمەلىي لىكردىن خۇمان چاكتىر ساز بىدەينەۋە بۇ يەر يەرچدانەۋە دەسلەتتى
فائىيەت بەدەستۈەشاندىنى تۈندىتۈرۈ بۈار نەدانە دۈژمىن ۋە ھىزەكانى
تابىجەسىنەۋە.

پاش ئەم شەرە لە سەرگىردايەتتەۋە داۋاي ھىزىكى تىپەكانى ۵۱ ۋە ۵۲ يان
كرد بۇ دۇلى ئاكوپان بچى، رۇزى ۱۹۸۵/۵/۲۴ ھىزەكەمان كۆبۈۋەۋە بىرپار بوو
بگەنە بازيان، كەچى ھىزەكەۋەتنى ۋە ھەنارە مانەۋە، كە دانرابوۋ رۇزى
دۈاترىش بەئۇتۇمبىل لە بازيان بىيانگرمەۋە، دۈژمىن ئاگادارى رۇشىتنى ئەم
ھىزەبوۋ، بەيىنى رۇزى ۱۹۸۵/۵/۲۵ بە دزە ھىزىكى ناردىۋەۋە سەر پىگاي
رۇشىتنى ھىزەكەمان لەسەر شاخى سەگرمە، بەلام پىشمەرگەكان بەم
ھەنگاۋە دۈژمىن زانى ۋە پەلامارىان داۋ لەسەنگەرمەكانىان ھەلگەنران ۋە لەۋ
كاتەدا ئىمەش فرىاكەۋەتنى، شەر بەگەرمى دەستىپىگىرد، دۈژمىن شكاۋ چۈار
تەرمى جاش لەبەردەستماندا كەۋتۈۋە، لەۋ كاتەشدا چۈار كۆپتەر ھاتنە سەر
مەيدانى شەرەكە، لە چەمچەمالىشەۋە ھىزىكى تر بەھاناي ھىزە شكاۋەكەيەۋە
ھات بۇ تۆلەسەندەۋە، تا كاترمىر چۈارى ئىۋارە شەر درىژە كىشا، ئەم
ھىزەشۋەكو ئەۋە پىشۋو لەبەرزىيەۋە خۇرۋوۋەۋە، ئەۋە تازە بوو لەم
شەرەدا كۆپتەرمەكان بۇ يەكەمجار ھۈمبەلەى چارەكە تەننىيان ۋەشانىد بەلام
يەككىكان پىگرا. تاقى ئىۋارە كەسۋ كارى جاشە كۈزۈۋەكان ھاتن بۇ بىردنەۋە
تەرمەكانىان ۋە ئىمەشۋەكو ئەركىكى مۇقايەتى پىمان دانەۋە، زىانى ئىمە
بىرىندار بوۋنى پىشمەرگەيەك بوو. داۋ تەۋاۋ بوۋنى شەرەكە بەۋورمىيەكى
پۇللىنەۋە بەرەۋ دىۋى بازيان ئاۋابوۋىن ۋە لەۋشەۋە بەرەۋ سىۋورەكانى
مەلەندەكانى سىۋودوۋ. كەگەشىتنە بارمگاي مەلەندى سى لەسماقولى فرۇكە
جەنگىيەكانى دۈژمىن ھاتنە سەرمان ۋە بۇردومانىان كىردىن، ھەندى خانوۋبەرەى
دىكە بەركەۋەتنى ئاگرىان تىبەرىۋو، يەك پىشمەرگەشمان بىرىندار بوو، دايكى
شەھىدىكەمان پەلى ئەۋ بىرىندارەى گىرتبوۋ، بۇناۋدارەكانى بىرد نەۋەك جارىكى
ترفرۇكەكان بىنەۋە لىيان بداتەۋە.. پىشمەرگەكە بەدەم رىكردنەۋە لەدايكە
شەھىدەكەى ئەپرسى : ئەرى پورى نامرم ؟ پورىش دىخۇشى ئەدايەۋە : نا ..

رۆلە گيان ئىشاللا نامرى . ئەم پىشمەرگەيە سالەھى ناوبوو لەبەرئەھى
 ھېرۆكەى سىخۇ لىي دابوو ناويان نابوو سالىج سىخۇ . بۇ رۆزى دواتر كەوتىنە
 رىئو گەيشتىنە شوئىنى مەبەستو چاومان بەكاك نەشىروان گەوتو بىيىووتىن
 كەوا بېچىنە سەر شاخى كوردا شەل كەلەووە پىش تىپى ۲۵ خالخالان چۆلىان
 كەردىبوو، كە سەرگەوتىن دوژمن بۆماوۋى شەوو رۆزىك بېيىوچان تۆپبارانى
 كەردىن و ژىوارى تال كەردىن، ناچار بووين بىرپىر دابەزىنە خوارووە، لەسەر
 ئەمە كاك نەشىروان گەلەي لىكەردىن ووتى: مەن نامەم بۆتان نوسىبوو دابەزەن،
 بەلام ئەبوايە بەگەيشتىنى نامەكە دابەزىنانە، نەك پىشترو بەبىرپىر .

لەو ناوچەيە چەند شەرىكمەن كەرد، لە دۆلە رەقە بە توندى
 بەرگىرمان لە پىشەرەوى ھىزەمەنى دوژمن كەرد. رۆزى ۱۹۸۵/۷/۲ لە دۆلى ئاكۇيان
 چالاكەيەكى گەورە ئەنجامدرا كە زنجىرە رەبائەيەك گىراو كۆمەلى كۆزراو دىلو
 دەستكەوت ھەبوو، ئەمەش خۆى لە خۇيدا دەستەشاندېكى كوشندە بوو لە
 دوژمن، گەرچى چاومپروانى ئەنجامى باشت ئەكرا لە چالاكەيەكەدا، بەلام بەھۆى
 كەموكۆرى لە جىبەجىكەردنى نەخشەكەدا ئەھوى دانرابوو بىرئىت نەبوو كەچى
 بەتوندى دوژمنى ئەزاندى. جىي داخە كەلەم نەبەردىيەدا مەحمودى حاجى
 ھەرەج كەسەرتىپى ۱۵ شارمەزور بوو شەھىد دەبى .. شەھىد مەحمود
 كۆكۆيەو خەلگى سنوورى ھەلەبجە شەھىدەو يەكك بوو لە لاوہ جوانو
 جوامىرەمەنى ھەلەبجەو لەسەرمەنى شۆرشى نوپو پىشمەرگە بوو لەزۇرەى
 چالاكەيەمەنى سنوورى ھەلەبجەو شارمەزوردا بەشدارىكەردووە كەسىكى
 بىزىوچاوانەترسو دەستەشەين بوووە كەرتەكەى يەكك لەكەرتە
 ھەلسورەكان بوووە بۇ يەكەمەن جار ئارىيەجيان لە بىناى تەلقىچەكە داو
 شەھىد مەحمود دەستى لە تەمبى كەردنى پىاو خراپانى سەر بە رۆزىمى
 ئەوسنورەدا ھەبوو .

پاش ماومەك ھىزەكان گەرانەو ناوچەكانى خۆيان، ھەر لەو
 كاتەدا كە (ى.ن.ك) بەشىوہەكى سەرمەنى پەيەمەندى دۆستانەى سەر لە نوپى
 لەگەل ئىراندا بەست، دواى ئەھوى پردى پەيەمەندىيەكانى پسابوون لەو

سونگه يه وه مانگى ۱۹۸۵/۸ كۆمه ئى بريندارمان گه يشته ناوخاكي ئىران بۇ چاره سەر، ئەمەش بووه مايەي پەيوندېيەكى پتەوو چەسپاوتر بۇ پاشەپۇز. ئەم دۇستايەتتيە لە دواي تىكچوونى گفتوگۇي شۇرش لەگەل عىراقدا بوو. بە راي من هەنگاوتىكى پىويستو كرديمى بوو، دەورى سياسى و سەربازى خۇي هەيوو لە لايمەن عىراقەوه حيسابى زۇرى بۇ ئەكراو كەوتبووه شلەزەنه وه، چونكە يەكيتى لە مەيدانى كارى خەباتدا جيگە و قورساىي خۇي هەيوو، هيلى سياسى سەربەخۇيى خۇي پاراستيوو، لە ناوچەرگەي رپوداوهكانى گەلەكەماندا پيگەي خۇي داكوتيبوو. زەمرو گوشاريكى فرەي خستبووه سەر عىراق و زيانى مادى و مەعنەوى پيگەيانديوو، ئەمەش وای ئەبەس كىرد بيسلكردنه وه هەرچى رپگاي نارهواو نالەبارى هەيه بيگريتهبەر بۇ ليدانى كورد. ئەمە يەكەمين پەيوندى دۇستانە نەبوو لەگەل دەوتەتە دراوسىكاندا بېەستري، بەلگە لە بەر هەلومەرجى شۇرشى كورد و پىويستى قۇناعى خەبات مامەلەي لەم بابەتە كراوه، سەرنجامەكەشى بەندبووه بەهەلومەرجى سياسى و رەچاوكردنى بەرژەوهنديەكان و هۇشيارى لەبەكارهينانى شىوازي زيرەكانەي ئالوگۇرى مەسلەو بابەتە گرنگەكان و پابەندبوون بە تاكتيك و ستراتيجيە بنەپەتەكانى شۇرش و جۇرى هەلئىزاردنى هەلئويستەكانى لە قازانجى هەردوولا. عىراق ترسيكى گەورەي ئەم دۇستايەتتيەي لىنيشتبوو حيسابى تايبەتەي بۇ ئەكرد و لەرپگاي دەزگا جاسووسىيەكانىيەوه هەلپەي زانيارى بوو بۇ تىگەيشتن لىي. لە گەرمەي ئەموزەعدا ئيمە لە ناوچەكانى خۇماندا بووين بۇ دەستووشاندن و ليدانى پيگەكانى دوژمن و شلەزاندنى ووهرسكردنى.

رۇژىكى مانگى ۱۹۸۵/۸ لەگەل كەرتى يەكدا هيزىكمان بردو لە كانى شيرينەكەي قادركەرم بۇسەيەكمان بۇ كاروانىكى سەربازى دانا كە برىتى بوو لە نافيلەيەك و دوو ئۆتۆمبىلى هيزى پەر لە جاش ناشەعبى. هەرگە ئۆتۆمبىلى يەكەم نزيك بووهوه و كەوتە ناو داوهكەوه لىيهايتينە دەست و بەيەكەم دەستپىژ ۱۲ كەس كوژرا. ئيمەش بىزىان بۇ دىي برايم غولام كشايەنه وه.

دوژمن لە تۆلەي ئەم زيانەي كەوتە كاتيوشابارانى دىي برايم غولام. خۇشەختانە نەپيشمەرگە و نەخەلگى زيانان لىنەكەوت ئيمە لە جەولەي

ناوچەى داودە بوو، پۇژىك سوارى ئۇتۇمبىلەكى شەخەجى بوو، بە
 پىشمەرگەكانم ووت: ئاگاتان لە ئاسمان بىت، ووریا بن نەك كۆپتەر بىتە
 سەرمان، چووينە زىنانە، لەوئشەو بەرمە بەلەگە كە زۇر دەشتايىيە، كە
 چووينە پەلەگەدا تەماشام كرد دوو كۆپتەر لە پىشمانەو بەئاسمانەو
 ئەسـوورپتەو، بـە پىشمەرگەكانم ووت: برادەران ووریا، ووتیان:
 بەئى ووریاين، ووتم: ئەى كۆپرايىتانە، ئەو دوو كۆپتەرە نابىن، شۆفەرگە
 شېرە بوو، ئۇتۇمبىلەكە تۇزىك لار بوو، خەرىك بوو خۆى بخاتە ناو
 دارەكانى بەردەم دىكە، ووتم: پىچ كەرەو، بىرۇ بۇ ناو دىكەو چو بۇ
 ناو دارەكان، كە ھاتە سەرىشمان تەقەى لىئەكەين، زۇر بە پەلە چووينە ناو
 دىكەو كۆپتەرەكان ھەيا نەكەوتن بىنە سەرمان. دابەزىن لە ناو دىكەدا دابەش
 بوو، شوپىنى خۇمان گرت. پىاويكى پىر لەگەل ئنەكەيدا لەپەنا دىوارى
 خانووەكەيانا دانىشتىبوون ووتى: ئەو چىيە... ووتم: مامە حاجى ئەو كۆپتەرە
 ئەسـوورپتەو. ووتى: جا چى ئەكەن... ووتم: بۇ... ووتى: ئەو دەوگە قوشەكەى
 مىر سەمىل وایە. مىر سەمىل قوشىكى ھەبوو، ھەموو پۇژى ئەپىرد بۇ راو ھىچى
 نەئەكەشت، كە ئەھاتەو ھەرچى مەرىشكى دىكە ھەبوو ئەپخوارد. ئەو ئەزانى
 ئىو چەكتان پىيە پىتان ناویرى دواى ئىو غەزەبى خۆى ئەخاتە مى
 خەلەكە.

سەرەتای مانگی ۱۹۸۵/۱۲ بوو كاڭ مەحمود گەرمیانی كە جىگىرى
 تىپى ۵۲ ى شىروانە بوو تازەش لە شارەزوورەو بۇ ئەو سنورە گویژرا بوو،
 بۇ ئەنجامدانى ھەندى كارى شۆرش شەوى ۱-۲/۱۲/۱۹۸۵ ئەچىتە دىى تازە دىى
 سەر جادەى كەلار - باومنور كە رەبایەيەكى سەربازى دوژمن لە سەر گەردى
 دىكەو بوو، سەرەراى ئەو ئەم دىيە بوو بوو، وىستەگەيەكى گەنگى ھاتوچۆى
 خەلگى بە ئۇتۇمبىل و تراكتۆر بۇ گواستەو كەل و پەل و خواردەمەنى لە
 شارۆچكەكانەو بۇ ناوچەكانى ژىردەسەلاتى شۆرش كە بە برىارى سەربازى
 بەس قەدەمە گرابو لە ئەنجامى ئەو ئابلقەيەى خرابووە سەر دىھاتەكان.
 زۇر خەلگى ئەكەوتنە بەر رىژنەى دەستپىزى چەكەكانى دوژمن و جارىش

هه‌بوو دوژمن له ده‌وروبه‌ری نه‌و ناوه‌ی بۆسه‌ی دانه‌ناو خه‌لکی و پېشمه‌رگه‌شی تېنه‌که‌وت.

دوای نه‌وه‌ی کاک مه‌حمود گه‌رمیانی و برادره‌کانی کاره‌کانیان ته‌واو نه‌که‌ن به‌ ریځه‌ی دبی هه‌سه‌ن مه‌دا نه‌گه‌رپنه‌وه‌ بۆ ژاله‌ی سه‌مه‌ر، هیزیکي جاشه‌گان له‌ نیوان نه‌و دوو دپیه‌دا که‌ جیگه‌ی گومان نه‌بوو بۆسه‌یان بۆ دانه‌نین، که‌ پېشمه‌رگه‌گان به‌ سه‌یاره‌که‌ی سایره‌ بچکۆل دین نه‌که‌ونه‌ ناو نه‌لقه‌ی بۆسه‌ی جاشه‌گانه‌وه‌، یه‌که‌م ده‌ستپېژ کاک مه‌حمود گه‌رمیانی به‌رنه‌که‌وئ و بریندار نه‌بئ و پېشمه‌رگه‌کانیش ته‌قه‌ له‌ جاشه‌گان نه‌که‌ن و پاپوان نه‌نین. دواتر کاک مه‌حمود نه‌گوینه‌وه‌ بۆ دپي‌ورپېله‌و گیانی پاکي به‌ کوردستان نه‌به‌خشی.

نه‌و کاته‌ی کاک مه‌حمود مائی له‌ورپېله‌ نه‌بئ دراوسیتی له‌ گه‌ل خه‌لکه‌که‌یدا به‌ تایبه‌تی مائی هه‌فالان: سه‌لاحی کوپخاو کاک مه‌حمودی مراد عه‌لی خۆش نه‌بئ، جاریکیان نه‌لئ: خۆزگه‌ که‌ نه‌مردم هه‌ر له‌ ناوه‌ماندا به‌رمدمایه‌. واپیکه‌وت به‌ برینداری له‌ مائی کاک مه‌حمود مراد عه‌لی دا گیانی سپاردو شه‌هید بوو.

کاک مه‌حمود یه‌کێک له‌ رېځخستنه‌ دلسۆزه‌کانی کۆمه‌له‌ بوو، هه‌ستی کوردایه‌تی زۆر ته‌و بوو، رهنجدریکي به‌ هه‌لوپست بوو، که‌ بوو به‌ پېشمه‌رگه‌ش فره‌ لپه‌اتوو بوو، فه‌رماندمیه‌کی به‌ توانای لیدم‌رچوو. قسه‌ی زۆر خۆش و گه‌فتاری شیرین بوو، هه‌زی له‌ نوکته‌و توانج بوو، له‌ ناو پېشمه‌رگه‌دا سه‌دان قسه‌و نوکته‌ی دانسقه‌ی لپه‌جیماوه‌: نه‌و کاته‌ی له‌ شارم‌زووره‌وه‌ نیردرایه‌ گه‌رمیان هه‌میشه‌ بیري شارم‌زووری نه‌کردو ناوی نه‌هینا، جاریکیان له‌ گه‌ل عه‌لی شه‌هید محهممه‌دا به‌ سه‌ردان نه‌چیته‌وه‌ شارم‌زوور، شه‌و نه‌بئ کارمبای نه‌و شارۆچکه‌و دپه‌اتانه‌ نه‌گرا نه‌ویش بانگی کردبوو: نایته‌ هه‌موو شارم‌زوور چۆن بریسکه‌ی دئ خۆ له‌ گه‌رمیاندا مه‌گه‌ر به‌ لووره‌ی سه‌گ و زمه‌ری نیرمه‌ر دپه‌ات بدۆزرپته‌وه‌.

جاریکیشیان برادهرانی تیپی ۵۲ خۆیان بۆ چالاکیه‌ک ئاماده‌ نه‌که‌ن، له‌ کانی چاپله‌ تووشی شه‌ری ده‌سته‌و یه‌خه‌ نه‌بن و به‌ تانک و سه‌ربازو جاش

دەورىيان ئەگىرىۋ كۆپتەرىش لە سەرەو ھىلەيان پى ئەكات، رېگەى دەربازبۇونىيان نابى، كاك مەحمود ھاوار ئەكات: گەرميانى ئەوئەنە دۆۋ دۆينەى ترشيان خواردوۋە شىت بوون و چاويان نابىنى ھەرئەوئەنە ئەزانن بلىن با برۆين.

جارىكىشيان كاك مەحمود ئەچىتە دىى بوۋەكە مامە قالە سەلىبىكى پىبوو نۆرەى ئەگرد، كاك مەحمود سەرى نابوۋە سەرى نىشانىك بشكىنى، ئەو ھەر نىشانەكەى نەئەشكاند، كاك مەحمود پىووتبوو: ئەم سەلىبەت بۆجىيە...؟ ووتبووى: جاشى پىئەكوژم. كە كاتى دوژمن پەلامارى كانى چايلەو دەوربەرى دابو، مامە قالە ھىزەكەى دوژمنى بە سەلىبەكەى دابوۋە بەر تەقە، دوژمن شوپنى كەوتبوو تا لە دىى دەنگەومرە شەھىدىان كرد.كاك مەحمودىش ئەمەى زۆر پىناخۇش بوو لە بەر خۆيەوئە ئەيووت:

تەقەى كردوۋە لە كۆپتەر

مامە قالەى كۆلنەدەر

باشكى دا لە بىلدۆزەر

سالى ۱۹۸۵ بەرەو كۆتايى ئەچوو، بەلام ناسۆيەكى گەشتەر لە بەردەم جوولانەوئەى شۆرشگىرپانەى گەلەكەماندا دەرئەكەوت كەدەمىك بوو بە ئاۋاتى وھا كاتىكەوۋە بووين. ئەوئەس مەسەلەى ئاشتبوونەوئەى گشتى ھىزەكانى سەر ساحەى خەباتى كوردايەتى بوو كە (ى.ن.ك) ھەر لە سەرمتاۋە بانگەشەى بۆ كردوۋە، لە جىياتى خوئين پىشتى ناوخۆ بىھوودمىي شەرى كوردايەتى ھەموو تواناكان يەگىبىرىن و يەك دەست پوو لە لىدانى داگىر كەر بىكەين. لە دىدىكى واقىعەبىنانەوۋە سىياسەتى خەباتى درىز خايەنەو بەرگرى ھەمەلايەنە دابىرپىزىت و چاۋ لەبەرژەومەندى تەسكى حىزبىيەتى بېۋىشەرىت و تاكپەوانە بەرنامەى كارى شۇرش ئەنجام نەدرى و دوژمن سوود لەو پەرش وىلاۋى توانا ھەولەكانى لايەنە جىاجىياكانى و مەرنەگرى كەپىگومان ئەو ھەموو مالىۋىرانى و جۆگەلەى خوئين ھەلبەستىن و شەروشۇرپانە ئەنجامى ئاكۆكى كۆپرانەو تىنەگەيشتن لە ئەر كە ناسكەكانى سەرشانمان و تەنيا تەماشىا كردنى تاك

لايەنەي بەرژەۋەندىيەكان لە بەرامبەر دوژمنانى بەھيزو خاۋەن ئەزموونى
فېلاۋى و لە ئاۋېردنى يەكپىزى و تېكېەردانى لايەنەكانى سەر مەيدانى خەبات
بوو.

ئەلەم رۋانگەي ھەست كردن و دەرک بە لېپرسراۋىتييەو بەرايىنى
شۋىيالىست دەست پېشكەرييان كردو يەكەم لايەنى (جود) بوون بەتەنگ
بانگەۋازى ئاشتېۋونەۋەي گشتييەو ھاتن و سەرەتا لەشارەزوور ھەردوولا لای
شۋىيالىست پېكەو دانىشتن و نوپنەرى يەكيتى كاك شەۋكەتى حاجى مشىرو
نوپنەرى شۋىيالىست كاك ھەمەي حاجى مەحمود بوو دواى تاوتۈيكردى
مەبەستە گرنگەكان و ئەنجامەكەي رېككەوتنىكى ئاۋچەيى بوو لەھەمان كاتدا
زەمىنە خۆشكردن بوو تا سەرگردايەتى ھەردوولا لەنزىكەو بەكونە گفتوگۆو
.. لەرستىدا ئەمە ھەنگاۋىكى بوپرانە بوو بۆ پشتكردنە شەپ و گەپرانەو بۆ
باۋەشى يەك سەنگەرى و دوورگرتن لە ئاكوکىيە لاۋەكىيەكان . ئەم كارەش
دنيايەكى رازاۋەترى لە ھەموولا يەكدا خەملاندو ئوقلانەي ئەۋەي ليكەۋتەو
ھەموو لايەنەكانى تىرىش ھەمان ھەنگاۋ ھەلېگرن كەلەپراستىدا دەستى
دۆستايەتیشى لەپشتەو بوو. ديارە يەكيتى بوونى حيزبو و رېكخراۋ لايەنەكان
رەت ئاكاۋەو كە لە خزمەتى گوردايەتى و بەرژەۋەندى گشتى نىشتەمانيدا بن.
بۆيە بەمە دەرگاگەۋالا كراۋ قەللە داخراۋەكان شكىنران. گەرچى يەكيتى لەگەل
دەرەۋەي خۇيدا لەگەل ھيزەكانى تەردا ھەولئ ئاشتېۋونەۋەو رېكخستنى
پەيوەندىيەكان و يەك ھەلۋىستى بۆ يەكخستنى ھيزو تواناۋ پۈجەلكردەۋەي
پىلاننى داگىر كەران. بەلام لە ئاۋخۆشەۋە ھەلپەكى تەرەببوو. ئاراستەي
تېكدا بوو، مەترسى قەلپشانەۋەو پەرتېۋونى رېزەكانى لە پېش بوو. گەرچى لە
راستىدا ھىچ شتىكىۋا لە ئارادا نەبوو ئاگرى ئەۋبارە خۆش بكات بەلام
دەنگىكى ئەشاز سەرتاپاى گيانى ئەسمى. رەۋايە لەناۋ ھەر حيزبو و رېكخراۋىكى
سپاسىدا رەۋتى فېكرى جيا خۆي بنوئىنى، بەلام بە ئاقارى خزمەتى بەرنامەي
سەرتايزى، ئەك بۆ مەبەستى تېكدرانەو ھەلاھەلا كردنى جەستەي بىرىندارى
شۆرشىك لە ھەنگاۋى يەكەميدا ئەيەۋىت شەناسنامەي خۆي بچەسپىنئىت. ئەو

دمنگه ههتا ئههات تهشه نهی ئه کرد به ناوی ئه وهی جیاوازی فیکری ههیه. ئه بی هیله کان له یه کتر بترازین و هه ریه ک له خانه ی خویدا دهریکه وی. یه کیتی له به نه رمتدا یه کیتی و یه گگرتنی چه ند لایه نیک بوو له ئاستی خه باتی کوردستانیدا، راسته ئیمه وه کو کورد داگیر و دابه شکر اوین و ههر به شه ش تایبتمه ندی خو ی هه یه و ئه بی به پی هه لومه رجه کان هه لی بسوورپی به سوود و مرگرتن له و مه سه لانه ی دینه پی شه وه له ئاستی ناوچه که و دنیا دا. هه رکه و وتمان کۆمه له به پی فیکری مارکسیزم - لینیزم کار نه کات، مانای وانیه کوتومت به نده ی ئه و فیکرو هه لۆیسته دیاریکراوانه ی ئه و بن به بی ره چاو کردنی تایبتمه ندی خو مان، به لام ئه و دمنگه ئه و هه یان به گو ی خه لکیدا ئه دا که ئیمه ئه بی له چوارچی وه ی باز نه ی گشتی فیکری دا بین و خه باتی سه رتاسه ری بۆ رزگاری گه لانی عیراق بکه ی که چه مه سه ره که ی له خه باتی کرێکاراندا خو ی ئه نواند به مه ش تایبتمه ندی کوردستانی له بیر ئه کرا و ئه خرایه بنی گۆمه وه به مه ش جارێکی تر له ئه لقه یه کی و ونبو دا خو مان ویل ئه کرد، سه رمتا داش عیراق و پاشان عیراقچیتی بووه وی ردی سه رزمانی ئه و خه لکه ویلانه ی گرمی ناو کتیبی مارکسیه ت و سه رلیشی وانندی گه له که مان گه له به رده م مه ترسی له ناو چوونی دوژمنی داگیر که ردا شه تیس مابوو. ئه وانه ههر به و دمنگه وه نه وه ستان به لکو بوونه خاومنی هیلی فیکری جیاوازو به و ناوه شه وه له ژیره و ده بلا و گراوه و په خشنا مه یان دهر ده کردو بگه ره له چوارچی وه ی ریکه خستنیکی نه یندا به ناوی (ئالای شوړش) کاریان ئه کرد. په یومندی به زوړ خه لکی ناوشاره کانه وه ئه کرد، وورته وورتیان خستبووه ناو پېشمه رگه و فه رمانده کانه وه، پۆزانه بۆ چوونه کانیا ن له لای خه لکی ساویلکه رهنگی ئه دایه وه، نه ک ههر ئه مه به لکو له شه ری سالی ۱۹۸۲ له گه ل جود دا و له سنووری قه ره داخ و له و هه لۆیسته ی له گه ل حشعدا ناو مرۆکیان دهر که وتو به بی بریاری سه ره کردایه تی سازشیکیان کرد. دوا به دوای ئه وش هه ندی که سی کال فامیا ن هه ئنا بۆ ئه نجامدانی یا خه یونیکی عه سه کهری له گه رمیا ندا به مه به سستی تاهیکردنه وه ی هیزو لایه نگره کانیا ن که نه گه ر سه ره که وتنا یه شو ی نه کانی تر

بەئاسانى پەدوويان ئەكەوتن. بەلام ئەم ھەولەيان ھەر لە جىگادا تووشى ئىقلىجى ھاتو پەكىكەوت. لە كاتى گەتوگۇشدا كاك مەلا بەختيار سەردانىكى دەرەھى كردو ھەندى و مەرقەھى كىرچ و كالى فەيدا جىگەھى خۆى نەكردەو، لە ناوخۇشدا جموجوولئىكى زۆرى ئەواندو سەردانى خەلكىكى زۆرى لە سەلمانى و گەرمياندا كردو ھەندى لەدەھورى خەپوونەو، ھەندى جار لە رىگەھى شەرفرۇشتن بە ھەندى خەلكى ئەويسترا ناگرى ناكۇكى و تەھىنەو خۇش بكىرئ وەكو ئەوھى لەسۆسىناندا پوویدا و ھىزىكى گەرميان رۇايە ناوچەھى قەرەداخ و لەبەردەم ئەمرى واقىعدا پاشەكشەيان كرد. جموجوولە نەھىيەكانى رىكخراوھەكەيان لەو دىھاتانەھى تەكەھى و سۆسىناندا بەرپۆھ ئەبەرد، و مەنەبى سەركردايەتى يەكئىتى و كۆمەلەش لەم كارە بىئاگابن.

سەرنەجام لەكۆتايى مانگى ۱۹۸۵/۱۰ دا كاك مەلا بەختيار بانگ كرا بۇ سەركردايەتى بۇ خۇساغكردنەوھى خۆى لەمەر ئەو دەنگو باسوزانيارىيانەھى لە بەردەستدا بوون، ئەو لەبەردەم سەركردايەتى نكولى لەوھ نەكردو خۆى واپىشاندا گە خاومنى رىكخستنىكى جىايە و خۇشى راتەگەيەنئ، ئەمە زەنگى مەترسىيەكى گەورە بوو ناخى يەكئىتى و كۆمەلەھى راتەكاند، كار لەكار ترازابوو، ئەو ھىلئ سوورى كىشابوو، ئەبوايە نەخشەكەھى پووج بكىرئەوھ پىش ئەوھى بەكەوئتەخۇ، رىگەھى درا بەگەپتەوھ قەرەداخ، بۇ ئەم مەبەستە پۇزى ۱۹۸۵/۱۱/۲ كاك جەبار قەرمان و كاك سامان و دەستەيەك لەپىشمەرگەكانى مەلەبەند چوونە سەر بارمەگاكەھى لەتەكەھى و بەئاسانى دەستگىر كرا، ھەندى پىشمەرگە و كادىر لە دەورى بوون راپانكردو خۇيان گەياندە ئىران و لەوئ جىگايان بۇ خۇيانكردەوھ لايەنەكانى ترى وەكو پارتى و حىك و حىش باوھىيان بۇ گرتنەوھ لە خواريشەوھ رىكخستەكانىيان ئەجوولان و ھەندىك لە پىشمەرگەكانىيان لە سنورى قەرەداخ و گەرمياندا بە پارتىزانى ئەژيان و كارى حىزبىيان ھەئەسوورپاند، ھەرچەندە ئەمانە لە ناوخۆى خۇياندا ھىزىكى يەكگرتو نەبوون، ناكۇكىيان لە سەر زۇر مەسەلە ھەبوو، گومان ئەكرا بتوانن قورسايان ھەبئ و بەرپەكە لە ژىرپىيى كۆمەلە بە ئاسانى دەرپىتن.

ئەمەلا
ئىبار

له سەرکردایه تیشه وه هیژیک به سهرپهرشتی کاک شهوکت نیردرابوو
 بۆ گواستنهموی بۆ دۆلی جافایه تی. بهم جۆره نهستیره ی بهرگری کردن له
 بهرنامه یه کی نامۆ عیراقیانه به ناوی کرێکاران و دژ به ئیراده ی کوردستانی ه تی
 خهبات داچۆرا که له بنه پهمدا کاریکی تیکدمرانه و پیلانیکی دا پیزراو بوو نه ک
 ههر سهری نه گرت به لکو بهرگهی هه لمه تی دهسته یه ک پێشمه رگهی نه گرت،
 نه گهرچی نهوانه ی له گه لیدا بوون کوپی نازاو تیکۆشهری پۆزی تهنگانه بوون.
 له بهردهم سهرکردایه تیشدا له بری بهرگری له هه لۆیسته کانی خۆی و
 راستی هیلی فیکری و دیدو بۆچوونه کانی له بهرزییه وه تلیسایه وه وخۆی
 پیرانه گیرا، مه لاو ناش زمربه یه کی گوشنده بوون له شۆرش، بوونه مایه ی
 پشیوی میشکی خه لگی و سهرلێشیوانی هه ندی کادیرو پێشمه رگهی دلسۆز.
 نه مه ش سوودی زۆرتری بۆ دوژمن هه بوو. که یه کێک له کاره ترسناکه کان
 هه رامۆشی نه و لایه نه بوو، وایانه زانی شتیک نه نجام نه دهن له دمه ره وه ی بازنه ی
 بیرو پیلانه کانی دوژمن و نه و لێ بێناگایه یان خۆی تیناگایه یه نی. نه مه کاریکی
 هه مرزه کارانه ی سیاسی بوو، دوور له لیکۆلینه وه نه خشه دارپشتن، ته نیا شوپن
 هه ندی سات و سه ودای بیری منالانه ی سهرپه ر که وتبوون که تموخی بوون به
 سهرگرده ی پاشه پۆزو جله وی خۆ به زلزان و راستزانی گه وتنه ده ست له پشت
 نه م هه نگاهه بووه کو گرێه کی دمه روونی تووشی بوو بوون نه ک
 پیداو یستیه کی قوناغیکی خه بات و تیکۆشان بی، که نه گه ر له م هه وله دا
 سهرکه وتوو بوونایه کاره سات نه قه وما و که لینیکی دژوار له گیانی (ی.ن.ک) دا
 درووست نه بوو که لایه نی تر زه مینه ی بۆخۆش نه رکرد. گرته که ی
 دهن گدانه وه ی جیا جیا ی لیکه وته وه، به شیک به تیرۆری بیری له قه لهم نه دا، که
 له راستیدا نه مه قسه یه کی بێ بناغه یه، هیچ حیزبو و پیکه راویک پیتی خۆش
 نییه پارچه پارچه بکری و بهرنامه کانی تیکوپیک بدری. به شیکیش به توندی
 نه م گرته یان پێ په را بوو، به لکو داوا نه کرا نه گه ر ته سفیه ی جهسته یی
 نه کری نه و یان له بهردهم دادگایه کی حیزبیدا سزابدی یان وه کو لات ه
 سیاسیه ک به یی دهن گ بمری.

رۇۋى ۱۵/ ۱۲/ ۱۹۸۵ پلىنۇمى كۆمەلە ئە دىيى بەرگەلۇو بە نامادەبوونى ۶۱
 كەس لە كادىرە سەرەككەيەكانى كۆمەلە گىرا. كۆمەلەك باسى گرنكى تياخرايە
 بەردەست يەككەلەوانە مەسەلەى مەلاو ئاش بوو، كە تىكرپى دەنگ كادىرە
 سىياسى و عەسكەرىيەكان داواى تەسقىيە جەستەيىيان ئەكرد. تەنيا يەك ھەقان
 رپاى وابوو كە كوشتنى سىياسى بى. سەرەنجام مەبەستى دوووم جىگرەراو و
 مەسەلەى كوشتنى دوورخرايەو، كە لەو كاتەدا ھىچ رىكخراوئىكى سىياسى
 بەرامبەر بەوانەى كارى جىابوونەو تىكدانى پىزەكان ئەنجام ئەدەن
 لىخۇش بوونى نەبوو. لەكاتى بەستنى پلىنۇمدا رۇمى عىراق ھىرشىكى
 سەختى تۇپبارانى كرده سەر دۆلى سەرگەلۇو بەرگەلۇو، چونكە ئەيزانى
 كۆمەلە پلىنۇم ئەبەستى، بەسەدان رۇكئى كاتىۋشاو گوللە تۇپ ئەيدا لەو
 دۆلە زىانى زۇرى گىانى و مالى ئەخەللى سەرگەلۇو كەوت بۇيە برادەران ئەو
 پلىنۇمەيان ناونا : پلى تۇپ .

پاش ئەم رۇوداۋە لە مەلەبەندى يەكدا ئالۇگۇرپك كرا كاك جەبار
 فەرمان نەقلى سەرگردايەتى كراو كاك شەوكەتى حاجى مشىر كرايە لىپىرسراوى
 مەلەبەند.

لە دوا رۇۋەكانى مانكى ۱۲/ ۱۹۸۵ داو بە تەواۋى رۇۋى ۱۲/ ۲۵ دوۋمەن
 ھىزىكى زۇرى لە جاش و سەرباز كۆكردبۇۋە لە سەر قەلاۋە پەلامارى گوندى
 تەوۋكىنى دا ، ھىرشىكى چىرۇپىر بوو ، لە ناو دىيەكەدا ھەنىك پىشمەرگە
 ھەبوون (مەلا كەرىم ، مەلا ياسىن ، جىھاد، سەمەد ئۆمەر بلى) لە گوندى
 بىنەكەۋە ھىزىكى ترى پىشمەرگە بەھانى ئەو برادەرانەۋە دەچن كە ھەندىك
 لەوانە (جەمە ناخە سەيد مەمەد، مەردان چاوشىن، تەيب دوزى، عەلى
 ئەكبەر، عوسمان تلىشانى، شوكر ۱۲ ئىمامى.. ھتد) شەرەكە زۇر گەرم بوو
 نىۋارەكەى دوۋمەن شاكابو و چوار كوزراوى لەبەر دەستى پىچشمەرگەدا
 بەجى ھىشتىبوو ، ئەم دەستكەۋتەنش ھەبوۋە:

۱ دەبابەى كاسكافىل

۱ نىۋا

۱ جىبىۋاز

لهگهڻ نه خسهی شه پرکهو دیکومینتی فرماندهی هیزکه به ناوی
عهقید عهتا ئیراهیم.

سالی ۱۹۸۶

وا دانرا نهم ساله جموجوولی پيشمه رگانه زور بی، بیر له زور بهرنامهی
شهري گه وره و فراوان کرایه وه. رژیم نهک همر لای نیمه وه له کوردستاندا
تهنگی بی هه لچنرابوو، هیزهکانی که وتبوونه بهر شالای په لامارو زیان بی
گه یانندن. ئیرانیشت ئه یویست سنووری شه پرکهانی بهربلاوتر بکات. کاتیک
بهرمیهکی له قوئی کوردستانه وه کرده وه، هیزهکانی رژیمی بهم ناوچه یه شه وه
سهرقال کرد که پیشتر نهم قوئه ئارام بووو هیچ جموجوولیکی ئیرانی تیدا
نه بوو، ههرچه نده فراوانکردنی بهرکهانی شه پر و گواستنه وهی بۆ کوردستان بۆ
نیمه خراب بوو، ناوچهی کارکردنمانی ته سکت نه کرده وه و کیشهی بۆ
ئه خولقاندین، ههر دوولای شه پرکه ریش به شیوهیهک له شیوهکان سوودمه ند
بوون و بییان خوشبوو کورد له ناو دارو په ردووی نهم شه ردها به یه کجاری تیا
بچی، جگه له وه ههر دوولا گرفتی شهري لایه نه دژهکانی خو یانیان دوور تر
ئه خسته وه له خو یان، گهرچی له هه ندی حاله تیشدا ئه ولایه نانه تیکه ل به
شه پرکهان نه بوون.

هیشتا سه ری مانگی/۱۹۸۶ بوو، له رۆژی ۱/۶ داکه رۆژی دامه زانندن
سو پای عیراقیه، جه نیشی بۆ ئه گیرن که چی نهم سو پا داگیر که ره له م رۆژمدا
به هیزی پیادهی سه ربازو جاشه کوردهکان و تانک و فرۆکه وه هیرشیکی
فراوانیان کرده سه ر سنوری مه لبه ندی چوار له دۆلی سماقولییه کان و زیارمت.
شه پرکه زور توند بوو، رژیم زور بهی دیهاتهکانی نهم دۆلهی سووتاند، زیانی
زۆری به سامانی خه لکی گه یانند به تایبه تی به رو بوومی کشتوکالی،
ژماره یه کیش پيشمه رگه شه هیدو بریندار بوون.

ئەو رېڭكەۋەتەنە سەرەمەتايىيە نىۋان يەككىتى و سۆسيالست لەشارمەزووردا
 گرا ھەنگاۋى تىرى بەدۋادا ھات و رۇۋى ۱۹۸۶/۱/۹ ۋەقەدىكى برادەرانى سۆسيالست
 بە سەرپەرشتى كاك شېخ مەمەد شاكەلى گەيشتەنە سەرگەردايەتى يەككىتى و
 بۇماۋە دەرۋۇزىك مىۋانى مام جەلال و يەككىتى بوون و پىكھاتن لەسەر
 پەرنىسىپى ئاشتىبوونەۋە ھەندى مەسەلەى مەيدانىش جىبەجى كران ، پاش
 ماۋەك ۋەقەدى رەسمى سۆسيالست سەردانى سەرگەردايەتى يەككىتيان كىردو
 پەيمانى ھاۋكارى و ئاشتىبوونەۋەيان مۇركىد .

كۆتايى مانگى ۱۹۸۶/۱ لەكاتىكدا ئىمە خجلى دارشتنى بەرنامەى گرتنى
 ناحىەى سەنگاۋ بووين لەسەرگەردايەتتەۋە داۋاى ھىزىك كرا بۇ سنوورى تىپى
 ۲۷ى شارباۋىزىر، ئىتر مەسەلەى گرتنى سەنگاۋ دواخرا. بەھىزىكەۋە بەرەو
 سەرگەردايەتى رۇيشتىن و لەۋىشەۋە بەرەو سنوورى تىپى ۳۷ لەگەل كاك ەلى
 بچكۇلدا بۇ گرتنى شارى ماۋەت، چەند رۇۋىك خەرىكى دارشتنى نەخشەى
 گرتنەكەى بووين، لەو كاتەدا دۇۋمەن ھىرشى بۇ ناۋچەى شارباۋىزىر دەستپىكىرد،
 داۋاى شكىستى ھىزەكانى ئىران لەو ناۋچەيەدا كەۋا دانرابوۋ تاكو دەۋرۋوبەرى
 شارۋچكەى چوارتا بگرن. لەو ھىرشانەدا بەتوندى ھەلئەكوتايە سەر شوپنى
 پىشمەرگەكان، ھىزەكەى ئىمە لەچىپاى ۋەراس بوو، پاش چەند رۇۋى شەرو
 خۇراگرى بەرەو لى دىپى كورەداۋى كىشاينەۋە لەبەرئەۋەى دۇۋمەن رېڭاى
 گواستەۋەى ئازۋوقەۋ خواردىن لىپىن، بە بەردەۋامى و شەۋو رۇۋى تۇپبارانى
 خەستى ئەگرىن، داۋاى چەندىن شەرى خۇپناۋى لەو ناۋچەيەش بۇۋولاخلو
 شاخى برزووت و بالۆسە كىشاينەۋە، ماۋەى مانگىك پارىزگاريمان لەۋى كىردو
 ئىنجا گەراپىنەۋە گەرميان. پاش گەراپەنەۋەمان برادەران جارىكى تر كەۋتەۋە
 ھەۋلى گرتنەۋەى سەنگاۋ، بۇ ئەم مەبەستە ھىزىكى گەۋمەرى مەلئەندى يەك
 لەتتەپەكانى ۵۱و۵۲ و ۵۷و۱۵و۱۷ تىپى مەلئەند كۆكرايەۋە لەئىۋارەى رۇۋى
 ۱۹۸۶/۲/۹ دايانە سەر ناحىەى سەنگاۋدا، ھىزەكان دابەش گرابوونە
 چەند بەشىكەۋە:

. بەشك بۇ ناۋ شارۋچكە.

- بەشېك بۇ بارەگای فەوجى سەر شارۋچكەكە.

- بۆسەيك بۇ سەر رېگای سەنگاو - چەمچەمال.

باش شەرىكى قارەمانانە تۈنرا شار بخرىتە كۆنرۇلى پېشمەرگەوۋە جگە لە مەرگەزى ئەمەن و ئىستخبارات و بارەگای فەوجەكە، زىيانىكى زۆر لەدوژمەن كەوت، دام و دىزگاكانى حكومت لەناو شاردە كەوتە دەستمان، بەلام لەبەر كەم و كۆرى لە جىبەجىكردنى نەخشەكە و باش سەرىپەرشتى نەكردن و لەھەموویشى گىرنگىز باش دىراسە نەكردنى پەلاماردانەكە بوو ھۆى ئەوۋى بارەگای فەوجەكە و مەرگەزەكە نەگىرى. ھەرچەندە لەوانەيە ھۆيكە سەركە نەگىرتنەكەى بگەرىتەوۋە بۇ خەبەردانى زەلامىك كە ناگای لە بەرنامەكەى ئىمە ھەبوو بە پىي ھەندى زانىارى كە دواتر دەستمان كەوتىبوو لەو بارەيەوۋە لەگەن ئەوۋەشدا گىرتنەكەى دەنگىكى باش و سەركەوتىكى گەوۋەى ھىزى پېشمەرگە بوو كە تىايدا چوار پېشمەرگە شەھىد بوون و كەلوپەل و كەرسەيەكى زۆرى دوژمەن دەستكەوتىبوو لەگەن بەلگەنامە و ئەوراقى مونەزەمەى فاشيەكان، گەرجى شەرى شارۋچكە گىرتن پېشتەر ئەنجامدرا بوو ھەمۇ بىتۈاتە لەسالى ۱۹۸۳ كە دەرسىكى گىرنگ بوو بۇ ھىزى پېشمەرگەى كوردستان، بۆيە گىرتنى سەنگاو ھەرچەندە تازە نەبوو بەلامانەوۋە ھەنگاۋى ترنرابوو، زۆرى پېشمەرگە بەشداربوو ھەمۇ گانى شەرى بىتۈاتە لىرەشدا ھەبوون، ئەو سەركەوتنەكە بەقەدەر ئەزمونەكە نەبوو لەبەر:

۱. نەبوونى تۇپخانەى رېكوپىك بۇ كوتانى شوینە گىرنگەكانى دوژمەن و سەركەوتىكى رېگەخۇشكردن بۇ پەلاماردان.

۲. نەبوونى نەخشەى عەسكەرى داپىزراۋ لە روۋى شارەزايى شوین و ژمارەو تۈنرا سەربازىيەكانى دوژمەن.

۳. كەمى تەقەمەنى جۇراۋ جۇرى پېويست.

۴. نارېكى لەدانانى بۆسەكانى سەر رېگای سەنگاو - چەمچەمال كە دوژمەن تۈنرا تىپەر بىي بە ھۆى:

۱. نەبوونى مەن بۇ ناشتىنى لەرېگای تىپەرپوونىدا.

ب. لېنە زانینی به کارهینانی چه که قورسه کان و ده کو راجیمه و هاومنه کان و ۱۰۶ املم.

پ. هه ئه بژاردنی شوینی گونجاو بۆ ده ستوه شانندن.

ت. نه بوونی سهنگهر له شوینه گرنه کاندای بۆ بهرگری کردن.

له هه موویشی گرنه گرت نه و مه که بوو بووه دابو نه بی لپرسراوی به کهم خوی له پیشه وه بی، هه رچه نه مایه سه به رزییه و هیز به گیانی خۆ به خه تکردن به رومرده بکری، به لام له رووی سه به رازییه وه هه له یه و زۆر جار که لێن به یه دانه بی و لپرسراو راسته و خۆ نه توانی به یاری پبویست بدات و به هۆیه وه هیزه که نوشوست دینی و بگره له م باره دای لپرسراو ده وری ته نیا پشمه رگه یه کی قاره مان نه بی و نایه رژیته سه ر سه به ر شتیکردن.

له شه ری شارۆچه که گرتندا سه مره رای قاره مانیتی پشمه رگه و شه هیددان دیارده ی ده ستکاری ده ستکه وه کان شتیکی به رچه وه و زۆر جار شته کان وه کو خوی ناگاته سه ره وه بۆیه نه بوایه:

۱. لیژنه ی تایبه تی بۆ سه به ر شتی که له و په له کان و کۆکردنه و میان دابنه رایه.

۲. رێگه نه دان به پشمه رگه بۆ شتێردن و ده ستکاری کردنی و سزادانی چه پاوکه ر.

هه ره وها له م شه پانه دای به ر له وه نه که را بوو وه که نه خۆشخانه یه کی که پوکی مه یدانی دابنه ی بۆ تیمارکردنی به رینه داره کان و چاره سه ره کردنیان، که هیزکی مه عنه و ی نه داته پشمه رگه و له حاله تی توو شبووندا گیانیان نه یاریزی، که رچی پزیشک له گه ل هیزه کاندای هه بوون به لام نه توانرا هه موو شتی بکری.

سه ره تای مانگی ۱۹۸۶/۶ بوو مه لا به خه تیار هه وئیکی را کردنی دای له زیندانه که ی یاخسه مه ر، دیاره نه مه ش له نه نه جانی گه توگۆکانی ناو پلنیۆمه که ی کۆمه له بوو، شه و ی ۹ - ۱۰ / ۶ / ۱۹۸۶ خوی دمه باز کردو گه یشته دیوی قه زله ر، هه رکه به و را کردنه زانرا له هه موو لایه که وه پشمه رگه و پشته گیری بۆ دمه رچوون بۆ ده ستگیرکردنی، به رێکه وت نه که ویته ده ستی کۆمه لێک پشته گیری و

ئەينىرئەوۋە ياخشەمەرو ئەخرىتەوۋە كۈنچى زىندانەكەى خۇى، لەوۋ ئەچوۋو
 راکردنەكەى تەوقىت بووبىۋ رووۋە لای حكومت بىت، چونكە ھەندى لە
 لايەنگىرەكانى تەسلىم بوو بوونەوۋە بوو بوونە جاشو چاۋەروانى بوون لە
 ھەلىكدا رابكات يان بچىتە سلىمانى و لەوئى بىمىنىتەوۋە كارەكانى ئەنجام بدات،
 دواى ئەم ھەوئە سەرنەكەوتوۋە خرايە ژىر لىكۆلىنەوۋە بەناسانى دانى
 بەكردارەكانىدا نا، ئەمە كارىك بوو كەس وابەناسانى بىروى نەنەكرد مەلا ناۋا
 چۆكى بشكىۋ ھىچ خۇى رانەگرئ بەبى ئەوۋى ناھەقىيەكى ئەوتۆى بەرامبەر
 بكرئ كە رەفتارى زىندانىيەكى سياسى لەگەل ئەكراۋ پىنداۋىستى باشىشى بۆ
 دابىن گرابوو، لەئەنجامى ئەم ھەلوپستەدا ئاش لەناۋ خۇياندا دوو ئاراستەيان
 ھەبوو: يەككىيان مەلايان بەخائىن و ئەوى ترىشان بەسەرگرمەيەكى پىرۇزيان
 لەقەلەم ئەدا.

ئەمەش لەئەنجامى ئەوۋەزەى كەنەۋانى تىكەوتن و ئەو خەۋنەيان
 نەھاتەدى و بگرە بوونە ئاردى بن دىك لەجىياتى ئەوۋى لەرېگەى كودەتايەكەوۋە
 بىنە خاۋەن دەسەلات كەچى بەشىكىان تەسلىم بوونەوۋە، بەشىكىان خۇيان
 حەشاردا ھەندىكىان رېگى ھەندەرانىان گرتەبەرو ئەۋانەى مانەۋە رايان
 كرده بىندەستى بەرەى جود كەتا دوپىن قسەى ناسازو توندىان پىئەگوتن.
 ئەمەيە سەرلىشىۋاۋى ھەندى خەلگى ساۋىلكەى سياسى كە بۆ نىيازى
 خۇيان جەلەۋى چارەنوۋسى شۇرشىك يان حىزب و پىكخراۋىك ئەدەنە دەست
 قەدەر و پاشەپۇزىش بە ھەلە ھوكمى بەسەردا ئەدرىت، بەتايبەتى ھەندىكۋاى
 بۆ ئەچن كە ئازادى فىكرو بىرگەرنەوۋە نەبىت، نازانن كە ئەمە پەيۋەندى
 دوورو نىزىكى بە ئازادى و فىكرەۋە نىيە، بەلكو ھەرزەمىي لە بىرو بۆچوون و
 ھەلوپستدا بۆ بىياتنانى كەسىتتى دەستكەۋتى پۇژ ئەمە دىنىتە پىشەۋە كە
 ھوكمدانىش لە سەرى راست دەرناچىت.

دواى گىفتوگۇ بوارى چوونە ناۋ شارى سلىمانى بۆ چالاكى كىردن تەسك
 بوو بوۋەوۋە، ھەموو شارۋچكەكان بە ھىزى سەربازى و دەرگا داپلۇسىنەرەكان
 ئابلۇقە درابوو، لەگەل ئەۋەشدا جارناجار پىشمەرگە لەھەموو داۋەكانى دوژمن
 تىنەپەرپىن و دەستيان لە پىاۋەكانى دوژمن ئەۋەشاندا.

شەوی ۷-۱۹۸۶/۶/۱ مەفرەزەیه‌کی بچووکی تیپی ۵۵ی قەرەداخ بە سەرپەرشتی جیگر تیپ ھەژار دەرەویانی ئەچنە ناو شارەو ھە بۆ دەستگیر کردنی چەند خۆھەرووشیک و ترسوو بیم خستە دلی پۆیمەو ھەو شکاندنی قفلی ئەو دەرگای ترسە کە دەمیەک بوو کەس نەیتەتوانی بچیتە ناوشار. بەلام ئەمان ئاشکرا ئەبن و ئەکەوئە شەپری دەستەو یەخەو پاش بەرەنگار بوونەو مەیه‌کی قارەمانانە‌ی کە مۆینە ھەژار و چوار پێشمەرگە‌ی تر شەھید ئەبن و دوو پێشمەرگە‌ی تریان بە نازایەتی یەکی سەرسووڕھێنەر دەرەزەبن، شەھید بوونی ھەژار زیانیکی گەورە بوو لە تیپی ۵۵ی قەرەداخ، چونکە نوێیدی پاشەپۆزیکی باشی لێئەکرا، تا ئەو پەپری نازایەتی و جەربەزمی تیدا ئەبێنرا، نە ئەبوو ئەم رەوداو ھە بۆ تۆلەکردنەو ھە تیپەپری، بۆیە تیپی ۵۵ی قەرەداخ لەیادی چەکەیدا پۆزی ۷/۷/۱۹۸۶ پەلاماریکی ھەو جی دەرەکانیان داو تەفرۆتونایان کرد بە جۆریک دوژمن تەوھوقعی ئەمە‌ی نەئەکرد... دەستکەوتی زۆرو زەوئەند ھەبوو، ئەمە سەرکەوتنیکی مەزن بوو بۆ ھیزی پێشمەرگە، دوا‌ی ئەم چالاکیە لەسەرکردایەتی ھەو داوی ھیزی ئە مەئەندە یەک کرا، لە ھەموو تەبەکان ھیز رەوانە‌ی سەرەو کرا ھەمووی لە دەووبەری کونەماسی و دۆلبێشکەکان و قامیش و وولاخلو دابەشبوون بۆ ئێشکگرانی ناوچەکەو پاراستنی دەووبەری سەرکردایەتی.

تا لە پۆزی ۱/۹/۱۹۸۶ یەکەم ھیزی دوژمن دەستی پێکرد کە بە شەپری قەیان - ماوت ناسراو، ھەرچەندە یەکەم ھیزی زۆر گەورەو گران نەبوو، بەلکەو ھەو تاقیکردنەو مەیک بوو، بەلام پۆزانە نیازمەکانی دوژمن رەوون نەبوو ھەو کە مەبەستی دەرپەراندنی پێشمەرگە بوو لە شوێنەکانیان و کۆسپ خستە سەر پێگای ئەو چەک و تاقانە‌ی لە ئێرانەو ئەھات کە کاتی خۆی کەرەسە یەکی زۆری عەسکەری یەکی نیشتمانی کوردستان لە ئێراندا دەستی بەسەردا گیرابوو لەو دوا ییانەدا بەشیکی نازاد کراو پۆزانە کاروانی جۆراوجۆر نەگەیشتە بارمەکانی سەرکردایەتی و حکومەتی عێراق لەمە شیتگیر بوو، سەرەتا لە ھۆلی دۆل بێشکەکانەو پەلامار دراین، دواتر مەودای شەپکە

فراوانتر بوموۋو بەرمو خوارتر داكشا بۇ دەۋروبەرى شاخەكانى قەيوان و
 دووبرا. بەلام بەۋورەى پېر لە نەبەزى پېشمەرگە ھەموو ھېرشەكان تېكشكىنرا،
 بۇ تېكەندى بەرنامەكانى ھۆكۈمەت ھېزى پېشمەرگەى كوردستان بەلامارىكى
 ناحىيەى كارىزىيان داۋ گرتيان، دىل و دەستكەۋتى باشى تيا ھەبوو، بەلگەنامەى
 نھىنى زۇر كەۋتە بەردەستى شۇرش، جىگەى داخە كەسىكى دىسۆزو پياۋىكى
 دۇستى (ى.ن.ك) بەناۋى كاكە ھەمەى مەلا ەلى كەخەلكى كوردستانى ئىيران
 بوو بەئەركى شۇرش چوۋبوۋە لای لېپرسراۋى شارەكە و گل درابوۋە شەھىدى
 ئەكەن. كە دوژمن ھېرشىكى بەربلاۋ لە قۇلى دۆلبېشكەۋە ئەكاتە سەر
 سەنگەرەكانى پېشمەرگە و بەخراپى تېئەشكىت و ھېزەكە رانەكەنەۋە
 مۇلكاكانيان وەكو پېشەيان بوو تۆپبارانى سەنگەرەكانى پېشمەرگە ئەكەن، ئالە و
 كاتەدا جىگەر تېپى ۵۱ گەرميان كاك شىخ جەمال لەگەل پېشمەرگەكانى
 بەدوۋر بېن تەماشى شۆپنەكانى دوژمن ئەكات ناكاو گوللەپەك دېت و دلى ئەو
 مەزەنە مەۋقە ئەسمى و گيانى پەپوۋلەيى بال ئەگرتەۋە بەرمو جىھانى
 سەرۋەرى، چەندە ستەمە ئەم كەلە مەۋقەنە كەبەشدارى نەخشاندى دەيان
 تابىلۇ قارەمانىتى ئەكەن مەرگى بىۋورە لىيان نىك ئەبىتەۋە و جەپكە
 نېرگىزى باخچەى ژيانىان ھەلنەۋەمىنى. شىخ جەمال يەكك لە كورە
 دلىرەكانى ھېزى پېشمەرگەى كوردستان بوو، تابىلى بىزو و گورجو گۆل بوو،
 قەت سەۋەتى نەبوو، ھەمىشە لە ھەۋلى دەستەۋەشاندى دوژمندا بوو، بۇيە لای
 دوژمن زۇر گەۋرە بوو، لە رېگەى خۇفرۇشەكانەۋە نەخشەى لەناۋەردى بۇ
 دانراۋو. شەھىد بوۋى كەلېنىكى دروۋستكرد لە ھېزەكەماندا.

ئەم شەرە ماۋەى ۱۰۲ پۇۋى خاياند، زيانىكى زۇر لە ھېزەكانى پۇيم بە
 سەربازو جاشەۋە كەۋت كە بە سەدان ئەۋمىردى. چەندىن پېشمەرگە و
 فەرماندەش شەھىد كران. لەم شەرەنەشدا پېشمەرگەى لايەنە ئاشتەۋەكان
 بەشدارىيان كرد، گەر جى لە ئاستىكى كەم و بچوۋكدا بوو.

ماۋەيەك پېش ئەمە برادەرانى حشە لەنەنجامى ناردى و مەفدىك بۇ
 سەركردايەتى (ى.ن.ك) رېككەۋتن لەسەر مەسەلەى بىنەرەتى بانگەۋازى

ناشتبوونه‌وی گشتی و رەخساندنی زەمینە‌ی لە‌بار بۆ نە‌ه‌یشتنی سە‌لبیاتی رابوردوو. ئە‌مە‌ش لە‌ خۆیدا هە‌نگاوێکی باش بوو بۆ دوورکە‌وتنە‌وه‌ لە‌ هە‌ئۆیستی بیرتە‌سکی و ر‌قو کینه‌ لە‌ د‌ل‌ابوون بە‌ تایبە‌تی لە‌ نی‌وان ه‌یزە شۆر‌ش‌گ‌یرە‌کانی شاخدا کە ئە‌ب‌ی یە‌ک‌ریز بن بۆ ل‌یدانی دە‌سە‌لاتی دو‌ژمنی عە‌قلە‌قی.. ئە‌ب‌ی هە‌رجی نا‌کوکییە لا‌وه‌کییە‌کانە‌وه‌ لا‌وه‌ بن‌ری، چونکە لە‌ هە‌لومە‌رجی وادا نا‌کر‌ی خانە‌یە‌ک بۆ وە‌ها بیر‌کردنە‌وه‌ و هە‌ئۆیستی د‌ژایە‌تی کردن ب‌ک‌ری‌تە‌وه‌ کە لە‌ قازانجی کە‌سدا نی‌یە..! د‌وای ئە‌م ر‌یک‌کە‌وتنە دە‌ستە‌و مە‌فرە‌زە‌کانیان گە‌ر‌انە‌وه‌ گە‌رمیان و کە‌وتنە‌وه‌ جم‌وج‌و‌ولی خۆیان لە‌ ناو جە‌ما‌وم‌رو ها‌و‌کا‌ری‌کردنی ئ‌یمە‌ش بۆ پ‌تە‌و‌کردنی د‌ۆستایە‌تی و ر‌و‌و‌کردنە‌ ل‌یدانی ه‌یزە‌کانی دا‌گیر‌کەر، ئ‌یمە‌ نە‌و کاتە لە‌ ب‌یری تۆ‌لە‌کردنە‌وه‌ی شە‌ه‌ید ش‌یخ جە‌مالدا بو‌وین بۆ ئە‌م مە‌بە‌ستە‌ لە‌گە‌ڵ برادە‌رانی ح‌شە‌دا پ‌یکە‌ت‌ین چالاکییە‌کی ها‌وبە‌شی تۆ‌لە‌سە‌ندنە‌وه‌ ئە‌نجام بدە‌ین.

ر‌ۆژی ٢٥/٩/١٩٨٦ ه‌یز‌ی‌کی ها‌وبە‌شی هە‌ردوو‌لامان کە‌ب‌ری‌تی بوو لە‌ چ‌ل پ‌یشمەر‌گە‌ی یە‌ک‌یتی و ب‌یست پ‌یشمەر‌گە‌ی ح‌شە‌ ر‌و‌ونە‌کە‌نە‌ کانی ش‌یر‌ینە‌کە‌ی ق‌اد‌ر‌کەرە‌م بۆ ل‌یدانی کار‌وانە‌ سە‌ربازییە‌کە‌ی ر‌ۆژیم، هە‌ر کە‌ کار‌وانە‌کە‌ نزیک نە‌ب‌یتە‌وه‌ ئە‌کە‌و‌یتە‌ بە‌ر ر‌یزنە‌ی گ‌ول‌لە‌ی ت‌فە‌نگی پ‌یشمەر‌گە‌کان، هە‌ر ف‌یشە‌ک‌یک ئە‌ج‌زایە‌ گ‌یانی سو‌پای دا‌گیر‌کەر‌دا داستانێ تۆ‌لە‌ی نو‌ی ئە‌ک‌ردە‌وه‌، زیانی دو‌ژمن ٥٠ کو‌ژراو زیاتر بوو، لە‌ نا‌ویاندا یە‌ک ئە‌فسە‌ری عە‌ق‌ید و م‌لا‌زم‌یک و دە‌ ئ‌یست‌خ‌ب‌ارات و چە‌ند جاش‌یک، دوو جاش‌یش بە‌ د‌یل گ‌یران، هە‌شت ئ‌ۆتۆ‌م‌ب‌یلی سە‌ربازی سو‌وت‌ین‌ران، چە‌کی‌کی زۆر دە‌ست‌کە‌وت بوو، لە‌ نا‌ویاندا ر‌ە‌شاش‌یکی ب‌یکە‌یسی و ج‌یه‌ازی‌کی ر‌اکا‌ڵ بە‌ (ت‌ج‌ه‌یز ق‌درە‌و م‌ج‌فر) ه‌وه‌، هە‌روە‌ها تی‌ۆتایە‌کی پ‌یک‌اب‌یش. ب‌یکە‌یسی و چە‌کە‌کان و ئ‌ۆتۆ‌م‌ب‌یلە‌کە‌ درا بە‌برادە‌رانی ح‌شە‌و ج‌یه‌ازە ر‌اکا‌لە‌کە‌ش بۆ یە‌ک‌یتی. زیانی ئ‌یمە‌ش شە‌ه‌ید بوونی کاد‌یری ح‌شە‌ کاک کا‌وه بوو. ئ‌یتر پ‌اش ئە‌م چالاکییە‌ دو‌ژمن بە‌کار‌وان و ه‌یز‌ی زۆرە‌وه‌ ه‌ات و چ‌ۆی ق‌اد‌ر‌کەرە‌می ئە‌ک‌رد، کە‌ زانیاری هە‌ب‌وایە‌ لە‌و نزیکانە‌ پ‌یشمەر‌گە‌ ه‌یە‌ دە‌رنە‌ئە‌چوو.

رۇڭنىڭ لە ئاۋايى جەلالى بىنارى گل بوۋىن كە لەنزيكى جادەى قادركەرەم - دوۋزە، دوژمن بە ھىزىكى زۆرەۋە ھات، نىمەش لە ئاۋ دىيەكەدا دامەزراين، دوو كۆپتەرىش بەئاسمانى دىيەكەدا ئەسۋورائەۋە، لەگەن ئەسكەرى جىگر كەرتدا لە مالىكىدا بوۋىن، كۆپتەرمكان دىكەيان بەرۋىكىت داگرتەۋە، يەككى لە رۇكىتەكان بەرمالەكەى نىمە كەۋت، ژنى ھاۋسى مائەكە ھاۋارى كورد تراكتۇرەكەيان سوۋتا، منىش چوۋمە ھاۋارىيەۋە تومەز خانوۋەكە بەرگەۋتوۋە تراكتۇرەكە ھىچى لىنەھاۋتوۋە، ھەر ئەۋمىدەم زانى گرمە ھاتو خانوۋ بەسەرما تەپى، كۆپتەرمەكە جارىكى تر لىيىدايەۋە، بوۋم بەژىر تەپو تۆزو دارو پەردوۋەۋە، بە پەلە پرۋزە دىرباز بوۋم، چوۋمە كۆلانىكەۋە يەكپارچە دوۋكەل بوو، لەۋ لاۋە ھەندىك ھەسامەۋە نىنجا گەرامەۋە بۇ مائەكەى خۇمان ئەۋىش بەركەۋتبوو، رۇكىتىك لە بەردەم پەناگەى مائەكەى دابوو، لەناۋ پەناگەكەدا ژنىك كە ئاۋى گورجىيە رەشىد ەلى بوو رەنگى زەرد ھەلگەرا بوو، ئارەقى زۆرى كىردبوو، پىش ھاتنى كۆپتەرمەكان ئانى بۇ خاس ئەكردىن، پاش پۇشتىنى كۆپتەرمەكان بۇ نان خۋاردن كۆۋۋىنەۋە، ھىشتا نانەكەمان تەۋاۋ نەكردبوو گورجىيە زەندەقى چوۋ شەھىد بوو، بەم دىمەنە زۇر دىگران بوۋىن، كە لە مائەكە دىرچوۋىن بۇ ئاۋ دى ژنىكى تىرم بىنى تىكچوۋ بوو، لەگەن پىاۋەكەيدا دەمەقەرى بوو، ئاگى لە دىنيا نەبوو، چۈنكە لە نىزىكىدا رۇكىتىك تەقىبوۋەۋە كارى تىكردبوو، بەس بە ھەموو شىۋازىك كارى كىردوۋە كە مرۋقى كورد بىكوزى، ئاسەۋارى نەھىلى، زىاتىر ترس بىخاتە ناخىيەۋە. شەرى بە تەنيا دژى ھىزى پىشمەرگەى چەكدار نەكردوۋە، بەلگو دژى ھەموو كورد بوۋە، دەستى لە گەۋرە بىچوۋكو پىرو پەككەۋتەۋە مىنالو ژن نەپاراستوۋە، بە دلىكى پىر لە خەمەۋە لەدى دىرچوۋىن بەرەۋ بىنار بوۋىنەۋە. خەمەكەشمان زىاتىر ھى ئەۋە بوو كە نەماننەتۋانى دژى ئەۋ كۆپتەرانە شتىك بىكەين.

رۇڭنىڭ ۱۹۸۶/۱۰/۶ لەلايەن مەلئەندەۋە ئاگادار كراينەۋە كۆبىينەۋە بۇ ئەنجامدانى چالاكىيەكى گەۋرە، بۇ ئەم مەبەستە چوۋمە دىي مىۋلى سەردانى كاك ئازادى سەگرمەم كىرد، ئەۋ لە سەركىرايەتى گەپابوۋەۋە، لە شىۋە شوپنى چالاكىيەكە ئاگادارى كىردەۋە كەھەندىك لە ئەركەكان بەۋ سىپىردا بوو.

له سەرکردايه تيبه وه تهقه مه نييه كي زور به تراكتور گويزر ابو وه
سنووری تيبی ۲۵۰ خاخالان، به شه كهی مه ليه ندى يهك به سهرپرشتی كاك
عادل شكورو مام سالح گۆرى نهسپى له بهرى ههمه وه مندى له لايهن كاك
رۆسته مو كاك حه مه رهش بۆ سنووری تيبی ۵۷ سهرگرمه گويزر ايه وه، هه ندى
پسپۆرى ئيرانيش درايه دهستان.

رۆژى ۸/۱۰/۱۹۸۶ گه يشتینه هه يتول و هه پينه، چاوهروانى گه يشتنى
چه كه كان بووين، له شوينيكدا پسپۆره كانمان دانا، خومان چووين بۆ ناوچه ی
ههمه وه مندى، رۆژى ۱۰/۱۰/۱۹۸۶ له دى خالدا چاو مان به كاك شه و كهت و كاك
رۆسته مو مام سالح گۆرى نهسپى كهوت.

ئيمه چاوهروانى نه وه نه بووين نه و كار به په له نه نجام بدرى. كه چى
كاتزميرى چوارى پاش نيومرۆ له لايهن كان نه وشيروانه وه برووسكه مان بۆ كرا
كه ههر نه مشه و نه بى چالاكويه كه بكرى. كاك شه و كهت داوى دواخستنى كرد
چونكه هيزمكاني مه ليه ندى يهك فرياناكه ون، به لام كاك نه وشيروان وه لامى
دايه وه: نه بىت ههر نه مشه و نه نجام بدرى نه گهر نه مشه و نه كرى دياره
ناتانه وئى نه نجامى بدن.

من به كاك شه و كهت مووت: كام لامان پى نه سپيرن نه نجامى نه دهين. نه و
نه مه ی زور پى چاكبوو، به شى خومان چهك و تهقه مه نييمان جياكرده وه كه
بريتى بوو له دوانزه تن قومبه له ی ۱۲۰ ملام و يهك كاتيو شای ۱۲ دانه یى،
كاتزمير ۵۰ ئيواره دنيا تاريك بوو، له خالدا نه وه چووينه وه هه يتول، له وئ
كاتيو شاكه م ته سلیمى دهستى كاك دلير جافو حاجى حه بيبى توبچى كرد كه
بچينه دى توپخانه ی زه ميوور له وئ دابمه زرين تاكو هه موو هيزمكه نه گات.
نه وان رۆيشتن و ئيمه ش به دوايانا، زور درمگ بوو كاتزمير ۳۰ شه و له و
شوينه ی ديارى كرابوو دهستان كرده لي دانى كۆمپانيای نه وتى زه ميوور بۆ
ماوه ی يهك كاتزمير، گر و بليسه له نه وته كه به رز بووه وه به رى ئاسمانى
گرت و نه و ناوه ی كرده رۆژى روناك. هه موو نيشانه كانمان به باشى پىكاو
به بهرچاو مانه وه نه سووتان، دوژمن لای خويه وه به چه كه دژى ئاسمانيه كاني
ناوجه رگه ی ئاسمانى سوور كرده وه.

میلومان
مشرقی بار
یک کتی پیر
جورده لویس
جاشایه نی ووت
شوم ووت
مهر

زیانه‌گانی دووژمن لہم قۆلہوہ بہ ۷۰٪ مہزەندە دەکرا دواى
ئەنجامدانى کارمکە خۆمان کۆکردەوہو بە دوانزە ئۆتۆمبیل گەراپینەوہ، لەو
کاتەدا ھەندى فرۆکەى گەورەى دووژمن ھاتنە سەرمان بۆ لێدانمان، بەلام پێش
ئەوہى بێینە دەست فرۆکەپەکیان لە خۆپەوہ بەر بووہ خواریوہو گری گرتو
سووتا بئەوہى تەقەى لیبکرى. لەگەرپانەوہماندا لامانداپە دئى قیرچە
زۆرماندووہو، چووینە مائیک لەگەل پەسپۆرتیکى ئێرانیدا کە لەگەلمانە
بوون، تەماشائەکەین وینەى ھایدو مەھەستى کە دوو گۆرانپێژى دنگجۆشى
ئێرانین بەنیوہ رووتى ھەلۆسرابوو، ئێرانپەکان ئەیانپروانیەوینەکان و سەریان
بانەداو ئینجا پەکیکیان ووتى: ئەمەوینەى قەحپەگانی ئێمەن لەھەموو دنیا
بلاو بوونەتەوہ. ھەرچەندە من لەگەل ئەو قەسەپەدا نەبووم، ئەوان مەرج
نیە ئەو قەسەپەیان لە ناخەوہ کردبى

ئەم چالاکییەى ئێمە بەشیکی بچووکی بەرنامەى داستانیکى گەورە بوو
بە ناوى داستانى نەوتى کەرکوک کە کارە سەرەکییەکە لە قۆلى کەرکوکەوہ بوو،
بەھێزیکى زۆرەوہ بەپێى نەخشەپەکی گونجاو تۆپبارانى خەستى جەوہل بۆرو
کەیان کرا، برى چل تەن تەقەمەنى قورسى لێدرا، لە چەند لایەکیشەوہ
پەلامارى ھیزەگانی دووژمن درا، بۆسەیان بۆ دانرا بوو، زیانیکی زۆر لەدووژمن
کەوت لەرووى ئابوورییەوہ کە بەتەقدیر ۲۰٪ بوو، جگە لەوہ لە رووى
سەربازییەوہ ھیزیکى زۆرى لە پیکادانەکاندا کوژران.

ئەم چالاکییە دنگیکى زۆرى داپەوہو بەعسى شپزە کرد، چونکە
چالاکییەکە زۆر گەورەو کەم وینەو لە قوولایى دەسەلاتى پەر لە دێک و دالى
تەنراو بەھیزی سوپایى متمانە پیکراو ئەنجامدرا بئەوہى دووژمن ھەست بە
ھیچ جوہر جموجوولیکى چەک و تەقەمەنى گواستەوہو ھەئسو کەوتى ھیزی
پێشمەرگە بکات بۆ ئەو سنوورە دوورو گرنگە.

یەکەم دنگوباسى ئەم چالاکییە لە رادیوى تارانەوہ بلاوگریاوەوہ
دەورى (ی.ن.ک) ى فەرمانۆشکردو شتەکەى کردە ھى خۆیان کەلە
حەقیقەتداوانەبوو، نەخشەو ھیزی سەرمکى ئەنجامدەرى چالاکییەکە (ی.ن.ک)

لە تەن تەقەو
لە لایەکیشەوہ
لە رووى ئابوورییەوہ
لە رووى سەربازییەوہ
لە رووى دنگوباسى
لە رووى فەرمانۆشکردو
لە رووى حەقیقەتداوانەبوو
لە رووى نەخشەو ھیزی
لە رووى سەرمکى ئەنجامدەرى
لە رووى چالاکییەکە (ی.ن.ک)

بوو، پىسپۇرەكان ھى ئىران بوون. بۆيە نارەزايى ئاراستەى ئىران گرا، ئەوۋە بوو
لە دەنگوباسى داھاتوودا دارشتەى راگەياندەنكە گۇراۋ دەۋرى (ى.ن.ك) تىا
باسكرا.

ئەم چالاكىيە سەرگەۋتتىكى گەۋرە بوو بۇ (ى.ن.ك) و شىۋەيەكى نوئ
لە ئەنجامدانى گارى پېشمەرگانە بوو دژى دامەزراۋە ئابوۋرى و
پېشمەسازىيەكانى نەۋتى عىراق و پەيامىكى وورپاكردەۋە بوو بۇ سەرانى بەس
كە (ى.ن.ك) ھىزىكە ئەتۋانئ دەست لە شوپنە گرنكە بايەخدارەكانى بوەشىنئ
كە بىرپرەى پشتى ئابوۋرى شەرەو بە پارەى نەۋت بەردەۋامى بەپرۆسەى شەرى
مالوئىرانكەرى داسەپاۋ بەسەر كوردستان و عىراقدا ئەداۋ لە جىاتى داننان
بەمافە رەۋاكانى گەل كوردو ئاۋەدانكردەۋەى كوردستان و عىراق بەو مىليارەھا
دۆلارەى لە داھاتى نەۋت دەستى ئەكەۋت و پېشخستنى لە بوۋارە
جۆرپەجۆرەكاندا كەچى سەرەپراى دزىنى بەشىكى زۆرى ئەو داھاتەو دانانى لە
بانكەكانى جىھاندا بەشىكى ترىشى ئەخستە خزمەتى ئەو بەرنامە سازىيەى
جەنگىكى بېھۋودە لەگەل كوردو دراوسىكانىدا كە شەر فروشتن بە ئىران
پروويەكى رەشى ئەو سىياسەتە نگرىسەى بەس بوو. گەرچى ھەندئ لايەنى
شارمزاينى سىياسىۋاى بۇ ئەچن ئەو جەنگە بەپىئى نەخشەيەكى دەۋلەتى
رەنگرېژى بۇ كرابتى و سەدام لە دواقۇناغدا پالەۋانە دۆراۋەكەيەتى.

ھەرچەندە لە جىبەجىكردى نەخشەكەدا ھەندئ كەمو كورى ھەبوو
بەلام بەمە زرمەيەكى توند لە جەستەى بەس سەرەۋىنرا، ھەرۋەھا بۇئەۋەى
تىبگا كە لووت بەرزى و بالادەستى ھىزو خۆ بە كەلەگا زانى ناكاتە ئەۋەى كەس
نەۋىرئ خۆى لە قەرەى يەدات.

ھەر لەو كاتانەدا شەرى قەيوان - ماۋت گەرم بوو، بە تايبەتى لە قۇلى
حەسەن بەگ وۋولاخلوو، ناۋەپاستى مانگى ۱۹۸۶/۱۱ بوو داۋاى ھىزىكىيان
لىكردىن بۇ ئەو بەرمەيە، ھىشتا بە رېگاۋە بوۋىن لە دېى حاجى ئاۋاى سنوۋرى
تىپى ۲۲ سوورداش لە ئىزگەۋە باسى گىرانى وۋولاخلوو لەلايەن دۆژمنەۋە
بلاۋكرايەۋە، كە لەم شەرەداۋورپا شىخ رەشىدى خەلكى قەللى سەنگاۋ شەھىد

بوو، كە گەشتىنە سەرگردايەتى كاك نەوشىروان رەوانەى دۆلى سەفرەى
كردين بۆلەي كاك جەبار فەرمان و خۇشى بەرەو ئىران بەرپەكەوت بۆ
گەشتىكى دەرەدەووا باس ئەكرا كە شەش مانگى پېنەجىت.

دنیا زۆر سارد بوو، بەفرى زۆر دايكردبوو، پىنگاى ھاتو چۆگىرا بوو،
ئەبوايە لە كويستانى سىگۆمانەو سەرگەوين، بەلام ئىمە پىنگايەكى ترمان
گرت، بە عەزىيەتتىكى زۆر كاتزمىر ۱۰۰ شەو گەشتىنە گەلەلەى دۆلى سەفرەو
زەرۋون، دواى ھەسانەومەيەكى كەم ئىوارەى پۇژى ئايىندە سەريان خستىنە
سەرشاخى برزوتو بالۆسەو دۆلى قامىش بۆگۆرپىنى تىپەكانى ۵۱ ۵۵.

لە راستىدا ئەم گۆرپىنە كارىكى بېھوودە بوو، جەبھەكە بە تەواوى لە
دەست درابوو، بە ھۆى گرتنى شاخى ھەسەن بەگو دىۋوللاخلوو پېشەوۋەى
شاخى بالۆسە. لە ھەندى لاو سەنگەرى پېشمەرگەكان كەوتبووۋە ناو قورگى
ھىزەكانى دوژمنەوۋە بوارى خۇپاراستن نەمابوو. لەھەردوو دىۋى
ماومتووۋوللاخلووۋە تۆپباران ئەكران. كەسىش زاتى ئەوۋە نەبوو ئەوومزە
بە سەرگردايەتى بىلەن نەبادا بە ترسنۆك لە قەلئەمى بىدەن. زۆر جاروابوۋە
ھەندى كارو ئەركمان بە كوردەناموسە كردوۋە، زىانى باشىشمان لىكەوتوۋە،
جگە لەوۋە شەرى بەرمىى بۆ ھىزىكى بچوۋكى وەكو (ى.ن.ك) و دواكەوتوۋى
تەكنىكى چەك لە شوپىنى خۇيدا نەبوو، بە ناچارى ئەم شىۋازە شەپەرمان
ھەلبىزاردوۋە ھەرچەندە سەرۋەرى زۆرمان تۆمار كردوۋە، زىانى مادى و
مەعنەۋى فراوان و بەدوژمن و ھىزەكانى كەوتوۋە.

بۆيە ئىمە كەوتبوۋىنە مەوقىعى بەرگرى سەلبىيەوۋە نەمانتوانى
گۆرانىكى عەسكەرى بە ھازانچى خۇمان ئەنجام بىدەين. ھەر لەو كاتانەدا
دوژمن دزەى كردو ھىزى سەرخستە سەرشاخى گۆچار بە تايبەتى پۇژى
۱۹۸۶/۱۱/۲۶ كۆپتەر لە سەر ترۆپكى شاخى گۆچار دابەزى و كەلو پەلو
كەرەسەى رەبايەپەكى داناو ھىزى سەربازى تىدا مايەوۋە كە ئەو شوپىنە
سەختىن شوپىنى ئەو كويستانە بوو. كەواش دانرا بوو ھىزى خۇمانى لىيى و
قايمىكرابى، كەچى وانەبوو، ھىزەكەمان لە خوارتر بوو، نەمانتوانى بوو

سەرکەون، دۇخى جەبھەگە زۆر خراپ بوو، لە لايەك سەرماو سۆلەو بەفرىكى
 زۆر بارىبوو، نان و خواردن ھەرچەندە زۆر بوو بە ئاسانى نەئەگەشت، جگە
 لەو شويئەكە وەكو زمانىك لەدەمدا پى ھاكا ئەو دەمە بنوقى، لەلایەكى
 تریشەو دوزمن ھەر لە پېشەرەیدا بوو بە دوو مەبەست: يەككىيان جېپى
 ھاپمکردى خۇى بوو بۆ پروپەرەو بوونەو ھیزمەكانى ئىران و ئەو تریشیان
 تەنگ پېئەلچىنى ھیزمەكانى يەكیتى بوو لەو ناوچەیدا كەھەم رېگای
 ھاتووچۆ ئىرانى بوو، ھەم بارەگاكانى سەرکردایەتى لەو ناوہ بووو ھیزىكى
 زۆرىشى گەردەبوو وە بۆ پاراستنى. دیارە دواى گرتنى دى و لاخلوو برپار
 بوو كاك قادری حاجى عەلى يەھیزىكەو سەرکەونە سەر چىای گۆجار بۆ
 رېگرى كردن لە سەرکەوتنى دوزمن بۆ ئەوئ و دوورخستەو مەترسى بۆ
 سەر دۆلى گەلەو سەفرەو زەروون ، كاك جەبار ھەرمانىش ھەموو رۆژىك ئەو
 مەسەلەى دووپات ئەكردەو ئىيان ، كەچى ئەوان سەر نەكەوتبوون ، تاكو
 ئەو رۆژە بە ھەر چاومانەو كۆپتەرى لەسەر دابەزى .. من بە كاك جەبارم ووت
 : ئەرى كاك قادر كۆپتەرى پىئە ؟ كاك جەبارووتى : نەخىرووتم : ئەو تا
 كۆپتەر بەسەر گۆجارەو نىشتەو ..با ئىمە فرىای خۆمان بكەوین و چارەىك
 بدۆزىنەو ، بۆیە كاك جەبار ئىوارەى ھەمان رۆژ برپارى دا من و مامۇستا
 جەمال بە ھیزىكەو سەر كەوینە سەر گۆجار . ئىمەش بە ھیزىكەو بۆ سەر
 شاخ بەرپىكەوتىن ، دنیا زۆر سارد بوو ، بەفرىكى بى ئەناز بارىبوو ، ھەتا بەرز
 ئەبووینەو رېژە بەفر بارىنەكە زۆرت ئەبوو لەگەلشیدا توانای رېكرىمان
 كەمتر ئەبوو وە ، سەرماش توندتر كاری تىئەكردىن ، خەرىك بوو رەق
 ئەبووینەو رووشمان نەئەھات قسە بكەین تەنانەت دەستىشمان چەكى
 نەئەگرت .. بۆیە لەگەل مامۇستا جەمالدا كەوتىنە قسەو ووتم : مامۇستا
 ئەگەر ئىمە بچىنە سەرەووش ئایا ئەتوانىن شەر بكەین..؟ مامۇستا
 جەمالووتى: وەلا نازانم ..؟ووتم : ياللا با بگەرىنەو.. مامۇستا جەمال لە من
 زۆرتەر ھەزى بە گەرانەو ئەكرد ناھەقمان نەبوو ..كە چووینە خوارەو
 ھەموو شتەكانمان بۆ كاك جەبار باسكردو ئىنجا رېوشوینى ترمان بۆ بەرگرى
 كرد دانا .

فازیل مہدی
مہاشیر ملاحہ
ریڈیو کے دیو

تەننەت سىرۇشتىش خەمبارو كەسەر. لەو كاتانەدا كاك ئازادى سەگرمە
بەھىزىكەوۋە گەشىت بىمانگۇرئى بەللام دۇژمىن دزەى كىرەبۇوۋە پىشت
ھىزەكەمانەوۋە.

رۇژى ۱۹۸۶/۱۲/۴ ھىرشىكى توندى كىردو شەرىكى نابەرامبەرى سەخت
بەراپابوو، ھىزەكەمان شىپىزە بوو، زۇر شوئىنيان لىگىرا. پاشان شكاين. ئىنجا
تىپەكەمان لەشاخى بىرزوتو بالۇسە بۇ لاي گەللا كىشاىەوۋە لەوئى سەنگەرمان
گىرت.

ھىزەكانى تىپەكانى ۳۷ ۋە ۵۷ لە سەفەرەو گىردەمەش بوون، دۇژمىن
ئەمجارەمان لەو قۇلەوۋە ھىرشىكىردو شەرىكى قورس پىویدا، ئەنجام سەفەرەش
گىرا، ئىتەر بوارى مانەوۋە لەو دۇلەدا نەماو بەرى جەبەكە تائەھات تەسكىر
نەبەوۋە، بۇيە بىرپارى كىشانەوۋە دراو بەكوئىستانى گەللا بەرەو بەرگەلوو
سەرگەلوو چاللاو كەراپىنەوۋە، زۇر شەكەتو ماندوو بووین، بەفەرى ئەو
كوئىستانە ھەراى پىكىردىن، ھەندى پىشمەرگەمان بەھىلاكدا چوون. مىن
لەپىشانەوۋە بووم گەشىتمە سەر دارو شەخسەكەى شىخ مەمەد لە كوئىستانى
دۇلى شىخ مەمەدا كەبەدىزىلى مىژووى ئەوگۇرە دارىووشكى ئەو دەورو
بەرى لەسەر كەلەكە كىراپوو، سەدان پارچە پەرۋى سەوزى پىيا ھەئواسراپوو،
لەبەر ماندوو بوونو سەرمای پىشمە رگەكان ئاگىر بەردايە دارى سەر
شەخسەكەو پىشمەرگەكان ھەموو ھاتنە بەرىو خۇيان گەرم كىردەوۋە، بۇم
رپوون بووۋەوۋە چۇن خەلكى بەخۇراپى لەدارو شەخس ئەترىسنو جگە لە
ئەفسانەيەك ھىچى تر نىە.

ھەقۇل مام جەلال ناردى بە دوامدا، چوومەى لاي زۇر توورە بوو تاوانى
شەكستەكەى خستە ئەستۇ مىن و فەرمىانى لە سەيدارەدانى دەر كىردم. بەللام
بىرادەران پىياگەشىتنو داواى لىبوردنىان كىرد، فەرمىانى سزادانەكەم كەمكىرەوۋە
بۇ سى مانگ تەجمىد كىردنو گواستەوۋە بۇ تىپىكى دوور. لە راستىدا مىن وەكو
فەرماندەيەكى پىشمەرگە لەو بەرەيەدا ھىچ تاوانىكەم نەبوو، پىشمەرگەش
ئەوۋە لە دەستىيان ھاتىن كىردوۋىانەو درىغىيان نەكىردوۋە... ھەر سزادانىكىش

شىخى ولىيىتى
مانەزى
كى بەرگى
كى لەسەيدارە بىلات
سەيدارە بىلات
مەسەر

بۇ تېكشكانى پېشمەرگە ۋە ھەرماندەكانيان كارىكى قورسبوو مەگەر ھەر ئىمە پىتى ھايىل بووبىن.. ئىنجا مەسلەلى شەرى بەرمىي بەو كەرسە سەرھەتپانەلى ئىمە بەرامبەر ئەو ھەموو توانايەلى سوپاى عىراق نەك بەراوورد نەئەكرا بەلگو جۇرىك ملھوپىش بوو. بۇيە شتىكى ئاساىى بوو گەر ئىمە لە بەرمەكدا دەرھەتلى ئەو ھىزەلى دوژمن نەھاتىبن.. بەلگەش بۇ كەمتەرخەمى نەگردنمان ئەو ھەموو شەھىدە بوو لە سەر ئەو لووتكە شاخانە گيانيان نەبەخشى.. لە لايەكى تىرىشەو دوژمن كە شوئىنكى مەبەست بوايە بۇ گرتنەو نەك بە بەلامارلى بەلگو دىيان ھىرشى بۇ نەكرد، گوئىشى لە زىانى مرؤىى و مادى خۇى نەبوو، بەلگو مەبەستى ئەو شوئىنە بوو كە بە لايەو ستراتىزى بوو.. ئىتر بۇچى حىساب بۇ ئەو نەئەكرا كە بەراوورد لە نىوان ئىمە ۋە دوژمندا لە ھەموو رۋويەكى كارى سەربازىيەو نەكردى نە لە رۋوى ژمارەو نە لە رۋوى تەكنىكى شەرو نە لە رۋوى بەرنامە رېژىشەو.. كە لە بنەرتىشدا ئىمە ھىزىكى پارتىزان بووين ۋە بە زۇر شەرى بەرمىيمان بە سەر خۇماندا سەپاند كە شەرى بەرمىي تەنبا لە نىوان دوو دەولەتدا نەكردى كە ھەردوو لايان توانايان ۋەكو يەك بىلى يا لە يەكەو نەك بىلى. ئەو ھەموو شتەنە رەچاۋ نەكرا يان لىژنەيەكى لىكۆلىنەو دانەنراۋ ئەو سزايە بە سەر مندە سەپنەرا..

دوای ئەمە لەگەل كاك جەبار ھەرمان ۋە كاك سامان ۋە م.عەلى ۋە دەستەيەك پېشمەرگەدا شۇرپووينەو بۇ دىۋى ھەرداخ ۋە گەرميان، لەگەل خۇشماندا ئاغاي رەھىمىمان بىردە خوارەو كەئەو كاتە ھەرماندەلى تىپ بوو لە ھەرارگاى رەمەزان.

كەشىتمەو گەرميان ۋە چوومەو ناۋ مال ۋە مىندالەكەم، ۋىژدانەم قەۋلى نەكرد ھەروا دانىشم ۋە دەستبەردارى خەبات بىم سەرھەلى ئەو سزادانە قورسە سەپنەندراۋە بە سەرمدە كە تاۋانى مىنى تىدا نەبوو، بەلگو ھەلومەرجى جەبھەكە ۋە ھىرشە توندو بەربلاۋەكانى دوژمن ۋە نەخشە بەردەوامەكانى بۇ گرتنى ئەو ناۋچەيە ھۇ بوون بۇ لەدەست دانى ۋە شەكستى پېشمەرگە. ھەزو خولىاي چالاكى كەۋتە گيانمەو. لەو ماۋىيەدا لە مەلئەندەو ھىز كۆكرايەو

بۇ گىرتنى سەنگاۋ بۇ جارى دوۋەم. كاك شەۋكەت ھاتەلام بۇ دىدانەۋەم وووتى: ھىچ دىگران مەبە ھەققال مام جەلال سەركردى ھەموۋانە. منىش مەسەلەكەم بە گىيانى شۇر شىگىرپانە ۋەرگىرت، سىزادانەكەم بە ھەند ھەلئەگىرت، ۋەلام دايەۋەم وووتى: ئىمە پىشمەرگەين، ھەلەش ئەكەين، ھەقە ھەر سىزايەك لە سەركردايەتتەيەۋە دەر بىكرىت ئىمە پىش ھەموۋ كەسىكى تر قىۋلى بىكەين، ئىنجا كاك شەۋكەت پىرۋى گىرتنى سەنگاۋى بۇ باسكردىم، منىش لاي خۆمەۋە نامادى بەشدارى كىردىم دەر بىرۋەك پىشمەرگەيەك. كاك شەۋكەت وووتى: تۇ مەسئۇلى پىشمەرگەي پىۋتەلە نىت. پىۋى ۱۹۸۶/۱۲/۲۰ ھىزەكەمان كۆكردەۋە شەۋ نەخشەي پەلاماردانەكەمان دانائو بەۋ پىيە ھىزەكەمان كىردە چەند بەشىكەۋە، ھەر بەشەي لە قۇلىكەۋە. ئەبى پىتلى تىپەكانى ۵۱، ۵۲ بىچنە شوين مەبەستە دىارى كراۋەكان، پاشان پىتەكەي كاك شەۋكەت بىگاتو جىگاكەمان قايم بىكرىت بۇ ئەۋەي بەيانىيەكەي ھىرشى تر بىكەين ۋە دوزمىن پابمانىن، پىتلى يەكەم بەناسانى شوينەكانىان گىرتو ئەركەكانىان جىبەجىكرىد، لەگەل كاك شەۋكەتدا جىبەزەمان كىردەۋە، لەسەر خەت نەبوۋ، كاك كاۋە بىرەيمان لە تىپى ۵۱ ناردە لاي قەللى سەنگاۋ تاكو ھىزەكەي بىننى، كەچى بەيانى پىش خۆركەۋەن ھاتەلامان، داۋى كىرد ھىمەتتى بىكەين شارەكە پاكىسازى بىكەين. كاتىمىر ۱۰ - ۱۱ ي بەيانى ھىرش دەستىپىكرىد شارمان كۆنترۆل كىرد جىگە لەمەركەزو سەربازگەكە ئەۋەش كاك ھەمەپەش بەلئىنى گىرتنى دا بەلام مىنو كاك عادىل قايل نەبوۋىن، مەگەر تۇپى ۱۰۶ مىلم لىلى بدات ئىنجا پەلامار بىدرى، ئەمەش نەبوۋ، بۇيە نەگىران. ھەموۋ ھىزەكەي دوزمىن لەۋ دوو شوينە خۇيان ھەشار دابوۋ، چاۋمىروانى كۆمەكىان ئەكەرد لە چەمچەمالەۋە بۇيان بىت، ھەرچەندە بۇسەي باشمان دانابوۋ لەسەر جادى سەنگاۋ - چەمچەمال بۇ لىدانى ھەر ھىزىك بىەۋى بىگاتە فرىاي سەنگاۋ.

لە مالىكىدا خەرىكى نان خواردىن بووم ناگام لەغەلبەغەللىك بوو، چوۋمە دەرۋەزە شەۋابوۋ، ووئىان ھىزى دوزمىن گەشتووۋەتە ناو شارۋچەكەۋە پىتەكەي كاك شەۋكەت چوۋمەتە قەراغ مالىكان. تومەز تەنيا

دەبابەيەكى بەرازىلى لە چىنگى بۆسەكانمان دەرياز بوو و گەشتووتە ناو وە، كە زانىيويتى پېشمەرگەى تىايە يەكراس تە پىگەى خۇيدا ئەگەرپتەو و بىئەو وى دەستى لىبوشىنرئ، بۆسەكان وەكو پېويست دەورىان نەبىنيبوو، ئەگىنا ئەو دەبابەيە نەيئەتوانى دەريازبى، ئىمە لای خۇمانەو و جارپكى تر كۆبوويناو و بۆ پەلاماردانى سەريازگەكە، كەنزيك بوويناو و عەقلم نەيپرى بە ناسانى بىگريى جگە لەو وى زيانپكى زۆريشمان لىئەكەوئ، بۆيە وازمان لىئەناو گەرايەو و ناو مائەكان. ئەو پۆزە مايىنەو تەكو ئىوارە، شەو وەكەى سەنگاومان بەجىئەشت، ئەو دەورووبەرە خۇمان مەلەس دا بۆ ھەر پەلامارپكى دوژمن، بەيانی تائىوارە ھىچ نەبوو، ئىنجا بلأو ومان لىكرد، لەم شەردا زيانى دوژمن لەدىل و دەستكەوت زۆر بوو، ئىمەش پېشمەرگەيەكان بە ناوى ھەمزە رەش كە خەلگى سەنگاو بوو شەھىد بوو و چەند بىرىندارپكى سووكان ھەبوو.

سالى ١٩٨٧

مەئەنەندى يەك و مزعى باش بوو، بەلام پېويستى بە ھەندى ئالوگۆر ھەبوو لە رووى بەرپىومبىردن و ھەلسووړان و بەھىزكردنەو. مانگى ١٩٨٧/١ بوو كاك قادرى حاجى عەلى وەكو لىپرسراوى مەئەند ھات، ئەو تەوانى كۆمەللىك گۆرانكارى بكات، لە دوى كۆبوونەو وى تىروتنەسەل ھەولندرا بەرنامەى باشتكردنى مەئەند دابىرئ و دەست بدريئە جموجوول و چالاكى، كە بەراوورد بكريئ لەگەل مەئەندەكانى تردا ئەم زۆر كز بوو. يەكەم ھەنگاوپك بۆ بەگەر خستەو وى مەئەند لە رووى چالاكى شەپەو و دانانى نەخشەى شەپرى پىگەى سەرھەلا - كفىر بوو.

بە سەرپەرشتى كاك قادر خۆى ھىز نامادە كراو پەلامارى پەبابەكانى دەورووبەرى ناسالەح درا، بەلام بەھۆى كەموكۆرى لە نەخشەكەداو نە شارەزايى ناوچەكە و نەزانينى تەوانى دوژمن، نەتەوانرا سەرگەوتن بە دەست بەھىنرئ سەرپەراى ئەو و ئىمە زيانى بەرچاومان لىكەوت. مەن تا مانگى ١٩٨٧ / ٤ لە

مائدآ مامهوه، لهو ماوميهدا له مهلبهندهوه داواي هيژكرا بۇ سهرگردايهتي،
دياره له مهلبهندهكاني تريش ههمان هيژ داواكرايوو. هيژهكاني مهلبهندي
يهك بهشيكي له ريگهي تيبي ۲۵ خالخالانهوه بهريكهوتو بهشهكهي تري له
ريگهي تيبي ۲۲ سوورداشهوه، منيش لاي خومهوه سهركهوتمه سهرهوه بۇ
سهرداني سهرگردايهتي، دياره كاك قادري حاجي عهلي ههقان مام جهلال
بينيوو، نهو باسي مهسهلهكهي مني بۇ كردبوو نهوئيش لاي خويهوه چاوي به
بريارهكهي خويذا خشانديبووهوه.

له شهوي ۱۳ - ۱۹۸۷/۴/۱۴ كه شهوي داستاني رزگارييه به فهرماندهي تيبي ۵۷ ي
سهگرمه دانرام. وا دانرايوو سالي ۱۹۸۷ بكرته سالي دهستوهشانديني كاريكه له
دوژمن له ههموو لايهكهوه شهري گهره له گهل بكرئو به تايبهتي سوود له
ههندي ههلو مهرجي شهري ئيران - عيراق ومربگيري، به تايبهتي لهو ماوميهدا
له لايهن ئيرانهوه دهنگوي پهلامارداني ناوچهي شاربازيپ ههبوو، بويه
يهكيتيش ويستي لاي خويهوه كاريك بكاتو گوشاريك بخته سهر هيژهكاني
دوژمنو نهخشهي پهلاماردانهكهش كرا به جهند قوليكهوه:

- قولي ز مروون - گلآه - زينوي سپي.
- شاخي گوجار.
- شاخي وولاخلوو - بالخ - پيرئه لياس.
- كلكهي پيره مهگروون - قوله پووشين - قوله سهوز.
- شاخي قهيووان - دووبرا - خهمزه.
- شاخي نهزمهر.
- شاخي گويزه.
- شاخي گهمره - شاخه سوور.
- شاخي قوله جاخ - خهجه لهرزوك - كورهنك.

ههموو هيژهكاني يهكيتي له شوين مهيهسته سهرهكيهكانيان
نزيكبوونهوه. دوژمن زور بيناكا بوو لهوهي چي روو نهداث، وهختيكي زاني
شهوي ۱۳ - ۱۹۸۷/۴/۱۴ له يهك كاتداو به يهك تهوژمي شير ناسا هيژي

پېشمەرگه په لاماری هممو شوینه دست نیشانکراوه گانیانداو دهیان په بابه و
چهندين باره گای سريه و باره گای هه و جيان خسته ژير گونډوژلی گړی
چه که گانیان و له ماو میه کی ژور کهمدا له چنگی داگیر کهریان دهرهیناو
ناسه واری دوژمنیان تیدا نه هیشت. ههر لهو شه ودا له قوئی شاخی گوئی
بهری ماومت ئیران هیرشیکی توندی کرد، به لام نه یان توانی نه وهی مهبه ست
بوو که گرتنی شاخی گوئی بوو جیبه جیی بکهن.

لهم قوئه وه په کیتی به شداری نه کرد به لام ناوچه که ناوچه ی تیپی ۲۷ ی
شاربازیر بوو لی هاتنه ناوه وه، له بهر نهو شه پانه تیبه که نه وییان
چو لکر دبوو.

نه و چالاکیه ی په کیتی ناو نرا داستانی رزگاری، که رزگار کردنی
ناوچه یه کی زوری گرتوه، که له رووی کاری پېشمه رگانه وه شتیکی که م وینه
بووو دمنگیکی باشی دایه وه. نه گهر هممو بهرنامه ی نه خشه که جیبه جی
بکرایه به تایبته قوئی بورجه که ی نه زمر نهوا سهرکه و تنیکی مه زتر نه بووو
به شیکی زوری ناوچه ی ژیر دهسه لاتی رژیمی عیراق پاک نه کرایه وه و بگره
هه ندئ شوینی تری گرنگ نه که و تنه مه ترسیه وه و ده کو شاری سلیمانی. لهم
شه پانه دا هه ندئ له چه کداره گانی نه نجو و مهنی بالای شوړشی عیراق
به شداری بوو له که لماندا و ده کو هاوکاری کردنیك.

نهم داستانه له رادیوی ئیرانه وه له ژیر ناوی (هه تی/ ۵) دا بلا و
کرایه وه، پینچ هه زار پېشمه رگه ی په کیتی بهو کاره هه لسان ته نیا هه ندئ
پاسداری هه ننئ و شارمزایانی چه کی قورس و مین هه لگرتنه وه له قوئی
نه زمه ردا به شدارییان کرد.

داستانی رزگاری جاریکی تر نه وهی دوو پات کردوه که (ی.ن.ک) خاومن
دهسه لاتیکی شوړشگیرانه یه، بهرام بهر بهو دوژمنه بالادهسته زه به لاحه ی
خاومن ته کنولوزیای نوئ سهرومری گه وره نه نه خشیئی. دوژمنی عمقه ه ی لهم
زه بهر راجه نی و ههستی به کاریگه ریتی نهم دهست وه شاننده کردو رۆزی دواتر
به هیزکی قه به ی سهربازی و به پالېشتی توپخانه ی قورس و کوپته رو

پىلاتۇس و فرۇكەي جەنگى و كاتىۋشاي ۴۰ ۋاھىنى ھەمەجۇرۇ تەنانت چەكى
كىمىيائى بەكارھېنرا، ھېرشىكى سەرسەختانەي كىردە سەر سەنگەرمانى
(ھ.پ.ك) لە پىشتى خەمىزەو چىيى دووبراۋ كۆرەنگو شاخەسوور شەپكى
نابەرەمبەر بەرپا بوو كە ھەشت رۆژى بەردەوامى خايناند، كە ھىچى لە
بەرمانى ناومپاست و خوارووى عىراق كەمىر نەبوو بىگرە توندترىش بوو، لەم
داستانە كەورمىدە دوژمن زىيانى بى ئەندازەي لىكەوت:

• گرتى : ۱۱۷ رېيە، ۵ بارەگاي سىرپە، ۴ بارەگاي فەوج، ۱ سەربازگەي كەورە.

• كوشتى : ۱۷۶۲ كەس.

• بىرىنداربوونى : ۲۸۵۶ كەس.

• بەدىلگرتى : ۱۸۶ كەس

• ھەروەھا دەستكەوتنى سەدان پارچە چەكى جۇراو جۇرۇ كەل و پەلىكى زۆرى
سەربازى.

لە لاي ئىمەشەو ۱۰۶ رۆلەي بە ئەمەكى كەلەكەمان بە خوینى كەشيان
لووتكەي سەرگەشى ئەم سەرگەوتنەيان سوور كىرد.

دوای ھەندى ئالوگۇر لە دۇخى شەرەكەدا ھەموو ھىزەكانمان لە شاخى
پىركەو تەلەش و كۆنەكۆترو پىشتى قۆلەجاغ و پىرپايز گىرسانەو. ھەر رۆژى
دوایی رۆژمى بەعس بە فرۇكە پەلامارى دىي شىخ وەسانانى دا، بە بۆمبى
كىمىيائى خەلگىكى زۆرى شەھىد كىرد لە ناويانا كۆمەلىكى زۆر ژن و منالى
بەستەزمانى تىابوو. كە لە ياساي نىو دەولەتیدا قەدەغەكراو، بەلام كەسىك
نىيە لەسەر كورد ھەلەدات و بەرگىر لى بىكات و ئەو ستمەي لە سەر لایبات.

ھەر لەم كاتانەداو بۇ چەواشەكردنى دوژمن و كەمكردنەو
ھىرشەكانى بۇ سەر ناوچەكانى داستانى رزگارى، لە مەلەبەندى يەكەو بە
ھاوكارى برايانى پارتى و حىسكو و شىخ و بە سەرپەرشتى كاك جەبار ھەرمان
نەخشەي گرتنى ناحىيەي قەرەداغ دارپىژراو شەوى ۱۹-۲۰/۴/۱۹۸۷ لە چەندىن
قۆلى جىاجىاۋە پەلامارى پەبىيەكان و ناو شارۋچكەكە دراو لە ماۋەي سى
سەعات و نىودا دەستى بەسەردا گىراو كۆمەلىك دەستكەوتى زۆر كەوتنە دەست

پېشمەرگه له‌وانه ۳ زړېپېش و ۲ ږم‌شاش ديمترؤف و جيه‌يازىكى ږاكال و جيه‌يازىكى بيل، دميان ږارچه چهكى جؤراجؤرو هه‌شت ئؤتؤمبيل ته‌قه‌مه‌نى و شو‌فلئك و كه‌لوپه‌لى دامودزگاكانى ناحيه‌كه و كوژرانى ۸۵ كه‌سى دوزمن و به‌ ديلگرتنى ۱۳۰ كه‌سى تر له‌ خؤشمان دوو شه‌يد هه‌بوو. ئه‌مه سهركه‌وتنىكى گه‌وره بوو، ناوچه‌يه‌كى گرنكى سهرىازى بؤ يه‌كجارى له‌ چنگى دوزمن ږزگار كراو له‌ومش به‌ بايه‌ختر هاوكارى و به‌شدارى هيزه‌كانى لايه‌نه‌كانى تر بوو كه‌ پشتيوانييه‌كى باش و دلخؤشكهر بوو له‌ ږووى ناشتبوونه‌وى نيشتمانبييه‌وه و هه‌لؤيستىكى شو‌ږشگيرپانه له‌ ږوويه‌ږوو بوونه‌وى دمسه‌لاتى داگيركه‌ردا.

ههر لهم ږؤزانه‌دا بوو له‌ ده‌شته به‌ فه‌ږكه‌ى شارمزوورى گږكانى شو‌ږشدا خه‌لكى پلېشاوئى ژيرهامچى ده‌ستى داگيركه‌ران دژى دمزگا داپلؤسينه‌رمكانى به‌عس ږاپه‌ږين. ږؤژى ۱۳/۵/ ۱۹۸۷ ږؤژىكى وورشه‌داره له‌ ميژووى به‌گژداچوونه‌وى دمسه‌لاتى عه‌فله‌قييه‌كان، ههر له‌ هه‌لېجه‌وه هه‌تا سيروان و خوږمال و سه‌يد سادق و عه‌رب‌ه‌ت خه‌لكى به‌ توندى ووروژان. هه‌لسانىكى جه‌ماومرى بوو كه‌ دوزمنى ږاچله‌كان و خستيه‌ دوو ږياني مه‌ترسيه‌وه و وای لي‌كرد بى به‌زميانه بكه‌ويته‌ ويزميان. ته‌نيا تاوانيان ئه‌ومبوو دژى ږمفتارى به‌عسيان بوون كه‌ ته‌قه‌لاى بي‌ووچانى ئه‌دا بؤ قه‌لاچؤكردنى گه‌لى كورد. ئه‌م هه‌لايسانه ماناى ئيسپات وجود بوو. وه نه‌بى ئه‌م هه‌لؤيسته ههر لهم دمفه‌ردها قه‌تيس بيت، به‌لكو ږريشكه‌كه‌ى شوينه‌كانى ترى وكو شارؤچكه‌كانى ږه‌واندزو شه‌قلاوه و هه‌ندى لاي تريشى گرتوه، به‌لام به‌ زمبرى ئاگرو ناسن خه‌فه‌كرا، زؤر به‌ په‌له و به‌وپه‌رى كه‌لله‌ږمقيه‌وه دايمركانده‌وه. به‌لام ئه‌م ږاپه‌ږينه سهره‌ږاى كه‌موكوږى له‌ نه‌خشه‌ى ئه‌نجامدانه‌كه‌يدا كه‌ نه‌بوونى ده‌ورى ږي‌كخستن و ږابه‌رايه‌تى تيدا كزي‌وو، نه‌توانرا سه‌ره‌نه‌نجاميكي سهركه‌وتوو و ده‌ست به‌يتى. به‌لام خوئى له‌ خوئيدا ږرشنگيكي ږووناك بوو له‌ ناسؤى خه‌باتى جه‌ماومرى و ته‌قينه‌وه به‌ ږووى دوزمنىكى شو‌فينيدا. ومنه‌بى هيزى پېشمه‌رگه‌ى كوردستان له‌ ناستى ئه‌م هه‌لؤيسته مه‌زنه‌ى خه‌لكى دل گهرمى شارمزووردا بي‌دمنگ ږاوه‌ستابن و له‌ دوورمه‌وه چاوپيږى بارودؤخه‌كه

بکەن، بەلگەو بۆ پالپشتی ئەوان هیژیکى ھاوبەشى تیبى ۱۵ و برايانى سۆسیالیست پەلامارى ناحیەکانى خورمال و سىروان و ڕەبایەکانى دەوروپشتیاندا لە شەپىكى قورسدا هەرچى ڕەبایەى ئەو ناو هەبوو دەستى بەسەردا گیراو ئینجا هیژشيان کردە سەر ناحیەى خورمال و لە ماومیهكى کەمدا لە دوژمن پاڤکرایەوه. پاشان خەلگى ناحیەى سىروان و هیژى پێشمەرگە پێکەوه توانیان هیژەکانى بەعس پاڤسازی بکەن و دامو دەزگاكانى کۆنترۆل بکەن بۆ پالپشتى ڕاپەرینی ئەم ناوچانە، خەلگى هەلەبجە بریارى مانگرتن و ڕاپەرینیاندا. ڕۆژى ۵/۱۴ دەستیان پێکرد، بازاریان نەکردوه خەلگەکە لە مالهەکانیان ھاتنە دەرەوه، ناپەزایان بەرامبەر دەرکردن و ئاوازدەکردنى خەلگى دیھات و وێرانکردنى شارۆچکەکان دەربرى.

پێشمەرگەش ئەم ھەلەیان قۆستەوهو چوونە ناوشار بۆ پالپشتى خەلگە ڕاپەرپووەکە. شەڕ لە نیوان دوژمن و ڕاپەرپواندا بەرپابوو. دوژمن زیانى زۆرى لیکەوت. وەکو ھەمیشە پێشەى بوو پەناى بردە بەر زەبر و زەنگ و ڕووخانەدى مالى ھاوولاتیان بە تايبەتى گەرەکی کانی ناشقان تەخترا کە ئەم گەرەگە کۆمەلێک سەرورى تۆمارکردوه : یەكەم شەھیدی شۆرشى نوێ فاتىحى شیخ حەیدەر خەلگى ئەم گەرەگەى ، خەلگى ناویان نابوو سەرگردایەتى یەكێتى بەشەو ، چونکە ھەمووشەوئى تايبەيانى پێشمەرگەى یەكێتى تیا دەمايەوه .. تەنانەت مزگەوتەکانیش لەم خراپەکارییە دەرپازنەبوون، خەلگەکە ناچاربوون شارۆچکەى ھەلەبجە بە جى بیلن و ڕوو بکەنە ناوچەکانى ژێر دەسەلاتى پێشمەرگەو چەكدارىكى زۆرى سەر بە رژێمیش پەيوەندى بە شۆرشەو بکەن. لەم بارەدا هیژەکانى دوژمن زۆر شپەزەبوو بوون. دوژمن ویستى بە ھانای ئەو ھیزەى ھەو بەجیت بەلام لە سەر پردى زەلم کەوتنە ژێر زەبرى چەكى مەرگبارینى شۆرشگێڕەکانى کوردەوهو بە سەرشۆرى کشانەوه. ئینجا بە فرۆکە دەستیکردە بۆردومان کردنى ناوچەکە بۆ چاوترساندى خەلگى کەبوو ھۆى شەھید بوونى چەند ھاوولاتییەكى بێتاوان. لەم شەپانەدا دوژمن کوژراویكى زۆریداو ۷۱ کەس لە جاش و سەرباز بە دیلگیران.

ھەر لىم ماۋەيەدا بوو دوژمن لى گەرمياندا ھېزىكى زۆرى
كۆگردىبوۋەدە پۇزى ۱۹۸۷/۵/۱۰ پەلامارى ناۋچەى داۋەيدا. لى دىى چەجان
پىشمەرگەكانى تىپى ۵۱ لىى راپەرپىن و زىانىكى قورسيان لىداۋ ناچارىبوو بە
سەرشۇرى ناۋچەكە بەجى بھىلى، دەستكەوت: يەك شۇقل، يەك ئۆتۆمبىل،
گرتنى مۇستەشارىك و گرتنى نەھىب كاۋەى برازى شىخ ستار بوو.

دىسانەۋە پۇزى ۱۹۸۷/۵/۱۶ لى رىگى قورى چايىيەۋە پەلامارىدا
يەۋە دىسانەۋەش بە مەرى جارى پىشوو چوو بە خراپى تىكشكا، بەلام
ھەروازىنەھىنا، پۇزى ۱۹۸۷/۵/۱۸ پەلامارى دىى ھۆمەرملىدا بە ھېزىكى قەبەۋە
كە برىتى بوو لى دەيان تانك و دەيان ئۆتۆمبىل و چەندىن شۇقل و تۇپخانەى
قورس و سەربازو جاشىكى زۆر بە جۇرىك خەلكى ترسيان لىنىشتىبوو، ئەم
ھىزە گەۋرەيە ھىچ ناھىلى و ھەموو ناۋچەكە داگىر ئەكات. بەلام ھۆمەرمەل كە
دېيەكى ۱۰۰ مال زياتر نەبوو، پىشمەرگە و پىشتىگىرى زۆريان ھەبوو، لى رىگى
شۇرپىدا شەھىدى زۆريان دابوو. مىژۋىيەكى دىرىنى لى نەبەردو پىكاداندا
ھەيە. ھەركە دوژمن ھەلىكتاۋەتە سەرى و شەرى دەستە و يەخەى تىداكراۋە
بە سەروگۇيلاك شكاۋى راپىكردوۋە بۇ جارىكىش نەيتوانىۋە سەركەۋىتىكى
بىچكوك مۇگەر بكات. ھۆمەرمەل بوو بە گرىكۇپىرى ناۋ دىلەشەكەى بەس،
ھەر جارىك وىستوۋىانە دەستىان پىيىگاۋ كەفى رقىان بەسەرىدا بچەرىنن،
خانۋەكانى بىروخىنن، خەلكەكەى بكوژن، خاكەكەى خاپور بىكەن، بەلام
پوۋبەروۋى دىۋارى ھايىمىۋورەى خەلكە ئازاۋ پىشتىگىرىيە قارمانەكەى و
پىشمەرگە چاۋنەترسەكان بوۋەتەۋە. بۇيە ئەمجارەشۋەكو جارانى دى ئەو
ھىزە زل و زەلامە لى بەرامبەر جەربەزمىي ئەم دىيەدا خۇيان پىرانەگىراۋ
لەبەردەم گىرى لوۋلەى تەنەنگى خەلكى پارىزەرى كوردستاندا ھەرچەندە بە
ژمارەش كەمبون لى چاۋ دوژمنداۋ ھەر يەككىيان كىۋىك زات و پىاۋەتى بوون،
زارەتەرەك بوون، ئەو تانكانەى كە لى ۱۸۵ دانە تىپەرى بوون شىرەمبون و
خۇيان لوۋل كىردو بەرەو دواۋە پاشەكشەيان ئەگىرد. دواى ئەۋەى ھەندىكىشىان
تىكشكان، ئەو شۇقلانەى ھىتابوۋىيان خانۋەبەرى خەلكە پەش و پوۋتەكەى پى

تەختو تاراج بىكەن لە بەردەستى پۇللايىنى پېشمەرگەدا زىندەمقان چووبوو، شۇڧىرمەكانيان گيانيان ھەلپرووكابوو. ھەر گەلەجاش بوو بە پەلە پرووژىو بەو چەم و چوغرىدەدا گورىزىميان كرد بووو خۇيان لە مەرگى تايىن دىمرياز كرد. ووردەووردە ئاسمانى تەپوتۇزاوى ناوچەكە رەوى بووئەو تەقو تۇق و زىمەى تۇپ نەما بووو شەرەكە كۇتايى ھات. بۇ خەلگەكە دىمركەوت كە چەند دوژمن ھىزەكەى گەورمىيى بەلام بە ئىرادى بەتەنى خەلگى خۇراگر ھەموو پىلانەكانى پووجەل ئەكرىتەو. دوژمن بە جۇرىك پۇزى شكا بوو ھەر بن بەردو دەومن و پال ھەر گىردۇلكەو ئىشويك بوو بوو پېشمەرگەو لە خەبەتە سامى مردنى لىنىشتىوو.

جارىكى تىرىش ھۆمەرمل بە سەربەرزى مايەو. ھىچ بىستىكى خاكى ئەم دىيە بە چەم و بەردو دارى باخە چىركەكەنەو نەماو دىستانى بەرگرىو قارەمانىتى نەگىرنەو رازى نازايەتىو نەبەزى كۆرە دىسۇزەكانى باس ئەكەن. لەم شەرە گەورەو گرەنەدا گيانى دوو پېشمەرگە بوونە چىراى رېڭاى نازادى كوردستان، يەككىيان مەلا كەرىمى ھەرمەندى كەرتى پېنجى تىپى ۵۲ شىروانە بوو. دوژمن زىاتر لە ۹۳ كوزراوى ھەبوو، تەرمى ۴۰ كەس لەبەر دەستى پېشمەرگەدا بەجىما، ۱۸ شۇڧل گىرا، چەند تانكىك تىكشىكىنراو يەك دانەشيان بەساغى كەوتىو دەست. سەرمەراى ۲۰ پارچە چەك دەستكەوت بوو. ئەو كاتە ئىمە لەسەر شاخى پىركە - تەلاش بوو، رۇژى بە جىھاز گۆيم لە جاشەكان گرتىو كەوا لە ناوچەى بازىان و داواى خوارىن ئەكەن و باسى دىمەند چۆلەكە ئەكەن كە ئەكەوئە نيوان تاسلوچەو شاخى بىشتى جىشانە، ئەم زانىارىانەم بە پەلە داىە سەركردايەتىو بىرپار درا ھىزىكى مەلەندى يەك بگەپتەو دىوى بازىان و قەرمەداخ بۇ پوچەلكەندەوى مەبەستەكانى دوژمن. كە گەشتىنە بازىان و قەرمەداخ ھىزەكانى دوژمن زىجىرە شاخى گلەزەردە ھەر لە بورجى دارمەشەو تەتاسلوچەيان گرتىو، لەوى مۇلىاندابوو، ئىمەش كۆبووئەو نەخشەى پەلامارمان بەم شىوئە دىشت:

• تېپى ۵۷ بەشېك لى تېپەكانى ۵۱ ۋ ۵۹ بۇ سەر دېيى جېشانەو شاخى داراغا ۋەلەي ھەزار مېردو شاخى بەرانان بە سەرپەرشتى كاك رۇستەم.
• بەشېكى ترى تېپەكانى ۵۱ ۋ ۵۲ تېپى مەلەندى يەك بۇ سەرشاخى گۆپتەپەو گلەزەردە بە سەرپەرشتى كاك قادرى حاجى ەلى ۋ كاك شېخ جەعفر.

• ھېزىكى تېپى ۵۵ تېپى مەلەند بۇ پىشتى زىرگۈيزو ناو دېيى زىرگۈيزو رەبىيەى كلاو گورگ بەسەر پەرشتى كاك ناۋات قارمانى.

لى كاتىرمىرى سىفردا ھەموو ھېزەكانىمان نىزىكى شوپنە دىارى كراۋەكانىيان بوۋنەۋە، لى شەۋى ۱۹۸۷/۵/۲۶-۲۵ دا ھەر لەگەل زىرمەى يەكەم گوللەى ئارپىچىدا دۈزەخىكى گەرم بۇ ھېزەكانى دوژمن داخرا. بە جۆرىك بوو كەس فرىاي كەس نەئەكەۋت. لى ماۋىيەكى كەمدا ھەموۋيان رامالران. كوژراۋو بىرىندارو دىلو دەستكەۋتى زۆرمان ھەبوو، جگە لى ھەندى كەمو كورى بەھۋى نەشارمازىي ۋ جىۋونكردن ۋ لىگۆران، سەرگەۋتنىكى باشمان ۋەدەستەيىنا.
بۇ بەياني دوژمن بە ھېزىكى شەق ۋ شەرۋە ھاتەۋە ھەندى شوپنى گرتەۋە، بۇ ئەۋەى ئەم ھېزەش گورزى كوشندى لىبىرىئ بە پىي نەخشەيەكى بەربلاۋ خۇمان سازدايەۋە شەۋى ۱۹۸۷/۵/۲۷-۲۶ بە توندى لى چەند قۇلئەكەۋە پەلامارىاندرا بەم شىۋەيەى خوارەۋە:

قۇلى يەكەم: بەشېكى ھېزەكانى تېپەكانى ۵۷ ۋ ۵۹ لى داراغان ھېرشىيان كىردە سەر بارەگاكانى ۋەۋجى سوۋكى ۶۰ ۋ رەبىيەكانى دەۋرۋەرىداۋ گىرا.
بەشېكى ترى ھېزەكە ھېرشىيان كىردە سەر بارەگاي ۋەۋجى سوۋكى ۹۷ ۋ گورزىكى كارىگەريان پىگەيانندن.

قۇلى دوۋەم: لى لايەن پىشمەرگەكانى تېپى ۵۲ ۋ تېپى مەلەندى يەك لى گۆپتەپەۋە پەلامارى ۋەۋجى يەكەى ۸۷۹۰ ۋ بارەگاي ۋەۋجى ۹۰ پەلاماردان ۋ ھەمووشوپنەكان گىران.

ناسمانى ناۋچەكە لى شەۋەدا يەكپارچە بوو بوۋە ئاگر، دىسانەۋە ئەۋ ھېزانەى دوژمن ۋەمكو جارى پىشۋو كەۋتنە ناۋ تەلەى مەرگەۋەو كوژراۋو

بريندارى زۇرىداو بە بەرچاۋى خەئكى سلىمانىيەۋە جىبەخانەيەكى گەۋرەى
سوۋتاۋ لە ھەزەمەتاندا ھىچ جاش و سەربازىك خۇى پىۋ رانەگىراۋ بەرەو
سلىمانى ھەلاتن. بە گشتى لەم نەبەردىيەدا زياتر لە:

۱۵۰ ئەفسەرو سەربازو جاش كوژران و ۱۲ چەكدارىش بە دىل گىران جگە

لە سوۋتاندىنى ۲۰۰ پارچە چەك و ۱۵ ئۆتۆمبىل.

دەستكەۋتىش:

- ۱۰ ئارپىچى

- ۱۶۰ كلاشىنكوۋف

- ۲۰ دىكتارىۋف

- ۱ دىمانچە

- ۳ ئۆتۆمبىل

- ۵ جىھازى ۱۰۵

- ۱ تاپپ

- ۱ ھىستىر

پىشمەرگە لەو سەر شاخانە سەنگەريان لىدا. شەرى پرووبەروو بوونەۋە
چەند رۇژىكى خاياند، ھەموو رۇژىك كۆپتەر ئەھاتو سەنگەرەكانى ئەكوتا، لە
خوارەۋەش تۇپخانەى قورس تۇپبارانى ئەكرد. ئەم شەرانە شىكىستى قورسى لە
دوژمندا، شلەۋانى خىستبوۋە رىزەكانىيەۋە، ترس ناخى تەنىبوو، ئىمەش ئەم
سەرگەۋتەنەمان بە بەخشىنى گىانى شەھىدان دلىر جاف فەرماندەى تىپى
مەلئەندو غەبدوللا رەبباتى فەرماندەى كەرتى تىپى ۵۵ دەستەبەرگىرد، پاش
ئەۋە ئەو شوئانەمان چۆلكىرد، ھەر تىپە گەراپەۋە سنوورەكانى خۇى.

ھاۋاكاتى ئەم زنجىرە چالاكىيە ھىزىكى ھاۋبەش لە مەلئەندى دوۋو سى
شەۋى ۲۹ - ۲۰ / ۱۹۸۷/۵ پەلامارى ناحىيەى تەق تەقياندا كە ۴۵ كىلۇمەتر لە
كەركوكەۋە دوۋرە، پاش شەرىكى قارەمانانە دەستى بەسەرەگىراۋ ھەموو دامو
دەزگاكانى ناحىيەكە بە ھەموو كەلوپەل و پىداۋىستىيەكانىيەۋە دەستكەۋت
بوو، زىانى دوژمن زياتر لە ۶۰ كوژراۋ بوو، بىرىكى زۇر چەك و تەقەمەنى و

جيهازو ئۆتۈمبىل، زىيانى ئىمەش شەھىد بوونى چوار قارەمان بوو كە يەككىيان كاك عەبدولرەھىم عەبدوللا لىپرسراوى عەسكەرى مەئبەندى دوو بوو.

دوژمنى فاشى گوشارى زۇرى كەوتبوو سەر، رۆژانە زىيانى قورسى پېئەگەشت، لە ناوچەيەكى فراوانەو كە دېھاتەكان بوو پەلامارى ئەدرا. بۆيەويستى رېگرى لەمە بكات سەرۋكايەتى رېكخراوى باكورى حيزبى بەعس پلاننىكى تۆكمەى دارشت بۇ ئابلوقە خستە سەر دېھاتەكانو قەدەغەكردى ھاتوچۇكردى و گەشتنى پىداويستىيەكانى ژيان. بە پىنى ئەو بىيازى حيزبى بەعس ژيانى خەلگى و ئازەلئىش قەدەغەو ھەموو ناوچەى دېھاتەكانى بە ناوچەى سەربازى داناو نەبى لە ژىر چاودىرىدا بىتو بگرە ھەموو جموجوولنىكى قەدەغە كردو رېگەى بە فەرماندە سەربازىيەكاندا لە لاين خۇيانەو ھەموو ئىجرائاتىك بكن. كە ئەمە خۇى لە خۇيدا حوكمى قەرقوشىيە. واینەزانى بەو رېگە گرتەبەرە ئەتوانى دەسلەتتى شۇرش كۆنرۇل بكات.

ئەو ھەى پېويستە بووترى ھىزى پېشمەرگە لە رووى ھىرش و جىيەجىكردى نەخشەى شەرى گەورەو ھەنگاوى باشى نابوو. دوژمن كەمتر تواناى بەرگرى ھەبوو، بە تاييەتى گرتنى زنجىرە رەبايەو شارۇچكەو سەربازگە، بۆيە لەم سائەدا چەندىن سەربازگەو شارۇچكەى داگىركراو تەنراو بە ھىزى سەربازى و جاش دواى شەرىكى كەم خايەن لە چىنگى سوپاى داگىركەر رزگارى ئەبوو. لەگەل ئەو ھەشدا دوژمن دەستى لە سىياسەتى تەفروتوونا كرىدى كوردستان و تۆلەسەندەو لە خەلگى بىتاوان ھەئەئەگرتو شىتگىرەنە بە ھەموو ھۆيەكانى دەستو ھەشاندن لە ھەر شوپىنىكدا بوايە كارى خۇى ئەكرد بۇ چاندىنى تۆوى تۆھاندن و خەفەكردى گيانى بەرمىى و وورە بەرزكردى ئەفراەكانى خۇى. ئەو زۆرتەر رۆژانە خەلگى و مرس ئەكرد پەلامارى كۆپتەرەكانى بوو كە لە ھەر لاىەك پېشمەرگە چالاگىيەكانى ئەنجام بدايە دواى ئەو كۆپتەرەكانى ئەھاتنە ئاسمانى ناوچەكەو بۇ ماومىەكى زۆر

ئەكەوتنەۋىزەي ئەو دىھاتانەي ئەو سنوورە بۇردوومانى خەلكەكەيان ئەكردو دەستيان لە تەرۋووشك ئەنەپاراست. ئەمەش بە مەبەستى ئەمەي خەلكەكە بترسنو ناۋچەكان بە جىبەيلىن و كار يكاتە سەر جموجوولى پىشمەرگەو چالاككەيەكانى كەمبەكەنەۋە. بەلام خەلكىۋا راھاتبوون لەگەل ئەو بارودۇخەدا كە لە ناۋ دىھاتەكاندا پەناگەي چاك درووست بكمەن ھەركە دەنگى كۆپتەر ئەھات پەنايان بۇ ئەبردو خۇيان ھەشار ئەدا تاكوو دووربەن لە مەترسى يان دەرئەچوونە دەرەۋەي دىھاتەكانيان و لەسەر كىلگەكانيان يان لەو چەمۋو چغوردانە تا ئىۋارەي درەنگ ئەمانەۋەو پاشان ئەگەرپانەۋە ناۋ لانەو مانەيان.ۋەنەبى ھەر مەترسى كۆپتەريان لەسەر بووبى بەلكو بەشەۋانىش بەھۋى تۆپى دوورھاۋىزەۋە تۆپباران ئەكران. بە گشتى خەلكە خۇپاگرەكە لەگەل ھەموو جۇرە شىۋازە دېندانەكانى پەلاماردانى بەعسىيەكاندا بە باشى راھاتبوون و بەۋەپەرى دل قايمىيەۋە پەنجەي تەھەدايان بەرز ئەكردەۋە بە پروى بىرنامە دىۋەكانىدا، سەرەپرى ئەو زىنانەي لىيان ئەكەۋت. يەككە لەو ناۋچانەي كە بىرگەي دوژمنكارىيەكانى بەعسى ئەگرتو تۇزقائىك كارى لەۋورەو زاتيان ئەنەكرد ناۋچەي داۋدە بوو كە ھەم لە دىھاتەكانياندا پەناگەو ھەشارگەيان درووستكردبوو ھەم لە دەشتايى پەتەكىدا دەيان شوپىنيان چاككردبوو بۇ ھالەتى پىۋىست. كەچى دوژمن ھەمىشە بە چىرى رقى نابوۋە سەريان بۇ تۆلەسەندەۋە.

رۇۋى ۱۹۸۷/۷/۱۷ كۆپتەرمەكانى بەعس ھىرشىيان كىردە سەر دىنى دوراچى و لە ناۋەختدا ۹ كەسى بىتۋانى ئى شەھىد كىردن لە كاتىكدا ئەمانە لەسەر داس و درەو بوون. خوین و غەرمقىيان تىكەلى خەلەو دانەۋىلەي درەۋكرابوو. ئەمە يەكەمۋ دوا تاۋانى دوژمن نىيەو نەبوۋە دەرھەق بە خەلكى بىيدىفاعى كوردستان و لە زاتى كەم نەكردوۋنەتەۋە. ئەمە نەك لە زاتى خەلكى كەم كىردىتەۋە بەلكو دەيان قات رقى ئەستور تر نەبوون.ۋەنەبى پىشمەرگە ساتى بىر لە ھەسانەۋە بكمەن بەلكو ھەمىشە بىريان لای تۆلەي ئەو ناھەقىانەۋەۋە لوولەي تەنگەكانيان لە لاشەي بۆگەنى دوژمندا گەرم

کردوومتهوه. هەر ماومیهك پێش ئەمە هێزێکی ئامادەكراوی مەلەبەندی یەك، كه له تێپهكانی ۵۳ و ۵۵ و تێپی مەلەبەند پێكهاپیوو به پێی نەخشەیهك شەوی ۹ — ۷/۱۰ بەلاماری سەربازگهی دوو دارهی سەرروی دەرەبەندیخانیان دا. لە بەرئەوهی نەخشەكه باش دانەرپێژرابوو، دوژمن ناگای لەو بەرنامەیه بووکه هێرشى بۆ ئەكړی. هێزەكانی پێشمەرگه سەرکهوتنیان به دەستنههینا، زیانی دوژمن شتیکی نەوتۆ نەبوو، بەلام ۱۱ پێشمەرگه شههید بوون و تەرمەکانیشیان کهوتە دەست دوژمن و برانە دەرەبەندیخان و لەوێ کرانە ژێر خۆلەوهو نەدرانهوه به خاومنهکانیان.

لە تۆلەى ئەمەدا رۆژی ۷/۱۱ هێزەکانی تێپهكانی ۵۱ و ۵۲ و ۵۳ هێرشیان کردە سەر نۆردووگای نەسری تازه درووستکرا و ئاگریان تێبەردا و سووتاندیان.

هەر لە مانگی (۷) دا بوو بەهێزیکهوه لەلایەن مەلەبەندەوه بۆ هینانی چەك و تەقەمەنی گۆللە هاومنی ۱۲۰ ملم و گۆللەى کاتیۆشای ۱۲ لولەى بچوک بۆ بەرى قەرداغ نێردراين ، كه سەرەتای ئەم مانگه بوو هێزێکی تر لەگەڵ شههید حەمە سەعید حاجی غەریب دا بۆ ئەو مەبەستە چوو بوون . ئەو هێزی ئێمە پێكهاپیوو لە بەشێك لە كەرتەكانی تێپی ۱۵ ی شارمزوورو تێپی ۳۵ ی كۆرە گازاوو چەند پێشمەرگەیهکی دەستەكەى خۆم بە چاو ساغى () كه شارمزای ئەو سنووره بووو خوێشم تەكلیفم لێکرد ..هێزەكەمان لە گوندی دووكانی قەرداغەوه خستە پێ بەرمو شارمزوورو شەو لە ئاستی گوندی دارى قەلان بەرمو ئالان و حاسل پەرپنەهەو نەهەستاین تا گەیشتیئە ببە ڕەشكەو لە چەمەكەى خواریهوه ماينەوه چونكه هێزەكەمان ماندوو بوو بوون پێویستیان بە پشوو هەبوو، پاش نیومڕۆ لەوێوه بەرپێكهوتین و بە گوندی دۆلاش و هاجرو چەمی زەلەدا تێپەرین و لەگەڵ تاریك و لێلى ئیوارەدا چووینە گوندی تەپە تۆلەكه ، دواى ئەوهی لە جادەى سەرمەكى هەلەبجە- سەیدسادق دانیابووین پەرپنەهە بەرمو گوندی تەپى سەقەو لەوێشەوه چووینە نۆردووگای خورمال ، لە بەرئەوهی لە خورمالەوه تاكو دیوی ئێران ئاومەدانی تیا نەبوو لە هەندى ماله

دۆستو ناسراو نان و كەلۈپەل پېۋىستمان ھەلگىرت.. ئىنجا چوۋىنە ئاۋايى رۆستەم بەگۈ بە ملەى دەرەتۈيدا چوۋىنە گۈندە چۆلەكەى سەرگەتو بەلاى پەلگى خواروۋى شرامدا سەرگەوتىن و لەۋىشەۋە بەرەو ھەۋرازى ھانەنەۋا كە ئەو ئاۋچانە بە ھۆى شەرى ئىران- عىراق و سىياسەتى رەگەز پەرستانەى بەعس چۆلۈۋىران كرا بوۋو زۆربەى مىنرېز كرابوۋ تەنبا يەك بارىكە رې ھەبوۋ بوچ ھاتو چۆى پىادەۋوۋلاخ كە زۆر ترسناك بوۋ ، چوۋىنە قەلەخانى و لەۋىشەۋە بەرەو ھەۋرامانى تەخت كە ئەكەۋىتە دىۋى كوردستانى ئىرانەۋەو ئىنجا گەشتىنە () كە مۆلگەى سوپاى پاسدارانى ئېۋو لەۋىشەۋە چوۋىنە گۈندەكانى دەرەكۋى دەرەكۋى كە ھەموۋىيان سۈنى بوۋو سەر بە تەرىقەتى نەقىشى بوۋو ، پاشان چوۋىنە گۈندى دارى ، لەو ئاۋە بارەگەى تىپى ۲۳ ى سۈرىنى خۇمانى ئېۋو كە تازە دروست كرابوۋ ، ئەم تىبە كار ئاسانباى بۇ كردين لەۋەرگىرتنى تەقەمەنى و رېكخستنى كاروبارەكانمان و گەرپانەۋەى ھىزەكانمان .

ئەو كاتە مەفرەزمىيەكى ھاۋبەشى حىك و سوپاى پاسداران چوۋىۋوۋنە شامزۋورو لە چەمى زەلەم پاسدارىك خۆى تەسلىم بە ھىزەكانى عىراق كرديو ، ديار بوۋ زانىارى ئېۋەرگىرابوۋ ، شاينەۋىۋوتنە بارەكەى ئېمە ۶۵۰۰ۋوللاخ گۈللە كاتىۋشاۋ ھاۋەنى ۱۲۰ ملەم بوۋ كە گەشتىنە نىزىكى جادەى سەرەكى سەيدىسادق- ھەلەبجە لە سەربازگەو رەبىيەكانى دەۋرۋبەرى سەيدىسادق و گردى گۆۋە تۆپباران كراين كە باش بوۋ زىانى بەدۋاۋە نەبوۋ ، لە چەمى زەلەم رۆژىك ماينەۋە ئىنجا بەرەو ئالان و حاسل و بەرى قەرەداغ ..كە گەشتىكى پەر لە ماندوۋ بوۋو مەترسى بوۋ بەلام ئېمەۋەگۈ پېشمەرگە نەركەكەمان بەجىگەياند .

لە رۆژى ۱۹۸۷/۸/۱۰ دا ھىزىكى ھاۋبەشى تىپەكانى ۵۱ و ۵۹ لەسەر رېگەى قادر كەرەم - دوۋز بۆسەيەكباى دانائو چۈار ئۆتۈمبىلى پەر لە جاشى كەۋتە ئاۋەۋە، لەگەل قىزمىنى تەنەگەكان و گىرمەى ئارپىجىدا پىاۋەكانى رۆژىم بە دەم

زىركەى ترسنۇكانەوہ ئاودىيى دۆزەخ بوون و ۲۲ لاشەيان لە بەردەستى
پېشمەرگەدا ئەكەون، دوو ئۆتۆمبېلىيان ئەبنە قەمەر بووت، ۲۴ چەك
دەستكە و تېوون. بەراتى ئەم چالاكېيەش ۳ رۆلەى فېداكارى كوردستان بوون،
نەك ھەر ئەمە بەلكو لە دەيان لای ترمەو ووردە چالاكى ئەنجامدراوہ و دوژمن
بە جارى شېرزەو ھەراسان كراوہ.

ھەر لەم مانگەدا بوو كاك نەوشىروان لە گەشتەكەى دەرەوہى دا لە
رېگەى ئىرانەوہ گەرايەوہ بە سوورېندا گەيشتە شارمەزوور نىنجا مەئبەندى
يەك كە تازە بارەگاكانى گواسترا بووہو ناو قۆپى. بۆ چاو پېكەوتنى كاك
نەوشىروان بانگ كراين. ئەويش لە بارەى و مزەى جېهان و كوردستان و شۆرش و
پەيوەندىيەكانمان بە دەرەوہ و دۆست و پەشتىوانەكانى گەلەكەمان بە تىرو
تەسەلى قەسەى بۆ كردين و تيشكى خستە سەر ھەندى خالى شاراوہ بە تايبەتى
ئايندەى عىراق و چارەنووسى كوردستان كە تا ئەو كاتە ئەو شتانەمان لا روون
نەبوو. دواى چەند رۆژيەك حەسانەوہ بەرەو سەرگردايەتى بەرپى كەوت.

ھەر لەم مانگەدا (حرکە النيمقراگيين العراقيين) ھاتنە گەرميان و لە
سنوورى تىببى ۵۱ ي گەرميان بارەگايان دانا. ئەمانە پېشترومفەدىكيان گەيشتبوہ
سەرگردايەتى و دواى چاوپېكەوتن و كۆبوونەوہ لەمەر ھاوکارى و دۆستايەتى
بەميانيك لە نيوان ھەردوو لادا مۆركرا.

مانگى ۱۹۸۷/۹ كۆمەلە پووداويكى گرنكى تىدايوو، جموجوولى
پېشمەرگە زۆر بوو، پۆز نەبوو شلپە لە دوژمن ھەلنەسىنرئ و نازارى توندى
پېنەگات. ئەويش لە حەيبەتا لەسەر رېگا و بانە گشتيەكاندا دەستى لە خەلكى
ئەوہشانە بە تايبەتى لەسەر جادەى كفىرى - دووزو كفىرى - سەر قەلا. ئەمە
چەند جارێك دووبارە بووہو بۆ تەمبېكردى بىر ياردرا تۆلەى ئەمە بكريتەوہ.
ھەروەكو ووتمان ئەم سالا چالاكى زۆر بوو، ناوچەى شەپش فراوان بوو
پىويستى بە چەك و تەقەمەنى زۆر تر بوو بۆ دابەشكردى بەسەر ھىزى پېشمە
رگەى شەپكەردا، نەش دەكرا لەرېگەى قاچاخچىيەوہ پەيدا بكري يان وەكو

دەسكەوتى شەپ كەژمارىيەكى زۇر كەم بوو بۇيە ھەمىشە شۆرش لەھەوئى
ئەو ەدابوو لەپال كارى سياسى و دىبلۇ ماسىدا كەخۆى لە شەپكى زۇر سەختى
نابەرامبەردا بوو چەك و تەقەمەنى پەيدا بكات تاكوپتوانىت بەرگرى لە خۆى
بكات و پووبەرپووى پىلان و ھىرشەكانى داگىر كەرىش بىتەوہ .

شۆرشى كودستان گەرجى بەدوژمنى جۇراوجۇر ئابلقە درابوو بەلام
ئەو دوژمنانە لەناو خۇياندا گونجاو و تەبا نەبوون ھەريەكەيان لەگەل ئەوى
تردا چەندىن مادەى ناكوکيان ھەبوو ، پىويستيان بەوہ ھەبوو بە كارتى
جياجيا يارى بکەن تا لەو رىگەيەوہ بگەنە ھەندى لە نامانجەكانيان ، يەكك
لەو كارتانەش مەسەلەى كورد بوو كەبۇ ھەر جوار دەولەتەكە (ئىران ،ئىراق ،
توركيا ، سوريا) كارىكى زىندوانەبوو .

لەرپووەكەى ترەوہ شۆرشى كوردیش لەناو ئەو بارودۇخ و ھاوگىشانەدا
كارى خۆى دەگردو دىويست لەسوچىكەوہ سودىكى دىبلۇماسيانەى بۇ
بەرژەوہندىەكانى خۆى ھەبى بەلۇژىكى كارى سياسيانە لەسەر بنەماى دوژمنى
دوژمنم دۇستەم ..بۇيە لەھەر جموجولىكى دۇستانە لەگەل ئىراندا برك
چەك و تەقەمەنىمان دەست دەكەوت كە بۇ بەردەوامبوونى كاروبارى شەپو
چالاکى پىشمەرگانە سودمەند بووئەركىكى قورسى پەيداكردى لەرپىگا
ئاسايىيەكانەوہ لەكۆل دەكرىنەوہ كەزەحمەتىش بوو.. ئەمەش كارىكى
ئاسايىيە ھەموو شۆرش و جولانەوہيەك پەنايان بۇبردوہ .

ئەوكاتانە من قەرماندەى تىپى ۵۱ گەرميان بووم ، لەمانگى ۱۹۸۷/۹ دا
بوو كاك قادرى حاجى عەلى لىپرسراوى مەلەبەند بانگى كردم و داواى لىكردم
بەھىزىكەوہ بچمە دزلى لای كاك شەوكەتى حاجى مشىر كەلپرسراوى
بەيوەندىەكانى يەكىتى بوو بۇگواستەوہى ئەو تەقەمەنىانەى بۆمان دابىن
كرابوو .منیش ھىزىكم نامادەكردكە برىتى بوو لە بەشىك لە كەرتەكانى تىپى
۱۵ى شارەزوور ، تىپى ۳۵ى كورەكاژاو ، چەند پىشمەرگەيەكى دەستەكەى خۆم و
رۆزى ۱۹۸۷/۹/۸ لە گوندى دوكانەوہ بەرەو گوندى كۆرەى بنارى شارەزوور

شەۋ بەتارىكى لەجەدى دەرىندىخان _ غەرىبەت لەئاستى گونىدارى قەلەن
 رۈۋە ئالان و حاسىل پەرىنەۋە ، ھەرھەمان شەۋ نەۋەستەين ھەتەگۈندى
 بىيەرەشكە لەچەمەكەى خوارى گۈندەكە ماينەۋە تاكو ھىزەكەمان پشۋويەك
 بداو خۇبۇ سەمىنئ نامادە بىكەين . پاش نىۋرۇ پۇزى دۋايى بەرئ كەۋتىن و
 بەلەى گۈندى دۇلاشا بەرەو گۈندى قاجرو چەمى زەلم تىبەپىن و لەگەن
 تارىك و رۈۋنى ئىۋارەدا چۈۋىنە گۈندى تەپەتۈلەكە كە بۇلدنيا بوون لە جەدى
 سەرەكى ھەلەبجە _ سەيدساق بەرەو گۈندى تەپى سەفا رۇشتىن ، لەۋىشەۋە
 يەك سەر چۈۋىنە ئۇردوۋىگەى خورمال و لەھەندىك مائە دۇست نام و خۇراكان
 لەگەن خۇمانا ھەلگرت لەۋىشەۋە چۈۋىنە ئاۋى رۇستەم بەگ و ملەى دەرە
 سوندا سەرگەۋتىن و چۈۋىنە گۈندە چۆلەكەى سەرگەت پاشان بەلەى پەلەكى
 خوارى شرامدا بەرەو ھەۋرازى ھانەنەۋا . چاۋساغەكانمان :مامەناجى ،
 قالەسوور ، خەلىل سەرگانى بوون . شايانىۋوتنە پىشتىش ھىزىك بە
 سەرپەرشتى شەھىد ھەمە سەعید سىتەلانى و خەلىل سەرگانى كەبىرى
 ۶۰۰۷۷۷۷۷ گۈللە ھاۋمى ۱۲۰ مەم و گۈللە كاتىۋشەى ۱۲۷۷۷۷۷ بچۈك بۇ بەرى
 قەرەداغ گۈزرايەۋە . ئەۋكاتە دىھاتەكانى شارەزوور لەلەيەن رۇنەۋە
 چۆلكرابوو.. دىۋايە زۇر بەۋورىيەى بىرۇشتىنايە تا دۇزمن نەزانى و ھىزەمان
 لەسەر كۆبكاتەۋە ، لەنزىك گۈندى ئەھمەدئاۋ لەنىۋان گۈلپ و سەرگەت
 كەھىلى پىشەۋەى شەرگەى نىران -ئىراق بوو ،مىنرپىز كرابوو تەنبا پىگەيەكى
 بارىك لەلەيەن قاچاخچىەكانەۋە پاك دەرەيەۋە بۇھاتوچۇۋ سەربازمەكانى ئىراق
 رۇزانە دىمان پىشكى ، چۈنكە ھەستىيان دەرەد خەلەكى پىادەرۋاتو دەرەسكارى
 شۈنە مىنرپىزكراۋەكان دەرە..بۇيە ھەمىشە بۇسەيان دادەنا بەلام
 قاچاخچىەكان تەرەقەى مىنەكانىيان دەرەھىناۋ مىنەكانىيان دەرەستەۋە شۈنەى
 خۇيان بۇچەۋاشە كەردنى دۇزمن ، كەخەلەكى بەۋرپىگەيدا دەرۋىشتن دىۋايە
 بەبى دىنگى بىرۇن نەبادا دۇزمن ناگادارىبى ..كەنمە دەمەۋىەيان گەيشتىنە

هانه نهوا دنيا كه ميک ساردبوو، لاماندا پشوو بهك بدمين، قاچاخچيه كان دمنگه دمنگان كردو دوژمن بهتوپی ۱۲۰ملم لييدايين بهلام نيمه گويمان نهدايهو لهوئ ماینهوه تاروژ بووهو نینجا له ملهه قهله خانیهوه ئاودیوی ئیران بووین و گهیشینه بارهگا کهی کاک شهوکهت و پیشوازی لیکردین و شوین و جیگهه پشوودانی بو دابینکردین تاكو چهك و تهقه مهنیوو و لاخهكان ناماده دهكرین . بهههلم زانی سمردانیکی سنه بکهه ، چوومو و روژیک لهوئ مامهوه نینجا گرهمهوه بو قهلهخانی و دهستان کرده چاککردنی بارهكان که به شیکیان گوللهه کاتیوشای دوور هاویژو بوو گواستنه و میان بهو و لاخ قورس بوو بهتایبهتی له شاخدا نهگه بهر بهرد بکهوئ یان لهزموی بدا مهترسی تهقینهوهی ئه بی ناچار بووین ههلیان بوه شینینهوهوهو بیانکهینه دووبه شهوه تا بهناسانی بگویندیهوه .

لهو کاتانهدا دمنگوباسمان بوهاه که هیزمهکانی پارتی بههاوکاری سوپای پاسداران پهلاماری ووشکه ناویان دابوو ، ره بهیهکانیان گرتبوو، ۱۸ جاشیان بهدیل گرتبوو.. نيمه سهركهوتينه سهرشاخى مله خوردو تهقهيهكى گهرمى دوشكاو هاومن تهقاندىن بوو ، لهوئ ئاغای حورمهتم بينی که هه ماندهیهکی سوپای پاسداران بوو، ووتی: ئهه عه مهلیاته گه ورمیه یان داستانی رزگاری ..؟ منیش پیمووت : ئهه به داستانی رزگاری بهراورد ناکریت که گورزیکی کوشندهبوو لههیزمهکانی ئیراق کهوت تییدا ۱۱۷ ره بهیهو بارهگای سريه و ۴ بارهگای فهوج گیراو ۱۷۶۲ کهس کوژران و ۲۸۵۶ کهس بیرینداروو ۱۸۹ دیل گیران .

بهه چالاکیه ریگای هاوچوکهیان خراپ کردبوو ، هیزیکی زوری ئیراق هاتبووه شارمزوورو نهحهه دئاوا . بویه نیمهش گهرا نهوه که مان دواخست روژی دواتر بارهکاتمان بارکردو بهرهو شارمزوور شوپوینهوه.. ریگا زور سهخت بوو، هیسترمهكان بارهکانیان دهخست ، نیوهی ئهه په نجا باره بهکوئی پیشمه رگه گهیه ندرایه هانه نهوه، جگه لهوه هیسترمهكان هی سوپای ئیران بوون بهزمانی فارسی تهعلیم درابوون و ئاشنای قسهی نیمه نه بوون و له جلو بهرگه کاتمان

سليان دەرگەدەۋە ھەندى جارى بەرمە كىلگە مىنەكان دەرگەدەپەرىن ۋە بە ھالىكى شې دەمانگرتەۋە .. بە ماندوۋوبوونىكى زور گەشتىنە دەشتى شارمەزۋور ۋە لە چەمى زەلم تەقەمنىيەكانمان داگرتو لە بەر كۆپتەرۋولاخەكانمان لەۋ چەۋمەدا شاردەۋە تا كاتزمىر ۴ ى ئىۋارەۋ پاشان گەۋتىنە پى لە خوارى سەيدسادەدا ۱۲ كۆپتەرى پىلاتۋس بەنەزى بەسەرمانا بەرمە نەھمەدناۋاۋوۋشكەناۋ چوون .. دەستمان لەسەر دلمان بوو گە پىمان بزان ۋە لىمان بوورۋوۋتىن باش بوو لىمان رەت بوون ۋە دايان لەۋ شوپىنانەى ھىزەكانى پارتى ۋە پاسداران گرتەپ ۋوتيان .. بۇ شەۋەگەى لە جادەى زەرپەنمان دا بەرمە گوندى دىسكەرە .. لەۋە دەچوۋ دۋژمن ھەستى بە شتىك گەردى ، ھەمۋو جادەكەيان بە گولەى گەردار دەپىزا .. ھەر كە گەشتىنە دىسكەرە زۆر بەى ھىزەكەمان لە بەر ماندوۋوبوون خۇيان شاردەۋە ئىمەش بارەكانمان بىرە بىنكەى كۆرەۋە لەگەل ھىستەرەكاندا تەسلىممان كەردن ، خۇشمان گەپەنەۋە بارەكانى خۇمان .

ھەرلەم مانگەدابوۋ كۆمەلىك چالاكى لەسنورى تىبەكەماندا نەنجام درابوۋ كە لە رۇۋى ۱۹۸۷/۹/۱ ھىزىكى تىپى ۵۱ لەسەر جادەى كفىرى سەرقەلا بۆسەيەكان دانا . دوۋ ئۆتۈمبىلى دۋژمنى تىكەۋت ، يەككىيان تۋپى ۱۰۶ مىلى پىبوۋ ، ئەۋى ترىمان دۇشكەپەك . لەگەل يەكەم دەستپىزا ھەردوۋ ئۆتۈمبىلەكەۋ چەكەكانى سوۋتپىران ۋە چەند ئەفسەرىك بوۋنە خەۋزو ۹ سەربازىش كۆژران . بەمە خەلگەكە زۆر دىشاد بوون . ھەرۋەھا شەۋى ۱۷- ۱۹۸۷/۹/۱۸ ھىزىكى ھاۋبەشى تىبەكانى ۵۱ ۋە ۵۴ لە جادەى كفىرى - كەلارەۋە بەرمە ناۋچەى زەنگاباد دابەزىنە خوارەۋە . بە پى نەخشەيەكى داپىزاۋ شەۋى ۱۹- ۱۹۸۷/۹/۲۰ پەلامارى ناحىيە كۆلەجۋيان دا . دەستىكى باشيان لىۋەشانىدۇ زىانى زۇريان پىگەيانىد . گەنگى نەم چالاكىيە لەۋەدا بوۋ بۇ يەكەمجارە دۋى گەۋگۋى سالى ۱۹۸۴ بە ھىزىكى زۆرەۋە پىشمەرگە دابەزىتە ئەۋ ناۋچەيەى نەكەۋىتە خوارى كفىرى ۋە كەلارەۋە چالاكى لە بابەتى پەلاماردانى ناحىيەكەۋ دامو دەزگا سەركۈتەكەرىكانى رۇيم نەنجامبەدەن ۋە دۋژمن پىناگابىت . بە

مەرجى ئەم ناوچەيە پزگارگراو نەبوو، واتە بوونى پېشمەرگەى بە بەردەوامى تېدا نەبوو، مگو ناوچەكانى ترو دوژمن ئەو ناوچەيەى تەنيبوو بە ھيزمەكانى لە قەرمەتەپەو جەلەولاو كۆلەجۆو كفىرى و لەسەرەوش كەلار ئەومندە بوارى پېشمەرگە نەبوو بە ئاشكرا تېدا بىئىتەو مەگەر بە مەفرەزەى بچووك نەبىت.

ھەر لەم مانگەدا لە مەلەبەندەو ئاگادار گراينەو بۆ كۆبونەو بە مەبەستى گرتنى بورجى دارمەش و پەبایەكانى زېگوىز. بۆ ئەمەش نەخشەيەك نامادەگراو بەو پىيە:

- تىپەكانى ۱۷ و ۵۷ بەشىكى تىپى ۲۵ لە دارمەشەو تا ناو زېگوىزى پېسپېردرا.

- تىپى ۵۲ لە دىى سوتراو، و بۆ سەر شاخ.

- تىپەكانى ۱۷ و ۵۹ بۆ سەر بورجەكەو پەبایەكانى دەوروبەرى.

بۆ جېبەجىكردى ئەم چالاكیە ھيزمەكان لە دۆلى قەرمەداخدا كۆبونەو، شەوى ۱۹۸۷/۹/۲۹-۲۸ لە ھەموو لایەكەو بە يەك تەوژم لە ناكاو پەلامارى ھەموو جى مەبەستە ديارى گراوگان درا. ئىمە شوپنە پېسپېردراو، كانى خۆمانمان گرت، تەنيا پەبایەى سوولەكان نەبىت كە بەھوى بوونى مینەو نەگراو شەرى تېدا بەردەوام بوو. شەر لە ھەموو لایەكەو تاكو رۆژى دواى بەردەوام بوو، لە ھەمان كاتدا تۆپ و كاتیوشاى تۆپخانەى شۆرش جىيەكانى دوژمنى بە خەستى نەپىكاو گوللەيەكى سام ۷ كە لە لایەن كاك سوادەو ناراىستەى كۆپتەرنىك گراو پىكاى و بەرىدايە خوارەو. بەلام سەرمەى قەبەبى ھىرشەكەمان و پالېشتى باشى تۆپخانە كەچى لە ۴۰٪ سەركەوتنمان بە دەست ھىنا. ھەر چەندە دوژمن كۆزراو و برىندارى فرەبوو، ۵۲ دىلى دابوو كۆمەلنىك چەك و تەقەمەنى كەوتە دەست پېشمەرگە، لە ئىمە پۆلىك پېشمەرگەى چاپووك بوونە قوربانى لەوانە: كاك ھەمە سەعیدى حاجى غەرىب فەرماندەى تىپى ۵۵، ئازاد كەركوكى فەرماندەى كەرتى سىى تىپى ۵۹ و عوسمان ھەلەرمەى فەرماندەى كەرت تىپى ۵۷، نەگەرچى ئەم شەرە نابوو چوونى حكومەتى تېداو، بە بەرچاوى خەلكى سەلمانىيەو ھيزمەكانىان

ئەشكان و شوپنەكانيان لىئەگىراو بە ھەزار نەقەنق و ترسو لەرزموە بۆى
نەھاتنەموە.

بە مەبەستى تۆلەسەندەموەى ئەم چالاكانە دوژمن بە ھىزىكى زۆرى
جاش و سەربازو بە پالېشتى تانك و تۆپى قورس لە چەندىن قۆلەموە پەلامارى
بارمگاكانى مەلبەندى سى لە سەماقولى و ھىراندا دا. ساوہى ۱۰ پۇژ شەرى
ھارمانانە بەردەوام بوو، ھىزى پېشمەرگە بەرگرييەكى كەم و پىنھان نەجامدا،
ئەو بەرنامەيەى دوژمن دايرەشتبوو بۆ كۆنترۆلكردنى ئەو ناوجەيەو
دەرپەراندى ھىزى پېشمەرگە بە ئاسانى سەرى نەگرت و گورزى كوشندەيان
تيسرەمويتراو زيانى بى ئەندازەيان تووشبوو بە ناچارى پاشەكشەى كرد.

لەم شەپانەدا پېشمەرگە لە ناوجەرگەى ھىزەكانى دوژمندا دەستيان
ئەكردەموە لە قوولاييدا ھەراسەتيان ئەكردن بە جۆرەك ترسو لەرزىكى
ئەوتۆيان لىنىشت بوو بووە مايمەى ئەوہى بە پەلەپرووزى مەيدانى شەپەكە كە
خۆيان ھەليان بزاردبوو بە جىبھيلن. ئەم ھىرش و پەلامارانە خودى و مەيزىرى
بەرگري عىراق عەدنان خەيروئلا سەپەرشتى ئەكرد. ئەلئىن كاتىك ھىزەكانى
لە بەرمەكانى شەپەكەدا ئەشكاو رايان ئەكرد، پېشمەرگە لە سەنگەرەكانياندا
دەرئەپەرن و لىيان ئەدان و شېرەزيان ئەكردن. ئەویش سەركۆنەى فەرماندە
سەربازى و جاشەكانى ئەكردو بە توورمىيەموە بەراوردى لە نيواندا ئەكرد كە
پېشمەرگە ھەم بەرگري ئەكەن و ھەم پەلامار ئەدەن كەچى ھىزەكانى خۆى
ھەموو پىداويسىستىيەكيان لە بەردەستدايەو ھىچيان پىناكرى ئەمەش
پەويومندى بە بىروباومەرموە ھەيە، كەچى لە بىرى چوو بوو ھىزەكانى ئەو
داگرەرن و بىروباومەريان نىيەو پېشمەرگەش لە پىناوى نامانجى كوردايەتيدا
گيانيان ئەبەخشىو خاومنى مەسەلەيەكى پەوان.

ئەم شەپانە نمونەيەكى كارىگەرى شەرى بەرگري بوون كە بۆ دوژمنى
سەلماند ھەرچەندە ئەو خاومن گەورەترىن تەكنۆلۆژىيە سەربازى سەردەم
بى و تازەترىن نەخشەى شەپەنگىزانەى ھەبى ئەوا بەرامبەر بە ھىزىكى خاومن
ھەلويسى بەرگري نىشتەمانى رووبەرپروو ئەبىتەموە.

رېووداۋەكانى ئەم مانگە بەپەلە تېئەپەپن و ھەر رۇژە شتېك ئەھاتە
 ئاراۋە كەلە ھازانچى شۇرپش بوو. سەرەتاي مانگى ۱۹۸۷/۱۰ بوو لە سەر جادەي
 قادىر كەرمە - دووز ئۇتۇمبىلىكى تىۋتاي حكومى لە ئەنجامى نەشارمىزاي پىگە
 ھەلە ئەكات، لەو كاتانەدا دەستەيەك پىشمەرگەي تىپى ۵۱ بە ئۇتۇمبىلىكەۋە
 ئەچنە سەرجادەكە بۇ بەنزىن وەرگرتن، ئەو ئۇتۇمبىلەش لەسەر پردەكەي
 كۆرۈمۇر پائەۋەستى بزانى ئەو چەكدارانە كىن، كە گومان ئەكەن ئەوانە
 پىشمەرگەن ھەلئەگەرپنەۋە بەرەو دووز، پىشمەرگەكانىش تەقەي لىئەكەن و
 بەرئەكەۋى. لە ھەيپەتا سەرنشېنەكانى خۇيان فېرئ ئەدەنە خوارەۋەو ئىنجا
 ئۇتۇمبىلەكە پائەۋەستى و پىشمەرگەكان ئەچنە سەريان ئەبىنن ئەمانە
 بىيانىن و ئىتالىن، يەككىيان ناۋى (جۇزىف) و ئەۋى ترىان (رۇبەرتۇ) بوو و
 يەككىيان برىندار ئەبى. پىشمەرگەكان ئۇتۇمبىلەكە و بىيانىيەكان ئەگەپەننە
 بنارى شاخ و نەيانبەنە لاي كاك رۇستەم و برووسكە بۇ مەكتەبى سىياسى
 ئەكرىت و پاشان رەۋانەي مەلئەند ئەكرىن، لەۋى برىندارەكە تىمار ئەكرى و
 مياندارىيەكى باش و پىزىكى زۇريان لىئەگىرئ و دۋى چەند رۇژىك بەرەو
 سەرگردايەتى ئەگۈيزىنەۋەو پەيۋەندى بە دەۋلەتەكەيانەۋە ئەكرى و
 بەرپىزەۋە ئازاد ئەكرىن. ديارە لە زۇر شوپىنى ئەم دىنبايە لەلايەن ھىزە
 شۇرپىگەرگانەۋە ھەۋل ئەدرئ خەلكانى بىيانىۋەكو بارمەتە بگىرئىن و بۇ گوشار
 خستە سەر دەسەلاتى ئەو حكومەتەو كۆمەللىك مەرجى قورس بەرامبەر
 ئازادكرنىان دائەنرئ كە زۇر جبار لايەنى مادى تىدا پەچاۋ ئەكرى، بەلام
 يەككىتى نىشتەمانى كوردستان لەم جۇرە دەستگىر كوردنانەي خەلكانى بىيانى تەنيا
 يەك مەبەستى سىياسى ھەبۈۋە كەپراي ئەو حكومەتە بەلاي مەسەلەي رەۋاى
 كورددا راپكىشى و دەنگۈيەك بىخاتەۋە.

لەو مانگە پىشۋودا ھەندئ كەسى ناۋچەي گەرميان لە سەر سىخۋرى
 گىرابوون و لە زىنداندا بوون، يەككىك لە زىندانىيەكان كە ناۋى پەشىد ھەسەن
 سەعدون بوو دانىشتۋى ھەقى مستەفا بوو ئىعتراڧى لە سەر ۸۰ كەسى خەلگى
 ھەقى مستەفا كىردبوو كە سىخۋون، پىشمەرگە مىران ھەرجوۋوتى: چەند

سائىكى تر ئەلئىن سالى گىرانە گەورمكەى فەقى مستەفاوۈكو چۆن ئەلئىن سالى گرانىيە گەورمكە، يەككىكى تر لەو گىراوانە مام غەرىب فەتاح نەجم خەلگى باشتەپە بوو، ھەموو ئەمانە بېرىرى لە سەيدارە دانىان درابوو بەلام پېش ئەو بېرىارە لە سەر داۋاى كۆمەلئىك پېشسې مام غەرىب ئازاد كرا. كە بېرىارەكە لە لايەن م.س گەيشتىبوو كاكا ئاۋات عەبدولغەفور برووسكەى بۇ كردم:

لە / ئاۋات عەبدولغەفور

بۇ / كاكا مەحمود سەنگاۋى

(تەكايە ئاگادارى سوارەى فەرماندەى كەرت بىكەنەۋە غەرىب فەتاح نەجم بىگرن ئىعدامى بىكەن لە بەر ئەۋەى ئەمرى ئىعدام كردنى دەرچوۋە).

منىش يەكسەر ئاگادارى سوارەم كەردەۋە كە ناۋىراۋ بىگرن پەۋانەى لاي خۇمى بىكات. كە مام غەرىب گەيشتە لامان، ھاورپىكانى لە سەيدارە درابوون، كە بە ناۋ دىنى فەقى مستەفادا ھاتبوو تەماشائەكات كار لە كار ترازوۋوو زانىبوۋى ئەۋىش بۇ كۈشتن ئەبىرى رەنگى مردوۋى لىنىشتىبوو مەلئىكى تەمەن ۸ - ۹ سالى پوۋوتو رەمجالى لەگەلا بوولە گەل پىرە ژنىك كە كەشىدەمەكى بە سەرۋە بوو ھەر ئەگىران كە بىنىيانم زۆر بەزمىم پىيانا ھاتەۋە گەيشتە ئەو راپەى ئەم كابرايە نەشكوژرى ھىچ لە مەسەلەكە ناگۇررى، بانگى م. جوامىرى راپەر سىياسى تىپى ۵۱ گەرميانم كرد، ئەۋىش قايل بوو، ئىنجا ئازادمان كردو پۇيشتەۋە، مام غەرىب كە خاۋمنى دوو ژن و ۱۲ مەللى كورپو كچ بوو لە ئەنقالەكاندا ھەموۋىان بەركەۋتنو تىاچوون.

ھەر لەم مانگەدا برووسكەيەكى سەرگردايەتى گەيشت بۇ ناردنى ھىز بۇ سەرۋە، بە دوو پۇژ خۇمان كۆكردەۋە گەيشتىنە سەرۋە، كۆبوونەۋمەكبىان پىكردىن و نەخشەى گرتنى شارۋچكەى دوۋكانيان خستە بەردەستمان كە لە راستىدا گرتنەكەى لە پوۋى سەربازىيەۋە بۇ ئىمە گرتىگىيەكى زۆرى ھەبوو، ناۋچەيەكى فراۋلمان ئەكەۋتە ژىر چىنگەۋە. مەترسىمان لەسەر بارەگاكانى سەرگردايەتى دوور ئەخستەۋە دوۋمنىش توۋشى شەۋزانىكى ترسناك ئەھات. ھەروەھا زۆر پىگەى سەربازى تر ئەكەۋتە

ناو بازندهی مەترسییەو بە تایبەتی چالە نەوتەکانی کەرکوک. بەلام ئەم
نەخشەیە بە هۆی هەندێ کاری تەکنیکییەو نەتوانرا جێبەجێ بکەیت و
هەلەکە ئەوەندە لەبار نەبوو. بۆیە دواخرا و لەو پۆژانەدا جێبەجێ نەکرا.
لەبری ئەمە بڕیاردارا زینۆی سپی و دۆلی گەڵاڵە بگیری.

پۆژی ۱۹/۱۰/۱۹۸۷ بەرهو زینۆی سپی گەوتینەرێ، دنیا باران بوو،
سەرمايەکی سەخت و شەوێکی تاریک و نووتەک بوو. بە ناستەم بەرپیتی خۆمان
ئەبینی، لەم دۆخە دژواردا هەریەگەمان لە ناخیدا دوو کەتکەلە سەری
دائەهینا، یەکیکیان جێبەجێکردنی ئەرک و فرمانەکان و بەدیهێنانی سەرکەوتن
ئەوێتریان بەرگەگرتنی مەینەتییهکان و کەندوکۆسی سڕوشت بوو. بۆ مرقۆفی
شۆرشگێڕ هەمیشە کەتکەلە یەکەم زالبوو. بەو سەرما و تاریکی و ناھەموارییە
بەرەو شوێنی مەبەست پۆشتن. ئەوەندە بارانەکە ی بە خۆر دای ئەکرد کە بوو
بوو پێگەر لە بەجێگەیانندی ئەرکەکانمان و بە جۆرێک گیانمان تەر بوو بوو
لەگەڵ چەگەکاندا حەشوی گوللە ی ئارپەجییەکان خووسان، کە ئارپەجی بۆ
ھەر ھێرش و پەلاماریکی پێشمەرگانە بۆ سەر دۆژمن دەوری سەرەکی ھەیە.
لێردا نەدەتوانرا بەو حالەتەو کاری خۆی بکات. پەيوەندیمان بە کاک شیخ
جەعفەرەو کرد و لەووردو درشتی مەسەلەگەمان گەیاندا، بۆیە بڕیاردارا
نەجینە سەر دۆژمن و لە ئەشکەوتیکدا بمینینەو ھەرچەندە ھەموومان
جێگەمان نەئەبوو ھەو ھەندێک پێشمەرگە تا بەیانی ھەر لە بەر بارانەکە
بوون، ئینجا بەرەو کانی توو گەراينەو ھەند پۆژێک لەوێ حەساینەو.

دوای ماویمەک داوام لە برادەرمان کرد کە پێگە بدمن بچمەو بۆ
چارەسەری چاو و پشتم، پێگەیان دام. لەم پۆژانەشدا ھەڤال مام جەلال نامادی
سەفەری ئێران بوو. من و کاک حەمەپرەش و کاک سەلامی کوێخا عەزیزو ناغای
رەحیمی ئەندامی قەرارگای پەمەزانی لەگەڵدا بووین. شەوێ لە کانی توو لای
قادرناغا ماينەو، ئینجا لە نزیکی زینۆی سپییەو تێپەرین. شەوێکی نووتەک و
پێگایەکی دژوار بوو، مەترسی ئەو ھەبوو لەو شاخەو بەربینەو، لەگەڵ
ھەندێ پێشمەرگەدا چووینە تەنگی بەرامبەر ھەرزە کە سیمەکە ی لێبوو.

لهوئ بۆسەيەگمان دانا، ئاگامان لهوۋ نەبوو چل پاسدار پېش ئىمە رۆيشتوون بۆ ئاگادار كردنەهوى سوپا كە هەمقال مام جەلال و هاوړيكانى بهرپوښ بهرەو ئيړان. سوپاش هيزيكي بى زەبتو رەبتي له شوينيكى ناسكدا داناو. هەر قېرەو هەرايان بوو زۆر خەممان بوو شتيك رەويدات زياتر لەبەر هەمقال مام جەلال. كە گەيشتینه سيمەكە پاسدارەكان و هەندىك له ئيمەش پەرينەو، كە نۆرە گەيشتە هەمقال مام جەلال سيمەكە خراپ بوو، زۆر توورە بوو بە تەوسەو ووتى: گەر شەهيدىم ئەوا تاوانى كاك جەبارو ماموستا عەزىزە. ئينجا بە پەلە سيمەكە چاك كرايەو.

رۆژى ۱۹۸۷/۱۱/۱۰ گەيشتینه ئەشكان، ئيړانيەكان پېشوازيەكى گەرميان له هەمقال مام جەلال كرد. چەند ئۆتۆمبيليكى تيوتايان ئامادەكرد بەرەو سەقز رۆيشتين، چەند رۆژيك لهوئ ماينەو كە هەوالى دەست بە سەرا گرتنى سەربازگەى چەرمەگامان بىست له لايەن هيزەكانى مەلەبەندى يەكەو لە شەوى ۱۹۸۷/۱۱/۹۸ ئەنجاميان داووو زيانيكى زۆر له دوژمن كەوتبوو دەستكەوتى باش هەبوو چەند پېشمەرگەيەكى يەكيتيش شەهيد بوو بوو كە يەكيكان مام هېرش جيگري تيبى ۱۷ ي زمانكو بوو.

ئينجا لە سەقزەو بۆ گرماشان چووین و چەند رۆژيك ماينەو و دواتر بەرەو تاران رۆيشتين، لە تاران چل رۆژ ماينەو، لهوئ خەريكى چارەسەرکردن و سەردانى پزىشك بووم. هەر لە دواى رۆيشتەكەى ئيمە برادەران بە پىي نەخشەيەكى سەرکەوتوانە پەلامارى زىنوى سېي ئەدەن و هەموو شوينەكان لە دوژمن پاك ئەكەنەو زيانى بى ئامانى پى ئەگەينەن و چەند پېشمەرگەيەكيش گيانيان ئەبەخشن كە يەكيكان عەبەى دايە فاتە بوو كە بە بريندارى ئەيگەينەنە ديوى ئيړان و لهوئ شەهيد ئەييت. پاش چارەسەرکردن و تەواو بوونى كارمەكانمان بە ياومرى هەمقال مام جەلال گەراينەو گرماشان و سەو نيو مېرۆيەك لە ئوستاندارى سەنە لەگەل هەمقال مام جەلالدا ميوان بووين. پاش نيو مېرۆكەى خواخاڟيزيمان ليكردن و بەرەو سەقز

رۇيشتىن، لەۋىشەۋە بۇ دىزلىق سەرسىنۇر، لەبەر ئەۋە شارىزىمان نەبۇۋ
ماۋىيەك ماينەۋە.

لەۋ سەر سىنۇر دەستىمان نا بە پىشتى سالىكى تىرى پىر لە گىرگۈلى
زىيانمان.. كە ئىمە تەنىيا لە ژىر ساباتەكەى خۇمانداۋ لە كىلورۇژنەى ژوۋرە
پەرىپوۋتەكەى خۇمانەۋە ئەمانپروانىيە پانتايى جىهان و ژيان و دەۋرۋىبەرمان..
زۇر ئاگامان لەۋ ھەمۇۋ داۋە ترىسناكانە نەبۇۋ بۇمان دانرابوۋ گەرچى
ئەمانزانى ئىمە لە سەر بىركانىكى ئاگراۋىدا دانىشتوۋىن و ھەمۇۋ ساتىكى
تەمەنمان ئامادىن بىينە قەرمىروۋت و لە رىگەى ئەۋ ھەمۇۋ داۋە تەنراۋە
نەبىنراۋانەى لە دەرۋەىۋىستى خۇمان بۇمان جىنراۋە.. ئەمە قەدەرى
كوردە..! تۇ بلىى ھەروا لە ژىر چەمۇلەى رۇژگاردە بىن و رۇژىك نەپەت دەرۋاز
بىن و دۈزىمەكانىشمان بىنە تەلەۋ داۋى رۇژگارەۋە..؟

سالى ۱۹۸۸

ۋوردەۋوردە شۇر بىينەۋە بۇ ھەۋارى سالى نۇى. چۈنكە ئىمە ھەمىشە
لە شەپرو نەبەردى و زۇرانىزىداىن لە گەل دۈزىمەكانىمان ھىچ كاتىك جىز لە
زەمەنە خۇشەكان ۋەرنەگرىن، بۇيە ئەۋىش بە سانايى و بە خىشپەى تىنەپەرى،
بە بى ئەۋەى كەسمان لەۋىتر زۋىر بىى بۇ مەراسىم ناكىرپىن و لە ئاھەنگى
تايپەتىدا بەشدارى ناكەپن..!

كە لە دىزلىق بۋوۋىن ئىرانىيەكان ئەيانوۋىست ھىزىك بىنرىنە سىنۇرى
قەردەخ و قەسەيان لەگەل كىردىن و پىمان ۋوتىن: ئەگەر سەرگىردايەتى پارى بى
ئەتانەپىن، يەكسەر بىرپارى سەرگىردايەتىمان ۋەمرگىرت كە ۴۵ كەس بىبەپن. رۇژى
۱/۱/ ۱۹۸۸ لەگەل بىرايانى سۇشالىستىدا بەرەۋ جىاي سوۋرىن بەرىكەۋتىن. كە
گەپىشتىنە سەرشاخ زىيان ھەلىكرد، نەمانتۋانى بىرۋىن، خەرىك بۋو لەسەرمانا
بىرىن، ناچار گەپاينەۋە دىزلىق.

لهوئى بۆسەيەكمان دانا، ئاگامان لەوۈ نەبوو چل پاسدار پېش ئىمە پۇشتون بۇ ئاگادار كردنەوۈى سوپا كە ھەڧال مام جەلال و ھاورپىكانى بەرپومەن بەرەو ئىران. سوپاش ھىزىكى بى زەبىت و رەبىتى لە شوپىنىكى ناسكدا دانابوو. ھەر قەرەو ھەرايان بوو زۆر خەممان بوو شتىك پرووبدات زياتر لەبەر ھەڧال مام جەلال. كە گەشتىنە سىمەكە پاسدارەكان و ھەندىك لە ئىمەش پەرىنەو، كە نۆرە گەشتە ھەڧال مام جەلال سىمەكە خراپ بوو، زۆر توورە بووو بە تەوسەوۈوتى: گەر شەھىدبەم ئەوا تاوانى كاك جەبارو مامۇستا عەزىزە. ئىنجا بە پەلە سىمەكە چاك كراپەو.

رۆزى ۱۹۸۷/۱۱/۱۰ گەشتىنە ئەشكان، ئىرانىيەكان پىشوازيەكى گەرميان لە ھەڧال مام جەلال كرد. چەند ئۆتۆمبىلىكى تىۋتايان ئامادەكرد بەرەو سەڧز پۇشتىن، چەند پۇژىك لەوئى ماينەوۈ كە ھەوالى دەست بە سەرا گرتنى سەربازگى چەرمەگامان بىست لە لايمەن ھىزەكانى مەئبەندى يەكەوۈ لە شەوۈى ۱۹۸۷/۱۱/۹۸ ئەنجاميان دابووۈ زىانىكى زۆر لە دوژمن كەوتوبووۈ دەستكەوتى باش ھەبوو چەند پىشمەرگەيەكى يەكيتىش شەھىد بوو بوو كە يەكيتيان مام ھىرش جىگرى تىپى ۱۷ ى زىناكوۈ بوو.

ئىنجا لە سەڧزەوۈ بۇ گرماشان جووۈىن و چەند پۇژىك ماينەوۈۈ دواتر بەرەو تاران پۇشتىن، لە تاران چل پۇژ ماينەوۈ، لەوئى خەرىكى چارەسەر كەردن و سەردانى پزىشك بووم. ھەر لە دواى پۇشتەكەى ئىمە برادەران بە پىئى نەخشەيەكى سەركەوتوانە پەلامارى زىنۋى سىپى ئەدەن و ھەموو شوپنەكان لە دوژمن پاك ئەكەنەوۈۈ زىانى بى ئامانى پى ئەگەيەنن و چەند پىشمەرگەيەكىش گيانيان ئەبەخىش كە يەكيتيان عەبەى دايە ڧاتە بوو كە بە برىندارى ئەيگەيەننە دىۋى ئىران و لەوئى شەھىد ئەبىت. پاش چارەسەر كەردن و تەواۈ بوۈنى كارەكانمان بە ياومرى ھەڧال مام جەلال گەراپىنەوۈۈ گرماشان و سەوۈ نىومرۋىەك لە ئوستاندارى سەنە لەگەن ھەڧال مام جەلالدا ميوۈن بوۈىن. پاش نىومرۋەكەى خواخافىزيمان ئىكەردن و بەرەو سەڧز

رۇيشتىن، لەۋىشەۋە بۇ دىزلىق سەرسىنۇور، لەبەر ئەۋە شارۋامان نەبۇو
ماۋمىيەك ماينەۋە.

لەۋ سەر سىنۇور دەستمان نا بە پىشتى سالىكى تىرى پىر لە گىرۋىگۈلى
ژيانمان.. كە ئىمە تەنیا لە ژىر ساباتەكەى خۇمانداۋ لە كلاًۋرۋژنەى ژوۋورە
پەرپوۋتەكەى خۇمانەۋە ئەمانروانىيە پانتايى جىھان و ژيان و دەۋرۋبەرمان..
زۇر ئاگامان لەۋ ھەموو داۋە ترسناكانە نەبۇو بۇمان دانرابوۋ گەرچى
ئەمانزانى ئىمە لە سەر بوركانىكى ئاگراۋىدا دانىشتوۋىن و ھەموو ساتىكى
تەمەنمان ئامادىن بىيىنە قەرەبروۋت و لە رېگەى ئەۋ ھەموو داۋە تەنراۋە
نەبىنراۋانەى لە دەرۋەىۋىستى خۇمان بۇمان چىنراۋە.. ئەمە قەدەرى
كوردە! تۇ بلىتى ھەروا لە ژىر چەمۋەلى رۇژگاردە بىن و رۇژىك نەمىت دەرپاز
بىن و دوژمەكانىشمان بىنە تەلەۋ داۋى رۇژگارەۋە!؟

سالى ۱۹۸۸

ۋوردەۋوردە شۇر بويىنەۋە بۇ ھەۋارى سالى نۇى. چۈنكە ئىمە ھەمىشە
لە شەپرو نەيەردى و زۇرانبايىداىن لە گەل دوژمەكانمان ھىچ كاتىك چىژ لە
زەمەنە خۇشەكان ۋەرنىگرىن، بۇيە ئەۋىش بە سانايى و بە خىشپەيى تىئەپەرى،
بە بى ئەۋەى كەسمان لەۋىتر زوۋىر بىيى بۇ مەراسىم ئاگىرپىن و لە ئاھەنگى
تايپەتىدا بەشدارى ئاگەين..!

كە لە دىزلىق بوۋىن ئىرانىيەگان ئەيانوۋىست ھىزىك بىنرە سىنۇورى
قەرەداخ و قەسەيان لەگەل كىردىن و پىمان ۋوتىن: ئەگەر سەرگىردايەتى رازى بى
ئەتانەيىن، يەكسەر بىرپارى سەرگىردايەتىمان ۋەمرگرت كە ۴۵ كەس بىيەين. رۇژى
۱/۱ ۱۹۸۸ لەگەل بىرايىنى سۇشايلىستدا بەرەۋ چىاي سوۋرىن بەرپىكەۋتىن. كە
گەشتىنە سەرشاخ زىيان ھەلىكىرد، نەمانتۋانى بىرۋىن، خەرىك بوۋ لەسەرمانا
بەرىن، ئاچار گەرپىنەۋە دىزلىق.

پۆژی سمری سال له هه‌موو شوپینکی دنیا به خۆشی به‌سهر ئه‌به‌ری،
 ئاهه‌نگگیران و پشوو، پیاچوونه‌وه‌یه به گاردکانی ئه‌و ساله‌دا.. که‌چی ئیمه
 له‌ناو زریانی به‌ه‌رو له ناو سهرماو تۆفی زستاندا به‌و سهرشاخانه‌وه رێچکه‌مان
 به‌ستوه‌و رێگای سه‌خت و تووش ئه‌به‌رین.

لهو کاتهوهی له گهڼ نیرانییه کان په یوه ندى دۆستانه مان به ستهبوو،
شاره زای خو وره وشتو هه لسوکه وتیان بوو بووین له سه فهر و پښگوا باند، نه وان وا
خویان نیشان نه دا که هر چنده وهکو پاسدار چه کدارن و شهر نه که ن له گهڼ
نه وه شدا نه رکه ناینییه گانی سهرشانیان نه نجام نه دن و به موو لئی لا نادن.
گهر چی نه مه له پرووی کرده بییه وه راست نییه و گرو گرفت درووست نه کات و
کاره سهره کیه کان دوا نه خات. بویه هر که نه کهه وتینه پریان له هر
جینگیه ک لمان نه دا و ووریان نه کردنه وه که به پیی ته علماتی نییه
هه لسوکه وت بکه ن، حساب بو پړورهمی کاری عهسکه ریا نه بکه ن و پاشان
نه رکه گانی عیادت نه نجام بدن. به لای نه وان وه نه مه دزایه تی کردنی ناین
بوو، نه وان هر که نه کهه یستنه هر شوینیکی مه ترسی و نزیکی دوژمن
دهستان نه کرده نوژی و خویان خه ریک نه کردو به مهش کیشه یان نه خو لقا ند. به
حالیکی خراب له میری سووره وه گه یستینه چه می ریشین. زور هه ولئاندا نوژی

بکهڻ رڳهه پښه دان، له وئ جوولاین، سى کاتزمير پيمان کرد له دواوه بانگیان کرد: پياوه پيره که په کی که ووتوه، گه پامه وه دواوه پيم ووت: نه وه چيه په کت که ووتوه... ووتی: په کم نه که ووتوه ناسمان له بهر چاوم نه سووړپته وه. پيم ووت: ناسمان ناسوړپته وه، تو توانات نييه مه گهر نه مومت مهييه، ووتی: من بو زیارت نه چم، نیوېش به چيم بهيلن خوځ نه چمه شانهدمری و سبه يني له جاده وه نه پړومو پيتان نه گه موه. نه مننه زانی له کيوه شازمزی رڼگاوېان بوو بوو که خوې بروت، به دم رڼگاوه مشتو مړيکی زوریان بوو، وورده وورده نزيکی شانهدمری بوو پينه وه، له هيزه کانی دوزمنه وه دوور نه بوو، له پر بانگیان کردم نه وایه کیکی تریش په کی که ووتوه، که گه پامه وه لای ته ماشا نه کم پاسداريکی له رولاوازه و کولیکي گه وورده پييه و پرزده ليرپاوه، کوله که مان لي سهندو پيمان ووت: راکه با له هيزه که دانه پرې. به لام نه و هېچ خوې تیک نه دا، به گوچانه که دی دهستم پالم پيوه نه ناو زورم لينه کرد بروت نه مننه زانی نه مه ليرسراوی يه که می پاسداره کانه که بيچکه له نه توان يه کیکی تریان به من ناساند ناوی مه جید بوو. کاتی به پال گه ياندمه ناو پاسداره کان شهنش که سيان په لاماریان دام منیش يه که سر دهستم دايه تفهنگو فیشه کم ليخوړی. پشمه رگه کان به ربوونه پاسداره کان و لييان دان. نینجا مه جیدم بانگ کردو پيم ووت: چهند که سيکتان بگه رينه وه و نه وانی تران پیکه وه نه روین. نه ووتی: با کوېونه وه يه که بکه يين و ناگادارت نه که يينه وه. دوی کوېونه وه که يان هاته وه ووتی: هه موومان به جارئ نه گه رينه وه، چهند ته قه لاماندا نه و کاره نه که نه تهنيا په که که و ته کانيان بگه رينه وه سوودی نه بوو. له گهل دوو پشمه رگه کی سوسياليستدا بو میری سوور گه پانه وه. نه مزانی نه وانه شکات نه که نه لای سه رکردايه تی و سزاش نه دريم. نيمه ش چووينه شانهدمری و هندی حه سايه وه، ويستان برؤين به لام رڼگاوه مینی هه بوو، ناچار به ره و نه شکه و تيکی لای که چهل و ماو روشتين که چی نه مان دوزييه وه، روومان کرده که لاهو رووخواه کانی نه و ناوه که هندی کادان و گه وری تيدايوو، چهند کیلومترئ له سهد سادقه وه دوور بوو، چواردمه ورومان

هەمموی هیزی دوژمن بوو، لەوی ماینەووە و بپارماندا کەس جووتە ئەکات بۆ ئەووی ناشرکرا نەبین.

کاتژمێر ٩ ی بەیانی ژن و پیاویک هاتنە ناو کە لاوەکانەو، پیاوێکە لەبەر خۆیەو ووتی: ئەم گادانەی ئێمە دەستکاری کراوە، هاتە بەردەرگای ژوورە کە ئێمەش دەستمان گرتو راپمان کێشایە ژوورەو، حەپەساووتی: ئێو کۆن. ٩ووتە: پێشمەرگەین، ووتی: ئەگەر بەرم نەدەن ژنە کە گومان ئەکات، ووتە: ئەگەر بەرت بەدەین نابێ بۆ مەل برۆیتەو، ووتی ناڕۆمەو. لەم دەرووبەرەدا خۆم خەریک ئەکەم تا کاتژمێر ٢ ی دوا نیوەرۆ ئەوسا نەرۆمەو. کە لە ئێمە رەت بوو برادەران ئەولامان هیانیانەو، نەیانزانیبوو پێشتر لای ئێمە بوو، دیسانەو بەرمان دایەو، لەو ناوەدا تا دوا نیوەرۆ خۆی خەریککرد ئەوسا لییدا رۆشتەو. ئێمە لە باریکی دەروونی زۆر ناخۆشدا بووین تاکو ئێوارە. نزیکێ خۆرئاوا بە ناو قورۆ لیتە شاردووردا بە دوا شیخ توفیقدا کە شاردزمان بوو کەوتینە رێ. هەر یەکە کۆنێکی قورسما پێبوو، زۆر شەکەت و ماندوو بووین، قورێ شاردوور مچ و قەڵەو مەرۆف هیلاک ئەکات. ئەوەندە رێمان کرد تا گەشتینە کانی کەو، لەوێشەو لە جادە زەراییەن پەڕینەو بەرەو زەلەرەش و تا بەیانی ماینەو. دیکە چۆلۆهۆل بوو، هەستمان بەوێرانە خاک و نەبوونی خەلک نەکرد کە چەند کار لە دەروونی پێشمەرگە ئەکات. بەراستی پێشمەرگە بێ خەلک ناژی، چونکە نەرک و فرمانەکانی لە پێناوی خەلکیداوە بۆ ئاییندە پووناکی ئەو خۆی بەخت ئەکات بۆیە دوور لە خەلکی ژیان تامیکی ئەوتوی نییە، بە تاییبەتی پێشمەرگەو خەلکی لادی بوو بوونە جەکانە.

دوا خۆرو بان گەرمبوون روومان کردە کانی هەنجیر کە هیشتا ئاوەدانێ تیدا مایوو، زۆریان خزمەت کردین، دوا ماندوو دەرچوون بەرەو دووگان رۆشتین، سەردانی هەندێ ماله پێشمەرگەمان کرد. بە ئۆتۆمبیلە کە کاک مەلا ئەحمەدی کەلاری رۆشتینەو بۆ گەرمیان. شەو لە مائی باوکی کاک حەمەرەش لە کێچنە لامانداو لێخەوتین. بەیانییە کە چوینە هەزارکانی و

له مالى حاجى حەممەسالىخى خالىم تا ئىۋارە ماينەۋە ئىنجا بەرەۋ دەرەۋارى خواروۋ بۇ مالى خۇمان.

پۇۋى ۱۹۸۸/۱/۸ لە مالىۋە دانىشتىۋوۋىن سى فرۇكەى شەركەرى گەۋرەى دوۋىن ھاتنە ئاسمانى ناۋچەى سەنگاو لە دوو شوۋىندا زىرمەيان ھەستان. ھەزاركانى و ژالەى رەبات لە ناو رۇكىتەكانى فرۇكەكان و تەپوتۇزدا نوقم بوون. ئەمە يەكەمجارە لەم ناۋچەيەدا فرۇكەى گەۋرە بىتو خۇى خالى بىكاتەۋە. پىشتر ھەر كۆپتەر ھاتوۋەۋ لە دوورەۋە تۇپباران كراۋە، ئەمە خالىكى ۋەرچەرخانە لە بەكارھىنانى شىۋازى تر لە شەرى كوردستاندا. لە دىى ھەزار كانى ۲ ھاۋولالتى بىرىندار بوون و لە دىى ژالەى رەباتىش ۲ كەس بەناۋى جەمال و فرەادو پورە رەحمە شەھىد بوون . ئىمە بە پەلە گەيشتىنە شوۋىنى پروۋداۋەكەۋ بەشدارى ناشتنى شەھىدەكان وتىماركردنى بىرىندارەكانمان كردو كەس و كاريانمان بەسەر كىردەۋە. بەراستى خەلگىكى دل قايم بوون، ھەلۋىستىكى مەردانەيان ئەنۋاند سەرەراى ئەۋ زىانە گەۋرمىيە لىيان كەۋتبوۋ، بەۋپەرى ئازايەتتەيەۋە ئەمەيان بە مايەى سەربەرزى لە قەلەم ئەدا.

ھەر لەم رۇۋانەدا بوو ھىزىكى گەۋرەى تىپەكانى ۵۱ و ۵۹ بە پىى نەخشەيەكى داپىژراۋ شەۋى ۱۹۸۸/۱/۱۴-۱۲ پەلامارى ئوردوۋىگى قەلخانلوۋىيانداۋ لە ماۋمىيەكى كەمدا دەستيان بەسەردا گىرت، كوشتارىكى باشيان لە دوۋىن كردو زۇرىك لە ھىزەكەى پايانكردو دەستكەۋتىكى زۇرو زەۋەند كەۋتە دەستى پىشەمەرگە.

دوۋىن تواناى بەرگىرى كەم بوو بۈدەۋە، ھىزەكەى بىۋورە، ھەر كە بيان زانىبا پىشەمەرگە پەلامارىان ئەدا ھەۋلىيان ئەدا بى تەقە خۇيان دىرباز بىكەن، بۇيە ئەۋەندەى خۇيان ئەپاراست ئەۋەندە شەپيان ئەئەكرد. دەستۋەشاندىنى ھىزى پىشەمەرگە ئەۋەندە كاريگەر بوو لايەنىكى سايكۇلۇۋى سەلبى لاي چەكدارەكانى بەعس درووست كىردىۋو كەس نامادە نەبوو خۇى بۇ بەعس بە كۈشت بدات. جگە لەۋەى چەكداربوون چۈەكو سەربازىيان جاشىتى بەلگەى لايەنى مەبەدنىۋ بىروباۋەرو دىسۋى نەبوۋ، بەلكو زۇربەيان رۇۋگارو زەبرو

زەنگى دەسلەتتى دىكتاتورىيە ناچارى كىرىپتەن خۇيان بىخەتەر باۋەشى پۇتتەن.
خۇ ھەرقى جاشەكە بوو ھەر ھەلىقە خۇ دەۋلەتتە ئىشلىگەن پەيداكرىن
بوۋان يان خۇ دىزىنەۋە لەسەربازى ۋە نەچۋەن بۇ بەرھەكەنى شەرقى عىراق .
ئىران. بەلام پۇتتەن مەبەستەكانى خۇ ئىپكا ھەم كوردى بە كورد بە
كۈشت ئەدا، ھەم خەلىقكى زۆرى لە بىرى كوردىيەتى ۋە دۆلەتتى پۇتتەن بەس
دور ئەخستەۋە.

پۇتتەن ھەستەم بەۋە ئەكرە لەسەر ئەۋ پاسدارانە بانگ بىكرىم پۇتتەن
پۇتتى ۱۹۸۸/۱/۱۷ كاك نەۋشىروان بروۋسكەى بۇ كىردم بىدۋاكەۋتەن بىگەمە
سەركردىيەتى. خۇم كۆكرەۋە، پۇتتى دواتر لە مال دەرچۋەم، دىنا ساردو بەفرۋ
باران بوو، بۇ شەۋى دوۋەم كاتىرمىر اى شەۋ گەشتەمە حاجى ئاۋى بەرى
سوۋرداش ۋە بىيانييەكەى چوۋمە زىۋى. بەھۋى بەفرىارينەۋە پۇتتەن نەۋو بىچمە
دىۋى قىزلەر، گەپامەۋە شەۋ لە يالان قۇز مامەۋە. بەيانييەكەى لە دۆلى نادرەۋە
چوۋمە ھەنارانى سەروو، شەۋى ۲۰ - ۱۹۸۸/۱/۲۱ چوۋمە مالى كاك داراى حاجى
برايم لە چوخماخ ۋە شەۋى دواتر چوۋمە بارەگەى كاك غەرىب عەسكەرى لە
ھەلەدن.

پۇتتى ۱۹۸۸/۱/۲۲ گەشتەمە بارەگەى كاك نەۋشىروان لە بەرگەلۋ. كە
گەشتەمە لای د. مەحمۇد عوسمان لای بوو. زۆر ترسام بە تۈندى مامەلەم لەگەل
بىكاتو لەسەر كەمو كۈرى ئىرانييەكان بە گۇما بىتەۋە. بەلام بە ھىمەنى
مامەلەى لە گەلدا كىردم، دۋى سى كاتىرمىر دۋاى لىكرەم باسى مەسەلەكەى بۇ
بىكەم، شەكان چۈن پروۋىداۋو بى پىچ ۋە پەنا بۇم گىراپەۋە، ناشزانم كە بەھۋى
ئەۋ مەسەلەپەۋە ساردى كەۋتەۋە پەيۋەندى نىۋان ئىران ۋە پەكىتتى كە ئەۋان
دۋاى منيان كىردىۋو لە سەھز دادگەى بىكرىم، سەركردىيەتى ئەۋەيان
پەكرەدېۋەۋە. كاك نەۋشىروان بەۋۋوردى گۈۋى بۇ قەسەكانم راگىرتو
دۋاىۋۋوتى: لەگەل عىراقداۋوتۋىزمان ھەۋو تىكتاندا، پەيۋەندىمان لەگەل
ئىرانييەكاندا بەستۋە خەرىكەن ھەلىقەۋەشىنەۋە.

بۇ ماۋمەك لەۋ ناۋەدا مامەۋە ھەرچەندە ئەمەش ئەكەۋتە قالىبى
سزادانەۋە بەلام بە بى بىرپارو چۆرى سزادانەكەش دەستىشان نەكرابوۋ.

رۆزى ۱۹۸۸ / ۱/۲۸ ھىزىكى مەلۇمەندى سى پەلامارى سەرى پەشيانداو
چالاكىيەكى سەرگەوتوانەيان ئەنجامدا زىيانىكى زۆر لە دوژمن درا كە ۱۱۰۰
پارچە چەكى جۇراوچۇريان دەستكەوت. زىيانى ئىمەش شەھىد بوونى ۱۱
پىشمەرگە بوو، ئەم چالاكىيە دەنگىكى زۆرى دايەووە دوژمنى پاچلەكاند كە
لە شۆيىنىكى سەختدا دەست لەو ھىزەى دوژمن بوەشپىرىئو زىيانىكى مالى
فراوانى لىبدرى كە بە ملىۇنەھا دىنار تەقدىر ئەكرا.

پەيوەندىيەكانمان لەگەل ئىراندا ناسايى بوو. رۆزى ۱۹۸۸/۱/۲۰ بۆ
يەكەم جار لە مېژووى ئەو پەيوەندىيەى نېوان ئىران و شۇرشدا كۆپتەر لە
بەرگەئو نىشتەووە بارىك تەقەمەنى و كەرەستەى ترى داگرت و لەمسەرىشەووە
لەگەل خۆيدا برىندارو نەخۆشەكانمانى بۆ ئەودىو گواستەووە، ديارە ئەمە خالى
مەترسى بوو بۆ سەر حكومەتى عىراق و بە چاوى رەقەووە ئەيانروانىيە
نايىندەى ئەو پەيوەندىيەو مەترسىيەكانى بۆ سەر عىراق و تەشەنەكردى بۆ
زىاتر سەرئىشە درووستكردن و فراوانكردى ناوچەكانى ژىر دەسلەتى ھىزى
پىشمەرگە و دوورخستەنەووە دەسلەتى دوژمن و كەمتر كرىنەووەى خالى
زالبوونى بەسەر كوردستاندا.

رۆزى ۱۹۸۸/۲/۱۵ كاك نەوشىروان بانگى كردم و ووتى: ئىتر تۆ سەرتىپ
نيت و ئەشتوانى برۆيتەووە. لە راستىدا ئەم برپارەم زۆر پىنناخۆش بوو وەكو
كارەبا بىگرى و ابوو، ھەرچەندە پىشتر چاومروانى ئەم سزايەم ئەكرد. ئىتر ھىچەم
پىنەووتراو ئەبى گۆپرايەلى برپارەكانى سەرەووە بىن. خۆم پىچايەووە و كەوتە
رئ، ئىوارەكەى گەيشتمە سەرد لە نرىكى چەمى رىزان و لە جادەى كلاًشكەرەنەووە
پەرىمەووە وەخت بوو لە ئاوەكەى ئەللاىى بخنكىم. چوومە ئالىبزاو و لەوێووە
چوومە مېولئ و سەرىكى بارەگای تىپەدا، ئىنجا سەرىكى ھۆمەر ئامانم داو
رۆزى ۱۹۸۸/۲/۱۷ گەيشتمە مائەووە لە دەرەوارى خواروو.

ھەر لەم مانگەدا دوژمن ھىزىكى زۆرى كۆكرىدبوو. بە پىى ئەو
زانبارىيانەى گەيشتبوون مەبەستى پەلاماردانى بارەگاكانى سەركرديەتى
ھەبوو. سەركرديەتپىش پىش وەخت ئاگادارى ئەو ھەلۆپستەى دوژمن بوو،
بۆيە ئاگادارى ھەموو مەلۇمەندەكان گرايەووە ھىزەكان كۆكرانەووە و شۆيە

ديارەنەلای
ئەوچۆرت
قەدرانە
پناھەولانە
سەسۆلەن
لە ناخۆ
پىن لە
قەدرتدا
زىيانى
ناخۆش
پىن لە پىرپىرتى
سەر

گرنگه‌كان هاي‌مكران. هەر چه‌نده زۆربه‌ى هه‌يزه سه‌ره‌كهييه شه‌ره‌كه‌ره‌كان له ده‌وره‌به‌رى سه‌ره‌كه‌دايه‌تى دانرايوون.

پۆزى ١٩٨٨/٢/٢١ هه‌يشى دوژمن بۆ سه‌ر دۆلى جافه‌تى به‌ خه‌ستى ده‌ستى پي‌كرد. له هه‌موو قۆله‌كانه‌وه په‌لاماردان هه‌بوو. هه‌يزى پيشمه‌رگه خۆى ته‌ييار كردبوو بۆ ڤووبه‌ڤوو بوونه‌وه. ليره‌شدا نمونه‌ى نازايه‌تى و به‌رگري بى‌وئنه‌يان له خاكى كوردستان و بوونى ميلله‌ته‌كه‌يان ئه‌نه‌خشاند. شه‌ره‌كه ئه‌مه‌نده چرۆ توندو تيز بوو كه كه‌س برواناكات مه‌گه‌ر له به‌ره‌مكاني شه‌رى به‌سه‌ره و خوارووى عيرافدا كرابى به‌ جياوازى ئه‌و شه‌ره له نيوان دوو ده‌وله‌تى زله‌يزى عه‌سكه‌رى و خاوه‌ن ته‌كنۆلۆژياى هاوچه‌رخ ئه‌م شه‌ره‌يش له نيوان ده‌وله‌تيكى خاوه‌ن ده‌سه‌لاتى بى‌ پايانى سه‌ربازى و چه‌كسازى نوێ له‌گه‌ڵ هه‌يزى پيشمه‌رگه‌ى ته‌نيا چه‌كدار به‌ بېروباوه‌ڤى خۆبه‌ختکردن له پېناوى نازادى و ڤزگاري‌دا. شه‌رى دوو هه‌يزى نابه‌رامبه‌ر له هه‌موو ڤووبه‌كه‌وه، كه‌چى ته‌رازووى سه‌ره‌كه‌وته‌نه‌كان به‌لاى پيشمه‌رگه‌دا دايه‌شه‌كاند، ئه‌گه‌ر په‌ناى نه‌به‌ردبايه به‌ر چه‌كى قه‌ده‌غه‌كراوى نيو‌ده‌وله‌تى. پيشمه‌رگه به‌و په‌ڤى خۆڤاگرييه‌وه دريغى نه‌ئه‌كردو هه‌موو حيساباته‌كاني دوژمنيان تيكه‌شه‌كاند، زيانه‌كاني ئه‌وه‌نده زۆر بوون له كوژراو و بريندار له ژماره نه‌ئه‌هات. هه‌يزه‌كاني دوژمن خۆى ئه‌دا له ده‌يان ليو‌ى سه‌ربازى به‌ تانك و زړپيۆش و تۆپخانه و ئالياتى زۆر و كۆپته‌رو فېرۆكه‌ى جه‌نگى و سه‌دان فه‌وجى جاشى سووك به‌ سه‌ره‌په‌رشتى ليو‌ا ڤوگن سووتان هاشم.

هەر له كاتى ئه‌م شه‌ره‌پانه‌دا خودى سه‌دام پۆزى ١٩٨٨/٢/١٢ سه‌ردانى سه‌ليمانى كردو له نزيكه‌وه چاوڤي‌رى شه‌ره‌كه‌ى ئه‌كرد.

دوژمن به هه‌موو جوړه چه‌كيكى سووك و قورس سه‌نگه‌ره‌كاني ئه‌كولاند، كۆپته‌رو فېرۆكه بى‌ووچان بارانى ئاسن و ئاگرى دائه‌كرد خواره‌وه، هەر كه ئه‌شكاوه‌كو كارىكى ئاسايى كيميائى به‌كارئه‌هه‌ينا، نه‌ك هەر بۆ كوشتنى پيشمه‌رگه به‌ئكو خه‌ئگيش كه پيشتريش له زۆر ناوچه و ديها‌تدا ئه‌م دمه‌رانه خه‌ته‌رناكه‌ى له ڤيگه‌ى فېرۆكه‌و تۆپبارانه‌وه فېرۆ ئه‌دا بى‌ ئه‌وه‌ى هه‌ست به

تۆزقائلىك ويژدان بىكات. گرنگ ويژدان نىيە، بەلكو ئەو بەرنامەى سىپىنەۋەى
ئاسەۋارى نەتەۋەىيەكى لەسەر نەخشەى بووندا بە دەستەۋە بوو، ھەرچى لە
توانايدا ھەبى ئەيگىرتە بەر. ئەى كى ھەيە رېگىرى بىكات...؟

ھېرشەكان تا ئەھات توند ئەبوون، شەۋو رۆژ نەبوو تۆزىك پىشۋى تىدا
بدرى. مەسەلەى بەرگىرى كردن و مانەۋە لە سەنگەردا شتىكى ئاساىى نەبوو،
دىارە ناشكرى ئىمەۋەكو ھىزىكى كەمىنەى شىۋە پارتىزان لەگەل دۆژمندا
خۇمان بەرۋارد بىكەين و ھەر سوور بىن لەسەر ئەو رۋوبەروو بوونەۋەىيە كە
لە توانادا نەبوو، كە لە بنەپەندا ھەئىزاردنى شىۋەى شەرى سەنگەر و رۋوبەروو
بوونەۋە كارىكى قورسو جۆرىك خۇ بەكۈشتدانى بىھۋودە بوو. كە بە راي من
ھەئەيەكى سەربازى بوو ئىمە پەپرەومان كىردو گويمان نەئەدايە ئەۋەى
رۆزىك دىت نەتۋارىت بەرگەى ئەۋە بگىرىن، بەلكو باشترىن رېگا
بۆۋەپرەسكردنى دۆژمن و ھەراسان كردنى.. بىلاۋە پىكردنى ھىزى پىشمەرگەبوو
لە قوۋلاىى دەسلەتلى دۆژمندا رامائىنى بوو. كە شەپەكە لە سنوورى خۇى
تىپەرى، سەركىردايەتىۋاى بە چاكرانى كە ناۋچەكە چۆل بىكرى و بارەگاكان
بەرەو سۈنى و قاسمە رەش و زەللى بگۈزەنەۋە.

رۆزى ۱۹۸۸/۴/۱۸ مەكتەبى سىاسى لە رېگەى ئىزگەى دەنگى گەلى
كوردستانەۋە بەيانيكى بىلاۋەكردەۋە لە بابەت چۆلكردى ناۋچەكانى
سەركىردايەتى لە دۆلى جافايەتى و كشانەۋەى ھىزەكانمان بۆ دۋاۋەتر. لەم
بەيانەدا بەم جۆرە زىانەكانى دۆژمن باسكراۋە:

- كۆژرانى زىاتر لە ۸۰۰۰ لە پىاۋەكانى رۆژىم كە ۴۰۰ يان ئەفسەرەو دەيان
فەرماندەى فەۋج و سىرپەيە.
- بە دىلگىرتنى ۱۵۰ كەس لە جاش و سەرباز.
- بىرىنداركردى ۱۰۰۰۰ كەس زىاتر لە ھىزەكانى رۆژىم.

ھەرۋەھا تىكشكاندى دەيان تانك و زىپېۋش و خستە خوارەۋەى دۋو
كۆپتەر و ددەستكەۋىتىش سەدان پارچە چەكى سووك و ناۋەنجى بوو. لاي
خۇشمانەۋە ۷۵ شەھىد و ۴۵۰ بىرىندار كە زۆريان بە ھۆى بۆردومانى
كىمىيائىيەۋە بوو.

ئەم بېرىارە كاريگەرلىتى خۇي لەسەر ھىزى پېشمەرگە و خەلگى
 كوردستان ھەبوو، كەس بىرى بۇ ئەو ئەنچوو ھەنگاوى وابىرى، جگە لەو
 زەنگى ترس بوو بۇ پەلاماردان داگىر كوردنەوئى ناوچەكانى تىرىش. بەلام
 پېشمەرگە گيانفیدايانە لە مەيدانى خۇبەختكردنە ھەئەسووران، بىريان لە
 ھىچ شتەك ئەنەكرەو، تەنیا لە روو بە روو بوونەوئى دوژمن. پوژى دەیان
 ھىرشیان تىكئەشكاند، بە سەدانیان لە چەكدارەكانى ھىزى داگىر كەر ئەكۆشت،
 لە بەرگىيەكى بىوئەدا گيانى بەرزى ھەندى پېشمەرگە ئەگەشتەنە
 بەھەشتى سەرورەرى.

سەر لەئىوارەرى پوژى ۱۹۸۸/۲/۲۶ لە شەپكى سەخت و تووشدا لە پشت
 گەرە دىي دۆلى گاپيئون پ.م بورھان نورى ئەكبەر شەھىد ئەبى، يەككە لە
 ھاوړپكانى تەرمەكەى ئەداتە كۆلیدا بۇ پشتى شەپكەكە، دوايى دەست ئەكاتە
 باخەلئا تاكو شتەكانى وەكو يادگار لاى خۇي ھەئبگرى. شەھىد ھىچى پېنابى،
 جگە لە چەند تالەفژىكى دەزگىرەكەى كە ھەموو جارێك لە گەل ھەفائەكانیدا
 بە قوولئى ئەچوو و ناو باسى دنياى خۆشەويستىيەو و ئاواتى ئەو بوو دواى
 پزگاربوون لە چنگ داگىر كەر ئەویش بە جىھانى خەونەكانى خۇي شاد بىت.

ئەم ھىرشانەى دوژمن بۇ سەر بارەگاكانى سەرگردايەتى لە ژىر ناوى
 ئەنفالى يەكدا كرا، كە ئەنفال ووشەيەكى عەرەبىيە و يەككە لە نايەتەكانى
 قورئان و واتاى دەستكەوت لە شەردا ئەدات. بەعسىش ئەمەى قۆستەو بۇ
 ئەوئى ھەموو شتەكى كورد بۇ سوپاى داگىر كەر حەلال و دەستكەوت بىت،
 كەئەمەش برىتبيە لە جىنۇسايدى كورد.

لە گەرمەى ئەو شەپانەى سەرگردايەتیدا بۇ كەمكردەوئى گوشارى
 شەپكە ئىران ھىزىكى گەورەى گرد كوردەو بە ھاوکارى ھىزەكانى
 ئۆپۆزسيونى عىراقى و كوردستان بۇ پەلاماردانى ھەئەبجە و ناوچەى شارەزوور،
 بەلام ئىران لە دواساتدا دەستى لەو بەرنامەيە ھەئگرت و پەشیمان بوو، بۇيە
 يەكئىتى بە ھاوکارى ھىزەكانى پارتى و سۆسيالىست و بزوتنەو و ھەندىك
 ھىزى بەدر پوژى ۱۹۸۸/۲/۱۴ پەلامارى ناو شارۆچكەى ھەئەبجەيان داو لە گەل

گەرمەى ئەو
 شەپانەى
 سەرگردايەتى
 بەدر پوژى

یه کهم ههنگای پهلامارداندا هه موو شوینه کان له دوژمن پاککرایه وه وجیگا
حه ساسه کان کهوتنه دهست پيشمه رگه، ههروهه پيشره وی بۆ ناوچه کانی تری
شاره و وریش کرا به تایبه تی بۆ بیاره و خورمال و تا نزیك سهد سادق پاکسازی
کرا.

رژیمی به عس ئهم شکسته ی به گه وره هاته پیش چاو له بهر نه وه ی
هیزه کانی له سه رکردایه تی یه کیتیدا خر کردبو وه وه جه نجالئ هیرشه کانی
نه وی بوو بۆیه نهینه توانی هیرشی زه مینی فراوان بۆ سه ر ناوچه ی
شاره و ورو هه له بجه نه نجام بدات. نه گه ر چی جه ند دژه هیرشی کی کرد. به لام
سه رکه و توو نه بوو، کار له کار ترازابوو. زیانیکی بی پایانی لیکه وتو سوپاکه ی
تیاجوو. به هه زاران کوژراو و دیلی هه بوو. جبه خانه یه کی فراوانی تیاجوو،
جگه له وه ناوچه یه کی به ریلاویشی له به رهی شه ردا به رامبه ر به ئیران له
ده ستدا. که مه ترسی بۆ سه ر شاری سلیمانی هه بوو، ههروهه ههنگاو یکیش بوو
بۆ زیاتر نزیکبوونه وه له چاله نه وتیه کانی که رکوک.

بۆیه وه کو پیشه ی هه میشه یی بۆ تۆله سه ندنه وه ی هه ر شکستیکی له
به ره کانی شه ردا که ژاوه ی رقو کینه ی عه رمه بیانه ی خسته ری.

له رۆژی ۱۶/۳/۱۹۸۸ داو له کاتژمیر ۱۱ر۲۵ دا چه په لترین تاوانی له
میژووی ره شی فه رمانه ر ه وایه تیدا نه نجامدا که له چه ند چرکه یه کدا له ریگه ی
دیمان فرۆکه ی جه نگیه وه به بۆمبی ژاراوی که هه ندی به سه د ته ن کیمیا یی
نه یقه بیلین، گیانی پینچ هه زار مرۆفی بی تاوانی له تابلوی ژیان هه لپرووکاند.
چه ند هه زاری تریشی تووشی ئیفلجی و کویری و گیروگه واری کرد، خه لکه که ی
به گشتی دهر به دهر و ئاواره ی سه ر سنووره کان و ناو ئیران کرد.

هه ر له گه ل گرتنی هه له بجه و لیدانی کیمیا ییدا ئیران پۆلی بالای بینی
بۆ پسواکردنی رژیمی عیراق به ناردنی تیمه کانی راگه یاندنی خوی و پښه گه دان
به گه یشتنی میدیاکانی جیهان له رۆژنامه نووس و که ناله کانی ته له فریۆن بۆ
شوینی کاره ساته که که وینه ی ته له فریۆنی و فۆتوگرافیان گرتو هه واله که یان
به زیندوویی گواسته وه و بلاو کرده وه که ویزدانی مرۆفایه تی و رای گشتی
جیهانی هه ژاند.

بەم جۈرە ھەلەبجە بە ھۆى ئەم كارەساتە دلتەزىنەو لە پىگەى
 بەكارھىتانی چەكى قەدەغەكراوى كىمىيائىيەو چووە ناو مېزوووەو.
 كارەساتەكە زۆر گەورە بوو، مەگەر كارەساتى وا لە ھېرۆشىماو ناكازاكى دا
 پوويدا بىت. ئەكرى ناوى كارەساتى تراژىدى سەردەمى لىبىرى، بە جۆرىك زۆر
 ناومەندى جىھانى پىشنىيارى ئەومىيان كىرد رۆزى ۲/۱۶ ى بۆردومانى كىمىيائى
 ھەلەبجە بكىتە رۆزى جىھانى بۆ قەدەغەكردنى چەكى كىمىيائى و
 سەدامىش وەكو تاوانبارى جەنگ بدىتە دادگای نىودەوئەتى. ھەلەبجە برىنىكى
 قوئى كىردە گىانى گەلەكەمان كە تا ھەتا ھەتايە شوینەوارەكەى سارىژ
 نابىتەو، ئەم كارەساتە بە جۆرىك بوو بوو وىردى سەر زمانان كەس نەبوو
 خۆى لە بەردەم گەورمىي ئەم پووداوە دلتەزىنەدا رابگرى، ھەر كەسىك وىنەى
 خەلكە پىكراوەكەى ئەبىنى بە خور فرمىك لە جاوانى ئەبارى و ھەستى بە
 ھوولنى نازارەكان ئەكرد كە گەلىك ناوا لە توونى مەرگىكى ناوادەدا
 ئەتوینرىتەو. لە راستىدا ئەم دەنگدانەو ھەى كارەساتى كىمىيارانى ھەلەبجە
 لە لایەكەو بەو ھۆى نابووتكردنى رۆزى مرقوڤكوژى بەسو لە لایەكى
 تىشەو بەو ھۆى ناساندنى مەسەلەى كورد بە ھەموو جىھان.

رۆژنامە نەما، حىزب و پىكخراوى دىموكراتىخواز و مرقوڤدۆست نەما،
 پىاوى گەورەو پەرلەمانتارىست نەما دەروونى نەجۆشى، ھەناوى
 ھەلەبجەقچى و لە ناخەو تەعبىر لە نازەزايىيەكانى خۆى نەكات بەرامبەر
 دىندەبى بەسو. ھەتاكو لە ئاستى رىكخراوە جىھانىيەكان و دەوئەتانىشدا
 كۆنفراس لەسەر بەكارھىتانی چەكى كىمىيائى و مەسەلەى قەلاچۆكردن و
 جىنۆسایدى كورد بەسترا. خافىر پىرى دىكوپلار سكرتېرى گشتى
 نەتەو ھەگرتووەكان بەياننامە ھەكى رەسمى بلاو كىردەو تىايدا رۆزى
 عىراقى لە بۆمبارانكردنى كىمىيائى ھەلەبجەدا تاوانبار كىرد. لىردە جىھان بوو
 بوو دوو بەشەو: رۆژناوا بۆ ھەر مەبەستىك بى داكوپىيان لە دۆ جىنۆساید
 كىرد، رۆژەلاتىش بە كامبى كۆمۇنىستىشەو كپو بىدەنگ لە ئاست
 گەورەترىن تراژىدىاى سەددى بىستەم. بۆ..؟

پرسىيارىكە لە دەولەت و رېڭخراو و حىزبە دەسەلاتدارەكانى جيهانى سۆسيالىستى و عەربى و ئىسلامى ئەكرى. رۇڭمە عەربىيەكان خۇيان پالېستى رۇڭمى سەدام بوون گوايە بۇ پاراستنى سنورى رۇڭھەلاتى عەربى بەرامبەر بە مەترسى ئىسلامى شىعى ئىران، رۇڭمە سۆسيالىستەكانىش بە يەكۈتى سۇڭىتى جارانىشەو خۇيان دەستيان لە كۆمەك و ھاوكارى عىراقدا بوو، ئىتر چۇن بە دەنگ دىن و دۇى رادەوہستىن بە قوربانى ئەو كارەساتە تۇڭىنەپەش بىت، كە كوردستان گرايە ئەزمونگە تافىكردنەوہى چەكى كىمىيى. بەعسىش لەم كارەيدا بىرى لە ئايىندە نەكرەوہ كە لە ناستى جيهانىدا چۇن دۇى ئەوہستى بە تايبەتى ئەوہولەت و لايەنانەى كە خۇيان يارمەتيان داوہ و ئەزانى ئەنجامەكەى بە خراپ بۇ خۇيان ئەگەرپتەوہو مەترسى لەسەريان زۇرتى ئەبىت وگرنگىشى لەوہدايە وولاتىكى وەكو عىراق بىتتە خاومنى ئەم جۇرە چەكە كە ئەبىتە مايەى ھەرەشەيەكى توند بۇ پىگەكانى دەسەلاتى رۇڭناوا لە ناوچەكەدا بە تايبەتى ئىسرائىل كە ئەمەش بە ئاسانى قىوول ناكى. وەنەبى ئەمە يەكەم بەكارهينانى چەكى كىمىيى بى دۇى گەلى كورد بەلكو پىشتىش لە سالى ۱۹۸۷ زنجىرە ھىرشىكى ترى كىمىيى لە لايەن رۇڭمى بەعسەوہ بە بىپارى سەدام حسىن بەرامبەر بە خەلكى بىتاوانى كوردستان ئەنجامدراوہوہك:

- بۇردومانكردى دىھاتەكانى دۇلى جافەتى.

- بۇردومانكردى دىھاتەكانى دۇلى باليسان.

- بۇردومانكردى دىھاتەكانى دۇلە رەقە.

- بۇردومانكردى دىھاتەكانى بالەكايەتى.

- بۇردومانكردى دىھاتەكانى ناوچەى بادىنان.

بەلام رۇڭمىكى دىكتاتورى و شۇڭىنى عەربى وەكو بەعس ھىچ جۇرە راو بۇجونيڭ لە ھىچ ئاستىكدا كارى تىناكات ووازى پىناھىنى، ھەر بۇيەشە لەسەر نەخشە دىزىوہ مروڭ گوزىيەكەى بەردەوام بوو، ئەو پىگەى سەرگەوتنى لە شەرەكانى سەرگردايەتيدا ھەلىدابوو، ئەيوست بەو سەرمەستىيەوہ درىزەى پىيداو لەسەرگىشىيەكى سەربازىدا تۇلەى لە دەستدانى ھەلەبجە وشارموزور

بکاتوهه هەر نهی پشینهیهکی بهرگری له ناوچهی قهره داخدا درووست بکات تاکو خواروو تری له دهست نهچ گهر ئیران نیازیکی وای له خهیاڵدا بیّت. رژیّم لهو هیّرشه ئاسمانیهیدا بۆ سهر ههلهبجه سهر له بهیانیهکەى به بۆمبى ناپاڵم و نیّوارهکەشى گازه جۆراوجۆرهکانى خهردهل، فۆسجین، سیانیدی به کار هیّنا. نهو گازانهی وهکو باس نهکریّ دهولتهى ئهلمانیا دهستی له درووستکردنیدا ههیهو به رژیّمی عیراقی فرۆشتوه که له یاسای نیّودهولتهیدا قهدهغه کراون.

له رۆژی ۱۹/۳/۱۹۸۸ سهرکردایهتى هیّزه چهکدارهکانى رژیّمی عیراقیش لای خوێهوه بهیانیکى بلاوکردوه له سهر داگیرکردنى بارهگاكانى یهکیتی نیشتمانى کوردستان له دۆلى جافهتیدا.

بۆیه له رۆژی ۲۲/۳/۱۹۸۸ له ژێر ناوی ئهنفالی دوو دا پهلامارى سنوورهکانى مهلبهندى یهکى دا له قهره داخدا له چهند قۆلیکهوه به هیّزیکى زۆرو جۆرهها چهکى قورس. ههر چهند هیّزى پێشمهگه به ژماره کهم بوون و زۆربهى زۆریان له شهپههکانى سهرکردایهتى وهلهبجهدا بوون، بۆیه نهو پهلاماره بهو قهباره قهبهیه به ناسانى بهربهست نهئەکرا. ئەگەرچی ههندى هیّزى لایهنهکانیش لهو ناوچهیهدا بوون بهلام لهئاستى بهرگری ئیجابیدا نهبوون. هیّزهکانى دوژمن کولله ناسا هیّرشیان ئههیّنا، تهپرووشکیان نهسووتاند، خهلکى بیّدیفاعى دیّهاتهکانیان ئهتاراندا به دهستى پووتى تهنیا ههر فریای خۆ دهرباز بوونیان بوو. دیّهاتهکانیان ئهسوتینراو شهکهکانیان به تالان ئهبردن. نهک ههر ئهمه بهلکو نیّوارهى ۲۳-۲۴/۳/۱۹۸۸ له کاتى نان خواردندا خهلاتیکى تری عهقلهقیانه ههوالهى دى سیّوسینانى خنجیلانه کرا که تازه تارای بوکینى بههارى بۆشیبوو له پهنا کهزى کهلۆمش و قهلاقیمهزدا به دیده نهرمه نماناکهکانیهوه ئهپروانیه لوتکه سهرکهشهکەى زمردهى سهربهرز. له پهر خهنگهکەى راجهلهکین و نوقمى دهریای دووکهلى ژارای سۆسیالیستیانهى بهعسى داگیرکەر بوون. وا دیسانهوه کیمیاییهه و دهبان لاشهى بهستهزمان خپ له باوهشى مههرگی ناکامدا ئهنوون، دهبان بریندارى شهلو

سەقەت لال و پال ئەكەون، ئەومەتا دوڭنى نىزىك لە ھەلەبجەى خومخانەى
كىمىيايدا ھەزارھا بوونە قورىانى ئەم چەكە بە كۆمەلكوزەو دواترىش
سىۋسىنان و دوكان و دۆلى قەرمەداخىش ئەبنە ھاودەردى ئەوان. تۆ بىللى كورد
قېران بىت..؟

شەر بە خەستى لە دىۋى شارەزور بۆ سەر شاخى سۆلەو خەنجەرە
دەستىپىكرد. پىشمەرگەكانى (ى.ن.ك) و سۆسىالىست بەرگرى باشيانكرد، بەلام
بزووتنەو ەى ئىسلامى بارەگاپەكيان لەو ناۋە بوو چۆلىانكرد و تەقاندیانەو ەو
بەرەو گەرميان رايانكرد بىئەو ەى يەك تەقە بكەن و لە گەرميانىشەو ەو بەرەو
سەرەو ەو رۆشتن. لە بورجەكەو ەو بەسەر شاخدا پەلاماردرا، لە جادەى سەرەكى
قەرمەداخىشەو ەو ەىزى دوزمەن ئەھات، لەبەرى بازىانىشەو ەو سوپاى تەتەرستان
ئەكشان. لە قوڭى دەرەندىخان دىۋى دەرەدۆڭ بەرەو شاخى زەردە پەلاماردرا.
شەر بە گەرمى كەوتە دەشتى وارماوا. برادەرانى خشە چالاكانە لىيان ھاتنە
دەست. لە سەر شاخى زەردەش شەرە دەستەو يەخە بە خەستى دەستىپىكرد.
لە يەكەم پەلاماردا ل ووتيان شكا، چوار پىشمەرگەى تىپى ۵۲ ى شىروانە
شەھىد بوون. ەىزى پىشمەرگە لە چاۋ ەى دوزمندا سەد قات كەمتر بوو، بەلكو
ئەو ەى كۆبوو بوو ەىزى ئەملاو ئەولابوو.

رۆژى ۱۹۸۸/۲/۲۴ برووسكەيەكەم بۆ كاك عومەر فەتاح كرد ئەگەرچى
تەجمىدىشم نامادەم بۆ ھەر شوڭىنىكەم بنىڭرى. كاك عومەر داۋاى كرد بچمە
شەرەكەى لاى زەردە، لەگەل دەستەكەمدا كە شەش كەس بوون چوومە ئەوڭ و
لەگەل برادەراندا مامەو ە. لە رڭگەى بەرگەل بۆسەيەكەمان دانا نەبا دوزمەن
دزەبكات و بگاتە بارەگاي دواو ەمان لە چرچەقەلا. ھەر بەو جۆرە بوو جاشەكان
ەىرشىڭيان كردو لەگەل مام سالەح و ەلى شەھىد مەمەدو شاھۇ دا
لىماندان و بەسەر شۆڭرى گەرانەو ە. لەسەر شاخى زەردە شەر زۆر توند بوو،
سەنگەرى باش لىدرا بوو، ەىزىكى تىپى ۵۱ ەى گەرميان گەشتنە ئەوڭ و بەوپەرەى
كيانبازىيەو ەو بەرگرىيان كرد، ھەرچى ەىرش بوو تىكئەشكىنرا، دوزمەن
كوژراۋى زۆرى ئەداو كەلاكيان لىبەجىئەماو لە ەىرشى دواتردا ئەيان بىردنەو ە.

خومخانە
نىزىك
دە
شەكەت
لە
پال
ئەكەون

هەر وەھا کۆمەڵیک لە عەرەبە ئیسلامییەکان (ئەنجومەنی باڵای شۆرشى ئیسلامى لە عێراق) ھاتن بۆ یارمەتیمان و یەکیکیان ئی شەھید بوو .

رۆژی ۲۰/۲/۱۹۸۸ کاک عومەر فەتاح برووسکە یەکی کرد لەگەڵ م.عەلیدا شەست و وولاخ پەیدا بکەین بۆ گواستنەوادی کەلوپەلەکانی مەلەبەند. ئێمەش دابەزین بۆ جێبەجێ کردنی ئەو کارە، ھەرچی خەلکی دێھاتەکان بوو چۆلیان کردبوو، لە ترسی بۆردوومانى فرۆکە و کۆپتەر و توپباران و وولاخ دەست ئەنەکەوت لە بانیمۆرد و دەلامى برووسکە کە مان دایەو کە ھیچ پەیدا نابێ . مەلەبەند لەبەر ئالۆزی دۆخەکە بریارى چۆلکردنی بارەگاکیان دابوو .

عەسرى رۆژی ۲۱/۲/۱۹۸۸ ھەموو پێشمەرگەى دیوى قەرەداخ ھەموو لایەنەکان ئاواى دیوى گەرمیان بوون . لەو کاتانەى کە پێشمەرگە گەشتبوونە بنارى دینی داربەر و دوو فرۆکەى جەنگى ھاتنە ئاسمانى دینی بانى مۆرد کە ھەم بارەگای تیپی ۵۱ لیبوو، ھەم بارەگایەکی بچووکی جەماعەتەکەى عەبدولکەریم قاسم { حركه العلمی قراگین العراقیین } یشی لیبوو . یەك دوو جار سووپانەو، ئینجا خۆیان شۆڕ کردەو دوو چەپکە گولێ دەشتی بەھاری بەعسیانەیان فریدایە گولدانى دلی دیکەو کە ئەو چەپکە گولانەش بریتی بوون لە بۆمبى چارەکە تەنى و ھیشوویى لە ھەمان کاتدا دێھاتەکانى داربەر و، قەلگە، ژالە و رەباتیش کەوتنە بەر ئەم پەلامارە ئاسمانییەو بە ھەموویان ۸ - ۱۲ بۆمبیان بەرکەوت . بەلام خۆشەختانە زیانیان پیوە نەبوو . لەو کاتەشدا ھیزیکی جاش لە رینگەى سەنگاوووە بیوستان بە ئوتۆمبیل یەكسەرى ویستیان خۆیان بگەینەنە دینی کێلەبەرزە، بەلام ئێمە پێشتر کاک کەریم چاوپرەش و مەفرەزە یەكمان ناردبوو سەر رینگەى قەلگە . کێلەبەرزە . ھەزار کانى بۆ یەرگرێکردن تاكو ھیزەکەى مەلەبەند ئەگەن . برادەرمان لە نزیکەو لیبان ھاتنە دەست و زۆر بە پەلەپرۆزى فریای خۆ دەربازبوون کەوتن تاكو سەنگاو نەوستانەو لە شەڕیکی ئەو قۆلەدا کادری ناوچەکە کە حاکم قادر ھەمە سالت شەھید بوو .

من و م.عەلى و ھەمەى مالیە لە پشتى دینی قەلگەو لە چاوپروانى ھیزەکەى مەلەبەندا بووین، یەكەم کەسیك لەو ھیزە کە گەشتە لامان کاک

نازادی سه‌گرمه بوو که زوړ نارازی بوو له هاتنی هیږه‌که‌یان بو سنووری
 گهرمیانو پټی باشتړ بوو که له سنووری تپیی سه‌گرمه‌وه به‌رهو چه‌می رپژان
 به‌رپنه‌وه. تا رادمیه‌کیش له‌سهر هه‌ق بوو، چونکه مه‌ودای شه‌رکه به‌رهو نه‌وه
 نه‌چوو که نه‌بی هه‌موو شوپنیک له هیږه‌کان چو‌لبکریت. له کاتی‌کدا
 دی‌هاته‌کانی دیوی بازیان و هه‌رده‌اخ و گهرمیانیش چو‌ل بوو‌بوو. ئینجا کاک
 عوم‌هرو برادرانی تریش گه‌یشت‌نو هیږه‌که‌مان بو شه‌و گه‌یانده دره‌واری
 خوارووو تیله‌کو. هه‌موومان هر چاوم‌روانی نه‌و هیږه گه‌وره‌یه‌ی تپیه‌کانی
 مه‌ل‌به‌ندی یه‌ک بووین که له دوی ته‌واوبوونی شه‌رکه‌کانی سه‌رکر‌دایه‌تی به
 بناری هه‌ندیلو به سنووری مه‌ل‌به‌ندی سی‌دا که‌وت‌بوونه ری به‌رهو گهرمیانو
 شه‌وو ر‌وژ ب‌یووچان ر‌پیان نه‌کرد. هه‌روه‌ا دوژمنیش له هه‌موو هو‌لیکی
 گهرمیان‌ه‌وه هیږی زوری به پاپ‌شتی تانک و توپی دوور‌هاو‌یژ گرد کرد‌بووه‌و
 خو‌ی سازنه‌دا بو هیږش‌کردن. هر نه‌و ئیوارمیه‌ی هیږه‌کانی مه‌ل‌به‌ند گه‌یشت‌نه
 دیوی گهرمیان پ‌یش‌مه‌رگه‌کانی شاخی زمرده شکان و کشانه‌وه ناو دی‌ی
 زمرده‌لیکاو.

پۆۆۆ ١٩٨٨/٤/١ نەنڤای دووی سنوری ڤه‌رمداخ - شارمژوور کۆتایی هات و پۆۆۆ دواتر رۆژی به‌عس به‌لاغی سه‌ربازی تایبه‌تی به‌ داگیرکردنی ناوچه‌ی نەنڤای دوو دهرکرد.

رۆژی ۱۹۸۸/۴/۲ لەگەڵ گاک عومەر فەتاح دا چووینە لای برادەرانی
 پارتی لە دبی مەسویی مامران بۆ بەشداریکردنی هیژەکانیان لەبەرەگانی
 شەڕدا. لەوێ قادر قادرو ئازاد قەرەداغی و هەندێ کادیری پارتیمان بینی ..
 لەبارەی بەرگری کردن و بەشداری کردنی هیژەکانمان پێککەوتین بەلام لەدوای
 رۆشتنمان ئەو مەسەلەیەیان ھەرامۆش کردو ناوچەکەشیان بەجێھێشت بۆ
 ئەوێ بەرگری بکەن ، تەنانت ئێمەشیان ئاگادار نەکردەو .. بۆمیژوو ئەئیم
 قادر قادر لێرداوورە تێداوو، ھەلۆستێکی ھەبوو ، کەچی ئەوانی تریان

مجلس علمیه
اسلامیہ
دبیرہ

پهنگی مردوویان ئی نیشتبوو ، بروایان به رووبهروو بوونهوه لهگهڵ دووژمندا نهبوو .

پۆژی ۱۹۸۸/۴/۲ هه‌موو هیژده‌کانی سه‌ره‌وه گه‌یشتنه‌وه، سه‌ره‌تا تیپی ۵۲ و ئینجا تیپی ۵۱ و دواتریش برادرانی مه‌ئبه‌ندو تیه‌ه‌کانی تر.

له‌گه‌ڵ کاک ئازادی سه‌گرمه‌دا چووینه لای کاک عومه‌رو پیمانووت نه‌چینه سه‌ردانی هه‌ڤالان قادری حاجی عه‌لی و شیخ جه‌عه‌ره‌و ئاوات قاره‌مانی. رازی بوو. له‌ دهره‌واره‌وه به‌ره‌و کویک رۆیشتین، شه‌و له‌وئ ماینه‌وه، پۆژی دواتر چووینه زستانه‌، و مزعه‌که‌ شپ‌ بوو، خه‌لکه‌که‌ له‌ دله‌راوکه‌دا بوون. مائیان ئه‌شارده‌وه. دئیان به‌جئ ئه‌هیشت، له‌وێوه چووینه ته‌په‌عارهب. له‌ رینگا تووشی ژنیکی ناسیاو بوومووتی: مه‌حمود یه‌زی رائه‌که‌ن.. بۆ کوئ جی‌ماندیلن؟

قه‌سه‌کانی کسپه‌ی له‌ جه‌رگه‌وه ئه‌هه‌ینا به‌ دئیکی پ‌ له‌ زوخاوه‌وه پیم‌ووت: مه‌گه‌ر به‌ مردوویی جی‌تان به‌ی‌لین. به‌ چاوکی خه‌مناکه‌وه به‌جی هیش‌تین دوا‌ی ئه‌وه‌ی هه‌ناسه‌یه‌کی قوولی خه‌فه‌تاوی هه‌لکیشا.

چه‌نده ناخۆشه‌ ئه‌و هه‌موو ساڵه‌ له‌ ناو دلی خه‌لکیدا بزیت و له‌ ناخیاندا هی‌لانه‌ی حه‌وانه‌ومت بۆ ساز بکه‌ن نیستا بئ‌ویستی خۆت لیت جیابنه‌وه‌و نه‌زانیت چاره‌منووس به‌ره‌و کوئیان ئه‌بات. هه‌ر چوئ بئ‌ پێشمه‌رگه‌ قه‌پناکه‌ که‌ کوئ مەرگی به‌ کوئله‌وه‌یه، ئه‌ی ئه‌وان چیان ئی دئ..؟

خه‌لکی ته‌په‌عارهب هیشتا به‌ ته‌واوی نه‌که‌وتبوونه خۆیان که‌ ئیمه‌یان بینی پێشوازیان لیک‌کردین و پ‌زیان گرتین. شه‌وه‌که‌ی له‌وئ ماینه‌وه. له‌ولاشمه‌و کاک قادرو برادرانی تر ر‌ه‌تبوو بوون و گه‌یشتبوونه دهره‌وار. ئیمه‌ش گه‌راپینه‌وه‌و له‌ دهره‌وار کاک قادرو برادرانم بینی و لایان مامه‌وه. به‌ هاته‌نه‌وه‌ی برادران و ئه‌و هی‌زانه‌مان هه‌ندی و مزعه‌که‌ باشر بوو. برپاری به‌رگری دراو رینگه‌ له‌ خه‌لکیش گیرا دابه‌زنه‌ خواره‌وه به‌ره‌و ده‌سه‌لاتی دوژمن.. هه‌رچه‌نده نه‌ئه‌توانرا مسۆگه‌ری ته‌واوی پاراستنیا‌ن بدریت دوا‌ی

په‌نگی مردوویان
نیشتبوو
بروایان به‌ رووبه‌روو
بوونه‌وه له‌گه‌ڵ
دووژمندا نه‌بوو
تیپی ۵۲ و
تیپی ۵۱ و
دواتریش
برادرانی
مه‌ئبه‌ندو
تیه‌ه‌کانی
تر.

چۆڭکردنى دېھاتەكانى شارەزوورو قەرەداخو بازيان و شاخى زمرده و هاتنه
پيشەوى دوژمن له چەندىن دىروازى تىروە كە ئىمەيان بۆ بەشەش كردنى
پيشەرگە و پىرتەوازه كردنى ھېزەكانمان بوو.

خەلگى نەياننەزەنى جى بىكەن، بەشىك بەرەو خوار ئەپۇشتىن و
پىشمەرگە ئەيگەپاندەنەو، بەشىكىش لەو شىو دۆلەتەدا خۇيان حەشاردابو
پىيان خۇش نەبوو بە ئاسانى دەست لە خاك و زىديان ھەلگىرن.

پەرۆژى ۱۹۸۸/۴/۸ دوژمن به هيزىكى زۆرو زموندموه له چهندن دمر وازه به لامارى گهرماني دا بهم شوميه:

۱. چوارملان
۲. بهرگهل
۳. سهرقه‌لا - هومهرمل
۴. سهرقه‌لا - ناوچه‌ی رۇغزایی
۵. که‌لار - تيله‌کۇ
۶. باوه‌نوور - ناوچه‌ی شاتری
۷. دووز - داوده
۸. دووز - بناری گل
۹. نه‌وحوول - داوده
۱۰. قادر که‌رم - قه‌یتول
۱۱. سه‌نگاو - هه‌ناره
۱۲. سه‌نگاو - کچان
۱۳. سه‌نگاو - قه‌یتول
۱۴. قادر که‌رم - ناوچه‌ی زه‌نگنه
۱۵. چه‌مچه‌مال - جه‌باری
۱۶. چه‌مچه‌مال - قه‌ره‌حه‌سه‌ن
۱۷. که‌رکوک - جه‌باری
۱۸. زه‌مبوور - جه‌باری

ئەمەش سەرمتاي دەستېكىردنى ئەنفالى گەرميان بوو (ئەنفالى سى).
لەم شەرپانەدا دوژمن كۆپتەرو تانك و تۇپى دوورھاۋىزى بەكارئەھىنا. ھىزى
پىادەى سوپا و جاشە خۇفرۇشەكانىش ھەنگاۋ بەھەنگاۋ ئەھاتنە پىشەۋە. لە
بەرامبەردا پىشمەرگە و پشتگىرى پروبەروويان ئەبەۋنەۋە، كوشتارى زۇريان
لېكىردن، ژمارمەك پىشمەرگە و پشتگىرى بە خويىنى سوورى گەشيان ئەو
پۇژگارە رەش و دوۋكەلاۋىيە كوردستانيان رەنگىن كەرد.

پۇژگارېكى خەماۋى بوو، خەلكى دىھاتەكان نەيانئەزانى چى بىكەن لە
بەرامبەر پەلامارى سوپاى داگىر كەردا. ئەگەر ئەرپۇن و دەستبەردارى شۇرش و
پىشمەرگە و سامان و خاكىان ئەبن دلىان بەرايى نادا، ئەگەر ئەمىننەۋە ئەكەۋنە
بەر كەلپەى دېندانەى بەعس و ھەموويان چارنوسىيان مەرگە
تەفروتوۋناكردن ئەبىت.

بىر ياردان لەسەر ھەر حالەتېك كاريكى قورس بوو. ھىچ شتېك لە
شويىنى خۇيدا نەمايوو. خاك ئەسوۋتا، ناگر لە گزۇگيا بەربوۋ بوو. دنيا سەراپا
دوۋكەل و باروۋوت و گەردەلوۋل بوو، گرمەى ھەۋرى بەھارو زرمەى تۇپخانەى
ناگراۋى بەعس تېكەل بەيەك بوو بوون. تەنانە پەلەۋەرىش لە لانەۋ مانەى
خۇيان تەرمبوۋ بوون لەگەلىاندا گيانى ھەموو مەۋقېكىۋىژداندار ئەگىرياۋ لە
ھەيپەتا ئەتوانەۋە. بەھارى ئەمساۋ حيا لە ھەموو بەھارەكانى تر تراژىدىيەى
زەمەنىكى نازارۋى ئەگىرپايەۋە. ئەۋە بەعسەۋ ئەيەۋى كورد قىر بىكات، مەۋق
ناتوانى تەعبىر لەۋ كارەساتە بىكات و ھەرچى لە دەروونىدايە قۇلپى بداتەۋەدو
دنياش لە عاستى ئەم تاوانە كېۋىر. خوا نەكات سۆزەى ھەلوپىستېك دلى
بەھەزىنى ئەۋ رېگەگرتنە لە خەلكى زيانىكى زۇرى لىداين و بوۋە ھۆى ئەۋەى بە
ئاسانى بىكەۋنە داۋى سوپاى داگىر كەردەۋەدو راپېچى چالى نەمانيان بىكەن.
ھەرچەندە بەعس بى ئەۋەش ھەر ئەۋ چالەى بۇ ھەلگەندىبوون.

دوژمن لە ھەندى قۇلەۋە تەنيا شەرى مشاغەلەى ئەكەرد. لە ھەندى لاي
تر ھىزەكانمان شەرى مان و نەمانيان ئەكەردەۋەكو ناۋچەى داۋەدو بىنارى گل و
چوارمىلان و قۇلى باۋىنۋور. پارسەنگى سەركەۋتن پەلاى ئىمەۋە لاۋاز بوو. ھەتا

ئەھات پروبەرى بەرگىرى و شەركردن تەسكىر ئەبووئەد. پىگىمى مانەو لە ناو سەنگەردا بىئەز ئەبوو، لە لايەكى ترەو تەقەمەنى وەگو پىويست لەبەردەستدا نەبوو، نان و خۇراك بە زەحمەت پەيدا ئەبوو و شەركەكان بە دىگەرمىيەكى بى ھاوتاوە تا ۱۳/۴/۱۹۸۸ درېژمىيان كىشا. لەو ماوەيەدا جەندىن جار لەگەل لايەنەكاندا كۆبوونەو كرا، جگە لە (ى.ن.ك) و حشع كەسى تر باوەرى بە بەرگىرى نەبوو، پىشمەرگەكانمان جگە لەو كە لە ھەموو شەركەكانى سەرگردايەتى و دۆلى جافايەتى بەشداربوون و ماندوو بوون، ماوەى ۱۲ رۆژيش بە پىگاوە بوون تاگەيشتنەو گەرميان و ديسانەو كەوتنە شەرى بىئامان و ئەوئەدى تر شەكەت و شەلوپەت بوون. بۆيە جەوى شەركە بىئەو دەبوو، ئەبوايە پىگەيەكى تر ھەلبىزدرایەو ھەموو ھىزەكانمان لە شوينىكىدا كۆبكردايەتەو و كارپىكى ترمەن پى ئەنجام بدایە. ئەگەرچى نەشەتوانرا بە ناسانى گەرميان چۆل بكرى وئەو ناتۆرميە بخريتە نەستوى يەكىتى كە بى شەر ناوچەكەى بە جىئەشت كە ھەموو ژيانى ھەر شەرو پىگەدانى شۆرشيگىرپانەبوو بەرامبەر دوژمنەكانى لە پىناوى مافە رەواكانى كورددا. ئەم شەرە تووشى خوينبەربوونى كردين. لەو زياتر تواناي بەرپەرچدانەو نەما.

بۆيە رۆژى ۱۴/۴/۱۹۸۸ برپارى كشانەوئە ھەموو ھىزەكانمان درا لە بەرەكانى شەرداو بەرەو بنارى شاخ بووينەو. لە دىھاتەكانى تەپەگەرپوس و دەرەوارى سەرووو بانى مۆرد كۆبوينەو. مەن رام وابوو ھىزەكانمان بكريتە چەند بەشيكەو، بەشيكى لە گەرمياندا بىئىتەو، ئەوى تىرى رەوانەى مەلەندى سى بكرى. كاك قادر پىي وابوو كەس نەمىئىتەو، بەلام كۆمەللىك برادەر لەوانە كاك مەلا ئەحمەدى كەلارى و ھەمەرەش و عوسمانى حاجى مەحمود لەگەل كۆمەللىك پىشمەرگە برپارياندا بىئىنەو. ئەمە ھەنگاويكى مەزن بوو، ئەم دەرھەتە تاريكەدا بتوانرى دى بە ھەورى بىروايى و راپايى بدرى، جگە لەمە ھەلومەرحىكى نوئ ئەرەخسىنى بۆ خەباتوئەكو سەرمتايەكى تازە كە جيا لە شىوئەى پارتيزانى سەرمتاي دەسپىكردنەوئە شۆرشى نوئى

گەلەكەمان كە ئىستا خەلگى و دېھات نىيە و ئەبى پىڭگى تر بۇ بەردەوامى
ئەنجامدانى كارەكان بدۇزرىتەو. لە برادرانى شىعىش بەشىك مانەو و
رۇژانە لەگەل برادرانى خۇيان و ئىمەشدا پەيودەندى ھەبوو.

رۇژى ۱۹۸۸/۴/۱۴ رۇژىكى ئاسايى بوو، كە تەماشاي دەمو چاوى ھەر
يەككەت ئەكرد توورەيى و ناسۇرى و ئازارى لىئەبارى. ھەموو بە خەمبارى
پىكەو و دانيشتبووين، برادران ووتيان: لە كۆپو و ئەرۇيت... ئەم پىرسىارەم
پىناخۇش بوو، ھەستەم ئەكرد جىئەكرىمەو، بە قەئسىيەو ووتەم: لە بىنارى
ھەمەوئەندەو.

لەگەل ۱۲ پىشمەرگەى ئاواتى شىخ جەنابدا لەودا بوو بىكەوئەنرى، كاك
قادر داواى لىكردين ۱۰۰ پىشمەرگە لەگەل خۇماندا بىيەن. پىم چاك بوو، لە
ناو ئەو ھىزەدا ژن و مندالى پىشمەرگەكانى تىدابوو، بەزمىم پىايانا ئەھاتەو،
رېڭا دوورو لەوانەيە بىر نەكەن بە تايبەتى ژنى سىكېر و مندالى وورد. رۇژىكى
رەش و سەختبوو، باران ئەبارى، پىشمەرگە ھەموو بىزاران، بىرىندارەكان ھاوار
ئەكەن بە جىمان مەھىلن. لە ھەموو ناخۇشتر ئەو دىمەنە تەماوويەى
گەرميانم لەو بىنارەو ئەبىنى ھەتا چا و بىر بىكات پانتايىيە و شوئىنك ئەئەبىنرا
سافو بىگەردى رۇژانى بەھارى خۇشى پىو ديار بى، ھەمووى چىرە دووگەل و
گېرودودى ھەناسەى پىر لە ئاھى ساردى دىھاتەكان بوو باوھىيان بە كەشكەشانى
ئاسماندا ئەكرد و بەرۇكى خاويان ئەگرت. تەنانت بارانى بە لىزمەش كەف و
كولى ھەناوى ھەلقراوى ئەو دىھاتانەى دانەئەمركاندەو. ئەو چەكەمە رەقە
بىابانىيە پى پەتتەكانى دوورگەى نەقامى و سەردەمى شوقىننىيە دەست
ئەنئە بىنى كوردو زەردەخەنەى بەھارى دەم كەلى دىھاتەكان ئەزاكىنن
كسپەى مائۇيرانى بەرئەدەنە ناخى ھەلكېر و زاوى كوردستان، چ مرۇقىك
لەبەردەم ئەو دىمەنە مەرگەساتبارەدا ئەتوانى خۇى رابگرى و كۆستى دلى
نەكەوئەكەزاوئەى خەفەت نەپىچىتەو بەرە و ئاسوئ نادىارى. ئەو خەلگى
ئەم وولاتەيە راوئەنرىن يان رەوئەكەن... ئەو پىشمەرگەى ئەم زىدو

نیشتمانه یه بی ویستی خوئی مائناوایی بیدمگی ئەکات و نازانی چارەنووسی
بەرەو کوویی ئەبات...؟

تۆ بلیی مەرگی کورد نووسرا بیتهوه...؟

تۆ بلیی خەلکی لە خاکی باباپیرانی خوئی بیزاری و لییهه لیین...؟

تۆ بلیی پیشمەرگه بەرگه ی خەبات نەگری و مەیدان چۆل بکات...؟

یان بەرنامە ی کاری سیاسی هەڵەو کەم و کوپی تێدای...؟

یان دوژمن دوا تیری کەوانی پیلانە نگریسه کانی ئەگریته گەردنی

کوردوووردوخاشی ئەکات...؟

تۆ بلیی میزوو خوئی دووبارە بکاتهوه و هەرچەند سائیک جاری تووشی

نیفلیجیمان بکات...؟

لە گەرمیاندا کەس نەما، ئەو خەلکە ی دیوی قەرەداخیش لە گەلیانا

بەرەوخوار بوونهوه. بەشیکی کەمیان بە دزەو لە رینگە قاچاخەکانهوه خویمان

ئەکرده ناو ئۆردووگای سمودو کەلارو باوومنووو کفری و

چەمچەمال و قادرکەرەمو... هتد

بەشە زۆرەکەشیان کە گەوتبوونه دەست هیژەکانی رژیم بە تایبەتی

جاشە کورده چاوشۆرەکان بەرهو توونی نەمان بران. بە لامهوه زۆر ئاساییه

رژیمی شۆفیینی بەعسی عەرەبی دۆزەخی ئەنقال بۆ کورد دا بخت، بەلام کە

بەشیکی هیژە پەلاماردەرەکە ی جاشی کورده! ئەوه تاوانیکی گەورمیه کە کورد

خوئی ببیته داردەست و نامرازی دوژمن و گەلەکە ی خوئی لە ناو بیات!

بە دەم نازارەوه گەیشتمە بانیمۆرد، زیاتر لە ۵۰۰ کەس راوستانوو،

زۆربە ی ژن و منداڵ بوون چاومەروانی شارمەزابوون بۆ دەریاز بوون، کەچی من ۴ -

۵ پۆژیک پییش ئەمە منداڵەکانم پەوانە ی کەلارکرد تاکوومزەکە ئاسایی

ئەبیتهوه خویمان حەشار بدن. ئیتر ئاگام لییان نەما بوو. بیرم کردەوه لە

قەرە ی ئەم کارە نایەم، بە جیهاز لەگەل کاک قادردا قسەم کرد کەوا لە

گەرمیاندا ئەمێنمەوهو توانای ئەم کارەم نییه ئەو هەموو خەلکە ببەم، بەلام

نەو داواى كرد نەبى له گەلێاندا برۆم. ئینجا له گەل كاك عادل و سەید
محەممەدو برادەرێاندا یەكمانگرت، هیزو خەلكەكەمان كرده سى پەتڵەوه:

پەتلى یەكەم : نێمە بووین، تەنیا پێشمەرگە بۆ تاقیكردنەوهی رێگا.

پەتلى دووهم: كاك عادل و بەشیكى تری پێشمەرگەو هەندى خیزان.

پەتلى سێهەم: سەید محەممەدو زۆریەى خیزانەكان.

لەو كاتەدا نەبو قەلاح (حەسەن قادر سەلەح)م بینى بە كوێ
پێشمەرگەیهكەوه كە لە شەركەى هەزاركانى دا كەوتبوو سەر مینداو قاجیكى
بەریبوو، نەبوو قەلاح پێی ووتە: كاك مەحمود بەجێم نەهێلى!

ئەم قەسەیهوهكو گولە ناخى برێم، ئەو نەبۆ قەلاحەى بەو هەموو

قەرمانێتییهوه ئیستا بپاریتەوه بەجێ نەهێلین؟

داواى ماوهیهك تێپارمان رووم تێكردو پێم ووت: مەگەر بمرم نەگینا
بەجێت ناهێلم. پێش ئەوهی بكهینه رێ نوری مەسۆییمان ناردە سەر جادهی
سەنگاو بۆ تاقیكردنەوهی رێگا، هاتەوهووتى: رێگا نییه، هەموو دوژمنى لێیه.
كەجى پ.م. شەریف سدیق هەلێدايه: درۆیه كەسى لى نییه، هەر ئەمیش راستى
كرد. ئیوارە كەوتینه رێو چووینه كەربەجە، دنیا تارىك و شەستەباران بوو، بە
حالیكى خراپ گەشتینه سەر جادهی سەنگاو. - قەرەداخ، لەوێ پەڕینهوه،
چوو مە پێش هیزەكهو گەڕامەوه دواوه نەبۆ قەلاحەم نەبینى، زۆر گەڕام سوودی
نەبوو، دیسانەوه گەڕامەوه لای هیزمەكە هەندى ژن پەکیان كەوتبوو، یەكێكىان
ژنەكەى شەهید نازم بچكۆل بوو كە لە شەركەى تازەشاردا لەگەل چەند
پێشمەرگەیهكى تردا شەهید بوو بوون. خیزانەكەى بەمەى نەئەزانى، ئەم
ژنانه پیلارویان لە پێدا نەمايوو بە پێى پەتلى رێیان نەكرد، ناچار هەندى جار
سواری وولاخمان نەكردن، تاگەشتینه دەرینهدى مەپراخانى لای دلكە كە چەند
کیلۆمەترێك لە سەنگاوهوه دووره.

سەنگاو بووبوووه بارەگای جوولانەوهی هیزەكانى دوژمن بۆ سەر
خۆرئاواى گەرمیان، لەوێوه نەكشان بەرەو قەرەداخ و دیهاتهكانى تری بنارى
سەنگاو. ئاژداخ.

لەو ھەموو خەلکەى لەگەڵماندا بوون کەسێ نەبوو بچیتە سەر شاخ و ناگاداری جموجۆلى دوزمن بێت و ڕیگای خۆمان بزانین و بە سەلامەتى برۆین و ئەو ھەموو ژن و منداڵە تووش نەبن. ناچار لەگەڵ مامۆستا جەلالی لیپرسراوی ڕیکخستنی تیپی ۵۱ سەرکەوتینە سەر شاخ و تا کاتر میڕ ۵ ی ئیوارە ماینەو، چاودیڕی ھەموو لایەگمان ئەکرد، پاشان ھاتینە خوارەو، ژنەکان بەتانییەکیان درپیووو گردبوویان بە پیلۆ. ھەرچەى دەرروونم ئەھات و پرەزای مام نامیقە ناردە کەلاوەکانی دییە ڕووخی نراوەکە بۆ یەك دوو جووت پیلۆی کۆنە، ھاتەو ھەندى پاتەى داڕزای ھیناو دامانە ژنەکان، ئینجا بەرەو ھوولە ڕۆشتین و لەوئ کەوتینە ھەولئ پەیدا کردنى وولاخ بۆ ژن و منداڵەکان، لەو ناوەوولاخیکم دى زۆر بە دوايا رامکرد تا بەھەزار حال گرتم، تومەز ھەرچى لە باخەلمدابوو لیم کەوتبوو، کەوتمە ھەولئ دۆزینەوئى شتەکانم و لە ھیزەکە دابرام و درەنگانیك پێیان گەیشتمەو. چووینە دى کانیکەو یەکیارچە ناگر بوو، ھەموو ئەسووتا، زۆرى نەمابوو ڕۆژ بێتەو. لەوئو گەراينەو دى ئەحمەد لەوھند ھەر مرگەوتەکەى مابووو چەند کەسیكى تیدا خەوتبوو، لە دەرەو ھەر مەرو مالا تىكى زۆر خەرا بوو، وامزانى ئەوانە جاشن، پێشمەرگەکانم ناگادار کردنەو ئەمادەبن بچینە سەریان و نزیك بووینەو، یەكەم کەسم ووریا کردەو تەماشای ئەکەم پیاویكى پیری خەلکى کچانە، ھینامە دەرەو ووتەم: حاجى ئەمناسى...

ووتى: نەخیر

ووتەم: مەحمود سەنگاویم.

حاجى دەستى کردە ملەو بانگى کورەکانى کرد: مەترسن ئەو مەحمود سەنگاویە، ئەوانیش ھەلسان و نان و چایی بەیانیان داينى. ووتیان: حاجى محەممەدى خزمیشت لەگەڵماندا یە، یەكسەر چووم بۆ لای ھەر لە دوورەو ناسیمەو، ھات و باوھشى پیاگردم و بانگى لیپەرز بووھو.

ووتەم: بۆچى ئەگریت...

ووتى: بۆ ئیو

وہلام دایہوہ: ئیمەش خەمی ئیوہمانە، ئیمە پێشمەرگەین خۆمان ئەم
رێگە یەمان ھەلبژاردووہ.

حاجی ووتی: خواردنی باشمان لا نییە، وەرن مەرێک ببەن ئیوہ بیخۆن
لە دوژمن باشترە لەوانە یە ھەمووی ببەن، پاش ھەندێ دەمەتەقی یەکتریمان
بەجێھێشتو چووینە ئەشکەوتێکی ساردووہ لەسەرماندا ھەلنەلەرزییم. چەند
کاتر مەرێک لەوئ ماینەوہ. بە برادەرەکانم ووت: ئەچمە دەرەوہ، تۆزێ دوور
ئەکەومەوہ بزانم سۆراخیکی برادەرانێ دابراو ناکەم. ھەر لە ئەشکەوتەکە دوور
کەوتمەوہ، لە قەلبەزێکدا دۆزیانمەوہ.

مامۆستا جەلال ووتی: کاک عادل و کاک ھەمەرەش ھاتنە سەر خەت و
قەسەمانکرد، سەری سەعاتیش من پەیوەندیم لەگەڵیاندا کرد، ئەو رێگایە پیا
ھاتبووین پێمان ووتن، لە دڵکەش دوو پێشمەرگەمان بۆ دانابوون، ھەر وەھا ئەو
شوێنانە ئازووقەیی ئی بوو بۆمان دیاریکردن، پاشان گەراپینەوہ، ھەندێ قازمان
گرت و برژاندمان. ھێشتا خۆری مابوو چووینە خالدان.

شەوی ۱۶-۱۷/۴/۱۹۸۸ لەبەر تاریکی و بارانی زۆر نەمانتوانی پێگا
دەرکەین، تا رۆژی دوایی لە خالدان ماینەوہ، کە کەوتینە رێ نزیکی دێی کانی
سارد کۆمەلێ خەلکی سەرلێشیواومان بینی نەیان ئەزانێ چی بکەن. ھەندێ
خەلکی دێی ھەسەن کە نۆشمان بینی لە ترسی رۆژی بەعس لە چەمچەمالەوہ
ھاتبوون، پرسیارێ وەزەکەمان لێکردن ووتیان: ھەتا بلایی خراپە، زۆربەیی
خەلکی گیراون، لە ناو شاردا خۆپێشاندا بووہ بۆ بەردانی خەلکە گیراوہکە
بەشیکی زۆری ئەو خەلکە دەستگیر کرابووون بە ھۆی ئەو خۆپێشاندا ھەوہ
پزگاریان بوو و دوژمن بە کۆپتەر لێیداون.

بەرەو جادەیی سلیمانی - چەمچەمال رۆشتین، لەو کاتەدا ھیزێکی زۆر
گەورە دوژمن بەرەو کەرکوک ئەچوو، زۆر چاومرپیمان کرد ھەر گۆتایی
نەھات، ناچار لە نیوانی ھەر ئۆتۆمبیلێک و یەکیکی تردا کە دوور بوونایە ۱۰

پېشمەرگەمان ئەپەراندەو، بەو شیوەیە هەموومان چووینە ئەوبەرەو و
رەومان کردە کانی عارەبان، رۆژی دواتر گەشتینە گۆیتەپە.

رۆژی ۱۹/۴/۱۹۸۸ لە رادیوکانەو دەنگوباسی بەلاماردانی عێراق بۆ سەر
فاو و سەندنەو لە ئێرانییەکان بڵاویووەو کە پێش دوو سالی کەوتبوو
چنگی ئێرانییەکان کە زیانیکی زۆر گەورە بوو بۆ عێراق. بۆیە گرتنەو
بایەخیکی ستراتیژی هەبوو، گۆرانیکی گرنگ بوو لە ئاستی شەری عێراق -
ئێراندا. کە بوو سەرەتایەک بۆ گرتنەو زۆربەیی ئەو شوینانە کەوتبوونە
ژێر دەسەلاتی ئێرانییەکان.

شەوی ۱۹- ۲۰/۴/۱۹۸۸ لەگەڵ کاک نازادی رابەرسیاسی تیپی ۹۲ کۆیەدا
بووم. بەیانییەکی چووینە موخەرەس.

نێواری ۲۰/۴/۱۹۸۸ لە رێگای مەرزان کەوتینە بۆسە دوژمن و لییان
هاتینە دەست، جاشیکمان لیکوشتن و یەکیکی تر بە ناوی نەوزاد خەلکی
کەرکوک بوو بە دیلگیر، شەو چووینە مەرزان، رۆژی دواتر لە جادە کۆیە -
هەولێر پەڕینەو، لەو کاتەدا دوو کۆپتەر هاتن خۆمان پەنادا تا رەتبوون.

رۆژی ۲۴/۴/۱۹۸۸ گەشتینە سماقولی سەرچاو، برووسکەیکەم بۆ کاک
ملازم عومەر کردو ئامادەیییم دەرپەری بۆ هەر کاریک دیاری بکات. دای دوو
رۆژو ئەمە دایەو بچمە توتمی. لەو کاک ملازم عومەر و کاک کۆسەرت ریزی
زۆریان لیگرتین و کاک نازادی سەگرمەشمان بینی.

هێزەکی مەلەبەندی یەک لە رۆژی ۲۲/۴/۱۹۸۸ دا گەشتبوو سنووری
تیپی ۲۵ خالخالان، بریاری مانەو و شەپیان دابوو لەگەڵ دوژمندا، گەرچی
ئەمە بریاریکی خراپبوو، بە هیزی شکاو شەپ ناکرێ، دوژمنیش مسۆگەر خۆی
تەیار کردبوو بۆ پەلاماری ئەو سنوور. ئەبویە هەموو هێزە بچوونایەتە
سەر و ترو سەرلە نوێ ئامادە بکرانایە بۆ کاری تر.

رۆژی ۲۲/۴/۱۹۸۸ دوژمن بە هیزیکی زۆرەو لە هەموو لایەکی سنووری
ئاغجەلەر و جەمی ریزان و ناوشوان و دەشتی کۆیە و تەقەق و تیپەکانی

سنووری ۲۵ و ۹۲ ھێرشیکرد، ئەمەش (ئەنفالی چوار) بوو. ھەر بەیانی ئەم
 رۆژە بە چەند فرۆکەیک بە کیمیایی دای لە دیی گۆپتەپەیی سەر زۆ و
 زیانیکی زۆری لە خەلکەکەدا و کۆمەڵیکی زۆر لە ژن و منداڵ و پیر شەھید
 بوون کە ژمارەیان گەشتبوو ۱۲۰ کەسی بیتاوان، ھیزەکانی دوژمن ھەموو
 دێھاتەکانی ئەو ناوەی سووتان و تەختکرد. ئنجا ھێرشی پیادە لە ناغجەلەرەو
 دەستیپێکرد، تیپی ۵۷ سەگرمە کە کاک عەدنان فەرماندەیی بوو نەیانئەتوانی لە
 زۆی بپەرپنەوێت بەرەو گەرمیان گەراپەوێت، لە قۆڵی تەقەتەقەوێت تێپەکانی ۵۵ و ۱۷
 شەپری باشیان کردو ۱۱ شەھیدیان بەخشی، ھەروەھا تێپەکانی ۵۱ و ۵۲ لە دوا
 شەپ بە ھەر ھەموویان بەرەو سنوورەکانی مەلەبەندی سێ کشانەوێت گەشتە
 ساقوڵی، ھەرچەندە لەوێ برپاری مانەوێیاندا بۆ بەرگری لەو سنوورە، بەلام
 کاک شێخ جەعفەر پێی باش بوو ئەو ھیزانە لەوێ نەمێننەوێت چونکە زۆر
 ماندوون و شەپری ئەوتۆیان پێناکری، ئەبێ سەر لە ھیزەکانی ئەو سنوورەش
 تێک نەدرێ کە بەباشی خۆیان بۆ ھەموو ئەگەرەکان ئامادە کردبوو، جگە
 لەوێ خەلکی دێھاتەکان پوشتبوون و زەمینەکە لەباربوو بۆ شەپریکی
 سەرکەوتوانەو ئینجا چۆلکردنی. بۆیە ھەموو ھیزەکان پووێت بناری قەندیل
 پوشتن و لەوناوێ شوێنیان بۆ دیاریکراو دامەزران و بە باشی ھەسانەوێ.

ئێمەش پاش قسەکردن لەگەڵ برادەرماندا رۆژی ۱۹۸۸/۴/۲۵ لەگەڵ کاک
 ئازادا بەرەو وەرزی چووین و رۆژی ۱۹۸۸/۴/۲۷ لە زارگەلییەوێ بۆ قەلاتوکان و
 شەو لەوێ بووین و شەوی ۱۹۸۸/۴/۲۹ لە دۆلەکوگی لاماندا. رۆژی ۴/۲۰
 گەشتینە زەلێ و قاسمەرەش. رۆژی ۱۹۸۸/۵/۳ لە کانی زەرد چووینە مالی کاک
 فەرەیدون.

لەم ماوەیەدا ئاردمە شوێن منداڵەکانماندا لە شارەوێ. رۆژی ۱۹۸۸/۵/۷
 سەردانی سەردەشت و سەقزم کرد. ھەر ئەمڕۆ بەیانی دامەزراندنی بەرەو
 کوردستانی لە ئیزگەوێ بۆ وێرانیوێ کە لەم حیزبانە پێکھاتبوو:

- یەکییتی نیشتمانی کوردستان
- پارتی دیموکراتی کوردستان

پاسۇك

حشع

حسك

پارتى گەل.

۰۹۸۸/۵/۲
زىيەتلىك
زىيەتلىك

ئەم حېزبانە لە رۆژى ۱۹۸۸/۵/۲ كۆپۈنەۋەو بېرىرى پېكېننى بېرەرى
كوردستانىياندا كە نرخیكى گرنكى ھەبوو ھەرچەندە ئەبوايە زووترەوگو
پېۋىستىيەكى نىشتىمانى لە دايك بېوايە تا دەورى خۇى لەسەر گۆرەپانى ناۋەۋى
كوردستاندا بگېرپايە، بەلام لەبەر كۆمەنلىك ھۆ ھەردوا ئەكەوت. لەگەل ئەۋەشدا
كە لەدوا ساتەكاندا ھاتە كايەۋە ھەر بە ۋوداۋىكى مېزوۋىي چاۋەرۋانكراو
لەقەلەم ئەدرا، ئەو ھەموو ھېزو لايەنەنەى لە كوردستاندا بوون چ ئەۋانەى لە
شاخ بوون ۋە چ ئەۋانەى لە شاردا، لە شاخىش ئەۋانەى ناكۆك بوون، گەر ھەول
نەدرى رېزەكان يەكېخىرېن ۋە لەسەر بەرنامەيەكى يەكگرتوۋى كارى خەبات بە
گۆر دۆزمندا نەچنەۋە، زەمىنەى لە بارچوۋنى شۆرش ۋە زالبوۋنى دۆزمن زياتر
دېتە ئاراۋەو بوارى پىلانگىرپان ۋە پىشۋى سىياسى ۋە فېكرى ۋە لەبەرەكترانى
كورد باشتر ئەپەخسىت. گەر ھەر ھېزىكى سىياسى لە ئاۋازلىك بېخوۋنى ۋە ئامادە
نەبى تۆزىك لە پىناۋى كوردا لە ھەلۋىستى خۇى دابەزى ۋە بەرژەۋەندىيەكانى
نەكاتە قوربانى ئاۋاتەكانى گەلەكەمان ئەۋا ئاسۋى پزگارېۋنى ۋە ۋوناك
نابىتەۋە ۋە شېبىنى بالى بەسەر دل ۋە دەروۋنى خەلگە شۆرشگېرەكەدا
دانەگىرېتەۋە.

كاتىك ئەم ھەلۋەمەرچە قۇسترايەۋە بۆ خزمەتكردى كورد زۆر درەنگ
بوو، شۆرش لە ۋوۋى چەكدارىيەۋە لاۋاز بوو، بىنكە ۋە بارەگای ھېزى پىشمەرگەى
ھەموو لايەنەكانى ناۋەۋە كە ئاشتېۋو بوۋنەۋە گەشتېۋونە سەر سنوۋرەكان،
دېھاتەكان خاپوۋر كرابوۋن ۋە خەلگىيان راپېچى دەريالوشى نەمانى بەعسىيان
كرابوۋن يان چوۋبوۋنە ئۆردوۋگا زۆرەملىكانەۋە. لە ئاست ئەم مەسەلەيەدا
كۆمەنلىك پىرسىار سەريان ھەلئەدا: ئاىيا بېرەرى كوردستانى لە ئاستى
مەسئۇلىياتى نەتەۋەيى ۋە نىشتىمانى دايە... ئاىيا لايەنەكان بەرژەۋەندى

حېزبىيە تېيىن ئەخەنە خىزمەتى بەرژەۋەندى گىستىيەۋە..؟ يان ئەمە ھەر ھەنگاۋىكە بۇ داپۇشىنى كەمو كورپىيەكان و داتەكاندى تەپ و تۆزى گوناھەكانى نەستۆيان..؟ ئايا كورد دلى پىي خۆشە..؟ ئايا ئەو حېزب و لايەنانە نەخشەو بەرنامەيەكى نوئ دائەريژن بۇ تېھەلچوونەۋەو كۆرى تىكۇشان گەرمتەر ئەكەنەۋەو دوژمن ئەخەنە دوورپانىكەۋەو تۆلەي خاكى سوتماك و خەلكى ئەنفالكرائو ئەكەنەۋەو..؟ كە خەلك نەبى شۆرش و پارتو رېكخراۋەكان و بەرە بۇ كىيەو جى ئەكەن..؟ كە لە ھىچ كاتو شوپىنىكدا شۆرش بى خەلك نەبوۋەو نەكراۋە.

ئەۋى راستى بى بەرە جگە لەۋەى ئەگەرى تىكچوونەۋەى رېزەكانى لە خۇيدا بەرجەستە گردبوو كە ھەريەكەيان كۆمەللىك بەرنامەو بىرو بۆچوونو ھەلۋىستى جىاجىيا تەحەكۇمى ئەكردن تەنيا ئەگەرى ھەلگىرسانەۋەى شەرى ناوخۇى دوورتر خستەۋە لەو قۇناغە ناسكەداۋ جگە لەۋەى لە روۋى راگەيانلەنەۋە خۇى پېشان ئەدا ئەگىنا لە روۋى يەكخستى ھىزى پېشمەرگەو رېكخستى بەرنامەى كارى سياسى و دىبلۇماسى شتىكى ئەۋتۆى لېھەنەۋەرى. ھەر لايەك لە مالى خۇى، پەيوەندىيەكان بە تالەموۋىيەك بەستراۋونەۋەو زۆر مەبەستى گەرە پشت گوى ئەخرا، يەكيتى ھەر لە كۆنەۋە خجلى ئەۋە بوۋەو بانگەشەى بۇ دارپشتى بەرنامەى ستراتىژى خەباتى درىزخايەن و يەكخستى ھىزى پېشمەرگەۋەسەرگردايەتى شۆرش كردوۋەو دۆى پچرپچرى لايەنەكان بوۋە، كە بەمە لاي گەلانى جىھان خۇمان سەنگىنتر ئەكەين و پالېشتىيان مسۇگەر ئەكەين. نەك بە رېگاي تاك ھىزى و كەلەگاپى و خۆسەپاندىن بەسەر گۆرەپانى كاركردندا.

رۆژ ۱۹۸۸/۵/۸ گەرپاينەۋە قاسمەرەش و لەۋىۋە بۇ ئالۋەتان و كەۋپەرۋو بادىناۋا، شەو لە چىاي قەندىل مايەۋە، دنيا زۆر سارد بوو، رۆژى ۱۹۸۸/۵/۹ چوۋىنە زەنگەلەين لە رېگا لە سەر بەفر ھەلدىرامۋەختبوو پشتم بشكى، گەيشتىنە ئالەيان و ماۋەيەكى زۆر مايەۋە، پاش گرتنەۋەى قاۋ رۆژى ۱۹۸۸/۵/۲۵ عىراق پەلامارى شەلەمچەى دايەۋەو لە دەستى ئىران دەرپھىنايەۋە،

سەرکەوتنىڭ تىرى سەربازى وەدەستەينى. ھەر لەم كاتانەدا رۇيىم ھىزىكى زۇرى بۇ پەلامارى ناوچەكانى مەلەندى سى كۆكردىبوو ۋە بە مەبەستى ئەنزالىكردن و چۆلكردىنى لە ھىزى پېشمەرگە. بەلام ئىرە بە باشى قايمى كرابوو، تۇپخانەنى شۇرش بۇ لىدانى بىكەو مۆلگەكانى دوژمن سازدراپوو.

رۇزى ۱۹۸۸/۵/۲۴ كە ئەنزالى ۵ و ۶ بوو كە ھەموو ناوچە جىيا جىيا كانى ھەوليرى گرتەو، دوژمن ھەرجى لە توانادا بوو بەكارى ھىنا، ھىزى سەربازو جاش و تانك و فرۆكەنى گەورەو كۆپتەرەو تۇپخانەنى قورس و چەكى كىمىيائى خستەگەر، بەلام ئەمانە ھەمووى تۇزقائى لەوورە پېشمەرگەيان نەھىيائە خوارەو، پېشمەرگە نەبەزەكانى يەكيتى و پارتى و حىك و حىش و پاسوك لە يەك سەنگەردا دەست لەسەر پەلەپىتكەنى تەفەنگ بوون، رۆكيتى تۆلە ھەمىشە نركەنى ئەھات و ھەناوى سەربازو جاشەكانى ئەتۇقاند. ھىزىكى تىرى يەكيتى و حىك لە بالەيانەو ۋە ۋەنەنى سنوورەكانى مەلەندى سى كرا بۇ يارمەتيدانى ھىزەكانى ئەوئ و كاڭ سامان گەرمىيائى سەربەرشتى ئەكرد.

لە بالەيان بووم، رۇزى ۱۹۸۸/۶/۵ مىندالەكانم لە شارەو ھاتن، باوكم ھىنابوونى رېگەدرام بچمە لايان، ھاتمە گويىزى لەنزيكى دۆلە كۆگى چاوم بەكاك نەوشىروان كەوت، لەبن خىوەتلىكدا دانىشتبوو، كە مىنى بىنى زۇر رېزى لىگرتەم، كەوتىنە قسەكردنەو پىي ووتەم : مەحمود باوكىت ھاتووتە لات ..؟ ووتەم : نەخىر، ووتى : باوكىت زەختى زۇرى لەسەرە كە ھاتە لات ناگادارى بىكەرەو بابىت لىرە دابنىشى، ئەگەر ھەموومان مىردىن ئەوئىش وەكو ئىمە، ئەگەر ژياشىن ھەروەكو ئىمە .. منىش ووتەم : بەسەرچاۋ ئەگەر بىنىم قسەنى لەگەلا ئەكەم، بىلام كاڭ نەوشىروان باوكم پىياۋىكى نازايەو سەر بۇ كەس نانويى. رۇزى ۱۹۸۸/۶/۸ گەيشتمە زەللى لاي مىندالەكان، باوكم رۇيشتبوو ۋە نەم بىنى، مىنالە كان ھەموويان لە ژوورىكدا بوون بى پىخەفەو رايەخ و پىويستى ناوماڭ، مېشولەو كىچ ھەموو لەشيانى سوژن ئاژن كرىبوو. رۇزى ۱۹۸۸/۶/۱۲ بارگەنى بىبارمان پىچايەو ۋە بۇ كانى زەرد، لەوئى مائۇچكەيەكمان پىكەومنا.

دوایی گه پامه وه و چوومه باله یان. نه و کاته ی له باله یان بووم له گه ل
کاک فهریدوندنا باسی گه پانه ووم بۆ گه رمیان کردو پئی باش بوو، دواییش
سهر دانی کاک نه و شیر وانم کردو له و باره یه وه قسه مکردو زۆری پییخۆش بوو،
نیت بۆ نه م به سه کۆمه لێ پێشمه رگم پیکه وه نا له رێگه ی به مۆوه دابه زین،
ته قه لایه کی زۆرماندا بیسوود بوو، دوای نه وه ماله که م بۆ سه قز گواسته وه، له و
کاتانه دا بوو کاک رۆسته م و کاک نازادی سه گرمه به هیزیکه وه له رێگه ی
مه لبه ندی سی به ره و سنووری تیه کانی ۲۱ و ۲۵ گه رمیان که وتبوونه رێ، کاک
نازاد سه ره په رشتی هیزه کانی گه رمیان و کاک رۆسته میش سه ره په رشتی نه وانه ی
سنووری که رکوک بکات، هه ره یه که یان گه یشتنه شوینی کاره کانیان و له گه ل
پارتیه زه کانی تر دا یه کیان گرتوه و.

بە پېۋانەى خۇى سوودى لىۋەرئەگرت، خۇ بۇ عىراق ھەر زۆر سوود مەند بوو
چونكە زۆر شەكەت بوو بوو، زىانى مرۆىى و مادى و ئابورى قورسى
پىگەشتىبوو.. ئىرانىش لە لایەكەوۋە ھەزى ئەگرد چونكە ئەویش ھىلاك بوو
بوو، لە لایەكەوۋە ئەپوۋىست تۆلەى زۆرتەر بىكاتەوۋە، بەلام پىلان و گەلەكۆمەكە
دزى قورست بوو، بۆیە بە ناچارى و بە بى دلخوازى خۇى پەنجەمۆرى
شەرۋەستانى پىكرا. لىرەدا دەیان پىرسىار لە كۈنچ و قوژبىنى مېشكدا تۈيتكەیان
ئەگردو پەردەى رەشبینیان دائەدايەوۋە:

تۆ بلىى چارەنووسى ئىمە لەم گەمەيەى شەرۋەستاندا جى بى..؟

مەسەلەكەمان روو لە كویيە..؟

باشەرۋژ چۆن ئەبى..؟

ئەبى كام شىۋازى كارگردن لە بوارى خەباتدا ھەلېژىرىن..؟

ھەرچەندە ئىمە ئەنفال كراين و ھىزى سەربازىمان لەسەر زەوى
خۇمان وەكو پىۋىست نەمابووۋەو لە لای رژىمى عىراقى ئەو پارسەنگە
قورسەمان نەما بوو، ھەرچەندە سەدان ھەزار كەسمان بەرەو نەمان چوون و
بەشىكىشىان لە نۆردووگاكاندا زىندانى كرابوون، بەلام مەسەلەكەمان
نەمردوۋە، ھاوگىشەكانىش بە رەشبینى چارەسەر ناكرىن. ئەبىت سەر لەنۆى
تېھەلچىنەوۋە كۆل لە خەباتى جۇراوجۆر نەدەين. چەند ناخۆشە ھەوالىكت
بدەنئ و تۆش ناوەرۋكەكەيت بە دل ئەبى و دزى بىت و ئەویش لە دزى تۆ
ئەنجامدرايى. ھەردەمو چاۋىكت ئەبىنى خەمو كەسەرەيت تيا ئەخویندەوۋە،
لىكدانەوۋەكان دلخۆشكەر نەبوون. منىش ھەر لە بىرى دابەزىندابووم، جارىكى
ترىش بە نىازى گەرمىان بەرەو بەمۆ بەرپىكەوتىن بەلام دىسانەوۋە
رېگا نەبوو، گەراپنەوۋە.

شەرەكانى مەلئەندى سى نرىكەى سى مانگى خاياند، دوژمن پېشەرەوى
زىاترى كرد، ئىتر پىگەى مانەوۋە لەو سنوورەدا نەما، دواى ئەوۋە دەستىكى باش
لە ھىزەمكەنى رژىمەوشىنرا برپارى كسانەوۋە دراو رۆژى ۱۹۸۸/۸/۲۵ ھەموو
ھىزەمكەن گەشتنەوۋە بالەميان و قىرناقە و پشتاشان. دىسانەوۋە سەنگەر لىدرايەوۋە

كه بېشترېش تېپه‌كانى ۱۷و ۵۱و ۵۲و ۵۵ له‌ويېوون. ئەو ناوہ به چاكى قايمكرا. دياربوو رږيېم په‌لامارى ئەو سنووردش ئەدا.

بۆيه رږزى ۲۷/۸/۱۹۸۸ ئەنفالى ژماره ۷ له بنارى قەنديل دەستېپېكرد. شەر له شاخى كونه‌كوټرو هيلانه‌قه‌ل و شوينه‌كانيتر هه‌لايسا، هيرشه‌كان توندوتيز بوو، توپباران خه‌ست و خوځ بوو. زيانى دوژمن زور بوو، له زور لاهه شكستى هينا. چەند پېشمەرگه‌يه‌كى دلسوزيش گيانيان كرده قوربانى خاك و نيشتمانى سووتماك. سه‌ركردهى رۆشنير كاك نازاد هه‌ورامى كه سه‌ريهرشتى شه‌رپه‌كانى ئەگرد به كوټه‌ر پېكراو رږزى ۲۱/۸/۱۹۸۸ گيانى به‌رزى به خاكى كوردستان ئەسپيرئو شه‌هيد بوونى زيانكى گه‌وره بوو به كۆمه‌له‌و يه‌كيتى. تهرمه‌كه‌ى ئەبريتمه‌وه دىي سه‌ركراني نزيكى پاوه‌و له‌وى ئەنيژرى. دواى ئەوه‌ى هيرشه‌كان توندوتولتر ئەبئو مه‌يدانى شەر تا ئەهات ته‌سكتر ئەبووه‌وه، برپارى كشانه‌وه درا بۆ سه‌ر شاخى قەنديل و ناوچه‌كانى پشته‌وه.

هەر له‌م مانگه‌دا رږيېمى عيراق ئەنفالى بادپنانى كرد. كه ئەنفالى ۸و كوټايى بوو. به هيزى زورو چه‌كى كيميائى سه‌دان دىي ته‌ختكرد، دميان هه‌زار كوردى به‌سته‌زمان ناوهرى سنوورده‌كانى توركييا كردو ژيانىكى سه‌ختى كوله‌مه‌رگيان نه‌برده سه‌رو ته‌نانه‌ت رږيېمى عه‌فله‌قى له رېگه‌ى سخورده‌كانيه‌وه ناوى خواردنه‌وه‌كه‌يانى ژاراويكردو خه‌لكيى زور گيانيان له ده‌ست داو ده‌وله‌تى توركياش له‌م كاره بېده‌نگ بوو.

پروژه‌ى شەرى له‌ناوبردنى كورد له لايەن رږيېمى عيراقه‌وه له سه‌ر تاسه‌رى كوردستاندا كوټايى هات. كه به هه‌شت قوناغ ئەنجامدرا له ژير ناوى ئەنفالدا كه رږيېم‌ويستى سوود له ناوى نايه‌تتيكى قورئان‌ومهر بگري بۆ جيبه‌جېكردنى به‌رنامه ره‌شه‌كه‌ى كه نه‌ئى:

{ و يسألونك عن الانفال قل الانفال لله والرسول فاتقوا الله واصلحوا زياتر سئلوا عن بينكم و اגיעوا الرسول ان كنتم مؤمنين } . ئەم ئايرە به‌هه‌له جابركراوه

سه‌دام به‌ويستى ليكده‌انه‌وه‌ى خو‌ى و بۆ به‌رژمونه‌ندى به‌عسو ده‌سه‌لاته ديكتاتۆريه‌كه‌ى سوودى له‌م نايه‌ته‌وه‌رگرت كه زياتر به‌يوه‌ندى به‌شه‌رى

انفال قل الانفال لله والرسول فاتقوا الله واصلحوا زياتر سئلوا عن بينكم و اגיעوا الرسول ان كنتم مؤمنين

خانووەكانيان و پەوانەگردنيان بۇ ئۆردوۋىگى سمود دەستى يېتىردى كە بە
جىاۋازى كەمەۋە ھەر ئەخريئە جۋارجيۋە پىرۋسەي ئەنقالە بەدناۋەكانەۋە.
ھەرۋەھا بېسەرۋ شۋين گردنى پىنج ھەزار بارزانىيەكەش و پاگۋاستنى ناۋچە
سەر سىنۋورىيەكانى دۋاي ئاشبەتالېش ھەر ئەچىنە خانسەي ئەنقال و
جىنۋاسايدەۋە.

پىرۋسەي ئەنقال بە چەند شىۋەيەك ئەنجامدرا:

۱. بەلاماردان و ھىرشى سەربازى بۇ سەر دىھاتەكان و خاپوور گردنيان و
سووتاندىن.

۲. دەستگىر گردنى خەلگەكەي و پاپىچ گردنيان بۇ خوارۋوى عىراق، يان
دەرباز بوۋنى ھەندىكىيان و نىشتەجى بوۋنيان لە ئۆردوۋىگى زۆردەملىكاندا.

۳. بە تالان بىردنى مال و سامانى خەلگە ئەنقالكراۋەكان. سەم تالان بىردنى (بىلە)
بەرپىرسىيارىيەتى ئەنجامدانى پىرۋسەكانى ئەنقال خرابوۋە ئەستۋى عەلى
جەسەن ئەلەجىدى ئامۇزى سەدام و بەرپىرسى نوۋسىنگەي باكورى رېكخراۋى
حيزبى بەس لە كەركوك. كە كاتى خۆى لاي ھەمادى شەھىي وەزىرى بەرگى
عەرىف بوۋە، پاشان كرايە سەرۋكى گشتى ئەمنى عىراق، كابرايەكى دىندەو
عاشق بە كۈشتن و خۋىن رشتن بوۋ، ھىچ جۋرە شارمەزاييەكى لە كاروبارى
سەربازى نەبوۋ. كە پىش جىيەجىگردنى ئەنقال ھەندى ھەنگاۋى ناۋەكو
زەمىنە خۆشكردن بۇ كارەكەي لە بابەت: قەدەغەگردنى ھاتوۋچوۋ
خواردەمەنى، تۇپبارانى بەردەوامى ئەو شۋىنەنى بارەگى پىشەمەرگەي لىيە،
كۈشتى ھەركەسەك لە ناۋچە قەدەغە دىيارىكراۋەكاندا، بۇ ئەنجامدانى ئەنقال
قەيلەقەكانى ۱ و ۲ ئامادەكرايوۋن، سەرمەي ھەموو قەۋجە سوۋكەكانى
جاشەكان. لەگەن بەكارھىنانى فرۇكەي جەنگى و كۆپتەرۋ چەكى قورسى
جۇراۋجۇرۋ كىمىيىي و قىسقۇرۋ ھتە. ھەرۋەھا بەشدارىگردنى گاردى كۆمارىش.
بەمەش دەسەلاتى راستەوخۆ سەدامى وەرگرت لە ھەر گارىك بەرامبەر
كوردى بىكات و كەس نەيئەتۋانى سەرىپچى لە بىپارەكانى بىكات و ھەموو دامو
دەزگاكانى بەس گۈنپاينى بوۋن.

بەمەش دەسەلاتى راستەوخۆ سەدامى وەرگرت لە ھەر گارىك بەرامبەر
كوردى بىكات و كەس نەيئەتۋانى سەرىپچى لە بىپارەكانى بىكات و ھەموو دامو
دەزگاكانى بەس گۈنپاينى بوۋن.

داهینه‌ری بیرۆکه‌ی ئەنفال رژیمیکی ناسۆنالیزمی فاشیزمی بەعسی
 عەرەبی عێراق، کە شەرعییەتی بە خۆیداوە بۆ پاراستنی بیری ناسیۆنالیزمی
 عەرەبی کۆنەپەرستانە دوور لە گیانی شارستانیەت و لە ڕێگەی ترس و
 تۆقاندنەوە پیرۆزییەک بە بەرنامەکانی بێدات و جگە لە نەتەوێ سەر دەستی
 عەرەبی کەسی تر بۆی نییە لە بەردەمیدا سەر قوت بکاتەووە و لە ڕێگەی
 شەپانگیزییەو دەسەلاتی دیکتاتۆری تاکرەوی بەرجەستە بکات بۆ پاکتاوکردنی
 ھەموو نەیارەکانی ج لە ناوێو یان لە دەرێو.

جەنگی درێژخایەنی کورد و بەعس و جەنگی ھەشت ساڵی عێراق -
 ئێران و دواچار شەری ئەنفال پۆپەیی ھەلۆیستە کۆکۆزییەکانی ئەم رژیمەییە لە
 پیناوی مانەوێ خۆیدا کە ئەمەش پەيوەندی بە نەخۆشی خۆ بە گەورە
 زانیی سەدام و حیزبەکەییەو ھەییووەکو چەقۆکێشیکی ئەم سەردەمە
 بکەوێتەوێزێ گەلیکی بیتاوان و شەق لە ھەموو پەیماننامە نیۆدەولەتیەکانی
 سەبارەت بە جینۆساید و لەناوبردنی ئەتینکی ھەلبدات و گوێ بە قسەیی کەس
 نەدات.

گەرچی ئەنفال لە دوا دوايي شەری عێراق - ئێران ئەنجامدراو بەلای
 ھەندێ گەسیترەو بە بەشیکی ئەو شەپە دانەنرێت، بەلام ئەو ڕایەکی
 ناراستە و ئەنفال بۆ خۆی پڕۆسەییەکی سەربەخۆ و نەخشە بۆ دارپێژراوەو
 کردەییەکی تایبەت بوو بە لەناوبردنی نەتەوێ کورد گەرچی ھەندێ
 لیکچوونیش لە نیوانیاندا ھەییە لە رووی بەکارھێنانی چەکە کۆکۆژمەکانەووەو
 کیمیایی و فرۆکەیی جەنگی و رۆکیتی دوورھاوێژ و چەکی قەدەغەکراوی نیو
 دەولەتی. رژیمی عێراق ھەموو مەبەستە تایبەتیەکانی خۆی جێبەجێکرد بە
 بەرچاوی ھەموو جیھان و کۆمەلگای نیۆدەولەتیەو بە جیھانی ئیسلامی و
 عەرەبیشەو، بەلام کەسیان نەھیان لێو نەئەھات، لە ناوبردنی گەلیک ھەستی
 نەجوولاندن. چونکە ئە شەپیدا لەگەڵ ئێراندا ھەموویان لە پستی عێراق بوون
 پشتیوانیان لێنەکرد. بۆیە بۆ عێراق زۆر ئاسان بوو ئەم پڕۆسەیی بێ ترس و

لېپرسىنەۋە ئەنجام بىدات. چارەنۋوسى ئەۋ خەلگە بېتتاۋانەى گوردېش ديارنەبىۋ مافى مروۋ لە گوۋى گادا خۇى مەكردوۋە تەنیا بەيانىكىشى بىلەنەكرەۋە.

ئەگەر رېگا ھەبوايە چەند رۇژنامەنۋوسىك لە دەردە بەتتاۋانەىۋوۋىنەى ئەۋ كارەساتە خەفەتبارەيان بىگرتايە ئەۋا لەگەل مەرگى دلتەزىنى ھەلەبجەدا پېكەۋە مۇركىكى دوورتريمان ئەدايە خەلگى جېھان و گانى بەزەبىيان ئەتەقاندەۋە.

كۆى زىيانەكانى ئەنقال بە پىۋ ئەۋ راگەياندانانەى لە دەزگاكانى يەگىتى نىشتەمانى گوردستانەۋە پەخش نەبوۋەۋە:

- ۸۲۰۰۰ مروۋ بى سەروشۋىن كرا.
- ۴۰۰۰ دىۋ ۹ قەزاۋ ۲۰ ناحىيە خاپوور گران.
- ھەزاران قوتابخانەۋە مرگەۋت و نەخۇشخانەۋەسەدان پېرۇژەى ناۋو كارەباۋ ھەزاران ھەزار سەر مەپرو مالاتۋوۋلاخ و ھەزارەھا تەن بەروبوۋى كشتوكالى جۇراۋجۇر بوۋ كە بە سەدان مىليار دۇلار مەزەندە ئەكرى.
- دوای تەۋاۋ بوۋنى شەرەكانى قەندىل و بالەيان رۇژى ۱۹۸۸/۹/۱۸ ھەموۋ ھىزەكانى مەلئەندى يەك گۈيزرانەۋە سنوۋرى دزلى . مەريوان، ئىمەش بە مال و مندالەۋە گواستمانەۋە ئەۋىۋ لە كانى دىنار نىشتەجى بوۋىن، لەۋى دىسانەۋە كەۋتىنەۋە كەلگەلەى دابەزىنە خوارەۋە، بى پىرسى دەۋلەتى ئىران لە دزلىيەۋە كۆمەللىك پىشمەرگە بەرەۋ كانى خەياران لەۋىش بۇ مېرى سوور رۇشتىن. شارمزاگەمان فەرماندەى كەرتى تىپى ۱۵ شارەزوور مام ناحىۋ پىشمەرگەيەكى برادەرانى سۇسيالىست بوۋ. ئىۋاردى رۇژى ۱۹۸۸/۱۰/۲۴ بەرەۋ ئەشكەۋتى ھەۋرامى جوۋلاين، لە رېگەدا كەۋتىنە سەر كىلگەى مېندا، مېنىك لە ژىر پىۋى عەبدوللاى پىشمەرگەى سۇسيالىستدا تەقىيەۋەۋە قاچىكى پەرىۋ بەسەر مندا كەۋت مام ناحىش بۇ لای ئەۋ ئەگەرپتەۋە ئەۋىش مېنىكى بىا تەقىيەۋەۋە قاچىكى سەقەت ئەبىۋ بەپەلە گەشىتمە لای ، پىۋوتەم : كاك

تالارە گۈل

مەحمۇد ھەندى لىم دوور بىكەۋەرەۋە ، ۋوتىم : بۇچى...؟ ۋوتى ھەز ئەكەم لە
بەر مەن دوور بىكەۋىتەۋە .. بەلام مەن ھەستەم كەرد كە نىيازى شىتىكى ھەيەۋ
پوانىم رومانەكە لە ناۋ دەستىدايە ۋ ئەيەۋى بە خۇيدا بىتەقەيتتەۋە ، مەن
لىى تۈرە بوۋم رومانەكەم لە دەستى دەرھىنا ئىتر لەبەر نەشارمەزى
رۇيشتەكەمان پەكى كەۋتو گەپىنەۋە ، لە بەرئەۋدى ئىمە بەدزى ئىرانەۋە
سەنۋورمان بەرەۋ كوردستان بېرىۋو ، بىرىندارەكانمان تەسلىمى بارەگاكانى
سۇسالىست لە كانى خەپاران كەرد .. ئەۋ شەۋدى كە رۇيشتىن بېرىۋابوۋ لە
چەمى قولخوردو غەلباۋادا بىمىنەۋە كە چى بۇ بەيانىيەكە تەماشە ئەكەين
ھىزىكى زۆرى دۈزۈم گەمارۋى ئەۋ چەمەۋى داۋو ناگىران بەردابوۋ ئەۋ ناۋە
لە سالانى دۋايدا بۇمان پۈۋن بوۋمەۋە چاۋساغەكەيان خالىدە كۆل بوۋ كە
جاسوسى رۇتەم بوۋ ئەۋ شۈينەۋى بۇ ئىمە دەستىشان كەردبوۋ ئە ھەمان كاتدا
رۇتەمىشى لە چۈۋنەكەمان ئاگادار كەردبوۋە .. بىرىنداربوۋنى ئەۋ دوو
پىشمەرگەيە بوۋە ھۋى دەرپاز بوۋنمان لە جىنگى تىياچوۋن.. كۆتايى مانگى
۱۹۸۸/۱۱ كۆمەللىك لە پارتىزانەكانى گەرميان ۋەكو كاك رۇستەم كاك غەدنان ۋ
كاك مەحمۇدى مامەغەزە گەيشتەۋە سەرەۋە بۇ ھەسانەۋە، ديارە ھىزىكى
ترى پارتىزان لە خوارەۋە مابوۋنەۋە، كە بوۋبوۋە بېرىار ئەبى ماۋە ماۋە ئەۋ
برادەرەنە بگۇردىرپىن ۋ خەلگى تر بچىتە شۈينان بۇ ئەۋە ئەۋانەۋى خوارەۋە
پشۋويەك بەدن ۋ ئەۋانەۋى مال ۋ مىندالىيان ھەيە بچنەۋە ناۋيان، ئەۋانەۋى
سەرەۋەش دابەزەنە خوارەۋە ۋىرى ئەۋ ھەلومەرجەبن ۋ شارمەزى ئەۋ شىۋازەۋى
خەبات بن.

سالى ۱۹۸۸ بەۋ ھەموۋ پۈۋداۋە سامناكانەۋى بەسەر مىللەتەكەماندا ھات
بەرەۋ كۆتايى ئەچۈۋ. ھەموۋ يەككە لە ئىمە ھەزەمان ئەكەرد بە زوۋىي بارگەۋى
بېچىتەۋەۋە لا نەكاتەۋە چۈنكە رۇژىگارىكى پې لە ناۋمىدى ۋ كارەساتاۋى بوۋ،
جگە لە خەم ۋ خوين ۋ خاك سوۋتان ھىچىترى بۇ كورد بە ديارى نەھىنا.

سالى ۱۹۸۹

سەرى سالى تازەى ۱۹۸۹ش ھات، ھەمووان بۇ ئەوۋ ئەچوون زۇر شت لە ئاستى رۇژھەلات و رۇژئاوا پروبىدات، خۇ حكومەتى عىراق تووشى دوورەپەريزيەكى سىياسى بوو بوو، لە زۇر لاوۋ پەنجەى تاوانى بۇ دريژ ئەگرا بە تايبەتى بەكارھىنانى چەكى كىمىيائى و كارەساتى ھەلەبجە لە زاكيرەى زۇر خەلكى ئەوروپادا ئەژيا. گفتوگۇكانى ئىيران . عىراق پيشكەوتنى ئەوتوى بەخۇيەوۋە ئەئەبىنى، ھەرلايەكيان لەسەر داخوازيەكانى خۇى زۇر سوور بوو، ناوبىزىوانى نەتەوۋە يەكگرتوۋەكانىش ھەر بەردەوام بوو، ئەگەر شەرپەستاندن ئەنجامى گوشارى دەرەوۋە بوو بۇ سەر ئىران ئەوا بارودۇخى ناوخۇيش ناچارى ئەگرد چيتر لەم شەردا بەردەوام نەبى.

ھەر لە گەل رۇژە يەكەمەكانى سالى تازەدا بە تايبەتى لە رۇژى ۱/۷ دا لە باريىسى پايتەختى ھەرنەساي نازايدا كۇنگرەيەك لە سەر چەكى كىمىيائى بەستراو نوپنەرانى ۱۴۹ دەولەتى تيا كۇ بووۋە، گەرچى ئەمە ھەنگاويكى گرنىگ بوو بۇ بىراردانى قەدەغەگردنى چەكى كىمىيائى بەلام بەياننامەى كۇتايى كۇنگرەكە بە لاى تاوانبارگردنى رۇژىمى سەدامدا نەچووۋ چاوپۇشى لەو تاوانە پىر لە مەينەتتە كرا. سەرەپى ئەمەش كۇمەللىك بىرارى گرنكى تيا دراوۋ. مانگى ۱۹۸۹/۲ ھەفالى مام جەلال لە دەرەوۋە گەرايەوۋ، بە ھاتنەوۋەى زنجيرەيەك كۇبوونەوۋە لەگەل سەرگردايەتى و ئىپرسراوۋ كادىرانى مەلئەندەكان و دەزگاکان وخەلگىدا دەستىپىكردو بە دوورو دريژى باسى ھەلومەرجى تازەى خەبات و بارودۇخى جىھان و ناوچەكە و كوردستانى كرد، شىگردنەوۋەيەكى قوۋلى مەسەلەكانى خستە بەردەست، كە ئەبى كورد قۇناغىكى نوئ دەست پىبكات وشەر شىۋە كلاسيكىيەكەى وەلاوۋەنى كە تەنيا بايەخ بە خەباتى چەكدارى رۋوت ئەدا، ئەبى خەباتى سىياسى و دىپلۇماسى لە پيشەوۋەى بى و ئىنجا خەباتى پيشمەرگانە و رىكخستەن دەورى سەرەكى لە ھاندان و ووروزانەن و كۇگردنەوۋەو نامادەگردنى خەلگىدا ببىنى بۇ

بەگزاچوونى داگىر كەران. ئەينى بايەخى باش بە فىرگەردن و پەرەردەگەردنى
پىشمەرگە بىدرى، ھەندى نەخشەى كارگەردن تاو توپىرا بو ئەوھى بىتتە
ھىزىكى شۆر شگىرپى نوئى لە مەيدانى تىكۆشاندا.

ھەر لەم كۆبوونەوھىدە راوېژىك بە كادىرە سىياسىيەكان گرا لەمەر
چارەنووسى مەلا بەختيار و ئازاد كەردنى، كەوھلامى كادىرەكان رازى نەبوون
بوو بە ئازاد كەردنى، سەرگەردايەتتەش بەم رايە قايل بوو، ئەگەرچى ورووژانى
ئەم مەسەلەيە لەوھە ھات كە كاتى ئەوھ ھاتووە ئىتر كۆتايى بە مەسەلەكەى
بىتتە و لەوھ زياتر پىيوست ناكات لە زىنداندا بىت. كادىرەكانىش ھەر ھەموويان
توندرەو بوون و ھىشتا شەنبەى گلاسئۆست و پرۆستروپىكا بە ئاقارياندا ھەلى
نەكەردبوو. ئەگەرچى لە دەرەوھى يەككىتى نىشتەمانىدا ھەندى دەنگ بەرز
بوو بووھە بو ئازادكەردنى، بەلام زۆربەى دەنگەكان لەوانە بوون دۆى يەككىتى
بوون نەك بەرگىر كەردن بىت لە ئازادى.

دوای ئەنفالى بەعسىانە ھەر لەم مانگەدا لە ۱۹/۲/۱۹۸۹ كۆمەلە
پىشمەرگەيەكى خۇراگى پارتىزانى گەرميان دوور لە باوھشى گەرمى كەسو
كاريان، لەو چۆلەوانىيە بى باوانەدا بوونە ژىر ھەردەسى ئەشكەوتەوھە شەھىد
ئەبن: مەلا ئەحمەد گەلارى، حاجى ھەمىد، ھەيدەر، پۇلا، رەھىم، مەھمەد،
دارا.. ھەوت ئەستىرەى گەشى ئاسمانى سەختەرىن ھەلومەرجى كوردايەتتى لە
بەرزىيەوھە داچۆرانە خوارەوھە، ئەمانە ھەوت كەلەمىرد بوون لە بارىكى ناسكدا
بارگەيان بەرەو جىھانى سەرەورى پىچايەوھە، ھەر يەكە بە كۆلى خەمو ژان و
ئاواتەوھە مالى ئاوايى كەردو بۆشايىيەكى گەورەيان بە جىھىشت. ديارە
كارىگەرەيتى ئەم رووداوھە بۆ سەر برادەرە پارتىزانەكانى خوارەوھە زۆر دژوار
بوو، ھەولياندا ھەرچى لە توانادا بوو بىكرى بۆ دەرپاز كەردنەيان بەلام بىسوود
بوو، ئەشكەوتەيىكى گەورە دارمى، دەرگاگەى خپ لەسەر ئەم ھەفالىنە داخەرى بە
جى ئەو ھەموو خۆل و بەردە لا ئەجى..!

تەنيا سەيد مەھمەدو ھەمەسۇران پزگار بوون كە ئەوانىش لەو كاتەدا
چوو بوون بۆ پەيوەندى جىھاز لەگەل ھەفالىكانى تریاندا لەسەر گەردۆلكەيەكى

ئەو نازىكانەدا گوڭيان لە زرمەيەكى زل ئەبىت، بەلام نازانن چىيە، كە ئەگەر پەنەو هەوارگەكەيان نەماو، دەرگاگەي كلۆم دراو، ئەوسا تىنەگەن ئەو زرمەيە هەرسى ئەشكەوتەگە يووئىنجا پەيوەندى بە برادەرانى تەرەو ئەكەن و لە راستى رووداوگە ئاگاداريان ئەكەنەو. كە هەوالەكە بلاو ئەبىتەو هەريەكە بە جوړى ليكيئەدايەو، بەلام راستىيەكەي ئەو ئەشكەوتە شوينىكى زيخەلانى تەنگ بوو، خوڭيان فراوانيان كەربوو، جار جارەش وورە بەردى ئى هەلئەومرى، كە بەلای خەلكى شارەزەو بەلگەي ئەوئە ئەو شوينە هەرس ئەكات، بەلام ئەوان گوڭيان نەدابوو، ئەوئ پاهاتبوون بمىننەو، حەزيان نەئەكرد بەجىي بەتلىن تا دواجار يوو مەنزلگای هەتا هەتايييان، ئەوئ پيوستە بنوسرېت شەهيد مەلا ئەحمەد بە كاك عەدناندا نامەيەكى پر جوش و خروشى شورىگىرەنەي بو ئىران بو نوسىبووم كە بەتەما يوو لەگەل برادەراندا بىتە سەرەو بەلام كە زانى بووى ئىمە دا ئەبەزىنە خوارەو لە هاتنەكەي واز دىنى و چاوەرەوانى ئىمەي ئەكرد .. لەو نامەيەدا باسى شوو خەباتى نووى كەردەو كە چوئ ئەبى هەولدىن بخزيئە ناو دلى دوژمنەو و لەوئ دا بيووچان كاربەكەين و هەراسانى بكەين . شەهيد مەلا ئەحمەد لە هەمان كاتدا نامەي بو هەندى برادەرانى تريس نووسىبوو بە تايبەتى بو كاك نەوشىروان و كاك ملازم عومەر و م.عەل.

رۆژى ٢٥/٤/١٩٨٩ هەفالىان فەرەيدون و كۆسەرت بە دىدەنى هاتنە سنوورى مەلەبەندەكەمان، كۆبوونەو هەيان بە كادىرەكانى كۆمەلەو پاشان بە هيزەكەي مەلەبەند كەردو لە بابەت هەلومەرجى تازەي خەبات و گەشەپىدانى لاىەنى سياسى و بايەخدان بە مەسەلەي رېكخراوئەي دىدو بوچوونى خوڭيان باسكەردو موناخەشەيەكى زوڭريان لەگەل كرا.

لەم ماوەيەدا كۆمارى ئىسلامى ئىران داوى هيزىكى كەرد بو بەشدارى كەردن لە مانوڤرىكى سەربازىدا. ئىمەش خوڭمان نامادە كەرد بو ئەم مەبەستەو رۆژى ١/٥/١٩٨٨ لە هەرسى مەلەبەندەكەدا خولى مەشق پىكەردن كرايەو، ماوەي خولەكەي مەلەبەنديەك ١٣ رۆژى خاياندو ئاستىكى باشى پيشاندو ئەو

چاودیرانهی نههاتنه سهردانی خولهکه رهمانهندی خویان لهسهریداو به لایانهوه سهر بوو که له مامهدها بتوانری ئهو ئهرکانه به باشی ئهنجام بدری.

رؤزی ۱۹۸۹/۵/۵ له ئیزگهکانی جیهانهوه ههوائی لهناوچوونی عهدنان خهروئلاهی وهزیری بههرگری عیراق بلاقرایهوه که له ناو کۆپتهریکدا کهوتبووه خوارهوه. دیاره ئهمهش به هوی پیلانیکی سهدامیانهوه له ئهنجانی توندو تیزبوونی کیشهو ناکۆکیهکانی خیزانییهوهو مهترسی لهناوبردنی سهدامیشی تیدا رهچاو ئهکرا که عهدنان وهکو کهسایهتیهک له بهردهم دهسهلاتو هیزی سهدامدا دهرکهوتبوو، بۆیه له کۆلکردنهوهی شتیکی چاومروانکراو بههرجهسته بوو که کهسیک نییه بویری چهنده لهسهردامیشهوه نزیک بی، جموجوولیک بکاتو ببیته مایهی ههرهشه له پاشهرپۆزی سهدام. ههرچهنده عهدنان پهروهردی دهستی تاوانهکانی سهدام بوو، ههر وهکو جهللادیکی خوینرپیژ ههلهکسهوتبوو، دهستی له ههلاچۆکردنی کوردوو پیرانکردنی کوردستانداو رۆلی گرنگی له شهپی عیراق - ئیراندا ههبوو، ههر وهها له پاکسازی نهیارهکانی سهدامو بهعسیشدا، ههرچهنده گوشتنهکهی بهلای ههندیک کهسهوهوا دانهرا که ببیته مایهی تیکچوونی ناوخویی خیزانی سهدام به هوی ئهوهی خالۆی منالهکانی بوو، بهلام زهبرو زهنگی سهدام ئهوهنده به قوولی رهگی داکوتاهو به هیچ جۆریک ناهیلی درزیک بکهویته ئهو دیوارهی به ئیسکو پرووسکی خهلهکی بههرزی کردووتهوهو گوشتنهکهی وهکو مردنیککی ئاسایی تیئهپهریو پهردی بیدهنگی بهسهر دا درایهوه.

مانگی ۱۹۸۹/۶ دوو پروودای مردنی له ناوچهکه تیدابوو، یهکتیکان مردنی ئیمام خومهینی رابهری شۆرشی ئیسلامی ئیران بوو که خاوهنی کارو تیکۆشانی سیاسی نایینی زۆر بوو، لهسهردهمی رژیمی شاههنشاهیدا دژی ئهو دهسهلاته وهستاو بۆ عیراق دوورخرایهوه. لهویش ههر نهوهستاو کاری نهکرد، دوور خرایهوه بۆ فهڕهנסا تا راپهرینی سهرتاسهری خهلهکی ئیران ئهو ههلهی قۆستهوهو به فرۆکهیهک گهیشتهوه تاران و له ئهنجانی نهبوونی

کمره

بہ نکلے اسے
زور کا وارہ
کراؤ عہد
ہے شاعر کو

Handwritten signature: *محمد بن عبد الله*

مانگی ۱۹۸۹/۳ دا پښتو ټولنیزه به عس ناگاداری دانیشتوانی شاروچکهای قه لادزی ی کردهوه که چوئی بکهه به بیانوی نهودی کورد پشتیوانی ئیرانی کردووه، له راستیدا مهبستی له قه لاجوکردنی گهلی کوردوویرانکردن کوردستان بوو. لهه پرووهوه ههغال مام جهلال داوی له کومهلی نیودهولهتان کرد گوشار بجهنه سهر سهدام بوواز هینان له چوئکردن و راگواستنی قه لادزی، نهه ههواله له ههموو ناژانسهکانی دهنگو باسی جیهانیدا بلاوبوهوهو کاردانهوهی تایبهتی ههبوو، نههروپاشی ههژاند.

عیراق نهه ههوالانهی رهنکردهوه گوايه شتیوانیه. خه لکی قه لادزی و پشدهریش لهه بارهوه نارهبزاییان دهربرې، وهفدیکیان جووه بهغدا بو ببنینی سهدام. داوی ببنینی عیزمت دوری راگواستنهکه راگیرا، له نههجامدا نههنامیکی وهفدهکه که مهلی دلگهیی بوو گیرا. ئینجا پښم چهند پوژنامه نووسیکی ناره ناوچهکه له گهل جاسوس و خوڤرؤشهکاندا ههوالهکهیان به درؤ خستهوه بهلام له ههنگاوکی نویداو له پوژی ۱۹۸۹/۶/۲۵ پښم بیگویدانه نهه ههموو نارهبزاییانهی رای گشتی جیهانی، قه لادزی و دهوروبهری له دانیشتوانهکهی چوئکرد که مهزنه نههکرا به ۱۰۰ ههزار کهس.

قه لادزی میژوویهکی گهشی له بهگزاچوونهوهی دوژمندا ههبوو. سیاسهته چهپهلهکانی بهعسی رهنکردهوه، نههه داخیکی زور نابوو به دلی بهعسدا، نهههجارهشیان خه لکی به ناسانی خویان نههه به دهستهوه، چهند جار خرپوونهوهو نارهبزاییان دهربرې که پښمی ناچار کرد دیسان راگواستنهکه دوابخت، دواتر پهناي برده بهر شیوازه عهقهقهیهکانی خوئی و تیکه تیکه مهبهستهکانی نههپیکا، ههر جارهی به بیانوویهکهوه: جاریک ههپرهشی برینی ئاوو کارهباو پیشتریش گواستنهوهی دامو دمزگا حکومیههکانو جاریک به هاندانی بارکردنی جاشه چهکدارهکانی. ئیترووردهوورده کار ناسانی گواستنهوهی خه لکهکهی تر هاته پیشهوهو زمینهکهی بو تهخت بوو که نهه شارهش وهگو ههلهبجه شهید بکات.

مهسهلهی گواستنهوهی شارو دهرکردنی خه لکهکهی بو شوینی تر خوئی لهخویدا بهشیکی نهه پیلانه شوڤنیستییهی بهعسه بو نههیشتنی ئاسهواوی

نەتەوايەتى كوردو كۆزاندنەۋەدى پشكۆزى گەشى سىماي شارستانىيەتى لەوجودا.
ئەم سىياسەتە پۇلىسىيەى بەعس ناپەزايىيەكى زۆرى خستەۋەو لە زۆربەى
نازانسەكانى دىنگوباسدا ئامازەى بۇ كرا. بەلام بەعس تۇزقائى گوپى بۇ راي
جىھانى و دىنگى وىژدانىيان رانەگرت. ئەۋەى نىازى بوو بە ھاسانى كردى، گرنگ
نەبوو بەلایەۋە پاشەپۇژ چى لە ھەمبانەكەيدايە بەرامبەرى. قەت بىرى لەۋە
نەئەكردەۋە كە رۇژىك دىت گۆلۆئەى ئەمىش بکەوئتە لىژى، ھەموو حىزبىكى
دىكتاتورى كە گۆر بۇ نەيارەكانىيان ھەئەكەنن قەت بىر لەۋە ناكەنەۋە رۇژىك
خۇيان و بىسەرووشوپىن بكرىن ھەر گۆرىچەيەكىشىان چنگ نەكەوئ.

بەلام بەعس چەند دەستى وئرانە بكىشى بە تەۋىلى كورددا ناتوانى
گىانى بەرگرى لە جەستەى شۇرپشگىرەكانى ھەلپرووكىنى، با دىھات و
شارەكانىش خاپور بكات، با دانىشتوانەكەى ئەنفال و راپىچى ئۆردوۋوگان بكات،
بەلام رۆئە دىسۆزەكانى ئەم گەلە ھەمىشە رەگەكانى دئيان بە بوۋنى كوردەۋە
گرىنەدەن و لە دۋاى ھەر نوشوستىيەك ھەئسانەۋەيك بەر پا ئەكەن،
چەندەۋولات وئرانە بكرىت ئەۋەندەش پىشمەرگە گيانقىداكان كۆئى
ئاۋەدانكردەۋە ھەئەگرن و جارىكى ترىش ئاۋىزانى ئەبنەۋە. ئىمە ھەر لە
كەلكەئەى دابەزىندا بوۋىن بۇ گۆرپىنى ئەۋ ھەفالا ئەمان كە لە دۋاى ئەنفالەۋە
لە گەرمياندا مابوۋنەۋە چۈنكە نەئەكرا ھەر ئەۋان لە خوارەۋە بن و مشوورىان
نەخورى بۇ گۆرپىن و پشوودان و ئىمەش ھەر لە ئىراندا بىن و كارى
پىشمەرگەيەتىمان ووردوورد لە بىر بچىتەۋە سارد بىنەۋە. بۆيە بە ئەركى سەر
شانى خۇمانمان ئەزانى ئىمەش دابەزىنە خوارەۋە..

بۆيە دۋاى پىرس و راپۇژ لەگەل ھەفالا ئى سەرگردايەتى و ئامادەكردنى
پىشمەرگەكاندا خۇمان سازدا بۇ چۈۋنە خوارەۋە دۋاى ئەۋەى ھەماھەنگى
تەۋامان بۇ كرا بۇ دابەزىن كە بە ئەركىكى گەۋرە و پىۋىستىيەكى گرنگى
رۇژگارى خەباتى سەرشانى خۇمانمان ئەزانى بە تايىبەتى لەم قۇناغەدا كە زۆر
كەس باۋەرى بە خەبات كزو لاۋاز بوو بوو.. ئىمە ھەم خۇمان تەپپار ئەكردو
ھەم پىشمەرگەشمان بەۋ گىانە شۇرپشگىرپىيە رانەھىئا بۇ لە ئەستۋ گرتنى ئەم
ئەركە بۇ بەدپەھىئانى ئامانجە نەتەوايەتى و نىشتامانىيەكانمان.

رۇژانە پارتىزانى

۱۹۸۹/۶/۲۳

نەمىرۇ لەگەل كاك كوردۇو ئەو مەفرەزمىيە نامادە كرايوو بۇ دابەزىنى گەرميان چووينە مەريوان و ھەرچى پىداويستى پارتىزانى ھەبوو كە لە ئەزموونى برادەركانى ترمانەو و مەنگرتىبوو كرىمان تاكو ئاتاجى ھىچ شىتلىك نەبىن لە دابەزىنمان بۇ ئەو چۆلەوانى و دوورە پەريزىيە تىنى ئەكەوين. ئەو مەفرەزمىيەش برىتى بوو لەم پىشمەرگانە:

كوردۇقاسم ، مەحمود سەنگاوى ، مىقداد براى شەھىدجەمال ، ھەمە ئىرانى ، ھەمە پارياولە ، ھەزار ، شەھاب خانەقىنى ، ئازاد قەرەولىسى ، ماجد فەيلى ، سوھاد داود ، ھەمە ئاخە ، مامۇستا ياسىن شىخ ئەحمەد ، شەمال شىخ لەنگەرى ، ھەمە چاو جوان ، د. ھاوپرى ئەحمەد ، ھەسەن شىخ لەنگەرى ، ھەلکەوت ئەحمەد غىدان ، ئىبراھىم دىسكو.

۱۹۸۹/۶/۲۳

ئۆتۈمبىلىكمان گرت بۇ سەرۋوى دزلى و لەويشەو بە لاندركۇزمىكى لاي برادەرانى خۇمان سەرگەوتىن بەرەو چىاي سوورپىن بۇ بىنكەي ۋىنگىن كە پىشمەرگەي خۇمانى لىبوو.

ئۆتۈمبىلىكمان گرت بۇ سەرۋوى دزلى و لەويشەو بە لاندركۇزمىكى لاي برادەرانى خۇمان سەرگەوتىن بەرەو چىاي سوورپىن بۇ بىنكەي ۋىنگىن كە پىشمەرگەي خۇمانى لىبوو.

۱۹۸۹/۶/۲۴

له کانی ږمگینه وه بهر وه شاره زوور دابه زین و به ناو کیلگه ی مینی
چینراوی سنووری نیران - غیراق دا ږیگامان کرده وه به پانتایی دهستی
شاره زووری بیدهنگو کیدا تیپه ږین، چاران به ناو خه لک و ناوه دانیدا نه ږویشتن
لامان نه دایه ماله کان و پشوومان نه دا، نیستا بی باوان، ته نانهت ناشتوانین
لابدهین، هره مهک نییه ږووی تیکه ږین، جگه له مین، یوسه ی جاش و سهر بازو
ږمبایه ی بیژمار له هه موو ږیگاو بان و سهر قوته و بهر زیه کاندا به لووتماندا
نه ته قینه وه. شاره زاکانمان برادران: هازیل شیرمه ږی و ږهوفی حاجی سایرو
حه مه سیاسی و که ماله خرپه و خه لیل سهر کانی بوون که هه موویان
پی شمه رگه ی چالاکی شاره زوور و شاره زای باشی ناوچه که بوون. نه مانه جگه له
حه مه سیاسی تا شارباز ږپ هاتن. ههر که له شاخی سووړینه وه شو ږوویونه وه
هه ستمان به شادیه کد کرد گهردی غوربه تی لینه سپینه وه، جوړه
به یوه نډیه کی گیانی نه ږینی سهر پای هه سستی داگیر نه کرد، له هه مانکاتدا
کسپه یه کی ناسوړی ناخی نه کړوژی، له بهردهم تابلویه کی زیندووی و ږیرانه یی
خاک و جوړلو هولی و نه بوونی خه لک و ته نانهت زینده وه رانی شدا خو مان
نه بینیه وه نه و دانه دانه بانندهش که تهره بوو بوون بی جریوه به سهرلقی
دارو دره خته کانه وه کړ هه لثووتا بوون له ناو ته می تاریکی بی نارامیدا نوقم
نه بوون جار جارپش له بهر چاومان دوور نه که و تنه وه. شاره زوور رهنکی
مردووی لنینشتبوو هه تا چاو بری بگردایه ههر ږمبایه و سهر بازگه و دیارده ی
چه کداری دزیوی دوزمنی لیوو. شه و لای شیرمه ږه وه دابه زین و چووینه لای
کو لکنیه کان به ناو کیلگه ی میندا به بیدهنگی دامان له جاده ی سهد سادق -
هه له بهجه و گه یشتینه که لاهه کانی ته په ږیزینه.

وه ختیگمانزانی له ۱۰ مه تری نریکی ږمبایه کی دوزمندا ږین، نه مانزانی
ږمبایه ی لییه. له و کاته دا سهر بازه پاسه وانه که که چه کیکی بیکه یسی پیوو
دایناو رویش سهر بازه کی دوی خوی بو پاسه وانی هه لسنی، گهر بمانویستایه

چەكەگەمان ئەھتياو سەربازى داماو نەيئەزانى. بە ناسپايى پەتبوووينو لەويئو
چووينا دىي تەپەسەرقوولە، لەو ناو زەلو ژاژو قەردەمەدا ماينەو، زۆر ماندوو
بووين تا ئەو رادەيەى نانمان پى ئەئەخورا.

١٩٨٩/٦/٢٥

بەيانىيەگەى لە تەپەسەرقوولەو رۆيشتين و لە راستى دىي گاميش
تەپە بەسەر جادەى گشتى دا كەوتينە پىشتى شانەدەرى، درك و دال زۆر بەرز
بوو بووئەو بە شىوئەيەك ئەبوايە ھەر جارەى يەككەك رچەى دركەگەى
بشكاندايەو رېگەى بگردايەتەو زۆريش تينوومان بوو لەو ئەترساين لە بى
ئاويدا بختكين، كە نزيك چەمى چەقان بوويناو گويما لە خوڤەى ئاوەگەى
بوو بە پەلە ھوتەرەمان كەردە سەرى و بينجەمان پيوەنا ئەوئەندە ئاومان
خواردەو ھەناسەمان كورت بوو خەريك بوو بمرين.

دواى پشويەكى كورت لە چەمى پەريەردەو بەرمو دۆلى گەلال رۆيشتين
بينگابوووين لەوئەى دۆژمن بۆ كيومالى ناوچەكە دەرچوو و پيش ئيمە
رۆيشتوو، كە رۆژ بووئەو گەيشتينە بەردەمى قەلاى سرۆچك لە نزيك دىي
قەويلە، ھىچ جىگەيەك نەبوو بۆي بچين لە پال ھەندى گاشە بەرددا لە سەر
چەقى رېگەكە خۆمان دا بەزەويدا و خەومان ليكەوت، وەختى خەبەرم بووئەو
خۆر لىي دابوووين، قاچ و قولان ئەوئەندە درك و دالى پيا چەقيبوو خويناوى
بوووين، ئەوئەندەش بە ناو سووتاويدا رۆيشتبووين رەش داگەر ابووين رەنگ لە
رۆوماندا نەما بوو. برادەرەم لە خەو ھەئساند، زۆر تينوومان بوو تەماشايەكى
ئەملاو لامان كەرد تەرايەك نەبوو بچين بۆ ناو، لە سەرووى خۆمانەو لە سەر
شاخەكە ئەشكەوتيك بەرامبەر قەلاكە دياربوو كۆترى تينەچوو، ھەستەم كەرد
ئاوى ھەي بە برادەرەم ووت: مە ئەچم بۆ ئەو ئەشكەوتە ئيو جىھازەكانتان
بەكەنەو ئەگەر ئاوى ھەبوو ئاگادارتان ئەكەمەو سەركەون ئەگەريش ئاوى
نەبوو ديمەو بۆ لاتان، كە چوومە ئەشكەوتەكە تەماشائەكەم خەوزيكي پەر

ناوی تیا به بۆیه نهم گۆترانه لهوئ کۆ نهبوونهوه، ناهیکم پیادهاتو و جیهازم بو
 برادران کرد که ئهوانیش بێن بۆلای من. تائهوان هاتن من خۆم شووشت و
 ههندی دارو چیلکهه بو چای لێنان پهیدا کرد، دوی پشوودان به دۆلی گه لاند
 به رهو به رزنجه رۆیشتین. له رێگا له گانییهك ئاومان خواردوهوه
 ههتاره گانیشمان پر کرد. مام رهئوف پێی ووتین: گوئ مهدهنه بئ ناوی دێی
 ئهشکهوتان ئاوئ باشی ههیه، که چووینه ئهوئ بو نهگبهتی ئاوهکه ووشکی
 کردبوو، ئهشکهوتیکی فینکی لیبوو چووینه ئهوئ ههندی حهساینهوه و به رهو
 دهشتی زه لێی خوارووی ناحیهی به رزنجه کهوتینه رێ. تینوومان بوو له
 حهیه تانا هه لۆزه ی کالمان نه خسته دهممان که چی نهومندهی تر تینووی
 کردین و زمانمان ووشک بوو. چووینه دێی گیلهره بو ئاو خواردنهوه باره گایهکی
 سه ریا زی تیدا بوو نه مانتوانی لهوئ ئاو بهخۆینهوه یه کسه ر به رهو دێی کاژاو
 چووین، لهویش چادر هه لدرابوو له ناو چادرهکاندا چرا ئه گریا له تینوانا
 نهومنده شپزه بووین ووتمان: ئه گه ر بشکوژرێن ئه بئ ئاو پهیدا بکهین،
 برادران: فازیل و حه مه سیاسیمان نارد هه ر حه موزی دیکه، که ناویان هینا من
 ئه ومنده ئاوم خواردوه گه دم هه لشیواو رهامه وه هه ر ئاوم نه خارده وه هه لم
 ئه هینایه وه وای لیهات مه تاره که شم هه چی تیا نه ما، ئینجا به رهو خواری دیکه
 رۆیشتین ته ماته چینرا بوو تیگه یشتین نه مه مالی ئه و خه لکانه یه بو کشتوکال
 نیردراونه ته وه تاکو پێشمه رگه یان بینی خه به ری لێبدن. له و ناودا تا کاتژمیر
 5 ی ئیواره مایه نه وه. لهو یوه برادران: فازیل شیره مه ری و مام رهئوف و که ماله
 خره به رهو ئیران گه رانه وه حه مه سیاسیش له گه ل ئیمه دا مایه وه. دوی ئه وه
 به ریکه وتین بو دێی پوشین، که چووینه سه ر شاخه که کاک حه مه پاریاو له
 په کی که وت و نه یه توانی به روات ناچار گه راینه وه نزیکه ی دارستانه که ی لای
 پووشین و میقداد و سه واده و به رایم نارد بو ئاو له ناو پووشیندا که ویران
 کرابوو، هاتنه وه و ووتیان خه لکی لێیه. ئیتر لهوئ خۆمان شارده وه تاکو
 نه مانیبن.

۱۹۸۹/۶/۲۸

لە پووشىن تا كاتژمىر ۵ ى ئىوارە مەينەۋە تىنۇيتى بېرىتى لىپىن بە
برادەرانەۋوت: ۋا خەرىكە لە تىنۋانا ئەخنىكىن ئەبى بچىن بزانىن ئەۋ
خەلگەنە كىن ئەگەر خراپەكار بوون ئەيانگىرىن. برادەران رۇيشتىن ۋە دۋاى
ماۋەيەك ھاتنەۋە، ۋوتىان ئەۋانە ئەۋ خەلگەنە بوون بۇ كشتوكال كىردن دېنە
ناۋچەكە تا چۈۋىنە نىزىكىان ئەۋان بەرەۋە غەربەت رۇيشتىۋونەۋە.

ئىتر ئىمە چۈۋىنە سەرگانى ۋە ناۋەكە ۋە شۇيىكى خۇش ۋە ناۋىكى رۈۋىنى
ھەبوۋ. دوۋسال بوو چاىى غەلەممان نەدىبوۋ ئەۋ زەلامانە چاىى زۇرىان
دانابوۋ، لە سەر حىسابى ئەۋان ناۋى خوامان لىھىتاۋ چايمان لىناۋ كاك ھەمە
پارىاۋەلەشمان رۈۋتكردەۋەۋە خىستمانە ناۋ ھەۋزەكەۋەۋە ئاۋمان پىا ئەكرد
تاكو گورج بىتەۋە، كە خۇى شۇرد ھەستى بە چاك بوۋنەۋە ئەكرد.

دۋاى پشۋودان بەرەۋە چىاى پشتى ئەشكەۋتە رەش رۇيشتىن ھىشتا دىنا
تارىك نەبوۋ بوۋ، خۇمان ھەشاردا تا دىنا تارىك دابىۋ لەۋىۋە بۇ دۆلى
دوۋكانىان شۇر بىنەۋە كە زۇر جار بەۋ دۆلەدا بە پىادە يان بە تەراكتۇرۋ
ئۆتۈمبىل رەتتوبوۋوۋىن لە كاتى ھاتوۋچۇكانماندا لە گەرمىانەۋە بۇ شارباژىپو
سەرگردايەتى.

كە نىزىكى ناۋ دۆلەكە بوپنەۋە گۈپم لە دەنگە دەنگى بوۋ رۈۋانىم لە
بەردەممانا لە سەر جادەكە رەبەيەك ھەيە، ۹ سەربازمان ژمارد، ناچار خۇمان
ماتدا تاكو تارىكى بە تەۋاۋى داھات، ئەۋسا لە جادەكە پەرىنەۋەۋە بە
شاخەكەدا رۇيشتىن بۇ دىۋى كەلاۋەكانى دىۋى كۆزەرقە، لەۋىشەۋە لە جادەى
سلىمانى - غەربەت پەرىنەۋەۋە چۈۋىنە دىۋى يەخى مالى لەۋى ئاۋىكمان
خواردەۋەۋە دامان لە ناۋى تانجەرۋو تىمانتەقاند بۇ بنارى باخچە. چۈۋىنە
بەردە ھەرسەكانى رۇژناۋى دىكە ئەۋەندە ماندوۋ بوۋىن شلوكول بوۋبوۋوۋىن
ھەركە گەيشىنە ئەۋىۋ پالماندايەۋە يەكسەر خەۋمان لىكەۋت كە خەبەرم
بوۋەۋە تەماشام كىرد لەۋلامانەۋە گاگەلىك ئەلەۋەرىۋ سەرشاخىش پرىمەتى لە

سەربازو جاش وادىيار بوو كيو مائىيان ئەكرد. برادەرانىم وورىا كرددو و لەو شۆينەدا ماينەو و تا كاتژمىر ۶ ئىوارە ئاومان پى نەمابوو زۆرىش تىنوومان بوو ھەستام بەدوای ئاودا بگەرىم ھەر لە ۵۰ مەترى دوورى خۆمانەو و ئاوىكى پاك و خاوين ھەبوو تىر ئاوم خواردو و گەرامەو لەى برادەران ووتيان: ئاوت دۆزىيەو...؟ ووتىم : پەلە مەكەن با تۆزى درمگ بكات ئاومان لىو نزيكە.

مىقداد خۆى پىرپانەگىرا بە شۆين پىكەى مندا ھەئسا چوو سەر ئاوەكە بە دوايدا برايم رۆيشت ئىنجا مامۇستا نەجم، وای لىھات جاشەكانى سەر شاخ ھەستيان كەرد خەلكى لىيە. ھەندى ھاواريان كەرد بەلام نەھاتنە خوارەو. ھەر ئەو ئىوارە بەرەو دىي مىرياسى قەردەخ مەسافەماندا لە سەر شاخ رەبایەى زۆر دانرابو و لە سەر چەقى رىگاكە چادر ھەئدرايو و ناچار گەراينەو و چووينە ھەرسەكەى پشتى شەممە، كاك حەمە سىياسى و سوھاد ھەرچەندە زۆر ماندوو بوون ناردەمان بۆ ئا و بەلام زۆر مەردانە و بە ھىمەت بوون.

لەماو دى ئەو چەند رۆژى لە ئىرانەو دەرچوو بووين پەيوەندىمان لەگەل برادەراندا بچرا بوو. جىھازىگمان پىيو لەگەل جفرەدا، مەن ئاوم حاجى بوو، وىستم جىھاز بگەم تاكو ھالو ھەوالىك بزانم كە جىھازەكەم كەردەو كاك بەرزانى حەمەى مىنا كە بە جىھازىكەو لە سەر سوورىن بوو بۆ پەيوەندى كەردن بانگى حاجى ئەكرد، وەلامم داىەو: ھەرموو حاجىت لەگەئە. بۆ ئەو دى يەكترى بناسىنەو نەئىنيمان ئەو بوو مەن بلىم سەعیدم لەگەئداىە. لە جفرەكەدا دىي شەممە ژمارە ۲۵ بوو، ژمارەكەم پىدا و دلتيا بوو لە گەيشتن و مانەو مان و ئاگادارىشم كەردەو كە و مەزەمان باشە.

۱۹۸۹/۶/۳۰

ئىوارەيەكى درمگى نزيك خۆرئاوا بوون بە رىكەوتىن بۆ دىي نەوتى قەردەخ، لە سەر شاخ سەربازىگمان بىنى مەسىنەيەكى پىيو بۆ سەر ئا و نەچو ئەو ئىمەى نەبىنى. ئىمەش ھەقمان بە سەريەو نەبوو.

ئای که دیمه نیکی تهماوی بوو. قهرده داخ که مه ئه بندی قهره بانخی و
 ئاوه دانی بوو خوا نه کاوورتهی تیا بی و مگو پیاویکی که شهنگی لیها تبوو پائی
 دایته وه وه نه ووزی خه و بردبیتیه وه. زهردهی بالا بهرز دیده خه مانک و
 قهره چۆل برپا بوو، نه تووت هیشتاش فرمیسه کهانی بو سیوسینانه کهی به
 کیمیایی ژاروی کراوی سهر له ئیواریه کی ئارامی نهو دۆله دا ههر له چاوا
 قه تیس ماوه.

له و راسته چووینه خواره وه. بینیمان ههر له بازانه وه تا دهر به نندیخان
 ناگر نه گری ئه مه به لکه ی کیومالکردنی دوژمن بوو که هه ندی جار هیزه کهانی
 دهر نه چوون ناگریان به رنه دایه ناوچه که، نه م ناگر کردنه ومیه بو ئیمه زۆر
 باشبوو نه مانزانی دوژمن له گویدایه.

ئیمه به ناو ناگرو سهربازدا ئه رۆشتین نه مانویست بگه یه نه چیا که ی
 پشتی ئه ستیلی سهروو که چی له هه موو لایه کی چیا که وه لایتی دهستی
 سهربازه کهانمان نه بینی، بۆیه گه راینه وه ئه ستیلی خواروو هیچ جیگایه ک نه بوو
 بۆی بجین. دیی چه می سمۆریش سهربازگه ی لیبوو، چووینه زه ل و ژاژه که ی
 سهرچاوه ی ئاوی ئه ستیلی خواروو له به یانییه وه تا ئیواره نه رینگه مان هه بوو
 هه ئبسین نه بوا ری ئاو خوار دنه و هشان هه بوو، نه شه هیشت برادران جگه ره
 بکیشن، مه گه ر ههر پێشمه رگه ی پارتیزان بتوانی نه و منده ئۆقره بگری و
 گوپرایه لی فه رمانه کان بی، چونکه بجوو کترین دهر چوون له رنجکه ی بریاره کان
 کیشه درووست نه کاو له وانه شه به بیهووده به هو ی هه له یه که وه گیانی
 هه موومان بکه ویته مه ترسییه وه.

که درهنگ داها تویستمان بجینه پشتی ته کیه و له و یوه بو قۆبی
 سه گر مه به لام دهر وازه ی هه موو قۆپییه کان گه را بوو، له هه موو لایه که وه

فیشەکی گېدار ھەلئەگرا. من زۆر ئىنكارىم کرد بچىنە پىشتى دىي تەكىە بەلام
كاك كوردۇو برادەران قايل نەبوون و چووینە پىشتى دىي گۆشكى سەروو.

۱۹۸۹/۷/۱

كە پۆز بووھو تەماشامان کرد دوژمن بە ھىزىكى زۆرھو بەرھو پىشتى
تەكىە سەرکەوت، ئەگەر برادەران بە قسەى منيان بکردايە ھەموومان لەو
شوينەدا تووش ئەبووين و ئەبووينە پاروويەكى ئاسان بۆ ئاگرى چەكەکانى
دوژمن، ناچار ئەو پۆزە تاكو ئىوارەو شەوگەشى لەویدا مايەنەو.

۱۹۸۹/۷/۲

بۆ خۇرئاوا بەرھو دىي سىوسىنان ئەرۇشتىن كە چى سەربازى تىدا
بوو، لەو دەمانەدا جىھازم کردبووھو، كاك كەرىم چاوپرەش ھاتە سەرخەتو
پەيوەندى پىوگەردىن، ھەوائى بارودۆخەكەم لىپرسىووتى: ھىچ رىگايەك
نەماو تەنيا رىگایى كانى مامشەى پىشتى دىي بەلخە، ئەتوانن بۆ ناو قۆبى
زەردە سەرکەون.

ئىتر ئىمە لەوئو چووینە دىي بەرزەوانى خوارووى سىوسىنان. لە
كانىيەكەى ئاومان خواردوھو مەتارەگانمان پى کردو بەرھو عەلياوا بەلخە
رۇشتىن، كەنزىكى سەرچاوى كانىيەكەى بەلخە بووینەو تووتركى زۆرى
ھەبوو دەنگى ھاژەى ئاوەكەش ئەھات، كاك ھەمە پارياولە چوو ئاوبىنى
ئەوئەمانزانى خشەيەك ھات تومەز كاك ھەمە كەوتووئە خواروھو، ھاوارى
کرد كە كەوتووئە نا ئاوەكەو مەتارەگانى بۆ فرى بدەن تا پىرى بکات ئىمەش
مەتارەگانمان دايەو بۆى پىرکردىن و دواتر بە پىشتوین ھەلئەنكىشايە سەرھو.
لەوئو چووینە ناو قۆبەكە كە دەيان جارىتر بەو ناوھدا رۇشتىبووين، بە تەما
بووين لە رىگەى پياوہ رىوہ بۆ زەردەليكاو بچىن. دنياووردەووردە پووناك
بووھو سەرشاخ دەرکەوت، سەربازەکانى دوژمن ديار بوون، ئىتر لە پۆزئاواى
دەربەندەكە خۇمان ھەشاردا.

۱۹۸۹/۷/۳

كاك حەمە پارياوئەوووتى: سالى ۱۹۸۸ ھەندى شەكرو چايىم لەم ناوئەدا
قايم كىردووە لە گەل حەمە ئىرانيدا ئەچىن ئەيەنن، پاش ماوئەك حەمە
ئىرانى ھاتەو لە گەل كاك حەمە بوو بوو شەريان و بە جەھىشتبوو، دواتر كاك
حەمە شەكرو چايەكەى ھىنا بەلام ھىچمان پى نەبوو پى لى بنىن لە
پووشندا لە كترى جووتيارەكاندا چايىمان لىنا لىرەش ناچارگەرپاين شتىكىمان
دەستبەكەوى مەنجەلە شكاوئىكىمان دۆزىيەو لە گەل كترىيەكدا لايەكى ساغ بوو،
لە مەنجەلەكدا چايەكەمان كولان و ئەمانكرە كترىيەكەو بە نۆرە ئەمان
خواردەو.

لەو ئەچوو ھىزەكەى دۆزمن كۆماليان تەواو بووبى چونكە لە
چاووونبووبوون. دەمەو ئىوارەوورەوورە بەرەو زەردە ھەلگشاين. كە
گەشتىنە سەر شاخ پشويەكەمان دا ھەموو گەرميانمان لىدەرگەوت لە ناو تەمى
ئازارا ئەتلايەو و تا بىنە قاقاي وونبوو بوو، تاسىكىمان پىدا ھات. لە كاتى
ئەنقالەكەشدا لە سەر شاخەو ھەموو گەرميانم دى گەرى تىبەربووبوو،
دووكەل و تەپوتۆز و شىن و شەپۆر بوو، وا ئەمجارە بە چۆل و ھۆلى ئەيىبنەو
قەردى تيا نەماو جگە لەو چەند پىشمەرگە عەودالە خۆشەويستى خاكى
كوردستان نەبى. كسپەيەك لە قوولايى ناخەو ھات و كوئى فرمىسك
بەرينى گرتە. پالم دا بە گاشە بەردىكەو لە بارىكى دەرۋونى تايبەتيدا بووم
بىر و ئەدىشەم بۆ دىيەھا مەيەست بائى گرتبەو، يادگارى زۆرى پۆزانى
زوتەرم ئەھاتەو ياد، سۆزىكى پىر خرۆش لە ناخەو ھەلەقولا بۆ
خۆشەويستى گەرميان، حەزم ئەكرد لە سەر شاخەو بفرم و خۆم بەكەمە يەكە
بە يەكەى مائە پوخواو خاپوورەكاندا، ئارەزووم ئەكرد باوئەش بەكەمە ھەموو
تل و بەردىكىداو خەمى دوورى و ناسۆرىيەكانى ئەنقال لە بىر خۆم بىيەمەو،
كەچى ھەتا چا و بېركات كەس ديار نەبوو. لە ئەندىشەمدا چووبوومە ناو ئەو

پانتاييه چۆلەي گەرميانەووە ھاوارم ئەکرد: ھۆ... ۆو خەلگینە ئەووە لە
کوین...؟ بۆ دیارنن...؟ تۆ بۆلێی راپیچی توونی مەرگ کرابن...؟ کەسیک
نەبوووە لام بەداتەووە!

ج کارەساتیک ھەوماووە...؟ کە سەر لەم ھەوارە خالییە ئەدەیت زیاتر
ھەست بە پابەند بوون بە خاڤو نیشتمانەووە ئەکەیت. نەك ھەر من ھەموو
برادەران کەوتیوونە ھەمان کەلکەلەووە ھەر یەکە لە گەل ئەندیشەي خویدا
گرمۆلە بووبوو. لە دواي پشوو دان شوپ بووینەووە لە کانێیەکەي پشٹی
زەردەلیکاو چاومان بە کاڤ کەریم چاوەش و برادەران کەوت کە لە رۆژی
١٤/٤/١٩٨٨مەووە نەمان بینیبوون. بە دیداریان شاد بووین و تاسەمان لەیەك شكاو
شەویش لەوئ ماینەووە.

١٩٨٩/٧/٤

بەیانێیەکەي چووینە شۆراوەکەي پشٹی قەلای تەپەگەرۆس تا ئیوارە
لەوئ بوین، شەوێکەي چووینە جیای ئاژداخ و کاڤ ھەمە رەش و کاڤ ھەمە
ناخەمان بیني لە جیگایەکدا بوون پێی ئەووتریت: بەردەکەي لالە
شەریف. لەوئ ٢ رۆژ لایان ماینەووە ئینجا چووینە لای برادەران مەریوان حاجی
حسین و مەلا سەعید لە سەرۆکی دێی مەلا ھۆمەر، بۆ بەیانێیەکەي چووینە
قەلۆزێک لە نیوان مەلا ھۆمەر و سپێسەردا کە جیگایەکی زۆر خۆشبوو ناو
نرابوو بە مەسیفەکە، شەوێکەيشی بووینە میوانی کاڤ ئەحمەدی حاجی
رەشید لە نیوان مەلا ھۆمەر و تیلەکوێ زەنگنەدا.

١٩٨٩/٧/٨

چووینە کانی دێرکەي نیوان جیای مازوخ و دێی قەوالی کە زەوی مائی
باوکی کاڤ رۆستەمەو لە دواي ئەنفالەکە برادەران مەرپێکیان تیا دۆزیبوووەو
بۆیە ئەو شوینەیان ناو نابوو مەرپەکە.

لای برادرانی کاک عوسمان بووین که شوینه‌گیان ئەکه‌وێته
خۆره‌لاتی دیی گۆبان عەرمی سەرویی کفری. دنیا زۆر گەرمبوو بە رادمیەک
بوو قەیسیمان ئەکردە ئاو ئەماندا بە لەپماندا تاکو ئاوی ترش بداتەوه‌و ئینجا
ئەمانخواردوه‌و تا گێڕو گەرما نەمانبات و نەخۆش نەکه‌وین. لە کورده‌واریدا
نیشانەکانی گێڕبەردن ئەمانە بوون: زەرده‌لگه‌پان، گیان گەرمبوون، پشانه‌وه‌و،
زەحیری. لە کورده‌واریشداوا باو بوو ئەو منالە‌ی تووشی گێڕ ئەبوو ئەیانخسته
تووی کونەوه‌و، ئاوی قەیس‌ی ناوک‌داریان ئەدایه‌و بە‌یانی زوو بە ئاوی سارد
ئەیانشۆرد، بۆ زەلامی گەوره‌ش ئەبوایه‌ ئاوی قەیس‌ی بخواردایه‌و بە ئاوی سارد
مەلە‌ی بک‌ردایه‌و چه‌وری نەخواردایه‌.

لەگەل ڤاڤ ڤەمە ڤەش و ڤاڤ عوسماندا ڤۆڤشتين بۆ بينيني هەڤالانی
 ریکخراوی سلیمانی کە سەرپەرشتی دابینکردنی پۆیوسیستییهکانی
 پارتیزانهکانیان ئەکرد. لە ۲ کم ڤۆژئاوای کفرییهوه چووینه دەواجنیک لەوێ
 پیاویک هاڤه پیریمانهوه ناوی عەزیز بوو، ئەو منی بەناو ئەناسی، پرسیاری
 کرد: گوندە چۆنە...؟ منیش ووتم: گوندە کییه...؟ ووتی: ڤاڤ شەوگەت. تۆمەز
 ئەمە خەلگی شارەزوورەو تیکەلێ لەگەل ڤاڤ شەوگەتدا هەیه. دوايی زانیم
 ئەمە ڤاڤ ئەحمەدی بۆ ڤاڤ جەلال کۆلگنیه. لەگەل ڤاڤ عەزیزدا دامانە
 ڤسەو باسو دەمەتەڤی لە سەر زۆر شت، چەند نامەیهکم نووسی بۆ لاله
 سەرچەدی رۆغزایی و ڤاڤ ڤەمەیی حاجی مەحموی ھارونی و عوسمانی مام
 کەرمی پورزەم، دامە دەست ڤاڤ ئەحمەد بیگەیهنیتە شوینی مەبەست..دوايی
 تەواو کردنی کارەکانمان گەڤاينەوه حەشارگەکانی سێ ڤازانەيی نزیک
 باوەشاسوار.

1989/V/14

ږوژۍ جهړنی قوربان بوو.. حه لگی دنیای ئیسلام نه که ونه جوړه
 خوشییه که وه، گهر چی کورد ئیسلامه و جهړن وهکو ږیوره سمیکي ناینی نه گپړئ
 به لاه ئیمه له سای نه و ږیوره سمه ئیسلامیه دا بی مافین به لگو له ژیر په رده ی
 نه ودا له ناو نه بریږین. له م ږوژو بونه یه دا هه ستم نه کرد ئیمه له دنیا یه کی
 ترداین، له کوونه په ناگه یه کدا کات به سهر نه به یین، که چی نه و ږژیمه ی
 فهرمانږه وایی عیراقی نه کردو یاساو ږسای ئیسلامی په پیره نه کرد به ږه وای
 نه نه یینی ئیمه ش وهکو گه لیکي موسوئلمان و ږوژ هه لاتی موماره سی مافه کاتمان
 بکه یین. له وانه شه که سانیک هه بین بلئین نه م ږژیمه دووره له ئیسلامه وه و بو
 مه راهه کانی به کاری نه هیئنه که چی به شیکی زوړی زانایان و پیاوایی ناینی
 ئیسلام داگوکی لیته که نن، له ژیر سایه یا گونگره ی ئیسلامی نه به ستن، له
 هه مانکاتدا کو مه لیکي تریان دزی نه وه ستن، نه نه ویان نه توانی له ږیگه ی
 پشتیوانی کرد نیه وه به روه ئافاری باشتری ببه نن نه نه میان نه توانی
 بیرو وخیئو له ناوی ببات.

1989/V/12

ئەمىرۇ لە رېڭەي رادىئوكانى جېھاننەو ھەوالى تىرۇركردنى د.قاسملومان لە فېئىنای پايتەختى نەمسا لە لاينەن دوزماننى كوردو مروفايەتییەو بیست. كەسك نىيە بتوانئ لە ئاست ئەم تاوانەدا بىدەنگ بئو ھەستى دەرئەبىرئ چونكە شەھید كردنى قاسملو داخكی گەورەییەو بەلگەي ئەو ھەشە دوزماننى كورد ئاشتییان ناوئ. كاتئ كورد ئەجپتە سەر میزی كفتوگۇ لە جیاتى ئەو ھى مافەكانى بىسەلئىرئ گوللەي مەرگى پىو ھەنرئ.

د. قاسملو که سایه تیه کی گه وره ی سیاسی و دیپلوماسی ئه م سهرده مه ی کورد بوو، نه خشیکی باشی له ناساندنی گه ی کورد به جیهان و ئه وروپا هه بوو. سهر له وهدایه بکوژمکانی د. قاسملو و هکو به رزمکی بانان بو ی دمرچوون.

۲۸۲

سیر له و نه سه نظامی و حقوقی که ی جوان
شش حور من که که و تن ی
گورد کوشش

۱۹۸۹/۷/۱۵

ھەر لى سى قازانە بووین، ئىۋارەكەى چوۋىنەۋە ھەمان شوپىنى
پېشۋومان لى دەۋاجنەكەى خۋارى كفىرى بۇ چاۋپىكەۋتنەۋەى كاك عەزىز
بۇۋەرگرتنەۋەى ۋەلامى ھەندى راسپاردەى ئىمە، شەۋ درەنگانىك گەپاينەۋە سى
قازانە.

۱۹۸۹/۷/۱۷

لەگەل كاك ھەمەپەشدا كاتزمىر ۱۰ ى پېش نىۋەرۇ لى سى قازانەۋە
بەرەۋ سەرەۋە بەرپى كەۋتىن توۋشى كۆمەلىك مالى كفىرى بووین ئەۋان
ئىمەپان نەئەدى دىارە بە يۆنەى رۇزى ۱۷ ى تەموزى جەزنى بەعسەۋە
ھاتىۋون بەۋ ناۋەدا ئەگەرەن بە شوپىن بەجكە كورپوردا، ئىمە رېرەۋى خۇمان
گۇرپى تا نەمانبىن نەكو ئاگادارى دوزمن بكنەۋە لى ماۋەپەكى كەمدا ھىزى
گەۋرمپان ئەھىناپە سەرمان و توۋش ئەبوۋىن و ھەشارگەكەشمان ئەدۇزراپەۋە
چونكە ئىمە بۇ شوپنەۋىكى ئەۋ پەناپەمان ھەلپزاردېۋ لى نىك باۋمەشاسۋارى
كفىرىپەۋە كە دوزمن گومانى نەئەگرد لەۋناۋەدا ھەلپكەپن. شەۋەكەى چوۋىنە
نىكى دى ھەزار كانى شېخ كاكە ھەمە، بۇ بەپانىپەكەى ھەندى ۋىنەمان لى
گەل كاك ھەمە پەشدا گرت بە يادى كاكە شېخ ھسپنى ھەزاركانى كە نەك
ھەر مەن بەلگو زۇرپەى برادەرمەن يادەۋەرى زۇرپان لەم دىپەدا ھەپەۋ
دۇستاپەتىمان لى گەل كاك شېخ ھسپندا ھەپەۋ، ھەمىشە بە رۋە گەشەكەپەۋە
پېشۋازى ئەگردىن. لە ئەنقالەكاندا ھەلۋىستىكى مەردانەى ھەپەۋ، ھەندى لى
جاشە خزمەكانى ھەۋلىئانداپەۋ دەربازى بكنە بەلام قايل نەپەۋ بوۋ بە تەنپا
ھەر خۋى دەربازىپ. داۋاى كەردېۋ لى فەرمەندە سەربازىپەكانى رۇپم
خەلگەكەش نازاد بكىپن. ئەۋان بەمە قەلپ بوۋ بوۋن و بە پەكجارى بىردىان و
ئىتر نەھاتەۋە.

لەوئىشەووە پوئىشتىن بۆ شەووەكەى گەيشتىنە لاى زاوتو چووینە
 پەناگاکەى ھاوړئ سەيد محەممەد كە بە قەد چىاى دارى خەووە بوو، رووى لە
 كەلار بوو، لەوئى هەندئ خواردنيان بۆ كردين پەر لە گوووە مشكو مېشوولە بوو.
 تووشى حەسەسيەتى كردم و خەريك بوو بمرم. شەو سەيد هەر خەريكى جىهاز
 كردن بوو پيئم ووت: ھاوړئ سەيد ئەووە بەم شەووە درمنگە جىهاز بۆ كئ
 ئەكەيت...؟ ووتى بۆ برادرانى رېكخستنى ناو شار، هەندئ مەوعيدم لەگەلئانا
 هەيە و خەبەرى هاتنى ئيوەشيان ئەدەمئ كەچى جىهازەكەى ناو شار نەهاتنە
 سەر مەوعيد. دوايى زانيم ئەو جىهازە لە ناو مۆنەزەمەى كەلاردا دانرابوو، ئەو
 كەابريەى جىهازەكەى لا بوو پەيوەندى بە يەكئك لە دەرگا داپلۆسئینەرمەكانى
 رژيمەووە هەبوو. لە ميانەى قسەكردنماندا ھاوړئ سەيد ووتى: چاويلكەكەم
 شكاووە بە تەمام سەريكى ناو شار بدم. پيئم ووت: بۆ لەگەل برادراندا
 نارۆيتەووە ئيران هەم پشوويەك ئەدەيت و هەم چاويلكە درووست
 ئەكەيت، ووتى: هەرئەجەم بۆ ناو شار. ووتم: بە شايەتى برادران من پيئم باش
 نىيە بچيت و خۆشت لە هەر گرفتئيك بەرپرسيار ئەبيت، ٢ پۆز لاى ھاوړئ
 سەيد محەممەد ماينەووە پاشان بەرەو دئى قوليجان پوئىشتىن و لەوئىشەووە بۆ
 بئكەكەى خۆمان لە ئازداخ.

١٩٨٩
 ١٩٨٩/٧/٢٣

مەفرەزەى دووهممان كە لە ئيرانەووە بە رېكەوتبوون بۆ گەرميان
 گەيشتنە دئى زەردەليكاو.

١٩٨٩/٧/٢٦

كۆپتەرەكانى رژيم بە ئاسمانى ناوچە چۆلەكانى ناوچەكەدا
 ئەسووپانەووە و پۆزى دواتر هيزمەكانى دوژمن كيوماليان دەستپيكرد.

۱۹۸۹/۷/۲۸

کۆمەل بەردەوام بوو.

۱۹۸۹/۷/۳۰

دوژمن گەشتە مەسۇى سەرچەم و بنارى پىنج ئەنگوست و ھەر ئەمپۇش برادەران ھەمە رەش و سەيد جەوھەر و گەرىم چاوردش بە ھىزەکانيانەوہ بۇ دیوى ئىران گەرپانەوہ گە يەکمەجار بوو لە دواى ئەنفال سەرئەگەوتنە سەرەوہ بۇ پشوو دان و بينىنى گەسوکار و مال و منال و دۆست و برادەران.

۱۹۸۹/۷/۳۱

کۆمەل ھەر بەردەوام بوو مەن ھىشتا شارمزاى ئەو دۇخە نەبوو بووم وامنەزانى کۆمەل ماومىەکی گەمى پىئەچى و ئىنجا دوژمن ئەگەرپتەوہ. وام بە چاکزانى بچینە قەلئەزەگەى رحىم لە خۇرئاوى کۆيک، گوايە ئەو شۆپنە چۆلەو دوژمن پى ناگات بەلام دوژمن گە دەرئەچوو ھەموو شۆپنەکانى بەھىزى پيادە ئەتەنى و لە ئاسمانیشەوہ کۆپتەر ئەسووراپەوہ.

۱۹۸۹/۸/۳

دواتر گواستمانەوہ بۇ قەلئەزە رووخواوگەى نيوان مەلاھۆمەر و سپىسەر و قەقى مستەفا، لە دواى ئەنفال دەلە سەگىکی تيا تەرەکی بوو برادەران ناويان نابوو دەلەگە.

۱۹۸۹/۸/۴

جووینە مەسيفەگە بۇ لای مەلا سەعيد لەویشەوہ ئاخەو ھەندى برادەر جوون بۇ خانووگەى کاک گەرىم چاوردش بۇ ھىنانى ھەندى نازووھە.

۱۹۸۹/۸/۶

چەند رۆژىك بوو رۆنمان لى بىر ايوو ئاخە ووتى: من لە سالى ۱۹۸۸ لە دەورى مەسۇلى لە شويىنىكدا قووتوويهك رۆنم قايم كردوو سەرقاپى نەبوو. ئەچم ئەيەنم. چوو رۆنەكەى هيناو هاتەو. ئەو قووتوو رۆنە دوو سالى بە سەرا تىپەريبوو پىزى نەمايوو لەبەر خۆر سىي هەلگەرايوو لە بەرنەبوونى و پىويستىش چىشتىكىمان لىكرد بۆ ژەمى دوووم كە كەوچكىمان لىدا جىركىك دەرگەوت كە كەوتىبوو بىنەو، تووكى پىوئەنەمايوو هەر گۆشتە سوورەكەى مابوو، برادەران ئىلنجيان ئەداومزەيان خراپ تىكچوو منىش دىم دانەو و پىم ووتن: ئىمە تازە رۆنەكەمان خواردوو و هەزەمان كردوو ئىتر ئىلنجى چىتانە...؟

۱۹۸۹/۸/۷

چووينە كانى دىركەو لەوئو چووينە سى قازانەى لى كاك عوسمان بۆ نازوو قەو كەلوپەلى پىويست كە لە شارەو بۆمان هاتبوو. دواى ۲ رۆژ كەراينەو.

۱۹۸۹/۸/۱۰

كەيشتىنەو دەلەكە دوژمن زۆر بە توندى كىومالى سنورى كۆيكى ئەكرد. هیزەكەى دوژمن زۆر بوو زۆر بەووردى ئەگەرەن تەنانت سەگيشيان پىبوو، بە دەيان كۆپتەر ئەسووپاينەو.

۱۹۸۹/۸/۱۱

هیزەكەى دوژمن نىزىك بوو و لىمان لەو ئەترساين بە هوى سەگەكانەو پەيمان پى بىەن. بە تەما بووين شوينەكەمان بە جى بهيلىن. رۆژيش هىشتا زۆرى مابوو. ناكاو كاترمىر ۲ ى پاش نيومرۆ ئەو هیزەى دوژمن پاشەكشەى كردو ناوچەكەى بە جىهتشت، نەشانزانى بۆچى گەرەنەو. دواى

ئەوان ئىمە جووینە خواروۋە بۇ كۆيك لەو شوینانەى كە ھىزەكانیان بۇ
 پشووۋدان مۆئاندايوو خواردنى قووتووكرای زۆریان لە دواى خۇيان بە
 جیھىشتبوو ھەموويمان گۆ كردهو، تەنانەت شووتیشیان بە جیھىشتبوو
 برادران لییان خوارد من خۆم لیم نەخوارد نەكو ژاراوى كرابی. نەمانشەزانى
 بۇ ئەو خواردنانەیان بە جیھىشتوو، لەوانەىە بۇ بارسووكى ھەریان دابى یان
 خەلكىكان ھەبى ھەستیان كردهی پارتیزان لە ناوچەكەدا ھەبىووهكو
 مەسەلەىەكى ویزدانى ئەو خواردنانەیان دانابى تاكو دەست ئەو پارتیزانانە
 بكەوى.

۱۹۸۹/۸/۱۳

لە دەلەكەو ھەگواستمانەو ھە ژاراوا. ئەمە ئەشكەوتىكى سەختبوو
 كاك ھەمە ڕەش دۆزیوویەو ھەموو كەس نەپشەتوانى بچیتە ناویەو ھە دۆژمن
 پىی نەزانىبوو، لەبەرئەوى خەلكىكى بىنەواو ھەژاربووین لە ڕووى سامان و
 داراییەو ھە بە ھەراوورد لە كەل ژيانى ھایلافى خەلكى خواپیداوى ئەم
 دنیاىەلەم ھەلو ساتانەدا ئەم ئەشكەوتە ناوئرابوو ھەژاراوا.

۱۹۸۹/۸/۱۳

لە دواى ڕۆشتنى كاك ھەمەپەرش و برادران بە جیھازە گەورەكە
 پەيوەنچیمان بە مەكتەبى سیاسییەو ھە كرد.

۱۹۸۹/۸/۱۴

كاك عوسمان بە جیھازە بچوو كەكان ھەوالى دەستگیر كردنى ھاوړى
 سەید محەممەدى پىداين كە لە كەلار ڕۆژى ۱۹۸۹/۸/۲ بە پىی پیلانىكى
 دارپژراو ئەنجامدرايوو.

۱۹۸۹/۸/۱۶

دوای دلتیا بوون له ههوالهکهای هاورئ سهید محهمهد به جیهازی
کهوره ناگاداری مهکتهبی سیاسیمان کردهوه.

۱۹۸۹/۸/۱۷

لهگهل برادرمان میقدادو سوهاد دا بهرمو شاخهکهای پشتی قهلائی
تهپهگهروس بهریکهوتین، نیواریهکی درهنگ گهیشینه ناو کهلاوهکانی دیی
قهلاو شمو سرکهوتین بو شوراومکه که نهکهوئته قهد پالی شاخهکه.

۱۹۸۹/۸/۱۸

لهو شاخه به شوین نهشکهوتیکدا نهگهراپین که سهرهتای درووستبوونی
مهفرمه سهرمتاییهکانی (ی.ن.ک) له قهرهдах و گهرمیاندا کرابووه کتیخانه،
کتیبو بلاوکراوهکانی کومهلهی تیا دانرابوو. له کاتی گهراپندا کاتزمیر ۱۲ ی
نیومرؤ میقداد بانگی کرد: نهوه زهلامیکی جل رهشه. نیتیر ئیمه کهوتینه
چاودیریکردنی نهو زهلامه بینیمان چوووه سهر ئاویک و گهراپهوه شوینهکهای
خوی، بومان دهرکهوت جاش دهرچوون و خویان بو چاودیریکردنی ناوچهکهو
دۆزینهوهی پشمهرکه هشارداوه. ئیمه گویمان نهدايه نهو جاشانهو بهردهوام
بووین له کارهکهای خوماندا له ههمانکاتیشدا ههر چاودیریمان نهگردن.
میقدادووتی: نهمه شوینیکی زور باشه. که چووین تهماشامان کرد شوینیکی
سهختبوو له هیچ لایهکیشهوه نه نهبینرا مهگهر یهکیکی شارمزا بیزانیایه
نهمه نهشکهوته نهوهنده فراوانبوو جیگهی ۱۰۰ کهسی تیا نهبووهوه که
تهماشایهکی خوارهومان کرد بینیمان جاشیکی تر کهوته گهرانو بهرمو لای
خوارهوهی دیکه رۆشت، که شمو ئیمه لهوئوه سهرکهوتبووین دیار بوو نهو
جاشه شوین پئی ئیمهی دۆزیبووهوه یهکسهر گهراپهوه بۆلای جهماعهتهکهای و
یهکیکی تری له گهل خویدا هیئا که جلی سهربازی له بهردا بوو بو سهری

شوین پینکان. لهوه نهچوو نهوه نیستخبارات بووبی، به شوین پینکاندا روښستن ماومیهک له دیکه دوور کهوتنهوه، واپینهچوو شوین پینکانیان لږوونبووبی. له بهرنهوی سهرووی دیکه بهردهلانی بوو نهپاننهزانی بهرهو چی لایهک روښتووین. دوی نهوه ۲ سهربازی تریش هاتن بۆ لایان و پیکهوه چوونه پشتی دیکه که پیی نهوتری سهربانی تهپهگهروس، لهوی به جیهاز پهیوهندیان نهکردو ناگریکشیان کردهوه پووش و پاوهنی نهو ناوهیان سووتان، دواپی گهرانهوه بۆ ناو دپی رووخواهکهو داریکی زوریان کو کردهوه ناگریان پیوهنا تاوا له پشمهرگه بگهیمن هر نهو شوینه هیزی تیایه بهلام نهوان دیاربوو بهرنامهی بۆسه دانانان ههبوو نینجا ههموو کوپوونهوه که گهیشتنه ۲۵ کهس. تا نهمهیان کرد دنیا بهرهو تاریکی روښت، نینجا چاومان پیومبوو بهرهو دهرینهدهکی پشتی تهپهگهروس چوون، دیاره پییانوابوو پشمهرگه گهر ههپی لهو دهرینهدهو هاتوو چۆ نهکهن. نیمهش له خوار بۆسهکهی نهوانهوه دابهزین وگهپاینهوه بۆ لای برادهران له ناژداخ.

۱۹۸۹/۸/۲۱

۲ کوپتهر هاتن به نزمی نهفرین، یهکیکیان زۆر بچووک بوو لاشهکهی زۆریهی له شووشه درووست کرابوو قهت لهو جۆرهمان نهپینیبوو.

۱۹۸۹/۸/۲۵

کاک نهحمهدی حاجی رهشید برووسکهیهکی بۆ کردین که شاکری نامۆزای گهیشتووته ناوچه چۆلهکانی گهرمیان، دیاره له لایهن پژیومهوه زۆری لیکرابوو بۆ سۆسهکردنی پارتیزانهکان، له لایهن مهفرمهدهکی کاک عوسمانهوه گیراوه داوی نهکرد سزای گولله بارانکردنی به سهرادریت. کهم کهس ههیه له روانگهی نیشتمانپهروهرییهوه بهو جۆره بریار بداتو له سۆزی خزمایهتیو کهسایهتی دوور بکهووتهوه مهگهر کهسه شۆرشگیره ووشیارهکان. ههرچهنده کاک نهحمهه خویندهواری نهبوو بهلاموهکو تیکۆشهریکی قالیبووی بواری

خەبات لە پلەيەکی باشی لە خۆبردوویی و تیگەیشتوو لە ئەرکەکانی سەرشانی دابوو ئەمەوای لیکردبوو لە بریارداندا جیاوازی نەگات کەسی خۆی بێ یان بێگانە. لەو روانگەشەووە بوو کە دژی نامۆزاکی خۆی بوو تۆزقائیک بەزمیی پیاپا نەهاتەووە.

١٩٨٩/٨/٢٦

بە جیهازە راگالەکە خەریکی پەيوەندى کردن بووم لە گەل سەرکردایەتیدا لە ناکاو کۆپتەریک زۆر بە نزمی بەسەر شوینەکەمانا تێپەری. پێش ماوەیهکیش بوو رێکخراوی سلیمانی ناگاداری کردبووینەووە کەوا دوژمن بە جیهازی رازیت ئەتوانیت شوینی جیهازەکەمان نیستیمنان بکات، ئەبێ زۆرووریای خۆمان بینو لە گاتی پەيوەندیکردندا کەمو کورت قسە بکری.

١٩٨٩/٨/٢٧

کاتژمێر ٩:٥٠ ی سەر لە بەیانی ٤٠ جاشی خۆفرۆش هاتن بۆ دێی پێنج ئەنگوستی شیخ مستەفا، گویدریژیان پێبوو یەکیک لە جاشەکان گویدریژەکەى بێردە پەنایەکی کەلاووە رووخواوەکانی دیکە کە مەرقەدی شیخ مستەفای لییه، خەریکی ئەووولاخە بەستە زمانە بوو، زۆر جار خەلکی لادى و تەنانەت شاریش ئەم نەخۆشییەیان هەیه کە نەتوانن لەگەل رەگەزەکەى خۆیاندا ئارەزووەکانیان جیبەجێ بکەن پەنا ئەبەنە بەر ئاژەلە جۆراوجۆرەکان کە کەر لە هەموویان ئاسانتر دیتە دەستەووە. لەوانەیه بە لای خەلکی سادەووە ئەمە کارێکی ئاسایی بێ ئەگەر لە دەشتیکی چۆلۆ هۆلدا ئەنجامبدری بەلام لە پەنا مەرقەدی پیاوچاکاندا ئەووە کارێکی ناپەسەندەو تۆلەشی لە دوا ئەبێ کە چى ئەو جاشە ناپەسەندە بێشەرم کردن و بێگوێدانە هەموو دابو نەریتو شەریعت لەو ئاژەلە داماوە حەزە پیسەکەى خۆی تێر نەکرد.

۱۹۸۹/۸/۲۹

جاریکی تر هه‌فال مام جه‌لال کادیرمکانی یه‌گیتی کۆ‌کرده‌وه و مه‌سه‌له‌ی به‌ردانی مه‌لا به‌ختیاری خستبووه‌وه به‌رده‌میان: ئه‌مجاره‌یان ئیدوانیکی که‌م کرابوو له‌سه‌ر ئه‌م خالانه‌:

۱. گرتنی و برپاری کوشتنه‌که‌ی مردنیک‌ی سیاسی بوو پئویست به‌ کوشتنی جه‌سه‌دی ناکات.

۲. مه‌لا له‌مه‌ولا خیانه‌ت ناکات و ته‌سلیمی عیراهیش نابیته‌وه، مه‌ترسی له‌سه‌ر ریک‌خستنی خه‌لک‌یش نییه‌.

۳. هه‌یچمان له‌سه‌ر نائی که‌ووتیشی گرنگ نییه‌ و ر‌ه‌ت نه‌دریته‌وه.

ئیت‌ر دوا‌ی ماوه‌یه‌ک ئازاد گراو به‌روه‌نده‌ی مه‌سه‌له‌که‌ی داخراو گه‌یشه‌وه ناو به‌را‌دم‌ر‌م‌کانی له‌ را‌زان. ئه‌گه‌ر چی ناسته‌کان له‌ دوا‌ی ئازاد‌گردنی مه‌لاوه‌ دوو لایه‌نی لی‌به‌یدا بوو لایه‌کیان دژی بوون و لایه‌کی تریش پشتیوانیان لی‌ئه‌کرد.

۱۹۸۹/۸/۳۰

دیسانه‌وه کۆپته‌ریک له‌ کاتی په‌یوه‌ندی کردندا به‌ سه‌ر شوینی جیه‌ازه‌که‌ماندا زۆر به‌ نزمی ر‌ه‌ت‌بوو ناچار بووین په‌یوه‌ندییه‌که‌مان بب‌چ‌رین.

۱۹۸۹/۹/۱

رادیوی ئیسرائیل له‌ هه‌واڵیکدا باسی پیاویکی ئیرانی کرد به‌ ناوی زه‌ینه‌ئی خه‌لکی شاری ئە‌راک له‌ ته‌مه‌نی ۱۲۳ سالی‌دا ئه‌پو‌یست ژن به‌ی‌نی کۆره‌ که‌وره‌که‌ی ته‌مه‌نی ۸۵ سا‌ن بوو، ۶۵ نه‌وه‌ی له‌ کۆر و ک‌چ و کۆر‌م‌زاو ک‌چه‌زا هه‌بوو.

۱۹۸۹/۹/۲

هه‌والی ته‌قینه‌وه‌ی کارگه‌ی ته‌سنیع عه‌سکه‌ریمان دایه مه‌کته‌بی سیاسی که له‌لایهن رێکخستنه‌وه هه‌واله‌که‌یان دابوووه کاک عوسمان و ئه‌ویش به جیهازی بچووک ئاگاداری کردینه‌وه، ئهم هه‌واله له به‌غداوه زۆر به په‌له گه‌یه‌نرایه رێکخستن تاگو ئاگاداری سه‌رموه بکریته‌وه.

۱۹۸۹/۹/۳

له قه‌د شاخی نا‌زداخ دانیشتی‌بووم به دووربین ته‌ماشای ناوچه‌که‌م نه‌کرد یه‌ک به یه‌ک چاوم ئه‌خسته سه‌ر دێهاته کاولکراوه‌کان و که‌وتمه ناو گێژاوی ئه‌ندیشه‌یه‌کی قوول، گه‌رامه‌وه بۆ زه‌مه‌نیکی کۆن‌تر که دێهاته‌کان هه‌موو پر ناوه‌دانی بوو، خه‌لکی جمه‌ی ئه‌هات که چی له پرێکا قه‌له‌په‌شکه‌ی به‌عسیان قهراندی و هه‌موو شوینی بوو به‌وێران‌ه خه‌لکه‌که‌ش که‌س نه‌یزانی چیان لێهات...؟

که‌چی نێمه له‌م کونه ئه‌شکه‌وت و بن قه‌لبه‌زو گاشه به‌ردانه‌دا هه‌میشه ئازاری و ون‌بوونی نه‌وان ئه‌چێژین، له‌و چۆله‌وانیه‌دا ئه‌مانه‌وی به‌شیکی نه‌و نه‌رکه‌ی له ئه‌ستۆمان گرتوووه به‌لێنمان به‌خه‌لکی داوه تا دوا هه‌ناسه خه‌بات بۆ به‌دییه‌نانی ئامانجه‌کانمان بکه‌ین.

۱۹۸۹/۹/۶

کاتژمێر ۸ ی به‌یانی بوو ناخه چوو بوو سه‌ری گویدریژه‌که به‌دات که له دوور قایمی کردبوو نه‌کو کۆپته‌ر یان جاش و سه‌ربازی دوژمن بیدۆزنه‌وه که گه‌راپه‌وه‌ووتی: گویدریژه‌که خه‌ریکه ئه‌زیت، منیش ئازاد قه‌ره‌و‌ل‌سیم بانگ کردو پێم‌ووت: بچۆ ئه‌گه‌ر گویدریژه‌که زابوو جاشه‌که‌ی بکوژه.

ۋەنەبىت بەزەيمىمان بەۋ ئازەلە بەسەزمانەدا نەھاتىبىتەۋە بەلگەۋ لەبەر
ئەۋە بوۋ كە ئەۋ جاشە كەرە كىشەى بۇ درووست ئەكردىن و بۆمان دابىن
نەئەكرا لە شاردنەۋەدا كە ئەبوۋە مايەى ناشكرادىنمان بۇ دوۋمن. بۆيە
ناچاربوۋىن لە ناۋى بدمىن ھەرچەندە كارىكى ناخۆشيش بوۋ پېر بە دل نازارم
پىگەيشت. ئەۋەتا ئىمە بەزەيمىمان بەم ئازەلەدا دىتەۋە گەر بە ناچارىۋ لەبەر
ھۆكارىكى رەۋاش لە ناۋى بدمىن بەلام بەعس بە سەدان ھەزار مرقۇ ئەكوۋىۋ
بە زەماۋەندى ئەزانىۋ دلى تۆزقالتىك گەردى خەم نايگىرى!

ئازاد چوۋبوۋ لە بەرچاۋى كەرەكە فېشەككى ناپوۋە جاشەكەۋە
تۆپىبوۋ كە ئەمە كارىكى خراپىبوۋ لە نەزانىنەۋە ئەنجامىدابوۋ ئەبۋايە دوۋرى
بخستايەتەۋە. دواتر ناخە سەرىكى لە كەرەكە دابوۋ تەماشائەكات كەرەكە
لوۋتى ناپوۋە سەر لاشەى جاشكەكەىۋ گىانى دەرچوۋبوۋ. تەماشاكەن ئەۋ كەرە
بىزمانە چەندە بە بەزمىى بوۋە بۇ بەچكەكەى كەچى جاشەكانى كورد خۇيان
ئەبنە كەۋاسوۋرى بەر لەشكرى سوپاى داگىر كەر خەلگى خۇيان لە دىھاتەكانى
باۋباپىريان تەنانەت پروۋخاندنى مالەكانى خۇشيان و دەسگىر كەردنى كەسەكانى
خۇشيان كە تا ئىستاش چارەنوۋوسيان ديار نىيە بىئەۋەى بە قەد ئەۋ كەرە
بەزەيمىان ھەبى.

۱۹۸۹/۹/۱۳

بە سەردانىك كەۋتىنە رى بۇ لاي كاك كوردۇ.

۱۹۸۹/۹/۱۳

بەدەم رىگاۋە بوۋم بۇ لاي پەناگاكانى كاك كوردۇۋ برادىراتى تر ئەم
بروۋسكەيەى ھەڧال مام جەلالەم بە جىھازە بچۈكەكان ۋەرگرت:

لە / مام جەلال

بۆ / مەحمود سەنگاوی

(ھەندئ میوان دینە لاتان، ئەوانە میوانی منن، ھەرچی لە تواناتان
ھەیە، بۆیان بکەن).

میوانەکان لە جەماعەتی لەشکری بەدر بوون، بە کارو باری تایبەتی
خۆیان ئەجوونەووە ناوەرەست و خوارووی عێراق.

کاتژمێر ۱۲ ی شەو گەیشتینە لای کاک کوردۆ لە سەلاجەکە کە
شوێنێکی نادیار و فێنک و خۆش بوو لە نزیک دێی پاریاوڵە، میوانەکانیش کە لە
لایەن برادەران سەلامی کوێخا عەزیزو مەحمودی مامە عەزەووە لە سنوری
بەمۆوە گەیهەنرانە پەناگاکانی سەررووی باونور کە کاک کوردۆو برادەرانێ تری
لێبوون.. ئەمانە ژمارەیان ۵ کەس بوون.

ھەر چەندە لەو کاتەدا نێمە خۆمان وەزەمان باش نەبوو دوژمن،
گوشاری زۆری لە سەرمان بوو تەنانەت خەلکی ناوشاریش ھەمان گوشاریان لە
سەر بوو نەخوازەلا کۆمەڵێک میوانیش بنێردرێن بۆ ڕەوانە کردنیان بەرەو
خوار بێنەووی تووشی شتێک ببن چونکە بە ئەمانەت نێردراوەن ئەبێ لە
رێگەی رێکخستەکانی ناوشارەووە تەگبیریان بۆ بکری.

۱۹۸۹/۹/۱۴

دەمەو بەیان کاک حەمە پاریاوڵە گوێدرێژەکانی برد بۆ شوێنێکی
دوووتر قایمیان بکات. پێش خۆر کەوتن خەبەرەم بوووە، کاک حەمە پاریاوڵە
ھاتەووە ھەندئ شەژانی پێوەدیار بوو کە پێشتر ئەووم لێنەبینی بوو.

پێی ووتەم: ھەستە خۆت بپێچەرەووە

ووتەم: بۆ.. چی قەو ماووە..؟

ووتی: دەورمان بە دوژمن گیراوە.

بېناگابووين لهوډى كه شهو هيزيكي گه وړى دوژمن به چهندين
 زړېپوشه وه هاتبوونه ناوچه كه بۇ كيومان كردن و گهړان به دواى پېشمه رگه دا.
 تاكو خومان پېچايه وه دهنگى كۆپتهرېش پيدا بوو، سهربازه كانېش له
 بهرزيابه كاني دمر و بهرمان دمر كه و تن. سروشتى ناوچه كه و ابوو كه هه موو گردو
 بهرزيابه كاني زيخو بهر ده لاني بوو كه س ناتواني لهو بهرزيابيانه وه دابه زېته ناو
 دۆلەكان بۇيه ههر به سهره وه دا نه پوښتن به جوړيك كه له ۱۰۰ مەترى ئيمه وه
 دوور بوون. خومانمان ناماده كردبوو بۇ هه موو نه گهريك، ميلى تفهنگه كانمان
 هينا بوو وه نارنجو كمان له بهر ده ستماندا دانا بوو ههركه بېنه سهرمان هه موو
 شتيك يه كلايى بېيته وه. ميوانه كانېش بى هيمنت نه بوون، چه كيان پېو و وه كو
 ئيمه خويان سازد ابوو. كۆپتهره كان نه و منده نزم ئه فريپ بهر دوزيخي قه د
 پالەكان به سهرمانا بهر نه بوو وه.

كهريمى براى شه هيد چه سمن ئاى ئاى ههر نه پويست دهر چيته
 دهر وهو سهرى سهربازەكان بكات، لىى توورپه بووم و پېم ووت: له شويى خوت
 دانېشه و مه جولى با ناشكرا نه بېين. تاكو كاترمير ۱۲ ى نيومرپو كيومان بهر ده وام
 بوو، زور جيگه گهړان خوشبه ختانه نه هاتنه ناو دۆلەكهى ئيمه وه. دواى نه وه
 ئيت هيزه كهى دوژمن كشيانه وه. ناسو و دهميمان بۇ هات، زورتىر بهر ووشى نه وه
 بووين ميوانه كانمان شتيكيان لېنه يهت و گله ييمان ليكي رى كه
 كه مته رخمه ميه كمان دمر بارميان كرد بى. له راستيدا نه مه نه ركيكى هورسبوو
 چونكه نه وان له شوي نه كاني تره وه نه يان نه توانى بهو ناسانيه دابه زن و به
 سهلامه تى برؤن، نه م نه ركه كه و ته نه ستوى ئيمه بۇ جيبه جيكردن.

كاترمير ۴ ى ئيواره له گهل كاك كوردو و ميوانه كاندا بهر وه په ناگاكاني
 سنورى كفى بهر پكه و تين، شه وه كهى گه يشتتينه لاي هو مەر مل و له وى
 ماي نه وه.

۱۹۸۹/۹/۱۵

نەمپۇڭ لە ناو باخەكانى ھۆمەرملدا بووین ھەرچەندە جیگەپەكى پىر
مەترسییە و لە ۲ كم دوورى ئەم شوپنەووە لە دەشتى سوور خەلیل دا فیرقەى ۵۵
ى زىڤۆشى سوپای عىراق ھەلياندا بوو. نيمەش ناچار بووین لەو ناویدا
بمىننەووە، كە پۇژ ئاوا بوو بەرەو پەناگای سى قازانە پۇشتىن و شەو
گەشتینە ئەوێ.

۱۹۸۹/۹/۱۷

كاك عوسمان خوا حافیزی لىكردین و لەگەڵ ھەندى لە برادەراندا
بەرەو ئىران گەوتنەپێ كە لە سالى ۱۹۸۸ مابوونەووە نەگۇرابوون.
نيمەش نيوارەكەى چووینە شوپنى تاپبەتى و چاومان بە برادەرانى
ناوشار كەوت بۆ جىبە جىكردنى ناوەرپۇكى برووسكەكەى ھەڤال مام جەلال
لەسەر ميوانەكان. دواى گەفتوگۆكردن بۆ چۆنىتى جىبە جىكردنى كارەكان
گەراپنەووە بۆ پەناگاكەمان و مەوعیدى پۇژى ئايىندەمان دانایەووە.

۱۹۸۹/۹/۱۸

جارىكى تر چووینەووە سەر مەوعیدەكەمان بۆ بىننى برادەرانى
پىڤخستى، دیسانەووە قسەمان لەسەر دانانى رىو شوپنى گواستەووەى ميوانەكان
كردو بریاردارا بۆ سبەپنى برادەران بىن بۆ وەرگرتنى ميوانەكان.

۱۹۸۹/۹/۱۹

چووینەووە شوپنى مەوعیدەكەمان و برادەرانى ميوانىشمان لە گەلا بوو.
برادەرانى پىڤخستنى ناو شاریش ھاتن كە پەگىڤيان كاك ھەمە نورى ئەحمەد
بەسى بوو ئەو تریشیان كاك سدیقى حاجى سەعیدى ناسراو بە ھاوړى سوپا
بوو، كە لە لایەن پىڤخراوى سلیمانى و كاك جەبارى حاجى پەشیدەووە كە
بەناوى نەپتى ھەسەن حسین نووسراو و نامەى بۆ ئەنوووسین نیردرا بوو.

لەوئى برادران ميوانه كانيان ليوه رگرتين و ئيمەش گەپاينەو شويئەكەى
خۆمان.

۱۹۸۹/۹/۲۰

لە پەناگەى سى قازانەو بەرەو شويئەكەى خۆمان لە ئاژداخ
بەپتەكتەوتين. هەر ئەمەپۆ ئيوارەكەى هەوالمان پيگەيشت كە هەقال مام
جەلال گەيشتبوو مەلئەندى يەك لە دزلى و كۆبوونەو مەيەكى فراوانى بە
پيشمەرگەكان كردبوو لە سەر بارودۇخى كوردو كوردستان و بارودۇخى عىراق و
پژيمەكەى، شەوو پۆژيەك لەو سنوورە مابوو وە پاشان گەپابوو وە، پاش
ماوەيەك سەردانى تاران ئەكات و لەويشەو گەشتيكي بۆ دەرەو دەستپيكرد
كەديار بوو بۆ بەشدارى كردنى كۆنفرانسى پاريس بوو كە پۆژى ۱۹۸۹/۱۰/۱۴ لە
پاريس بۆ ماوەى دوو پۆژ لەژىر ناوئيشانى مافى كوردو ناسنامە
فەرەنگيەكەى بەستراوو كە سەد كەسى جيهانى لە سياسى و ديبلۇماسى و
سەرۆكى پيخراوە مرويى و داکۆكيكەرەكانى مافى مەرؤف و چەند
پەرلەمانتارىست و دۆستەكانى گەلى كوردو نوپنەرانى حيزبو و پيخراوە
كوردستانىەكان بەشداريان كرد.

بيري بەستنى ئەم كۆنفرانسە لە لايەن پيخراوى فرانس ليرتى بە
هاوكارى ئەنيسيتيوى كورد لە پاريس كە خاتوو دانيال ميتران خيزانى سەرۆكى
فەرەنس و سەرۆكى پيخراوى ناوبراو سەرپەرشتى كردبوو.

ئەوێ سەرنج رانهكيشى لەم كۆنفرانسەدا:

- زانای سۆفیهى گەورە زاخاروف نامەيەكى بۆ كۆنفرانسەكە نووسيبوو

لە برى ئەو خيزانەكەى خويندبوو وە دەنگيكي باشى هەبوو

- خاتوو هيلنيا قاسملو بەشدارى كردبوو.

- شەش ئەندامى پەرلەمان لە حيزبى سۆسياليسى ديموکراتى گەلى

توركيا بەشداريان كردبوو كە ئەم جۆرە چالاكيە لە لايەن حكومەتى

تورکييه وه قەدەغەيە. بۆيە چارەنووسی ئەو ئەندام پەرلەمانانە دەرکردن بوو
لە حیزبو پەرلەمان چونکە داکۆکیان لە کورد کردبوو

- وەفدییکی عێراقی ویستی بچیتە ناو گۆنگرەکەووە کە لە هەندێ چلکاو
خۆری کوردی بەعسی پیکهاتیوون بەمەبەستی بەرگری کردن لە عێراق بەلام
بە هۆی نارەزایی توندی هەڤال مام جەلال وەفدەکەى بەعس ناچار کشایەووە و
نەیتوانی بگاتە مەبەستەکانی.

- خەڵکانیکی زۆر لە پەيامنیرو پۇژنامەنووس و نوێنەری ئاژانس و
پۇژنامەکانی جیهانی تیا گۆبوووەو، پۇژانە دەنگ و باسەکانیان بلأو ئەکردووە.
ئەم کۆنفرانسە بایەخیکی گەورەى هەبوو کە بۆ یەکەمجارە لە
پێگایەکی نیو دەوڵەتی یەووە کۆنفرانسیکی وا بۆ مەسەلەى کورد بێهەستى،
کوردەکان خۆیان تێدا ئامادەبن، داکۆکی لەسەر مافی بوونی خۆیان بکەن.
ئەمەش لە کاتیکیادیە پرۆسترویکا زەمینەى پەيوەندییە سیاسى و ئابوورى و
کۆمەلایەتییهکانی هەموو دنیای لەرزاندبوو.

کۆنفرانسی پاريس هاوارێک بوو لەوێژدانى مرۆڤایەتییهووە بۆ ئەوێ
چیت چاوبەستەکی لە مەسەلەى کورد نەکرێ و پیلانی دژ نەچینرێ و یاری بە
چارەنووسییهووە نەکرێ لە پێگای جینۆسایدەووە.
لە هەمووی گەنگ تر دوومەسەلەیه :

١. خەپوونەوێ حیزبو و پێکخراوە کوردستانیەکان لە دەوری ئەم
کۆنفرانسەو یەک دەنگی لەسەر مەسەلەى کارکردن بۆ گەلەکەمان.

٢. سۆزو هەستى دۆستپەرورەوانەى خەڵکی هوشیار و پیاوێ سیاسى و
دیپلۆماسیەکانى دنیاى ئەوانەى بەرگری مافی مرۆڤو نەتەوێ ژێر دەستەکان
ئەکەن. ئەمەش خۆی لە خۆیدا هەنگاویکی بەرجەستەیه بۆ پاشەپۇژێکی
پووتر.

۱۹۸۹/۹/۲۸

دوو جاش ھاتنە بنارى ئاۋداخ لە نزيكى ئەشكەوتى گونە مارەگىرە،
جلو بەرگەكانيان رەشبوو، وولاخىكيان پيپوو لەو ناویدا ئەسوورنەووە برادران
زۆر ھەولياندا بچن بيانگرن، رېگەم پيئەدان چونكە ئەبوو مایەى ئاشكرا
بوون و شوين گۆرپنيشمان.

۱۹۸۹/۹/۲۹

۴ ئۆتۆمبىلى پر لە ھيزى دوژمن كە ۲ لاندكرۆزەرو ۲ گازى ۶۶ بوون
ھاتنە دىي تەپە عارمب بۆ كيۆمالكردن.

۱۹۸۹/۹/۳۰

نازووقەمان كەمبوو بوو ھە ئاخەووتى: من ئەچم بۆ قوليجان ھەندى
نازووقەم لەوئ شاردوو ھە ئەيھيئە ھە تا من ئەچم ديمەو ھە ئيوەش لە سەر
چەمى ئاوەسپى راوەماسىيەك بکەن. منيش رازىبووم، ئەو و د.ھاوړئ لىياندا
رۆيشتن و ئيمەش چووینە سەر چەمى ئاوە سپى لە نزيك كۆيك، ۲ گوللە
ھاوړنى ۸۲ ملم و ۱ مینی شەخسيمان برد لە نيوان دىيەكانى مەسۆيى و ھەقى
مستەقادا دايبنيين بۆ ئەو ھى بە ئۆتۆمبىلى دوژمندا لە كاتى دەرچوونىيا
بەتەقيتەو. شەو لە چەمەكەدا خەوتين بەرمبەيان چووینە ناو زەلو
قاميشەلانىك لە ناو پرستى چەمەكەداو ھەكو دوورگە و ابوو خۆمان شاردەو تا
كاتر مېر ۱۲ى نيومرۆ. كاك مىقداديشمان لە ھەد شاخى ئاۋداخ بە جیھازيکەو
دانابوو لە ھەر رووداويكى كوتوپر ئاگادارمان بکاتەو. من لە ناو زەلو
قاميشەكە دەرچووم تا كو ھەندى گەنم پەيا بکەم بىيەستە پارچە تى ئين
تيەكەو ھەو ھەكو چەشە بۆ ماسىيەكان، ھەندى گەنم پەيدا كردو تى ئين تىو
تەرەكەكەم بەستەوايەريکەو ھەو خستە ناو دەلقىك و ھەرەمدايە ناو گۆمەكەو ھە

خۆم چوومەووە بۆ لای برادەرەن. کاتژمێر ٢ی پاشنیوەڕۆ دەنگوباسم لە میقداد پرسیووتی: ئارامە.

ئیتەر تی ئێن تییەکم تەقاندەووە هەندێ ماسی یاشی کوشت و کۆمانکردەووە بەرەو کۆیک گەڕاینەووە بەرازیکمان تووشبوو ئەویشمان کوشت. هەم ماسییەکان و هەم بەرازەکشمان پاککرد، تا ئێمە ئەمەمان کرد برادەرەن لە قولیجان بە ئازوووقەو هاتنەووە، بە ئازوووقەو گوشت ماسی و گوشت بەرازەووە بەرەو پەناگە فاسۆلیاکە گەڕاینەووە.

٣ مانگ ئەبوو گوشتمان نەخواردبوو ئەو گوشت بەرازە بە لامانەووە زۆر بەتام و بە لەزەت بوو ئێسقانەکشمان کردە ناو شلە فاسۆلیاووە کە پەیدامان کردبوو، برسیمان بوو، حەزمان لە گوشت بوو، وەکو ئەلێن برسیتی رەگی هاری پیوویە ناچاربووین بیخۆین هەرچەندە ئەشمانزانی لە رووی شەرعەووە ئەم گوشتە حەرامە بەلام نازانم ئایا لە رۆژی تەنگاتەشدا هەر حەرامە؟ ئەمەیان مەگەر مەلاکان وەلامی بدەنەووە.

١٩٨٩/١٠/٣

٢ کۆیتەر هاتنە سەر دیھاتەکانی کۆیک و فەقی مستەفا لەو شوینانە ی ئێمە رۆژی پێشوو راوە ماسی و راوە بەرازەکەمان تیاکردبوو.

١٩٨٩/١٠/٦

٢ ئۆتۆمبیلی لاندکرۆزەری پەر لە جاش هاتنە دیی سەر قەلای پەنا سەنگاو.

١٩٨٩/١٠/٧

٣ ئۆتۆمبیلی جاش هاتنە دیی هەسەن گەنۆش و هەندێ جاشی تر گەیشتنە دیی درۆزنەو شەو لەوێ مانەووە.

۱۹۸۹/۱۰/۸

جاشهكان له مهسۆيى بچووك بوون و چوونه چه مى مامران و هه ندى
جاشى تر ناگريان بهردايه ناشهكهى شىخ عهلى شىخ عيسا.

۱۹۸۹/۱۰/۹

هيزيكى زورى سهربازو جاش هاتنه ديها تهكانى خانى روسته م ئاغا و
قوليجان و فهقى مستهفا و له وي شهوه بهر مو باو دكر رويشتن.

۱۹۸۹/۱۰/۱۰

هيزيكى دوژمن هاته نيوان فهقى مستهفا و مهسۆيى سهر چه م و چوونه
كۆيكيش، كۆپ تهريكيش له قوليجان ني شهوه.

۱۹۸۹/۱۰/۱۱

هيزيكى دوژمن چووه به كره گه ره و هه روه ها نيوان خان و كانى عوبيدو
زور به و وردى ناو چه كه يان نه پشكنى.

۱۹۸۹/۱۰/۱۲

هيزه كهى دوژمن دواى تهوا و كردنى كيوما ل گه رانه وه و ناو چه كه يان به
جي هيشته.

۱۹۸۹/۱۰/۱۵

۲ ئۆتۆمبىلى جاش هاتنه ديها تهكانى هيلانه قه ل و هه سه م
كه نو شه كان و دوو بى را و و جامر پى زو درۆزنه، دواى گه ران و پشكنين گه رانه وه
شوينه كانى خويان.

به داخیکى زۆرموه ههوالى شهید بوونی مام رهنوفى حاجى ساییرى
برای کاکه همهى حاجى ساییرممان بیست گه فهرماندهیهکی قارهمانی تیپی
۱۵ ههوارمان بوو، له هاتنه خوارموهماندا بو گهرمیان له مانگی ۱۹۸۹/۶ دا
پۆلی سهرمکی گیراو فره ماندوو بوو.

هېڅکې دوږمن هاته نيوان دپهاته کانی مه سوئی بهرگه چو دروژنه و چادريان هه لداو له وېشه وه دستان کرده کيڼوالگړدن و روژی دواتر گه راپه وه.

همندئ جاش هاتنه بانی دئی قادرناو او سوارو تاجیشیان له گمل بوو
که پینه چوو بؤ راوه که رویشک هاتبن.

دابهزىنه خوارمودهو چووينه قهلبهزه قوولهگى چه مى شوراوى دى
كۆيك. كاترمير اى نيومرؤ چووينه سهر ئاودهسپى بؤ راومبهراز.

کاتزمیر ۵ ی نیوارہ چوومہ ناو کہلاوہو پرائکراوہکانی دیکھی خومان
 نہو شوینہی کہ زیدی منالیمہ، لہ پہنا کہلاوہیہ کدا پالمدیہوہو تاس
 برمدیہوہ. کہوتہ ناودمیریای بیرہومیریہکانی پوژانی رابووردوو، وہکو فلیمیکم
 بو لیبدن ہموو ساتھکانی ئەم تہمەنەم بہ بہرچاوا تیپہری.. خرمہگانم،
 ہاوریکانم و ہموو خەلگی دیکہم بینییہوہو پہلاماریانم ئەداو دەستم ئەکردہ
 ملیان، وہکو بلئی پوژانیکی جەژن بیو گەردن ئازادی بکەین. نای ئەوکاتانہ
 چەند خۆشبوو کہ منال بووم لہ ہەلبەزو دابەز نەئەکەوتم، ناودئ چەندہ
 قەربانغو جەنجال بوو، دنیاہک پیر لہ کارو جموجوول سەرمرای

كوڤرموهرىيىهكانى ژيان بهلام مروڤهكانى خوراگرو بهختهومر بوون چونكه نهيانويست بژين و له خوشى ژيان بگهن.. كه راجلهكيم. همر تهنيا خوم بووم زور دلتهنگو مهلول كهسم له دهور نهبوو. گريانيكى به كول سهرى تيكردم كه ههژانيك بوو بۇ نهو خهلكهوونبووو نهوويړانهخاكه. به دليكى پر له خهمنيىوه شهوهكهى گهراينهوه پهناگاكهمان.

۱۹۸۹/۱۰/۳۱

ههندى جاش بۇ شره خوړى هاتنه نهشكهوتهكهى پشتى مرادهلى كه لهسمر شاخى نازداخهوه دابهزيبوون.

۱۹۸۹/۱۱/۱

بريك جاش هاتنه دييهكانى مهسوږى و دروزنه، بۇ ئيواركهى ئيمهش بنهو بارگهمان بۇ همژاراوا پېچايهوه.

۱۹۸۹/۱۱/۳

له راديىوه بلاوكرايهوه كه نهمرپو له سليمانى به بونهى هاتنى جهللادهكهى بهغدا شايى نهكرئ. دلنيام كهس نيهه پيى خوشين به نارمزوو له پيشوازيكردن و ههلهپهرين بۇ هم جانهمره بهشدارى بكات جگه له چلكاو خورهكانى خوى كه ژمارديهكى كهمن. خهلكى بۇ هم بونانه به زور راپيچى ههراو بهزم نهكرين. بووهته داب له چوونى جهنابى جهللاد دا بۇ ههرشوينيك پيشوهخت نامادهكارى بۇ نهكرئ. نهو جوړه چوونانهى سهدام بۇ شارو شاروچكهكان جگه له گالتهجارى چيتر نيهه. نهو دهست ناخاته سمر نازارى ناخى خهلكى و له گرفتهكانيان ناپرسيتوه، له دمردو خهمهكانيان كهم ناكاتهوه، بهلكو له سمر شهپولى مهينهتييهكانيان زهماومندى خوى نهگيرئ. همموو ديكتاتورهمكانى دنيا لهومدا يهك. نهگرنهوه كه زووخاو بكهنه گهرووى كهلهكانيانا، ساناترين شت كه بتوانن دابينى بكهن بۇ خهلكى نازادييه كه چى

هه‌رگیز بیرى لىناکه‌نه‌وه. گه‌روانىیه نه‌ى بۆ ئیمه له‌م‌وێرانه‌و
ئه‌شکه‌وتانه‌داوه‌کو مرو‌فئى سه‌ره‌تایى ئه‌ژین و له‌ هه‌موو مافیکی ساده‌ى ژيان
بێبه‌شین...؟!

1989/11/5

دو‌ژمن هاته‌وه‌ ناوچه‌که بۆ کۆمالم‌کردن لای دى‌ى مام‌رانه‌وه‌ ئاگریان
به‌ردایه‌ که‌لاوه‌کان، پاشان ٤ ئۆتۆمبیل هاته‌نه‌ مه‌سۆیى سه‌رچه‌م و ته‌په‌سێ و
کارێزه‌ وه‌و چوونه‌ پێنج ئه‌نگوست. ئیمه‌ له‌ به‌شتیانه‌وه‌ بووین زۆر نزیکیان
بووین. جاشه‌کان عه‌رمبێکیان له‌ گه‌لا بوو به‌ عه‌ره‌بى په‌رسیاى له‌ جاشه‌که
ئه‌کرد: ئیره‌ کو‌ییه...؟
جاشه‌که‌ش عه‌ره‌بى نه‌ئه‌زانى ئه‌یووت: ئه‌مه‌ قه‌ریه‌ى حاجى ئه‌حمه‌د.
ئه‌م هێزه‌ کاتریمیر پینجی به‌ره‌ به‌یان بۆ سه‌نگاو گه‌رانه‌وه‌.

1989/11/8

دنیا هه‌ور بوو، پرووشه‌ بارانیش بوو. ئه‌مه‌ بۆن و به‌رامه‌ى زه‌وى
خو‌شتر کرد.

1989/11/13

له‌ رێگه‌ى ئیزگه‌کانى جیهانه‌وه‌ هه‌والی دهرکردنى يه‌ك ملیۆن کرێکارى
میسریم له‌ عێراقدا بیست و هه‌رچى سامانیکیان هه‌بووه‌ له‌ بانکه‌کانى عێراقدا
ده‌ستى به‌سه‌را گیراوه‌، ئه‌م هه‌نگاوه‌ى حکومه‌تى به‌عس گێزاویکی له‌ په‌یوه‌ندى
نیوان عێراق - میسردا به‌ر پاکرد. که‌ کاتى خو‌ى عێراق به‌ په‌رمى ئه‌م
کرێکارانه‌ى هینابوو بۆ مه‌به‌ستى تاییه‌تى که‌ بکرینه‌ به‌عسى و بۆ پاشه‌پو‌ژ
له‌ هوولاتی خو‌یانه‌دا ده‌ست به‌کار بن و له‌ هه‌مان کاتیشدا کرێکارى وولاته‌که‌ى
خو‌ى به‌ تاییه‌تى کورد بیکار ئه‌هێشته‌وه‌.

۱۹۸۹/۱۱/۱۴

رۇۋىتىكى سافو بىگەرد بوو بچوۋىكتىن پەلە ھەور بە ئاسمانەۋە نەبوۋ،
لە سەر ئازداخەۋە بورجى تەلەفزيۇنى كەرگۈكمان بە دى نەگرد، بە
دووربىنىش مەرۋەدەكەى باۋەشاسۋارى كىرىمان نەبىنى.

۱۹۸۹/۱۱/۱۷

شەو چوۋىن بۇ پەناگای دەلەكە، لە رىگادا بارانىكى زۇر بارى و بە
تەۋاۋى تەر بوۋىن.

۱۹۸۹/۱۱/۱۹

۲ سەرباز دەرگەۋىتن ئەچۈنە ناۋ دىي پىنج ئەنگۈستەۋە، خۇمان ئامادە
کرد بچىن بيانكوۋىن، تەماشامان کرد لە سەرۋوۋى دىكەۋە ۴ سەربازى تروەكو
بۇسە لە پشت سەرى ئەۋانەۋىن، ئەمە پەشىمانى كىرىنەۋە بچىنە سەريان.

۱۹۸۹/۱۱/۲۱

ئۇتۇمبىلىكى سەربازى جۇرى گازى ۶۶ كە ۱۱ سەربازى تيا بوو ھاتنە ناۋ
دىي پىنج ئەنگۈستەۋە، سەربازەكان ھەموو دارى مەرۋەدەكەيان خستە ناۋ
ئۇتۇمبىلەكەيان و بردىان. بىر بۇ ئەۋە ئەچۈو جاران ئەيانوۋت: پىرانى
تەرىقەت تۇلە لەۋ كەسانە ئەكاتەۋە زاتىكەن دەستكارى شتومەكى مەرۋەد
بەكەن، خەلگە ھەزارو نەخۈينەۋارەكەۋا چوۋبوۋە مېشكىانەۋە كە دەستيان
لېئەۋەشىنن يان كوپىريان ئەكەن.

ئەمەش بەرەى مەن دوو لايەنى ھەبوۋە: يەككىيان شىخ و پياۋەكانى
تەرىقەتۋايان لە خەلگى كىرۋوۋە ھەمىشە بە پىرۋىان بزانن و لای مورىدەكان و
خەلگىش سامىكىيان ھەبى، ئەۋى تىرشىيان خەلگى ھۈشمەند ئەم بەزمەيان
درووست كىرۋوۋە كە خەلگى دەستكارى ئەۋ دارو دەرمانە نەكەن بە ناۋى

ئەۋەى شەخسەن، بۇ ئەۋەى پارىزگارى لەۋ سامانە دارستانىيە بىكرى بۇ
ئابورىۋولتەكەمان و بۇ جوانى سرشتىش سوود مەندە.

۱۹۸۹/۱۱/۲۴

كە زانىمان دنيا ئارامە و هيچ لە گۆرۈدا نىيە ئىۋارەكەى دابەزىنە
خوارەۋە بۇ ھەردەى نىۋان زستانە و كۆيك و فەقى مستەفا و مەلا ھۆمەر بۇ راۋە
سوئسك، ھەم كاتەكە ئەكۆزىن و ھەم بۇ گۆشتىش، مەخابن ھىچمان
دەستەكەۋت.

ھەر ئەمىرۇ كاك عوسمان ھاتە سەر خەت و ئاگادارى كردينەۋە پەناگاي
ھەزاراۋا چۆل بكەين چونكە كاتى خۇى كاك ھەمە رەش مەۋعەىدى لەۋى بۇ
خزمىكى خۇى دانابوو، ئىستا خزمەكەى ئەزانى كاك ھەمە رەش لەۋى نەماۋە
لەۋانەيە ئاگادارى دوژمن بىكتەۋە. ئىمەش بۇ ئەۋەى توۋش نەبىن مشوورى
ئەۋەمان خوارد جىگاگەمان چۆلىكەين.

۱۹۸۹/۱۱/۲۷

ئەۋ ئاگادارىيەى كاك عوسمان سەرقالى كردم، كاتى خۇى ھەندى
خواردنەۋەى بۇ بەجىھىشتىۋوم، دانيشتەم بە بى مەزە ھەموۋىم خواردەۋە تاكو
ھەندى مىشكەم ساف بىت. ھەندى جار پەنا بىردنە بەر خواردنەۋە كارىكى باشە
بۇ رەۋاندنەۋەى تەم و ناخۇشى و دوور خستەۋەى مرۇف لە دلەراۋكە و بىزارى.

بۇ خۇى
۱۹۸۹/۱۱/۲۷

۱۹۸۹/۱۱/۲۸

كاتى خۇى لە پىشتى دىى تەپەگەرۋس شوئىتىكمان دەستىشانكرىۋو بۇ
كاتى لىقەۋمان ناۋمان نابوو ئاغلەكەى دىكتۇر. لە سەر ئەۋ قسەيەى كاك

عوسمان هه موو برادرانم پهوانه ی نهوئ کردوه کو ناماده کاریهک بو هه
نه گهریک.

۱۹۸۹/۱۱/۲۹

خوم و ناخه و برایمی خرم له هه ژاراوا ماینه وه، به ووردی چاودی
دمورویه ری خومان و ناوچه که شمان نه کرد تا کو ئیواره ئیمهش نهوئ به
جیبه ئین، له ناگا و ناخه پی ووتم: وهره سهیریکی نه ملا بکه. که دیقه تم دا له
پوژاوی چیا که وه هیژیکی پیاده ی دوژمن زور به نهینی به ره وه هه ژاراوا دین.
ئیمه کو مه ئی شتمان پیبو ووه کو جیهازی راکال به مجه فیره و ته جهیز قودره وه
خستمانه ناو کو له پشته گانه وه به هیواشی له نه شکه و ته که دابه زین، تا پوژ
ناوا بوو هیژمکانی دوژمن لهوئ نریک بوونه وه. که دنیا تاریک داهات ئیمهش
به ره وه ناغله که ی دکتور رویشین، له و کاته دا به جیهاز له گه ل کاک سوهاد و
برادراندا په یوه ننیمان کرد نه وانیش ناگایان لیوو که لایتیکی زور له سه
شاخه وه دیاره. ئه و شه وه به ریگا وه بووین که گه یشتینه نیوان دمه واری
خواروو ته په گه روس بارانیکی به خو پ دایکردو دنیا زور تاریک و نووته ک بوو،
ریگه مان ویلگرد، کو له کانیشمان گران بوو، ناچار له قه لیه زیک لمان دا به لام لافاو
دایبه سه رمانا به په له خومان دمه باز کرد تا کو ناو نه مانبات.

۱۹۸۹/۱۱/۳۰

بو به یانییه که ی گه یشتینه ناغله که ی دکتور، به لام نه نان نه نازوو قه
نه مابوو، ئیتر ساوهره له به ره یزی دوژمن خوت قوتار بکه و باران و سه رما
لیتیدا و مه ترسی لافاو بردنت له به رده ما بی و خواردنیشت نه بی!
چونکو نه رکیکی نیشتمانی و نه ته وایه تی بوو به گیانیکی ناسایی
وه رمانه گرت و له برسیتیدا ئو قهرمان نه گرت. بگره زور جار به ناچار ی
سکمان هه لته گوشو و به خه یال خومان تیژنه کرد له هه مان کاتیشدا
مشورمان نه خوارد بو په یدا گردنی خوراکی پیویست.

۱۹۸۹/۱۲/۱

دنیا زۆر سارد بوو. ئەلئیی کرپۆه بۇ ئیمە ھەلکەردووہ زۆریشمان برسی بوو هیچیش نەبوو بیخۆین. بە جیهازی بچووک پەیوەندید بە کاک کوردووه کرد کەومزمان خراپە و هیچمان نییە ئەگەر بکری فریامان بکەون. بەو پەلە پەلەش نەماننەتوانی بگەینە لای کاک کوردۆ چوونکە ۴ کاتزمیر ئیمانەوہ دوور بوو. کاک کوردۆ ھیمەتی کردوووتی: بە سەر چاو بە کاک ھەمە پاریاوئە نازووھە بۆتان ئەینەرم.

۱۹۸۹/۱۲/۲

برادەران: ھەمە پاریاوئە و ھەلکەوت نازووھەیان پینگەیانلین شەو تا بەیانی باران لئی دابوون، بەلام ئەم دوو کەلە پیاوہ گوئیان نەدابووہ. لای ئیمە کاک ھەمە ناوئرا بوو پیاوی پۆلایین، ھەلکەوتیش ماندوووی نەناس. ھەر ئەمەرق کە بارانەکە نیشتەوہو کۆمەل نەما برادەران بۆ نازووھە چوون بۆ ئەشکەوتی فاسۆلیاکە.

۱۹۸۹/۱۲/۶

بە جیهازی راکال لەگەڵ م.عەلی و کاک عادل قسەم کرد لە ھەواو باسی ئەو ناوہوومزعی پێشمەرگە پرسیری دوورودریژم کردو لە بارەى ھەلو مەرجی پارتیزانی و کۆمەلە دوژمنوومزعی ئیرە باسەم بۆ کردن.

۱۹۸۹/۱۲/۷

دنیا یەکجار ساردو تۆف بوو نەک ھەر ئیمە سەرمامان ئەبوو کە هیچ ھۆکاریکی خۆگەرم کردنەوہمان نەبوو بەلکو ھیزەکانی دوژمنیش کە لای جامرپزەوہ بوون لە بەر سەرما ئاگریان کردبووہوہو لە دەوری کروشکەیان کردبوو گواپە ئەوان سوپای خاوەن دەسلەت و دەولەتن.

۱۹۸۹/۱۲/۸

نیوارمکەى تەقینەو مەیک لە نیوان دەرەوارى سەرۋو کەوئەدا رپوودا
نەمانزانى چىبوو، واپىنەچى لە کاتى ئەنقالەکەدا لەشکرى بەدر کە
بارەگاکیان لە دەرەند دەرەوار بوو مینى زۆریان چاندبى و ئىستا لىنى
تەقیبىتەو بە سەربازو جاشدا.

لەو سەردەمەى کە لە ئاغلەکەدا بووین مىقداد تەلەپەکى رپو
دۆزیبوو، هەموو رۆژى ئەینایەو بۆ ئەوى نیچىرىکى پىو بەت کە چى هیچى
نەئەگرت. بەیانیان کە ئەچوو بۆ لای تەلەکەو بەدەستى بەتال ئەگەرپایەو
ناخە قاقایەکى پر بەگەرۋو لىئەداو ئەپووت: ها مام مەجید هیچت
نەگرتوو...؟

مام مەجیدخازە خەلکى تیلەکۆى قەلەندەر بوو حەزى لە راپو بوو
رۆژانە بە تانجیپەکانیەو بۆ راپورپو ئەچوو لە بەدبەختى ئەودا کەمجار
نیچىرى گیر ئەکەوت.

۱۹۸۹/۱۲/۹

مىقدادو کەو هەموو رۆژەکانى تر چوو بە سەر تەلەکەى خوشبەختانە
ئەمجارەیان دەلەکىکى گرتبوو. هەر لەو دەشتە سەرى برىبوو خستبوو
بشتیپەو کە گەیشتەو لامان ناخە قاقاکەى لىداووتى: ها مام مەجید هەم
هیچت نەکرد...؟ مىقدادیش بى سى و دوو دەلەکەکەى تیگرتو دای بە ناو قەدىا
ناخە نىز لە قاقاکەى کەوت و جىگەکەشمان ناو نا دەلەکەکەى مىقداد.

هەر ئەمرۆش برادەران چوونە مائەکانى حەمەى هەواس لە قۆپى بۆ
ئەوێ هەریکە کۆلێک بەرپوو بەینن لە جیاتى نان بىخوین. چوونکە
نازوو قەمان کەم بوو بوو، کە گەرپانەو هەم بەروویان هیناو هەم برنجیش کە
کاتى خۆى هى خەلکى بوو لەو ناویدا شارددوویانەتەو، کەچى رىسقىکەمان
لپەیدا بوو بوو بەرپووەکەى لىئەدزىن تا فریا کەوتىن زىانى زۆرى لىداين.
چونکە پەيوەندىمان بە رىکخراوى سلىمانیپەو بە هوى دابرانى کاک ئەحمەد
کولکنىپەو وەزەمان یەگجار خراپبوو، واما بە چاکزانى خۆمان لە سەر هەندى

خواردنی بهروبوومی دارو دودونی ودهکو بهرووو گوږو ټو شتانه رابهيښين تا دمر وويهگمان لټنهکړيټهوه.

لهم جوړه باراندا جاري واهيه بيري دوزهخي به ميشکمانا دئ که زور ناهه مواره، چونکه وهزعمان ناسکه هه موو شتيک ري تيټهچي روو بدات. ټو کاته بيرمان لهوه نهکړدوه نهگهر ئيران. عيراق به تهواوي ريکبکهون بهعس زياتر ټهپه رژيټه سهر جيبه جيکړدني نهخشي ويرانکړدني کوردستان و دوور خستنه ودي خه لگه کهي، ودهکو زور جار بهعس بانگه شهي بو نهکړد، لهو باره دا نير ټيټه هيچمان پيټه گات ټهبي بهرنامه مان بو خوراھينان له سهر ټو جوړه ټه گهرانه ههبي. له گهل ټو ودهشدا هيشتا نهگه يشتبووينه پادهي نانو ميدي، چهنده هه لومهرجه که سهختبووي له سهرمان ټو وندنه گه شين بووين، مروفي شورشيگير نابي نانو ميدي بي گهروايي مهرجيکي شورشيگيري له دهست نه دات.

۱۹۸۹/۱۲/۱۲

باران ټهباري به جيهازي راکال له گهل کاک عوسمان وکاک عادل قسم کرد.

۱۹۸۹/۱۲/۱۳

باران به توندي رهيلي لهي ټهکړد، ټهشکه وټه کهمان که وټه دلوپه و خو مان هه موو شته کانمان ټه پوون.

۱۹۸۹/۱۲/۱۴

ټهندي زاخاروف ماموستاي مافي مروفي له يه کيټي سوقيټ کوچي دوايي کرد. که خوي ټوپوزسيونيکي رژيمي سوقيټي بوو.

۱۹۸۹/۱۲/۱۵

هيزه گاني دوژمن هاتنه سهر جياي سه گرمه و له پшти ټيټه وه که ټهکه وټه پшти ټهشکه وټي ده ټه که کهي ميقداد دهستان کرده تهغه گردن. له

شونینکدا نازووقه مان دانا بوو دۆزیبوویانه ووه به دیاریه ووه دانیشتبوون بۆ
نه ووه گهر نیمه بچین بۆ نازووقه بکه وینه داویانه ووه.

۱۹۸۹/۱۲/۱۶

نهمرؤش دوژمن ههر به دیار نازووقه که ووه بوو. همه چاوجوان بۆ لای
کاک کوردؤ به ریکهوت بۆ ناگادار کردنه ووه تیگه یاندنی خرابی و مزعه که مان له
رووی نازووقه ووه.

۱۹۸۹/۱۲/۱۷

چووین بۆ ماله کانی همه ی هه واس له قۆبی، لهو ناوهدا هه ندی گه نمی
پاکمان دۆزییه ووه که له نه نقاله که دا له خه لکی به جیمابوو، میقدادیش له
شونینی شیوعیه که کان کیسه خه وئکی باشی بۆ هی نام.

۱۹۸۹/۱۲/۱۸

هیزئکی جاشه کان به ئیقایه ک و ۲ تیوتاهه هاتنه دمه واری خواروو
شه ویش له وئ مانه ووه.

۱۹۸۹/۱۲/۱۹

کاترمیر ۱۱ ی پئش نیومرؤ جاشه کان بۆ سه نگاو گه رانه ووه. ههر نه مرؤ
له گه ل کاک به رزان و کاک عوسماندا قسه مان کرد، کاک عوسمان ووتی رۆژی
۱۲/۲۶ دین بۆ گۆرینتان. نیمه گۆرینمان پئخۆشبوو چونکه پارتیزان له ودها
که شو هه وایه کدا پیویستی به بشوودان و چئکی ته ندرووستی خۆی هه یه.

۱۹۸۹/۱۲/۲۱

له نه نجامی گه رانمان به و شاخ و داخانه ی سه گرمه دا له پشتی
شۆراوه که ی دیی ته په گه روسدا هه ندی گۆرمان دۆزییه ووه که له سه ر یه ک
دانرابوون به لام شاخه که ی به سه را رووخا بوو. لهو ناوهدا ۲ تیری که وانمان
دۆزییه ووه یه کئیکان به ئیسکی زه لامیکه ووه بوو که رزیبوو له وه نه چئ نه و
زه لامه به و تیره کوژرابی، له نزیککی نه ووه تیره که ی تریشمان دۆزییه ووه. و
پئنه چئ نه م گۆزانه هی سه رده مانیککی زوو بی و نیمه نازانین هی که یه، له ووش

ئەچىن ئەوزەمانە خەلگانىك ھەبووبىن لەو شوپنە سەختانە ژىابىن گە لەو
ئەچىن ياخيىبوودگان لە دەسلەتتى ئەو سەردەمە ئەو شوپنەئەيان كوردىيە
مەگۆى خۇيان.

۱۹۸۹/۱۲/۲۴

مىقداد چوو بۆتەپەگەپوس و لە بن دارەكانى ئەويدا قارچكىكى زۆرى
دۆزىيەو دەو ھىنايەو دەو بۆ پەناگەگەو لىمان نا، ژەمە خواردنىكى بە تام بوو.

۱۹۸۹/۱۲/۲۵

لە سەرمو دەو ژمارەى جىھازىكيان دايىن بۆ پەيومندى كردن لەگەل كاك
عادىل كە بېرىبوو رۆژى ۱۲/۲۷ بگاتە نزيك شاخى بەمۆو لەوئىشەو دەو بېرىتەو دەو
لامان بۆ گۆرپىنمان.
ئەمرو چىشتى پاپراخمان لە گەلەى ترشكەى ناو زەردەلىكاو لىناو
قارچكمان تىكەلگەرد. شتىكى خوش و بەلەزەتبوو.

۱۹۸۹/۱۲/۲۶

دىكتاتۆرى رۇمانى شاوشىسكۆ لە لايەن خەلگى راپەريوى ئەووولەتەو دەو
لە سىدارە درا. ئەمە چارەنووسى ھەموو دىكتاتۆرىكى دۆى خەلگىيە. ئاواتى
ھەموو كوردىش ئەو دەو رۆژىك دىكتاتۆرەكەى عىراق بىيىن لەو بەرزى
دەسلەتە زەلەيزمىەو دەو غلۇر بىتەو دەو ژىر پىيى خەلگى چەوساوەى عىراق و كورد
بە تاپبەتى.

۱۹۸۹/۱۲/۲۷

جاشەكان ھاتنە دەروارو شەو بۆ خۇيان لەوئى مانەو دەو. ئىمە ھەر
چاومروان بووين كاك عادىل پەيومندىمان لەگەلە بگات بەلام ھەر دەنگى نەبوو.

۱۹۸۹/۱۲/۲۹

ئەو برادەرانەى كەوتىۋونە رى بۇ ناۋچەى بەمۇ لە خۇرھەلاتى ملەى
سەرتەك لە پشتى كانى كەلەۋە كەوتىۋونە ناۋ كىلگەى مین ووشىار بىاۋىلەىى
كە شامزى مین ھەلگرتنەۋە بوو بەرنەكەۋىۋ لاقىكى ئەپەرىۋ برادەران
پەكیان ئەكەۋىۋ ئەگەرىنەۋە بۇ ئىران.

۱۹۸۹/۱۲/۳۰

ھەندى جاش ھاتنە نىۋان ھەلاۋ تەپەگەپوس.

۱۹۸۹/۱۲/۳۱

دوا پۇۋى سالىكى پې لە ماتەمى دۋاى ئەنقالەكانە ھىشتا خەلگى ئىمە
لە ناۋ تەمتومانى ئەو دۇخە كارەساتاۋىيەدا ئەزىن و بە دۋاى ۋەلامى
پرسىارەكانى چارەنوۋسداۋىلن، كەچى خەلگى دىناى خوا پىداۋ تەمەنىكى پې
لە بەھاۋ پىۋانەى مرۇفايەتى بۇ زىان بەرىنەكەن و پوو لە رۇگەى تەمەنىكى
نۋىى مالىكى نوئ ئەكەن بە ھىۋاى بەرخوردارىۋون لە دەستكەۋتو داھاتى
پىشكەۋتنى ناۋمى مرۇفايەتى. كەچى ئەۋەتا ئىمە بە ھۋى پۇمىكى نا لە
بارەۋە گىرمان خواردۋە. بۇ بەردەۋامبۋون لەسەر بەرنامەى خەبات و بۇ
چەسپاندنى بوۋنى خۇمان رىگايەكى دژۋارمان گرتۋەتەبەر.
ۋا ئەمشەۋ بەفرىكى توند دايكردۋەۋ سەرمایەكى سەختەۋ لە
بەربىسىتى و بىنانى و خواردنى ئاساىى لاۋازو كەمۋوزە لە كۈنجى ئەشكەۋتىكى
تارىكدا ھەلگورماۋىن.

سال۱۹۹۰

۱۹۹۰/۱/۱

پۇۋى ئاھەنگىگىرپانە، لە ھەموو شويىنىكى ئەم جىھانەدا جەژن و بشوۋە..
كە چى لىرە بە بىدەنگى بەلاماندا تىپەرى و ھىچ مەراسىمىكى خۇشى
نەبوۋەكو ئەۋەى لەۋولاتانى دنيادا ئەكرى و ئەم پۇۋە ھەموو گەردن ئازادى
ئەكەن و ئەكەۋنە ناو جەنجالى سالىكى نوۋى پر لە داھات و خۇش گوزمرانى.
كەچى ئىمە لە كونجى ئازار و ئالەبارى و ئاۋارمىي و دژۋاريدا ھەئەتوتىين، لە
ھەلومەرجىكى ئارەحەتدا ئەيگوزەرىين.

۱۹۹۰/۱/۳

مەن و ئاخە و د.ھاورى بوۋىن گەشتىكىمان دەستىكىردو گەشتىنە لاي
كاك ھەمە پارياۋلە.

۱۹۹۰/۱/۴

خۇم شۈشت كە بۇ سى مانگى رەبەق ئەچۈۋ ئاۋ لە گيانە
نەكەۋتېۋوۋ زۆر چلكن بووم.

۱۹۹۰/۱/۵

لەگەل ئاخە و د.ھاورى دا سەردانىكى كاك كوردۇمان كرد لە كۈنە
سۈچەرەكەى پىشتىۋرپلە. توۋشى گرانەتا بوو بوو لەو كۈنەسۈچەرەدا دايان
نابوو بە دەيان ئەسپىي سۈۋچەر تىي دابوو، خۇي رەشبوو نەخۇشپىيەكەى

برستی لیږېبوو نه ونډه ی تر ږهش هه لگه ږاېوو تووکی ږیشی دریزو بوز بووېوو
له جامی رسمی ږهش و سپی نه چوو.

۱۹۹۰/۱/۶

هر لای کاک کوردو بووین. نیمه ش نه سپی سوچه ږ تپی دابن و هه موو
له شمان ناووشی نه کرد. داوای هه ندی نازو ووه مان کرد کاک کوردو پیی ووتین
بچینه هومره خه جان و له و نازو ووه یه ی شارد بوو یانه وه به شی خو مان بیهین
چونکه لای خو یان نازو ووه یان که م مابوو.

۱۹۹۰/۱/۷

نیواړه گم لای کونه سوچه ږه که وه به ره و تور که ږوشتین شه وده کی له
قهلبه زکی سهر ووی تور که دا ماینه وه.

۱۹۹۰/۱/۸

چووینه هومره خه جان بو سهر نازو ووه که، دوژمن چوو بو وه سهری و
هه مووی ږژانډ بو وه سهر زه وی و نه ووشی به که لک مابوو باران ته ږیکرډبوو،
به رمیله کان ږر بوو بوون له ناو. زور برسیمان بوو نانیسمان پی نه بوو
دهستیشمان نه نه گه یشته هیچ لایه ک نه مان نه زانی چی بکه یین له مباردا مروفت
بیری بو هه ندی شت نه چی وده کو بلپی به شوین قهرزی کوندا نه گه ږی. ناخه
هه میسه وورده کار بوو بیر ی بو زور شت نه چوو که له و ناوچانه دا هه بو وه
بویه ووتی: سالی ۱۹۸۸ هه ندی مال له م چه مه دا لایانډا بوو با بگه ریږن به لکو
شتیکمان دوزیه وه به دم خه یال وه دهستان کرده گه ږان لایه کم کرده دواوه
له بن قهلبه زکیدا شتیکی سپیم به دی کرد بانگم کرده ناخه: نه وه شتیکی
سپیه له بن نه وه قهلبه زده د بزانه چییه...؟ بانگی کردین و ووتی: ورن نه مه
هه ندی شته لیړه دا. که چووین ته ماشانه گه یین نه وه دمه یه کی پینج لیترییه و
له سهر وویه وه باوه لیک کی کون دانراوه. نه و باوه لانه له کوندا پیاو ژنی

بگواستايه تهوه ئه يانكرده جيازى بوگيىنى. له كاتى ئه نفالدا خه لكىك ئارديان تىكردبوو دواجاريش به جيان هيشتبوو. به لام جيگاي كليلو قفله كهى كوني تيا بوو لهو كونه وه مشكى تىچووبوو. له سالى ۱۹۸۸ و ۱۹۸۹ مشك ته پراتيىنى تيا كردوو. له بهر گووه مشك ئارده كهى به دهره وه نه بوو. سهرووى ئارده كه مان فرى دا له ژيره وه هه ندى ئاردى تيا مابوو ئه وپش پرى بووبوو له تووكه مشك ئه و مندهش ميزى پيا گرابوو رهنكى زهرده له گه رابوو. جگه له وهش جهند مشكىكى تيا توپى بوو له بهر برسيى ناچار بووين ئارده كه له گه ل خو مان ببهين. هيله كيگمان دوزيبوو وه پيمان بيژايه وه، له نزيك كورده ميرى حه مه مين خه رمان ئارده كه مان كرده هه وير كه راي نه مابوو، هه ندى چيلكه و چه وائمان كو كرده وه ئاگردانيكيگمان درووست كرد له باتى ساج به رديگمان خسته سه ر ئاگره كه هه ويره كه مان ئه خسته سه رى تابى ژى، كه برژا بر دمان بو دهمان بيخوين بونى لاي توپى لئنه هات، له بهر برسيى خوار دمان، دوايى قرقينه يه كى زور ناخوشى هه بوو.

له ويوه به ره وه فه قى مسته فا چووين له ناو چه مه كه دا هه ندى خوار دنى قووتووگراومان دوزيه وه تا ۵۹ قووتوو بوو كه دوژمن دواي كيومان له بهر بارسووكى فرى ئه دن، له ناو دي دا ئاگرىگمان كرده وه وه سه رو دانه مان گهرم كرده وه خوار دمان توژى وه زعمان باشبوو. له ويوه رويشتينه وه بو ده له كه.

۱۹۹۰/۱/۹

ئهو كاتانهى ئيمه به يوه نديمان له گه ل ريخه راودا بچرا بوو به وى كاك ئه حمه د كوكتنى كه كيشه ي پارهيان له نيواندا بوو. كه ئه لقه ي به يه كگه يشتن ببچري شيرازه ي كاره كان تيكه نه چى و هيج شتيك ناروا تو تا ريگه يه ك ئه دوژرايه وه تووشى زه حمه تى زور نه بووين، ۲ مانگ بوو ئه وه حايمان بوو، هه ر ئه مړى له م.س برووسكه يه كمان پيگه يشت:

له / حەسەن حەسەن
بۆ / مەحمود سەنگاوی

(شەوی ۲۰/۱ له خوار شاری کفری یەو، یەكەم تاومری کارەبا كە له پۆژەهەلاتی جادەكە بۆ پۆژئاوای جادەكە نەپەریتەووە كە بەردیكی سپی له ژێریدا دانراوە، لەژێر ئەو تاومرەكارەباییەدا ئامادەبن بۆ پەيوەندی كردن لەگەڵماندا).

حەسەن حەسەن كاك جەباری حاجی پەشید بوو كە لێپرسراوی
پێكخراوی سلیمانی بوو.

1990/ 1/11

له دەلەكەووە بەرەو سپی سوار له سەرروی دێی تەپە سپییەووە كەوتینە
رێ، بە جیهازیش لەگەڵ كاك مەكەرەمدا لەسەر دالانییەووە قسەمان ئەكرد
دەربارەی هەندێ ئازوووقە كە لەوێ شارەدیبووین و هەر ئەو پێشەزانی.
لەشونێكە نزیك بووبووینەووە لەسەر گردێك وەستا بووین، مەكەرەم بە جیهاز
باسی شوینەكەئێ كە كەرد كە گردیكی بەرز له پۆژئاوای ئازوووقەكەئێ و لەسەر
گەردەكەووە گەر تەماشای خوارەووە بكەئێ دار توویەكی بچوووك ئەبینی. ئا لهو
كاتەدا سەیری خوارەووە ئەكرد، بەرمیلەكانم بەرچاو كەوت كە پێوی دەری
خستبوو، ئێتر بە كاك مەكەرەممان ووت: سوپاس ئازوووقەكەمان دۆزی یەو. لهو
كاتەدا كاك كوردۆو برادەرانی پەیدا بوون و ئازوووقەكەمان دابەشكرد و بەرمو
كەلەهەری سەرروی دێی كاكەبرا پۆشتین و لەوێ مایەووە و پۆژی دواتر
گەڕاینەووە دەلەكەو كاك كوردۆشمان لەگەڵ بوو.

لهو كاتانەدا دۆژمن له دیهاتەكانی تالەوان - گۆری ئەسپ - مارف سەیدە
- مامەران كۆ مائی ئەكرد بە توندی. لهو ناوچەیدا مایەووە، پۆژێك چووین
بۆ كۆیك و ترشكەمان كۆئەكردەووە بۆ دروستكردنی چێشتی یاپراخ.
لهولاشەووە لەهەردەي زەنگنە دۆژمن كۆمائی ئەكرد و تەقەیهكی زۆری ئەكرد.

۱۹۹۰/۱/۱۸

بەرەو خوار بووینەو شەو گەیشتینە پەناگاگانی جەوڤل کە هەندی
شوینی باشبوون کاک ئەحمەدی حاجی رەشید لە پۇژئاوای ھۆمەرملەو
درووستیکردبوو دوزمن پێی نەزانیبوو.

۱۹۹۰/۱/۱۹

لەگەڤ ئاخەو کاکە توکنی بەرەو دێی بەلەگە رۆشتین چووینە شوینیک
شەقی شەفەقی پێ ئەووتری، لەوئ ماینەو لەبەرئەو ئەووشوینە کونە سیخو
بوو ئەسپێی سیخو تێیداين.

۱۹۹۰/۱/۲۰

ئێوارە چووینە ئەو جیگەییە لە لایەن حەسەن حسین (هاورئ
جەباری حاجی رەشید) بۆی دیاری کردبووین لەگەڤ ئاخەدا نزیک تاورەگە
بووینەو تا کاتر میڤ ۱۰ی شەو دانیشتین کەس دیار نەبوو، زۆر بێتاقەت بووم
کە رینگایەکی دوورمان بریبوو لەو ھەا کاتیک پێ مەترسیداو ئیستا کەسی
دووم نەیتە سەر مەوعید.

ئاخەووتی: با کەمێک بچمە خوارتر نەو ھەکو ئەو برادەرە لەو ناویدا بێ.
ھەڤا رۆشتو کەمێک گەراو ھاتەو ھووتی: ئەو ئەوتۆمبیلێکە لەویدا.

ووتم: لادایە یان شتی ترە..؟

ووتی: لادایەو رەنگیشی سوورە.

ووتم: دیارە ئەوتۆمبیلێکی شۆڤەشە. چونکە ئەمزانێ برادەران
رێکخستنی شتیکی لەو جۆرەیان ھەیە. چووینە لای ئەوتۆمبیلەکە، بێ
راوەستاین ھەرکەس دیار نەبوو.

ووتم: ئاخە با پاترییەکی دایگرین بۆ جیھازە پکاڵەکە زۆر
پێویستمانە. تۆمەز ھاوڕێ سوپا زوو ھاتوو کە ئێمە بێنیو ۳ کەسین و دوو

گویدرێژمان پێیه به خه‌لگی تری زانیبووین، بۆیه خۆی لێداگر تێبووین، که گویی له قسه‌کانمان برده لای گویدرێژمان هاوڕێ سوپا په‌یدا بوو ووتی: پاتری که‌سیک ببه‌ن بۆتان بخوری. که هاته پێشه‌وه که‌ره گوی له‌ق بۆنێکی پێوه‌کرد، دهمێک بوو که‌ره گوی له‌ق نه‌هاتبووه‌وه خواره‌وه بۆ سه‌ر مه‌وعید، هه‌ر که‌سیک به‌هاتیه‌ته سه‌ر مه‌وعید یان تازه بووایه بۆنێکی پێوه‌نه‌کرد، هاوڕێ سوپا پێشتر که‌ره گوی له‌قی بینیبوو له هاتوو چۆکاندا ناسیبوو. قسه‌مان له‌گه‌ڵ هاوڕێ سوپادا کرد پێشمان ووت که زۆرمان برسییه، چونکه ماوه‌یه‌ک بوو له برادرمانی ناوشار دابرابووین خواردن و خۆراکی باشمان پێنه‌گه‌یشتبوو. هاوڕێ سوپا ووتی: نه‌گه‌ر چاره‌وه‌ڕێ نه‌که‌ن من نه‌چمه‌وه له ناو شار خواردنتان بۆ نه‌هێنم و به په‌له نه‌گه‌ریمه‌وه. ئێمه‌ش نه‌وه‌مان پێخۆش بوو، هاوڕێ سوپا پێشتر و دوا ماوه‌یه‌ک هاته‌وه ته‌ماشانه‌که‌ین له ته‌نه‌که‌یه‌که‌دا گۆشتی مریشکی هێنا بوو. دهمێک بوو خواردنی چه‌وری و امان نه‌خواردبوو به‌ جۆریک سه‌رو گویمان تێناوه‌کو کوردی دۆ نه‌دیوله کاتیکی ئاساییدا که‌سیک به‌مانی دیبایه نه‌ر‌شایه‌وه. دواي نه‌وه‌ی پێوستیه‌کانی خۆمان بۆ هاوڕێ سوپا باسکردووتی: بێژن سبه‌ی ئیواره‌وه‌مرنه‌وه هه‌موو شته‌کانتان بۆ دابین نه‌که‌م. خوا حافی‌زیمان کردو گه‌ڕانه‌وه شه‌قی شه‌فه، شه‌وه‌که‌ی زۆر تاریکبوو، ڕێگا که‌مان وون کردبوو که‌ره گوی له‌قیش ڕێگه‌که‌ی هه‌له کردبوو، هه‌ر بۆنی به‌ زه‌وییه‌که‌وه نه‌کرد، ناچاربووین دواي بکه‌وین له نا‌کا و راهه‌ستا و هه‌چه‌مان لێ‌کرد نه‌هه‌ر‌پێشتر کا‌که توو‌کنی ووتی: خۆنه‌مه په‌نا‌گه‌یه. که ته‌ماشامان کرد گوی له‌ق له به‌ردەر‌گای په‌نا‌گه‌دا راهه‌ستاوه.

جاریتی تر گه پینه وه هه مان شوینی شهوی رابوردوو. هاوړی سوپا له کاتی دیاریکراوا هاتو هه موو نهو شتانهی داوامان کردبوو له گهڼ خوی هیڼابوووی لیمان ومړگرت و خواخاڼیزمان لیگرد.

بەرپاستى ھاۋرپى سوپا بۇ ئەم زەمەنە رۆلى دەيان پېشمەرگە قارەمانى
لە بەرەكەتلى شەردا بۇ ئىمە ئەبىنى، پىاۋىكى خۇنەۋىستىبوو، زۆر دىسۆزى
شۆرپىش و خەباتى كوردایەتى بوو، پارتىزانەكان زۆر قەرزارى جوامىرپىتى ئەون.

۱۹۹۰/۱/۲۲

لە پەناگاگە جەۋەل كاترۇمىر ۲ ى پاشنىۋەرپۇ بەرەو سەرەۋە بە
رېكەۋتېن لە رېگادا باران تېتى كىرد، ناچار لە دىي رەمەيان لاماندا كە تەنیا
ژوۋرېكى تىا مابوو نەرووخېنرا بوو، لەو خانوۋەدا بېسەرۋ ژېر خەۋتېن لە
سەرمانا ھەلئەلەرزىن، ئەمە بوۋەھۇى ئەۋەى توۋشى نەخۇشى گرانەتا بېم.

۱۹۹۰/۱/۲۳

گەپشېنەۋە دەلەكەكە، كاك كوردۇ لەۋى بوو، گرانەتای بوو چاك نەبوو
بوۋەۋە دەرزی و درەمان و ماستو گۆشتى مېرىشك و شتى ترمان بۇ ھېنابوو.

۱۹۹۰/۱/۲۶

بەيانىيەكە مىقداد بەتەلەكەى رېۋىيەكى بۇ گرتېن ھەرچەندە ئىمە
لە پروى خواردنەۋە پۇشتەو پەرداخ بوۋىن، چونكە ئىۋارەكەى بە بارە
ئازوۋقەۋە لە خوارەۋە گەرابوۋىنەۋەۋە برادەران بە پەرۋشەۋە پەلامارى
بارەكەيان داين يزەنن جى تىايە. ئەمە يادى منالېم تازە ئەكەتەۋە كە جاران لە
لادىۋە كەسېك نەچۈۋ بۇ شار نوقل و چكلىت و شتى شارى ئەھىنايەۋە ئىمە ھەر
لە رېگاۋە تېى ئەۋرووكاين و بەشى خۇمان نوقل و شتمان لىۋەرئەگرت. ئاى كە
شتىكى خۇشبوو.!

۱۹۹۰/۱/۲۷

بە ھۇى ئەو تەربوۋنەى رېگا خۇيىشم نەخۇش كەۋتم، لە بن تاۋىرېكدا
كەۋتبوۋم ھەموو چىركەيەك ئەترسام بەسەرمدا بىرووخىت. نەخۇشخانەۋ

قەرەۋىلەۋ شۈيىنى خەۋانەۋە پارىزان ھەر سىرۋىتى دىياردەۋ كەرەسەكانى سىرۋىتى خۇيەتتى. ھەر كەسىپكىش نەخۇش كەۋىت ئەبى تەخەدا بىكات، بە ئاسانى خۇي بەدەستەۋە نەدات، ئەگىنا ھىچى تىرىيە رۈۋى تى بىكات بۇ چاك بوۋنەۋە. جاكاتىك ئاۋو ھەۋاش ناخۇش بىت سەرماۋ سۇلە بىت نەخۇشش بىت زۇر زەخمەتە. ھەتاكۈ چەند رۇژىك نەخۇششەكەم دىرۋەزى كىشا.

سەرەتاي مانگى ۱۹۹۰/۲

كاك نەۋشىروان لە گەشتەكەى دەرەۋەى گەراپەۋە دۋاى ئەۋەى بانگىشتى كادىرەكانى كۆمەلە كرا لەسەر بارودۇخى دىناۋ كوردو يەكىتىۋ كۆمەلە پىداۋىستى رۇژگارى خەباتۋ مەيدانە جىاجىياكانى گەتۇگۇى زۇر كرا بوۋ، ھەر لەم كاتانەدا بە زەقى دەنگۇى يەگىرتنەۋەى كۆمەلەۋشۇر شىگىرانۋ بۇچۈنەكەى كاك قەرەيدۈۋن ھاتبۈۋەۋە ناۋەۋە مۇقۇمقۇيەكى زۇرى لى پەيدا بوۋبوۋ نەمەش ئەگەرپىتەۋە بۇ ئەۋۋوتارەى كاك قەرەيدۈۋن كە لەكۇبوۋنەۋەى فراۋانى مانگى ۱۹۸۹/۶ يەكىلى شۇر شىگىرانى كوردستاندا بەسترا خۇيىندىر اۋوۋەۋە تىدا پەنجە بۇ مەسەلەى يەگىرتنەۋەى كۆمەلەۋشۇر شىگىران دىرۋىكر اۋو. لە راستىشدا ئەم بىر كىرنەۋەىيە ھەنگاۋىكى گىرنگىبوۋ كە پىرۋىستىۋىكاى گۇرباتشۇف زەمىنەكەى خولقاندىبوۋ كە ھەموۋ رۇمە دىكتاتۇرىيەكان بەلگۈ خىزىبۋ پىكخراۋەكانىۋۋلاتە دىكتاتۇرىيەكان بەخۇياندا بىچنەۋەۋ ئالەى دىموكراسىۋ ماقى مۇۋ لە سىستەمى نۇى جىياندا بەرزى بىكەنەۋە لەۋۋلاتىكدا كە لانكى ماركسىزم بوۋ، ۋەكۈ دەسەلاتىك پىتىكرىتەۋە ئىتر بۇچى نىمە ھەر دىرويشى ئەۋ بىن. بە ھەق كۆمەلە لەمەداۋ يەكىتىش دەستپىشكەر بوۋە، ھەمىشە بىرى لى گۇران بوۋە ھىچ شىتىكى لا پىرۋ نەبوۋەۋەكۈ قالىپ، بۇھەر قۇناغە بەرنامەى خۇى ھەبوۋە، بەرگى كۇنى قىرپىداۋە نۇى پۇشيوە، ھەرچەندە لەمەشدا لايەنگىرو دۇ ھەبوۋ لە سەرمەتادا دۇايەتىكىردىنى لە لايەنگىرى زۇرتىر بوۋە، كادىرەكانى كۆمەلە پىيان ناخۇش بوۋ

بە ئاسانى دەست لە سەرەومرى يەكەنى كۆمەلە ھەلېگرن، بەلام زەمانە پېشانى
دا كە ئەبى لەگەن رەوتى رۇڭگاردە ھۇشيارانە مامەلە بىرى.

۱۹۹۰/۲/۷

نەخۇشپەكەم ھەندى باشتىر بوو بەلام ھېشتا ھەر ماكى مابوو، تۆزىك
بووژامەو لەو نكە نكە رزگارم بوو دىنيام ئەگەر لە ناو ئاوەدانى و مال و
مندال و كەسو كاردە بوومايە ئەوئەندە ئازارم نە ئەچىژا. بەشىكى قورسايى و
توندى ئەو نەخۇشپەكەم جگە لەوئە كە لەش پىوئە ئەنالىنى بەشەكەى تىرى
پەيوەندى بە لايەنى دىروونى - مەئەويەو ھەيە.

۱۹۹۰/ ۲/۸

بارانىكى نەرم ئەبارى و تەندرووستىم روو لە باشىبوو كاڭ نەوشىروان
برووسكەيەكى كرديوو يان من يان كاڭ كوردۇ قاسم بە جىھاز قەسە لەگەلدا
بەكەين، ھەردوكمەن نەخۇش بووین بە كەلگى ئەو نەئەھات رى بەكەين
جىھازەكەش لە چىاى سەگرمە بوو دوور بوو ماينىكى شەل لە خوارووى دىى
مەلا ھۆمەر ھەبوو، ئاردم بۆمان بەئىن بەسوارى بچىن بۆلەى جىھازەكە.

۱۹۹۰/۲/۹

ماينە شەلىان ھىنا بەلام بە كەلگى ئەو نەئەھات سوارى بىن گەرجى
ماوەيەك پىرى رۇشتىن پەكى كەوت و ناچار ئىمەيش گەپاينەو شۆپنەكەى
خۆمان، نەخۇش يەكە بەجۆرىك كارى تىكرديووین گويم لە برادەران بوو
ئەيانووت: وەزەى خراپە. خۆشم ھەستم بەو ئەگرد مردن خەرىكە نزيك
ئەبىتەو پىيانم ووت: ئەم ژيانە پر لە مەينەتبارى يە، كۆتايەكەى مردنە،
مادام لەوولاتەكەى خۆمدام و لەم خاكەدا ئەمنىنە گوپ ھىچ دىگران نىم

گوئدریزه که دایانگرتەم دەستیان ڕاکێشام تا کو له خوارووی گەچەکەى
شەلەییەوه بەناو ئەو شاخانەدا بردمیان. بۆ دەلەکەکەى میقداد له جیای
سەگرمەو کاتزمیر دووی نیوەشەو گەیشتین.

١٩٩٠/٢/١٣

لەگەن کاک حەمەرەشدا بە جیهاز قسەم کرد، نەخۆشى یەکەشم باشتر
بووه، مامۆستا یاسین و میقداد و لاخەکانیان بردەوه بۆ گۆڕى ئەسپ و دایانەوه
بە برادەران و شەو درەنگ گەڕانەوه.

١٩٩٠/٢/١٤

دوایی بە نایلۆن ژووریکمان پێکەوه ناو بەتانیان دا بە سەریا، واما
ئەزانی کۆشکی سپیمان درووستکردوو.

١٩٩٠/٢/١٦

لەگەن عوسمانی برامدا قسەم کرد، بەفر ئەبارى و دنیا زۆر سارد بوو.
رۆژى دواتر لەگەن م.عەلى و کاک عەدنان و بەرزان و کاک عادل و نەقیب
محەممەد دا بە جیهاز قسەم کردو هەوائى ئەوانم بە چاکى وەرگرتو لێرەش
دەنگو باسى هەموو برادەرانم پێدان. چەند رۆژیکیش دواى ئەوه م.عاسى و
م. غازى سالاریش قسەیان لە گەڵا کردین.

١٩٩٠/٢/١٨

دنیا هەورەو بارانى هەیه.

۱۹۹۰/۲/۱۹

بەفرىكى زۆر ئەبارىۋ دىيىۋ داپۇشىۋە، تەمىكى تارىكىش پەيدا
بوو، دواتر تەمە كە پەمىيەۋە، لە بەر سېتى بېفر ھېچ شتىك بەدەرەۋە نەما
بوو.

۱۹۹۰/۲/۲۰

ھەندى جار ھەۋرە ھەندى جارېش سايەقە بوو، بەفرەكەش خەرىكەۋو
نەتۋايەۋە چۈنكە ئەم سەۋرەۋى گەرميان كە بىنارەكەۋى بېفرى لىنەبارى زۆر
نامىنەتتەۋە.

۱۹۹۰/۲/۲۲

كەشېكى زۆر ساردو پەشەبايەكى توند ھەۋو، ئالەم كاتانەدا لە ژىر
بەتانىيەۋە لەگەل م. غازى سالارو م. جوامىردا قسەمان كرد.

ئەم پۇژانە ئاۋو ھەۋا زوو زوو گۇپرانى بە سەردا دىت، پۇژىك ساردە،
ھەۋرە، بارانە، بېفرە، پۇژىك خۇشە يان تەمو مژى تارىكەۋو ئەم دەشتايى
گەرميانەۋون ئەبى. ۋەنەبى دۈژمەن لەم پۇژانەدا بېدەنگ دانىشىۋ دەرئەچى.

۱۹۹۰/۲/۲۳

پەشەبايەكى سارد ھەلىكرد، خەرىك بوو پەق بېينەۋە كەچى كۆمەلە
جاشىك بەرەۋە دەرەۋارى خواروۋ ئەھاتن، كە زياتر بۇ چاۋدىرى جەۋجۋوللى
پېشمەرگەۋ سۆسە كىردىيان دەرئەچۈۋ.

۱۹۹۰/۲/۲۷

دوۋكەلېكى زۆر لە كۇمپانىيە نەۋتى ماردارى بەرز بوۋەۋە لەۋەنەچۈۋ
خستېتتەيانە كار لەۋانەشە ھەربۇ تاقىكردنەۋە بىت، پېش ئەنقال و تاكو
پېشمەرگە لەم ناۋچەيدا ھەۋو پېش ئەنقال نەيتۋانى لەم كۇمپانىيەدا كار
بكات. ھەر ئەمپۇ لە رادىۋوۋە گۈيم لىۋو بەياننامەۋى پارتو رېكخراۋەكانى

ئۇپۇزسىيۇنى غىراقى لى لەندەن بىلا و گرايەوۋە داۋاي غىراقىكى دىموكراتى و
لاجوۋنى بەغسىان لى سەر حوكم ئەكرد.

۱۹۹۰/۲/۲۸

ھەقان مام جەلال لى رادىۋى بېبىسىيەوۋە لەسەر پىشلىكردنى ماقى مروۋ
لە غىراقدا بە دوورو درىژى قسەى كرد.
لەو كاتانەدا كۆپتەرىك لى كەركوكەوۋە بەرمو دەرەندىخان تىپەپى.

۱۹۹۰/۳/۱

ئاگادارى برادەرائمان كردەوۋە كە مشوورى گۆرىنمان بخۇن و ھىز ئامادە
بكەن بۇ ئەو مەبەستە و برادەركانى خۇمان نارد بۇ ھىنانى ئازووقە بە كۆل
بۇ ئازداخ.

۱۹۹۰/۳/۲

دىارە زووتر لى رېگەى رادىۋوۋە ھەوالەكانى دىناى سىياسەت و زانست و
شتىترمومرئەگرت لى ھەموۋى سەير تر ئەو دەنگوباسەى رادىۋى حىزبى
دىموكرات بوو كە دىيەك لى چىاكانى بوپر ئەحمەد لى ئىران دۆزراۋەتەوۋە
خەلكەكەى تىكەن بە دىناى پىشكەوتوو نەبوون. ھەروەھا رادىۋى ئىسرائىل
بىلاۋى كردەوۋە كەوا نەھەنگىك رېگەى وونكردوۋەو ھاتوۋەتە ناۋەكانى
ئەسكەندەرىيە مىسرو لەۋى مردار بوۋەتەوۋە كە درىژى يەكەى ۲۲ مەترو
پانىيەكەى ۵ مەترەو قورساپيەكەى ۱۲ تەنەو تەمەنى ۴۰ سالەو خىرايى
رۇيشتنى لى سەعاتىكدا ۲۲گم بوۋە.

۱۹۹۰/۳/۴

له جیهانه نابووته کهی جاشایه تیدا هه والی زیندانی کردنی جاشی
خو فروش سهعه در کهیی گه شت له سهه دستکاری کردنی ئیجازهی جاش ۱۱
سال حوکم درابوو، له بهر نهوهی ۲ نۆت شو جاعهی هه بوو ۹ سالی بهر عه قواتی
نهو نۆتانه کهوت و نهیی ۲ ساله کهی تر زیندانی بکریت.

هه روهها خاکفرۆشان همه با ساگی و خالی دی خووله سوور له سهه
دزی و بهرتیل خواردن له لایهن رژیمه وه به ۴ مانگ حوکمی زیندانی درابوو.
به لام برپا ناگریت ئه مانه بکریته ژووره وه، له بهر نهوهی خزمه تیان زۆره
ئه لقه له گویی باشی دمزا داپلۆسی نه ره کان بوون وابو و توندیی هه سوايان له گه
ناگری و به فرتو فیل پرگاریان نه بی. نهو جو ره سزایانهش هه بر بو
چاو ترساندن بوو. نهو کاتانه بیرم له وه نه کرده وه نه بی دواي نه هه موو
کاره ساتانهی به سهه کوردا هات و خودی نهو جاشانه ده ستیان له گشت نهو
تاوانانه دا ههیه بوچی رۆژیک بیر ناکه نه وه و پشت ناکه نه نهو رژیمه وه په شیمان
بینه وه وه له ئویستی ک بنوینن و خویان له رابوردوویان پاک بکه نه وه...؟.

ترسی نه وه هه بوو رۆژیک بیست و جاش له لایهن دوژمنه وه
هه ئیوه شیته وه و کاریان پیاان نه مین و نهو جاشانهش خویان به
نیستمان په روه له قه له م بدن و له گه ئیمه دا شان له شان بدن و ئیمهش
نه م رۆژمه ان له بیر بجیته وه.

۱۹۹۰/۳/۵

کۆپته ریک به سهه زمرده لیکاو و دهره واری خواروودا به ره و که رکوک
ئه رۆشیت و هیزه کانی دوژمن له دهر و بهری کۆیک و فقهی مسته فاو نهو ناوه به
خهستی کیو مالتیان ئه کرد به شه و ناگریان ئه کرده وه له بهر زاییه کانه وه
گره کهی دیار بوو، وورده و وورده له مه سۆیه کان نزیک بوونه وه و به ره و دهر زیله

هاتنو به رومانه و ئارپيجي دهستان گرده راوهماسی و پاشان به رینگهی هزار
کانیدا بهردو سەنگاو گەرانەوه.

۱۹۹۰/۳/۷

بۆ جیبەجێکردنی هەندێ کارو باری پێشمەرگانه. له دهلهکهکهوه
کهوتینهپێ چووینه قه‌لۆز لوغمان.. دنیا زۆر سارد بوو، بایه‌کی توندی نه‌هات،
بارانیش نه‌باری، شه‌وه‌که‌ی له قه‌لۆزێکدا خه‌وتین.

۱۹۹۰/۳/۸

بۆ به‌یانیه‌که‌ی به‌ردو قولىجان رۆشتین له‌وێشه‌وه به‌ردو قه‌ل‌ل‌ووت. له
قه‌ل‌و‌م‌زێکدا کۆمه‌لێ فەرشى عەشایه‌رى جوامان دۆزی یه‌وه که کاتی نه‌نفاله‌که
له‌ویدا دانرابوون، هه‌ندیکیان ته‌رپیش بوو بوون ئی‌مه‌ش که‌له‌که به‌ردمان بۆ
درووستکردو به رێکوپێکی دامانناوه‌وه تاوه‌کو نه‌و رۆژه‌ی به‌ل‌کو خاوه‌نه‌که‌ی
په‌یدا ببێته‌وه‌و بباته‌وه‌و دیوه‌خانه‌که‌ی پێ بر‌ازینێته‌وه.

دوای نه‌وه چووینه که‌له‌هه‌پو پاشان چووینه قه‌ل‌و‌م‌زی حادیسه‌که.
نه‌وه‌ی که‌سالی ۱۹۸۸ی دوای نه‌نفاله‌که کاک ئازادی سه‌گرمه‌و کاک رۆسته‌م و کاک
حه‌مه‌ر‌ه‌ش و پێشمه‌رگه‌کانیان له گه‌رانی‌کدا بوون له ۲ کیلۆمه‌تری رۆژ‌نا‌وای
دی‌ی قولىجانی سه‌رحه‌دو له ناوچه‌ی لاهیزدا کۆمه‌لێک فرۆکه‌ی دوزم‌نیان لێ
په‌یدا نه‌بیت و ته‌قه‌یان لێنه‌که‌ن، کاک ئازاد له‌گه‌ل پورزایه‌کیدایه سه‌ختی
بریندار نه‌بن، کاک شێرکۆ جیدی و هه‌لکه‌وتی نه‌ندازیاری نه‌ل‌کترۆنی و شێر‌زاد
عه‌لی ر‌ه‌مه‌زان پوورزای کاک رۆسته‌م شه‌هید نه‌بن. له کاتی ته‌قه‌کردندا
کۆپته‌ر‌ه‌کان و یست‌بوویان بنێشنه‌وه به‌لام کاک ئازاد به بیکه‌یسی ته‌قه‌یان
لێک‌ر‌د‌بوون، کاک حه‌مه‌ر‌ه‌ش کاک ئازاد نه‌کاته‌ کۆله‌وه له‌و ناوه‌ دووری
نه‌خاته‌وه‌و کۆپته‌ر‌ه‌کان به‌ردو که‌ر‌کوک نه‌ر‌ونه‌وه نێر کاک عوسمانی حاجی
مه‌حمود و برادهرانی تر نه‌گه‌نه‌ نه‌و نزی‌کانه بۆ یارمه‌تیدانی برادهران، پاش

سەعاتو نىيۈك جارىكى تر كۆپتەرەكان دېنە سەرشۈينەكەو تەرمى شەھىدەكانو چەك و تەقەمەنىيەكانيان ھەئەگرنو ئەگەرپىنەو، نىتر كاك ئازادو برىندارەكانى تر ئەبەنە شوپنى باشو لە برى پزىشك كاك عەدنانى ھەمەى مينا تىمارى ئەكات، پاشان لە رېگەى رېكخراوى ناو شارەو پزىشكىار شېخ سىدىق ئەنيردرېتو ماوھىەكى باش خزمەتى كاك ئازاد ئەكاتو تاكو دواتر كارئاسانى بۇ ئەكرېتو ئەبرېتە سلېمانىو بەغدادو پاشان بۇ سەرگردايەتى. كە ئەمە لەو رۇژگارەدا چالاكى يەكى زۆر گەورەو سەرگىشىيەكى بىۋىنەبوو كەيەككە لە ھەرماندە پېشمەرگە ناسراوەكان بە برىندارى بېرېتە بەغدادو سلېمانىو عەمەلىيات بىكرېتو بەناو ئەو ھەموو تەلبەندو دىزگا جاسوسىو پياو خراپانەى دوژمندا دواى ئەو زەمەنەى ئەنفال ھاتوو چۆى پى بىكرېتو ئەگەر ناشىرا بېوايە ئەو كۆمەئىك تىكۆشەر سەريان تىدا ئەجوو، لەوانەشە رېكخستن تووشى كېشەو گىرفت بوونايە.

دواى ئەنجامدانى كارەكانمان بەھەندى بارىوولاخەو بەرەو دەئەكەكە گەراپىنەو رۇژى دواتر برادىرانوولاخەكانيان گەراپەو بۇ شوپنى خۆى. بە پىپى ئەو ھەوالانەى پىمان گەشت رۇژى ۱۹۹۰/۳/۷ سەرگردايەتى سىياسى بەرەى كوردستانى لە قاسمەرەش كۆبوو بوونەو چەند رۇژىكىشى خايناند بوو، چەندىن مەسەلەى سىياسى لەمەيدانى خەباتى كوردايەتىدا باسكراو كۆمەئىك بېريارى لەسەر درا. يەكېتىو پارتى لاي خۇيانەو بە دووقۇلى چەند دانىشتىنكىان لەمەر پەيوەندى دوولايەنە كىردوو بۇ يەكەمجارە مەسعود بارزانى دېتە سەرگردايەتى يەكېتى.

۱۹۹۰/۳/۱۱

بارانىكى بەلېزمە بارى، ترسى زۇرمان ھەبوو ئەشكەوتەكە بە سەرمانا ھەرەس بىكات، ھەمەئىرانىو مامۇستا ياسىن و د.ھاوړى لەوبەرى چەمى مامرانەو گىرساوەتەو رېگايان نى يە بېپەنەو بە جىھاز بەردەوام پەيوەندى ئەكەين. پاش نيوەرۆكەى توانيان بگەنە لاي كاك كوردۇ لە كەئەھەر.

۱۹۹۰/۳/۱۲

سەر له بهیانییهکەى هه‌ورێكى ڕه‌شو توند هه‌بوو، ئێواره‌کەى کاتژمێر ۷ باران به‌ خۆڕ دایکرد، بوو به‌ بزیسکو هه‌وڕو چه‌خماخه‌ به‌ جوړێک ئه‌و ناوه‌ى ده‌ورو به‌رمانى ڕۆشنه‌کرده‌وه‌ ئه‌تووت دنیا گه‌ری گرتووه‌.. سه‌رووی ئه‌شکه‌وته‌که‌مان ته‌قی، لافاو هاتو به‌ردێكى زۆرىشى له‌ گه‌ل خۆیا ڕامالیه‌ خواره‌وه‌. له‌وه‌ ئه‌ترساین ئه‌شکه‌وته‌که‌مان به‌پێتو هه‌یج شوینیکیش نه‌بوو بو‌ى به‌چین.. ئێمه‌ش وه‌کو براده‌رانى ئه‌شکه‌وته‌ى دارى خله‌ بیه‌نه‌ ژێر هه‌ره‌سه‌وه‌و که‌س پێماننه‌زانى.

۱۹۹۰/۳/۱۳

باران به‌رده‌وام بوو، هه‌ورو هه‌لایه‌كى قایمى هه‌بوو، دنیاى زۆر ساردو سه‌ر بوو، وای بۆ ئه‌چووین وا به‌ زووێى نه‌یکاته‌وه‌. به‌لام به‌هاره‌و سه‌رماو بارانى به‌هاریش مه‌ترسى زۆرى نییه‌و نه‌خۆشى ئه‌وتۆى ئى ناکه‌ویته‌وه‌.

۱۹۹۰/۳/۱۷

هه‌یزێكى دوژمن به‌ره‌و دهره‌وارى خواروو ئه‌هاتو پێنج چادریان هه‌لداو هه‌یزێكى ته‌رىش که‌ بریتى بوو له‌ ۱۰ ئۆتۆمبیل. به‌ره‌و دێى درۆزنه‌ ڕۆیشتن. دنیا زۆر سارد بوو که‌س نه‌یه‌توانى سه‌ر دهره‌یه‌نێ، سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ش به‌فر که‌پوه‌ى ئه‌کرد.

۱۹۹۰/۳/۱۸

هه‌یزه‌کەى دوژمن به‌ره‌و سه‌نگاو پاشه‌کشەى کرد.

۱۹۹۰/۳/۱۹

هەتاویکی گەرم و ئاوو ھەوا خوش و ئاسمانیکی بېگەردو دەرستایی
گەرمیان بە جوانی خوی ئەنواند، بەلام دوور لە خەلکی و ئاوەدانی جگە لەو
کەمە پێشمەرگە پارتیزانانەى ھەر چەند کەسیک و لە پەناگە و ئەشکەوتیکدا
بوون.

۱۹۹۰/۳/۲۰

رەشەبایەکی توندو زۆر ساردیش بوو ئەو کۆپتەرەى ھاتووچۆی نیوان
کەرکوک و دەرینەندیخانەى ئەکرد تێپەری بوو، کاتژمێر ۱۲ ی نیومەرۆ بەرەو
کەرکوک گەرایەووە لەو کاتانەدا بوو کە چاومان لێبوو لە ناوچەى داودەو
دیپەکانی زینانەو ھەبەرە سوور دوو کەلێکی زۆر بەرز بوووەو بۆمان پوون
بوووەو کە ھێزەکانی مەجھیدینى خەلق بوون خەریکی مانۆری سەربازین لەو
ناوچەیدەدا. کەبەھەموو کەرسەو کەلوپەلێکی سەربازی یەو ھاتوونەتە ئەوئ و
پەناگای زۆریان ھەلکەندبوو، شۆینی سەربازگەیان دیاری کردبوو بەشیوەیەکی
سەربازی ھاوچەرخانە پۆزانەو بېپشوو خەریکی مەشق و ئەنجامدانى ئەرکە
سەربازیەکان بوون. ھەرچەندە ھاتنى ئەمانە بۆ ئەو ناوچەیدە ھەندئ رێگری
لە کاروباری پارتیزانەکاندا درووستکردبوو، بەلام ئەمانتوانی لە دووری
ئەوانەو کەرەکانی خۆمان ھەلسوو پێنین.

۱۹۹۰/۳/۲۱

جەژنی نەورۆزە، پۆزی نەتەوايەتى گەلى کوردە، بەلام کام جەژنیك...؟
ئەوئ کە کوردە.. خەمبارو کۆسکەوتوو، ئەوئ کە زۆربەى خەلکەکەى
خزینراونەتە ناو تەلبەندى ئۆردووگا زۆرەملیەکانەو یان لە ناو زیندانە
تاریکو نۆتەکاندا یان لە شۆینە نەتینیەکاندا سەدان ھەزار کەسى داماوئ
ئەنفالکراو ھێشتا سەرمەنجامیان نئ یە.

لەم رۆژەدا ئاگرى دەستپېكردىنى وەرزیكى نوئی سال لەسەر لوتكە بەرزەكانى شاخەكانى كوردستاندا ئەكریتەووە سەرماو سۆلە نامینیت، ھەموو شوینىك سەوزەلانى ئەنوینى، بەلام ئەم جەژنە بى ئاگرو دنیاش سەرماو سۆلە بوو كەسێك نەبوو نازى ئەم رۆژە مەلوولە بۆ ئیمە بکیشى، ئیمەش لەو ئەشكەوتە ساردو سەراندەدا ئاوقای یەكتر بووبوینەووە ھاوبەشى خەمبارى جەژنى نەورۆز بووین و لە ناخیشەووە بریارى درێژە پێدانىكى ترى ئەلقەى رۆژگارێكى خەباتو تىكۆشانمان نوئ ئەكردەووە.

ئا لەم رۆژەشدا جاشە خۆفرۆشەكان بۆ گەپان بەدواى پێشمەرگەدا ھەر نەنەسەرەوتن، بۆ كێو مال دەرئەچوون، بست بە بستى گەرمیانان ئەپیا، ئاگریان بەرئەداپە ئەو شوینانەى گومانیان لىبكرداپە شوینى ھەوانەى پێشمەرگەپە بە تايبەت لەم رۆژانەدا چەم و قامیشەلەنەكانى نزیك دیى كوردەمیریان سووتاند.

١٩٩٠/٣/٢٤

دنیا ھەووروھەندێك جاریش باران بوو، دواى نیوەرۆكەى چووینە زەردەلیكاو بۆ ھینانى ترشكە، دوو تەنكى ئاویشمان لەگەڵ خۆماندا ھینا كە یەكێكان ھى مالى عەزیزى مام عەول بوو، لەناو دێپەكەدا دوو شوین پێگەوتبوو كە پاتەیان لە پێدابوو بەرمو شاخەكەى پشەتى زەردەلیكاو رۆشتبوون، دواى شەش مانگ زانیم كە ئەو دوو زەلامە ھادى براى كاك شاھۆو كۆرەكەى مام رۆستەمى بەئخە بوون بۆ راو ھاتبوون.

١٩٩٠/٣/٢٦

كاتژمێر ١١ ی پێش نیوەرۆ ئیزگەى یەكێتیم وەرگرت لەسەر ٣١ مەترى بەرامبەر ٩٧٥٠ كیلۆ ھێرتز كەبە ئیواران تەشویشى زۆرى لەسەر بوو، سوودمان

لېنەنئەبىنى، مەكتەبى سىياسى ئاگادارى كىرىنەۋە كەۋا سېمىنى گۈي لى ئىزگەي
مەتبەئەندى دۇو بگىرىن.

۱۹۹۰/۳/۲۸

لەگەل كاك عوسمانى حاجى مەحمۇدا لەسەر ھاتتە خوارمەيانو
چوۋنە پىرىنەۋە قىسەمان كىردو رېككەۋتىن.

۱۹۹۰/۳/۲۹

كاك عوسمانو بىرادەران لە سنوورى بىلەكىي ئىرانەۋە بەرئ كەۋتىۋون.
گويم لە رادىۋى بىبىسى بوو پلاۋى كىردەۋە كە پىاۋىكى موسلمان لە بەرىتانىا
باينجانىكى قاش كىردەۋە لە ناۋەكەيدا (لا إله إلا الله) نوسرابوو، لە
لەندەنەۋە چوار ھەزار كەس چوۋ بوون بۇ تەماشاكىردى ئەۋ باينجانە،
نەشمەزانى چۆنۋا ئەۋ كاپرا موسولمانە لەۋۋولاتە رۇژناۋايىيەدا كە
ئايىنەكەيان مەسىحىيە ئەۋ باينجانەي لىي نووسرابوو دۇزىۋەتەۋە...؟! ئەي بۇ
لاي خۇمان كەسىك شىتىكىۋا نابىنى...؟
ئىتر ئىمە رۇژانە لە گەل كاك عوسماندا پەيۋەندىمان ئەكىرد.

۱۹۹۰/۳/۳۱

لە دەلەكەكەي مىقدادەۋە رۇيشتىن بەرەۋ ھەرەسەكەي پىشتى
دىۋىۋىلەكە.. لە نىزىك سىۋسىنەۋە چوۋىنە سەر شاخى قلاقامەزو لەۋىۋە بۇ
كانى ھەنارو ئاۋايى ھەمەي كەرمەۋ بەرەۋ شىۋى قازى. لە شانى رۇژناۋاي
دىكەۋە بەھۋى تارىكى شەۋەۋە توۋشى شوپىنىكى سەختىۋىن بە ھالىكى
نارەھەت سەرگەۋتىن. گەيشىنە ھەرەسەكە.

۱۹۹۰/۴/۱

بەيانييەكەي تەماشامان كىرد ژىگەلىكى زۆر بۇ قىنگىر ھاتبۇون،
ئىمەيش لەو بىن دارو دەۋمانە خۇمان جەشار دا تاكو نەمانبىنن و لە مائەۋە
قىسەنەكەن و دوزىمن ئاگادار بى و بۇمان دەرىچىن. بە دووربىن بەۋوردى
چاۋدىرى ھەموو ناۋچەكەم ئەكىرد لە رېگەكەي شەممە كە ئەۋرات بۇ قىسرت
كە شىۋى ناۋ دېي شەممە ئەچىتە خوارەۋە لە بەردەم مالى حاجى عومەرەۋە
۱۳ ژىن بىزارى پاقىلەيان ئەكىردو شۇقلىكىش لەناۋۋىلەكەدا ئىشى ئەكىرد. دوايى بۇم
دەركەۋەت كە ھەندىك لەو ژىنانە كەس و كارى خۇمان بوون. ئەو شەۋە لەو ناۋە
بوۋىن تاكو رۇژ بوۋەۋە باران لىي دايىن و خەۋمان لىنەكەۋەت و بەردەۋام لە سەرە
سەعاتەكاندا قىسەمان ئەكىرد نەكو بىرادەركانى كاك عوسمان رېگەكەۋەن بىكەن.

۱۹۹۰/۴/۲

بۇ بەيانييەكەي ۱۱ ئۆتۈمبىلى جاش ھاتنە خوارۋى ئاۋەكەلە كە بىرىتى
بوون لە ۶ قەمەرە، ۱ پاس، ۴ لاندكرۇزەر توۋمەز ھەموۋىيان جاشە مىچكە بوون
بۇ مەعاش ھاتبۇون.

۱۹۹۰/۴/۳

لە ھەرسەكەيۋىلەكە كاك عوسمان و بىرادەران گەيشتنە لامان.
رۇژەكەي ھەر لەۋى مائىنەۋە، خەلىكىكى زۆر رۋويان كىردە ئەو ناۋە بەدۋاى
كۆكىرنەۋەي گىيا بە رەزى شاخىدا ئەگەرپان. گىيايەكى بەلەزەتەۋ خەلىكەكە
لەبەر بى ئىشۋىكارى لەناۋ ئۆردۈۋىكاكاندا ئەو گىيايە كۆنەكەنەۋەۋ ئەيىبەنە
سلىمانى بۇ فرۇشتىنى. خەلىكەكە بەسەر ئىمەدا ئەھاتن، تا كاتىزىمىر ۱۲ ئىۋمىرۇ

۱۸ کەسمان گرت، ئەوان ئىمەيان نەئەناسى و نەيانئەزانى چىن، لەو گاتەدا دىنيا بوو بە تەم و ناوچەگە تارىك بوو. وامان بە چاگزانى كە سوود لەو ھەلە وەر بگرين و خەلگەگە بەرەلە بکەين و خوشمان بەرەو دۆلى قەرەداخ برۆين. كە ھەلگشاينە سەر شاخ بە ھۆى تەمەكەو ھەندى رېگەكەمان وىلگرددو تەماشائەكەين نزيك قوتە بەرزەكەى دىى قەقىرد بووينەتەو ھە بارەگای جاشەگان بوو. تەمەكە ھەندىك رەوييەو، دىنيا رەوناك بوو ھەو ھە چووينە سەر گانىيەكەى بن رەبايەى جاشەگان تازە لە ئاوەكەيان برد بوو كوزەلەشيان شۆردبوو ھەو، ھىشتا ئاوەكە لىل بوو، بەلام سەرى رەبايەكە تەمى پىو مابوو، ئەو ھەندە نزيك بووين لە قەمچى دەمانچەدا بووين، بە ھەلە رۆيشتين و سەرکەوتين و تەمەكە بە يەكجارى نەما، باش بوو جاشەگان نەيانبينين. شۆر بوينەو ھە دىى شىوى قازى و لە دەرەندەكەى پىشتى دىيەكە ھەندى پىشوو مان داو بە چىاى قازايمەز دا ھەلگشاين، ئەو ھەندە گياكە بەرز بوو بوو ھەو تەماشائى رېگاكەمان كرد كە پىدا ھاتبووين وەكو كۆلانىك دەرئەكەوت. ئەو ھەو گەيشتينە قۆبى ھەمەى ھەواس، لە بەرامبەر مائەگاندا بە دەستەى شاخەكەى پىشتى زەردەلىكاودا سالى ۱۹۸۸ لە ئەنفالەكەدا مائىك چووبوونە ژىر بەردىكەو ھەو چادىركيان دابوو سەر بەردەكەدا، چادەكە مابوو، لەگەن پىشمەرگەگاندا چووينە ژىرى ھەرچەندە تەرىش بوو چەند كاتر مېرىكمان تيا گوزەرانە.

۱۹۹۰/۲/۲

بەيانىيەكەى ھەر مەن و كاك عوسمان چووين بۆ پەناگەى دەرئەكەو بە پىشمەرگەگانمان ووت ئەوانىش پاش نيوەرۆ بکەونە رى. لە رېگەدا تووشى ۶ ئازەلە كىوى بووين بە بەرچاومانەو ئەرۆيشتن تەقەمان لىنەكردن. كە گەيشتينە بەردەمى پەناگەو ووتە: كاك عوسمان شوينەكەمان لىرەدايە قەرموو بىدۆزەرەو، ھەندىك تەماشائى كردو ووتى ھەست بە ھىچ ناكەم.. ئەم پەناگەى دوو رېرەوى ھەبوو يەككىيان رەوى لە خۆرئاوا بوو ئەو ھەتريان رەوى

لە خوارمەو بوو، لە پېش دا پېرمەو خۆرناوامان دۆزی بوو، پېرمەو خواروو
 هەنجیرێکی لەبەردەم دابوو ئەم هەنجیرە نەینەهێشت دەرگای پەناگاکی
 دەرێکەوێت. ئەم شوینە زۆر گرنگ بوو بۆمان، لەلایەکی داریووشکی زۆری
 هەبوو، هەم هەنجیرەکشمان ئەخوارد کە تامێکی خۆشی هەبوو دوژمنیش
 پەیی بە پەناگاکی نەئەبرد دواي ٦ مانگ مانەو ئینجا زانیمان لە ناو
 هەنجیرەکشەو نەتوانین بچینە خوارمەو.

١٩٩٠/٤/٦

حەسەنە پەشی ئامۆزای سەمەد هۆمەرملی کە لە پەناگای کەلەهەر بوو
 لای کاک کوردۆ بە پووتی راپیکرد بوو چەکی و تاقمەکی و تەنانەت
 پشتوینەکەشی بەجێ هێشتبوو و تەسلیمی رژێم بوو، بەلام خەمی ئەوەمان
 نەبوو خەبەرمان لێدات. کاک کوردۆیش هاتبوو بۆ لای کاک عوسمان و
 برادەران نەینەتوانی سەرکەوێ زۆر ماندوو بوو بوو بەهەرحالێ بوو سەرمان
 خستە سەرەو.

١٩٩٠/٤/١١

سەرماو سۆلەو باو باران هەلیکرد بوو ئێمەش لای خۆمانەو دەرەو
 تەسلیمان ئەکرد، کاک عوسمان چوو خوارمەو.

١٩٩٠ /٤/١٢

ئێمەیش لە دەرەکەو بەرەو قۆپی رۆشتین و شەوێکی گەشتینە
 هەرەسەکی وێلەکە، وەختبوو گورگ بمانخوات، د.هاوڕێ کۆلی کتیی مارکسی
 هەلگرتبوو پەکیکەوتبوو، لەگەڵیدا مابوو مەو، پێم ووت دکتۆر مارکسیەت لە
 هەموو دنیا دا رۆخا تۆ تازە ئەم بارە کتییەت بۆچییه...؟ بەیانیهکی
 کتییەکانم لێوهرگرت و لە هەرەسەکە قایم کرد.

1990/2/14

هەر لهوێ ماینهوه، دووکهسمان به ناوی مام ڕهحیمه مام عزیز گرت
 بۆ ڕاوکهوه هاتبوون، سهڕله ئیواره که ی ئازادمان کردن هه ندی نان و خورمايان
 له سهڕ کانییه که بۆ به جیه ئه شتین.

199-4/14

بهره و پووشين رويشتين به جاده ي سليّمانى - عربستاندا پهرينه وه، له چوار تافه وه سهرگه وتين بؤ ديهه روخوا وه كه ي پووشين، له وى بريار و ابو كاك دلاور عوسمان بيته پريمانه وه هه موو له شمان ته ر بوو بوو، ناگرمان كرده وه تا دمه و بهيان ئينجا به شاخه كه ي رور ناواي ديهه كه دا سهرگه وتين له ناكاو تووشى مه فرمزيه كه چه كدار بووين ناگريان كرده بو وه كه ئيمه يان بينى شلوان، سه يرمان كرد كاك دلاور و برادرانيه تي، يه كمان گرت و ووتى: با هه ر به رور بروين. له نزى كه عازمان تووشى كابريه كي جل رهش بووين راوه كه وى نه كرد، كه ئيمه ي بينى رايكرد، هه رچى بانگمان كرد هه ر نه وه ستا. نيومرؤ له شيوه كه ي پشتى نودئ لامانداو پشويه كماندا، ئينجا به ناو ديئ نوديدا بهره و كه توه كه وتينه رئ، له ريگادا ته قه م له كه رويشكيك كرد بؤم نه پيكر او له ده ستان درجوو. له كانى تووه وه دابه زين و دامان له ته نكه بوارو شه و له سه ربا زگه كه ي به رى مامه خه لان تاكو كا ترمير ۵۲ شه و خه وتين. دنياش زور سارد بوو.

199-4/10

له پوځناوای دیي مامه خه لانه وه چووینه نه ویدیو دا بوسه راوای به ووزان که ریڼه که ی هه موو مین بوو، کاڅ دلاور له پشمانه وه مینه که ی هه نه گرت ه وه نیمه یش به دوا یدا نه روښتین، له شویننکا نه مینی

هەلئەگرتەووە مەنیش تەماشای دەستیم ئەکردووەختیکم زانی ڤالمارایەکی بەجێهێشتوووەوختە پێم لێی بدات، بانگم کرد کە ئەمە مینیکیە و پەتی کردوو، یەگسەر هەلگەراپەووە مینەکی بەرپێمی هەلگرتەووە و رۆشتینە سەر ئاوەکە. کاتژمێر ٦ ی ئیوارە لە ئاوەکە پەڕینەووە بەردو سیرین رۆشتین، دنیا زۆر تاریک و نووتەک بوو، گیایەکی زۆر هاتبوو، مەیدانی مینی سوپای عێراق بوو، بەهۆی ئەو گیایەووە ڕینگاکەمان وێڵ کردبوو کەوتبووینە ناو مەیدانی مینیشەووە، نەماننەوێرا لایت داگیرسێنین. کاک دلاوەر لە پێشمانەووە بوو بە بێ لایت و بەو تاریکییە هەر بە دەست کوتان مینی هەلئەگرتەووە و ڕینگاکە پاك ئەکردەووە ئیمەیش بەدوایدا تاکو لەو شوێنە رزگاری کردین. لە رۆژئاوای دیی سیرینەووە کە ناو دییەکە سەربازگەییەکی گەورە بوو بەردو جیای سوورکێو سەرکەوتین کە هێڵی بەرگری عێراق بوو بەرامبەر بە ئێران. ئینجا بە رووی ئێرانیشدا هەمووی مینی تاکە کەسی (نەشخاس) بوو ئەبوابە بەسەر بەردا برۆشتینایە تاکو دیی بەکێ. کاتژمێری ٤:٣٠ ی بەرمەیان گەشتینە بارەگای رێکخراو. دوای خۆرو بان گەرمبوون لێپرسراویکی سوپای پاسداران هاتوووتی: لە کوێو هاتوون..؟

گەشتەکە ی خۆمان بۆ گێراپەووە..ووتی: جگە لە مەیدانی مین ئەمشەو کەمینیشمان هەبوووە باش دەریازیوون.

بەم جۆرە ١٠ مانگ لەو هەردەو هەلئەتە ی گەرمیاندا لەگەڵ کۆمەلە پێشمەرگەییەکی دڵسۆزو ئەمەکار بۆ کوردایەتی لە هەلومەرجی سڕوشتی جیاچیدا ماینەووە، کە جگە لەوێ نەریکی نیشتمانی پیرۆزمان لە ئەستۆ گرتبوووەکو پێشمەرگە ئەزمونیکی باشیش بوو بۆ ژبانی خۆمان و ئەوانە ی دوای ئیمەش بۆ کاری پارتیزانی دانەبەزن، هەروەها پۆلی ئەو کەلە مێردانە ی رێخستەکانی ناوشارمان لە یاد ناچی کە هەمیشە مژوێ ئیمەیان ئەخواردو پێداویستیەکانیان بۆ دا بین ئەکردین لەگەڵ هەندێ خەلکی تری دڵسۆزی پێشمەرگە کە سەربەخۆ پەيوەندیان پێوەکردبووین و یارمەتییان ئەداين.

۱۹۹۰/۴/۱۶ لە بلەگى بووين نووسىنىكى كاك عەلى بچكۆلم يىنى لە رەخنە بوو بۇ سەر ھىزى پىشمەرگەى كوردستانو بە خراپى ناوى ھىنا بوون. ئەو نووسىنە زۆر نىگەرانىكىردم، چونكە مەوزووعىانە بۇ بابەتەكە نەچوو بوو، زۆر لە ھەلچوونىكى دىروونىيەو ھەلقولابوو كەچى نىمەى پارتىزانەكانو سەدان پىشمەرگەى تر لە ھەلومەرچە دزوارەكاندا دوور لە ھەموو خۇشپىيەكى ژيان ھەلماىكىردبوو، گىيانى زۆر كەسىشمان لە پىناوى رزگارى گەلەكەماندا بەختكردووه بىئەو ھاوەرۋانى پاداشت بىن. نەگەر ھەلەيەكەش كرابى يان ئەنجامدراپى ئەو ماناى خراپى ھەموو شۆرشو ھەموو پىشمەرگە نىيە. بۆيە يەكسەر نامەيەكم بۇ نووسى: پىم واپوو كە ئىمە بگەينە بلەكى جەنابت دىيت بە پىرىمانەو ھەست خۇشيمان لىنەكەيت، كە ئەو يەكسالە دوورين لە ھەموو خۇشپىيەكى ژيانو مالو منال.. كەچى لە نووسىنەكەتدا ھىزى پىشمەرگە بە دزو رىگرو تەعەداكەر ناو ئەبەيت.. ئەو ھەلەمىكى خراپى دامەو، منىش جارىكى تر نامەيەكى ترم بۇ نووسىيەو ئەم جارەيان ھەلەمەكەى باشبوو، واديارە بى ناگا بوو ھەو ھەو ئىمە بۇ ماو ھەو سالىكە لە خوارەو بووين، ھەلەلانى ترمان لە خوارەو بوون، ھەوامان ھەبوو ھەر سەرنەكەوتنە سەرەو ھەلەيدىش بوون، كاك عەلى خۇشى لە ناوچەى جەمى رىزاندا رۆزگارىكى سەختى لە ئەنقالەكاندا بەسەر بردووه لەگەل كۆمەلە تىكۆشەرىكى ماندوو نەناسدا. ئەو نووسىنەى كاك عەلى بچكۆل بوو ماىە ئەو ھەو لە ناو كۆمەلەدا گىرفتى بۇ درووست بىت و دواتر بەرەو ھەندىران بىروات.

۱۹۹۰/۴/۱۷ لە رىكخراوى بلەگى بووين مامۇستا چەتۇ ھەو ھەو بە نوینەرايەتى كاك نەوشىروان ھاتە لامان بۇ بەخىر ھاتنەو ھەمان ھەندى دىيارىشى بۇ ھىنا بووين. دواى ۲ رۆز ھەسانەو بە رىگى سەرشىوى سەقزدا بەرەو مەريوانو كانى دىيار كەوتىنە رى.

۱۹۹۰/۴/۱۹ برادەردەكانمان لە كانى دىيار ھاتنە پىرىمانەو، لە مائەو پ.م جەلالى جەبار كە دايكى نامۇزامە مناللىكى جوانكىلەى خستە باو ھەمەو، لىم

پرسی ئەمە گێیه ووتی ئەو شەنەیه، شەنە کچەگەى خۆم بوو گە بەجێم
 هیشتبوو منداڵ بوو، کە گەر ئەمەو هەم گەرەو هەم جوانتریش بوو بوو.
 چەند رۆژێکمان لە مالى خۆمان و مائە برادەرەکاندا بەسەر برد. دوو
 نۆتۆمبیلی مەکتەبى سیاسى ھاتنە دواماندا رۆژى ۱۹۹۰/۴/۲۹ چووینە مەکتەبى
 سیاسى و لە لایەن کاک نەشیروانەووە لە قاسمەرەش پێشوازییەکی گەرم کراين.
 تاوتۆیەکی ئەو ھەلومەرجەى پارتیزانى کراو ھەندى قسەو گفتووگۆ لەسەر
 خەبات و ئاییندەى کورد و دواى رۆژى رۆژى عێراق کرا. دواى دوو رۆژ لە قاسمە
 رەشەووە بەرەو مەریوان گەراپنەووە، لە سەنە لە لایەن دژبانى شارى سەنەووە بۆ
 ماوەى ھەشت کاتژمێر گیراين و شەوگەى نازادیاں کردین. چەند رۆژێک لە
 مائەووە بووین.

ئەو کاتە بیرم ئەکردەووە کە پارتیزانى ئەرکێکى قورس بوو، ئێمە لە
 سەرەتای شۆرشى نویدا بە قەدەر ئەمجارە ئەزموویمان نەبوو جگە لەوێ
 ھەلومەرجەگەى ئێستا لە گەل ئەوێ پێشوویدا جیاواز بوو، ئەگەر جى دۆخەگە
 نالەبارە بەلام ھەمیشە لەبەر دەم جۆشوخروڤشداين، ئەو کاتەى توندوتیژى
 بگاتە دواقۇناعى ئەوای گيانى خۆراگرى و بەگراچوونەووە زیاتر ئەبى. ئالەم
 کاتەشدا پێشمەرگە رۆلەى مەزنى خەباتە، قارەمانى مەیدانى ھەول و مەردى
 رێگای درێژەدانى کۆرى تێکۆشانە، پێشمەرگە ھەر پێشمەرگە، بەلام
 ھەلومەرجەگە دۆوارو پر مەینەتی، بۆ ھەر قۇناعێک پێوانەى تايبەتى خۆى
 ھەیه، پێشمەرگەى ئەم دۆخەش تايبەتمەندى خۆى ھەیه. بە پێوانە کۆنەکان
 تەماشای ناکرێ، چونکە لەبەر دەم شێو تاقیکردنەووەیەکی نویدایە. ئەگەر جى
 یەکیى نیشتمانى کوردستان لە بەھارى سالى ۱۹۸۸ دا تووشى شکستى سەربازى
 بوو، بەلام ئاشبەتالى نەکرد، پێشمەرگە چاوەترسانە تەلیسى ئەو شکستەیان
 شکاند، لە قوولایى چۆلەوانیدا ئاوەدانى پر لە سەوزەلانى خەباتیان ژياندەووە.
 کە ئەلێن شێویمەکی نوێ مەبەست ئەویمە پێشمەرگایەتىووەکو جاران نییە، چ
 لە رووى جموجوول و چالاکییەووە چ لە رووى پەيوەندى بە کۆمەلانى
 خەلکییەووە بۆ ھەسانەووە پەیدا کردنى سەرجاوەى بریوى و گوزەرانیووە.

پېشمەرگه بۇ خەلکی خەبات ئەکات و لەوانیشەو ژيان و مانەووی سەرچاو
 ئەگرئ، قۇناغەکە گۆراو، گۆرانەکەش سەختی درووستی کردوو، هیچ
 سەختییەکیش نییە پېشمەرگە بپسینی، کە گوردستان سووتاو و چۆلکراو، کە
 خەلکەکی نەماون و دوور خراونەتەو، بەلام پېشمەرگە لایانەو نزیکن، لە
 راستیشدا پېشمەرگە بئ خەلکی نییە، شۆرش بئ بەرنامە ناکرئ. بۆیە جیی
 خۆیەتی ووردبینانە بروانینە ئەم لایەنە گرنگە شۆرش و پارتیزانی و هەندئ
 راستی بخەینە بەرچاو:

۱. جۆری پېشمەرگە:

ئەبئ کۆمەلێک تایبەتمەندی تێدابی لەگەڵ هەلومەرجی نویدا هەڵ
 بکات، بئ ئەو ناتوانرێت پشت بە هەموو کەسیک بپەسێت، ئەو شوپنە
 هەموو کەسیک ناگرێتە خۆی و بچووکتێن هەلە گەورەترین زیان ئەگەینە،
 ئەبئ پېشمەرگە نوئ:

۱. خۆپاگرووورە بەرز بئ.

۲. بروای بە شیوێ جۆراو جۆرمکانی خەبات بئ بە پئی هەلومەرجەکان.

۳. ئارام و لەسەر خۆو کۆنەدەر بئ، دوور لە توندوتیژی و تورپیی و

پەيوەندی لەگەڵ هاوڕێکانیدا رێک و نیوان خوش بئ.

۴. شارەزای شوین و جیگا و رێگاوبان و دەر و دەشت بئ بۆ:

ا/ خۆشاردنەو و حەسانەو.

ب/ هاتوچۆی ئەمسەر و سەر.

پ/ خۆ دزینەو لە شەری لایەلای دوژمن.

پێویستە پېشمەرگە هەموو جۆرە کەرەستەیهکی سەربازی

پارتیزانانە بۆ دابینبکری، لە حالەتی وێل بووندا ئەگەر قومباس و نەخشە

پێنەبوو شارەزایی لە ئەستێرە جیگرەکاندا هەبئ بە تایبەتی ئەستێرە کۆ

کەوێکو دویشک وایەو هەمیشە روو لە خۆرەلاتە.

۵. نەهینی پارێزبئ و قسە نەدرکینی، باسی شت ئەکات هەم بۆ:

ا/ پاراستنی گیانی خۆی و هاوڕێکانی.

ب/ پاراستنى دوست و رېڭخستنهكان.

پ/ پاراستنى بنكهو حهشارگهكان.

6. ئەبى لەسەر ئەم شتانه دەورە بېيىنى: نەخشەى مېن، گەرەسەى تەقىنەو، سۆسەکردن، پلانندان، بەكارهينانى چەكە نوپىيەكانى پارتيزانى، پزىشكى.

ئەمانە پېويست بۇ جېبەجېكردى ئەركەكان و بە ئاسانى نەكەوتنە داوۋە تەنراوۋەكانى دوژمنەو. نابى ھەر خۇى بشارىتەو ەيان خۇى بدزىتەو، بەلگو چالاكىش ئەنجام ىدات بە پىي بەرنامەى دىراسەكراو بۇ ھەراسانكردى دوژمن و خەرىككردى و سەرلېشوانى.

لە راستىدا پېشمەرگەى پارتيزان گەرچى مرقۇقىكى ئاسايىيە بەلام تواناى لە رادىبەدمرى ھەيە بۇ خۇگونجاندىن و ھەلكردى لەو ھەا بارودۇخىكدا كە بە خەلگى ئەنجام نادى، لەم ميانەدا د. ئاتىلا زۇر بە جوانى ووردى وەسفىكى پېشمەرگەى پارتيزانى كرووۋە كە ئەبى كۆمەلېك تايبەتمەندى تىدا بېت كە لە پېشمەرگەى ئاسايى حىاي ئەكاتەو كە ئەلېت: ئەبى پارتيزان بەشېك لە ئازايى شىرو بەھىزى ئەسپو خۇپراگرى ھىسترو بى عەقلى نېرەكەرو ھېلبازى رېوى تيا بېت.

ھەر يەكېك لەو سروشتانەى ئەو ئاژەلانە ھەيانە لە زۇر بارى ژيان و كارى پارتيزاندا بە جۇرېك لە جۆرەكان رەنگنەداتەوۋە د. ئاتىلا زۇر باشى پېكاوۋە ئەو بەراووردى كرووۋە چونكە خۇيشى پارتيزان بووۋە جارېكيان دابەزىومتە خوارەوۋە ماومىيەك لە چۆلەوانىيەكانى گەرمياندا ماوتەوۋە ئەو بارو دۇخەى تافىكرووۋەتەوۋە. ديارە د. ئاتىلا زۇرتىر بەمەبەستى سەردان و بەسەر كرىنەوۋە دىيى بنەكە دابەزى كە لە ئەنقالەكاندا و پراكرابوۋ لە گەلېشىدا ئەوگەسەى خۇشى ئەويست و تووشى ئەوينېكى بېگەردى كرىبوۋ بەر شالەوى ئەنقال كەوت و ھەموو خەونەكانى ئاتىلاشى لەگەل خۇيدا بردو ھەرگىز نەگەرپايەوۋە بەزەيىيەكى بەم دەرۋېشە سەوداسەرەى رېبازى خۇشەويستىدا نەھاتەوۋە كە بە جېي نەھىلى.. دل كارى سەير ئەكات.. سنوور ئاناسى تەنيا مەبەستەكانى خۇى ئەپېكى، ھەزى ئەچىتە سەر كەسانىك لەگەل

ئاستى خۇيدا يەك نايەتەو.. ئاتىللايەكى ئۆمى يەخسىرى داوى كچە شىخىك
ئەبى كە ھەرگىز كەسوكارى قايىل نەنەبوون ئەو دىلخاۋامى خۆى بدەنى لە بەر
جىاۋازى پاىيە كۆمەلەيتەتى و ئاينى كە گوايە ئەوانوھكو شىخ نەوھى
پېغەمبەرن.

ئەم جىاۋازىيە كۆمەلەيتە بوو مایەى ئەوھى ئەم دوو دالە
بەستەزمانە لە چوارچىۋەى ژياندا يەك نەگرنەو تالە ئەنجامدا كچە شىخ
ئەنقال ئەباو ئاتىللاش ئەمجارە بۆ دىدارى ھەوارو جىزۋانەكانيان نەگەيشتە
ئەوئو بە ھەناسە ساردى جارىكتىر گەپايەو ئىرانو تەنيا لە دوورەو لە
بەرزايەكانى ھەردەى زمگنەو ھەوای خۆشەويستىيەكى خەفەكراۋى دىى
بەكەى لە ناو لەستانى بىابانەكانى ەرعەرەو ھەلنەمژى.. كە لە دواساتدا لە
شەپكى ناۋشارى كفرىدا ئەمىش بە دەستى ھەمان رۆيىمى ئەنقالكەر شەھىد
ئەبى و ناۋاتەكانى لەگەن قاتىلادا بۆ ئەو دىنيا ھەلنەگرى.. تۆ بلىى لەو دىنيا لە
ژوانىكدا دوور لە چاۋى كەس و كارو.. ئەو دوو دالە شەھىدەى عەشق
يەكنەگرنەو..؟

۲. ناۋچەى كاركردن:

جاران پېشمەرگە لە ھەموو شوپىنىكدا بە ھۆى بوونى خەلكىەو لە
دېھاتەكاندا بوونى ھەبوو، بەلام لە ھەلومەرجى تازەدا ناتوانى لە ھەموو
شوپىنىكدا بى، ئەبى شوپنەكان بەووردى ھەلئىزى، چونكە ناشى ھىزى زۆر
پېكەو بى لەبەر ئەوھى:

خەلكى نەماو، سەرچاۋەى ژيان و ھەسانەوھەكو جاران نىيە بوونى
دوژمن فراوانتر بوو ئەو ھىزەى لە ناۋچەكاندا ئەمىنەيتەو كۆمەلەك
ئەركيان لە ئەستۆيەك:

- ھۆى بەردەوامى شۆرش و خەباتى كۆمەلەنى كوردستانە بە شىۋازى
جىا جىاۋە.

- دالەدەمى ئەو كەسانەن لە ژىر دەستى دوژمن ھەلدىن.

- ھۆى دەستوھەشاندىن و گوشار خستە سەر دوژمن و دامو دەرگاكانى.

بۇ يە ئەبىي بوونى پېشمەرگە لە ناوچەكاندا بە ھۆشيارىيەو
ھەلبۇزىرېت، ناوچەى واھەيە مردووو كەلگى نىيە، ناوچەش ھەيە زىندووو
ئەبىي لەلەيەن پېشمەرگەو ناوودان بىكرېتەو لەبەر:

نزىكى لەپەيوەندىكردن بەخەلگىيەو.

بوارى زەبىر لىدانى دوژمنى تىاناسانە.

ئەگەر لەم پوودو بۇ دوژمن ئاسانترېن گوشارى توند بخاتە سەر ناوچە
زىندووكان و گىانى پېشمەرگە بىكەوېتە مەترسىيەو.. بەلام بۇ پېشمەرگە لە
ھەندى باردا ئەگەر بىر لەشويىنى مردووو ناگرنگىش بىكرېتەو خراب نىيە،
ئەگەرچى زەحمەتى زۆرىشى تىدائى بۇ مانەو لەرووى:

- پەيداكردى ئازووقەو پىداويستىيەكان.

— دوورى رېگاوېان و درەنگ گەيشتنەجىي مەبەست و ناھەموارى

پەيوەندىكردن بەخەلگىيەو.

۳. ژمارەى پېشمەرگە:

لەبەرئەوئەى ئەرگەكان وەكو جاران نىيە، ئەبىي ژمارەى پېشمەرگەش بەو
پىيە بىت، چەندە ھىز زۆرىن ئەبىي ئەرگىش ئەوئەندە گەورە بىو جموجوولنى
فرەتر بى، چەندە كەمىش بى كارەكان پوختىرو لەرادەى توانا ئەبىي. ئەو
شويىنانەى پېشمەرگەى لىدانەنرى كەمترىن. لەچاكتىن باردا بۇ ھەر
ناوچەيەكى زىندووو چالاك ۱ - ۲ مەفرزە ھەبى، ھەر مەفرزەيەك ۵ - ۶
پېشمەرگە بى، لەمە زياتر ھەلناگرى، ھەرچەندە مەسەلەى ژمارەى پېشمەرگە
شتىكى وەستاو نىيە، ئەشنى بەپىي ھەلومەرج برىار بىدرى، ھەر ناوچەيەك
ئەبىي لىكۆلىنەومەكى و اقىيەنەى بۇ بىكرى و بەھەرەمەكى ھىچ برىارى
نەدرى، سەرەتاي سەرھەلدانى شۆرشى نوئ گەرميان يەك مەفرزە بوو، پاشان
زيادى كرد بوو بە كەرتىك، ئىنجا بوو يەك تىپ، پىش ئەنغال بوو بەسى
تىپ.. بۇ دواى ئەنغال ناتوانرى ئەك سى تىپ بەلكو يەك تىپىش زۆرە،

نەتوانىڭ ۲. ۲ مەفرمىزى ۶ كەسى و پاشان ھەلەكە لەبارتەر بى زياتر بىكرى،
 ناوچەى قەرەداخ و بازىيان سنوورى دوو تىپ بوو ۲-۳ مەفرمىزى
 لىبى و ووردمە ووردمە زياتر بىن. لەشارمىز ووردا تەنيا لە بنارەكەدا بوارى مانەوھى
 ھىز ھەيە، ئەبى چەند مەفرمىزەكى جىياھى ھەبى بۇ كاركردن و سەرچاوھى
 ھاتوچۇ ھىزەكان بى بۇ سەرو خواركردن، خۇ لەناوچەى بەمۇ و زمناكۇ تەنيا
 ۱. ۲ مەفرمىزە ھەلئەگىرى.. لە شارباژىپرىش ۱. ۲ مەفرمىزە بۇ ناوچەكانى
 تىرىش بەھەمان شىوھ. لەوانەيە بۇ سنوورى مەلئەندەكانى تر بەپىي ئەو
 زەمىنەى خۇيان بۇيان بىرەخسى ھىزى زياتر دابىن بىكەن.
 ئەگەر مەسەلەى پىشمەرگە بەھەند ھەلئەگىرى كارسات ئەقەومى و
 گىيانىان لەدەست ئەدەين و لەوانەشە كارىكاتە سەروورەى پىشمەرگەكان خۇيان و
 رىكخستنىش تووشى شلەزان بىن، يان نەتوانىڭ كەرەستە و پىداوئىستىيەكانىيان
 بۇ دابىن بىكرى.

۲. پەيوەندى بەخەلكىيەوھ:

پىشمەرگە بى خەلكى نابى، پىشمەرگە شۆرش بۇ خەلكى ئەكەن، ئەبى
 پەيوەندىيەكى ئۆرگانىكى بەھىز لەنىوان ھەردوولاياندا ھەبى، چونكە خەلكى
 سەرچاوھى پەيدا بوون و مانەوھ و بىزىوى پىشمەرگەيە، پىشمەرگەيش ھۇى
 پاراستنى ژيان و بوونى ئەوانە لە بەرامبەر بەرنامە رەش و دىئوھەكانى داگىرە.
 بەلام بەپىي گۇرانى بارودۇخەكان جۇرى پەيوەندىيەكانىش گۇرانى بەسەرا
 دىت. لە قۇناغى پىشوو دا پىشمەرگە لە ناو خەلكىدا بوو، لەباوھشى گەرمياندا
 ھەواوھتەوھ، كەچى لە قۇناغى دواتردا ئەو باوھشە گەرمە نەماوھ. ئەوان دوور
 كەوتوونەتەوھ، جۇرىك لەدابىران بەرپابووھ، نەك بەوواتايەى كەئىتر ھىچ
 نەكرىت و دەستەپاچەبىن، لەم قۇناغەدا جۇرە پەرۇشايەك، خەمخۇرىيەك
 ھاتووتە كايەوھ ھەندى لەو بۇشايىيەى پىكر دووھتەوھ، ئەگەرچى لە ناستىكى

بچووكيشدا بى بەلّام تەۋۋىتىكى كارىگەرى ھەيە، دۆۋىن قەت ئەۋەندەى ئىستى
 بۇى نەلۋاۋە بەرنامەى لەناۋىردىنى كورد جىبەجىپكات، بەلّام لەۋلاۋە پىشتىۋانى
 خەلگى بۇ شۆرش دەستەبەر بوۋە، كەۋاتە ئەم ھەلە لەگەل زەمەنى ئاشبەتال
 جىايە، نانومىدى بەخش نەبوۋەۋ نىيە. لەپىگەى رىكخستەنەگەنەۋە كەرۋلى
 بالايان ھەبوۋە ھەموو جۆرە پىداۋىستىيەكى ژيانىان بۇ پىشمەرگە دابىن
 كىردوۋە. گەياندوۋىيەنەتە شوپنى تاپىەتىۋ لەلايەن پىشمەرگە گۈاستراۋەتەۋە
 بەدوۋ شىۋە:

۱. بەكارھىنانىۋوللاخ.

۲. كەۋوللاخ نەبوۋىي پىشمەرگە بەكۋلى خۇيان شەكەكانيان
 گۈاستوۋەتەۋە.

ئەگەرچى بۇ ھەرىكە لەم شىۋانە كىشە ھەيە، لەبارى يەكەمدۋوللاخ
 زۆر بەسوۋدەۋ ناتۋانين دەستى لىھەلېگىرىن، بەلّام مەترسى كەشف بوۋىن
 دۆزىنەۋەى شوپنەكانى ھەيە، لەبارى دوۋەمدا خۇپاراستنى تىدايە، بەلّام
 ماندوۋ بوۋىن زۆرى تىدايە، ئەۋەى بەۋوللاخ ئەگۈيزىتەۋە پىشمەرگە بەجەند
 جارىك ئەيىبات، ئەمە يەكجار زەحمەتە مەگەر ئىشيان ھەر ئەمەبى.
 پەيداكردى ئازوۋقەۋ خۇراك گرانە، ئەبى بەكارھىنانىشى دەستى پىۋەبگىرىۋ
 ھەركەس بۇ خۇى نەبىۋ شتەكان بەفېرۋ نەچىۋ لەناۋەراستدا پەك بەكەۋى،
 ئەبى پىۋانەيەكى تاپىەتى بەكاربھىنرىۋ بۇ ئەۋ بېرە پىشمەرگەيەۋ لەھەمان
 كاتىشدا قايمەبكرىۋ پاشەكەۋەت ھەبىۋ بۇ كاتىۋ توۋشى داپران ئەبى يان
 رىگاكانى ھىنانى شەك ئەگىرىۋ يان ھىرشۋ پەلامارى دۆۋىنۋ كىۋمالكردىن
 دەست پىئەكات يان ئاشكرا ئەبىن. خۋاردن بەبېرى كەم بەكار بھىنرىۋ لەلايەك
 بۇ دەست پىۋەگرتن لەلايەكەش بۇ خۇپاراستن لەتۋوشبوۋىن نەخۇشى،
 جگەلەۋەى كەھەندىۋ خۇراك ھەر دەست ناكەۋىۋ يان بەكەمى ھەيە ئەمە قىرى
 كەم خۇراكىمان ئەكات، لەھەمان كاتىشدا لەۋانەيە توۋشى بەدخۇراكىش بىبىن.

خۇراڭ ھەر مەترسى دوۋمنى نىيە كە بىكەۋىتە بەردەستى، بەلكو ئەبى بەباشى ھەلگىرى ئۆلەھەندى دوۋمنى تىرىش بىپارىزىرئى ۋەكۆ مشك، زەردەۋالە، سوچەر، دەعباى كىۋى تر، باران، نابى لە ناۋ گۈنيە ۋە كىسەى ناپلۇندا ھەلگىرى، چونكە ئەو دەعبايانە سەرى تىئەكەن ۋە ھىچى ناھىلن. بەلكو ئەبى سوود لە بەرمىلى گەۋرەى سەرگىر او يان دەبەى پلاستىكى گەۋرە يان تەنكى ۋە مېگىرى. لەبەر نەمانى ناۋەدانى مشك ۋە زەردەۋالە ئەۋەندە زۆر ئەبىت قەلاچۇكردىيان ئاسان نىيە، لەكاتى نان خواردن بەملاۋلاى پىشمەرگەدا بە بەردەستىدا چەندىن مشك فرتەى ئەكرد. بۇ ھەلگىرتى نازووقە ئەبى چەندىن شوپنى جىاجىا ھەبى ئەگەر شوپنىك ئاشكراۋو لەلايەن دوۋمنەۋە، شوپنەكانى تر سووديان لى ببىنرى. باشترىن كات بۇ ھىنان ۋە مېگىرتى نازووقە لە رېكخستنى شار يان پەيوەندى دۆستانەى خەلكى كاتى شەۋە، پۇز زۆر پېر مەترسىيە، ھىنانى نازووقە لە رېگى رېكخستەۋە باشترە چونكە ئىلتىزاماتى تىدايە ۋە مەترسى لابەلاى تىدانىيە لە كاتى دىارىكراۋى خۇيدا ئەگات، بەلام ئەۋەى لە رېگەى دۆستانەۋە دىت لەۋانەيە كاتى بى يان ھەندى جار مەترسى لىبەكەۋىتەۋە. نابى لە كاتى ۋە مېگىرتى نازووقەدا پىشمەرگە خۇ تىئەلقورتىن بى ۋە ھەۋلى ناسىنى ئەو ھەۋالانە بدا كە ھاتوچۇ ئەكەن، زۇرجار ئەمە ئەبىتە مايەى مەترسى بۇيان لەكاتى تەسلىم بوۋنەۋە بە دوۋمن، پىۋىستە ئەو نازووقەى قايم ئەكرى ماۋە ماۋە سەردان بىكرى نەكو دەعبا سەرى تىكردىى يان لەھەندى باردا دوۋمن پىبىزانى زەھراۋى بكا يا مېنپىزى بكا. لەكاتى گۆرپىنى ھىزدا ئەبى حىسابى ئەو ھىزەش بىكرى كەدىنە خوارەۋە ئەكەۋنە كارگردن بۇ شارەزا بوۋن ۋە ھاتوچۇى نازووقە.

۵. بىڭكە:

كە شۆپش بەرپابوۋە، پېشمەرگە كەم بوۋە، لەناۋ دېھاتەكاندا جىڭگى خۇيان كىرۋوتتەۋە، بەللام سەرگىردايەتتى لەناۋچە سنوورىيە دوۋرە دەستەكان بىڭكەيان چىكىرۋوتتەۋە، كە ھىزى پېشمەرگە گەشەى كىرۋوتتەۋە زۆرتىر بوۋە ھەل لەبارتىر بوۋە بۇ دانانى بارەگى تايىبەتتى، بۇ مەلەبەندى تىپەكان و پېشمەرگەش گەپۈك بوۋى، دواتر بارەگى كەرت و مەفرەزەش دانران، گەرچى ئەمە لەزۇر باردا بوۋە مايەى ئەۋەى ئەۋ شۇنەنى بارەگى لېۋوۋە بىنە نىشانەى تۆپبارانى دوژمن و بىزارو ھەراسانكىردى خەلگى. بەللام لە ھەمان كاتدا بىڭكە و بارەگا خۇى لەخۇيدا گىرنگ بوۋە چۈنكە:

- خالى پەيوەندى و تىكەئىيە لەگەن خەلگىدا.

- شۇنى ھاتوچۇى خەلگىيە بۇ چارەسەرگىردى كېشەكانيان.

- جىڭگى ھەسانەۋەى پېشمەرگە و چەق بەستى دەسەلانى شۆپشە لەۋ

ناۋچەيەدا.

بەللام بىڭكە لەم قۇناغەدا نابى لەۋەى پېشوو بىكات، بەلگو ئەبى زۇر جىاۋازتىر بى، لەحياتى خانو و پىكەۋەنمان گون بوۋتە لانەى ھەسانەۋە، كە لە بىنەرەتدا شۇنى ئازەلە كىۋىيە، بەللام ناچارىۋائەكات مەۋفەش سوۋدى ئى بىبىنى، ئەم بىڭكە و گونە دوو جۆرن:

۱. بىڭكە و گونى سىروشتى: لە بىنەرەتدا خۇى ھەيە، بەكەمى دەسكارىيەۋە

چاك ئەكرى، مەترسى ھەيە لە رۋى ھەرەس ھىنانەۋە يان لەبەر شارەزايى خەلگى ناۋچەكە بۇ ئاشكرايوون، مەگەر كۈنىك كەس نەيدۈزىيەتتەۋە.

۲. بىڭكە و گونى دەستىرد: پېشمەرگە خۇيان درووستى ئەكەن لەۋ

شۇنەنى دوژمنى بەسەرەۋە نىيە و نايدۈزىتتەۋە يان باران و لاۋا تىكى نادا. زۇرچار لەناۋ دۆلى داخراۋى ھاتوۋەيەكدا يان لەشۋىنى بەرزى بەپى سىروشتى جوگرافىيى ناۋچە درووست ئەكرى كە لەناۋچەى شاخاۋى بە جۆرىك و لە دەشتايى بە جۆرىكى تر، لەھەردوۋ جۆرەكەدا ئەبى لە نىزىكى كانىاۋ بىت،

به لَام کانیاوی ئاشکراو زانراو مه ترسی ههیه، ئه بێ ههول بدری کویره کانی
بدوژریتهوه.

بۆ حالهتی پێویست ئه بێ چه نندین بنکهی حیا حیا دهستیشان بکری،
ئه گهر بنکه ئاوه دانه که ئاشکرا بوو بێ ماندوو بوون بچه یه کیکێ تر.
مانه وه له ناو بنکه دا ئه بێ بهو په ری و وریا یییه وه بێ و پهیره ی ئه م
خالانه بکری:

۱. سپینه وه ی شوینه واری پێ و هاتوو چۆ: ئه بێ پێ له سه ر به رد دا بنری
یان پارچه لباد یان پارچه کومبار بکریته ژیر پێلا وه ده تاشوین پێ دهر نه که وێ،
یان دروو ستکردنی ژیر پێلا و به پێچه وانه وه له بنی پێلا وه که بدری و به مه ش

۶. خۆ شوشتن و جل شوشتن به شه وانه بێ، ئه و به رد ی جل ه کانی له سه ر
ئه شو ری دوور بخریته وه، که هاوی سابون و تایت و پارچه سابون و شتی تر به جێ
نه مینی.

۷. له کاتی ناگر کر نه وه دا نابێ دوو که ل هه بێ، ئه و شوینه به زووی
ئاشکرا ئه بێ، ئه گهر پووی جیگه و بنکه و هه شارگه که له خوری به یانیان بوو،
ناگری زۆر له کاتی ئیوار دا بکه یته وه، ئه گه ریش پووی بنکه که له خوری ئیواران
بوو به یانیان ناگری زۆر بکه یته وه به تایبه تی بۆ نان کردن و چیش لێنان، دوا ی
ته و او کردنی کار ئه بێ خۆ له میش و سه رمبز و وسکه گان بخریته ژیر خۆ له وه.

۸. چاودیری و هه رمسیاتی به رد ه وام هه بێ، نه یا دوژمن له ناکاو بۆ
کیوما ل دهر بجێ و تووش بین.

۹. پێویسته له سروشتی ناوچه که شه رزا بین، له دار و گابه رد یان شتیر
که له شیوه ی مرۆف یان ئۆتۆمبیل دایه بۆ ئه وه ی لیما ن نه گۆریت له کاتی که دا شتی
له و باب ه تانه به رچا ومان ئه که ون.

۱۰. دوور بینی شه و زۆر پێویسته بۆ بینی دوژمن له دوور وه بۆ
زانینی ژمار میان.

۱۱. شوپنى وولاخ لەشوپنى چەيدا يان ژېر زەمىندا سازىدى، ئەينى تەرسە قوولەكەي بشارىتەو، ديارە تەنيا سەرچاۋى پەيدا كىردى وولاخىش رەبایەكانى دوژمنە، چونكە وولاخ نەماو.

۶. چالاكى پېشمەرگە :

جاران ئەركى پېشمەرگە چالاكى و شەرو دەستووشاندىن لە ھېزەكانى دوژمن بوو، لەم قۇناغەدا ئەركەكەي ھەندى گۆرانى بەسەردا دىت، لېرەدا پېشمەرگە دەورىكى سىياسىش ئەيىن، ئەمە ئەو ناگەيەنى نابى چالاكى ئەنجام بدات، بەلكو وەكو جاران ناتوانى ھەتسوورى، ھەلومەرجەكە گۆراو دەوژمن لە ھەموو لايەك ھەيە، دەستووشاندىن ئاسانە، دەربازبوون زەحمەتە، كەشەر بىرى ئەينى باش تاوتوى بىرى، ھەلەشەيى نەكەرى بۆ سەركەوتنىكى بچووك زىانى قورس بدى، ئەينى حىسابى كات بىرى بۆ پەلامارو دەربازبوون بۆ شوپنىش ئەينى حىسابى ئەو بىرى:

۱. لەنزيكى بىنكە و حەشارگەكان نەكەرى. *پېشمەرگە ئەمەى رچا و رەكرد*

۲. لەنزيكى شارو شارۆچكە و ئوردو و گاكاندا نەينى و خەلكى بىتوان

تووش بىن. ھېچ رەخت پېشمەرگە ئەمەى رچا و نەكردە.

۳. ئەينى دەستووشاندىنكە كوتوپرو كارىگەر بىن و بەپەلە جىگەكە

بەجى بھىلدىت، شەرى بەرگى نەكەرى ھەول بدى بىرىندارو شەھىد نەدى، چونكە زۆر ناخۆشە بەجى بھىلدىن.

۵. خۇ خەرىك نەكەرى بەكۆكردنەو ھى دەستكەوتەكان مەگەر ئەوانەى

ئەكەونە بەردەست..

۶. باشتىن ھۆى لىدانى دوژمن مەن دانان يان كەرمەستەى تەقىنەومىيە

لە نزيك رەبایە و دامو دەزگاكانىدا.

۷. پۈۋبەرۈۋ بۈۋنەۋەى جۈۋۈۋۈى دۈۋمىن: لەم ھۇنارغەدا گەچالاکى
پېشمەرگانە گەمىر بۈۋەتەۋە ھىزەگەنى دۈۋمىن بۈۋارى جۈۋۈلەنەۋەى زۇرتىرى
ئەبىن، بەشىۋەى جىاجىيا بۇ پاكسازى پېشمەرگە ۋە بىنگەگەنى ئەگەۋنە گەر:

۱ / سۆسەکردن: دۈۋمىن چەكدارەگەنى لە شىۋەى دەستەى بچۈۋىكى
نەئىنىدا ئەنىرئ زۇر بەدزىيەۋە لە ناۋچەكاندا خۇيان مات ئەگەن بۇ
بىنىنەۋەى شۈينەۋارى پېشمەرگە ۋە دەرگەۋتەنىان ۋە ناگادارگەرنەۋەى سەرۈۋيان
لە رېگەى جىھازەۋە بۇ پەلاماردانى بەھىزى گەۋرە ۋە كۆپتەرەۋە. ئەبىن لەمە
زۇرۈۋرىيەىن ۋە فرىاى خۇبگەۋىن، ئەگەرەش بىرئ دەستىان پىدا بەئىرئىت.

ب / كىۋمال: ئەمەش كارىكى كۈنى سوپاى عىراقىيە بۇ گەرەن بەشۈين
پېشمەرگەدا لەسەرەتەى سەرھەلدانى شۇرشى نۈيۋە. بۇ چەند سالىك باۋى
نەما، گەچى دۈۋى ئەنقال بىرەۋى پەيداكرەۋە بۇ پاكسازى ناۋچەكان
گەجارى ۋاھىيە پاكسازى ھەر بەھىزى پىادەى رۈۋت ئەگرئ، چەندىن لىۋاۋ
فەۋج لەناۋچەيەكى بچۈۋك يان گەۋرەدا بلاۋئەبەنەۋە ۋە بىست بەبىست ئەگەرئىن،
جارىۋاش ھەيە بەھىزى پىادەۋ ئالىياتى زۇرەۋە ئەگرئ بە رېگە گشتىۋ
جەدەكاندا ئەرۈۋ ۋە چەكدارەگەنى زۇر دۈۋر ناكەۋنەۋە، زۇرجارىش ھەر كۆپتەر
بەشدارى ئەكات ۋە ئاسمانى ناۋچەكە جەنجال ئەكات، ۋەگە دالەكەر خۇر ھەر
ئەسۈۋرئەۋە.

جارىۋاھىيە كىۋمال يەك رۇۋە، جارىش ھەيە بۇ دۈۋنە رۇۋ درىژەى
كىشۈۋە، لەم كاتەدا پىۋىستە پېشمەرگەۋۈرىاۋ ئامادەبىن ۋە جۈۋۈجۈل ئەگەن ۋە
زىاتەر خۇبپارىزن بەۋەى:

۱. لەبىنگە قاپىم ۋە نابەرچاۋەكانىاندا دەرئەچنە دەرەۋە.

۲. دۈۋرگەۋتەۋە بۇ شۈينىكى تر كە كىۋمالى تىدەنەبى.

۳. ئەبىن نازۈۋەۋە ۋە كەرەستەى پىۋىست ھەئەبىگىرئىت تاماۋەى كىۋمالەكە

تەۋاۋ ئەبىن.

۴. لەكاتى كۆيۈملىدا نابى قېرە دەمەتەقنى بەدەنگى بەرز بىرى.

پ / خېل كىرىن: ھەندى جارى دەستەى بېچووك دەرئەچىن بەناشكرا بۇ ئەۋەى دەستىان لېۋەشنىرى، بەمەش ئاشكرا ئەبىن و لەناۋەرۋەكىشدا خەرىك كىرىنى پېشمەرگەىە تاهىزى زۇرىان بۇ رەۋانە بىرى. ئەبى لەمە خۇبپارىزىرى.
ت / رېگاتەندىن و بۆسەدانان: ئەو شۇيىنانەى جىي گومانىن و ھاتوۋچۇى پېشمەرگەى لەسەرە بۇ چاۋپېكەۋىتى رېكخستى ناۋشارو دۇستان و گواستەۋەى ئازوۋقە، دوزمىن رېگاگە ئەتەنى و بۆسەى لېدانەنى بۇ ئەۋەى بىكەۋنە ناۋ داۋەۋەو زەبرىان لېبىرى.

۸. پېۋىستىەكانى پارتىزان:

پېۋىستىەكانى ئەكرى بەچەند بەشېكەۋە:

۱ / پېۋىستىەكانى ناۋ بىكە : چەند جۇرېكە:

. خۇراڭ و خۋاردەمەنى: بىرنىچ، شەكر، چاى، رۇن، ئارد، نۇك، نىسك، ماش، فاسۇلىا، خۇى، ئالەت و زەردەچەۋە ... ھتە

. كەرەسەى ئازوۋقە و كەلۈپەل پاراستى: بەرمىل، تانكى، باۋەل، دىبەى

پلاستىكى ... ھتە

. كەلۈ پەل وپېخەف:

. كەلۈ پەل زستانە و ھاۋىنەى لەبەرگىرىن : ئەبى خاكى بى، دوگمە و

تەرمەقەى بىرىقەدارى پېۋەنەبى. سەعات قايشى ھەبى نەك زىجىر، پىشتۈىنى ئەستۈور گىرنگە.

. پېخەقى خەۋىن بەتايىبەتى كىسەخە و پېۋىستە.

. شەكى ۋەخت بىرىنەسەر: رادىۋ، كاغەزى يارى، تاۋلە و دۆمىنە، كىتېب و

گۇڧار

. جىھازى پەيۋەندى كىرىن:

. جىھازى بېتەلى گەۋرە لەجۇرى راكالى بۇ پەيۋەندى بەسەرەۋە.

. جىھازى پەيۋەندى بېچووك بۇ پەيۋەندى لەگەل دەستەكاندا.

- ئەبى ماوەى جىهاز كردن كەم و شتەكان كورت بى، تادوژمن بەھۆى

جیهازی نیستمکانهوه نهیان دۆزیتهوه، نهبن رۆژانه شهپۆلهکان بهیپی خشتهی تایبتهی نامادهکراو بگۆردری، لهکاتی تهسلیم بوونهوهی پێشمهرگه‌دا هه‌موو جوۆره جفره‌و شهپۆله‌و کلیله‌کان به‌په‌له‌ بگۆردری، ئه‌گه‌ر له‌سه‌ر جیهاز بوو یان شارم‌زایی هه‌بوو.

-وولاخ: بۇ ھەر بىنكەيەك وولاخىك يان دوان پىۋىستە، بەيىي تواناي

به‌خیوگردن و حه‌شاردان و درووستکردنی ژیر زه‌مین بۆی.

ب / پیوستیه‌گانی رو‌یشتن به‌ملاولادا:

نەخشە و قومباس بۇ دۆزىنەۋە دىارى كىردى شوپىن و جىگاكان.

مەتارەى ئاۋى گالۋنىي زەمىزمەى ئەلەمىنۆم لەكاتى كىۋمالو

سہفہ رگر دندا.

• کهره‌سای چالینان به تاییه‌تی شه‌کر یۆ به‌ریه‌ستکردنی برستتی یاشه.

• خواردنی قووتوو گراو

٠ بارانی له‌زستاندا پيوسته

-وولاخ بۇ گواستنه وەي ئازوووقە و شتەكان

پ / ہندی ووردہ والہی تر:

۱. دمرزی و دمرزوی دروومان

- سوژن

۱۰۰ - قہیجی

چەقۇى ھەمە جۇر

- بزمارى پيلاوو بزمارى گهوش

- دھڑووی نایلونی بو دروونھووی پیلووو گولھپشت

- توورہکھی شہکرو چاو خوی و نان

— شوشه‌یه‌کی ۴۰ . ۵۰ سی‌سی نه‌وت له‌گه‌ل چهر‌خیک‌ی نه‌وت‌دا یۆ

ٹاگر گردنہ وہ

۴. قەمە يان خەربە بۇ شوپن چاڭكردن يان بېرىنى تەلى دېڭاۋى .
۵. كالاۋى خاكى بۇ داپۇشىنى سەر .
۶. چەرخى غاز .
۷. سوودومرگرتن لەپىستى ئازەل بۇ پىلاۋو كۆلەپشتو قايشى تاقىمى .
۸. تەفەنگو فەردە درووستكردن .
۹. ۴. ۲. مەتر گورىس بۇ باربەستىن دارھىنان .
۱۰. چەند دەپەيەك گازۇيل بۇ چەك پاككردنەۋە ھەلگرتنى .
۱۱. ت / پىۋىستىيەكانى چەك و پاراستن : ئەبى چەكى پارتىزانى نۇئ : .
۱۲. سووك بى .
۱۳. سوود لەچەكى بىدەنگومرېگىرى بۇ ھالەتى تايبەتى .
۱۴. دۇزى فېرۇكە .
۱۵. مەين دەۋرى گىرنگى ھەيە .
۱۶. تى ئىن تى .
۱۷. بۇ پاراستنى چەكە زىادەكان سوود لەگازۇيلومرئەگىرى بۇ .
۱۸. چەورگىردنىان ۋ ھەلگىرتىيان لەناۋ بەرمىل يان دەبەي پلاستىكى تاكو نەرزىن .
۱۹. يان ژەنگن نەين .
۲۰. ج / ھەندىۋورە زانىارى تر : .
۲۱. خۇپاراستن لەشمەكى بەجىماۋى دوژمن بەتايبەتى خواردەمەنى : .
۲۲. نەبادا ژاراۋىيان مەنېرېژكرابى .
۲۳. بەشەۋ ئاگىرنەكرېتەۋە، جگەرە دانەگىرسى، بۇ جگەرە داگىرسان .
۲۴. چەرخى غاز لە شقارتە باشترە . ھەروەھا بۇ شەۋ دارجگەرە سەرھاپدار ھەبى .
۲۵. ھاتو چۇ بەشەۋ بى، گەر بە رۇژىش بوو كاترۇمىر ۲. ۳ ئىۋارە بى .
۲۶. ۹. گۇرىنى ھىز : .
۲۷. ئەۋ ھىزەى لە خوارەۋە بى ئەبى ماۋە ماۋە بگۇرېرېت، ھى تر بچىتە .
۲۸. شوپنى، تا ئەۋانەى خوارەۋە پشۋويەك بىدەن و گورىك بىسېن، ئەبى بچنە لى .

پزىشك و فەحسى خۇيان بىكەن تاھەرچى نەخۇشى و موزاعەفاتیان تووش بووه
بەدمرزی و دەرمان چاك بىكرینهوه، خواردنى باش بخۇن بۇ بەھیز بوونیان و
تىن و تاویان تیبتیهوه.

ئەو ھیزى ئەچنە شوینی ئەوانە ئەبى ھەمان دەستوورى ئەوان بن،
رېكوپېك دەور و تەسلىم بىكەن، لە كاتى گۆرپنەوودا ئەبى پېشەنگېك بە
جیهازوودە بنیردریته پېشوازیان بەھەمان ئەو رېگایانەى كەھیزەكەى سەرەووی
پیدایت بەووریایییەوودە بۇ خۇپاراستن لە دوژمن. نابى ئەو ھیزى ئەگۆردرى
ھەموویان پېكەووبەن نەكو لەكاتى تېكەوتندا تیاچېن. پاش گەپشتنەجى ئەبى
فەرماندەو كادیرى رېكخستن كۆبوونەوودە بە پېشمەرگەكان بىكەن بۇ پاراستنى
نەپنى و قسەكردن لەسەر شوپن و جىگاو ئەو كەسانەى دەیان بینن تاكو بە
ئاسانى دەست دوژمن نەكەوئ، كورد ئەئى: قسە كەوتە زارى ئەكەوئتە شارى.

لە درووستكردىنى پېشمەرگەى پارتیزانى نوپى گورجو گوئى
دیسپلیندارى تېكۆشەردا رېكخستن رۆلى خۆى ئەبىنى بۆیە پېویستە لە كاتى
ناردنى ھیز بۇ خواروودە كادیرى چاپوك و لاوى خوینگەرم و كارامە و دئسۆزو
تېكەپشتو و بنیردرى تاكو:

• گيانى ھاوکارى و تەبايى و خۆشەويستى بەھاوریكانى ببەخشى، ھەموان
خەمى يەكتر بخۇن، دوور بىكەونەوودە لە خۇپەرستى و خۆدەرختن.

• جەوى نىلتزام و گوپرايەئى درووست بىكات لەسەر بنەرەمى پېزگرتن
نەك توورە بوون و سزادان.

— بايەخدان بەكارى رېكخراومىيى و بەخشىنى زانیارى پېویست و
شېكردەووى بارودۇخەكان لەرووى سیاسى و بەدواداچوونى تەواو لەسەر
روداودەكان، ھەموو پېشمەرگەيەك و ھاھست بىكات خۆى لەناو
مەبەستەكاندايەو لێئەوودە دوورنیه.

• بەرزكردەووى راپۆرتى ھەئسەنگاندن لەبارەى رەفتار و رۆل و رادەى
نىلتیزام و راپەراندنى كاروبار لەسەر بناغەى ویزدان و راستى و دوور لە رىق و
كىنە و رەقى تاھەرەكە ماڤى خۆى بىدریئى.

۱۳۱۵
 ۱۳۱۶

رۆۋى ۱۹۹۰/۵/۸ ھەۋالى مردنى مەلا ەزىزى سىامەنسورى گەشت، كە
 كاتى خۇى لىپرسراۋى ناۋچە بوو لە گەرميانداۋ مامى مامۇستا جوامىرىش
 بوو، بەياشى يەكترىمان ئەناسى ۋە يەككە لە دىسۆزەكانى مالى مەلا مستەفا
 بوو، بەلام لەم دوايىدە كەۋتېۋوۋە گەيى ۋە بناشت لىيان ۋە ھەمىشە باسى
 بىۋەقايى ئەۋ بىنەمائەيە ئەكرد كە چۆن لە دوا دوايىدا ھەموو كەسىكىان لا
 بىنرخە تەنيا خۇيان نەبىت. بۇ رېزلىننى چوۋىنە پرسەكەى لە ئۆردوۋوگى
 رەۋانسەر.

لە دواى گەپانەۋە لە رېگەى لووتكەى رەنگىنەۋە چوۋمە سەر شاخى
 سوورېن بۇ پەيوەندى بە برادەرانى پارتىزانى گەرميانەۋە. ئىنجا ئىجازىيەكەم
 كرد لەگەن مام جەلالى گەرميانىدا بۇ بوشەھرى ئىرانى ۋە سەردانى ھەندى
 خزم ۋە كەسو كار.

رۆۋى ۱۹۹۰/۵/۲۲ لە كرماشانەۋە كەۋتىنە رې دىنيا ساردو فىنك بوو،
 شاخى بىستون بەھرى پېۋەبوو، كە گەشتىنە ئەھۋاز دىنبايەكى تر بوو، لە ناو
 ئۆتۈمىيلىكى درېۋدا بوۋىن، ساردى ئىشى ئەكرد، جامەكەم تۆزىك لادا ھالۋىكى
 تەنۋور ئاسا ھاتە ژوورەۋە، كاتزمېر ۹ بەيانى گەشتىنە بوشەھر كە شارېكى
 بەندەرى ئىرانى يە، كە ئاۋ بەرز ئەبىتەۋە ئەبىتە نىمچە دوورگەيەك ۋە كە ئاۋ
 نزم ئەبىتەۋە ئەكەۋىتە قەراخ دەرياۋە. ئىمە بۇ مالى براگانى كاك ەبىدوللا
 جان ئەچوۋىن ۋە ئەۋان لە دائىرى ژىنگە پارېزى بوون، دائىرەكەمان دۆزى يەۋە،
 بە رېكەۋت ھەردوۋ براكە پېكەۋە لەبەردەم دائىرەكەداۋەستا بوون، مەن نەيانم
 ئەناسى، مام جەلالىش بە مەنالى دىبوۋنى، ئەۋ ناسىنى ۋە خۇى پىناساندن،
 ئەۋانىش بە گەرمى ھاتن بە دەممانەۋە، قەرموۋيان لىكردىن بۇمائەۋەيان كە لە
 دىي بوشكانى شارى بەراز جان بوو. تەماتەى ئەۋ ناۋچەيە خەرىكېۋو تەۋاۋ
 ئەبوو، كەچى لە كرماشان ھىشتا تازە تەماتە ئەچنرا. چەند رۆۋىك لە
 بووشكان بوۋىن ۋە دوايى گەپانەۋە بۇ بوشەھرو چوۋىنە سەر دەرياي فارس.
 شەۋىكىش لە مالى ئازادى مەلا رەھىمى ئەندامى ناۋچەى كۆنى كىزى بوۋىن ۋە

پياۋيڭ ئىخبارى كىردىن ۋە ھاتىنە سەرمان. دۋاى ئىھۋە گەپراپىنەۋە بۈشەھرو
گرماشان ۋە رۇۋى ۱۹۹۰/۵/۲۸ گەيشتىنەۋە كانى دىنار.

لەم مانگەدا ھەندى رۋوداۋى گرنگ ھاتە پېشەۋە گە بۈش ۋە گۈرباتشۇف
پېكەۋە ئەسەر مىزى گىتوگۇ دانىشتىن ۋە ئەسەر زۇر مەسەلەى چارەنۋوساز
قەسەيان كىرد گە بايەخى سىياسى گرنگيان ھەبۋو، دۋاى ئىھ ۋە ھەنگاۋە گەۋرەپەى
سەرگىردەى سۇقىيەتى كۈن نابۋى بە ناۋى گلاسئۆست ۋە پىرۇستىۋىكا گە رۋوۋى
مىژۋوۋى گۈرۋى ۋە سەر لە نۆى پەيۋەندى يە جىھانىيەكان داپىژراپەۋە ۋە زۇر
مەسەلەى سىياسى پېئاسەى تىرى بۇ كىرا.

تەشكىلات

دىيار بوو لەبەر رۇشناسى ئىھ ۋە ھەلۋومەرچەى خەباتى نۆى
گەلەكەماندا ئەبۋايە ھەندىك ھەنگاۋى كارى پېشمەرگانەۋ رېڭخراۋمىي بىرئىت
كە لە ئاستى پېداۋىستى قۇئاغەكەدا بىت ۋە تەشكىلاتىك بىرئىت ۋاقىيەيانە بىت ۋە
ئامادەكارى بۇ بىرى. بۇ ئەم مەبەستە كاك نەۋشىروان رۇۋانى ۱۹۹۰/۶/۱۰ ۋە ۱۹۹۰/۶/۱۰
لەگەل ھىزەكانى سنوورى مەلئەندى يەكدا كۈبۋوۋە، ھىزەكان كىرا بە سى
بەشەۋە:

۱. ھىزى تايبەت يان فېدايى گەرمىيان گە پارتىزانەكانى ئەگىرتەۋە.
۲. ھىزى بەتالىۋنەكان، ئەۋانە بۇ سەر سنوورەكان دانراپوۋن ۋە
جىگرمەۋى پارتىزانەكان بوۋن.
۳. ھىزى يەدەك: لە مائەكانى خۇياندا ئەبن ۋە يارمەتى ئەدرېن بۇ كاتى
پىۋىست. ئىمە بوۋىنە بەتالىۋنى يەك، بارەگاكانمان لە مىرى سوۋر بوو،
تەشكىلاتەكان تەۋاۋ بوو.

رۇۋى ۱۹۹۰/۶/۲۰ ھەندىك پاسدار لە پاسگاى مەركەزى مەريوانەۋە
ھاتنە سەرمان لە دىي كال، دوايان كىرد بە پەلە چۆلى بىكەين يان دەستوورى
تۈپبارانمان ئەدەن، مەنىش پىمۋوتن: ئىمە بە بىرپار ھاتوۋنىيەتە نىرەۋ چۆلىشى

ناكەين و ھەر كارىڭ بىكەن خۇتاتان بەرپەرسيارن.. ئەمانە بىيانوويان پېئىنەگرتىن
بۇ ھەندى گارى سۆسە كىردن بۇدىوى عىراقو زانىارى كۆكردنەوۋە لە سەر
ئۆپۈزسىۋنى ئىرانى. كە ئىمە بەو كارانە قايل نەئەبووين. جۆرى مامەئە
كىردىيان توند بوو، بەلام ئىمە سارد بووين، ئىتر كە زانىان ھىچمان لى
ھەئناكرىنن، وازيان لى ھىناين.

لەو كاتەدا لەناو كانى دىناردا ھەندى زەلامى سەرسەرى شەپيان پى
ئەفرۇشتىن، يەكك لەوانە كەرىم قەياس بوو، كەسىكى تلىاكى و ھىچو پووجو
رقى لە كوردى عىراقى بوو، بە ھىتى ھەندى لە دەزگا ئەمنىەكان كىشەپان
بەرىپا ئەكرد، بەرامبەر بە ئەمە ئىمەش ناچار لىيان ھاتىنە دەستو
تەمبىيەكى باشكران، ئەمە بوو پەندىكى باش كەس نەوئىرئ رووبەرپووى
خەلگانى ئىمە بىنەوۋە ئىشمان بترسن.

لەو ماومىيەدا گەدەم ئازارى ئەدام، بە پىۋىستىمزانى سەردانى تاران بىكەم
بۇ چارەسەر كىردن، ئەو ماومىيە لە خوارەوۋە بووين بە ھۆى نەبوونى خواردى
باشو چۆلەوانى و ئاۋو ھەۋاى ناۋچەكەۋە كارىگەرئىتى لەسەر تەندرووستىمان
دانا، چوومە تاران و نازوورىكەم كىردو گەرامەۋە كانى دىنار.

رۆژى ۱۹۹۰/۷/۱۵ لە بارەگای بەتالىۋن كۆبۈونەۋەمان كىردو ئەركەكانمان
دابەشكرىدو تەشكىلاتمان ئەنجام دا بەم جۆرە:

۱ / تەشكىلەى بەتالىۋنى ۱:

۱. ھەيئەتى بەتالىۋن (۲كەس):
 - ل. بەتالىۋن، جىڭرى بەتالىۋن، رابەر سىياسى بەتالىۋن
 ۲. ل. بارەگای بەتالىۋن
 ۳. ئىدارە (۵ كەس): ل. ئىدارە ۱كەس، نانەۋا ۲كەس، ئاشپەز ۲ كەس
 ۴. ئىسناد: ۲ كەس
 ۵. زانىارى: ۲ كەس

٦. جيهاز: ٢ كهس

٧. پزىشكى: ٢ كهس

٨. دارايى: ١ كهس

٩. كيميايى: ١ كهس

١٠. ههندهسه: ٢ كهس

١١. سايهق: ١ كهس

ب. تهشكيله تىپ:

١. فهرماندهى تىپ: ١ كهس

٢. جيگرى فهرماندهى تىپ: ١ كهس

٣. (٢ كهرت): ههر كه رتهى ٢ فهرماندهى ههبوو

پ. تهشكيله مهفرزهكان: بهلام نوسىروان له خولانه

١. ههر كه رتيك برىتى بوو له: ٢ مهفرزه. ١٥ لىر- هه، مهفرزه يهك

٢. ههر مهفرزه يهك برىتى بوو له: ٧ پ. م بهم شيوديه: ٥ تا هاره هه، سى هه فره

فهرماندهى مهفرزه + جيگرى مهفرزه + ٥ پ. م كه، رتيكه، ههر كه، رتيكيش

كهواته ههر كه رتيك نه بىته: $2 \times 7 = 14$ پ. م + ٢ ف. كه رت = ١٦ كهس ٥٥ تا ١٥ نه هه ره

ههر تىپيک نه بىته: $2 \times 16 = 32$ ف. تىپ = ٥٠ كهس هه، سى كه، رتيكيش

مهفرزهكانى بارهگاي بهتاليون برىتى بوون له ٨ بهش كه سه رجه ميان: ١٩ هه تىپيکيش

+ ١ ل. بارهگاي بهتاليون = ٢٠ كهس ٥٥ تا ١٥ سللت هه نيك تىپ هه يو

هه يهته بهتاليون: ٢ كهس ٥٥ تا ١٥ نه هه يو

سه رجه ميه بهتاليون كه $2 \times 50 + 20 + 2 = 172$ كهس

- چۆنيه تى دابهش كردنى چك به سهه تهشكيله بهتاليوندا:

ههر تىپيک:

١/ ٢٢ كل شينكو فومر نه گرى

ب/ ٦ ئارپيجى

پ/ ٦ په شاش

۲. فەرماندەى تىپەكان + فەرماندەى كەرتەكان + فەرماندەى مەفرمزمكان
كلاشینكوۋىيان ئەدرىتى
۳. جىگىرى فەرماندەى مەفرمزمە پەشاشى ئەدرىتى
۴. ھەر ئارپىچىيەك عەدەدى خۇى ھەيە + يەك پىشمەگەرى يەدەكىش
- كاروبارى رۇزانەى بارەگا:
۱. دانانى ئەفسەرى ئىشكىگر
۲. ئىشكىگرى ھۆل
۳. دەرگای سەرمكى
۴. رىكخستنى لىستى ئىجازە
۵. پراگرتنى تۇمارەكان:
۱. تەقەمەنى و چەك
- ب. دەرورە
- پ. بىنەرەتى
- ت. شەھىدان
- ج. كەلوپەل
۶. بەرنامەى رۇشنىرى:
۱. ئىنسات
- ب. كۆر بەستن
- پ. كىتەبخانە
- ت. پەخسانە
- ج. سىنەما
- ج. قوتابخانە و پۇلى دەرر ووتنەو
- ج. شانۇ
۷. بەرنامەى وەرزشى :
۱. لەش
- ب. تۆپىن
- پ. بالە
- ت. گۆلدەستى
۸. بەرنامەى ھەرەومزى :

- ا. تەلەفزیۆن ب. چاپخانه ب. سوپەر مارکیت ت. دووکانی سەوزە
- . لێپرسراو و کادىرو فەرماندەکانى بەتالیۆنى يەك بەم جوړه بوو:
- فەرماندەى بەتالیۆن: مەحمود سەنگاوى
- جیگرى فەرماندەى بەتالیۆن: م. عەلى عەبدوڵلا
- رەبەر سیاسى بەتالیۆن: سەلاحى کوێخا
- لێپرسراوى بارەگای بەتالیۆن: مەنسورى ئەنومەر بەگ
- لێپرسراوى دارایی: مامۇستا جوامیر
- لێپرسراوى جیهاز: سەید نوری گەرمکی + حەمە رەحیم قادر
- ئێسناد: بڕایم مەدحەت جومعه + یوسف عەزیز عەلى (دڵشاد)
- زانپاری: بەرزەن محەممەد فەرەج + حەمە یوسف نەجمەدین رەشید + حسین
- حەسەن مەحمود.
- کیمیایی: رۆستەم مەحمود نادر.
- هەندەسە: حەقى محەممەد ئەحمەد + مەجید محەممەد مەحمود
- پزىشک: قاسم محەممەد وەهاب + فارس محەممەد عەبدوڵلا
- سایەق: حسین یوسف ئەحمەد
- لێپرسراوى ئىدارە: خالە ئەحمەد حەمە ئەمین
- ناشپەز: سەعید سائەح گەرىم + شکور حەمە مەحمود
- نانهوا: جەلال جەبار عەباس + حەسەن شەریف فەرهاد
- . تەشکىلەى تىپەکانى بەتالیۆنى يەك بەم شیوەیه بوو:
- تیپى ١١ /
- ف.ت: حەمەى حەمە سەعید
- ف.ت: ٢: ئەکبەرى سان ئەحمەد
- کەرتهکانى تىپ:
- کەرتى ١:
- ف.ک: ١: عەبدوڵکەرىم عەبدوڵرەحمان
- ف.ک: ٢: مەهدى حەمە سەعید

كەرتى ۲:

ف.ك ۱: نەبەز حسين

ف.ك ۲: خەلىل مەحمود كەرىم

كەرتى ۳:

ف.ك ۱: كەيكاس جەمە رەشىد

ف.ك ۲: رەفەت جەمە

ئەم فەرماندە كەرتانەش ھەبوون:

ئەكرەم ئەحوەل، ئەنۋەر حاجى عوسمان، خالىد مۇرياسى

تيپى ۱۲ /

ف.ت: مەحمود مامە غەزە

ف.ت: سەلام رەسوۋ

كەرتەكانى تىپ:

كەرتى ۱:

ف.ك ۱: سىدىق غەلى تۇفيق

ف.ك ۲: عادل پىرە مۇنى

كەرتى ۲:

ف.ك ۱: ئەحمەد چاوشىن

ف.ك ۲: مەحمود مامەلى

كەرتى ۳:

ف.ك ۱: جەمەدووزى

ف.ك ۲: غەلى ورنە

ئەم فەرماندە كەرتانەش ھەبوون:

حسىنى حامى، مامووريا برايم، جەلال شۇراوھىي

تيپى ۱۴ /

ف.ت: سەلام كوئىخا غەزىز

ف.ت: ئەحمەد جەيران

كەرتەكانى تىپ:

كەرتى۱:

ف.ك.۱: سىدىق سۇفى مەجىد

ف.ك.۲: نەوزاد چاوشىن

كەرتى۲:

ف.ك.۱: حاجى فايەق

ف.ك.۲: خەمە پارياولە

كەرتى۳:

ف.ك.۱: ھاپۇ سىمايل

ف.ك.۲: سەئىدى لالە سەن

لە سنوورى بەتالىيۇنەكەماندا:

• كۆمەللىك خەللىك يارمەتقان وەرئەگرت و ئىجازە درابوون، ھەريەكەيان

بە ھۆيەكەو.

• كۆمەللىك خەللىك يەدەك بوون و يارمەتى براوھيان بۇ ديارى كرابوو.

• كۆمەللىك لىپرسراو و قەرمەندە ئىجازە درابوون يارمەتى ئەدران.

• كۆمەللىك پىشمەرگەي كەم ئەندام و سەقەت.

• كۆمەللىك خەللىك رىش سىي يارمەتى ئەدران.

دواي ئەو تەشكىلانە لەگەل م.عەلىدا سەردانىكى ئۆردووگاكانى

سەرياس و كەچەلاوا و تازاوا و باوھجانيمان كرددو لەگەل پىشمەرگەكانمان و

ھەفالىنى رېكخستندا دانىشتىن و لە سەر ھەلومەرجى كارى پىشمەرگانە و

گەشەپىدانى رېكخستىن و خۇسازدان بۇ ھەر ئەگەرىكى نوئ لە گۆرەپانى

خەباتدا قەسمان بۇ كردن، بە راستى ھەموو برادەرەكانمان لە ئاستى پىويستدا

بوون و نامادەميان بۇ ھەر ئەرك و فرمانىك ھەبوو پىيان بسپىردرى. ئەمەش

بەلگەي ئەومىيە كە گيانى شۆرېشگىرپى سەرمراي ھەلە تفت و تالەكان ھىشتا

بوونىكى ھەيە و خەللى بىرى لاي رزگارى نىشتمانەكەيەتى و رۆزگارە

سه‌خته‌كان هيشتا خه‌لكى خو‌ى هه‌يه تيا هه‌لبسوورئو كه‌س ده‌ستبه‌ردارى
گه‌ل و نيشتمان نابى.

له‌و رۆژانه‌دا كۆمه‌له‌ ماله‌ فه‌يلى يه‌كى عيراق دهرگرايوون به‌ رووت و
قوتى، هيجيان پى نه‌بوو، هه‌نديكيان نه‌گه‌ران بو سواكردنى نان و خواردن،
ئه‌مه‌يه دادپه‌روه‌رى رۆژمى فاشيستى كه‌ خه‌لكى وولاته‌كه‌ى خو‌ى به‌ سونگه‌ى
جياحيا دهرئه‌كات بو ده‌ست به‌سه‌ردا گرتنى سه‌رومت و سامانيان، كه‌ ئه‌م
فه‌يليانه‌ نيشته‌جى ي به‌غداو سه‌رمه‌راى ئه‌وه‌ى سالانئىكى زۆره‌و هه‌ر له‌ كۆنه‌وه
له‌ به‌غدادن، بوونه‌ته‌ خاوه‌ن ده‌سه‌لاتئىكى ئابوورى و هيزى بازار، له‌م
هه‌لومه‌رجى شه‌رو شوڤه‌ سه‌پيندراوه‌دا سه‌دام له‌ چه‌ند لايه‌كه‌وه‌ گو‌لى خو‌ى
نه‌كرد: له‌گه‌ل دهرودراوسى به‌و ناوه‌ى كه‌ پاريزمى دهروازى رۆژه‌لاتى
نيشتمانى عه‌رمبه‌، له‌گه‌ل ناوه‌وش دهرگردنى فه‌يلى يه‌كان به‌چه‌ند هۆيه‌كه‌وه‌:
يه‌كه‌ميان كوردن، دوه‌ميان ته‌به‌عه‌يه‌ ئيرانيان، سيه‌ميان چاپا و كردنى پاره‌و
سامانيان. ئه‌مه‌ش به‌لگه‌ى داروو خانى ناوه‌رۆكى كۆنه‌په‌رستانه‌ى رۆژمىكى دژى
مروفايه‌تتبه‌ كه‌ به‌ ئاگرو ناسن ته‌حه‌كوم له‌ ژيانى خه‌لكيدا ئه‌كات، دره‌نگ
بى‌و زوو خه‌لك تۆله‌ى ليه‌كه‌نه‌وه‌، مه‌گه‌ر ئه‌م رۆژگاره‌ هه‌موو رۆژمه‌
دكتاتۆره‌كانى جيهان هه‌ره‌س ناھينى...!؟

دواى ته‌واو كردنى گه‌شته‌كه‌مان، گه‌راينه‌وه‌ پاوه‌و سه‌ردانئىكى دى‌ى
شمشيرمان كردو چووينه‌ خانه‌گا‌و له‌و‌يوه‌ چووينه‌ ئۆردووگا‌ى ورمه‌هه‌نگو
پاشان گه‌راينه‌وه‌ كانى دینار.

رۆژى ۱۹۹۰/۷/۲۷ گه‌رامه‌وه‌ باره‌گا‌ى به‌تاليون، بارودۆخى عيراق له‌
ته‌قينه‌وه‌دا بوو، به‌ پى هه‌واله‌كان چ له‌ ناوخۆ چ له‌ ئاستى دنيا‌دا واپان نيشان
ئه‌دا كه‌ رووداوىكى چاوه‌مه‌ران نه‌كراو له‌ ناوچه‌كه‌دا روونه‌دات، جموجوو له‌كانى
عيراق له‌ رووى سياسى و سه‌ربازى يه‌وه‌ به‌لگه‌يه‌ك بوون هه‌ندى لايه‌نى ئه‌وه‌ى
دهرئه‌خست.

داگیر کردنی

کویت

ئەو ۱۹۹۰/۸/۲ ھىزەكانى سوپاى داگیركەرى عىراق پەلامارى وولاتى كۆيتيانداو لە ماودىەكى كەمدا داگیريانکرد كە ماودىەك پيش ئەوئەش سەدام حەسەن لە كۆنگرەى بالائى عەرمەى كە لە بەغدا بەسترا ھەپشەمى لە كوئىت كەرد ئەو كاتە لەوانەىە ئەو جۆرە ھەپشەمەى بە ھەندومەگرتەى بەلكوودەكو نامازەىەك بوو بۆ ناكۆكىيەكى كۆنەىە كە لە نىوانياندا ھەبوو گوايە كوئىت بە شىكى عىراق بووئە ئىنگلىز بۆ مەرامەكانى خۆى دايمەزراندووەو لە عىراقى دابىرپوئە.

ئەمە گەورەترەىن كەرايەتى بوو كە پزىمى عىراق و سەرۆكە سەرجەنە دۆراوەكەى ئەنجامىدا لە ماودى ھوكمپرانىدا كە پيشتر پەلامارى دەولەتى ئىرانىشىدا، ئەگەر چى بۆ پەلاماردانى ئىران دنياى پزۇئاواى لەگەل بوو بشتىوانى سىياسى و سەربازى و ئابورى فراوانيان ئەكەرد، بەلكو زۆربەى دەولەتە عەرمەبىيەكانىش جگە لە سورىاو لىبىا نەك يارمەتى سىياسى و چەك و پارمىيان داوئە بەلكو ھىزى سەربازىشيان داومتى، كەچى لەم ھەنگاودى شەپى دووھەمى كەنداودا ھەموو دنيا دزى بوون تەنانەت عەرمەبەكانىش. ئەمە بووئە سەرمەتائى لىز بوونەوئەى گۆلۆئەى ئەو پزىمەى ھەموو گەلانى عىراق ھىچ خۆشەىيەكىان لىنەدى گەرچى بەھوى پارەى زۆرو زەبەنەى نەوتەوئە توانى ھەندى لە پزىمە

عەرەبى و رېڭخراۋە شۇڭىننىيە عەرەبى و ئىسلامىيەكان تەنانەت خەلگى
عىراق و ھەندى كوردىش رابىكىشىتە ژىر دىۋارى تاۋانە رەشەكانىيەۋە. كە چى
لە ھىچ بارىڭدا بچوكتىن ھەلى ئازادى بۇ خەلگى نەپەخساند. ئەم ھەنگاۋەى لە
ئاستى جىھانىشدا نەفرەتى لىكرا.

رۇژى ۸/۶ ئەنجومەنى ئاسايش بىريارى ئابلۇقەى ئابورى لە سەر عىراق
دانا بە ھۆى ئەو كارە نامۇقانىيەى ئەنجامىدا، سەرەپراى ھاتوچۇى و مەدى
دەۋلەتانى دىناۋ ئاگادار كوردنەۋەى نەتەۋەيەكگرتوۋەكان، ئەمەۋايكرد لە ئاستى
ناۋچەكەۋ دىنادا ھەندى ھەنگاۋى جىدى ھەلېگىرى بۇ كۆنرۇلگىردى ھەر ھىچ
نەبى بۇ رېڭا گرتن لە پوۋداۋى ترىان لە ئەنجامدا. تەمبىكردن لە غاۋكردى
سەدام ۋەكەۋ رۇژىمىكى دىكتاتورى عەسكەرتارى. ئەمە بوۋە زەمىنە خۇشكەر بۇ
ھاتنى سوپاى ئەمىرىكى بۇ ناۋچەكە بە تايبەتى بۇ سەۋدىە.

لە رۇژى ۸/۸ و پىشاناندانى كارەساتى كىمىبارانى ھەلەبجە لە
تەلەفزىۋنى ئەمىرىكىيەۋەۋەكەۋ بىرھىنانەۋەيەكى ئەو تاۋانە، گەرچى كاتى خۇى
ئەمىرىكاۋ رۇژئاۋاش لە ئاستى جىنۇسايدكردى كوردلە لە لاينە رۇژىمى عىراق و
سەدام ۋە بىدەنگ بوۋن، ھەر لەم رۇژدەشدا بوۋ ناردى نەۋتى عىراق بۇ دەرۋە
رېڭىرا. سەدام كارىكى نەكەردەنى كرد، بى بىر كوردنەۋەۋە رېۋىژ، دىارە سەدام لە
ناۋ قەيرانى ھەلۋىستە گورچىكەۋەكانى دۋاى شەپى ئىران خۇى ئەخۋاردەۋە،
ئەيۋىست لە رېڭەى سەر چىلىيەكەۋە تەپوتۇزى ئەو دەۋرانەى ناۋەۋەى
بىسپىتەۋەۋە ئەو ئاۋى شەرمەزارىيەى لە ناۋچاۋانى تىكا بوۋ بۇى بگەرئىتەۋە ھەر
ھىچ نەبى خەۋنە دىرىنەكەى شۇڭىننىتى عەرەبى لە گەرپانەۋەى كۆيت بۇ سەر
نەخشەى عىراق بېئىننىتە دى. بەمەش سىنۋورى جوگرافى بۇسەر كەندەۋ
قراۋانترە لە پوۋى ئابوۋرىشەۋە سەرچاۋەى داھاتى نەۋتى زياتر بىكاتو بەمەش
بىيىتە سەرچاۋەمىكى ھەرەشەى سەربازى بۇسەر دەۋلەتەكانى تىرى كەندەۋ. كە
دىارە ئەمە بۇ كەس ناكرىۋ نالۋىۋ ناچىتە سەر. بە تايبەتى دۋاى ئەۋەى دىنا

دوای نهمانی بلوکی پوژھلاتو سوفیت ئیت بارهکه له بهرژوندی
نهمهریکا و هاویمیمانان نیشته وه و ههروولاتیک بیهوئ سهرکیشییهک بکات ئهوا
ئهبی بجیکی قورس بدات، زهمهنی یاریکردن به حهبلئ ئهم بلوک و ئهو بلوک
بازدان له ملا یو ئهولا نهماوه.

سەدام پەرسى بە كەس نەكرد، ويستى سەربەخۇ كارىك بىكات، نەيزانى
تووشى قۇرتىكى گەورە ئەبى، ئەوۋى ويستى خۇى نەبوو، ئەوۋى چاۋەرپى
نەكرد كە لەبەر پىيدا سەوز بىى، بۇ ئەوۋى دژى ئەمەرىكاو ھاۋپەيمانان شتىك
بىكات و دەروازمەك بۇ خۇى بىكاتەوۋە سەرى لە بەردەم داۋاكارىەكانى نىراندا
دانەواندو ھەموۋى قىۋلەكرد، ئەرزو ناۋە داگىر كراۋەكانى گەراندمەوۋە بۇ نىران.
ھەر بۇ نىياز پاكى ھەردوۋلا رۇژى ۸/۱۷ يەكەم دەستەى دىلەكانى شەرى
نىران. عىراق گەيشتنەوۋەولاتەكانى خۇيان، نىرانىيەكان بە گەرمىيەوۋە
پىشۋازىكران و گولبارانكران، بە پىچەوانەوۋە عىراقىيەكان ئەو جۆرە
پىشۋازىيەيان لىنەكرا دۋاى ئەو ھەموو سائە زىندانى و خۇبەكوشتانە
لەبەرەكانى شەردا، لە پىناۋى رژىمىكدا كە نرخی رۇلەكانى لەلا بى نرخە. ھەر
لەگەل ئەم ھەلۋىست و ھەلۋمەر جە نوئ يەدا ئەبى كوردىش جوۋلەيەك بىكات.
دۇخەكە بقۇزىتەوۋە. ئەگەر جى بەرەى كوردستانى ھەبوو، لەكاتىكى ناسكىشدا
درووست بوۋبوو ئەبۋايە لە ناستىكى بەرزداو بە تىروانىنىكى
سىياسىانەوجىدىيەتىكى پەر لە ھەماسەتەوۋە بۇ ئەم مەسەلەيەى بىروانىيەوۋە
رېڭا جارەى رېكوپىتى دابىئىيە، لە ناۋ بەردەا بە پلەى يەكەم (ى.ن.ك) بە
پەرۋشەوۋە لە رۋۋى ھەستكردن و بەرپرسىارىتى ئاينىدەى كوردەوۋە لەھەولنى
دىارىكردىنى چارەنوۋسى كورددا بوو بە ھەر نرخیك بىت با قۇناغەكە
سەختىش بىت. بۇ ئەم مەبەستە ھەموو ھەرماندەو جىگرو رېبەر سىياسى بە
ئالۋنەكان بانگ كران و رۇژى ۸/۲۸ لە قاسمەرەش كۇبوۋىنەوۋەو گەتوگۇى

گهرم له سهر ئاييندهى عىراق و برىارى سالى ١٩٧٥ ى جه زائير كرا نه گهر
جىبه جيكر چى بكهين:

نه گهر دهر گاي ئير انمان وهكو ريگا پيدانى دوستانه لى داخرا چى
بكهين...؟

ئايا وهكو مهلا مستهفا ناشبه تالى لى بكهين و دهست له خهبات
هه ئبگرين، يان ههنگاوى تر هه ئبگرين...؟.

ئيمه نه زموونى شوڤشى پيشوومان له بهردهستدايه، زور جار
رووداوهكان له گهلا دهرودراوسيدا به شيوازي جياحياو له ههلى جياحياو
روونهدمنهوه، بهلام ئيرادهى برىارى سياسى لهم مهسهلهيهدا دمور نه گيرى،
نه گهر ئيرادهكه لاوازو سهركردهكان ترسنوكين نهوا بى سى و دوو چارهنووس
ناشبه تاله، نه گهر يش ئيراده بههيزو سهركردهكان نازاو كورى روى تهنگانه
بوون نهوا گوانووى شوڤش و رووبه رووبوونهوهى دوژمن گهرم نه بى.

لهم كۆبوونهوهيهدا هه مووان بهيهك دهنگ برىاريان دا كه سوور بين
له سهر خهبات بهردهوام نه بين له تيكوشاندا، نه گهر ههر هه موويشمان
تيداچووين. بۆ ئهم مه بهستهش نه بى هيژهكانى خوارده بههيزو پتهو بكرين،
بارمگاكاني ناو ئيران بههينه سهر سنوور، نه گهر عيراقيش داواى گفتوگوى كرد
قهسى له گهلا نهكهين. پاش نيومرؤى ههمان روى كۆبوونهوهكان نهوا بوو، بۆ
شهوهكهى گهراينهوه كانى دىنار.

رووداوهكان روو له ئالوزيه، جيهان شله زاوه، زلهيزهكان نه بى له بابته
ئهم كهرايه تيهى عيراقهوه برىار بدن و كل و گووى بكهين. لهم رووهوه روى
١٩٩٠/٩/٩ جوڤر بوش و گوريا تشوف له هيلسنكى دانيشتن و به پهله داوايان له
عيراق كرد له كويت بكشيهوه و له وولاته دهر بچى، ئهمه ووريا كردنه وهيهكى
ترسناك بوو بۆ عىراق و ئاييندهى ناوچهكه نه گهر بيتو عىراق پابهندى
برىارهكان نه بيت چاره نووسىكى مهترسهيدار له پيشيدايه. زور له
شارمزاين واى بۆ نهچوون كه شهريكى سهخت له كايه دايه و عيراقيش پالهوانى

دۇراۋە چۈنكىكە لە ئىرادەى نىۋو دەۋلەتى دەرىچوۋە ھىچ بانگەۋازىك كارى تىناكاتو سوارى سەرى شەپۇلىكى توۋرە بوۋە لەۋانەيە سەر نەيمەنىتە دواۋە. بۇ ئىمە رۇئىمى عىراق چى لىيى گىرگى نىيە، چۈنكىكە زۇر ئازارى داۋىن، بەشۋىن تۆلەدە ئەگەرپىن، بۇيە باسو خواسى رۇزانەمان لەسەر ھەلومەرجى شەرپ روودان و توۋشبوۋنى عىراق و دەۋرى ئىمە و خەلگى كوردە بۇ گەيشتن بە ئاۋاتەكانمان كە كىمىيى و ئەنقال و جىنۇسايد تەماۋى كىردىبو.

ئاسۇ لەبەر دىدەماندا پروناكتىر خۇى ئەنۋاند، لەم رۇزانەدا لە گەل ھەققان ھامى حاجى غالى و شىخ جەغفەردا سەردانى ئۇردوۋوگاكانى كەچەلاۋا سەرياس و شارەكانى كرماشان و پاۋەمان كىردو چاۋمان بە خەلگانى خۇمان كەۋتو لە بارەى ھەلومەرجەكەۋە لە گەلئانا گىفتوگۇى تىرو تەسەلمان كىرد.

ھەر لەم مانگەدا بوو رۇزى ۹/۲۰ ۋەقىدى كوردى بەسەرۋاكيەتى ھەققان مام جەلال چوۋە پارىس، لەسەر دۇخى كوردو شۇرشەكەى قىسەيان كىردو داۋى پارمەتى سىياسى و ئەخلاىيان كىرد، ئەمە دەنگدانەۋەيەكى باشى بۇ مەسەلەى كورد ھەبوو، ھەريەكە ھەستمان يەۋە ئەكىرد كە كورد لە دىناى دەروەدا گۇيى لىئەگىرئوۋوردوۋورد تەماشاي ۋەرقەكەى ئەكىرئو لە ئاستىكى بەرزى نىۋو دەۋلەتىدا تىروانىنى باشى لەسەر تۇمار ئەكىرئ بە تايبەتى فەرەنساش كە رۇلىكى گىرنگى لە ناۋوۋولاتانى ئەۋرۋاپادا ھەيە و ئەندامىكى دىارى نەتەۋە يەكگىرتوۋەكان و ئەنجوۋمەنى ئاسايشى نىۋودەۋلەتتەيە.

لەم رۇزانەدا بۇ خۇ چارەسەر كىردن بەرەو تاران رۇيىشتەم، لە رىگادا سەردانى شارۋچكەى ئەبھەرم كىردو دواتر چوۋمە خورەمدەرە لە مالى ھەمىد عەبدوللا كە خەلگى كىرىيە و خىزماۋە لىمدا، لە تاران خۇم پىشانى پىزىشكداۋ ھەموو كارى تەماشاكىردن و ئەشيعە و شەكەكانى تىرم ئەنجامداۋ پاشان رۇزى ۱۹۹۰/۱۰/۱ لەگەل ئاغا عىسا نورىيان كە ھاۋەل زاۋى ھەمە ئىرانى خىزمى خۇمە گەپرامەۋە سەنەۋ كانى دىنار، كاتى خۇى ھەمە ئىرانى دواى ئاشبەتالەكەى مالى مەلا مستەفا چوۋە ئىران و لە مەشھەد رۇنىكى ھىنا لەو

کوردانهی کاتی خوی شا عه‌باسی سه‌فه‌وی رایگواستبوون بۆ ئه‌و سنووره دوورانه. که ئه‌و ژنه له کاتی ئه‌نفا له به‌دناوه‌کاندا له‌گه‌ڵ منداڵه‌کانیدا که‌وته به‌ر شالاوی درنده‌ی سوپای داگیر که‌ری به‌عسو تا ئیستاش بیسه‌رو شوینن.

له‌ پێگه‌ی ئیزگه‌که‌نه‌وه‌ پۆزی ۱۰/۸ هه‌وائیکی گرنگم گوێ ئی بوو که‌وا شا حه‌سه‌ن پاشای مه‌غریب باسی دابه‌شبوونی عێراق و درووستبوونی ده‌وله‌تی کوردی و دانسی که‌رکوک به‌و ده‌وله‌ته‌ نوییه‌ی کورد. ئه‌م قسه‌یه‌ له‌ ڕووی سیاسیه‌وه‌ بۆ کورد قورساییه‌کی تایبه‌تی هه‌بوو، که‌سه‌رگرده‌ی ده‌وله‌تیکی پۆژئاوای وولاتانی عه‌رمبوو دوور له‌ مه‌سه‌له‌ی نه‌ته‌وايه‌تی کورد ئاوه‌ها تیروانیی خوی نیشان بدات و په‌نجه‌ بخته‌ سه‌ر ئازار و داخوازییه‌کانی خه‌لکی کورد که‌ له‌وانه‌یه‌ زۆر که‌سی کوردی خۆیه‌سیاسیزان هێشتاوا به‌و ڕاشکاوییه‌ نه‌وێرن داوای مافی چاره‌نووسی کورد و درووستبوونی ده‌وله‌تی کوردی و دابه‌شبوونی عێراق بکه‌ن. بگه‌ر هه‌ندئ حیزبی کوردی هه‌ر له‌ کوله‌که‌ی ته‌ریشدا له‌وانه‌یه‌ توخنی باسکردنی ده‌وله‌تی کوردی نه‌که‌وێ هه‌ندئ که‌سیش به‌ ڕاشکاوی زات نه‌که‌ن که‌رکوک به‌ به‌شیک له‌ کوردستان بزانی که‌ ئه‌مشاره‌ بۆ ئیعه‌ له‌ چه‌ند ڕوویه‌که‌وه‌ نابێ ده‌ستبه‌رداری بین:

۱. هه‌ر له‌ کۆنه‌وه‌ شوینی نیشه‌جی بوونی کورد بووه‌و به‌لگه‌ی میژووویانه‌ی زۆر له‌ به‌رده‌ستدایه‌ له‌م باره‌یه‌وه‌.

۲. له‌ ڕووی کشتوکالییه‌وه‌ ناوچه‌یه‌کی به‌ پیه‌ گه‌ر بایه‌خی ته‌واوی پێ بدری و پێشه‌سازی کشتوکالی تیدا به‌کار به‌یئرئ و ئه‌بیته‌ سه‌رچاومه‌یه‌کی باش بۆ به‌رمه‌و پێشه‌وه‌ چوونی کشتوکال و دابین کردنی گوزهرانی جووتیاران و دانیشتوانی ناوچه‌که‌ی.

۳. له‌ ڕووی سامانی پێشه‌سازییه‌وه‌ زۆر ده‌وله‌مه‌نده‌ به‌ تایبه‌تی نه‌وت.

۴. له‌و ڕۆژه‌وه‌ی نه‌وت له‌ که‌رکوکدا دۆزرایه‌وه‌ گرنگی په‌یدا کرد و دووراییه‌کی سیاسی و ده‌رگرت له‌ ڕووی ئابوورییه‌وه‌ ئیتر مه‌ینه‌تییه‌کانی گه‌ل کوردیش سه‌ریه‌ه‌لدا، حکومه‌ته‌ یه‌ک له‌دوای یه‌که‌کانی عێراق هه‌ولیان داوه‌ به‌

هیزی ئاگرو ئاسن رەسەنیەتی ئەو شارە لە کوردەواری بێسپنەو، مافی ئەومیشیان ئەداو بە دانیشتوانەکی کە لە کۆمپانیای نەتەویداو کو فەرمانبەر و کرێکاریش دابەزرین گەر هەشبن بە پەلە دوور خراونەتەو و دەرکراون. بۆیە هەر لە کۆنەو هەولێراو ئەم شارە لە کورد بێتۆرین و خەلگی لە دوورەو بۆ بەینن بە تاییەتی عەرەبی ناوێراست و خواروو و گوردیش دەرکیرن بۆ خواروو یان ناوچەیی بە ناو حوکمیزاتی دەستکرد.

ئەک هەر دەسەڵاتدارانی عێراقی عەرەبی رایان بەرامبەر بە کەرکوک وابوو بەلکو دەسەڵاتدارانی دەوڵەتی تورکیش هەمان بۆچوونیان لەسەر کەرکوک هەپە بەلام ئەمان بە شاریکی تورکەنشینیی ئەزانن، بەهۆی ئەوێ رۆژیک لە رۆژان کوردستان بەشیک بوو لە نیمەراتۆریەتی عوسمانی تورکی و ئیستاش کەمینەپەکی تورکمانی لێیە و تورکیاش پشٹیوانی مانەوێ ئەم کەمینەپە ئەکات. گەرچی ئەم تورکمانانە زۆربەیان هیچ پەپەندیپەکیان بە نەتەوێ تورکەو نیپە، بەلکو لە بنەچەدا کوردن و تیکەلای دەسەڵاتی تورکی بوون و ئیستا خۆیان بە بەشیک لەو نەتەوێپە ئەزەمێرن. ئەمەش پەکەم هەلگەپانەو نیپە لە میژوودا بە نیسبەت کوردەو.

زۆر کورد لە کورد دوور کەوتوونەتەو و بە گەرمیش خزمەتی بێگانەپان کردوو و بوونەتە هۆی خامۆشی چرای کوردایەتی. هەرچی پەک بێت، ئیمە قەبوڵمان بێت و نەبێت، دوژمن گەرەکی بێ و نەبێ، کەرکوک شاریکی کوردیپە، گەر ئیستا نەوت لە گەمە سیاسەتدا گری لە چارەنووسی بالای ئەم شارە بەردای، رۆژگارێک دێت بە زیندووێ ئەگەر پتەو و باوێشی پەر لە میژووی کوردستان و لە چنگالی داگیرکەرانی رزگاری نەبێ.

يەڭگرتنەۋەي

كۆمەلە - شۆرشگىران

لەم ماۋمىيەدا جارىكى تر مەسەلەي يەڭگرتنەۋەي كۆمەلەۋ شۆرشگىران سەرىيەلدايەۋە،ۋادىيارە ئەم جارە بە جىلى بىرى لىكراۋمىيەۋە، ھەرچەندە قۇناغەكە ئەۋەي ئەخۋازى، لە دۋاي ھەلۈمەرجى ئەنقال پىۋىستى بەۋە ئەكرە يەككىتى لە رۋوى كارى رېڭخراۋمىيەۋە دەست بە خۇيدا بەيىنىۋ بۇ ئەم ساتە ناسكەي خەبات خۇي دابىن بكاتۋ ئەركەكانىۋمەستۋ بگرى. بۇ ئەم مەبەستە ھەموۋ كادىرەكان بانگكران، لەگەل كاك ھەمە رەشۋ مەلا ئەھمەدى دىسكەرەدا چۈۋىنە مەريۋانۋ لەۋپىشەۋە بۇ سەفزو شەۋ لەۋى بوۋىن ئىنجا كەۋتىنە رى بۇ قاسمە رەش.

رۆزى ۱۹۹۰/۱۰/۲۰ لەسەر ئەۋ مەسەلەيە كۆۋۈنەۋمىيەكى فىراۋان ئەنجامدرا لە لاين ناۋەندى كۆمەلەۋە لىدۋانىكى گەرمكرا، زۆرىنەي زۆرى دەنگەكان لەگەل گۆراندۋ بوۋن، لەگەل ئەۋەدا بوۋن كە يەڭگرتنەۋەي كۆمەلەۋ شۆرشگىران بكرىتۋ جۆرە رېڭخستىكى نۆي پىككىت. لەم رۋۋەۋە ئۆپۇزسىۋ ھەبوۋ، بەلام دەنگىكى كەميان ھەبوۋ، لەۋانە كاك بەھزاد داۋود ھەمە رەھىمۋ مامۇستا ئىكرام ەلى ھەيى لەگەل ئەۋ يەڭگرتنەۋمىيەدا نەبوۋن، ھەر پەنجەيان بەرز ئەكرەۋە بە دژ، نەك رۋونكرەۋەي فىكرىان ھەيى. ئەم لەگەل نەبوۋنەش شتىكى سىروشتىيە، مافى رادەربىرپىنۋ ھەلۋىستى تايىبەتى

بروا بوونە يا نەبوونە بە شتېك، بەلام لە ئەنجامدا نەبېتە گۆسپو دژايەتى
تونىدو تىژ. چونكە ئەوئى ئەمرۆ باوەرپ پېي نەبېت مەرج نىيە سەبەينىشوا
بېت، گۆران خيانەت نىيە لە ھەلۆست، بەلگە برىوا نەبوون بە گۆران دوگمايە.
ئەم رۆژگارە ئەبېت زۆروورپا بىن لە خورد كۆرەنەوئى بىروبوچووندا ئەگىنا
ئەكەوینە چالى ھوولەوئى رۆزگارمان نابى.

دواى ئەم كۆبوونەوئى كۆبوونەوئى ھەرمەندەي گشتيمان كۆرە بە
تېرۆتەسەلى قەسمان لەسەر ھەزى ئايىندەى عىراق كۆرە، ئەگەر رۆخا ئەبى
جى بکەين..! بە نىسبەت بەتالىوئەكەى ئىمەوئى بىرپار درا گە ھەموو
ھىزەكەمان بگۆيزرېتەوئى بۆ ناو پاوئى بۆ باشتر سەرپەرشتى كاروبارەكانمان لەو
سنوورەوئى، ھەم بۆ ناوچەى شارمەزوورو ھەم بۆ گەرميان.

دواى تەواو بوونى كۆبوونەوئى گەپاينەوئى مەريوانو ھەموئى
گواستەوئى ھىزەكانمان دا لە رېنگاى پەيوەندى يەكانەوئى بۆ پاوئى. تا لە رۆژى
۱۹۹۰/۱۱/۱۴ پەيوەندەمان بۆ كراو بە ئۆتۆمبىل ھەموو پېشمەرگەو كەلوپەلەكانمان
گواستەوئى ھەر ھەمان رۆژ گەيشتە پاوئى.

دواى چەند رۆژىك لە مانەوئىمان بىرووسكەمان لە پارتيزانەكانەوئى بۆ
ھات لە بارەى گرتنى شىنەى ھەمە رەش كە تاكو ئەنقالەكان پېشمەرگەو
ھەرمەندەى كەرت بوولە تىپى ۵۱ گەرميانو دواى خۆ بەدەستەوئى دانى دواى
ئەنقالەكان بە رۆژمە ھەندى ھەلۆستى نوئى كە بووئى ھۆى ئەوئى بىرادرمان
لە رۆژى ۱۹۹۰/۱۱/۳۰ بىرپارى گوللە بارانكۆردنى بىدەن.

ھەرچەندە ئەم بىرپارەم پېناخۆش بوو، بەلام كار لە كار ترازابوو، ئەم
ھەلۆستە لە كارى سەرمەتاي دەستپېكۆردنى شۆرپ ئەچوو كە ھەر كەسك
ھەلەيەك بكات ئەبى سزاي مەرگى بەسەردا بىرئى، مەواى بۆ ئەچووم كە شىنە
تەمبى بکۆرئى نەك بکۆرئى.

شىنە ھەندى رەوشتى تايبەتى ھەبوو كەواى لىكۆردىو ھىچ كاتى سەر
بۆ ھىچ كەسك دانەنەوئى، نەلەعەشايمەرىو نەلە پېشمەرگايەتيدا. ئەم خۆ

بەدەستەۋەدانى ھەلەيەكى گەۋرە بوو بە تايبەتى ھەندى قسەشيان خستە
دواى، بەھەر حال چەند خزمەتى كوردايەتى كرد ھىچى بۇ حىساب نەكراۋ
گەر ھەلەيەكى كردىبى لىيوردنى بۇ نەكرا. ئەمەش بۇچوونى خەلكى توندرەۋە
كە لە ھۇناغىكدا خۇيشم ھەر بەۋ رېرەۋەدا تىپەرپووم و بگرە بەھەمان
پىۋدانگ گۆش كرابووم.

كە بەتالىۋنەكەمان گواستەۋە بۇ ئەۋ سنوۋرە، بوارمان بۇ پەخسا بۇ
سەردانى ئۆردوۋوگاكەمان بەسەر كىرنەۋە خەلكەكان و گۆرپىنەۋە بىروپاۋ
قەسەكردن لەسەر ئايىندە عىراق و كورد و ھەلۋىستى سىياسى لە ناۋچەكەدا
بەرامبەر دۆزى كورد. بە نىسبەت خۇيشمانەۋە لە پوۋى كارى پىشمەرگانەۋە
ھەۋلەدان بۇ گۆشكردنى پىشمەرگە بە نوپىزىن شىۋە سەربازى بۇ پوۋبەرپوۋ
بوۋنەۋە رېژىمى بەعسى داگىر كەرو خۆتەپپار كىردن بۇ ھەر ئالوگۆرپىك بىتە
پىشەۋە. بە تايبەتى مەسەلە پارتىزانەكان و ھىز ئامادە كىردن بۇ گۆرپىنەۋە
ھاتوۋچۇ پىكرىدىن بۇ خەسانەۋە كۆمەك كىردىن.. ھەر لەم ماۋەيەدا بوو
كە ھىزىك ئامادە كرا بۇ چوۋنە خوارەۋە بەسەرپەرشتى كاك خەمەپەش و
مامۇستا جەلالى براى و ئاۋاتى شىخ جەناب.

رۇۋى ۱۹۹۰/۱۲/۴ لە پاۋەۋە رۇيشتىن بۇ ئىسلام ئاباد و كىرد و سەرپىلى
زەھاۋ و ئىۋارەكەى گەيشتىنە تىلەكۋى سەر سنوۋرو برادىرمان چوۋنە ئەۋدىۋەدا
بۇ گەرميان. دواى ئەۋەش ئىمە كە كارەكانمان لەۋ ناۋە تەۋاۋ كىرد گەپىنەۋە
پاۋە.

کۆنفرانسی

پاوه

دوای بېراردان له سەر یه کگرتنه وهی کۆمه له و شوړشگېران، بېرار درا که کۆنفرانسی ناوچه یی بېه ستریت بۆ هه لېزاردن لېپرسراوی رېکخستنی نو یی ئەم ته شکيله نو ییه و ههروه ها دیاریکردنی نو ینه رانی کۆنگره ی گشتی ئایینده ی یه گیتی. نه وه بوو رۆژی ۱۹۹۰/۱۲/۱۰ له پاوه کۆنفرانسی ناوچه یی به تالیۆنه که مان له ناو هو ئی سینه مایه کدا به ستر، هه ستمان نه کرد ئیمه غه رببین و له شو یی خۆمان نین به لām پېویستی کار و قوناغه که وای لیکردبووین هه ولېده ی بۆ کارکردن و خو دمر بازکردن له م هه لو مه رجه ناسازه ی تییکه وتبووین.. ئەم کۆنفرانسه به ئاماده بوونی کاک کۆسره ت و لیژنه ی سه ر په رشتی ئەنجامدرا که سه رمجامی هه لېزار دنه کان به م شیومیه ی لای خوار مه بوو:

۱/ هه لېزاردن نو ینه ری کۆنگره ی گشتی له به تالیۆنه که ماندا :

ژماره ی دهنگ	ناو
۱۹۶	مه حمود سه نگاوی
۱۸۳	م.عه لی عه بدو ئلا
۱۸۷	مامۆستا جوامېر
۱۳۲	عوسمانی حاجی مه حموود
۱۰۱	سه لāحی کونخا محه مه د

دواى ئەم كۈنفرەنسە ئىتەر كەوتىنە رېڭخستى كارەكانەمان و جموجوولى
باشتر بۇ گەشەپېدانى يەكېتى و كۆكردنەۋەى خەلگى لە دەۋرى بە تايىبەتى
ھەلومەرجهكە لە دوو روۋەدە لە بار بوو:

۱. زەمەنى شەرى كەنداۋى دوۋەم داگىر كىردى كۆيت و ئەگەرى نوۋى
دۆخەكە و خۇسازدان بۇ ھەر گۇرانىك بېتە كايەۋە.

۲. گەشەكردى رېڭخستى لايەنە ئىسلامىيەكان لە ناو ئۆردوۋوگاكاندا بۇ
جى پى لىزكردى رېڭخستى لايەنە سىياسى يە غەلمانىيەكان تا رادى شەرى
پىفرۆشتن و پىكاندان لە ناو خەلگەكەدا لە سەر ھەلۋىستى سىياسى بە تايىبەتى
توندرەۋى ئەو لايەنە ئىسلامىيەنە بەرامبەر بە رەفزكردنەۋەى كوردايەتى و
خۇبەستەنەۋەى ووشك بە ناين و خورافاتەكانى بى لىكۆلىنەۋەى دەرخستى
راستىيەكان كە ھەندى جارىش بە دەست لە پىشتان ئەم كارەيان ئەنجام ئەدا و
مەبەستى سىياسى لە دواۋە بوو.

ئەگەر چى ھەندى جار لە ھەندى ئۆردوۋوگا دۆخەكان ئالۆز ئەبوو بەلام
بەلاى ئىسلامىيەكاندا نەئەشكايەۋە، بگرە زۆر جار دەسەلاتى ناو ئۆردوۋوگا كەش
خۇيان تىنەئەگەياند، بگرە ھەر مەبەست ئەبوو بە لايانەۋە كە خۇيان بىخەنە
ناو باسېكەۋە كە شەرى بوو لە نىۋان ماركسى و ئىسلامىيەكان و نەياننەۋىست
سەرى خۇيان بىشەين بەۋەۋە بگرە لە لايەكشەۋە پىيان خۇشبوو گىرتى
ناوخۇيى بۇ ئەم لايەنەنە پەيدا بىن. ئىمە ھەر شەرى سىياسى و ئاينىمان بۇ
درووست نەئەبوو بەلگە كېشەى لايەلاشمان بۇ درووست ئەبوو.

كە لە رۆزى ۱۹۹۰/۱۲/۲۸ ئەكرەمى ئەحوەل لە ناو شارۆچكەى پاۋەدا بە
رۆزى نىۋەرۇ بە چەكەۋە پەلامارى نىازى عىزەتيدا بۇ ئەۋەى بىكوژىت، بۇيە
پۇلىسى كەلانتەرى ھاتنە سەرمان و داۋى ئەكرەمىيان كىردو لە دوايىدا
زىندانىيان كىردو ھەمىشە بە چاۋى گومانەۋە تەماشايان ئەكرەدىن كە
لەناۋوۋولاتەكەى ئەۋاندا ئىمەۋەكو مىۋان زۆر جار كېشەيان بۇ بەرپا ئەكەين و

له ئىلتىزامى ياساىي ئەوان دەرئەجۋىن، ئەمەوايىكىر كە ئىمە لای خەلگى پاۋە
خۆشەۋىست نەبىن، بۆيەۋەزەمان باش نەبوو، بۆيە بە چاكامان زانى
سەردانىكى مامۇستا مەلا قادرى ئىمام جومەھى پاۋە بىكەين، ئەو بە راستى زۆر
ھاۋكارى كىردىن ۋە ھەلۋىستەكانى كاريگەرئىتى تايىبەتى ھەبوو لەسەر
چاگبوۋنى ۋەزەكە.

دوای ئەۋەى سەردانىكى كانى دىنارم كىردو بەفرو بارانىكى زۆر بارى ۋە
دارو درمختى ئەو ناۋچەيەى شكاند، سەردانى ھەندى مائە برادرم كىرد،
عوسمانى برام بەبۆنەى سەرى سائەۋە لەدەرۋە ھەندى ئامىرى مۇسقاۋ كەلو
پەل يارىكىردنى بۆ مندائەكان ناردىۋەۋە.

رۆزى ۱۹۹۰/۱۲/۳۰ سەرىكى نۆردوۋگى بارام ئاۋام داۋ چوۋمە مائى كاڭ
ھەمە رەشىدى عەلى شەرىفۋ شەۋى لەۋى بووم بە دەمەتەقىۋ قسەى
خۆش ۋە باسى جۆراۋ جۆرو يادگارى كۆن كاتەكەمان بەسەر بىردو خەۋنەكانمان
لەبەرەبەيانى سالىكى تازەدا بەبا كىردو نەخشەمان بۆ ژيانىكى خۆشتر دائىرەشت
كە نەمانئەزانى چۆن ئەبى.

سالى ۱۹۹۱

ھەموو خەلگى دىنيا لەجەزنى سەرى سائدا خەۋنى راستەقىنە ئەبىن.
ئىمە خەۋنىشمان ئى ھەرامە. نەتەۋەيەك لەسەر زەۋىدا جىگى نەبىتەۋە،
دەسلەتەكان لىبىدەن، قىر تىيخەن، چۆن بۆى ھەيە خەۋنى خۆش بىيىن،
بۆنى بوۋنى خۆى بىكات. ئىمە ئەگەر خەۋنىش بىيىن ئەۋە بەھەشتىكى پىر لە
دوۋىشك ۋە مارو جاندرمەۋ سوپاۋ رەبايەۋ ھىزى سەربازى ۋە كىمىيائى ۋە
كۆپتەرۋ تانكو ئاۋارەيى ۋە ... ھتە ئەبىيىن. ژيان دۆزەخ، بەلام مەۋقى
شۆرشگىر لەناۋ بۆتەى ئەم ھەموو ئازارەدا خۆى ئەبىيىتەۋەۋ رىنگا نادا
ناخۆشەكان بە تەنيا بىخۆنەۋە، لەناۋ ئەۋ ھەموو ناسۇرىيەدا ئاسۋىيەكى

رووناك قوتيلهكهى له ناخيا دانهگيرسينئو ئومىيدىكى گەش تخوبى ھەستو
ھەلئۆستى نەگريٲتەھە.

سالى ۱۹۹۰ بۇ ھەندئ له گەلانى دنيا سالى يەگگرتنەھە بوو به تايبەتى
ھەردوو ئەلمانيا، ئەگەر چى بۇ ئىمەش ھەندئ لاپەرەمان ھەلدايەھە، بەلام
ھەر ھىشتا كەمبوو، ئەبى سالى تازە چى تىدا بىت، به تايبەتى ھەلومەرجى
ناوچەكە پر له گريو گۆل و ئالۆزى و مەترسى شەرو ھەراو بگرەو بەردە بوو،
خەونى ئىمەش تەنيا ئەھە بوو خىرو بىرىكى بۇ كورد تىدا بىت. بەھ
ئاواتانەھە رۆزانە چاھەروانى ئەھە بووين وەرچەرخانىك روو بدات، كەس
ناتوانى خەونەكانمان لىبسينئى، به تايبەتى له كاتىكدا كە دنيا ئاوسە به دەيەھا
رووداوى وا كە خەونەكانمانى خوشتەر ئەكرد، ھەتا ئەھات دۆخەكە گرژى زياترى
بەخۆھە ئەدى، جموجوولئىكى سياسى و دىبلۆماسى فراوان دەستى پىكردبوو بۇ
ئەھەى خراپتر نەقەھومى و عىراق له ھەنگاھە سەرشىتتەيەكهى پاشگەز بىتەھە.

بۆيە جىمىس بىكەرو تارىق عەزىز رۆژى ۱۹۹۱/۱/۹ به پەسمى كۆبوونەھە،
دواى گەفتوگۆيەكى تىرو تەسەل ھەرچيان كورد نەگەشستە سەرنەجامىكى
ئەھوتو ناوچەكە له سووتانى شەرىكى مسۆگەر رزگار بکەن و شكستيان ھىنا، به
پەلە دىكۆيلارى سكرتيرى نەتەھە يەگگرتووھەكان بالى گرتەھە گەشستە عىراق،
بەلام ھىچ بەرنامەيەكى داپژراوى پى نەبوو، تەنھا ھەر ئەھەندەى پى بوو كار
له عىراق بكات له كوئىت به سەلامەتى بكشيتەھە، عىراق به قسەى ئەھ
رېشسپىيەيان نەكرد، كەوتبوونە ھەلەيەكى سياسى واوھوايان ئەزانى كە دنيا
لىيان ئەترسى، نەيانئەزانى خۇيان نەگەونە ناو تەلەيەكەھە چارەنوووسى
ئاپىندەيان تەماوى ئەبى و له بەرامبەر ئىرادەى نىسو دەولەتيدا خۇيان
پىراناگىرى و ھىچيان پىناگرئ، ئەھوان له قسە و راگەياندىنى سەرشىتانەى خۇيان
نەئەكەوتن.

پۆزى ۱۹۹۱/۱/۱۲ لەتيف نەسەف جاسەم وەزىرى راگەيانەنى پۆزى عىراق
راگەيانە كۆيت پارىزگاي ژمارە ۱۹. ھەروەھا پۆزى ۱۹۹۱/۱/۱۴ ئەنجومەنى بە
ناو نىشتەمانى عىراق سەدامى سەرپشك كەرد بۆ شەپ كەردن لەسەر كۆيت.

ئەمە سەدامى ھەتتا بۆ ئەو پۆزى ۱۹۹۱/۱/۱۵ سەردانىكى كۆيت بکات و
لەو دۆخە تەماوئىيە داوورمەك بە ھىزەکانى بىخەش و خۆشى و نىشان بەدات
كە پالەوانىكى سەرگەوتوى شەپەو گۆناداتە ئەو چاوپراوى لە دۆى ئەكرى،
ھەر ئەم پۆزەش دوا مۆلەتى ئەنجومەنى ئاسايش بوو بۆ دەرچوونى ھىزەکانى
پۆزى عىراقى لە كۆيت.

ئىمە زۆر بە پەرۆشەو چاوپروانى ھەلومەرچەكە بوو، بەرچا و
پوونىش بوو، كە پۆزى سەدام لە رۆخ كارەساتىكى گورچك بەردايە، چونكە
لئى قبول ناكرى و بە ئاسانى سەرەومرى وولاتىكى سەربەخۆى ئەندامى نەتەو
يەكگرتوومكان پيشل بكرى، بە تايبەتى كە كۆيت خاوەنى سامانىكى زۆرى
نەتەو دەورىكى گەنگ ئەگىرى، بە نىسبەت دەولەتە پيشەسازىيە
زەلەزەكانەو، پۆزى عىراق وازانى بە قسەى خۆى (فەرە) بۆ (ئەسل)
ئەگىرىتەو، يان ھەر ھىچ نەبى دەولەتۆكەيەكى بچووكى عەربى ئەخاتەو
سەر نەخشەكەى خۆى و بەمەش ئەتوانى بەشىكى زيانەکانى جەنگى خۆى
قەربوو بکاتەو و كەشيش دەنگ ناكات، كەچى بۆ پيش چوو سەئىشى خستە
سەرى، ئەك ھەر خەون نەھاتە دى، بەئكو شەرعىەتى دايە ئەمريكا و
ھاوپەيمانانى بە ھىزى سەربازيان راستەوخۆ بىنە ناوچەكەو جىگىر بن دواى
ئەو پۆزى ئەمە خەون بوو بەلايانەو و لەدواى نەمانى شەپى ساردو پووخانى
كەمپى كۆمۇنىستى لەو ھەا بيانوويەك ئەگەرەن بەم كارە ھەتەن تا خواورەستان
عىراق ئەمەى بۆ ئاسان كەردن.

لە نزىكبوونەو پۆزە پەشەكانى پۆزى عىراق، ئىمەش باشتەر خۆمان
ئامادە ئەكەرد، بۆ ھەر ئەگەرىكى چاوپروان كراوى نوئى. سەرکردايەتى يەكئىتى

نيشتمانی کوردستان هەندیک پرۆژەى دارشتبوو بۆ کار کردن لە کاتیکیدا کە ئەمەریکا و هاوپەیمانان لە عێراق بەدەن ئیلمەیش دەست بەکار بین: - پرگار کردنی شارو شارۆچکەکان.

— دەست بەسەردا گرتنی دامو دەزگاگانى بەعسو پاراستنى بەلگەنامەکان.

— وەلانی رێ و دوژمنایەتى کە بەهۆى مەسەلە کۆمەڵایەتى یان سیاسییەکان درووستبوو بوو بە تایبەت لە گەڤ چەكدارەکانى رۆژمدا.

رۆژی ۱۹۹۱/۱/۱۳ کۆبوونەوهی بەتالیۆنمان کردو بە پێى بەرنامەیهکی سەربازی رێکوپێک ناوچهکانمان دابهشکرد تاكو لهگەڤ هەر ئەگەریکی پەلاماری عێراقدا ئیلمەیش دەست بەکار بین و دەوری خۆمان بگێڕین و سنوورەکان کۆنترۆڵ بکەین. چونکە ئەمانزانی رۆژیمی عێراق بەرگەى ئەو پەلامارە ناگرێ، سوپاکەى زۆر ماندوو و شەپى پێناگرێ، ئەو سوپایەى بەدرووستبوونی دەوڵەتى نوێى عێراق هەمیشە لە شەپدا بوو بە تایبەتى شەپى کوردستان. - رۆژیم، هەروەها هەمیشە لە کودەتا کردندا بوو، کەمجار بۆى هەلگەوتوو و ماوهى پشوو دان بە خۆو ببینی، بۆیه ئەو شەپى ۸ سائەى ئێران و پەلاماردان و داگیرکردنى کۆیت زیاتر کەشەنگى کردبوو، هێزیکیش لە ژێر تەپۆتۆزى شەپدا هیلک بووبى مەحاله بتوانى بەرگە بگرێ.

هەموو رۆژیک کەبەسەر عێراقدا تینەپەرى لە هەناویدا شتیکی ترسناکی هەلگرتبوو، ئەگەرى لێدانى لە لایەن ئەمەریکا و هاوپەیمانەکانیهوه زۆر نزیک بوو، بە تایبەتى عێراق بە تاقى تەنیا کەوتبوو بەرمیەکەوه، دنیاى لە بەرەگەى تردا، تەنانەت ئەو دەوڵەتە عەرەبیانەى تا دوینى کۆمەکی سەربازى و ئابوورى عێراقیان ئەکرد لە شەپى هەشت سائەى بەرامبەر بە ئێران هەموویان دزى وەستان و هێزبان کۆکردەوه و لەگەڤ ئەمەریکا دا هاودەنگبوون، عێراق خۆشى ئەترسا کە کەوتبێتە ناو تەلەپەکەوه دەرباز بوونى نەبێ.

شەرى

كەنداو

۱۹۹۱/۱/۱۷ رۇژىكى گىرنگە لە مېژوۋى ناۋچەى كەنداو رۇژھەلاتى ناومراستدا، كە كاتزمىر اى شەو بەسەرگىردىيى ئەمەرىكا ۲۰ سى دەۋلەتى جىھان بەھىزى سەربازى و ئاسمانى ھېرشى بەربلاۋو كوتوپريان كىردە سەر سوپاى داگىر كەرى عىراق لەناو كۆپتدا. ھېرشەكە ئەمەندە توندو تىژو سەخت و بەھىز بوو بوارى بە ھىزەكانى عىراق ئەدا چاو بىكەنەۋە، سەدام ئەۋەندە مېشكى دىناى سوتاندو گالتەى بە ھەموو لايەك كىرد تا بە گورژىكى كوشندەۋە لاميان داپەۋە. نەيانھىشت بىر لە ھىچ بىكەنەۋە تەنانەت نەيانھەتوانى بەرگىش بىكەن.

ئەو دىرەنگانى شەۋە كە ھەۋالەكە بلاۋ بوۋەۋە بۇ ئىمە زۇر خۇش بوو، ھەموو پېشمەرگەمان ئاگادار كىردەۋە، بە تەلەفۇن پەيۋەندىمان بە زۇر شۆپنەۋە كىرد، لە ئۆردوۋوگاكان تاكو ھەۋالەكەيان پى بگات، رادىۋۇ زۇر گىرنگ بوو بۇ گواستىنەۋەى دىنگوباسى بەرەكانى شەرى، ھىچ ھىزىكى پېشكەۋتوو خواز نەبوو لە خۇشىدا نەبىت، ھەر تەنبا ئەۋانەى لە سەنگەرى كۆنەپەرستى و دژايەتى مەۋفايەتيدا بوون دلتەنگىبوون بۇ رژىمى عىراقى، سەير لەۋەداپە خەلگە سۈنەكەى ئىران زۇر خەمبار بوون كەۋا لە عىراق درا، مەۋلوۋى ئىغەمبەريان ئەكىرد كەۋا سەدام نەشكى، چۈنكە بەلايانەۋە تەنبا سەرگىردىمەكى ئىسلام بەرگىرى لە سوۋننە بىكات ھەر سەدامە، ۋاپانئەزانى كە ئەو شەرى ھەشت

نائومىد بوو له گهړانه وهيان، رږيښم نه وهنده داخ له دلېوو گرتنى سهد
 محممه دى له داويكدا بهوى كومه له كورد فروشيكه وه بهلاوه گرنه بوو زور
 به په له شهيدى كرد. سهد محممه د بۇخوى داستانك بوو هيشتا كس
 نه يتوانيوه هؤنراوه كسى بهؤنيتته وه نه گهر له بيرنه چى وكمو چؤن ژنو
 منداله كانى چوونه ته خانه لى له بير چوونه وه له گهل هه زارها كسى ترى
 نه نالكرادا ، شلپه نى ووتنه له گهل گرتنى هه قال سهددا كومه نيك هه قالى
 ترمان له لايه نى نىستى خباراته وه دهستگرگران كه كاتى خوى له ماله كسى
 جواميرى قاله جافدا بۇ چاوپيكه وتنى هه قال سهد چوويوونه نهوى يان
 نامه يان بۇ چوو بوو بۇ بينين وهاوكارى كردنى شوړشو جوامير له و شتانه
 ناگادار بووه و دهنگيان تۇمار كرابوو ، له وانه ش : حه ملى حاجى مه حمودى
 هارونى ، برلىمى سه مينى زه ماوهنگه يى ، خه ليل چيمه ننو ، حاجى سيروان ،
 حه ملى وهلى ، حه ملى حيرب ، عوسمان باوه نورى ، دلسوزى نه حمه د
 كه لارى .. هتد.

رؤزى ۱۹۹۰/۲/۱۵ له باره گاي بهتاليون بووم له پاوه، كاك داناي نه حمه د
 مه جيد نوينه رى په كيتى له كرماشان ته له فؤنكي بۇ كردم. كه چوومه سهر
 خه ت كاك نهوشىروان قسه ي كرد، داوى ليكردم كه په كسهر بچمه كرماشان، كه
 كه يشتمه نهوى كاك نهوشىروان پنى ووتم كه خوم كؤيكه مه وه و دابه زمه
 خواره وه بۇ گهرميان و هه ندئ پئويستيش هه يه بيگه يمنه برادران و تى
 گه ياندم كه چؤن په يوه ندى به دهسته كانمانه وه بكه ين و خه لگى ناماده
 راپه رپن بكه ين، له و كاتانه دا پيشمه رگه كان ووتيان: كاك نهوشىروان كاك
 مه سعود بارزانى هات. كاك نهوشىروان چوه پرييه وه و پيشوازي ليكردن كه
 چه ند كه سىكى ترى له گهلدا بوو، په كيكيان عومهر ناغاي دؤله مېرى بوو، دوى
 به خيتر هاتن كه وتنه قسه كردنه وه، گفتوگو له سهر ليبور دنه كسى به رى
 كوردستانى كرا. كاك نهوشىروان ووتى: نيمه نه بيت و هفامان هه بيت بۇ
 ليبور دنه كسى خومان و ريگه نه ده ين كه س تاوانباركان بكوزئ. نه گهر نه وانه

عمقوو نهكهين نهبي بچن له خوارووی عیراق بژین و پاش قه‌رنیکی تر نه‌وه‌گانیان ناواری کورد نه‌بن، که ئیستا عمقوویان بکهین ناهیلین جاریکی تر میلله‌ته‌که‌مان ناواری هه‌بی. کاک مه‌سعود هه‌لیدایه‌وووتی: من رام‌وانییه، به‌رپی من ئەم جاشانه هه‌رچی مانیان کۆکردوو‌ته‌وه له‌سه‌ر خوینی میلله‌تو خوینی شه‌هیدو عاره‌قی پێشمه‌رگه کۆیان کردوو‌ته‌وه نه‌بیته هه‌موو مال‌و سه‌ره‌وته‌گانیان لی‌وه‌بگرینه‌وه و بیدهینه نه‌و پێشمه‌رگه تیکۆشه‌رانه‌ی چه‌ند سا‌له عه‌زیه‌تیا‌ن نه‌بی.

دوای قسه‌کردن و دهمه ته‌قی نه‌وان هه‌لسان و لی‌یاندا رۆیشتن. من ئەمه یه‌که‌م جاره له نزیکه‌وه مه‌سعود بارزانی ببینم. له قسه‌گانیدا هه‌ندئ ناواقیعه‌تم بینی که نه‌و داوای سزادانی جاشی نه‌کرد که‌چی هه‌ندئ زانیاریمان لایه که زۆریه‌ی جاشه درنده‌گانی کوردستان له لایه‌ن پارتييه‌وه ناراسته نه‌کران بۆ دژایه‌تیکردنی شۆرشی نوێی کوردستان. وا ئیستا به پێچه‌وانه‌ی ر‌ای یه‌ک‌تییه‌وه داوای سزادانی جاش نه‌کات. من‌وای بۆ نه‌چووم گه‌ر یه‌ک‌یتی داوای سزای خۆفرۆشانی بک‌ردایه نه‌وان پ‌ی‌یان له‌سه‌ر لی‌بور‌دنیا‌ن دا‌نه‌گرت. ئەم جیا‌وازی بی‌رو‌پ‌ایه له‌سه‌ر دی‌ارد‌یه‌ک له‌سه‌ر نه‌ج‌امه‌گه‌ی بۆ به‌رزه‌وم‌ندی ناینده‌ی کورد شتیکی خرابه‌و له روانگه‌ی بی‌ری ته‌س‌کی حیزبایه‌تییه‌وه خۆی نه‌واند. ئە‌ب‌وابه هه‌ردوو به‌گیانی پ‌ر له پ‌ه‌رۆشه‌وه بۆ خ‌زمه‌تی گه‌له‌که‌مان هه‌نگاویان هه‌لب‌گرتایه‌و کۆنه‌قین و نا‌کۆکیه‌کان له قۆناغ‌یکی وا ناس‌کدا شه‌ن و که‌و نه‌ک‌رئ و له هه‌لوێسته‌کاندا تۆله نه‌ک‌رتیه‌وه هه‌ردوو‌لا‌وه‌ک یه‌ک خۆشه‌ویستی میلله‌تیا‌ن ده‌سته به‌ر بک‌ردایه.

ئ‌یتر من خۆم کۆ‌ک‌رده‌وه و رۆژی ۲/۱۶ له کرماشانه‌وه به‌ر‌پ‌ئ ک‌ه‌وت‌ین بۆ ته‌به‌ره‌ش له‌گه‌ل پاس‌دار‌یک‌دا بۆ نه‌وه‌ی له ر‌ی‌گا نه‌مان‌گرن. له ر‌ی‌گه سه‌رمان دا له دی‌ی ر‌ی‌زاو که نه‌که‌و‌یت‌ه به‌رده‌م جیا‌یه‌کی به‌رز و ناوی نه‌لوم‌ند له‌و جیا‌یه دی‌ته خواره‌وه، ر‌ی‌زاو هه‌مووی باخاته، نه‌وم‌نده خۆشه نه‌ل‌ئی به‌هه‌شته، له‌وئ چو‌وینه مالی خ‌زمه‌گانی کاک حه‌مه پاریا‌وله. دوای نه‌وه ر‌ۆیشت‌ین و گه‌یش‌تینه

تەپەپەش نىزىكى سىنورى عىراق و شەۋەكەى لەۋى ماينەۋە، پۇزى ۲/۱۷ سەردانىكى سەرىپىلى زەھاۋمان كىرد، لەسەر شۆستەى جادەكەى ناوبازارى سەرىپىلىدا راۋەستا بوۋىن لەو كاتەدا ھەندى ئۆتۈمبىل دايان بەلاماندا زانىم كە ئەۋە تارىق عەزىزى ۋەزىرى دەرەۋەى عىراقە ۋە بەرە ۋە تاران ئەپۇشت تاكو لەۋىۋە سەردانى روسيا بىكات، چۈنكە رېگى ناسمانى نەبوو ناچار بە رېگى زەمىنى ۋە لە ئىرانەۋە بىرۋات. دۋاى ئەۋە ھەندى پىداۋىستى ۋەكو رۇنى كوردى ۋە شتى تىرم بۇ بىرادەران كىرى ۋە گەپاينەۋە تەپە پەش، كاتىزىمىر ۱۶ ئىۋارە لە نىزىك دىنى گىردەۋە ھەندى گۈندىرۋىزى قەلغانىيەكانمان ھىنا بۇ گۈاستنەۋەى كەل ۋە پەلەكانمان بۇ لاي پارتىزانەكان.

شەۋى ۲۱-۲۲ / ۲ / ۱۹۹۱ لەگەل كاك ھەمە پارىۋە ۋە ھەمەى مالىە ۋە جۈمەى مەجىد داۋدە ۋە مام جەبار ەلى قازى ۋە ھەمە چاۋشىن ۋە شەرىف خەلىفە سىدىق ۋە بىرايم ئەھمەدى ئامۇزام ۋە ھەمە ئىرانى ۋە جەند كەسىكى تىر كەۋتىنە رى بەرە ۋە رۇزەلەتى دىسۋوتك ۋە سەروۋى حاجى لەرو لە خواروۋى گۈمە بەھرىيەۋە خۇمان كىردە ناۋ زەل ۋە قامىشەكانى خۇرخۇپدا كە ھەمۋە ناۋچەكە پىرېۋو لە عەربى تەعرىپ، لە رېگادا ئاگادارىيان كىردەۋە كە مام جەبار ۋە مام شەرىف پەكيانە، مىنىش توۋرە بوۋم ۋە ۋوتەم: ئەم دوو مام گۈۋە بۇچى پەكيان كەۋتوۋە...؟ چاۋمىرپان كىردە تا گەشىتن ۋە لە ناۋەدا خۇمان ھەشاردا. بۇ رۇزەكەى چۈۋىنە خۇرخۇپ ۋە ئىۋارەكەى چۈۋىنە سىر سىروان، لە قەراغ چەمەدا كەلەكمان شاردېۋوۋە لە راستى دىنى لەۋاۋان كەلەكەكانمان دۇزىيەۋە بەھىمەتى كاك ھەمە پارىۋە ۋە جۈمەى مەجىد ۋە ھەمە چاۋشىن ئامادەمان كىردە ۋە ھەرچەندە باران بوۋ، بارەكان ۋە پاشان ۋە ۋەلاخەكانمان پەپاندەۋە بەرە ۋە پارىۋە چۈۋىن، شەۋ لەبەر باران ۋە تارىكى ۋە ماندوۋىيەتى لە ناۋ قامىشەكانى سەروۋى پارىۋەدا ماينەۋە، رۇزەكەى چۈۋىنە ئەشكەۋىتىك ۋە ناگىرمان كىردەۋە ۋە خۇمان گەرمكىردەۋە.

لیدانه‌کان ئه‌مه‌نده توند بوو خۆبه‌ده‌سته‌وه‌دان و تیکش‌خانه‌کانیش
 ئه‌وه‌نده سه‌خت‌بوون ناچار سه‌دام برپاری پاشه‌کشی له‌ کویتدا. به‌لام ئه‌م‌ریکا
 هه‌ر به‌و برپاره‌ی رازی نه‌بوو، به‌لکو جیبه‌جیکردنی ۱۲ خاله‌کی نه‌ته‌وه
 یه‌ک‌گرت‌وو‌مه‌کان له‌مه‌ر کشانه‌وه له‌ کویتی سه‌پاند بۆ پابه‌ند بوونی سه‌دام
 پێ‌وه‌ی. رۆژی ۲/۲۷ عێراق رای‌گه‌یان‌د که هه‌موو هیزه‌کانی له‌ کویت
 کشاند‌وو‌ته‌وه. ئه‌مه‌ریکاش بلاوی کرده‌وه که‌وا ۷ فیرقه‌ی سوپای عێراق
 تیا‌چوو‌وه پهنجا تانک به‌ ساغی گیراوه و فڕۆکه‌خانه‌ی ناسریه گیراوه و رینگه‌ی
 کشانه‌وه‌ی عێراق له‌ پشت‌ه‌وه گیراوه.

رۆژی ۲/۲۸ کاتژمێر ۸ سهر له‌ به‌یانی شه‌روه‌ستا به‌و مه‌رجه‌ی عێراق
 له‌ ماوه‌ی ۴۸ کاتژمێردا هه‌رجی لاشه‌ی کوژراو هه‌یه بیداته‌وه ئه‌مه‌ریکا،
 دیله‌کان ئازاد بکات، هه‌رجی مه‌یدانی مین له‌ وو‌شکانیدا هه‌یه نیشانی هیزه‌کانی
 ئه‌م‌ریکا بدات. هه‌روه‌ها نیشاندانی هه‌موو مینی ناو ده‌ریاش. به‌هیچ شی‌وده‌یه‌ک
 ته‌قه له‌ سوپای ئه‌مه‌ریکا نه‌ک‌ریت، هه‌رجی زیانه‌کانی کویت‌ه‌ بی‌ب‌ژیریت،
 مووشه‌ک به‌ره‌و هیج‌وو‌لاتیک‌ی ناوچه‌که نه‌ها‌و‌ب‌ژیریت. هه‌ر ئه‌مه‌رۆش ژماره‌ی
 دیلی عێراقی گه‌یشته ۱۷۵ هه‌زار سه‌رباز، ژماره‌ی کوژراویش ۱۰۰ هه‌زار که
 ئه‌گاته له‌ ناو‌چوونی زیاتر له‌ ۴۲ له‌شکری سوپای عێراقی.

سه‌یره هه‌موو ناو‌ب‌ژێوانی کرد‌نه‌کان نه‌یان‌توانی سه‌دام قایل بکه‌ن به
 کشانه‌وه، که‌چی یه‌که‌م زه‌بری په‌لامارو لیدانه‌کان سه‌دامی راجله‌کان‌دو
 تیی‌گه‌یان‌د که به‌رامبه‌ر برپاری هیزه‌کانی نی‌وده‌وله‌تی هیج نییه، با‌ش‌تر نه‌بوو
 ئه‌م کابرا سه‌رشیت به‌ ئاب‌ر‌وو‌ی خۆیه‌وه بگه‌ریت‌ه‌وه و ئه‌و هه‌موو زیانه له‌ خۆی
 نه‌دات و سوپا‌که‌ی تیک نه‌شکی...؟ سه‌دام گه‌ر هی‌زی سوپای به‌ده‌سته‌وه نه‌مین‌ئ
 یه‌ک رۆژ له‌ ته‌مه‌نی ده‌سه‌لاتدا نام‌ین‌یت‌ه‌وه.

ئیمه له‌ گه‌ل ئه‌و هه‌موو هه‌والانه‌دا له‌ ناخه‌وه شاگه‌شکه ئه‌بووین، له‌و
 چۆله‌وانیه‌دا هه‌ستمان به‌ سه‌رکه‌وتنی خۆمان نه‌کرد، زۆرمان پێ‌خۆش بوو که

کشاندهوه
 سه‌دام
 کویت نه‌بوو

ئەم دوژمنە دىكتاتورە، ئەم پۇتپە خوينىزە لەو بەرزىيەو غلۇر بىتەووە
تۆلەي ئەو دەيان سائە زولم و ستمەي لىيەكەينەو.

پۇژى ۲/۱ لە ئەشكەوتى ھۆمەرى نىزىكى پارياولەو چووينە پەناگانى
كەك ھەمە پارياولەو پاشان شۇر بووينەو بەرەو تەنيا مائەكەي ھەمەي
ئەولكەريە سوورو شەوگەي لە ھەردەيى خەوتىن، پۇژى دوايى چووينە مارف
سەيدەو كوردەمىرەكان و قەلەز لوقمان، پاش نيوەرۇكەي چووينە مەسۇيى
مامران و ئىنجا بۇ دىيى كۆيىكى زىدى خۆم كە لە شوينىكى چەپەكدايە و لاى
خەلگى زۆر خۆش نىيە، بەلام ھەموو بەردو دارىكى لە دالدا جوان و
رەنگىنە، شەوگەي لە ئەشكەوتى ھىلانە پلىسەرگەكەدا ماينەو و پىنەي ئەم
دەيەو و پىرانەيەم بۇ يادگارى گرت.

پۇژى ۲/۲ لە ئاوەسپى راوہ ماسىيەكمان كوردو ماسىيەكمان برد
بۆ و پىرانەكانى زستانە. كەلە ژيانى پىشمەرگايەتيدا زۆر پىزىيان لىگرتبووم و
يارمەتيان دابووم، كچىكى تيا بوو بەناوى بەديعە عەبدولكەريم خدر زۆر ئازا
بوو، ھەرچى كەلو پەلو تەقەمەنىيەكمان ھەبوو لاى ئەو دامان ئەناو بە باشى
بۆي ئەپاراستىن، نەمەزانى لە ئەنفالدا چى بەسەر ھاتووە، بۇ يادگردنەو
چوومە سەر و پىرانەكەيان و و پىنەي مائە روخواوەكەيانم گرت، ئىنجا
ماسىيەكمان برژاندو دواي نانخواردن بەرەو چىاي ئازداخ و بىكەكەي جارى
پىشوومان چووينەو.

شاينى باسكردنە كاتى خۆي جولەكە لە كوردستاندا ھەبوون بەلام
ژمارەيان كەم بوو، بەشيكيان لە شارەگاندا ئەزىيان بەشيكيشيان لە دىھاتەگاندا..
ئەمانە خەلگىكى بۆو و كاسب بوون بە تايبەتى دىھاتىيەكانيان . باوەريان بە
ئاينەكەي خۆيان زۆر قايمىو، خۆراگر بوون و بەرگەي زولم و ستمەي خەلگى
تريان گرتووە بە تايبەتى ئەوانەي گەريان پىكردوون و شەريان پىفرۆشتوون..
جاريكيان لەم دىيى زستانەيە جولەكەيەك ئەبىتە ميوانى ھەسەنە شەل كە
كابرايەكى خاوەن دەسلەت بوو لە دىيەكەدا.. ھەسەنە شەل ئەيەوئ گەپك

بەو جولهكەيە بگيرپى چونكە پارەو زيرپىكى زورى پيپووه. هەسەن روو ئەكاتە جولهكەكەو ئەلئى: جووه جىمىنى جولهكانە زور خۆشە بۇ هەنئ جىمىنم نادەيتى..؟ جولهكەى بەستەزمان ئەلئى: خوا ئەكات.. چۆن هەلەى وا ئەكەم جىمىن بە جەنابتان بدم. هەسەنە شەل زورى لىئەكاووازی لىناهيئى جولهكەكەش ناچار ئەبى جىمىنىكى بداتى: هەسەنى سەگبابو..! ئىتر هەسەن بانگى كورانى خىل ئەكاتو ئەلئى: پياو ئەگەر نەگبەتى بىگريئ جولهكەش جىمىنى ئەداتى. ئىتر بەو بىيانوووهو جولهكەى داماو رووت ئەكەنەوهو دەستبەدەرى ئەكەن.

پۆزى ۲/۴ لەوئووه بەرمو مەسوئى بەرگەج گراينەوهو لەوئىشەوه چووينە چيا چەرموو كەلە ۵۰۰ مەترى دوورى دىيەكەوهو فرۆكەيەكى عىراقى كەوتبووه خوارووه لە لاين فرۆكەكانى ئەمەريكاوه كە پۆزانە راويان ئەكردن. بە جوانى وینەى ئەو فرۆكەيەم گرت. ناخۆ ئەبى ئەم فرۆكەيەى ئىستا ئەم هەردەيە بوووتە گۆرستانى چەندىن جار پەلامارى كوردستانى دابىو زيانى زورى بە خەلكى و دىھاتەكان گەياندى..؟

كى ئەلئى ئەمە يەككەك لەو فرۆكانە نىيە كە بۆمبا ژاراوييەكانى كىمىيائى نەرشاندوووتە سەر هەلەبجە دا..؟

چەند خۆشە دوژمنە درندە بىبەزمىيەكەى خۆتوا بە زەلىلى بىينى! ئەو دوژمنە كە سوپايەكى شەپەنگىزى بەهەموو جوۆرە چەك و تەكنىكى سەربازى سەردەمەوه سازو تەييار كەردبوو بۇ تەفروتونا كەردنى كوردو هەپشەشى پى لە دەولەتانى ناوچەكە ئەكرد.

هەموووولتاتانى دونيا سوپا بۇ پاراستنى خۆيان و گەشەپىدان و خزمەت كەردنىان بەكار ئەهيئن، مەگەر تەنياووولتە دىكتاتۆرىيەكان سوپاوهكو داردەستىك بۆسەرگوتانەوهى خەلكى و كوشتن و بىرپىن بچەنە خزمەتى سىياسەتى چەپەلئانەوه. رۆژمى بەعسو سەدامى دىكتاتۆر بەهەمان پىودانگى دىكتاتۆرەكانى ترى دنيا كارەساتيان بۇ گەلەكانى عىراق ئەنجامدا، سوپاكەشيان

ئامادە ئەكرد بۇ جىيەجىكرىنى نەخشە دزىۋەكەيان. بۇيەئەم سوپايە ھەمىشە ئەركى بەجىيەننى بەرنامە و سىياسەتى كوشتن و خراپە كارى و لەناوبردن بوو. سەربەخۇيى نەبوو ھە ئەنجامدانى كاروبارەكانىدا، ھەمىشە ھىچ مافىكى نەبوو ھە راو بىرو بۇچوون و ھەلۋىستدا، بگرە دەيان و سەدان سەرگرەدى ئەفسەريان لى پاكسازىكراو بە تۆمەتى نابەجىي جىاجىا، كە دىتە سەر تۆمار كرىنى سەرورە ھىچ سەرورەيەكى تۆمار نەكردوو ھەگەل دەرەۋى عىراقدا نمونەش شەرى ئىسرائىل و شەرى ھەشت سالى ھەگەل ئىران، لەناوخۇشدا ھەر خەرىكى توندو تىزى بوو بەرامبەر بە خەللى ھە رىگەي كودەتاو، ھەرۋەھا خەرىكى ئەنجامدانى شەرى نابەرامبەر بوو ھەگەل كورددا. بۇيە ئەبىنن سوپايەكى بېيىزو بىدەسەلات بوو ھە ھوكمداد ھەموو تواناكانى لەزىر كۆنترۆلى سەدام و بەسدا بوو.

ئەگەر بەراوردى بەكەن ھەگەل يەكەم ناۋكى دامەزراندنىدا كە ھەۋجى ئىمام موساى كازىميان پىۋوتوۋوۋور دەۋردە گەشەي كرىدو بوۋمە سوپايەكى پىرچەك و مۆدېرن و خاۋەن تواناى ھە رادەبەدەر، ھىشتا ئەوسا تاى تەرازو ھورست بوو. كەسىتى سەربازى بەھىزىرى ھەبوو.

بەپى ھەندى سەرچاۋى سەربازى ناگادار توانا سەربازىيەكانى ھىزەكانى سوپاى عىراق بەم شىۋەيە پىش جەنگى كەنداد ئامار كراو:

• ۱۲۰۰ ۰۰۰ سەربازى چەكدارى ھىزى زەمىنى بەھەموو

بەش و يەكەگانەۋە.

• ۶۵۰ فرۇكەي جەنگى ھىزى ئاسمانى جگە ھە كۆپتەرە

جۇراو جۇرەكانى.

• ۵۸۰۰ تانكى جۇراو جۇرى پىشكەوتوو.

• ھەزاران جۇرى تۆپ و تۆپخانەي ھورسو موۋشەكى دوور ھاۋىز ھەم

شەپە سەخت و دژوارەدا ھەگەل ۳۰ دەرۋەتى دىيادا ئەبى بەشى شىر ھە زىيان و

زەرمرهكان بهر سوپای عیراق بکهوئت که به پئی تهقدیراتی سهرچاوه
 ناگادارمکان نهو زیانانه گهیشتوته نهو پادمیة:

زیانی مرؤیی:

- ۱۰۰۰۰۰ کوژراوی سهریازی
- ۸۶۰۰۰ دیل
- ۱۵۰۰۰ کوژراوی مهدهنی

زیانی مادی:

- ۲۸۵۰ تانک تیکشکینراون
- ۴۵۰ زریپوش
- ۲۰۰ بنگه‌ی مووشه‌کی زهوی - ئاسمان تهفروتونا بوون
- ۵۰ بنگه‌ی مووشه‌کی زهوی - زهوی تهفروتونا بوون
- ۲۰۰ فرۆکه‌ی جؤراوجؤر فهوتان
- ۱۵۰ کهشتی ده‌ریایی تیکدران
- ۲۶۰۰ تۆپ و راجیمه تیکشکینران

زیانی ئابووری عیراق به ۲۴۰ ملیار دۆلار مه‌زمنده نه‌گریت. نه‌وه‌ی

له‌م هیژه زمبه‌لاحه مایه‌وه نه‌وه‌یه:

- ۴۰۰۰۰۰ سهریازی چه‌گدار
- تانکی جؤراوجؤر
- زریپوش
- پارچه تۆپ
- فرۆکه‌ی جه‌نگی
- هه‌لیکۆپتەر

عیراق له‌ووولاتیکی سهریازی به‌ تواناو خاوه‌ن ئابوورییه‌کی به‌هیز بوو
 به‌ووالاتیکی هه‌زاری نه‌وتۆ دنیا به‌زمی پيدا بیته‌وه‌و کۆمه‌کی بکات. زیانه‌کانی

ھەر لە مەیدانی شەردا نەبوو بەلکو لەو زياتر بزاردنەوێ زیانەکانی
 کویتیشی ئەچیتە سەر، سەرەرای قەرزی بیانی و زیانەکانی شەری ھەشت ساڵی
 لەگەڵ ئێراندا کە مەزندانە ئەکرێت بە ٦٠٠ ملیار دۆلار. ئەمە ھەمووی لە
 ناوچەوانی دەسەلاتی دکتاتۆریانە سەدام و فاشیەتی حیزبی بەعسدا بەسەر
 گەلانی بیچارەیی عێراقدا ھات. پۆیمیک ئەمە ڕەفتاری بیّت و سوپایەك ھەر
 خەریکی کودەتا و بەگژداچوونەوێ بزووتنەوێ دیموکراتخوازی خەلکی
 عێراق و لێدانی خەباتی ڕەوای گەل کوردی بێ بە ئەنقەل و کیمیایی و تەعریب و
 ڕاگواستن، ئەبێ ھەر چاومڕوانی پۆژیکي ڕەشبیت مەرگی خۆی تێدا ببینیتەوێ
 لاشەکەیی فری بدریتە زبڵدانی لەبیرچوونەوێ نەفرەت لێکردنەوێ.

ئەبێت ئێمە نا سەنگرین کە
 ئێمە ئێمە زۆر بە نا سانی ئێمە
 وەستانێ ئێمە سەنگرین، ئێمە
 یە ئێمە سەنگرین، ئێمە
 کە دوای کە ئێمە سەنگرین
 عێراق ئێمە سەنگرین
 ئێمە سەنگرین، ئێمە
 کە سەنگرین، ئێمە
 ئێمە سەنگرین، ئێمە
 ئێمە سەنگرین، ئێمە

خۆسازدان بۆ

راپەرین

گەلانی عیراق ھەموویان وەکو مەنجهلێکی پەستینراو لەسەر ئاگر جۆشیان ئەخواردو ھەمیشە لە بیرى ئەودا بوون ڕووبەرپووی یەكجارەكى ئەو رژیمة ستمكارە ببیتەو. ئەو كەراپەتییەى سەدام لە پەلاماردانى كوێتدا كردى و ئەو لێدانەى لەلایەن ئەمریکاو ھاوپەیمانهكانى گرایە سەرى و ئەو شكستەى تووشى ھات، زەمینەى زیاترى خۆشكرد بۆ ھەلچوونى كەفوكوولێ خەلكى و راپەرینی سەرتاسەرى. چونكە بەعس خۆى لە رێگەى كودەتایەكى شوومەو ھاتە سەر حوكم نەینەزانى گورزى راپەرین چەندە ھۆرسەو نازارى پێنەگەيەنى. ھەستى بەو نەنەكرد كە ئەو ھەموو سائە پز لە زولم و ئەشكەنجەو توندو تیزییە ئەبیتە چەقۆیەكى تیزو گەردنى ئەستوورى ئەبەیتەو. ئەو لێدانەى ئەمریکاو ھاوپەیمانان بارى ناوخۆیى عێراقى تێكدا، لە خواروودا جموجوول پەیدا بوو، خەلكى ھەستان. رژیمة شلەزابوو، ئەو ھەموو شكستەى لە كوێتدا تووش بوو.. لە ناو خۆشیدا خەلكى راپەرى، ھەلوێستیکە تەحەمول ناكړی. لە كوردستانیشدا دۆخەگە لە تەقینەوودا بوو، ھێزەكانى بەرەى كوردستانی بەرەو ناووە ئەھاتن، بە تايبەت ھێزەكانى یەكێتى نیشتمانى كوردستان ھەموویان كەوتبوونە رێ كە بە پێى نەخشەییەكى گشتى كارەكانى داڕێزرابوو ھەموو كوردستان كرابووو چەند میحوەرێكەو ھەر میحوەرێكیش ئەندامێكى مەكتەبى سیاسى سەرپەرشتى ئەكرد بە ھاوكارى

ليژنەيەك كە بۇ راپەراندىنى ئىش و كارەكان درووست كرابوون، ھەر
مىجورىكش برىتى بوو لە چەند يەكەيەك:

۱. مىجورى سليمانى.. كە سنورەكەى برىتى بوو لە:

سليمانى، پىنجويىن، ھەورامان، شارەزور، دەر بەنديخان، باوەنوور، كەلار،
خانەقەين، سمود، كفىرى، دووز، زەنگابات.

ئەم مىجورە دوو يەكەى ھەبوو:

ا/ يەكەى گەرميان: كە لە سنوورى تەپەرەشى ئىرانەو ھە كارەكانى بۇ
ناو ھە رانەپەراند.

ب/ يەكەى شارەزور: لە دۆلە ناو ھە بۇ ناو ھە خوڭيان ئامادەو ساز
ئەكرد.

ئەم مىجورە كاك فەرميدون عەبدولقادر سەرپەرشتى ئەكرد بە ھاوکارى
ھەقائان شىخ جەعفەر، حامى حاجى غالى، شىخ عەلى شىخ ھەمە سالەح.

۲. مىجورى كەركوك.. سنوورەكەى برىتى بوو لە:

كەركوك، جەمچەمال، دووكان، ئۆردوگاكانى: ئەللاى، بازىانەكان، شۆرش

۳. مىجورى ھەولير.. سنوورەكەى برىتى بوو لە:

ھەولير، كۆيە، ھەموو ئەو ئۆردوگايانەى كەوتبونە ئەو دىقەرەو

۴. مىجورى راپەرين.. سنوورى ئەمىش پىئاتبوو لە:

قەلادزى، رانىە، چوارقورنە، سەروچاوەو خوڭناو ھەم ھەموو ئۆردوگاكانى
ئەو دەروربەرە.

۵. مىجورى بادىنان.. سنورەكەى برىتى بوو لە:

بانەكايەتىو بادىنان بە ھەموو شارو شارۆچكەو ئۆردوگاكانىيەو.

سنورى گەرميان لە مىجورى يەكدا بوو ئەم مىجورەش كرابوو چەند

يەكەيەكەو بە پىي ئەو شارۆچكەو ئۆردوگايانەى سنوورەكە، ھەر

يەكەيەكەش ھەقائىك لىپرسراوى بوو لە گەل ھىزىكى بەردەستدا بەم

شىۋەيەى لای خوارمەو:

۱. يەكەي دەر بەندىخان: مەحمود سەنگاۋى
۲. يەكەي باۋمىنور: كوردۇ قاسم
۳. يەكەي كىلەلەر: غەدىنى جەمەي مىنا
۴. يەكەي سىمۇد: م. غەلى غەبدوللا
۵. يەكەي كىفرى: جەمەل شىخ كەرىم
۶. يەكەي دووز: غوسمانى حاجى مەحمود
۷. يەكەي زەنگاباد: عادل شكور
۸. يەكەي خانەقەين: غەلى شامار

ھەر يەكەك لەم يەكانە چەندىن كادىرى جيا جيا لە گەل لىپرسراۋى
يەكەكاندا ھاۋكار بوون بۇ بەرپوۋە بىردىن جىبەجىكىردىنى ئەركەكان. بەلام
دواتر بە ھۈي ھەندى گەلەيى و گازندەۋە گۆرانىك لە يەكەي دەر بەندىخاندا كراۋ
من چوۋمە مىجھور و برادەران سەلامى كۆيخا غەزىزو مەحمودى مامە غەزە
لەۋى دانران.

ھەر لە پىش دەستپىكىردىنى راپەرپىنەۋە يەكەيتى ھەندى ھەنگاۋى گرنگى نا
بۇ كۆنترۇلكردىنى دۇخەكەۋ سەرگەۋەتنى بەرنامەكان بەۋەي لە رىگەي
پارتىزان و رىكخراۋى ناۋ شارەكان و ھەفالىنەۋە نووسراۋى مۇردارى مەكتەبى
سىياسى بۇ خەلگى تىكۆشەر و پىاۋەكانى سەر بە رۆيىم نىردراۋو بۇ
ھاۋكارىكىردىن و پىشتىۋانى راپەرپىن، ئىنجا كۆمەللىك رىنمايى بۇ لىپرسراۋو
كادىرەكان دابەزىنرا بۇ پەپرەۋەكردىنى:

۱. رزگار كوردىنى كوردستان لە سوپاى داگىرگەرى بەغس
۲. رىزگرتن لە دىل و ناردىيان بۇ شوپىنى پارىزراۋ
۳. رىزگرتن لەۋ چەكدارانەي ھاۋكارى ھىزى پىشمەرگەي كوردستان ئەكەن و
رىكخستىيان بۇ بەرژەۋەندى گشتى.
۴. خۇ دوور خستەۋە لە شەرى زىانبەخش گە دوژمن ئەيسەپىنى.
۵. نواندىنى رەفتارى جوان بەرامبەر بە خەلگى.

۶. کۆنترۆلکردنى ھىزەكان و رېگە نەدان بە خراپە كردن.

۷. دەستكارى نەكردنى كەرەستەو كەلوپەلى دامودەزگا گشتى و حكومىيەكان.

۸. دەستگرتن بە سەر ھەموو بەلگەنامەكانى ناو دامودەزگا حىزبى و جاسوسىيەكان و پاراستنيان و گەياندننيان بە شوئنى مەبەست.

۹. رېگە نەدان بە تۆلەسەندنەوہى عەشايەرى.

بە داخەوہ ھەندئ لەو رېنماييانە جېبەجئ نەكراو شارۆيىيەك بەرپا بوو. جا لە خوۆسازدانمان بۆ راپەرپين نيزگەى دەنگى گەلى كوردستان بەردەوام بەرنامەكانى بەوپەرى ھەماسەتەوہ پەخش نەكردەوہ. ھەموو ھيزەكانى پارتيزانى خستبووہ نينزارەوہ. شانە چەكدارەكان نامادەباش بوون لە رېگەى برووسكەى جفرەدارەوہ ھەموو زانيارى و راسپاردەيەكيان پېئەگەيشت و دەست بەكاربوون. دامو دەزگاكانى رڤيم لە بارىكى ناھەمواردا بوون، سات بە سات ووردەووردە دەستان ئەكردە كشانەوہو چۆلكردى كوردستان بە تايبەتى كاربەدەستە زەلكانيان.

بۆيە رۆژى ۳/۵ ئاگادار كراينەوہ بگەينە نزيك باوہنوور، چووينە دئى ويرانكراوى گالائكەوہ، نينجا گەراينەوہ نەسحاب، جاريكى تر گەراينەوہ لای نزيكى باوہنوور و لەوئ لەگەل برادرانى رېكخستندا يەكمان بينى كە يەكيان جووتيارى براى شەھيد جەلال بيكەس بوو، دواى ئەوہ رۆيشتينەوہ بۆ ئەشكەوتى ھۆمەر لەگەل كاك سەلاحى كوئخادا ئەو رۆژە تاكو ئىوارە بارانى بەخوړ لييدايين.

ھەر ئەمەرۆ كە يەكەم پریشكى راپەرپين لە سەروچاوہ و رانيەوہ ھەلگرساو كۆمەلانى خەلگى شورشگيرى كوردستان و رېكخستەكان و شانە چەكدارەكان و ھيزى پيشمەرگە پەلامارى رڤيمى فاشييانداو لە ماوہيەكى كەمدا ئەو دەسەلاتە زمبەلاحەيان راپيچى توونى مەرگ كردو ھەموو دامو دەزگا تۆقینەرەكانى و سوپا دپندەكەى و جاش و چەكدارەكانى وەكو بەفرى ئەو بەھارە توانەوہ و ئاسەواريان نەما. بەمەش رانيە بووہ دەروازەى راپەرپين و پریشكى بە ھەموو شوئنىكى تری ئەم كوردستانەدا پەخش بووہوہ.

لەملاشەو شەوی ۵ - ۶/۲ چووینە سەر چەمی سیروان بۆ پېشوازی ڤاڤ
 فەرەیدون و ئېپرسراوی وەحەدەکان بەهیزەکانیانەو. بەلام ئەوندە بارانەکە
 بەخوڕ بوو، ئاوی سیروان زیادیکرد، نەمانتوانی بە کەلەکیش بېەرینەو،
 هەموو لەشمان تەپبوو بووو ووشکی تیانەمابوو، لە ئاستی دێی لەواوان ماینەو
 کە نزیکى جادەى کەلار - دەرەندىخان، ئۆتۆمبیلیکی زۆر بە جادەکەدا لە
 دەرەندىخانەو بەرەو کەلار ڕەت ئەبوو، نەمانتوانی ئەوانە پیاوێکانی ڕژیم
 بوون و لە ترسی ڕاپەرپنی خەلکی کوردستان هەلەهاتن. گەر پێمان بزانایەن
 ڕەنگبێ دەیان کەسمان بە دیل بگرتایە ئەوانەى کە دەستیان بە خوێنى
 ڕۆلەکانى مێللەتەکەمان سوور بوو.

ڕۆژی ۷/۲ شارى سلێمانى ڕاپەڕى، ئەو هەموو دامو دەزگا تۆقینەرەى
 بەعس لە ماوەى ۲۳ سائدا بە خوێنى خەلکی درووستى کردبوو هەرەسى هێنا.
 بەعس لە دواى خۆى جگە لە تۆمارى تاوان و جینۆساید و خراپەکارى هیچى
 ترى بەجێنەهێشت.

هەندێک کەش و هەوا خۆشتر بوو، باران و سەرماگەى نەمابوو، شەوی ۷ -
 ۸/۲ ڤاڤ فەرەیدون و ڤاڤ عەدنان بە هیزیکەو لە ئەشکەوتى ھۆمەر گەشتە
 لامان، پێکەو دانیشتىن و لەسەر چۆنیەتى پەلاماردان و ڕزگار کردنى
 شارۆچکەکانى سنوورى میجورى یەك گەفتوگۆمان کردو ئاگادارى برادەردەکانمان
 کردەو کە ڕێکخستەکان بە باشى خۆیان سازداو و دوژمنوورەى نەماو.

ڕۆژی ۸/۲ بە تەواوى شارى سلێمانى لە داگیرکەرانى کورد ڤاککرایەو و
 کۆنترۆڵکرا، پریشکی ئەم ڕاپەرپنە گەشتە نەسرو باریکەو عەرەبەت و
 هەلەبجەى تازەو هەموو سەربازگەو ڕەبایەو مۆلگەکانى ڕژیمی گرتەو.

شەوی ۸ - ۹/۲ هیزەکەى ترى گەرمیان کە لە هەردەکانى خوڕخوڕ و
 زەلکەدا خۆیان حەشاردابوو لە سیروان پەرپنەو، بە سەرپەرشتى ڤاڤ کوردۆ و
 م. عەلى و ڤاڤ عادل شوگرو خۆیان داواکران هەر ئەو شەو بەگەنە پەناگەى
 سەلاجەکەو هیزەکەشیان لە پىشتى باوەنوورەو بن. ئەو شەو شەو دىنا سارد و
 ئینجا بارانیکی زۆر دایکرد، ووشکایی لە لەشى کەسدا نەمابوو. بەلام لەبەر

ئەۋەدى دىنيا بەھار بوو، كەس سەرماي نەئەبوو. ئەو شەۋە بۆمان نەكرا بېچىنە
 ناۋ باۋەنۈۋرەۋە، برادەرنى رېڭخستىن ھاتىن وقسەي خۇيان كىرد، ئىتر بە پىي ئەو
 نەخشەيەي دانرا بوو رۇۋى ۳/۹ كاتىر مېر ۱۱ لەيەك كاتدا دەرەندىخان
 باۋەنۈۋرىش لە چىڭى رۇۋى كوردگوۋ رىزگارىان بوو، ئىمە يەكەم مەقرەزە
 بوۋىن: مىقدادى برى شەھىد شىخ جەمال و فازلى برى كەرىم چاۋرەش و
 كۆمەئىك قارەمانى تر بوۋن گەشتىنە ناۋ شارۋچكەكە ھەموو سەربازو
 پىاۋەكەنى رۇۋى رايانكردبوو، خەلكەكەي ھەموو راپەرپىبون، ئىمە تەنھا دوو
 رىز تەقەي بىكەيسىمان ۋەكو نىشانەي سەرگەۋتن بەسەر شاردا كىرد، ئىتر
 ھەموو شتىك تەۋاۋ بوو ھەموو ھىزى پىشمەرگە گەشتىنە ناۋەۋە،
 تەنانت ھىزەكەي كاك شىخ جەغفەرو كاك عەلى شامارو ئەۋانېش بە ناۋى
 سىرواندا بەو رۇۋى نىۋەرۋىيە گەشتىن، كە چۈۋىنە ناۋ خوشى خەلكەكەۋەو
 تەماشاي خۇمانمان ئەكرد كە چەند سالتىك لە غەرىبى و دوۋەرۋولاتىدا
 بوۋىن ۋاھەستمان ئەكرد لە ئەستىرەيەكى ترەۋە ھاتوۋىن ئەۋەند لەرو لاۋازو
 چىلگن بوۋىن تەنانت خەلكەكەش درگىيان بەو دۇخە تايەتتەيەي ئىمە ئەكرد
 بەلام ئەو پىشۋازىيە گەرمەيان باۋەش بۇ كىردنەۋەيان بۆمان ھەموو شتىكى لە
 بىر بردىنەۋە.. يەكەم چار ھەمەي خىزىم بىنى چەكىكى پىبوو بو پەرى
 خوشىۋە بەر روومان ئەھات كە خۇى لەگەل كۆمەئىك ھەقالتى ترماندا لە سەر
 مەسەلەي ھەقالت سەيد مەمەد گىرابوۋن لە زىندانى فاشىستەكاندا دۋاى
 ئەشكەنچەيەكى زۇر نازاد كرابوۋن، ئەيوست لەو ناۋە بىت تا كەس دەست بۇ
 مائەكەي سىدىقى عەلى ھەمە ئەمىن كە مۇستەشارى جاش بوو نەبات، ھەر
 چەندە شۇرشىش ئەۋە بوو نابى دەستكارى ھىچ شتىك بىرئۆدەبى رىز لە
 ھەموو كەس بىگىرىي بەتايەتتى ئەۋانەي بەدەم بانگەۋازى شۇرپەۋە بىن .

به عس نه ما

له چاو نووقانيكدا به عس نه ما، دهسه لاتي چهندين سالي دارما. نه سهر باز، نه تانك، نه فرؤكه، نه نه من و نستخبارات ته نانهت جاشيش وهكو هيزي خوهرؤش نه مان، به جوريك هه موو هيزه كاني فهيله قه كاني ۱۵ و ۵ له كوردستاندا له بهريه كه هه لوه شانوه له وهش خوشتر زياتر له ۲۰۰ فه وحى جاش بووه بلقى سهر ئاوو په يو هنديان كرد به (ه.پ.ك) ده. هه موو شتيك له ساته وه ختيكي كه مدا گؤراو هه نديك خائين و كوردكوژ رايان كردو كوردستانيان به جيهيشت. نهوى تر هه موو له مالى خويدا مايه وه، هاتنه وه سهنگه رى كوردايه تى، به لكو له گهل هيزى پيشمه رگه دا هاوكار بوون بو په لاماردانى دوژمن و رزگار كردنى ناوچه كاني تر، به هه زاران سهر بازى بېچه ك بى سهر ويهر لهو ريگاوبانانهدا به ره وخوار شوږ نه بوونه وه بينه وهى كه س بير له توله يان بكا ته وه يان نازاريان بدن، به پيچه وانه وه يارمه تى نه دران، نان و ئاويان نه درايه به مهر جيك به دريژايى ته مه نى نه م سوپايه دمزگايه كى چه وسينه ر بووه وه لگى كوردستان و عيراقيشى سهر كوكتردووه و سهرومت و سامانيانى به تالان بردووه.

ئيمه كاتى كه له پارتيزانيه كه دا دابه زيننه خواره وه كوردستانى ويرانه مان بينيه وه كه به ده ستى نه م سوپايه نه نجامدرا بوو به لام له راپه رپندا من ويرانه يى به عسم لا به رجسته بوو، هه ره سى نه و سوپا قه به يه م به چاوى خو م بينى. سه يره نه و ده ولته زمبه لاحه چو ن به چوكدا هات و خو ي پيرانه گرا، نه مه نه و ده ولته و هيزه بوو كه ئيمه هه ميشه لى نه تر ساي ن...؟ له م باره شدا ئيمه هه ليه كمان كرد كه وا نه و هيزه ي دوژمن مان ريگه دا به نار هزووى خو ي به ره م باوه شى رژيم بپرواته وه، نه مان بر دنه شو ينى تاي به تى و وه كو دىلى جهنگ مامه له مان نه كردن و بو كاتى پيوست وه كو كارتى

گوشار بۆ سەر رېژىم بە كارىان بەينىن. گويمان نەدايە ئەوۋى كە جاريكى تر
ئەمانە بەر ئەبنەوۋەپىزەمان. لە ھەموۋى ترسناكتىر ئەو ھاۋاكارىكرەنەى ھەندى
خەلك بوو بۆ پياۋمەشتالەكانى دەرگا جاسوسىيەكانى رېژىم و دەرپاز كەردنىان
بۆلای رېژىم كە ئەمە بەلگەى دۆستايەتلىكرەنى ئەو خەلكانەيە لە گەل دۆژمندا
بە نەينى دژى شۆرش و گەل.

ھەر شوئىنك رزگار ئەكرا ئەبوۋە جەژن، بارىكى دەرۋونى سەير بوو، لە
خەون ئەچوۋ. دەيان پرسیارى سەرسوۋپەينەر خۆى قووت ئەكرەدەو:

چۆن بوۋا بەعس بەو زىليە نەما..؟

چۆن ئەم ھەلۈمەر جە لە بەرژەۋەندى كوردا بوو بۆ دەرپاز بوون..؟

تاكو كوئى بىر ئەكەين..؟

چارەنوسمان بەرەو كوئى ئەچى..؟

تۆ بلىي بەعس زىندوۋ نەبىتەو..؟

بارەكە ئەۋەندە خۆشبوۋ جىيى ناخۆشى تىدا نەبوو، رەشپىنى بواری
نەبوو رەشمالى تيا ھەلدا. ھەموو بەيەك دەنگو ھەلۋىست ۋەپىش ئەچوون.
ھەموو ھىزو توانای بەعس لەبەر پىي راپەرپىندا ئەتۋايەو. سەيربوو
پىشمەرگە و چەكدارو رېكخستىن و شېرەخۆر ھەموۋى تىكەل بوو بوون. بە
ئاسانى جيانەئەكرانەو، ھەموۋى ھەر خۆى بە شت ئەزانى. ئەو لىبووردنە
گشتىيە كە يەككىتى نىشتىمانى كوردستان دارىژەرى بوو پۆلى باشى بىنى لە
دۇنيابوۋنى خەلكى.

دۋاى پشۋويەكى كەم لە باۋمنوۋر ھىزى ھەر يەكەيەك بەرەو سەۋۋرى
شارۋچكەى خۇيان كەۋتەنەرئى، منىش بۆ ئىۋارەكەى گەيشتمە دەرپەندىخان كە
بە ھۆى خەلكى تىكۋشەرى ۋەكو ەلى حاجى ەبەدوللاى كەتۋش و سەردارى
مەحمۇى ەمەمراد و ەبەاسى شەممەو كۆمەللىك خەلكى ترەۋە ناۋيان
ناكەۋىتەۋە بىرم بۆ يەكەمجارىش ئەۋانم بىنى و خەلكىش باسى پۆلى ئەۋانى
ئەكرد. پەلامارى مۈنەزەمە و فېرقە و حامىەيان داۋ دەستى بەسەردا گىراۋ لە

دوژمن پاڭگرايه وه. چووينه مالى كاگه حه مهى حاجى مەحمودى ھارونى و
 لەسەر رۆشنايى رېنماييه كانى كاڭ قەرىيدون قسەم لەگەل كاڭ حەمەدا كرد بۆ
 دانانى ئەنجومەنىك بۆ دەربەندىخان و كۆمەلەك پياوى ناسراو دەستنيشان
 كران وەك ئەنجومەنى شارۆچكەكە كار بكەن. كە تا ئەو كاتە شارۆچكەكە
 ھېشتا ئالۆز بوو، ھیزەكەمان وەكو پېشمەرگە كەم و نارېك بوو، زۆر كەسيش
 تېكەل بە ئيمە بوو بە دواى شپەدا ئەگەرەن. لەگەل كاڭ سەلام و كاڭ
 مەحمودى مامەعەزەدا قسەمان كرد بۆ دەست بەسەرگرتنى وەزەكە و
 كۆكردنە وەى ئەو چەك و تەقەمەنيانەى ھیزەكانى دوژمن بەجيان ھېشتبوو و
 ئيمەش شارەزايى تەواومان لەسەرى نەبوو. لەناكاودا لاويك بە نارەزو و ئەچوو و
 سەر چەكى ۵۷ و دەستى پيائەناو تەقەى ئەكرد، يان گوللە راجيمەيان ئەھيناو
 ناگريان ئەدا. شارۆچكەى دەربەندىخانيش بە دوو ھۆ گرنكى سەربازى
 پېدرايوو: يەكېكيان چونكە بەنداويكى گرنكى تېدايوو ھەم بۆ ناوەكەى و
 ھەموو بۆ بەرھەمەنيانى ووزەى كارەبا دەيان جار لە لاينە فرۆكەكانى ئيرانە وە
 بۆردوو مان كراو و ھیزەكانيشى ھەولتيكى زۆريان دا بۆ گۆنترۆلكردنى بە
 تايبەت لە شەرەكانى زماناكوو زەوالى و شەمپيراندا. دووھميان شارۆچكەيەكى
 نزيكە سنوور بوو، نيشانەيەكى گرنكى لا بەلا كردنى شەرى لا بەك بوو بەسەر
 لا بەكەى ترەدا، بوو بوو و جى شەرپگەى خەتەرناك و عىراق ھيزيكي زۆرى تېدا
 مۆلدايوو، بەسەدان پارچە چەكى قورسى دزى ھەوايى لە جۆرى ۱۵۷ مەم و ۳۷
 مەم و ۵۴ مەم و چوارلوولە و يەك لوولەى لەسەر لوتكەى چيا بەرزەكانى
 دەوروبەرى شارو سەر بەنداو كە دانابوو. لە ھەندى باردا كۆكردنە وەميان
 زەحمەت بوو، ھينانە خوارەوميان قورس بوو، يان ھەندى كەس ئەيان بىردەو وە
 لە مائەوە لاى خويان دايان ئەنا، ئيمەش ناوەنديكمان دانەنايوو بۆ
 كۆكردنە وەو وەرگرتنە وەى ئەو چەكانەى لە رېگەى ئاگادار كۆكردنە وەى خەلكى بۆ
 تەسليم كردنە وەميان و دانانان لە شوپنى تايبەتيدا. بۆيە نەمانتوانى سوود لەو
 شانە وەربگرين كە لە دواييدا لە دەستمان چوون، جگە لەمەش حيزبەكان يەك

هەئۆیست نەبوون ھەر لایەنە بۇخۆی کاری ئەکردو شتی کۆنەکردەووە پەنای ئەدا.

و مەزعی ناو شارو شارۆچکەکان کە رزگاریوو بوون تارادەیک ئارام بوو بوووە. خەلکی لە لایەکەووە لە خۆشیدا بوون، لە لایەکەووە جموجوول و ووروزانیکیان تێدا بوو بۆ خۆ نامادەکردن بۆ چوونە ئەو شوێنانەیی هێشتا دۆزمنی لێما بوو و دگۆ جەلەولاو دووزو خانەقین.

رۆژی ۳/۱۰ شارۆچکەیی کەفریش ئازاد کرا، هێزەکانی کفری و دووز پێکەووە چوونە ناو دووزو ئەویش رزگاری بوو، بەلام ئەوئ جیاوازی ئەگەل شوێنەکانی تردا ھەبوو، دۆزمن بە ئاسانی دەستبەرداری نەئەبوو. چونکە دەروازەیک بوو بۆ پەلاماردانی شاری کەرکوک لە خوارەووە ھەرەوھا دەستبەسەرگرتنی ناوچە نەوتایەیکەیی زەمبوور، ھەرەوھا گۆسپێکی تریش لە رێگادا بوو بۆ خەلگەردنی هێزی پێشمەرگە ئەویش هێزەکانی مەجەدینی خەلقی ئێران بوو کە لە ناوچەیی داووە کامپی سەربازیان ھەبوو، دیھاتیکی زۆری ئەو ناوچەیی گرتبوو و ھەووە پەناگای قایم و قۆلیان تێدا درووستکردبوو.

ئێمە ھەر لە دەربەندیخان بووین خەریکی چاگکردنی کارو باری ناوشارۆچکەیکە بووین.. رۆژێک دواي پاپەرپین بوو کاک عومەری کاکە ئەوئای مامی شەھیدان جیھادو بورھان ھاتە لام دواي چەندین سال دووری بە دیداری یەکتەر شاد بووینەووە. کاک عومەر مائی چوو بوووە عەرەبەت، شۆفیری تاکسی بوو لە رێگای دەربەندیخان . کەلار ھاتوچۆی ئەکرد.. لە میانەیی قسەکردنەکانیدا لە سەر ئەنفالەکان قسەیکەیی بۆ گێرمامەو ووتی: جاریکیان لە گەراجی عەرەبەت بووم ئەفسەرێک ھات دوو بەرخێ پێبوو بەرەو کەلار ئەچوو. من بە شۆفیرەکانم ووت: کەس ھەئینەگرت. کە ھاتە لامان ووتی: سەردی کامتانە؟ منیش ووتم: سەردی منە. ووتی: باشە من لە گەلئا دیم دوو بەرخم پێیە بۆم ھەئبگرە. منیش ووتم: ھەر خۆت ھەئەگرم. ووتی: باشە خۆم ھەئبگرە دوو بەرخەگەشم بچە سنووقەیکەیی دواو. ووتم: پیکام پێ نییە و سنووقەگەشم پێس ئەبێ. ئەفسەرەیک زانی من مەبەستم ئەوئە ئەو بەرخانە دزیتیە بۆیە

هه ئيناگرم. بانگى كىردمه ئهو لاوه و پيى ووتم: من كوردوم ئهو بهر خانه شم نه دزيوه به لكو به ۸۰ دينار له كابرايه كم كړيوون و گهر هه لميگري له رپنگا هه ندئ شت بؤ باسئه كم سوودى هه بئ. كه واى ووت دئم نه رمبوو ، بهر خه كانم بار كړدو په كسهر بهر دوه كه لار كه وتينه رئ . له رپنگا پيى ووتم: من ناوم عه بدولايه و نه قيبم و خه لگى جه له ولامو فهرماندهى سريهى مغاويرم.. له شه رى تازه شارى ئه نفاله كاندا به شداريم كىردووه كه شه رپكى سه ختبوو، پيشمه رگه كان چه ندين جار ليو اكه مانيان شكاند.. ناچار فهرماندهى ليو اكه مان داواى چه كى كيميائى كرد كه له گولله هاوهنى جوړاو جوړدا بؤ مان هاتو بهو گوللانه لياندر او فهرمانى هيرش كىردنى پياده شيان بؤ پيشه وهدا.. كه چوو پنه پيشه وه بهر گرى نه مابوو پيشمه رگه په كم بينى كيميائى ليىداوو ددانيكى شى كه وتبوو، توانائى بهر گرى و ته فه كىردنى نه مابوو هه رئه وهندهى ووت: تير ناوم بكمن و بمكوژن. منيش به سهر بازى كم ووت مه تاره كى بداتئ.. له و كاته دا فهرماندهى ليو اكه مان هات كه بينى سهر بازه كه مه تاره كى دايه پيشمه رگه كه چاوى په رپيه ته وقى سهرى په لامارى سهر بازه كى دا دايه بهر شهق و ده مان چه كه كى هه لكيشاو پيشمه رگه كه كى گولله باران كىردو رپوى كىرد منيش و ووتى: تۆ ئه فسه رى حيزبى به عسيت يان كوردايه تى ئه كه يت بؤ رپگه ت دا ئهو سهر بازه ئاو بداته ئهو تاوانباره..؟! منيش ووتم: كه ورم.. ئه وه له بهر ده ستى خو ماندايه و هيچ ده سه لاتى كى نيه برپا ريش لاي جه نابته.

دواى ئه وه بهر دوه دپى كه ريم باسام ئه رپوشتين فه وجه كه كى مه حمود به كى عوسمان به كى شهرفيه يانيمان له گه ل بوو.. له نريك دپيه كه هه ندئ ژن و منائيان به گير هينا بوو پارو و ئالتونيان ليئه سه ندى، كه چاوم پييان كه وت زور بيتاقت بووم به توندى جوومه گزى مه حمود به گدا، ئه مه واى كىرد مه حمود به ك لاي فهرماندهى ليو اكه شكاتم لييكات، كه بانگى كرام ناچار به فهرماندهى ليو اكه ووت: كه ورم.. فهرمانم پى كىردووه بچي ته پيشه وه فهرمانه كه كى جنيه جئ

نه كىردووه بويه له روويا وه ستاوم.

كاك عومەرووتى: گە گەشتىنە كەلەر ئەفسەرەكەووتى: لېرە خەلگى
 ئەمناسنو ئىستا بەمجۆرە بمانبىنن تۆواتەنى وا ئەزانن ئەم بەرخانەم دزیوہ
 بەلگو یەكجاری بەمگەيەنیتە جەلەولاو كرىئ ئەویشت بو حیساب ئەگەم. ئیت
 منیش پرووگر بوومو بردمەوہ بو جەلەولا. كە گەشتىنە بەردەمى مائەكەيان
 دايكو باوكى بە پیرمانەوہ هاتن. باوكەكە چاوى بە بەرخەكان كەوت زۆر
 توورەبوو پىئووت: ئەم بەرخانەت لە كوئ هیناۋە... ئەوہ مائى كوردەو تالانت
 كرووہ بوئە نایەتە ئەم مائەوہ... ئەفسەرەكە ئەپاراپەوہ سوئنى گەورەى
 خوارد كە دزىتى نىيەو لە عەرەبەت بە پارەى خۇى كړپويەتى. دواى ئەوہ
 دايكو باوكەكە كە دئيان ناوى خواردەوہ پښگەياندا بچینە مائەوہ.

ئا ئەمەيە ھەلۆپستى مرؤفى كورد پەرور كە گەرچى كورەكەى
 ئەفسەرى رژیى ئەنفالجیش بى ھەر دئە گەورەكەى لە لای خەلگە
 ستەملىكراوى گەلەكەى بىو بە رەواى نازانن گەر كورەكەى ھەلەيەك بكات لە
 سەر حیسابى مىللەتەرەش و پروتەكەى خۇى.

لە نيزگەوہ ناگامان لىبوو رۆزى ۱۱ / ۲ شارى ھەولئرو دموروبەرى لە
 چنگالى بەعس بە يەكجاری رزگاریان بووہ. ھەر ئەمرو ھیزەكانى مجاہدین بە
 پىئى رېككەوتنىك لەگەل يەكەى دووزدا كشانەوہ بو خوارووى شارۆچكەى
 دووزو يەگسەر ھەلگەراپوونەوہو لە بەئینەكانیان پەشیمان بوونەوہو بە تانكو
 تۆپو ھیزەكانیانەوہ پەلامارى پېشمەرگەو خەلگى راپەرپوى دووزيانداو
 خەلئانى خوئىيان كرد كە زیاتر لە ۲۰۰ دانىشتووى بىتاوانى شارەكە شەھید
 بوون و چەند پېشمەرگەيەكى قارەمانیش گيانيان بەخشى كە يەككيان
 فەرماندەى نازاو چەلەنگ كاك حەمە رەش شېخ كەرىم بوو لىپرسراوى يەكەى
 كفرى و قارەمانى پارتیزانەكانى گەرميان بوو. لە ھەمان كاتدا ھیزەكانى رژیى
 عەفەلەقىش لە قۆلى كەركوكەوہ بە ھیزىكى زۆرەوہ پەلامارى ھینا بوو بو سەر
 دووزو شەرى سەخت بەرپابوو. ھەر ئەمرو ھیزەكانى يەكەى خانەقىنىش بە
 سەرپەرشتى كاك عەلى شامارو ھاوكارى يەكەى دەرەندىخان بە سەرپەرشتى

كاك سەلام گوڭخا عەزىزو ھەندى پېشمەرگەكانى يەكەى كەلارو خەلگى
 سنوورى كەلار پەلامارى شوڭنەكانى دوژمىيان لە دەورووبەرى خانەقەين و لە
 ماوەيەكى كەمدا دوژمىيان راوناو بە سەرگەوتوويى چوونە ناو خانەقەينەو،
 ئەو شارەى كە دەيان سال بوو لە ژىر زەبرى قامچى ئەم رۆژمە داگر كەرەدا
 ئەينالاندو بە توندى پرۆسەى بە عەرەبكردن و بە بەعسكردن لەسەر
 جىبەجىبەكراو ھەرچى سىماى كوردەوارى ھەيە لىي رۆوت ئەكرايەو، ئەو ھەش
 بەھۆى ئەو ھى ناوچەيەكى نەوتاوويەو دوژمىيان نايەوئ بە ھىچ كلۆجىك ئەو
 جىگايەى نەوتى لىي كوردى تىدايى.

لەبەر ئەو ھى ھىزەكانمان كەمبوون، بەشى كۆنترۆلكردنى ھەموو ناو
 شارەكەيان نەئەكرد، جگە ئەو ئەو خەلگەى كە لەگەليان چوو بوون خەريكى
 شەخۆرى بوون و جەنجالى كۆكردنەو ھى كەلوپەل بوون بە تايبەتى ئورزدى
 باگەكە. ئەمەوايكر ھىزەكانى رۆژمە خۆيان كۆ بكەنەو، خانەقەين بو
 ماوەيەكى كەم ھەوای ئازادى ھەئەزى. خىوى بەعس لەسەر دلى دوور كەوتەو،
 مەخابن جارىكى تريس بە تانك و تۆپ و ھىزەكانى ھەو پەلامارى دايەو ھى سەنگى
 ئەم شارە دلى ئازارايەى كوتەو ئاللى شەكاو ھى راپەرەين داگرايەو ھى خانەقەين
 جارىكى تريس بەردەيەكى رەشى ئەستوورى خەمبارى بەسەر رۆودا
 دادرايەو.

پېشمەرگە رۆو بەرووى ھىزەكانى دوژمىيان شەريكى قارەمانانەيان كرد
 زيانىكى فراوانيان تووشبوو، بە دەيان كەسيان لىكەوتو ھى لەم شەپەدا پۆلىك
 رۆلەى بەئەمەكى ئەم گەلەش كە زۆرەيان لەيەكەى دەرەندىخان بوون
 شەھيد بوون، كە فرەتريان كەسوكارى كاك شاھۆ بوون بە تايبەت دووبراى
 خۆى و چەند ئامۆزايەكى و خەزمى نزيكى ترى ھەندىكىش كەسوكارى كاك
 سەلامى گوڭخا عەزىز بەتايبەتى ئەو ھىش دوو براو خوشكەزايەكى و
 خالۆزايەكى وبراى خالۆزنىكى و زاواى خالۆيەكى .

شەرى كۈلەجۈ

رۆژى ۲/۱۲ سەردانىكى كىرىم كىردۈ گەپامەودە كەلەر، شەرىكى سەخت لە قۇلى كۈلەجۈ ھەبوو، كاك عادل شكور گۈيزرايەودە بۇ سەرىپەشتى يەكەى كىرى و بورھانى ھەمەى مينا لە جىگەى دانرا. كە ھەوالى ئەو شەرىمان پىگەيشت، كاك شىخ جەغفەر داواى لىكىردم بچمە خوارەودە بۇ سەرىپەشتىكىردنى جەبەھى جەلەولا، رۆژى ۲/۱۴ كە رۆيشتىن لە بان ئاسياو يەكەم كەس پىگەيشتەم بورھان ھەمەى مينا بوو كە كادىرىكى ھوشيارو پارتىزانىكى وورىاو لە روى فىكىرىشەودە بە توانا بوو، روانىم برىنداردەو پەنجەيەكى قىرتاودە، داوام لىكىرد بچىت بۇ نەخۇشخانەى كەلەر، بەلام ئەو قايىل نەبوووتى: مادام ئىودە ھاتوون نارۆم. لەو كاتەدا كاك عەدنانى براى گەيشتە لامان و بورھان بەدەم پىكەنىنەووتى: كاك عەدنان مایەودە ۱۸ پەنجە. چۈنكە پىش نەنقالەكان پەنجەيەكى پى قىرتا بوو.

تەقە گەرمبوو، گۈللەيەكى زۆر بەردەو رومان ئەھات، ھاوارم كىرد ياللا ھىرش بىكەن، پىشمەرگە ئازايانە خۇشان، كە رۆيشتىن بورھان لەگەل مندا بوو، بەردەو پىشەودە ھەنگاومان ئەنا، لەناكاو بورھان دەستىگىرت بە سنگىەودە، پىمەووت: ئەودە چىيە، بورھان ووتى: گۈللەيەكەم بەركەوتوودە بەلام ھىچ نىيە. كە چوومە سەرى تەماشائەكەم وەزەى باش نىيەو تا ئەھات دەنگى كىز ئەبوو، ھەر ئەيووت: ھىچ نىيە، ھەتا ھىزىشى تيا نەمايوو لە ژىر لىودەودە ھەر ئەيووت: گۈلى مەدەنى ھىچ نىيە. بەدەخەودە ھەر لەویدا گىيانى سپارد، زىيانىكى زۆرمان لىكەوت. لەو كاتەدا كاك عەدنانى براى ھەر ئەوئەندەى ووت: ھەلىگىرن و بىيەن با ھىرشەكە بەردەوام بىت بۇ پىشەودە برۆن. بەراستى ئەمە ھەلوپىستى مەرقى شۆرشگىرە لە كاتى شەھىد بوونى برايەكىدا كە برا بچووكى بىت و

زۆرىشى خۇش بۇيىت و نەيەتە سەر تەرمەگەي و تەنانەت نەشچىتە پىرسەگەي و
لە بەرەي شەرەكاندا بىمىنىتەو.

ئىمە بەردەوام بووين لە ھىرشكردندا و دوژمنمان تىكشكاند و دوايان
كەوتىن تاگو سەيتەرەي جەلەولا بە دەيان سەربازو ئەفسەرمەن كوشت، سەدان
پارچە چەكمان لىگرتن لەگەل چوار تانكى ت ۶۹ چىنى و چەند ئۆتۆمبىلىكى
سەربازى و جىھازى پاكالى گەورە و چەندەن دىلىش. جەبھەكەمان لە دىي ئىسلاخ
دامەزراند كە ھەندىك گىردۆلكە و چەمى تىدابوو، ۲۲ كىلومەتر سەروو
شارۋىچكەي جەلەولايە لەوئ سەنگەرمەن گىرتووورە شەر ھەبوو لەم
شەرپانەشدا ھەندى لە ھىزەكانى لەشكرى بەدرمان لەگەلا بوو.

پۇزى ۲/۱۴ دىنگوباسى پىزگار كىردى دھۆك و زۆربەي ناوچەكانى بادىيان
بلاو بوو، لەم قۇلەي خۇشمانەو دوزمن پۇزانى ۱۵ و ۱۶ / ۲ بە تۆپى قورس و
كاتىۋشا بۇمبارانى كىردىن. بۇو دىلەمانەو دوزمن پەلامارىكى كۆگى
تەقەمەنى سەربازگەي نىزىكى جەلەولاماندا بەلام نەمانتوانى نامانجەكان
بىپىكىن و دەست بگىرىن بەسەرىدا.

پۇزى ۲ / ۱۸ ھىزەكانى مجاھىدىن و پىستىيان دزەمان بۇ بىكەن و پىشتمان
لىيگىرن، بەلام ئىمە ئاگامان لە نەخشەكەيان بوو ھىرمان بۇ كىردن و
ناقىلەيەكى تايە زنجىر كە دۆشكايەكى ۲۲ مىلى لەسەر بوو گىرا كە بورھان
خەمە باقى لە گىرتنەكەيدا دەورى بالاي ھەبوو. پۇزى دواتر ئۆتۆمبىلىكى
مجاھىدىن پىگەي ھەلەكەرد و ھاتە ناومانەو كەوتە دەست لەشكرى بەدرو
ھەردو سەرنشەنەكەي كۆزىران.

پۇزى ۲/۲۰ لاي ئىمە جەبھەكە ئارام بوو، بەلام لەولاو ھىزى
پىشمانەگەي كوردستان گەورەترىن سەركەوتنىان تۆمار كىرد بە چوونە ناو
شارى كەركووك و لە دەستى چەپەلى بەعسىيان پىزگار كىرد. بابە گورگور پۇلە
چاو نەترسەكانى تەبىنى گىيانبازى ئەكەن و گەرەك بە گەرەك چەتەولەكانى
بەعسى پائەننىن و بە خوئىنى سوورىان لاپەرەي ئازادى ئەنوو سەنەو. كەركوكى

جەستە برىندار لە چال ئازارەكان سەر دەردينى و ھەناسەى قوولى سەربەستى ھەلنەمژى.

ئەمە بەعسى لە ناخەو ھەلنەكاند، گەر كەركوكى لە دەست دەرچىت چارەنووسى رەش چاومروانى ئەكانتو لە پىتەختىش خۆى پىناگىرى، بۆيە ھىرشى بەرپەرچى دەستپىكردهو، لە ئەنجامى ھەندى كەمو كورى لە بەرنامەى كارو پەرتەوازەيى ھىزەكان و جەنجاڭيان بەكارى لایەلاو ھەندى لاو ھىزەكانى خۆشان ناچار بن دەرچىنە دەرەوى شارو ئىنجا بە يەگجارى ئەو ناو بەجى بھيژن. ئەمە بيانوويەكى دا بە دەست دوژمنەو كە رپرەوى كارەكانى بگورپى و نەخشەى پەلاماردانەكانى سەر لە نوئى داپرپژىتەو.

شەرى مجاہیدین

لە قولى ئىمەشەو ھەندى ھىزىكى زورى مجاہیدینى كۆكردبوو ھە بۆپەلاماردان ، شەوى پىش ھىرشەكەو بەر لە رۆژبوونەو ھەواتە لە رۆژى ۲/۲۵ بۆردومانىكى چرى تۆپو راجیمە دەستى پىكرد ، ئەمە كارى لەو خەلكە كرد كە ھاتبوونە بەرەى جەلەولاو لە شىخ باو ھەوون و باشەكشیان ئەكردو ھىزىكى ئەنجومەنى بالای شۆرشى ئىسلامىش لەوئ ھەوون و دوو تانكیان پىبوو كە لەو بەرمیەدا گرتبوویان ، كاك مەلا ئەحمەدى دسكەرە بەرى بەو خەلكەو ھىزەكەى ئەنجومەنى بالای گرتبوو نەپۆن بەلام خەلكەكە نامادە نەھوون بىننەو ھە ھىزەكەى ئەنجومەن مابوونەو كاك مەلا ئەحمەد داواى لىكردبوون بەتەنكەكانیانەو بەرەو گوندی ئىسلاح و بەھانای ھىزەكەى ئەوئەو بچن كەلەچەند قولىكى جیاو بەمەبەستى دوورخستەو ھە مەترسى ھىزى

پېشمەرگه له سهر جهله ولا هيرشيان بؤكردين ، له جهله ولا وه بؤكه لار، له
 خانه قينه وه بهرمو مروارى، له قهرمه په وه بهرمو بان ناسياوو له ويوه بهرمو
 كه لار. كه پېشتر له قوئى كفريه وه په لامارياندا به لام تيكشكان، شهر به
 سهختى دهستى پيكر، هيزه كانمان نابيلوقه دران، تاكو نه هات ناوچه كه
 له سهرمان تهنكه بهرتر نه بوو، كه كاك مه لا نه حمه دو ئه وان نه گه نه ناوما له كانى
 په رى دنپه كه و تانكه كانى دوژمن پهيدا ئه وين ته قه له دوو تانكه كه لى لاي
 خو مان نه گه ن وهردوو كان تيك نه شكينرين و كاك مه لا نه حمه دو ئه وان
 بهرگرپه كى باش نه گه ن و بؤما وه يه ك ريگرى له پېشروه يه كه يان نه گه ن ،
 له وگاتانده من و كاك حمه مه رشيد عه لى شريف و فارووقى قادرى حمه سالتح
 به هيزيكه وه گه يشينه لايان و كو پتير لي مان تاين بوو ، دوو تانكيش روويان
 تيكردين ، همرچه نده كو پتيرمه كان ته قه يه كى نه و تو يان نه كرد به لام كارى
 له ووره ي هيزه كه مان كرد .. نا هه قيش نه بوو ، ناوچه كه زور رووته نه و شوينيك
 نه بوو په ناي بؤ بىر وه كو سه نگه ر شهرى تيا بكرى .. له گه ل تانكه كاندا
 شهرپكى سهخت كرا .. برادران له گه لماندا قسه يان كرد وادانرا من بچمه
 سه رگرديكى نه ولا تر له دوورى ۵۰۰ م تا دواتر برادران بينه لاي من به لام
 من نه متووانى بگه مه شوينه كه .. پاشان له گه ل برادران يه كمان گرته وه و
 كاتر ميژ ۱۰۵ رى سهر له به يانى توانيمان له ۵۰۰ م سه روو دى ئيسلاحه وه
 له گه ل كاك مه لا نه حمه د دسكه ره و محه مه د قهره بلاخى كه دواتر شهيد بوو
 ريگه كه تا قى بكينه وه و هيزه كه مان گه يانده ناو باخه كانى شيخ باوه و هه نديك
 له هيزه كانى دوژمن دوور بكه وينه وه، له وى كو بوونه وه يه كم به هيزه كه كرد كه
 ئيمه بؤ شهرى بهرگرى هاتووين، مه رج نييه شهر هه موو كاتيك سه ركه و تن
 بيت، هه ندى جاريش تووشى گىروگرفت نه بين و ته نگمان بى هه لته چنرى و
 نه كه وينه ته نگانه وه، نه بى خوراگر بين ووره بهرز بين. له يادم چو كه هيشتا

له لای دئی ئیسلّاح بووین کاک حەمە پەشیدی عەلی شەریف له ناو گەرمە ی
 شەپە کەدا لئی پرسیم: چارە سەر لای تۆ چییە بۆ ئەم وەزە...؟ منیش پێم ووت:
 کاکە گیان چەند جار شەپە مان و نەمانت بینیوە، وا ئەمڕۆ شەپە مان و
 نەمانە. شەپە ئەکەین تا هەموومان ئەکوژرین، لەوانەشە دوژمن تێکشکی و
 رزگارمان بێ. وەلامی دامەو: یاخوا مالت بێم بۆ چارەسەرت. لەم شەپەدا
 مستەفا حەسەن حسین و باقی محەممەد شەهید بوون و هەولماندا تەرمەکانیان
 رزگار بکەین و دوژمن رێگاکانیان گرتبوو هیچمان پێنەکرا.

بەناو قورو زەلکاوو قامیشەلانی چەمی سیرواندا ماوەی ۲۰ کم زیاترمان
 بە پێ بێ. بەیانییەکی کاتی ک شەپە دەستی پێکرد لەگەڵ کاک شیخ
 جەعفەر دا بە جیهاز قسەم ئەکردوین تێبگەیهێنم ئێمە ئابلقە دراوین و
 پێم ووت: ئێمە وەک دوینی سدیقى سۆفی مەجیدوین. لەو کاتەدا پەيوەندی
 نەماو ئیتر نەهاتەو سەر خەت. ئێمە بێ ئاگا بووین لەوێ کە هیژدەکانی
 مجاهیدین پەلاماری کەلاریشیان داوە و لە کاتی پەيوەندی کردنە کەدا تانکەکان
 تۆپێک ئەنێنە قەلای شیروانەو و هەندیکى ئەرووخین. ئیتر ئێمە کەوتینە
 چالێ و نەمانتوانی لەگەڵ کەسدا پەيوەندی بکەین چونکە جیهازەکانمان لە
 جووری تەلەفون کئی ئەلمانى بوو، پوو بەروو پەيوەندی نەکرد، بەلام لە چالیدا
 نەهێنەکرد، بۆ ئەوێ ئاگاداری وەزە کە بین بە دەم رێگاوە گویمان لە رادیوی
 دەنگی گەلی کوردستان نەگرت گویمان لیبوو برووسکەیهکی کاک نەوشیروانی
 پەخش ئەکرد:

له / نهوشیروان مستهفاوه

بو/ مهحمود سهنگاوی

(له ههر جیگایهك ههیت جیهازه بچووكهكانت بكهروه، پهیوهندی به برادرانهوه بكه).

بهلام ئیمه به هوئی چالییهوه نهمانتوانی كهس لهسهر خهت پهیدا بكهین . كه گهیشینه بان ئاسیاو زانیمان هیژهكانی مجاهدین گهیشتونهته ناو كهلارو پېشمهركه پهلاماریان داوهو تیکیان شكاندوون و چهند دهبابهیهکیان سووتینراوهو كوومهئيك چهكداریان كوژراوهو ئهوانهشی مابوونهوه به پهلهپروزی دهر باز بوو بوون. ئهوهی پیم زانیییت زیاتر له ٦٥ پېشمهركه شهید بوون، تهنیا دوانیان لهگهل مندا شهید بوون، ئهوانی تر له شوینه حیاجیاگانی جهبهكهوه شهید بوون. ههر لهتیپهكهی كاك مهلا نهحمهد زیاتر له ٣٠ پېشمهركه دیار نهبوون كه ١٧ كهسیان شهید بوون ، ههنديکیان وونكردبوو چهند كهسیکیان كهوتبوونه دهست مجاهدین لهوانه عومهری برای كاك مهلا نهحمهدو رهفیقی خوشكهزای كه دواى ٣ مانگ بهریان دان و گهړانهوه كهپرسهشیان بو دانراوو .

ههرچهنده ئهوه هیرشه بو ئیمه زور خراپ بوو، لهو ناوچهیهی به دهستمانهوه بوو ههلكهندراینو شهیدی زورماندا، بهلام له ههمان كاتدا تهمبیکردنئیکى باشیش بوو بو مجاهدین و لووت شكاندیان وهكو چون له كفريدا ل ووتیان شكاو نهیانتوانی هیچ برگهیهكى نهخشهكهیان به نهنجام بگهیهنن بو كونترۆلكردنی ناوچهكه. له راستیدا ئهوه سهپهتای ههنگاوی پهلامارهكانی رژیم بوو بو گرتنهوهی كوردستانی رزگارگراو نهیویست لهم سنوورهوه درز بخته ناوچهكهوه، بهلام به ئاسانی بوی نهكرا كهچی له قوئی كهركوكهوه ئهوهی بو رهخسا.

له رۆژی ٢٧/٢ دواى خوگۆگردنهوه به هیزی زورو زهوهندی زهمینیو فرۆكهو كوپتەر له ئاسمانهوه پهلاماری ناوشاری كهركوكو ئهوه گهړدكانهی له

ژېر دسه لاتې پېشمه رگه دا بوون بداته وه و دواى شه پړيكي سهخت و دژوار توانى به سهر دڅه كه دا زالبې و هيزى پېشمه رگه ناچار بى له شار بكشېته وه بۇ دهره وه، خه لگه كه ش له ناوشار دهرېچن و به پرووت و قووتى ره و بكهن، نه مه وايكرد ئيتير دوژمن بير له په لاماردانى ناوچه كانى تريش بكاته وه، خه لگه كه ي له خه يبه تا خويان دهرېاز بكهن. نه مه ش بووه سهرمتاى نه و كۇر هوى كه دنياى هه ژاند.

چهند رۇژيك له كه لار بووم، وه زعى گه دم خراب بوو، ئيجازميه كم كرد بۇ سهردانى كرماشان و چاره سهر كردنى خوّم. چووم و رۇژى ٤/١ گه پامه وه كه لار..

رۇژى ٤/٢ بوو هه قالّام جه لال و كاك جه بار له سوري اووه گه يشته سهر سنورى كوردستان و له بادينا نه وه گه رانه وه سليّمانى كه وه زعى زور شه له قابوو. ههر نه مړو چوومه دهرېنديخان و سليّمانى، ته ماشا نه كم ناو شار هه لايه، راکه راکه يه، دوژمن به هيزيكي زوره وه گه يشته بازيان، هيزه كانمان به په راکه ندمي نه گه رينه وه ناو شارو شاريش به ره و چوّل بوون نه چى، به شيكي خه لگى به رېگاي نه زمردا نه رويشتن و به شيكي تريشى به رېگاي عهر به تدا، به جوړيك قهرم بالغ بوو من به سى كاترمير به ئوتومبيل گه يشته دهرېنديخان. خه لگه كه له بارىكدا بوون به ردى نه هينا يه گريان، نه وهى ئوتومبيلي هه بوو باش بوو، نه وهى نه يبوو به پياده و هه نديك پيخاوس بوون، هيچيان له سامان و كه لويه لى مال پى نه بوو ده ستى مندا له كانيان گرتبوو، مى رېگاي چاره نووسى نادياريان گرتبوو بهر. به پيى هه ندى زانيارى كه بيستان رۇژى ٢/٢١ دوژمن له قولى هه ولير شه وه هيرشى كردبوو بۇ گرتنه وهى، دواى توپبارانيكى قورس و شه هيد كردنى خه لگيكي زور تواني بووى ده ست به سهر شاره كه و دهوروبه ريا بگريته وه.

كۆرەو

رۇزى ۴/۲ لە كەلەر بووم، دىنگو باسەكان زۇر ناخۇشبوون، سلىمانى لە مەترسىدا بوو، ھەتتا ئەھات دوژمن لىي نزيك ئەبۇو. لە قۇلى كفىر شەھە شەرىكى سەخت بوو، دوژمن نەيتوانى يەك بىست بىتە پىشەو، لەلای دەرەند تالەو كاك سالارى حاجى قادر شەھىد بوو كە يەككە لە كادىرە چالاك و فەرماندەكانى ھىزەكانى شارموزور بوو، لە بىنەمالەيەكى نىشتەمانپەرەرى خورمال و براى شەھىد سامانى حاجى قادىرە.

دوای ئەوئى دىنگو باسەكان ئەوئىان ئەگەيانە ھىزەكەى دوژمن گەشتووتە سلىمانى نىز نەتوانرا ھىچ بووتى. لە ھىچ شوپىنىكى خوارەو نەتوانى شەپو بەرگرى ئەنجامبەردى كە سەرەو بە ھىزى دوژمن داگرى بىرئەوئەو لە خوارەوئەش بەرەيەكى شەپى رۇو بەرۇو بوونەو ھەبى ناكى ئىمە بىكەوئە نىوانى مەنگەنەيەكەوئە رىگى دەرەزىوون نەبى، بۇيە بەيانى زووى رۇزى ۴/۴ ھىزەكانى ناو شارى كفىرى كشانەو بەرەو دەرەندى سەرتەك كشانەو. ئىنجا ھىزەكانى سمودو كەلارو باوئەنووريش، خەلكەكەش بەجارى كەوتتەپى. لە ناوچەى دووزو كفىرىيەو بە پىادەو پىي پەتى و بى ئۆتۆمبىل دەيان ھەزار خەلكى پەشو رۇوت بەرەو سىنوورەكانى ئىران و دەورۇپشتى بە دلى خەمبارەو، بە ھەناسەى ساردەو، بەچاوى فرمىسكياوئەو، ناخيان بۇ ئەو چەند رۇزە خۇشە ھەئەكەشا كە سەرەوئى مېزووىي تىدا تۆماركراو دوژمنى عەقلەقى تىدا سەرنوھم كرا. وا جارىكى تر ئەو دىندەيە بەر ئەبىتەوئەوئەى كورد، دىنا شايتەى گەوئەرتىن كارەساتى مېزووىيە لە ژيانى كوردا كە ھەموو شارو شاروچەكان چۆلكراو مليۇنەھا خەلك لە كۆرەوئىكى گەوئەدا رۇويان كوردە سەر سىنوورەكان لە ھەلومەرجىكى

سەختى باران و سەرماو سۆڭە و بىرسىتى و نەبوونىدا. دىمەنى سەيرو
دېتەز بىنىۋا ئەينىرا كە كەس ناتوانىۋىناى بىكات.

بە راستى كۆرۈم پىرۇسەيەكى مىللىيەنى تەھدىدا كىردىن بىو،
پەتكىرىنەۋى دەسەلاتى دىكتاتورىيەنى بەسۈ مىل نەدان بىو بۇ ھاكىمىيەتى
سەرلەنۋى ئە كوردستاندا. كۆرۈم ھەنگاۋى خەلى بىو ئە رېپىۋانىيى
كارەساتاۋى بۇ ناۋ راي گشتى جىيەن ۋ خىستەن بەرچاۋى دۆزى ئالۋى مىللەتلىك
نايەۋى ئە كۈنچە تارىكەكانى مېژۋى داگىر كىرىندا بى. پەنجە رېقى بەرامبەر
جىنۇسايد ۋ ھەمۈ پىرۇسەيەكى نامرۇفدۇستانە ھەئىرى. پەيامىكى
دېرىندارانە بىو بۇ بەرچاۋى دىنىي دەرۋە ئاكۈ ئەۋ دۆزە ئۆز لىنىشتۈۋى
كورد بىناس ۋ ئە لاپەرەكانى سەر مىزى كارى رۇژانەى كارىبەدەستە زەلەزەكانى
ھۈكمرانى دىنيا بىنۈسرىتەۋە.

ئەو رۆژە مەن بە ھەندى كاري تايبەتى چوو بومە سەرشاخى گولان كە
پېشىر نەخشەيەكەمان دەرستوبو بۆ بەرگري كردن لە ناوچەكە گەر لە خوارەو
تەنگەمان يە ھەلجىنرئو داماننابوو ھېزەكانمان بەكەينە دوو بەشەو:

۱. به شیکیان له قوئی کفری - که لار بهرگری بکهن

۲. به شکیان له قوټی د مریه ندي خان . شاخی گولان .

دائر ابوو من سەرپەرشتی ئەم قۆڵەى دووم بەكم، بئى ناگا بووم لەهوى
 دوژمن لە سلیمانییەوه بەردو درەبەندیخان هاتوو، كاك حسين حامد بە
 ئۆتۆمبیلییەكەوه هاتە دوامداوووتى دوژمن گەشتۆتە نزىكى درەبەندیخان و
 پەلە بكە با درەبازىين. بە پەلە دابەزىنە خوارەوه لە پردهكەى ژالەناو
 پەرىنەوه بەرى بەمۆ. كۆپتەر بە ئاسمانەوه ئەسوورپایەوه، خەلكىكى يەكجار
 زۆر بە رڤگاوه بوون بەردو سەرتەكو پشته، لە ئۆتۆمبیلیكە دابەزىن و چووینە
 ناو خەلكەكەوه تا ئەگەر كۆپتەرەكان تەقەیان لە خەلكى كرد لایان بێینە
 دەست، مەژۆ ئەینەزانى تەماشای چى بكات، كەس بە كەس نەبوو. كى پەكى
 بكەوتایە حالى شر ئەبوو، پیاویكى پیر سى چوار كچى لەگەل بوو، بەسەر

روژ به پیدو بووون چارو
 ناو خه لکه که وه تا نه کمر کوپ
 دهست، مروژ نهینه زانی ته ماشه
 بکه و تابه حالی شر نه بوو، پیر

تو زینفو
 دهست
 نه قه که کوپ
 ایستنه
 ۱۹۵۹

عەربانەپەكەوۋە بوو لەگەڵ ھەندى پرۆپىنەدا بە ھەموويان پائىان پېۋەنەنا، كچەكان خوشيان زۆر قەلەو بوون لە بەرەوژوورمەكدا نەيانئەتوانى سەرى بخەن، ناچار بە پېشمەرگەكانم ووت يارمەتى بدمن. زۆر چار لۆرى ئەرۆشت بە چۆلى، ناچار پېگەمان لېئەگرتن و ئەوھى پەكى بكەوتايە لە پىرو منداڵ و ژن سەرمان ئەخست. ووردەووردە لەگەڵ خەلكەكەدا ئەرۆشتىن تا گەپشتىنە بەر دەرپەنەكەى سەرتەك لەو لاشەو ھىزەكانى دوزمەن لە جەلەولاو سەلمانىيەو بەتانك و زىپۆش و ئالىياتى زۆرەو ھاتن و كۆپتەرىش بە سەر ئاسمانى ناوچەكەدا ئەسووراپەو و تەقەى لە ھىزەكانمان و لە خەلكىش ئەكرد كە بەرەو سنورى ئىران ئەرۆشتن.

ئىمە لەسەرتەك ھەموومان يەكمان گرتەو. بە پەلە لەگەڵ ھەڤالان شەوگەتى حاجى مشىرو شېخ جەعفەر و حامىدا كە لە سنورى بەمۆ - سەرتەك - بىلوولە بە ھىزەكانمانەو دابە زىپىن و پېگە نەدرى كەس بە چەكەو بەچىتە ئىران و ھىزەكانمان لە شوپنە گەنگەكان دابىيىن، بۆ ئەم مەبەستەش لە دەرپەندى سەرتەك كۆبوونەو دىەكمان كەرد ھەموو برادەرانى بىلوولەش ھاتبوون، بىر ياردرا لەو پېشمەرگانەى كە مابوونەو بەم شۆيەيە لە شوپنەكاندا دابەش بكړين و بەرگرى بكړئ:

- بەردەمى دەرپەندى سەرتەك لە لايەن ھىزەكانى شارەزوورەو كە كاك حامى و كاك ھادر كۆكۆيى سەرپەرشتىيان ئەكرد، ھەرەھا ئەو ھىزەى لای من و كاك عوسمانىش لەوئى جىگر بن.

- ھىزەكەى كاك سەلام و مەحمۇى مامە عەزە لە بەردەمى شاخى خۆشك دابن.
- ھىزەكەى كاك عادل و م. عەلى لە سەر ملەى سەرتەك و سەر شاخى خۆشك بن.
- ھىزەكانى كاك كۆردۆ و كاك عەدنان لە دەرپەندى بىلوولە بن و ھىزەكى پارتى و سۆسيالىستىش لەوئى ھەبوون.

- ھەڤالان شەوگەت و شېخ جەعفەریش بۆ راپەراندنى كارو بارى ئەو ھىزانەو خىزانە ئاوارەكان لەگەڵ ئىرانىيەكاندا تەنسىق بكەن.

بۇيە بە پەلە بەشېكى ھېزەكەي لاي م. عەلى و كاك عادل لە سەر ملەي
سەر تەك و بەشېكيان بۇ سەر شاخى خۆشك نىردران و مەفرزەكەي سەردار
ناوتاقىش بۇ سەر شاخى بەمۇ.

لەو ناوەدا ئەسوورامەو تەماشائەكەم دوو پىرئىزن كە يەككىيان كوئىر
بووو ئەوى ترىان لەرو بى ھىز بوو دەستى يەكتىيان گرتبوو بە رېگادا
ئەروېشتن و كەس ئاورى لىنەئەدانەو. دنىاش زۇر سارد بوو، لە برساندا
ھاواريان ئەكرد، ئۆتۆمبىلە پى نەبوو بىانگەيەنمە سنوورەكە، ھەندى نانم بۇ
پەيدا كردن، رۇزى دواترىش ھەمدىسانەو دوو پىرئىزنەكەم بىنى بە
رېگادا ووردە ووردە ئەروېشتن. ئۆتۆمبىلەكەي كاك مەحمودى مامەعەزەم
وەرگرت و تا پشته بردمن. ئەوئەندە بىزار بووم لە گيانى خۆم لە سەر ئەو
دۆخە لە بەر خۆمەو كفىركم كرد. لەو سەرەو كە گەرامەو لە نىوان پشته و
گلىچالدا كە بەمىن چىنرابوو، ئەبىنم ژنىك بە كول ئەگرى دوو مندالى
لەبەردەستدايە ھەردووگيان شەھىد بوون. ئەو ژنە لە دووزەو مندالەكانى بە
پى گەياندىبوو ئەوى و لە كاتى ھەوانەو دا مندالەكانى چووبوونە ناو كىلگەي
مىنەو شەھىد بوو بوون. ژنەكە ئەوئەندە بە كول ئەگىراو فرمىسكى
ھەئەپشت كە دابەزىمە خوارەو منىش بانگم لىبەرز بووئەو بۇيان.

لە ناو ئەو دىمەنە تراژىدىانەدا تووشمان ئەبوو بە ھەندى كارى دزىوى
ترەو كە بىرمان لىنەئەكردەو بكرى، لە كاتىكدا ھەموو كەس بەرەو ناو
قوولايى ئىران ئەچوون، زۇر كەس ناوئىمىد بوون لە دۆخەكە، كەسانىك
ھەبوون چاوساغى خەلكى تر بوون بۇ چەپاوكردن لە جۆرى سەيد بەھادىنى
تاوگۆزى لەگەل پاسدارىكدا ھەندىك دۆشكاي دوو لوولەو چوار لوولەمان
ھەبوو ئەياندايە دەم ئۆتۆمبىلەو بەرەو ئىران ئەيانىرد، ئەمەم پى ناخۆش
بوو، لەگەل كاك ھامىدى حاجى خالىد دا رېگەمان لىگرتن، بە كابىراي
پاسدارموت: ئەو دۆشكانە بۇ كوئى ئەبەن..؟ كابىراي پاسدار بە لووت
بەرزىيەو ھوتى: بە ھەوئەس ئەيىبەين. ئىتر يەكسەر پەلامارى دۆشكەم داو لە

ئۇتۇمبىلەكەم كىردەۋەۋوتىم: رېڭا ئادەم بىيەن. ھەندى قىسە توندو ئاشىرىنەم
بە سەيد بەھادىن ۋوت، نەيۋىرا ھىچ بلى. كىبرىي پاسدار ۋوتى: كە ئەم
دۇشكايەم لىئەسەنىتەۋە نابىت جارىكى تر بىيىتەۋە ئىران. منىش ۋوتىم: كە تۇ
مەنەم بىكەى جارىكى تر ھەر نايەمەۋە ئىران ۋە ھەۋلاتەكەى خۇمدا بىرم
چاكتە. لە باتى ئەۋەى ھاۋكارىمان بىكەن ۋە چەكمان بىدەنى بۇ بەرگىرىكىردن
چەكەكانى خۇشان ئەبەن. ئىتر ئەمە بوۋە ھۆى ئەۋەى سوپاى پاسدارانى ئەۋ
ناۋچەيە بە شۈيىنمدا بىگەرپن بۇ گىرتىم ۋە لەۋ بارىيەۋە بىرادەران ئاگادارىيان
كىردەۋەۋورىيى خۇم بىم.

لەم بارەدا دەیان نێمەنی خەماوی و فرمیسکاوی بە کامیاری نەو
کەنالانە و ینەگیران، هەموو دنیا لە نزیکەوێ ناگای لە کارەساتی کورد بوو، دڵ و
دەروونی راجەلەکاندن ئەمە وایکرد ئەنجومەنی ئاسایشی سەر بە
نەتەوێه گەرتوووەکان بە پەلە بپاری ٦٨٨ دەرکات لە بەرزەوێندی خەڵکە
ئاواریەکی کورد کە خۆراک و ئازووقە و پێداویستی دەرمان و حەوانە و دەیان بۆ
دابینبکری جگە لەوێ کە هەرشەیهک بوو لە رژیمی عێراقی بۆ راگرتنی کارە
سەرکوتکەرێهەکانی بۆ سەر خەڵکی مەدەنی کوردی رایەریو. شایانی ووتنە

دەولەتى فەرەنسا نەخشى سەرەكى ھەبوو لە دارشتنى ئەم بریارەى ئەنجومەنى
ئاسايشدا كە سەردەمى سەرۆك فەرەنسوا مېتران بوو كە لە نزيكەوه خۆى و
خيزانەكەى مەدام دانيال مېتران دۆستى كورد بوون.

لە دواى ئەوهى كە بريارى ٦٨٨ دەرگراو دلتايييهكى بە كورد بەخشی
سەرەپاى ئاوارەبوونيان، ھاوپەيمانان بلأويانكردهوه كە ناوچەى پاريزراو بۆ
كورد دابىن ئەكرى بۆ گەرانهوهى ئاوارەكان بۆ شوينى خۇيان ئەمەش ناوئرا
پروفايد كۆمفۇرت. كە پيشتر چەند يەكەيهكى ھيزى ئەمريكا ھاتبوونە
كوردستانەوهو ئەو ئەرکەيان گرتبووه ئەستۆو دواتر لەلايەن نەتەوه
يەكگرتوگانهوهوا بەچاك زانرا ئەو ناوچە پاريزراوه درووست بكرى و ٥٠٠
پۆلىسى خۆى پەوانەى كوردستان كرد كە تاماوميهك مانەوهو بارەگايەكيشيان لە
كەلارى گەرمياندا دانا، ئەمەش لە خۆيدا داکۆكى كردنيك بوو لە دۆزى كوردو
پشتيوانييهك بوو لىي كە جاريكى تر رېگە نادري كورد تووشى كارەساتى گەوره
ببيتەوه. ئەمە بووه ھۆى ئەوهى كە ووردهوورده خەلگەكە بگەرپنەوه
شوینەكانى خۇيان دواى ئەوهى بە سەدان كەس لە پيرو پەككەوتەو منال لەو
رېگا سەختانەدا لە برساو لە سەرما گيانيان لە دەستدا.

دوژمنى بەعس دواى ئەوهى لە كەلارو دەرپەنديخان و باومنوورو مەيدان
جىگىر بوو، ئەيويست خۆى تافى بکاتەوه، ھەندى شوينى سەربازى گرنكى
ھەبوو بيگرپتەوهو زال بى بەسەريدا بەو خەيالەى كە ھيزى پيشمەرگە
ناتوانى شەپ بکاتو ئەویش ئەتوانى بە تەواوى زال بیتەوه بەسەر كوردستاندا،
بۆيە بە پېنى نەخشەيهكى سەربازى رۆژى ٤/١٢ ھيرشيتكى چەند قۆلەى كرد لە:
ميدانەوه بۆ سەرتەك، مەيدانەوه بۆ شەروال دەرەو دەرپەنەلدى بيلوولە،
دەرپەنديخانەوه بۆ سەرتەك.

دوژمن بە تۆپى قورسو ھاومن سەنگەرو جىگاكانى پيشمەرگەى
ئەكوتا. ئيمە ھيزىكى كەمبووين، لە دەرپەندەكە بووين، ھيرشەكەى دوژمن

نزيك بوووهو شهر به سهختی دهستیپيكرد. كاك ماجيد فهیلی و كاك سوهاد داود حه مه پرحیم كه فهرماندهی قارهمان بوون بهرگرییهکی مهردانهیان کرد، من چوومه سهر رمبایهیهکی کۆن له خوارووی دهرهبندهگه لهو کاتانهدا میقدادی برای شهید شیخ جهمال و شیخ حسامی ناموژای و بههادین مهحمود نهحمهده لهگهله چهند پیشمههرگهیهکی تردا گهیشته لام، تهماشامان کرد پیشمههرگهیهک پهلاماری هیزهکهی دوژمن نهداو هیزهکهی شکاندوووه به دواياندا نهروات. نهو برادهرانهی لای من داویان کرد بگهنه لای نهو پیشمههرگهیهو له چاونوووهانیکیدا گهیشتنو دایان لهو هیزهی دوژمنو شپرزهیان کردو به جوړیک شکا جگه له راکردن هیجیان لهبهردهمدا نهماو تهناهنه پیشمههرگهکان هاوهنهکانیشیان دهست بهسهررا گرت. به دهمان لاشهیان لیبهجیماو ۱۷ سهربازیان لیبهیدیل گیرا، كه دیلهکانمان دواند بۆمان دهرگهوت كه دوژمن زۆر بیوورمیهو تافهتی نهماوه.

دوای نهو شکانه دوژمنویستی جاریکی تریش بهختی خوئی تافی بکاتهوه، هیژیکی زۆری له دهرهبندیخانهوه کوکردهوه بۆ پهلاماردانی شاخی خوشک و سهرتهك، بۆیه هیژیکمان بهسهرپهرشتی حهسهی مالییهو حاجی فایهقو و سالهحه بژه ناردی دیی بانی بی بۆ ههر نهگهریك لهوئی بن.

نهموویو رۆژی ۴/۱۵ دوژمن بهیانی زوووهکی به پائیشتی تۆپو کاتیوشا هیرشهکهی بۆ سهر شاخی خوشک دهست پيكرد. پیشمههرگهکانی بانی بیو نهوانهی سهرشاخی خوشک كه لهیهکهی سمود بوون لییان هاتنه دهستو هیرشهکهیان تیکشکاندو زیاتر له ۵۰ تهرمیان لیبهجیماو ۲ دیلیشیان به ساغی گیرا، نیمهش بی زیان بووین. نهمهوورمیهکی باشی به پیشمههرگهدا، باش تیگهیشتهین كه دوژمن توانای كز بووه، له ههر پهلاماریکیدا نهتوانین برستی برپین و دهرسیکیوای بدهین بیر له گرتهوهوی شوینه ستراتیژییهکان نهکاتهوه. دوای نهو شهره به ههندی نیشو کار رۆژی ۴/۱۶ له پشتهوه رۆیشتم بۆ پاوهو سهردانیکي بارهگای بهتالیونم کردو چوومه سهریاس. ههرچههنده نییرانیهکانیش لییم نارازیبوونو نهگهر بییان بزانییام نازاریان نهدام.

پۆژی دواتر له گهڵ كاك شىخ محهمهد شاگهلى ئەندامى مهكتەبى
سىاسى حىزبى سوسىالىست له جوانپووه گەيشتمە سەلامى باوهجانى، سەردانى
هەندى مائە پيشمهركه و برادرانم كرد.

گفتوگۆ

پۆژی ٨/٤ له رادىوى بيبسى ههوالى چوونى ههفال مام جه لالم بۆ
بهغدا بيست بۆ گفتوگۆ له گهڵ حكومهتى بهغدا.

له راستىداو لهو ههله ناسازدا كه كورد ههموو ئاواره بوو، هيزى
پيشمهركه له دمهوى شارهكان بوو بگره له سەر سنوورەكان بوو، سەرکردایەتى
يهكيتى بهشيكى له پينجوين بوو ههههنگاوێك بۆ سازشيش بۆ
چارهكردنى دۆخهكه له قازانجى كورد بوو، جگه لهوى ئهوى ئهچوو بۆ
گفتوگۆ له گهڵ رژيميكى درندهى بۆ پهناو بۆ متمانهدا نازايهتتیهكى
بۆ وینهبوو، گهرچى لهوانهيه ئهوه ههولە ببیتە جیبى مشتومرى خەلك و لایەنه
كوردی و بیانیهكان.

نايا لهههلهدا كه رژيمى سهدام كه له نيو كۆمهلگای نيو دمهولهتیدا
ئەفەرۆز کراوه چۆن کورد برۆی پێئەكات... نايا چى تازه به كورد ئەدات جگه
له ئەنفال و كيميايى...؟.

ههوالهكه بۆ ئيمه شتيكى نهبيستراو بوو، له هيچ سهراوهيهكهوه
نه مانبىستبوو يهكيتى شتيكى وای له بهرنامهدا بێت. گفتوگۆش بهلاى
يهكيتيهوه كارێكى پهسەندهو جورێكه له جۆرهكانى خهبات بۆ گهيشتن به
ئاواتهكانمان. گهر دوژمنيش به ههمان پيودانگ پرۆای بهوه ههبيت گرهتهكان
به رێگای قسهو گفتوگۆكوتایی بۆ بهيئيت ئەوا شەر بهرپا نابیت، وێرانەيى
ناگهويتهوه، ووزەى ههردوو ميللهتهكه به فېرۆ ناپرات.

ههفال مام جه لال چووه بهغداو له گهڵ سهدام حسين كۆ بۆوه. ئەمه
خۆى له خۆيدا تهحهدايهكى گهورميه، پى له جهرگناهه كه كهسيكى وهكو

هەڤال مام جەلال بېتەرس بېتە ۋېر چەقۇى رۇئىمىك كە مانگىك زياتر پېش ئەوۋە لە راپەرىنىكى سەرتاسەرىدا ھەموو دەسلەتو دامو دەرگاۋ پىگەكانى لە كوردستاندا لە بن ھەتتەكاند. ئەم ھەنگاۋەدەكو ھەموو ھەنگاۋىكى تر خەلگىك ھەبوو پىشتىۋانى ئەكردو كەسانىك دۇى بوونو بە چاۋى گومانەوۋە تەماشايان ئەكرد. ھەندىك تانەو تەشەريان ئەداۋ قەسەى نابەجىيان ئەكرد، بەتايىبەتى ئەو كەسو لايەنەنەى كە مەسئولىەتى نەتەۋايەتايان لە ئەستۇدا نەبوۋەو لە رۋوى ئىلتىزامەوۋە بەرەلەيانە تەنیا رەخنە ئەگرن.

ۋەنەبى ئەم چوونەى مام جەلال بۇ بەرژەۋەندى يان رەچاۋكردنى تەنیا چارەنوۋسى يەككىتى بوۋى، بەلكو بە برىارى بەرەى كوردستانى بوۋە كە ۋەفدەكەى بەرە كاك رەسول مامەندى سۇسيالىستو سامى پارتى گەلو نىچىرقانى پارتىشى گرتبوۋەو، بۇ ئەۋەى لەو ھەلە نارەحەتەى كوردى تىكەۋتوۋە كارىك يان جوۋلەيەك بىكرى خويىن بىزىتەۋە دەمارى سىرېۋى ۋەزەكە. ئەگىنا ھەموو لايەك ئەيزانى كە سەدام ھىچ بۇ كورد ناكات. ئەم رۇئىمە شۇقۇنىيە كۆنەپەرستە لە حالەتى شىكستىشدا ئامادەنىيە بچوۋكترىن و سادەترىن مافى كورد بىسەلئىنى. ۋا ديارە رۇئىمى سەدامىش لاي خۇيەۋە بىۋىستى بەۋە ھەبوۋە لەبەردەم راي گشتى ناوخۇۋ دەرەۋەداۋا پېشاندا ھەنگاۋىك ئەنى بۇ چارەسەر كوردنى كېشەكان و ئامادەى تىدايە بۇ دانوستان و بەمەش بەردىك ئەداتە پەراسوۋى دەۋلەتە زەلھىزەكاندا كە دەستيان ۋەرداۋەتە ناو كارۋىبارى عىراق و لەتۋىپەتى ئەكەن.

ديارە ئەم چوونە دەرۋازەيەك بوو بۇ چوونە ناو ژوۋرە تارىكەكانى گەتوگۇۋە، چونكە بەبى يەك بىنىن و دانىشتن گرىۋ گۆلەكانى دۇزى كورد تەۋاو شى ناكىرتەۋە. لە رېگەى راگەياندىنىشەۋە شتەكان ۋا باسكرا كە سەدامو دارۋدەستەكەى رەزامەندىيان لەسەر گەتوگۇ نىشانداۋە بەردەوامىش ئەبن لەسەر كار كىردن ۋەفەد ھاتوچۇ بىكات و پىرۋۇزى داۋاكارىيەكان پىشكەش بىكرى. ۋەفەدەكەى بەرە ھەمىشە ھەر خەرىكى ھەسەكردن بوو ھىچى پى ئەنەكرا

ئەلە ۋەسە
تۆرۈۋەتتۈرەنەى
جەلالىن كەسەس
لەكەل ھەدام
ئەستەى مانە
ھەى كىرى كىرى
بەنەى خەلەى
ئەلەى خەلەى
ئەلەى خەلەى
جەلالىن كەسەس
ئەلەى خەلەى

سەدامىش قايىل نەبو چارمنووسى كوردوھەكو مەسەلەيەكى نەتەوايەتى ديارى
بكرى بەلگو ئەيويست لە چوارچيۆھى دەسلەتاي بەعسدا بۆ لە دەرەھى ئەودا
نابى بىر لە هيچ شتيكى تر بكرىتەھە، بۆيە بە چاوى گومانەھە تەماشاي ئەم
گفتو گۆيە ئەكرا، جگە لەمە نارەزاييەكى زۆرى خەلكى بەرپابوو، يەكيتيش
جگە لەوھى وەكو سازش گفتوگۆي ئەكرد باوهرى بەھە نەبوو سەدام چارەسەرى
رېشەيى بۆ مەسەلەي كورد ئەنجامبەتات، كە چى لايەنى تر ھەبوون بە
كەفوكوئەھە پەرۆشى رېككەوتن و پەيوەست بوون بە ئۆتۆنۇمىيەھە بوون.

دۆخەكە ھەندىك گۇرا، ووردەووردە خەلك گەرايەھە، ليزنەي تەنسيق
درووست بوو، گەرچى رۆژم لە شارەكاندا بەتايبەتى سلىمانى و ھەوليرۆ
شارۆچكەكانى تر جىگەي خۆي كوردبووھە، ھيزەكانى تەنيا لەسەر چادەكان
ھەبوو، لە ھەندى سەربازگەشدا بەلام بۆوورەو بۆووزەو ھيچ لەباراندا نەبوو،
دواي ئەو ھەموو شەر پيكرەن و خۆ بەدەستەوودان و تيكشكانە ئەبى چيان بۆ
بەينى..؟ جگە لەوھە ھەر بەناو دەرگا تيرۆريستىيەكانى دانابووھە، بەلام
نەياننەتوانى بەھە قەبەيەيەي جاران بن، ھەروھە ھيچ جموجوول و
ئيجرائاتىكيان نەئەكرد، زياتر لە چارمنووسى خويان نەترسان.

لەو ماوەيەدا بوو ھاوپەيمەنان ھەنگاويكى گرنگو پەر بەھايان نا كە
بريتى بوو لە قەدەغەكردنى فرينى فرۆكەكانى عىراق بە سەر ئاسمانى
بەشيكى كوردستاندا بە دريژايى ھيلى پانى ۲۶ كە بۆ ئەم مەبەستە ھيزەكانى
خۆيانيان لە فرۆكە خانەي ئەنجەرليكى توركى دانابوو بۆ چاوديريكردى ئەم
ناوچەي دژە فرينە كە نابى فرۆكەكانى عىراق لە سەر و ھيلى ۲۶ بسوورپنەھە
كە بەشيكى كوردستانى ئەگرتەوھە ئيمە پيمان خۆشبوو ئەو ناوچەي فراوانتر
بۆ بۆ ئەوھى ميردەزمەي دەسلەتاي بەعس بە يەكجارى بە سەر دۆ و
دەروونمانەھە نەمىنن لە گەل ئەوھشدا ھەرباشبوو بەشى سەرەھەمان لە
ئاراميدا بۆ ھەر ئەگەرېك كە تووشى خوارووى ھيلى ۲۶ بىن.

لەو کاتانەدا هەندێ ئازووقەمان کەم بوو بوو، کاتی خۆشی سالی ۸۹
 ۹۰ هەندێ ئازووقەمان لە نزیک خورخۆر لەلایەن کاک حەمە پاریاوێ و حەمە
 چاوشینی دەستەکە ی خۆمەو لە ژێر زەویدا شارابوو و دەو. ناردمە لای ئامیر
 لیوای مەیدان و چەند سەر بازیکی لە گەڵ پێشمەرگەکاندا ناردبوو، ئەو
 ئازووقەیه چەند تەنێک ئەبوو. ئامیر لیواکە سەری سوورما بوو لەو ناوچەیهدا
 کە ناوچەیهکی سەر بازی قەدەغە کراو و ژێر کۆنترۆلی ئەوان بوو چون
 پێشمەرگە تانیویەتی ئەم هەموو ئازووقەیه هەلبگر و ئەوان پێی نەزانن.
 ئینجا داوای هەندێک لەو ئازووقەیهی کردبوو بەشیان دا بوو.

[illegible]

له ناو بهرهدا گهرچی به يهك و هفد چوو بوونه خوارم وه به لām تيروانينه كان
يهك نه بوون، به حه زهروه كار نهكرا.

وه نه بي كه رژيم گه رايته وه گوردستان توانيبيتي بهو توانايه جارن
يان هيچ نه بي گورو تينيكي هه بي حوكمي كردي به لكو كه خه لكي گه رانه وه
ناو شارم كان نم ترسي زياتري ليته نيشته. نارهاي خه لكي به رامبهري زيادي
نه كرد، رۆزي ۷/۱۷ له هه ولير خويشاندا نيك به ربابوو ژماره يهك خه لكي
شه هيد گران. ههروه ها له سليمانيش نه مه روويدا و ۱۵۰ كهس كوژان به لām
دوژمن زيان زوري ليكه وت ۲۵۰۰ ديل زياتري ئي گيرا. نه مه زمگيكي ترسناك
بوو بو رژيم كه ناتواني به ناسودمي له گوردستاندا بزي. هه ساتيكي به
رۆزگار يكي تال ليته روات. نه بي هه رچوني بي با باجيكي قورسترش بدات هه
بمينيته وه. به عس تووش كورده ناموسه بوو بوو له راپه رپندا كوردستاني
پي چو لكر، جاريكي تر له په لاماريكدا گه راپه وه، دواي نه وهش خه لكي
سهره شه ي بو درووست نه كه نه و هيچي پيناكري و راكردنيشي شكستيكي
سهربازي و معنه وييه و نابرووي له ناوخو و دره وه يشدا نه جي.

رۆزي ۸/۱۱ بوو.. سهردانيكي قه لاجوالانم كردو كاك كوسرتم بيني
پي و وتم كه برپاريان داوه بيمه فهرانده ي به تاليوني ۸ ي بتوين. دواي
هه ندي قسه كردن رهمه نديم پيشان داو گه رامه وه پينجوين بو نه وه ي
به يوه ندي بكه به به تاليونه وه. رۆزي ۸/۱۷ گه يشتمه رانيه وه له باره گاي
به تاليون ده سته كار بووم. له و ماوه يه دا له گه ل كاك ره به ره و عه بدوللاي مام
عه لي سهردانيكي شه قلا وه مان كرد له گه ل كاك عومه ره فه تاح كو بو وي نه وه و
له سه ر كاروباري هيژه كانمان قسه مان كرد. دواي نه وه ره نيس كه مال مو فتي
هاته لامان له سه ر پي كخستني هي زي پيشمه رگه گه فتوگو ي تير و ته سه لان كرد.

رۆزاني ۱ - ۱۹۹۱/۹/۳ له گه ل هه قان مام جه لالا كو بو وي نه وه. دواي نه وه
رۆزي ۹/۴ هه قان مام جه لال له سه رسه نگ له گه ل نه ميريكيه كان و

هاوپهيمانه كان كۆبوووه. ئەمە مەغزايەكى گەنگى ھەبوو، ئەو ھى بۆ كوردستان
 ھەراھەم كرابوو ھىزىكى پارىژەرى بۆ دانرايى و لەگەڵ سەرکرەدەگانیدا دانىشتن
 بکرى لە پرووى سياسىيەو ھاوئۆکىكى بەھىزى لە خو گرتبوووه پەيامىكىش
 بوو بۆ دەولەتەکانى ناوچەكە كە گورد بى خوامن نىيە و لەلايەن
 ھاوپهيمانانەو پشتيوانى ئىتەكرى. ھەرچەندە ھەندى گەس و لاينەواى بۆ
 ئەچوون كە ئەم ھىزە بۆ پارىژگارى كردن لە كورد نىيە بەقەد ئەو ھى كە
 بەرژەومندييەكانى زلھىزەكان لەبەرچاو ئەگرى و گورزىكە بۆھەر ئەگەرئىكى كە
 دژى ئايندەى ئەوان بوەشئىنرى لەبابەت ئەو ملھورپىيەى سەدام بەرامبەر بە
 كوئىت كەردى. ھەرچى بى ئەو ھى بۆ ئىمەى كورد بىسوود نىيە و ئەبى بە
 باشىوھكو كەردەيەك بيقۆزىنەوھو لە دەستى نەدەين.

رَپاھەرپىنى دوولەم و سىيەم

وہ نہيں کہ رژیمی سەرکوتکەری سەدامی ھاتبیتەوہ کوردستان شیوازی
رەفتار و بیری سیاسی خوی یگورۆ و لەگەڵ کوردا جۆرە نەرمییەك بنوێنێ بە
تایبەتی خوی بە چاوی خوی تیکشکانەکانی بەرامبەر ھاوپییمانان و بەرامبەر
خەلکی راپەرپویش بینی و بوونە مایە نەوپەرێ لاوازی بۆی بە تایبەتیش نەو
کە لە گەتوگۆدا بوو لەگەڵ لایەنەکانی کوردستانیدا کەچی بەردەوام بوو لە
ملھورپیەکانیدا، نەمەواکرد کە چیت لێی قبوڵ نەکری، لە شارۆچکە کۆیە
جامی غەزەبی خەلکی بەرامبەر بە رژییم و دەسەلاتە نابووتەکە پڕبوو، سەر و
چاوی ھەر یەکیکت بخویندبايەوہ پڕ بوو لە پرتە و بۆلە و رق، ھەستت نەکرد
نیستا نا ساتیکی تر نەتەقیتەوہ، دوژمن ھەمیشە بە بیانوو بوو، شەری بە
خەلکی نەفرۆشت و ھەندئ ئیجرائاتی لایەلای نەکرد، بۆیە لەگەڵ ھەلۆیستی
خەلکەکەدا ئیمەیش وەکو ھیزی پێشمەرگە ھەلۆیستمان وەرگرت. خۆمان سازدا
بۆ ھەر مەبەستێک رووبدا.

نەوہبوو رۆژی ۹/۷ خەلکی کۆیە لە دوژمن راپەرپین. پەلاماریکی
کوئوپرپاندا، ناو شاری کۆیە لە ھەموو ئاسەواریکی بەعس پاککرايەوہ،
لەملايشەوہ باداوی لیسەنرایەوہ و ھیزەکانی راونا. لە تۆلەئ ئەمەدا دوژمن لە
بیستانەوہ پەلاماری ھیزەکانمانیدا، نەیزانی بەسەر مینی چیتراوی ھیزی
پێشمەرگەدا نەکەوئ و نەخشەکانی پووچەل نەبنەوہ. ئیمە لێی راپەرپین و
بەتوندى لیماندا. ھەر ئەوھندەئ بۆ کرا مەیدانی شەرکە بەجئ بەیلئ و بەرەو
مۆلگەکانی رابکاتەوہ. لەم شەرەدا ۶۵ دیلی لیگرا و ۸ برینداری ئی بەجیما. ئەمە

شكىستىكى تىرى رۇيىم بوو ئامازمىيەگىش بوو گە لە كوردستاندا نامۇيە و جىيى نابىتەوودو ھەر جموجوونىك بىكات بە سەر شكاوى ئەگەرپىتەوودو سەرگەوتىن وودەست ناهىنىت. ئەيى بەرنامەيەكى تر لاي خۇي گەلە بىكات نەك ھەر ھەموو رۇزنىك تووشى تىكشكان و راوانان و رووخان بىت، ئەمەش لە لاي خەلگى بە راپەرىنى دوودم تۆماركرا.

لەم ھەلومەرچە ناسكەدا كە خەلگى زياتر لە بىرى ئەوودا بوون كە چۇن بەرگرى لە خۇيان بىكەن، بەرەكانى شەر بپارىزن، پىر چەك بن بەرامبەر ھەر ئەگەرئىكى نگرىسانەي رۇيىمى مروفكوزى بەعس، يەگىتى نىشتەمانى كوردستان كە لەم روودو ھىزىكى بەرگرى بالا دەست بوو، بە تەنياش ھەر خۇي بە مەسلەي شەرودە خىل ئەئەكرە، بەلگە لە روودەكانى تىشەوودە پەلى ئەھاويشت. داھىنانى گەروميان ئەنجام ئەدا بۇ خىزمەتكردى كۆمەلانى خەلگى كوردستان.

يەككە لەو داھىنانەش پەخشى تەلەفزيۇنى بوو كە لە رۇزى ۱۱/۹/۱۹۹۱ لە شارى سلىمانىيەوودە بووتارى ھەفان مام جەلال دەستى پىكرە ئەمە كارىكى گرنگ بوو لەم قۇناغەدا كە ھىشتا سەقامگىر نەبوو، بەو توانا ئىمكاناتە كەمە كەنالىكى تەلەفزيۇنى دابىرى كە لە رووى تەكنىكىشەوودە كادىرى شارمىزى كەممان ھەبوو. ھەنگاودەكە خۇي لە خۇيدا زۇر گەورە بوو، دلخۇشىيەكى بەخشيە كورد كە لەم رۇزگارەدا بە تواناي خۇمالى لە رووى رۇشنىرى و ھونەرىيەوودە دلۇ دىروون و مىشكى مروفى كورد مشتومال بىكرىت. لەپال شەرى بەرگرى كردن لە كوردستان چالاكى رۇشنىرى و پەرومردە كەسىتى كوردىش بىكرى. ئەگەر چى رۇيىمى بەعس لە تەلەفزيۇنى كەركوكەوودە بەرنامەي كوردى ھەبوو، كە زياتر بۇ خىزمەتى سىياسەتى بەعسىانەي رۇيىم بوو، لەگەل ئەوودەدا ھەندى بابەتى ھونەرى و ئەدەبى كوردى تىدا پىشكەش ئەكرا.

لەم ماومىيەدا سەردانىكى پىنجوينم كوردو لەگەل مىدالەكاندا قسەم كرد، مائەكەم پىنچاپەوودە بۇ سلىمانى و لەوئ نىشتەجى بووين. دوايى سەرىكى

گەرميانمداو لە دەشتى داودەدا ھەندى ئاسكمان كۆشتو بۇ ھەسانەوھش
چووينە خۆرنەوھزانى لای قەوالى كە بە سەر چەمى ئاوەسپىيەوھىيە و شوپىنىكى
فېنك و ئاودارو گزوكيا دارەو تابلۇيەكى سىروشتى رەنگىنە بۇ گەشتو گوزارو
سەيران زۆر بە كەلك و سوودمەندە، كاتى خۆى برادەرانى حىزبى شىوعى بۇ
خۆحەشاردان و پارتىزانى ھەروھە ئىمەش سوودمان لى بىنيوھ.

دواى ئەوھى لەوئ گەرامەوھ سەردانىكى ھەولنەرم كردو چوومە لای كاك
كۆسەرتو باسى ئەشكەوتى دارى خەلو تەرمەكانى ۷ شەھىدەكەم بۇ كردو بېرى
۱۰ ھەزار دىنارى دامى بۇ دەرھىنانى تەرمەكان و گواستەنەوھيان. لەگەن
برادەرانى تردا كاك كوردو كاك عەدنان و كاك عوسماندا قسەمان كرد لەو
بارەيەوھ پۇزى ۹/۲۰ سەردانىكى ئەشكەوتەكەمان كردو لە خواریشەوھ
بەسەرپەرىشتى م. عەلى كار كرا بۇ ئەنجامدانى رېئو رەسمى ناستىيان و كۆر
بەستەن و ئاگادار كەردنەوھى كەس و كارى شەھىدان و خەلكى ناوچەكە بۇ
بەشارىكەردن لە ھىنانەوھ بەخاك سپاردىيان لە گۆرستانى كەلارى كۆن.
شۆقلەمان بىرد بۇ لاىردنى ئەو بارستايىيە زۆرى خۆل و بەرد كە بەردەمى
دەرگای ئەشكەوتەكەى گرتبوو، ئىمە لە كار كەردندا بووین پۇزى ۱۹۹۱/۱۰/۵
دوژمن بەھىزىكى زۆرى تانك و زىپۆش و سەربازەوھ پەلامارى كفىرى داو
لەشەرىكى نابەرامبەردا توانى دەستى بەسەردا بگرئو ئەو كەمە پېشمەرگەيەو
خەلكەكەى لەشار دەرېچەن و ھەندى پېشمەرگەش وھكو حەسین حەمە سەمكەو
زۆراب ھۆمەرملی و د. ئاتىلا شەھىد بىن. ھىزەكەى دوژمن بەم سەركەوتە
بچووكە لە خۆبایى بوون و زیاتر پېشەرەويان كرد. لای كەلارىش ھەندى
جموچوولیان ھەبوو لەو بەرى سىروانەوھ تۆپبارانى ناو كەلارى ئەكەرد.
ھىزەكانى دوژمن گەشتەنە سەرھەلا، بەلام لەوئ دۆزەخىكى گەرميان بۇ داخرا،
ئەو دەشتايىيە بووھ گۆرستانى تانكە پەلاماردەركانى رۆژمى بەعسى فاشىست.
لە چەند قۆلەوھ پېشمەرگە نەبەزەكانى يەكېتى نىشتەمانى كوردستان شىر ئاسا
ھەلمەتى كوتوپريان كەردە سەريان و لە قۆلىكىشەوھ مەفرەزەيەكى خەش ھاوکار

بوون، لیږدها نهو فیزو لهخوبایی بوونه سهربازییه دادی نه‌دانو همر
 نهومندیان زانی ناگری توله له پوشوویان کهوتوووه نه‌بنه قهرمبرووت. له
 ماوه‌یه‌کی یه‌کجار که‌مدا ۲۵ تانکی زه‌به‌لاح یخدران و له‌ناو هارو قمرژنی گولله
 نارپیچی و بیکه‌یسی و تفه‌نگی قارهماناندا له‌په و روو نه‌که‌وتنو گرو بلی‌سی
 مهرگیان لی بمرز نه‌بوووه. له‌م شهردها قهرماندهی قارهمان نه‌حمدهی حاجی
 ره‌شید که یه‌کک بوو له پارتیزانه به‌وورده‌کان، رۆلکی به‌رجاوی هه‌بوو له
 گهل کومه‌لک پيشمه‌رگی نازی تردها. نه‌م سهرکه‌وتنه لاسه‌نگییه‌کی خسته
 به‌رنامه‌که‌ی رژی‌مه‌وه که به‌ پتی نهو نه‌خشه‌یه‌ی له‌و شهردها ده‌ستمان که‌وتبوو
 به‌ نیازبوو هیژده‌کانی له سهرقه‌لاوه بچنه‌ودلی هه‌ی‌مرو له‌و‌پوه به‌سهر زنجیره
 حیای شاکه‌لدا شو‌ربینه‌وه بۆ گرده‌ گۆزینه، به‌لام بۆیان نه‌کرا، جگه له‌مه له
 سنووری سلیمانی و شارم‌زوورو دهره‌ندیخان و نه‌وبه‌ری سیروانی‌ش هیژده‌کانی
 که‌وتنه به‌ر هه‌لمه‌ت و په‌لاماردان جگه له‌ خۆبه‌ده‌سته‌وه دان هیچی تریان
 پینه‌کرا. له‌وبه‌ری سیروانی‌شه‌وه همر به‌ یه‌کجاری رۆیشتن، پردی دهبابه‌یان
 ته‌قاندوه و له‌دوای خۆیانوه هیژده‌کانی پشتی بانی‌بی و ژاله‌ناوو ناو فرقه‌ی
 دهره‌ندیخان و حامیه هه‌موو ته‌سلیم بوون به‌ نه‌فسه‌رو سهربازده‌وه، نه‌وانه‌ی
 که‌لار دوو مدرعه‌یان له‌سهر قه‌لای شیروانه لیگیراو سووتینران و
 سهربازه‌کانیش به‌ دیل گیران.

نه‌مه به‌ راپه‌رینی سییم ناوی دهرکرد. نه‌مه‌وای له‌ رژی‌م کرد به‌ په‌له
 له‌گهل نوینه‌رانی به‌ره‌ی کوردستانیدا دابنیشن له‌ باره‌گای فرقه‌ی ۲۲ له
 باریکه‌ی بنکوره له‌ لایه‌ن رژی‌مه‌وه نوینه‌ری و مزاپه‌تی به‌رگری رژی‌م و له‌ لایه‌ن
 به‌ره‌ی کوردستانیشه‌وه کاک جه‌بار قهرمان و جه‌وه‌مر نامیق سالم به‌شدار
 بوون، دواي گفتوگو گه‌یشتنه نهو نه‌نجامه‌ی که‌ کۆتایی به‌شهر به‌ینری،
 هیژده‌کانی رژی‌م له‌ سهرقه‌لاو سه‌رووی کفری بکشیته‌وه، بۆ کۆنترۆل‌کردنی
 بارودۆخه‌که‌ بازگه‌یه‌کی هاوبه‌ش له‌ سهر مله‌ی ناساله‌ح دابنری، بازگه‌یه‌کیش
 له‌ گرده‌ گۆزینه‌ی خواره‌وه‌ی که‌لار، هیژکی هاوبه‌شی یه‌ک قه‌وجی

سەربازى ۷۵ يېشمەزگە لە ئاۋ كىزىدا دىنى. ئىنجا لىزىنەك پىكەت لە ھەققان جەمىل ھەورامى و ھەمە ھەلى قەرەچەتانى و م. ھەلى و عوسمانى حاجى مەحمود و ئەفسەرىكى ئىستىخباراتى فىرقە بۇ ھەماھەنگى لەگەل ئەو ھىزى سەرھەلادا بۇ جىبەجىكرى بىرىارى كىشانە ھەكەيان و دابىنكرىنى پىشمەزگەكانى ئەو جەبەھە. ئەو لىزىنەپە چوونە دىنى برايم خان و لەگەل ھەرمەندەكانى ئەو ھىزىدا قەسىيان كىردو رىككەوتن لەسەر ئەۋدى تا ۱۵ كاتىزىمىر مۇلەتيان بىردى بۇ تەگىر كىردى لاشەى ئەو ھەموو تانكەيان و چاۋەپى بىرىارى سەرھەديان بىگۈزىنەۋە يان بىخەنە ژىر گەۋە.

شاينى باسە ئەفسەرى ئىستىخباراتەكە كە مەقدىم بوو بەناۋ لاشەى ئەو تانكەندا تىپەرى و بەچاۋى خۇى ئەو ھەموو كەلاكە زمىنەلاھەى بىنى لەو گۆرەپانەدا يىخ درابوون. ئەۋدى سەير بوو چاۋەپروان نەئەكرا ئەۋەبوو پۇزى دواتر ئەۋان كىشابوونەۋە ھىچيان لىبەجى نەما، تەناھت ئەو بىرگەھەى كە ھىزى ھاۋبەش بوو بۇ ئاۋ كىزى و بۇ بازگەكان ئەۋەشيان نەكرد. لە سلىمانىش ھەموو ھىزەكانيان كۈنرۇلكران و لە رىگەى بەرەى كوردستانىيەۋە بۇ دەرەۋەى سلىمانى بەرپىكران.

رژىمى بەس لەگەل ئەۋدى بىرىارى دابو ئىدارات لە كوردستاندا بىكىنىتەۋە بىرىرىشى دابو ھەردوۋ بەندەۋى كارۋناۋى دوۋكان و دىرېندىخان تىك بىدات تاكو زىان بە سەرچاۋەى كارمەى كوردستان بگەيەنىت. مەكتەبى سىاسى يەكىتى ئەم پىلانە ئاگاداربوو ، بۇيە بىرىارى دا كە سەرھەى ئەۋدى فىرقەيەكى سەربازى رژىم لە بەندەۋى دوۋكان دىرېندى پاسبەۋانى بۇ دابىنى و ھەۋلىش بىرېت بى شەرپ رىگە لە جىبەجى كىردى نەخشەى تىكەندەكە بىرېت ، بۇيە ھىزىكى لە شىكرى يەكى سلىمانى ئامادەكرا بۇ ئەۋ مەبەستە ، ئەۋ كاتەش مەرمەندەۋى ھىزى ۸۱ بىتۈيىن بووم نەبۋايە لە كاك مەستەفا چاۋەشەۋە بىرىارى جوۋلان و مەركىز بەلام بە ھۈكى ھاۋرېتى لەگەل بىرەدرەنى لە شىكرى يەكداۋ كاك جبار ھەرمەن ھەرمەنمان پىكرا لە دوۋرپانى

كۆيە - رانیه بۆ سەر بەنداوی دووكان ھیزەكانمان دابنېن ، كە ئەو كاتە بارەگای لیوا لە ناو خەلەكاندا بوو ، ھەموو سەریە و فەوجەكانی بەسەر گردۆلكەكاندا بلاوەیان كردبوو ، ئێمە لەگەڵ كاك توفیق كانی وەتمانی و كاك عەلى نەبى و برادەرانى تەرى ھیزدا بەتالیۆنەكانمان دابەشكردوو ھەریەكە شوینی خۆى بۆ دەستیشان كراو پێمان راگەیاندى كە بە سەیارە بچنە ناو رەببەكانیانەو بەبى تەقە لەگەڵیان دانیشن ، ئەگەر رێگەیان نەدا ئینجا بەزۆر لەگەڵیاندا بكەن.. بۆیە ئێمە بەرنامەكەمان بى تەقە حېبەجێكرد .. لەو كاتەدا بروسكەيەكان لەلامین كاك مەسعود بەرزانیەو پێگەشت ئەلى : كوردستان مۆلكى رۆستەم و مەحمود سەنگاوى نى یە بە ھەوەسى خۆیان تەسەرۋەى پێوە بكەن و نابى رێگەیان .

بەرپرێز كاك مەسعود بى ئاگا بوو لەوێ كە ئێمە بەبەرپار ئەو كارە ئەنجام ئەدەین و لە خۆمانەو ھیچ شتێك ناكەین .

ھەندىك دۆخەكە خاوە بوو ، پاسەوانى بەنداوەكە كەوتە دەستی ھیزی پێشمەرگە ، ئەفسەرى ئىستىخباراتى فەرەقى دووكان كە ناوى عەفید موفەقق بوو لەگەڵ شێخ حەسبیدا ھاتنە لامان ووتى : ھەولەدى كەمێك لەناو رەببەكان دوور بكەونەو بۆ ئەوێ بئەوانى نەو خواردن بگەيەنە سەربازەكانمان ، منیش پێم ووت : ئێمە بەبەرپار ھاتووین و بەبەرپاریش ئەكشیینەو بۆیە ئەبى بەرپار لە مەكتەبى سیاسى یان كاك جەبار فەرمانەو بەیت و گۆی لە قەسەى تۆ ناگرین . ئێتر ئەوانیش بەناچارى گەرانەو . دواتر كاك كۆسەرت و كاك جەوھەر نامیق بەرپارى كەشەوێ ئێمەیان دا.

كشانه وهى ئىدارات

ئىتر ئەمە ھەنگاۋى كشانه ۋەدى دەسلەتات ئىداراتى رېژىم بوو لە كوردستان گە پۇژى ۱۰/۲۲ دەستىپىكىرد، لەم ھەنگاۋەيدا مووچەى ۱۵۰ ھەزار مووچەخۇرى بىرى و كەرسەو كەلوپەلىكى زۇرى ئىداراتى بىردەوہ بۆ كەركوك و موسل. بەو مەبەستەى گورد بى سەرپەرشتى رېژىم بۆ كاروبارى پۇژانەى ناتوانى بژى و دەستەو ئەزۇنۆ لىتى ئەكەوئ. ئەمەش يەككىكى تىربو و لەوجۇرە ھەلانەى رېژىم ئەنجامەكە بە قازانجى گەورە بۆ كورد گەپرايەوہ. ئەگەر چى ھەندى لايەنى واقىعەش تىدا بوو چونكە رېژىم نەيئەتوانى لەو ھەل و مەرجە ئالۇزەى ئاو كوردستاندا ھىزى سەربازى و ئىداراتى دابنىتەوہ گە دايشى نايەوہ زيانى زۇرى لىكەوت. بۆيە ئەم ھەنگاۋەى نا چونكە لە دوولاوہ تىبى ئەپروانى: ئەگەر بەرنامەكەى سەركەوتوو بى كورد داۋى دەسلەتاتى رېژىم ئەكەنەوہ ئەو كاتەوہك پالەوانىك شەرىعەتى حوكمرانى وەرئەگرىتەوہو ئەزانى چى ئەكات و كەسىش ناتوانى سەربىچى بكات. ئەگەرىش سەركەوتوو نەبوو ئەوا ئەو ناوچەيە بەجئ ئەھيلى بەحىسابى خۇى زۇر ستراتىژى نىيە لە پرووى ئابوورىيەوہو خەلكەكە زوو پەكيان ئەكەوئ و پرووبەپرووى ھىزە سياسىيەكانى سەر ساحەكە ئەبنەوہو پەشپوى روونەدات و لەمەشدا گرەوہكە ئەباتەوہ. بەلام بەعس لەمەشياندا بەھەلە چووبوو، خەلكى كوردستان ھەلۇيستىكى سياسى ھوشيارانەيان پيشاندا بۆ رەتكردنەوہى بەرنامە نگرىسەكانى بەعسو تەحەدا كردنى و خۇزىاندن و پشت بەستن بە ئىدارەى ناوخۆ بە ھىمەتى خەلكە بە پەرۋشەكەى پاپەپىن.

كسانە ۋە ئىداراتى رۇڭمىم لە كوردستاندا زەمىنەى خۇشكرد بۇ ئەۋەى
 كورد بىر لە درووستكردى ئىدارەى تاييەت بەخۇى يكتەۋە، ئەمە لە لايەكەۋە،
 لە لايەكى تىرەشەۋە ئەۋ پىرۇقايد كۇمفۇرتەى ھاۋپەيمانا ھاندەرىكى تر بوو
 بۇ ھەنگاۋى لەۋ جۇرە بىركردنەۋە. ديارە ئەم جۇرە بىرەش لە ئەنجامى
 پىداۋىستى ژيانى قۇناغەكەۋە ھاتە كايەۋە، ئەمەش يەككە لە داھىئانە
 زىندوۋەكانى يەككىتى نىشتمانى كوردستان كە بويرانە لە كۇبۇونەۋەكانى بەرەى
 كوردستانىدا پىشنىارى كىرەبوو پىشى لەسەر داگرتبوو. زەمىنەكە زۇر لەبار
 بوو بۇ ئەم مەبەستەۋە باروۋدۇخى كوردستان بوو بوۋە ئەمەى واقع. بوۋىرى
 پىركىشى لە بىرپاردان بۇ كارىكى سىياسى لە بەرنامەى حىزبىكدا بەلگەى
 ھۇشيارىۋە دوور بىنيەى بۇ بىنپاتنانى پاشەپۇژى گەلۋە بەرەۋە پىشەۋە بىردىنى
 كۇمەل. يەككىتى ھەر لەيەكەم پۇژى درووستبوۋىنەۋە كارى بۇ پاشەپۇژى كورد
 كىردوۋە، خەباتى لە پىناۋىۋەدەپەئىنانى ناۋاتەكانىدا كىردوۋە، خۇيىنى زۇرى لەۋ
 رىگەيەدا رىشتوۋە. ھىچ پۇژىك سىلى لە دوژمنۋە نەخشە دىۋەكانى بۇ لەناۋ
 بىردىنى كورد نەكردۇتەۋە. بۇ ھەر قۇناغىك ھەر بەرنامەيەكى
 نامرۇقدۇستانەى بەس گەلە نامەى خەباتى شۇرەگىپرانەى ھەبوۋە لە كاتى
 خۇيدا كوتەكى خۇىۋەشاندوۋە جى دەستى ديار بوۋە. نەك ھەر رەنگىپۇژى بۇ
 كارى شۇرەش شەپرو پىشەمەرگايەتى كىردوۋە بەلگە لە رۋوى سىياسىۋە
 رىكخستىنۋە پىشخستىنى كۇمەلگاشەۋە كارى جىدى كىردوۋە ھەئۇيەستەكانى ديار
 بوۋە كۇمەللىك سەرۋەرى تۆمار كىردوۋە كە ھەموۋ لە بوارى داھىئاننى تاييەتى
 بە يەككىتى ئەژمىررى. كە لە شەرەكان بوۋىنەۋە جارىكى تر كەۋتىنەۋە تىراقى
 ھىئانەۋەى تەرمى شەھىدەكانى دارى خە. ئەۋە بوو لە پۇژى ۱۱/۱ دا لە
 رىپۇرەسمىكى شىكۋدارى شايان بەۋ پىاۋەگەۋرانەى كورد بى كە ھەموۋ حىزبۋە
 لايەنەكانۋە خەلگىكى زۇرى گەرمىيانۋە كەسو كارى شەھىدان بەشدار بوۋە
 تەرمەكان گەيەنرايە گۇرستانى كەلارى كۆنۋە بە خاكى پىرۇژى كوردستان
 سىپىردان دۋاى ئەۋەى بۇ ماۋەى ۲ سال لە ناۋقورگى ئەۋە ئەشكەۋەتى بى
 بەزەيەدا مابوۋنەۋە.

كسانە ۋە ئىداراتى رۇڭمىم لە كوردستاندا زەمىنەى خۇشكرد بۇ ئەۋەى
 كورد بىر لە درووستكردى ئىدارەى تاييەت بەخۇى يكتەۋە، ئەمە لە لايەكەۋە،
 لە لايەكى تىرەشەۋە ئەۋ پىرۇقايد كۇمفۇرتەى ھاۋپەيمانا ھاندەرىكى تر بوو
 بۇ ھەنگاۋى لەۋ جۇرە بىركردنەۋە. ديارە ئەم جۇرە بىرەش لە ئەنجامى
 پىداۋىستى ژيانى قۇناغەكەۋە ھاتە كايەۋە، ئەمەش يەككە لە داھىئانە
 زىندوۋەكانى يەككىتى نىشتمانى كوردستان كە بويرانە لە كۇبۇونەۋەكانى بەرەى
 كوردستانىدا پىشنىارى كىرەبوو پىشى لەسەر داگرتبوو. زەمىنەكە زۇر لەبار
 بوو بۇ ئەم مەبەستەۋە باروۋدۇخى كوردستان بوو بوۋە ئەمەى واقع. بوۋىرى
 پىركىشى لە بىرپاردان بۇ كارىكى سىياسى لە بەرنامەى حىزبىكدا بەلگەى
 ھۇشيارىۋە دوور بىنيەى بۇ بىنپاتنانى پاشەپۇژى گەلۋە بەرەۋە پىشەۋە بىردىنى
 كۇمەل. يەككىتى ھەر لەيەكەم پۇژى درووستبوۋىنەۋە كارى بۇ پاشەپۇژى كورد
 كىردوۋە، خەباتى لە پىناۋىۋەدەپەئىنانى ناۋاتەكانىدا كىردوۋە، خۇيىنى زۇرى لەۋ
 رىگەيەدا رىشتوۋە. ھىچ پۇژىك سىلى لە دوژمنۋە نەخشە دىۋەكانى بۇ لەناۋ
 بىردىنى كورد نەكردۇتەۋە. بۇ ھەر قۇناغىك ھەر بەرنامەيەكى
 نامرۇقدۇستانەى بەس گەلە نامەى خەباتى شۇرەگىپرانەى ھەبوۋە لە كاتى
 خۇيدا كوتەكى خۇىۋەشاندوۋە جى دەستى ديار بوۋە. نەك ھەر رەنگىپۇژى بۇ
 كارى شۇرەش شەپرو پىشەمەرگايەتى كىردوۋە بەلگە لە رۋوى سىياسىۋە
 رىكخستىنۋە پىشخستىنى كۇمەلگاشەۋە كارى جىدى كىردوۋە ھەئۇيەستەكانى ديار
 بوۋە كۇمەللىك سەرۋەرى تۆمار كىردوۋە كە ھەموۋ لە بوارى داھىئاننى تاييەتى
 بە يەككىتى ئەژمىررى. كە لە شەرەكان بوۋىنەۋە جارىكى تر كەۋتىنەۋە تىراقى
 ھىئانەۋەى تەرمى شەھىدەكانى دارى خە. ئەۋە بوو لە پۇژى ۱۱/۱ دا لە
 رىپۇرەسمىكى شىكۋدارى شايان بەۋ پىاۋەگەۋرانەى كورد بى كە ھەموۋ حىزبۋە
 لايەنەكانۋە خەلگىكى زۇرى گەرمىيانۋە كەسو كارى شەھىدان بەشدار بوۋە
 تەرمەكان گەيەنرايە گۇرستانى كەلارى كۆنۋە بە خاكى پىرۇژى كوردستان
 سىپىردان دۋاى ئەۋەى بۇ ماۋەى ۲ سال لە ناۋقورگى ئەۋە ئەشكەۋەتى بى
 بەزەيەدا مابوۋنەۋە.

گەرچی دوژمن ئیستا له ناوخوی کوردستاندا نه ماوه و هیژمگانی
 بردوومه سهر ئه و سنوورهی که خوی گیشاویهتی، دهستی سهربازمگانی له سهر
 به له پیتکهی تهنگه بو لیدانی بالای بهرزی دهسهلاتی کوردی. رۆژانهش له
 دووره دهقه نهکات، جار جاروش نهیهوئ دلی ئارامی خه لکه کهی کوردستان
 داچله کینن به پهلاماری ناوچهیی بچووک که گیانی هه ندی له قارمانه کانهان
 نهینه قوربانی نه و دۆخه نا ئاساییه. داخی گرانمان ناچار ههر جارمیش یه کیك
 له و که له مێردانهی رۆژگاری تهنگانه له هه له ئازادهی بۆمان په خساوه شه هید
 ئهین. ئاسوی دل و دهروونی خه لگی ته ماوی نه بیئت. له یه کیك له و هیرش و
 په لاماردانه ناوچهییانی سنووری قادر که ره مدها فه رماندهی پارتیزان و رۆلهی
 قارهمانی رۆژانی سه ختی خه بات کاکه حه مه ناخه گیانی بهرزی به ره و
 به هه شتی سه رووری بال ئه گریته وه و بۆهتا هه تایه له ژیر سه یوانی شه هیداندا
 ئارام نه گری. رۆژی ۱۹۹۱/۱۱/۶ داخیکی گهرمی نه و هه وائ له ناکاوهی شه هید
 بوونی کاکه حه مه ناخه بوو گۆی دلمی سمی و تابلوی یادمه وریه کانی ته لئخ
 گرد، به دلیکی پر له که سه ره وه رۆژی دواتر پرسه پر خه ماوییه کهی له
 چه مچه مان دانرا. پاشان گه راینه وه رانیه.

له و ماوه دا هه ندی خه لگی خاوهن هه لویستی نه و کوردستانه ئازاده له
 هه نگاوکی چاو نه ترسانه دا بو به گزا چوونه وهی هه لویسته شو فینیه کهی
 رۆژی به عداد ده ستیاندا یه مانگرتن وه کو ده برپینیک بو پالپشتی ئیرادهی
 مرۆفی کورد له هه لومه رچی تازهدا. نه مه دلی هه موو مرۆفیکی کوردی
 داخو رپاند بو دا کو کیردن له م هه لویسته یه له هه موو شوینیک خه لگی به
 رپپوان و مانگرتن ها ودهنگی و ها و هه لویستیان پيشاندا. ئیمهش بو نه م
 مه به سته و بو پشتگیریکردنی مانگرتووه کانی سلیمانی رپپوانیکمان له
 چوارقورنه وه بو رانیه ده ستپیکردو له لای مانگرتووه کانی رانیه کو تاییمان به
 رپپوانه که هینا. رۆژی پاشتر چووینه شه قلاوه و له گه ل هه قال مام جه لال دوو
 کو بونه وه مان کرد له سه ره و مزی سیاسی کوردستان و پیداو یستییه کانی نه و
 قوتاغه و شیوازی کارکرینمان.

له رۆژه دوداوايىيەكانى سالى ۱۹۹۱ دا (ى.ن.ك) شاكارىكى ترى داھىنانى به خىشايە گەلەگەمان لە بواری خزمەتکردن بە كارى پېشمەرگايەتى بۆ پىنگەياندى (ه.پ.ك) لە رېگەى زانستى سەربازى سەردەمەووە چونكە ناكرى ھەر بە پىودانگى رۆژگارى راپوردوو ھىزەكانمان كار بكەن و نەتوانن لە ئاستى پىويستدا بن، ئەمەوايكرد گە يەكئىتى بىر لە دامەزراندنى گوليەى سەربازى بكاتەووە.

له رۆژى ۱۹۹۱/۱۲/۲۴ بە شىوہيەكى رەسمى ئەو گوليەيە كرايەووە. گەرچى ئەم ھەنگاوە زۆر گرنگەو بايەخى خۆى ھەيە بەلام بەلای ھەندىكەووە كارىكى پرمەترسيەووای لىك ئەدەنەووە كە ئەمە بۆنى جيا بوونەووى ئى دىت كە چى ئىمە بە مافى خۆمانى ئەزانين ئەم گوليەيەو ھى تريس بكەينەووەو نەووەكانمان لە سەر بنەماى بىرى پىشكەوتوو سەربازى بۆ بەرگرى لە خۆمان و ئاييندەى نەتەووەگەمان پى بگەيەنين.

سالى ۱۹۹۱ يش لە يادەوهرى ميژووى كورد دا تۆمارى خۆى ئەپىچىتەووە، سالىكى پر دەستكەوتى سىاسى گەورە كە بە خۆبەختکردنى رۆلە دئسۆزەكانى لە راپەرپىكى ميژوووييداو دەست ھات. ئەگەر چى لەساتەووەختى شاديەكانى راپەرپىنى خويناويدا كارەساتى كۆرەووى گورچىكرمان ھاتە رى بەلام بە خىرو بىر بۆمان شكايەووە كە سەرنجى راي گشتى جىھانى راکيشاو ھەلۆيىستىكى گەورەيان وەرگرتو گوشار خرايە سەر دەسەلاتى وولاتەكانيان بۆ كۆمەكى كوردو لەمەشەووە برپارى ٦٨٨ و درووستکردنى ھىزى پرۇفايد كۆمفۇرتو دەستنيشان كردنى ھىلى ٢٦. لەھەمووش گرنگتر كشانەووى رژىم بوو لە كوردستاندا كە رېگە خۆشكەر بوو بۆ ھەلىكى ترى ميژووى چەسپاندنى دەسەلاتى كوردى.

سالى ۱۹۹۲

كۈنگرەي يەكى يەكىتى

كە چووينە ناو سالى ۱۹۹۲. روداوتكى گرنگ لە ميژووى يەكىتىدا روويدا ئەويش بەستنى كۈنگرەي يەكەم بوو. ديارە لە دواى درووستبوونى يەكىتى جگە لەووى كۆمەلەو شۆرشگىران ھەريەكە بۆ خۇيان كۈنفرانسيان بەستووه، يەكىتى ھىچ كۈنگرەيەكى تايبەتى بە خۇي ئەنجامنەداود. لە دواى ئەنفالو دواى ئەوھش كە كۆمەلەو شۆرشگىران لە دواى ھەلۈەشانەوھى يەكىتى سۆفیتوازيان لە خۇيان ھىناو لە سالى ۱۹۹۰ يەكىتيان پىكھيئا، كۈنفرانسيكى ناوچەيى لە ستورى ھىزو رىكخستەنەكانى لە ناو ئىراندا بەستووهكو خۇنامادەكردن بۆ كۈنگرە بەلام ھەلۈمەرھى داگىركردنى كوئىتو پەلامارى ھاوپەيمانان بۆ سەر عىراقو دەرپەراندتى لە كوئىت بوارى نەدا ئەو كۈنگرەيە بىبەستى، دواى راپەرېن ھەلىكى باش رەخسا بۆ بەستنى كۈنگرە كە كاريكى پىويست بوو بۆ دارشتنى سىياسەتو ھەلۈيستو دانانى سەرگردايەتییەكى نوئى بۆ بەرپوھىردنى كارو بارەكانى حيزبى و پىشمەرگەيىو ھوكمرانىش.

ئەوھبوو رۆزى ۱/۲۷/۱۹۹۲ لە شارى سلىمانى يەكەم كۈنگرەي يەكىتى بەستراو رۆزى ۱/۲۹ ھەفال عومەر دەبابە ئەندامى مەكتەبى سىياسى يەكىتى دواى تەمەننىكى دورو درىژ لە خەباتى سىياسى و پىشمەرگايەتيدا لە پىناوى گەلەكەيدا لەم رۆژە گرنگەي ژيانى يەكىتىدا لە ناو ھۆلى كۈنگردا گيانى بە خاكى كوردستان سپاردو كۈنگرەكە راگىراو تەرمەكەي بۆ كۆيە گويزرايەوھە كە رۆژگارىكى ساردو بەفراوى بوو پىچەكانى ھەيبەتسولتان لە بەر بەفر زۆرى

مەسلىسە دەلىل : عومەر داپە بە ھۆنارد
مەسلىسە : كۆرەنە
مەسلىسە : مەسلىسە

گیرابوو. ئۇتۆمبیلەکان سەر نەئەكەوتن، بە شان تەرمەكە سەر خرایە سەرو
برایەوہ بۆ گۆرستانی کۆیە. ئینجا کۆبوونەومەکانی کۆنگرەش بۆ ھەولێر
گۆیزرایەوہ.

من خۆم لە کۆنفرانسی بەتالیۆنی ۱ دا دەنگی یەكەمەم ھینا لەم
کۆنگرەییەشدا بەشاریم کرد.كە نوینەری زۆر حیزبو و پێکخراوو دامەزراوہ
کوردی و کوردستانی و عێراقی و عەرەبییەکانی پۆژھەلاتی ناوہراست و ئەوروپا و
ئەمریکا و کەنەدا نامادە بوون و ھەریەكەیان ووتەى خۆیان خۆیندەوہ پاشان لە
کۆبوونەوہی داخراودا ھەقال مام جەلال ووتەى خۆى خۆیندەوہو لەم
کۆنگرەییەدا یەكخستەوہی کۆمەلە و شۆرشگێران لە ناو یەكئیتیدا و پەرەنسیپی
دیموکراسی و ھەروەھا پەرەنسیپی سۆسیال دیموکرات چەسپا.

لەم کۆنگرەییەدا سەرکردایەتییەکی نوێ ھەلبژێردرا كە ھەر ۲
سکرتێرەكە: ھەقال مام جەلال سکرتێری یەكئیتی و كاك نەوشیروان سکرتێری
کۆمەلەو د.فوناد سکرتێری شۆرشگێران لە دەنگدان بوێردران و ۱۷ ھەقالی تر
بوونە ئەندامی سەرکردایەتی لەگەڵ ۶ یەدەكدا كە ھەندیک لەو ھەقالانە بۆ
یەكەمجارە دینە ناوێزی سەرکردایەتییەوہ. پۆژی ۲/۱۴ كۆنگرە كۆتایی بە
كارەكانی ھینا.

ھەلبژاردن

دوای ئەوہی حکومەتی ناوہندی عێراق دام و دەزگا ئیدارییەکانی لە
ھەنگاویکی تێكدەرانیەدا لەکوردستاندا كشانەوہ، بۆ ئەوہی بۆشایی ئیداری بەرپا
ببێ زەمینیە خۆش بکری بۆ گەرانیەوہی سەر لەنوێ دەسەلاتی بەعس و دەزگا
تۆقینەرەکانی و جاریکی تریش کوردستان بختە ژێر ڕکیزی دابڵۆسینەرانی
خۆی. گەرچی ئەو خەوہی بەعس نەھاتە دی، بەپێچەوانەوہ کورد ڕازی
نەبوو بەعس بگەرێتەوہ، بەیەك دەنگ و یەك ھەلوێست ڕووبەرپووی نیازە
چەپەلەکانی بەعس بووہوہ، بەرەى کوردستانی كە لە دوای درووستبوونیەوہ
بوو بووہ حکومەتی ئەمری و واقیع و کاروباری کوردستانی لە ڕووی ئیداری و

سیاسییهوه به رێژمه‌برد له‌بریارێکی بۆیرانه‌دا که‌وته‌ کارکردن و بۆ ئهمه‌ش
برپاری دامه‌زراندنی لیژنه‌ی کارو له‌ ههر شارو شارۆچکه‌یه‌کدا ئیداره‌ی
ناوخۆی درووستکرد، به‌لام شپ‌رزیه‌ی به‌مه‌وه‌ دیار بوو، به‌باشی گونترۆلی
کاروباره‌کان نه‌ئهر، بۆیه‌ دوا‌ی گفتوگۆیه‌کی زۆر بیر له‌وه‌ کرایه‌وه
دینامیکه‌تییکی نوێ بۆ حوکمرانی بیته‌ کایه‌وه، ئهو شیوه‌ ساده‌یه‌ گۆڕانی
به‌سه‌ردا بیته‌ شیوازیکی حوکمی مه‌ده‌نی به‌یڕه‌و بکری، ئه‌ویش له‌رێگه‌ی
هه‌لب‌زارنیک‌ی گشتیه‌وه‌ په‌رله‌مانیک بۆ کوردستان دامه‌زرێ و حکومه‌تیک پێک
به‌یئری بۆ به‌رپه‌رده‌نی کاروباری خه‌لکی و سه‌ره‌پرستی مه‌سه‌له‌ی سیاس‌ی و
ئیداری و ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی و فه‌رهنگی بکات و ئهو بۆشاییه‌ی حکومه‌تی
عێراق هێنا‌بوویه‌ کایه‌وه‌ پرېکاته‌وه‌.

ئەمە ھەلۋىستىكى نوۋى جىدى و گىرگ بوو لەو ھەلۋمەرجەدا بەتايىبەتى عىراق لە تەنگەژمەكى نۆدەوئەتيدا ئەژيا، فايلى كوردىش لە سەرەو بوو، پارىزگارى نۆدەوئەتى بۆ مسۆگەر كرابوو، ھەرچەندە لە ناوخۆى كوردستان و لەناو لايەنەكانى بەرەى كوردستانى بەيەك ئاست مەسەلەكان تاو توئ ئەمەكرا، بەلكو ھەندىك لايەن ئەترسان، زاتى ئەوميان نەبوو پىرگىشى بىرپارىك بىكەن بەلايانەو ئەيىندەكەى تەم و مژاويىيە، بەلام ئىرادەى گەل، خواستەكانى كۆمەلانى خەلكى كوردستان، ئەو ھەموو مەيىنەتايانەى بەسەرياندا ھاتوو ھەى ئەخوازى كە ھەنگاو بەرەو يەكلايىكردنەو بەنرى، لە پىشەو ھەموويانەو (ى.ن.ك) بەبەرچا و روونىيەو ئەپروانىيە ئەو مەبەستەو كارى خۆى ئەكردو لە ھەوللىكى بەرفراواند ھەموو لايەك گەيشتە ئەو سەرەنجامەى بىرپارى ھەلئىزاردنى گىشتى بدرئ بۆ ديارى كردنى ئايىندەى كوردستان و لەرنگاي دىزگايەكى ياسادانانەو پەرلەمان بىرپارى شىوازى ھوكمرانى و پەيوەندى بەناوەندەو بدرئ. لەم بوارەشدا ياساى ھەلئىزاردنى ژمارە يەك و دوو دەرگرا، بەوپىيە ھەموو حيزبەكان خۆيان نامادەكرد بۆ ھەلئىزاردن.

بۆ ئەنجامدانی ھەر پرۆسەيەکی ھەلبەرزاردن پێویستە ناماری دانێشتوانەکەمی بکړی، لیستی ناوی ددنگدەران نامادەبکړی لێ ھەموو ناوچەکاندا،

بەلام لە بارودۇخى كوردستاندا ئامار كاريكى ئاسان نەبوو، شارمزاى باشمان نەبوو، كولفەيەكى زۆرى گەرەك بوو، بۆيە پەنا بىرايە بەر شىوازىكى سادە لە برى ئامادە كردنى ئامارى رېكوپېكى دانىشتوانى كە مافى دەنگدانىيان ھەيە، لىستەكانى خۇراك كرايە بناغەو لە كاتى ئەنجامدانى دەنگدانىشدا بۆ گزى نەگردن بىريارى پەنجە مۆر درا، ھەروەھا بۆ ھەر ناوچەيەك مەئبەندى ھەلبىزاردن ديارىكراو لەھەر مەئبەندىك بە پىنى ژمارەى دەنگدەران سنووقى دەنگدان دانراو لىژنەكانى سەرپەرشتى دەنگدانىش دەست نىشان كران. لە رېنگەى ئازانسەكانى دەنگو ياسەو مەسەلەى ھەلبىزاردن بلاو كرايەو، ئاگادارى زۆر لايەنى دەرەووش كرايەو بۆ كۆمەك و ھاوكارىكردن.

بانگەشەى ھەلبىزاردن لە جەويكى ديموگراسەيدا دەستىيېكرد، ھەر حيزبە لە رېنگەى دەزگاكاني راگەياندىنى خۆيەو قسەى بۆ جەماوەر نەكرد، بەو پەرى ئازادىيەو پاي خۆى دەرئەبىرى، ھىچ جۆرە سانسۆرىكى نەبوو، لە ھەموو شويىنىكدا ناھەنگى بانگەشە كردن ئەگىردا.

پۇژى ۱۹۹۲/۵/۱۵ ديارىكرابوو بۆ دەنگدانى گشتى، بەلام دەرگەوت ھەندى كۆسپ ھاتووتە رېنگا بەھۆى ئەو مەرەگەبەو كە لە دەرەو ئامادەكرابوو بۆ مۆرگردن، كە پارتى لاي خۆيەو بى ئاگادارى لايەنەكانى تر دەستكارى كرديوو، پۇژەگەى دواخرا بۆ ۱۹۹۲/۵/۱۹. نەك ھەر ئەمە بەلكو كۆسپى تىرىش ھەبوو بەتايبەتى لە دانانى سنووقەكانى دەنگدان لە مەئبەندەكانى ھەلبىزاردندا كە جۆرە ناعەدالەتییەكى تياكرابوو، ئەو سنووقانەى بۆ بادىنان دانرا بوو لە ژمارەى سنووقەكانى تىرى ھەولېرو سلىمانى و كەرەكوك زياتر بوون، ئەمەش پىلاننىكى تىرى پارتى بوو بۆ لەباربردنى ئەم پىرۆسەيە. لەگەل ھەموو ئەو كەمو كورپىيانەشدا ھەلبىزاردن پەك نەخرا، ئەگەرچى پارتى لەبانگەشەكانيدا ھەولئى ئەداوا لەجەماوەر بگەيەنئى كەنەمە كاريكى قورسە، لەوانەيە تووشى شكىستى بىن، ئەوان ھەللايان بۆ حوكمىزاتى ئەكرد، ترسيان ئەخستە دل و

دەروونی خەلکییەووە گەر بەوومرەقانی حوکمی زاتی رازی نەبین کەوومەدی بەرەو کوردستانی لە دواى کۆرەو پێشکەشی حکومەتى عێراقیان کردبوو، بەلام خەلکی زۆر گۆی بیستی ئەو پرویاگەندانە نەبوون، لەملاشەووە (ی.ن.ک) بە عەقڵی مۆدێرنەووە لەگەڵ ئاواتەکانی گەلی کوردستاندا مامەڵەى ئەکرد، داواى مافی چارەى خۆنووسینی ئەکرد، کۆمەڵانی خەلکی ئەتوانن لەرێگەى دەنگدانەووە دواپۆزى خۆیان دیاریبکەن، لەرێگەى ئەو نوینەرانەیانەووە بۆ پەرلەمانیکی نازاد.

بە راستی پۆژگارێکی پڕ لە جۆش و خرۆش بوو، لەوینەى فێستیفائیکی نەتەوایەتى ئەچوو، بۆ یەکەم جارە خەلکی کوردستانی نازادکراو لەکەش و ھەوایەکی سازگاردا دوور لە چاو سوورکردنەووەی دوژمنان خۆیان ئامادە ئەکرد بۆ پۆزى دەنگدان، شتیکی سەیریش بوو لەم کوردستانە تەنراو بەدیاردەى چەکدارى و میلیشیایگەرى هیچ پووداویکی ئەوتۆ نەھاتە کایەووە دۆخەکە تێکبدا کەچی لە دەوڵەتە پێشکەوتوووە دیموکراسییەکاندا لەکاتى بانگەشەى ھەلبژاردندا دیمان پووداوى دلتەزین پوو ئەدا.. لەگەڵ ئەوەشدا رژیمی دیکتاتۆرى بەغدا ھەرەشە و گۆرەشەى زۆر ئەکرد بۆ تێکدان و شیواندنى ھەلبژاردنەکەو دلى خەلکی سارد ئەکردەووە. ئاییندى لەبەرچاو تاریک ئەکردین، دەوڵەتە دراوسێکانیش لە سەرمتادا نیگەران بوون، دواتر ھەندى ھێمن بوونەووە، دواى ئەوەى بۆیان دەرکەوت ئەم پڕۆسەى ھەرەشە لە بەرژمەندیان ناکات.

پۆزى ۵/۱۹ میژووویەکی پڕ لەسەرورمییە بۆ گەلەکەمان، پۆزى ھەلبژاردنى یەکەم پەرلەمانە کەخەونى دیرینەى ملیۆنەھا مرقى تینووى نازادییە. ئەو پۆزە لەگەڵ پۆزەکانى تردا جیاواز بوو ھەر لە کاتریمێر ۸ ی بەیانییەووە ھەموو مەلەبەندەکانى دەنگدان قەرەباغ بوون، ریزی درێژ درێژ گیرابوو، ھەرکەسە بە پەرۆشەووە نەرۆیشتو بە پوویەکی گەشەووە ئەگەپایەووە،

دىنگى دابوۋە ئەو لىستەى خۇى بىرۋى پىى بوو، ھىچ پروداۋىكى سەرنج
 راكىش بەرپا نەبوو، لەكاتى دىنگىدا. ئەگەرچى لە زۆر شوين دىنگىدەكە
 بەستى نەپۇشت، لە زۆر شوين خەلكى لەبەر قەربانغى ئەگەرپەوۋە تادۋى
 نىومرۇ دىنگى بىدات، كەچى ھەر فرىانەكەوتن. راستىيەك پروون بووۋە كە
 پارتىيەكان وەكو مەبەستىك سەر لە بەيانىيەكەى تا دۋانىومرۇ
 پالەپەستۋىيەكان درووست ئەكرد، پروسەكە بە ھىۋاشى دەرۋىشت، درىنگىك
 پروون بووۋە كە مەركەبەكە ساختيەو بە ئاسانى ئەچىتەو، بەلام پروسەكە
 ھەر نەوۋەستا. زۆر خەلك فرىاي دىنگىدان نەكەوتن، چونكە لەناۋچەكانى
 كەركوك و سلىمانى و ھەولير سنوق كەم بوو. دەيان ھەزار دىنگى قەۋتا، دەریش
 كەوت ئەو دىنگانە ھى يەككىتى بوو، سەرمەرى ئەۋدى كە سنوققەكانى يادىنان
 زۆرتر بوون، كەچى ژمارەى دىنگەكانىش لەۋدى ھەبوون زۆرتر بوو، تەنانەت
 بەپىي ھەندىك زانىارى خەلكى لەكوردەكانى تورگىاۋە ھىتابوو بۇ دىنگىدان،
 جگەلەۋدى خەلكىكى زۆرى لە ژىر دەسەلاتى پۇتەمەۋە بەكىش كىردبوو، ئەو
 ھەۋلانەى پارتى لە سەرمەتاۋە دەرەكەوتن ۋەك فېلوتەلەكەيەك لەگەل
 ئەنجامدانى پروسەكەدا يەكە يەكە ئاشكرايوون، كەچى لەھەندى شويندا
 بەھاندانى پارتى و بە ھاۋسۋى ھەندى لايەنى تىرىۋەكو شىۋى و حىك
 كۆنۋوسى ئەنجامى دىنگىدەكە كە لە بەرژەۋەندى ئەۋاندا نەبوو مۇر نەئەكرا.

بۇيە سەرمەنجامى دىنگىدەكە ھەلېزاردن بۇ رۆزى ۱۹۹۲/۵/۲۲ دۋاخرا،
 دۋى پىكەتاتىك ئەنجامەكان ئاشكرا كران كەبىرىتى بوو لەۋدى ھەردوۋىلاى
 سەرمەكى يەككىتى و پارتى رىك بىكەون لەسەر بەنىۋەى كورسىيەكانى
 پەرلەمانۋاتە ھەر لايەك ۵۰ كورسى كە ئەكاتە ۱۰۰ كورسى و ۵ كورسىش بۇ
 مەسىچىيەكان كە ئەكاتە ۱۰۵ كورسى، لەبەرئەۋدى لايەنەكانى تىر ئەو
 رېژىيەيان و دەست نەھىنا ھىچ كورسىيەكان بەرنەكەوت. ھەرچەندە
 لەسەرمەتادا قسە و لىدۋانىكى زۆر لەسەر شىۋەى ھەلېزاردنەكە كرا كە زۆرىيەى
 دىنگەكان بە شىۋەى رېژىيەى درا بەلام رېژەكەش بەپىداگرتنى پارتى لە ۷% بوو

ئىگىرىش
 لە ئىۋان پىر
 يەككىش ھە
 ئەو ھەزار
 سەمەنارى
 پەللىرى
 كە لە دىنگى
 زىيارىتى
 ھەتتا پەللى
 لە ئىۋان پىر
 ھەر بەخىش
 خىيالى
 ئىلھامىن
 ھەر دىۋان
 ئىلھامىن
 ۋەلانى
 مەھر

که ږيگه‌ی له هیزه بچو وکه‌کان گرت نه‌توان هېچ به‌هیچ بکه‌ن، له‌وانه‌یشه
 نه‌م پېدا‌گرتنی پارتیبه به نه‌نقه‌ست بووبی تا نه‌و حیزبانه سهر به‌خو دهن‌گ
 نه‌هین و ناچار بن له گهل نه‌واندا پیک بین بو روو به روو بوونه‌ودی په‌کیتی.
 به‌لام بو لیستی رابه‌ر که ۴ سهر کرده خوین کاندید کردبوو: هه‌فال مام
 جه‌لال، مه‌سعود بارزانی، مه‌لا عوسمان، د.مه‌حمود سوژانی. که نه‌م مه‌سه‌له‌ی
 رابه‌ره له لایه‌ن د.مه‌حموده‌و پېشنیار کرابوو که وو‌تووی: با کوردیش
 شوانیکی هه‌بی. له راستیدا نه‌مه پېشنیاریکی پېشکه‌وتوو خوازانه نه‌بوو له
 گهل سهرده‌مدا نا‌گونجی له‌وانه‌شه نه‌و شوانه خو‌ی ببیته گورگو خوا‌رحم له‌و
 ... بکات!

هیچ لایه‌ک له هه‌فال مام جه‌لال و مه‌سعود بارزانی دهن‌گی
 ته‌واویان وده‌دست نه‌هینا. هه‌رچه‌نده نه‌م مه‌سه‌له‌ی ۵۰ به ۵۰ په زیانیکی زو‌ری
 لیداین، به‌لام نه‌بوايه هه‌روا بر‌ویش‌تایه، نه‌ودی زو‌رت‌ر ته‌گه‌ره‌ی نه‌خسته ږي‌گا
 پارتی بوو، نه‌گینا نه‌یتوانی له‌رووی په‌رو‌شه‌وه سوود له‌و ۵۰ به ۵۰ په‌ومر‌بر‌گړئ
 بو را‌ژه‌کردنی به‌ر‌ژه‌وه‌ندی کورد نه‌ک بو به‌ر‌ژه‌وه‌ندی ته‌سکی خو‌ی.. له‌سهره‌وه
 تا‌خواره‌وه نه‌م مه‌سه‌له‌یه رو‌چوو خواره‌وه بووه دیار‌دیه‌کی کوشنده‌و سوود
 له توانا‌کانی خه‌ل‌گی کورد و‌مر‌نه‌گړاو ږقه‌به‌ریبه‌کی توندی درووست کرد.
 پارتی هه‌میشه بانگه‌شه بو نه‌وه نه‌کات که نه‌و دهن‌گی زیاتری هیناوه،
 گوايه بو خاتری پا‌گرتنی دو‌خه ناسکه‌که پازی بوو بو به‌شکردنی کورسیه‌کانی
 په‌رنه‌مان. وه‌کو بل‌ی خیر به‌یه‌کیتی نه‌کات، ده‌ست له مافه‌کانی خو‌ی
 هه‌لنه‌گړئ، نه‌و زانیاریانه‌ی بلا‌وی نه‌کاته‌وه جگه له شی‌واندنی راستیه‌کان و
 هه‌ل‌فری‌واندنی رای گشتی کورد نه‌بی هیچی تر نییه. راستیه‌کان لای لی‌زنه‌ی
 بلا‌ی هه‌ل‌ب‌زاردن و نه‌وان له‌و به‌یانه‌ی که‌بلا‌ویان کرده‌وه له‌سهر نه‌نجامی
 هه‌ل‌ب‌زاردنه‌که هه‌موو ش‌تی‌ک روون نه‌کاته‌وه. هه‌موو دو‌کیوم‌ین‌ته‌کانیش
 له‌به‌رده‌ستدایه و نه‌ندامانی لی‌زنه‌که‌ش دان به‌و راستیه‌دا نه‌نین که نو‌ینه‌ری
 هه‌موو حیزبه‌کانیشی تیدابوو.

هەلبژاردن چەندە خوۆشی بەدلى خەلكيدا ئەھيىنا، ئەومندەش تالى
پىچىشت، ھەر لە ھەرتو ھىلەكانى پارتى و گزى كردنەكانى تا ئەگاتە سىياسەتە
چەوتەكانى ترى ناو ھۆلى پەرلەمان.

دواى بلاو كردنەھوى ئەنجامى ھەلبژاردنەگە و دەستنيشان كردنى
ئەندامەكانى ھەر ئىستىك رۆژى ۱۹۹۲/۷/۴ يەكەم دانىشتنى پەرلەمان لە شارى
ھەولير ئەنجامدرا لە ھەمان بيناى ئەنجومەنى ياسادانانى كارتۆنىدا. بەپىي
ھەندى ئىجرائاتى ئوسولى لە رىگەى خۇپالوتن و دىنگدانەھوى يەكەم سەرۆكى
پەرلەمان بەربارى كەوت و جىگرەكەى بۆ يەكىتى، ھەروەھا سكرتيرەكەشى بۆ
پارتى.

يەكەم دانىشتن گرنىگىيەكى مېژوو پى ھەبوو، يەكەمجارە نوپنەرانى
پەرلەمانى كوردى لە ھەولەتەكەى خۇياندا دانىشتن، نوپنەرايەتى ئامانجى
گەلەكەيان بىكەن، بىر لە دوا رۆژى بىكەنەھوى، خەلكى زۆر ئومىدىيان بەھو
نوپنەرانە ھەبوو بىتوانن نەخشەى ھەلومەرجىكى نوئى دابىرژن و
چوارچىوھىيەك بۆ ھوكمى كوردى دانىشتن، دوور لە ھەلوىستى تەسكى
حىزبايەتى بۆ كورد كاربىكەن. دواى چەند كۆي و نەھىيەك پەرۆھى پىكەيتانى
ھوكومەتى ھەرىمى كوردستان خرايە بەردەست، دواى مشتومرىكى زۆر رۆژى
۷/۴ بىريارى لەسەر دراو يەكەم كابىنە بەسەرۆكايەتى د. فوناد مەعسوم بوو، كە
كابىنەكە برىتى بوو لە ۱۵ و مزارەت و جىگرەكەشى پارتى بوو.

پۇستەكانى نەم كابىنەيە بەم شىوھىيە دابەشكرا:

۱ و مزارەت بۆ يەكىتى

۱ و مزارەت بۆ پارتى

۱ و مزارەت بۆ شىوعى

۱ و مزارەت بۆ ئاشورى

۱ و مزارەت بۆ بىلايەن

ھەر ۋەزىرەتلىك ۋەزىرەتكە يەككىتى بوو جىگرەكە يارتى بوو بە
پىچەۋانە شەۋە ھەر ۋەزىرەتلىك ۋەزىرەتكە يارتى بوو جىگرەكە يەككىتى بوو.
لەڭبۇنەۋەتلىك پەرلەماندا زۇر راستى مىژۋىيى پوون بوۋدەۋە كە لە
پۇزانى بانگەشەۋى ھەلپۇزاردىدا خەللى ھەستىيان پىنەكرد، لەسەر زۇر شت
جىاۋازى بىر ۋە بۇچوون ھاتە ناۋدەۋە، لەسەر ۋەشەۋى ھەكۈمەت، ھەرىم، ۋەزىرەت،
تەننەت ناۋ ۋە بەرنامەۋى ھەندى لە ۋەزىرەتە ھەسەسەكان ۋەكۈ: ۋەزىرەتى
پىشمەرگە، ۋەزىرەتى كاروبارى مۇقاپىيەتى ۋە ھاۋكارى.

پارتى ئەترەتلىك ناۋى ۋەزىرەتى بەرگىرى بەيىنن چۈنكە بۇنى
جىاۋونەۋەلى لى دىت، بەھەزار نارى ەلى لەسەر ناۋى ۋەزىرەتى پىشمەرگە
پىكەتەن. پىيان ناخۇش بوو ناۋى ۋەزىرەتى دەرۋە بەسەپى ۋە لە ئەنجامدا ناۋيان
ناۋەزىرەتى كاروبارى مۇقاپىيەتى ۋە ھاۋكارى. ھەرچەندە ناۋ گىرەگ نىيە،
ناۋەپۇك بەنەغەيە ئەگەر مەبەست خىزمەتى بەرنامەگە بىت. ئەيانۋىست
لەبرى ۋەزىرەت ئەمانەتى گىشتى دابىرى، ھەكۈمەت ھەندى بەسەر دلىانەۋە
قورس بوو.

تاپۇ ترس ۋە بىنومىدى سەراپاي دل ۋە دەرۋونى تەنىبۋون ۋە لە
دلەۋەكەدا بوون ۋە ئەياننەۋىست ئەۋ تالە موۋە پەيۋەندى لە نىۋان
خۇيان ۋە بەغدادا بوو بىسى. بۇيە ھەرچى بىر كىرەنەۋەيان بوو لەۋ ھەۋارەۋە
سەرى دەرئەھىنا.

ئەمە بۇ ھەموو خەللى كوردستان پوون بوۋدەۋە، لەۋ لاشەۋە يەككىتى
لەسەر شتە مەبەدەئىيەكان پىيى دائەگرت. تەۋاۋ بە پىچەۋانەۋى پارتىيەۋە بوو
بۇ مەبەستەكان ئەچوون، ھەلۋىستەكان جىگەۋى رەزامەندى خەللى بوون،
ئەندامانى فراكسىۋنى سەۋز زۇر بەئازادانە رايەكانيان دەرئەبىرى. ھەموو
گىتۈگۈكان لەسەر شاشەۋى تەلەفرىۋنەۋە نەقل ئەكران، لاۋازى ھەلۋىست ۋە
بۇچوونى ئەندامانى فراكسىۋنى زەرد لاۋى خەللى بەرجەستە بوو بوو، جۇرە
رېزىك بۇ فراكسىۋنى سەۋز پەيدا بوو بوو، ئەمەۋاىكرد كە سەرۋكى پەرلەمان

هه‌میشه رینگه له ئاشکرای کۆبوونه‌وه‌کان بگرێ که رینگه‌گرتن بوو له ئازادی
 پادەربەرین. ئیتر وورده‌وورده ململانی و ناکۆکییه‌کان خۆیان درخست، تیشک
 نه‌که‌وته سەر شته‌ شاراو‌د‌کانی ناخ و نه‌وانه‌ی له‌پشتی په‌رده‌وه‌ هیلی بۆ
 نه‌کی‌شرا. که رینگ له‌گه‌ڵ هه‌لۆیستی دو‌ژمنانی کورددا نه‌هاته‌وه.

وه‌زعی حکومه‌تیش له‌وه‌زاره‌ته‌کان و دامو ده‌زگا‌کانی خواره‌وه له‌وه
 با‌شتر نه‌بوو، به‌ل‌کو سیاسه‌تی چه‌په‌لی ۵۰ به‌ ۵۰ به‌شیومه‌کی زۆر خراب دابه‌زییه
 خواره‌وه، نه‌ک هه‌ر له ئاستی‌وه‌زیر و جیگره‌کاندا نه‌وه‌ستا به‌ل‌کو له‌دانانی
 کارمه‌ندو به‌رده‌سته‌کانیشدا ده‌خاله‌ت و به‌شبه‌ش نه‌کرا. ئیتر هه‌ج بواریک بۆ
 که‌فانه‌ت و شاره‌زایی نه‌ما، بۆ هه‌رکێشه‌یه‌کی چاره‌نووس‌سازو سیاسي ئه‌بوابه
 پای هه‌ردوو مه‌کته‌بی سیاسي‌وه‌ریگیرایه، به‌مه‌ش زۆر له روحی مه‌دمنیه‌ت و
 دیموکراسی دوور که‌وته‌نه‌وه، قو‌رتی گه‌وره له رینگادا قووت بوو‌ده‌وه، خه‌ونه‌کانی
 خه‌لکی پو‌وجه‌ڵ بو‌ونه‌وه. پارتی بێ هۆ کۆسپی نه‌خسته‌وه، در‌کی نه‌چاند،
 له‌گه‌ڵ هه‌موو نه‌وانه‌شدا به‌پێ دا‌گرتنی فرا‌کسی‌ونی سه‌وزو کاری‌گه‌ره‌تیان
 په‌رله‌مان به‌ریاریکی بو‌یرانه‌ی له‌مه‌ر فیدرالییه‌تی هه‌ریمی کوردستاندا، که
 نه‌مه‌ خۆی له‌خویدا هه‌نگاوێکی گ‌رنگ بوو، جو‌ری ده‌سه‌لاتی هه‌ریمی
 دیاریکرد، نه‌مه‌ به‌به‌راورد له‌گه‌ڵ داخو‌ازی حو‌کمیزاتی هه‌نگاوێکی
 پێش‌که‌وتووتر بوو، به‌لام له‌ چاو داخو‌ازی کورددا له‌ زه‌مانی شیخ مه‌حموودی
 نه‌مه‌ردا که‌ داوای ده‌وله‌تی کوردی نه‌کرد زۆر بۆ دواوه‌ چو‌وین.

نه‌گه‌رچی ده‌وله‌ته‌ دراوسێ‌کانمان نه‌م به‌ریاره‌یان پێنا‌خۆش بوو، به
 توندی د‌ژی‌وه‌ستان، چه‌ند جارێک له‌ نی‌وان خۆیاندا کۆبو‌ونه‌وه بۆ نه‌وه‌ی د‌ژی
 نه‌م هه‌لومه‌رجه‌ی کوردستانی باشو‌ور هه‌لۆیستی‌ک‌وه‌ری‌گرن، که‌چی نی‌وانیان
 زۆر دو‌ورتر بوو له‌وه‌ی بتوانن پیک‌بین به‌هۆی نه‌و هه‌موو ناکۆکییه‌ سیاسیه‌ی
 ناخیان نه‌ک‌رو‌ژی. نه‌گه‌رچی په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان له‌ پرو‌وی
 سیاسیه‌وه هه‌ج ده‌وله‌تیک به‌ ر‌سمی دانی پێدا نه‌نا، به‌لام به‌نا‌راسته‌وه‌خۆ
 پ‌شتی‌وانیه‌کی نی‌وده‌وله‌تیان بۆ په‌یدا‌بوو، به‌تایبه‌تی نه‌و پ‌یش‌وازییه‌ گ‌رمه‌ی

تعمیم کو مانا ہے
تا اس وقت درو
پہلے کہ ہندو
شعبہ بہ حکومت
گورنری سروسز
بہ اللہ
سمانی حکومت
یہ کہ ان کے
قوابلی بن کر
جو زبان و رسم
رومی حکومت
مستقرہ حکومت
سائنس طویل
لے فائدہ

بەگەگە ھیزیکی چەگداری گوردستانی تورکیایە کە سالی ۱۹۷۴ لە لایەن ئۆجەلانەووە کە خوێندکاری زانستی سیاسی زانکۆی ئەنقەرە بوو درووستکراوەکو ریکخستنێکی چەپی ستالینی ھاتە ناوانەو، بە برۆی خۆیان داکوکی لە گوردستانی گەورە ئەگەن. دۆی ئەوێ لە لایەن تورکیاوە راوێدووێران سالی ۱۹۸۴ دینە گوردستانی عێراق و چالاکی دژی سوپای تورک ئەنجام ئەدەن. ئەمانەوێکو میوان بچنە ھەربەشیکی گوردستانەو ریزیان ئی ئەگیری بەلام خۆیان بە کوێخا دانەنێن نەک بە میوان ھەرودەکو ھەفالی مام جەلال دەربارەیان ئەلێ: (خۆی لیکردوین بە حوکمران، بێ پرس و بێ گویدان و بایەخدان بۆ ئەو پووداوە دەستکەوتانە، خۆی کردووە بە میر مچی و قبوڵ ناکەن مەسەلە یونیان لە گوردستان راویژی لە سەر بکری).

هه‌موو سه‌کرده‌کانی کورد به جاسوس و نوک‌هرو جاش و کرێگرته و بی‌گانه نه‌زانن، به ته‌نیا کوردستان به مائی گه‌وره‌ی خۆیان دانه‌نین و هه‌وێیان داوه له هه‌موو پارچه‌کاندا رێکخستنیان هه‌یه‌، گه‌رچی بڕوایان وایه دۆزی کورد له کوردستانی باکووره‌وه ده‌ست پێشه‌کات به‌لام کوردستانی باشووریش به قووڵاییه‌کی ستراتیژی کارێ پێشمه‌رگانه‌ی خۆیان نه‌زانن و سوود له هه‌لومه‌رجی ئیره‌ش وهرنه‌گرن به تایبه‌تی که گوشاری سه‌ربازی تورکیایان بکه‌وێته سه‌ر.

له راستیشدا ئەمە سنور بەزاننەو خو به خاوەن مائزانینەو ئەم کردیمە دوورە لە هەرچی نەڕیتی نیو دەولەتی هەیه، ئەمە سەرێشە بو حکومەتی هەریمی کوردستان درووست ئەکاتو بیانوویش ئەداتە دەست رژیمی میلیتاریستی تورکیا بو هاتن و دەستیوەردانی سەربازی فراوان لە ناو هەریمدا. هەرچەند ئەمکارە ی پەگەکە هەر بەهۆندەو و پاناودستی لەو زیاتر بیر بو مەبەستی شاراوی تری چوارچیووی پیلانە نگریسەکانی دەولەتە ئیقلمییەکان ئەچێ. پەگەکەش هیزکی فریشتەیی نییە لە ئاسمانەو هاتبو گوناھی نەبێ، بەکو هەلقوای ناو هەناوی واقعی کوردەوارییەو لە چوارچیووی بەشیکی داگیرکراوی کوردستاندا پەیدا بوووەو لە ناو جەنجالی گرتەکانی کوردو دەولەتە داگیرکەرەکاندا یارییەکی پەر لە ئاڵۆزی ئەکات، لەو جوورە سەرچانیانەدا بیگومانەم کە سەربەخوویی سیاسی بو خۆی مسۆگەر کردبێو دوور بێ لە سازشی پستی پەردە ی دەرگا هەوالگرییەکانی دەولەتانی ئیقلمیی.

په‌که‌که به‌رنامه‌یه‌کی ئالۆزبان دا‌ر‌ش‌ت‌و‌و‌ه له‌م ه‌و‌ل‌و‌م‌ه‌ر‌ج‌ه ن‌ی‌و
د‌ه‌و‌ل‌ه‌ت‌یه ن‌و‌ی‌ه‌دا د‌م‌س‌ت‌ی‌ان گ‌ر‌ت‌و‌و‌ت‌ه ئ‌ه‌ل‌ق‌ه‌ی ک‌ار‌ی‌ک‌ی د‌ژ‌و‌ار‌ه‌ه که ت‌ا‌و‌ان‌ب‌ار
ب‌ک‌ر‌ین ب‌ه ت‌ی‌ر‌ۆ‌ر‌ی‌س‌ت که ک‌ار‌ی ز‌ۆ‌ری له نا‌و‌ب‌ان‌گ‌ی ک‌و‌رد ک‌ر‌د‌و‌و‌ه له د‌ه‌ر‌ه‌و‌ه‌ی
ک‌و‌ر‌د‌س‌ت‌ان‌دا. ج‌گ‌ه له‌م‌ه له ه‌و‌ن‌ه‌ری ش‌ه‌ر‌پ‌ش‌دا س‌ه‌ر‌ه‌پ‌ای ئ‌ه‌و خ‌ه‌ل‌که د‌ل‌س‌ۆ‌ز‌ی
خ‌ۆ‌یان ب‌ه‌خ‌ت ئ‌ه‌ک‌ه‌ن ش‌ا‌ر‌ه‌ز‌ای‌یه‌کی ز‌ان‌س‌ت‌ی‌انه‌یان ت‌ی‌ی‌دا ن‌ی‌یه، ت‌ه‌ن‌یا له پ‌و‌وی

دیسپلینی حیزبیبیوه توندو تۆلن و له ناو بۆتهی ریکخستنیکى تۆکمهی
ئۆجهلان په رستیدا تاوانه ته وه.

دیاره که خۆیان به که له گای کورد نه زان و نه بی ته نیا هه ر پشت
به کوردو شاخه کانی ببهستن له گه ل رژی مه داگیر که ره کانی به شه کانی تری
کوردستاندا دهست تیکه ل نه که ن، به لکو هاوکاریه کی توندو تۆلیان هه یه له
که ئیانا، نوینه رو باره گایان له ووو لاتانه دا هه یه بگره زۆر جاریش نه و
ده و له تانه وه کو کارت به کاریان دین ج بۆ گرفته کانی ناو خوی خۆیان یان بۆ به
گزاردنی لایه نه کانی تری کوردی نه و به شه کان.

نه و جموجوولانه ی په که که زۆر جار لایه نه کانی کوردستانی
باشوری نیگه ران کردو وه به لام قهت به قه دهر نه وه نه بو وه نا زاوه یان بۆ
حکومه تی هه ریمی کوردستانی تازه درووستبو و نا وه ته وه. گه ر چی چه ندین
جار گفتو گو یان له گه لا کرا وه که واز له سیاسه تی منابازا رپانه یان بین و هه له
نه که ن که چی سوودی نه بو وه، وه کو بلتی له کاره کانیاندا به فیتی دهر وه نه مه
نه که ن.

که دوا کاریان له رۆژی ۱۹۹۲/۶/۲۶ دا کۆمه لیکیان (له ریکخستنه کانیان)
خۆپیشاندا نیکیان له هه ولیردا ساز کردو گوایه بۆ نا رده زایی دهر برین به رامبه ر
به و تاوانه ی رژی می تورکیا نه نجامیدا وه بۆ له نا و بردنی ژن و منالی کورد له
شه ر ناخ و داوای مسۆگه ر کردنی پاراستنی پئویستیان نه کرد بۆیان، جارێ
په که که بۆ نه م خۆپیشاندا نه پرسیان به حکومه تی هه ریم نه کرد بو و ئینجا
حکومه تی هه ریمیش له گه ل رژی می تورکیادا هه یجی پیناکرێ، نه بوایه یان له نا و
تورکیا نه مه یان بکر دایه یان له نه وروپا بواری زیاتر بۆ نه م کارانه له به رده مدا
بوو.

نه م خۆپیشاندا نه جگه له گیره شیوینی هه یجی تر نه بوو، خه لکه کانی
سووری و تورکی و هه ندیکیشیا کورد بوون ته نانه ت عه زیز نا کریش به شداری
کرد بوو. نه نجامی پیکا هه لپزانی خۆپیشاندا دران و بۆلیسی حکومه تی هه ریم
کۆمه لیک خۆپیشاندا نه که ژماره یان گه یشت بو وه ۲۳ که س گیرا بوون و چه ند

پۆلیس و هاوو لاتییەکیش ئەکوژرێن. بە پێی هەندێ زانیاری ئەمانە لە لایەن دەرگای سیخووری دەرئەتانی ناوچەکەکە دژی ئەزمونی حوکمرانی و دیموکراسی لە کوردستاندا هاندراون ئاژاوە بنێنەو.

لە ئەنجامی سەرکێشییەکانی پەکەکە حکومەتی تورکیا ڕێگای هاتووچۆی لە خاپوورەو گرت و هەموو شتێک وەستا ئەمە زیانی زۆری بە هەرێم گەیاند بە تایبەتی لە پرووی ئابورییەو کە هەم کەلوپەل و پێداویستیەکانی ژیاڵی خەلکی دێتە ناو و هەم باجیکی زۆری گومرگی ئی چنگ ئەکەوت کە برپرەوی پستی ئابوری کوردستان بوو.

بۆیە ئەبوابی ڕێگە لەو سەرچلانی پەکەکە بگیری و مەترسی لە سەر حکومەتی هەرێم کە مەتر بکریتەو کوردستان نەبێتە ناوچە شەڕ و پەلاماری هێزی دەرەکی و پەلپ و بیانوو وەکانی تورکیاش ڕەتبکریتەو کە لایەنەکانی کورد ناچار ئەکات دژی پەکەکە بن و پەکەکەش ناژیرانە هەڵسوکەوتی ئەکردو ملی نەنەدا.

بۆیە پەرلەمانی کوردستان لە دانیشتنی ڕۆژی ١/١٠/١٩٩٢ دا ئاگاداری پەکەکەیی کردووە کە لە ماوەی ٤٨ کاتژمێردا چالاکییە سەربازیەکانی ڕابگری و بنکەکانی لە کوردستانی عێراقدا داخات و ئیلتیزام بە بریارەکانەو بەکات. حکومەتی هەرێمیش لەم بارەو بەیاننامەیەکی دەرکردو داوای لە پەکەکە کرد ناوچە سنورییەکان بە جێ بهێڵێ و بگەرێتەو ناو سنوری چالاکی خۆیان یان بێت ناو کوردستانی ئازادەو بە پێی بەرنامەی حکومەتی هەرێمی کوردستان ڕەفتار بەکات.

بەلام پەکەکە خۆیان تێنەگەیاندا بۆیە بریاردا تەمبێ بکری، ئەو کاتانە من فەرماندەیی هێزی ٦ ی کەرکوک بووم، خۆم بە مەغدور ئەزانی لەو شوێنەدا بمر و خەلکی تریش بە پەڕێ دەسلالاتا هەلژنێن، سەردانیکی هەفال مام جەلالم کردو لە میانەیی دەمەتەقی گردندا پیچوووت: ئەو شوێن و لێرسراویتییه م پێ کەمەو داوا ئەکەم مافی خۆم بەدریتی کە بە خەلکی تر ڕەوا بینراو. هەفال مام جەلال دواي تاوتوێکردنی ئەو مەسەلەیی بریاری دا بکریمە جیگری

دانی
٢٠١٩
١٠/١٠/١٩٩٢

لهشكرى يەك كە كاڭ جەبار فەرمان لىپرسراوى بوو ھەفالىن شىخ جەعفەرو
عوسمانى حاجى مەحمودىش جىگىرى بوون. ئەو كاتە تەشكىلاتى پېشمەرگەي
يەككىتى بەمجۆرە بوو: لەشكر - بەتاليون - ھيز - تىپ - كەرت، كوردستانىش
كرايوو ۳ لەشكرەو:

۱. لەشكرى يەك: لەزىي دووگان بەمبەرەو ھەموو ناوچەكانى
سلىمانى - كەركوك - گەرميان - شارەزوورى گرتىبەرەو.

۲. لەشكرى دوو: لە نۆوان ھەردوو زىي گەورەو بچووكدا ھەموو ناوچەكانى
ھولير - راپەرپىنى لە خۆگرتىبوو.

۳. لەشكرى سى: لە زىي گەورەو ھەموو ناوچەكانى بادىنانى گرتىبەرەو.
كە ھەموو تەقەلاكان لەگەل پەكەكەدا بىسوود بوو حكومەتى ھەريم
ھيزەكانى خۆي رەوانەي بەرەكانى رووبەرەو بوونەو لە خواكورك و بادىنان
كرد كە ئەوان لەو دوو شوينە ھەبوون. بىرپاردا لە ھەردوو قۆلەكەو بە
ھاوبەشى ھيزەكانى يەككىتى و پارتى پىكەو پەلامار بدن. لە قۆلى
خوأكوركەو ھيزەكان لە لايەن كاڭ كۆسەرەتەو سەرپەرشتى ئەكراو كاڭ
مستەفا چاوەرەش و ھەندى ھەفالى تری لەگەل بوو نوینەرى پارتیش ھەمید
نەفەندى بوو. لە قۆلى بادىنانبشەو ھيزەكان لە لايەن ھازیل مەتنییهو
سەرپەرشتى ئەكراو نوینەرى يەككىتى كاڭ ھەسەن كوستانى بوو.

بەشكى ھيزەكانى لە شكرى يەك بە سەرپەرشتى كاڭ عوسمانى حاجى
مەحمود بەرەو خواكورك رویشتبوون. بەشەكەي تریشى من سەرپەرشتیم
ئەكرد.

ھيزەكان لە بەرەكاندا نامادەو سازى دەستبەكاربوون بوون بەلام پيش
دەستبەكاربونی شەرەكە ھەفالىن: حامى حاجى غالى، مام رۆستم، ھەمەنەمین
پینجوينى نیردرانە لای پەكەكە لەگەل ھەندى لە سمرانى پەكەكە دا
كۆبوونەو، باسى بارودۆخكە كرايوو داواشیان لىكرايوو:

- شەر نەكړئ

- پەكەكەش بكشیتەو.

لەوێ ئەچوو پەكەكە خۆیان بۆ شەڕ لە بۆسە نابێ، وەلامێكى
رېكۆپىكیان نەدابوو وە وەفدەكەش گەرابوو وە نەنجامىكى نەوتۆيان
نەهێنابوو وە. شەڕ بوو ئەمرى واقع و نێتر ئەبوو رېگە نەدرى بە كامى دلى
ئەوان بى.

پەكەم پەلامار بۆ گرتنى شاخى خواگورك لە لایەن هەردوو هیزی
گەرمیان و هیزی خانەقینە وە بوو كە ٧ پەبایە بۆ گەرمیان و ١ پەبایە بۆ
خانەقین دانرابوو، كاتژمێر ٤ ی بەیانى بۆ پەلاماردان دەسنیشان گرابوو، كە
پەلاماردان لە كاتى دیارىكراودا لە ماوێ ٢ چارەكدا هەموو شوێنەكان
كۆنترۆلكران، تاكو بەیانى رۆژى ئاییندە پەكەكە چەندین پەلاماریان داو
شكستیان ئەهێنا.

ئەو شوێنەى گەرمیانىیەكان گرتیان زۆر سەخت و ستراتیژی بوو بە
سەر بارەگای سەرگردایەتى پەكەكەدا ئەپروانى. كە شەڕەكان سەخت و توندتر
بوو برادەران داواى هێزەكەى تری لەشكرى یەكیان كرد. منیش هەموو هێزەكەم
كۆكردووە كە زۆریەیان شارەزووریەكان بوون و بەشیكى گەرمیانیش، لە
سلیمانییە وە بەرێ كەوتین بۆ نیوارەكەى گەیشتىنە سیدەكان لەوێشە وە بى
پشوو یەكسەر بۆ سەر شاخى خواگورك، لە رېگای سەرگەوتەماندا كەوتینە ناو
كێلگەى مینە وە كە پەكەكە چاندبوویان هەندىكیان تەقینە وە وە چەند
پێشمەرگەیهك لە دەستەكەى خۆم بریندار بوون و شەهیدىكیشمان دا بەلام
هەرنەووەستاین تا شەو گەیشتىنە لای كاك عوسمان.

دواى پشوو یەك بە كاك عوسمانم ووت: ئیمە بەم هێزە وە كە تازە
پشووین هێرشىكیان بۆ ئەكەین بەلكو هەندى شوێنیان لى بسێنینە وە. لەو
كاتانەدا خەلىلى كوێخا یاخى ٤ چەكدارى پەكەكەى هێنا كە بە دىلى
گرتبوویان. كاك عوسمان ووتى: پەكەكە پەيوەندیان كردووە گفتوگۆیان لەگەڵ
بەكەین منیش ووتم: من مەبەستم لەو هێرشە بەهێزبوونى هەلۆستمانە.

لەو كاتانەدا كە قسەمان ئەكرد فەرهاد ئۆجەلان بە جیهاز پەيوەندى
كرد لەگەڵ كاك عوسماندا و ووتى: ئەمانەوى لەگەڵتانا دانیشین، كاك

عوسمان وەللامى داپەوۋە: ئىمە لەگەل كاك كۆسەرت قەسە ئەكەين و داۋىي وەللامان ئەدەينەوۋە.

ئىتر ئىمە گەوتىنە ھەۋلى جىيە جىكردى بەرنامەي پەلاماردانەكەمان بەو ھىزەي شارەزوور كە كاك ھەمەي ھەمە سەعيد سەرپەرشتى ئەكردو ئەم فەرماندانەشى لەگەل بوو: ەزىز كۆلكنى، ەمەر كۆلكنى، كەيكاس.

بە پىي نەخشەيەك ھىرشىكى كۆتۈپرمان لە يەك قۆلەو ەكردە سەريان بە داخەو ە ھەۋى نەشارەزايى و سۆسە نەكردن و تەماشانەكردنى جىگاگە بە رۆژ سەرگەوتنمان بە دەست نەھىنا، پەكەكە ھەموو لە سەنگەردا خۇيان مەلەس دابوو كە چووينە سەريان بە نارنجۆك بەرپەرچيان دايەنەوۋە لە ویدا كەيكاسى فەرماندەي لىھاتووو چاپوك شەھىد بوو، چەند پىشمەرگەيەكشەمان بىرىندارىبوو. لە كاتى شەرەكەداو كاتزمىر ۶ ي بەيانى كاك كۆسەرت بە جىھاز پىي ووتىن: خۆتان رابگرن پەكەكە لە شىكستدايەو داۋاي گەتوگۆئەكەن. شەر گەرم بوو تاكو كاتزمىر ۱۰ سەرلەبەيانى، پاشان شەرەكە بە ھۆي پاشەكشەي ئىمەوۋە راودەستا، لەو جىگايانەي رۆژى پىشووتر لىيان گىرابوو مايەنەوۋە گەتوگۆ لە ئىوان ھەردوولادا دەستى پىكرد كە پەكەكە رۆژى ۲۶/۱۰/۱۹۹۲ داۋاي ناگر بىريان كىردىبوو. بۇ ئەوۋى كاردەكانى گەتوگۆ بچىت بەرپۆۋە پەكەكە داوايان كىردىبوو چەند كەسەك لە ئىمەوۋەكو بارمەتە بچنە لايان تاكو فەرھاد ئۆجەلان بەرئى بگەوئەت بۇ بىنىنى ھەفلاانمان، ئىنچا م. بەكرو عوسمانى قالە منەوۋەروەكو بارمەتە نىردەران تاكو فەرھاد ئۆجەلان بىتە لاي كاك كۆسەرت بۇ گەتوگۆو گەرەنەوۋەشى بۇ شوئىنى خۆي. لە ھەمان كاتدا ئىمە برادەران نەبەرد كەلارى و سەلام شووشەمان لەگەلئانا ناردەوۋەكو ۲ فەرماندەي سەربازى بۇ بىنىنى شوئىن و جىگاكانيان و كۆكردنەوۋەي ھەندى زانىارى وورد لە سەريان بۇ قۇئاغى ئايىندە، ئەوان و چوويوون بۇ ئىۋارەكەي بگەرپنەوۋە بەلام پىيان زانىبوون كە ئەمانە فەرماندەي سەربازىن و گومانىيان لىكردىبوون بۆيە ئەوانىشىان گل دابوۋەوۋە نەيانەپىشتىبوو بگەرپنەوۋە بۇ ماۋەي ۴-۵ رۆژ مانەوۋە.

فەرھاد ئۆجەلان ھاتە لای ڭاڭ كۆسۈرەتتۈ بىرادرمان پېڭكەۋە بەرھە
 ھەولتېر رۆيشتىن چۈۋنە لای ھەڧان مام جەلالو لە دواى ڭفتوگۈۋ
 ھەئسەنگاندنى ھەلومەر جەگە لە سەر شەپ راپوستانو چالاكى راپگرتن و
 ڭواسنەۋەى ھىزەكانيان بۇ ناۋچەى پشدر لە ناۋزەنگو تۈزەئەو مامەندە
 رېڭكەۋتن.

لە ڭاتى رېڭكەۋتەنەڭدە منو ڭاڭ ئاۋاتى شېخ جەناب لەڭەل
 لېپرسراۋىكى سەربازىيانداۋەڭو سەرڭردايەتى مەيدانى لېدۋانى زۇرمان كرد لە
 سەر كوردو شۇرپو سەرڭردايەتى كردن و پەيوەندى ناۋخۇيى و دەرھەى
 كورد. ئەۋان مېشك ووشكانە شتەكانيان ھەئەھىنجان، ئېمەيان لە لىستى
 ئېمپىريالىزىمدا دائەنا، ئېمەش پېڭەنىنمان بەو جۇرە قسە عەنتىكانەيان ئەھات
 كە سەردەمى بەسەر چۈۋوبو، ڭاتى خۇيشى ئېمە لەو بابەتە قسانەمان ئەڭرد
 تا رۇڭگار سەلاندى ئەۋە ئاسنى سارد ڭوتانەو تېنەڭەيشتەنە لە مەبەستە
 سىياسى و فېڭرىيەڭانى ئەم زەمانەو باش مامەئە نەڭردن لەڭەلئاندا كە دۋامان
 ئەخاۋ قازانچىكى ئەۋتۇى لېناڭەين.

لەم شەرانەدا پەڭكەڭە خەلڭىكى زۇريان لېڭوژراۋ بىرىندارىشيان ھەبوو
 كە بەقسەى ئۆجەلان ۱۰۰ . ۱۵۰ ڭەسىان تياچوو بوو. لای ئېمەۋە تەرمىان لە
 مەيدانى شەپەڭدە لە بەردەستدا بوو يەڭكىيان ڭچ بوو ئېمەش ئەم
 شەھىدانەمان دابوو: ڭەيكاۋس، ئازاد سەيد قادر، تۇڧىق قەرەداخى، سەعيد
 مەحمود عەبدوللا، نۇرى مەسۇيى. بىرىندارىڭى زۇرىشمان ھەبوو. لە دۋايېدا
 بىرپارماندا تەرمەكانيان بدەينەۋە، ئەۋان ئەۋەندە پەرۇشى دانەۋەى تەرمەڭان
 نەبوون بېبەنەۋەو مەراسىمى تايبەتيان بۇ بڭەن، بەلڭو ھەر چاللى بچوۋڭيان
 بۇ ھەئەڭەڭندىن ئەيانشاردەنەۋە ڭە ھەندى چەڭداريان ھاتن و ۱۶ تەرمەڭەيان
 تەسلىم ڭرايەۋەو چاللىان بۇ ھەلڭەڭندىن ناشتيان.

لە دۋاى راپوستانى شەپەڭە فېرۇڭەى تورڭيا ھاتە سەر ناۋچەڭەو بە
 سەر سەرمانەۋە ئەسۋورپانەۋە بەلام تەڭەيان نەئەڭرد. لە ناخمدە زۇرم

پېناخوښوو ښو فرۇكانه ښو وړانده وده به برادرانم ووت گهر ته قهه يان كړد
 ښو د دهستان لېككې نه وده هر چنده به راوورد له نيوان ښو توركيادا له
 رووى چه گسازييه وده نه كرا بؤ روو به ورو بوونه وده، كه له م شهره دا توركي
 هيزى نه هينا بوو.

هر كه شهر كه له سمر په كه كه گهرم بوو بوو نه وان خويان سووك و
 نه كرده وده به ره و ناو وده سونرى توركيه ښو وړيشتن ، توركياش هيچ
 هه ټوښتيكى نه ښو وده به رامبه ريان. دواى رېككه وتنى په كه كه و حكومه تى
 هر ښم له سمر د ښايى (ى.ن.ك) هيزه كانيان به سوارى ټوټمبيل به ره و پشدر
 ره وانه كران و له وى نيشته جيبوون.

هيزى سهره كى ښم قوټه په كيتى بوو، پارتى هيزى كى كه ميان هينا بوو
 بويه رۍ ټيكي نه ووتويان نه بوو، له قوټى بادينانېشه وده هيزه كانى پارتى و په كيتى
 پېكه وده بوون، له ناوچه ي رېدار و هيز وپ به ره و باتوفه به لامار دهستى
 پيكر دبوو شهر كه زور سمخت بوو ماوه ۲۰ رۍ زى خياند، له ښه جامدا ۳۵۰
 چه كدارى په كه كه خويان دا به دهسته وده له رېگه كاك حه سن
 كوېستانىيه وده بؤ قه لای سوسى به چه كه كانيانه وده گويزرانه وده. به پى هه ندى
 زانبارى ۶۰ پارتى كوژر ابوون و ۴ په كيتيش. له م قوټه وده فرۍ كه جهنگيه كانى
 توركيه جگه له هه ليكو پتر له هيزه كانى په كه كه يان دابوو. كه هيزه كانيانمان
 به ره و پشدر گواسته وده توركيه داواى ته تسليم كرده و ميانى كړد به لام په كيتى
 قايل نه بوو، ته نانه ت برينداره كانيشيان بؤ تيمار كړدن نيردرانه نه خوځخانه ي
 سليمانى.

له راستيدا په كه كه له ښو كړدنې بارودوځى هه رېمدا تاوانبار بوون،
 ښه يانويست ښو هه له ميژووييه له دهست كورد بدن كه به كامى دلى دهوله ته
 ښو قليميه كان بوو. ښه هه هيزى كى شوږگېر نايكات به لكو هيزى كى كړگرت
 له ناو پيلانه ره شه كانى دوژماندا چينه بكات به م نه ركه ناكه س به چه يه
 هه ښه سيټ. ښم شهر پيښروشتن و كه له گايى كړدنه به لگه ي به روښى سياسى بؤ
 چاره نووسى كوردستانى كه وړه نييه، پيوستيش به ليكده وده ناكات به لكو

هه‌موو تالە دەزووێکانی بەرنامەی پەکه‌که‌ به‌ روونی دەرئەگه‌وێ که‌ ته‌نیا دژایه‌تیکردنی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستانه‌.

ئەه‌وه‌تا فیدراسیۆنی کۆمه‌ڵه‌ کوردستانییه‌کان له‌ سوید له‌ بانه‌گه‌وازیکیاندا رۆژی ۱۷/۱۰/۱۹۹۲ پشتگیری پرۆسیی دامه‌زراندنی ده‌وله‌تی فیدرالی کورد له‌ باشووری کوردستان ئەه‌کات، داواش ئەه‌کات که‌ شه‌ری نیوان هیزه‌کانی حکومه‌تی فیدرالی باشووری کوردستان و پەکه‌که‌ رابوه‌ستی، کیشه‌که‌ ئاشتیانه‌ و له‌ پێگای گفتوگۆوه‌ چاره‌سه‌ربکری، چونکه‌ په‌یدابوونی کیشه‌ی ئەه‌وتۆ له‌ به‌رژه‌ومندی گه‌لی کورددا نییه‌ و به‌ئکو دۆژمەنی کورد دلخۆش ئەه‌کات. فیدراسیۆن داوا له‌ پەکه‌که‌ ئەه‌کات وه‌کو هیزیکی کوردی و نیشتمانپه‌روه‌رانی کوردستان پشتگیری ده‌وله‌تی فیدرالی باشووری کوردستان بکات و په‌رله‌مانی نه‌ته‌وه‌یی و حکومه‌تی فیدرالی باشووری کوردستان وه‌ک ده‌سه‌لاتیکی سیاسی و په‌واو هه‌لبێژدراوی ئەم به‌شه‌ی وولاتی نییه‌ بناسی.

یاسای رێزلیانی پێشمه‌رگه‌

وه‌زاره‌تی کاروباری پێشمه‌رگه‌ په‌کیکه‌ له‌ وه‌زاره‌ته‌کانی کابینه‌ی په‌که‌می حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان بۆ ئەم پۆسته‌ش به‌ر فراکیسیۆنی سه‌وز که‌وت که‌ به‌رپێز لیوا که‌مال موختی ئەرکی ئەم وه‌زاره‌ته‌ی پێ سپێردرا، به‌رپێزیان په‌که‌م ئەه‌سه‌ری سوپای عێراق بووه‌ بووه‌ته‌ پێشمه‌رگه‌ی شۆرشی کوردستان. که‌ نه‌ک ته‌نیا وه‌کو فه‌رمانده‌یه‌کی خاوه‌ن بره‌وانامه‌ی سه‌ربازی به‌ئکو وه‌کو پێشمه‌رگه‌یه‌کی دیرینی شۆرش پۆلیکی بالای له‌ زیانی کوردایه‌تیدا بینیه‌وه‌ و ئەزمونیکی ده‌وله‌مه‌ندی لا کۆبووه‌ته‌وه‌ که‌ وه‌کو شارمه‌زایه‌ک بتوانی کاره‌کانی وه‌زاره‌تی کاروباری پێشمه‌رگه‌ به‌ ئەنجام بگه‌یه‌نی.

هه‌موو خه‌لکی کوردستان چاوه‌ڕوانی ئەوه‌ بوون ئەم وه‌زاره‌ته‌ سوپایه‌کی په‌گرتووی هاوچه‌رخ دابه‌زینی بۆ پاراستنی ناسیشتی هه‌ریمی کوردستان و چه‌سپاندنی ده‌سه‌لاتی یاسا و پارێزگاری کردن له‌ گه‌لی کوردستان و خاکه‌که‌ی و نه‌ه‌شتنی دیارده‌ی دژیوی و فره‌ ملیشیایی چه‌کداری که‌ له‌ رۆژی ۱/۸/۱۹۹۲ دا

پەرلەمانى كوردستان برپارى ھەلۋەشانەۋى مىلىشياكان و كۆكردنە ۋەدىان لە سوپايەكى نىزامىدا دەرگرو لە ھەمان كاتدا رېزىلېنان لە رۆلى قارەمانانەى ھىزى پېشمەرگەى كوردستان لە رېرەۋى خەباتى كوردايەتيدا بە تايبەت لە راپەرپىنى سالى ۱۹۹۱ دا.

ئەۋەبوو لە دانىشتنى رۆزى ۱۹۹۲/۹/۲۲ ى پەرلەمانى كوردستاندا ياساى ۋەزارەتى كاروبارى پېشمەرگە خراپە بەرنامەى كارەۋە. دواى گەتوگۆۋ مەشتو مېركى زۆر لە لايمەن ئەندامانى پەرلەمان و لىزنىەى كاروبارى پېشمەرگەۋە لە دانىشتنى رۆزى ۱۹۹۲/۹/۲۹ دا دەنگى لەسەر درا. لەگەل ئەو ھەموو ناسازىيەدا كە ھەبوو پەرلەمانى كوردستان لە دانىشتنى رۆزى ۱۹۹۲/۱۱/۴ دا ياسايەكى بۆ رېزىلېنانى پېشمەرگە دەرگرو، ئەم ياسايە بايەخى لە چەند رويەكەۋە ھەيە كە:

۱. رېزىلېنانە لە خەباتى ئەو مەرفانەى خويان لە پېناۋى چارەنووسى كەلەكەياندا تەرخان كەردوۋە.

۲. ئەۋرپگانەى لە ياساكەدا ھاتوۋە زۆر باشە چ لە رويى حىساب كەردنى رازەو خانەنشەن كەردن و چ لە رويى بەخىشىنى مەدالايى تايبەتى.

۳. ئەم ياسايە رۆلى ژنى لە بەر چاۋ گەرتوۋە ھەمان ئەو بەخشەنەيان بەر ئەكەۋى.

بە داخەۋە ئەم ياسايە ۋەكو خۆى مايەۋە جىبەجى نەكرا بە ھۆى ئالۆزى و ئاكوگىيەكانى نيوان ھەردوۋ لايەنەكەۋ ھەلگىرسانى شەرى ناوخوش كە پارتى ھەمىشە ھەلويستى توندو ئەسازانى ھەلئەردوۋە.

لە دواى درووستكەردنى ۋەزارەتى پېشمەرگە كە ئەبوايە رۆزىك بۆ پېشمەرگە ديارى بىكرايە كەچى ئىمە ھەر پايەندى رۆزى سوپايى عىراقىن كە لە رۆزى ۱/۶ ى ھەموو سائىكدا يادى ئەكەرتەۋەۋ ئەو رۆزە بە پشوو دانراۋە. ئەم سوپايە ھەمىشە سوپايەكى سەركوتكەر بوۋە چ لە زەمانى پاشايەتى يان سەردەمى كۆمارى يان لە زەمەنى رەشى بەعسا كەۋەكو دارەستىك بە دەست دەسەلاتەۋە بوۋە بە تايبەتى بەعس بە بەرنامەيەكى توندو تۆل سوپايى كەردە

بە عىراقىن كەچى ئىمە ھەر پايەندى رۆزى سوپايى عىراقىن كە لە رۆزى ۱/۶ ى ھەموو سائىكدا يادى ئەكەرتەۋەۋ ئەو رۆزە بە پشوو دانراۋە. ئەم سوپايە ھەمىشە سوپايەكى سەركوتكەر بوۋە چ لە زەمانى پاشايەتى يان سەردەمى كۆمارى يان لە زەمەنى رەشى بەعسا كەۋەكو دارەستىك بە دەست دەسەلاتەۋە بوۋە بە تايبەتى بەعس بە بەرنامەيەكى توندو تۆل سوپايى كەردە

بەنگەيەگى بىنەپەرتى حىزب گە تەنيا بەغس بۆي ھەبوو لە پىزى سوپادا
پىڭخستنى ھەبىن ھىچ لايەنىكى تر قوورەتى ئەودى نەبوو ھەر بىرىشى
لەبىكاتەود.

گەرچی بەشیکی ئەم سوپایە بە ئەفسەر و سەرکردە و سەربازەکانیەو
گورد بوون بۆ لێدانی گورد و گوشتنی خەڵکەگەیی و وێرانکردنی شار و لاڤیی
گوردستان بە کار هێنراوە.

بۇيە ئەم سوپايە ۋە گۈدەزگايەكى تۇقۇنمىر رۇلى خۇي بىنيۋە نەك ۋەك
سوپايەكى مىللەتپارۋىز، ھۆكۈمەتتە يەك لە دۋاي يەكەكانى غىراقىش ھەرچى
شەرى نازەوا ھەيە بەم سوپايە ئەنجاميان داۋە كە لەو رۇۋمە ۋە درۋوستكرۋە
رۇۋىك ئاسۋودەيى بە خۇيەۋە نەديۋە ھەمىشە لە بارى ناسايى ۋە رەشېگىرىدا
بۈۋە.

کۆتايى مانگى ۱۹۹۲/۱۲ - بوو لە روداويكى تازهى يەگگرتنەوه لەگەڵ
يەگگرتيدا بەشێكى حيزبى سۆسياليسى کوردستان بە سەرۆکايەتى کاک پەسوول
مامەندى سكرتير و هەندىك لە ئەندامانى مەكتەبى سياسى و سەرکردايەتى
پەيوەندىيان بە (ى.ن.ك)هوه كرد.

دیاره نهمه له نهنجامی قسه و گشتوگوۍ درنځایمن بووه تا نهو بریاری
یه کگرتنه و هیه بدرئ که کاک ره سوږ ببښ به نه ندامی مه کته بی سیاسی
یه کیتی و هه فاله کانی تریشی هه نندیکیان بڼه سه رگر دایه تی و کادیره کانیشیان
له دامود زگاکانی تری ئیداری و حیزی و پښمه رگایه تیدا جیان بکړ یته وه.

بهره‌ی کوردستانی به‌همه‌ی لایه‌نه‌گانیوه‌ی کۆبوونه‌وه‌یان کرد بو
یه‌گه‌ستی هێزی پێشمه‌رگه‌، یه‌گێتی و پارتیش به‌ تایبه‌تی بو‌ هه‌مان مه‌به‌ست
داننه‌شتن.

ئىمەش وھگو يەككىتى كۆپۈنۈنە وھمان كىرد بۇ ئىلتىزام كىردن بە سوپاى
يەكگىرتوۋى كوردستانە وھ دواى ئە وھ لەلايەن وھ زارەتى پېشمەرگە وھ قىيادەى
مەنتىقەكانى: سلیمانى، ھەولېر، كەرەك، بادىنان دامەزرا.

قیادہی مہنتیقہ کان

- ئىدارە

- ھەۋالەگىرى

- پىشكىن

- جۈۋلان

- قەۋجى دىفاع و واجبات

بۇ ھەممۇ شوپىنەكان كادىرى پېشمەرگايەتى چالاک و خاۋەن توانا و نەزموونى باش دىارى گران.

دىارە دىاردى ۵۰ بە ۵۰ لەم بوارەشدا جېبەجىگرا كە لە راستىدا كاريكى خراب و پەنگدانە و ھىيەكى سەلبى ھەبوو كە لە ئەنجامدا بوو ھەمەي ئەۋەي بەرنامەي يەكخستنى ھىزەكان گەرچى بە شەكلى كاري بۇ كرا لە ناۋەپۇكدا ھەنگاۋى پراكتىكى رېكوپىكى بۇ نەنرا، بگرە خۇبەستەنەۋە بە برپارەكانى حىزبەۋە بە ئاشكرا دىار بوو، ھىچ لايەك نەينەۋىست خۇي ئى ببوئىرئ و بەرژەۋەندى دۋارۋۇزى كورد پەچاۋ بكات. ھەر لايەك مانەۋەي خۇي لە بوونى مىلىشىادا نەبىنىيەۋە، نەيان نەۋىست بىنە حىزبىكى مەدەنى ھاۋچەرخ. ھەر خەرىكى كۆكردنەۋەي خەلگى بوون بۇ بەھىز كوردنى خۇيان و فراۋانكردنى دەسەلاتيان، چەندە ھىزت زۆرتەر بى دەسەلاتى سىاسى ئىدارىت ھرەتر ئەبىت. ئەگەر چى ئەۋ ھىزە خىلەكىش بىت و دوور بى لە گيانى پېشكەۋەتن و سەردەم. بۇيە گەرچى ۋەزارەتى پېشمەرگە دامەزراۋ قىادەي مەنتىقەكان دانران بەھەممۇ پېكھاتەكانىانەۋە، بەلام ئەمە تەنيا كاريكى رۈۈكەش بوو، لە دەرەۋەي ۋەزارەتى كاروبارى پېشمەرگەدا ھىزى مىلىشيا ھەر مایەۋە. نەك ھەردوۋ لايەنە سەرەگىيەكەي ھۆمەتى ھەرىم، بگرە لايەنەكانى ترى ناۋ بەرەي كوردستانى و دەرەۋەي بەرەي كوردستانى مىلىشياكانيان ۋەكو خۇي مایەۋە. نە ھەردوۋ حىزبەكەي ناۋ ھۆمەت و نەبەرلەمانىش توانيان برپارىك بۇ ھەئەۋەشانەۋەي مىلىشياكان دەرېكەن، نەحىزبەكانىش ۋەكو نىشاندانى پادەي دىسۆزى يان بۇ ئەزموونەكە تەكانىكان دا.

دیاردەى فرە مىلىشىيائى چەكدارى زۆر ترسانگە، بە تايبەتى بۇ ئەزمۇنىكى كۆرپەي. وەكو ئەزمۇنى حۆكۈمىيەتلىك كوردستاندا. وە نەبىت ئەم دياردەيە تەنبا ھەر لە كوردستاندا باو بى، بەلگە لە زۆر وولاتى تىرى دىيادا گە خاومنى حۆكۈمەتى ياساين ئەم دياردەيە ھەيە. لە وولاتىدا ديموكراتىيەت نەبوو يان شەر لەسەر دەسلەت بوو ھەر لايەننىك ئەيەوئ خۇي بە تەنبا. ھەرمەندەوا بىت، بە تايبەتلىش لە كوردستاندا گە لە قۇناغى شاخدا شەرى ناوخۇيى لە ناو ھىزمەكاندا ھەبوو گە ناشتبونەوش كراو بەرمى كوردستانى دامەزرا بە جىدى كار بۇ يەكخستنى ھىزى پىشمەرگەى كوردستان نەگرا. مەگەر بۇ موحامەلە كردن بى. ئەگەر لايەك بە گەرمى ھەولنى دابى، لايەكەى تر لە پشەوۋە بۆسەى داناوۋە تاكو جىبەجى نەكرى. بۇ ئەم كاتەش لە دواى راپەرپەنەوۋە ئەم حىزبانە ھىزمەكانيان ئەوۋەندە بۆگەن بووۋە بەھۇي تىخزانى خەلگەنى كۆنە مستەشارو جاشە دەست سوورەكان لە خوئىنى خەلگى بىتەوانى كوردستاندا بە ئاسانى ناتوانين دەستبەردارىان بىنو پاكسازى ئەنجام بەدن. چونكە ھىشتا لە ناپىندەى دۆستايەتى نيوان خۇيان دلتيا نين.

بۇ يەكخستنى ھىزەكانىش زۆر تەگەرە ھەيە لە بەردەمدايە ئاسانكارى بۇ نەكرەوۋەكو:

- دامەزراندنى دەزگای تەجنىد

- ژمارەى ھىزى پىشمەرگەى پارىزمى ئاسايشى كوردستان

- بودجەى ئەو ھىزە چۆن دابىن ئەكرى

- ئايا حىزبەكان وەكو يەك بە تەنگ ئەو مەسەلەيەوۋەن مىلىشىياكانى خۇيان ھەلئەوۋەشېننەوۋە...!؟

بۆيە ھەر نەتوانرا مىكانىزمى تۆكەمە بۇ يەكخستنى ھىزەكان دابىرئو ئەوۋەى گرا ھەنگاۋىكى بچووك بوو لە چاۋ داخووزىيەكانى گەلەكەماندا ھىچ نەبوو، بەلگە ھەمىشە چاۋەروانى ئەوۋە ئەگرا لەھەر رووداۋىكى نيوان ھەردوو لايەنەكەى حۆكۈمەتى ھەرىمدا ھىزە يەكگرتوۋەكەى سوپاى كوردستان بچنەوۋە باۋەشى مىلىشىياكانيان و لە سەنگەرى بەرگرى كردن لە چارەنوۋسى كوردستان

[illegible]

ئۇزاق ۋاقىت

رېځگى دىالۇگ بېچنە ناو بازارى ئەوروپىيەدە تاگو لەو پېشكەوتنە ئابورى و يارمەتى و كۆمەك و ھاريكاريەى ئەوروپا سوود مەند بنو بارى خراپى ئابورى و گوزمرانى خەلگى بېووژىتەدە.

تەنيا يەك كەس بە سەرزارەكېش بى وورتەيەكى لە دەم دەرھاتى و ياسى كوردى كردي و ھەندى نەرمى نواندى و بە دلى شۇقېنىستەكانى تورك نەبووى ئۇزال بوو.

ناشزانم چو ئەو گۇرپانەى بە سەرا ھاتبوو. واديارە ئەو تۇزقالە بىر كرنەوويە بە مەترسى دانراپى بۇ دواپۇزى توركە شۇقېنىيەكان و ەسكەرتارىاي دەسەلاتدارانى توركيا.

پى ئەجى ئەم مردنەى ئۇزال پاكسازى كرنىكى نەپنى بى بۇ ئەودى لە كۆلى خۇيانى بكنەو نەبادا ھەلويستەكەى گەشە بكاتو لە ناوخەلكيدا رەگداگوتى و لە جادەى توركيدا خەلكىكى زۇر پەلكېش بكات بۇ پىشتيوانى كرنى مەسەلەى كورد. گەرچى خەلكىكى زۇرى تورك پالېشتى لە كورد ئەكەن و زۇرىشيان بە دەست سىياسەتە چەوتەكانى جەندرمەى توركىيەدە نەنالىين، نمونەش ئىسماغىل بېشكچىيە كە دۇستىكى گەورەى كوردەو چەندىن جار زىندانى كراود.

لە رۇزى ۱۹۹۲/۶/۲۱ دا لەگەل بەرپزومزىرى كاروبارى پېشمەرگەدا سەردانىكى دھۆكمان كرد بۇ چاوپېكەوتنى ھىزەكانى ئەو دەقەرە. لە رۇزى ۶/۲۲ دا چووینە سەر فورات لەسەر سنوورى سوريا - عىراق بۇ پېشوازى ھەقال مام جەلال كە لە گەشتىكىدا بۇ دەرەودى كوردستان ئەگەراپەود.

لە رۇزى ۶/۲۶ دا لەگەل مەسعود بارزانى داوەكوومزارەتى كاروبارى پېشمەرگە كۆبووینەو كە تىشكى خستە سەر تەبايى ھىزەكان و دووركەوتنەو لە مۆركى حىزىبايەتى و كرنى ئەو ھىزانە بە ھىزى سوپاى رزگارى گەل. قسەكانى لە لايەن تيۇرىيەو چاك بوو، دەرپرېن بوو لە خواستەكانى

گەلەكەمان، بەلام لە پرووی ناومرۆك و پراكتيكييه وه جيی دلخۆش نەبوون، چونكە زۆربەى سەرگەردەكانى كورد تەنيا لە پرووی روخسارم وه قسەى دەوڵەمەند ئەكەن، كە كار گەيشتە بەرژەوهندى و بە تايبەتى چارەنووسى دەسەلات ئەوا تەزووی ناوومیدی دەیانگريئ و پەژيوان ئەبنەو وه هەرچى ئاواتى خەلكيه ئەيبەنە قۆلايى گۆردو. تەنيا خۇيان ئەپاريژن. ئەو كاتانە ئيمە بەهەر قسەيهك كە بۆنى تەبايى و ئارامى ئى بەاتايە با بە سەرەزارەكيش بى دلخۆش ئەبووين، زۆر بيرمان لە ئاييندەى هەلوپستەكان نەئەكردو. گەرچى هەندىك زانياريشمان لابهرجەستە بووبى كە مل بەردو كوى ئەنين.

هەرچۆنى بوو ئەمانويست كارو نەركەكانمان ريك بخەين هەركەسە لە سنوورى دەسەلاتى خۆيدا.

غەريب هەلەدنى شەهيد كرا

ليواى ٢٢ دووكان كە فەرماندەكەى هەفال غەريب هەلەدنى بوو شوپيان نەبوو، دامان نابوو بارەگاكيان ببهينه بينايەى جەيشە شەعبيهكە كە چەند مائىكى سەر بە حيزبى شيوعى تيدا بوو. بۆ ئەم مەبەستە لە قيادەى مەنتيقەى سلیمانييه وه نووسراوێكمان بۆ كۆمیتەى پارێزگای سلیمانی حيزبى شيوعى نووسى. پاش چەند رۆژىك كۆمیتەى پارێزگای سلیمانی حيزبى شيوعى وهلامى داينەو كەوا رۆژى ٧/٢٢ نوينه‌رمان بنيرينه دووكان بۆلاى نوينه‌رى حيزبى شيوعى كە هاوړئ سۆران بوو بۆدەرگرتنى بارەگاكه. ئيمەيش ئاگادارى هەفال غەريب هەلەدنيان كرد بەو كارە هەلسى هەفال غەريب بە دوو پيشمەرگەو چوو بوو بۆ ئەوئ كە يەكێكان سەكووى براى بوو، خۆيشى چەكى بێنەبوو كە چوو بوو ناو

بارەگاگەووە لەلایەن چەند چەكداریكەووە میلیان لیڤینابوووە، لە جیاتی بەخێر هاتن و میوانداری کردن تەقەیان لیکردو شەهیدیان کرد.

لەو کاتەدا ناگاداریان کردمەووە کە هەڤاڵ غەریب هەژدەدنی شەهید کراووە و ئەو چەكدارانە لە ناو بارەگاگەدا لە لایەن خزمە جافەکانی شەهید غەریب و هەندێ پێشمەرگەیی ئەو ناووەو نابۆقە درابوون. هەتا گەشتە دووکان لەلایەن هەندێ ریشسپی و مەلا سیدی دووکانەووە هەول درابوو چەكدارەکان نەکوژرێن و پەوانەیی قیادەیی مەنتیقەیی سلیمانی بکریێن. منیش لەگەڵ ریش سپی و مامۆستادا تاوانبارەکانم سوار کرد بۆ قیادەیی مەنتیقە، بەلام خزماتی شەهید غەریب پێش و دوایان لێگرتین و لەگەڵماندا هاتن. لەکاتیگدا تاوانبارەکانمان دانەگرت هاوێی سۆران بەشیویدیەکی ناشرین قسەیی کرد، کۆنترۆلی خزماتی جافمان پێنەکرا. تەقەیان لیکراو سۆرانیان گوشت.

پۆلی ۷/۲۲ تەرمی شەهید غەریب بڕایەووە بۆ هەژدەدنی و حیزبی شیوعی بەیاننەکی خرابیان لەسەر ئەو رووداووە دەرکرد بۆ ئەوێ لە نزیکەووە شارەزاییان لە چۆنیەتی هەبن، ئەمەش دەقی ئەو بەیانەییە:

بەیاننامەیی کۆمیتەیی پارێزگای سلیمانی حیزبی شیوعی کوردستان - عێراق دەربارەیی رووداووەکەیی ۱۹۹۲/۷/۲۲ دووکان و شەهید کردنی هاوێیی دیلمان هاوێی سۆران:

کۆمەڵانی خەڵکی بە شەرەفی سلیمانی حیزبو کۆمەڵە سیاسیی و نیشتمانپەرورەکان

دوینی لە ئەنجامی پەلاماردانی مەلەبەندی - ئەلجەیش ئەلشەعی - لە دووکان لە لایەن هێزێکی لیوای ۲۲ووە بە فەرماندەیی نامر لیوا کە خێزانی ۱۰ هاوێیی نێمەیی تێدایە، مشتومرو تەقە روویداووە چەند کەسێک لە هەردوولا برینداربوون کە بە داخەووە نامر لیواکە لە ئەنجامی برینەکەیی مردووە. دوا

ئەۋەدى دەستيان گرتوۋە بە سەر بىناكەداۋ بەئىنى شەرفىيان داۋە بە پىشسپى و مامۇستا ئاينىيەكان و پياوماقۇلانى ناۋچەكە ۶ كەسيان لە ھاۋرپىيانى ئىمە بە دىلگرتوۋە بە ئۆتۆمبىلىكى كۆستەر ھىنراۋن بۇ بارەگاي قىيادەى مەنتىقەى سلىمانى. لەۋى دەستبەجى ھاۋرئ سۇران ئەندامى كۆمىتەى پارىزگاي حىزىمان رەمىكراۋە، دۋاى ئەشكەنجە دانىكى زۆر بە نوۋكى سونكى و بە راكيشان بە سەر زەۋىدا، ئەمە و لە كاتىكدا برووسكەى ھەفالى مام جەلال كە لە رىگەى سەرگردايەتى حىزىمانەۋە سەعات ۵، ۱۱راى شەۋ پىمانگەىشتوۋە دلىامان ئەكات كە ھەر ۶ دىلەكە سەلامەتن و ئەپاريزرئ.

ئىمە لە ھەموو لايەك ئەپرسىن، لە ھەموو خاۋەن وىژدان و خاۋەن بىروباۋەرىك ئەپرسىن ناخۇ كىن ئەۋانەى دىل ئەكۆژن...؟ ھەروەھا بۇمان دەرگەۋتوۋە كە ۶ كەسى تر لەۋ دىلانە سەرنگوم كراۋن، ئىمە لەۋ ساتەۋەى كە ئەۋ ھەۋالە بىلاۋ بوۋەۋە تەقەلايەكى زۆرمان دا بۇ پەيوەندىكردن لەگەل سەرگردايەتى ھەردوۋ حىزبى: پارتى دىموكراتى كوردستان و يەككىتى نىشتمانى، بە نىيازى ئەۋەدى مەسەلەكە روۋن بگەينەۋەۋە دەستى بەسەر دا بگرىن و چارەسەرى بگەين، بەلام ئەۋ تەقەلايانەمان بە زايە چوۋ چونكە ھەندىكيان نەھاتن بە دىنگمانەۋەۋە ھەندىكيان بە دەست نەكەۋتن.

رەمىكردنى دىلىك لە بارەگاي قىيادەى مەنتىقەى سلىمانى كە سوپاى يەكگرتوۋى كوردستانە لە لايەن كار بەدەستانى ھەمان سوپاۋە كە سەر بە يەككىتى نىشتمانىن، دىلكردنى كەسىكى ناسراۋ، كادىرىكى حىزىمان و گومىكردنى چەند كەسىكى تر لەۋ دىلانەۋە ھەروەھا رىگە گرتن لە خەلكى خىرخواز و خزموكەس و كار كە يارمەتى بىرىندارەكان بىدن لە خەستەخانە، ئەمىجۆرە كارانە زۆر دوۋرن لە ھەستكردن بە گىيانى ھاۋپەيمانىتى و ھاۋنىشتمانىيەۋە، ئىمە ھەروەك لاي ھەموان روۋن و ئاشكرايە ھەمىشە دژى ئەۋ جۆرە رەقتارو كارانە بوۋىن كە بەردەۋام گىيانى ھاۋكارى و كۆمەكمان پاراستوۋەۋە ھەرگىز چاۋەروانى ئەمان نەئەكرد كە كاربەدەستانى عەسكەرى يەككىتى نىشتمانى ئەۋ كارە نارۋايە نا مروۋقانەيە ئەنجام بىدن بە مەرجىك ئەۋەدى روۋىداۋە دژى ئەۋان نەبوۋە بە تايبەتى و چەكدارى ئەۋان ھەئىان كوتاۋەتە سەر

كۆشنى دىلەل
رايەن رايەل

بىنايەت وويستووينا بە زۆرى چەك ئەو خىزانانە لەو بىنايەت دەر بکەن، ئەمە
 لە گاتىگدا گە فەرماندەى مەنتىقەى سەلىمانى رۆژى ۱۹۹۲/۷/۲۱ كىتابىكى رەسمى
 دەربارەى ئەو بىنايەت ناردوو بە خىزىمان و ئىمە شەهید ھاوړى سۆرانمان گە
 لاوئىكى لە سەرځو و رۆشنىر و دەرچووى زانكۆيە نارد بۆ دووكان بۆ تەگىرورپا
 ئەو مەسەلەيە، جگە لەو دەرځو و ئەو نووسراويمان بە نووسراوى ژمارە ۶۶ ي
 رۆژى ۷/۲۲ داوتەو نامادەييمان پيشانداو بە چۆلكردى خانووگە بە
 مەرجىيەك شوين بۆ ئەو خىزانە ئاوارانە پەيدا بكرى، ئەمەيە راستى
 رووداودەكە و ئاكامەگەى جا داوا لە سەركرديەتى خىزىبەكانى بەردى
 كوردستانى و هەردوو خىزى ھاوپەيمان بە تايبەتى ئەكەين گە ئەمچۆرە
 كردهو نامرۇفانەيە مەحكوم بکەن و داوا لە حكومەتى كوردستان و رېتخراوى
 مافى مرقۇفى كوردستان ئەكەين بە تايبەتى سەركرديەتى مەنتىقەى سەلىمانى
 گە لەم تاوانە بکۆلنەو و تاوانكار ديارى بکەن و بە سزاي رەواى خۆى بگەيەنن
 بۆ ئەو دى خەلكى پارىزگاگەمان دۇنيا بکەن لە باشەرۆژى خۆيان.

سەر بەرەزى بۆ شەهیدى نەمر ھاوړى سۆران

سەر شۆرى بۆ پياو كۆژو پيشلىكەرانى مافى مرقۇف

خىزىبى شىوعى هەر بەو دەر نەوستان لە ئىزگەى نازادىيەو هيرشيان
 كردهو سەر هەفالانى يەكيتى نىشتمانى كوردستان بە ناردەوا. گە ناوى مام
 رۆستەم و كاك شىخ جەغفەر و منيش هيترا بوون.

شەهید كردهى هەفال غەريب هەلەدى هەموو خەلكى ووروزاند
 بە تايبەتى هەفالە دىرينەكانى خۆى لە گۆمەلەى پيشمەرگە كۆنەكانى
 كوردستان رۆژى ۱۹۹۲/۷/۲۵ ياداشتنامەيەكى ناردەيانى باكو كردهو گە ئەمە
 دەقەكەيەتى:

بۆ/ بەرپزان مام جەلال تالەبانى و كاك مەسعود بارزانى و

هەموو خىزىبەكانى بەردى كوردستانى

بەرپزان سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان و

سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيرانى حكومەتى هەريمى كوردستان

به بۆنه‌ی تاوانی شه‌هید کردنی هه‌فائی هیژاو پێشمه‌رگه‌ی ۱۷ سالی
 خه‌باتی سه‌ختی کوردایه‌تی کاک غه‌ریب هه‌له‌دنییه‌وه پر به‌دل ناڕه‌زایی
 خۆمان ده‌رئه‌برین به‌رامبه‌ر ئه‌و تاوانه‌ گه‌وره‌یه‌و نیگه‌رانی خۆشمان
 ده‌رئه‌برین به‌رامبه‌ر ئه‌و بێده‌نگیه‌ی حیزبه‌کان و کاربه‌ده‌ستانی حکومه‌تی
 هه‌ریمی کوردستان له‌ ئاست ئه‌و تاوانه‌ی که له‌ کاتی ئه‌نجامدانی فهرمانی
 حکومه‌ته‌که‌ماندا سه‌رکرده‌یه‌کی لی‌هاتوو مان شه‌هید بکړی.

ئێمه‌ی پێشمه‌رگه‌ دێرینه‌کانی کوردستان له‌ به‌ر به‌رژوه‌ندی گشتی
 گه‌لی کورد پازی بووین به‌ ئاشتبوونه‌وه‌ی نیشتمانی له‌ کاتی پاپه‌رینی به‌هاری
 ۱۹۹۱ دا که ده‌ستبه‌کینه‌ مل بکوژانی هه‌زاران هاوڕیمان له‌ چه‌ند ساڵه‌ی
 پابوردووی شه‌رو شۆری کوردستاندا ولاپه‌ردی سپیمان هه‌له‌دایه‌وه له‌ گه‌ل هه‌موو
 تاوانبارانی زه‌مانی پابوردوو به‌ مه‌رجی دوا ئه‌و ئاشتبوونه‌وه‌یه‌ تاوانی تر
 نه‌که‌ن و له‌ هه‌مان کاتیشدا پێز له‌ خه‌باتی بێووجانی پێشمه‌رگه‌ دێرینه‌کان
 بکړی و شه‌رمیان لی‌بکړی.

به‌لام به‌ داخه‌وه‌وا پۆزگار تینه‌په‌رێ و جگه‌ له‌وه‌ی پۆز له‌ دوا پۆز به‌
 چاوی سووکتر ته‌ماشای پێشمه‌رگه‌ی دێرین نه‌کړی مافی خۆی بێنادری و زۆر
 بێشه‌رمانه‌ش یه‌که‌ یه‌که‌ به‌ بیانووی جیا جیا تیرۆر نه‌کړین و تۆمه‌تی ناڕه‌وا
 نه‌دریته‌ پالیاڤان چه‌ندین نموونه‌ی وه‌ک شه‌هید کردنی کاکه‌ غه‌ریب هه‌له‌دنی له‌
 به‌رده‌ستایه‌ له‌ چه‌ند ساڵه‌ی دوا پاپه‌رین و نازادیدا که ئه‌بوو جیه‌ماوه‌رو
 حیزبه‌کان پێز و حورمه‌تیان لی‌بگرتنایه‌ چونکه له‌ سایه‌ی خه‌باتی بێووجانی
 ئه‌وانه‌وه‌ بوو دوژمن لاواز بوو هه‌ر ئه‌وانیش بوون پێبه‌رایه‌تی پاپه‌رینیان
 کردو کوردستان ئازاد کرا که‌وابوو ئه‌بێ له‌ که‌شوه‌وه‌ی نازادیدا له‌ پال
 حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستاندا یه‌که‌ یه‌که‌ له‌ ناویرین یان پارێزگارییان
 لی‌بکړی.

ئێمه‌ به‌م یاداشتنامه‌یه‌ ئاگاداری هه‌موو جیه‌ماوه‌رو سه‌رکرده‌ی
 حیزبه‌کان و کاربه‌ده‌ستانی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان نه‌که‌ین که چیتر

ئاتوانىن ھەروا دەستەوسان راۋەستىن و بە بەرچاۋى ھەموانەو بەكوژرئىن و پاشانىش مامەلەمان پېكىرى.

داوا ئەكەين كە تاوانباران و بكوژانى ھاوريكانمان بە سزا بگەيەنرئىن، ئەگىنا بە ماڧى رەواى خۇمانى ئەزانىن بېسكردنەو لە ھىچ لايەك و لە ھەر كۆسپىك بېتە رېگەمان تۆلەى ھەڧالەكانمان بە چەند قات لە تاوانباران بىسئىن و خۇشمان نابەستىنەو بە ھىچ لايەنىكى سىياسىيەو.

وھبىرى ھەموولاشى ئەخەينەو: تۆلەمان بە سەبرە ئەمما بەزەبرە.

كۆمەلەى پېشمەرگە كۆنەكانى كوردستان

۱۹۹۳/۷/۲۵

دۆخەكە بەرەو ئالۆزى ئەچوو ھىزبى شىوعى دواتر لە رەوى ھەست كردن بە مەسئولىيەتەو گەيشتە راستى رەوداۋەكەو رۆزى ۱۹۹۳/۷/۲۵ بەياننامەيەكى تريان دەرگردو ئەو تۆمەتانەى درابوو پال ھەڧالانى يەكىتى رەتكردەو ئەمەش دھەكەيەتى:

جەماۋەرى سلىمانى خۇراگر

چۇن لە رۆزى ۱۹۹۳/۷/۲۲ دا لە دووكان بەھۆى رەوداۋىكى چاۋەرەن نەكراو دلتەزىنەو ھەڧال غەرىپ ھەلەدنى فەرماندەى لىواى ۲۲ى سوپاى يەكگرتەوى كوردستان شەھىد كراو لە ئەنجامى ئەوەش ھاوړئ سۇران عوسمان شەھىد كراو چەند پېشمەرگەو ھاوولاتى تر برىندار كران.

ئەنجامى ئەو رەوداۋانە بووھۆى دلگەرمىو ھەلچوونى كاتى كە بوونە ھۆى بەرپاۋونى ھىرشىكى ئىعلامى لە لايەن ئىمەو لە رېگەى ئىزگەو تەلەڧزىۋنەو، كە ئەبوايەووردبىنانەترو بە دەرمارىكى ھىمەو بەرەو بناوانى كېشەكە بچووينايە بە مەبەستى چارەسەرگردنى ئەك تەسعيد كردنى، چوونكە

ئەبوابە پاراستنى ئەم بارودۇخە دەستكە وتەكانى گەل و حكومتى ھەرىمى كوردستان و گيانى تەبايى لە ژوور ھەموو ھەلچوونىكى عاتقى و ناكۆكىيەكى وەختى دابنرايە، دان بەو ھەدا ئەنەين گە ئەبىت چارەسەرگەردنى ئەمچۆرە ڤووداوانە بە گيانىكى بەرزى ھەست بە لىپرسىنەو بەكەين بۆ ديارىكردنى چارەسەرىكى عادىلانە دوور لە تەسعيد كردنى دۆخەكە و ئالۆزگەردنى كىشەكە، چونكە چارەسەرگەردنى ئەمچۆرە كىشانە بە توند و تيزگەردنى راگەيانندن و بە كارھىنانى چەك ناكەرى چونكە واقىقى كوردستان و تاقىكردنەو ھى خەباتى ھەموو لايەنەكان لە سەنگەرىكدا كۆى كردوینەتەو دژ بە دوژمنان.

جا بۆيە لە ئەركى ھەستەردن بە لىپرسراویتی و لىكەدانەو ھى ئەم وەزە ئالۆزەى كوردستان تىكراى ڤووداوەكان و بە تايبەتى شەھىد كەردنى كاك غەرىب ھەلەدنە ھەرماندەى لىوای ۲۲ و پاشان شەھىدكەردنى سۆران ئەندامى كۆمىتەى حیزبمان بە كارىكى ناپەوا ئەزانين، ئىمە دژ بە ھەموو ئەو ھىرشە ناپەوايانەين گە دەرھەق بە حكومتى ھەرىمى كوردستان و يەكیتی نىشتمانى كوردستانى ھاوپىميان كرابى و ھەروەھا ناوھىنانى برادەران: مام رۆستەم و كاك شىخ جەعفەر و كاك مەحمود سەنگاوى بە ناپەوا دانەنيين، پيش نەو ھى لىژنەى لىكۆلینەو ھى برپارى لە سەر بدات گە ئەبى ھەموو مەسەلەكان بخریتە بەردەم لىژنەى لىكۆلینەو.

ھەر بەم بۆنەو ھىو ھەلە كۆبوونەو ھى سەر لە بەيانى ڤۆزى ۱۹۹۳/۷/۲۵ لىژنەى ئەمنى پارىزگای سلیمانى بە نامادەبوونى ھەموو لايەنەكانى بەرەى كوردستانى و كاربەدەستانى حكومتى ھەرىمى كوردستان بە سەرۆكايەتى بەرێز پارێزگارى سلیمانى برپاردرا:

۱. لىژنەىكى لىكۆلینەو ھەلە نوینەرانى حیزبەكان و حكومتى ھەرىمى كوردستان بە زووترين كات پىكېبىت بۆ لىكۆلینەو ھى لىپرسىنەو ھەلە ھۆو ئەنجامەكانى ئەو ڤووداوە.

۲. ھەموو جۈرە ھېرشىكى ئىسلامى و جىموجوئىكى دژ بە يەكترى رابگىرئىت.

۳. گىراودىكان بە زووترىن كات بدرىنە دەست دادگا و ياسا.

بەم بۆنەيەشەو ە زۆر سوپاسى بەرپىز پارىزگارى سلىمانى و ھەفالىنى لقى
۴ ي پارتى دىموكراتى كوردستان و نوپىنەرانى كۆمىتەى سلىمانى حىزبى
يەكگرتنى كوردستان و ھەموو لايەنەكانى بەردى كوردستانى ئەكەين بۆ ئەو
كۆشش و ماندوبوونەى ئەنجاميان دا بۆ چارەسەرگردنى ئەم كىشەيە.

ھەرىمى حىزبى شىوعى كوردستان

كۆمىتەى پارىزگارى سلىمانى

۱۹۹۳/۷/۲۵

لە راستىدا شەھىد گردنى ھەفالى غەرىب ھەلەدنى زىيانىكى يەكجار
گەورە بوو لە يەككىتى نىشتمانى و ھىزى پىشمەرگەى كوردستان كەوت. ئەو
مرؤفئىكى ناسايى نەبوو، ھەرماندەيەكى لىھاتووى بوارى پىشمەرگايەتى و
پىشمەرگەيەكى دىرىنى شۆرشى نوپى گەلەكەمان و كادىرىكى بە ئەزموونى
چاكبوو كە لە رۆژە سەختەكانى سەردەتاي شۆرشەو ە تا رۆژى شەھىد گردنى
رۆلى بەرچاوى گىراو ە لە مەيانى كارو خەباتى بىوچاندا بە تايپەتەش لە
كاتى ئەنفالەكان و لە ماو ەى پارتىزانيدا لە ناوچەى دۆلى جافايەتى كە ئەكرئ
چەندىن كىتبى لەسەر بنووسرىت. نەك ھەر ئەمە بەلكو شەھىد غەرىب لە
بوارە جياجياكانىشدا كارى زۆرى بۆ خزمەتى شۆرش و گەلەكەى ئەنجام داو ە كە
لەكاتى پارتىزانىيەكەيدا ھەندئ شوپنەوارى گرنگى دۆزى بوو ەو ە لە شوپنى
تايپەتدا پاراستبوونى تادواى راپەرپىن پىشكەشى حكومەتى ھەرىمى كوردستانى
كرد. ئەمە بەلگەى ئەمەكى ئەو پياو ە توانادار ەبوو.

لە ھەمان كاتىشدا ھاوپرئ سۆران كادىرىكى حىزبى شىوعى بوو، برازاي
عومەرى خامورى ھەلەبجەى شەھىد بوو كە بوو ەرمزى شەھىدانى كىمىيائى
ھەلەبجەو وپنەكەى گرايە پۆستەرو لە ھەموو جىھاندا بلأ و بوويەو ە.

يەڭگرتنەۋەي حىزبەكان و شەرى ئاغاۋ

جووتيار

ئەمسال ۋەكىللى سالى يەڭگرتنەۋەي حىزبەكان بى چەندىن حىزبى بچووك لە نيوان خۇياندا يەكيان ئەگرتەۋە يان ئەچۈنە پال حىزبەزلەيزەكان كە دواترىنيان بالەكەي ئالاي شۆرش بوولەناۋ حىزبى زەحمەتكىشاني كوردستانەۋە رۇژى ۱۹۹۲/۷/۲۴ ھاتنەۋە ناۋ (ى.ن.ك)، دواى داپرانى چەند سال جياۋونەۋە جارىكى تر كۆمەلىك كادىرى يەكيتى بۇ پتەۋكردنى رىزەكانى يەكيتى تىكەل بوونەۋە بە رابوردوويان.

ھەر لە رۇژى ۱۹۹۲/۷/۲۵ دا لە ناۋچەي قەلادىزى شەرى لە نيوان ئاغاۋ جووتيارەكان دا بەريا بوو. شەپكە شىنىۋ شىۋەكەلۋ گۆمەتالۋ گۆچالى گرتەۋە. ئاغاكان لە قلاسيۋكەۋ لوتكەي كورە تاولۋ جووتيارەكانىش لە چەند قۇلىكەۋە ھاتبوون كە دىكانى دىرسىنۋ دىگە بەدەستى جووتيارەكانەۋە بوو. مەسعود بارزانى برووسكەي بۇ كۆمىتەي رىكخستنۋ لىژنەي ناۋچەي قەلادىزىۋ مەلپەندى شەشى سۇرانۋ لىق جۋارىۋ قىادەي مەنتىقەي سلىمانىۋ ھەفالۋ مام جەلال كرد كە ئەبى ھەردوۋلا يەك ھەلۋىستان ھەبىۋ ئەۋانەي تاۋانبارن يان ئازاۋە درووست ئەكەن بيانگرنۋ ھەبىبەتى حكومەتى ھەرىم فەرز بىكەن.

لە راستىداۋەنەبى ئەم شەپەي كە ھەلگىرسا ھى ئەم ساتانە بىۋ زەمىنەي پىشترى نەبوۋبى، بەلكو كىشەيەكى كۆنترەۋ بۇ سالانىكى دوورو درىز تر ئەگەپتەۋە لە نيوان عەشىرەتەكانى مامەشۋ مەنگورو مىراۋدەلىيەكاندا.

مامەشۋ مەنگورەكان بە ناۋى جووتيارۋ مىراۋدەلىيەكانىش بە ناۋى ئاغاۋە، ھەرچەندە مىراۋدەلىيەكان خاۋەنى ئەۋ ھەموۋ زەۋىۋ ئاۋە نىن ، جگە

لەمە میراودەلییەکان و دگۆ ھۆزێک زۆر تێکەڵاوی ھۆزو تیرەکانی تری ناوچەکە
نە ئەبوون و خزمایەتی ژن و ژنخوازیان نە ئەکرد کە خزمایەتیکردن ئییتە
ھۆی دروستکردنی پەپوھندی دۆستایەتی لە نیوان خەلگیداو پشتیوانی
پەیاکردن .. ھەر بۆیە لەو شەڕانەدا بەتەنیا خۆیان بوون و کە سێکیان و دگۆ
خزم لە ناو تیرە و ھۆزەکانی تردا بەبوو لە سەریان بێنە قسە و لایەکی
سەنگەرێکیان بۆ بگرن .

ھەندئ لایەنی سیاسیش ئەو ھەلەیان قۆستبوو و بە تاییبەتی
برادەرانى شیوعى و پارتى بۆ ئەو دى سوودى خۆیانى لێوەربگرن. ئەمە
نازاوێکە بوو، بوو بە کێشەیک لایەنە سیاسییەکانیشی گرتەو چونکە
زۆربەى میراودەلییەکان سەر بە یەکیى بوون ھەر لە زەمانى جەلالییەو تا
درووستبوونی شۆرشى نوێ، کۆمەڵیکیشیان بێشمەرگەى دیرینى یەکیى
بوون و دگۆ سەلمى ھەمە ئاغا، قادى ئاغاى مەمەند ئاغا، لە ناو ئەو کەسانەش
خۆیان بە جووتیار ئەزانى کۆمەڵیکیان جاشى خۆفروش بوون و دەستیان لە
خوێنى دەیان کەسى بێتاواندا ھەبوو کە سێکی و دگۆ عەبدوڵلا پۆلیس بە
درێزایی تەمەنى خۆفروش بوو. ھەرەشەى ئەکرد کە مالى سەلمى ھەمە ئاغا
ئەسووتینى کە لە سالى (١٩٧٦) دود لە سەنگەرى کوردایەتى و بێشمەرگایەتیدا
بوو. لەسەر ئەو ھەرەشەى یەخەى عەبدوڵلا پۆلیسم گرت و پیمووت: سەلم
ئاغا ھەرچى بێ کەس ناتوانى بچیتە سەرى. عەبدوڵلا پۆلیس ووتى: من ھەر
ئەجمە سەر مالى سەلم ئاغا. وەڵامم دایەو کە من ئیستا ئەجمە لای مالى
سەلم ئاغاو گى پیاو بە بێتە ئەو. مەسەلەکە لە سنوورى ئاغاو جووتیار
تێپەڕى و بوو کێشەى نیوان یەکیى و پارتى.

ھەر ئەو شەو لەگەڵ دەرویش ئاغا قسەم کرد. دەرویش ئاغا بێپارى دا
کە عەبدوڵلا پۆلیس و چەند کەسێکی تر بگرن کەسەر بە پارتى بوون. بەلام
بێپارەکەى خۆى جێبەجێنەکرد. ناچار ئاغاگان بەرەو سنوورى ئێران پۆشتن
بۆ بازێر کە ناوی جینگاکەى. پاش دووسال مانەو ئەو شوینەدا دواى ئەو دى

يەككىتى پارتى بوو بە شەپيان و ناوچەكە كەوتە دەست يەككىتى، يەككىتى
سولخى نىوان ناغاو جووتيارمكاني كردو ئاغاكان گەپانەوۋە جىگاي خۇيان.

تۆپبارانەكانى ئېران

شايانى ووتنە ھەر لەم رۇژدە ۷/۲۵ ئېران زۆر بە توندى دىنى ناوتاقى
نزيكى شارۆچكەى دەرەندىخانى تۆپباران كرد كە باردگاپەكى حيزبى
ديموكراتى لىبوو پىشتەر لە سنوورى ناحيەى مەيداندا بوون و لەبەر پاراستنى
ئاسايشى سنووردەكە گويزرانەوۋە ناوتاق، وەنەبى ئەمە يەكەم تۆپباران بى
لەلەپەن دەسلەتدارانى ئېرانەوۋە بەلگو لەو رۇژدە ھەتتەردن كراوۋە
پەرلەمان و حكومەتى ھەرىمى كوردستان دامەزراوۋە. حكومەتەكانى دەروربەر
بيانووى جۇراوچۇريان پىگىراوۋەوۋەكسو ھۆكاريكى دژايەتى كردنى
ئەزمونەكەمان، وائەزانن گەر تۆپبارانى ناوچەكەيان كرد يان سنوورىان بەزانن
ئىتر ئىرادەى گەل ئەپسىت و لە دەرەوۋەى بازىنەى ھەلۇيىستى جىھانى بۇيان
ئەچىتە سەر، خۇيان لەوۋە ئەبوپىرن كە ھەلومەرجى نوپى كوردستان لەچوار
چىۋەيەكى نىو دەولەتيدا رەخساوۋە ئەگەر بەرامبەرى ھەندى ھەلۇكەوتى
ئەو دەولەتانە بىدەنگ بى ماناي ئەوۋە نىيە دەستى لىھەئەگىرى و گورگ
ئەپخوات. ئەو كردارانەى ئىرانىەكان بە بيانوى بوونى ئۇپۇزىسيۇنى ئىرانى
لەناو كوردستانداوۋەكو ديموكرات و كۆمەلەو سازمانى خەبات بووۋە گوايە
ھىزەكانيان دزە ئەكەنە ناو ئىرانەوۋە، ئەو تۆپباران و زيان پىگەيانندە بە
مەبەستى بىزار كردن و وەرسكردنى خەلگى بوو تاكو تەنازولات بكىرئ بۇ ئىران.
ھەر لە مانگى ۱۹۹۲/۵ بە شىۋەيەكى تايپەتى شوپنە جيا جياكانى كوردستان
دراونەتە بەر پىژنەى تۆپەكانيان.

شەوى ۲۷ - ۲۸/ ۵ بۇ ماۋەى ۱۰ كاترمىر ھىناقاو پىشتاشان و بۆلى

تۆپباران كران.

رۇۋى ۶/۱۹ ھەندى ئەفسەرو ئىتىلاعاتو رەسەد چوونە بەرزايىيەكانى جاسوسان و گۆرەشىرو بىدەلان و تۆپبارانى شيومەش و جۇلنان و ئاليمپان كىرد. خەلكى برىندار كىرد و دەغلۇدان و پاوەنىكى زۆرى ناوچەكە سووتا و خەلكەكەش بەرەو قىلدزى رەويان كىرد.

رۇۋى ۶/۳۰ دىسانەو بە خەستى تۆپبارانى دەفتەرى سىياسى حىزبى دىموكراتى ئىران كراو زىانى مالى زۆرى ھەبوو.

شەوى ۳۰ - ۷/۱ ماوەى ۲ كاتزمىر تۆپبارانى كەناروى كرا.

رۇۋى ۷/۲ بە تۆپ و فرۆكە و كۆپتەر تۆپبارانى قەندىلى كىرد. پىنج ھاوولاتى و ھەندى پىشمەرگەى دىموكراتى شەھىد كىرد و ھەندىكىش برىندار.

رۇۋى ۷/۶ تۆپبارانى قەسلان و كۈنە قەل و بنارى بەموى كىرد. دوانىومرۇى رۇۋى ۷/۲۲ ھىزىكى زۆرى پاسداران لە چەمى توتمانى تازە دىۋە ھاتنە خوارەو بە تانك و كاتىۋشاۋە بەرەو زنجىرە شاخەكانى: كانى سىف، كۇلتان، خرنوك، شاخى سوورپىن، جۆمەرەسى. جووتىارى ناوچەكەيان پاونو چەكيان لىسەندى و وولاخىان پى بەجىھىشتىن.

رۇۋى ۸/۲ سوپاى ئىران لە دىى كىلەى نىزىكى شارى بان جىگىر بوون و ۱۰ تۆپيان دانا، لە رىگى باشماخ - سى راي بەردەمەش جىگىر بوون و ھەشت ھاۋەنى ۱۲۰ ملەو جوار كاتىۋشاىان دانا، ھىزىكىش ھاتبوۋە نىزىكى توتمان و تۆلە بى.

ئىران ھەر بە تۆپباران كىردنەو نەو ھەست بەلكو ئۆتۆمبىلى مىنېرېز كراۋىشى رەۋانەى كوردستان ئەكرد.

كۆنگرەي پارتى

رۇۋى ۱۹۹۲/۸/۱۶ كە يادى رۇۋى دامەززاندىنى پارتىيە، پارتى كۆنگرەي ۱۱ى بەست. ديارە ئەم كۆنگرەيە لە ئەنجامى يەككەرتنەو لەگەل حيزبى سۇسيالىستى كوردستاندا گىرا لە ژىر ناوى كۆنگرەي يەككەرتنەو دا كە سالى ۱۹۹۲ بوو بوو سالى يەككەرتنەو هەندى لە حيزبو لايەنەكان چ لەگەل يەككىتى و چ لەگەل پارتيدا. بەشكى حيزبى سۇسيالىست بەسەرگىدايەتى هەفالى رەسول مامەندو چەند سەرگىدەو كادىرىكى تر پەيوەندىيان بە يەككىتىيەو كىردو كەلئىنكى گەورەيان كىردە حيزبى سۇسيالىست. بەشەكەي تىرشى بەسەرگىدايەتى كاگە حەمەي حاجى مەحمودى گولەخانە لەگەل پارتيدا كەوتنە گەتوگۆ. ديارە هەر يەككەرتنەو يەككىش لەخۇرا نابى و بى بەرامبەر، بەلكو ئەبى حيزبى گەورە ئىمتيازى باش بەوانە بدات كە ئەچنە ناويەو. بۇيە پىش كۆنگرە سۇسيالىستەكان لەئاستى مەكتەبى سياسى و سەرگىدايەتى و دامو دىزگاكانى تردا جىگەيان بۆ دەستىشان كرابوو، بۆكۆنگرەش ديارە هەر لە ژىرەو جۆرە پىككەوتنىك هەبوو لە رۆوكەشىشدا هەلئىزاردن ئەكرى و دىنگ ئەدرى و هەر ئەو نەخشەيەي لەسەرى پىككەوتوون دەرئەچىت. كە كۆنگرەي ۱۱ بەسترا ئەو رىژمەي كەلەسەرى پىككەوتوون ئەندامانى سۇسيالىست بوونە مەكتەبى سياسى و سەرگىدايەتى. بەلام لە دواى كۆنگرە سكرتېرى سۇسيالىست هەستى ئەكرە ئەستېرەي دەسەلاتو كەسايەتى كز ئەبى، چونكە هېچ كاتىك حەزى نەكرەووە كەسى دووم بى، هەميشە هەولئىداو هەر لەسەرەوې لىست دابى و سەرەخۆ بى. بۇيە بە خشكەي پاشەكشەي كىردو سەرلەنوئ سۇسيالىستى لە هەندى لە ئەندامانى

سەرگردايەتى پيشوو كەسەر بە خۇي بوون و ھەندىك خەلكى تازە ژيانەودە.
 بەشىكى تىرى ئەندامانى سۆسياليسىت ھەر لاي پارتى مانەودە بەتايىبەت ئەوانەى
 ھەستىيان ئەكرد لە ريزى حيزبى بچووكدە ھىچ نىن و لەلاى پارتى
 گەورەترئەنوئىن. لاي كورد گرنگ نىيە چىت و كىيت و چەندت پىيە
 بۆگەلەكەت و چۆن ئەتوانى كار بكەيت بۆ سەرخستنى بەرنامەى خەبات، بەلكو
 گرنگ ئەودەيە لەگەل كاردا چۆن ئەگەيتە لووتكەو لە دەسلەتدا پىنگەى خۆت
 ئەچەسپىنى و لەناو خەلكىدا لەسەر زاران ئەبى. ئەمەش سرووشتىكى
 نەخۆشەو كاتىكى زۆرى ئەوئ كەوشەنى بىرمانى ئى پاك بكەينەودە لەو پەتايە
 رزگار بىن. *تەرەزەى جەناتان كە داواى تەرەزەى كەبە*

جگە لەم مەسەلەيە ھىچ گۆرانیكى بەرچا و لەبەرنامەو سياسەتى
 پارتىدا ئەنجامنەدرا. بەلكو حيزبىك پابەندى كەلەپورىكى كۆننە بى بە
 ئاسانى ناتوانى گۆران درووستبكات. ھەرچەندە لە يەكەم رۆژدەووشەى
 ديموكراتى يە خۆيەودە لكاندوودە، بەلام مەرج نىيە ھەر حيزبىك گەربەتيورى
 دانى بەدیموكراتىدا نابى ئەوا لە پراكتيكىشدا دلسۆز ئەبى بۆى.

جارى بە برۆاى من لە رۆژھەلاتدا ديموكراتى ناتوانى بەباشى جىگەى
 خۆى بكاتەودە مەگەر زەمىنە سازىيەكى لەبارى بۆ بكرى لە پانتايى ھۆشى
 خەلكىداو ئەو پانتايىيە گيانى حيزبەكانىش بگريتەودە نامادەى ھەموو
 گۆرانیكى بنەرەتى بن بۆ دانانى كۆمەلئىكى مۆدېرن كە ئازادى تاكەكەسى تيا
 فەراھەم بى و لەوئودە كۆمەل بەرەو گەشە كردن برۆات.

پارتى خاوەنى كەلەپورىكى كۆننەيەو بە ئاسانى ناتوانى دەستى ئى
 ھەلبىگرن و ئەو كەلەپوردش بەندە بەكەسىتى مەلامستەفاى بارزانەودە كە بەلاى
 پارتىيەودە بوودتە رەمز نەك ھەر بۆ خۆيان بەلكو بۆ ھەموو كورد. ھەرچەندە
 مەلامستەفا لە بەرپۆدەردنى شۆرشدا سەركەوتنى بەدەست نەھيئاو لە
 پرۆسەيەكى خۆبەدەستەوداندا ئاشبەتالى بەشۆرش و ھىزى شۆرشگىرى كورد
 كردو دواجار لە ئەمريكايى وولاتى غەربىيدا سەرى نايەودە. تەرمەكەيشى ھەر

لهوولاتی ئىيرانى غەربىيدا نىژرا له شارى شىنۆ. وادىيار بوو لهدهمهدهمى بهستنى كۆنگرهكهياندا برپارىيان دابوو تهرمهكهى مهلا مستهفاو نىدرىسى كورپ بهيننهوه بۆ كوردستان. بۆ ئەم مەبەستەش داینابوو له رىگهى پىنجوينهوه بىانهيننهوه لهمهشدا نهخشهيهكيان ههبوو، ئەيانويست به زۆرترين ناوچهو شارو شارۆچكهكانى كوردستاندا تىبپهپرو بهشيكى زۆرى خهلكى له رپوردهسمى پيشوازيادا بهشدارى بكهنووهكو خويشاندا نيكيش بى بۆ هيزو تواناي پارتى له ناو خهلكيدا. كاتى كه تهرمهكهيان بهناو ناپورهى خهلكيدا ردهتهبن، ئەبى چهند پهروى زهرد ههلبكرئ كه نيشانهى قودرەتى پارتىيه.!

رۆژى ۱۰/۴ له گهڵ دهوړيش ئاغادا سهردانى لىواى ۲۳ بىتويىنمان كرد له گهرايهوهماندا له نزيك دىي كانيخان عهبدو لهوهيمىن بارزانيمان بينى كه لهسهردانى ههفال مام جهلال نهگهرايهوه. لای خۆيهوه وههسفيكى زۆرى ههفال مام جهلالى كرد كه بهلىنى باشى پىداون بۆهاوكارى كردنى گهرايهوى تهرمى مهلامستهفاو نىدرىس. لهگهڵ نهوهشدا نهمن ئەوم ئەناسى و نهئهو ئەيزانى من يهكيتيم.

بۆ جىبهجيكردى ئەو مەبەستە ههموو هيزدكانى سوپاي يهكگرتوى كوردستان خرابوونه ئامادهباشىيهوه، ههموو رىگاكان تهرايوون.

رۆژى ۱۰/۶ چووينه باشماخ لهوى سهرۆك سهرگردى ههموو حيزبه سياسىيهكان ئامادهبوون، نوينهري پارتى نيچيرفان بارزانى بوو به تهنيا چووبوو جىگايهكى دوور دانىشتبوو كهسى لهدهور نهبوو، دياره خوى رىگاي نهئەدا كهس نزيكى بكهويتهوه. بهلام ههفال مام جهلال ههزاران كهس لىي ئالابوون، خهريكى قسهكردن بوو، باسى بارودۆخى سياسى كوردستان و دنياى نهكرد.

ههردوو تهرمهكه به ههليكوپتهرى ئىيرانى گهيهنرايه باشماخ. لهويشهوه به ئۆتۆمبيل لهناو ناپۆرپههكى زۆرى خهلكيدا كه ههموو حيزبو لايهنه سياسىيهكان هاوبهشيان تيا كرد بهرهو سليهمانى بهريكران. ئيمهيش بۆ

پاراستنى ئاسايشى پىڭگو بانه كە ھاوراي تەرمەكان بووين. لەم دەمەدا بوو
پېشمەرگە يەككى لىواي ۲۲ ى سوسى بەھۇي ئارپىچى لەدەست دەرچوون شەھىد
بوو. تەرمەكان گەيەنرانە سلىمانى و شەوېك لە مزگەوتى كاك ئەحمەدى
شىخدا مانەووە ھەفالى مام جەلال ئەو شەوہ بە دياريانەوہ بوو تابەيانى
بەرپىكران بۇ شارى ھەولپىرو برانە بەردەمى پەرلەمان لەوېش ھەفالى مام
جەلال و مەسعود بارزانى قسەيان كرددو پاشان تەرمەكان بەردو زىدى خۇيان كە
بارزانە بەرپىخران.

بە درىژايى پىڭگاي بەرپىكرانى تەرمەكان ھەر لە باشماخەوہ تاكو
ئەگاتە ھەولپىرو بارزان خەلكى بەئالاي سەوزمە لە پېشوازيديا بوون، زۆر بە
كەمى ئالاي زەرد دەرئەكەوت. ئەمە بووہ مايەى سەرسوورمانى پارتى وواي بۇ
نەئەچوون كە ئەو ئامادەيىيە ھەبىت و خەلكى يەكىتى ئەوئەندە زۆربىن،
ئەمەش لە خۇيدا خوانواندىكى يەكىتتيانە بوو، ئامازيەكەش بوو بۇ پارتى
كە يەكىتى ھىزىكى خاومەن خەلكى خۇيەتى.

هاتنى سوپاي تورك

ھەر لەمانگى ۱۰/ ۱۹۹۲ دا سوپاي توركى لەگەل كۆمەلەك چەكدارى
كورددا بۇ جارىكى تر ھاتنەوہ ناو خاكى ھەرىمى كوردستان لە رېڭەى كانى
رەشەوہ. ئەم ھىزە بوون بە دووبەشەوہ بەشىكيان لەگەلى ئارى و بەشەكەى
ترى بەردو گەلى رەش چوون بەمەبەستى يەكگرتنەوہ لە خوا كورك.

بىانوى تورك لەم سنوور بەزاننە مەسەلەى پەكەكە بوو كە لە
سنوورى كوردستانەوہ ئەچنە ناو توركيا و چالاكەيەكانيان ئەنجام ئەدەن و زيان
بەھىزى سوپاي تورك ئەگەيەنن و ئالۆزى بۇ درووست ئەكەن و بارى ژيانى
قورستر ئەكەن بە تايبەتى لە پرووى ئابوورىيەوہ كە خۆى ئابوورىيەكى لاوازى
ھەيەو بەدەم گرانييەوہ ئەنالىين. ئەمە پروويەكى مەبەستەكەيەتى بەلام

رۈۋەتكەي تىرىشى بە كەم زانىنى دەسەلاتى كوردەو ھەرەشە كىردنە لە تواناي
 ھۆكۈمىرانيىتى. ۋەكۈنەۋە بلىيى ھەركاتى تۈرك بىيانەۋى سەرۋەرى كورد پىشلىل
 ئەكەن ۋە ھىسابى بۇ ناكەن، جگە لەمە رۈۋىيەكى تىرىشى ھەيە كە تۈرك
 ھەمىشە ھەۋل ئەدات ئەم بەشەي كوردستان بىخاتە ژىر كۈنترۋلى خۇي كە
 رۈژىك لە رۇژان لەژىر دەسەلاتى دەۋلەتى تۈركى عوسمانىدا بوۋە. ھەر چەندە
 تۈرك ئەم ھاتنانەي ۋەكۈ بىيانوۋىيەك لە دۇي پەكەكە پاساۋ ئەدات، بەلام لە
 ناۋەرۈكىشدا مەبەستى شاراۋى تىرى ھەيە. بەلام ناشى ئەم ھەلۋىستە تاسەر
 بىت تۈركيا چەند لە رۈۋى مىلىتارىيەۋە بىيەۋى مافى كورد پىشلىل بىكات
 ئەۋەندە لە رۈۋى سىياسىيەۋە زىيان بە خۇي ئەگەيەنى كە جگە لە تىكشكان
 ھىچى تىرى چىنگ ناكەۋى، لە رۈۋى ئابۋورىشەۋە ھەلئەتەكىت چۈنكە ھەموو
 ئۆپەراسىيۇنىك خەرىجەكى زۇرى پىۋىستە ۋە بازارى گرانتر ئەكات. خۇ گەر
 كەمىك لەۋ كەلى مىلىتارىستىيە بىتە خوارەۋە دەسەلاتى شەر ھەلگىرسان لە
 چىنگى جەندىرمەكانى دەرىيىنى ۋە دىموكراتىيانە لە گىرقتەكانى بىكۈلئىتەۋە دان بە
 مافەكانى كوردا بىنى ئەۋا قازانچ بەخۇي ئەگەيەنى ۋە ناسوۋدەيى بەرپا ئەكات
 بۇ خەلئەكەي.

گىچەلىيەكانى بىزۋوتنەۋە

ۋەنەبى ئىمە ھەر ھەرەشەي دەرۋى دراۋسىمان لەسەر بوۋىنى ۋە ھەمىشە
 دەستمان لەسەر بەلەپىتىكى تەنەنگەكانمان بىنى بۇ بەرەنگار بوۋنەۋەي ھەر
 پىلاننىكان. بەلكۈ زۇر جار ناكۈكىيەكانى ناۋەۋە مەترسى زۇرى بۇدروۋست
 كىردۈۋىن ۋە شەرى خۇبەخۇۋ لاپەلايە توشمان بوۋەۋاي لە دۈژمەكانمان
 كىردۈۋە كە لە رۈۋەكەشدا تەماشاكەرمان بىن ۋە لە پىشتىشەۋە دىنەي زۇرتىر بۇ
 رۇچۈنمان بەناخى كۈشتۈكۈشتارى يەگىرىدا داۋە. ئەمەش زىيانى زۇرى
 پىگەياندۈۋىن لە قازانچى دۈژمانماندا بوۋە. ھەرتر دۈۋرى خىستۈۋىنەتەۋە

لەيەكەيتى بەرنامەو ھەولۆ تىكۆشانمان و بگرە ھەلۆشانەنەو ھەر نەخشەيەك كەھەر حیزب و لایەك بۆ ئاییندەى كوردو كوردستان دایانپرشتبى. زۆر جار لە جىياتى زمانى گشتوگۆ لوولەى تەفەنگ سىياسەتمانى بەرپۆە بردوو، بەرژوۋەندى تەسك بە سەر گۆرەپانى تىگەيشتنى فراوانماندا زالبووە بۆ لایەلا كوردنەو ھەى گرتەكانمان. جارى وا ھەيە تووشى شەرىك ئەبى بى ئەو ھەى خۆت نەخشەت كىشا بى يان مەبەستت بووبى، بەلام لەولاتو ھەى ئەو تر لە بۆسەدايە، رات ئەكىشيتە ناو جوغزى ئەو نەخشەيەى خۆى، بىئەو ھەى بە ئاشكرا ھەموو تالە دەرژوۋەكانى پىلانەكە دەرېكەو.

دىارە بزووتنەو ھەى ئىسلامى كە لەموولاتەدا جى پى خۆى كوردووتەو ھەكو ئەندامىكى نامۆوايە، ئەو بەرنامەو ستراتيژى لە ھى لايەن و خەلكى ترى كوردستان جىايە. بۆيە نەو ھەى لايەنە كوردىەكان دایانپرشتووە برىواى پى نىيە. ھەرچەندە بەشدارى ھەلپزاردنى كرد بەلام بۆ مەبەستى دەرخستنى ھىزو تواناى خۆى ئەك لە برىوابوون بە چارەنووسى كورد. بۆيە بەرلەمان و ھەكو مەتەكەى بە دلخوازى خۆى دانەناو، گەرچى داواى مافى بەشدارىش كوردو، ھەمدىسانەو بۆمەبەستە شاراوەكانى خۆى بوو، ئەمە ھەلۆبىستى بى ئىتر چۆن پەيرەو ىاساكانى ھەكو مەتى ھەرىم ئەكات و ئىلتىزام بە بەرنامەكانى ھە ئەكات.

لە يەكەك لەو پىلانە چىراوانەيدا رۆژى ۱۹۹۲/۱۰/۲۱ ئۆتۆمبىلىكى بزووتنەو لە بازگەى ئاسايشى تونىلەكەى دەرەندىخاندا نامادە نابى پىناسەكانىيان بەدەن ووتىوو ىان خۆيان ئەچنە ئاسايش و خۆيان ئەناسىن. ئەمەو ھەكو تەحەداو گالتە پىكردنىك. كە ئەچنە دەرەندىخان يەكسەر ئەچنە بارەگەى مەلەندەكەيان و گوئ نادەنە ئاسايش. ئاسايش داوا لە مەلەندى بزووتنەو ئەكات كە نوینەرىيان بچىتە لایان بۆ لىكۆلینەو ھەى مەسەلەيە. نوینەرەكەى بەھەندى ھىمايەو ئەچىتە ئاسايش لە دەرچوونىدا ھىمايەكانى كەدىارە ھەمان چەكدارەكانى ناو ئۆتۆمبىلەكە ئەبى تەقە لە ئاسايشەكان

ئەگەر ۲ يەكسەر ئاسايىشى خەلكى چەمچەمال شەھىد ئەين ۲ ى تىرىش
برىندار ئەين گە ھەموويان سەر بە يەككىتى ئەين. ئىت بارودۇخەگە ئەشلەقنى،
تەرمى شەھىدگان ئەبىرئەنەھ چەمچەمال.

رۆزى ۱۰/۲۲ لەچەمچەمال شەھەر لە نىيوان يەگىتى و بزووتنەو ئەقەومى،
 ھەروەھا لە كەلارىش. بۇ تەشەنە نەسەندىنى ئاگرى شەھەركە بۇ ناوچەگانى
 تر، وھەند درووست ئەكرى، سەرگردايەتى بزووتنەو ئەكەونە خۇيان و ئامادەيى
 دەرئەبىر بۇ بىنەبىركردنى گىشەكەو بەھەدى تاوانباران و بكوژان تەسلىمى
 حكومەتى ھەرىم بكرىن. بۇ دىئايى وھەندىكى بزووتنەو بەسەرپەرشتى مەلا
 عەلى عەبدولعەزىز سەردانى دەرپەندىخان ئەكات، وھەندىكى تارىش كە برىتى
 بوو لە مامۇستا مەلا مەھمەد شەندەدرى و كاك حامى حاجى غالى و عارف
 تەيفور سەردانى دەرپەندىخان و كەلار ئەكەن. ھەرچەندە ئەو برپارانەو كەو
 پىويست جىبەجىنەكران و بكوژەكان تەسلىم نەكران. ھەر لەو رۆژانەشدا
 مەسعود بارزانى لەسلىمانى ئەبى و لاى خۇيەو تەدەخول ئەكات و ھەول ئەدات
 شەھەركە زياتر پەرە نەسىنى. ھەر چوئىك بى ئاو بەسەر ئاگرەكەدا كراو
 شەھەركەوھەستىئىرا سەردەراى ئەو ھەم زىنانەى لىكەوتەو:

٦. له شهري چه مچمه مال د ٦ پيشمه رگه ي په كينتي شه هيدو ١٥ هاوولاني بريندار نهين.

١٠. له گه لاریش ٢ هاوولاتی شهید و ٥ ی تریش بریندار نه‌بن.

- بزووتنه‌وه له چه‌مچه‌مالدا ۱۲ کوژراوو ۲۲ برينداروه له كه‌لاريش ۲ كوژراويان نه‌ي.

[illegible]

هه رای پارتی و حسک

نهك هه شه پ به خه ی به كیتی گرتبوو وهكو لایه نیکى ناو حکومه ته گه ی هه ریمی کوردستان، به لگو پارتیش وهكو لایه گه ی تری حکومه ت نه ویش ملۆزمی بو پهیدا بوو بوو، چونکه ساردیهك که وتیوو نه یوان کاکه همه ی حاجی مه حمودی گوته خانه و سه رکردایه تی پارتیه وه دوای یه گگرتنه وه یان.. که له ههنگاو یکتدا کاکه همه له پارتی کشایه وه.. ئەم کشانه وهیه ی کاکه همه ی حاجی مه حمودی گوته خانه له پرۆسه ی یه گگرتنه وه له گهل پارتیدا به واتای سه رنه که وتن و تیکشکانی یه گگرتنه وه که دیت که بایه خیکی سیاسی گرنگی پی درابوو، هه لایه کی زۆری بو کرابوو، به لام وادیار بوو ههنگاو هکانی ئەم پرۆسه یه به باشی هه لئه سه نگینر ابو یان هه ردوو لا به ته وای له نیازی ناوه وای ناخی یه کتری نه گه یشتبوون بویه ماوه ی یه گگرتنه وه که ش ته مه نی کورت بوو. پارتی نه مه یان پیناخۆش بوو نه شیان نه و یست له بایه خى ئه و هه لایه ی به رپایان کرد بوو که م بکه نه وه، بویه به شوینی تۆله دا نه گه ران له هه لومه رچی له بارى خۆیدا کاتیك ویستیان مه سه له ی شوین و باره گاکانی سۆسیالیست به که لویه له گانیه وه بجه نه ژیر کۆنترۆلی خۆیانه وه رویه پرووی کیشه بوونه وه.

سه رمه تا رۆژی ۱۹۹۲/۱۲/۱۱ شه ر له نیوان هیزه گانی سۆسیالیست و لیوایه کی حکومه تدا له تانجه رۆ به رپابوو، که مه لا فایه قی گۆنه حسک فه رمانده ی بوو. سۆسیالیست لیواکه یان گرت، ئیتز شه رکه ته شه نه ی سه ند. پارتیش لای خۆیانه وه چوونه سه ر هه و جیکی لیوای ۲۲ ی قیاده ی مه نتیقه ی سلیمانی له نالپاریز که ئیداره ی سۆسیالیست بوو، ده ستیان به سه ردا گرت و هه رچی که ره سه و که لویه لی تیدا بوو تالانیان کرد و هه ندی خه لکیشان لیکوژرا.

ئىنجا پارتىۋىستىيان كاكە ھەمەي حاجى مەھمودىش تەمبىن بىكەن،
ھىزىكى زۆرى خۇيان ھىنايە ناو سلىمانىيەۋە، پۇۋى ۱۹۹۲/۱۲/۲۲ ھەممۇ
دەۋرۈبەرى بارەگاگەي كاكە ھەمەيان كە لەسەرۋى چوار رېياني
سەرچنارەۋەبوو كۆنترۇلگىرد، تەقە دەستى پىكىرد، تەنگيان بە سۇسيالىست
ھەلچى. ديارە بۇ ئەم مەبەستە ھەندى ئامادە كارى كرابوو، پارتى ئەيويست
ھىزەگانى و لىپىرسراۋەگانى لە قىادەي مەنتىقەي سلىمانى و كەرگوك سەرەخۇ
بەكار بھىننى بۇ ئەنجامدانى كارەگانى لە شەرەگاندا بىئەۋەي پەيۋەندى بە
حكومەتەۋە بىكات بۇ چارەسەرگىردنى گىرەتەكان.

من ئەو كاتە لە مالى خۇمان بووم، كە گرژىيەكەم بىنى و زانىم كە
ئەنجامەكەي بەلەي كاكە ھەمەدا ناشكىتەۋەۋەكو خۇم نەك بەبىريارى
سەرگىردايەتى يەككىتى چوومە ناو ئەو مەسەلەيەۋە، دواتر ھەققان: مەلا
ئەحمەد دىسكەرەيى، ئەحمەد قەدەقەرى، خەلىل سەرگانى، عەبە رەق، شىخ
حسىنە سوور، نورى حاجى عەلى زەرەنگەر، عەلى جەلەبى و ھەندى كەسى
ترىش فرىا كەۋتن و ھاتن.

ئىنجا يەككىتى ھاتە ناۋەۋە ئەيويست كار لەكار بىرازى، لىۋاي تايىبەتى
دەبەزىيە ناو شارى سلىمانىيەۋە ھەممۇ رېگاكانيان گىرت. تەنانەت من خۇم بە
پىشمەرگەكانەۋە چووم چوار رېياني سەرچنارم گىرت و نەمھىشت كەسى پارتى
لەۋيۋە ھاتووچۇ بىكات.

ۋا دائىراۋو كە ھىزەگانى قىادەي مەنتىقەكان بەشدارى نەكەن و لەناو
شار دەرچن، بەلام پارتى خۇيان ئەو ھىلەيان بەزاندووۋىستىيان سوود لەو
ھىزانەۋەرىگىرن، كە زانىيان ھەندى لە پىشمەرگەۋ فەرماندەگانى يەككىتى
تەدەخولىيان كىردووۋە دۆخەكە گۇرا.

دەروپىش ئاغىا بىرووسكەيەكى كىردىۋو كەۋا: قوۋەتى بىرادەرانى
(ى.ن.ك) لەسەر پاي (ى.ن.ك) سەيتەرەكانيان گىرتووۋە كە مەدخەلى سلىمانىن
بە ئاگادارى ئەۋان پارتى كە ئىتىفاقمان ۋابوو ھەممۇ پىشمەرگەگانى (ق.م.ك)

و (ق.م.س) لهناو شارددا سهحب بکه نه وه، بهلام نهمه به خيلافی ههموو
نيتيفاقیکه بویه نهبي کاک مهلا عملی بجيته سهپته ره که ی باخی بهختیاری و
نهو چه کدارانه له سهپته ره که دمر بکات.

ههر نه مشهو کاک حامی حاجی عالی لای خوځیه وه وه لامی دمر ویش ناغا
نه داته وه بهم شیودیه:

۱. له بهر نه وه ی کاک دمر ویش ناغا ده سه لاتی نییه، نهیتوانی باره گای
قیاده که ی خو ی پابگری، نهو نيتيفاقه له باره گاکه ی و محافه زده کرا به جزوری
ههر دوو قیاده. بهبی نه وه ی هیچ حیسابیک بو قیاده کان بکریت، نهو نيتيفاقیه
پیشیلکراو رمفز بوو له لایهن برادرانی پارتیه وه.

۲. له بهر نهو هو یانه بو پاراستنی نه من و ناسایشی سلیمانی نهو هیزه ی
(ق.م.ک) له وی ماونه ته وه، ماوه نادات به ده ستریز ی هیچ لایه ک. مهلا عملی
نه ندامه له (ق.م.ک) نه ک له (ق.م.س). پیویسته له (ق.م.ک)
ته و جیهات و مر بگری نه ک له کاک دمر ویش، نیمه بهو ته و جیهه نارازین و
نیتلزامی پیوه ناکه ین به نه مری و مزیر نه بییت، برادرانی پارتی ۲ روزه به بی
نه مری قیاده و لیواو هه و چه کان هیزه گانی خو یان سه حب گردووو بو شهر.

که یه کی تی هاته ناو وه پارتی نه خشه که ی بو و چه ل بو وه و ناچار
هیزه گانیان کشانه وه و کاکه هه مه و سؤسیالیست له پلانی مهر گیک ی
جا و مروانکرا ودا رزگاریان بووه.

من له چه ند روانگه یه که وه پیم ناخوش بوو سؤسیالیست تیا بچن:

۱. نه مانه وه کو هیزیک ی بهر هه لستکاری گوردایه تی دزی داگیر کهر له گۆر په پانی
خه باتدا بوون، پیشمه رگه بوون و شه هیدیان داوه.

۲. وه کو لایه نیکی سیاسی په یوه ندییان به به شیک ی خه لگی نه م گوردستانه وه
هه یه و به بیی هه واری خو یان دؤست و لایه نگریان هه یه.

۳. وه کو نه رکیک ی دیموکراسیانه پیم ناخوش بوو حیز بیکی گه و ره لایه نیکی
بچووک قووت بدات و له بهر هه له یه کی هه لویست یان تیروانین له بهر نامه یه ک

به شهرو پهلامار ناسه واری لایهك بپرته وه، نهك به ریځه ی نازادی دان به ههر لایهك بووهرگرتنی مافی خو ی له راپه راندنی کاره کانیدا له پانتایی خه باتو کوردایه تیدا.

هر چه نده تیروانی نی تایبه تیشم بهرام بهر به سؤسیالیستو پیکهاته کی و بهرنامه کی هه یه و له که م و کوپری و خه وش و هه له بهر خوردار نین و کاتی خویشی کاره ساتیکیان هیئا به سهر یه کیتی دا له هه لومه رچیکی ناسکداو بو دهستکه وتی تایبه تی و مه رانخواری که سیتی له یه کیتی جیابوونه وه و بهر مه کی تری شهریان زیاد کرد له کاتیکدا یه کیتی له هه موو لایه که وه نابلقه درابوو چ لای ئیران بی یان پارتی یان عیراق.

گهشتی سوريا

ناوهرستی مانگ ۱۹۹۲/۱۲ بوو سهر دانیکی هه ولیرم کرد. هه قال مام جهلال به گهشتیک بهره و سوريا نه چوو. پیشت باسی نه وه کرابوو هه رکا تیک بهر یزبان بچیته دهر وه هه ندیک کادیر له گه ل خویدا ببات بو شارزا بوون و دنیا بینین. دیاره باسی زور کهس کرابوو، کهس منی به خه یالدا نه هاتبوو، هه قال مام جهلال خو ی منی دیاری کرد بوو که له گه ئیدا بچه سوريا. که هه فالان عارف روشدی، نه وزاد کاکه رهش، مه حمود عوبیدو م. گورانیش یاوه ری بوون. له هه ولیره وه بهره و بادینان که وتینه ری و گه یشتینه زاخو له باره گای ئیداره ی یه کیتی لاماندا. پاشان له ویوه چووینه ناو خاکی سوريا، چووینه قامیشلی که شاریکی کورد نشینه دوو رۆژ له وی میوانی حکومه تی سوريا بووین، دوا یی ئۆتۆمبیلیان بو هیئانین بهره و دیمه شق، له ریگادا به شاره گانی حه له بو حه ماو حمس دا تیپه رین.

ئیمه میوانی حکومه تی سوريا بووین. له ئوتیلیکی پاک و پوخته دا به ناوی ئه یوان دابه زین. له مانه و هه شاندا زور جیگا گه راپن و سهر دانی هه ندی شوینمان کرد که بو من تام و چیژیکی تایبه تی هه بوو، چونکه په یوه هه ندییان

بەلایەنى مېژوویی نەتەو دەگەمەو دەهەو. چوو مە سەردانى ئارامگای زانای گەووری گەلەگە مان مەولانا خالیدی نەقشەبەندی. کەو دەگو خواناسیکی گەوورە توانی رېبازی نەقشەبەندی بېنیتە کوردستان و عېراقەووە لە ئەنجامی ناکۆکی لەگەڵ قادریەکانی سلیمانیدا ناچار ئەبێ رېگای غەریبی بگریتە بەرو لە سوریا لەنگەر بگریت و خەریکی کاروباری رېبازەکەى بێت. شانازیە بۆ کورد کە ئە پیاوی وای تیدا هەلکەوێت کە سەدانی تریشی تیا پەیدا بوو لە بواری جیاچیاکاندا بۆ خزمەتکردن، بەلام جیگای داخە کە لەوولاتەکەى خۆیدا جیی نەبیتەووە پیلانیدژ بکړئ و تا دەربەدەری وولاتان بێت. هەرچەندە جیگای داخیشە مەردیکی ئەم (ئیلی جافە) لەو دەشتی شارەزوورەدا ئەو کەسیتییه مەزنەى ئی پەیدا ببێ تەنیا لە رېگای خواپەرستى و کاروباری ئانیدا کار بکات و هەولەکانى بۆ خزمەتى گەلەکەى نەخستبوو کار و هەر هیچ نەبێ نەویستوو بەبیتە کاربەدەستیکى گەوورە بۆ بەرپۆمەردنى کاروبارى خەلکى کورد لە کوردستاندا و پایتەختى سەلتەنەتى عوسمانى ناچار بکەدایەو دەگو هیزیک تەماشای بکەراپە. کە چوو مە سوریاى هەر کونجى خانەقاي گرتوو. دوايش بەبێدەنگى سەرى ناوێتەو هەرچەندە هەندیک وای بۆ ئەچن کە مەولانا هەستى کوردایەتى لابەهیز بوووە لە شیعرو نووسینەکانیدا ئەو مەبەستە بەجوانى دەرئەکەوئ، دواى ئەوێ لەدواى خۆى مەردیکى زۆرو شوێنەواریکى فرەى نەک لە کوردستان و عېراقدا بەلگو لەوولاتانى تری رۆژەلاتیشدا بەجێهێشت کە تا ئیستاش پەپەرە کەرانى ماون و بەردەوامن. کەچى ئارامگاکەى وێرانەیه. ئەو هەموو سۆفیهى نەقشەبەندی لە کوردستان و رۆژەلاتدا هەن و شانازى درووستکردنى رېبازەکە بۆ مەلانا ئەگەرپێنەو، بەلام کەسێکیان سەردەرای زۆر دەوڵەمەندیان بێر لەو ناکەنەو یان نامادە نین گۆرەکەى چاک بکەنەووە هەندێ بایهى بدەن کە لە هى پیاو چاکیکى خواپیدای موسوڵمان بکات. تەنانەت گومەزى ئارامگاکەى رۆواخبوو، کابرایەک لەسەر حیسابى خۆى چاکى کردبوووە.

همروها سهردانی نارامگای سه‌لاحه‌دینی ئه‌یوبیمان له ناو مرگه‌وتی ئه‌مه‌ویدا کرد. که یه‌کێکه له سه‌رکرده‌ گه‌وره‌گانی دنیای ئیسلامه‌تی. به‌لکو

شهری خاچپهرستانی گردوه، قه‌لم‌مړوی ئیسلامی پاراستووه و تاكو ئیستان
عهرمب به شانازییموه ناوی نه‌هین و باسی قاره‌مانیتی نه‌کن، به‌لام‌وه‌کو
کوردیك نا. زور شو‌قینی عهرمب همیه هر به عهرمی دانه‌نین و بیان
ناخوشه نه و پیاوه رۆلیکی وا گه‌وره و به بایه‌خی له میژووی ئیسلام و عهرمبدا
گیراوه و توانیویه‌تی له ناو‌جهرگه‌ی ده‌سه‌لاتی عهرمب و ئیسلامدا ده‌وله‌تی
ئه‌یوبی دروست بکا و جو‌گهرانی بکات به گورد ناو بیری.

ههروهه سهردانی گۆڤی شاعیری مهزنی کورد قه‌دری جاتمان کرد. ههروهه سهردانی گۆڤی گه‌وره پیاوی کورد جه‌لامت به‌درخانیسمان کرد ئه‌مانه ناویان له‌ لاپه‌ره‌کانی میژووی کورد به‌ به‌رزیه‌وه ئه‌دره‌وشیه‌وه

چونكه هه‌موو ژيان و ته‌مه‌نى خۆيان له پیناوى كورددا ته‌رخانكرد. بۆیه هه‌میشه لای نه‌ته‌وه‌كه‌ی خۆيان به‌ گه‌ورمیی ماونه‌ته‌وه.

هه‌روه‌ها سه‌ردانی دوئی بلودانمان كرد كه سه‌یرانگایه‌کی زۆر خوش و دلگیره له نیوان سووریا و لوبناندایه. له‌م گه‌شته‌ماندا هه‌ڤال مام جه‌لال له‌گه‌لماندا بوو كه چووینه ئه‌وئ مقۆمقۆ كه‌وته ناو کرێکارانی سه‌یرانگا‌كه‌وه، زۆربه‌ی ئه‌وانه‌ی له‌وئ کاریان ئه‌كرد كورد بوون، به‌هاتنه‌كه‌ی هه‌ڤال مام جه‌لالیان زانیبوو، له ئیمه‌یان پرسى: ئه‌وه هه‌ڤال مام جه‌لاله ؟ وتمان: به‌ئى. له دوایدا لیمان كۆبوونه‌وه. ئه‌وه‌نده‌یان وینه له‌گه‌ل هه‌ڤال مام جه‌لال گرت باس ناكرئ.

پۆژی ١٢/٢٥ سه‌ردانیکی كاك دانای ئه‌حمه‌د مه‌جیدمان كرد كه نوینه‌ری یه‌كیتی نیشتمانی كوردستان بوو لای حكومه‌تى سووریا. بۆ نیواره‌كه‌ی چووینه ئوتیلی توله‌یتیله كه یه‌كیتی نیشتمانی كوردستانی تیا دامه‌زرا. هه‌ر له خۆمه‌وه هه‌ستم به‌ مووچر كه ئه‌كرد له‌شمی ئه‌ته‌نییه‌وه، ئه‌و پۆژانه‌ی كۆمه‌لیك تیکۆشه‌ری كورد له‌م شوینه‌دا بریاری هه‌لگیرسانه‌وه‌ی شۆرش بدمن.. كه ته‌ماشای دارو دیواری ئه‌و ئوتیله‌م ئه‌كرد و یه‌ی دانیشه‌كانی ئه‌و سه‌ركردانه‌م ئه‌هاته‌وه پیش چا‌و: گفتوگۆ گه‌رم و گو‌ره‌كانیان، بریاری شۆرشكردنه‌وه، خۆسازدان بۆ چوونه‌وه ناوخاکی كوردستانی ئاشبه‌تان‌كردوو.

شەرى بزووتنهوه

رۆژی ۱۹۹۲/۱۲/۲۶ بوو هه‌والی شەری بزووتنه‌وه‌مان له گهرمیاندا بیست.

ئهو شەری که به ناوی شەری فازه‌وه تۆمار کرا. که هیشتا شەری کیلی گۆر له‌م سنووره‌دا له یاد نه‌چو‌بووه‌وه. ناکۆکییه‌کانی ناو هه‌ناوی کۆمه‌لگای کوردی هه‌میشه‌ روو له ته‌قینه‌وه‌یه، چونکه تیگه‌یشتن نییه، هه‌رده‌م ده‌می شمشیره‌کانمان تیژ نه‌که‌ینه‌وه، که‌تر بیرمان بۆلای پیکهاتن نه‌چن. که شەریش قه‌وماو شیرازه تیگچوو، چاوه‌ڕێن خیرخوایه‌ک بکه‌وێته نیوانمانه‌وه‌و نالای ناشتی هه‌لبکری، له‌و باره‌دا به‌زمییمان به‌ رووباری لرقه‌ی خوینی به‌ناهه‌ق ر‌ژاودا نایه‌ته‌وه‌ دلمان به‌لاشه‌ی ئهو خه‌لکه بیگوناهاه ناسووتی که نه‌بنه‌ قوربانی گه‌مه‌ی سیاسه‌ت‌بازی بیه‌ووده که گه‌سانی په‌یره‌وی نه‌که‌ن د‌و هه‌ستیان نییه‌ چرای ئومیدی تیا بسووتی. نه‌خوازه‌لاش بۆ کۆمه‌لێک که که‌وتوونه‌ته‌ بازرگانی کردن به‌ ناوی نایینه‌وه. چونکه تووشی دووفاقی بوون و له که‌سایه‌تیاندا ناتوان گونجانی‌ک بسازین له نیوان عه‌قل و خۆبه‌ستنه‌وه به‌ راپورده‌وی نایینییه‌وه. له‌م زه‌مه‌نه‌دا که هه‌موو به‌ریه‌سته‌کان دانه‌رمین و نیوان مه‌ودا دووره‌کانیش زۆر نزیک بوونه‌ته‌وه‌و مرو‌فایه‌تی نه‌وه‌ندی گه‌شه‌ی کردووه‌ پ‌یوستی به‌ ته‌نویل و لیکۆلینه‌وه‌ی ئایینی نییه. به‌لکو له‌هه‌ندی‌ک حاله‌دا نه‌بێ گونجان درووست بکری‌ت، یان نه‌بێ نیمه‌ش بۆ نه‌وی نه‌بین به‌ ژیر لیشاوی لافاوه‌وه ئایین وه‌کو مه‌سه‌له‌یه‌کی تایبه‌تی مرو‌ف له‌گه‌ل خوای خۆیداوه‌ربگرین و نه‌یکه‌ینه‌ نایدی‌و‌لۆزیایه‌ک بۆ په‌رستن وه‌کو کراوه‌و نه‌کری‌و ر‌ۆژانه له‌ گوله‌که‌ی بیر و هه‌ستمانا ختوکه‌مان نه‌دری.

نیسلا‌مییه‌کانی کوردستان وه‌نه‌بێ تایبه‌تمه‌ندی‌تی ئایینی نیسلا‌م له‌ کوردستاندا ر‌ه‌چاو بکه‌ن، به‌لکو وه‌کو هه‌موو تونده‌وه‌کانی تری بیر نیسلا‌می نوێ له‌ ژیر ئهو کارتی‌کردنه‌دا نه‌یانه‌وئ کۆمه‌لگای کوردی په‌لک‌یش بکه‌ن و

بیکه نه بنکەیه کی سەرەکی جێیه جێکردنی بەرنامەی کارو جۆلانه وەکانیان لە
 رۆژهه لاتدا به تايهتی کوردستان پۆلیکی ههیه بو جومجوو و ههلسووړاندن.
 ههردهمیکیشه خه لکی جیا جیا به فیتی دهولتهانی ناوچه که درووست نه کړین و
 سازنه درین بو له ناودانی بزووتنه وهی کوردایه تی و له کارخستنی جوولهی
 دیموکراسیانه و ههولنی چه پگه رای. هه ر له سهره ماشه وه پگه له و جومجوو له
 نامۆیانه گیراوه، نه مهش بو وه ته هوی ئالۆزی نیوان هیزه عملانی و
 ئایینییه کان و تا دیت ناکۆکییه کان پانتایی زووتر به خو وه نه گریت. هه ر
 ته کانیک به مبهستیکی ناله بار بورکانی ر ق و بو غزی نه ته قانه وه و کاره ساتی
 شه ری لێ پهیدا نه بوو.

ئىسلامىيەكانى كوردستان گۆى بهوه نادمەن كە ئىسلام تەنيا ئاپين نىيە
لە كوردستانداو ئەبى نامازە بۆ بوونى ئاين و مەزەبەكانى تىرىش بىرى و پىزىيان
ئى بىگىرى، بەلكو ئەبوايەو ك چۆن عەرب يان فارس و تورك ئاينىيان
خستوو تە خزمەتى قەواردى نەتەوايەتى و نىشتمانى و كلتورى خۆيانەو
ئاواش ئەمان بەاتنايە بۆ كورد كارىكيان بىردايە و لە پەنا ئايندا كۆلبەيەكيان
بۆ كورد پىكەو بىنايە.

گورد گهرچی میلله تیکی موسلمان به لām له پاڤ ئیسلامدا مافی پتیشیل نه کړی، شمړی جینۆسایدی دژ نه کړی. به داخی شهوه ئیسلامیه کانی گوردستان پاساو بو ئهو مهبه سته گهرایی نایینییه دیننه وه که جگه له خزمهت کردنی شوؤ فینیتی عهرمب یان نه ته وه سهرده سته کانی تر هېچیت نیه.

بزوتنه‌وهی ئیسلامی کوردستانی عێراق و ده‌كو رېځكځستن ته‌گه‌رېته‌وه بۆ ساڵی ١٩٨٦ كه په‌یوه‌ندی بزوتنه‌وهی ئیسلامی له‌لایهن مامۆستا شیخ محهمهد به‌رزنجییه‌وه دروستكراو له‌ ساڵی ١٩٨٧ بزوتنه‌ی ئیسلامی له‌ کوردستانی عێراق له‌ لایهن مه‌لا عوسمان عه‌بدولعه‌زیزو مه‌لا عه‌لی برایه‌وه دامه‌زراو مامۆستا شیخ محهمهد به‌رزنجی خۆیشی بووه ئه‌ندامی مه‌كته‌بی سیاسیه‌كه‌ی، هه‌رچه‌نده په‌یوه‌ندی مه‌لا عوسمان و مه‌لا عه‌لی به‌ کاری رېځكځستنی ئیسلامیه‌وه بۆ كۆنتر له‌م میژووه ته‌گه‌رېته‌وه. كاتێ كه سه‌هرانی

از نامه های
نویسنده
به آقای
میرزا
محمد
باقر
خان
نویسنده
مجله
تاریخ
ایران
در
مهرماه
۱۳۰۹

نیخوان موسلیمینی عیراق هاتوونه ته هه له بجه و گه ریان داناوه یه که م کهسانیک په یونسندیان پیوه کردوون نه م دو مهلا کورده بوون که وهکو میکروپ چوونه ناو خوینی کوردیه تی و نالوده یانکرد. وه نه بی نه مانه لای خه لکیش خوشه ویست بن به لگو به گیره شیوین له قه له م دراوون. نه لئین کاتی که خیلای مهلا عوسمان و ملا عمل نه چنه هه له بجه حامی به گی جاف نه لی: نیت خیری هه له بجه ببه خشنه وه مادام نه مانه هاتنه هه له بجه وه. واتا حامی به گ پیشبینی نه وهی کردبوو نه مانه قوړتو ته گهره به سهر هه له بجه دا نه هیئن. نه ک هه له بجه به لگو به سهر هه موو کوردستانیشدا چونکه بزوتنه وه وهکو رهو تیکی توند ره و خو یان ناساندو له ژیر کارتیکردنی بیری سهید قوتیدا بوون، جگه له خو یان هه موو خه لئو لایه کیان به جاهیل و کافر دانه نا. نه یانه وی خه لافه تی ئیسلامی له سهر پستی خوشتر زیندوو بکه نه وهو له ژیر باری ریشی چلکناویدا قهرمانه روایی جیهانی ته که نه لوژیای پیشکه وتوو بکه ن.

عەبدوللا و عوسمانى حاجى مەحمود و عەدنانى ھەمەى مينا بە دەم كىشەكەود
ئەچىن و ئەگەنە كفىرى و سەردانى بارەگای ھەردوولايان كرد لە بارەگای
بزووتنەود مامۇستا شىخ مەھمەد تىشك ئەخاتە سەر ئەو مەسەلەيە و ئەيەوى
لە رېگەى ئسولییەود ئىجرائات بكړئ، ھەندئ لە چەكدارە ریش تۆزوايیەكانى
ئەو ئەشكەوتەى ئى كەنار گیر بوون بەرھەتستى ووتەكانى مامۇستا ئەبىن و
بیشەرمانەوئەلامى مامۇستا ئەدەننەود كە نابئ تەرمەكان بشۆردرئین و كفن
بكرئین. ئەبئ ھەر بە جلی خویناويیەود ڕەوانە بكرئەو. ھەرچەندە ئەوان
لە چاو زانایى مامۇستا لە شەرعى ئىسلامدا ھىچ نەبوون نەك وەك زانایەك
بەئكو وەكو ئەندامیكى مەكتەبى سیاسى بزووتنەوئەش ریزیان لە قسەكانى
نەگرتبوو و بایەخیان پئ نەداوو. ھەفائانى یەكئتى مامۇستا دئئە ئەكەنەو
كە تەرمەكان ھەم شۆردراون و ھەم كفن كراون و نامادەى ڕەوانەكردن. ئیتر
مامۇستا و ھەفائانم لەوئ ئەروون تەرمەكان لەگەل خوڤان ئەبەن.

به راستی چوونی هه‌فالانمان بۆ باره‌گای بزووتنه‌وه به بی هیژیکێ چه‌کداری ئه‌وتۆ ته‌نانه‌ت له‌گه‌ڵ گه‌وره‌ لیبرسراویکیشیاندا موحازفه‌ بووه، ئه‌و دله‌ره‌شانه‌ هیچ به‌ لایانه‌وه‌ گرنگ نه‌بووه‌ ده‌ست‌هێژیکیان لێیکه‌و ته‌واویان بکهن له‌ کاتی‌کدا پێشمه‌رگه‌یه‌کی حیمایه‌ی هه‌فالان گوێی له‌ چه‌یه‌ی چه‌کداره‌کانی ئه‌و چه‌ته‌ولانه‌ بووه‌ که‌وتووایانه‌ قیروسیا له‌ودی خوشمان هه‌قه‌ ده‌ست‌هێژیکیان پیا به‌ئینین.

مامۇستا ۋە ھەققان تەرمەكەي گەلار ئەنیرنەۋە ئەگنە دەرەندىخان
بۇ ئاردنەۋى تەرمەكەي دەرەندىخانىش مامۇستا بۇ خۇى ئەچىتە بارەگەي
مەلەندى بزووتنەۋە دۋاى مشتومرىكى زۇر بە ھاتو ھاۋار ھىرش ئەگنە
سەر مزگەۋتى گەناساۋى دەرەندىخان كە تەرمەكانى لىۋو. ھەردشە لە
يەككىتى ۋە كوفر ئەگەن. دۋاىى دوو تەرمەكەي رانپە بەرئ ئەكرئ بۇ سلىمانى ۋە
لەۋىشەۋە بۇ رانپە. كە تەرمەكان ئەگنە ئەۋى، بزووتنەۋە ئەشلەۋىن
تەرمەكان نانپىز، ديارە مەبەستيان تۆلە سەندنەۋە ئەبى. ۋەكو كارىكى نەخشە
بۇ دارپىزاۋ چەكدارانى بزووتنەۋە بەسەرپەرشتى مەلە ۋەلى باپىر پەلامارى

کۆمیتەى رېڭخستنى رانىيە ئەدەن، ھەڧالانى كۆمیتە ناگايان لە ھىچ نابى، ئەگەونە بەر ئەو شالۆدەو لە ئەنجامى تەڧەو پەلاماردا كادىرى ھوشيارو چالاكى يەگىتى مامۇستا محەممەد سولتان شەھىد ئەبىو ۱۰ كەسى تىرىش بىرىندار. ئەمەواى كرد كە جەمەتەكەى UN رانىيە بەجى بەيلىن و شارۆچكەكە چۆن بكەن.

نەك ھەر ئەمە بەلگو مەلا ەلى باپىر لە رېگەى برووسكە فتوايەكەود بۆ ھەموو مەئبەندو ھەرىمەكانيان بەنزىن بەسەر ئاگرى شەپكەدا ئەكاو دوور لە ھەستى مەروڧايەتى.. ئىسلام وەكو پەيزەيەك بەكاردىنى بۆ بىرارى كوشتن:

لە / مامۇستا ەلى باپىر

بۆ / ھەموو مەئبەندەكان و ھەرىمەكان

بسم الله الرحمن الرحيم

ئەى شىرە كورەكانى ئىسلام، ئەمرو پىرۆزترىن رۆژە لە تەئرىخى ئىسلامدا، جاهەر لەبەر ئەو بە توندى لىيان بەدن و دەستيان لى مەپارىزن. ھەولبەدن لە پياو ەگەرەكانيان بكوژن و ھەر دىليكتان گرت بىكوژن و مەبەئەنەو.

لە ھەمان كاتدا مەكتەبى سىاسى بزووتنەو بە بى بىر لىكردنەو و لە ژىر كارتىكردنى سۆزەو بۆ تۆلە سەندەو برووسكەيەكان بلاو كردەو:

لە / م. س

بۆ / ھەموو لايەك

تكاپە لە ھەموو كوردستان دەست بەكار بن و شەپ دامەزرىن و دەست مەپارىزن بەھىچ شىوئەك، ئەوانە پياوى بەكرىگىراوى ئەمەريكاو يەھودن، جا بۆيە كوشتيان خىرەو لەو دنيا خوداى گەرە ئەت بەخشى.

دەم خوۆش ئەى پياوەكانى خودا، دەروونتان شاد ئەى جەللادەكانى لەوینەى قەعقاع و ھاوپىكانى تىرى كە لە زەماوەندى خوین پشتن و كوشتو

برېندا ئاسودە ئەبن. ئەو ئىو بە دۆلەت دروونە زوخوايىيەو دىن ئايىنى
خودا پەخش ئەگەنەو پىگەگانى ئەچەسىپىن. لە جياتى ئاشتى فەتوا ئەدەن،
دەست مەپاريزن و گەرەگانىان بكوژن و دىلەگانىان مەهئەنەو ھەر گەس
لەگەئانا نەبى بەكرىگرىراوى ئەمەرىكاو يەھودە.

گە ديارە خوشيان لە كام فابرىقەى وولاتو دەرگای تىرۆرىستانەو بە
ناوى ئىسلامەو سەريان لە ھىلکە جوقاوە ۱۹۰۰! گە جۆرى پەيوەندىيەگانىان
ديارەو ئەزانرى ئەكوپە خۆراکيان ئەدرىتو نامادە ئەگرىن بۆ پىلانگىرى.

لەگەل ئەو ھەموو ھەلەو ھەلەشەپپانەى بزوتنەو دایەكيتى ئەيوست
لەو زياتر شەرکە کلپە نەسىن، لە ھەولتى جىدیدا بوو بۆ راوستانى شەرکە،
تەنانتە ھەفالى مام جەلال لە سوریاو بەردەوام لە پەيوەندیدا بوو بۆ دانانى
چارەسەر. لە ھەولتىکى تايبەتیشدا بۆ تەشەنە کردنى زياترى شەرکە پۆزى
۱۲/۲۰ ھەندئ لە مەلاکانى بزوتنەو: مەلا برايم، جەمال ئەشەرف قارەمانى،
مەلا محەممەدى خالدانى لەگەل ھەفالى عوسمانى حاجى مەحمودو م. عەلى دا
ئەچنە گەلارو كفىرى. لە كفىرى مەلا برايمى كورى مەلا عوسمانو دئشاد
گەرمىانى ئەمىنەو پۆزى ۱۲/۲۱ لە ھەولتىکى خەلگى كفىرى دا لەگەل
ھەردوولادا بۆ رىگە گرتن لە شەر کردن نوپنەرى ھەردوولا (م.على، مەلا
برايمو دئشاد گەرمىانى) لە بارەگای ناوچەى پارتى بەيەك ئەگەن و
شەوگەيشى بەچاودىرى ھەندئ لە بياو ماوقولانى كفىرى لەوى ئەمىنەو.

ھەر لەمپۆدا بۆ زياتر ئالۆز بوونى دۆخەكەو ھەلوەرگرتن ناغاگانى
پشدر بۆسە بۆ جووتيارەگان دائەنن و شەريان ئەبىو خەلگىشيان ئى
ئەكوژرى.

لە چوار قورنە شەر بە خەستى لە نيوان يەكيتىو بزوتنەو دایە
روونەدات. لە ھەلەبجەو عەربەتیش ھەردوولا پىگەو دائەنیش و رىكگەوتنى
شەر نەکردن مۆر ئەگەن. بەلام لە ھەيەتسولتان كە بىكەيەكيانى ئى بوو
سەيتەرە دائەنن و خەلگانى سەر بە يەكيتىو پارتى ئەگرن.

هەر لەمەردا رۆژم بە پائێشتی گۆپتەر و تانک هێرش ئەکاتە سەر
فەوجی ٢ لیوای ٢ لە تەکیە و لە بەیانییەوه تاكو کاتزمێر ٢ پاش نیومرۆ
شەر بەردەوام ئەبێ و هەندیکیش دیتە پیشەوه.

دیاره هەموو ئەمە بۆ زیاتر گوشار خستنه سەر یەکیتی بەرپاکرا، لە
رۆژی ١٢/٢٢ دۆخی شارمژوور ئالۆز بوووه، بزوووتنهوه لە باریکه و زمپایه و
زەمەقی تا کاتزمێر ای دوا نیومرۆ سەیتەرمیان دانابوو.
لە سلیمانیش بە هاویەشی مەلەبەندی سلیمانی یەکیتی و لقی ٥ پارتی، م.
جەمال و فایەقە رەش و (ق.م.س) و (ق.م.ک) دانیشتیان کردو چەند
بریارێکیان ئەرکرد:

١. ئەرکی پاراستنی هیمنی و ناسایش لە سنووری شاری سلیمانی بدریتە
دەستی پۆلیس و ناسایش.

٢. هەر قیادەی مەنتیقەیهك لە سنووری قیادەگە ی خۆی ناسایش بپاریزێت.

٣. فەوجی حیمایە (ق.م.س) هێز بنێرن بۆ سەیتەرە سەرکاریزو دەباشان.

٤. لیوای (ق.م.ک) هێز بنێرن بۆ تونیلەگە دەرێهەندیخان.

٥. فەوجی حیمایە (ق.م.ک) هێز بنێرن بۆ سەیتەرە بەختیاری.

٦. لیوای ٢٢ سەیتەرە دووگان قەپات ئەکات.

٧. لیوای ٢ و لیوای ٤ (ق.م.ک) هێز ئەنێرن بۆ دەرێهەندی بازیان.

لە هەمان کاتدا شەر لە سنووری بتوین بەردەوام بوو، لەحهوزی سۆران دا
هەندێ شوین لە بزوووتنهوه پاک کرایهوه.

رۆژی ١٢/٢٢ دۆخی گەرمیان گرژ بوو، هێزەکانی یەکیتی ئابلقە ی

هێزەکانی بزوووتنهوه ی لە کەلار و کفری و دەرێهەندیخان دابوو، لەلایەن هەفال

عیماد و مامۆستا شیخ محەممەدەوه برووسکەیهك بۆ مەلەبەندەکانی او ٢ ی

یەکیتی و مەلەبەندی ٧ ی بزوووتنهوه کرا:

(بە گەیشتی ئەم برووسکەیه تەقە رابگر و ئەبیت ناشتی رابگر و

بپاریزن، چونکە هەوڵی ناشتی سەرانشەری و دۆستایەتی دراوه).

بەللام چەكدارانى بزووتنەو زۆر خۆيان بەو جۆرە ئاگادارى و
 برووسكانەو نەئەبەستەو، بەلگو ئەيانويست سوود لەكات ببينن و ھەتايان
 دەستكەوئ بۆ دەستوەشاندىن. يەكيتيش زۆر دلتيا نەبوو لە ھەنگاوەكانى
 بزووتنەو. بۆيە بەوور ياييەو ھەلويستى وەرئەگرت. تاكو لەم رۆژەدا يەكەم
 تەقەى شەپ دەستپيكردن لە لايەن بزووتنەو دەئەنجام دراو بە بئيسيم
 پەيوەنديان بە ھيزى كفرىشەو كە دەستپيكرەن و لە كفرىدا يەكەم
 فيشەكى بزووتنەو گيانى بەرزى پيشمەرگەى پارتيزان و ھەرماندەى
 ماندوونەناس ئەحمەدى حاجى رەشىد ئەسمى و شەھيد ئەكرى. نيتير بئيسەى
 ئاگرى شەپ لە ھەردوو شارۆچكەكەدا بەرز ئەييتەو. لە كفرى چەندين
 پيشمەرگەى قارەمانى يەكيتى شەھيد ئەبن لە كەلاريش پيشمەرگەى پارتيزان و
 پياوى چاونەترسى گەلەكەمان ھاپۆ ئيسماعيل شەھيد ئەكرى. ھەروەھا
 ھەرماندەى ئازاى شيوعى ھاوپۆ ھيرش لە شەپيكي قارەمانانەدا شەھيد
 ئەكەن. بەم بۆنەيەو ئيزگەكەيان ھەوالەكانى شەپكەيان بەم جۆرە
 بلأونەكاتەو:

(ھەرموون لەگەل ئەم ھەوالە خۆشە لە شارەكانى كفرى و كەلارەو:
 ئەمەز دووگەس لە پالەوانەكانى منافىقينمان نارد بۆ جەھەننەم و دەكوسەگ
 تۆپينران و بەسزاي ئيسلامى گەيەنران. سوپاس بۆ خواى مەزن لە ھەموو
 شوپنەگان شيرە كوراني ئيسلام سەرگەوتوون. ئەمەش ناوى ئەو تۆپيانەيە:
 ئەحمەد حاجى رەشىد، ھاپۆ ئيسماعيل).

ئەوھى راستى بئ نەمنەزانى ئاللا ھەلگرانى ئيسلامى سەردەم ئەوئەندە
 دەمپيسن موسوئلمان بە سەگ ئەزانن. ئەم جۆرە لۆجيكە مەگەر ھەر لەم
 پياوانەى ئيسلام بوەشپتەو. ئەگينا دوژمنانى ئيسلام قەت قسەى وا
 بەرامبەر ئيسلام دەرناپرن.

ئەم جاھيلانە ئەگەر لە شوپنەك يەكەك يا چەند كەسەك شەھيد
 بكەن وا ئەزانن سەر ئەگەون. بۆيە ھەندەك جار بە درۆگردنیش سەرمەست

نه بن و شووئی لټه لټه کټیشن بؤ ته فردانی خه لکی به سهرکه وتنی دروژنانه له
رټگه ی نيزگه ريشنه که يانه وه: (هه ر ئیستا له سهرچاوه يه کی باوډ پیکراوه وه
پيمان راگه يه نرا که له کفري مه قهرپکی شهر فروشه کانی يه کټیته که وته ژیر
دهستی مجاهیده کانی نیسلام. سوپاس بؤ خوا له هه موو لایه ک
سهرکه وتووین).

نه يانزانی کلکی دروژکانيان کورته و به زوو یی له بنډا نه بړئ. نه ک
باره گايه کی يه کټیته که وتووته دهستیان به لگو نابلو قه ی مهرگیان ئی توندتر
کرا بووه وه.

رؤزی ۱۲/۲۴ اش شهر له نیوان هه ردوو لادا هه ر به رده وام بوو، بؤ يه کلایي
کردنه وه ی شهرکه له کفري قه وجهه کی سهد جه وه هه ر له چه چه مال به
برووسکه يه که نه گاته نه وئ و به شداری له شهرکه دا نه کهن. له هه مان کاتدا
هیزه کانی بزوتنه وه له قلا دزه و ژاراوه، چوار قورنه، سهر وچاوه به رده و
سنووری سهر کردایه تيبه که يان رایان کرد. هیزه کانی يه کټیتیش به دوا يانه وه
بوون و له ویش سهر بازگه ی سه لاهه دینیان نابلو قه درا. له که لار مه لا عومهر
که لاری نه ندایي سهر کردایه تیان ووره به رنه دا و به یوه ندی نه کات به هه قلائی
يه کټیته وه له که لاره وه نه یگه يه ننه مه لبه ندی ۲ که رکوک له دهر به نديخان و
گیانی نه پار یزن.

شوی ۱۲ / ۲۷.۲۶ به پئی نه خشه يه کیان هیزه کانیان له که لار و کفریشدا
به ره و دمره وه شار دمرنه چن، پيشمه رگه کانی يه کټیته دوايان نه که ون و له
دیها ته کانی ژاله ی سه قهر و قاسم ناغا و مچه شهل نه بیته شهر و له وئ سهر داری
قه قی محه ممدی کادیری لټه اتوو شه هید نه بی. نه وانیش هه نديکیان
لټه کوژرئ و لیان به دیل نه گیرئ. به شیکیشیان به دزه و خوچه شاردان خو یان
نه که يه ننه شار مزو رو و هه لبه جی شه هید، له قوئی کفریشه وه پيشمه رگه کانی
قه وجهه کی سهد جه وه هه ر دوايان نه که ون و له قاته کانی به له گه ۲۵ که سیان
لټه کوژن، له هه لمه تی ناوایی شهره قیش ۲ که سی تریان نه کوژرین و به شیکي

نظام ۹۹

9 a, au
y, v
y, v
y, v
y, v

صاحبزادہ

[illegible]

سهرلینځ
عمان
ننه هېڅه شته
زه کمې بللو
دیمه شته

9/11, 9/11

• • •

فانتلایں اللہ ایسا الحقیقہ الخائن خولہ...
 سیکو مان میروئی یہ کتنی کہ خولہ باسی کہ لاکھ ہوی
 خوشی زانو لکم وجہ عور و بی نامہ ہوی

ئامانجى گەشتەكەمان بۇ نېمە گەشت و گوزارو دنيا بينين بوو، هەمقال
 مام جەلانىش كاروبارەكانى خۇى پائەپەراند لە پرووى سياسىيەوہ.
 لە سوريا بەرپى كەوتين و پۇژى ۱۹۹۴/۱/۹ گەشتينەوہ هەولير. ماومىيەك
 لە مائەوہ بووم، دواى پۇژى ۱/۲۲ دەستم لە كاركردن لە قيادەى مەنتيقەى
 سلیمانى هەلگرت.

خۆراگەياندنەى يەكگرتو

لە ئەنجامى تىكەوتنى بزوتنەوہ و تىكشكانى لە شەرەكانى لەگەل
 يەكيتيدا سەرەراى ئەوہى بزوتنەوہ لە بەر يەك هەلەمشايەوہ لە بەردەم
 ليدانەكانى يەكيتيدا لە ناوخۇشدا لە بەر يەك هەلەكشەكانى پرزۆل پرزۆل
 بوون. ئەوہ بووہ مايەى ئەوہ حيزبىكى تازەى ئىسلامى خۇى رابگەيەنيت.

ديارە سەرەنجامى شەر دەرەوايشتەى خۇى هەيە، ئەم شەرەى
 بزوتنەوہش لە هەناويدا چەندين مەبەستى شارەوى دەرەست و ئاشكرا كرد
 كە يەكشيان خۇناشكرا كردنى رېكخستنىكە كە هيليكى فيكرى ديارى هەيە و
 لە دواى ئەوہشەوہ رېرەوى هەندى رېكخراوى ئىسلامى باشتر دەرەوتن بۇ
 خەلگى كە چى مەبەستىكان هەيە لە درووست بوون و پەيداىوون گەرچى
 ئەمانە بۇ پيوستى كۆمەلگەى خۇيان نەهاتوون بەلگو لە دەرەوى بازنى
 ئيرەوہ خولقاندوويان و بە دەيان بىرۆكەى دژ بە چارەنووسى خۇمان و بە
 دەيان بۆمبى ژارەوى مېنرېژكراون تا لەكاتى تايبەتى خۇيدا بتەقنرئەوہ.

پۇژى ۱۹۹۴/۲/۶ يەكگرتوى ئىسلامى لە كوردستاندا خۇيان وەكو
 حيزبىك راگەيانە، ئەگەر چى ئەمان لە ناو رېزەكانى بزوتنەوہدا بوون و
 لەويدا كارايان ئەكرد بەلام رېشەى خۇيان بۇ مېژووئەكى كۆنتر ئەگەرئەنەوہ
 بەتايبەتى كە دامەزرئەنەرى يەكگرتو سەلاحەدين بەهادين كە لە بنەمالەى
 شىخانى بيارەيە لە كۆنە ئىخوانەكانەو دواى ئەوہى ئەجپتە ئيران هەول ئەدات

ھەموو كۈنە ئىخوانەكانى كوردستان كۆ بىكاتهو ۋە پىكەو ۋە كار بىكەن. ئەمانە لە ناوبزوتنەو ۋە داو ۋە كو ھېلىك ھەبوون شىۋازى كارو بىر كىرنەو ۋە پىان ھىاواز بوو، ئەمانە كوتومتو ۋە كو ئىخوان ھەلسوكەوتىان ئەكرد زۆرتىر بايەخ بە لايەنى كارى خزمەتگوزارى جەماومرى ئەدەن لەگەل توندو تىزى ۋە سەكەرتارىدا نىن، لە رېگەى نەرمونىيانىيەو ۋە خەلگى بۇ لاي خۇيان پەلگىش بىكەن. ئەو سەرجاۋە دارايىيەى كە لەو ۋەلاتانى كەنداو ۋە بويان دابىن ئەكرا مزگەوتو پىرۋزەى ناوو ھەتىوانەو ھەژارانەو.. ھەتد، پروبەرى رېكخستەكانى فراوان ئەكردن.

لە راستىدا يەكگرتوو ھەندى روتووش بە كاردىنى ۋە لە پوخسارداۋا نىشان ئەدا كە رېكخستنىكى مۇدىرنى ئىسلامى بوو باومرى بە گۇرۋان و جوانكارى ھەيە لە مەبەستە ئاينىيەكاندا كە چى لە ناومرۇكدا ئەمانە بەچكەى ۋە ھابىيەتن كە ئەيويست لە رېگەى دزايەت كىردنى بىدەتەو ۋە چاكسازى لە رېبازى ئاينىيدا بىكات كە چاكسازى لە خۇيدا مەبەستى گۇرانىش ئەگەيەنى، كەچى بىدەتەو ئەو شتەيە كە لەگەل بىرى ئىسلامگەرايىدا ناگونجى ئەك گۇرۋان بى كەچى لە ناومرۇكدا بەموو لاناڧات زۆرتىر خۇ بە بىرى ئىسلامگەرايىيەو ۋە ئەبەستەو ۋە باومرىيان بە حكومەتى ئىسلامى ھەيە، ھەرچى شتىك كە پىنى ئەلئىن: كۆمەلگەى مەدەنى، دىموكراسى، مافى مەرۇف، نەتەو، نازادى لە ھەگبەى بىر كىرنەو ۋەى ئەواندا جىيى نابىتەو ۋە. گەر باسشى بىكەن بۇ پروپاگەندەو گونچاندن و سەلماندەن.

ئەمانە ئەيانەوئى بلىن دىدىكىيان بۇ مەسەلەى نەتەوايەتى ۋە چارەنووسى نەتەوايەتى ھەيە كەچى لە بىنەرەتدا ناتوانن دەرمانى ئەو دەرەدە بىكەن، چونكە لە ئىسلامدا نەتەو ۋە نەتەوايەتى نىيەو ھەمووى لە ژىر چەترى برايەتى ئاينى ۋە ئىسلامىدا يەكئەگرىتەو ۋە. كەواتە رېكخستنىكى ئىسلامى كوردى نىيە، گەر بىلئىن ھەيە ئەوا ھەر بە ناو ۋە ئەك بە ناومرۇك. ئەمانەو ۋەكو حىزبىكى ئىسلامى كوردى تەنيا زمانەكەيان كوردىيە، بەلام بىريان كوردى نىيەو ۋەى دەسەلاتى كوردىن.

يادى ئەنقال

يادى سالانەى ئەنقال نزيك بووبوووه. له لايەن ليژنەى بالآى يادەومرى ئەنقالەوه له گەلار بانگهيشت كرام بووتنەوهى بابەتيك له سەر پارتيزانى دواى ئەنقال. له رۆژى دووهمى يادەومرى يەكە ۱۹۹۴/۴/۱۵ له هۆلى هونەر مەندانى گەلار بابەتيكى دوورو دريژم بە نووسين پيشكەشى نامادەبووان كرد. چونكه نازارى ئەنقال هيشتا ناخمان ئەكرۆژى، بە تايبەتى ئيمە بە فيعلى له ناو پرۆسەكەو له ناو گوانووى شەردا بووين بەرانبەر سوپاى ئىحتىلالى بەعسى بەرگريمان له خەلك و خۆمان نەكرد، هەر جۆرە قسەيهك تەمەرزووى خۆى هەيه، هەر گيرانهوهى يادەومريهك مرقف رانهكيشيته پانتايى جيهانيكى پر له ژان و دەرەوه. بۆيه خەلكەكە بە پەرۆشەوه گوڤيان ئەگرت، لەگەل گيرانهومەكاندا تيكەل ئەبوون بە تايبەتى ئەو لاوانەى كە سەردەمى رپوودانى ئەنقالەكان هيشتا منال بوون، يان تازە پى ئەگەيشتن.

لەو نووسينهەدا بە تيرو تەسەلى باسى پارتيزانيم كرد له دواى هەلومەرجى ئەنقال كە قوتاغيكى ناسك بوو له ژيانى پيشمەرگاپەتيدا، له هەمان كاتيشدا تەحەدايهكى گەورەى يەكيتى نيشتمانى كوردستان بوو دژى دەسەلاتى عەسكەرتاريەتى بەعس كە بە خەيالپىلاوى خۆى كۆنترۆلى سەر پاكي كوردستانى كردبوو. هەر چەندە خەلكيكي زۆر له كۆرەكەدا نامادە بووبوون، بە باشى گۆى بيستى بابەتەكە بوون، بەلام كەسيك بەشدارى گفتوگۆى نەكرد كە خۆم حەزم ئەكردو بە لامەوه مەبەست بوو له رڤگاي پرسيار كردنەوه گرڤو گۆلى تر رپوون بكرڤتەوه كە له نوسينەكەدا بوارى باسكردنى نەبووى. چونكه هيشتا ئەنقال وەكو مەتل وايە بە ئاسانى بۆمان هەلنايه، بە تايبەتى چارەنووسى ئەو هەزاران كەسە له پشتى هەوردايەو بەعس نامادە نى يە دووا هەوالمان پى رابگەيەنى. وا خەلكانيكى زۆرى پاشماوهى ئەنقاليش له چاوەرپوانيدا سەريان نايەوهو تەنانەت بە كۆپرە هەوالتيكيش شاد نەبوونەوه،

زۆرى تىرىش ماونو له ژيىر قامچى چاومپروانى خەماويدا بە ھەناسە ساردى
ئەتلىنەوہ.

شەرى ناوخۇ

ھىشتا سامۆتکەى رەشى ئەنفال لە کونجى يادەومرېماندا دوور
نەگەوتبووہوہ، گەوتىنە ناو زەلکاوى کارساتىكى چاومپروانکراوى ترەوہ کە زۆر
درىژەى کىشاو ئازارى زۆرى دايىن وەکو پىشتىرىش لە ناو خومى ئەو بارە
نالەبارەدا دەردى زۆرمان چەشت، ئەویش شەرى ناو خۆيە. بەلام ئەم گىمەى
شەرى لە ناو شارددا بەرپا بوو، کەچى مېژووېيەكى دوورودرىژمان لە شەرى
شاخىشدا ھەيە لە نيوان لايەنەکانى شۆرشەوہ کە دواى ئاشبەتال: لە نيوان
يەکىتى . بەرەى چوددا. کە ھۆکارى جيا جياى ھەيەو لەم سەردەمەدا بە زۆرى
ئەگەپتەوہ بۇ ناگۆكى يەکانى نيوان يەکىتى و پارتى لە سەر زۆر مەسەلەى
جيا جيا. ھەلگىرسانى شۆرشى نوئى بە رابەرەيەتى يەکىتى و ھەنگاو نان لە
کەلاوہکانى ئاشبەتالدا، پارتىووروژاند، پارتى خۆى ئاشبەتالى کرد، ئىتر پىي
خۆش نەبوو کەسەىک لە دايک بىتو لە ئاستانەى شۆرشدا گاگۆلگى بکات. بە
تايبەتەيش يەکىتى چونکە پارتىواى بۇ ئەچوو کە ھەفالى مام جەلالو زۆر لە
سەرکردەکانى ترى يەکىتى پاشماوہى جەلالىيەکانن و ئەمە تۆلە سەندنەوہيە لە
پارتى کە گەورەترىن شکستيان بە شۆرشى کوردداو مەيانەکەيان چۆلکرد. ئەم
کۆنە قىنە ھەمىشە لە دل و دەروونى پارتىدا نامادەيى ھەبووہ و رەقەى پەشيان
لە يەکىتى بووہتەوہو پىيان خۆش نەبووہ جى پىي لە کوردستاندا ھەي. گەر
بۇ سەردەمەىکەيش بن ئەوا ناچارى يە. جگە لەوہ ھەمىشە دوژمنانى شۆرشى
کورد لە پىشتى پەردەوہ لە سەر خەت بوون و پلانيان دارشتووہ بۇ پىکەلپىزانى
ھىزمەکانى گۆرەپانى کوردایەتى، بە تايبەتەيش زەمىنە ساز بووہ بۇ پارتى بە
ئاسانى بکەویتە ناو ئەو داوہوہ ھەر ھىچ نەبى بۇ تۆلە سەندنەوہو رىگە نەدان

به کەس بێتە کوێخای کوردایەتی جگە لە خۆیان. لە راپەرینیدا پارتی رۆلی دیار نەبوو، بە ناچاری کەوتە ناو تۆری بەشداری کردنەوه، لە شەرەکاندا بە باشی دیار نەئەکەوت، چونکە پرۆای بەوه نەبوو رژیمی بەعس نەپوو، یان هیزمەکانی کوردستان بتوانن دەسلەلاتی بەعس لە ناو بەرن. کاتیکیش بەعس رپوخوا، پارتی هەموەسا، ئیتر کەوتە ئەوهی شوێنی خۆی بکاتەوه، یەکییتی شەری نەکردو مەشغول بوو بە بەرەکانی شەرەوه، پارتیش لەگەڵ عەشیرەتەکان و موستەشارو گەورە جاشەکاندا خەریک بوو.

دواى كۆرەم بە عىس ھەلىكى بۆ رەخسا سەرگردايەتى كورد گەتوگۆى

لهگه لا ساز بدن، کورد نهیویست گرموی خوی بباتهوه، بهعس رپرهموی خوی
بگورپی و دان به مافی کورددا بنی، کهچی رژی می بهعس له دوو قۆلهوه نهیویست
بهنامهی خوی جیبهجی بکات، له لایهکهوه به بیدمنگی و له پهنا پراکیشانی
هیزه کوردی پهکانهوه بگهپتتهوه گوردستان، گهر بوی نهکرا ناکۆکی بخاته
پیزهکانی کوردهوه، چونکه نهیزانی کورد به یهک پیودانگ کار ناکهن و نیوان
دووریان تیاپه. کاتی که رژی می بهعس له گوردستان کشایهوه پارتی نهو داوه
پهپهمندی لهگه لیدا نهپسان، بهلگو نهیویست به ههر جوړیک بیت له گهل
رژیمدا رپک بکهوین. نههمش بهلای پهکیتی یهوه کاریکی ناسان نهبوو. دهیان
ساله له ململانیداین، رووباری خوی نهپژین، رژی م دانی خیری پیا نهناوین
نیر بۆ له لاوازی یه، له دابرا نه نیودهولهتییهدا نیه تهسلیمی ببینهوه.
ههلبزاردنیش سویی که تری درووست کرد، پارتی زور نهترسا دهنگی پیویست
نههین، بویه گۆسپ بوو، فیلی زوری به کار هینا، سوودی له شارهای
دهوروبهر وهرگرت، یهکیتیش شتهکانی به سهرا تیئهپهپری، تا نهنجامی
ههلبزاردن وای لیها ت و سیاسهتی ۵۰ به ۵۰ پههرلهمان و حکومهتی ۵۰ به ۵۰
دامهزپنرا که زیانیکی خرابی به کورد گه یاند. مونا فقه شهکانی ناو پههرلهمانیش
رهنگدانهوهی خوی ههبوو، خه لگی تیئهگه یشتن پارتی نوپنهری بیری
دوواکهوتوو، یهکیتی له سهرا گردی گۆران و پیشکهوتندا نهوهستی، جگه لهمه

ئەو رۆژگاردە يەككىتى بە ھانای سۆسیالیستەوہ چوۋ نەيھىشت تەواۋ بېۋ بوۋە
كۆسپ لە بەردەمى پارتىداۋ ھەمەى حاجى مەھموود سەرەكانى تىرى
سوسىالىستى پاراست، ئەمە داخىكى نابوۋە دلى پارتىەوہ. بۆيەشە پارتى لە
شەرى يەككىتى - بزووتنەوہدا لايەنگرى بزووتنەوہى گرد. جگە لەمانە پارتى بە
گيانى خىلەكىۋ قىبول نەگردنى خەلكىتر زەوتگردنى پانتايى خەبات بە
تەنياۋ بېروا نەبوۋنى بە ناوەرۈكى ديموكراسىيەت بە پروكەش نەبى، كارى
ئەگرد بۆ ئەمەش ھەمىشە بە كارى عەسكەرتارى ھەلئەسوۋراۋ ئەوہى بە
سەنگى مەھكى لايەلاگردنەوہى گرشتەكانى بەردەمى ئەزانى. جگە ئەوہى كە
بە ئاسانى پابەند بوۋ بە دەوروو بەرەوہو نەيتوانىوہ خۆى دەرباز بكات لە
داۋەكانيان كە زۆر جارىش سوۋدى لەوہ بىنيوہ بۆ مەبەستەكانى خۆى. بۆيەشە
ھەمىشە يەككىتى بى قىبول نەبوۋەو بە مېملى خۆى داناوہو ھەولئىداۋە نەبىتە
ئەلئەرناتىقى لە روۋبەرى شۆرشو خەباتدا.

لە ھەمووی ترسانکتر ئەو گیانی دوژمنایەتییە نیوان ئەندامان و لایەنگرانی یەکییتی و پارتی بوووەکو دوو حیزب کە ئەکرا لە جیاتی ئەو توند رەوییە لە لایەنگری کوێرانە و سەنگەر گرتن لە یەکتەر بە شیوەیەکی مۆدرێنتر بۆ خزمەتی کوردو کوردایەتی لە باخچەی دۆستایەتی و گفتوگۆی دلسۆزانە یەکیان بگرتایە بۆ بنیاتنانی ئاییندەی کوردستان وەک چۆن حیزبە گەورەکانی بەریتانیا و ئەمریکا ھەلسۆکەوت ئەکەن شەری ھاوچەرخانە لە پێناوی دەستە بەرکردنی دواڕۆژ بۆ خۆیان. ئەم کارە سەلبییە کاری لە کەسیتی مەروفی کوردیش کردووە، ئەو سەنگەر بازییە ماوەیەکی زۆری گەرەکە بۆ لە ناویردنی وەکو دیاردەییەکی قەزەوھن.

هه‌موو ئه‌مانه‌وایکردبوو ناکۆکییه‌کان کۆن و تازه له‌مه‌نجه‌ئێکی په‌ستۆراودا ناماده‌ی ته‌قینه‌وه‌ی. چونکه‌ پارتی پێی خۆش نه‌بوو له‌ دایک بوونیکی تازه‌ بێته‌ ناوانه‌وه‌و جیگه‌ی ئه‌و لێژ بکات. هه‌روه‌کو چۆن منائی یه‌که‌م هاتنی منائی دووه‌می پیناخۆشه‌و دژایه‌تی ئه‌کات.

له هه مووی خرابتر پارتی بۆ قۆرخکردنی دسه لات هه رگیز ناماده نییه
 گوڤان له هه لویسته کانیدا بکات، گهرچی هه لومهرج و شیوازی کارکردن گوڤایی،
 نه و هیشتاوه کو سه رده می شاخ و راپوردووو بیر نه کاته وه له گه ل سه رده می شارد
 به باشی ناگونجی، بۆیه له بیانوو نه گه را یه کیتی تووش بکات و هه موو ریه سه که
 بکاته وه به خوری. به تایبه تی هه ندئ بۆ چوونی لا گه لاله بوو بوو که یه کیتی
 له شه ری بزووتنه وه - یه کیتی دا لای درووست کرد بوو که پارتی خویشی له
 ژیره وه هاوکاری بزووتنه وه بوو له شه ره کاندای پیی ناخوش بوو به دهستی
 یه کیتی تیا بجی. نه گینا پارتی بوونی بزووتنه وه یی هه رس نه نه کرا.

دیاره پارتی به ووردی نه خشی هه لگه رسانی شه ری تاو توئ کرد بوو.
 هه موو لایه نه کانی تیبینی کرد بوو، چ له سه ر ئاستی ناوه وه چ له سه ر ئاستی
 دمه وه دا. چونکه نه خشی دمه رکی له نا کوکی یه کانی کورد - کوردا دیاره و
 ناماده می له ته قانده نه وه ی گرفته کاندای هه میه، به لام تاوانباری سه ره کی خۆمانین
 بۆ دهسته به رکردنی سه ره که وتن له شه ره کاندایا په نا نه به یه نه بهر هیزی
 ده ورو بهر.

جا هه ره وه کو چۆن له شه ری یه که می جیهانی دا چهن دین هو ی جیا جیا ی
 که له که بووی په نامه کی له بۆسه دا بوون بۆ ته قینه وه وه به کوشتنی دۆقی
 نه مسا ناگر له جهسته ی جیهان بهر بوو، ئاواش پارتی له رۆژی ۱/۵/۱۹۹۴ دا به
 هو ی گیچه لی عه لی حه سو میر خانه وه به رام بهر خه لکی هه لادزی به هو ی
 پارچه زموی یه ک گوايه هی باوکی بووه بلنیه ی نه م شه ری بهر ز کرد وه وه
 کوشتنی عه لی که باوکیشی له مانگی ۹/۱۹۸۲ دا له شه ری کی بناری هه ندیلی
 نیوان یه کیتی و پارتی کوژرا، بووه هو ی خوین بهر بوونی لاشه ی کوردی
 که نه فت. هه ولئیک زۆر درا بۆ راگرتنی دۆخه که و په ره نه سه نننی. به لام پارتی
 بۆ تۆله سه نده وه رۆژی ۲/۵ په لاماریان داو سی گادی ری پشمه ره گی یه کیتی
 یان شه هید کرد. عه لی نه بی، سهایل وهرتی، مام جووتیار که نه مانه بهرگریان
 له خه لکی قلادزی نه کرد. له نه نجامی نه مه دا شه ره که سه ریه تی کرد و یه کیتی

پەلامارى بارەگاكانى پارتى لە قىلادزى و بىتويىن داو دەستيان بە سەرا
 گىرا. بزووتنەوەى ئىسلامى ئەم شەرميان بە ھەلزانى وودەكو. پشتيوانىيەك بۆ
 پارتى پەلامارى ھەلەبجەو خورمالىنداو گرتيان، ئەمە بەرمىەكى تازە بوو
 پارتى سوودى لىيىنى و ھاو بەشىكى بۆ پەيدا بوو لە بەرپۆە بردنى شەرمەكاندا
 كە كاتى خۆيشى پارتى كۆمەكى ئەوانى كرديوو. بەلام نىمە نەمانەيشت ئەوان
 لە سەر ئەو سەرکەوتنە بە دىنيايى يەوە بنىشنەو، بە پىي نەخشەيەك
 پەلامارمان دانەو، ھەلەبجەو بيارەو خورمال و تەوېلەشمان لىسەندنەو. ئەو
 رۆژانە من لەو جەبەھەيدا بووم لەو شەرانەدا بەشدارىم ئەكرد كە ئەو كاتە
 جىگىرى قانىدى مەنتىقەى سلىمانى بووم و لىپرسراوى پىشمەرگەكانى يەكيتى
 لە سنوورى پارىزگاي سلىمانيدا جگە لە لىوای تايبەتى سكرتارىەت.

رۆژى 5/9 لە شاخى شرامەوە بۆ ھەرمى دۆل پىشرەويىمان كىردو لەگەل
 كاك شەوگەتى حاجى مشىدا لە باخەكۆن پىكەوە بووين. بۆ ئىوارە ئىران بە
 كاتىوشا و تۆپى قورس لىيىداين بەلام بى زيان بووين. ئەمە سەرمەتاي
 ھەلۆيستىكى تايبەتى بوو كە ئىران ئەپەوئى لەم شەردا بە لای لايەكدا دايرپى
 كە پارتى يە. بۆ ئەوەى لەو سەرمەوە يەكيتىش ھەلۆيستەيەك بكاتو پرووى لە
 دۆستى خۆرەلات بى لە ئەنجامگىرى ئەم شەردا.

لەو لاشەوە ھەردوو مەكتەبى سىياسى يەكيتى و پارتى لە مەسىف
 كۆبوونەووە لە سەرھەندى خال پىكەاتن بۆوەستاندى شەركە لە بابەتى
 پىكەينانى چەند لىزنەيەك بۆ سەردانى سنوورى پارىزگاي سلىمانى و
 كەركوك و دەھوك بۆ راگرتنى شەرو پەرە نەسەندنى، ھەروەھا نازادكردى
 دىلەكان و چۆلكردى بارەگا دەست بە سەرا گىراوەكان و گەرانبەوەى ھىزەكان بۆ
 شوپنەكانى خۆيان.

لەم كاتانەدا ھەقان مام جەلال لە دەرەوۋى كوردستان بوو، لە
 توركياوەويستى بگەرپتەو، بەلام رىگاگە مسۆگەر نەبوو، لەوانەبوو لە رىگاي
 ئىرانەو بەگەرپتەو، وەختىگمان زانى بە كۆپتەرىكى توركى گەيشتەو

خواهش می‌کنم که
شماره داری

کتابخانه
موزه
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

بارگاه‌های خوی له هم‌ولیر. لهم سهر و به‌نده‌دا یه‌کیتی نه‌یویست شهرکه
نه‌چیت به‌دینانه‌وه. وه‌ده‌که‌ی بادینان که نوینهری یه‌کیتی کاک فهرمیدون
عه‌بدولقادر بوو، هم‌وو هه‌فالانی یه‌کیتی دلتیا کرده‌وه و هیزه‌کانی گه‌رانه‌وه
شوینی خویان، دوی نه‌وه‌ی که مه‌سعود بارزانش پرووسکه‌ی دلتیایی کردبوو
له باره‌ی دۆخه‌که‌وه که هیچ پروو نه‌دات، به‌لام ههر دوی نه‌و پرووسکه‌یه
په‌لاماری مه‌لبندی بادینان دراو دهستی به‌سرا گیراو رۆزی ۵/۱۷ یش رینگه‌له
هه‌فان حه‌سه‌ن گویتسانی گیرا له نازادی خوارووی حاجی هومهران له
بوسه‌یه‌کدا ته‌قه‌یان لینه‌که‌ن و به‌ برینداری دیلی نه‌که‌ن دوایش خوی و
هه‌فالانه‌کانی شه‌هید نه‌که‌ن. نیت بوار ی نه‌وه نه‌ما له‌گه‌ل فروقیله‌کانی پارتیدا
مامه‌له‌ی دۆستانه‌ بکری و له به‌رامبه‌ردا په‌لاماری لقه‌کانی سلیمانی و که‌رکوک
دراو ههرچی لیپرسراوی زلیان هه‌بوو به‌ دیلگیران وه‌کو قادر قادر، دمویش
ناغا، که‌مال حه‌سه‌ن چاوماره، نیزامه‌دین گلی، مه‌سعود ساله‌یی و گه‌لیکی
تریان. هه‌روه‌ها هیزه‌کانی یه‌کیتی گوینه‌یان پاکسازی کردو شهر له‌ ناو
هه‌ولیریشدا نرایه‌وه. له‌ هۆلی شارم‌زوورو هه‌ورامانیسه‌وه له‌ ههرمی دۆل و
گوپیدا له‌ شهریکدا خراب تیکشکاین و ۱۱ شه‌هید و ۵ دیلمان دا، بزووتنه‌وه‌ش له
نه‌حمه‌د ناواو خورمال و له‌ دیکۆنه‌وه‌ بۆ خورمال هیرشیان کردو تیکشکان،
هیزه‌کانمان له‌ کانی ناسکان په‌لاماری پارتییان داو شکان، بزووتنه‌وه‌ش
هیرشیان بۆ خورمال کردو گرتیان.

له‌م کاتانه‌دا پارتی نه‌وه‌ی مه‌به‌ستی بووو نه‌خشی بۆ کیشا بوو لای
خویه‌وه جیه‌جیی کرد، نه‌ویش ده‌ستبه‌سرا گرتنی داهاتی گومرکی برام
خه‌لیل بوو. که‌ نه‌مه‌ کاریکی پیچه‌وانه‌وه‌ی یاسا بوو، هه‌نگاویکیش بوو بۆ
نه‌وه‌ی پارتی هه‌نگاوی تری له‌ پالدا بئی. پارتی‌وای بۆ نه‌چوو گه‌ر داهاتی
گومرکی برام خه‌لیل بۆ خوی ببای یه‌کیتی له‌ پرووی داهاتی مالی یه‌وه
سهرچاومیه‌کی نه‌و تۆی نییه‌و توشی گرفتی به‌رپوم‌بردن نه‌بئی و نه‌رکه‌کانی
سنووره‌که‌ی و ده‌سه‌لاته‌که‌ی بۆ ناچیته‌ سه‌رووو پروو به‌ پرووی گرفتی مادیش

ئەبىتتە ھەج بۇ بەردە ھامى كارى حىكۈمەت ج بۇ بەردە ھامىبۇونى كارى شەپ
 سەربازى ۋە لە دووايىدا ناچار ئەبى چۆك دايدا. بەلام يەككىتى ۋە خەللى
 كوردستان ئەيانزانى بردنى داھاتى گومركى برايم خەللى تەنيا بۇ باخەلى
 بىنەمالىيە ۋە تەننەت پارتىش ۋەكو حىزب لىي بەھرمەند نابى. جگە لە ھە
 گومركى برايم خەللى مولكى حىزب نىيە. سەرجا ۋەيەكى دارايى ھەريى
 كوردستان ھەموو خەللىيە ۋە كارو بەرنامەى ژيان ۋە ئاۋەدان كوردنە ۋە پى
 دابىن ئەكرى. يەككىتى ھەمىشە داۋاي ئەۋەى ئەكرە كە داھاتى گومركى برايم
 خەللى تەسلىم بە حىكۈمەتى ھەريىم بكرى ۋە لە ۋىۋە ھەموو خەللى كوردستان
 لىي سوود مەند بن، كەچى پارتى لەم مەبەستە گرنگە خۇى ئەبۋارد ۋە مى
 نەئەدا. لە ۋۇزانەدا بوو گۈيزرامە ۋە بۇ سنوورى جەبھەى خەللىقان
 سەرىپەشتى ئەۋى بگەم. پارتى لە شاخە سوورو كەللى ھەرىرە ھەرىشىكى
 گەۋرەيان بۇ كوردىن ۋە شوپنەكانيان لىگرتىن. ئىمەش خۇمان سازدايە ۋە لە
 ماۋەيەكى كەمدا ھەموو شوپنەكانمان لىسەندە ۋە بە زىنە تىرىشە ۋە.

لەم سەرو بەندەدا كۈنگەرى نىشتەمانى عىراقى لە پەيۋەندىدا بوون لە
 نىۋان ھەردوۋ لايەنى شەپكەردا بۇ راگرتنى شەپ، زۆر بە جىدى ھەۋلىيان ئەداۋ
 ھەزىكىشيان بۇناۋ بژىۋانى درووستكر.

رۋزى ۵/۲۵ د. ئەحمەد جەلەبى سەردانىكى ھەفالى جەبار فەرمانى
 كورد لە سەر شەپۋەستان گەفتۋ گۈيان كورد لە سەر ھەندى خال رىك كەۋتن ۋە
 بە ئاگادارى سەردە ۋە شەپكەۋەستا. ديارە ئالىەتلىك بۇ جىبەجىكردى شەپ
 راۋەستانەكەش نامادە كرابوو. بەلام پارتى ئەپويست سوود لە كاتۋەربگرى،
 لەم لاشەۋە بزوۋتە ۋە ھەر ھەرو گىشيان بوو.

رۋزى ۵/۲۶ پردى زەلمىيان گرت لەم شەپەدا كاك ھامى حاجى غالى
 برىندار بوو. لە ناۋ ھەۋلىرىش لە ھۆلى زەرد شەپ ھەبوو. لەم كاتانەدا
 نوپنەرى يەككىتى ۋە پارتى ھەفالى مام جەلال ۋە مەسوود بارزانى بە نامادەبوونى
 جىگىرى ۋە زىرى دەرەۋى توركيا لە سلۋىي رۋزى ۵/۲۰ پىكەۋە دانىشتن ۋە

گەشتە ئەوئەلەشەپەگە رابگىرىت و ھەردوولاش ھەوالەگەيان لە دەزگاکانى
 راکەياندنەوہ بلاو کردەوہ. ھەفان مام جەلال بۆ رادیو بییسی قسە
 کردوووتی: لە گەل پارتی گەشتوینەتە ریککەوتن. گەچی سامی
 عەبدولرەحمان ئەلیت: شەرەستاوہ نەگەشتووینەتە ریککەوتن. ئەوہ بوو لە
 رۆژی ٦/٢ بە چاودیری کۆنگرەى نیشتمانى عێراقى دەستکرا بە داگرتنى
 ھیزەکانى یەکیتى و پارتى لە سەر شاخەکانى شاخە سوور، زینە تیر، ئالانە.
 بەلام پارتى زۆر خۆى بە ناوەرۆکی ریککەوتنامەگە نەئەبەستەوہ.

بۆیە رۆژی ٦/٨ پارتى بە پالېشتى ئێران پەلامارى پینجويى داو
 ھىچيان پینەگراو بە پیچەوانەوہ زۆر بە خراپى تیکەوتن و شکستيان ھیناو
 بوونە ئاردى بندرک. بەتایبەتى یەکیک لە لێرسراوہ گەورەکانیان گە
 عوسمانى قادر مەھوور بوو کوژرا. گە دواتر رینگا درا تەرمەگەى بېریتەوہ
 سلیمانى. لە رۆ و رەسمیکدا رەوانەى گۆرستان گرا. پارتى خەلکى خۆى
 خزانەبووہ ناو رۆپۆرەسمەگەوہ، لەوانەى بە ناوى غورفەى عەمەلیاتى پینجويى
 ھاتبوون بۆ ناو سلیمانى و تیکەل بە خەلکەگە بوون و دوو ئارنجوکی دەستیيان
 فریادیە ناو پېشمەرگەکانى لیوای تایبەتى یەکیتى یەوہ گە لە دەورو بەرى لقی
 پارتى بوون. پاشان بوو بە تەقە، لە ئەنجامدا ١٨ کەس کوژرا و ٤٦ کەس بریندار
 بوون.

لە مەراسیمەگەدا بەیان نامەيان بلاوکردەوہ قسەى ناشرینيان بە
 یەکیتى ئەووتەوہ. بریار بوو بە کورتترین رینگا بەرەو گۆرستان بپۆن. بەلام
 رینگاکەيان گۆرى و بە ناو شارددا گەران و پاشان بەرەو لای لى رۆشتن بە نیازى
 گرتەوہ گە لەویدا تەقەکان کران و شەرەگە قەوما. لەم شەرەدا ٤ پېشمەرگەى
 یەکیتى شەھید بوون.

لە ئەنجامى ئەمەدا کاک ملازم عومەر لە غورفەى عەمەلیات کشاپەوہ.
 ھەر لەم کاتانەدا بوو پارتى و بزووتنەوہ بە پالېشتى ئێران ھێرشيان کردە سەر
 قەوجیکى لیوای خانەقین لەسەر ملەى بەمۆ، گە دوو پېشمەرگە شەھید ئەبن و

تۆپخانەى ئىرانىش تۆپبارانى بنارى بەمۆ دىھاتەکانى ئەو ناومى کردو زىانىكى زۆرى لە دەغل و دانى خەلکى ناوچەگەدا. لە بەرامبەردا هیزەکانى يەکیتى و جەماومرى ناوچەگە لە هەمان رۆژدا پەلامارىاندان و بەرەو مەرزەکان راویان نان و زىانى زۆریان لیکەوت. لە قوئى قلازەشمەو شەوى ۵/۷-۶ پارتى و بزووتنەو پەلامارى قلازەمیان داو گرتیان، يەکیتیش لە دژە هیرشیکدا قلازەمیان پزگارکردو زىانى زۆر لە هەردوو لای پارتى و بزووتنەو کەوتو تەرمى ۲۸ کەسیان لە بەردەستى هیزەکانمان بوو. ديسانەو پارتى و بزووتنەو لە شارموزورەو پەلامارى هیزەکانى يەکیتییان داو تیکشکان و سەرکەوتنیان بە دەستەهینا. شەرەکان بە جۆریک بوون کە هەردوولا پەلاماریان ئەدا، شوینیان ئەگرتو دواتر لە پەلاماریكى تردا لە يەکتريان ئەسەندەو. ئەمەش ئەو دەرئەخا کە هیزەکانى هەردوو لا زۆر تاقەتیان لە مانەو و بەرگریکردن لە گردو یال و شاخ و داخ نەبوو.

بۇ ډاگرتنى شەپرو نەھىشتىنى گرىڭوگۇلى ئاڭكۆكئىيەكان رۇۋى ۱۹۹۴/۵/۲۰
ھەردوۋ مەكتەبى سىياسى يەككىتىۋ پارتى بە سەرۋاگايەتى حەسەن ئەلنەقىبۋ
بەشدارى كردنى نوڭنەرى بەرەى كوردستانىۋ سەرپەرشتى I.N.C
كۆيۈنەۋەيەك كراۋ بىرلاردا:

• ھیزمکان لہ ھہولیر جیا بکریٔتہ وہ

۱۰. کشانه‌وهی ئەو هیزانەی هاتوووتە ناوچەکەوه

جیبہ جیکردنی ریککہ وتندہ گانی پیشوو تر

- دامزراندنی ژووری عه‌مه‌لیات له مه‌سعود بارزانی و د.نه‌حمەد ئەلچەلەبی نوێنەری بەرەو کوردستانی و نوێنەران یە‌کێتی و پارتی.

ئەو خالانە زۆر گرەنگ بوون ئەگەر جىيەجى بىكرانىيە، بەلام پارتى زۆر پايەندى جىيەجىكردى نەبوون، كە لەو كۆبوونەوانەشدا ئامادە ئەبوون لە بەر خاترى پەرۇشى خەلكى و لايەنەكان بوو كە پىيان خۆش بوو شەر نەمىنى و ھەردولا پىك بىنەوہ كەجى بە كردهوہ ھىجى ئەنجام نەئەدا، خەلكى و

فے عاندی
توہ دھیلی
مٹی لہ
روان
جی
گومان لہ
درستی
لہ طارن
کشی نہ شط
کہ لہ پیش
بی و روزگار
ایمان
شست دیود
عراستہ
ام کوش
کرئی لہ
جی
اصہ
شہرہ

لايهنهكانى ئەخستە بارىكەوھ كە ئەویشوگە نەوان دئسۆزە بۇ چەسپاندنى
ناشتى بەلام لە ناومرۆگدا نەخشەيەكى دیکەى شەپرى دائەرشت.

ههوالهكانى شەپر نەك هەر خەلكى كوردستانى وەرپس كوردبوو، بەلكو
دۆستەكانیشى بىزار كوردبوو، پەرۆشى ئەو بوون ئەو شەرە تاقەت پەرۆكىنە
بوەستى و كورد دەست لە بىنى يەكترى هەلگرن و ژيانىكى دۆستانە و هاو
نيشتمانانە بە سەر بەرن. هەر لەم سۆنگەيەوھ بوو حكومەتى فەرمىسا هەردوو
لاى يەكيتى و پارتى بانگ كرد بۇ گفتو گوو ناشتبوونەوھ، ئەوھ بوو هەردوو لا
لە رۆژى ۱۶/۷/۱۹۹۴ دا لە پاريس لە سەر مېزى گفتوگوو دانىشتن، نوينەرى
يەكيتى كاك نەوشىروان مستەفاو نوينەرى پارتى سامى عەبدولرەحمان و بە
نامادە بوونى نوينەرى حكومەتى فەرمىسى و هەندى لاينەى تريس. هەردوو لا
لە سەر بەرنامەيەكى رېكۆپىيىكى هەمە لاينە پىكھاتن بەو نيازەى بە
نامادەبوونى سەرۆك مېتران، هەفال مام جەلال، مەسعود بارزانى ئيمزاي لە سەر
بکەن، بپيارپش و ابوو ئەم رېككەوتنە بلاو نەكرىتەوھ تاكو هەردوو لا ئيمزاي
ئەكەن.

چونكە حكومەتى توركى دزى ئەم رېككەوتن و پىكھاتنە بوو، پارتيش
نەيويسىت پەيوەندىيەكانى خۆى بۇ حيساباتى دوو رۆژى لەگەل توركىا تۆكە
بكات. بۆيە لە گەرانهوھدا پارتى دەقى رېككەوتنامەگەيان خستە بەردەستى
حكومەتى توركى. تورگياوا چوو بووھ زمينەوھ كە ئەمە بەرنامەى دامەزراندنى
دەولەتى كوردى يە. بۆيە رېگەى نەدا ئەو رېككەوتنامەيە جىبەجىبكرى و
پارتى والىكرد كە لەو هەنگاوى بۇ ناشتى پەشيمان بىيتەوھ. گەرچى دەقى ئەو
رېككەوتنامەيە خرايە بەردەستى پەرلەمان و بايەخى زورى پىدرا بەلام لەبار
چوو. پارتى بەمە گەورەترين تاوانى ئەنجام دا كە نەپهيتشت ناشتى سەربگرى،
چونكە لە بەردەوام بوونى شەپدا قازانجەكانى زۆر كەلەكەى ئەگرد و رمسىدى
بانكەكانى فراوانتر نەبوو بۇ گىرفانى بنەمالە. بەمەش هەولئىكى گرنگى

دلسۇزانه كە نەك كورد خۇي بەلگە دۈستەكانى كە زۇر بە پەرۋىشبوون بۇ يەكخستنى مالى كوردى و ئاو بەسەر ئاگرى شەردا كىردن دەستىرايە يىنى.

لە رۇزى ۱۹۹۴/۷/۲۵ دا لە لايەن (م.س) ھەردوولاولە كۆبونەوودەكراو دواى گىفتوگۆيەكى زۇر، بىرپارىيان دا لىژنەى ئاسايى كىردنەوودە دامەزرى بۇ ئاسايى كىردنەوودە بارودۇخى شەپەكەو گەپانەوودە بۇ بارى جاران و نەمانى دوو دلى و ئالۇزى. بۇ زۇرتەر دلىيا بوون ھەفالى مام جەلال خۇي ئاللى زەردى لە سەر بارەگاي لىقى ۴ ى پارتى سلىمانى ھەلگىرد لە ناو ئاپۇردى خەلگىكى زۇردا، پارتى ئەبوايە ئەم ھەلۆيستەيان بە جوانى ودرىگرتايەو بە ھەنگاويكى دلسۇزانهيان تۇمار بىكرىدايە، بەلام لە ناخەوودە دىيان داوى دلىپسى و كىنەيان دانابوودەو، بىگرە بىشيان خۇش نەبوو پەنجەى ھەفالى مام جەلال لەو پەرۋ زەردە بىكەوى، چونكە سەرگەوتنى خۇيان لە ھەنگاودكانى ئاشتىدا ئەنەبىنيەوودە. بەلگەو ھەمىشە بە دواى پىلانى نويدا رايان ئەگىرد تاكو پەتى بارودۇخەكە بىسنىن و تاى تەرازوو بەلاى خۇياندا بىشكىننەوودە. بۇيە ھەمىشە شەريان پى خۇشتر بوو، ھەزىيان بە سوتانى لاشەى كورد ئەگىرد لە كوردى شەردا.

كاتى كە رەدوودەى شەپەكە خىراتەر ئەبوودەوودە مەترسى زۇرتىرى لىنەكەوتەوودە، لە ھەموو لايەكەوودە دەنگ دزى شەپ بەرز ئەبوودەوودە. پەرلەمانى كوردستانىش لاي خۇيەوودە لە يەككىك لە بەرنامەكانى رۇزانەى كۆبونەوودەكانىدا لىكۆلنەوودەيەكى لە سەر شەپەكەو مەترسىيەكانى تەرخانكردو بىرپارىيدا لىژنەيەكى پەرلەمانى سەردانى شەپەكەكان بىكات لە نىزىكەوودە لە گەل لايەنەكانى شەردا قسەو گىفتوگۆ بىكەن و ھەوللى رادەستاندىنى شەپ بىدەن و رىگرى لە پەرەسەندىنى بىكەن.

رۇزى ۱۹۹۴/۸/۹ ئەوودەفەدى پەرلەمان كە لە ھەموو فراكسىيونەكانى ناو پەرلەمان بىكەتاتبوون گەيشتنە سنوورى قىلادزى و رانىەو سەردانى ھەردوو سى لايەنەكەيان كىردوگىفتيان دا كەشەپ رابگىرن و پەلامارى يەكترى نەدەن. ئەوودەفە لە قىلادزى سەردانى منىشيان كىردو لاي مەنەوودە بەردو لاي پارتى و

بزووتنه‌وه پوښتن، خه‌لکه‌که زور به توندی یه‌خه‌ی مه‌مه‌ند ناغای نه‌ندام
په‌رله‌مانی سهر به لیستی زهرديان گرتو من به هزار حال رزگارم کرد.
که‌چی ههر لهو ساتانه‌دا که ودفدی په‌رله‌مان هیشتا له‌وی بوون، پارتی و
بزووتنه‌وه په‌لاماری دئی دیرئ یان دا، له جیاتی سهرکه‌وتن و ناوچه گرتنه‌وه،
به توندی شکان و پاشه‌کشه‌یان کرد. یه‌کیتیش بۆ ته‌می‌کردنیان له‌چه‌ندین
قوله‌وه:

- نورمدین بۆ کوره‌تاوول

- دیرئ بۆ هه‌لشو

- گرده‌سپان بۆ دارشمانه

- چۆم‌خرکه بۆ قوپی ئالانه

- به‌ر قه‌لشیو بۆ کانی شینکه.. په‌لاماری دان و تاکو نیواره هه‌موو
ناوچه‌کانیان لی پاککرایه‌وه هاوکات پارتی له‌زینه‌تیر په‌لاماری یه‌کیتی دا له
نه‌نجامدا شکان و تا ههریر راو نران، له‌تاراوه‌شه‌وه په‌لاماریان دراو تا خه‌لیقان
رایان کرد. به‌مجوره‌ پارتی له‌گه‌ل ئیراده‌ی ناشتیدا نه‌بوون. گوپیان له‌داخوازی
که‌س بۆ وه‌ستاندن شپ نه‌ه‌گرت، ناو بژیوانی هیچ دۆستو لایه‌کیان به‌لاوه
مه‌به‌ست نه‌بوو. به‌ره‌کانی شپ هه‌ندئ بیدم‌نگی به‌خووه‌بینی. به‌لام ههر
دلتیا نه‌بووین که بیدم‌نگی یه‌که‌جاره‌کی نه‌بی و زرمه‌ی ته‌ق و توق نه‌بریتنه‌وه.
بۆ ئیمه‌مانیش دهنگی ته‌قه‌جوره‌ ئاوازیك نه‌به‌خشی که زوریه‌ی مرؤفایه‌تی
لی‌ومرس نه‌بن ته‌نیا گوپی عه‌سکه‌ری یه‌کانی پی‌ناشان. ئاوازیك له‌دروینه‌ی
رۆحه‌کان ئیله‌ام و مرئه‌گرئ و وینه‌ی گاولی و ویرانی له‌سهر ژیه‌کانی نه‌گرئ.

له‌وه‌سهرده‌می نه‌شپ نه‌ناشتی یه‌دا یه‌کیتی یادی هه‌قاله‌دیرینه‌کانی
رۆژانی پارتیزانی دواي نه‌نقالي کرده‌وه، له‌ری و رهم‌یکی شایسته‌داو به‌پی
به‌رنامه‌یه‌کی ریکوپیک هه‌موو نه‌وه‌قاله‌پیشمه‌رگه‌و سرکانه‌ی به‌شدارییان
له‌پارتیزانی‌دا کرد بوو که ژماره‌یان گه‌یشه‌ ۲۹۹ که‌س رۆژی ۱۰/۱۵/۱۹۹۴
بانگه‌یشتکران بۆ قه‌لاجاولان بۆ ریزلینانیان و به‌خشیانی مه‌دالیای زیرین پییان.
ته‌مه‌ش لا کردنه‌وه‌یه‌کی باش بوو له‌وه‌قالانه‌ی رۆژانی ته‌نگانه‌و به‌سهر

کردنەوهشیان لەم رۆژگارەداواتای تایبەتی خۆی ھەبوو کە یەکییتی لە شەپدابوو بەرامبەر بە لایەنە ھەیارەکانی کە ئەیانویست لە گۆرەپانی کوردستانداوەکو حیزب نەمیتێ.

وەزعی پشێوی کوردستان و شەپو مەملەتێکان ھەر بەردەوام بوو، بە لای ھەندیکەو ھەوا رەچاو ئەکرا کە ئەگەر تەشکیلە یەرلەمان بگۆڕێ و کەسایەتی بەھێز بەرپووی بیاتوێ ھەقان مام جەلال و مەسعود بارزانی لەوانە ھە ئێر گرفت و کێشەکان و توندو تیژ نەبن و پوودای کارەساتبار پوونەدات. بەلام پارتی بەمە قایل نەئەبوون بەئکو بە شوورەییان ئەزانی کە مەسعود بارزانی لە جیاتی جەوھەر نامیق بێتە سەرۆکی یەرلەمان، تا ئەو رادە ھە سەرۆکی دەستە زەردی یەرلەمان فرانسۆ ھەریری راپگەیاندا ئەو لە گەورەیی و پیرۆزی مەسعود بارزانی کەم ئەکاتەو. لە ھەموویشی خراپتر ئەمە لە رۆژنامە ی گولاندا بلاوکرایەو کە ئەکەوێتە بەردەستی خەلکی.

پارتی ئەوێندە یەرلەمانیان لە بەرچاو سووکە تەنانت دانانی مەسعود بە سەرۆکی بە کاریکی ناشایستە ئەزان، کە چی ھەرھەمان مەسعود بارزانی لە کۆنگرە ئۆپۆزیسیۆندا ئەندامە و پێیشی بچووێ نابیێتەو. ئاھم لووت بەرزییە.. کە لە ناو خەلکی میللەتەکە ی خۆندا ھاوبەشی خەم و نازاریان نەبوو لە رێگە دەرگایەکی گەورە چارەنووسسازو ھەوکاریان نەبیت بەلام لە دەرگایەکی غەیری نەتەوێکە ی خۆندا گەر بە بچووکی گرنۆش بەری ھەر گەورەییە. ئەم جۆرە رەفتارە لە ھەلەسوکی کۆمەلایەتی ھەندێ خەلکی کوردستاندا باوەو ھەوێ ھەندێ لە شێخەکان ژن نادەنە ئۆمی، یان ھەندێ لە ئاغاو بەگەکان ژن نادەنە ھۆزەکی خۆیان و بە ھی تری ئەدەن چونکە نایانەوێ بە کەم تەماشای بکری.

پارتی بۆ تێکدانێ ئاشتێ ھەمیشە لە کاردا بوون، لە رۆژی ۱/۱/۱۹۹۶ بەسەرپەرستی خەمە رێگر ھێزێکی چەتەو رێگر رێگە لە ھەقانێ مەلەبەندی دووی کەرکوک لە سەر رێگای سلیمانی - چەمچەمال ئەگرن و ئەیاندەنە بەر

دهستريزو ههشت كهس له ههفالانی مهلبه‌ند بريندار نه‌ين كه لپرسراوی مهلبه‌ند ههفال عيماد نه‌حمه‌دو شالووی عه‌ل عه‌سكه‌ری نه‌ندامی په‌رله‌مان و جیگرو کارگیر و نه‌ندامانی مهلبه‌ندو دوو پيشمه‌رگه نه‌ين. ئەم ههفالانه له چه‌مچه‌مان سهردانی باره‌گای پارتیان کردبوو بۆ ناساييکردنه‌وی دۆخه‌که‌و هاوکاري کردنی يه‌کتری به تايبه‌تی گیرانه‌وی که‌لو په‌له‌کانی باره‌گاكان. ئەبی نه‌مه چۆن ته‌ماشای بکه‌ين...؟ ئایا دنیای بين له‌م جوړه ناشتییه...؟ یان له‌ پشتی په‌رده‌وه دهیان تۆری پیلانگیري دامه‌زراوه...؟!

هه‌وله‌کانی ناشتی هه‌ر به‌رده‌وام بوو، بۆ نه‌وه‌ی به‌ره‌کانی شه‌ر گه‌رم نه‌بیته‌وه‌و خوینی لاشه‌ی پيشمه‌رگه به‌ فیرۆ نه‌روات. له هه‌ولیکي ترده هه‌ردوو لایه‌نی یه‌که‌یتی و پارتی رۆژی ۱۹۹۴/۱۱/۲۴ ریکه‌وتنامه‌ی هاو په‌یمانی‌تی ستراتیزیان مۆر کردو په‌رله‌مانی کوردستانیش له‌ دانشتنيکیدا په‌سه‌ندی کرد.

له‌ نه‌وروپا

له‌م هه‌لومه‌رجه‌دا بوو بنه‌و بارگه‌م تیکنا بۆ گه‌شتیکي نه‌وروپا. وامزانی نیت‌ر شه‌ر نابیته‌وه، ئەم هاوپه‌یمانی‌تی یه‌ زۆر ستراتیزیه به‌ردی بناغه‌ی ناشتی یه‌و چیت‌ر چه‌ک نابیته هه‌رمانه‌وه‌ای په‌یوه‌ندی‌یه‌که‌مان، بۆیه رۆژی ۱۹۹۴/۱۲/۱۰ خۆم ناماده کردو کاترزمیر ۲ ی شه‌و له‌گه‌ل مام رۆسته‌م هه‌ولیرمان به‌ جیه‌یشت جووینه که‌لاوه‌کانی باره‌گاگه‌ی سه‌رچل قه‌زاز له‌ زاخۆ. رۆژی ۱۲/۱۱ جووینه مالی کاک محهمه‌د سلیقانی و رۆژی ۱۲/۱۲ له‌ پردی خاپووره‌وه په‌رینه‌وه به‌ری توركیا، شه‌و گه‌یشتینه دیار به‌کرو له‌ ئوتیل کاروانسه‌را لاماندا. رۆژی دواتر له‌گه‌ل مام رۆسته‌م و قازیلی مه‌لیج جووینه نه‌نقه‌ره تاکو رۆژی ۱۲/۲۱ له‌وئ ماینه‌وه، کاک شازاد سانیب فیزیه‌کی به‌لجیکای بۆومرگرتم. رۆژی ۱۲/۲۲ سوار بووم و له‌ هۆله‌ندا دابه‌زیم، له‌ فیرۆکه‌ خانه ده‌ستگیر گرام، به‌ نازییه‌تی کاک مسته‌فا چاو‌ره‌ش و کاک د.چیا نازادکرام، له‌وئ جووینه

مالی کاک زاهیری برای کاک مستهفا. نزیکه‌ی هه‌شت رۆژ له‌وێ مامه‌وه له ۱۲/۳۰
له ئه‌مستردامه‌وه له‌گه‌ڵ د.چیاو کاک شێرکۆی شێخ نوری چووین بۆ مالی
هاوێ جه‌باره بچکۆل له هامبۆرگ.

سالێ ۱۹۹۵

شه‌وی ۱۹۹۵/۱/۱ مان له هامبۆرگ برده‌ سه‌ر. له‌وولاته‌ خو‌ش و دلگیره‌،
له‌و دنیا‌ی پێشکه‌وتنه‌ که‌ له‌ گه‌ڵ ناستی‌وولاته‌کانی خو‌ماندا له‌ هیچ
پرویه‌که‌وه به‌راورد ناکرێ، به‌لام من به‌ جه‌سته له‌وێ بووم. به‌ گیان له‌ فه‌زای
کورdestانه‌که‌ی خو‌مدا نه‌زیام که‌ هه‌میشه هه‌ورو هه‌للای شه‌رو پشیوی به‌
سه‌روه‌یه‌و دڵ و ده‌روونه‌کان له‌ زرمه‌ی تۆپ و ته‌ق و توفی تفه‌نگه‌کان
دانه‌چله‌کێن، دهم وچاوه‌کان خه‌مباری لی ئه‌باری.

دوای دوو رۆژ براده‌ران ته‌سلیمی پۆلیسیان کردین، پاش ئه‌وه فه‌حسیان
بۆ کردین و بردینیان بۆ شوینیک‌وه‌کو ئوتیل‌وابوو شه‌و تیا بخه‌وین. کابرایه‌کی
لی‌بوو بۆ خزمه‌تگوزاری، لی‌ی پرسین: ئیوه کوردن؟

ووتمان: به‌ئێ

ووتی: خه‌لکی کوین...؟

ووتمان: خه‌لکی سلیمانی.

له‌و رۆژهدا شه‌ر له‌ نیوان یه‌کی‌تی و پار‌تی ده‌ستی پێ‌کردبووه‌ووتی:
جاشه‌ جه‌لالی یه‌کانیان فراند تا‌کو باوه‌شی به‌عس. به‌ مام رۆسته‌م‌ووت: قسه‌
مه‌که هه‌رجی ئه‌لی با بی‌لی، چونکه‌ ناگامان له‌ شه‌ره‌که بوو، به‌لام به‌و شیویه‌
نه‌بووه‌کو ئه‌و کابرایه‌ باسی ئه‌کرد.

تا‌کو رۆژی ۱۹۹۵/۳/۲۰ له‌وێ ماینه‌وه. بارودۆخه‌که‌مان به‌ دڵ نه‌بوو،
رۆژانه‌ دهن‌گو باسه‌کان بی‌زاری ئه‌کردین، له‌ ناخه‌وه خو‌مان ئه‌خواردوه، هه‌ر
چه‌نده ئیمه‌ له‌ راستیدا بۆ ئه‌وه چووینه نه‌وروپا به‌ په‌ناهه‌نده‌و در‌بگیرین.

كەچى پەشيمان بووينەو دە برپارمان دا كە بگەپپينەو كوردستان. بە تايبەتى
لە ھەندى جىگەدا ھىزەكانى يەككىتى شكا بوون، ئىتر خۆمان پېرانەگىرا. لە
لايىزىكەو بۆ ھامبۇرگ گەراينەو، لەوئشەو بۆ ئەمستردام. شاپانىووتنە
ھەردو سەفەردەكە كاك سەلاح قادىر زاواى كاك سەلاح چاوشىن بە
ئۆتۆمبىلەگەى خۆى ئەيگواستينەو، لە پېناوى ئىمەدا ھەردو جارەكە
ئۆتۆمبىلەگەى شكا. لەم سەفەرانەدا ھاورى جەبارە بچكۆل و كاك سەلاح
قادىر و كاك فەرىدون سالىھ و كاك ياسىن سالىھ نەركى زۆريان لەگەلماندا كېشاو
ماندووبوون كە جىگەى رىزو شايستەى پېزانينمان.

گەرانەو

پاش چەند رۆژىك لە ئەمستردامەو بە فېزدى زمارە گەراينەو سورىا،
لە سورىاش كاك دانائى ئەحمەد مەجىد كار ناسانى گەرانەو بۆ ئىران بۆ
كردىن. دوو رۆژ لە تاران ماينەو ئىنجا لە سنوورى پەرويز خانەو پېمان
نايەو خاكى كوردستان. لە رېگەدا لېنېرسراوئىكى سوپاى پاسدارانمان لەگەلا
سوار بووبو بۆ سەر سنوور، لە ئەنجامى قسە كردنداووتى: بۆچى لەگەل مائى
مەلا مستەفا دا شەر ئەكەن؟ جەببىكان ھەيە؟ لەو لەمدا پېم ووت: شاگەى
ئىو جەببىكى ھەبووا رووخانتان؟ ئەو خاومنىوولائىكى گەورەو ئابورى
يەگى باش بوو. بۆيە ئىمەش شاگەى خۆمانمان ناوى، ئەبىت لە كوردستاندا
گۆران درووست بکەين. نىزامى خىلەكى لە گۆر نىين. ئىتر كابراى پاسدار لىئى
بى دەنگ بوو. ھەرچەندە ئىمە شامان نىيەو بروامان بەو نىيە گەس ببى بە
شاىەك ئايىندەى يەكگرتووى كوردى نەوئىت.

دىارە دواى ئەو بى ناگر برىكى كورتخايەن كرا، ناكۆكىيەكان ھەتا ئەھات
توندىر ئەبوو، بە جۆرىك دۆخەكە بەرەو ئالۆزى ئەچو بە ناگر بر چارەسەر
نەئەكرا، بەلكو زۆرتر لە سنوورى تېھەلچوونەو نىزىكر بوون تا پىكھاتن. بۆيە

جاريكى تر شەپ لى مانگى ۱۹۹۴/۱۲ بەرپا بوۋە. جاريكى تر ھەموو
 پىكھاتەكان و پەيماننامە و پىككەوتنامەكان پىشلىكران و پىشگويخران، جاريكى
 تريس لوۋلى تەنگ بوۋە سەرىشك و ھىچ رىگايەكى تر نەگرايە بەر. كە
 بىمانەوئى بگەينە راستى لى ئەنجامى ھەئسەنگاندن و تاوتوئى كردن لى بارەى
 شەپ و ھۆكارەكانى ھەلگىرساندى زۆر شتمان لى وون ئەبى، يان تالە دىزوۋەكان
 ئەئالۇزكىن. بەلكو ھەركەسىك بە پىي كامى دلى خۇي و لايەنگرى بوۋى
 بۇچوۋەكانى دەرئەبىرئى يان تۆمارى ئەكات كە لەوانەيە بە باشى مەبەستەكانى
 نە پىكى يان لىيى دوور بگەوئەتەو، بە داخەو لى نىمە نەبوۋەتە دابو دەستور
 خەلكى يان پاي گشتى بىنەوئەلام و بىرپار دىرەكەن و ھاۋكىشەكان بگۇرپ و
 بەرژەۋەندى گشتى و چارەنوۋسى لى بەرچاۋ بگىرئى. بەلكو جۇرە بىدەنگى يەك
 بالى بەسەر بارودۇخەكەدا كىشاۋە كە زىانى زۆرى لىئەكەوئەتەو، ئەمەش يان
 نەزانى و ھەست نەكردنە بە لىپىرسراۋىتى يان كەمتەرخەمى و گوئەدانە بە
 ئەنجامى چارەنوۋسى خۇ لى دواى راپەرىن و دامەزراندنى پەرلەمان و ھۆكۈمەتى
 ھەرىمەو كە ھەندى خىزىپ و لايەن و بگرە خەلكىش لى ھەلومەرجەكە بىزار
 بوۋى و قسە ئەكراۋ شت ئەنوۋسرا، ۋەكو بلىيى ئەمە ھەپشەيەك بى بۇ
 دروۋستبوۋى ھىلى سىيەمۋەكو ئەئەرناتىقئىك بەرامبەر ھەردوۋ ھىلە
 سەردەكەيەكەى تر كە شەپيان بەر پاي كىردىبوۋ لى سەر دەسەلات و گەشتەنە
 ئاستانەى چارەنوۋس، ھەر ھىلەش بە رپەى خۇي ئەپپىۋا. كامەيان راستەو
 كامەيان ناراست. ئەو ئەبوا خەلكى بىرپارى لىبىدا. بەلام كەس نەقەى نەئەكرد.
 خۇيشيان نەيانئەۋىست لى بىرى پەنا بىردنە بەر رىگا چارەى شەپ بە
 راپىسىيەك بگەنە ئەو راستىيە كە دەنگى خەلكى مەۋگەر ئەكەن يان نە...! بە
 ھەر حال لى پال ئەم شەپەدا پلانىكى دۇزەخيانە ھەبوۋ نەك بە مەبەستى
 خزمەتگوزارى خەلكى كوردستان. بۇيەش ئەبىنن بۇ ئەنجامدانى ئەو پلانى
 يان گەشتەن بە لوتكەى مەبەستە تايەتەكەكان شەپى بىھوۋە لى تونىلە
 تارىكەكانا بەرپوۋە ئەچى.

گرتنى شەقلاۋە

پارتى بۇ ئەۋدى جى پىي خۇي قايم كاتو بە ئاسانى لە بەرەگانى شەردا نەخلىسكى، ئەبوا ھەندى شوين بۇ خۇي دەستەبەر بىكات، بەتايىبەتى ئەۋ شوپانەى گە مەترسى نەخستە سەر بارەگاگانى سەرگردايەتتيان رېڭاى ھاتوو چۆۋ لۇجستى ئەبېرى لېيان. بۇيە لە رۆزى ۹۹۴/۱۲/۲۲ دا پەلامارى بىنكەۋ بارەگاگانى يەكېتى يان لە شەقلاۋە دا كە ھىزىكى كەمى لېبوو. گرتنى شەقلاۋە بۇ پارتى گرنگى تايىبەتى خۇي ھەبوو، ھەرچەندەۋەقدى ھەردوۋلا چوۋنە شەقلاۋە بۇ رېڭىرى لە گرتنى بارەگاگانى يەكېتى و خودى مەسعود بارزانى قەسەى تيا كەردبوو، بەلام ئەۋدى ئەۋترى جيايە لە نەخشەى ناخ. سەرەپراى ھەموو گەتەگان شەقلاۋە گىرا. لەم لاشەۋە پارتى ترسى لە ھىزو لېپرسراۋەگانى سلىمانى لىنىشت كە بە دەردى جارى پېشوۋ نەجى، بۇيە بىپارى دا لە رۆزى ۱۹۹۴/۱۲/۲۸ دا ھەموو بۇ ھەلەبجە بىكشىنېتەۋە لە رېڭەى بزۋوتنەۋە سۇسيالىستەۋە.

پاك كەردنەۋەى ھەۋلىر

ئىنجا يەكېتى خۇي ئامادە كەرد بۇ گوزۋەشاندىنى كارىگەر لەۋەلامى ئەۋ دەستەرىزى يانەى پارتى، ھەۋلىر كرايە نىشانە. كە گرنگى تايىبەتى ھەبوو لای پارتى لە بەر ئەۋدى پېتەختى ھەرىم بوو، بارەگاى پەرلەمانى تېدا بوو بە ھىساباتى پارتى گەۋرەترىن پېڭەى كاركەردنى ھىزىبى يان لەۋى دابوو، بە بىريان دا نەھاتوۋە رۆزىك لە رۆزان يەكېتى بتوانى پەلامارىان بىداۋ دەريان پەرپىنى. بەلام لە چاۋ ترووگانىكدا ھەموو دامودەزگاگانى ھىزىبى، ەسكەرى، ئىدارى يان بە يەكجارى تەفرووتونا گران. تەنانەت ئەۋ خۇ قايمكەردنەى ناۋ شىراتۇن و لقى دوۋ دادى نەدان. پارتىۋەكو با پوۋشكەيان لېھاتو بەرگەى ئەۋ

تەۋزىمە بەگۈرەي ھىزەكانى يەككىتى يان نەگرت، بەشىكى لېپىسراۋو
كادىرەكانىيان كە لە شىراتۇن ۋە لىقدا مابوونەۋە لە رېگەي حىزبى شىۋەي و I.N.C
و بە رەزىمەندى يەككىتى گەيەنرەنە مەسىف.

تۆپبارانى ئوردوۋوگاگان

ھەر لەم مانگەدا بوو كە پارتى داھىنانىكى تىرى كوردكوژىۋەكو
دەستكەۋت دۇزى يەۋە كە برىتى بوو لە تۆپبارانى ئوردوۋوگاۋو شارۋچكەكان بە
مەبەستى ۋەپىسكردنى خەلگەكەي ۋە دۇزى يەككىتى ۋەستان يان بۇ زىيان گەياندن بە
ئەندام ۋە لايەنگرانى يەككىتى. لە ھىچ شوپىنىكى ئەم دونىايەدا نەبوۋە بەرەكانى
شەر بگويزرىتەۋە ناۋ مال ۋە خانەي خەلكى بىتتاۋان. مەگەر تەنبا بەس ئەۋەي
بەرامبەر كورد كرديت. ئەۋەبوۋ لە بنە سلاۋە لە ۱۹۹۵/۱/۲۱ دا لە ئەنجامى
تۆپبارانى خەستى ھىزەكانى پارتى كە تا پەيانى درىژەي ھەبوۋ ۹ كەس شەھىد
بوۋن ۶۰ كەسى تىرىش برىندار بوۋن. كارىگەرى ئەم تۆپبارانە لە
برووسكەيەكى لىستى زەرددا بۇ مەسعود بارزانى دەردەكەۋى:

بۇ/ م.ب

لە/ فراگسيۇنى زەرد

(تۆپباران كوردنى ھىزەكانى يىك نىك بنەسلاۋە زۆر تەئسىرى باشى
ھەبوۋ لە سەرۋورەي جەماۋەرى ھەولير تىكايە درىغى نەكرىت، تاكو ئىنشائەللا
بە زووترىن كات شاد ئەبىنەۋە لەگەل ھىزەكانمان لە ناۋ شارى ھەولير).
ئەگەر ھەرمەندەيەكى عەسكەرى پارتى ئەم برووسكەيەي بىكردايە جىي
رەخنە نەبوۋ، بەلام كە نوپنەردەكانى لىستى زەردى پارتى بەو جۆرە ھەلۋىست
دەربىر ئەبى لە چ خانەيەگدا جىيان بىتەۋە...؟ ئايا لە خانەي خزمەتى
چارەنوۋسى خەلگ يان خانەي جاسوسى...؟ لە جىياتى ئەۋەي ناپەزايى بەرامبەر
سەرگردايەتى عەسكەرى پارتى دەربىر دەستخۇشيان لىئەكەن. كە ئەشلىن

تۆپبارانى ھىزەكانى يەككىتى نىزىك بىنەسلاۋە نەۋە بۇ چەۋاشە كارى يە بەلگە
 ھەممۇ خەلگى ھەۋلىر نەزانن كە تۆپەكان داۋىمەتى بە ناۋ خەلگى ئەنفال
 كراۋى بىنەسلاۋەدا نەك بە ناۋ ھىزەكانى يەككىتىدا. ئەمەش يەكەم جار نىيە كە
 تۆپبارانى شارۋچكە ۋوردوۋگا بىكرى، بەلگە رۇۋى ۱۹۹۴/۸/۶ ھىزەكانى پارتى
 تۆپبارانى قالدزەيان كىردو زياتر لە ۵۰ كەسىيان شەھىدو بىرىندار كىرد، خەلگە
 كە نەيانتوانى پرسەيان لە قالدزى بۇ دابىنن گواستىانەۋە بۇ رانىە.

پەناگىرى و جاسوسى

پىش نەۋەى ھەۋلىر بە تەۋاۋى بگىرى لە ھەۋلىكدا بۇ قوتار كىردى
 بارو دۇخەكە ۵۷ ئەندام پەرلەمان بۇ ماۋەى ۱۰۱ رۇۋ لە بىنايەى پەرلەماندا لە
 رۇۋى ۱۹۹۴/۱۲/۲۳ پەنايان گرتىۋو. ھەممۇ رۇۋىيىك چەندىن كاتىزىمىر
 كۆۋنەۋەيان ئەكىردو چەند بانگەۋازىكيان ئاراستەى ھەردوۋو خىزىب كىرد، لە
 ناۋەۋەى كوردستاندا ئەم كارە دەنگدانەۋەيەكى پىر بايەخى ھەبوو، ۱۷ خىزىبو
 دەيان رىكخىراۋى جىاچىياۋ جەماۋەرى گەلەكەمان لە ھەممۇ شاروۋ
 شارۋچكەكان پىشتىۋانى خۇيان بۇ پەناگىرەكان ۋە ھەۋلى ئاشتى نواند. بەلام
 پارتى كە سەرۋكى پەرلەمانەكەى ۋە ئەندامانى پەنايان گرتىۋو لە ۋوۋى ھەستى
 دىسۇۋى پەرۋىشىيەۋە نەبوۋ بۇ ئاشتى ۋە دوۋر خستەۋەى تارمايى شەپ، بەلگە
 بە پىي بەرنامەيەكى تايىبەتى مابوۋنەۋە كە دوۋاتر رىشالەۋوردەكانى پىلانەكە
 دەرگەۋت كە ئەۋانە بۇ گەياندنى زانىارى شەپو جاسوسىكىردن لە سەر
 ھىزەكانى يەككىتى ماۋنەتەۋە. بۇ ئەمەش جىھازە بىتەلەكەى پەرلەمانيان بە
 كار ئەھىنا كە دوۋاتر لەلايەن ئاسايشى گىشتىيەۋە دەستى بەسەرا گىراۋ ھەممۇ
 بەلگەنامەكانى گىراۋ بۇ خەلگىش بلاۋكرانەۋە، كە بەناۋى جەۋھەر گىتەۋە
 ناۋى دەرگىد. كاتىكىش دۋاى ۱۰۱ رۇۋ پەناگىرى كە ھەۋلەكەيان پوچول كرايەۋە

تۆپبارانى ھىزەكانى يەككىتى نىزىك بىنەسلاۋە نەۋە بۇ چەۋاشە كارى يە بەلگە
 ھەممۇ خەلگى ھەۋلىر نەزانن كە تۆپەكان داۋىمەتى بە ناۋ خەلگى ئەنفال
 كراۋى بىنەسلاۋەدا نەك بە ناۋ ھىزەكانى يەككىتىدا. ئەمەش يەكەم جار نىيە كە
 تۆپبارانى شارۋچكە ۋوردوۋگا بىكرى، بەلگە رۇۋى ۱۹۹۴/۸/۶ ھىزەكانى پارتى
 تۆپبارانى قالدزەيان كىردو زياتر لە ۵۰ كەسىيان شەھىدو بىرىندار كىرد، خەلگە
 كە نەيانتوانى پرسەيان لە قالدزى بۇ دابىنن گواستىانەۋە بۇ رانىە.

كۆتايى بە پەناگىرى ھىنراو زۆرىيە ئىندامەكانيان چوونەو مەسىفو
 ھەندىكىشان ھەر لە ھەولير مانەو بى ئەوۋى گەس لىيان بېيچىتەو ەيان
 ھەلەيان بەرامبەر بىرى. ۋە نەبى پارتى كە لە ھەولير دىركرا ئىتر
 دەستبەردارى بن بەلگو ھەمىشە لە ھەولى بىوچاندا بوون بۇ گرتەوۋى، بۇ
 ئەمەش ھىزبان كۆ ئەكرەدەو، بانگەشەى گرتەوۋەيان ئەكرە، تاكو لە پۇزى
 ۱۹۹۵/۱/۱۴ دا بە ھىزىكى زۆردەو لە قۇلى كەسنەزانەو بەلامارى ھىنا، بەلام
 نەيانتوانى سەرگەوتن بە دەست بەيىن، پووبەروۋى ھىزە سەرسەختەكانى
 يەكىتى بوونەو، توۋشى شىكىسى بە زەبەر ھاتن و بەرەو دواو كشانەو كە تىيدا
 يەكىك لە فەرماندە زەكانيان بە ناۋى عەلى شەعبان كوزرا. ئىتر يەكىتىش
 كەوتەو ھەو ھۆ قايمىكرەن و سەنگەر بەندى بۇ پاراستى ھەولير لە ھەر ئەگەرىكى
 ھىرشى نو. ھىزىكى زۆرى لە ناۋچەكانى ترەو بە تايبەتى گەرميان بىردە
 ھەولير و دەوروبەرى و بە درىزايى دەيان كىلۋەتر سەنگەرى قوول و شوپىنى
 بەرگىرى و مەتەرىز درووستكران بەرامبەر بە پارتى. كە جار ناچارە ھەولىكى
 نەزۇكانەيان ئەدا لە قۇلىكەو درز بەخەنە ئەو سەنگەرىبەندى يە تاوەكو جارىكى
 تىرش دەستيان بگاتەو ناۋ ھەولير. چۈنكە كە گەيشتەو ھەولير ئەتوان
 تەرازوۋى دۆخەكە لاسەنگ بىرى و گۇران پووبىدات و ئالۋزى بەخەنەو. بەلام بۇ
 خۇيان ئەوۋەيان پىنەئەكرا. چۈنكە پىكەتەى ھىزەكانى پارتى ھەمە چەشەنە،
 جگە لەوۋى ناكۆكى لە نىۋانىاندا ھەمىشە بەر پايە و زۆر پىكەو ناسازىن. بە
 تايبەتى سۇرانى و بادىنى، كۆن و نو. زالىۋونى يەيۋەندى خىلەكايەتى و پىشت
 بەستىن بە كەسايەتتە جاشەكانى دەست لە خوۋىنى خەلگدا سوور بوو و
 ئەنفالەكەر. ئەم ناكۆكىيەى نۇسەر باسى لىۋە دەكان

لە ناۋ (نىك) دا بەر يادەو ە ھەيە
 ھەركە سىك رولىت يە ھالىدا زو
 بۆى دەردە كەسە ۵۲۴ قەتەننىان ناكىشەى
 نىۋان سىك نىرى كىشەيو جىگەرە كەيەكى

هاتنه تورک

لهم کاتانه دا دنگوی هاتنه ژووره وهی هیزکی زوری سوپای تورکیا بو
ناو کوردستان بلاو بووه وه که له رۆژی ۱۹۹۵/۲/۲۰ دا بوو گوايه بو لیدان و
پاکسازی په که که هاتوه. به پروکesh نه وه به لگه یه که به دهستی وه، به لام له
ناوهرۆکدا نه و سنوور به زانده بو پیشلکردنی ریزو سهروری ههریم بوو. بو
دمرخستنی لایه نی ته ماحکاری یه کانی بوو له ههریمی کوردستاندا یان بو
چاو ترساندن کورد بوو که بیر له نازادی و درووستکردنی ههواره ی خوی
نه کاته وه. یان بو ناچار کردنی سهرگردایه تی کوردی بو هاوکاری کردنی له
لیدانی هیزه کانی په که که دا. که دوو لایه نی هه بوو له لایه که وه بی ناستی
کوردو سهرگردایه تیه که ی دمرخا که خاومنی دهسه لاتی خویان نین و پاشکوی
هیزی ئیقلمین، له لایه کی ترمه کورد به کورد به گوشت بدات و ناگوکی بخته
ریزه کانی کوردی به شه کانی کوردستان وه، به ههر دوو باره که کورد له دونیادا
ریسو بکات. لیره دا جیاوازی له نیوان هه لوێسته کانی یه کیتی و پارتیدا هه یه.
پارتی ههر زوو که وته ناو داوی خۆبه دهسته وه دانه وه، چونکه به رژه وه مندییه
تایبه تیه کانی نه ک به رژه وه مندی نیشتمانی و نه ته وایه تی وای نه خواست که
هاوکار و دست تیکه لکه ر بیت. وه کو باس نه کرا پارتی له ژیره وه یارمه تی له
تورکیا بو چه کداره کانی و مرنه گرت که بو په رچه دانه وه ی په که که چه کدار
کرا بوون. دیاره هه موو هاتنیکی هیزه کانی تورکیا بو کوردستان بی ناگاداری
مه سهوود بارزانی و سه رانی پارتی نه بووه. به لام هه لوێستی یه کیتی زیاتر
هوشیارانه تر بووه له مامه له کردن لهم باره یه وه و بگه ر یه کیتی باجی خۆیشی
داوه له سه ر نه و هه لوێسته ی که ناماده نه بوو له ژیر گوشارو ههر مشی
تورکیادا ده ست له په که که بکاته وه، ههر چه نده هه میشه له گه ن په که که دا

شەرق دەئوۋىكى بۈۋە لە سەر سىياسەتە چەتەكەنى و زۆر جارىش بەئىنى لە ئۆجەلان وەرگرتوۋە كە شىۋازى كارو مامەلەى بگۆرئى و بە پئى سىياسەتى سەردەم رەقتار بكت و كاروانى كوردایەتى بەرەو هەئدیر نەبات.

بەلاماردانى هەولیر

لە دواى گرتەهەو و پاكسازى هەولیر یەكئىتى هەمیشە قایمەكارى لە هەولیردا كەردوۋە لە بەرامبەر ئەگەرى هەر هیرشیکى پارتیدا، چونكە زۆر جار دەنگو باسى بەلاماردانى پلاۋنەبوو وە یان وورده شەرق لە سەنگەرەكانى ڕوو بە ڕوو بوونە وەدا بەرپا نەبوو. ئەم هەولانە بوو بە راستى، لە ڕۆژى ۱۹۹۵/۳/۲۷ دا پارتى بە هیرزىكى زۆرەو بەلامارىكى كوتوپرى هەولیریدا بە مەبەستى گرتەهەوى و دەرپەراندنى یەكئىتى. بەلام لەم هەولەیاندا سەرکەوتوو نەبوون، وەكو جارى پيشوو لە كەسەنەزانەو بەلامارىان دا. بە جۆرىك شكەن ۸۰ كەسیان لە مەیدانى شەرقدا لیبەجیماو بە دەیانیان بریندارو سەقت بوون. پارتى هەر چەندە شكەن و كسانەو هەچیان پینەكرا بەلام لەم هیرشانەیاندا هەروا بە هەرمەكى نەهاتبوون بەلكو بە پئى زانیارى تاییەتى كە لە رینگەى جیهازى بئەلى پەرلەمانەو پینان ئەدرا ئەم هیرشەیان كرد. ئەو بئەلە ڕۆژانەو بە برپارى سەرۆكى پەرلەمان برووسكەى زانیارى لە سەر هەلومەرجى ناو شارى هەولیر و دەورووبەرى ئەدرا بە دەرگا عەسكەریەكانى پارتى، یان وەكو زانیارى لە سەر ئەخداستاتى ناوچەكە بۆ تۆپبارانكردن. لەم ڕوو وە دەیان بەلگەنامەیان گیراوە كە دەرى ئەخەن سەرۆكى پەرلەمان و هەفالهكانى لە بىناى پەرلەماندا لە كاتى پەناگیریدا بۆ چى مابوونەو. ئەم كاردەیان تەنیا زيانى لە هیرەكانى یەكئىتى نەئەدا بەلكو زيانى راستەوخۆى لە دانىشتوانى هەولیر و دەورووبەرەكەى زیاتر ئەدا. هەر ئەمەش وایكرد كە ئاسایشى گشتى هەرىم لە هەنگاوئىكى یاسایدا دەست بەسەر ئەو بئەلەدا بگرئى كە بە

شیوهیهکی ناراست بهکار هیئراوه نهک بۆ راپه‌پاندنی کارووباره‌کانی په‌رله‌مان به‌ئکو بۆ جاسوسی کردن بۆ لایه‌نیکی شه‌ر کهر که نه‌بووایه سه‌روکی په‌رله‌مان وده‌کو ناو بژیوان ئه‌رکی خوی به‌جی به‌ینایه.

وورده شه‌ر

مانگی ۱۹۹۵/۵ وورده شه‌ر هه‌بوو، به تایبه‌تی کاتی پارتی ناگر بری هه‌ئوه‌شانه‌وه‌و ئاگاداری حیزبه کورستانی یه‌کانی کردوه. ئه‌مه‌ش به‌لگه‌یه‌کی زیندوووه بۆ گوینه‌دانی پارتی به‌ویستی ناشتی و داخواییه‌کانی گه‌له‌که‌مان. له مانگی ۱۹۹۵/۶ یشدا دیسانه‌وه به راجیمه درایه‌وه له بنه‌سل‌وه‌و دیی سینه‌ردان و زیانیان به خه‌لکه‌که گه‌یاند. هه‌ر له‌م مانگه‌دا هی‌زکی رژی‌م که بیکه‌اتبوو له ۵ تانک و ۲ زریپۆش و ۵۰۰ سه‌رباز له چه‌ند فه‌وجیکی فه‌یله‌فی پینج په‌لاماری دیی عوینه‌و شیخ شه‌روانیان دا، پيشمه‌رگه‌کانی یه‌کیتی له کانی قرزآله لییان هاتنه ده‌ست و له ماوه‌ی نیو سه‌عاتدا راویاننان و ئۆتۆمبیلیکی جیپ و دۆشکایه‌کی ۱۲/۵ ملم و جیهازیکی روسی ۱۰۵ یان ده‌سکه‌وت بوو. هه‌روه‌ها پارتی له‌وه‌ئه‌سمته‌وه په‌لاماریکی دا به‌لام تیکشکا و له قوئی شه‌قلاودشه‌وه ته‌قه هه‌بوو، زیان گه‌یه‌نرایه زه‌وی و زاری هاو‌لاتیان له‌و ناوه‌و له گه‌روه‌ته. هه‌روه‌ها له دۆئی باليسانیش چه‌ندین پارچه ده‌غل و ره‌زی دیهاته‌کانی توتمه، بالۆکاوه، زینه‌تیر سووتا.

ناکوکی له‌گه‌ل حیزبوللادا

وه‌نه‌بی پارتی ته‌نیا له‌گه‌ل یه‌کیتی یان حیزبه‌کانی تردا نه‌یار بی و ناکوکیه‌کان بگاته ناستی ته‌قینه‌وه‌و شه‌ری گه‌رم، به‌ئکو له‌گه‌ل نه‌وانه‌شدا که له بنه‌ماله‌که‌ی خۆیه‌تی با له حیزبیکی تریش بی له‌ناستیکی به‌رزی ململانی‌دا بوو، ئه‌ده‌م بارزانی که‌سیکی نزیکی سه‌روکی پارتیه ئه‌گه‌ر چی وده‌کو

حیزبایهتی پارتی نیه.. بهلام به زور هۆکار لهگهڵ پارتی و بنهمالهدا پیکهوه نایانکرئ، ههمیشه له پرووی بهرژمونهندیهوه دژ به یهکن، له ئهنجای ئهه و ناجۆریهه پوژی ۱۴/۶/۱۹۹۵ مهفرمهذیهکی نیچیرقان بارزانی بارهگای ئهدههم بارزانی له مهسیف دهرئهکهن. ههمان پوژیش پارتی و حیزبولل له حاجی هۆمهراڤ بهرامبهڕ یهکوهستان و تهقهشیان له یهکتری کردوه. به پیی ههندی زانیاری مهسعود بارزانی و ئهدههم بارزانی به جیهاز قسهیان کردوه، ئهدههم به مهسعودی ووتوه: تۆ ئهه و پیاوه نیت لهبهڕ ئیمه نهبیته یهکیتی نیشتمانی ئاودیوی ئیرانی ئهکردیت. ئیمهش له مهولا به هیچ شیوهیهک هاوکاریت ناکهین. حیزبمان ریگا نادات چهکدارانی پارتی له چۆمان سههرکهویته بۆ حاجی هۆمهراڤ.

پهیکهری مادام میتراڤ

پوژی ۲۸/۶/۱۹۹۵ له ههلهبجهی شههیددا دهستی تاوانکارانهی پارتی گهیشه پهیکهرمهکی مادام میتراڤ که له پرووی پیرموه بۆ مرۆفه ناسکهکی قهرمسا له لایه هونهرمهاندانی کوردوه درووستکرا. ئهه ژنهی ناوی دایکی کوردی لێنرا، که له ههندهرانیکی دوورموه له کاتی کۆرمودا به هانای کوردوه هات و له خۆشهویستی کورددا سهردانی پهڕلهمانی کرد. ئهبی حیکمهتی پارتی چی بی له شهڕیکی ناو خۆییدا یهخه یهیکهری ئهه ژنه مهزنه بگرئ و بیتهقینتیهوه..؟ تۆ بلتی له ژیرموه مادام میتراڤ ئهندامی سههرکردایهتی یهکیتی بوو بی..؟ ههلوستی پارتی چی ئهبی پوژیک له پوژان لهگهڵ مادام میتراڤا دانیشن چۆن پاساوی ئهه کارمیان ئهدهتهوه..؟.

دېسانه وه سوپای تورک

جارېکی تر سوپای تورک له مانگی ۱۹۹۵/۷ خویان کرده وه به کوردستاندا. کهس نه بوو پئی بلې بۆ چی هاتووی...؟ مادام کورد له ناوخۆدا ناکۆکنو له شەری دەستەو یەخەدان و پەکه کەش ھۆکاریک بیت بۆ ئەو هاتنە ناو وەمیە، ھەرگیز تورکیا دەست ئەو جوړه دەستیوێردانە نایاسایییە ھەئناگریت. نەبوونی دەسلاتی یاسایی بیانوویەك ئەداتە دەستەو بۆ ھەر جموجوولێکی ئەو بابەتە ی تورکیا پەپرەوی ئەکات. بە تایبەتی لە باریکی وەکو ئەمە ی کوردستانی تیادا ئەژی لە شەپکی خویناوی نیوان یەکی تی و پارتی. ھەر لەم ماوەیدا لە ھەولێکی بەرپەرچدانەو ی ھیرشەکانی پارتیدا یەکی تی لە چەند قۆلێکەو پەلاماری سەنگەرەکانی پارتی دا بە جوړیک شپۆزەیی خستە ناو ریزەکانی پارتی یەو، زیانی زۆریان لیکەوت، بە تایبەتی لە قۆلەکانی: دۆلی باليسان و کەپکی حەمەد ناغاو قۆلی زیارەتەو کە جوړه ھەر شەپەك بوو بۆ سەر سەری رەش. پارتی ھەمیشە ھەولێ ئەدا لە بەرە ی رەواندزەو درزیک بختە ئەو یو و رەواندز داگیر بکات کە کاریگەری بۆ سەر جەبە ی دۆلی شەھیدان و دۆلی باليسانیش ھەبوو. سەرەرای ئەو ھەموو تۆپباران و پەلامارانە ی کە ھەندیکی خودی پیاوانی بنەمالە سەرپەرشتیان ئەکرد ھیچیان پێنەکرا، گوشارێکی زۆر کەوتبوو سەر رەواندز و دەوروبەری.

شەپەکان وای لێھاتبوو ھەر جارە ی لایەك لە شوێنێکەو سەرکەوتنی وەدەست ئەھینا و لایەکە ی تر ئەشکا و پاشەکشە ی ئەکرد و ناچار لە ھەولێکی نوێ ی ھیز کۆکردنەو وەدا و لە ساتەوختێکی چاوەروان نەکرا و دەستی بەسەردا ئەگیرا.

پەيۋەندىيەكانى پارتى - بەغداد

كاتى كە پارتى ئەيزانى خۇى ناتوانى لە شەرگەدا گرهو بباتەووه سەرەنجامى شەرگان بەلای خویدا بشكىنیتەووه، لاپەرە كۆنەكانى پەيۋەندىيە رەشەكانى لەگەل دەوروپەردا بۆ يەكلایى كوردنەووهى شەر لەگەل يەكیتى و چارە رەشى هینان بۆ كورد هەلئەدايەووه، لەم مانگەدا بوو هەندى زانیاریمان چنگ كەوت كە نوینەرانی پارتى فازیل مەتنى و د.رۆژ نوری شاومیس لەگەل پیاوھەكانى رژیى بەعسى كورد كوژدا پیکەووه دانیشتون نەك بۆ گفتوگو لەسەر داخوایەكانى كورد بەلگو هاریكاریكردنى يەكترى لەسەر لیدانى يەكیتى و هیزە تیکوھشەرەكانى ترى مەیدانى كوردایەتى. لە ئەنجامى ئەم دانیشتنەدا بریكى باش چەك و تەقەمەنیان پى بەخسراووه لە رینگەى مەنشەئەى يەرموكەووه پىیان گەشتووه.

ئەم هەنگاوى پارتى كاریكى تازە نییە بەلگو بەردەوامى پەيۋەندىيەكانى سەردەمى گفتوگوى سالى ۱۹۹۱، هەموو لایەنیکى دژ بە داگیركەر لە دانوستاندا فیزی بەرگریكردن لە مافەكانى گەلە چەوساوەكەى ئەبیت، كەچى پارتى فیزی هاریكاری ئەبیت لەگەل رژیىدا بۆ تەفروتونا كردنى هیزە شۆرشگێرەكانى گەلەكەى خۆى. كەم لایەنى ناكۆك هەيە بۆ يەكلایىكردنەووهى ناكۆكیەكانى پەنا بباتە بەر هیزی بیانى و دەستكیشنى دوزمن كە ناپاكیەكى كەم و نییە و لیخۆشبوونی هەر نییە. هەموو ئەو پەلامارە تیکشكاوانەى پارتى بۆ سەر رەواندزواى لە مەسعود بارزانی كرد بوو رۆژى ۱۹۹۵/۸/۲ كە خودى خۆى داوا لە فەرماندە عەسكەرى يەكانى بكات كە ئەبى رەواندز بگریت و گۆرانیک لە تەرازووى ئەو جەبەهەدا درووست بكريت و زۆریش تەنكیدی لەووە كردۆتەووه. چوون ئەيزانى ئەم قۆلە كلیلى سەرکەوتنیکى گەورەيە بۆ فراوانكردنى رۆوبەرى ناوچەى دەست بە سەراگراو لە لای ئەوانەووه

تەسكبوونەوہی رووبەرئێکی بەر پێی ھێزەکانی یەکیتی و لەوێشەوہ ئەتوانی
نەخشی پەلامارمکانیان بۆ سەر رانیەو قلا دزە دارێژن.

ھەلھاتنی حسین کامیل

ھەر لەم مانگەدا بوو کە رووداوێکی سەھیر و کوتوێر لە عێراق و ناو
بنەمالەئێ دیکتاتۆری بەغدا دا بەرپا بۆ ھەموو خەلکی و لایەنە ناگادارەکان
بەھێژێتی. ئەویش ھەلھاتنی حسین کامیلی و مەزیری پێشەسازی و کازاگان و
بەرپۆھبەری دامەزراوہی پێشەسازی سەربازی و سەدام کامیلی بۆ رۆژنەکانیان
کە کچی سەدامی خوێنڕێژن لەگەڵ کۆرە مامێکیان بە ناوی عیزەدینەوہ و
گەشتیان بە ئێردەن و داواکردنی پەناھەندەیی لەووولتە دراوسێیە عێراق.
سەدام مەرسومی گۆماری لە بارە دەرکردنی حسین کامیلەوہ لە ھەموو پلە
کارگیری و حیزبی یەکان دەرکرد. وەنەبێ سەدام حسین وەکو دیکتاتۆریکی
بێبەزەیی نەک ھەر بەر بوو و تەوێزە خەلکی عێراق و کوردستان بەلگە
پەلاماری وولتانی دەر و دراوسێشی داو و ھەرپەشە لە ناشتی جیھانی ئەکا، بەلگە
لە ناو خودی خێزانەکەئێ خۆشیدا بشیوی و قوورتی زل سەری ھەلداو و کونی
کردۆتە جگەری. بە جۆریک کە ھەردوو زاواکەئێ و ھەردوو کچەکەئێ لە دژی
سیاسەتەکانی ناو خێزانەکەئێ ھەلپێن کە لە راستیدا ئەم کارە پەنگدانەوہی
دۆخە سیاسیە گشتی یەکەشی تێدا دەرئەگەوێت نەک ھەر ناکوکی رووتی ناو
خێزان بێت. ئەمەش ئەو راستییەمان بۆ دەر ئەخات کە دیکتاتۆر چەند بە
زەمبەر و زەنگ بێت بەرامبەر بە خەلکی، لە ئاژاوہی ناو خۆیی ناو مائەکەئێ خۆی
دەرباز نابێت. ئەم رووداوہ کارێکی زۆری کردە سەر دڵ و دەروونی سەدام و کۆرە
جەللادەکانی و ئەندا مانی بنەمالەکەئێ. بۆیە بە پەلەوێستی ئەم درزە لە گیانی
خێزان و مائەکەئێدا پینە بکات لە رێگەئێ پیلانەوہ بۆ گێرانەوہیان بە ھەر
فرت و فیلێک ھەبە.

زۆر سەيرە كەسك له چهقوى تيزى ئەم دىكتاتورە دەرباز بوو بىو
 خۆشى چهقۇ كىشىكى دىندەى ئەو جەللادە بووبى چۆن دۇنيا ئەبى بچىتەو
 بەر دەستى كە ئەزانى كۆنى بەزمىي لە دلىدا نىيەو تۆلەى خۆى ئەكاتەو.
 حسين كامىلو سەدامى براى لە ئەردەنەو بە پىى خۇيان دواى قايل بوونو
 گوشارى ژنەكانيان گەرانهو بەغداد تا لە دوورەوولاتدا نەمرن بەلكو بە دەستى
 سەدام حسين لە تەناف بدرىن، سەدام حسين لە ئەنجامى ناكۆكى ناوخۆى
 حىزبو خىزاندا بە ھەزارانى لە پووبارى خوينى سوورددا ھەلكىشاو بە ديار
 شەبۆلانى خوينيانەو زەماوەندى ئەگىرا. دەستى چوو خوينى زاواكانى كە
 نزيكترين كەسانىك بوون لە گاردە پارىزەرەكانى خۆى و لە بەر خاترى كچەكانى
 چاو پۆشى لى نەكردن. تەنيا عىزەدىن برۆاى بە سەدام نەبوو نەگەرپايەو.

ناوبژیوانی

لهم لاشهوه له کوردستاندا شهپ خهئکی وهپس کردبوو. تهنا ته دۆستهکانی دهره و ههشمانی بیزار کردبوو، هیچ ناوبژیوانیه کیش سوودی نه بوو ههر ماوهیهکی کهم ناگر بر نه بوو دواتر زرمه ی تفهنگهکان گوپی خهئکی نه زرنگانه وهو خهویان له چاوان نه تاراندا.

ههر لهم پیودانگه وه نه مریکیهکان هاتنه سهر خهت و ههولئیکی ناوبژیوانیان داو ههر دوو لای شهپ کهریان له رۆژانی ۱۹۹۵/۸/۱۶ له شاری درۆگیدا له سهر میزی گفتوگو کۆکرده وه به ناماده بوونی نوینه رانی تورکیا و INC. دوا ی بگره و بهردهیهکی زۆرو تاوتوی کردنی شتهکان و هه لسه نگانندی گروگرفتهکان و جیاوازی لیکنانه وه ههر دوو لا پهیمانیان دا شهپ راگرن، ههولئیش بدهن لهم ههنگاوی شهپ راگرتنه یه کهجارهکی بیئت. بو جیبه جیکردنی نه مهش نه بی هیرشی راگهیاندن بوهستی زنی و ههر دوو لا بهردهوام بن له کۆبوونه وهی هاوبهش و گه یشتن به ریکهوتن و ناشتی. لهم ریکهوتنی ناشتییهش لهم خالانه ی گرتوه:

۱. دامالئینی چهک له ههولئیر.
۲. لیژنهیهکی بیلایهن به سه رپهرشتی INC پیکههئیریت.
۳. هیزهکانی دهو روو بهری ههولئیر کهم بکریته وهو بهریته شوینی تر.
۴. له ماوهی ۴۸ کاتر میز له دامالئینی چهک له ههولئیر و گومر کهکان بهدریته وه به حکومهتی ههریم.
۵. جهردوو ووردبینی هه موو گومر کهکان بکریت له رۆژی ۱/۵/۱۹۹۴ هه وه.

۶. له دواى ۴۸ كاتزمير له داماليني چەك له ههولير حكومهتى ههريم دەست به كارى خوى بكاتهوه.

۷. پەرلەمان كارى خوى ئەكات به خىرايى و حكومهتى تازه پيك ئەهينى.
لەم گەفتو گۆيهدا پارتى ههولئى ئەدا كه يەكيتى پەكەكه تاوانبار بكات كه تيرۆريسته. چونكه لەگەڵ خۆيدا له شەپداوو، ئەيويست يەكيتيش پاكيشيسته ناو هاوكيشەكهوه، بەلام يەكيتى دژى ئەوه راوستا. هەرچەندە يەكيتى پەكەكەشى باش ئەناسى بەلام سياسەت لەو كاتانەدا ئەوى ئەويست.
ئەم ريككەوتنەش به دەردى ئەوانەى پيشووترى ليهات، پارتى ناوەرۆكەكەى به دل نەبوو. بۆيه له كاتى ناگر بردا ديسانەوه پەلامارى هەندى شوينيان دا:

- پۇژى ۸/۱۱ پەلامارى ناوچەى شارەزووريان داو تيكشكان.

- پۇژى ۸/۱۳ تۆببارانى رەواندزيان كرد.

- پۇژى ۸/۱۶ تۆببارانى سى بەردانيان كرد.

- پۇژى ۸/۱۸ پەلامارى وەرتينيان داو سەرکەوتوو نەبوون.

گرفتە ئۆپۇزىسيۇنى ئىران

ھەر لەم مانگەدا رۇژى ۱۹۹۵/۸/۲۳ سەد پېشمەرگەى حيزبى ديموكراتى كوردستانى ئىران بە سەرۆكايەتى حسين نازدار ئاوديوى ناو ئىران بوونەو، لەوئىش چالاكى پېشمەرگانەيان كردبوو. حيزبى ديموكراتى كوردستانى ئىران لە سنوورى يەكئيدا لە ھەندئ شوئىن بارەگايان ھەبوو، كاتى خۆى لەلايەن حكومەتى عىراقىيەو رېگەيان پئدرا بوو بۆ چالاكى ئەنجامدان دزى ئىران لە نزىكى سنوورەكانەو ھەين. بەلام دواى راپەرەين و درووستبوونى حكومەتى ھەريىمى كوردستان، ئىرانىيەكان بيانوويان لە بوونى ھىزە ئۆپۇزسيۇنىيە ئىرانىيەكان ئەگرتو ھەو بۆنەپەو كېشەيان درووست ئەكردو تۆپبارانى ناوچەكانى ناوھەى ھەريىمىان ئەكردو زيانيان بە خەلكى ئەگەياندو دھروونى دانىشتوانى رانەچەئەكاند، چونكە ھىچ دەسەلاتىك نەبوو رېگرى لەو رەقتاردى ئىرانىيەكان بكات جگە لەوھى كە لە گەئيانا رېكېكەوين لە سەر ھەندئ مەرج. بەتايبەتى سنوور دانان بۆ ھاتوچۆى ئەو ھىزانەى ئۆپۇزسيۇن بۆ ناو ئىران كە زۆربەى بارەگاكانيان و زۆربەى ھاتووچۆشيان لە سنوورى يەكئيدا بوو. لای پارتى كەمتر ئەو كېشانە سەرى ھەئەدا. بۆيە يەكئىتى لە گەل ئەو لايەنانەدا پېكھاتبوو لە سەر ئەوھى ھەر ھىچ نەبى لەم قۇناغەدا دان بەخوياندا بگرن و چاودىرى ھەلومەرجى ھەريىمى كوردستان بكەن و ئالۆزى نەخولقئىنن. لە دابى نۆودەولتئىشدا ھەر ھىزىكى ميوان ئەبى ئىلتىزام بە برپارو سياستەى وولاتى ميوان دارەو بكات و لىتى لانەدات. بەلام بەداخەو بەرايانى ديموكرات لىرە گوئيان بەو رېككەوتنە نەئەداو رەجاوى دۆخى ئىرەشيان نەئەكرد، ئەمەش لە دوو سەرەو زيانى بۆ ئىمە بەجى ئەھىشت:

۱. له سهریکه وه گرفتۍ له گهل نیراندا بو نه سازاندین.

۲. له سهریکی تره وه نهو کارهۍ نهوان بیرپرییه کی نشان نهدا بهرام بهر به دسه لاتۍ حکومتۍ ههریم که له راستیشدا کاردانه وه به کی نیگه تیقی هه بوو له سهر کارو بهرنامه کانمان و جوړه بی متمانه به کی نهواند له سهر هه ست و هه لویستی خه لکی.

شهری پارتۍ - په که که

پارتۍ نه م جوړه کارانهۍ پیخوش بوو، چونکه سهر ئیشهۍ بو په کی تی درووست نه کړدو په پیوه نندیه کانی به نیرانه وه نه خسته باریکی له قه وه. به لام ناگای له وه نه بوو بو خویشۍ تووشۍ ملوژمیکۍ پر کیشه تر نه بیته وه و خوردو خه وۍ ئی حه رام نه کات. دیاره په که که وه کو هیژیک ده میک بوو بهرنامهۍ کارکردنۍان گواستبومه باشووری کوردستان، نه که وه کو هیژیکۍ میوان بیان ه وئ سوود له هه لومه رجی ئیره و شوین دابین کړدن بو خوین ودر بگرن، به لکو وه کو نه لته رناتیقیک خوی دانه ناو هه موو هیژمکانۍ کوردستانۍ باشووری به کو نه په رستو به کریگر او نه ژمارد. هه تا نه هات له ناو خه لکیدا پیگه یان دانه کو تا، به لام به پیودانگیکی دوور له گیانی سهرده م، دوور له داخواییه کانی که له که مان ههر به دروشمی زهق و بریقه داری سهرده می ستالین گه نجانۍ نه م وولته و به شه کانی تری کوردستانیان هه لته خه له تاند به کچ و کوره وه، ناماده یان نه کړدن بو مردنی بیهوده که نه بوایه له بنه رده تا بو رزگاری کوردستان بیټ. بویه هه تا نه هات نا کوکیه کان توندتر نه بوونه وه، به تایبته له ناوچهۍ بادیناندا بوو بوونه ملوژمی پارتۍ و نه یانویست له بنه وه هه لته کینن، جار جارده ش دژی په کی تی نه دوان.

هیشتا پارتۍ ههر له شه ردا بوو له گهل په کی تیدا. له نا کاو له روژی ۱۹۹۵/۸/۲۷ شه ر له نیوان پارتۍ و په که که هه لگر سا. په که که له په لاماریکدا که لی زاخویان گرت. شه رکه که به جوړیک بوو سهرانسهری بادینانی ته نییه وه،

رۇۋى ۲۹/۸ ۋە دواترىش ھەموو رېڭاكانى سەر سەنگ - دھۆك، ئەتروش - دھۆك، بەروارى بالا - زاخۇ، نامىدى - دھۆك كۈنترۆلكرابوو.

ئەم شەپە سەرانى پارتى ھەژاند، ناچار بوون بىر لە دىرباز بوون بىكەنەو ە لەو تەنگزەيە تىى كەوتوون. چۈنكە ھەرخۇيان بەتەنيا نەيانئەتوانى رۈويە پرووى پەكەكە بېنەو، سەرمراى بالادەستيان لە ناوچەكەدا كە يەككىتى لىنەمايو، گوشاريان بۇ سەر لايەنەكانى تىرىش ھەبوو. پەكەكە تۈانيبووى پىڭگەي جەماوەرى بۇ خۇى قايم بكاتو لە دەستكردنەو ە داوورەى ھىزەكانى پارتى ببات.

بۇيە رۇۋى ۲۰/۸/۱۹۹۵ نىچىرفان بارزانى بە پەلە گەيشتە سلۇبى و لە لايەن گەوورە بەرپرسانى سەربازى توركەو ە پىشۋازى لىكرا. ديارە تەنيا مەبەست لەم ديدارو پىشۋازىيە مەسەلەى پەكەكە بوو، كە ھەردوولاو ەكو يەك گىرۇدەى يەك دىردن و پىويستيان بەو ە ھەيە لە پرووى داكۆكى لە خۇكردنەو ە ھاوكارى يەكتر بىكەن. پارتى كە خۇى نەيتۈانيو ە پەكەكە قايىل بكات رەفتارەكانى بگۇرئ ھەولئ نەداو ە يان بۇى نەكراو ە خەللى و لئ بكات باو ەش بۇ پەكەكە نەكەنەو، نەچئ داوای ھىزى سەربازى تورك ئەكات بۇ دەرپەراندىنى پەكەكە لە سنوورەكەيان. خۇ چەندىن جارى تر سوپاى تورك ھاتوونەتە كوردستانەو ە لە پەكەكەيان داو، كەچى پەكەكە گەرچى زيانيان لىكەوتو ە بەلام كۇتاييان نەھاتو ە. ئەبى ئىستا بە ھاتنى سوپاى تورك چى شتى بگۇرئ مەگەر تەنيا ھاوېشتىيەك بۇ خۇيان پەيدا بىكەن و ھىچى تر.

توركياش بە پەلە بەدەم داواكارىيەكەى پارتىيەو ە ھاتن و لە ھەولئىكى دۇستانەدا فرۇكەجەنگىيەكانيان ناردە سەر ھەرىمى كوردستان و بە خەستى بۇردومانى:

- دەورۈبەرى زاخۇ

- دىرگار عەجەم

- بامەرنى

- سەرسەنگيان كرد.

بەلام ھېشتا بەرمىسى سوپاكەيان نەناردىبوو كوردستانەو. لە مانگی ۱۹۹۵/۹ یشدا شەپ گرمەو كەفو كۆلى دانەمرکاوتەو بەلگو مەسعود بارزانی خۆی راستەو خۆ سەرپەرشتى شەپكەانى ئەكرد كە لەناوچەى بارزانو پێكەيان بەردەوام بوو، ھەروەھا شەپ لە دمقەرى زاخۆو باتوفەو جادەى گشتى دەھۆك - زاخۆ ھەبوو. جگە لەمە فرۆكەكانى توركيا پۆزى ۹/۸ بۆردومانى چياكانى مەتىن، گارە، بارزانو پێكەيان ئەكرد.

ھەر لەم كاتانەدا بوو ھەر سێ دەولەتى ئىقلىمى داگیركەرى كوردستان توركيا، ئىران- سورىاو كۆ ھەموو جارەكانى تر كۆبوونەو. ديارە بۆ پیلانگىران بوو دژى ھەرىمى كوردستان. بۆیە ترسیكى زۆر لە خەلكى ھەرىم بەگشتىو خەلكى بادىيان بە تايبەتى نیشتبوو كە دواى كۆبوونەوى ھەر سێ دەولەتەكە سوپاى تورك بێتە ناو كوردستانەو. تەرپوووشك پێكەو بەسووتىن.

پۆزى ۱۰/۹ مەسعود بارزانی چوو دەھۆك بۆ بەسەرگردنەوى بارو دۆخەكەو شەپكەش ھەتا ئەھات لە ناوچەكانى مەتىن، گارا، باتوفەو دەرومەرى زاخۆ گەرم تر ئەبوو.

لە ھەرشىكى پارتیدا دژى پەكەكە پاش كۆزرائىكى زۆر لە پارتى لە گەلى زاخۆ، دەركار عەجەم، ئەوشوینانە لە لایەن پارتییەو گىرایەو. جگە لەو پۆزانە كۆپتەرەكانى توركيا بە سەر ھیزەكانى پەكەكەدا ئەسووپانەو بە لام بۆردومانىان نەئەكرد.

پۆزى ۱۴/۹ چەكدارەكانى پارتىو حیزبۆللا كە پێشتر ناكۆك و دژى يەك بوون، يەكیان گرتەو و دژى حیزبى دیموكراتى كوردستانى ئىران كەوتنە شەپەو. ديارە ناكۆكى پارتىو حیزبى دیموكرات تازە نییەو دەمىكە دانوویان بە يەكەو ناكۆكىو سەنگەریان لە يەك گرتوو و لە راگەیانندا شەپریان پەرپاگردوو.

كە گفتوگۆ لە دبلن كرا يەكێك لە خالە گرنەكانى گفتوگۆ كردن گەپانەوى گومرگەكان بوو بۆ دەسەلاتى حكومەتى ھەرىم، بەلام پارتى پۆزى

[illegible]

بېزارى و نهوېستنى ئەو بارى شەرخوازييه كه پارتى بهرهمى هينا بوو هيچ ريگايهكى ترى نه نهگرتنه بهر.

ناوبژيوانى ئېران

هەر له مانگی ۱۰ / ۱۹۹۵ کۆماری ئیسلامی ئیران دۆستی هەردوولای شەڕ کەری کورد لە هەولێکی ناوبژيوانیدا هەردوو لای بانگهێشتی تاران کردو رووبەرپوو پیکهوه دانیشن و گرفتهکانیان باسکردو هەردوولا هەلۆیستی کۆماری ئیسلامی ئێرانیان بە باشی نرخاند. که هەمیشه هەولیداوه ناکۆکی نیوان هەردوولا چارەسەر بکړئ و شەڕ نه مینئ. خشتهی کارەکانی ئەم گفتو گۆیه له سەر ئەم تەوهرانه نه سوو پايه وه:

- هەولێر بکړیته ناوچهیهکی چهك دامالراو.

- گومرگهکان بدړیته وه دهستی حکومهتی هەریم.

- پەرلهمانی کوردستان بکهوێته وه گەر له سەر بنه مایهکی فراوانتر که

حیزبهکانی ترو نوێنهری نه ته وهکانی ترى ناو هەریم بکړیته خوی.

- ناسایی کردنه وهی بارودۆخی هه موو ناوچهکانی کوردستان.

- هه لێاردن.

- پیکهێنانی دهستهیهکی بئ لایهن بۆ چاودێری و به دوا چوونی

پیکه وهتنه که.

گوايه ئەم دانیشن و گفتوگۆیانە پێشکەوتنی بە خۆیەوه بینیوه. به لام

هەندئ بړگه له م جهولهیهی گفتوگۆدا دوا خرا به هوی نه گه یشتنه رېگه

چاره ی ته واو، هەردوولاش به ئێنیاندا که بگه رپنه وه لای سەرکردایه تیان و گفتو

گۆی زۆرتر نه نجام بدن به چاودێری ئیران. دیاره هەردوولا به ئێنیان دابوووه

ئىران كە يەككىتى خاكي عىراق بىپاريزنو ناسايشى سنوورى دەولەتە دراوسىكانى تورگيا - سوريا - ئىران بىپاريزن.

ئەوۋى رەچاۋ ئەكرى ھەر لايەك ناۋبىزىۋانى ئەكات لە دەولەتە ئىقلىمىيەكان لە نيۋان يەككىتىۋ پارتىدا جگە لەوۋ بە لاۋەكى خۇيان لە قەرى گرفتهكانى ھەردوۋلا ئەدەن، بگرە پىشيان خۆشە ئەم دوو لايەنە لە شەرو پىكادان و دەردى سەرىدا بن، چەندىن ئەوۋەندە مەبەستيان بەرژمۋەندىيەكانى خۇيانە كە ئەبى لە بەرچاۋ بگرى، ئەوان نايانەۋى كورد چارەنۋوسى خۇى بە دەستبەينىۋ ئەبى ھەر لە زىندانى عىراقدا بمىنيتەۋە، لە بەر ئەوۋى كورد لەوۋولتائەدا ھەن و سەر ئىشەن بۆ ئەوان، ئەبىت ئىمەش باجى ئەوۋە بدەين كە ناسايشى سنوورەكانيان بىپاريزىن و ھەمىشە لە ژىربارى ھەرەشە قورسەكانىندا بنالئين.

ۋەنەبى ئەم ناۋبىزىۋانىيە ئىران بەختى لە ھى ناۋبىزىۋانىيەكانى تر باشتىر بوۋبىۋ چارەسەرى سىجرى بوۋبىۋ بۆ دەردىكى كوشندە كە دەمىكە پىيەۋە ئەنالئين. بەلكو ئەمىش جوۋە خانەى قەرآمۋشەۋەۋە ديسانەۋە پارتى بوۋنە ھۆكارى ئەفەروزگردنى ئەم ناۋبىزىۋانىيەش كە گەر ناۋەرۋكەكەى جىيەجى بىۋايە لەۋانەيە زووتر لە خەم و نازارەكانى شەر رزگار بىۋىنايە.

زالگەى كۆبە

پىمان نايە مانگى ۱۹۹۵/۱۲ ئەۋگاتە من قەرماندەى لەشكرى كۆبە بوۋم، لەۋ كاتانەدا ھەندىك زانىارىمان پىگەيشت كە بزۋوتنەۋەى ئىسلامى لە رىگەى ھاتوۋچۇگردىيان لە مەسيفەۋە بۆ سلىمانىۋ ھەلەبجەى شەھىد خەلگى پارتى بە ئۆتۈمبىلەكانيان ئەگۈيزنەۋەۋە ھاتو چۇيان پىنەكەن، چونكە بەشكى ھىزو رىكخستەكانى پارتى لە ھەلەبجەى شەھىد دا بوۋن. پەيۋەندىيان رۆزانە بە جىھازەۋە ئەگرد، بۆ كارى پىۋىستىش لە رىگەى ئىرانەۋە، نىتر ھەن

فيلك له خوت ته كه بڼه
له خه لره

جاریش به هوی بزووتنه وه نه هاتن و نه چوون، بؤ ریگری له م کاره، برادران
هیژیکی جه ماله سووریان نارد زالگهی کویه بؤ پشکین و دستگیر کردنی نه و
جوړه خه لکانه، نیتر رۆژیک که له کویه بووم له زوورمکه مده خه و تېووم زمنگی
ته له فون لیدرا، هه لم گرت مام سیامه ندی همرماندی هیژی له شکری کویه
بووووتی: کاک مه حمود له زالگهی کویه ته قهیه. خو م کۆکرده وه به کسهر نه وه م
به خه یالدا هات که له وانه یه جه ماله سوورو بزووتنه وه به یه کدا ته قیینه وه و
شهر بهر بابووبیت. که هاتمه دهر وه بینیم جه ماله سوور هه ندی برینداری
پییه، لیم پرسى: نه وه چییه... جه مال ووئی: پیشمهرگه کانمان له گهل
جه ماعه ته گهی حه مای حه لا قدا به یه کدا ته قیونه ته وه هه ندی پیشمهرگه مان
بریندار بوون و له وانیش هه ندیک گوزراوه. نیتر له وه زیاتر نه وه ستاو
برینداره گانی بردو و لییدا رۆیشت. منیش له گهل دهسته که ی خو مده چوومه
زالگه که وکۆنرۆلی نه و ناوهمان کرد، ته ماشام کرد حه مبه حه لاق له ناو
کوزراوه کاندایه، حه مای حه لاق نه ندای سهر کردایه تی پارتی کاری
سهر به خو ی کوردستان بوو، له راستیدا یه کیک له پیاهه خراپه گانی ناو
ریزه گانی حیزبی شیوعی عیراق بوو، پیش نه وه ی له حیزبی شیوعی حیا
بیته وه و بیته پارتی کار، له شهره گانی نیوان حیزبی شیوعی و یه کیتی دا
چه ندین پیشمهرگهی یه کیتی شهید کردبوو و هه ندیکایانی به زیندوووی
چاودمره نیابوو. بویه که سیکی زور خو شه ویست نه بوو لای خه لکی سهر به
یه کیتی. به لام له مه سه له ی نه و پیکادانه ی زالگهی کویه و کوشتنی حه مای
حه لاق من ناگادار نه بووم و نیم و له دوورو نزیکه وه په یومندیم پیوه نییه.
ته رمه کان برابوونه سلیمانی و دواتر په وانه ی لای که س و کاریان کرابوونه وه.
هه فاق مام جه لال له م پروداوه زور نیگه ران بوو، وای بؤ چووبوو که من
نه و کارم کردوو و پرسم به که س نه کردوو هه رچه نده جه ماله سووریش به
دهست نه نقه سو له خو یه وه نه م کاره ی نه نجام نه دابوو به لگو نه و زانیاریه ی

سکونتان بووا
صراط مسی صراط دومین

گه‌یشت‌بووه برادران هه‌لای نه‌و جه‌ماعه‌ته‌ی حه‌مه‌ی حه‌لاق‌وای کرد بوو نه‌و رووداو به‌ریابی.

لادان له په‌یره‌و

رۆژی ۱۲/۲۳ سه‌ردانیکی هه‌ولێرم کردو چوومه مه‌کته‌بی ریکه‌ستن، له‌وئ هه‌قالان مسته‌فا سه‌ید قادرو عه‌دنانی حه‌مه‌ی میناو عوسمان حاجی مه‌حمودو ماموستا جلال جه‌وه‌هرم بیینی، باسی نه‌وه‌یان کرد گوایه هه‌ندێ نه‌ندامی سه‌رگرده‌یه‌تی دانراوه به‌ بێ نه‌وه‌ی په‌یره‌وی ناوخۆ ره‌چاو بکری یان له‌ پلینیۆم یان له‌ کۆبوونه‌وه‌ی فراواندا بریاری له‌سه‌ر بدری که نه‌مه به‌ لادان له‌ ناوه‌روکی په‌یره‌وی ناوخۆ نه‌زمیردریت، بۆیه نه‌یه‌نه‌وئ هه‌لۆیست وهریگر. منیش پێم‌ووتن: نه‌گهر مه‌سه‌له‌که‌وابی و له‌ په‌یره‌و لادان بێ منیش له‌ که‌لتاندام.

نێتر نووسراویکمان ناراسته‌ی هه‌قالان مام جه‌لال کردو چاوهری وه‌لام بووین. نه‌وه‌ی راستی بێ دوا‌یی بۆم دهرکه‌وت که مه‌به‌ستی برادران هه‌ر لادان نه‌بوو له‌ په‌یره‌و به‌لکو له‌ پشتی نه‌وه‌وه هه‌ست کردن به‌ سته‌م لیک‌کردن به‌رامبه‌ر که‌رکوکی و گهرمیانیه‌کان له‌ ناستی سه‌رگرده‌یه‌تیدا‌وای لیک‌کردن نه‌و راپۆرت به‌رز بکه‌نه‌وه، جگه‌ له‌ نه‌م راپۆرت به‌وئ کۆمه‌ل‌به‌ستنیکی لێوه نه‌هات و هه‌کو گوشاریک گهر حسابیان بۆ نه‌کری نه‌جانه‌که‌ی باش نابیت. هه‌رچه‌نده له‌ رووی هه‌ستی برادریه‌وه من پشتیوانیم لیک‌کردن به‌لام مه‌به‌ستم نه‌بوو خۆم بیه‌ نه‌ندامی سه‌رگرده‌یه‌تی جگه‌ له‌ من کاک عه‌دنانیش هه‌مان هه‌لۆیستی هه‌بوو. نێواره‌ی نه‌و رۆژه هه‌قالان مام جه‌لال دا‌وای من و عه‌دنان و عوسمان و مسته‌فای سه‌ید قادری کرد، پێی‌ووتین: نه‌گهر هه‌لۆیست وهرئه‌گرن به‌ ده‌ستی خۆتان بۆم بنووسن.

ههستم كرد ههڤال مام جهلال كهه لووتفهو ساردی ئه نویتی
بهرامبه رمان، بیئاگا بووم له وهی ههڤال مام جهلال له سهر مهسه له کههی حه مهی
حه لاق لییم نیگه رانه گهرچی په یوهندی به منیشه وه نه بوو، له وهش بیئاگا بووم
که برادران ته نیا مه به ستیان بوونه ئه ندامی سهرگر دایه تی خویانه و هیچیت.

ئىجازه

بۆ به یانیه کهه له ههولیر گه پامه وه کۆیه، کاک هاشم عه لی فه رمانده ی
هیزه کهه ههڤال مام جهلال په یدا بوو، نامه یه کی ههڤال مام جهلالی دایه
دهستم که ئه مه ناوه روککه یه تی:

ههڤال کاک مه حمود سهنگاوی بهرپر

سلاویکی گهرم

شادی و خوشیتانم داوایه. وا ههڤال هاشم ئه نیرم بۆ سهردانى کهس و
کاری کوژراوهکانی کۆیه و سارپژگردنی - ئه وهنده ی نه کرئ - برینهکانی دلیان.
بۆیه واباشه بۆ ماوه یه ک تۆیش ئىجازه بێت و له کۆیه نه مینیت.

هیوادارم به مووهقهت دهورو ته سلیم له گه ل کاک ته حسین کاوانی
یکهیت که دامناوه به جیگری په کهمی فه رمانده یی له شکره کهتان.
ههر شادو سهرکه و تووین

برای دئسۆرتان

مام جهلال

ههولیر / به یانی

۱۹۹۵/۱۲/۲۲

منیش يەكسەر بېرىارەكەم جىيە جىكردو لەگەل ھەقال تحسین كاوانى
 دەورو تەسلىمەم كرددو كۆيەم بەجى ھىشتو ھاتمەود بۆ مال.
 بەلام پاش چەند رۇژىك ھەقال مام جەلال بۆى ددرکەوتبوو كە من بى
 ئاگام لەو رووداودى كوشتنى ھەمەى ھەلاقو بېرىارى دا سەرپەرشتى لەشكرى
 شاردەزوور بکەم.

ئاگر بېرى نيوان پارتى - پەكەكە

لە دوا دوايى سالى ۱۹۹۵ دا شەرى نيوان پارتى و پەكەكە بە بى ھىچ
 مەر جىك دەستا. كەسىش نەيزانى ئەم شەرودستانە بۆجى نەگەرپتەو. نىتر
 سروشتى ئۆجەلان وابوو خۆى چۆنى بىر بکردايەو ھاوا نەگرا، قەسەى ھىچ
 كەس نەئەچوود گىرفانىيەو. ھەموو ووتەيەكى خۆشى فەرمايشتىكى پىرۆز بوو
 لای خۇيشى و پەيردو كەرانىشى. ئۆجەلان زياتر پىاويكى نەندىشە باز بوو تا
 كەسىكى واقىعى.

سالى ۱۹۹۶

لە ناو بارىكى ناناسايى نەشەر نەناشتىدا، چووينە ناو كەزاودى سالىكى
 نوپود. خەلكى دنيا بۆ ھەموو سالىكى نوئ نەخشەى تازە نەكىشنو بەرنامەى
 تىرو تەسەل بۆ ژيانيان دانەرپژن، ھەمىشە بىر لە پىشكەوتنى شارستانى و
 خۆشگوزەرانى نابورى و كۆمەلەيتى نەكەنەو، كەچى ئىمە لە ناو تەپو تۆزى
 شەر و زرموھورى چەك و دلە كوتى مەرگدا ساتەكانمان بە سەر ئەبەين، جگە
 لە مردن مانايەك بۆ ژيان نىيە، تامى ھىچ خۆشەك نازانين. وەنەبى شەر بە
 يەك جارى تەواو بووبى، بەلام ھەندى كپى و بىددىنگى ھەبوو، جار جارەش
 كۈنە بەبووى شەر نەيقىراندو كپەكەى لىنەشواندىن.

هیچ جۆره رېککهوتن و پېکھاتنیک له گهڼ پارتیدا قالبی نه گرت، نه وان له گهلی بهرزی خه یاله کانین نه نه هاتنه خوارمهوه، نه وهی داوایان نه کرد هی رېککهوتن نه بوو، نه وان نه یانویست یان به هیژ دستان بکه ویته وه یان یه کیتی به هیواشی دست له هه موو دستکه وته کانی هه لېگری و نه وان له سهر دوندی دهسه لات دابنیشن. چونکه له باو باپیرانیانه وه نه م سهر کردایه تی کردنه ی کوردیان بۆ خویان به رهوا بینیه. به تایبه تیش له ناوچه کانی خویاند اوک بارزان، نه وه دهسه لات نه اینییه یان بۆ خویان قورخر کردووه له مه شه وه نه وه مافه یان بۆ خویان به رهوا بینیه که سهر کردایه تی کورد بکه. نه وانیش وه کو زور له پاشاکانی دنیا خویان له کوردستاندا به سیبه ری خوا نه زان، که سیکیش له رووی ناینییه وه سهر کردایه تی بزوتنه وه یه کات به تایبه تی بزوتنه وه ی نه ته وایه تی ناسان نییه نه شوینه به خوشی واز لېبېنی. به لکو خوشی له پیناودا دانه ی با زوربه ی زوری خه لکی ره فزی بکه نه وه.

په یوه ندی یه کیتی - ئیران

که واته هیچ جۆره هه لویستیکی تازه ی دلخوشکهر بۆ نیوان خوشی له گهڼ پارتیدا نه هاته گایه وه. له بهرامبه ردا یه کیتی په یوه ندی له گهڼ ئیراندا رووه و گشه کردن نه جوو، ئیرانیه کان زور تر نه هاتنه پېشه وه، هاتوچوکانیان بۆ سنووری یه کیتی و ناسانکاری بۆ هاتوچو دۆستایه تی پېشکه و تنیکی بهر چاوی به خویه وه نه یینی. دیاره ئیران ده ولته وه له گهڼ دهر و دراوسیکانیدا پېویستی به هندی ههنگاو هیه بۆ مه بهسته تایبه تیه کانی خوی به تایبه تی که دوژمنی زوره، دژایه تی نه کری، دوی نه وهی تووشی شه ریکی هه شت ساله ی خویناوی بووه له گهڼ عیراقد او نابلقه ی له سهر بووه. ههر به هو ی نه وهی که به شیکی کورد له ئیراندا یه هه میشه ئیران به جیاوازی دهسه لاتی حوکه وه شاهنشاهی بی یان ئیسلامی شیعه گه ری سیاستیکی نارپکی هه بووه له بهرامبه ر کوردا، بویه دۆستایه تییه کانیشی له گهڼ کوردی ده وروبهردا

سەقامگىر نەبوۋە ھەمىشە گۇراۋە. لە ناۋەدۈكىشدا پېيخۇش نەبوۋە لە ھىچ پارچەيەك كورد بگاڭە مافەكانى خۇى، بگىرە ھەۋلى تېكىدانيشى داۋە يان لە چاۋىلكەى بەرزەۋەندىيەكانى خۇيەۋە تىي رۋانىۋە. پەيۋەندىيەكانى يەككىتى ! ئىرانىش ئەم ھەلبەزۈ دابەزەى بە خۇيەۋە بىنيۋە، قۇناغىك گەر پەيۋەندى ھەبوۋە بەلام لە ئاستىكى نزمدا بوۋە گىچەلى تىدا كراۋە بىانوۋى جىاحيا ھىنراۋەتەۋە بۇ كزىۋونى پەيۋەندىيەكان لە قۇناغىكى تردا گىرتى پەيۋەندىيەكان لە ئاستىكى بەرزەردا بوۋە چونكەۋاى پىۋىست كىردوۋە. بە تايبەتى كەدمرودراۋسىكانمان ھەمىشە خۇيان لە پىشتى ھەموۋ پىشۋىۋى ناكۇكىە ناۋخۇيەكانمانەۋە بوۋە دنەيان داۋىن بۇ پىكاندان بە يەك نەگەيشتن، ھەر لايەنىكى شەرپكەرىش لە رىگەى دىزگايەكى نەۋ دىۋەتەنەۋە پەيۋەندى پىۋە كراۋە لايەكەى ترىش دىزگايەكى تر. چونكە نەيانۋىستۋە يەك دىزگا نەركەكان بگىرتە نەستۋو لەۋ مامەلە جىاۋازدەدا شەرمەزار نەبن. ئىرانىيەكان ژىرانە تۋانىۋىانە نەۋ شىۋازە ئالۋزەى پەيۋەندىيەكانى ئىۋان خۇيان و لايەنە جىاحيا ناكۇكەكانى كورد راىى بكەن.

گۇران لە مەلبەندەكاندا

لاى خۇيشمان يەككىتىۋىستى ھەندى ئالۋ گۆر بكات بەتايبەتى لە ئاستى مەلبەندەكاندا، جۆشۈ خرۇشىكى تر بختەۋە ناۋ دىۋ دىمارى رىكخستن تا زال بن بە سەر كارەكانىيانداۋ فرىاى جىبەجىكرەنى نەركەكان بكەۋە باشتر لە ناۋ خەلكىدا ھەلسۋورپىن و بەرنامەۋ سىاسەتەكانى يەككىتى لە ناۋياندا رەنگ پىبەندەۋە. لەم پۋوۋە مەلبەندى كەرگوك كرايە دوو مەلبەند. ھۆكارى سەرگىش ئەۋە بوو مەلبەندى كەرگوك نەيشەتۋانى بە كارەكانىيا رابگات، سىۋورەكەى دابىرانىكى تىايەۋ دوۋرن لە يەكەۋە، گادىرو لىپرسراۋەكان بە سەرىدا نەئەشكانەۋە، ھۆكارى ترىش ھەبوۋ. ئەۋ دوو مەلبەندەش:

– مەلۇماتى دوۋى گەرگۈك. باردىگەكى لەتەكىيە دانراۋ سىنورمەگۈي
چەمچەمال. ئاچىلەر. تەگىيە. سەنگاۋ. ناۋچەي شۋان بوۋ. لىپىرسراۋمەكەشى
ھەققان عوسمانى حاجى مەحمۇد بوۋ.

- مەنبەندى ۱۱ى گەرميان. باردگاگەى لە دەربەندىخان و سنوورەگەشى دەربەندىخان. كەلار. باوموور. تىلەگۆ. كفرى. زىنانە. ناوچەى خانەقەين بوو. لىپرسراودگەشى ھەڤال عەدنانى ھەمەى مينا بوو. لە رىپورەسمى تايبەتيدا ھەردوو ھەڤالى لىپرسراوى مەنبەندەكان لە جىگاي كارى تازەيان دانران رۆژى ۱۹۹۶/۲/۳ كاك عەدنانمان برد بۆ دەستبەكار بوون لە مەنبەندى گەرميان.

کاک نه وشيروان له گهرمياندا

دواى ماوديهك لهگهل كاك نهوشىروان مستهفادا به هاوړئ يهتى همقالان
شهوكتو عهدنان سهردانئكى گهرميانمان كړدو لهوئ كاك نهوشىروان پړؤى
٢/١٩ چاوى به كهسايهتیه ديارهكانى گهرميان كهوتو لهگهلاندا كؤ بووهو
بارودؤخى كوردستانو شهړى يهكئتى - پارتى بؤ باسكردن و شهوكهى له
باودنوور ماینهوه. گهرميانيهكان به تابهتى يهكئتييهكان چ رېكخستن و چ
پېشمهركه هر له كونهوه پهيوهندييهكى گيانيان لهگهل كاك نهوشىرواندا
ههيوچ نهوانهى له نزيكهوه نهيناسنو چ نهوانهش نايانسن خوښيان ويستووه،
حهزيان به قسهو كؤبوونسهوهكانى كردووه،ووتارو نووسينهكانيان
خويندووتهوهو كهسايهتيان به دلا چووه. جگه لهما كاك نهوشىروان خويشى
پهيوهندي توندو توئى لهگهل زؤربهى كادىرو فهرماندهو لپرسراوو
رېكخستنهكانى گهرميانو كهسه ديارو ناسراوهكانياندا ههيه، بهلكو له ههندي
كاتيشدا دهسته تابهتیهكهى به گشتى گهرميانى بوون و خؤى داواى كردوون.

- رابه‌رسیاسییهك كهس
- لیپرسراوی ئیداره + ۱۰ كادیری ئیداره بۆ نووسینگه
- لیپرسراوی زانیاری + ۱۰ كادیرو پیشمه‌رگه
- لیپرسراوی ئیستیتلاخ + ۱۵ كادیرو پیشمه‌رگه
- لیپرسراوی هه‌ندهسه + ۱۵ كادیرو پیشمه‌رگه
- لاسلكی + ۲ كادیرو
- كه‌رتی حیمایه‌ی له‌شكر له ۲۵ پیشمه‌رگه‌و مه‌سئول تینه‌په‌رئ
- تیپی كو‌برای ده‌وره‌دیو كه له ۱۲۰ پیشمه‌رگه‌و مه‌سئول تینه‌په‌رئ و كه‌مه‌تر نه‌بێ.
- هه‌موو له‌شكرێك پێویسته یه‌ك كه‌رتی ئیسنادی هه‌بێ كه له ۲۵ پیشمه‌رگه كه‌مه‌تر نه‌بێ و گشت چه‌كه‌كانی ۱۰۶ملم + SPG 9 + ۸۲ملم + دۆشكا + ۲۲ملم + ۸۱ملم له‌و كه‌رتهدا كۆ بكرێته‌وه سه‌ر به باره‌گای له‌شكر بێت.
- پ. پێویسته هه‌موو له‌شكرێك تا ۱۰ تیپ پێكه‌ینن كه هه‌ر تیپه له ۱۲۰ پیشمه‌رگه كه‌مه‌تر نه‌بێت.
- ت. هه‌ر تیپێك له ۲ كه‌رت پێك بێت، هه‌ر كه‌رتێش له ۲۵ پیشمه‌رگه‌و مه‌سئول كه‌مه‌تر نه‌بێت.

به‌لام مه‌خابن زۆر كه‌مه‌ت نه‌م رێنویانیانه به‌ باشی پراكتیك نه‌كراوه، گۆرانه‌كه هه‌ر له‌ رووخساردا بووه، نه‌توانراوه له‌ ناوه‌ڕۆكدا مه‌به‌سته‌كان بپێکین. بۆیه نه‌و ته‌شکیلاته هه‌له‌وه‌شاومه‌وه‌و یه‌كێکی تر جێگه‌ی گرتوومه‌وه. یان نه‌و كه‌سانه‌ی نێردران بۆ خوله‌كانی فێربوون كه‌مه‌تر شاره‌زاییان وه‌رگرتووه، یان هه‌ندێ جار به‌هواسیه‌كاری و به‌ خاترا نه‌ دانراون و نیفلیجی خستوومه‌و ته‌ كارمه‌كانه‌وه‌و به‌ عه‌قڵیه‌تی سه‌ربازی بۆ مه‌سه‌له‌كان نه‌چوون. بگه‌ر پاره‌یه‌کی زۆرو خه‌رجی له‌ راده‌ به‌ده‌ر بۆ نه‌و خولانه‌ یان ده‌رچوواندنێ ئه‌فسه‌ره‌كان كراوه، به‌لام دواتر له‌ بواره سه‌ربازییه‌كه‌دا دانه‌نراوه، یان خۆی بۆ كاری ئیداری دزیومه‌وه. یان به‌شیکیان دوا‌ی ته‌واو كردنی خوله‌كه‌ لێیان نه‌پرسراومه‌وه‌و

يېكار ماونەتەۋە يان بەرمە ھەندەمران چوونو ھېچ حسابو كىتابىكىن لە گەلدا نەگراۋە. خۇ گائىكى زۇر بە مەشقو پەرۈمرە گردن و پېگەياندنى تېپى كۆپراۋە خەرجكراۋە كە چى ھەموويان ھەلۋەشېنرانەۋە نەمان و كەسېش خۇي بە ساحتېيان نەگرد. ئەمە زىيانى زۇرى لېداين لە رۈوى كات و پارە بە فېرۋدان و لە دەستدانى كەسانى وورپا و زرنىگ. جارىۋاش ھەبۈە مىزاج دەۋرى ھەبۈە لە تەشكىلاتدا قەبارەى ھېزەكان بچوك تر كراۋەتەۋە تاگو جېگا بۇ ھەندىك خەلك پەيدا بىكرى بەمەش چۇنىتى قەرامۇشكراۋە و كەسىتى كەسەكان زال بوۋە.

ھەرچى چۇنىك بى ھەر دەست بەخۇدا ھېنان و گۆرېنىكى شىۋازى رېكخستى و كاروبارى پېشمەرگايەتى بەلای ھەندىكەۋە مەبەست و بەرنامەيەكى شارۋەى لە پشەۋەيە، كە لەۋانەيە لە مەۋداى دوورتىدا بۇ ئەنجامدانى كارىكى سەربازى ئامادەبىكرىن.

درېژكردنەۋەى تەمەنى پەرلەمان

لە بارىكىۋادا كە بۇچوونەكان زياتر بۇنى خۇسازدانى شەرىكى لېۋەنەھات، بە پېچەۋانەۋە ھەنگاۋىكى ناۋبىرۋانى نرا بۇ دوور كەۋتەۋە لە ئازارى شەرو يەك خستەۋەى تواناكان بۇ رېكخستەۋەى ناۋ مالى كوردى. ئەم ھەۋلەش لە لاپەن كەسايەتى ناۋدارى گەلەكەمان ھاۋرې عەزىز محەممەد ھاتە كايەۋە. كە رۇزى ۱۹۹۶/۵/۲۷ ھەردووۋەقىدى يەكېتى و پارتى بە ئامادەبوۋنى لېزىنەى ھارىكارى و ھەندى كەسايەتى ناۋدارى كورد بە سەربەرشتى ھاۋرې عەزىز محەممەد لە ھاۋىنە ھەۋارى پىرام كۆيۈنەۋە و بۇ ماۋەى چەند كاتزىمىرېك دانىشتىيان كرد، لە ئەنجامدا لەسەر درېژ كوردنەۋەى تەمەنى پەرلەمان بۇ ماۋەى ۲ مانگ بېرىار دراۋ ھەۋلېش بىدرىت پەرلەمان بەبەشدارىكردنى ھەندى لايەنى تىرى دەرەۋەى پەرلەمان ھراۋان بىكرى.

ئەو ھەبوو رۆژى ۱۹۹۶/۶/۲ بۇ دوۋەم چار ئەندامانى پەرلەمان لە ھەموو رەنگەكان لە ژىر خىۋەتتىكى گەورەدا لە نىۋان شاۋەيس . مەلا ئۆمەردا كۆپۈنەوۋە بىرپارى درىژكردنەوۋە درا.

شايانى ووتنە جارى يەكەم لە ۲۷ ۱۹۹۵/۵ لە دىنى دارمبەن بۇ ماۋەى سالىك تەمەنى پەرلەمان درىژكرايەوۋە، وەكو لە خەلگى ياسا ناسانم بىستۈۋە لە بارى شەردا درىژكردنەوۋەى ماۋەى كار كردنى پەرلەمان كارىكى ئاسايىيەو لە زۆر پەرلەمانى ترى دونيادا ئەمە روۋى داۋە، بەلام ئەۋەى نەشازە ئەۋەىيە ئەم درىژكردنەوۋەى دانيشتەكان لە ھۆلى پەرلەماندا نەكران، بەلام لەدەردەوۋەى ھۆلى پەرلەماندا كراۋ ئەۋەىش بىرپارى لە سەر نەداۋە بەلگو فراكسىۋنەكانو سەرگردايەتى ھەردوۋلا رېككەوتوون لە سەر ئەۋە. ھەر جارەى لە شوپىنىكى نىۋان سنوورى شەپكەى ھەردوۋلا. بىيانكەى پارتى ئەۋەبوو كە پەرلەمان داگىركراۋە لەلايەن يەكيتىيەوۋە. كەچى باسى ئەۋەناكەن كە خۇيان دۋاى تەۋاۋ بوۋنى كارەكەيان لەناۋ ھەۋلىردا دۋاى پەناگىرىيەكە كشانەوۋە رۆلى پەرلەمانيان مراند. كەۋاتە پەرلەمانەكەمان پەرلەمانىكى حىزبى بوو، ئەندامان تيايدا ئازاد نەبوون بە تايپەتى پەرلەمانتارانى پارتى. بەلگو ھەمىشە چاۋەروانى بىرپارى سەردەۋەيان بوون، بەلگەش بۇ ئەۋە سەرۋكى فراكسىۋنەكان لىپىرسراۋى بە دەسەلاتى ھەردوۋ حىزب بوون. جگە لەمە ھەندى لە لىپىرسراۋەكانى پارتى لە چاۋپېكەۋتەكانىدا رايان ئەگەياند كە نامادەنن لە ھەۋلىردا كۆپۈنەوۋە بكن.. بۆيە من بۇ خۆم بە چاۋى گومانەوۋە ئەمروانىيە ئەم جۆرە كۆپۈنەوۋە دانيشتەن و ملدان بۇ ناۋبىزىۋانىش لەبەر بەرژۋومندى خەلگى نەبوو، بەلگو لە پشتىيەوۋە تەلەى تر نرابوۋەوۋە بەلگو بۇ دەستەبەر كردنى كات بوو. ئەم ناۋبىزىۋانىيە ماۋەيەك ئاگرېرى بەدۋادا ھات، بۇ ئەۋەى ھەردوۋلا بشۋويەك بدەن و دەست بەخۇياندا بەيتن. بەلام خەلگى ھەمىشە بەنابەدلى پىشۋازىيان لەو ھەنگاۋانە ئەكردو دلتيا نەبوون لە بەرامبەرى، بەلگو ئەترسان لەۋەى گىمىكى ترى شەپى لە دۋاۋە بىت.

كاك كۆسرىت لى سەنگاۋدا

لەم ماۋەيەدا ھەڭال كۆسرىت رەسول سەردانىكى ناۋچەي سەنگاۋى كىرد، بۇ پەردەلادان لەسەرۋىنەي شەھىدانى ھەرمەندە ھەمەپەش وۋورىي شىخ رەشىد، لە رېۋرەسمېكى شايستەدا كەسەدان كەس لە خەلگى ناۋچەكە و دەرمەدى ئامادەي بوون، وەكۈۋەفايەك بۇ رېزىلېنەن لە كەسايەتى شۆرشگېرانەي ئەم كەلە جۈمەيرانەي گەلەكەمان. دۋاي تەۋاۋ بوونى رېۋرەسمەكە سەردانى ھەندى كەسايەتى ناۋچەكەي كىردو نىۋەرۋكەي لە كانى باجگەي سەگرەمە نانى نىۋەرۋمان خۋاردو كاك كۆسرىت بە ھەلىزانى كە لەگەل ھەڭالان ەدەنانى ھەمەي مېناۋ عوسمانى حاجى مەھمودو ھەندى برادەرى تىرىشدا دابىشىۋ پېكەۋە گىتوگۈ بىكەن و سنوۋرىك بۇ ساردى نىۋانىيان دابىنى كە بەرەي مەن بىناغەيەكى حىزبى - سىياسى نەبوو، بەلكو بارىكى ئاناسايى ھاتبۈۋە ناۋانەۋە كە رەنگدانەۋەي كارو بۇچۈۋى سەرمەۋە بوو لاي خۋاردەۋشى تۈۋشى گىزاۋ كىردبوو بە تايىبەتى كادىرانى ناۋەرەست، لەھەمۈۋشى گىرنگىز لە ناۋ يەكىتىدا گەر ناكۈكى ھەبى ئەۋا بىنەمايەكى فېكرى - سىياسى نىيە. ئەم جۇرە كارانەش گىيانى شۆرشگېرى لە حىزبىيەتىدا ئەكۈۋى. بە تايىبەتى ئىمە ھىشتا بە دۈۋمەن چۋاردەۋر دراۋىنەن نەپارمان زۇرەۋ ئەبى ھەمىشە ئامادەباش بىن بۇ رەتكەرنەۋەي ھەر ئەگەرىكى نالەبار.

كارەساتى كەلەكىن

ۋە نەبى پارتى بەتەنیا لەناۋخۇدا ھەر لەگەل يەكىتىدا لە مەملەنىدا بوۋى بەلكو لەو سنوۋرى دەسەلاتىدا ھەندى حىزبو لايەنى تىرىش ھەبوون كە پېكەۋە لەگەل پارتىدا پېكەنەنەھاتن و تا ئەھات دەمى داسەكەيان لە يەكترى تىز ئەكەردو چاۋەرۋانى ھەلېك بوون مىلى يەكترى پى بېرنەۋە. بەتايىبەتى ناكۈكى لەگەل سوۋرچىيەكاندا كەۋا ئەزانم شىكى تازە نەبى. بەلام بە بىيانۋى

تازەوہ توانرا تۆلە لە ڤابوردوویش بکریتهوہ، چونکە حسین ئاغای سوورچی جگە لەوہی کە سەرۆک ھۆزی سوورچی بوو، سەرۆکی کۆمەڵەئە عەشایەری کوردیش بوو کە لەوولاتیکی بیانییەوہ کۆمەک ئەکراو ھاوکاری ڤارتی ڤارێزگارانیش بوو کە عومەر ئاغای برای سەرۆکی بوو، ئەمەش مەترسی خستبووہ بەر ڤیتی ڤارتی دواي ئەوہی کە عومەر ئاغای ڤشتیوانی لە یەکیٹی نیشتمانی کوردستان ئەکردو دۆستایەتی ڤتەو لە نیوانیاندا ھەبوو. ڤارتی ئەم جۆرە ھەپەشانەئە ڤی قووت نادریو ئەبێ شکۆی خۆی بەسەلمینی لە بەردەم ھۆزەکانداو پاکسازی ئەوانیش بکاتو بالادەستی دەرێکەویتی. گەرچی کۆمەڵێک لە حیزبە کوردستانیەکان کەوتنە نیوانی ھەردوولا بۆ نەقەومانی شەر، بەلام ڤارتی نەخشەئە لە ناوبردنی حسین ئاغای سوورچی دابوو، وەکو تەمبیکردنی.

بۆیە بەرەبەیانێ ڤۆزی ۱۶/۶/۱۹۹۶ ھیزیکی گەورەئە ڤارتی تۆڤبارانیکی خەستی دیی کە ئەکینیان کردو ئینجا پەلاماریان داو خەلکیکی زۆریان لە ناو دیکەدا کوشت لە گەورەو بچوووک، وەکو باس ئەکرا ھەندیکیان دواي دەسگیرکردن کوژرابن، لەناو کوژراوەکانیشدا حسین ئاغای سوورچی بوو. ئەم پەلاماردانەئە کە ئەکین و کوشتاری خەلکەکەئە کاریکی قیزەوہن بوو، بگرە دوورە لە ڤەووشتی کوردەوارییەوہ، تەنیا لایەنیکی لە ڤیزی تۆدا نەبیت، ڤشتگیری سیاسەتو بەرنامەکەت نەکات ئیتر لێی بدەیت...؟! ئەتوانی بە ڤیگی تر قایلی بکەیت یان ھەول بدەیت بە شیوازی تاییبەتی قسەو ڤاکیشانی خەلکی ڤیزەکانی ئەو چۆل بکریت.

بەلام پاکسازیکردن کردیەکی ناپەوايە بۆیە ئەمە دەنگدانەوہیەکی زۆری ھەبوو، ناپەزایی زۆری خستەوہو شتی زۆر لەسەر ڤارتی ووترا، بەتاییبەتی یەکیٹی بە توندی ناپەزایی دەربریو لەووتەکاندا ئەوہ نیشان ئەدرا کە بەرامبەر ئەوتوانە بیدمگ نابێ. ڤارتی ڤارێزگارانیش ڤۆلی خۆیان بینی لە بەرپەرچدانەوہی ئەم کارەساتەو بلاو کردنەوہی لە ھۆیەکانی ڤاگەیانندنی بینراو، بیستراو.

ئەم پاكسازىكرەنەى بىنەمالەى ئاغای سوورچى ھەر لە پاكسازىيەكەى
 بىنەمالەى مېرگەسوورى ئەچىت. يەكىتى ناھەقى نەبوو ھەلۆيست و مېرگىر، لە
 لایەكەوہ لە شەردابوو لەگەل پارتیدا، دوژمنى دوژمنم دۆستمەو لە لایەكى
 ترەوہ پارتى پارىزگارەن لە سەنگەرى دۆستايەتى و ھاوپەيمانييتى يەكيتيدا بوو،
 ھەر ئەوہش بوو پارتى نىگەرەن كەرد لەگەل ھۆكارەكانى تردا دەستيان
 پىدابەيتى.

هاتنى ھېزىكى ئىران

زۆرى نەخايەند ھېزىكى ئىران بېپرسى يەكىتى ھاتە ناوہوہو پرووى
 كەردە سنوورى كۆيە بۆ پەلاماردانى ھېزىى ديموكراتى كوردستانى ئىران كە
 بارەگای سەرەكەيان لەوئ دانابوو. ھەركە ھېزەكە ھاتە كوردستانەوہ ديموكرات
 ئاگادار بوون لە نيازەكەيان خۆيان سازدا بۆ پارىزگارى كەردن لە خۆيان. ئەو
 ھېزە ھىچى وایان پىنەكرا جگە لە ھەندئ تۆپباران كەردن نەبئ كە زيانى بە
 برادەرانى ديموكرات نەگەياندو ھەندئ خەلكى دىھاتەكانى ئەو ناوانە شەھيدو
 برىنداربوون و ھەندىك لەو ھېزانەى ئىران لە سنوورى پارتىيەوہ گەرانەوہ بۆ
 ئىران، ھەندئ لە سەرەنى ديموكرات كەوتنە پەرو پاگەندە دژى يەكىتى لە
 ئەوروپا و بەيان بلاوكردنەوہ. كە لە دوايشدا رەتدراوەوہ سەرگردايەتى
 ديموكرات خۆيان گەيشتنە ئەو سەرەنجامەى كە يەكىتى پەيوەندى دوورو
 نىزىكى بەو پەلامارەوہ نەبووہ.

گرزىيەكى نوئ

ھاوكات ھەندئ ئالۆزى لە بەرەكانى شەرى بالەكدا لە نىوان يەكىتى و
 پارتيدا پرويدا بووہ ھۆى پىشەرەوييەكى باشى ھېزەكانى يەكىتى و
 پاشەكشەكردنى ھېزەكانى پارتى لە حاجى ھۆمەرەن و جۆمان و گەلەلەو
 ناوپردان و ومرتى. ئەم گورزە پارتى داچلەكاندو ھەرزوو رايگەياند كە ئىران لە

پشت ئەم پەلاماردان و سەرگەوتنەى يەككىتبيەوہىوہ لە سەر ئەمەش بەيانيان
بلاوكردەوہ لە رۆژنامەو بلاوكرادەكانياندا. وەكو بلىتى يەككىتى خۆى هيچى
پىنەكرى. پارتى لاى خۆيەوہ رايگەياندا كە ناگرېر كۆتايى ھات.

پارتى لەناو دلاوكرادەى شەرو تەنگ پىتھەلچىنىيدا لەلايەن يەككىتبيەوہ
رۆژى ۱۹۹۶/۸/۱۶ يادى يۆيلى زىرپىنى دامەزرانى خۆى ئەكردەوہ، ترسيكى
زۆريان چووبووہ دلاوہ، ھەستيان ئەگرد لە بارىكى نائاساييدان. ئەو قسەو
راگەياندنەيان بەلگەى ھەنگاويكى نەينى تربوو لە يوارى ئەنجامدانىكى ترى
پيلانىكى شەرخوازەنەوہ. بۆيە يەككىتتش كەوتە خۆى و ھىزەكانى سازداو
لەشكرەكەى ئيمە داواكرا بۆ قۆلى باليسان و رۆژى ۱۹۹۶/۸/۱۸ كەيشتىنە ئەوئى و
بە برپارى ھەفان مام جەلال كەوتىنە ئىنزارەوہ. لە ھەنگاويكدا بۆ
پشتگرپكردى ئەو شەردى ناوچەى بالەك و گوشار خستە سەر پارتى پەلامارى
شاخى كلاو قاسممان دا، ھەندى شەھيدمان داو ھەندى لە چەكدارەكانى
پارتىش كۆزران.

رۆژى ۸/۲۰ بۆ ئەنجامدانى ھەندى كارو بار لە كلاوى داوهرى ناوچەى
خۆشناوتى، پارتى ئيمەيان دايە بەر دەستريزى دۆشكاو بە سووكى بريندار
بووم.

پەنابردن بۆ دوژمن

ئەم شەرانەى ئەم جارەو پىشپەوى ھىزى پىشمەرگە لە بالەكايەتى و
ناوچەى سىدەكان پارتى خستە بەردەم دوورپياني تيكشكان و نەمانى موخەقەق
ئەبى جى بكات: يان ئەبى راپكات و لە دواييدا خۆ بەدەستەوہ بەدات و بمرى يان
بىر لە رېگەچارەى تر بكاتەوہ بۆ دەربازبوون. كەس نىيە مردنى پىخوش بى،
پارتىش نامادە نىيە لە گەل يەككىتى پىكپىتەوہ ئىنجا چۆن خۆى بە دەستەوہ
ئەدات. كەواتە ئەبى رېگەى دووہم بگرپتە بەر، رېگاي پەيوەندىكرى بە
دوژمن و ھانا بىردن بۆى! كام دوژمنىش، بەعسى ئەنفالەكەرو بكوژى

بارزانیەکان و بکوژی کوردەکانی بارزانی. بەلام ئەمانە هیچ نین، پەنابردن و
هینانی هیزو تیکشکانی یەکییتی مەبەست تەرد.

چی ئەبوو پارتی لەو ساتە ناسکانهدا یەکییتی ناچارى ڕێککەوتن
بکەدایە، پەنای بۆ ناشتی بێردایە ئەک بۆ هیزى دۆزمنان..!

ڕۆژی ١٩٩٦/٨/٢٢ لە میژوویدا باس ئەکەن کە مەسعود بارزانی نامەى بۆ
سەدام حسین نووسیوو کە خۆیشى دانى پێدا ناوە و نایشاریتەو، ئەک نامە
نووسین بۆ هەڤال مام جەلال و داواى ناشتی کردن. بەلکو هەندیک و باس
ئەکەن کە مەسعود بارزانی خۆى چوووتە بەغدا.

ڕژیمی عێراق چەندە پێیان خۆشبوو کە سەرکردەیهکی کورد داواى
پاکسازی هیزیکى تری کورد بکات. لە میژووی دوورو نزیکى کورددا ئەم
هەلۆیستە زۆر دوو بارە بووتەو. بۆیە بە چاو کردن لەو رابوردوو بە لای
سەرۆکی پارتییەو شەرم ئەبوو نامە بۆ سەدام بنووسی و داواى هیز بکات بۆ
یەکلەکردنەوێ بارودۆخەکە لە بەرژەوێ خویدا. وەنەبى ئەم نامەیه یەکەم
پەيوەندى نیوان پارتى - ڕژیم بى بەلکو چیرۆکی پەيوەندییهکان لەم زەمەنە
زۆر کۆنترە، ئەگەر پتەو بۆ سەرمتای گفتوگۆی بەردى کوردستانی لەگەڵ ڕژیمدا
لە داوا کۆرەو. ئیتر پارتى - ڕژیم لێک دانەبران. هاتو چۆکان بەردەوام لە
ناستی حیاچیدا هەبوو، تا ئەو رادەیهی کە چەک و تەقەمەنى و کەرەسەو کەلو
پەلی جەنگی و پێداویستی سەربازییان وەرگرتوو و خەلکی زۆر لەو شتانه
نەزانن.

بە رای من ئەم ڕێککەوتنەى پارتى - ڕژیم کۆمەلێک شتی نەینى تێدايه
لە بەرامبەر هاوکارى سەربازی ڕژیم بۆ گرتنەوێ هەلوێر لەوانەش:
پاکسازیکردنى هیزەکانى ئۆپوزسیۆن و هەولدان بۆ سەر لە نوێ گرتنەوێ
کوردستان و گەڕاندنەوێ بۆ ژێر دەسەلاتى بەعس. ئیمە هەندى زانیاری
سەرمتایمان لە سەر هەندى جموجوول و هاتوچوێ پارتى - ڕژیم هەبوو،

١٩٩٦/٨/٢٢
ڕۆژی ١٩٩٦/٨/٢٢
بەرامبەر
پارتى
ڕژیم
بۆ
پاکسازیکردنى
هیزەکانى
ئۆپوزسیۆن
و
هەولدان
بۆ
سەر
لە
نوێ
گرتنەوێ
کوردستان
و
گەڕاندنەوێ
بۆ
ژێر
دەسەلاتى
بەعس.
ئیمە
هەندى
زانیاری
سەرمتایمان
لە
سەر
هەندى
جموجوول
و
هاتوچوێ
پارتى
-
ڕژیم
هەبوو،

ئەم
ڕۆژە
١٩٩٦/٨/٢٢
بەرامبەر
پارتى
ڕژیم
بۆ
پاکسازیکردنى
هیزەکانى
ئۆپوزسیۆن
و
هەولدان
بۆ
سەر
لە
نوێ
گرتنەوێ
کوردستان
و
گەڕاندنەوێ
بۆ
ژێر
دەسەلاتى
بەعس.
ئیمە
هەندى
زانیاری
سەرمتایمان
لە
سەر
هەندى
جموجوول
و
هاتوچوێ
پارتى
-
ڕژیم
هەبوو،

تیگه‌یشتین که پیلانیك هه‌یه له‌ئاراداو ئه‌بى خۆمانى بۆ ئاماده بکه‌ین. به‌لام
 نه‌مانئه‌زانى که به‌هێزى هاوبه‌شه‌وه په‌لامارمان ئه‌ده‌ن.
 له هه‌مان گاتدا ئه‌مانوێست له به‌ره‌گانی شه‌پیشدا بېزاريان بکه‌ین،
 بۆیه رۆژى ۱۹۹۶/۸/۲۶ به له‌شکری حه‌مرین و هه‌ورئ په‌لامارى زنجیره‌ چىای
 به‌نى هه‌ریرمان داو گرتمان و که‌وته ژێر ده‌ستمان. به‌لام له شه‌پىکى زۆر توندو
 سه‌ختدا ئه‌وان چارىکى تر لىيان سه‌ندینه‌وه.

ئۆپه‌راسیۆنى ۳۱ / ئاب

هه‌موو کاترمێرێك به خێراى تێئه‌په‌رى و تێیدا هه‌ستمان به ئالۆزى
 يه‌ك ئه‌کرد، ده‌نگو باسه‌گانی خوارمه‌مان پێئه‌گه‌یشت که رۆژیم خۆى ئاماده
 ئه‌کات بۆ هه‌ندى جموجوول، سه‌ره‌رای دُنیا نه‌بوونمان له رۆژیم، به ئاسانى
 ئه‌وه نه‌ئه‌چوو و مێشکه‌مانه‌وه که رێکه‌هوتنى پارتى - رۆژیم گه‌یشتبێته ئه‌و
 راده‌یه‌و له هاوکه‌یسه‌که‌دا خۆى بپینێته‌وه که لایه‌گانی ناكوک به‌یه‌کن.
 دياره ئه‌م پێکهاتنه‌ى پارتى - رۆژیم به خۆپایى نه‌بوو، بگه‌ر هه‌یج
 رێکه‌هوتن و پێکهاتنێك له نى‌وان دوو لایه‌ندا به بى به‌رامبه‌ر یان بى
 ره‌چاوکردنى به‌رژه‌وه‌ندى تايبه‌تى ناییت. چه‌نده پارتى په‌رۆشى هاوکارى رۆژیم
 بوو بۆ سه‌رخستن و بالاده‌ستیبوونى، رۆژیم ده ئه‌وه‌نده تاسه‌ى وه‌ها
 هه‌لومه‌رجێكى ئه‌کرد که نه‌خشه‌گانی له رێگه‌ى پارتیه‌یه‌وه جیبه‌جى بکات که
 له راپه‌رینه‌وه هه‌یج ده‌سه‌لاتێكى به سه‌ر کوردستانه‌وه نه‌ماوو.
 رۆژیم له چه‌ند قۆلێکه‌وه کارى ئه‌کرد:
 - به هۆى هاوکارى کردنى پارتیه‌یه‌وه یه‌گێتى له‌ناو ئه‌بات و لاوازى ئه‌کات -
 ترسو بيم ئه‌خاته هه‌ناوى کورده‌وه هه‌میشه له دله‌راوکه‌ى هاتنه‌وه‌و
 که‌رانه‌وه‌ى رۆژمدا ئه‌بن
 - گه‌ر بۆى بچێته سه‌ر به ته‌واوى ئه‌گه‌رپێته‌وه کوردستان.

رۇۋى ۱۹۹۶/۸/۲۹ بە رۈكەش ئاگرېك كراۋ ھەۋلىك درا كە گفتوگو
 دەست پېكرېتو پەرلەمان درېزېكرېتەۋە. يەكېتى پى باش بوو ئەو ھەنگاۋە
 بە جىدىي جېبەجى بىرى، گەر لە ژىر كلاۋى پارتىدا پىلانېك نەراۋەتەۋە.
 تەنبا يەك رۇز كەمىر بەسەر ئەو مۇمقۇيەدا تېپەرى سەردەتاي بەرنامەى
 دارېژراۋى پارتى - رېژىم دەرگەۋت كە ھىزىكى رېژىم پەلامارى كەلەكى داۋ
 داگىرىكردو ئەو حىزبانەى بارەگايان لەۋىبوو خۇيان دەر بازكرد. تا ئەم
 كاتانەش لەلايەن برادرانمانەۋە لە ھەۋلىرو ھەست نەنەكرا شتىكىۋا لە
 گۇرېدا بىت. ئەو جۇرە پەلامارە بە كارىكى سنووردار تەماشاكراۋ زۇر جار
 شتىۋا روۋىداۋە تەۋاۋ بوۋە. بەلام ئەم جارديان ئەمە لە گەمە نەنەچوۋ،
 بەلگۈ پىلانېكى چىنراۋ بوۋ نامادەكارى تەۋاۋى لە روۋى سەربازىۋ ھىزو
 تەنسىقەۋە بۇ كرابوو، بە جۇرئ بەرەبەيانى رۇۋى ۲۱ / ئابى/ ۱۹۹۶ ئەۋەى لە
 ماۋەى شەرى ناوخۇدا بە لايدا نەنەچوۋىن روۋىدا. ئۆپەراسيۇنەكەى بە ناۋى (
 اب المتوكل على الله) لە كاتزمىرى پىنجى بەيانىدا بوۋ. كارەساتىك قەۋما، لە
 ژيانماندا زۇر كارەسات قەۋماۋە بەلام ھىچيان ۋەكو ئەمە كارىگەر نەبوۋە،
 ھىچيان بە قەد ئەمە برىنى لە جەستەماندا بە جى نەھىشت. جاران كە لە
 شاخ بوۋىن ئەمان ۋوت: داگىر كەران لە بىنەۋە زەمىنەى شەرو ناگۇكىەكانمان
 خۇش ئەكەن تا يەكگرتوۋ نەبىن، ھەمىشە پەرتەۋازە بىن ۋەكو كاي بندىك
 بەلام ئىستا ھەلۈمەرج حىاۋازە، ئومىدىكمان ھەيە شتىكمان پىكەۋە ناۋەۋە بە
 دەستى خۇمان بە زىندۋىتى لە چالى مەرگدا نەينىژىن.

بەرەبەيانى رۇۋى ۲۱ / ئاب ناخۇشبوۋ، خەلكى ھەۋلىرو دەۋرۋەرى بە
 زىرمەى تۇپ ۋا ھارەى تانكەكان لە خەۋ ھەستان، تىگەيشتن ئەۋەى روۋ ئەدات لە
 ھى رۇژان ۋ مانگەكانى تر حىاۋاز ترە. لە ھەردوۋ قۇلى قوشتەپەۋ كانى
 قرۋالەۋە كە ھىزەكانى يەكېتى سەنگەريان لىدابوو دوژمن پەلامارى دا: سەرەتا
 بە تۇپ بارانىكى چىرو پىرو ئىنجا ھىزەكە بە تانك ۋ زىپۇش ئەۋ ناۋچە پان ۋ
 پۇرەيان دايە بەر، لەم قۇلەۋە لەشكرى سەگرەمە دانرابوو بە فەرماندەى كاك

ئەمە ئەۋ قاتر
 بىشت ئاستان
 كەلەكەت
 ئەمە ئەۋ قاتر
 بىشت ئاستان
 كەلەكەت
 ئەمە ئەۋ قاتر
 بىشت ئاستان
 كەلەكەت

ئەنەندى دۇلاتى. ھەندى ھەئالمان وەكو جەمالە سوورو قادرى حاجى كەرىم
 بىراي شەھىد بەختيارو رەزاي حاجى ەلى بە دىلگىران و چەندىنى تىرىش.
 شەرىكى گەرم بەر بابوو بە شىۋەيەك ئەو ھىزە زۆردى دوژمن كە بە چاوساڭى
 پارتى ھاتبوون و ئالاي زەرد بەسەر تانكەكانەو بەرز كرابوودود، سەرەراي
 تۆپباران نەيان ئەوئىرا نىزىك بىنەود، بەرگرىيەكى سەختى بىۋىنە كرا،
 ھىزەكانمان بەرامبەر بەو ھىزە زۆرو كەرەستە سەربازىيە و فراوانى شەپكەكان
 كەمتر بوون، لە قۇلى كانى قىزئالەشەو بەرگرى باشكرا، ھىرشە يەك لە دواي
 يەكەكانى رۇژىم - پارتى تىكشكىنرا، چەندىن تانك سووتىنرا، زۆر سەربازو
 چەكدارى پارتى كوزران، ھەندى پىشمەرگە شەھىد بوون. لە قۇلى سى
 بىرانىشەو شەپ گەرم بوو بە جوړىك بوو كە پىشمەرگە و دوژمن تىكەل بوون،
 زىانى دوژمن زۆر بوو، ھەندى پىشمەرگە شەھىد بوون، ھەندىكىش كەوتنە
 دەست دوژمن، لەوانەش ئاسۆ ئەلمانى كە دواتر ئازاد كران و گەرانەو
 كوردستان. لە قۇلى مەسفىشەو شەپى سەختكرا، دواي بەرگرىيەكى كەمويىنە
 نىنجا پارتى و رۇژىم لە ئىۋارەكەيدا توانيان بگەنە سكرتارىيەتى ھەئال مام
 جەلال. لە قۇلى ەينكاووش شەپى قورسكرا، كە لە قۇلەكانى ترەو دوژمن
 گەيشتە ناوود لەم قۇلەشەو ھاتن. رۇژىم بە پالېشتى چەكدارەكانى پارتى
 ھىرشىان كرد، كە ھەندى سەرچاۋە ناماژدىان بەو ئەكرد كە زياتر لە ۷۰۰ -
 ۸۰۰ تانك و زىيپوش بەشداربوود بەشىكى زۆرى ئەو تانكانە لە جوړى ت ۷۲۰
 ى پىشكەوتوو بوو، لەگەل چەندىن فىرقەى سەربازى كە لە كەركوك و موصل و
 دەورووبەرى خوارووى ھەولېرودەكو ھىزى تەماس دانرابوون و ھىزىكى زۆرى
 گاردى كۆمارى تايبەتى و ھىزىكى مىكانىكى گەورە بە پالېشتى تۆپخانەيەكى
 گەورە و فرۇكەى ھەلىكۆپتەرى شەپكەر. وەكو باس ئەكراۋەزىرى بەرگرى
 عىراق سەرپەرشتى تۆپەراسىۋنى ۲۱/ ئابى ئەكرد. ئەو ەى لە توانادا بوو
 ھىزەكانى سەنگەرى بەرگرى يەكيتى لە روو بە روو بوونەودى رۇژىم - پارتىدا
 نواندىان، داستانىكى بەرگرى قارەمانانە بوو، زەوى گرى گرتىوو، بىستىك زەوى
 نەبوو گۈللە تۆپىكى تىبا نەتەقىتەو، لە ئاسمانىشەو بۆردوومان بوو،
 چەردەكەل و تەپ و تۆز بەرز بوو بوودود. زۆر لەدوژمن كوزرا. كە پارسەنگى

هیزه‌کان به‌راوورد نه‌ه‌کرا، توانای پېشمه‌رگه له‌وه زیاتری هه‌لنه‌ه‌گرتو هی‌رشه‌که توند تر نه‌بوو، دوژمن له قوشته‌په زال بوو، تانکه‌کان بئ‌وه‌ستان کشان به‌ره‌و داره‌توو، له‌ویوه بۆ بنه‌سلاوه تا له‌گه‌ل هیزه‌کانی تری پارتی له که‌سنه‌زان یه‌ک بگرنه‌وو هیزه‌کانی یه‌کیتی و دامو ده‌زگاکانی له ناو هه‌ولێردا ئابلو‌قه بده‌ن. ئیمه له دۆلی بالیسانه‌وه ناگامان له زرمه‌ی توپ بارانه‌که‌ی رژیم بوو. شه‌ر گه‌یشه‌ ناو هه‌ولێر له هه‌موو لایه‌که‌وه ته‌ق و تو‌ق بوو. ئیتر وورده‌وورده ده‌سه‌لاتی یه‌کیتی و د‌کو حکومه‌ت ئاوا بوو، چونکه فریای نه‌وه نه‌ه‌که‌وت هه‌م شه‌ر بکات و هه‌م کاروباری حکومه‌تیش رای‌ی بکات، چونکه نه‌م شه‌ر ده‌سته و یه‌خه بوو، حیسابی بۆ نه‌کرا‌بوو. جگه له‌وه‌ی به‌رده‌کانی شه‌ر زۆر فراوان و دوورو درێژ بوو نه‌ه‌توانرا به‌و هی‌زدی یه‌کیتی به هه‌موو شوینه‌کاندا رابگه‌ین. ده‌نگ و باسه‌کانی شه‌ر نه‌گه‌یشه‌ لامان، شه‌رزدیی به‌ر ده‌نگ و پووی خه‌لکی و پېشمه‌رگه‌شه‌وه دیار‌بوو، نه‌ه‌توانرا شکسته‌کان به‌شاردریته‌وه، سه‌رده‌رای به‌رگری نازایانه. کاتی‌ک که زانرا هی‌زه‌کانی رژیمی به‌غدا به‌شداری کرد‌وو و پارتی به‌ته‌نیا نییه نه‌وه کاردانه‌وه‌ی خراپی درووستکرد، ب‌چوو‌گترین جم‌وجوول به‌س بوو بۆ‌وورده به‌ردان، چه‌پ و خووته و بۆله هه‌بوو، به‌شیکی ناره‌زایی و به‌شیکی ترس بوو، به‌لام هیشتا لای به‌شیکی هی‌زه‌کانمان نازایه‌تی‌ه‌ک بۆ‌وو به‌ر و ب‌وونه‌وه چه‌خماخه‌ی نه‌دا.

هه‌واله‌کانی ناو هه‌ولێر به‌باشی نه‌ه‌گێر‌درايه‌وه، هه‌فالانی لی‌بر‌س‌راوی حیزبی و حکومی و پېشمه‌رگه که له‌به‌رده‌کانی شه‌ر ده‌وه گه‌رابوونه‌وه ناو شار گیران خوارد‌بوو، هی‌زێکی ئیمه که پېش ده‌ست پێ‌کردنی شه‌ره‌که به‌سه‌ر په‌رشتی سه‌ید جه‌وه‌هر به‌ریمان کردن بۆ ناو هه‌ولێر، له‌وئ شه‌ره‌پێکی گه‌وردیان کردو زیانیکی زۆریان له دووژمن دا‌بوو، هی‌زه‌که‌ش زیانیکی باشیان لی‌که‌وت، د‌وای نه‌وه‌ی زانرا هی‌چ نا‌کرئ بریاری کسانه‌وه بۆ ده‌ره‌وه‌ی هه‌ولێر درابوو به‌ل‌کو له‌ویوه خو‌کۆ ب‌کرێته‌وه و سه‌ر له‌نوئ په‌لامار بدریته‌وه.

نه‌وه‌ی توانرا گۆ ب‌کرێته‌وه له‌هیزه‌کان و هه‌فالانی به‌ره‌پرس به‌سه‌ره‌رشتی کاک کۆس‌ر‌ه‌ت به‌رپه‌گه‌ی بنه‌سلاوه‌دا به‌ره‌و بی‌ستانه - چه‌مرگه به‌شه‌وه‌که‌یدا به‌ناو بۆسه‌ی هی‌زه‌کانی رژیم - پارتیدا به‌ده‌م‌وورده شه‌رو ته‌قه‌وه

دەربازبوون، بەلام زۆر پېشمەرگە و ئېپرسراوی تریش دابرابوون و نەیانتوانی لە گەل ئەواندا دەرچن. هیزدگانمان لە لای بەرزاییەکانی چەمرگە . بەستی شەرغە دامەزران. هەرچەندە هیزیک بە سەر پەرشتی کاک جەبار فەرمان گەیشتە ئەو ناوە بۆ یارمەتیدانی برادەران، بەلام لە رێگادا ئەگەونە بۆسە ی هیزدکانی دوژمن و هیچیان پێناگری. لە کاتیکیدا رۆژیم . پارتی پەلاماری هەولێریان دا هەڤال مام جەلال بانگەوازیکی بۆ گەلی کوردستان بلأو کردەدو و تەنکیدی لە سەر هاوکاری پارتی لەگەل رۆژیمدا کردەدو بۆ تیکدانی ئەزموونی دیموکراتی گەلەکەمان و داوای لە کۆمەڵانی خەلکی کوردستان کرد کە هەریەکە لای خۆیەوه بەرپەرچی پەلاماردەکی مەسعود بارزانی بدەنەدو.

من لە بالیسانەوه بۆ بەسەر گردنەودی هەڤالان چوومە ناوچەی دیگەلەو حاجیوو سوو، شەپدەکە لەوێ زۆر گەرم بوو، پارتی کە لە هیزشدا بوو هیزدەکی ئیمەش هەر لە شکاندا بوو، بۆیە نەتوانی برادەران ببینم و بە ناچاری گەڕامەوه بۆ سنووری بالسان. هەر لە قوڵی هەولێردو هیزدەکی کاک ئەنۆدەر دۆلانی دەرگیری شەپکی نایەرامبەر بوون و بە دمیان تانک پەلاماری ئەدان، لە هەموو پەلامارەکاندا تیک نەشکان و هیزیکی زۆری دوژمن کوژران و پېشمەرگەیهکی فرە ی خۆمان شەهید بوون و کاک ئەنۆدەر کۆمەڵیک پېشمەرگە تر بە ناپەڕەتیهکی زۆر رزگاریان بوو، لە رینگە ی دەشتی تەقەتەقەوه بەردو چەمچەمال و لەوێشەوه بۆ دۆلی قەرەداخ و هەر لەو ناوەشدا مانەود و نەچوونە سەر سنوور. ئەو هیزە ی کە نێردرا بوو بۆ پشتیوانی برادەران سوودی نەبوو چونکە کار لە کار ترازابوو، هیزدگانمان بە تەواوی ماندوو بوو بوون، لەم قوڵ بۆ ئەو قوڵ ئەگوێزانەوه، هیزە یەددەک نەمایوووه، هەر هەمووی لە سەنگەری شەردابوون و بواری پشوو دانیان نەبوو. ئەو هیزانە بۆ فریاخستن و بینە و پەرۆی بەرە ی شەردگان بوو، هیزە یە کلاکەرودە نەبوون، هیزە یە کلا کەرودە ئەبێ حەساودە لە رۆوی دەرونییەوه کۆک و لەرۆوی چەک و چۆلەوه پڕ تفاق و کەرەسمە بە پێی نەخشەیهکی تۆکمە

خوبه
سم ده من
نه طای نام
هو او و هاب
بوفوی به او
بر در به نام
شسته و اینتر
گو مر ترس
عمر
واقع که شعر
دیو طار
ک
تاکا
به فانی /
که

خوبه
سم ده من
نه طای نام
هو او و هاب
بوفوی به او
بر در به نام
شسته و اینتر
گو مر ترس
عمر
واقع که شعر
دیو طار
ک
تاکا
به فانی /
که

خوبه
سم ده من
نه طای نام
هو او و هاب
بوفوی به او
بر در به نام
شسته و اینتر
گو مر ترس
عمر
واقع که شعر
دیو طار
هم طار
به فانی که
که و

چاوساغي پارتى كەۋتەۋىزمىيان، بە جۇرېك باس لە كۈشتىنى زياتر لە ۱۰۰ كەسىيان لە سنوورى قوشته پەو گرتنى خەلكىكى زۆرتريشيان بە دىلى ھەبوو، رۇژىم ئەۋانى زۆر لا مەبەست بوو، پاۋى ئەكردن، چونكە ھەرب بوون داخ لە دلتىر بوو بەرامبەريان، ئەمەو لەو شەپانەدا دەيان پېشمەرگەى يەكيتى دواى شەرى زۆر سەخت لە لايمەن رۇژىمەۋە لە قۇلەكانى كانى قرژالەۋە بە دىلگىران.

به هاتنه ناو شاره‌وه به هیمه‌تی تانك و دهزگا سیخوږییه‌کانی به‌عس،
پارتی سهرمه‌ست بوون، دواى دایرانیکی دوو سائه گهر هاوکاری به‌عس نه‌بوایه
ههرگیز نه‌یان ئه‌توانی پښ بښنه ناو هه‌ولیر. له بری شه‌وی به رپزه‌وه بچنه
ناو خه‌لکه‌که‌و باوده‌شیان پیا بکه‌و ده‌ستدریژی نه‌که‌نه سهر مال و ناموسیان،
ئاسایشیان بپاریزن. هیزه‌کانیان هو‌لاکو ئاسا که‌وته‌وه ویزه‌ی خه‌لکی به تایبه‌تی
دۆست و لایه‌نگرانی یه‌کیتی و حیزبه‌کانی تریش. له جیاتی پاریزگاری له دامو
دهزگا‌کانی حکومه‌تی ههریم تالانیان کردن، بئشه‌رمانه بیده‌نگ بوون له ناست
تانك و گاردی کۆماریدا که چوونه سهر په‌رله‌مان و دایانه بهر توپ و داگیران
کردو به‌لکه‌نامه‌کانی ناویان بردو دواتریش مه‌سعود بارزانی له‌گه‌ل کۆره‌که‌ی
دکتاتۆردا له‌و په‌رله‌مانه‌دا پیکه‌وه پیرۆزباییان له یه‌کتری نه‌کرد به‌م کاره
ده‌رگا گرایه‌وه بۆ هاتو‌چۆی سهرانی رژیم به تایبه‌ت سهر‌دانه‌که‌ی قوسه‌ی کۆری
سه‌دامی دیکتاتۆرو هاتنی زۆر له پیاوه‌کانی دهزگا جاسوسییه‌کانی به‌عس بۆ
جاوشکاندن.

پارتي به لايه‌وه‌وايو هه‌ولێري نه چنگي داگير كه‌ر ږگار كردووه. په‌نا
بردني بو دوژمن له دۆستايه‌تي و ږيکه‌هوتني يه‌کيتي پي‌ باشتر بوو. لاله
ئه‌نوه‌ري خه‌ليفه‌ يونسى تيره‌ي رۆغزايي گيراپيه‌وه: كه هه‌ر چه‌نده يه‌کيتي
باسي داگيرکردني په‌رله‌مانی له لايه‌ن گاردی کۆماريه‌وه ئه‌کرد بپروام
ئه‌نه‌کرد، تاكو چوومه به‌غداو له‌وى سه‌عه درکه‌ييم بيني و بوى باسکردم كه
خوى دوو ږۆژ پاسه‌وانی په‌رله‌مانی کردووه و نه‌گه‌ل گاردی کۆماري و
تانه‌که‌کاندا. شايانی باسکردنه سه‌عه درکه‌يي موسته‌شاريکي جارانى رژيم بوو

لە ناوچەى كەلارو دەر بەندیخاندا فەوجى جاشى راگرتىبوو، لە راپەرپىندا لاى يەككىتى بوو، بەلام لە سالى ۱۹۹۲ دا خۇى بۇ نەگىراو راپىكر دەو بۇ لاى رۇيىم.

پارتى نەم ھاو كارىكر دەنى رۇيىم و گرتنەو دى ھەوليرى لە لاين گاردى كۆمارىيەو نەشار دەو و لە ھۆيەكانى راگەيان دىنەكانىدا ھەنگا و بە ھەنگاوى نەنجامەكانى پەلامارەكانى رۇيىمى پەخش ئەكردو خۇشحالى خۇى دەرئەبرىو و وائىنەزانى قارەمانىيىيەكى نىشتمانى نەنجامداو. ھاو كات ھەندى لە كەنالى ناسمانىيەكانى جىھان رەوتى ئەو پەلامارو شەرىيان لە دەنگو باسەكانىاندا بە وئىنەو بلاو ئەكردەو.

نەخشەى پەلامارەكە ھەر بە تەنيا ھەولير نەبوو بەلكو مەبەستى لەوە زياترى بە دواو بوو، بە پىي ئەو رىككەوتنەى لەگەل رۇيىمدا مۆرى كر دىبوو گرتنەو و كۆنرۇلكردنى سەراپاى كوردستان و دەرپەراندنى يەككىتى بوو بۇ دەرەو دى سنوور.

بۆيە دواى ئەو دى دىنيا بوون كە ھىزى يەككىتى لە ناو ھەوليردا نەماو، ھەنگاوى تريان نا بۇ فراوانكردنى رەو بەرى دەسەلاتيان لە شارو شاروچكەكانى ترى رۇير دەسەلاتى يەككىتى. كە يەككىتى نەيتوانى پەلامارى دۇ نەنجامبەدات و ھەوليك بۇ گرتنەو دى ھەولير بەدات پارتى ھەستى كرد زەمىنە لەبارە بۇ ھەر جەو و ئيك.

ھىزەكانى يەككىتى ئەيانوويست بەرگرى بكەن نەك ھىرش لە سنوورى بىستانە . چەمرگە رۇزى ۱۹۹۶/۹/۵ شەرىكى توند بەرپا بوو، ووردەووردە كشا بەرەو بەستى شەرغە و حاجى ووسو و تا ئەھات رەو بەرى شەرەكە بەرەو سەرەو ھەئەكشا، ھىزەكانى پارتى لە قوئى كەستەزانىشەو بەرەو قوئى سوسو و رۇزى ۱۹۹۶/۹/۷ بە رىگەى دىگەئەشدا كشان بۇ رىگە گرتن لە كشانەو دى ھىزەكانى يەككىتى.

ھەقال مام جەلال خۇى رۇزى ۱۹۹۶/۹/۷ ھاتەكانى و متمان و لەگەل مەكتەبى سىياسىدا كۆ بوو و برپارى كشانەو دى ھىزى پىشمەرگە دراوەكو

كارىكى تاكتىكى و كاتى چونكه ھىزەكانمان ماندوو بوون و ھەموويان لە
 شەردابوون، بەشىكى لە ھەولئىردا گىريان خواردبوو، شەھىدو برىندارى زۆرمان
 ھەبوو، بەشىكىش ترسنۆكانە سەنگەرەكانيان بە جى ئەھىلا، ئەمەش وایکرد
 كە رىگە خوش بکرى بۆ ھىزەكانى پارتى دەمەخوینىن بىن و پەلامار بەدن.
 نىتر برادران بە دەم شەردو بەرەو كۆيە ھەلگشان، لەم كاتانەدا من و ھەقال
 محسن بايز لە دۆلى باليسانەو ھە ھىشتا لاى ئىمە شەپ نەبوو بوو، جگە لە
 ھەندى تەق و تۆق، بۆ بەسەرگردنەو ھاگاداربوون لە دۆخى شەركەو ھەوال
 زانىنى برادران بەرەو ھەيەتسوولتان رۆيشتىن، لە رىگادا ئەمان بىنى
 ھىزەكانمان پاشەگشە ئەكەن و بەرەكانى شەپ بەجى ئەھىلن، ھەندىكيان بە
 تۆپى ۱۰۶ مەمەو رايئەكرد، وە تەنانت كابريەك بە ناوى نەقىب ئارام كە لە
 ھىزى دژە تانك بوو بە ۱۰۶ مەمەگەيەو بەرەو رانيە رايئەكرد. لە سەر
 ھەيەتسوولتان كاك كۆسرتەمان بىنى بە ئىمەى ووت بچنە خواردو بۆ بەرگرى
 كردن، منيش كە دابەزىمە خواردو لە چاخانەكەى بە روى كۆيەدا كاك جەبار
 فەرمانم بىنى. ووتى لىرەدا دامەزرىن بەرگرى بكەن. كە لەشكرى سلىمانى لەوى
 بوو. ووردەوور دە ھىز و تانكەكانى پارتى لە دوو قۆلەو ھىرشيان ئەھىنا لە:

- قۆلى كۆيە بۆ ھەيەتسوولتان

- قۆلى باواجى بۆ ھەيەتسوولتان

شەركە گەرم بوو، شاخەكە ئاگرى تى بەريو بوو ھىزەكەشمان ماندوو
 تا ئەو رادەيەى مامە غەفە دۆشكاي سەر ئۆتۆمبیلەكەى كردەو بەجىھىشت،
 منيش ھىنام و بەستەمەو سەر ئۆتۆمبیلەكەى خۆم. لەو كاتانەيشدا ئىمە
 پشتمان بە ھەندى پۆليس بەستبوو كە لەگەل عەمىد سەيفوللادا ھاىبوون و
 نىرداربوونە قۆلى باواجى، بەلام ئەوانە ترسنۆك بوون و ھەلاتبوون و عەمىد
 سەيفوللاشيان بە جىھىشتبوو. كە چووبنە سەر ھەيەتسوولتان رۆيشتە لاى
 تەقويەى تەلەفزيونەكەى كۆيە و بە چاويكى خەمباريەو تەماشايەكم كردو

زانیم دوی نیمه خیلې پارتی دینه سهری بؤ خزمهتی خوږیان بهکاری دینن.. له ناخیشهوه پیم ناخوښوو نهوان سوودی ئی ببینن.

نیمه هه موو بیزاربووین تاقهتی هیچمان نه مابوو لهویدا پیشمه رگه یه کی هیژدگه ی سلیمانی هاته ژووره وه ته نیا مریشکیکی زیندووی لیبوو گرتی و له گهل خویدا بردی و له کانی و متمانش هه ر پیم بینی، لیږه شدا شهریکی زور گه ورده مان کرد، زیانیکی باشمان له پارتیدا، چهن دین جار هیژده گیمان دواخت پارتی له پیشرو ی کردن هه ندئ دواکه و تن، که به ره و کانی و متمان هاتن شهر ی باشتریان له گهلدا کراو خه لکی دیاریشیان لیکوژرا، که له هه یبه تسولتان شوړ بووینه وه چووینه کانی و متمان له وئ له گهل کاک جه بار فه رمان و کاک ملازم عومهدا چووین بؤ رانیه، له چناروک و بیستانه شهر گهرم بوو، له رانیه کاک جه بار پئی و وتم که وا ناگاداری ماموستا جه مال بکه مه وه هیژدگه ی له هیران بکشینیته وه بؤ هه مته ران و له وئ سه نگر لئ بدن، منیش یه ک دوو پیشمه رگه م نارد بؤ لای ماموستا جه مال، هه رچه نده هیژدگه ی نه ویش له کشانه وده دا بوون.

له و دمه دا برادران باسی نه و ه پان نه کرد نایا هیژدگانمان له که پکی حه مه د ناغا و کلا و قاسم بمیننه وه یان نا...؟ دواچار بریار درا که بمیننه وه که چی پارتی له ویشنه وه په لاماری داو ته نگي پیه لچنین و کشانه وه ی هیژدگان له شوینه کانی تر کاریکی خراپی کرده سهریان و نه وانیش شوینه کانی خوږیانان چولگرد. کاک جه بار ناگاداری کردم ه وه به بناری کوښه رتدا له گهل هیژدگانی ماموستا جه مالدا بچینه دووکان به لام هیژدگانی ماموستا جه مال په رش و بلاو بوو بوون، نیر من به قه یاخ په ریمه وه به ری مه رگه و له وئ وه بؤ دووکان. له ریگادا پیشمه رگه په رته وازدگانم نه بینی به ره و دؤلی جافایه تی نه ریشتن و به ره کانی شهریان به چی نه هیشته. له دووکان له گهل ماموستا جه مال یه کمان بینیه وه و پیکه وه سهردانی له شکری که رکو کمان کرد له فریزه نه و به رزاییه کانی

كه قهرمانده كانيان شيرزاد موخه رى و سيامه ند سهنگاوى بوون، كاك مهلا
ره حيميش له گهل هيزيكي سكرتاريه تدا له كه لكه سماق بوون.

پيشمه رگه كه ميكيان نه بي تواناي شهر كردنيان نه مابوو، بويه زوو زوو
سهر دانمان نه كردن له سهنگه ره كانيانداو كه ميكي ووزده ووورده مان پي نه به خشين و
زور جاريش به جيهاز قسه مان له گه لا نه كردن به لام بي سوود بوو ههركه
هيزمه كاني پارتى دهر كه وتن دواى بهر گريه كي كه م كسانه وه، منيش به جيهاز
هانم نه دان خوڤراگر بن، له و كاته دا كه سيكي پارتى هاته سهر هيلى
په يوه ندييه كه مان كه پيم وابوو عومهر عوسمان كه ليپر سراويكي بهر زى پارتى
بي پي ووتم: مه محمود هه لي. هه لي.

منيش پيم ووته وه: رووى رۆژگار رهش بي من نه وه نيم له بهر
مهلامى وهكو تو هه لييم.

دواتر ئيمه سهر كه وتينه سهر وه بو سهر به ستى دووكان و له لاي
كاروماييه كه شهر يكي سه ختمان له گه لا كردن و چه ندين كه سيان ليكوژرا،
كه زانيمان له وه زياتر هيچمان پيناكړي چووم له به داله ي دووكانه وه په يونديم
كرد به جه نايي مام جه لاله وه و دuxe كه م بو باسكردو نه ويش ووتى نه وه ي
پيتان نه كړي بيكه ن. ئيتر ئيمه له ويوه بهر وه دؤلى جافه تي به ريكه وتين.
له وي چووينه دى قه لثم پاشا، ماموستا جه مال ووتى: با لي ره بميني نه وه،
منيش ووتم: با بهر وه قه لا چوالان برؤين، ههر له و كاته دا ووتم: با
په يوه ندييه كه بكه م بزانم راي هه فال مام جه لال چونه. كه چوومه سهر خه ت
كه س نه بو ووه لامان بداته وه. نه مه نه وه نده ي تر منى خسته سهر به زمي
رؤيشتن بهر وه قه لا چوالان. له ويوه بهر ريكه وتين تا گه يشتينه قه لا چوالان،
ته ماشانه كه ين هه فال مام جه لال زور تووړه بووه. به دري زايي ريگاش خه لك و
پيشمه رگه به پي و به ئوتؤمبيل بهر وه سنوور نه رؤيشتن، له ناو قه لا چوالاندا
كاك كو سهر دت و هيرؤخان وه ستا بوون خه ريكي سووتاندى كه ره سه و
ديكومينيته كان بوون كه به جي مابوون، له وي بووين تا شته كان ته واو بوون،
قاتي خواره وه مالى هه فال مام جه لال نه سووتاو قاتي سهر وه ي هيشتا وه كو

لە سە زانی بە کەش !!
 - مەر -

خۆی وابوو، هیروخان پێشمەرگە یەکێ نارد بە پەیزەیه کدا هەلژنا بە ناو
 ئاگرە کەداو چوو و سەرەو ئەویش ناگر تیبەر بدات. چونکە هەندێ شتی تیا بوو
 نە ئەگرا بە ساغی بێمێتێتەو. ئیتر دواي ئەو بەرەو ئاوە کورتی پۆشتین شەو
 لەوئ ماینەو، بەیانیه کە ی چووینە شاناخسێ و لەوئ هەقال مام جەلانی بێنی.
 ئیمە مات و مەلەو بەلام ئەو زۆر وەر بەرزبوو، بڕوای بە هەلسانەو هەبوو.
 هەر لەویدا سەبیحە خانی خێزانی شەهید عەلی عەسکەریمان بێنی ووتی: پۆلە
 بۆ راتانکرد...؟ ئیمە وەلامێکمان نەبوو، لە پاشاندا ووتی: بەسای خواوە عەلی
 عەسکەری نەماوە ئەگینا ئیستا ئەویش وەکو ئیو ترسنۆک و پێسو ئەبوو. کە
 ئیمە دوو کانمان چۆلکرد ئیتر پارتیش بە جادەدا بەرەو سلیمانی پۆشتن. ئیتر
 بە دواوە پارتی بە کەمی نەبێ ئەو نەدە پووبەرووی شەپ نەبوو، بەلکو
 هیزەکانمان ئەوێ مابوونەو یان لە بەرەکان پاشە کەشیان کردبوو پاشان
 بەرەو سنوورەکان پۆشتن بێ ئەوێ گیانیان نووزە شەپکردنی تیا مابێت.
 شارۆچکەکانی چەمچەمال و کفری و کەلار و دەرەندیخان و شارەزوور و پێنجوین
 بەبێ تەقە و بێ ئەوێ هیزی دوزمن دیاربێ لە پێشمەرگەو کادیرو
 لێرسراوەکان چۆلکراو بەرەو سنوورەکان چوون و شەپ نەکرا. بۆیە هیزەکانی
 پارتی کۆسپی ئەوتۆیان لە بەردەمدا نەبوو، کاتی ئەو هیزانە لە
 دەرەندیخان و کەلارەو بە دوو قۆلی پووین کردە دی دێسووتک و چیا پەزا کە
 خەلکیکی زۆر لە پێشمەرگەو کادیرو کەسو کاری ئەوانە لە ئیکۆبوو،
 پەلامار دران هەموو شەژان و بەرەو پەتی زالگە کە ی ئێران لە تەپە پەش
 راپانکردو بە زۆر کردیانەو و چوونە ژوورەو کە پێشتر پێگەیان پێنەئەدان
 توانیان بە ناو هەزارەها مینی جێنراوی گاتی شەپ ئێران. عێراقدا بچنە
 ئاوەو و لە شوینیکی زۆر پێسو و نالەباری پێر لە میشوولەو دوو پشک و بێ ئاودا
 ئۆردو و گایەکیان بۆ کرایەو. لە پەنای دێسووتکدا هەندێ پێشمەرگە کە خۆیان
 ئەشۆرد کەوتنە دەست هیزەکانی پارتی ئەوانە: ئەمچەدی حاجی غالی، ئەحمەد
 سۆیلەمیشی، مامۆستا ستار، قایەقی رابە. بە داخەو دواتر ئەم پیاو
 تیکۆشەرانی لە لایەن سەرکردایەتی پارتییەو گولە بارانکران. دیارە ئەمەش
 لە تۆلە کۆژرانی ئەو بەرزانیەدا بوو کە لە قۆلی پێنجوین. سەیرانەن

كوژرا. تهنيا كاك عهدنان و حسين مهنسوورو ههندي پيشمه رگهي تر راپه رين و په لاماري پارتبيانداو شه رتي باشكراو نه يانه يتشت پارتى بيته پيشه وه و دهستان بگاته خه لكه كه. له قوئي راپه رينيشه وه شه رتي كه م كرا، هيزه كانمان ليكدابران به تايبه تي گهرميانيه كان به هوي نه شارمزاييه وه خويان به دسته وه داو چه كه كانيان ليسه نراو ههنديكيان به كه فالهت نازاد گران و ههنديكيان كه فهرانده بوون بران بو زيندانه تاريخه كانى پاراستن نه واني تريش رووه و سنوور به ره و سوني و قه نديل و قاسمه ريش روشتن.. به جورتيك زور نازاريان بوو له ريگادا. ئوتومبيليكي زور له ريگهي هه لئو به جيمو كه و تنه دست پارتى، سليمانيش به شيكي له ريگهي شارمزوورو به شيكي له نه زمه ريه به ره و سهر سنوور روشتن، شهر له ناو سليمانيدا نه كرا، كه قه لا چوالان جموجوولي كرد، پيشمه رگه ههندي شويني ته قه مهنى و كه لوپه لنيان سووتاند، دوكه ليش به رز بوو بووه وه، نه مه كاري له دل و درووني خه لگي كردبوو. نه م روشتنه بيدنگه واى كرد كه پارتى له خوبايى بى و به هه موولايه كدا هيز بنيرن و سوود له شكستى هيزى پيشمه رگه وهر بگرن، له سليمانيه وه هيزيان نارد بو شارمزوور . هه له بجه، شارمزوور . پينجوين . سهرانبه ن، دهر به نديخان . كه لار . ديسووتك، سليمانى . چه م مال، سليمانى . قه لاچوالان . ماومت . چومان.

به لام له ناوه ندى شارو شاروچكه و ئوردو و گاكان دوور نه نه كه و تنه وه. هيزه كانى پارتى هاتنه ناو قه لاچوالانه وه و ههرچى مالى هه قال مام جه لال و فهرانده و پيشمه رگه مان كه مابوونه وه تالانيان كردو بيناكانيشيان رووخاند. هه ستم به وه كرد بوو گهر عيراق بيت نه توانين خومان له بهرامبه رى رابگرين به لام بيرم بو نه وه نه چووبو و ناوا بشكيين، دامانابو و بچينه شوينه سه خته كان بو شهر و بهر گر يكردن.

بويه ههر له سه ره تاوه مناله كانم ره وانه مى شيواوى دوتى شلير كردبوو تا له وى پاريزراوين به حوكمى نه وهى خه لگى نه و دئيه خزممانن.

كه چووينه سهر سنور نيتر من ناگام له مناله كانم نه بوو، كاك ساله ح نه سره دين كه بريندار بوو بوو نامه يه كم پيدا كه بچيته وه بو سليمانى و له ويوه

بەس ئەلە ئۆستى شەخس
بەس ئەلە ئۆستى شەخس
بەس ئەلە ئۆستى شەخس

بېچىتەلەي شەخس مەممەدى شەخس عەبدولكەرىمى كېچىنە بۆنەلەي بېپارىزى،
شەخس ھەرنەۋەندە بوو كاك سەلەخى پاراستىبوو بەلەم نامەكەي تەسلىمى دەزگەي
نەمەن كىردىبوو لەۋەش ئەچىن لە ترسابوۋىي. پېش ئەۋەي بېچىتە كەركوك لە
گەل عىزەت كەرىم دېرىي و عەلى پېنجوۋىنى ھەلەي ئەۋەيان دابوو مەلەكەم
رەزگار بىكەن بەلەم كەوتىۋەنە بۆسەي برادەرانى خۇمان لە سەيرانبەن و عىزەت
دېرىي رانى شىكابو. كە پارتى زانىبوۋىيان مەلەكەم لە مېشەۋە ھىزەكەيان بە
سەرىرەشتى مەلەلە فەيەق چوۋچانى چوۋبوۋە سەريان و ناگريان بەردابوۋە ئەو
ناۋە سوۋتاندېۋىيان و ئەو ئۆتۈمبىلەي مەلەكەمانى بىردىبوو بۇ خۇيان بىردىيان،

نەزىرەي براۋەم قەچىكى شىك. نەزىرەي قەچىكى شىك. نەزىرەي قەچىكى شىك.
مەستەلەي ھەمە سىدىق خان كە خاۋەنى دېكە و ئەو مەلەكە بوو كە
مەلەكەكەي نېمە مەۋەيان بوۋن چەكدارى پارتى بوو، ئەو خۇي ھەرجى چەك و شەك.
شەمان لە مەلى جەۋھەرى بىرايدا دانابوۋ دەستى بەسەرەگرتىبوۋ بىردىبوۋ،
جەۋھەرى بىراي مەلەكەكەمانى لە رېگەي دېيى دوۋپىلوۋەرى مەريۋانەۋە
دەرباز كىردىبوو بۇ مەريۋان، خەلگى ئەم دېيە كە نېمەشەيان نەناسىۋە بەلەم بە
تەيەتەي بىنەمەلەي مەم سەعەدو كاك عەبدوللا زۆر يارمەتەيان دابوۋىي.

رۇۋانى ۱۲ و ۱۳ مانگى ۱۹۹۶/۹ پارتى ھىرەشەيان كىردە سەر چۇمان كە
ھەندى ھىزى يەكەيتى لى بوو كە لەگەل مەن و مامۇستا جەمالدا بوۋن، بەو
ھىزەي خۇمانەۋە پەلامارى ھىزەكەي پارتىمانداۋ بەرەو دواۋە رەۋماننان و
نەمانەھىشت مەلەلە سامانى ئەو خەلگەي كە لەگەلماندا ھاتىبوۋن بىكەۋىتە
دەسيان و بە تالانى بېەن. دواي شەپەكە مەن بەرەو قاسمەپەش كەۋتەمە رى بۇ
سەردانى مەكتەبى سىياسى. بە ئۆتۈمبىل گەيشتىنە پەردى كەلەۋى كە لە نىۋان
سەردەشت و بىنەدەيە لە لايەن زەلگەيەكى نىرەنيەۋە رېگەمان پېگىراۋ نەيان
نەھىشت تېپەرىن، لەۋىداجىھەزەكەم ھەلەداۋ بىروسكەم بۇ ھەفەل مەم جەلال
كىردە نىتەر كار ئاسانىمان بۇ كراۋ چوۋىنە سەردەشت و لەگەل كاك جەبار
شەرمان و برادەرانى تەردا بەرەو قاسمە پەش بەرەكەۋتەن. رۇۋى ۹/۱۸ پارتى بە

هیزیکى زۆرهه پهلامارى سهيرانبهنيدا كه زۆرى خهلكى سلیمانى و شارم زوورو
 پېنجوین لهو شوینهدا كو بوونهوه ودهكو نۆردووگایهك له لایمن ئیرانهوه
 نامادهكرابوو، گهرچى شوینیکى باش نهبوو، ههموو پیداو یستیهكى ژيان
 تهرخان نهكرابوو، بهلام دیسانهوه بو كاریكى كارساتاوى کوتوپرى و
 یارمهتیهكى باشیانداوه. ههر هیج نهبی گیانان نهپاریزی، ههرچنده نه
 پهلاماره پارتی و تهقه گردنیا له خهلكهكه كاریكى نامرؤفانه بوو، خهلكهكه
 هیج بواریکیان نهبوو چونكه له ناو چادری گونیه و نایلوندا نهژيان،
 پهنایهکیان نهبوو له گولله بیان پاریزی، بویه له نهنجامی تهقه كردن به ناو
 خهلك و پېشمه رگه ده چهندين ژن و منال بریندارو ۴ هاوولاتی بى گوناهو ۴
 پېشمه رگه شهید بوون و يهك پارتی كوژراو هی تریشیان ههبوو، دواى نهوه
 ئیتر سهر سنووردهكان ناسودهو بېدهنگ بوو، شهري تیا نهما.

رۆژی ۱۹/۹/۱۹۹۶ مهكتهبی سیاسى بهیانیكى بلاوكردهوه و پهنجهى بو
 ههموو مهبهستهكانى پشتی پهردى هاوگارى رژيم . پارتی دريژ كردو
 رېوشوینی دهست پيكر د نهوهی خهباتی دارشتهوهو بووه بناغهیهك بو
 ههلوپستی نو.

مه‌دالباي رېزليښان

له ولاشهوه له دواي سهرکهوتنه کاني رژيمو هاوکاريکردنی پارتی بؤ داگیرکردنی شاری ههولیر، سه‌دام مه‌دالباي رېزليښانی دا بهو فهرماندانه‌ی به‌شداری شه‌ری (اب المتوکل علی الله) یان کردبوو، نه‌مه‌ش به‌لگه‌یه‌کی دوو سهریه:

• له سهریکه‌وه له هاتو هاواری پارتی که‌م نه‌کاته‌وه که گوايه نه‌وان هه‌ولیریان گرتوته‌وه.

• له سهریکي تریشه‌وه دان پيانانی راشکاوانه‌ی رژيم بوو بؤ هاوکاري کردنی پارتی و یارمه‌تيدانی به‌رجاوی بؤ په‌لاماردانی کوردستان که نيتړ هيج جوړه ته‌فسيریک هه‌لناگری.

کردی ۳۱/ ثابی ۱۹۹۶ له هه‌موو میدیاکانی جیهاندا باسو بلاوگرایه‌وه و بگره هه‌ندی که‌نالی سه‌ته‌لايتی عه‌ری و جیهانی راسته‌وخو و پئ به‌پی هیرشو په‌لامارمه‌کانی رژيم. پارتی بؤ سهر کوردستان ده‌نگو باسه‌کانیان به‌وینه‌ی زیندوووه‌وه بلاو نه‌کردوه‌وه له لای که‌سایه‌تییه سیاسی و روشنبیره‌کان ده‌نگی نه‌دایه‌وه‌وه تاوانبار نه‌کرا، گهرچی له‌لایهن هه‌ندی چلکاو خو‌ری پارتی و رژيمه‌وه زورنای بؤ نه‌ژمنراو ده‌هولی بؤ نه‌کو‌ترا.

لی‌بورده‌ی بارزانیان

ههر له‌م کاتانه‌دا که پارتی له نیرگه‌کانیه‌وه لی‌بورده‌نیکی مه‌سعود بارزانی بؤ هه‌موو یه‌کیتی و خه‌لکه ناو‌اره‌که دهرکرد که به‌خو‌یان و چه‌که‌کانیان‌ه‌وه ته‌سلیمی پارتی بینه‌وه‌وه و بگره‌پینه‌وه شو‌ینه‌کانی خو‌یان، نه‌مه ده‌قاو‌ددق له‌و لۆژیکه‌ی رژيمي به‌عس نه‌چی که هه‌موو جارئ داوای له سهرانی کوردو شو‌ر شه‌که کردوه که خو‌یان و چه‌که‌کانیان ته‌سليم به‌ رژيم بکه‌نه‌وه.

[illegible]

100,000

/

بىم بىلاو كىرگەن دەۋىدە تىگە ياندىنمان كە ئىھوان بەھىزى تۈپانان لە ۋوۋى
سەربازىيە دەۋى خەلىپىيان لەگەندايە ۋ ئىمەش خىزاۋىنەتە سەر سىنۋور ۋ لە
ئۆردۈۋوگادىن ۋ جارىكى تر ناتۋانين ھەلىسىنە دە.

من دۋاى تەۋاۋ ۋوۋى كىرگەنم بە رېگى باندە گەرامە دە چۆمان.
لەۋىشە دە سەردانى چوۋم بۆ سەيرانبەن بۆ كۆكردنۋە ھىزەكانمان كە
پىرش ۋ بىلاو ۋوۋ بۈۋنە دە، ئىتر كاتى ئەۋە ھاتبۈۋ خۇسازبەدىن، ھىزەكانمان
ئامادەبەكەين بۆ پەلاماردانە دەۋى پارتى ۋ رىزگار كىرگەن دەۋى كوردستان.

گەردەلۈلى تۆلە

ھەفالى مام جەلال ۋ سەركىردايەتى ۋ فەرماندەيى گىشتى يەككىتى دوۋ
كۆيۈنە دەيان كىر بۆ داپىشتى بەرنامەيەكى تىرو تەسەل ۋ ھەمەگىر كە لە
ھەموۋ قۆلەكانە دە ئەنجامبىدى، ئەم كىرەش ناۋى (گەردەلۈلى تۆلە) لىنرا.
دىارە لەمەدا يەككىتى خۆى بە تەنیا نەبۈۋ بەلكو زەحمەتكىشان، سۇسيالىست،
پارتى پارىزگار، دىموكراسىخۋازان ئامادەبۈۋ لەم كاردە.
بەرنامەكە ھەفالى مام جەلال سەربەرىشتى ئەكرد ۋ نەخشەكەش بەم
شۈۋەيە ۋوۋ:

قۆلەكان:

- چۆمان - ماۋەت - سىلىمانى / كاك كۆسەت سەربەرىشتى ئەكرد
- پىنجۋىن - شەرزۈۋ - ھەلەبجە / كاك فەرمىدون سەربەرىشتى ئەكرد
- بەمۆ - دەرەندىخان - سىلىمانى / كاك جەبار سەربەرىشتى ئەكرد
- مەرگە - سوۋرداش - دوۋكان / كاك مستەفا سەيد قادر سەربەرىشتى ئەكرد
- بىنارى قەندىل - قەلادە - رانىە / لىۋا خەلىل دۆسكى سەربەرىشتى ئەكرد
- دىارە ھەر قۇتلىك كۆمەللىك ھەفالى ھاۋكارى ئەكرد جگە لەۋى كە لە قۆلەكانى
سەرمەۋە خىزىپ ۋ لايەنەكان بەشدارىيان كىرە دە.

ئىمە قۇلى پىنجوڭ - شازوور - ھەلەبجە بوو، كە ھەقلاڭ شەوكەتى
حاجى مشىرو شۇرش ئىسماعىل و مام رۇستەم مەحمود سەنگاۋى و شىخ
حسینە سوورو جەمىل ھەورامى ھاۋكارى كاك فەرىدون بوو.

ئەم قۇلە برىتى بوو لە چەند رەتلىك:

• رەتلى يەكەم: لە سەيرانبەنەۋە بۇ پىنجوڭ: كاك فەرىدون + شۇرش
+ مام رۇستەم + سەيد جەۋھەر + مامۇستا شاھۇ بوو

• رەتلى دوۋەم دوو بەش بوو:

• بەشىكى بۇ باشماخ - بنارى پىنجوڭ: كاك شەوكەت + مەحمود سەنگاۋى +
شىخ حسينە سوور

• بەشەكەى ترى لە باشماخ - دۇلى توتمان: كاك جەمىل ھەورامى بوو

ھىزەكانى ئەم قۇلە پىك ھاتبوون لە:

۱. لەشكرى شازوور

۲. لەشكرى پىنجوڭ

۳. لەشكرى ھەمرىن

۴. كۆمىتەكانى پىنجوڭ + ھەلەبجە + ھىزىكى كۆمىتەكانى مەلەندى

شازوور + ئاسايشى سلىمانى.

رۇزى ۱۰/۹/ كۆبۇنەۋەمان كىردو خۇمان سازو ئامادەكرد بۇ
دەستبەكاربوون لە سنوورى خۇمانەۋە، ھەموو ھىزەكانمان وورىا كىردەۋە،
چەك و تەقەمەنى و پىۋىستىيەكانى شەپمان يە سەردا دابەشكردن، ئەركەكانمان
پىۋوتن. ئەۋەى بەدى ئەكرا لە رەنگو روۋى پىشمەرگە و فەرماندەكاندا ئەو
پەرۋشى گەرەنەۋەىە بوو بۇ ناو خاكى كوردستان و تۇلە سەندىنەۋە بوو لەو
خۇفرۇشانەى دەستانى ناىە ناو دەستى رۇمى ئەنفالىستەۋە، لەشكرەكەيان
پەلەكش كىرد بۇ داگىر كىردى ھەولېرو پەرلەمان.

چىل رۇزى نەخايند... يەكۋىتى بە تەۋژمىكى تۈندەۋە لە رۇزى ۱۰/۱۱

/۱۹۹۶ لە ھەموو قۇلەكانەۋە بەرنامەى گەردەلوۋى تۇلەى دەستپىكرد، ئىمە لە

قۇلى خۇمانەۋە كاتزمېر ۲ ى بەيالى يەلامارى دۇلى شلىر و پىنجوئىنمان داو بە يەك گور تا كانيمانگامان پاككردهۋە. پارتى خۇيان رانەگرت و بەرەو شارەزوور رايانكرد.

لە رۇزى ۱۲/۱۰/۱۹۹۶ قۇلى بەمۇ . دەرەندىخان . سلىمانى بە سەرپەرشتى كاك جەبارو ھاۋرپىيەتى ھەفال كوردۇ قاسم و شىخ جەغفەرو مامۇستا محسن و عەدنانى ھەمەى مىناۋ ئاۋاتى شىخ جەناب و نازم كەرگوكى و مەحمۇدى مامە عەزدو سىدىقى سۇفى مەجىدو مەلا ئەحمەدى دىسكەرەو مامۇستا جەلالى ناسايش و عادل نادرو ھەمە قاشتى و سىدىقى عەلى تۇفيق و حاجى فايەق بەرنامەى كارى خۇيان دەستپىكرد.

ھىزەكانى ئەم قۇلەش برىتى بوو لە:

. لەشكرەكانى گەرميان و خانەقىن و پىشمەرگەكانى كۆمىتەكانى مەلبەندى ۱۱ گەرميان، ئەم قۇلەش كرابوۋە دوو رەتلەۋە:

. رەتلىك بۇ بىلۈلە: بە سەر پەرشتى ھەمە پارياۋلە.

. رەتلىك بۇ ملەى سەرتەك: بە سەرپەرشتى مەحمۇدى مامە عەزە پاشان عەدنانى ھەمەى مىنا.

. رەتلىك بۇ دەرەندى سەرتەك: بە سەرپەرشتى حاجى فايەق و سىدىقى عەلى تۇفيق.

. رەتلىك بۇ شاخى زىناكو . بەرەستى دەرەندىخان: بە سەرپەرشتى مامۇستا جەلالى ناسايش و مەلا ئەحمەدى دىسكەرەۋ ھەمە قاشتى.

. رەتلى پىشتە: بە سەرپەرشتى مامۇستا محسن و برادەرانى مەلبەندو كۆمىتەكان.

. رەتلىكى تر لە دۇلى قەرەداخەۋە بۇ ناو دەرەندىخان كە برىتى بوو لە ئەنۋەر دۇلانى و م. عەلى پەرلەمان و سەرگەوت سىۋسىنانى.

لەم قۇلەشەۋە پارتى بەرگەيان نەگرت، لە ملەى سەرتەك كوزراۋى زۇربان دا، نىمەش قەرماندەيەكى ئازاۋ بلىمەتو چاۋ نەترسمان شەھىد بوو

ئەۋىش كاك مەحمۇدى مامە غەزە بوو كە زۆر داخ لە دل بوو بەرامبەر بە كەردەى ۲۱ ئاب. مەخابىن لەگەل يەكەم گۈللە ئارپىچىدا بەرامبەر بە ھىزەكانى پارتى بە گۈللەيەكى رەشى دەستى رەشى ئەو دەرۋون رەشانەى پەلكىشكەرى داگىر كەر شەھىد ئەكرىو ئەمەش ئەبىتە مايەى ئەۋەى كە ھىزەكانمان زۆر بە توندى لە چەكدارەكانى پارتى بىنە دەستو لە چاو ترووكانىكدا لە ھەموو شۆيەنەكان ھەلىان بىكەنن و ترسۇكانە لەۋى رابىكەنە خوارەۋە بەشەيكىان بەرەو كەلار و دەرەندىخان. لە ناو دەرەندىخانىشا خۇيان پى رانەگىرا كاتى كە لە دۆلى قەرەداخەۋە لىيانندرا، ھەر ئەۋەندەيان پىكرا بە پەلە بە ئۆتۆمبىلەكانيان بە تونىلەكەدا بەرەو شارمەزوورو سلىمانى برۆن. ئەم ھىزە رۆلى سەرەكى بىنى لە راۋاننى ھىزەكانى پارتى و شكانيان و گرتنى رىگەى دەرەيازىوون و زەمىنە خوشكردن بۇ پىشەرەۋى كەردنى قۇلەكانى تر.

لە قۇلەكانى چۆمان . ماۋەت . سلىمانىشەۋە بە قەرماندەى كاك كۆسەرتە ھەقائەن ملازم عومەرو سالار غەزىزو مستەفا چاۋرەش و مەلا بەختيار و عىماد ئەحمەد و عوسمانى حاجى مەحمۇد و مامۇستا جەمال و چەندىن ھەقائى تىرىش، ھىزەكانى ئەم قۇلەش برىتى بوون لە:

لەشكەرەكانى سنوورى ھەۋلىرو بالەك و رەۋاندىزو كەركوك و بابەگورگور، ئەم قۇلە بوون بە دوو رەتلەۋە:

• رەتلى چۆمان . كەناروئ . جوارتا . قەلاچۋالان

• رەتلى چۆمان . ماۋەت . قەلاچۋالان.

بە يەكگرتنەۋەى ھەردو رەتلەكە لە قەلاچۋالان بەرەو سلىمانى پىشەرەۋىيان كەرد. لەم قۇلەشەۋە ھىزەكانى پارتى بە خرابى شكان و نەيانتۋانى لە بەرامبەر پەلامارى پىشەرەگەى يەكىتىدا خۇيان رابگىرن، ھەرچەندە مەسعود بارزانى خۇى لە سلىمانى بوو، بە سەرپەرشتى خۇى ۳ ھىرشى يەك لە دواى يەگىيان كەردەۋە بەلام سوۋدى نەبوو، كە لە دەرەندىخان و شارمەزوورەۋە يەكىتى ھاتن، ئىتر كەۋتنە خۇيان و لە دىۋى قەلاچۋالانەۋە بەرەو

ئەزمەرپوسلىمانى رايانكرد، لە رېگەشدا تووشى بۆسەيەكى ھىزى قۆلى پېنجوين بوون و شېرزەيان كردن ووايان لىھات لە سلىمانىش نەمىننەود و مەسعود بەرزانىش ئەوئ بەجئ بەيلى و بەرەو ھەولير بگەريئەود. بەشكى ھىزەكانىش بەرەو دۆلى دووكان و بەشكى تىرىش بەرەو چەمچەمال برۆن. ئەم چەگدارانەو ئەوانەى ناو كەلار و كىزىش لە حەيبەتدا خۇيان كرده ناو رژىمداو لەوئشەود لە پال نەفرەتى خەلكى كوردستاندا رەوانەى ھەولير كرانەود. بە تايبەتى لە كەركوكدا ئاپۆرەى خەلكى پارتىيەكانيان دايە بەر تەماتەو توپكەلە شووتى. بەم جۆرە ھىزەكانى ھەردوو قۆلى سلىمانى و گەرميان يەكيان گرتەود و قۆلەكەى پېنجوينىش لە شارمەزوورەو ھاتنەود سلىمانى.

برپار بوو ھىزەكانى شارمەزوور و گەرميان بەرەو دووكان بچن، ھەموومان لە خوارى سلىمانى كۆ بووينەود، بەلام دواتر بەرەو شارمەزوور گەريئەينەود و چووينە ناو ھەئەبجەود. لە قۆلى مەرگە - سوورداشەو كە كاك مستەفاى سەيد قادر سەرپەرشتى ئەكرد لە گەل ھەفان توفيق كانى و ھتمانى و غەريب سەعيد و مامۇستا مەھدى و باپير حاجى خدر، ھىزەكانيان برىتى بوو لە لەشكرى بتوين، لەشكرى پشدر، لەشكرى داستان، ھىزى شىلانەيەكان و مەئبەندى راپەرپەن بە ھەموو كۆمىتەكانىيەود.

لە ماوەيەكى كەمدا ناوچەكانى بنگرد و مەرگەو سوورداش پاككرانەود و پارتى ھەر رايان ئەكرد تا خۇيانگەيانەدە ئەوبەرى پردەكەى دووكان، لەو بەرزايانە خۇيان گرتەود، چەند ھىرشى يەك لە دواى يەكيان ھىنا، بەلام پېشمەرگەى يەكيتى رۆو بە رۆويان بوونەود، نەيانھىشت پېشەرەوى بكن، لە كاتيكدا بەشكى ھىزەكانى گەرميان و شارمەزوور و سلىمانى گەيشتنە ئەو ناوہ دواى ئەودەى بەشكى ھىزىكى رېكخستەكان و ئىدارىيەكان چوونەود بۆ راپەراندنى كارو بارەكانى خۇيان و سەرپەرشتى ئەركو فرمانەكان و بەرپۆو بردنى دامودەزگاكان و چەسپاندنى ئاسايش و ئاسوودەيى.

لهولاشهوه هيزهكانى بنارى قهنديل و قهلاذرى به سهرپهرشتى ليوا
 خهليل دؤسكى له كيلىوه لهگهلا برادرانى سؤسياليستو زهحهتهكيشاندا
 دابهزين و نهو ناوچانهيان پاكسازى كردو له پيشردويدا بوون به جورىك
 پارتىيهكان نهياتتوانى بهرگرى بكهن، بگره جهماوهرى ناوچهكەش لىان
 راپهرينو به توندى دوايان كهوتنو لهگهلا پيشمهركهكاندا به شيكيان بهردو
 دؤلى شههيدان - وهرتئ به دوايانهوه بوون، به شيكى تريش بهردو دؤلى
 باليسان و نوردووگاكانى نهو ناوچهيه راپوياننان.

رؤزى ۱۹۹۶/۱۰/۱۹ هيزهكانى پارتى له كهلكه سماقهوه كاتيوشاباران كران،
 نهمه خوئامادهكرن بوو بو پهلamarدانيان، من ليىره دانرام بو سهرپهرشتى
 بهردى چهچهمال - گوپتهيه.

رؤزى ۱۹۹۶/۱۰/۲۰ پارتىويستيان له خواردوه به هيزيكهوه دزه بكهن و
 له پشتهوه بدن له هيزهكانى يهكيى و بهريهكى تر بو شهر بكهنهوه، يهكيى
 بشلهزين، بويه له تهفتهقهوه هاتن بو ناغجهلهر، له دىي دالهوا هاتنه سهر
 چهند پيشمهركهيهكمان و پاش چهند شهرىكى كورت پيشمهركهكانمان شكان و
 دوو شههيديان دابوو، لهو كاتهدا من چوو بوومهوه بو سليمانى كه گهرامهوه له
 دهرينهدى بازىيان هيزهكهى خوئمانم بينى شكابوون، كؤميتهى چهچهمال و
 هيزهكانى ترى ناو چهچهمال كه برىتى بوون له برادران حهمه تهپه دىي و
 كاك عومهر نهسهدهو عادل نادر و شيركؤى فاتيح شوانى و فاتيح شوانى خؤى و
 مام حهמידى گومرگو و سيروان دپرهشهيهى ومسته فا چالؤى . ههمويان له
 دهرينهدى بازىيان كؤ بوو بوونهوه. منيش له كاتى گهرانهوهم له مهلبهندى
 سليمانى كاك عومهر فەتاح پىي ووتە: هيزهكانى لاي دووكان ومزعيان خراپه،
 با هيزهكانى لاي ئيوه بيتە تاسلوجه لهوئ بهريهكى پتهو درووست بكرئ بو
 پاراستنى سليمانى.

بويه نهو هيزهم هينايه تاسلوجه و برووسكهه بو كاك كؤسرهت كرد كه
 هيزهكهمان له تاسلوجهيه، كه چى داواى ليكردم كه به پهله بگهريمهوه

دهره‌بندی بازیان. که گه‌یشتینه سمر مله‌ی تاسلوجه ناگاداریان کردین که‌وا
 پارتی گه‌یشتنه ناو بازیان، له‌و کاته‌دا همه‌ سوور دووشیوانی و نه‌نوه
 دۆلانی و دۆو حه‌سه‌ن و گۆمه‌لێک براده‌ری تریش په‌یدا بوون و کاک حه‌مه
 دووشیوانی ووتی : ئەم‌رۆ پۆژی ته‌نگانه‌یه‌و ئۆیه چی بریار ئەده‌ن ئێمه
 ناماده‌ین، منیش پێم‌ووتن.. فهرموون با بچینه بازیان و لیان بده‌ین.. به‌ په‌له
 هیزیکمان سازکردو هه‌موومان چووین. له‌ بازیان له‌ دۆی ببیجه‌ک به‌ یه‌ک‌دا
 ته‌قینه‌وه‌و نه‌وه‌نده ترسنۆک بوون هه‌ر نه‌یان‌توانی شوین پێیه‌ک بۆ خۆیان
 بکه‌نه‌وه، به‌ هه‌له‌داوان رایان کردو گه‌رانه‌وه بۆ ئەو شوینه‌ی که‌ لێی هاتبوون،
 له‌م شه‌رده‌دا پێشمه‌رگه‌یه‌که‌مان که‌ خرمی خۆم بوو به‌ناوی قادر حاجی
 عه‌بدولکه‌ریم برای شه‌هید یاسین لیخوره‌یی شه‌هید بوو، ده‌ستبه‌جێ
 ته‌رمه‌که‌یم به‌ پێشمه‌رگه‌یه‌کی ده‌سته‌که‌مه‌دا به‌ ناوی حه‌مه‌ چاوشین که‌
 پارتیزان بوو له‌گه‌لمه‌دا نارده‌وه بۆ مائی خۆیان له‌ ئۆردووگای سمود، به‌لام له‌
 زالگه‌ی سلیمانی . فهرده‌داخ که‌وتنه‌ بۆسه‌ی هه‌ندێ خه‌لکی سمر به‌ پارتی و
 ته‌قه‌یان لێکردن و حه‌مه‌ چاوشینیان شه‌هید کرد. دواتر له‌ تۆله‌ی ئەم
 پرووداوه‌دا چوومه‌ سه‌ریان و هه‌ندێ ئیجرائاتی توندم به‌رامبه‌ریان کرد. که‌ له
 نزیک ببیجه‌ک بوی ئۆتۆمبیلێک له‌ سلیمانییه‌وه‌ هات و پێشمه‌رگه‌کان
 پێیان‌ووتبوو تۆ کی‌ی..؟ شوڤیری ئۆتۆمبیله‌که‌ ووتبووی ته‌حسینم،
 پێشمه‌رگه‌کان وایانزانی ته‌حسین شاومیسه‌، خه‌ریک بوو بیکوژن، هاواری
 کردو ووتبووی: من ته‌حسین قادرم.. دواي ئەوه‌ کاک فهرمیدون گه‌یشته‌ لامان و
 سه‌ردانی کردین و هه‌ندێ قسه‌ی له‌ باره‌ی شه‌ره‌که‌وه‌ بۆ کردین و گه‌راپه‌وه‌.
 هه‌ر له‌م پۆژه‌داو له‌ قۆلی دوو‌کانه‌وه‌ به‌ پێی نه‌خشه‌یه‌کی رێک و پێک
 براده‌ران په‌لاماری پارتییانداو له‌ ماوه‌یه‌کی که‌مه‌دا پارتییان هه‌لکه‌ند و سه‌نگه‌ر
 به‌سه‌نگه‌ر دوايان که‌وتن تا زالگه‌ی سی رییانی بیستانه‌ راویاننان، به‌م جوژه‌
 هه‌م شاخی که‌لکه‌سماق و هه‌م دۆلی خه‌له‌کانیان لێپاک کردنه‌وه، که‌ له‌راستیدا
 گوشتنی تاوانبارێکی وه‌کو ته‌حسین شاوه‌یس زۆر گاریگه‌ر بوو، پشتی

چەكداردەكانى شكاندو چيتر نەيانتوانى لە بەرامبەر پيشمەرگەى يەكيتيدا بوووستن.

هيزەكانى يەكيتى لە ديوى كۆيەووە تا دىى شيواشان رۆيشتن، ئيمەش لە قۆلى چەمچەمالەووە بە ناوچەى شوان و شىخ بزيئيدا لەگەل كاك رۆستەمدا يەكمان گرتەووە. هيزمان كردو نەووەستايىن تا چووينا نزيكى پردى تەقتەق. رۆزى ۱۹۹۶/۱۰/۲۳ پەلامارى ناو تەقتەقمان داو گرتمان و پارتى لييرەش رايانكرد لەوكاتەدا ژنيك كەخۆى نابوووە قور بەهاوار هاوار بەرەو لامان هات : رۆلە چەكداردەكانى پارتى كەرامەتيان شكاندين ، مائيان دزين و تالانيان كردين ..ئيمەش هيورمان كردهووە دلمان دايەووە .. ئيمەش هيزمەكان بەرەو كۆيە ناراستە كردو لەويشەووە رووو باوەقوبو بۆ ئيوارمەكى چووينا سماقۆلى گەل.

قۆلى دووكان بەباشى پارتيان راوناو هيزەكانيان كردهووە چەند بەشيكەووە: بەشيكى بەرەو رانيەو بتويىن و بەشيكى بەرەو دۆلى هيران. هيزەكانى پارتى ئەمەندە فشەل و ترسا بوون بە هيچ جۆريك لە هيچ شويئيك نەيانتەتوانى لە سەنگەردا خۆ رايگرن و لە هەموو قۆلەكانەووە ئەشكان و پاشەكشەيان ئەكرد، دواى ئەووى بە دەيان كوژراو و برينداريان دا، يەكيتى سەرگەرمى سەرگەوتن بوو، ئەيويست لەو شەرو پەلامارانەدا ناسەوارى شكستى ۳۱ ئاب بسپرتەووە پارتى دەرپەرئينى، نەك بە تەنيا هەولير بگريئەووە بەلگو پەلى بگاتە بادينانيش. بەراستيش پارتى هەر ئەشكان و رايان ئەكرد، شويىن كەوتنيان ناسان بوو، دەرپەرانديان قورس نەبوو بە تايبەتيش خەلكى رقى لييان ئەهاتەووە. هەر هيزيكيش لە بەرمەكانى شەردا بشكى بە ناسانيخۆى پى ناگريئەووە.

هَيْلى بَقه

به لَام نَم دِگه رمييه به پيى نَم نه خشه به كامى دِل نه هاته وه، به لُكو دهوله تانى ئيقليمي جاريكى تريس له بؤسه دا بوون بؤ يه كيتى هاتنه سهر خهت و نيشانه ي هَيْلى بَقه يان هه لگردو تا له وه زياتر نه جوئو له وه شوينه دا رابوو هستن كه پيى گه يشتوو وه مشت له هه وليرو نه ولاتر نه گري. رْژيمى عيراق له رْگه ي هه ندئ كه سه وه ناگادارى سهر كر دايه تى يه كيتى كر ده وه له وه زياتر نه روات و هير شه كانى رابگرئ نه گينا لئى نه درئ. ئيتز هيزه كانى يه كيتى له سهر نَم هَيْلانه جيگر بوو:

- هَيْلى كۆيه - بيره

- كاموسهك - هيران

- باليسان - توتمه

- دۆلى شه هيدان - وه رتى.

به مهش كوردستان خوى له خويدا بوو به دوو كانتون و پارتى له لايهك و يه كيتى له لايهك، به مهش دياردميهكى كوئى كوردى زيندوو كرايه وه كه نَم دوو كانتونه كاتى خوئشى سنوورى نئوان دوو ئيمارمى سوران و بابان بوو.

دانيشتنى نه نقه ره

ههر لَم ميانه دا بوو هه وليكى ناوبزىوانى له لايه ن نه مريكا وه كه وهت كاروو همدى يه كيتى و پارتى له گه ل نوينه مريكا رْژى ۱۹۹۶/۱۰/۳۰ له نه نقه ره دانيشتن به ئاماده بوونى به ره ي توركماني بؤ رْيككه وتن له سهر بهرنامه يهك بؤ ناشتى، رْژى ۱۹۹۶/۱۰/۳۱ به هاوكارى نه مريكا و بهر تانياو توركيا، هه ردوو لا له نه نقه ره رْيككه وتن يكى ۲۲ ماده بيان مۆر كرد. هه ردوو لا به ته واوى پيى قايل بوون. به لَام رْژى دواتر پارتى له مه سيفه وه ۱۶ ماده بيان

پەتكرددەو تەنیا ۶ مادەیان پى قېول بوو ئەمەش جۆرە دىل ساردگردنەوودىەكى خستەوود دۇخەكەى تەماوىكر، ديارە پارتى شىوازيكى فيلاوى بۇ گفتوگو ئەگرتە بەر، كاتىك كە شتىك لە سەريان بىكەوى، خەلكى لاوازی بى بریار بە دەست بۇ كۆبونەوكان ئەنیرن تاكو نەتوانى بى ناوەند هیچ شتىكى يەكلاكرەودە بلى، كە شتىكىشىووت زۆر گوپی پینادەن و بەهەندى ودرناگرن. پارتى ئەم ياریەى ئەكرد تاكوواخوى نیشان بدات كە نووزەى تياماود، ئەودى لە بەرەكانى شەردا پىى نەئەكرا لە گفتوگۇدا كۆسپ ئەخاتەوود. گرزى و ئالۆزى ئەنیتەوود، تاكووا ھەست بكرى نامادىە بۇ ھەر گىمىكى ترى شەر، يان لایەنى بەرامبەر ناچار بكات بۇ مەرجهكانى خۇى.

ھاوپەیمانى دیموكراسى

لە ئەنجامى ئەو رېككەوتنەى نىوان پارتى و رژیىمى بەعس و ھەلگەنرانى ھەموو حیزبەكان لە ھەولیر و لیدانیان لەلایەن رژیىمىشەوود، جۆرە ریز بەندىبەك درووستبوو دژ بە پارتى و دۇستایەتى لەگەل یەكیتیدا. ئەمە ھەربەقسەگردن و راگەیاندىنى رۆژنامەنوسى نەبوو لەبۆنەو مەراسیمەكاندا، بەلكو لەگرداردا بەرجەستە بوو، ھەموو حیزبەكانى: زەحمەتكیشان، سۆسیالیست، پارىزگاران، دیموكراسیخوازان، زەمینەى ھاوپەیمانىتى يان بۇ رەخسا لەگەل یەكیتى نیشتمانى كوردستان تاكو بۇ ھەرئەگەرېكى خراب بىنە پىشەوود نامادەپیان تىدابیت.

ئەم ھەلۆیستەیان لە رۆژى ۱۹۹۶/۱۲/۶ لە كۆبونەوودىەكدا خۇى دەرخت كە بریاریان دا لەزیر چەترى ھاوپەیمانى دیموكراسى كوردستاندا خۇیان رابگەيەنن.

ديارە ئەمەش كاریگەریتى سیاسى و جەماوهرى خۇى لە ئاستى ناوود و دەرەوش ھەيە. بەم كارەش پارتى ئەگەوئتە پەراویرەوود ئەم كۆمەلە حیزب و

لایه‌نانه که دژی نه‌وه‌ستن نه‌گاته بیهیزی نه‌و خه‌لکی زۆر لایه‌نگرو دۆستانی
 نه‌م حیزبانه له کوردستاندا به‌گشتی و له ناوچه‌کانی ژێر ده‌سه‌لاتی پارتیدا له
 ده‌ره‌وی‌ویستی پارتیدا نه‌بن له هه‌ر هه‌لۆیست و کاریکدا، با پارتی به‌ناشکراو
 به‌نه‌ینیش له‌روویاندا بووه‌ستی و گرفتیان بۆ بخوێنن که نه‌م دۆخه‌هاته
 ئاراوه‌و نه‌م سنوور به‌ندییه‌ ناچاریه‌ کراو به‌پێویست زانرا.

سالی ١٩٩٧

هه‌وارمان گواسته‌وه‌ ئاستانه‌ی سالیکی نوێ، هه‌رچه‌نده‌ شه‌ر نه‌بوو،
 به‌ره‌کان کپ بوون، ده‌نگی ته‌قه‌و زرمه‌ی گولله‌ توپ دلی رانه‌ته‌کاندا، به‌لام
 نه‌و کپییه‌ ناشتی تیا ده‌رنه‌که‌وت. هه‌میشه‌ له‌و کپی و بێده‌نگیه‌ سلما
 نه‌کرده‌وه‌، هه‌لومه‌رجه‌که‌ش واینیشان نه‌دا که نه‌گه‌ری شه‌ر هه‌یه‌، هه‌ردوولا
 دلتیا نه‌بوون له‌هه‌نگاو نان به‌ره‌و ناشتی، یان نیشانه‌کانی شه‌ر لای هه‌ردوولا
 له‌ئاسۆوه‌ سه‌ریان ده‌رنه‌هینا. به‌لام نه‌هه‌زانرا که‌ی جاریکی تر نه‌و شه‌ره‌ ناگر
 به‌ر نه‌داته‌وه‌ له‌ماله‌وێرانه‌کانی کورد.

له‌سه‌ره‌تای نه‌م ساله‌دا رۆژانی ١/٤ و ١/١١ ی ١٩٩٧ هه‌فاله‌نی فه‌رمانده‌یی
 گشتی له‌گه‌ڵ هه‌فال مام جه‌لالدا کۆبوونه‌وه‌مان کرد، له‌و کاتانه‌دا بوو که
 هه‌فالان مام جه‌لال و ملازم عومه‌ر له‌سه‌ر سه‌فه‌ر بوون بۆوولاتی تورکیا و
 عه‌ره‌بستانی سه‌ودی، هه‌فال مام جه‌لال به‌ته‌ما نه‌بوو بچی به‌لام به‌هۆی
 گۆرانکارییه‌ تازه‌کانی دنیاوه‌، مه‌کته‌بی سیاسی داوایان کرد که نه‌و سه‌فه‌ره
 بکات به‌تایبه‌تی نه‌جمه‌دین نه‌ربه‌کان سه‌رۆکی حیزبی ره‌فای تورکی که
 پێکخستنیکی ئیسلامیه‌یه‌ له‌وینه‌ی یه‌کگرتووی ئیسلامی له‌کوردستاندا، داوی
 چاوپێکه‌وتنی هه‌فال مام جه‌لالی کردبوو.

پەيوەندى سەئۇدىيە - كورد

ھەرۋەھا عەرەبىستانى سەئۇدىش داۋاي چاۋپىكەۋەتنى نوپىنەرى يەككىتى بە تايىبەتى ھەققان مام جەلالى كوردبوو، كە بە حىسابى خۇيان سىياسەتى تازەيان بەرامبەر عىراق گرتوۋمەتەبەر. عەرەبى سەئۇدى لە شەرى كەنداۋى يەكەمدا ھاۋبەشىكى دىگەرمى عىراق بوو لە شەردا بەرامبەر بە ئىران كە عەرەبى سەئۇدىۋولتېكى سوۋنە مەزھەبۋو ھابىيە ۋ پىشتىۋانى كوردىشى لە عىراق لە دوو روانگەۋە بوو:

• لە روانگەى عەرەبچىتېيەۋە دژى ئىران بوو، لە چاۋتېرېنى بۇ زالبوون بە سەر كەنداۋدا يە تايىبەتى دەست بە سەراگرتى ۲ دوورگەكە.

• لە روانگەى مەزھەبىيەۋە كە ئىران شىعەيە ۋ مەترسى بەرپا ئەكەت ۋ ئەو كەمەكە شىعەيەى كە لە سەئۇدىيە ۋ كەنداۋىشدا پائەچنى.

بەلام لە شەرى كەنداۋى دوۋەمدا لە سەر گرتى كۆيت ناكۆكى ئەكەۋىتە نيۋان عىراق ۋ سەئۇدى يە، چونكە پىيۋابوۋ جگە لەۋى عىراق مافى دەۋلەتېكى سەرىبەخۇى خاۋەن ئالا پىشىل ئەكەت، نىازى بەرامبەر بەۋىش خراپە ۋ لە ئايىندەدا قىرم لەۋىش خۇش ئەكەت. بۇيە سەئۇدىيە كەۋتە بەرەى دژ بە عىراق ۋ پىشتىۋانى لە ئەمىرىكا ۋ ھاۋپىمىمانان كورد لە شەرىشدا رۆلېكى گىركى بىنى ج بە بەشدارى ھىزەكانى خۇى لە شەپەكەداۋ چ بە يارمەتيدانى ھىزى ھاۋپىمىمانەكان. كە عىراق لە كۆيت تىكشكاۋ ھەموو ئەو ھىزانەى بە دىل گىران برانە ناۋ خاكى سەئۇدىيە ۋ دواتر بەرەۋ ئەمىرىكا.

لە مەر پەيوەندى كورد - سەئۇدىيەش، ئەۋۋولتە قەت نامادە نەبوۋە دۆستايەتى كورد بىكات، گەرچى لە ھەندى جارىشدا سەر كوردەكانى كورد سەردانى ئەۋپيان كوردوۋە لە بارەى كوردىشەۋە قەسمان كوردوۋە. بۇيە ھەر جۆرە قەسە كوردنىك قازانجى بۇ ئايىندەى پەيوەندى كورد - عەرەب ھەيەۋ ئەبى

دېلو ماسیەتی کوردی کاری جیدی خوئی لهو بواره دا بکات، هەر هیچ نه بێ تهکانیک به هه لوێستی سعودیه بدات بۆ دۆستایهتی گردن و پروونکردنه وهی باری سیاسی کوردو له قاودانی مومارسه نامرو فایه تیه کانی رژیمی به عس بهرام بهر به کورد، به تایبەت که سعودیه له ناووولاته عهرمبیه کاندای قورسای و سهنگی تایبهتی خوئی ههیه.

هەر لهم کاتانه دا وهفدی یه کیتی له گه ل و مزارمتی دهر وهی نه مریکادا دانیشته و نه مریکاییه کان به راشکاو ی سیاسهتی خو یان بهرام بهر به عیراق دهر بریوه که توند بوون و کوردیان د دنیا کردۆته وه نه مریکاواز له کورد نا هینی، گهر چی له ۲۱ ی ئابیشدا چاوی له ئاست پهلامار هکانی رژیم بۆ سه ر یه کیتی له هه ولیردا پۆشی ئه گهر خوئی ئاماژه یه کیشی پێ نه دای.!

بریار درا له م سه فهری هه قال مام جه لال دا بۆ دهر وه کاک کۆسمرت بیهته قانیدی عام تا کاتی گه رانه وهی هه قال مام جه لال.

دیسانه وه کۆبوونه وهی ئه نقهره

ههروه ها دوانیوه رۆی رۆژی ۱۹۹۷/۱/۱۵ له ئه نقهره کۆبوونه وهی نیوان یه کیتی و پارتی کراو بریار له سه ر ئه م خالانه درا:

۱. ده ستیناشان کردنی هیزی چاودیره کان بۆ چاودیری خالهکانی ته ماسی نیوان یه کیتی و پارتی که له برایانی تورکمان و ئاشوری پیکهاتووه.
۲. ئه بیهت کیشی دیلهکان له بنه رمه وه چاره سه ر بکریت.
۳. هه موو گیر و گرتی ئاواره کان چاره سه ر بکریت.
۴. ئه بیهت شه ری راگه یاندن را بگریت.

ههروه ها کۆمیه ته یه کی سیاسی پیکهات له ۲ کهس له یه کیتی و ۲ کهس له پارتی ۲ کهس له تورکمان و هه موو مانگیک جاری کۆ بنه وه بۆ حیه جیکردنی پیکه و تنه کان. شایانی باسکردنه که وا رۆ به رت بلیترۆ جیگری وه زیری دهر وهی

ئەمىرىكا سەرىپەرشتى كۆبۈنەۋەكەنى ئەگەردە، بە ئامادە بوۋىنى نوپىنەرانى سىياسى بەرىتانىياۋ تۈركىياۋ نوپىنەرانى جەبەھى تۈركمانى.

لەلەيەن يەككىتەيەۋە ھەققالان: ھەممە تۇفۇق پەھىم ۋە ھەدىن مۇقتى ۋە شازاد سائىب ۋە لەلەيەن پارتىشەۋە: سامى ھەدىلپەھمان ۋە غىزەدىن بەرۋارى ۋە پىرۇت ئەھمەد ۋە سەفەن دزەيى ۋە ئازاد مىران بەشدار بوۋى.

پىلىترو جىگىرى ۋە مىزىرى دەرۋەى ئەمىرىكا ئەلەبارى ئەم كۆبۈنەۋەۋەۋوتىبۇ: ئەنجامەكەنى باش بوۋەۋە كىشەيان لەسەر داھاتى گومىرى ئىبراھىم خەلىلە ھەرۋەھا رادىۋى ئەندەنىش لە زمانى جىگىرى ۋە مىزىرى دەرۋەى بەرىتانىياۋە، ۋە تۈۋىيەتى زۆربەى شەكەكەنى دۇبارە بوۋنەۋەيە.

لەۋ سەرۋىيەندەى كە ھەققال مام جەلال گەشىتبۈۋە تۈركىيا پۇۋى ۱/۱۶ لەلەيەن تانسۇ چىلەرى ۋە مىزىرى دەرۋەى تۈركىياۋە داۋايەك خرابۈۋە بەردەم ھەققال مام جەلال كە پىگە نەدرى ھىزەكەنى پەكەكە لەخاكى ھەرىمى كوردستانەۋە پەلامارى تۈركىيا بدرى.

ئەم داۋايە شىۋەيەك لەكۈيخايەتى بەرامبەر كوردو ھەرىمى كوردستانى تىدەيە، جگە لەمە بۇ ئەبى تۈركىيا سنوۋرەكەنى خۇى نەپارىزى لە ئەگەرى ھەر پەلامارىك لە لايەن پەكەكەۋە بۆسەرى، بۇ داۋا لە ئىمە بىكرى كە نەھىلەن پەكەكە پەلامار بەدات. ئەمە راستەۋخۇ تۆمەتبار كەردنى يەككىتى تىدەيە بۇ ھاۋكارى ۋە دۇستايەتى كەردنى پەكەكە. كە لەۋانەيە پەكەكە زۆرخۇيان بەپراى حىزبەكەنى باشۋرەۋە نەبەستەۋەۋە زۆرىش گوى نەدەنسە ھەلۈمەرجى كوردستان ۋە بوۋى ئەۋان لە سەر سنوۋردا.

پاش ماومىيەك لەم كابىنەيەدا گۇرپانكارىيەك كراو محەمەد مەلا عومەر
عەبدولعەزىز لەسەر مىلاكى بزوتنەو كرا بەومزىرى ئەوقافو محەمەد
نەحمەد شاكەلى بەومزىرى ھەرىم و لەھەمان كاتىشدا لىپىرسراویتی مەلەبەندى
رېڭكخستنى كەرگوكىشى پى سپېردرا .

مەلەبەندى

ئىمە ئەوسا بە سىياسەتى ۵۰ بە ۵۰ لە يەك حكومەتدا بېزارو قەلئس
بووين، كەچى يەكەك لە دەرھاوېشتەكانى شەرى ناوخۇ ئەوھشى تىپەراندبوو
گەيشتە قۇناغى دابەشبوونى ئىدارەى كوردى و حكومەتەكەى كرد بە دوو
كانتۇنەو، كانتۇنى سلىمانى و كانتۇنى ھەولېر . گەردەلولى تۆلەى يەكەم تەواو
بوو رېڭكەوتنى ئەنقەرە بوو ھۆى راگرتنى شەرى ناگىرې لە بەرەكانى شەرىدا
بەلام ئىتەر ھەنگاو نەنرا بۇ جىبەجىكردى بىرپارەكانى خودى ئەو رېڭكەوتنە .
ناگر بىر ھەمىشە شرىنقەيەكى كاتىيە، ھەردوو لای شەرى ئەيانەوئ ھەندى
ماندویتی شەرى لە جەستەيان دەرېكەن و پشووېك بەدن و بە باشتەر خۇيان ساز
بەدەنەو ج لە رووى دەرروونى و ئامادەبوونى چەكدارەكانەو ج لە رووى پەيدا
كردنى كەرەستەى نوپى جەنگو دارپشتەوھى نەخشەو پلانى تازە بۇ سەر لە
نوى تېھەلچوونەو لە قۇناغىكى تردا .

دەرەنجامەكانى ۳۱ / ئاب

دىارە شەرى ھەمىشە مال و ئىرانى و كارەساتە، چەندە ھۆكارى جىاجىا
ھەبى بۇ بەر پاكردى ئەوھندەش دەرەنجامى لىئەكەوئتەو، گەرچى ھەندى
ھۆكار پەنامەكىيە، ھەندىكىشىان ئاشكرايە، بەلام دواتر زۆر شت روون
ئەبىتەو و لایەنە نەئىنيەكانى دەرئەكەون . ئەوھى لە ئۆپەراسىوونى ۳۱ / ئابى
پارتى - رۇئىم بۇ سەر كوردستان دەرگەوت ئەوھىە :

بىدەنگى ئەمىركا لە ئاست پەلامارى رۇئىمى عىراق و ھاوكارى كردنى
پارتى بۇ گرتەوھى ھەولېر، ئەمىركا بى ئاگا نەبوو لەو كارە .

- چاوه‌پروانی بېهودى يه‌کيتى بۇ به‌ديهاتنى به‌لېنه‌کانى نه‌مریکا له
رېگه نه‌دان به هەر جموجوونکى رږښم.

- عېراق بۇ شېواندنې پرووى ده‌سه‌لاتى کوردى زور به په‌له به دم
داواکهى پارتييه‌وه چوو، بۇ نه‌وهى‌وا له خه‌لکى بگه‌يه‌نن که بى رږښم و به‌عس
کورد بوى ناکړى ده‌سه‌لاتى هېئ.

- هېزه‌کانى يه‌کيتى له به‌رام‌بهر هېزه فشو‌له‌کانى پارتيدا خوږيان
پانه‌گرت، ته‌نيا هەر نه‌ومندهى که هېزى رږښمى له‌گه‌لدايه، نيت‌ر ترس بالى
نه‌کېشا به سمر دل‌و د‌روونى هه‌موو خه‌لکه‌که‌دا، واته ترسى نه‌نفالکى تريان
لېنه‌نيشت، به‌لام نوورزى به‌رگرى به ناسته‌م هه‌بوو.

- له ماوهى گرتنه‌وهى هه‌ولېرو په‌لاماردانى سنوورى سلېمانى و
گه‌مياندا چمند رږښک هه‌بوو، نه‌توانرا قايم‌کارى بکړى، پى و شويى به‌رگرى
نه‌گرايه بهر، هەر هېچ نه‌بى پروو بکړيته شاخ و دېهات و ناوچه سه‌خته‌کان،
جگه له‌وه هېزى يه‌ده‌ک نه‌مابوو رېگه له په‌لاماره‌کانى پارتى بگرى.

- هه‌موو هېزو رېکخستن و خه‌لکه‌که‌ى که له خوږيان نه‌ترسان و پرويان
کرده سمر سنوورو له‌ويش نه‌نه‌مانه‌وه به زور خوږيان نه‌کرد به ناو ئيراندا.
نه‌و خاکی نيشتمان به‌جېه‌يشتن و سنوور بړينه بووه دابکى خراپ، وای
لېهاتووه بويته‌ته ميله‌تکى چاوشکاو.

۳۱/ ثاب هەر د‌ره‌واويشته‌يه‌کى هېئ، هه‌رچى له سمر بووترى، به هەر
پيودانگيک پيوانه بکړى، تاوانیکه ليخوش بوونى نييه، به‌لام نه‌گه‌ر پى بنيينه
د‌ه‌روازى کارکردن بۇ ناشتى و به هېچ جوړيک له زاکيرماندا رهنگى ناميئى،
که چى له راستيدا که‌سي‌تې کوردى تېکشاندا، دواى نه‌وهى که دوژمنان به
هه‌موو جوړيک له سمر لاشه‌ى يارى جوړاو جوړيان کردووه، که‌چى خوښمان
بووينه هاوکارى داته‌پيئى.

من دژى ناشتى نيم، پيم خوښه شهر نه‌ميئى، که‌شېر له نيوان گه‌ليکدا
به هەر بيانوويه‌ک بکړى هېچ مانايه‌کى نييه. به‌لام له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا نيم

زاكردمان به يه كجاری به تال بكهينه وه، يان رینگه به خهلكی نه درئ پهنه له وه
ههنگاو و رفتهاره خراپه كاریبانه بگیری، هه رهیج نه بی بۆ بنیاتنانی كه سیتی
كورد.

هه ره شه كانی پارتی

دوای كۆبونمه وه كانی هه قال مام جه لال له گهل لایه نه په یوه نیدارده كانی
توركیادا رۆژی ۲/۲۱ كه یشته فرۆكه خانه ی میهرئابادو له لایه نه بهر پر سه
كه وه ره كانی ئیرانه وه پیشوازی گهرمی لیکرا. هه ره له م رۆژهدا بوو كه عارف
ته یفور له رادیۆكه یانه وه هه ره شه ی هیترشی بۆسه ر ناوچه كانمان كردو داوای
له هیزه كانمان نه كرد كه له م شه رانه دا بیلایه نه بن. ئه مه خۆی له خۆیدا
ئاگادار كردنه وه یه ك بوو بۆ بهر پاكردنی شه ر. جگه له مه ئه م كابرایه زۆر سه بر
بیر نه كاته وه وانه زانی هیزه كانی په كیستی جیا به له سه ر كرده یه تی و برپاره كانی
په كیستی، گه ره نه یان ویست شه ر یكه نه بیلایه نه نه بن...!

ئه م قسانه ی عارف ته یفور كاریگه ریتی خۆی هه بوو، له خۆیه وه نه هاته بوو
قه سه كردن بۆ به رۆژی ۲/۲۵ له باره گای كاك كۆسره ت له دور له نه م كۆبووینه وه،
له سه ره نه م خالانه گفتوگۆ كرا:

۱. دۆخی هیتری پیشمه رگه ی كوردستان

۲. توانای شه ر كردنی هیزه كانمان

۳. دارشتنی نه خشه ی شه ر به م شیوه یه:

• كاك كۆسره ت و شیخ جه عفه ر په لاماری دهر به ندی گۆمه سپان . به ره وه
سه ری ره ش بده ن.

• مه حمود سه نگاوی و عوسمانی حاجی مه حمود و كوردۆ قاسم په لاماری
دۆئی هیران . به ره وه شه قلا وه بده ن.

• كاك جه بار فه رمان و مسته فای سه ید قادر په لاماری كه پکی حه مه د
ئاغا . به ره وه سپیلك بده ن.

بەمەرحى ھەڧال مام جەلال بېرىار لە سەر ئەم خالانە بدات. پېش ئەم كۆبونەوھىيە رۇژانى ۲/۱۹/۲۲ یش كۆبونەوھى فەرماندەيى گشتى كرا لە سەر دۇخى سياسى كورستان و يەككىتى و پارتى و سازدانى ھىزى پېشمەرمەگەي كوردستان لە رپوى ھۇشيارىيەوھو تېشك خستنه سەر كۆبونەي ئەنقەرەو ئەگەرى رېكنەكەوتن لەگەل پارتى. لە ھەندىك لەم كۆبونەوانەدا كاك عومەر فەتاح و ھىرۇخان نامادە بوون.

دواى ئەوھى ھەڧال مام جەلال گەشتىكى دىبلۇماسى زۆر سەرکەوتوى تەواوگرەد. رۇژى ۲/۲۶ گەراپەوھو كورستان و لەلايەن ھەندئ لە ئەندامانى مەكتەبى سياسى و سەرگردايەتى يەككىتى و نوپنەرانى بزووتنەوھو يەكگرتووو حىزبى شىوعى كوردستان و خەلكىكى زۆرموھ لە بەروپزخان پېشوازى لىكراو رۇژى ۲/۲ لەسلىمانى كاتزمىر ۱۱ ي پېش نيوەپۇوھكو فەرماندەيى گشتى لەگەلدا كۆبونەوھو بۇ باسكردنى گەشتەگەي كە بەرپزىان تېشكى خستە سەر: - دۇستايەتى ئىران و ھەلۇپستى ئىرانى يەكان باشترەو پېيانوايە پەيوەندى ئەوان و كورد ھەر بىئى لە عىراڧدا.

. دانىشتنى لەگەل توركەكاندا، بە تايبەتى لەگەل تانسۇ چيلەرو جىگرەكەي ئەربەكان لەحىزبى رەڧاھ. كە ھەموويان پېيان باشبووھ كە رۇيمى عىراق نەگەرپتەوھو كوردستان، لايەنگرى حكومەت و پەرلەمانى كوردن لەجوارچىوھى عىراقى فېدرلېدا.

كە لە راستىشدا توركەكان بوونى دەسەلاتى كوردى و ھەر گۇرپانكارىيەك كە لە ئايىندەي عىراڧدا كە ھازانجى كوردى تېدا بىت رەتتەكەنەوھو لەم دانىشتن و چاوپېكەوتنانەي سەرگردەكانى كورددا بە ناچارى باس لە ئەزمونى كوردى ئەكەن. تەنيا بۇ ئەوھىيە كە جۇرېك پەيوەندى ھەبىت بۇ راگرتنى راپەلەي بەرژموەندى يەكانيان.

سەرەپى ئەو رېككەوتنەي يەككىتى و پارتى لە ئەنقەرە بەلام پارتى زۆر پابەند نەبوون، بگەر لە بيانو ئەگەران بۆنەوھى شەر ھەلگىرسىننەوھ، يان گوشار بختەنە سەر يەككىتى بەتايبەتى دواى ئەو گەشتە سەرکەوتووھى ھەڧال

مام جەلال. ئەو بوو رۇۋى ۲/۲ ھىزمەتلىرى پارتى لە بەنەباۋى پەلامارى ھەندى شۇيىنداد لاي دىگەلەش ھەندى رەبائىيان دانائو ھەندى تەقوتۇقىش لەنيوان ھەردوۋ لادا رويىدا. ھەر بەمەو نەوستان، بەلگۈ رۇۋى ۲/۶ ھىزىكى پارتى بەسەرپەرشتى ھەمە رىگىرى كۈنە يەككىتى دزەيان كىردە چەمچەمال و لەلايەن ھىزمەتلىرى ھەماندەيى كەرگۈكەوۋە لىيانندراو خراپىيان بە سەرھات كە لە ئەنجامدا پارتى: ۱۰ كوزراۋادىل ۱۱ بىكەيسى و چەند پارچە چەككىتى تىرى زىيان لىكەوت، يەككىتىش: ۲ شەھىدو ۴ بىرىندار كە بەداخەوۋە سەيد عىزەتى جەبارى جىگىرى ھەماندەيى ھىز شەھىد بوو، ۳ چەككىتى پارتى خۇيان گەياندە بانىمەھان و تەسلىم بە رۇۋى بوۋنەوۋە، تاكو لەوۋوۋە بگەنەوۋە سنوۋرى پارتى. ديارە ئەم جۆرەكارانە بۇ پىشۋى نانەوۋە بوو، كەيەككىتى رويىكەتە شەرىك پارتى ئەيويست ئەنجامەكەي بۇ خۇي مەسۇگەر بىكات و لەلايەكى تىرىشەوۋە ناۋچەيەك كۈنرۆل بىكات كە گرنگىتى بۇ ئەوان ھەيە و لەنگەرى ھىزمەتلىرى يەككىتى تىكەندەت. كەچى لەو كارەماندا كە پىشتيان بە كەسكى بە لاي خۇيانەوۋە ئازارو شارەزى ناۋچەكە بەستىبوو سەرنەكەوتن و شىرەش كىران كە جارىكى تىر نەتوان بىنەوۋە ئەو ناۋچەيە.

لەم كاتانەدا بوو كۆبۈنەوۋە خۇي دوۋەمى ئەنقەرە لە رۇۋى ۲/۱۱ دەستىيىكردەوۋە، بەلام پارتى بەھۇي كوزرانى مەيدىن رەھىمى ئەندامى كۆمىتەي ناۋەندى و ئەندامى سەرەكى لە پاراستن لە كۆبۈنەوۋەكان كىشانەوۋە يەكسەر يەككىتيا تاونباركرد، كەنەمە تۆمەتلىكى ناراست و دەست ھەلەستىكى بى رىچى بوو كە پەلەپەلى پىۋە ديار بوو، كە بى بەلگە يەككىتيا تاونبار كىردو بەمەش ھەلۋىستىكى ناشارستانەيان تۆمەسار كىردو بى ئوسولانە لەكۆبۈنەوۋەكەدا دەرچۈنە دەرەوۋە كە ئەمە بىانۋىيەك بوو بۇ خۇدزىنەوۋە لە گەيشتە ئەنجامى رىككەوتن لە ئەنقەرەدا. كەچى لە دوايىدا ناۋمەركى ئەو گەمەيە رۈۋى بوۋەوۋە پەيۋەندىشى بە يەككىتىيەوۋە نەبوو جگە لەۋەي مەيدىن لە نوسىنىكدا بىزارى دەرەپى بوۋو ئەيويست بچىتە دەرەوۋە لەمەشدا پارتى ھەزارو يەك كىسانىيان ئەكرد كە ئەو شارەزى ھەموو نەيىنى يەكانىيانەوۋە لەو رۇيشتەدا لەوانەيە سەريەشەيان بۇ بىنەوۋە، بۇيە لە كۆل كرايەوۋە.

دامەزراندنى فەرماندەبى دووگان

رۇۋى ۲/۱۵ ھەفالى مام جەلال داۋاي كىردىم چۈمەلەي، لەو دانىشتىنەدا
باسى ئەۋەدى كىرد كەسنىۋى دووگان بىكرىتە فەرماندەبى و دەستكارى
سنىۋى كەش بىكرى، گۇرانى تىدا بىكرىت بەم شىۋە:
لە كۆتەل تاكو تاسلۇجە بىكرىتە سەر فەرماندەبى كەرگوك.
ئىنجا لە كۆتەل بەرمو خەلەكان و ھىزۇپ و ھىران و سماقولى بىكرىتە
فەرماندەبى دووگان.

بەم جۇرە بىپارى دامەزراندى فەرماندەبى دووگانى دا. كە بە
نووسراۋىكى رەسمى بىپارى دانانى فەرماندەبى پىنجەم درا: (بىپارمان دا
فەرماندەبى پىنجەم پىكەننىن لە دۆلى ھىران و دۆلى سماقولى و ھىزۇپ و دۆلى
خەلەكان و دووگان. ھەفالى مەحمود سەنگاۋى فەرماندەبى ئەبىت، جگە لەو
ھەفالىنەي كە پىشتر لەگەلى بوون: ھەفالىن مامەغەفەم و كاك تۇفلىق
كانى و تەمانىش ئەبنە ئەندامى فەرماندەبىيەكە.
ھىوادارم ھەفالىن سەيدو شىخ ھاۋكارى تەۋاۋى بىكەن و ھەموو
يارمەتەبىيەكى پىۋىستى بىدەن.

بۇ پىشەۋە رۇۋى سەركەۋىتن

فەرماندەبى گشتى

ھ. پ. ك

مام جەلال

بۇ ئەم مەبەستە رۇۋى ۲/۱۶ سەردانىكى دووگانمان كىرد بۇدىپارى كىردى
شۋىن و جىگەي بارمەگەي فەرماندەبى و تەشكىلات. ھەر دوا بە دواي ئەمە ھەفالى
مام جەلال بىرووسكەبەكى بۇ كىردىن بەم شىۋىيە:

له/ مام جەلال

بۆ/ ھىزى پېشمەرگەى كوردستان و فەرماندەى ۱+۲+۵

ئەمىرۇ ئەمىدىكى تورك و چل ئەفسەر و سەربازى توركى بەچوار
مودىرەمە ھاتن بۇ كۆيە بۆچاودىرى كردنى ئاگر بى، ئەيانەوى فەوجى له
كۆيە دابنن، فەوجىكىش له ھەولئىرو فەوجىكىش له بەستى شەرغە. پېويستە
ھاوكارى تەواويان بىكەن و رېزى زۆريان لىبگرن.

ئەم ھىزە چاودىرە له دانىشتەكانى ئەنقەرەدا بىرارى لىدراو ئەركى
دولايەنانەيان له ئەستۇدا بوو ھەم چاودىرى ئاگرېرى نيوان يەككىتى- پارتي و
ھەم سۆراخى زانىارى و زانىنى جموجوولەكانى پەكەكەو تىگەشتنى بارودۇخى
كوردستان ھاتبوون كە له نزيكەو ھاگايان له ژيان و بارودۇخى توركمانەكان
ئەبى. چەندىن لايەنى خراپ له كارەكەياندا ھەبوو، بەلام بۇ بەرژەومىندى
گشتى و دوور كەوتنەو له كەوتنە ناو گوانووى شەرەو ھاتنى ئەمانەمان پى
باش بوو.

كە زەمەنى شەرپى ھىچ شتىك له شوئنى خۇيدا نابى، لەگەل ئەوەشدا
خۇتى بۇ نامادە ئەكەيت و توپشوى بۇ ھەلئەگرى. لە شەرپىش نابووت تر نىيە،
بەلام كە بەرامبەرەكەت پىت ھايىل نەبى و رەتت بكا تەو و چالئ بۇ ھەلئەكەنى..
ناچار ئەبى وەلامەت ھەبى بەتايىبەتى كە ئەركىكى نىشتەمانى له ئەستۇندا بى.
بەلام بارى نە شەر نە ئاشتى لەو بارەى تر ناخۇش ترە، ھەمىشە له چاومپروانى
بىھوودەدا ئەژىت، دئەراوكە راپىچمان ئەكات. بۆيە نەورۇزى ئەمسالەمان
بەبىدەنگى بە پىكرد، لە ناو ئالۆزى ئەو بارى نەشەر نە ئاشتىيەدا، زياتر
خۇمان خەرىك كرىبوو بە كارى فەرماندەى و پېشمەرگەو ئەرك و
پىداوئىستىيەكانىەو.

مام جەلال لە كۆيە

لە رۆژی ۲/۲۶ دا بوو لە بیستانه چاومان بە هەمقان مام جەلال کەوت کە لەلایەن خەلکی کۆیەو پێشوازی لیکرا. کە گەشتینە کۆیە کۆبوونەوی لەگەڵا کردین لە بارە:

- رێکوپێکی هیزی پێشمەرگە کوردستان.

- چاومروانی ملدانی پارتی بۆ ناشتی.

ههروهها باسی ئەوەی بۆکریدین کە تاریق عەزیز لە مۆسکۆ بۆ هەندئ پەرلەمانتاری پرووس قسە کردوو و وتووێت: پارتی بە هەموو شتێ رازییە، ئەمریکا رێگە نادات رێکبکەوین. پاشتر لەگەڵ هیزی ناشتی پارێز کۆبووینەو.

لەلای حیزبی دیموکرات

نیومەرۆی رۆژی ۲/۲۸ لای برادەرانی حیزبی دیموکراتی ئێران دعووت بووین، لە لایەن یەکییتیەو بەرێزان: مام جەلال و دارۆی شیخ نوری و بەهرۆز گۆللی و سمکۆ دزمیی و شیخ جەعفەر و شاخەوان و مەحمود سەنگاوی، لەلایەن دیموکراتیشەو: بەرێزان مەلاعەبدوللای حەسەن زادەو جەللی گادانی و فەتاحی کاویانی و مستەفای هیچری و مەلاحەسەن.

پاش نوکته گێرانهومیەکی زۆر بوبە مەناقەشەو گفتوگۆ لە سەر یەکییتی و پارتی و شەڕ و ناکوکییەکان، لە سەر جەمی دەمەتەقی و قسەکاندا بۆنی ئەوەی ئێنەهات کەلایەنگری پارتی بکەن. دواتر جەللی گادانی هەریەکە دانەپەک لە کتیی ۵۰ ساڵ خەباتی لە نووسینی خۆی داینی. کە بەیومندی نیوان یەکییتی و دیموکرات لەسەرمتادا بەشیومیەک بوو و ئیستا گرژیەکی تیکەوتوو کە زۆرتر بەیومستە بە هەلۆیستی هەندئ لەو سەرکردانەیان کە ئیستا لە سەرکردایەتیدا هەن و زۆرتیش لە ژێر کارێگەریتی پارتیدان

سەرەپى ئەو ھەلۋىستانى پارتى لەگەلئاندا لە لىدان و كوشتن و پەلاماردان و
دەرپەراندىيان لە ناو ئىران.

شەر پىفرۆشتنەكانى بزووتنەو

ومەنبى ھەر پەيوەندى نيوان يەكيتى و پارتى گرژى و ئالۆزى تىدا بى و
مەترسى شەرکردن ھەمىشە لە ئارادا بىت، بەلگە لە نيوان يەكيتى و
بزووتنەو شەدا گرژى ھەبوو، بزووتنەو سەرەپى رىككەوتن و بىكەتەو
ھەمىشە لە بۆسەدا بوون بۆ تۆلە سەندەو لە يەكيتى، ئەوان وەكو ھىزىكى
ئىسلامى بچووك ئەيانويست دەسلەلاتى خوايى لەسەر زەوى پەپرەو بکەن و
بوونى ھىزە عەلانىەكانيان بە گوناح زانىو، بۆيە لە دوو ئاستەو لەمەر
دزايەتيکردنى يەكيتى ھەلەسوگەوتيان کردو:

قينيكي كۆنيان لەدەلدايە بۆ تۆلەسەندەو.

يەكيتى وەكو ھىزىكى عەلانى قبول نىيە و ئەبى نەمىنى.

بۆيە لە بيانو ئەگەرەن كە شەرپىك بسازىن و لە مەشدا خۇيان بى
پشتيان نەزانىو. وایاننەزانى كە يەكيتى لەگەل پارتيدا نەسازى و ئەگەرى شەر
لە ئارادابى ئەوا ئەوانىش گرەوىك ئەگەن، لەوانەشە باش بۆ ئەنجامەكە
نەچو بوون و ھەلەسەنگاندەكەيان لە ئاستى تەماكەياندا نەبوو. ئەو ھەلەكەوتەى
لئى ئەگەرەن بۆيان جووتبوو، كە پۆزى ٤/٤ خەلگىكى زۆرى ھەلەبجە بۆ
سەيران چوو بوونە سلیمانى كە بۆ يەكەم جار لە دواى دەست بەسەراگرتنى
لەلایەن بزووتنەو ئەو خەلگە توانىويانە ھەناسە بدەن و سەيران بکەن لە
دەرەوى ھەلەبجە.

كە بە پەپۆى سەوزەو دەرچوو بوون و لە زۆر شوین دائەبەزىن و
ھەلەپرەكیيان ئەکرد، ئەمە لەخۇيدا جۆرە پشتيانىك بوو بۆ يەكيتى و
بزووتنەوى پى توور بووبوو ترسيان لىنشتبوو، بۆيە لەكاتى گەرەنەمياندا

به‌لای باره‌گای بزووتنه‌ودا تینه‌په‌رن و ته‌قه‌یه‌ك نه‌كړئ كه گوايه خه‌لكی ناو
كۆستمره‌كان هاتو هاواریان پووبه‌پرووی شه‌وان كړدووه و له ئیسلامه‌كه‌ی
بزووتنه‌ودا هاوارو خوځی حه‌رامه، بۆیه ته‌قه درووستبووه.

مه‌لا عه‌لی عه‌بدولعه‌زیز داوای كوژاندنه‌وه‌ی ناگړی شه‌و شه‌ری كړد
بوو بۆیه بریار درا نوینه‌ری هه‌ردوولا: حه‌مه‌ی حه‌مه‌ سعه‌ید له‌لایه‌ن
یه‌ك‌تیه‌وه‌و مه‌لا عومهر كه‌لاری و مه‌لاعه‌بدولپه‌حمان له‌لایه‌ن بزووتنه‌وه‌وه
دانیشن بۆ كه‌یشتن به‌ میكانیزمیك و پېكه‌اتن له‌سهر نه‌هیشتنی شه‌و گرژیه
به‌لام پېش شه‌وه‌ی نوینه‌ره‌كه‌ی یه‌ك‌یتی بگاته شوینی كۆبوونه‌وه‌كه‌ له‌ سیروان
كه‌ه‌وتبووه ناو بۆسه‌یه‌كه‌ی بزووتنه‌وه‌و دهریاز بوو بوو، رۆژی ۴/۵ نوینه‌ری
لایه‌نه‌كان له‌ سعه‌ید سادق له‌گه‌ل نوینه‌ری بزووتنه‌وه‌دا كۆبوونه‌وه‌و له‌سهر دۆخی
سیروان و شه‌و گرژیه‌ تازیه‌وه‌و پېش‌یلكاریه‌كانی بزووتنه‌وه‌و به‌رامبه‌ر به‌
لایه‌نه‌كان و خه‌لكی شه‌و ناوچه‌یه‌. هه‌ر له‌كاتی كۆبوونه‌وه‌كه‌دا له‌ سنووری
كۆمیته‌ی هه‌ورمان ته‌قه‌ ده‌ستیپه‌كردبوو له‌ نیوان یه‌ك‌یتی و بزووتنه‌وه‌. شه‌مه
هه‌نگاوێك له‌ شه‌رنزیكی نه‌كردینه‌وه‌. هه‌ستمان نه‌كرد مینی گه‌وره‌مان بۆ
چینه‌راوه‌.. بۆیه هه‌ندئ كاری ئیجرائیمان نه‌نجامداوو بۆ به‌رگرتن له‌ هه‌ر
جووتنه‌یه‌كه‌ی بزووتنه‌وه‌ كه‌ ببیته‌ مایه‌ی تېكدانی بارودۆخه‌كه‌، كه‌هه‌م پارتی و
هه‌م ده‌ستی دهره‌كیش دنه‌ی شه‌دان بۆنه‌م جووره‌ پشیوپیانه‌. بۆیه هیزكی
فه‌رمانده‌ی چواری گه‌رمیان زۆر به‌ نه‌ینی په‌رینه‌وه‌ بۆ مله‌ی دارئ و شاخی
نومر، له‌ شارم‌زوریش هیزه‌كانمان ناماده‌كاری باشیان كړدبوو.

رۆژی ۴/۶ له‌گه‌ل هه‌قال مام جه‌لال له‌ باره‌گای فه‌رمانده‌ی كۆبووینه‌وه
به‌ تیرو ته‌سه‌لی له‌ باره‌ی سازدانی هیزی پېشمه‌رگه‌و سیاسه‌تی دنیاو
ده‌ورو به‌ره‌وه‌ هسه‌ی بۆ كړدین.

به‌هوی لاساریه‌كانی بزووتنه‌وه‌وه شه‌وه‌كه‌ی به‌ هیزك‌ه‌وه‌ چووینه
هه‌لمبه‌جی تازه‌. چونكه‌ به‌پیی زانیاریه‌كانمان شه‌مانزانی بزووتنه‌وه‌ خوی
كۆكردبووه‌وه‌و له‌نان و ساتدا بوو. شه‌وه‌ بوو شه‌وی ۷ - ۸/۴ بزووتنه‌وه‌ له
كاتزمیر هره‌ به‌رمبه‌یانداه‌ كه‌ هه‌موو خه‌لكی له‌ خه‌وی شیریندا بوون له‌ هاتو و

هاواری بئندگۆکانی بزووتنه‌وه له‌ناو هه‌له‌بجهدا راجه‌لگین و له‌ریگه‌ی رادیۆکه‌شیانه‌وه جاپی شه‌ریان به‌رامبه‌ر یه‌کیتیدا. هیزه‌کانیان په‌لاماری باره‌گاکانی مه‌له‌بند، گۆمیته، ئیداره‌ی گشتی، ناسایش، خویندکاران، رادیۆیان له‌ ناو هه‌له‌بجهدا و شه‌ریکی گه‌رم و قورس پوویدا و هه‌موو شوینه‌کانمان ده‌ستی به‌سه‌را گیرا، هه‌روه‌ها باره‌گاکانمان له‌ شارۆچکه‌ی سیروان و بیاره گیران.

هه‌موو ئه‌و پێشمه‌رگه‌ و هه‌م‌قاله‌مان له‌ دامو ده‌زگا حیزبی و حکومه‌یه‌کان کسانه‌وه بۆمه‌ی داری که‌هیزه‌کانی فەرمانده‌یی ٤ ی گه‌رمیانی لیبوو له‌ویشه‌وه به‌ره‌و هه‌له‌بجی تازو و شارم‌زور چوونه‌وه.

له‌ به‌رامبه‌ر ئه‌وه‌دا یه‌کیتی په‌لاماری باره‌گاکانی بزووتنه‌وه‌ی له‌ رانیه‌و قه‌لادزه‌داو ده‌ستی به‌سه‌راگیرا، که‌ له‌ راستیدا لیب‌رسراوه‌کانی باره‌گاکانی بزووتنه‌وه له‌ قه‌لادزه { مه‌لا ززاری ناوچه‌ و مه‌لاشوان } خۆیان ته‌سلیمی ناسایش کرد. له‌ سلیمانی‌ش خۆیان باره‌گاکانی خۆیانیان سووتاند، پۆژه‌که‌ی هاوه‌نباران بوو له‌ نێوان هه‌ردوو لادا. هه‌ر له‌م کاتانه‌دا بوو وه‌فدیکی ئێران هاتن بۆ ناو‌بژیوانی له‌نێوان هه‌ردوولا بۆ چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌کان به‌ریگه‌ی ناشتیانه. هه‌وله‌که‌ی وه‌فده‌که‌ سه‌ری گرت و کاتزمیر ٣ ی ئیواره‌ بریاری شه‌ڕه‌ستان درا. به‌لام بزووتنه‌وه هه‌ر ته‌قه‌یان نه‌کرد و زۆر خۆیان به‌ بریاره‌کانه‌وه نه‌هه‌سته‌وه.

له‌هه‌مان کاتدا بزووتنه‌وه له‌ سنووری پارتیدا هیزه‌کانی تیکه‌ل هیزه‌کانی پارتی کردبوو له‌ سه‌نگه‌ره‌کانی پێشه‌وه‌ی شه‌ڕدا به‌رامبه‌ر به‌هیزه‌کانی یه‌کیتی به‌تایبه‌تی له‌ سنووری کۆیه‌ودیکه‌له. هه‌روه‌ها هیزه‌کانیان که‌پانده‌ دیکه‌له، ته‌که‌ور، گۆمه‌شین، له‌گه‌ل خۆیاندا راجیمه‌و هاوه‌ن‌یان پێبوو که‌ له‌وه‌ته‌جی پارتی پێی دابن.

ئه‌نجامی ئه‌و ریککه‌وته‌ له‌سه‌ر ده‌ستی وه‌فدی ئێرانی ئیمه‌ هیزه‌کانمان به‌ره‌و زم‌رایه‌ن کسانه‌وه، کاک کوردۆ قاسم به‌ هه‌له‌ هیزه‌کانی فەرمانده‌یی ٤ ی گه‌رمیان له‌ مه‌ی داری گه‌راند هه‌واوه. به‌لام به‌ راستی بزووتنه‌وه نیازیان نه‌بوو ریک بکه‌ون، گونده‌ییان نه‌کرد و زۆریان له‌ خه‌لك و دۆسته‌کانی یه‌کیتی

نالی د
 ٥ ره‌یان سن‌او و هیزه‌ به‌ زه‌نگه‌ی
 -مه‌ر-

ئاممە رەقتارى ھىزىكى ئىسلامىيە..! گە ئەيەھىت بە ناۋى
ئىسلاممۇ ھەكەم بىكەت، ھەرلە سەرمەتەۋە ناۋمۇڭكى دىزى مۇۋاپىقەتتەن
دەرنەخەن، بەپىي بۇچۇۋى سەدان سال دۈگەۋتۈۋىي پىش ئىستە ھەلسو
كەۋت ئەكەن، جۇرما بىرى كۈنەپەرەستى داپلۇخاۋ زىندوۋ ئەكەنەۋە كە
لەگەل ئاستى پىشكەۋتنى مۇۋاپىقەتتە ناگونجى. ئەمانە ھەرلە سەرمەتەۋە تۈۋى
مەردنى خۇيان چاندوۋە لە زەۋىيەكى رەقەندە ھىچى لى بەرھەم ناھىتەن جگە
لە نەقەرتەۋ شەكست. لەبەر ئەۋ ھەلۈمەر جەي شەرمۇرۇر، بە بىرپارى كاك جەبار
قەرمەن رۇزى ۴/۱۴ نىدردامە سەۋۋرى شەرمۇرۇر بەرامبەر ئىمامى زامەن.

له پوږی ۴/۱۶ له هه لاجوالان فه رماندیی گشتی به ناماده بوونی
هه قالان جه بار فه رمانو مسته فای سه یدقادر و کوردو قاسمو و عوسمانی حاجی
مه محمود و شیخ جه عفه رو عه دنانی حه مهی مینا، مه محمود سه نکاوی له گهل
هه قالان مام جه لالدا کو بووینه وه، دوی تاوتوئیکردنی بارودوخی
شارمزو ورولا ساریه کانی بزوتنه وه و یاریکردنی به ناگری شه ری بی نامانه وه
هه ندیک بریارماندا له وانه:

۵. تم میگردنی بزووتنه وه.

- کردنه‌وهی خول فیربونی تایبەتی بە پەله‌ بو‌ چەکی قەناس و ئارپیجی و بیکە‌یسی.

لەم ماوەیدا یزوتنەوه هەر ئالۆزێان دروست ئەکرد، وایان ئەزانێ
یەگەنتی پێیان ناوێرت وگوايه ئەوان لەناوچەی هەڵمێجە و سێوان و هههوارماندا

۶۰۱ "عالمکیم یسین" کلکون ۱۱
- مهر -

تکلیف بیجه و نه

بالادەستن و پشتیان بەئێرانەوھەو ئەو ناوەیان وەکو ناوچەى دەسلەتات و ھیز بۆ خۆیان کۆنترۆل ئەکەن . ئەم جۆرە لێکدانەو ھەلەمە یارمەتیا نادات بۆ ئەوھى بە ئاسوودەمى بژین، چونکە ئەوان مەبەستیان نیە بە ناشتی دابمەزرین و پوڵ لە بنیاتنانى کوردستاندا ببینن، بەلکو دەرپراندنى یەکیتى و ھیزە کوردستانیەکانى تریان مەبەستە کە پێیان ئەلێن حیزبە عەلانیەکان. ئەو ھەرمەشە و گورەشانە دەسلەلاتى یەکیتى چەو کو حکومەت و چەو کو حیزب بێزار کرد بوو، بۆیە نەئەکرا بێدەنگى ھەلبژێرین بەتایبەتى ئەوان ئەو جۆرە ھەلوێستەیان بۆ زیاتر پێ درێژکردن ئەقۆستەو ھەلەکەیان بۆ ئاسوودە بوون لە بار ئەبردو شیوازی شەڕ خۆى قوت نەکردو ھە.

بۇيە لە بەر رۇشنىي كۆيۈنەكانى رۇزى ۴/۱۶ داو بۇدانانى
نەخشەيەكى رېكوپېك بۇ سنووردانان بۇكارە ھەلەشەكانى بزوتتەو بەسەر
پەرشتى كاك جەبار فەرمانو بە ئامادەبۇنى ھەفلاان كوردوۇ عوسمانو
عەدنانو مەحمود سەنگاوى، رۇزى ۴/۲۴ دانىشتىنكىمان كردو زۆر بەوردى
بارودۇخەكەمان لە رووى سەربازىيەو ھەلەسەنگاندوئىنجا نەخشەي
پەلاماردانەكەمان دانا بەم شۆمەيە لاي خوارەو:

هیزه‌گانی لای هه‌فالان عهدنان و عوسمان له پردی زه‌لم و بناری سوورینه‌وه به‌لامار بدن.

• هیزه‌کانی لای کاک کوردۆ له نیڕگسه‌چارو مله‌ی داریوه په‌لامار بدن.

هیزه‌کانی لای مه‌حمود سه‌نگاوی له بیسه‌لمینه‌وه له‌گه‌ل هیزه‌کانی لای کاک کوردو‌دا یه‌ک نه‌گرنه‌وه له به‌ری هه‌له‌به‌جه.

دوای دارپشتنی ئهو بهرنامهیه، ههریه که مان گه پراینه وه لای هیژمه کانمان

بۇ خۇسازدان و دەستبەكار بوون له كاتي ديارىكراودا.

من ناگاداری هیزه‌کانی فرماندمی دووکانم کرده‌وه له تووه‌قووت

لهسهر ئاوى سيروان بکه ونه رى. هیزه کانی تری قۆله کانی تریش ههریه که یان

زۆر بە نەئینی و ئەوپەری و وریاییە و بەرە و شوین و مەبەستەکانیان پۆشتن.
بەتایبەتی بەشیکی ھەرماندییی گەرمیان دووشە و پێش دەستپێکردنی
چالاکێکان چوونە ناوچە شەمیان و لەئای سێوان لەناستی دینی دلف
پەڕینە و بە ھاوکاری ھەندئ شارمزی ئەو ناوە خۆیان گەیانە سەر شاخی
نومر، کەدوو پەبایە بزووتنە و ھەش لە سەر ملە داری ھەبوون و بەو ھیزانە
گەرمیانیان نەزانیبوو.

بەپێ نەخشە کە سەعاتی سفری شەڕکە بەرەبەیان پۆزی ٤/٢٦ لە
ھەموو قۆلەکانە و ھێرش بۆ سەر بئکە و شوینەکانی بزووتنە دەستپێکرد.

ھیزەکانی میجوری شارمزوور بە سەرپەرشتی کاک عەدنان لە بناری
سوورینە و بۆ سەر شەڕمەر پەلاماریاندا و شەری قورسیان کرد و تەنگیان
بەبزووتنە و ھەتجی، ھاوکات ھیزەکانی کاک عوسمانیش لە سەر جادە و بەرە
گردی گۆ ھێرشیانکرد و گوشاریان خستە سەریان و ھەندئ پێشمەرگەیان
شەھید بوون. ھیزەکانی گەرمیان لای کاک کوردۆش لە سەر شاخی نومرە و
ھەلێانکوتایە سەر ملە داری و لە ماویەکی کەمدا ئەو دوو پەبایەیان گرت و
کوژراو و برینداریان لێکردن و راویاننان، ھیزەکانی تری گەرمیان بەرە و بالامبو
چوون بەلام نەگەشتنە جی مەبەستەکان و گەرانە و لای ملە داری و لەو
ھیزەکانی ئیمەش گەشتنە جەرداسنە و پێشپەویان بەرە و بەرزیاییەکانی
قارەمانی و غولامی و داری زەڕین و ئیمامی زامن کرد و سەرکەوتنی باشمان
بەدەست ھێنا و شان بەشانی ھیزەکانی گەرمیان کەتا پۆزەھلاتی غولامی و
قارەمانی و چروسانە تانزیک گونە و ملە مزیار پۆشتن، سەرپەری تیکشکانی
ھیزەکانی بزووتنە و، ھەندیک شەھید و بریندارمان ھەبوو. ئەوی راستی بۆ
گەر ئەو ھیزە گەرمیان لەقۆلی بالامبو و بەگەشتنایەتە سەر بالامبو ئەو

گەياندىنى پېشمەرگە بە پەلەو گواستىنەۋەدى كەلوپەل و ئازوقەو تەقەمەنى بۇ بەرى ھەلەبجە لە قۇلى ئىمامى زامەنەۋە كەپرۇزى ۴/۲۰ قاينغەكانمان كەۋتە كارو ئۆتۆمبىلەكانمان پەرىنەۋە. بەمەش بزووتنەۋە كەۋتنە بارىكى دەرۋونى ئالۆزەۋە كەزۇرتەر تەنگيان پېھەلنەچىرى و جوولەيان قەتيس ئەكرى.

ھەر لەم رۇژەدا، لە تاران بە سەرپەرشتى ئىرانىيەكان ھەردوولای يەككىتى و بزووتنەۋە دانىشتن و دوای گفتوگۇيەكى زۇر لە نيوان نوينەرەكاندا گەشتنە رېككەۋتنىك بۇۋەستاندىنى شەر كەئەم خالانەى لىپېككەتابوون: - ئاسايشى ناۋچەكان بېارېزىرى.

- رېگەنەدان بە نىشتەجىكردىنى ھىزى نىزامى و درووستكردىنى بارەگا لە لايەن گروپەكانى ترەۋە لە ھەلەبجەى شەھىد.

- گەرپانەۋەى ھىزەكانى ھەرلايەك بۆشۈينەكانى خۇيان.

- ملكەج بوون بۇ قەرمانرەۋايى حكومەتى ھەرىمى كوردستان.

- لەبەرجاۋ گرتنى خواستە ئاينىەكانى خەلك و رەچاۋكردىنى كاروبارى ئاينى لەھەلەبجە.

بۇ ئەم مەبەستە برووسكەيەكان بۇ ھات:

لە / جەبار قەرمان

بۇ / ھەموو ھىزى پېشمەرگەى كورستان

سلاۋىكى گەرم..

لىژنەيەك لە ھاو پەيمانەكان ھاتن بۇراگرتنى شەر لەگەل بزووتنەۋەو

لىژنە پېككەت بۇ دورخستىنەۋەى ھىزەكان، تەكايە ھەموو لايەك بېيارەكانيان پەيپەرە بىكەن.

هەر له‌مسه‌رو به‌نده‌دا بوو که خدر مهنده خه‌لکی مه‌مه‌کان فه‌رمانه‌دی
هێزی بزوتنه‌وه به ۷۰ که‌سه‌وه په‌یومندی به فه‌رماندیی هه‌ولێره‌وه کرد
که ۴۰ که‌سیان چه‌گدار بوون و بی که‌ی سی و هاومن و فه‌ناس و کلاشینکۆفیان
پێبوو.

لەگەڵ ئەومەشدا بارەكە هێشتا ئالۆز بوو، پڕۆژى ٥/١ شەپهاومەن لە نیاوان هەردوو لادا هەبوو، ئێمە هاومەنێكمان تەقاند لەو ئەلامى بزووتنەویدا چاودێرىكى ئێرانى بریندار كرد كە كەوتبوو نیاوانمانەو هە بۆراگرتنى شەپكە. ئێتر ووردە ووردە بێدەنگى سەرانسەرى بەرمەكانى شەپكەى گرتەووە هەرلایەنە لە سەنگەرەكانى خۆیدا مایەو. مەن چومە لای كاك جەبارو برادەران بۆ سەردان و هەوال پەرسینی دۆخى پێكەوتنە كە، لە پڕۆژى ٥/٦ دا لەگەڵ كاك جەبارو برادەران شێخ جەعفەرو كاك عەدنان و لىوا خەلیل و هەندى كەسى تر دا بپارماندا كە سەردانى قوئى ملەى دارى و سەنگەرەكانى پێشەو بەكەین، هەر ئەو پڕۆژە چووینە دەر بەندیخان و لە شەمێرانەو بە سێواندا پەڕینەو بەرى ملەى دارى و بە پێ گەشتینە سەنگەرەكانى چروسانەو غولامى و قارەمانى و ئىمامى زامەن. لەگەڵ كاك كوردۆ و قەماندەى پێشمەرگەكاندا قەسمان كردو ئەو بوو برادەران بۆیان دەرگەوت كە پەڕو بەرىكى باش پێشەروى كراو ئەومەشيان بۆ پەڕوون بوووەو كە نەگەر قورسایى بخرایەتە سەر پەلاماردانى ئەم ناوچەى كەرەكە بە ئافەرىكى تر دا ئەروشت.

له سمر پوښنایي پټیکه وټنه کې د تاران پروژې ۵/۱۶ له لایښ فرماندۍ
گشتیه وه پر پیاری پاشه کشی هیژمکانمان در، به لآم به هوې پیداکرتی
بزو وټنه وه له سمر نه مانه وهی هیژی سروان من ځایل نه بووم.

ریکه و شامه ~~یک~~ خان
 که حوله در نزدیک حلقه
 هم سوره به زبون
 شایسته بود که بزود
 به کتی و باره لای
 هم به کتی و خورمان
 و در دوا که از کتی
 و در کتی و کتی
 خان لای و کتی
 کتی و کتی

هاتنه وهی تورکیا

لهم بارودوخه تهماوییه‌دا، بۇجاریکی تر سوپای تورکیا سنووری کوردستانی به‌زاندو به‌هیزیکی گه‌وره وه‌به‌وه که خوی ئەدا له‌ ۵۰ هه‌زار سه‌ربازو ۲۵۰ تانکی پیشکه‌وتووو به‌ به‌شداری چه‌ندی فرۆکه بۆ هاوکاری کردنی پارتی دوی ئەومی پارتی هانایان بۆ ئەبات بۆ له‌ناو بردنی په‌که‌که‌و تیکشکاندنیان له‌و ناوچانه‌دا.

ئهم هاتنی تورکیایه‌ بوو بووه‌ شتیکی ناسایی و که‌سیش دسه‌لاتی نه‌بوو به‌ر به‌و هیزه‌ بگری، به‌تابه‌تی که‌ هیزیکی کوردی هیزیکی داگیرکەر به‌ینی بۆ رووبه‌روو بوونه‌ومی هیزیکی تری کوردی، چه‌نده‌ ئەمه‌ ناره‌وایه‌ و ناخۆشه‌، به‌لام گێچه‌ل کردنی په‌که‌که‌ ئەم باره‌ی ئەخولقاند بیانوی ئەدایه‌ دسه‌ته‌وه‌، گهر په‌که‌که‌ لی‌ره‌ نه‌می‌نۆ و بۆ زه‌وی خه‌باتی خوی بگه‌رپته‌وه‌، تورکیا نه‌ینه‌توانی بیته‌ کوردستانه‌وه‌، چونکه‌ په‌که‌که‌ له‌ دونیادا به‌ تی‌رورست ناوی دهرکردوو، هیج ده‌ولتیکی جیهانی له‌سه‌ر ئەم هاتنه‌ ناوه‌ومی تورکیایه‌ به‌دمنگ نه‌هاتن و به‌مافی تورکیایان ئەزانی بۆسه‌ر کو‌تکردنی په‌که‌که‌ هه‌موو رۆژی‌ک ئەم پێشیلکاریه‌ بکات، رۆژی دواتر کاک جه‌بار نامه‌یه‌کی بۆنوسین هه‌موو هیزه‌مانمان بگه‌رپینه‌ دواوه‌، هیزه‌که‌ی ئی‌مه‌ بجیته‌ به‌ره‌ی بی‌سه‌لمین و له‌گه‌ل سه‌ردار ناسیابانی ریکه‌وتین کاتژمیر ۴ ی ئی‌واره‌ بگه‌رپینه‌وه‌ و هیزه‌کانی سی‌روان ئەبه‌ن بۆ جی‌گرکردنی له‌ شارۆچکه‌ی سی‌روان.

رۆژی دواتر له‌سه‌راوی سو‌یجان نا‌غا هه‌موو فه‌رمانده‌کان له‌گه‌ل کاک جه‌بار فه‌رمان کۆ بو‌وینه‌وه‌ با‌سی ئەم خالانه‌ کرا:

- ریکه‌ه‌وتنی یه‌کی‌تی - بزوو‌تنه‌وه‌.
- هاتنی سوپای تورک بۆ کوردستان و شه‌ری په‌که‌که‌.
- په‌یوه‌ندی یه‌کی‌تی - ئی‌ران.
- په‌یوه‌ندی یه‌کی‌تی - به‌ری‌تانیا.

بزووتنهوه بهناچارى نهىي رېككهوتنى يهكيتى پى ههرس ناكري، يهكيتى و بزووتنهوه قهت له مهنجهئيكدا ناكولئين، دوو بهرنامهى جيا، دوو ئاستى بير كردنهوى جيا، ئامادىنين پېكهوه بژين، له راستيدا بزووتنهوه برىواى به پېكهوه ژيان و ديموكراسيهت نيين، بۆيه ئهئىي لهگهئيانا ههئېكهين.

كه سوپاى تورك هاته كوردستانهوه، بهو هيزه زۆروه به هاوكارى پارتى كهوتنه شهروه لهگهئ هيزهكانى پهكهكهدا، كه ههوالدهرى سوپاى تورك بو كوردستان رايگهئياندا كه گوايه ۵۰ پيشمهركهه پهكهكه كوژران، هيج ههوالئيكيان له بريندار رانهگهئياندا، بهلام ۱۲ سهريازى تورك كوژران و ۲ ى تريش بريندار. لهوه ئهچى ئهم ههواله چهواشهيه دوو مهبهستى ههئىي:

۱. ووره بهرزكردنهوى هيزهكانى خوى كه له دهستوهشاندا سهر كهوتوون كه ئهبيتته مايهوى ووره بهردانى هيزهكانى پهكهكesh كه زۆريان لئيهكوژرى.

۲. راكيشانى سهرمنجى راي گشتى توركى بو ئاكامى كارهكانى سوپا بو لهناو بردنى پهكهكه.

ناچيته ميشكهوه سوپايهكى نيزامى ۱۲ سهريازى لئى بكوژرى، بهلام هيزهكانى پهكهكه ههرچهند دهستههك لهناوچهيهكى سهختدان و پهرشو بلاون بهيهكجار ۵۰ پيشمهركهئيان لئىبكوژرى. دهولتهتى سهريازى ئهئىي درؤبكات بو پاساودانى تاوانهكانى، ئهگينا بو لهگهئ خويدا تهرمى چهند پيشمهركهيهكى نهبردهوه توركيا، پهكهكه له شهردا له ئهئنجامى كهه ئهزمونى پيشمهركايتيان لئيان ئهكوژرى له ئاستى دهستهيهكدا كه لهوانهيه بوشهريكى بچووك كوژرانى ژمارهى زۆر كارىكى ناراستوووره رووخين بيت. جگه لهوهش تا توركيا بيهوى به شهرو پهلامارو كوشتن پهكهكه لهناو ببات گهر به هيزيكى تيروورستيش ناوزهه بكرى دووزى كورد زۆرتتر گهشهئهكاتو باشتر خوى له مهيدانى كارى سياسى و خهباتگيرى و دؤست پهيدا كردندا ئهئووزيتهوه. لهسهر ئهم هاتنه ناوهوى توركيا بو كوردستان و ههئنديك كهس دژى

سوپاى توركيا خوئيشاندىان كرد، بو نارمزاىي دهبرينوووريا كردنهوى خهئكى له بابته ئهو ههئويسته زيان بهخشانهى توركيا و دهست تيكهئكردى پارتى لهگهئليدا بو بهرژهوهئندى تايبهتى. لهدواى كۆبونهوهكهى سهراوى

سویحان ناغا رۆژی ۵/۲۷ لای هه‌فال مام جه‌لال له قه‌لاجوالان به ناماده بوونی
کاک کۆسرمه‌ت و کاک جه‌بار کۆبووینه وه بۆ:

- باسکردنی دۆخی کوردستان و هێرشی سوپای تورک له‌سه‌ر داواکاری پارتی.
— شه‌ری بزوو تنه‌وه‌وه رێککه‌وته‌نی ئهم دواپیه‌یه‌وه هه‌ئسه‌نگاندنی هێزی
پێشمه‌رگه‌ی کوردستان له شه‌ری بزوو تنه‌وه‌دا.

ئهم کۆبوونه‌وه‌یه ماوه‌ی ۴ رۆژی ته‌واوی خایاند. هه‌فال مام جه‌لال زۆر
به‌ووردی له‌سه‌ر ئهو مه‌سه‌له‌نه قسه‌ی کردو ده‌ستی خسته‌ سه‌ر زۆر شتی
شاراوه‌وه هه‌موو ئه‌گه‌ره‌کانی باسکردو هه‌موو هه‌فالانیش به‌ شدارێ ته‌واویان له
گفتو گۆکاندا کردو رپۆشوینی تایبه‌تی گه‌رایه به‌ر بۆ رووبه‌روو بوونه‌وه‌ی
هه‌موو ئه‌گه‌ره‌کان.

سه‌ردانی ئێران

له‌و ماوه‌یه‌دا مه‌عیده‌م ئازاری ئه‌دام، بێتاقه‌تی کردبووم، به‌ پێویستم
زانی سه‌ردانیکی ئێران بکه‌مو چاره‌سه‌ریکی خۆم بکه‌م، دوا ته‌واو کردنی کاری
پێویستی رێگا پێدان. رۆژی ۶/۵ له رێگه‌ی باشماخه‌وه چوو مه‌ ئێران و له‌ویوه بۆ
تاران. له تاران چومه‌لای پزیشکێک (ئهبو حسینی سه‌جادی) پیاویکی
رووخۆش و واقیع‌بین بوو. پێمووت که‌من خه‌لکی کوردستانی عێراقم و ده‌مێکه
پێشمه‌رگه‌م و له ئه‌نجامی ئه‌مه‌وه تۆشی ئهم نه‌خۆشیه‌ بووم. که‌زانی کوردم
پێکه‌نی‌وووتی: ئهم تارانه ئیمه‌ تیا دانیشتوین له بنه‌ره‌تدا شوینی کورده. ئیمه
داگیرمان کردوه، کورد گۆنترین میله‌ته‌ی ئهم ناوچه‌یه‌یه. ئینجا له‌سه‌ر په‌که‌که
زۆر گفتوگۆمان کرد، هه‌ندێ بۆچوونی خۆی هه‌بوو.

به‌ راستی ئهو کوردی خوش نه‌ویست، پیاویکی عه‌لانی بوو، باوهری به
هه‌ندێ شت نه‌بوو. هه‌تا پێمووت: دکتۆر من خواردنه‌وه ئه‌خۆمه‌وه نایا زانی
بۆ مه‌عیده‌م نییه‌..؟ ووتی: ئه‌گه‌ر ده‌ستت که‌وت فۆدگا بنۆشه، که‌ په‌رده‌خه‌که‌ت
نا به‌سه‌ره‌وه یادیکی منیش بکه‌ره‌وه.

دواى تەواوکردنى چارەسەرى نەخۇشەكەم خۇم كۆكردەۋەو رۇزى ۶/۷
لەپىڭەي قەسرى شىرىنەۋە گەرامەۋە كوردستان. لە ماۋەى مانگى ۷ دا چەند
جارىك كۆبۈنەۋەمان لەسەر بارودۇخەكە كرد بە تايىبەتى پىمان لە سەر ئەۋە
دائەگرت پارتى نابى ھەتا ھەتايە ھەۋلىرى بەدەستەۋە بىتو گومرگى برايم
خەلىل بىخوات، واتە ئەبىت: يان پىككەۋتن يان شەر.

ھەرلەم ماۋەيەدا بوو كە برىارى گواستەۋەى كاڭ عوسمان بانى مارانى
لەگەل ۲۸۱ پىشمەرگەدا بۇ سنوورى مىخوۋەى سماقولى درا. لەم كاتانەشدا بوو
ھەفالى مام جەلال گەشتىكى بۇ ئەمريكا دەستپىكرد كە گرنگى تايىبەتى خۇى
ھەبوو.

بۇ تەنگىسەر

لە ۸/۷ دا لەگەل كاڭ كۆسرمەتو مەلا بەختيارو سەعدى ئەحمەد پىرەو
شىخ جەغفەرەو عوسمانى حاجى مەحمودو حاگم قادردا سەردانىكى گەندى
تەنگىسەرمان كردو چوۋىنە سەر گۆرى شەھىدى سەركرە كاڭ نارامو لە لاين
خەلگىيەۋە پىشوازيەكى گەرم كراين و دەيان ژنو مندالو لاوو پىر ھاتبۈنە
سەر پىڭاگەمان، ئەم بەسەر كردنەۋەيە منى خستەۋە دۇخى ئەو رۇژانەى
سەرەتاي شۆرشو كاركردى ئەم سەركرەمىيە لەو ھەلە سەختانەدا كە ئەمىرۇ
بەرھەمى كۆشش و رەنجى ئەو و سەدان تىكۆشەرى ترە كە بەو پەرى بىرواۋە
خۇيان بۇ ئايىندەى گەلەكەيان ئەسووتان.

نيوەرۇ لە مالى ئەحمەدى حاجى سالىح بوۋىن لە قازانقايەو پاشان
چوۋىنە سولەو دىلىژە، ئىۋارەكەى گەراينەۋە سلىمانى.

ھەفالى مام جەلال لە ۸/۲۰ دا گەرايەۋە كوردستان، لەو گەشتەيدا
چاۋى بە گەۋرە لىپىرسراۋانى ئەمريكا گەۋتبوو، لە بابەت جىگىرى سەرۇك
كۆماروۋەزىرى دەرەۋەو سكرتېرى نەتەۋەيەگرتوۋەكان كوفى ئەنان. ھەروا لە

بەرىتانىش چاۋى بە گەۋرە ئېپرسىراۋان كەۋتتە، لە توركىياش چاۋى بە
ئىسماعىل جەمەۋىزىرى دەرەۋى توركىيا ۋە جېگەرەكەۋى ۋە چەندىن كەسى ترلە
سەرگەردايتى غەسكەرى كەۋت. لە ئىرانىش سەردانى ئاپەتوللا جەكىمى كەرد.

رۇۋى ۸/۲۹ لە قەلچالان بە نامادە بوۋى ھەقئال مام جەلال ۋە
كۆسەرت ۋە جەبار قەرمان كۆبۈۋنەۋەدى قەرماندىيى كراۋ بە دوۋرۋ درىۋى باسى
گەشتەكەۋى بۇ دەرەۋە كەرد لە ۋە كۆبۈۋنەۋەدى باسى باروۋدۇخى ناۋخۇش كراۋ
ئىنجا مەسەلەۋى شەرىش باسكرا گەر پارتى مىلى بۇ ئاشتى نەدا.

لە رۇۋى ۹/۱۰ بە نامادەبوۋى ھەقئال مام جەلال بەشدارىمان لە ئاھەنگى
خولى يەكەمى دەرچوۋانى لەشكرى سەلىمانى ۋە قەرماندىيى ھەۋتى سەلىمانىش
كەرد، ھەقئال مام جەلال ۋە تارىكى دوۋرۋ درىۋى دا لە بارەۋى ھەلومەرجى
كوردستان لە رۋى سىياسى ۋە سەربازى ۋە نەتەۋمىيى ۲۱/ ناپ ۋە دەستېيىكەردنى
شۋېش لە ئەپول ۱۹۶۱ دا.

گەردەلۈلى تۆلەۋى دوۋەم

جارىكى تر لە رۇۋى ۹/۱۴ لە قەلچالان بە سەرىپەشتى ھەقئال مام
جەلال ۋە نامادەبوۋى ھەمۋە ئەندامانى قەرماندىيى گشتى، كۆبۈۋنەۋمىيەك كراۋ
نامازە بە دۇخى شەر لەگەل پارتى ۋە دۇستايەتى ئىران ۋە سەردانى كاك جەبار
قەرمان بۇ ئەۋە دىنگوباسى خراپى ۋەمىزى پارتى شىكرىيەۋە.

دۋى ئەمە چەند كۆبۈۋنەۋمىيەكى تر كرا، ھەر لەم بارمىيەۋە دۋاجار
رۇۋى ۱۰/۹ لە قەلچالان كۆبۈۋنەۋمىيەكى چىرۋ پىر كراۋ بە پىنى نەخشەيەكى
دەپتەرۋا بىرپار درا كە ھىرش لە شەۋى يەك شەمە لە سەر دوۋ شەمە
دەستېيىكەرى لە ژىر ناۋى { گەردەلۈلى تۆلەۋى دوۋەم } دا كە ھەمۋە بىرەكەنى
ھىرشەكە بەم شىۋمىيە دابەشكرا:

Handwritten notes and signatures in Uyghur script are present in the left margin and bottom of the page. The notes include phrases like "بەرىتانىش چاۋى بە گەۋرە ئېپرسىراۋان كەۋتتە" and "ئىسماعىل جەمەۋىزىرى دەرەۋى توركىيا ۋە جېگەرەكەۋى ۋە چەندىن كەسى ترلە". There are also several signatures and dates, such as "۱۹۶۱" and "۱۰/۹".

— قۇلى ھىران: ھەڧالان: كۆسۈرمت . شېخ جەعفەر . تۇڧىق
كانى وىتمانى و چەند برادەرىكى تر، برپار درا كاك تۇڧىق بە ھىزەكەيەو بە
نەينى بە ناو ھىزەكانى پارتىدا برواتو لەسەر سەڧىن خۇى بشارىتەو و
لەگەل دەستپىكردى شەردا پەلامارى كەپكى شىلانە بدات، چونكە شوئىنىكى
ستراتىزىيە و چەندىن جار ھەولندراو بە گرتنى و نەگىراو. كاك شېخ
جەعفەرىش لە سەر جادەو پەلامارى پىگەى ھىزەكانى پارتى بدات بەرەو
ئاقووبان و شەڧلادە.

— قۇلى دۆلى باليسان: ھەڧالان: جەبار ڧەرمان . عومەر ڧەتاح . كوردۇ . مستەڧا
سەيد قادر . عەدنان حەمەى مىنا . عوسمانى حاجى مەحمود . مەلا نەجم.
ھەر ھەڧائىك شوئىنى خۇى بۇ ديارىكرا:

• عەدنان بۇ كەپكى حەمەد ئاغا

• عوسمان بۇ شاخە سوور

• مەلا نەجم بۇ لای دۆلى ئالانە

• كوردۇش ھىزەكانى كرايە دووبەشەو: بەشىكى بۇ گرتنى گلاو

قاسەو بەشىكى بۇ شاخى شەكرۇك

— قۇلى چۆمان: ھەڧالان محسن بايز . حەمەى حاجى قادرو برادەرانى ترىش.

— قۇلى كۆيە: ھەڧالان نەرسەلان . بورھان سەعيد سۇڧى.

— قۇلى ساقولى: ھەڧالان ملازم عومەر . مەحمود سەنگاوى.

ديارە ھەموو ھىزەكانى يەكئىتى ھەريەكە بەرەو قۇلى خۇى بە رېكەوتن.

رۆزى ۱۰/۱۱ لە سەربازگەى سەلام لە گەل ھەڧال مام جەلالدا

كۆبووينەو، برپار درا شەوى ۱۲ - ۱۰/۱۳ ھىرش دست پىبىكرى، تاكو پارتى مل

بۇ ناشتى بدات، رۆزى ۱۰/۱۲ ھەموو ھىزەكان گەيشتبوونە سەربازگەى رانىە

بەشدارى مانۆرپىكى سەربازىيان كرد، ئەمە لە خۇيدا ھەرەشەيەكى گەورە بوو

بۇ سەر پارتى و ئاگادارىيەك بوو بۇ ھەنگاوانان بەرەو شەپ گردن. دواى

مانۆرەكە ھەموو ھىزەكانمان بەرەو شوئىنە ديارىكراوكان رۆيشتن، كە ھەموو

لېږسراوانى پېشمەرگه چەندىن جار بە نھيىنى چووبوونە سۆسەکردن و چاودېرى كردنى جموجوولى پارتى و ھىزەكانى و دەستنيشانكردنى خالى پەلاماردان.

شەوى ۱۲ - ۱۰/۱۳ له هەموو قۆلەكانەوہ لە كاتزمير دووى شەودا ھيرشى بەر بلاو كرايە سەر ھىزەكانى پارتى، لە ناوچەكانى حاجى ھۆمەرانەوہ تاكو سماقولى.

ئيمە لە قۆلى سماقولييەوہ بووين. لە كاتزميرى نۆدا لە چوارلاوہ پەلامارماندان:

. لاى يەكەم/ بۆ سەر چيای بەنەباوى كە حەوت رەبايە بوو لە لاين ھىزەكانى ميجورى دووكانەوہ پاكرايەوہ.

. لاى دووہم/ دۆلى سماقولى بوو لە لاين ھىزەكانى ميجورى سماقولييەوہ دوى شەپكى سەخت ھەموو رەبايەكانى بارەگای فەوج و ليوكانى كە پينج رەبايە بارەگای ليوای ۲۷ى سوپای ھەشت و بارەگای ليوای ۵۲ى سوپای كەركوك و بارەگای ليوای ۸ى سوپای ۸ بوو گيران.

. لاى سيبەم/ سەرى سۆركى سوسى بوو كە حەوت رەبايەى تيدا گيرا. لاى چوارەم/ ناو دارۆكان بوو.

بە گشتى ۱۹ رەبايە و كۆمەلەك بارەگايان ليگيراو كوژراوێكى زۆريان ھەبوو ۶ كەشيشيان بە ديلگيراو دەيان پارچە چەك تييدا حەوت دۆشكا دەستكەوت بوو. زيانى نيمەش ۷ شەھيد و ۱۲ بريندار بوو.

لە قۆلى ھيرانيشەوہ بەپيى ئەو نەخشەيەى داپژرا بوو فەرماندەيى دووى ھەولير و حەوتى سلیماني و ميجورەكانى - توفيق كانى و متمانى و ھىزە تايبەتەكانى كاك كۆسەرت و تۆپخانە پەلامارى ئەم شوینانەيان دا:

ھەموو رەبايەكانى سۆركى ھيران و داربەند و كەپكى شيلانە و كەپكى حاجى سائەح و ديى نافوبان و گردى گەورە و گردى جاسوسان، ھەموو ئەمانە لە ماوہى ۱۰ خولەكدا لە ھىزەكانى پارتى پاكرانەوہ. تەنانەت ھىزەكانى

مىجۇمىرى تۇڧىق كانى و قىمانى پىشپەويىيان كىردو گەيشتنە كەپكى قەل. كە
ئەروانىتە سەر شەقلاۋەدا.

لە ھەمان كاتدا پىشمەرگەكانى ھىزى ومرتى و چەكوچ و ھىزەكانى
كاروخ و جووتىاران و شەھىدانى ماكوڭ، پەلامارى زنجىرە چىاي دېمىيان داو
دەستيان بە سەرا گرت.

لە قۇلى بالىسانىشەو ھەرادەران ھەئەتى شىرانەيان بىردە سەر
شۈينەكانى پارتى و لە يەكەم پەلاماردا كالا و قاسم لە لايەن ھىزەكانى
فەرماندەمىي گەرميانەو ھىزەكانى كەركوكىش شاخە سوورىان گرت و
ھىزى ھاوبەشى كەركوك و گەرميان شاخى شەكرۇك و زىنەتريان كۇنترۇل
كىردو ھىزەكانى شارموزوورىش كەپكى ھەمەد ئاغاىان گرت و ھىزەكانى بتوین لە
دۇلى ئالانە پىشپەويىيان كىردو شۈينە دىارى كراوكانىيان گرت.

ئەم چالاكىيە پارتى راجلەكاندو لە ھەموو لايەكەو شۈينەكانىيان
لېئەگىراو ھىزەكانى خۇيان پى رانەئەگىرا لەبەر ھەئەتى شىراناساى
پىشمەرگەكانى يەككىتى، ھەر لەم كاتدا ھىزەكانى ھاوپەيمانى لە گەل پارتىدا
كەوتنە شەرو پەكەكەش لە قۇلى خۇيەو دەستيان پىكىردو توانىيان ناوچەى
سىدەكان بگرن. پەكەكە لەم شەردە زىانىيان لېكەوت كە لە ناو ھەولېرو
شارەكاندا بارەگايان ھەبوو، ھەمووى گىراو زۇر خەلگىيان كەوتە دەست پارتى
و پاكسازىكران.

رۇۋى ۱۰/۱۴ رەبائىيەى دووى بارەگای فەوجى سىي قۇلى بىرۇكان و
دەوروپەرى لە لايەن لەشكرى سكرتارىيەتى ھەقالت مام جەلالەو دەستى بە سەرا
گىرا، لە ھەمان كاتدا ھىزەكانى قۇلى كەپكى ھەمەد ئاغا گەيشتنە لووتكەى
چەقەل سىپو بەسەر سىپىلكدا ئەرۋانئ رزگارگراو دىيەكانى بنارى ئالانە و
ماۋىز پاك كرانەو. ھەرومەھا پىشمەرگەكانى لەشكرى بالەك و لەشكرى
قەندىل و ھىزەكانى نامادەو ھىزى ناودەشت ھىرشى پارتىيان تىكشكاندو بەرەو
سىنى دارسەلان و شىركاۋە راۋياننان. دىسانەو لە قۇلى ھىرانەو ھىرش بۇ سەر

لهم کاتانهدا بوو هیږمکانی مه‌لېبندی شاره‌زوور هاتنه لای نیمه به
سهرپهرستی کاک شه‌وکټ که لیبرسراوی مه‌لېبندی شاره‌زوور بوو له گه‌ل
سه‌ید که‌ریم کاکه حه‌مه‌ی خلیفه‌و سهرداری غه‌فوری سلیمان، له په‌لاماریکدا
زنجیره چپای به‌نه‌باوئ به‌هاوکاری هیږمکانی دووکانو میحومری سماقوئ له
ماووی په‌ک کاتژمیردا به ته‌واوی پاککرایه‌وه.

پارتى توۋشى شىكستىكى كەمەر شىكىن بوۋ، زۆر ترسى لىنىشت كە ئەم
 ھېرشە نەۋەستىۋ شوپنەكانى ترى لىبىگىرى. بۇيە زۆر بە پەلە پەناى بۇ
 تورگيا بردو تورگياش بى سىۋدوو كىردن نامادىبوو بۇ ھاۋكارىكىردن بە پىي
 پىككەۋىتىك لە نىۋانىاندا، ھىزىكى بۇ ھاۋكارىكىردن بە تانك ۋ تۇپخانىۋە ھىنا،
 ھەرومھا قىرۋەكانى بۇ گىرتەۋەى پارتى لە شىكست ۋ راگىرتنى ھېرشەكانى
 يەكىتىۋ ھاۋىمىمانەكانى بەشدارى پىكىرد.

رۆژی ۱۰/۵ یەكەم دەستە ی فرۆكە ی توركیا هاتنه ناسمانی ناوچه گانی
 شهرو پهلاماری سهنگه ره گانی ئیمه یان دا. به تایبه تی له شاخی شهكروك به
 شیوه یهکی درندانه بۆمبارانیان کرد، چهن دین شههیدو بریندارمان دا، به لام
 پێشمه رگه وورمیان بهرز بوو، کاریگه ریتی نیگه تیشی درووستنه کرد، ئیمه
 چاو مروانی ئه وه مان نه شه کرد که پارته ی توركیا بهو شیوه یه پیکبین و تورك به

ھەممۇ چەك ۋە چۆلەيەۋە بېنە ناۋ كوردستان ۋە بېنە لايەننىكى شەرق پىشتىۋانى
لەلەيەك دۇى لايەكەى تىر بىكەن، ئەگەر بىيانوۋى پەكەكەش بە دەستەۋە بى كە
ھىچ قورسايى بۇ ئەۋ درووستىنە كىردىن، خۇ ھەۋلىر دھۆك نەبوۋ بوۋنە
پارىزگايەكى تۈركىيا، تا ئەۋ مافەى ھەبى بەرگىرىيان لىبىكات.

فېرۇكەى تۈركىيا رۇۋى ۱۰/۱۵ بۇردومانى شاخى مامە رۋوت ۋە گىردى
گەۋرە ۋە سەرى بائەكەيان كىرد ۋە پارتىش ھىرشىيان كىرد لەلەيەن ھىزەكانى چەكۈچ
۱ ۋە چەكۈچ ۲۰ ۋە ۋەرتى ۋە ۋوتىاران ۋە ماكۇك ۋە شەھىدان ۋە كارۋخ
بەرىپەرجىدانەۋە ۋە راۋىاننان.

ھەۋرەھا رۇۋى ۱۰/۱۶ پارتى دۇە ھىرشىكىيان كىرد بۇ بەنى ھەرىرو
لەلەيەن ھىزەكانى شارمىزۋور ۋە مىجۋەرى بالىسان ۋە رەۋانلىزو پىشەم
تىكشىكىران ۋە خەللىكى زۇرىيان لىكۇۋرا ۵ كەسىان لى بەجىما.

ھەر لەم رۇۋەدا فېرۇكەكانى تۈركىيا بۇ ماۋەى يەك كاتىمىر شەكۈكىيان
بۇردومان كىرد. لە پەنا ئەۋ پىشتىۋانىيەى تۈركىيادا شەۋەكەى ھىزەكانى سوپاى
رۇگارى پەلامارى چىپاى بىنەباۋى يان داۋ سەركەۋىتىيان بە دەست نەھىناۋ زىانى
زۇرىيان لىكەۋت، كە لاشەى ۱۲ كۇۋراۋىيان لە شەپكەكەدا بە جىھىشت ۱۱
تىرىشيان بىردەۋە.

پارتى ئەۋىۋىست لە رېگەى رادىۋكەيانەۋە گۇشارى ئەۋ شەپە
كەمبەكەنەۋە ھەندى ھەۋالى درۇ بىلاۋ بىكەنەۋە گۈايە شاخى بەنەباۋىيان
گىرۋتەۋە، كە كۆمەللىك ھىزى تۆكەمەى يەكىتى لىبوۋ.

لە ھەمان كاتدا ئىمە لە رېگەى ئىزگەۋە داۋامان لە خەللى كىرد كە بىچن
تەرمى كۇۋراۋەكانىيان بىنەۋە كە لە شەپكەكەدا بىلاۋ بوۋ بوۋەۋە، لە ناۋچەى
گەلەش لە زىر گۇشارى ھىزەكانى يەكىتىدا بوۋن، لە مىجۋەرى ۋەرتى ۋە خانە
قاۋە ھىرشىيان كىرد بەلام ھىچپان پىنەكرا.

لە ھۆلى سىماقولىيەمە شەھىرى ۱۶ - ۱۷ / ۱۰ لە چوار قۇلەمە ھىرشىيان ھىنا،
لە دىيۈنكەمە ھەلىئاوا شەھىرى بۇ ماۋەدى ۲ كاتىزىمىر بەردەمەمەمە، پارتى تىكشكان و
۲۸ كۆزراۋيان لە بەردەم سەنگەرەكانماندا بەجى مابوو.

ئەمەلى لەم شەھەرەدا بەدى ئەكرا بەشدارى تۇپخانە بوو، كە قشارى
خستبوو سەر پارتى، بە تايىبەتى كاتى رۇكىتى گراد مەكان ئەگەشتە سەرى
رەش و ترستىكى زۇرى خستبوو ناو دلى سەرانى پارتىيەمە.

لەم كاتانەدا ھەقان مام جەلال لەگەل دىقدۇلۇشدا لە بارەلى ئەم شەھەرەمە
قەسەكرەدبوو، ئەمەش لەگەل تۈركەكاندا قەسە كرىدبوو، ئەنجامەكەى باش بوو،
تۈرك ووتبۇويان گەر يەككىتىۋاز لە بۇردومانى سەرى رەش بەينى، ئەوانىش
بۇردومانى فرۇكە رائەگرن، ھەرۋەھا داۋاى كرىدبوو كارمەباى ھەولۇرىش
بدرىتەمە، لە ئەنجامى ئەمەدا ھەقان مام جەلال ئەم بىرووسكەيەى بۇ ھەمەمە
لايەك كرىد:

(دۈينى تۈركە پەلامار دەرەكان بە ھۆلى ئەمەرىكاۋە داۋايان كرىد كە
ئىمەۋاز لە بۇردومانى سەرى رەش بەينىن و ئەوانىشۋاز لە فرۇكە ھەئسان و
بۇردومان كرىتمان بەينىن. بەمەش تۈانىمان بە ھىزى خۇمان دۈزمنى تۇرانى
ناچار بكەينۋاز لە لايەكى دۈزمنايەتەكەى بەينى. ھەرۋەك دەرەش كەوت
ئەمەيان بۇ فرىاكەۋتنى جاشەكانيان كرىدوۋە).

لە رۇزى ۱۰/۱۷ ھىزەكانى لەشكرى بالەك و لەشكرى قەندىل و ھىزى
ناۋدەشت و ھىزەكانى سۇسىيالىست مەفرەزەكانى قەزەى چۇمان و پەواندزو
تۇپخانە لە ۵ قۇلەمە پەلامارى ھىزەكانى پارتىيان داۋ ئەم شۇئانەيان رزگار
كرىد: ناحىيە گەلەلە و شاخەسپى و زىنى دارولسەلام و گرد كۆترى و شاخى
دارداسن و دىيەكانى ئۆمەر ئاۋاۋ ناۋ كەيلاكان و باشكۆل و دارولسەلام و گۈزىنە و
شىرگاۋە و چۇمانى بچوۋك و بالەك. ھەر لەم رۇزەدا بوو فرۇكەكانى تۈرك چىاى
شەكرۇكان بۇردومان كرىد سەيد جەۋھەرى فەرماندەى نازا شەھىد بوو، كە
پىشمەرگەيەكى كۆن و پارتىزانىكى چاۋنەترسى دۋاى ئەنقالەكان و قارەمانىكى

گۆرەپانى خەباتى بىۋوچانى ھەموو ناۋچەكانى كوردستان بوو، بە راستى ئەم ھەۋالە بىزىسكە لە ناخمان ھەئساند، دلپىرىكى كۆرى تىكۆشانمان لە كىس دا كە ھەرگىز لە مردن نەئەترسا، ھەمىشەوورە بەرزو خۇپراگر بوو، ئامادەى خۇ بەختکردن بوو، ھەموو ژيانى بۇ كوردو كوردايەتى تەرخانكردبوو، نەفرت لەو شەپرى كەوا گيانى كۆرە نازاو دلسۆزەكان ئەسووتىنى.

رۆژى ۱۰/۲۰ لە ئەنقەرەو لە ھەزارەتى دەرەدەدا كۆبۈنەو ھەيەكى ناپرسى كرابوو، دواتر ئەو ھەيان پاگەياندىبوو كە دوو رۆژ ئاگرېريان درىژكردۆتەو ھاۋاش لە نوپنەرى يەكيتى كرا بوو لەم بارمىەو ھاگادارى سەرکردايەتى بىكاتەو. ديارە پىشتىرىش ئاگرېرىكى تر كرا بوو، بەلام توركەكان تىكىانداو بۆردومانىان دەستپىكردەو. بە راي ئىمە ئەم درىژكردنەو ھەيە نىازپاكى بۇ شەپ راکرتن نىيە، بەلكو بۇ خۇسازدان ھىزەينانى ترە بۇ سەر يەكيتى.

جارىكى تر ھەفالى مام جەلال دىشدوئىلىش پىكەو قسەيانكردەو، ئەم جارەيان زۆر نەرمو نىجابى بوو ھەئوئىستى باشتىر بوو ئەم جۆرە قسەو پەيۋەندى كوردنە ھەنگاۋىكە بۇ ئەۋەى دۆخەكە ھىۋر بىكرىتەو. ديارە لە مەدا دىلۇماسىيەتى يەكيتى كارى خۇى كىردو ھە دىكتۇر بەرھەم ھەمىشە لە ھەولدا بوو بۇ تىگەياندىنى ئەمىرىكىيەكان.

بە پىي ھەندىك ھەۋال P.M.F لە قۇلى دىگەئە . كۆيە سەنگەرەكانى ھىزى يەكيتيان لە سەر نەخشە دىيارىكردو ھە بۇ لىدان ھىرشكردن ھە بۆردومانى فرۆكەى توركىا.

ئەۋە بوو رۆژى ۱۰/۲۲ فرۆكەكانى توركىا ھاۋنەو سەر ئاسمانى شەپ گەكانمان، بەمەش ئاگرېر كۆتايى ھاۋ، بە تايبەتى بۆردومانى سەنگەرەكانى يەكيتى لە بەنى ھەرىر، كەپكى ھەمەد ئاغا، سەرەزى، ھەمەد ھەباسان ، مەتەپزان كىردبوو بۇ ماۋەى كاتىرمىرىك زياتر.

ھەر ئەمىرۇ سەردانىكى كاك كۆسەتم كىرد لە پونگىنە، لەو كاتەدا فرۆكەكانى تورك بە سەر ناۋچەكەدا ئەسووپايمەو دىنگوباسى ھىرشى پارتى

بو سەر ناوچەى كۆپە ھەبوو، دواى چاوپىكەووتن و قسە كردن لە سەر بارودۆخى شەرەكە گەرامەو ھەبوو دۆلى ساقولى لای برادەران. رۆژى ۱۰/۲۴ ھىزمەكانى مىجورەكان پەلامارى زنجىرە رەبایەكانى سەرى مەيدان و دارى جوخىن و رەبایەى زنجىرە چىاى نىشتەى سەروو نىشتەى خوارووياندا گە ھەموويان ھەشت رەبایە بوون، دەستیان بە سەرا گىراو لە ھەمان كاتدا پەلامارى رەبایەى دىي ناوداروكان و سولاوگ و بەرزايپەكانى دەورو بەريان داو گرتیان. پارتى دژە ھىرشىكيان بۆ سولاوگ كرد بەلام تىكشكان. لە زۆر قولى تىریشەو شەرو پەلامار ھەبوو زۆر شوين لە پارتى گىران و زيانى زۆريان ھەبوو. فرۆكەى توركىش بۆردومانى خۆى ئەكرد.

چارىكى تىرىش ھەفالى مام جەلال و دىقدوئىش قسەيانكرد، د.بەرھەم و فرانك بىكەرىش پىكەو ھەبوو قسەيانكرد، ئەوان ئەئين گوايە گوشاريان خستومتە سەر تورك. خوشحالىيان دەربرپو ھەبوو زيانمان كەمبوو ھەبوو نەيانتوانيو پىشروى بكەن. د.بەرھەم لە ئەمريكادا ھەولتى باشى داو ھەبوو چەندىن سىناتۆرونوئەر نامەيان بو ئۆلبرايت ناردوو دژى بۆردومانى تورك و شەرو فرۆشتنى بە يەكيتى نىشتەمانى كوردستان و دەستومردان لە كاروبارى كوردستان.

پارتى لەگەل بۆردومانەكانى توركىادا بە فرۆكە لە ئاسمانەو ھەيانوئىست لە زەويەو ھەولتىك بەدەن و گوشاريك بخەنە سەر ھىزمەكانمان و گورپىكيان پيدا بۆتەو، بۆيە رۆژى ۱۰/۲۵ بە ھۆى توپخانەى توركەو بۆردومانىكى خەستى سەنگەرەكانى يەكيتيان لە چىاى سەفەين كردو لە دوو قۆلىشەو ھىرشيان دەستپىكرد.

لە چىاى سەفەينەو ھەبوو كەپكە قەل.

لە شاخى خۆزانەو ھەبوو كەپكى حاجى سەلەح.

بەلام لە ھەردوو قۆلەكەو ھەبوو ووتيان شكاو نەيانتوانى پىشروى بكەن و كۆزراو برىندارى زۆريان ھەبوو. بۆ بەر پەرچدانەو ھەبوو ئەم ھىرشەى پارتى فەرماندەى دوو پەلامارى زنجىرە چىاى نىوان دىگەلەو كۆپەيان داو

كەپكى سېى و چەندىن شوينى تريان ليگرتن. ئەمە كارىگەرى خۇى ھەبوو بۇيە مەسعود بارزانى ھاتبوو سەر جىھازو جوينى زۇرى بە بەرپرسەكان دابوو ھەرپەشەى گرتنەوۋى شوينەكانى ليكردن كە لييان گىرا بوو. بۇيەش كاتزمير دووى پاش نيومرۇ ھىزەكانى پارتى بە پالپشتى تۇپخانەى تورك كە ھەسەن قەبلان سەرپەرشتى ئەكرد پەلامارى سەنگەرەكانىاندا. بەلام ھىزەكانمان ئازايانە لييان ھاتنە دەستو پاش كوشتاريكى زۇر كاتزمير پىنجى نيوارە گەرپانەوۋە گەرووى عارمقان، لە ژير گوشارى مەسعود بارزانيدا جاريكى تر كاتزمير ھەوتى ئىوار ديسانەوۋە بەھاوكارى تۇپى قورسو ھاومنى ۸۲ و ۱۲۰ ملم ھىرشيان كردهوۋو تا ۱۱ شەو بەردەوام بوو، ئەمجارەش تيكشكانو بەرەو چيشكەو گەرووى عارمقان و سەرووى كورەدپر رايان كردهوۋ.

رۇزى ۱۰/۲۶ لە رۇژەكانى تر جىاواز بوو كە فرۇكەكانى تورك بوردومانىان ئەكرد پارتىش ھىرشى ئەھيئا بۇ رەبايەكانى سەر مەيدان و دار جۇخين و بەرميشان. فرۇكەكانى تورك بۇمبى گەورەو بۇمبى چارەكە تەنيان ئەھاويشت. لە ماوۋى ۱ كاتزميردا ۱۱ برىندارمان دا. جاريكى تريس ھەمان شوينى تريان بۇردوومان كردهوۋە كە بە ھەموۋى ۲۶ بۇمبى وەشاندا لە سۇركى سوسى و كانى ھەرمى و كاۋى قەسرۇك و گەرووى دار بە مازووو سەر بەنەباويشى گرتەوۋ. ديسانەوۋە ھاتەوۋە سەرمان و بۇ ماوۋى ۱ كاتزمير بۇمبارانى كردين لە بەنەباوۋى و ناودارۇكان و لاى سولاوك و لە ئەنجامدا ۱۰ برىندارمان دا. لە ھەمان كاتدا ۴ فرۇكەى توركى بۇمبارانى سەنگەرەكانى گوشينەو مەپرى سەر و رۇستيان كرد.

قيادەى مەيدانى زۇر برىيان لەوۋە ئەكردەوۋە كە تەكانى بىدن بۇ ھەندى شوينى پارتى لە سەر جادەى ھەرىر- شەقلاوۋە بۇ ئەوۋى ئەو ھىلەى ھاتوچۇى پارتى بېرن و گوشاريان بكەويتە سەر، بۇيە بىر لەوۋە كرايەوۋە كە پەلامارى سىپىلك و سىساواو قووتەى سۇرى نيوان ھەرىرو شەقلاوۋە گردى شەھيد ھەمىد بىرى. بە تايبەتەى كە تۇپخانەى توركىش ھاتبووۋە سەرووى گەرووى

شەقلاۋە، بەللام ئەبۇايە ھەموو ھېزەكان لەو بەرمەداۋ بە دىزىزايى پەلامار
 بىدەن، بۇيە ھەندى زەحمەتى تىدابوو لەگەل ئەو ھەشداۋەكو چالاككەيك
 ھەنگاۋىكى بۇ نراۋ ھىزىكى ھەرمەندەيى شارمەزوور لە قولى بەنى ھەرىرەو
 شەۋىكى درەنگ پەلامارى رەبايەكانى دىي باويان و سىساۋايان داۋ لە ماۋەيەكى
 كەمدا رەبايەكانيان گرت لە گەل بارەگاي رېكخراۋى سىساۋادا ئاگريان تىيەردا
 ئەمەش بۇ خۇي ھەشەيەكى گەورە بوو. بۇ رەتەندەۋەي ئەم كارە پارتى لە
 دوو قۆلەۋە ھىرشىيان بۇ برادەران كەردو بە توندى شەكئىران و برادەرانىش
 گەرەنەۋە شوئەكانى خۇيان. ھەر ئەو رۆزەش فرۆكەكانى تورك بۇ ماۋەي ۱
 كاتزمىر بە بۆمبى ھىشووئىي و ناپالەم شەستىر بۆمبارانى سەنگەزەكانى
 پىشمەرگەيان لە شاخە سوورو زەرتكان كەردو برادەران بى زيان بوون،
 پىشمەرگەش بە كلاشنىكوف و بىكەيسى و ئارىيى تەقەيان لىكەردن. ئىيە
 ئەمانوئىست لە قۆلى دىگەلەو كۆيە جوولەيەك بەمىن و ھەندى رەبايەي پارتى
 بگىرن، دوو شەو پىش ئەو ھىزىكى ھەرمەندەيى دووكان و گەرميانمان بۇ
 ناردىبون بە ھاۋكارى ھىزەكانى ئەو قۆلەي كۆيە بەللام لە بەر ھەندى
 كەموكۆرى ھىچيان نەكەردىبوو. بۇيە لە گەل كاك كوردۆ م. ھەل و عوسمان بانى
 مارانى و مامە غەفەو بورھانى سەعيد سۆفیدا، چوۋىنە بان شاخى عەزىز گاۋان
 بۇ سۆسە كەردن و تەماشاكەردنى شوئەكان كە ۱۵ رەبايە بوون. لە كاتى
 گەرەنەۋەماندا ۸ فرۆكەي تورك جۆرى ئىف ۱۶ دايان بەسەر دۆلى سەفولى
 گرتەك و گەلىداۋ بۆمبەكانيان داچۆراندو باش بوو زىانى گيانى بە داۋە نەبوو
 تەنيا ئۆتۆمبىلىكى بەرازىلى و كۆستەرىك بەركەوتن و لە كار كەوتن.

پارتى لە سنوورى دىگەلەدا تەحەشوديان ھەبوو، ھىزەكانى سوپاي
 دووى جەمال مۆرتكەو سوپاي دووى ھەركىيان ھىنابوو. لە رۆزى ۱۰/۲۰ پارتى
 بە پالېشتى تۆپخانەي تورك لە ۲ قۆلەۋە ھىرشىيان كەردە سەر سەنگەزەكانى
 پىشمەرگە لە گوربە شىلانە بەللام تىكشەئىران، بۇ جارى دوۋەمىش ھىرشىيان
 كەردەۋەكو جارى پىشوو درا بە پۆزەيانا. بۇ جارى سىيەم بە ھاۋكارى

هېڅکې تورکي هيرشکي تران کردهو، شمجارهش شکستيان هيناو ۱۷
تەرميان له بېردهستې پېشمەرگه‌دا به‌جېماو کوژاوو بېرنداري زوري تران
له‌گه‌ل خوږان بردهو و هه‌ندې ده‌سته‌وتيش هه‌بوو.

به‌داختیکی زۆره‌وه له‌و شه‌ره‌ سه‌خت‌و ده‌سته‌و په‌خه‌یه‌دا دوو پۆله‌ی
چاونه‌ترسی په‌گه‌یتی بوونه‌ قوربانی که په‌کیکیان شه‌ره‌ پیاوی دۆلی باليسان
فه‌رمانده‌ی نازا مه‌لا نه‌جهم و نه‌وهریان کوری دله‌سۆزی ده‌شتی شاره‌زوور فازل
شه‌ره‌مه‌ری بوو، که هه‌ردووکیان دوو فه‌رمانده‌ی قاره‌مان و دوو پارتیزانی
بلیمه‌تی گه‌له‌که‌مان بوون له‌ پۆزی ته‌نگانه‌دا. نه‌مه‌ زیانیکی قورس بوو لیمان
که‌وت، هه‌رچه‌نده‌ شه‌ره‌که‌ش زۆر توندو تیزو هه‌رشه‌کان گه‌وره‌و فراوان بوو
مه‌گه‌ر که‌سانی و ده‌کو مه‌لا نجم و کاکه‌ فازل پووبه‌پووی نه‌و جوۆره‌ شه‌ره‌پانه
ببنه‌وه‌و ده‌ستی دوژمن له‌ بن‌دا بشکینو و نه‌هه‌لن بینه‌ پشه‌وه‌و له‌و پیناوه‌شدا
گیانی خۆیان به‌خت بکه‌ن. هه‌ر نه‌و پۆژه‌ فرۆکه‌کانی تورک له‌ جوۆری فانتۆم
هه‌رشیان کره‌ سه‌ر دۆلی هه‌ران و چیا‌ی ناوه‌گرددو به‌ توندی سه‌نگه‌ری
پشه‌مه‌رگه‌کانیان کووتا، بی نه‌وه‌ی کار له‌ووره‌ی پشه‌مه‌رگه‌ بکه‌ن.

ھەر ئەمىر ۋە سەردانىيىكى دوۋىگەنمە كىردۈر ھەي مەنلەكەنمە ھاتىبۇن بۇلۇم
چاۋم پىيانكەۋتۈ ماۋىيەكى كەم لايان مامەۋە ۋە ھەي گەپانەۋە بۇ سەلىمانى ۋە
مەنىش بىرەۋ سەقۇلى چۈۋمەۋە. شەپەكەن زۇر گەرم بۇن، قىرۇكە تۈركى
رۇۋانەۋ بۇ چەندىن چار ھەر چارەش بۇ چەندىن كاتىمىر بە ئاسمانى
ناۋچەكەدا ئەسۈرپانەۋە بۇمبەكەنەيەن بە سەر سەنگەرمەكەنى ئەۋ ناۋچەدا
بەتال ئەكرەۋە.

رۇۋى ۱۰/۲۱ بۈۋ كاك سەعدى نەحمەد پىرە لەگەل پۇلىسى دەۋلىدا
 ھاتنە دۇلى سوسى بۇ سەردانى بەرمى شەپەكان و بىنىنى شۋىنى يۇردوۋمانى
 فېۋكەكانى تۈرك و بە چاۋى خۇيان ھەموو شتېكىان بىنى و زانىارىيەكانيان
 تۇمار نەگرد. لە قۇلى سەفۋلىيە و دەۋىستان جۈۋلەيەك بىكىن و فشارېك
 بىخەينە سەر ھىزەكانى پارتى و تەكانېك بەرمە پىشەۋە بىمىن و لەم قۇلەشەۋە

جی پئیەك بکەینەو بە تایبەتی لای دیگەلەو، بۆیە بە پئی نەخشەیهك
 بریارماندا هیژەکانی فەرماندیی دووکان بە هاوکاری هیژەکانی مەلێبەندی
 شارمزوورو هیژەکانی فەرماندیی گەرمیان کە کاک کوردۆ قاسم سەر پەرشتی
 ئەکردن و چەند رۆژیک بوو هاتبوونە لامان، پەلاماری رەبایەکانی کوردیرو
 چیژشکەو گەرووی عارفان و ئەو دەورو بەرە بدەین کە ئەیانروانیە سەر
 دیگەلەدا.

بۆیە خۆمان سازدا، دواي تەماشاکردنی هەموو چیژەکان شەوی ۱۱/۲-
 هیژەکانمان هیژشیکێ گەورەیان کردە سەر هیژەکانی پارتی لە کوردیرو
 چیژشکەو گەرووی عارفان و کەبووی سپی و چل مەیتان کە ئەکەونە ئەمبەر و
 بەری چیای سەری دیگەلەو لەگەڵ هۆمەرە کوتە، مەلا بداغ، پانکی شیخ
 رەش، پانکی دارێ کە ئەکەونە زنجیرە چیای باواجی بەرمو دیگەلە. هەر لەگەڵ
 یەكەم هەلەمتدا فەرماندیی ۵ ی دووکان رەبایە چیژشکەیان گرت و تیا
 مانەو، ۱ شەهید و چوار برینداریان دا. فەرماندیی گەرمیانیش شیرانە
 رەبایە کوردیریان گرت کە رەبایەکی گەورەو بەرفراوان بوو کاتی رژیمنیش
 هەر رەبایە بوو. مامە غەفە بە پێشمەرگەکانی گەرمیانی ووتبوو کە ئەوان
 ناتوانن کورە دێرە بگرن کەچی بۆچوونەکە وادەرناچوو بوو. هیژەکانی
 پارتی بە هەلەداوان رایانکرد و خۆیان پێنەگیرا، هەندێ پێشمەرگە بریندار
 بوون و دۆشکەیهکیان لەگەڵ هەندێ کەلو پەلدا دەسکەوت بوو. ئەو
 چەگدارانە پارتی خۆیان گەیانندبوو رەبایە چل مەیتان، ئەو هیژە کە
 کاک حسین مەنسورو مەلارەحیم سەرپەرشتیان ئەکرد لە رێگا دەستیان
 لێکرا بوو و ۵ شەهیدیان دا لەگەڵ هەندێ برینداردا بۆیە بۆیان نەگیرا، کاک
 مەلارەحیم فیشەکیک دابوو لە مەخزەنیکێ پر فیشەك و راوەستابوو تاكو
 هەموو فیشەکەکانی تەقیوونەو، خۆشەختانەخۆی بی زیان بوو.
 پێشمەرگەکانی مەلێبەندی شارمزووریش هەرکە نزیک ئەبنەو لەو رەبایە
 بۆیان دیاری گرابوو کاک مەلا ئەحمەدی دسکەرە بە سەختی بریندار ئەبی

لەگەل ۳ كەسى تر، ئىتر ھىچيان پىناكرى. رەبايەگەى عەلىاوايش لەلايەن گەرميانىيەكانەو دەستى بە سەرا گىرا. رەبايەكانى ترىش نەتوانرا بگىرىن، بۇيە چالاكىيەكە كەموگۆرى تىكەوتو ھەموو شوئىنەكان كە دەستنىشان كرابوون وەكو پىويست نەگىران، ئەم شوئىنە گرنگى خۇيان ھەبوو ھەم دىگەلە رزگارى ئەبوو ھەم گومەسپانىش ئەكەوتە مەترسى و بگرە دۆلى زيارەتىش پاك ئەكرايەو. كە ھىزەكانى پارتى زانيان ھىزەكەى ئىمە سست و خاوەو خالەكان كۆنترۆل نەكراو. ھىزىان بە ھانای چەكدارەكانىانەو نارد بۇ يارمەتيدانىان. ئىمەش كە زانىمان لەو زياترمان پىناكرى كە پۆز ببىتەو تووشى زيانى زۆر ئەبىن، لەگەل كاك كوردۇدا قسەمان لەگەل كاك ملازم عومەردا گرد بۇ كشانەو بەرەو بەنەباوى.

رۆژى ۱۱/۴ پارتى لە چوار قۆلەو پەلامارى زىنى ماويليان و قۇبى چەورى و بنارى ھەندرىن و زنجىرە شاخى تاومرو پۆلەيان داو لە شەپكى دەستەويەخەى گەرمدا بەرەو دواو پاونران. ھەروەھا لە مېخومرى ومرتیشەو بە پالېستى تۆپى قورس و دوور ھاوئىز ھىرشىان كردو تىكشكىنران. رۆژى دوا ترىش ھىرشىان بۇ كىل كىل و رەشكى و دۆلى ئاگۇيان و قۇبى مەرەكئوى گرد ھەرھەموويان تىكشكىنران و زيانى زۇريان لىكەوتو كشانەو بۇ شوئىنەكانى پىشوويان. ھەروەھا تۆپبارانى خەستى ھەردوو دىى بنمىردەو فەقئيان و زىپىنەيان گرد.

رۆژى ۱۱/۶ دوژمن سەنگەرەكانمانى لە بەنەباوى و چىاى سوسى و دىى سوسى و بەرمىشان و سەرمەيدان و چىشكە بە تۆپى دوور ھاوئىز ئاگرىاران گرد، لەو كاتانەدابوو كە ھىزىكى زۆرى فەرماندىي دووى ھەولېرو فەرماندىي ۵ى دووكان، خۇمان نامادە ئەگرد بۇ پەلاماردانى كورەدېرو گەرووى عارەقان و چىشكە و دەوروبەرى، بەپىي نەخشەيەك ھىزىكىش نىردرا بوو رىگەى حاجىووسو بۇ لىدانى كاروانى ئوتۇمبىلى ھىزەكانى پارتى، ئەم ھىزانە بە سەر پەرسىتى كاك كۆسرت بوو، لەكاتى ديارىكراودا ھىزەكان پەلامارى

شوینه‌کانیان داو هەندئ شوینیان گرت، دیسانەو توشی هەندئ گرفت بووین، بۆیه‌وه‌گو چاوە‌روان نە‌گراچالاکییە‌که بە باشی جیبە‌جئ نە‌گراو بە ناچارى هیزە‌کانمان گە‌رانی‌وه بئە‌که‌کانی خۆیان. لە راستیدا نە‌نە‌بوايە‌وه نە‌م چالاکییە نە‌نجام بدرئ چونکە پینج رۆژ پيش ئە‌مە پە‌لاماری هە‌مان ئە‌و شوینه‌مان دا‌بوو هە‌ندئ سەر‌گە‌وتنمان بە‌دە‌ست هیناو گە‌رانی‌وه، دواى ئە‌وه‌ی پارتی ئە‌و ناو‌میان باش قایم کردبوو، هەر هیزشیک بۆ ئە‌و ناو‌ه نە‌نجامی باش نە‌ئە‌بوو. لە هە‌مان کاتدا لە قوڵی باڵە‌کایە‌تی‌وه هیزە‌کانی ئە‌و ناو‌ه لە چوار قۆڵە‌وه دژە هیزشیکیان کردە سەر هیزە‌کانی پارتی لە گە‌رمە‌وانی خواروو بە‌رەو رە‌بایە‌کانی سەر زىخان و کە‌ئە‌کین، لە شاخی زيرينه بە‌رەو قە‌لاتی ئاکۆیان لە ديبورە‌شە‌که‌وه بە‌رەو جادە‌ی ئاکۆیان و بنە‌ کاول. لە ماو‌مە‌یه‌کی کورتدا ۱۴ رە‌بایە‌که‌ی سەر زىخان و کە‌ئە‌کین و سەر جادە‌ی ئاکۆیان و گە‌رمە‌وان گيران و هیزە‌کانی پارتی پە‌رت و بلاو‌کران و راو‌نران.

رۆژی ۱۱/۷ هیزش کرایە سەر هیزە‌کانی پارتی لە تە‌پۆڵکە‌ی پشتی ماویلین و گردی مە‌لیک کە بریتی بوو لە چوار رە‌بایە‌و دە‌ستیان بە سە‌ردا گیرا، هە‌روه‌ها لە سئ قۆڵە‌وه هیزش کرایە سەر رە‌بایە‌کانی دە‌ورو پشتی زیارە‌ت و دە‌ستیان بە‌سە‌ردا گیرا. لە‌م ماو‌مە‌یه‌دا زیاتر بایە‌خ بە‌ چالاکى پارتیزانی نە‌دراو پە‌لاماری دوژمن نە‌درا. بۆ‌وه‌رسکردنی چە‌گدا‌ره‌کانی پارتی. هە‌تا ئە‌هات دۆ‌خە‌که ئالۆ‌تر نە‌بوو زانیاری زۆ‌رمان بۆ ئە‌هات هیزى سوپای تورکی نیازی جموجوولی زیاتریان هە‌یه بە‌ تاییبە‌تی کە رۆژانە‌و بە‌ردە‌وام فرۆ‌که‌کانیان لە ناسمانە‌وه‌و لە هە‌موو قۆڵە‌کانە‌وه هە‌ئیان نە‌کو‌تایە سەر سە‌نگە‌ره‌کانی پيشمەرگە‌و تۆ‌پخانە‌ی تورکی بۆ‌ردومانی چرو پیری بە‌ره‌کانی شە‌رو سە‌نگە‌ره‌کانیان نە‌کردین، هە‌روه‌ها هە‌والی هاتنی ژمارە‌یه‌کی زۆ‌ری تانکی سوپای تورکمان پي ئە‌گە‌یشت و خۆشمان لە قوڵی شە‌فلا‌وه‌وه هاتو‌چۆی ئە‌و تانکانه‌مان نە‌بینی. بە‌وه‌دا زانیان کە بە‌رنامە‌یه‌کی تە‌واویان هە‌یه بۆ پە‌لاماردانمان. چونکە تورکیا زۆ‌ر بە جیدی هە‌ولئ ئە‌وه‌ی ئە‌دا کە یە‌کی‌تی لە

سەنگەرەكانى پېشمەۋى بېكىتتەۋە بۇ شوپنەكانى رۇژانى پېش نەنجامدانى ئەم شەرە. ئەۋەى كىرەبۇ بە مەرجىك بۇ راۋەستانى ھېرشەكانى خوى بۇ سەر يەككىتى. بۇيە ئىمەش خۇمان بۇ ئەۋ كارە نامادە كىرەبۇ كە بەرپەرچى ھاتنى سوپاى توركو پارتى بدمىنەۋە.

پەلامارە زەمىنىۋ ئاسمانىيەكانى تورك

ئەۋە بوۋ بەرمەيەنى رۇژى ۱۱/۸ سوپاى تورك بە دىيان تانكى تازەۋ پېشكەۋتوۋ بەشدارى ھەزاران كۆماندۇۋ ھىزى شىرۇلەى پارتىۋ بە پالېستى ۸ فرۇكە لە جۆرى F4 و F16 پەلامارى سەنگەرەكانى ھىزى پېشمەرگەيان دا لە بەرى سوسىۋ زنجىرە چىاى بەنەباۋى. ھېرشەكە بە جۆرىك بوۋ كە دىنگى فرۇكەكان و تانكەكان تىكەل بوۋ بوۋن و پېشمەرگەۋاينەزانى ھەر لە ئاسمانەۋە بۇمباران ئەكرى، كەچى ھاۋكات تانكەكانىش پېشەرەۋىيان ئەكرە بە بى راۋەستان و ھەلىان ئەكوتايە سەر بىكەۋ سەنگەرەكانى پېشمەرگە.

پېشمەرگەكان ھاتبۇۋنە دىرەۋەى سەنگەرەكان بۇ خۇ دوورگىرتن لە بۇمبارانى فرۇكەكان، بەلام فرۇكەكان دىرەۋەى سەنگەرەكانىشيان ئەكوتە،گوشارەكە زۇر زۇر بوۋ لەسەر پېشمەرگەۋ لە خولەكىكدا ھەزاران گولەتۇپو شەستىر و بۇمب ئەكەۋتە سەريان، ئەمەۋاىكرە كە لەۋ شوپنەنە بېكىتتەۋەۋە لە سماقولى گەل خۇمان بىگرىنەۋە ھىزى توركى و پارتى بچنە شوپنەكانى ئىمە. بۇ رۇژى دواتر ھىزى سوپاى توركو پارتى بە ھەمان شىۋە شەرەكەيان گواستەۋە دۆلى ھىران. پاش نەبەردىيەكى دلىرانەى ۱۲ كاتىرمىرى ھىزەكانمان لەۋ دۆلەش كشانەۋە دواۋە تا گەشىتنە كاموسەك، لەم شەرەدا چەندىن تانك تىكشكان و دىيان كۆماندۇى تورك كوزران، بەلام بە داخەۋە

کۆمەلەك فەرماندهی نازامان شههیدبوون لهوانه كاك تهحسین كاوانی و كاك نهبی رهشید. ههروهها ههوالی شههید بوونی دوو برای كاك عوسمان بانی مارانیمان پێگه‌یشت، كه ئەمه سیهه‌مین برای شههیدی بوو له‌گه‌ل ناموزایه‌كیدا له شه‌ركانی گه‌رده‌لولی تۆلە‌ی دوومه‌دا شههید نه‌بن، به‌ راستی كاك عوسمان زۆر دڵ گه‌وره‌و خۆراگر بوو. هه‌ر ئەو پۆژم‌ش هه‌والی شههید بوونی مامۆستا مه‌هدی كادی‌ری شۆرش‌گیر و بێشمه‌رگه‌ی نه‌به‌زمان بیست. كه له هه‌موو شه‌ركاندا رۆلی به‌رچاوی نه‌گیرا. شایانی ووتنه له كاتی تیکه‌ل بوونی هێزه‌كانماندا لهو شه‌ره‌ ده‌سته‌و یه‌خه‌یه‌دا هه‌ندێك له برادرانمان له یه‌كدایران و هه‌ندێ هه‌والی ناخۆشمان پێنه‌گه‌یشت كه گوایه كاك كۆس‌رمتو كاك شیخ جعفر دیار نه‌ماون، بۆیه لای خۆمانه‌وه زۆر په‌رۆشی چارنوسیان بووین و له پێگه‌ی بێسیمه‌كانمانه‌وه هه‌میشه له سه‌ر خه‌ت بووین و سۆراخمان نه‌کرد، تاكو له دوایدا هه‌والی ساغو سه‌لامه‌تیان بیسته‌وه. دواي ئەوه‌ی هێزه‌كانمان لهو شوێنانه‌ كشانه‌وه له دێی كامووسه‌ك جیگیر بوون. هێزێکی فەرماندهیی 5ی دووگان ره‌وانه‌ی سه‌ر نازم‌نین و شاخی ناوه‌گ‌رد كرا تاكو پێگه له هه‌ر نه‌گه‌ریکی هاتنه‌ پێشه‌وه‌ی له‌وه زیاتری هێزه‌کانی پارتی بگیرێ. نیت‌ به‌ره‌کانی شه‌ری ئەم ناوه‌ نارامی به‌ خۆیه‌وه‌ بینی. له قوڵی کۆیه‌شه‌وه هێزه‌کانی فەرماندهیی ٥ی گه‌رمیان نێرد‌رانه هه‌یبه‌ت سولتان و باواجی و میرسه‌یدو فه‌قییان و پشتی جه‌مامۆك. هێزه‌کانی تری هه‌ولێر له‌ پرووی دیگه‌له‌وه‌ بوون و له شوێنه‌کانی خۆیان جیگیر بوون، باره‌گای مه‌یدانی سه‌ره‌گی فەرماندهیی دووگان و میحومری سماقوڵی له سماقوڵی گه‌ل بوون، له‌واوچه‌یه‌دا بێكه‌و باره‌گامان دانابوو كه پارێزگاری له‌واوچه‌كه‌ بکه‌ن.

لە پۇۋى دواتر پۇۋنامەى كوردستانى نوئ بە خەتئىكى گەورە مانشىتئىكى نووسىبوو كە سووپاى داگىر كەرى تورك لە ژىر گوشارى نيودەولەتى و خۇپاگرى هيزى پيشمەرگەى كوردستان بە ناجارى دەستى بە گشانەو كرددوو. هەرومها بەرپرسانى تورك لە ئەنقەرە دوو جار نوپنەرى يەكئىتى لە توركيا كاك شازاد سائىب بانگ ئەكەن و پىي رائەگەيەنن كە يەكئىتى هيزەكانى بۇ ناوچەكانى پۇۋانى پيش ۱۰/۱۲ بكيشيتەو ئەگينا هيرشمان بۇ ئەكرىت.

پاى مەكتەبى سياسى وابوو تاكو چەند پۇۋىكى تريس چاومپوانى بكرى و بزائرى باروودوخى سياسى بەروو كوئ ئەچىت، نايان عىراق لە گەل توركيدا تىك ئەچىت...؟ ئەگەر دۇخەكە لە بەرژمەوندىماندا بوو لە شونى خۇماندا ئەمىنەنەو، ئەگەر نا ئەوا ئەكشىنەو.

لەو شەرەنەشدا هەر بە تەنبا فەرماندەى ۵ ى دووكان ۲۸ شەهيدو ۱۰۱ بريندارمان دا، فەرماندەىيەكانى تريس هەريەكە كۆمەئىك شەهيدو بريندارى لە پيشمەرگەو فەرماندەى ئازاى بەخشىيە خاكى كوردستان و بەرگرى لەسەرومى حكومەتى هەرىمى كوردستان.

ديارە ئەمە كۇتايى شەر نەبوو، بەلكو تورك وپارتى خۇيان سازدا بۇ هيرشكرەنە سەرقۇلەكانى سەرەو. ئەمەش پەيوەندى بەو رىككەوتنەى نيوان تورك وپارتى هەبوو بۇ كۇنترۆلكردنى هەموو ئەو ناوچە سنوورىيەى كە دەستى بە سەردا گىرابوو. لەو چوار چپۆمەيدا بوو كە دوژمن بە هەموو هيزو تۆپو فرۆكەو رەوچەكدارەكانىەو بەروو گوشينەو سیدەكان لە مىجومرى بالەك هيرشيان كردوشكىنران.

پۇۋى ۱۱/۱۷ پارتى بەهەماهەنگى سوپاى تورك هيرشئىكى تونديان كرده سەر مىجومرى بالەك و ناوچەى حاجى ھۆمەران، دواى شەرپئىكى قورسو زيانئىكى زۆر لە هيزەكانى دوژمن، ئەو ناوچانەشيان كۇنترۆلكرد. ديارە ئەم شەرەنەش بەھوى دەيان تانك و فرۆكەو تۆپى دوور ھاويزو كۆماندۆى تورك

نه‌نجام درا. ئەگينا پارتى خۇى به تەنيا زاتى ئەوۋى نەبوو كارى وای پى ئەنجام
بدرى، بۆيەش ھانای بۆ ھىزى توركى دوژمن برد. دواى ئەوۋە پەلامارى
دىيى ومرتى و چياكانى دەوروبەريان داو گرتيان، بەلام لە پەلاماردانى گرده
شالى و دۆلى بالەياندا تىكشكان، لەم شەراندەدا بە داخەوۋە ۲ لە فەرماندەكانى
ھىزى پىشمەرگە شەھىد بوون ئەوانىش ھەقى ھەسەن و برايمە كۆير بوون.

كشانه‌وەى تورك

بەمە ئىتر تورك گەيشتە مەرامەكانى خۇى و پارتى و نەيوست گۇتايى
بە كارەكانيان بەيىنى، لە ھەمان كاتدا دەستىكرە كشانه‌وۋە دواى ئەوۋى
نامانجەكانى پىكاو بەشيك لە تانكەكانى لە ناكرى جىگىر بوون و پاشماوۋى
ھىزەكەشيان بەرەو دھۆك كشانه‌وۋە. پىشتىش ژمارەيك تانك لە شەقلاوۋە
بەرەو ھەريەر كشانه‌وۋە دواوۋە. ئىتر پۇژانە ھىزو تانك و كەرەستە و كەل و
پەلەكانى ئەبەردەوۋە بەرەو بادىنان وتا دواچار لە برايم خەلىلەوۋە بۆ توركىا
ھەمووى پەراندەوۋە.

لە ئەنجامى ئەو پراگەياندانەى تورك لە پۇژى ۱۱/۱۰ دا كەوا ھىزەكانى
نامانجەكانى خۇيان بە دىيەناوۋە دەستى گردوۋە بە كشانه‌وۋە، ئەمريكاو
ئىنگلىزىش پىيان باشە بكەونە نىوانمانەوۋە عىراق و ئىرانىش بە توركيايان
پراگەياندوۋە كە قايل نابىن توركىا بىمىنىتەوۋە لەوش ئەجوو كە تورك بەئىنى
پىداين.

بۆيە پۇژى ۱۱/۲۴ لە چوارقورنە بەنامادەبوونى ھەقان مام جەلال
ھەموو فەرماندەكانى ھىزى پىشمەرگە كۆبونەوۋەمىھەكى فراوان كرا لە سەر
ھەلومەرچەكانى مەسەلەى شەرەستان، دواى لىدان و تاوتويكردىكى زۆر
ھەموويان گەيشتە ئەوۋى كە قايل بن بەوستاندىنى شەرەكە، پراى كاك جەبار
فەرمان ئەوۋە بوو كە شەرەكە رابگرين و رايەگەمىەنين، ھەرومەھا بىرياريان دا

چېتر تورك وەك ناوېژىكەرېك قېوول نەكەن، چونكە لايەنېكى شەر بوو و نابى
لە پرۆسەى ئاشتىدا بەشدار بى.

كاتزىمىرى ۱۲ى ئەو پۇژە پارتى لە پېگەى ئىزگەكەيانەو شەرى راگرت
بەو مەرجهى پەكەكە لە سنوورى يەكېتتېيەو پەلامارى پارتى نەدەن. ئەمە
داوايەكى تەعجىزى بوو كەس ناتوانى ئەم گرنتىيە بدات، چونكە پەكەكە
هېزىكى پارتىزانەو بۇ كەس كۆنترۆل ناكرى. يەكېتتېش پاسەوانى پەكەكە
نييە. هەر ئەو پۇژە كەمال كەركوكى نوپنەرى پارتى لە قەرەنسا داواى لە
حېزبى سۆسالىستى قەرەنسا كىردبوو كە ناوېژىوانى نيوان يەكېتى و پارتى
بكات. يەكېتى وەلامى دايەو بەو ناو بژىوانىيە قايلە بە مەرجهى پېكەكە و تەنامەى
پارىس كە لە سەر دەستى پارتى سۆسالىستى قەرەنسى و سەرۇكى كۆچكر دووى
دۆستى كورد مۆر كرابوو. بەلام ئەم مەرجه بۇ سەر دلى پارتى قۇرسە.

يادى چلەى شەهيدان

كە دۇخەكە نىشتەو و شەر نەما پۇژى ۱۱/۲۰ يادى چلەى شەهيدانى
گەردەلوولى تۆلەى دووم لە گردى سەيوان لە سەلىمانى ئەنجامدرا، ئاپۇرپەيەكى
گەورەى خەلگى كە بە ۱۵۰ ھەزار كەس مەزەندە ئەكرا ئامادەبوون و ھەفالى مام
جەلال و تارىكى دورودرېزى لە بارەى شەرەكان و كۆتايى ھاتن بەو شەرە
باسكرد.

لە پۇژى ۱۲/۸ كاتزىمىرى ۷ى سەر لە بەيانى كۆمەلېك لە
ئىتېلاعاتى ئىران و حېزبى ديموكراتى ئىران لە نيوان دووكان و خەلەكان و
نزىك دىى قەلات بە يەكدا تەقېنەو و ۲ پېشمەرگەى ديموكرات لە نيوانياندا
بەرپرەسى كۆمىتەى شارستانى بانە شەهيد بوون. ئىتېلاعاتەكان خۇيان
دەرباز كىرد و ديموكراتەكان دەستيان بەسەر ئۆتۆمبىلى ئىتېلاعاتەكاندا
گرت. سەيد مەنسورى قەتاحتى ئەندامى سەرگردايەتى ھاتبوو سەردانى شوينى

پووداوهکه، به لّام به داخه وه به هه له وه له رووی نه ناسینه وه له لایهن ناسایشی هه ونیره وه له گه ۲ پيشمه رگه ی ديموكراتدا شهيد كران. كاتزمير ای نیواره له گه ۱ همفالن ملازم عومهر و نه رسه لان بايزو سمكو دزمی و دلاور نه حمه د مه جید چووینه سه ركرديه تی حیزبی ديموكراتی ئيران و سه ردانی كاك عهبدو لّای حه سه ن زاده مان كردو له دانیشه ته كه ماندا قسه مان له سه ر پووداوه كه كرد. كاك عهبدو لّای رای و ابو و نهو ناسایشانه به بهرنامه ته قه یان له سهید مه نسور كردو وه و ناماده یش نین له لیژنه ی لیكۆلینه وه دا به شداری بكن و چاوهر وانی په كیتی نه بن چی نه كات له م باره وه. له و لاشه وه ناسایشهكان چهكرا بوون و په وانه ی سلیمانی گرابوون بۆ لیكۆلینه وه.

هه ره له و مانگه دا بوو یادی شهیدانی گه مرده لوولی تۆله ی دووهم له كۆیه و رانیه و شارم زوورو چه مچه مال و كه لار كرایه وه له هه موو شوینهكاندا همفالنی مه كته بی سیاسی و سه ركرديه تی و سه ركرده ی لایهنهكانی تریش نامادبوون كه بوو بووه خو پيشاندانیکی گه و ره له دزی شه ری داسه پاوو پشتیوانی بۆ په كیتی نیشتمانی كوردستان.

له كۆتایی رۆژی ۱۲/۲۱ دا بریاری گواسته وه وه له فهرمانده یی ۵ دووكان درا و هه ره نه و رۆژه له گه ۱ فهرمانده یی و كاك فاتح حه مه رمش كه دانرا به لپه ر سراوی فهرمانده یی دووكان ده ورو ته سلیمان كرد به نوو سراویك كه نه و كاته فهرمانده یی دووكان ۷۵۱ پيشمه رگه ی هه بوو.

هه ره له ورۆژه دا نامه یه كم له لایهن مامۆستا محه مه د حه مه ساله حی خزم له نه مه ریکا وه په یگه یشت كه كاتی خو ی له گه ۱ ریکخوا وه كاندا کاری نه كردو له پووداوهكانی ۲۱ ی ئابدا به مال و مندا له وه گوێزانه وه بۆ نه مریكا. له نامه كهیدا بیزارای و بی تافه تی خو ی دهر بریوه له بر گه یه كیدا هاتوه: ئیمه له نه مریكا زیان و گوزمرا نه مان خراپ نییه، به لّام به راستی ئیره بۆ مائیکی منالدارای وهك ئیمه خو ش نییه و لیره له مائیكدا چه ند كه سیك كار بكات باشه به لّام بۆ خیزانیکی وهك ئیمه كه تمنها من كار نه كم كه میك زه حه مه ته له بهر

ئەو بېرىلمەندە ئە بەھارى داھاتوو بېچىنە ئەوروپا ھۆلەندا يان سويد، ھىچ نەبى ئەوئ ژيان دابىن ئەكەم ئەو كاتە من خەرىكى كارى خۆم ئەبەم بۆ نووسىنى بابەتى رۇشنىرى، چونكە ئەوئ بە پېچەوانەى ئەمىركايە كە ئەگەر كار ئەكەى ئەفەوتىي.

دەستپېشكەرىيەكى تر

ھەر لەم مانگەدا كۆپونەوئى فەرماندىمى گشتى كراو ھەندىك برادەر بۈونە ئەندامى فەرماندىمى. لە دواى تەواو بۈونى شەپرو سەقامگىر بۈونى ئارامى و بەرپا بۈونى دۇخى نەشەر نەئاشتىدا، ھەڧال مام جەلال لاي خۇيەو دەستپېشكەرىيەكى گرنگى كرد بۆ ئاشتى و نامەيەكى بۆ مەسعود بارزانى نووسى كە تيايدا داواى كردبوو كە چارەسەرى سياسى و راستەقىنە و دادپەرورەنەى ھەموو مەسەلە و كېشە و ناكۆكىيەكان بىكرى بە شىۋازى دىموكراسى ئاشتىخوزانە و ھەروھە يەكخستنى حكومەتى ھەرىمى كوردستان. كە ھەلومەرج بېرەخسىنى بۆ ھەلبىزاردنىكى ئازادو چارەسەرى ھەموو كېشەكان و ھەروھە ئاسايىكردنەوئى بارودۇخى شارەكانى ھەولېرو سلىمانى و دھۆك و ديارىكردنى ماوئەيەكى ديارىكراو بۆ جېبەجىكردنى ھەموو ئەو خالانەى لە سەرى پېككەوتن. لەم ھەنگاويدا ھەڧال مام جەلال سەرىشكى كردوو لە سەر:

— ھەلبىزاردنى يەكېك لە پېككەوتنە مۆركراوكانى نىوان ھەردوولاوھكو پېككەوتنى پارس يان پېككەوتنى دوو قۆلى يان بېرىارەكانى پەرلەمان.
— پېشنىارى ئەمىركا و بەرىتانىا، كاتى خۆى رۆبەرت دۆيچ پېشكەشى ھەردوولاي كردوو.

— پېشنىارەكانى ھاوپى عزيز مەممەدو دكتور مەحمود عوسمان.

خوزانە
لالە مستور
جوئىكە
سەرى
خوشىدا
زەرائىن
كرد
سەر

ئەمەش لە پېناوی ئەووی پێگە چارەیک بۆ دابەشکردنی داھاتی کوردستان بەسەر ھەموو لایەک و ھەموو موچەخۆرو پرۆژەکانی ئاوەدانکردنەوە و گەشەپێدانی بژێوی خێزانی شەھیدانی کوردستان و پێشمەرگە کوردستان دابین بکری. ئەم دەستپێشکەرییە سەرەرای ئەووی گە ھەنگاویکی گەورە بۆ ھەرامۆشکردنی ناکۆکی و قەتەماغە بەستنی برینەکان بۆ گەشتە نەشتیەکی راستەقینە، لە ھەمان کاتدا نازایەتیەکی لە پادە بەدەری تێدا بە تەنیا بەستنی یەکیی ریزەکانی گەلەکەمانە نەک ئەگەیی کردن و دەست بە چمکی دەسلەتەو گرتن بۆ مەرامی تاکەکەس و نەخۆشی ھوگرانی. ھەرچی خۆی پێژاوە و چی مالتوێرانییە کەمان تووشبوو ئەبێ تەنیا ھەر بە پێو دانگی لە خۆ بووردووی چارەبکری و لە پېناوی دابینکردنی ئاییندە گەش بۆ کورد و کوردستان کار بکری.

کۆتایی سال.. ئەگەری کۆتایی شەر

ئەمەش کۆتایی ھات، بە راستی سائیکی پەر لە ئازار و شەر و خۆنڕشتن، سائیکی دوکەلاوی بوو، چی لە بەرەکانی شەر و چی لە مالی کورد بە گشتی و مالی پێشمەرگەدا بە تاییەتی. ئەو مالتەیی کە کوپو کەسەکانیان پێشمەرگە بوو و دلیان لە ناو مشتیا نا بوو، ئەو مالتەیی کە تەرمی پۆلەکانیان چوو و تە بەردەمیان و سکتی مردن و لە دەستدانی کەسەکانیان پیاواندا چارە، سائیک گەر ئەو ھەموو توانایە بۆ شەر و چەکساز شەر خەرج کراوە بۆ ئاوەدانی و بنیاتنانەو بە کار ھاتبا ۱۰ جار کوردستانی وێرانەمانی پێ ئەبوو زایەو. سائیک کە لۆژیکی شەر بەسەرلۆژیکی دیالۆگدا زال بوو، ئارموزوی شەر فراوانتر بوو بۆ قووتدانی دەستکەوتەکان. شەر لە ھەموو بارەکانیدا ناخۆش و قیزەو، تەنیا لە یەک باردا نەبێت ئەویش شەر لە پېناوی بەرگریکردن لە مافی نەتەو و دژی داگیرکەرە.

مههسته گانی خویان له کیسمان بدن! نهی چي بکهین؟

لکھنؤ
۵ نومبر
وہ کی
آئیے ہم
۵ ادا ہو
آئیے ہمارے
بیک بیج
م لکھنؤ
۵ نومبر

10/10/10

۱) $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$

هۆناغى رزگارى نىشتمانى شەرى دەسلەتلى تىدا نەكراۋە، مەگەر تەنبا لاي گەلى كوردى داماو نەبىت كە ھەم خۇمان ۋ ھەم دوژمنەكانەمان لەسەر لاشە ھەنجن ھەنجن كراۋەگەى كار نەكەن. ئەم شەپە سەرەپى (تەجرىم ۋ تەجرىم) كوردنى لە لايەن پەرلەمانى كوردستانەۋە كە خۇدى ھەفالى مام جەلال ۋ مەسعود بەرزانىش بىرپارىيان لەسەرداۋە، ھەمدىسان بەرپا بوۋەتەۋە. ئەم شەپە خەماۋى ۋ كارمەتاۋىيە مالىۋىرانى بۆ كورد درووست كورد سەرمەنجامى خراپى لىۋوۋەۋە:

• بەسەدان كوژراۋ

• بە سەدان بىرىندارو سەفەت

• ھەزاران خەلك ئاۋارمىۋون كە لە بارى كۆمەلايەتلى ۋ ئابوۋرى ۋ دەرۋونىيەۋە رەنگدانەۋەى نىگەتلىقى ھەبوو.

• ناكۆكى لە نىۋان خىزانى كوردىدا خستەۋە سەنگەر بەندى لە بەرانبەر يەكتەدا درووست كەرد كە لە راستىدا ئەم سەنگەر بەندىيە دوور بوو لە بىروباۋەر، بەلكو بەشىكى پەيۋەندى بە بەرژەۋەندىيە ھەبوو كە پەيۋەست بوو بە پىداۋىستى رۆژگارو ھەلپەى بىزىۋى ۋ كېشەۋ گەرتى ناكۆكىيە كۆمەلايەتەكان، كە پىزى خىزبەكان لەم جۆرە خەلكانە پەرۋاۋەدان بوو بوۋەۋە، بەشىكى ئەمەش بۆ رۆلى خىزى بەعس ئەگەرپەتەۋە كە پىزەكانى گەلەكەمانى لە بنەۋە ھەلەكاندبوو كەسىتى تىكدابوو، خەلكانىكى زۆر بوو بوون بە جاش ۋ نىستخباتو ئەمنو... ھتە. ئەمانەۋەكو پاشماۋەى ئەۋ دامو دەزگا داپلۆسىنەرەنە ماۋنەتەۋەۋە ھىرى جۆرەھا جەلىسى ۋ فەرتو ھىل بوون ۋ كاتىكى زۆرى ئەۋى لەۋ گوناھانە پاك بىنەۋە.

• لە دەست دانى راستگۆيى نەك لاي خەلكى كوردستان بەلكو لاي نىباى دەرەۋەش.

• كەرتكردنى دەسلەتلى كوردى.

- لە ھەموو ناھەموار تر دەست ھێشتکردنی سوپای داگیرکەرەکان بۆ بەشداری لە یەکلاییکردنەوی ناگۆکییەکانی ناوڤۆ. کە بەتاوانیکی گەورە ئەژمێردرێت و بووئە ھۆی لە کارخستنی پەرلەمانی تاقە سەرچاوەی دەسەڵاتی یاسایی لە کوردستاندا کە تەعبیر لە بوونی کوردو دەسەڵاتەکی ئەکات.

ئەم ھاریکاریکردنە دەوڵەتە دراوسێکان لە شەپدا، لەبەر خۆشەویستی چارەنووسی کوردو پارێزگاری لە دەستکەوتەکانی گەلی کورد نەبوو، بەلکو دەستیوێردانی کوردو بۆ لەبەر یەك ھەڵوێشانەوی کوردو حیزبەکانی و بۆ کوشتنی ئاییندە کورد بوو کە ئەوان زۆر لێی ئەترسین. یانگھێشتکردنی سوپای عێراق و تورکیا لەلایەن پارتییەو لە چەند روویەکیەو خۆیندەو بۆ ئەکری:

- سنووردانان بۆ دەسەڵاتی یەکیی کە پارتی رەتی ئەکاتەو بە مێمی خۆی داھەنی.

- دەرپازکردنی لە شکستی تیاچوون و ھەرەشە نەمان چ لە رووی سیاسییەو چ لە رووی سەربازییەو.

- تێکشکاندنی ھاوکیشی پەيوەندی یەکیی - ئێران - ئۆپۆزییۆن کە مەترسی نەك ھەر بۆ سەر پارتی ھەبوو بەلکو سەرنیشی بۆ ئەو دەوڵەتانەش دروست ئەکرد.

- جگە لەمە ئەو ھەنگاوە بۆ خۆی جۆرە کوێخایەتی کردنی کوردو بە سەروستی کوردەو بۆ ھەمیشە نیشانەکانی کەسیتی کورد بەلاوازی و قەرچۆکی و ترویی. بۆ پارگرتنی شەپ ھەرچی ھەول بوو لەبار براو گۆی لە کەس نەگیر، چی ھەوێ ناوێزوانی ھەبوو نەیتوانی ناوازی ناسازی شەرخوازی کپ بکاتەو، چی داوی پەر لە کەفۆگۆلی خەلگی کوردستان بوو، بە ھۆی بەسەرکردنەوی حیزبەکان و ناپەزایی دەرپەین و خۆنیشانەکان، نەیتوانی ئاوا بکاتە سەرنەو گرە بێسە دارە رەقی ئەستوری دڵە پەر لە کینەکان.

كاتايكيش شهر گەيشتە بنبەستو بۇ ھىچ لايەكيش يەكلايى
 نەكرايەو، سەرھەرى ھىنانى ھىزى دەرەكى و ئەو ھەولەش گەيشتە ئەنجامىك
 كە چىتر دىنای دەرەو ھەيل نەبى بە بەردەوامى ئەم شەرە، ئىتر ھەردوولا لە
 شوئى خۇياندا راوستان. بەلام ھەر لايەك بە مەبەستى جياو ناوەرۇكى جيا.
 يەكئىتى ئەيوست چىتر خوئىنى كورد بە خۇپايى بەر نەبىت، كورد تووشى سەر
 لىشوان و دەرەدەرى زياتر نەبىت. بەلام پارتى ئەيوست بەرژەندىيەكانى
 لە ناو كەلاوۋى شەردا بپاريزى و دەسلەتسىياسى بۇ خۇي كونترۆل بكات، لەم
 پىناوۋەشدا سەرچاۋى داھاتى كوردستانى قووت ئەدا بۇ بنبەمالە.

دوای جىبەجىبوۋى نەخشەو پلانەكانى سوپاى داگىرگەرى تورك و
 جىگربوۋى پارتى لە شوئىنەمەبەستەكانى خۇيان و نەمانى مەترسى ھىرش
 كردن بۇ سەريان. دوای كەشەنگىيەكى زۇر شەر سەر خەويكى قوولتى شكاند،
 بەرەكانى شەر و پرو بەروو بوونەو ھارام بوونەو. تارادەيەك خەلك
 ھەناسەيەكيان ھەلكىشا لە ژىر ساباتى سەقامگىرىدا، بەلام خەلك ھەمىشە لە
 دلەراوكىدا ئەزبان نەوەكو شەر دووبارە بىتەو، نەوەكو مالى كورد جارئىكى
 ترىش لە كورەى ناگىرىكى بىناماندا بسووتىتەو.

سالى ۱۹۹۸

ھەرچۇنىك جەژنى سەرى سالى ۱۹۹۸ مان بە ناسوودەيىيەو بەرپىكر،
 قەلەرەشى شەر لىمانەو دوور بوو، كەوى ئاشتى لە پەنا گوئى ھەمواندا
 ئەيقاسپاند، ساتەكانى ژيان بە بىدەنگو دوور لە زرمەى تۇپو ھارەى فىشەك
 تىئەبەرى. لەوانەيە ئەمەش سەرھەتاي دەست پىكردى وەرژىكى نوئى نە شەر
 نەئاشتى بى لە نيوان ھەردوولا كە پىويستى بە كارى زۇر جىدى ھەيە بۇ
 بىرىنى ئەم قۇناغە ناسكو پىر لە دىك و دالە كە لە پۇژانى رابوردوۋى سالى
 پىشوو دا بە دەست پىشكەرىيەكى ھەفال مام جەلال زەمىنەى بۇ خۇشكرا.

ھېزى شەپ كەر پېي وايە تەنيا ئەو خاومنى راستى و مافو دەسلەتەو تەنيا ئەو
 ئەتوانى بېريار لە سەر چارمنووس بداتو تەنانەت مافى شەپ فرۆشتن و
 شەپکردنیش ھەر بۆ خۆى قورخ ئەكات. كە مەسەلە سەپاندنى خوود بېت،
 زالبوونى دەسلەتەو تاكە لايەن بېت، شەپ ئەبېتە كارىكى حەمى، چونكە
 ھەموو دەرگاكان دائەخرى. ھېچ دەنگىك نابىستى جگە لە يەك دەنگ كە
 دەنگى ئەو لايەنەيە، كاتىكىش لايەكەى تر دەنگ بۆ ناشتى بەرزبكاتەو و فوو
 لەو ئاسنە سووتېنەرى شەپ بكات بۆ كوژاندنەوى، زۆركەس وائەزانن ئەو و لە
 لاوازيەومىيە، لە كەم توانايى و بېھيزيەومىيە. بەلام لاى ناشتيخوازن بەلگەى
 گەرموگورى و دلسۆزى و پەرۆشيە بۆ راگرتنى لافاوى خوینپرشتن و دوور
 خستەوى مەنەتتەكانە. بۆيە زۆر جار نووزەى ناشتى بە ئاستەم ئەبىستى.
 يان بەواتايەكى تر بىدەنگى جادەى كوردى بە گشتى رېگە پېدانى شەپ
 ئەگەيەنېت. چونكە گەلەكەمان ھېشتاش لە بارىكى دەروونى ئالوزاويدا ئەزى
 كە سامۆتكەى شەپ چنگالى لىگير كرتووە. چ بەھۆكارى دەرەكى يان خۆمان
 بېينە ھۆكارى كەوتنە ژېر ئەو ھەرسەو. بەلام ئەمجارميان لەو ئەچى ئەم
 نامەيەى ھەقال مام جەلال كاريگەرى خۆى ھەبېت ھەناسەيەكى قوونى بېزاري
 دزى شەپ ھەلگېشين، چونكە دواى كېى بەرەكانى جەنگ ھەموو كەسيك
 ئەيەوېت بچیتەو و دۆخى ئاسايى و ژيانى بېوھى.

بۆ فەرماندەيى سلېمانى

۱/۱۵ سەردانى ھەقال مام جەلالەم كردو باسى بارودۆخى سلېمانيمان
 كرد، لەبەر گرنگى و بايەخى ئەو شارە لە پرووى پاراستن و ئاسايەشەو و نزيكى لە
 خۆيەو و بېريارى دا كە لە فەرماندەيى سلېمانى دابنرېم. بۆ پڕۆزى دواتر چوومە
 فەرماندەيى سلېمانى و لەگەل شېخ جەعفەر دانېشتەم و لە سەر دەورو تەسليم
 كردن و وەرگرتنى فەرماندەيەكە قسەمان كردو دواى ئەوھى گۆرانكارى لە

فهرماندهیی و برپاری دروستکردنی هه‌ندی فهرماندهیی تازه درا بوو. پاشان له‌گه‌ل به‌رپرسیانی فهرماندهیی ۷ ی سلیمانی دانیشتنم کردو داوای لیستی ته‌واوی چه‌ک و که‌رسته پیوویسته‌کانی فهرماندهیی کرد بو دهورو ته‌سلیمکردن.

پاپا و کورد

له‌و مانگه‌دا پاپای گه‌وره‌ی فاتیکان و رێبه‌ری مه‌سیحیه‌کانی جیهان هاویه‌شی خۆی بو نازارو نه‌هامه‌تیه‌کانی کورد دهربرێ و داوای کرد ئابلووه‌ی ئابوری له‌ سه‌ر گه‌لانی عێراق هه‌لبگرێ، ئه‌مه‌ش هه‌لوێستیکی باشه‌و کاریگه‌ری خۆی هه‌یه‌ به‌ تایبه‌ت له‌ نیوه‌ندی سیاسی جیهانیدا پیاویکی گه‌وره‌ی وه‌ک پاپا لا له‌ کورد بکاته‌وه‌و قسه‌ی له‌ سه‌ر بکات، به‌ تایبه‌ت پاپاوه‌ک رێبه‌ریکی نایینی دئاسک نه‌و بارودۆخه‌ پر نازاره‌ی گه‌لانی عێراق به‌ گشتی و گه‌ل کوردی به‌ تایبه‌تی پێ ناخۆشه‌، چونکه‌ له‌ گوردستان و له‌ عێراقیشدا به‌شیکی باش مه‌سیحی هه‌یه‌و له‌ کۆنه‌وه‌ له‌موولاته‌دا نه‌ژین و له‌ سه‌ر نایینی خۆیان ماونه‌ته‌وه‌.

ئه‌وه‌تا پاپای فاتیکان له‌ دووره‌وه‌ هه‌ست به‌دەردو مه‌ینه‌تیه‌کانمان، دهرک به‌ خه‌مه‌کانمان نه‌کات که‌ شه‌ری بێهوده‌ ده‌ستی ناوته‌ بینه‌قاقامان و ته‌رووشک بیکه‌وه‌ نه‌سووتینی، که‌چی نه‌و له‌گه‌ل نه‌و ناسۆریانه‌ماندا تیکه‌ل نه‌بی و نوێزمان بو ئه‌کات.

ره‌وتی ئیسلامی

ئه‌وه‌ هه‌ر ئێمه‌ نین وه‌کو گه‌لیکی سته‌م دیده‌ به‌ ده‌ست دوژمنانه‌وه‌ نه‌ناڵین، نه‌وه‌تا له‌ جه‌زائیریش خه‌لکی بێتاوان دوا پرگار بوونیش له‌ چنگ فهرمنسییه‌کان تیک به‌ربوونه‌ته‌ خۆیان و له‌ هه‌لومه‌رحیه‌کی ناله‌باردا نه‌ژین، به‌تایبه‌ت که‌ ئیسلامیه‌ توندڕه‌وه‌ چه‌کدار و یاخییووه‌کان ماوه‌ هه‌لته‌کووته‌

سەر خەلکەکەو بە بیانوی ئەوێ ئەوێ سەر بەرژیمی دەسەڵاتداری جەزائیر،
 بێبەزەمیانه ئەیانکوژن و سەریان ئەبڕن. مەرۆقایەتی قیز لەو ڕەوشە درێندەو
 هەتسوکەوتە دژبەدای ئەسلامیەکان ئەگاتەو کە بە هیچ کلۆجیک دەست لە
 منال و ژن و پێڕ و پەککەوتە ناپارێژن! ڕەش و سپی لە یەک جیاناکەنەو
 ئەوێ لەگەڵ ئەواندا نەبێت ئێتەر فەرمانی مردنی بەسەردا ئەدەن. ٤
 ٥
 ٦
 ٧
 ٨
 ٩
 ١٠
 ١١
 ١٢
 ١٣
 ١٤
 ١٥
 ١٦
 ١٧
 ١٨
 ١٩
 ٢٠
 ٢١
 ٢٢
 ٢٣
 ٢٤
 ٢٥
 ٢٦
 ٢٧
 ٢٨
 ٢٩
 ٣٠
 ٣١
 ٣٢
 ٣٣
 ٣٤
 ٣٥
 ٣٦
 ٣٧
 ٣٨
 ٣٩
 ٤٠
 ٤١
 ٤٢
 ٤٣
 ٤٤
 ٤٥
 ٤٦
 ٤٧
 ٤٨
 ٤٩
 ٥٠
 ٥١
 ٥٢
 ٥٣
 ٥٤
 ٥٥
 ٥٦
 ٥٧
 ٥٨
 ٥٩
 ٦٠
 ٦١
 ٦٢
 ٦٣
 ٦٤
 ٦٥
 ٦٦
 ٦٧
 ٦٨
 ٦٩
 ٧٠
 ٧١
 ٧٢
 ٧٣
 ٧٤
 ٧٥
 ٧٦
 ٧٧
 ٧٨
 ٧٩
 ٨٠
 ٨١
 ٨٢
 ٨٣
 ٨٤
 ٨٥
 ٨٦
 ٨٧
 ٨٨
 ٨٩
 ٩٠
 ٩١
 ٩٢
 ٩٣
 ٩٤
 ٩٥
 ٩٦
 ٩٧
 ٩٨
 ٩٩
 ١٠٠
 ١٠١
 ١٠٢
 ١٠٣
 ١٠٤
 ١٠٥
 ١٠٦
 ١٠٧
 ١٠٨
 ١٠٩
 ١١٠
 ١١١
 ١١٢
 ١١٣
 ١١٤
 ١١٥
 ١١٦
 ١١٧
 ١١٨
 ١١٩
 ١٢٠
 ١٢١
 ١٢٢
 ١٢٣
 ١٢٤
 ١٢٥
 ١٢٦
 ١٢٧
 ١٢٨
 ١٢٩
 ١٣٠
 ١٣١
 ١٣٢
 ١٣٣
 ١٣٤
 ١٣٥
 ١٣٦
 ١٣٧
 ١٣٨
 ١٣٩
 ١٤٠
 ١٤١
 ١٤٢
 ١٤٣
 ١٤٤
 ١٤٥
 ١٤٦
 ١٤٧
 ١٤٨
 ١٤٩
 ١٥٠
 ١٥١
 ١٥٢
 ١٥٣
 ١٥٤
 ١٥٥
 ١٥٦
 ١٥٧
 ١٥٨
 ١٥٩
 ١٦٠
 ١٦١
 ١٦٢
 ١٦٣
 ١٦٤
 ١٦٥
 ١٦٦
 ١٦٧
 ١٦٨
 ١٦٩
 ١٧٠
 ١٧١
 ١٧٢
 ١٧٣
 ١٧٤
 ١٧٥
 ١٧٦
 ١٧٧
 ١٧٨
 ١٧٩
 ١٨٠
 ١٨١
 ١٨٢
 ١٨٣
 ١٨٤
 ١٨٥
 ١٨٦
 ١٨٧
 ١٨٨
 ١٨٩
 ١٩٠
 ١٩١
 ١٩٢
 ١٩٣
 ١٩٤
 ١٩٥
 ١٩٦
 ١٩٧
 ١٩٨
 ١٩٩
 ٢٠٠
 ٢٠١
 ٢٠٢
 ٢٠٣
 ٢٠٤
 ٢٠٥
 ٢٠٦
 ٢٠٧
 ٢٠٨
 ٢٠٩
 ٢١٠
 ٢١١
 ٢١٢
 ٢١٣
 ٢١٤
 ٢١٥
 ٢١٦
 ٢١٧
 ٢١٨
 ٢١٩
 ٢٢٠
 ٢٢١
 ٢٢٢
 ٢٢٣
 ٢٢٤
 ٢٢٥
 ٢٢٦
 ٢٢٧
 ٢٢٨
 ٢٢٩
 ٢٣٠
 ٢٣١
 ٢٣٢
 ٢٣٣
 ٢٣٤
 ٢٣٥
 ٢٣٦
 ٢٣٧
 ٢٣٨
 ٢٣٩
 ٢٤٠
 ٢٤١
 ٢٤٢
 ٢٤٣
 ٢٤٤
 ٢٤٥
 ٢٤٦
 ٢٤٧
 ٢٤٨
 ٢٤٩
 ٢٥٠
 ٢٥١
 ٢٥٢
 ٢٥٣
 ٢٥٤
 ٢٥٥
 ٢٥٦
 ٢٥٧
 ٢٥٨
 ٢٥٩
 ٢٦٠
 ٢٦١
 ٢٦٢
 ٢٦٣
 ٢٦٤
 ٢٦٥
 ٢٦٦
 ٢٦٧
 ٢٦٨
 ٢٦٩
 ٢٧٠
 ٢٧١
 ٢٧٢
 ٢٧٣
 ٢٧٤
 ٢٧٥
 ٢٧٦
 ٢٧٧
 ٢٧٨
 ٢٧٩
 ٢٨٠
 ٢٨١
 ٢٨٢
 ٢٨٣
 ٢٨٤
 ٢٨٥
 ٢٨٦
 ٢٨٧
 ٢٨٨
 ٢٨٩
 ٢٩٠
 ٢٩١
 ٢٩٢
 ٢٩٣
 ٢٩٤
 ٢٩٥
 ٢٩٦
 ٢٩٧
 ٢٩٨
 ٢٩٩
 ٣٠٠
 ٣٠١
 ٣٠٢
 ٣٠٣
 ٣٠٤
 ٣٠٥
 ٣٠٦
 ٣٠٧
 ٣٠٨
 ٣٠٩
 ٣١٠
 ٣١١
 ٣١٢
 ٣١٣
 ٣١٤
 ٣١٥
 ٣١٦
 ٣١٧
 ٣١٨
 ٣١٩
 ٣٢٠
 ٣٢١
 ٣٢٢
 ٣٢٣
 ٣٢٤
 ٣٢٥
 ٣٢٦
 ٣٢٧
 ٣٢٨
 ٣٢٩
 ٣٣٠
 ٣٣١
 ٣٣٢
 ٣٣٣
 ٣٣٤
 ٣٣٥
 ٣٣٦
 ٣٣٧
 ٣٣٨
 ٣٣٩
 ٣٤٠
 ٣٤١
 ٣٤٢
 ٣٤٣
 ٣٤٤
 ٣٤٥
 ٣٤٦
 ٣٤٧
 ٣٤٨
 ٣٤٩
 ٣٥٠
 ٣٥١
 ٣٥٢
 ٣٥٣
 ٣٥٤
 ٣٥٥
 ٣٥٦
 ٣٥٧
 ٣٥٨
 ٣٥٩
 ٣٦٠
 ٣٦١
 ٣٦٢
 ٣٦٣
 ٣٦٤
 ٣٦٥
 ٣٦٦
 ٣٦٧
 ٣٦٨
 ٣٦٩
 ٣٧٠
 ٣٧١
 ٣٧٢
 ٣٧٣
 ٣٧٤
 ٣٧٥
 ٣٧٦
 ٣٧٧
 ٣٧٨
 ٣٧٩
 ٣٨٠
 ٣٨١
 ٣٨٢
 ٣٨٣
 ٣٨٤
 ٣٨٥
 ٣٨٦
 ٣٨٧
 ٣٨٨
 ٣٨٩
 ٣٩٠
 ٣٩١
 ٣٩٢
 ٣٩٣
 ٣٩٤
 ٣٩٥
 ٣٩٦
 ٣٩٧
 ٣٩٨
 ٣٩٩
 ٤٠٠
 ٤٠١
 ٤٠٢
 ٤٠٣
 ٤٠٤
 ٤٠٥
 ٤٠٦
 ٤٠٧
 ٤٠٨
 ٤٠٩
 ٤١٠
 ٤١١
 ٤١٢
 ٤١٣
 ٤١٤
 ٤١٥
 ٤١٦
 ٤١٧
 ٤١٨
 ٤١٩
 ٤٢٠
 ٤٢١
 ٤٢٢
 ٤٢٣
 ٤٢٤
 ٤٢٥
 ٤٢٦
 ٤٢٧
 ٤٢٨
 ٤٢٩
 ٤٣٠
 ٤٣١
 ٤٣٢
 ٤٣٣
 ٤٣٤
 ٤٣٥
 ٤٣٦
 ٤٣٧
 ٤٣٨
 ٤٣٩
 ٤٤٠
 ٤٤١
 ٤٤٢
 ٤٤٣
 ٤٤٤
 ٤٤٥
 ٤٤٦
 ٤٤٧
 ٤٤٨
 ٤٤٩
 ٤٥٠
 ٤٥١
 ٤٥٢
 ٤٥٣
 ٤٥٤
 ٤٥٥
 ٤٥٦
 ٤٥٧
 ٤٥٨
 ٤٥٩
 ٤٦٠
 ٤٦١
 ٤٦٢
 ٤٦٣
 ٤٦٤
 ٤٦٥
 ٤٦٦
 ٤٦٧
 ٤٦٨
 ٤٦٩
 ٤٧٠
 ٤٧١
 ٤٧٢
 ٤٧٣
 ٤٧٤
 ٤٧٥
 ٤٧٦
 ٤٧٧
 ٤٧٨
 ٤٧٩
 ٤٨٠
 ٤٨١
 ٤٨٢
 ٤٨٣
 ٤٨٤
 ٤٨٥
 ٤٨٦
 ٤٨٧
 ٤٨٨
 ٤٨٩
 ٤٩٠
 ٤٩١
 ٤٩٢
 ٤٩٣
 ٤٩٤
 ٤٩٥
 ٤٩٦
 ٤٩٧
 ٤٩٨
 ٤٩٩
 ٥٠٠
 ٥٠١
 ٥٠٢
 ٥٠٣
 ٥٠٤
 ٥٠٥
 ٥٠٦
 ٥٠٧
 ٥٠٨
 ٥٠٩
 ٥١٠
 ٥١١
 ٥١٢
 ٥١٣
 ٥١٤
 ٥١٥
 ٥١٦
 ٥١٧
 ٥١٨
 ٥١٩
 ٥٢٠
 ٥٢١
 ٥٢٢
 ٥٢٣
 ٥٢٤
 ٥٢٥
 ٥٢٦
 ٥٢٧
 ٥٢٨
 ٥٢٩
 ٥٣٠
 ٥٣١
 ٥٣٢
 ٥٣٣
 ٥٣٤
 ٥٣٥
 ٥٣٦
 ٥٣٧
 ٥٣٨
 ٥٣٩
 ٥٤٠
 ٥٤١
 ٥٤٢
 ٥٤٣
 ٥٤٤
 ٥٤٥
 ٥٤٦
 ٥٤٧
 ٥٤٨
 ٥٤٩
 ٥٥٠
 ٥٥١
 ٥٥٢
 ٥٥٣
 ٥٥٤
 ٥٥٥
 ٥٥٦
 ٥٥٧
 ٥٥٨
 ٥٥٩
 ٥٦٠
 ٥٦١
 ٥٦٢
 ٥٦٣
 ٥٦٤
 ٥٦٥
 ٥٦٦
 ٥٦٧
 ٥٦٨
 ٥٦٩
 ٥٧٠
 ٥٧١
 ٥٧٢
 ٥٧٣
 ٥٧٤
 ٥٧٥
 ٥٧٦
 ٥٧٧
 ٥٧٨
 ٥٧٩
 ٥٨٠
 ٥٨١
 ٥٨٢
 ٥٨٣
 ٥٨٤
 ٥٨٥
 ٥٨٦
 ٥٨٧
 ٥٨٨
 ٥٨٩
 ٥٩٠
 ٥٩١
 ٥٩٢
 ٥٩٣
 ٥٩٤
 ٥٩٥
 ٥٩٦
 ٥٩٧
 ٥٩٨
 ٥٩٩
 ٦٠٠
 ٦٠١
 ٦٠٢
 ٦٠٣
 ٦٠٤
 ٦٠٥
 ٦٠٦
 ٦٠٧
 ٦٠٨
 ٦٠٩
 ٦١٠
 ٦١١
 ٦١٢
 ٦١٣
 ٦١٤
 ٦١٥
 ٦١٦
 ٦١٧
 ٦١٨
 ٦١٩
 ٦٢٠
 ٦٢١
 ٦٢٢
 ٦٢٣
 ٦٢٤
 ٦٢٥
 ٦٢٦
 ٦٢٧
 ٦٢٨
 ٦٢٩
 ٦٣٠
 ٦٣١
 ٦٣٢
 ٦٣٣
 ٦٣٤
 ٦٣٥
 ٦٣٦
 ٦٣٧
 ٦٣٨
 ٦٣٩
 ٦٤٠
 ٦٤١
 ٦٤٢
 ٦٤٣
 ٦٤٤
 ٦٤٥
 ٦٤٦
 ٦٤٧
 ٦٤٨
 ٦٤٩
 ٦٥٠
 ٦٥١
 ٦٥٢
 ٦٥٣
 ٦٥٤
 ٦٥٥
 ٦٥٦
 ٦٥٧
 ٦٥٨
 ٦٥٩
 ٦٦٠
 ٦٦١
 ٦٦٢
 ٦٦٣
 ٦٦٤
 ٦٦٥
 ٦٦٦
 ٦٦٧
 ٦٦٨
 ٦٦٩
 ٦٧٠
 ٦٧١
 ٦٧٢
 ٦٧٣
 ٦٧٤
 ٦٧٥
 ٦٧٦
 ٦٧٧
 ٦٧٨
 ٦٧٩
 ٦٨٠
 ٦٨١
 ٦٨٢
 ٦٨٣
 ٦٨٤
 ٦٨٥
 ٦٨٦
 ٦٨٧
 ٦٨٨
 ٦٨٩
 ٦٩٠
 ٦٩١
 ٦٩٢
 ٦٩٣
 ٦٩٤
 ٦٩٥
 ٦٩٦
 ٦٩٧
 ٦٩٨
 ٦٩٩
 ٧٠٠
 ٧٠١
 ٧٠٢
 ٧٠٣
 ٧٠٤
 ٧٠٥
 ٧٠٦
 ٧٠٧
 ٧٠٨
 ٧٠٩
 ٧١٠
 ٧١١
 ٧١٢
 ٧١٣
 ٧١٤
 ٧١٥
 ٧١٦
 ٧١٧
 ٧١٨
 ٧١٩
 ٧٢٠
 ٧٢١
 ٧٢٢
 ٧٢٣
 ٧٢٤
 ٧٢٥
 ٧٢٦
 ٧٢٧
 ٧٢٨
 ٧٢٩
 ٧٣٠
 ٧٣١
 ٧٣٢
 ٧٣٣
 ٧٣٤
 ٧٣٥
 ٧٣٦
 ٧٣٧
 ٧٣٨
 ٧٣٩
 ٧٤٠
 ٧٤١
 ٧٤٢
 ٧٤٣
 ٧٤٤
 ٧٤٥
 ٧٤٦
 ٧٤٧
 ٧٤٨
 ٧٤٩
 ٧٥٠
 ٧٥١
 ٧٥٢
 ٧٥٣
 ٧٥٤
 ٧٥٥
 ٧٥٦
 ٧٥٧
 ٧٥٨
 ٧٥٩
 ٧٦٠
 ٧٦١
 ٧٦٢
 ٧٦٣
 ٧٦٤
 ٧٦٥
 ٧٦٦
 ٧٦٧
 ٧٦٨
 ٧٦٩
 ٧٧٠
 ٧٧١
 ٧٧٢
 ٧٧٣
 ٧٧٤
 ٧٧٥
 ٧٧٦
 ٧٧٧
 ٧٧٨
 ٧٧٩
 ٧٨٠
 ٧٨١
 ٧٨٢
 ٧٨٣
 ٧٨٤
 ٧٨٥
 ٧٨٦
 ٧٨٧
 ٧٨٨
 ٧٨٩
 ٧٩٠
 ٧٩١
 ٧٩٢
 ٧٩٣
 ٧٩٤
 ٧٩٥
 ٧٩٦
 ٧٩٧
 ٧٩٨
 ٧٩٩
 ٨٠٠
 ٨٠١
 ٨٠٢
 ٨٠٣
 ٨٠٤
 ٨٠٥
 ٨٠٦
 ٨٠٧
 ٨٠٨
 ٨٠٩
 ٨١٠
 ٨١١
 ٨١٢
 ٨١٣
 ٨١٤
 ٨١٥
 ٨١٦
 ٨١٧
 ٨١٨
 ٨١٩
 ٨٢٠
 ٨٢١
 ٨٢٢
 ٨٢٣
 ٨٢٤
 ٨٢٥
 ٨٢٦
 ٨٢٧
 ٨٢٨
 ٨٢٩
 ٨٣٠
 ٨٣١
 ٨٣٢
 ٨٣٣
 ٨٣٤
 ٨٣٥
 ٨٣٦
 ٨٣٧
 ٨٣٨
 ٨٣٩
 ٨٤٠
 ٨٤١
 ٨٤٢
 ٨٤٣
 ٨٤٤
 ٨٤٥
 ٨٤٦
 ٨٤٧
 ٨٤٨
 ٨٤٩
 ٨٥٠
 ٨٥١
 ٨٥٢
 ٨٥٣
 ٨٥٤
 ٨٥٥
 ٨٥٦
 ٨٥٧
 ٨٥٨
 ٨٥٩
 ٨٦٠
 ٨٦١
 ٨٦٢
 ٨٦٣
 ٨٦٤
 ٨٦٥
 ٨٦٦
 ٨٦٧
 ٨٦٨
 ٨٦٩
 ٨٧٠
 ٨٧١
 ٨٧٢
 ٨٧٣
 ٨٧٤
 ٨٧٥
 ٨٧٦
 ٨٧٧
 ٨٧٨
 ٨٧٩
 ٨٨٠
 ٨٨١
 ٨٨٢
 ٨٨٣
 ٨٨٤
 ٨٨٥
 ٨٨٦
 ٨٨٧
 ٨٨٨
 ٨٨٩
 ٨٩٠
 ٨٩١
 ٨٩٢
 ٨٩٣
 ٨٩٤
 ٨٩٥
 ٨٩٦
 ٨٩٧
 ٨٩٨
 ٨٩٩
 ٩٠٠
 ٩٠١
 ٩٠٢
 ٩٠٣
 ٩٠٤
 ٩٠٥
 ٩٠٦
 ٩٠٧
 ٩٠٨
 ٩٠٩
 ٩١٠
 ٩١١
 ٩١٢
 ٩١٣
 ٩١٤
 ٩١٥
 ٩١٦
 ٩١٧
 ٩١٨
 ٩١٩
 ٩٢٠
 ٩٢١
 ٩٢٢
 ٩٢٣
 ٩٢٤
 ٩٢٥
 ٩٢٦
 ٩٢٧
 ٩٢٨
 ٩٢٩
 ٩٣٠
 ٩٣١
 ٩٣٢
 ٩٣٣
 ٩٣٤
 ٩٣٥
 ٩٣٦
 ٩٣٧
 ٩٣٨
 ٩٣٩
 ٩٤٠
 ٩٤١
 ٩٤٢
 ٩٤٣
 ٩٤٤
 ٩٤٥
 ٩٤٦
 ٩٤٧
 ٩٤٨
 ٩٤٩
 ٩٥٠
 ٩٥١
 ٩٥٢
 ٩٥٣
 ٩٥٤
 ٩٥٥
 ٩٥٦
 ٩٥٧
 ٩٥٨
 ٩٥٩
 ٩٦٠
 ٩٦١
 ٩٦٢
 ٩٦٣
 ٩٦٤
 ٩٦٥
 ٩٦٦
 ٩٦٧
 ٩٦٨
 ٩٦٩
 ٩٧٠
 ٩٧١
 ٩٧٢
 ٩٧٣
 ٩٧٤
 ٩٧٥
 ٩٧٦
 ٩٧٧
 ٩٧٨
 ٩٧٩
 ٩٨٠
 ٩٨١
 ٩٨٢
 ٩٨٣
 ٩٨٤
 ٩٨٥
 ٩٨٦
 ٩٨٧
 ٩٨٨
 ٩٨٩
 ٩٩٠
 ٩٩١
 ٩٩٢
 ٩٩٣
 ٩٩٤
 ٩٩٥
 ٩٩٦
 ٩٩٧
 ٩٩٨
 ٩٩٩
 ١٠٠٠

ياسايى خۇمان نىن و كيانى سياسيمان نيه، ههروهها ئەم پەوتانە لەو تەنها ئەزموونى هەلبەرزاردنەدا نەيانتوانى دەنگى بەرجاۋ بەدەستبەين.

ئىسلامى سياسى بوۋەتە مۇدەيەك و لە هەر گۆيەك بىشۆي هەبى، دىكتاتورىەت هەبى، پۇيمى ميليتارى هەبى، ئەوان گەرا دائەنيىن و لە ناو توۋىزى هەزاراندا هيلانەى دواكەوتوۋىي دائەنيىن و بىرى ژەهراۋيان لە ناو ژيانى پاك و بىگەردى خەلكدا ئەپەرزىن. بەلام كوردستان تايبەتمەنديەكى خۆي هەيەو زەمىنە لەبار ئەكات بۆ پەيداۋونى ئەم تاقمە رىشپانانە، بۆ ئەنجامدانى كارى توند پەوى بەناۋى جىبەجىي كوردنى فەرمانەكانى خوا لەسەر زەوى، ئەويش پىلانى دەۋلەتە داگىر كەرەكانى كوردستان و ئەوبارە نااسايەى گەلى كوردى تىدايە بۆ دەستپەردان. سەرەراي ئەو ھىزە چەكدارانەى ئىسلامىيەكان كە لە كوردستاندا بە دەست لە پشتدانى ھىزى دەرەكى و دەرودراۋسى سەريان ھەلداۋەو كارنەكەن و مەترسى ئەخەنە سەر چارەنوۋسى گەلى كورد. لەناوخۇشدا بە ھەمان كۆمەك و يارمەتى دەرەكى حيزبى سياسى لەكاردان، بەلام ئىسلامىيەكان لە ناومرۇكدا جيا ناكريئەۋەو تەنيا دەوريان دابەش كوردوۋەو سياسەت پىادە ئەكەن. ئايا ئىسلام كە ۱۴ سەدەيە ھاتوۋەتە كوردستانەۋە لە ھەموو دنيادا پىگەى خۆي ھەيەو بە دەيان دەۋلەت پەپەرەو لە ناومرۇكى ئاينى ئىسلام ئەكەن پىۋىستى بەۋە ھەيە ئەمەرۆ لە رىگەى شەر كوردنەۋە دەسلەتەكەى بە زۆرى زۇدارى بسەپىنرى.؟

ئايا لە چوۋلاتىكى ئىسلاميدا خەلك و پۇيمەكەشى لە ئىسلام ھەلگەپاۋنەتەۋە تاكو جىھاد بىيئە فەرزى عەين...؟ بۆ گەرانەنەۋەى شكۆمەندى ئىسلام ۋەكو چۆن لە سەردەمى ئەبوبەكر رەۋيدا، ئەمە بەراي مەن ھىچ پەيۋەندى بەئىسلامەۋە نىيە، جگە لەۋەى كە ئىسلام پىۋىستى بە جولانەۋەيەك نىيە بۆ دەرەز كوردنى، پىۋىستى بەو شىۋازى تۆقانەنەو كوشتوبەر بلاۋكوردنەۋەيە نىيە. ئەكرى ۋەكو چۆن حيزبى عەلمانى ھەيە، حيزبى ئاينىش ھەبى بۆ بەشدارىكردن لە بەرپەۋەردى كاروبارى خەلك و دەۋلەتدا نەك بە

تەنیا كونترۆلكرنى دەسلەت لە لايەن ئەوانەو، ئەكرى ئەوان بىنە
 ئۆپۇزسىۆن لە بەرامبەر ھېزەكانى تردا بەلام بە شىۋازى ھاوچەرخانە، نەك
 بىنە بەرەست لە بەردەم ھەرچى ئەوانى ترو پەتكرنەوھىيان. ئەمانە لە
 ناوەرۇڭدا لە قۇناغىڭدا لە پىشتى پەردە ئەستورەكانەو نامادە كراون بۇ
 ئەنجامدانى ئەم جۇرە كارانەى كە ناوەرۇڭى ئىسلام بەتال ئەكاتەو. كە
 ئەروانىنە پىڭەى درووستبۇنى ئىخوان موسلمين لە مىسر بۇمان دەرئەكەوئىت
 كە چۆن ھاتە ناو رۇوداۋە سىياسىيەكانەو ھەسەن بەناى دامەزىنەر چۆن لە
 پىڭەى ئىنگىلىزەكانەو پەيوەندىيەكانى بەستبوو، ئىتر لەوئىشەو ھەى پىڭەى
 بائى پىڭەىستى سەربازىيەو پەرمەيان بە كارى تىرۇرىستىداۋ سەيد قوتب بوو
 تەوهرىكى گرنكى توندرپەوى پالپىشت بە ھەندى دەقى قورنان كە پەيوەندى بەم
 رۇزگارمە نىيە ھى سەردەمى خۇيەتى كە دەقەكانى تىدا دابەزىو. ئەوان لە
 پىڭەى تەئوئىلكرنەو شتەكانىيان دائەمەزىنەن. ئەم پەتايە توركىاى عەلمانىشى
 گرتەو كە ئەتا تورك بە ھەموو تەوانايەكەو دەسلەتلى خەلافەتى ئىسلامى
 عوسمانى بە تەواۋى رامائى كەچى پەوتى ئىسلامگەرايى لەوئىش پەيدابوو.
 بەلام رۇزىمى عەلمانى توركىو عەسكەتارىيەتى توركى پىڭەىيان پىنادەن بگەنە
 مەبەستەكانىيان. گەر رۇزىكىش بگەنە ئەو رادەيە ھەر سەركەوتوو نابن چونكە
 كۆمەلگەى توركى لە زۆر رۇوۋەو چۈنەتە ناو مەدەنىيەتەو ھەى ئەنجامدا شكست
 دىنن. گەرچى لەم سالانەدا حىزبىكى ئىسلامى ميانرەو بە ناۋى حىزبى
 رەفاھەو تەوانويەتى شوپىنىك داگىر بكاتو مەترسى بىئىتەو لە سەر دەسلەتلى
 سىياسى عەلمانى توركى، بۇيە زۆر بە پەلە داداگەى دەستوورى توركى رۇزى ۱/۱۶
 بىپارى داخستنتى حىزبى رەفاھى داو بگەرەو كەو حىزبىكىش قەدەمغەى كرد.
 ئەم ھەئوئىستە زۆربەى زۆرى سىياسەتمەدارانى ئىرانى قەئسكردو دژى ئەم
 ھەنگاۋەى ھكۈمەتى توركى بىرو پاين دەرپرى. عەبدوللا ئۇجەلانىش گەرچى
 لە رۋانگەى ئىسلامىيانەو دۈورە، ووتىوۋى: ھەرچەندە حىزبى رەفاھ دژى گەل
 كورد بوو ھەى سەردەمى ئەودا پەيمانى توركىاۋ ئىسرائىل مۇزكرائە بەلام

ران رىڭلىزە
 ۱۷/۱۶
 ۹۵۵
 ۹۹۱

داخستنى كارتىكى خراپە، ديارە ئەم ھەلۋىستەشى تەنيا لە دزى تورگيا بووۋە پىشتىۋانى نەبوۋە لە حىزبى ناۋبراۋ كە شەكرا عەبدوللا ئۆجەلان ئەۋەى كە خۆى باسى ئەكات كە رەفاه دزى گەلى كوردە لە بەر چاۋ بگرتايەۋ جياۋازى نەكرديە لە نيۋان عەلانىيەكى تورك و ئىسلامىيەكى تورك كە پىكەۋە ھەردوۋىگان بەرامبەر بە كورد يەك سىياسەتيان ھەيە. بەلكو ئەتۋانرى لەگەل عەلانىەكاندا قەسەيەك بگرى. بەلام ئىسلامىيەكان بە ھىچ جۇرىك نامادەى ھىچ گەتۈگۈيەك نىن بۇ چارەسەرى دۋزى كورد. ئىسلامىيە كوردەكانى لای خۇشمان بە بۆنەى ئەۋ ھەلۋىستەى توركەۋە كۆستيان كەۋتو رەنگو ۋوويان خەمبارى لىئەبارى كە حىزبىكى ھاۋرايان ئەخرىتە كۈنەۋەۋ رېگەى لىئەگىرى بەرنامە چەپەلەكانى پەيرەۋ بكاتۋەكو كارى حىزبايەتى.

لە جياتى ئەۋە ئەبۋايە ئەم ئىسلاميانە نازەزايان بەرامبەر حىزبى رەفاه دەرپرېايەۋ لە سەر كورد بە دەنگ بەاتنايە، كەچى پىشت ئەكەنە داخۋازى ۋ مافەكانى گەلەكەى خۇيان ۋ دەست ئەننە دەستى حىزبىكى دز بەۋىستى كورد بگرە ئەۋ كاتانەى حىزبى رەفاه لەسەر ھوگم ئەبىت ھەقائە ئىسلامىيەكانى كوردستان بە بىكەى خۇيان دائەنن ۋ نوپنەرائيان ئەننرە لايان ۋ پەيۋەندى توندو تۆل ئەبەستن كەچى لە ناۋ ئىسلامىيەكانى خۇياندا دەيان ناكۆكى ۋ بگرەۋ بەردە ھەيە ۋ زۇريان پىكەۋە ھەلئاكەن، بەلام كە كار ئەگاتە سەر كورد ھەموويان يەك ئەگرنەۋەۋ ئىسلامىيەكانى لای خۇشمان شوين پىنى ئەۋان ھەلئەگرن ۋ ئەبنە بەشيك لە ھەنگاۋ ۋ ھەلۋىستەكانيان، كەچى ھىچ ئىسلامىيەكى عەرەب بە قەد تۇزقالتىك بىرى عەرەبچىتى خۇيان نادۇرېنن ۋ نامادەنن دەستبەردارى بن.

وہلامی ناشتینامہ

پوڙی ۱/۸ بوو له پښه نيزگه پارتیه ودهلامی ناشتینامه کی مام
جہلال درایه وه که له پوڙی ۱/۴ له لایه من مہ سعود بارزانیه وه نووسرا بوو وه وه
ته نکیدی له سر نه م خالنه نه کرده وه:

۱. پوڙه که له چوارچیوهی پرؤسهی ناشتی له نه نقره جبهه جی نه گریټ.
۲. پیوسته به دوی نه لته رناتیقیکی پیکوپیکدا بو پیکهاتهی نیوه به نیوه دا
بگه رپین، که تاقیکردنه وه دمریخت سهرکه وتوو نییه.

۳. هه موو پیکه وتنه کانی پيشوو په یوه ست بووه به هه لومهرجی نه و کاته وه و
نابی بوی بگه رپینه وه و پیوستیش ناکات نامازه به وه بکهین کی پيشیلی
کردوه و بو نمونه کاتیکی که پیکه وتنی پاریس موږ گرا یان برپارمکانی
پهرلهمان وهرگیرا حکومه تیکی په کگرتوومان هه بوو که چی نه بیت هه ولتیکي زوړ
بدین تاگو حکومه تیکی هاوبه شی تر دایمه زرینین.

نینجا شته کان نه کاته ۲ قوناغه وه و له هر قوناغیکیشدا کومه لیک خالی
هینا وخته وه که له گهل ناوهرپوکی نامه کهی هه قال مام جهلالدا پیک دیته وه.
نه وی راستی بیت خالی سییه م که نه کاته هه لوه شانده وهی پیکه وتنه کانی
پیشوو، کاریکی خرابه و نه بوايه له ویوه هه ول بدرایه بجینه ناو دمر وازی
ناشتیه وه، نه ک سرپینه وهی جگه له مه پیکه وتنی نه نقره پارتی
رمتیکرده وه و ته نیا خو ی به ۵ به نده وه به سته وه، که مه به ستیان ته نیا نه وه
به نده بی نه و اهیچ نییه. له گهل نه وشدا که هیشتا چالی قوول له نیوان
هه ردوولادا هه یه و خوینی زوړ رڅاوه و برینه کان ساریژ نه بوونه ته وه.

ههولهكانى ئاشتى

ئەم نامە نامە كارىيە ھەنگاۋىكى بايەخدارى تىگەيشتە بۇ دانانى خال لە سەر پىتەكان و بىر كىرەنەو لە ئايىندەي گەشى پىكەو دانىشتن و ھەلبۇزاردنى پىگەي دىالۆگ و پىكەتەن لە سەر چارەسەرى گىرەتەكان. ديارە نامەو نامەكارى تر لە نىوان ھەردوولا ھەبوو ھەردوولا ئامازەيان بەو داو كە نامەي پەكەمى ھەفالى مام جەلال و ھەلامەكەي مەسعود بارزانى وەكو دوو پىرۆزە لە بەردەستدا بىت بۇ كار كىرەن لە سەريان لە لايەن لىزەنەيەكى بالۆو بە سەر پەرشى ھاۋرى عەزىز مەمەد. ھەر ئەمەش بوو بىناغەي ئەو پىكەتەنەو رۆزى ۲/۱۲ لە شارۆچكەي شەفلاو مەكتەبى سىياسى ھەردوولا بە نامادەبوونى تىكۆشەر مامۇستا عەزىز مەمەد دانىشتن. وەفدى پەكەتتى بىرىتى بوو لە د.كەمال فونادو عومەرى سەيدەلى و ئەرسەلان بايز، وەفدەكەي پارتىش پىك ھاتبوو لە د.سامى عەبدولرەحمان و جوهر نامىق و بروسك نورى شاوھىس. لە دواي گىفتوگۆيەكى چوار سەعاتى لە سەر پىلانى ئاشتى و پىرۆزەكان لەسەر كۆمەلىك خال پىكەتەن:

- پەيوەست بوونى ھەردوولا بە ناگر بەستەو ھە پەپرەو كىردنى شىۋازى دايەلۆگ بۇ چارەسەرى كىشەكان.

- پەگرتنى ھىرشى پەگەيانەن.

- ئازاد كىردنى دىلو گىراوكان بەبى مەرج لە ماوۋى ھەفەتەپەكدا.

- پەگرتنى پەگواستەن و دوور خىستەنەو پىكەتەن لە سەر گەپانەوۋى ھەموو ئاوارەو پەگۆپىزراوەكان بۇ شوپنەكانى خۇيان و گەپانەوۋى سەرومت و سامانىيان بۇيان.

- ھەدەفەكىردنى پەوانان و گرتنى ھاۋولاتيان بەھۆى سىياسىيەو.

۱. دانانی لیژنەییەکی ھاوبەش لە پەڕێژەکان بۆ بەدوادا چوون و جێبەجێکردنی
بەریاری ۹۸۶.

۲. دانانی لیژنەییەکی ھاوبەش بۆ ھاوکاریکردن و کارکردن بۆ مسۆگەرکردنی
کارگوزارییە گشتییەکان لە بواری تەندرووستی و خوێندن و ووزەدا.
۳. کارکردن لە سەر بەردەوام بوونی کارگوزاری گشتی لە بواری کارەبا و
بازرگانی و ھاووچۆی ھاوولاتیان.

۴. بەریار درا ھەردوو لا بەردەوام بن لە سەر دانێشتن.
ئەمەش بوو بەردی بناغە ئاشتی نیوان ھەردوولا و ئەم راگەیانندە
رۆژنامەوانیە ناھێکی بە دڵ و دەروونی خەڵکیدا ھێناوە و دەکو سەرەتایەک بۆ
پێکھاتنی ھەمیشەیی و سەرخستنی پرۆسەی ئاشتی. ئەمەش دانیاییەکی
خستەووە کە ھەولەکانی ئاشتی بۆ بەرھەم ھێنێ و بێھەوارگە شەر بۆ
ماوەییەکی دوورتر بێنچریتەووە و یتسگەییەکی پشودان بێتە کایەووە.

پاوە ئاسک

لەم دۆخە نەشەر نە ئاشتییدا کەلکەلەیی پاوە ئاسک کەوتە سەرم کە
یەکیکە لە ئارەزووە دیرین و خۆشەکانم، نەک بۆ گۆشتەکە بەلکو
راکردنەکە ئاسوودەییەکی گیانی بە مرۆف ئەبەخشی و چێژیکی خۆشی
لێوەرئەگرێ و ئەیخاتە جیھانیکی ئەفسووناوییەووە.

ئاسک ئاژەلێکی زۆر جوان و ئاسکە، زیاتر لە پێدەشتەکاندا ئەبێنرێت، بە
تایبەتی لە گەرمیاندا، کاتی خۆی ئەوێندە زۆر بوو بە پەووە گەل پێکەووە
بوون، زۆر تر لە نزیکی چەماو و کانیاو و ئەین، نەک دوور لە سەرچاوەی
ئاوێووە، ئەم ئاژەلە لەش و لاریکی رێک و باریک و سووکەلەیی ھەیە. سێک و بە
ھەلمەتەو کە دوژمن بەدی ئەکات بە خێرایییەکی تیز پائەکات و دوور
ئەکەوێتەووە کە تەقە کەوتە کوردستانەووە تا ئەھات ژمارەیان کەم ئەبوووەووە

پېښتر له بهر نه وهی تهننگ که متر بوو ړاو به تهننگ نه نه کرا به لکو زوړتر به تانجی نه کرا، خه لکیش نه وهنده چلیس نه بوون و له ړاو کردندا به به زمی بوون.

جاریکیان پیاوړکی جاف تانجیه کی بو ړاو ړاگرتبوو، به لام نه نانی باشی نه دایه و نه جلی نه کردو نه خزمهت. بر دبووی بو شاخی مازوخ، نه بووت نه بی بیگریت، که نه پشی گرتایه تانجی داموای فله لقه نه کرد. مه رج نییه هه موو که سیک وایت به لکو خه لی واهیه تانجی وهکو ناژه لیک لا خوشه ویسته و باشتړین خزمه تیشی نه کا.

دوای ړاپه ړین خه لکیکی زوړ سهریان کرده ړاو کردنی ناسک به جوړیک وای لی هات که ناسک ژماره یان په کجار کهم بیت هوه. بویه له پرووی به زمی هاتنه وه بهم ناژله به سته زمانه که وهکو سامانیکی نه ته وهی وایه، هه فال مام جه لال بریاریکی به سهر هه موو دامودزگا حکومی و حیزبیه کاندایه بلاو کرده وه که ړاو به هه موو جوړه کانی هوه فده غه یه و سهر پیچیکه سزای توند نه درئ. نه مه وایکرد که ژماره ی ناسک تاراده یه کی بهر چاو زوړ بیت. من له ړاو کردندا به یاوره ی دوست و برادره درنه چووم، زوړتر مه به ستم له وه ختړدنه سهر و چیژوهر گرتن بوو له چوونه ړاو تا نه وهی ناژله که بکوژم تاهه زروی گوشته که ی به که گوشتیکی ره شی هیه به لام تامی توره و دهمارو ره گی زوره به هو ی نه وهی هه میسه سرکه و له ړاکردن و هه لبه زو دایه زیندایه.

له په کیکی له دوا ړوژه کانی نه م مانگه دا له گه ل کاک سانه نه سره دین و عومهری حه مه سه عیدی خه لکی دیی سه دویست و ماموستا مسته فا بو ړاو چووینه گهر میان بو ناوچه ی داویه و بناری گل. شه وه که ی چووینه ناوای جه لال له نزیک کی کومپانیای نه وتی مارداری، که هیژیک کی دوژمنی لی بوو بو ړا ړیژگار یکردنی، نه و هیژه به توندی به دوشکای دوو لووله و ۲۳ ملم و هاوهی ۱۲۰ ملم و توپ و تانک لییداین. به لام نیمه بی زیان بووین، ناچار له و ناوه کشاینه وه و له کاتزمیر ۹ شوو نزیک دیی شیخ حمید نو تو موبیله که مان له هوردا

چەقى و بە دەردىكى خراپ دەرمان ھىنا، لەم ٲاۋەردنەدا كە زەحمەتلىكى زۆرىشمان چەشت، بەرازو چالەكەمان كۈشت نەك ئاسك. لە كاتى ٲاۋەردنەدا ھەرچى ئازارو مەينەتى دنيا ھەيە لە بىر ئەكرى و جۆرە خۆشپىيەكت ٲى ئەبەخشى و ئەتخاتە بارىكى تايبەتەۋە، ھەرچەندە توۋشى ماندوۋىتى و ھىلاكى بىى ھەستى ٲىناكەيت، كە ئەگەر ٲىتەۋە ئەزانى چىت بە سەر ھاتوۋە.

يادى شىخى بيارە

كەيشتمەۋە سلىمانى رۆزى ۱/۲۶ لەگەل ھەفالىن كوردوۋ شىخ جەغفەرو جەمىل ھەورامى چوۋىنە بارىكە بۆ بەشدارى لە يادى سالىرۆزى كۆچى دوايى شىخ عوسمانى بيارمى نەقشەندى بە ھاۋكارى بەشى كۆمەلايەتى مەلئەندى شارەزور، كۆرەكەى بۆ گىردرا دەيان مەلاى ئاينى و مورىدو سۆفى نەقشەندى و خەلكىكى زۆر لە ھەموو ناۋچەكانەۋە ھاتبوون.

مىژوۋى پەيداۋونى نەقشەندىيەكان بۆ حەزرىتى مەولانا خالىدى مىكايەلى جاف ئەگەر ٲىتەۋە، كە تەرىقەتلىكى تازەى داھىنا لە بەرامبەر تەرىقەتى قادرىدا. مەولانا خالىد ٲياۋىكى ئاينى دىسۆز داھىنەرىكى بە توانا بوۋە، لە ماۋمىەكى كەمدا توانى رىۋشۋىنى بەرچاۋ بۆ تەرىقەتەكەى بىكاتەۋە و خەلكىكى زۆر لە دەۋرى خۋى كۆ بىكاتەۋە و خەلىفە و مورىدىكى زۆر پەيدا بىكات. نەك ھەر لە كوردستاندا بەلكو لە رۆژھەلاتى ناۋمىرستىشدا، مەولانا ئەم رىپازەى لە دواى كەمپانەۋەى لە ھندىستان لەگەل خويىدا ھىنايەۋە. كە جىاۋازى لە گەل تەرىقەتەكانى تردا ھەيە كە نەقشەندىيەكانى كوردستان دواى مەولانا خالىد زۆر بەيان تىكەل بە ژيانى سىياسى گەلەكەيان بوون و زۆر لە شىخەكانى تەرىقەت بوونە سەر كەردەى يەكەمى شۆرشى كورد، وەكو شىخ سەمەيدى ٲىران و شىخ عوبىدوللاى نەھرى و شىخ عەبدولسەلامى بارزان بەلام ئەۋەى ئەزانى شىخانى بيارە لەۋانى تر جىاۋازترن و ئەمان زۆر ٲابەندى لايەنە ئاينەكە

بوونو ئەومەندە خۇيان بەگاری سیاسی و نەتەواپەتییەووە نەبەستوووتەووە. هەرچەندە شیخ عوسمانی بیارە هەندئ هەلۆیستی خۆی هەبوووە لە بەرامبەر رووداوەکاندا، هەرکە رژیمی کۆماری لە عێراقدا پەیدا بوو کوردستانی بەجێهێشتو رووی کردە ئێران و لە دژی دووروووی سنووری مەریوان دانێشت. کە رژیمی شاهنشاهی ئێرانیش رووخوا رووی کردەووە عێراق و لە بەغدا دانێشت و پێش بەر پابووێ پاپەرین چوووە تورکیا تا سالتی پار لە دنیا دەرچوو. وە نەبی رێبازی نەقشبەندی هەروەکو پێشتر باسم کردوووە بە بێدەنگی هاتبێ و کاروباری تەریقەتی ئاپنی خۆی بە ئاسوودەیی ئەنجام دابێ، بەلکو قادرییەکان وەکو مێملێک تەماشایان ئەکردو کۆسپیان بۆ درووست ئەکردو پێو پاگەندەیان بۆ هەلنەبەستن، تاوای لێهات مەولانا بە ناچاری بچیتە بەغداو جاریکی تر بگەریتەووە کوردستان و دوا جاریش بە یەكجارەکی دوور بگەویتەووە و لە دوورە زێدی خۆی لە سوریا سەر بنیتەووە. بەلام رێبازەکی تا ئەهات پەرەى نەسەندو موریدەکانی دلسۆزانە لە هەموو لایەگەووە کاریان ئەکرد تاكو ناوی مەولاناو رێبازەکیان بە زیندوووی بمینیتەووە.

تەشکیلاتی نوێ

هەر ئێوارەى ئەو رۆژە فەرماندەیی گشتی بە سەر پەرشتی هەفان مام جەلال و ئامادەبوونی هەندئ لە هەفانانی مەکتەبی سیاسی و هەموو ئەندامانی فەرماندەیی گشتی کۆبوونەووە کرا، دواى گفتوگۆی چڕووپروو هەتسەنگاندنی کاروباری پێشمەرگە، لە ئەنجامدا بریار درا کە هیزەکان رێکبخرێنەووە گۆرانی تێدا بکری و تەشکیلاتی سیانی پەیرەو بکری، کە هەر فەرماندەییەك ٢ لەشکر و هەر لەشکرەش ٢ هیز و هەر هیزیکیش ٢ تیپ بیت، هیزیش لە ١٠٠ پێشمەرگە کەمتر نەبێ و لەشکریش لە ٢٥٠ کەس و فەرماندەیییش لە ١٢٥٠ پێشمەرگە بێکێت بە هەموو پێکەتەکانیەووە.

فەرماندە
لەشکر
پێشمەرگە

پۇۋى دواتر بە پەسىمى لەگەل كاك شىخ جەغەر دا دەورو تەسلىم
كردو لە فەرماندەيى سلىمانى دەست بەكار بووم. گە پىش ترىش سەردانم
كردبوونو تەشكىلەكەمان بەم شىوہە رىكخست:

- لەشكرى سلىمانى

- لەشكرى ئەزمەپ

- لەشكرى شارباۋىر.

نامەبەك لە زىندانەوہ

پۇۋى ۱۹۹۸/۲/۸ لە زىندانى فاشىەكانەوہ لە ئەبو غرىب، نامەيەكى پىر
لە سۆزى كاك پەزى حاجى عەلىم پىگەشت كە لە ۱۹۹۸/۲/۱ بۆى
نووسىبووم. پەزا پىشمەرگەيەكى ئازا بوو، لە شەپەكانى ۳۱ ى ئابدا لەگەل
هيزەكانى رۆيم و پارتىدا لە قوۋى قوشتەپە بە دىلگىرا. من ھەموو جارىك بە
ھۆى كەسو كارەكەى ھەواپەرسىم نەكردو بە سەرم ئەكردەوہو لە بىرم
نەئەكردو بۆ دئەوايى كردنى ھەندى كۆمەكى سادەم ئەكرد. پەزا لە زىنداندا
پىاويكى خۇپاگر بووہ، لە زىندان و لىدان نەترساوہ، لەو چەند دىرەى
نامەكەيدا دىرۆكى قارمانەتى ئەخوينىتەوہ:

زىندان ھەر ئەو زىندانەى بەعسە كە ھەموو ئەزانىن چاوپروانى باشى
ل ئاكرى، بەلام زۆر باشىن و خۇپاگرىن و پەق و ئەستوورتىن لە دىوارەكانى
زىندان و نابەزىن و ماندوو نابىن و باومرمان بە رزگار بوون زۆر. پەنا بە
پەزدان ئەو رۆژە نىكە كە دكتاتورەكەى بەغدا ئەخرىتە زىلدانى مېژووہوہ.
بىزى سەرگەوتن كە مليۆنكىكى زىرينە لە مىلى دوا پۇژماندا!.

ئەمە ھەلۆپستى پىاوى مەردو چاوەترسە لەناو زىندانىكى تارىكد
باومرپى بە خۆى ھەيەو نابەزى، باومرپى بە دوا پۇژو رزگار بوون ھەيەو
پىشېنى ئەوہش ئەكات لە دواجارد سەدام بخرىتە زىلدانى مېژووہوہ. كەچى

لېږش لږم هه لومهرجی نازادییه دا که سانیکی چه پل و دلړش هه، هیشتا به پیلانی دزی مرؤفایه تی دکتاتوره که ی به غدا فریو نه خوځ و له ویوه دیاری T.N.T و مادی ته قینه وه بۇ کوردستان دینن و خه لکی بیتاوانی پینه کوژن و نازادی و نه زمونه که مان تیکنه دهن. له رۆزی ۲/۲۷ دا له سینهما دلشادی سلیمانیدا ته قینه ومیه کی گه وره پرویدا، باش بوو زیانی گیانی نه بوو، هندی زیانی مادی لیکه وتوه، به لام له پرووی دموونیه وه کاریگری خرابی به جیهیشتو خه لکی خسته نا ارامیه وه که هه میسه له و جوړه کارانه ی ده ستوپیومنده چه په له کانی رژیتم بترسن. نهک هه ر نه و جوړه خه لکه به رژیتم فریو خوار دوواته زیان نه به خشن به لکو توندې وه نیسلا مییه کانیش له سهر لاشه ی نه و خه لکه به سته زمانه ی گه له که مان تاوان و پشیوی درووست نه گهن به ناوی ناینه وه تاوانی دزی مرؤفایه تی نه نجام نه دهن و دزی هه موو داهینانیکی ته گنه لۆزی هاوچه رخن. نه مانه ته نیا خو یان له سهر دمی خوشتر دا نه بیننه وه. بویه به نه رکی نه زانن په لاماری هندی گزینوو دووکانی سته لایت بدن و بیان سووتینن وه که نه وه ی قهره جاوی سلیمانی. هه روه که له هه ولیریش هندی کاری له و بابه تمیان نه نجام دا یان به هوها نه که ونه شوین ژنی سفور. نه مهش گیانی دواکه وتووی و کونه پهرستی به ناوی نایینه وه دمرده خات.

یادی نه ورؤز

نه ورؤزی نه مسالمان دوور بوو له ناگری شهر. ناگریکی خوش له سهر دوندی شاخه گان و شوینه بهر زاییه کاند کرایه وه که سالیکی کپو خوش و پر تهرو تووشی بوو.

رۆزی ۳/۲۳ له یادی نه ورؤزو راپه رین و سالیادی نازاد کردنی شاری کهرکوکدا ناههنگیکی گه وره له سلیمانی ساز کراو خه لکی فیه ناماده ی بوون، له مانهنگه دا هه فال مام جه لال ووتاریکی به پیزی میژووی خوینده وه، تیایدا تیشکی خسته سهر چه ند لایه نیکی میژووی و به لکه ی کوردبوونی کهرکوک که

سەر دەمانىك پېتەختى حكومتى شارمىزور بووه كه قەلەمىزى تا سەقزو سنە و مريوان و هەولير چووه. چەند رۆژىك دواى ئەوه لە بارمگاي قەرماندەمىي گشتى لە سەربازگەي سەلام بە نامادە بوونى كاك جەبار قەرمەمان و برادەرانى قەرماندەمىي گشتى پيشوازيەمان لەو ۲۱ قەرمەمانەي يەكيتى كرد كه لە شەپەكانى ۲۱/ ئابدا لە لايەن گاردى كۆمارى عيراقەوه بە ديلگيرابوون و دواى سال و نيويت لە زيندان ئازاد کران. كه يەكيت لەوانە رمزاي حاجى عەلى بوو كه نامەگەي بۆ نووسيم، دواتریش كاك كۆسەرت هەموويانى لە ميوانخانەي ناشتى داوختى نان خواردن كرد، وەك رېژلېناتېك بۆ ئازايەتيايان.

دوو جەژن

هەر لەم سەرو بەندەداوێكو پووداويكى سەيرو كوت و پې، خزمېكم كه خەلكى كەرييه بە ناوى نەسەردين حەمە ئەمەين لە سالى ۱۹۸۲ وە لە شەپى عيراق - ئيراندا كه سەرباز بووه بە ديل ئەگيرئ و هيچ هەوائىكى نەبوو، دەستمان لى شۆردبوو، كه ئەو گيرا منالەكانى ساوا بوون، كورەكەي منال بوو. بە رېكەوت ئەو رۆژەي ئەو لە دىلى گەرايەوه و خۆى كرد بە مالا كەس نەيزانى، نەهرۆى كورى زەماوەندى ئەكردو ژنى ئەگواستەوه، بۆ ئەو مەبەستە خۆمان سازداوو، ئيتەر ئاهەنگى ژن هينان بوو بە دوو ئاهەنگ فرميسكو خوشى تيكەل بەيەك بوون، لە لايەك شادى زەماوەندى كورپو لە لايەك فرميسكى شادمانى رزگاربوونى باوك بوو دواى ۱۶ سال ديليتى دريژخايەن لە زيندانى بيسەرو شوين بووندا. لە خوشيدا زەماوەندەكەمان بێدە ئەو دەشتە بەهاريەي گەرميان و تا درەنگانىك هەلپەركى و شادى و خوشى بوو.

له ئاوابىي خەمەلى كەرەم

رۇزى دواتر له خزمەتى ھەڧال مام جەلالو بە نامادە بوونى ھەڧالان:
 كۆسەرت پەسول و عومەرى سەيدەلى و ملازم عومەرو عومەر فەتاح و كاك
 خەمە حاجى مەحمودى گولەخانە و كاك قادر عەزىزو حاكىم قادرو پارىزگارى
 سلیمانى و ئاوات عەبدولغەفور لىپرسراوى ناسايشى گشتى و كۆمەلىك خەلىكى
 تردا گەشتىنە ئاوابىي خەمەلى كەرەم كە بانگەشتى مىواندارى ئەوى كرا
 بووين. ھەڧال مام جەلال له ميانەلى دەمەتەقىەكانىدا باسلىكى تىرو تەسەلى
 لەمەر حكومەتى شىخ مەحمودى خەفەيدو كېشەلى نىوان و مزارمى
 مۇستەعمەراتى بەرىتانى و مزارمى ھىندى كىرد. و مزارمى مۇستەعمەرات
 راي و ابووە كورد بىرلىتە حكومەت كەچى و مزارمى ھىندى راي و ابووە
 كوردستان وەك سەرىك واپە بە لاشەلى عىراقەو، ھىچ لاشەپەك بى سەر نابىت،
 ھەروەھا باسلىكى مېجەرسۆنى كىرد كە له كوردستاندا خۆى ناو نابوو غولام
 حسين شىرازى بۇ جاسووسى ھاتىووە كوردستانەو و خۆى كوردووە بازىرگان له
 سلیمانى. ئەم كابرەپە لەگەل شىخ مەحمودى نەمردا نىوانى خىراپ بوو كە
 بەرىتانىا عىراقى داگىر كىرد، مېجەرسۆن بوو بە حاكىمى سىياسى سلیمانى، زۆر
 بە توندى دزايەتى حكومەتى شىخى نەكرد.

ھەروەھا باسى خالە ھەرە لاوازەكانى حكومەتى شىخى كىرد كە كارى
 دىبلۇماسى بوو له دەرەوى كوردستاندا، نەگەر چى ئەو و مەدەلى شىخ ناردى بۇ
 دەرەوى وولات بۇ ئەو و شىرىف پاشا بىكاتە نوپنەرى كورد له دەرەو له شام
 گىران و نەگەپشتە پارسى، جگە لەمەش ھەندى لە سەرۆك خىلەكانى كورد
 دژى حكومەتەكەلى شىخ مەحمود بوون و پىشتىوانيان لىئەنەكرد، ئەوى پاستى
 بى ئىمە ناتوانىن بە پىوانەلى ئەمرو پەخنە لە شىخ بگىرىن و گەپى لىبىكەين
 كە چى بىكردىپەپە يان ھەلوپىستى چۆن بوایە...؟ لەگەل ئەمەشدا بۇ ئەو

ھىچ دەشتى
 راي و ابووە
 كوردستان وەك
 سەرىك واپە
 بە لاشەلى
 عىراقەو
 ھىچ لاشەپەك
 بى سەر نابىت
 ھەروەھا
 باسلىكى
 مېجەرسۆنى
 كىرد كە
 له كوردستاندا
 خۆى ناو
 نابوو غولام
 حسين
 شىرازى
 بۇ جاسووسى
 ھاتىووە
 كوردستانەو
 و خۆى
 كوردووە
 بازىرگان
 له
 سلیمانى
 ئەم
 كابرەپە
 لەگەل
 شىخ
 مەحمودى
 نەمردا
 نىوانى
 خىراپ
 بوو
 كە
 بەرىتانىا
 عىراقى
 داگىر
 كىرد
 مېجەرسۆن
 بوو
 بە
 حاكىمى
 سىياسى
 سلیمانى
 زۆر
 بە
 توندى
 دزايەتى
 حكومەتى
 شىخى
 نەكرد
 ھەروەھا
 باسى
 خالە
 ھەرە
 لاوازەكانى
 حكومەتى
 شىخى
 كىرد
 كە
 كارى
 دىبلۇماسى
 بوو
 له
 دەرەوى
 كوردستاندا
 نەگەر
 چى
 ئەو
 و
 مەدەلى
 شىخ
 ناردى
 بۇ
 دەرەوى
 وولات
 بۇ
 ئەو
 و
 شىرىف
 پاشا
 بىكاتە
 نوپنەرى
 كورد
 له
 دەرەو
 له
 شام
 گىران
 و
 نەگەپشتە
 پارسى
 جگە
 لەمەش
 ھەندى
 لە
 سەرۆك
 خىلەكانى
 كورد
 دژى
 حكومەتەكەلى
 شىخ
 مەحمود
 بوون
 و
 پىشتىوانيان
 لىئەنەكرد
 ئەوى
 پاستى
 بى
 ئىمە
 ناتوانىن
 بە
 پىوانەلى
 ئەمرو
 پەخنە
 لە
 شىخ
 بگىرىن
 و
 گەپى
 لىبىكەين
 كە
 چى
 بىكردىپەپە
 يان
 ھەلوپىستى
 چۆن
 بوایە...؟
 لەگەل
 ئەمەشدا
 بۇ
 ئەو

سەردەمە شېخ ھەندى شتى باشى كىردوۋە گەلىك كەمو كۆپىشى ھەبوۋە،
 كەمو كۆپىيەكان بەشىكى خۇدى شېخ ئەگرىتەۋە خۇى پاي لەسەر بوۋە پىيى
 ھەئساۋە، لە پەناشەۋە ئەو خەلگانەى دەرۋوۋبەرى كارىگەرييان لە سەرى
 ھەبوۋە.. بەشىكى تىرىش پەيوەندى بە دەرۋەى ئەۋەۋە ھەبوۋە كەچى بە
 باشى نەيانتوانىۋە مامەئەى لەگەئدا بىكەن ۋە ئەكەنى راستىكەنەۋە لەگەئدا
 تىكەئىن، بە پىچەۋانەۋە چەند خەۋش ۋە كەمو كۆپى ھەبوۋە ئەۋەندەش لە
 لايەن ئەو توپزانەۋە بە تايبەت رۆشنېران بارى گرانتر ئەبوۋ، بە رەۋاۋ ناپەۋا
 ھېرشىيان ئەكرەدە سەرى ۋەش ۋە سېييان لىك جيا نەئەكرەدە. شېخىش
 نەيتۋانى ئەم توپزە لە خۇى نىزىككەتەۋە كەمىكىيان نەبىت، ھەرۋەھا ئەو
 بىگرەۋ بەردەۋ ناكۆكىيە ناخوشانەى نىۋان خىلەكانى كوردۋاى ئەكرەد كە
 دابەش بىنە سەر چەند بەرەيەكدا، ھەندىك لەرۋوۋى بەرۋەندىيەۋە لەگەئ
 شىخدا بوۋن ۋە ھەندىكى تىرىش لەدزى بوۋن ۋە ھەندىكش بىدەنگ بوۋن. لەگەئ
 ئەۋەشدا شېخ مەحمۇد لە مېزۋوۋى كورد دا لاپەرەيەكى لە رۋوۋى قارەمانەتى ۋە
 رۋوبەروۋ بوۋنەۋەى دۈزمنى گەلى كورددا رازاندۆتەۋە، گەرچى بە باشى
 نەيتۋانىۋە ھەئوۋىستى كۆنكرىتى لە دۈزمن ۋە دۈستۋەرېگرى، جارىك دۈستى
 تۈركى داگىر كەر بوۋە، جارىك خۇى تىكەئى شۇرشى عىراق كىردوۋە بە ناۋى
 غەزاۋە چوۋەتە شەرى شوعەيىبەۋە دزى ئىنگىلىز بوۋە، جارىكى تىرىش داۋاى
 دۈستايەتى ۋەكۆمەكى لە سۇفىتى كۆمۇنىستى كىردوۋە!

ئەگەر ۋەكۆمۇنىستىك دزى ئىنگىلىز بوۋە ئەى چۈن داۋاى ھاۋكارى لە
 سۇفىتى كۆمۇنىستى ئىلجەدى كىردوۋە...؟! ئەبى مېزۋوۋوۋى سانى كورد ئەم
 لاپەرە گىرگانەى مېزۋوۋى شېخ ۋە كورد بەۋوردى ھەئىدەنەۋە ۋە قەسى
 يەكلا كەرەۋەى لە سەر بىكەن.

شېخەى سەرىچ ۋە عەبجوۋە
 نوسەر زور بەئوئەى دادە بەزىئە سەرىزۋەۋە
 گۈا بەئەكفىرىن، كەچى خۇى دە يەۋىئەتە كفىرى
 شېخ محمد بىكات ، ۶۵۴

فېستىقالى فولكلورى

دوای گەرپانەوهمان لەم گەشتە، رۆژی ٤/١٢ بەرپى كەوتەم بەرەو گەرمیان بۆ بەشداری كردن لە فېستىقالى فولكلورى گەرمیان كە پێشتر بانگهێشت كرابوو، ئەم فېستىقالە فێكرمیەكى كۆنەو كۆمەڵێك برادر دەستیان داڤوویە، بەلام دەستپێكردنى شەرى ناوخۆ ئەو بەرنامەییەى دوا خست، دواتر هەر لەسەر ئەو پێودانگە لەلایەن بەشێك لەو برادرانەو كاری بۆ كراو پێكخراوە. كە ئاهەنگى یادەومرى ژيانى رابوردووى گەرمیانىەكان نیشان ئەدات كە ئەنفال ئاسەوارى لە بن و بێخ دەرھیناو خەرىك بوو لە بیر ئەچوووە، ئەم جۆرە مەراسیمە لە ھەموو وولاتانى دنیا دا باوە و بایەخى تايبەتى پێئەدەن، گەرچى ھەندى كەسى لاى ئێمە ئەم كارانە بە كۆنەپەرستى و رابوردوو خوازى لە قەلەم ئەدەن كە تارادەيەك دوورە لە راستییەو، چونكە مەرج نییە ھەر یادەومرى ھینانەو مەيەك بەلگەى نادرووست یا ن دواكەوتووى بى چونكە رابوردوو خالى گەشى تێدايەو ەك خالى رەشیشى تێدايە، جگە لەمە ئەم فېستىقالە ھەندى مەراسیمی ھەمە جۆر لە خۆئەگرئ:

- گەرمیان و كوێستان كردن بە مەرو مالاتەو.
- شیوازی كۆمەلایەتى لە ژن ھینان و زەماوەند كردن و ھەلپەركى و رەشەلەك و رمبازى و تەقەكردن و خۆرازانەو بە جلوبەرگی كوردییەو.
- گۆرانى ووتن و ھۆرەچرین.
- لەگەل ھەندى چالاكى تردا.

ئەم فېستىقالە لە لایەن كۆمەڵێك ھونەرمەندى ژن و پیاوى گەرمیان ماوەمەك پڕۆشەیان لەسەر بەرنامەكانى كردبوو و ھەندى خەلكیش لە ژن و پیاوى گەرمیان لە تیرەو ھۆزەكان كە خۆیان شارمزاى ئەو بوارانەن. لەم رۆژەشدا خەلكى یەكجار زۆر لە ھەموو شوێنىكى گەرمیانەو بە مال و

مندالەو ھاتىيۇن، لەگەل خۇياندا خواردن و پىيۇستى سەيرانيان ھىنا بوو، لەو دەشتەى بەردەسوورى سەرۋى كەلاردا بلاۋبوو بوونەو، نىمەنىكى دىلرەين و شىرىنى درووست كىرەبوو، ھەرۋەكو بلىى ھەموو كەسىك ئەيەۋى بگەرپتەو دۇخى ئەو سالنەى پىش ئەنقال كە ھىشتا بەسى مەۋقۇكۇز بە كۆمەل خەلگى بەرەو قەسابخانەكانى نەبىرەبوو، ھىشتا دىھاتەكان لە جىگى خۇيان مابوون. نىمەنەكان چەندە جوانى و ناوازىيان نىشان ئەدا ئەومندەش نىمەى ئەبىرەو بۇ ئەو رابوردوۋى نازىزانمانى تىدا ئەزىياو ھەموو جوانىيەكى ئەومىيان لە دەستداو. بەلام ئەۋى جى سىرنج بوو ئەو بوو كە ھەندى نىمەنەكو لە كوردەوارىدا بايوۋەوانەكرارەو كۇرپانى بەسەردا ھىنارەو چىزەكەى لەدەست داوۋە ئەو جوانىيەى نەداۋەتە دەست كەپىشتەر پىمانى بەخشى بوو، بۇ نەمۇنە بووك سوارى كەر بىرى، قەت لە كوردەوارىدا شتىۋا نەبوۋە، يان رەبازى بە كەرنەكرارەو كە چى رۋى داۋەو زۇرىش دوور نىيە خەلگانىك ھەبوو بن گايان زىنكرەبىۋەكو ماين سوارى بوو بوون و لە گەل سوارەكانى تردا غارغارپنىشيان پىكرەبى. ئەبۋايە لەلەين لىزنەى سەرپەرشتىيەو رىگە بەوگارانە نەدرىيە، بەپاستى رۇزىكى يەكجار پەر لە بىرەۋەرى و تامەرزۇمان بە سەر بىرد. دۋى تەۋاۋ بوونى بەرنامەى قىستىقالەكە نىتر نىمە بەرەو سلىمانى كەرپانەو.

بالتويىزى روسيا لە سلىمانى

لە ناۋمراستى ئەم مانگەدا بوو دىنگوباسى سەردانى بالتويىزى رۋوسيا بۇ سلىمانى بلاۋبوۋەو، كە لەلەين بەر پىرسە بالاكانى يەكىتتىيەو پىشۋازى لىكرارەو دۋاترىش چاۋى بە ھەقال مام جەلال كەۋتوۋەو پىكەۋە نانىان خواردوۋە. كە پىشتەر ئەم بالتويىزە سەردانى مەسعود بارزانىشى كىرەبوو. بەپىي ئەو زانىارىانەى ھەبوو مەبەست لە ھاتنى ئەم بالتويىزە چەند شتىك بوو:

• رېځه خوښ کردن بۇ گفتو گۆکردنى هەردوو حیزبى دەسلەتدارى کوردى له گهڵ رژىمى عىراقدا.

• لایه نیکى نابورى هه‌بوو که‌وا ڤووسیا نه‌یه‌وێت له رېځه‌ى کوردو دەسلەتاتى یه‌کیتییه‌وه چا‌ک‌کردنه‌وى هەردوو به‌نداوى دوو‌کان و دهر‌به‌ندیخانى پى‌بسپێردرێت، که‌ دەست‌که‌وتى‌کى زۆرى بۇ ڤووسیا له ڤووى پاره‌ ڤووله‌وه تى‌دايه، له رېځه‌ى نه‌مه‌شه‌وه نه‌يانه‌وى په‌یوه‌ندى نى‌وان ڤووسیا و حکومه‌تى هەري‌مى کوردستان پته‌وبکړیت.

له‌مه‌ر خالى یه‌که‌مه‌وه ئەم یالۆیزه‌ نه‌وى دهر‌برپوه هەروه‌کو سیاسه‌تى حکومه‌ته‌که‌یدا‌ویه که‌ رژىمى عىراق‌وه‌ک جار‌ان نه‌ماوه‌و گۆڤانى تى‌دا به‌دى نه‌کړى‌و نه‌شى له رېځاى گفتو‌گۆوه‌ گ‌رفته‌کان چاره‌سەر بکړن، به‌لام خۆى له‌وه ڤوارد بوو یان به‌ نه‌نقه‌ست نه‌یویستبوو باسى نه‌وه بکات که‌ هه‌ر گفتو‌گۆیه‌ک یان په‌یوه‌ندییه‌ک به‌ رژیمه‌وه بۇ دارشتنى سیستمى ئایینده له کوردستاندا په‌رله‌مانى کوردستان برپا‌رى له‌سه‌رداوه، که‌سیستمى فیدرالییه‌و نا‌کړى لى‌ی لایدمین. ئایا رژىمى عىراق دان به‌و سیستمه‌دا نه‌نیت...؟ جگه‌ له‌وه نه‌بیت هه‌موو حیزبو لایه‌نه‌کان له گفتو‌گۆدا به‌شدار بن‌و ئیراده‌ى سیاسى کورد دا‌به‌ش نه‌کړى.

له‌ باره‌ى خالى دوو‌میشه‌وه نه‌وان تاجه‌ند نه‌توانن ڤۆلیان به‌ر‌چاو بى‌ت له‌ برپا‌رى ٩٨٦‌و نه‌و پشکه‌ى نه‌دریته‌ کوردستان.. ئەمه‌ یه‌که‌م جاره‌ له‌ ناستى‌کى با‌ل‌ادا نو‌ین‌ه‌ری‌کى حکومه‌تى ڤووسیا له‌ دواى راپه‌رپن‌و پیکه‌ینانى نه‌زموونى حوکم‌رانی کورد بى‌ته‌ کوردستان. تا‌کو ئیستاش په‌یوه‌ندییه‌کانى رژىمى عىراق‌و ڤووسیا هەروه‌کو خۆیه‌تى و دان‌ه‌بر‌اوه، سه‌رم‌پاى نه‌و هه‌موو تا‌وانانه‌ى رژیم به‌رامبه‌ر به‌ کورد به‌ چه‌کى ڤووسى، هیچ هه‌ل‌وېستى‌کى نه‌بووه بۇ بچ‌و‌و‌ک‌ترین پشتیوانى له‌ کوردو دژ‌وه‌ستان به‌رامبه‌ر به‌رژیم یان رېگ‌ری‌کردن له‌ نه‌جامدانى شی‌وا‌زى جین‌وساید که‌ له‌ دوونیا‌دا قه‌ده‌غه‌گراوه، چونکه‌ به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانى ڤووسیا له‌ ڤووى نابورى و سیاسى و سه‌رم‌بازى و چه‌ک‌سازیه‌وه

تونودو تۆلەو چەندىن پىككە وتىننامەيان لە نىواندايەو قەرزو قۆلەيەكى زۆر
 ھەيەو شارمزاينى پووس لە ھەموو بوارەکاندا لە عىراقدا کار ئەکەن. ئيتىر
 لايەنە مەرقايەتيەکە ئەومندە بايەخى نىيە، مادام سوودو بەرژموندىيەکانيان
 پارىزراو بىت. کەسيش لەو باومەدا نىيە کە ئەم سەردانەى بائۆيزى پووسيا
 بتوانى سەرکردايەتى کورد قايل بکات بۆ گەتوگۆى خۆ بە دەستەوێدان، گەر
 جى جياوازي لە ھەلۆيستی ھەردوو حيزبى سەرەكى کورد دا ھەيە لەم
 بارمەو.

لە يرسەي كۆمۇنىستەكاندا

ن. لەم ماوەیەدا دوو ئەندامی مەكتەبی سیاسی و سەرکرایەتی پارتی کۆمونیستی کرێکاری عێراق لە هەولێر تیرۆر کران، کە ئەوانیش شاپوور عەبدولقادر تالەبانی و قابیل عادل بوون، لە سلیمانی پرسیەیان بۆ دانرا. نیومڕۆی ٢٠/٤ لە گەڵ هەفالان کۆسەرت و دارۆی شیخ نوری و شیخ جەعفەر و سەعدی ئەحمەد پیرە و جەمیل هەورامی و مامۆستا بەگرو حاکم قادر لە مالی کاک ئاواتی شیخ جەناب میوانداری کرابووین. دای نائخواردن و دەمەتەقی پاش نیومڕۆکە ی پوومان کردە هۆلی بازرگانی بۆ پرسیە ئەو کۆمونیستانە. ئەوەی سەرنجی ڕاگێشاین و لە دابو نەریتی ئێمەو دەور بوو کەس لێی نەنەزانی، ئەو دەبوو هەمووشتیکێ ئەوان سەروودی ئەنتەرناسیونال بوو جگەلەو بەئەمگ نەبوون. لە ناکاو پیاویکی پێشسپی خۆی کرد بەناو پرسیەگەداو فاتیحاییەکی پان و پۆری دادا بەلام کەس وەلامی نەدایەو، نە ووتیان بەخیری ئێمە هیچ شتیکێ تر. کابراواقی و وەرپا و خۆی وەلامی خۆی ئەدایەو. ئەمەش کاریکی نامۆیە، گەر وەکو کۆمەنیستی مولحید هەلسوکەوت ئەکریت بۆچی پرسیە دائەنریت، گەر لەبەر دابو دەستووری کۆمەلایەتیە با برپواشی پێنەکرێ هەرئەبێ لە چوارچێوەیدا بجووتیتەو. ئەمەش جۆرە سەر ئیشیوانیکە کەبە بازدا نەمانەوێ کۆمەلگاکەمان بگوازی نەو بۆ قوناغەکانی گۆران و پەرسەندن، بێ ئەوێ لە زەمینە خۆیەو هەنگاو هەلگیرین.

لا عبد الباقى مستطوره بوجه
مستطوره له زینبانی پاری
له هولو

مەشق كۈردىن

لە ناۋمېراستى مانگى ۱۹۹۸/۵ دا، لە سەر بېرىرى ھەڧال مام جەلال مەشقى رېڭا بىرىنمان ئەنجام دا بۇ تەڧىكۈردنەۋى ھېزىز ئۇنەي پېشمەرگە لە رېرۇيشتىن شايستەيى لەشۇلار. گەر پېشمەرگە مەشقى ئەكات، پايدەيەكى سەرەكى ئەركەكان لە دەست ئەدات، ئەۋكاتە ئەۋ كەسە نىيە كە ئەتۇانى لە بۋارى شەردا گۇرپانكارى دروست بىكات يان لە ناشتيدا كەسكى تەندرووستو داھىنەر بىت. ئىمە رېڭاى نىۋان سەربازگەى چۋارقۇرنە بۇ سەنگەسەر مان بە پى برى كە بە چۋون وگەرەنەۋە ۴۲ كىلۇمەتر ئەبىت. نىۋەرۇكەى لە سەر چەمى سەنگەسەر لامانداۋ نانى نىۋەرۇمان خۋارد، دۋاى ئەۋە بىستۋون سابورۋاۋىي وەكو نۇيەنەرى مەئبەندى پېشمەرگە ھاتەلامان و گۇبۋونەۋى بە ھېزەكەمان كرد، من خۇم زۇر ماندۋو بووم، لەشم سووتا بوۋەۋە، لە ھەسرەتا خۇم رۋوت كرديوۋەۋە، ھەرچەندە زەھمەتمان بىيۋ ماندۋو كەشەنگ بىن ئەۋ جۇرە ماندۋو بوۋە زۇر بىۋىستە، پېشمەرگە گۈرجو گۇل و ئامادە ئەكات، ڧىرى نارامى و خۇرپاگرى و دان بەخۇداگرتن و ھەست بە بەرپرسيارىتى كردنى ئەكات. زۇر مانەۋەى پېشمەرگە لە بىكە و بارەگاكاندا بەبى مەشقى و جۋولان، لياقەيان نامىنى و سست و تەمەلىان ئەكات و لە ئەنجامدا سەرپراى ئەۋ ھەموو خەرچىيە بە كەلكى ئەنجامدانى كارى پېشمەرگانە نايەت و بگرە زىانىشمان لىئەدات.

كەرىپكى ھار

لەم مانگەدا رۋوداۋىكى زۇر سەيرو دەگمەن، لە گۈردە زۋىبرى شارباژېر رۋویدا. كە ھاۋولاتىيەك كەرەكەى ئەباتە ناۋ گىايەك بىبەستىتەۋە بۇ لەۋەراندن، لە ناكاو كەرەكە پەلامارى خاۋمەكەى ئەدات و ئەينىتە ژىرو زۇر دېندانە تىيىبەر ئەبىت، كە ئەۋ ھاۋولاتىيە داماوە سەرى لىئەبىتەۋەۋوورگى

ئەدرىۋ لاقو دەستىكىشى ئەشكىنىۋ ئەشلىن لە لەشى كابراى خواردووۋە! من نازانم ئاخۇ ئەو كەرە تووشى حالەتتىكى نەخۆشى بووبى يان نە. تۆ بلىنى لە ئەنجامى ئازاردانى خاۋەنەكەيدا تۆلەي لىكردىبىتەۋە...؟ زۆر جار بوۋە كەرىك كە عەزىمەت درابى، جوۋتەي داۋە، يان رايكردووۋە بە زەحمەت گىراۋمەۋە. بەلام بەم جۆرە گويدىرىز پەلامارى خاۋەنەكەي بداتو پەل پەل بىكاتو لىيى بخوات...؟! ئەۋە مەسەلەيەكە ئەبىت لەرپىگەي شارمزاينى بەيتالەۋە تىشكى بخرىتە سەرو لە رەفتارى ئەو جۆرە ئاۋەلە سەر شىتو ئالۋزانە بىكۆلەۋە، كە تووشى ئەم دياردە رىزپەرە ئەين كە بە درىزايى تەمەن لەگەل مروقۇ دا پەيوەندى باشو تىكەلاۋى تايىبەتيان ھەيە لە روى ھاۋكارى رايكردىنى كاروبارمەۋە چۈنكە لە ژيانى پىشمەرگايەتى و لە قۇناغى پارتىزانيدا كەلگى زۆرمان لە گويدىرىز بىنيۋە بۆيە بەزمىي زۆرم پىيدا دىتەۋەۋەكسو ئاۋەللىكى ھۆگرو سوۋدەمەندىش لە گۆمەلگاي خۇماندا تەماشى كراۋە.

دىالوگى عەرەبىگ كوردى

ھەر لە ناۋەراستى ئەم مانگەدا بوو ھەفالى مام جەلال لە كوردستاندەۋە بەرەو تاران رۆيشتىبوو بە مەبەستى بەشدارىكردن لە دىالوگى عەرەبى - كوردى كە لە قاھىرەي پايتەختى مىسر ئەنجام ئەدرا، ئەۋە بوو لە رۆژى ۵/۲۷ لە قاھىرە كۆبۈۋنەۋەي دىالوگى عەرەبى - كوردى دەستى پىكرد كە ئەحمەد ھەمروش بەۋوتارىك كرىيەۋە. پاشان ھەفالى مام جەلال ۋوتارىكى بە نرخی خويندەۋە تىايدا ئاماژەي بە ھەندى لە قسەكانى رەحمەتى جەمال عەبدولناسرو نوۋسەرو سىياسەتمەدارانى عەرب كرد. لە بارەي پەيوەندى كوردو عەرەبەۋە، كە مېژۋويەكى دوورو درىزى ھەيە، پاشتر پىرۋىسۇر د. عىزەمدىن مستەفا رەسول قسەي كىردىبوو. ئىۋارەش لە قسە كىردىكىدا لە گەل تەلەففىزىۋنى MED دا، ئەحمەد ھەمروش بە ھەفالى مام جەلال ۋوتبوو كە

مامۇستاي قسەوووتارە. ئەم دايەلۇگەي عەرەبى - كوردىيە لە نيوان رۇشنىبرانى
 ھەردوولادا سەرمتايەكى گرنگە بۇ لە يەگگەيشتن و پتەوکردنى پردى
 پەيۋەندىيەكان و رەواندەنەۋى تەمومزى ساردى و ئەم بىدەنگىيەي بەرامبەر
 ئەنجامدانى تاوانەكانى رۇژمى عىراق و سەدامى دىكتاتور ھەئيان بزاردبوو.
 ھەنگاۋىكى باش نراۋە، ئەبىت ئەك لە ناستى ئەم خەلگە ھەئبزاردەيەدا
 قەتيس بىت بەلگو ئەبىت بە ناستەكانى ترىشدا بىروات، ھەر لە تىگەياندىنى
 خەلگى سەر شەقام تا ئەگاتە پياۋانى دەسەلات و سىياسەت كە زۆر بە خرابى لە
 كورد گەيشتون، ئەگەر يەككىش ھەبىت بۇ جارىك پىشتىرى نواندىيەت، تا
 سنوورىك بىرى كىردوۋە يان پاشگەز بوۋەتەۋەويان ترساۋە بەردەوام بىت،
 چونكە پىگەي بە ھىزى بۇ خۇي پەيدا نەكردوۋە.

بەراي مەۋەيەكى زۇرمان ئەۋى، ئەۋلەپەرە پەشانەي مەزۋى
 پەيۋەندى و ناكۇكىيەكانمان بىسپىنەۋەو جۆرە دىئايىيەك بە يەكتر بىەخشىن.
 زۆر لاپەرە بە درۋى زەق و بىبەلگەي زانستى پىراۋنەتەۋەو كۈۋچەو
 كۆلەنەكانى مېشى خەلگى سادەو بگرە خوينەۋارو رۇشنىبىرە بالاكانى عەرەبى
 پى پى كراۋتەۋەو.

رۈوناكى كارەبا

دۋاى شەپ ھەمىشە بىر لە ئاۋەدانى ئەكرىتەۋە، دەسەلاتداران ئەيانەۋى
 ھەر چۈنىك بى بەشىكى ئەم زىنانەي كە لە خەلگ كەۋتوۋە لە ئەنجامى
 شەپكاندا بە كەمىش بىت قەرمبوو بىكەنەۋە، ۋەكو سارپۇزكردنىكى بىرىنەكانى
 لەشى دافەرەقاۋيان كە دەيان كۈن و كەلەبەرى تىبوۋە. گەرميان بەشى شىرى
 لەم ھەموو جۆرە نازارو مەينەتيانەي شەپ بەرگەۋتوۋە، بۆيە لە پۈۋى
 نەۋازشەۋە ھەۋلداراۋە بەپىي تواناى مادى حكومەتى ھەرىم كارپىكان بۇ بىرى،
 ئەم جارەيان لە بوارى رۈوناكى و كارەبا راكېشان بۇ سنوورى ھەندى دېھاتى
 بنارى بەمۋى ئەۋبەرى سىرواندا. كە ھەردۋاى ئاشبەتالى شۇرشى پېشوو، ۋەكو

بەشېك لە بەرنامەى جېيەجىڭردنى بەرنامەى پىشتىنەى ئەمنى ئەو دىھاتانەى چۆلگەردو خەلگەكەى بەرەو خوارووى عىراق راگويزا.

بەم بۆنەيەو پوژى ٦/٤ كاك كۆسەرت رەسول سەرۆكى حكومەتى ھەرىم بە ياورى و مەدەنىي گەورەى حكومى و حىزبى كە پىكھاتبوو لە ھەقئان مەلازم عومەر جىڭرى سەرۆكى حكومەت و عومەر فەتاح ئەندامى (م.س) و مەستەفا سەيد قادرومىزى ناوخۆ و سەعدى ئەحمەد پىرەومىزى مەروفايەتى و سەيد قادىر جەبارى و مىزى پىشە سازى و ووزەو لىوا كەمال موفتى و مىزى پىشمەرگە و شىخ جەعفەر جىڭرى و مىزى پىشمەرگە و حاكم قادىر ماموستا بەكر پارىزگارەكانى ھەولېر و سەيمانى، گەشتىكى بەرەو گەرميان دەستپىڭرد، مەنىش لە گەل ھەندى ھەقائى تەرى سەركردايەتيدا ھاوړپان بوو. لای دىيى بىركى نەزىك دەربەندىخان لە لایەن پارىزگای كەركوك و بەرپەرسى مەلەبەندى كەركوك و لىپەرساوانى حىزبى و حكومى و خەلگىكى زۆر پىشوازى كراين. كە گەيشىنە دەربەندىخان چووینە پارىزگا و پاشان مەلەبەندى كەركوك، پاش پشوویمكى كورت، بەرەو بنارى بەمۆ بەرى كەوتىن و لە دىيەكانى تۆڤگەو شاوازى پىشوازى گەرم كراين، كە گەيشىنە ناومرەستى دىھاتەكانى شاوازى باخە ھەنارە كاك كۆسەرت كارەباى داڭرساندو سەرجەم مەلەكان لە ناو چەپلەپىزانى خەلگەكەدا رووناك بوو وەوخۆشەىكى زۆر دل و دەروونى پى كەردن. لە ووتەيەكدا كاك كۆسەرت ئامازەى بەو كەرد كە چۆن خەلگى بنارى بەمۆ لە قارەمانەتى و شەھىد بەخشىندا لە پىشەو بوونە، ئەبەيت لە خەزمەتگوزارىدا لە پىشەو بن.. دواتر ھەموو خەلگەكە چووینە سەر خوانى نانخواردنىكى كوردانە كە بەو بۆنەو ئامادە كرابوو، دواى ئەو ھەمووان بەرەو كەلار و كەفرى بە رىكەوتىن و لە ھەردوو شارۆچكەكەدا پىشوازى باش كراين و كۆبوونەوميان لەگەل كرا و بەئىنى كۆمەك و پوژى خەزمەتگوزارىيان پىدرا.

هەناردەکانی رژیمی

هەموو ئەزانین رژیمی بە عەسی فاشی هەموو جارى بە مەبەستى تايبەتى وىستوو يەتى لە دەرگای کوردو حیزبەکان بەدات، لە ڕێگەى کەسايەتیه کوردەکانەوه کە لە بەغدا دانەنیشن، ڕەوانەیان ئەکات بۆ کوردستان گوايه بۆ گفتوگۆو گەيشتنە چارەسەرى دۆزى کورد. ئەمە لە راستیدا بۆ گفتوگۆو چارەسەرى دۆزى کورد نيه. بەئکو ليکۆلینهوهى بارودۆخى کوردستان و هەلپنجانی سەرنج و تێڕوانين و مەبەستەکانى ئەو سەردەمەيه، بۆ بنيادنایى سياسەتى بەعسيانە لە بەرامبەريدا. هەرچى ئەو جۆرە خەلکانە هاتوون و گەڕاونەتەوه بە کۆلى قەسەو باسو زانیارییهوه کەچى رژیمی بەعس نەجوو لاوهو گۆڕانى لە سياسەت و بەرنامەى خۆیدا نەکردوووه ئەکرى بووترى رژيم مەبەستەکانى خۆى پى جيبەجى کردوون.

ئەم جارمیان کاک فوناد عارف کە کەسايەتیهکى ناسراوى کوردەو لە بەغدا دانەنیشی، لە لایەن رژيمەوه بەمەبەستى گفتو گو کردن لە گەل سەرانى کوردا لە هەردوو کانتۆنەکە ڕەوانەى کوردستان کرا. سەرەتا چوو بووه هەولێرو لەگەل مەسعود بارزانی و سەرانى پارتى دانیشتیوو، پاشان ڕۆژى ٧/٨ لە دى تەکەورى کۆیه لەلایەن کاک ملازم عومەر جیگرى سەرۆكى حکومەت و ئەندامى (م.س) پيشوازی لیكرا. کە گەيشتە سلیمانیش هەفال مام جەلال بە گەرمى چوو پيشوازی و بەخیر هاتنى. بۆ ڕۆژى دواتر بە ئامادەبوونى هەفال مام جەلال و برادرانى تریش لە سەرچنار میواندارى کرا.

ئا لەو کاتانەدا کە کاک فوناد عارف لە سلیمانی بوو، لە سەعات ١٢ى شەودا لە زالگەى دىباشان چەند تەقینەومیهک ئەنجامدرا کە T.N.T بوو، بە قتیله ناگرى تیبەردرا بوو، فری دراوو بۆ ئەوهى زیان بە خەلکى بیگوناهى کوردستان بگەیهنیت. دیارە ئەوهش دیارى رژیمی بەعسیه کە لەلایەن خەلکانى ناسراوو دیار بۆ گفتوگو ڕەوانە ئەکات و لەلایەنکى تریشهوه لە ڕێگەى پیاوه ئەلقە لە گوێکانیهوه تەقەمەنیمان بۆ ڕەوانە ئەکات.

تەرمە كۆچە

ھاۋىنى ئەم سالا زۆر گەرم بوو.. پلەكانى گەرما زۆر لە پلەكانى گەرماى سالانى پېشوو بەرز تر بوو، ھەرگىز لە ژياندا گەرماى وام تووش نەھاتوو، لە ھەندى شوئىنى كوردستان پلەى گەرما گەيشتە سەرۋى ۵۰ پلە. زەۋى دەشتو دەر گرى لى ھەلئەسا، ھەموو شتېك پەنگى پەربوو، تەنيا مەرۋف بەرگەى ئەگرت.. ئەۋىش زۆر خەلكى لەش لاواز يان قەلەو تووشى نارەھەتى ئەبوون و لە ھۆش ئەچوون.

۷/۱۵ يەكئەك بوو لەو پۇژە زۆر گەرمانەى كە لە بىرورمىدا ھەمىشە ئەمىنئەتەو، كە خەلكىكى زۆر بووین چووین بۆ مەرزى پەروىزخان بۆ پېشۋازى لە تەرمى كۆرە گەورەكەى كاك عەدنانى ھەمەى مینا، كە بەو منالئىيە تووشى نەخۆشى بوو بوو. نەلە كوردستان و نەلە عىراقدا چارەى نەبوو، پەوانەى نەخۆشخانەكانى ئەوروپا كرا. لە نەخۆشخانەى لايدنى ھۆلەندى چارەسەر ئەكرا كەجى كار لە كار ترازابوو. ھەرچى لاى خۆمان چارەسەر كرابوو كەلكى نەبوو، كە گەيشتبوو لاى ئەوانىش ھىچى بۆ نەئەكرا. ئەو بەستە زمانە لە تەمەنى ۱۵ سالىدا كۆچى دواىى كرد. باوك و دايكى نەيانتوانى لەگەل تەرمەكەيدا بىنەو، بەرزانى براى كاك عەدنەن لە پىگەى ئىرانەو ھىنايمەو كوردستان و لە گۆرستانى كەلارى كۆندا نىژرا. ئەو پۇژە ئىمە لە كاتزمىرى ۸ ى بەيانى تا ۴ ى ئىۋارە بە بەر ئەو خۆرە سووتىنەرەو بىووين و بەخاكان سىپارد. ئاپۇرەيەكى زۆر گەورە ھەم لە پېشۋازى تەرمەكەيدا ھەم لە بە خاكسپاردنىدا ئامادە بوو بوون، چەندىن كەس لەو سەر گۆرستانە لە تاو گەرما لە ھۆش چوون. كاك عەدنەن ووتەيەكى پەر لە سۆزى نووسىبوو م.عەلى لەسەر گۆرەكەى خويندەو. بەراستى زۆر بەم كۆچ كەردەى (كۆچە) كە لە مائەۋەى خۇيان و ايان پىنەووت دىگران بووم، ھىشتا زوو بوو منالئىكى وا بەو جۆرە نەخۆشە بىروات و لەكىسى باوك و دايكى بچىت كە لە ناو ھەزاران كەسدا يەك كەس تووش ئەبىت، ئەۋىش گۆرەكەى كاك عەدنەن بىت. كە ھىۋاى زۆرى بۆ ئايندە لە سەر بنىات نابوو .

ۋەزارەتى شارەۋانى

دوو رۇز دۋاي ئەۋە سەردانى كافىيە سىلىمانى ۋەزىرى شارەۋانى ۋە گەشتوگوزارم كىرد. لە سەر بەخشىنى زەۋى بۇ پېشمەرگە قەسمان كىرد، مەن زۇر بە تۈندى لە پروياۋەستام ۋە گلەيى ئەۋەم لىكىرد كە رۇزگارى پېشمەرگايەتى لە بىر چۈۋەتەۋە ۋە قوربانىدانى پېشمەرگەي لە بەرچاۋ نىيە. ئەۋ ھەرچى زەۋى باش ھەيئ ئەيشاردەۋە لە دۋايدا ئەدرايە خەلگى نامۈستە ھەق ۋە تىكۆشەرانى رۇزگارى تەنگەنەش لە شوينى دوۋرو بى كەلگەدا پارچەيەكيان پېنەدان كە بۇ ھىچ ناشى. ئەم جۇرە لىپرسراۋانە تەنيا لە رۇزانى شەرو ناخۇشىدا چاۋيان لە پېشمەرگەيە، بىريان لاي نازايەتى ۋە خۇبەختىردىنەنە، كە ئەۋ شەرو شۇرە نەماۋ بارودۇخ ئاسايى بوۋەۋە، ۋەكو بلىتى ھىچ رۈۋى نەدابت ۋە ئەۋە پېشمەرگە نەبوۋە ئەۋ بارە ناناسايەي لايە لا كىردۈۋە دەسەلاتى دوۋزمنى سىرپىيەۋە ۋە ھەرچى نازار ۋە مەينەتى ھەبوۋە بۇ ئەۋان بوۋە. ئەۋايە لىپرسراۋانى ئەم دامودەزگايانە كە خۇشيان پېشمەرگە بوۋە، بە باشى پاداشتى خەلگى ساتەۋەختەكانى دۇۋار ۋە رۇز رەشيان بىدايەتەۋە كەچى ئەۋ گوناھانە بەباشى ئەفەروز ئەكرىن. كى زۇر خۇفۇرۇش ۋە خۇپىيە دەست بە بالايانەۋە ئەگرەن ئىمتىيازاتيان پېنەدەن ۋە بە درۇ ھەزار ۋە يەك قەسەيان بۇ رىك ئەخەن كە: پەيوەندى ھەبوۋە، يارمەتى داۋىن، سىك بوۋە، چەكدارى شۇرەشگىر بوۋە.. ھتە. لە راستىشدا پەيوەندى تاييەتى ۋە دۇستايەتى ۋە خىزمەت خىزمىنە رەچاۋ ئەكەن. كە ئەمەش تاۋانىكى گەۋرەيە. خەلگى بۇ ئەمە شۇرەش نەكىردۈۋە ئەم جۇرە خەلگەنە بەرەكەي بخۇن ۋە ئەۋ جۇرە بەرپەرسانە بىچنەۋە.

دىارە بە پەلە ئاگادارى ھەفالى مام جەلالى كىردىۋەۋە، لەبرى ئەۋەي لىم تىبگەۋ گىرەكەكان چارەسەر بىكات ۋە مافى ھەموۋ كەسىك بىدات ۋە ھەق جىگىرىيىت. سىكالى لە دەستەم كىردىۋو.. كە بوۋ بوۋە پېشە لەگەن ھەر

لېږسراوېكى لاوازدا قسه بكهى و له روويا بوهستى يهكسهر پهنا نهباته بهر
ههفال مام جهلال نهك بۇ جىگىر كړدى راستييهكان بهلكو بۇ سزادان و پۇرت
شكاندن.

رؤزى ۷/۲۲ ههفال مام جهلال برووسكهيهكى بۇ كړدم و ناگادارى
كړدمهوه بۇ ماوهى مانگيك له كار خراوم، نه مهش دمقى برووسكهكهيه:

له / مام جهلالهوه

بۇ / كاك مه حمودى بهرېز + گشت فهرماندهييهكان

سلاو

(به پېچهوانهى برپارو ناموژگار ييهكانمان، له خوتمهوه چويتته
سهر و وزارتى بهلهديه، كه نهبوايه به هوى فهرماندهيى گشتييهوه، بيكهيت
نهك له خوتمهوه، بويه برپارم دا به تهجميد كړدنت له فهرماندهى
فهرماندهيى سليمانى بۇ ماوهى مانگيك، دواترېش نهبى بچيت عوزر له و وزارت
بخوازيت، ئينجا نهچيتهوه سهر كارمكته. نهگينا نهتگوازينهوه بۇ دمزگايهكى
تر، نهو برپاره دمريكه بۇ ههموو نهو فهرماندانهى له خويانهوه نهچنه سهر
دمزگانى ميرى خومان يان موراجهعهى سهر بهخو نهكهن).

هر چوئيك بى سزاكهى ههفال مام جهلالهوهكوى و مرگرت و وهلامهكهيم
دايهوه، نهويش له رؤزى ۷/۲۲ وهلامى برووسكهكهى دايهوه كه بهم شيوميهبوو:

له / مام جهلالهوه

بۇ / كاك مه حمود سهنگاوى بهرېز

سلاو وىكى گهرم.

(برووسكهتان ژماره/۲۱۷/ له ۲۲/۲۲ مانگى/۷. من هر نه مهوى به
قانونو كار بكهيت و مافى مروف بهاريزيت، بويه سزام دايت كه زور دوستو

نزىكى خۇمىت، ھەتتا ھەموو ئەوانەى لاسارى ئەكەن بىرسىن و بزانن گە مەحمود سەنگاوى سىزا بىدرىت، وای لە ھالى ئەوان).

ئىمە مانان لە سزادانى ھەڤال مام جەلال بى تاقەت نابىن، ھەڤال مام جەلال دژى گەس نىيە، ڤقى لە گەس نابىتەو، بەلگە بە ڤىگەى ياساى ئەيەوېت کارەکان ئەنجام بىدرىت و ھەموو ڤىرى ئوسولى مەدەنيانە بىين. بەلام جارى وائىش ھەيە ڤراى لىكۆلئىنەو و لىزنە دانان ناکەوئ و لای خۆيەو و بىيار ئەدات.

پەيگەرەى شېخ رەزا

دواى ئەمە ھەندى بوارم بۆ ڤەخسا، بکەومە سەردان و بەسەر کردنەو و دوست و برادەران و خزم و ناسياو و گەنم لە شوینە جياجياگان. ڤۆزى ۸/۱۰ ئەگەل شىخ مەممەدى شاگەل بەرپرسى مەتبەندى ڤىخستنى کەرکوک چووینە چەمچەمال بۆ بەشدارىکردن لە پەردە لادان لەسەر پەيگەرەى شاعىرى گەورە شىخ ڤەزائى تالەبانى. گە بۆ يەكەم جارە کارىكى وای بۆ ئەکەن.

شىخ ڤەزا يەكەكە لە شاعىرە ھەرە گەورەکانى گوردو لە مېژوو و ئەدەبى گوردیدا پايسەكى گەورەى ھەيە و لە بوارى شىعەرى داشۆریندا لە لووتکەدايە و ھەر ئەویش توانیویەتى ئەو بۆشایيە لە ئەدەبى گوردیدا پىرکاتەو. شىعەرەکانى تام و چىژىكى زۆریان ھەيە، وەستاييەكى زۆرى تيا بەدى ئەگرىت، ھەر ئەو لەو مەيدانەدا ئەسپى شاگارانەى داھىنانى تاو داو. ئەك ھەر لە ڤووى داشۆرینەو و کارامە بوو، بەلگە لە جۆرەکانى تری شىعەردا توانای چاکى ھەبوو، و ئەزانم لەو شىعەرەیدا مەبەستى جىنۆدان و جىنۆ ڤرۆشتن و ڤىژشکاندنى کەسەکان نەبوو، گە پەلەى کۆمەلایەتیان ھەبوو، بەلگە مەبەستى سەرەكى ڤەخنە گرتن بوو، لە دياردە خراپ و ناشرینەکانى کۆمەلگای

كوردەوارى. ئەوويستووويەتى لە جىيى ھەر دركېك گولئىكى ناسك بروئىنى و
ھەرچى شتى نابووتە نەمىنى و چى دىروونى نەخۇشە چاك بېيىتەو،
شيعرەكانى بەووردى داپشتوو. لە ھەر ھەمووشيدا راستى ووتوتەو و راستى
پىكاو و لىي لانەداو، گەر كەس و كارى خۇشى گرتبىتەو. بۆيە شايانى
ئەوويە لەم دىروازمىدا ئەم پەيكەرەى بۆدرووستبكرى، كە بەشىكى كەمى
بايەخدا نە بەو مەوۇفە بلىمەتەى دنياى ئەدمىي كوردى.

بەداخەو ھەندى خەلكى ساويلكە، كاتى باسى شىخ رەزا ئەكرىت، بە
جاوى سووكەو تەماشائى ئەكەن و ئەلئىن ئەو ھەر خەرىكى قەسى قۇر بوو، يان
ھەندى خەلكى تر كە چىز لە شيعرەكانى و مەنەگرن زۆرتەر چىزى
سىكسيانەيەو تەنيا لەو پوو و ھەستىان بۆ شيعرەكانى تەبزوئى كە باسى
ئەندامەكانى لەش و كرده سىكسيەكان ئەكات. ئەمەش سەمەيكە لە شىخ رەزا
ئەكرى و لە راستى ناومرۆكى بەرھەمە ئەدەبىيەكانى ناگەن.

لە ميوانداریبەكدا

رۆژى ۸/۲۸ لە گەن كاك شەوكتەو كاك عوسمانى حاجى مەحمود و
كۆمەلئىك لە ريشسپى خىلە جياجياكانى گەرميان و شارموزوردا: لالە سەرچەد،
كەرىم ئاغای ھەمەوھەند، حاجى پەفەتەى تەرخانى، مارف ئاغای گاللى،
مامۇستا نىزامى زەند، رەحيم ئاغای باجەلان و كۆمەلئىك پياوى تر ميوانى
ھەفان مام جەلال بووين. ھەفان مام جەلال زۆر رېزى لە ھەموويان ئەگرت و
قەسى خۇشى بۆ ئەكردن، منيش ھەلەم بۆ رەخسا بە درىزى لە سەر خەباتى
خۆم قەسەبەم و ئەوستەمەى لەلايەن يەكئيتىيەو لىم ئەكرى بۆمە روو.
ھەفان مام جەلال زۆر رېزى لە قەسەكانم گرت و سوپىندى خوارد كە لای ئەو
خۆشەويستەم كە چى لە ھەمان كاتدا نازارېشم ئەدات ئەگەر چى بە مەبەستى
شكاندن نەبوو.

رېښه وټن نامه او اشنا تون

۳رؤژ دوی ئهوه ههڤال مام جهلال له ینگه‌ی کۆماری ئیسلامیهوه به‌ره‌و ئه‌مریکا گه‌شتیکی ده‌ستپێکرد، بۆ ئه‌وه‌ی له‌گه‌ڵ مه‌سعود به‌رزانیدا له‌ سه‌ر خا‌نی گه‌فتوگۆ به‌ ئاماده‌یی ئه‌مریکیه‌کان دابنیشن. بۆ ئهم مه‌هه‌سته مه‌سعود بارزانی‌ش رۆژی ۹/۴ گه‌شته‌ی تورکیا و له‌گه‌ڵ بڵند ئه‌جه‌ویدی جیگری سه‌ره‌ک و مه‌زیرانی تورکیا کۆبووه‌وه، هه‌روه‌ها له‌گه‌ڵ ئیسماعیل جه‌م و مه‌زیری ده‌ره‌وه‌شدا دانیه‌شت.

[illegible]

ناستە بالاكانىشدا نەياننەتوانى بچووكترىن كاربەدەستى ئەمىرىكا بىيىن. ئەمە
 گۇرانيكى گەورەو بەر چاۋە لە بەرەو پېشەو چوونى دۆزى گورددا لە ناستى
 جىھانىدا. ئەمەش لە خۇيدا پىشتىوانىيەكى گىرنگى دەستەبەر كردوۋە بۇ كورد،
 كە لە لايىم زەپىزەكانەو پارتىزگارى داکۇكى لىئەكرىت ئەم رېككەوتنە لە
 لايەن خاتو ئۆلترىتەو لە ھۆلى رېككەوتننامەكان، لە بەردەم جەندىن كەنالى
 رەگەياندىدا ناسكرا گراۋ لە كاتى تەوقەكرىنى ھەفالى مام جەلالو مەسعود
 بارزانيدا، ھەموو ئامادەبوانى ناو ھۆلەكە كىرەنە چەپلە رېزانو خۇشخالى
 نىشانىدان. ناوەرۇكى ئەم رېككەوتنە برىتىيە لە سوپاس كىردى خاتو
 ئۆلترىتو حكومەتى ئەمىرىكا بۇ سازكردن زەمىنە خۇشكرىنى چاۋ پېكەوتن
 لەواشتنۇن، ھەروەھا سوپاسى تورگىاۋ بەرىتانىاش ئەكەن بۇ پەيۋەندى
 بەردەوامىان لە پىناۋى ناشتىو ئاشتىبونەوۋەدا. ئەم رېككەوتنە قۇناغىكى
 گواستەنەۋى ھەيە لە رېگەى لىزەنى بالاي ئاشتىيەوۋە كارەكان جىبەجى
 ئەكرىت بۇ ئاشتىبونەۋى تەۋاۋ لە نىۋان ھەردوۋولادا. ئاسايى كىردنەۋى
 ھەولېرو سلىمانىو دھۆك بۇ پېكەينانەۋى ئىدارەيەك و ئەنجوومەنىكى
 يەكگرتوۋ لە سەر بناغەى ئەنجامەكانى ھەلېزاردىنى سالى ۱۹۹۲ دەست بە سەرا
 كىرتنەۋى تەۋاۋ بە سەر داھاتدا بۇ ئىدارەى ھەرىم و خۇ رېخستەنەۋە بۇ
 ھەلېزاردىكى نوئى لە ھەرىمدا. ھەروەھا لىزەنى ناشتى ھەول ئەدات لە
 ماۋەى ۲ مانگدا حكومەتىكى كاتى ھاۋبەش پېكېنىت كە پەرلەمان دەنگى
 لەسەر ئەدات. ئەو پەرلەمانەش دەست بە كارەكانى ئەكاتەۋە لەو ۲ مانگدا لە
 ھەلېرو دواترىش لە سلىمانىو لە ھەمان ئەندامەكانى پېشوو كە لە سالى ۱۹۹۲
 دا ھەلېزىردراۋن پېكىدىت. ئەم پەرلەمانە ئەركى تىرى ئەكەۋىتە ئەستۆ،
 لەوانەش يەكخىستى پەيۋەندىيەكان لەگەن كۆمەلگاي نىۋەدەۋلەتيدا.

ھەروەھا بە پىنى ئەم رېككەوتنەۋە تا دامەزراندىنى حكومەتى كاتى
 لەلايەن پارتىيەۋە پارەى پېۋىست بە شىۋەى رېكۇپېك و بەردەوام ئەدرىتە
 ئەۋۋەزارەتەنى سنورى يەكىتى كە خىزمەتگوزارى پېشكەش ئەكەن. ھەروەھا

پەرلەمانو لیژنەى ئاشتى بارودۇخى سلىمانى و ھەولېرو دھۆك ئاسايى ئەكەنەو. بۇ مەسەلەى ھەلېزاردىنىش لیژنەى ئاشتى خەرىكى رېڭخستنى ھەلېزاردىنىكى ئازادو دادپەرورەر ئەبن لە ماوۋى ۱ مانگدا. ھەرۇھا ئەم رېڭكەوتننامە باسى ئەوۋى کردوۋە كەوا ھەردوۋ سەرکردە بە لای كەمەو ھەر دوو مانگ جارىك لە دەرەوۋ ناوۋەو كوردستان دابىنىش، يان لەو شوپنانەى كە ھەردوۋلا لە سەریرېك ئەكەن. جگە لەمە خستەيەكى تىدايە بەو چاوپېكەوتنەى ئەنجام ئەدرى. رېڭكەوتنەكە لە لایەن ھەقال مام جەلال و مەسعود بارزانى و دىقیدوئىش وەكو شاپەتېك مۆر كراو. دواى ئەو ھەردوۋ سەرکردە كەوتنە چاوپېكەوتن و قسەكردن بۇ دەرگاكانى راگەياندىنى جیھانى و رپونكردنەوۋى ھەنگاۋەكانى رېڭكەوتنەكە، ئەو ۹/۲۴ ھەقال مام جەلال و مەسعود بارزانى لە تەلەفزیۋنى M.B.C دیداریان لەگەلدا كراو باسى رېڭكەوتنى واشنتۇنیان كرو زۆر بە بايەخەو لە سەرى دوان، لە زۆربەى شوپنەكانى دنیاو موداخەلە كراو لە سلىمانیەو مەستەفا سالىح كەرىم، لە سعودیەو عادل یەزىدى، لە ئەمرىكاو د.نەجمەدىن كەرىم، ھەرۇھا محسن جوامیرىش بەشدارىیان كرو پای خوڤان بەرامبەر بە رېڭكەوتنەكە دەرېرى.

لە راستیدا رېڭكەوتنى واشنتۇن لە رپوۋى گرنگیەو لە رېڭكەوتنى پاریس كەمتر نییە و لە ھەموۋىشى گرنگتر ئەومیە كە ھەردوۋلا پابەندى ئەبن و لە سەرى ئەرپۇن و لەو رۆژەشەو كە مۆركراو سامۆتكەى شەپ دوور تر كەوتوۋمەو گرنگى ئاشتى جواناتر دەرئەكەوئیت. ئەگەر ھەردوۋلا بیانەوئ قەت ناشى جارىكى تر شەپ بەم گوزمەدا تېپەرئ. ھەر پېش ئەوۋى ئەم رېڭكەوتنە مۆر بكرى، لە رۆژى ۹/۱ دا بۇ نیاز پاکی و دلتیا بوون ئەم پرۇسەى ئاشتییە لە لایەن پارتییەو ۱۶۰ دىلى یەكئیتى ئازاد گران، كە بەشئىكیان پېشمەرگەبوون و لە شەرەكاندا بە دىلگىرا بوون و ھەندىكیشیان ئەندامى رېڭخستن بوون. لە ئەنجامى ئەمەشەو لیژنەى بالای ئاشتى بۇ ئاسانكارى ھەمانەكانى خوۋى ھەنى لیژنەى فەرعىیان درووست كروەكو:

- لیژنەى دىلو گیراوەکان

- لیژنەى ئاوارەکان

- لیژنەى ئەمنى

- لیژنەى بریاری ۹۸۶.. هتد.

بەم بۆنەیهوه پوۆی ۹/۲۹ لە شاری سلیمانی ۲۲ حیزبو لایەنى سیاسى
پاگەیاندىن ئىکیان بلاوگردهوه و پشتگیری خۆیان بۆ ریککهوتننامەى واشنتۆن
دەربری، ئەمەش ئەوه دەرئەخات که ریککهوتنى هەردوو حیزبو ئەمانى شەر
بۆ ژيانى گەلەکەمان گرنگە.

مەسەلەى ئۆجەلان

لە کاتیکیدا پووداوەکانى شەر تۆمارى خۆى لە کوردستانى باشوردا
ئەپچایەوه و هەردوو لای شەرکەر دواى شەرپیکى درێژ خایەن، لەسەر ناشتى
پیکدینەوه و برینەکان قەمناغە ئەبەستە و ئەو هەموو پووبارى خوین رشتە
لە بیر ئەچنەوه، لە ئاستى کوردستانى باکوور پووداویک سەر هەئەدات که
رەچاو نەئەکرا، دەرکردن یان ئیزندانى عەبدوللا ئۆجەلان سەرۆکی یەکەکه لە
لایەن سوریاوه لە ئەنجامى فشارى تورکیا لە پوۆی ۱۹/ ۱۰ دا.

تورکیا و سوریا که هاوستوورى یەکن، لە پەيوەندییەکانیاندا ناکۆکن،
هەریەکەیان کارتیکى گوشاریان لە بئەست دایە بەرانبەر یەکترى. بەلام کارتى
تورکیا بەهێزترە لەوهى سوریا، کارتى سوریا که پەکەکەپە ئەوەندە کاریگەرى
نییە و کاتییە، جگە لەمە تورکیا لەگەڵ ئیسرائیلدا هاوپەیمانە و پەيوەندى
ستراتیژیان هەیه که سوریا ئەترسینن، لەلایەک تورکیا گوشارى ئەخاتە سەر و
لەلایەکیش ئیسرائیل، هەردووکیشیان بەشیکى خاکی سوریايان لە بئەستدایە.

تورکیا هەمیشە لە کوردو شۆرشى کوردستان وەرپسە لە هەر بەشیکدا
بیت. بەتایبەتى لە بەشەکەى خویدا بۆیە بە هەموو توانایەوه بەرنامەى

عەسكەر تارى توندوتۆلى گرتووتە بەر بۇ كۆنترۆلكردى خەلكى كوردستان و
پاكسازى شۆرشەكەى كە هيجى پېنەكراو. لە ئەنجامدا تووشى گىزاوى سىياسى و
ئابوورى زۆر بوو، لەلايهكىش كورد لە خەباتدا بەردەوام، توركىش بەوپەرى
دېندەمىيەو بەر بووتە ئەو گەلە ستەمدىمىيە و لىي ئەگرى و ئەكوژى و پايان
ئەگويزى و دىھاتيان كاوول ئەكات، لەلايهكى تىرشەو باركرانىيەكى زۆر
كەوتووتە سەرشانى حكومەتى توركى لە رووى ئابوورىيەو. كە ئەو شەرو
بارى ئاناساييە خەرجى زۆرى تىنەجىت، توركىايش وولاتىكى ھەزارەو
ئابورىيەكەى زۆرتەر لە سەر گەشت وگوزار راوستاوە.

كاتى كەپەكەكە زۆرتەر ھەرەشەى لىنەكرد و ئۆجەلان لە بىنكەكەيەو لە
سوريا سەركردايەتى ھەموو جموجۆلىكى پەكەكەى ئەكرد.. توركىا گەشتبەو
تىنى. لە كەردەيەكى ھەپشە ئامىزدا كەردىە سەر سوريا كە جىتر قايل نائى
ئۆجەلان لەووولاتەو ئاسايشى تىكېدات، كە دۆخەكە لە تەقەنەودا بوو، ئاچار
سوريا كارتەكەى خۆى درى و ئەوويەى لە كۆلى خۆى كەردەو ئۆجەلان ئاچار
كرا پەناگا دىرینەكەى لە سوريا بە جى بىللى. بەلام ئەم سەركرەدە زەبەلاحە كە
چەندىن سالى دوورو دىزى لەوولاتىكى بىگانەدا پەناى خۆى دابوو، بە پۇلىسى
ئاسايشى ئەووولاتە كۆنترۆل كرابوو، ئامادە نەبوو رۇزىك لە سەنگەرى
پىشمەرگايەتى وولاتەكەى خۆيدا بىت، يان لەو بەشانەى كە شۆرشى تىدا
ئەكرى بە تايبەتى لە كوردستانى باشور. بەلكو لە دەرچونەكەيشيدا ھەر
پووى نەكردەو كوردستانى ئازاد، گەرچى لەلايەن سەركردايەتى يەكىتييەو
داواى لىكرابوو شوئىنىشى بۇ دابىنكرابوو.

توركىا بلاوى كەردەو كە ئۆجەلان چووتە رووسىا، رووسىاش ئەيووت
ئۆجەلان لەوى نىيەو پەنا بەرىشى ناداتى، گەرچى بەرلەمانى رووس
بانگەشتى كەردبوو كە بچىتە ئەووولاتە. دواتر رۆزى ۱۱/۱۲ ئۆجەلان لە

فرۆكەخانەى رۇماى پايتەختى ئىتالىا دەستگىر كرا كە لە ۋووسياوہ بە
بەلگەنامەيەكى ساختەوہ گەشتبووہ ئەوئ. توركيا يەكسەر داواى كرد ئۆجەلان
تەسليم بىكرىتەوہ. ئۆجەلان نامەيەكى بۇ پاپا يۇحەننا پۇلسى دووہم نارد
داواى لىئەكات بچىتە ھاناپەوہو كىشەى كورد چارەسەر بكات.

دادگای رۇما داواكەى توركياى لە مەر تەسليم كردنى ئۆجەلان
پەتكردەوہ، بەلام لە بەرامبەر ئەگەرى تەسليم كردنەوہيدا چەند مەرچىكى
خستە بەردەمى توركيا:

- نازاد كردنى پەرلەمانتارە كوردەكان

- وازھىنان لە ياساكانى بەرگرى لە تىرۇر

- لىبوردنى گشتى بۇ چەكدارانى پەكەكە

- پىگەدان بە كاركردنى نازادانەى حىزبە كوردىيەكان

- پابەند بوون بە بەلگەنامەكانى مافى مرۇف

وہنەبى ئۆجەلان لەو ماومىەى لە ئىتالىادا بوووەزعى باش بووبى،
بەلگو ھەستى بە بىزارى ئەكرد، ئەيزانى ھىچ دەولەت و لاپەك ناىگرىتە خو،
چونكە خوئى و حىزبەكەى بە تىرۇرىست ناويان رۇىشتووہ. لە بارىكى
نائومىديدا قسەيەكى دا بە گوئى ئەمريكادا كە فیدرالئەت بدرئ بە كوردستانى
توركياوہكو كوردەكانى عىراق. كە چى ئەمريكا گوئى لىرپانەگرت.

گرتنى ئۆجەلان كوردى لە ھەموو دنيادا ھەژان، كوردەكانى ئەوروپا بە
ژمارمەيكى زۇر بەرەو ئىتالىا رۇىشتن بۇ مانگرتن لە خواردن تا كو پەنابەرى
سىاسى بە عەبدوللا ئۆجەلان بدرئ. ژمارەى ئەو كوردانە خوئى ئەدا لە ۱۰
ھەزار كەس، يەككە لەو مانگرتووانە ناگرى لە خوئى بەردا، بەلام ھاوړىكانى
كوژانديانەوہ، لەو كاتانەدا مەسعود يەلماز ھىرشى كرده سەر ئىتالىا گوايە
ھاوکارى تىرۇرىستە.

گەرانەوەى ھەقال مام جەلال

لەو سەرو بەندەدا كە ھېشتا لە دنيايدا ھەرا لە سەر گرتەكەى نۆجەلان بەردوام بوو، پۇزى ۱۱/۳۰ ھەقال مام جەلال لە گەشتىكى مېژووى سەر كەوتوودا بۇ ئەوروپا و ئەمريكا بۇ مۆركردنى پىككەوتننامەى ئاشتى لە واشنتۆن چوو بوو، لە مەرزى پەرۆز خانەوە گەراپەوە كوردستان. لە پىو پەسمىكى شايستەدا كە ھەموو خەلكى لە ھەموو ناوچەكانى: قەلادزە، پانیە، كۆپە، دووكان، چەمچەمال، سلیمانى، پىنجوین، ھەلمبجە، چوارتا، شارمەزور، دەرەندىخان، كفىرى، كەلارو ناوچەكانى ترەوە بە بە شدارى كردنى سەر كەردەو ئەندامانى ھەموو حیزبەكانى كوردستان پىشوازى گەرمى لىكرا كە بە پىنج كاتر مەر لە دەرەندىخانەوە گەيشتە دەرۆزەى شارى سلیمانى، لە ناو شارىش دا بە دەیان ھەزار كەس لە بەر پەرەوى رۆيشتنەكەيدا قەرمباغیان كەردبوو، وەك چۆن ھەر لە سەر سنوورەوە تا دەرۆزەى شار ئاپۆراپەكى زۆر لە سەر پىگادا پاوەستا بوون بۇ پىشوازى كردن و بە خىر ھاتنەوەى. چونكە لە پەرسەپەكى مېژوویدا بۇ ئاشتى كۆتایى بە دەردى سەرى شەر ھىنا. چەندە پىككەوتنەكە گەورەو مېژووى بوو ئەومندەش پىشوازى لىكردنەكەى گەورەو مېژووى بوو بۇ ھىچ سەر كەردمەكى تر شتى وا نەكرا بوو.

دواى چەند رۆژىك پشوو دان لە ھەرماندەى گشتى ھەقال مام جەلال كۆبوونەومەپەكى لەگەلا كەردىن بە دوورو درىزى باسى گەشتەكەى بۇ ئەمريكا و مۆركردنى پىككەوتنى واشنتۆن و سەردانەكانى بۇ ئەوروپا و ئەنقەرە و تاران كەرد، تىشكى خستە سەر گەفتوگۆكانى لەگەل گەورە بەرپەرسانى حیزبى و حكومى ئەووولتانیە و تەئكىدى ئەوەى كەردەو كە ئەمريكا و ئەوروپايش پشتيوانى لە كوردو شىوازى حوكمى فیدرالى بۇ ئاییندى كوردستان ئەكەن گەر چى ئەمە دەرو دراوسىكانمان ئەترسىنى.

پروناک کردنه وهی سیوسینان

پۆزى ۱۲/۷ بۈۈ لىگەل بىرادىرمان ھاكىم قادىرو شىيخ جەغفەرو كۆمەللىك خەلگدا سەردانى دىيى سىيوسىئانمان كىرد بۇ بەشدارىكىردن لى كىردنەۋى كارىباۋ روۋناكىردنەۋى ئەم دىيەدا كە پىش ئەنقالىش كارەباي ھەبۈۋە گەۋرە دىيەكى ناۋچە قەرەداخە ۋە خەللى زۆرى تىيا نىشتەجى بۈۋە دوۋكان ۋە بىنكى پۇلىس ۋە بىنكى تەندىروۋستى ۋە قوتابخانە ۋە مەزگەۋتى تىيا بۈۋە، دىيەكى كىشتوكالى ناۋدارە ۋە بۇ شۇرشىش بىنكىيەكى قايم بۈۋە. بۇيە لى ئىۋارە پۇزۇتىكى مانگى ۱۹۸۸ / ۳ دا كاتىك دانىشتۈۋانەكەكى دەستىان لى ناۋاندا بۈۋە، پۇزۇتىكى كىمىيالى پۇكىت بارانى كىردن، ژەھىرى مەركى ناۋادە بۇ ناردن، لى چەند چىركەيەكدا ۸۶ مەۋفى بىتتاۋان بە بىدەنگى گىيانىان سىپارد، كە دۋاى راپەرىن گۇرستانىكىان لى بەرى ئاۋايىيەۋەۋەكو يادەۋمەرى ئەۋ پۇزە تالە بۇ دىروۋستىكراۋە.

وورده وورده له کۆتايي ساليکي تری ته منمان نزيکتر بووینه وه که به دريژايي له چاو سالاني تر دا بئ کيشه بوو، شهرو ته قوتوق دمنگي نه بوو، پيشمه رگهش که وتبوونه وه بنکه و باره گاگانيان جگه له ژماريه کي کم نه بئ له بهر هکاني هيلئ پرويه پروو بوونه وه ئارامدا بوون. خه لکي له ژياني ئاسووده و ئاساپيدا بوون که به سايي کوششي دؤسته کانمانه وه هاتبووه کاپه وه که بنه ره تيکي بته وي بؤ گه يشته ئاهاري پيکه اتن و پيکه وه سازان بنياتنا.

مسائل ۱۹۹۹

سهره‌های سالی ۱۹۹۹ به هیمنی دستی پیکرد. له تارای ناشتیدا
 ئومیدیکئی نوئی به جوانی خوئی نه‌نواند، کاتئی رۆژی ۱/۸ به شیومییه‌کی
 چاوهروان نه‌کراو له هه‌ولئیکئی بویرانه‌دا هه‌فال مام جه‌لال گه‌یشته هه‌وینه
 هه‌واری سه‌لاحه‌دین. ئهم دستبش‌بخه‌ریه نازایانه به‌رۆشی په‌کنتی بو ناشتی

دەرئەخات، ئەيەوئ ئەو دیواری بیدمڭگییە برۆخی، ھەنگاومکان بەرەو تەخووبی
 ئاشتى بنرى، گەر چى مەکتەبى سیاسى و سەرگردایەتى و فەرماندەبى بەم
 چوونە قایل نەبوون، مام لەو چوون و چاوپێکەوتن و دانیشتنە لەگەڵ مەسعود
 بارزانى و پارتیدا لە سەر ھەنئ شت رێککەوتن لەوانە مەسەلەى دارایی.

ئێوارەى رۆژى ۱/۹ کۆنگرەى رۆژنامە نووسییان بەست و بۆ کەناڵەکانى
 راگەیانندن ھەسیان کرد. دواتر مام لە گەشتەکەى بە سەرکەوتوویى گەڕایەووە
 لە دەرۆزەى دیکەلە لە لایەن ھەفالاڤەووە پێشوازی لیکرا. ئەم چوونە بایەخى
 سیاسى تاییبەتى ھەبوو، دانیاییبەکى بە خەلکى بەخشى، کە یەکیڤتى بە ھەموو
 توانایەووە رێگەى گفتوگۆى ئاشتیانە ئەگریتە بەر.

ئۆجەلان گەیشتە نایرۆبى

ھیشتا کۆرۆ کۆبوونەووە ناپرمزایی دەربرپین لە سەر ئۆجەلان بەردەوامە،
 بەلام ھیچ کاردانەوویەکی لە سەر مەسەلەکەى نییە و ھەلۆیستى حکومەتەکان
 ناگۆرێ. رۆژى ۱/۲۶ دەسەڵتدارانى ئیتالیا رایانگەیاندا ئۆجەلان ئیتالیای
 بەجێھێشتوو. زوبیر ئایداری جیگرى پەرلەمانى مەنفا گە پەکەگە
 سەرپەرشتى ئەکا ئەل: ئۆجەلان گەیشتوووتە ئەو شوێنەى مەبەستى بوو بێ
 ھیچ کێشەىک، بەلام ناوى جیگەکەى رانەگەیاندا. بەلام لە ھەولێکدا بۆ
 لادان لە ھۆلەندا حکومەتى ھۆلەندا رێگەى بێ ئەدا بجێتە خاکەکەىووە نا چار
 چوو ئەسینا لەوێشەووە فرۆکەپەکیان خستە ژێر دەستى تاكو بجێتە کینیا. لە
 رۆژى ۲/۲ گەیشتە نایرۆبى و چوو بەلۆیزخانەى یۆنانەووە. لە رۆژى سییەمدا
 ئۆجەلان داواى پەنا بەرى سیاسى لە یۆنان کرد، بەلام لە یۆنانەووە چەند
 ئەفسەرێک ھاتن و داوايان لیکرد کە بەلەخانەى بەلۆیزخانەکە بە جێ بەھێلى،
 دیارە ھەر لە پەوانە گردنەووە بۆ نایرۆبى داوى پیلانیك چنرا بوو، ھیشتا لە
 بەلۆیزخانەکە دەرئەچوو بوو داوايان لە پیاوانى ئاسایشى کینیا کرد بچنە

بالە خانەكەوۈە بۇ دەرکردى، ھەرۈەكو ئەلەين ئۆجەلان بېرىرى دابوو بچىتە ھۆلەندا.

مردنى شاھسېن

لەم ماۋەپەشدا شاھسېنى ئەردەن كۆچى دۋاىى كرى، پېش مردنەكەى ھەندى ئىجرائاتى شاپانەى كرى، شازادە ھەسەنى بىرى دۋور خستەۋەو ەمېدوللای كورى بە پاشاى ئەردەن دانا. شاھسېن پىاۋىكىۋورىاۋ كارامە بوۋ لە ئاستى جېھانىۋ ەمرەبى دا ئەپزانى چى ئەكات، پەيۋەندى لەگەل پۇژئاۋادا پتەو بوۋ، دۇستايەتى لەگەل ئىسرائىلدا درۋوستكرد. سەرمتا رېگەى بە ھەلەستىنىيەكان دا لە سەر خاكەكەى بن، دواتر بە تۈندى لە ئەپلۈل رەشدا لېدان، رېگای بە ئىخوانەكان نەندە بېنە ناۋ دەسلەتەۋە. بە ھۆى بارى لاۋازى ئابۋورىيەۋە پشٹیۋانى لە سەدام ئەكردو ھەمىشە دەستى بە پشئىدا ئەھتئاۋ لەگەل خۇيدا نەۋتو پارەى نەبىردەۋە. ھەرچەندە لە نىزىكەۋە ئاگای لە مەسەلەى كورد بوۋ، ئەپتۋانى بە ئاسانى كار لە سەدامۋ سىياسەتى بەس بكات بۇ باشتر چارەسەركردى بەلام ئەۋ ديارە دلى بە كورد نەئەسۋوتا يان نەپنەۋېست بە دلى كورد بكاتۋ ئالۋگۈر لە ھەلۋېستى عىراقىيەكان بكات لە بەرژمەۋەندى كورددا بېت.

كارگېپرې ھەرماندەپى

بۇ چالاك كردنى كاروبارى ھەرماندمى گشتىۋ زۇرتىر بايەخدان بە ئەركەكانىۋ فراۋانكردى دەسلەتەكانىۋ راگەپشتن بە ھەلسۋوراندى، دۋاى لېكۋلېنەۋەىۋورد لە پېۋېستى دانانى، ھەفال مام جەلال پۇژى ۲/۹ بېرىرىكى كارگېپرې دەركرد بۇ دانانى كارگېپرې ھەرماندمى (ھ.پ.ك):
(بېرىرمان دا بە دانانى كارگېپرې ھەرماندمى (ھ.پ.ك) لەم ھەفالانەى خۋارەۋە:

ھەفالى ھەرماندەي گىشتى

ھەفالى جىڭرى ھەرماندەي گىشتى

ھەفالى لىپىرسراوى مەتبەئەندى پېشمەرگايەتى

ھەفالى عوسمانى حاجى مەحمود ئەندامى كۆمىتەي سەرکردايەتى

ھەفالى سەرۆكى ھەيئەتى ئەركانى (ھ.پ.ك)

ھەفالى ليوا خەلىل دۆسكى

ئاگادارى: لە كاتى پېويستىشدا ئەكرى ھەفالى لىپىرسراوى زانىارى

(ھ.پ.ك) ۋ ھەفالى لىپىرسراوى پىلان ۋ نەخشە لە (ھ.پ.ك) داۋەك ئەندام

بەشدارى كۆبوونەۋەكان بىكەن.

بۇ پېشمەۋە روۋە ۋ سەركەۋتن.

سكىرتېرى گىشتى (ى.ن.ل)

ھەرماندەي گىشتى (ھ.پ.ك)

مام جەلال

۱۹۹۹/۲/۹

دەستگىر كىردى ئۆجەلان

رۆزى ۲/۱۵ لە ھەنگاۋىكىدا ئۆجەلان بالتۇيز خانەى يۇنانى لە نايرۇبى بەجى ھىشت، لەو كاتەدا دەسلەتدارانى كىنياۋ پىاۋانى ناسايش دەستگىرى ئەكەن و دواتر بە پىي پىلاننىك تەسلىمى دەستى جەندرمەكانى مېتى توركىا ئەكرى و بەرمەپانى رۆزى ۲/۱۶ بە فرۇكەيەكى تايپەتى رەوانەى توركىا ئەكرى. لە ناۋ فرۇكەكەدا يەككىك لە پىاۋمگانى مېت پىي ئەل؛ بە خىر پىي بۇ نىشتمانەكەت. ئۆجەلان بە گرژىيەۋە پىي ئەل؛ سوپاس، مەن توركىام بە راستى خۇشئەۋى و گەل توركىشم خۇش ئەۋى.

لەۋە ئەچچ ئەمە قەسە زەلىلى بى، كاتى مرۇف ئەكەۋىتە ژىر جەقۇى دوژمنەۋە لەۋانەيە ھەندى قەسە بە زاردا بى ھى پىشۋوتىرى نەبى.

شاينى ۋوتنە نايرۇبى مۆلگەيەكى گەۋرەى ھەۋالگىرى ھىزى نەمىرىكاۋ ئىسرائىلە، زەحمەتە ھىچ پىلاننىك بە ناسانى بەم ناۋەدا تىپەرىۋ ئاگايان لى نەبى چ جاي مەسەلەيەكى داۋ بۇ چىنراۋى ۋەگۈ ئەمەى ئۆجەلان كە ھىچ ماندوۋ بوۋىنىكى بۇ ئەۋان تىدا نىيە.

خەللى لە ئەۋروپادا پىرۇتستۋيان ئەنجامداۋ بە زۇرى پەنجەى تاۋانبار كىردىيان بەرمەۋ پروۋى يۇنان رانەكىشا كە لە ھەلىكى نادىداردا لە سەفارتى يۇنان دىرچوۋە بە پىلاننىكى كىنى - توركى - ئىسرائىلى - ئەمىرىكى دەستگىر كىرا، لەم كىردمەشدا ھىچ كەس نە كۈژراۋ پلانەكە بە ھىمنى ئەنجامدرا.

كە ئەم ھەۋالەم بىست زۇر بىتاقەت بوۋم، خەمىكى بىنەندازە داىگىرتەم، دىلم پىر بوۋ تا سنوۋرى گىران.. نەك بۇ ئۆجەلان بەلكو بۇ چارمەشى كورد بۇۋا بىدەرمەتان بى، لە تەنگانەدا كەسىك نەبى دالدى مرۇفكىكى بدات..؟ تۇ بلىنى ئەمە لە بەر بىچارمىيۋ بەد بەختى كوردو ئۆجەلان بىت يان زەمەن ئاۋۇزكاۋە نەقرەتى لە چارمى كورد كىردوۋە..؟

ئەو زەبەلاحەى دويىنى توركى ئەتۇقاند، خەوى لە چاوى خەلگ و دامودەزگاكانى ئەتاراند، ئىستا بە دەستى چەند مېتىكەو دەل زەلىلە! كە لە سەر شاشەى تەلەفزیونەكان دیمەنى گرتەكەى و كەلەپچە كردن و شەتەكدانەكەى ئەبىنم زۆر شتم لا ئاومژوو ئەبىتەو، ھەست بە لاوازی مەرۇف ئەكەم بە تايبەتى ئەوانەى سەرگردایەتى جوولانەو ھەك یان حیزبىك ئەكەن كە لەوانەى بە تەنیا بە ناو قەبەو بى ناومرۆك بى، ھەلومەرچىك درووستى كردىن بابەتى نەبى، لە دوايشدا بېنە كارەسات و داھەرپۇژان نەك ھەر بۇ خۇیان بەلگەو بۇ مىللەتەكەشیان.

بۇ ئەبى ئۆجەلان ئەومندە لاواز بى..؟ بۇ رېگەى چارەنووسى خۆى بەم دەرە برد..؟ ئەبى ئایىندەى حیزب و ھىزە گەورەكەى بەرەو كۆى بېروات..؟ ئایا كاردانەو ھەى سەلبى ئەبى بۇ ئاشبەتال یان لاواز بوون یان لە بەرەك ھەلەشانەو ھەى پەكەكەو تىكچوونى ریزەكانى..؟!

ئەو ھەى دويىنى بە قارەمانم ئەزانى ئىستا بە چاوى بەستراو بە دەستى كەلەپچاوى ئەبىنم، نەك ھەك پیاوئىكى قارەمان لە بەر دەستى دوژمندا بەلگەو سەرەراى ئەو ھەى ئاسەوارى لیدانى پێو دیار نییەو لەو كەلەپچە كردن و چاوى بەستەندا ھەست بە نازار نەكات و لێوى ئەكەرۆزى. تۆ بلىلى قەت رۆزى ھەستى بە نازارى گيان لە دەستدانى سەدەھا پېشمەرگەى كورد كەردى كە بە قەسەى ئەو خۇیان بە شەھىد كردن داو..؟! زۆر سەیرم پیدى كەسێك بتوانى بەم لاوازییە دۆخىكى شۆرشگێرەنە بەرپێو ببات و ھەزاران كەس دواى بكەوى..؟

لە داغە لیدانەكانما پەرسىارىك خۆى قووت ئەكاتەو: ئایا تاكى كوردەو كەو سەر كەردە شۆرش ھەلئەگىرسىنى یان پەرسى كوردە ئەو تاكە ھەلئەتۇقىنى..؟ گەر ئۆجەلان ئەمۇنە بى زوو زوو ھەندى بۇ چوون لە لام ھەرس دىنى ئەبى سەر لە نوئ شتى تر بنیات بنیمەو ھەى بۇ لە سەر رۆشتن و پەپەرەو كەردنى.

ئۆجەلان بوو بوو ئەفسانە، زۆر شتى ئەدراپە پال كە لەوانەپە لە
پاستىداوانەپە.. كەچى لەوانەپە ھەنئ ئەفسانەى كوردى لە مەر سەر كردهكانى
لە پاستىمەوە نزيكبن و بگرە بەشكى گەورەى پاستىين.

كە ئۆجەلان گىرا ھەموو كورد پىي ناخۆشبوو كە كەسكى وەكو ئەو
دەست دوژمنكى كورد كوژى وەكو تورك ئەكەوى. بە لای مەوە گرنگ
كوشتەكەى نىيە بەئكو تورك بەو گرتەووە فەشە ئەكەن و پىيان واپە ئاشبەتال
بە شۆرشى كورد ئەكەن. لە دواى گرتنى ئۆجەلان ديميرل ئەلئ: ئەو گەورە
ترين رووداو لە وولاتەكەيدا لە رۆژى دامەزراندنيەو پيش ۷۵ سال بەر لە
ئىستا. بەكەمش لای خويانەو وەكو گاردانەومەك لە سەريان بۆداپۆشيني
نازاري دمرە دل و كارتىكردى لە سەريان كەوتنە ھىرشى ھەرمشەكردن و
بەياننامە دمركردن و تۆقاندنى لىپرسراوانى توركييا گواپە ھىچيان لە
مالەكانياندا ئاسوودە نابن، دژى ئەمريكا و ئيسرائيل و ئەلمانيا و رووسيا و
ئيتاليا و يونان ھەميان ئەكرد.

لە نايرۆبى پىتەختى كينياش سەر جادەكانى ھەوالى واپان رانەگەياند
كە ئازانسى ھەوالگرى ئەمريكا و مۆسادى ئيسرائيلي دەستى بالايان لە
گرتەكەدا ھەبوو.

ديارە ئۆجەلان لەم گرتەيدا زۆر تۆمەتى ئەكەو پتەپال:

- كوشتنى دميان ھەزار كەس لە ماوہى ۱۴ سالى شۆرش كردندا.

— ھەرمشەى دابەشكردى وولاتى توركييا و دامەزراندنى دەولەتى
سەربەخۆ كە بە پىي دەستورى توركييا بە خەيانەتى گەورە ئەزميرئ و بە پىي
ياساى سزادانى توركى سزاكەى لە ھەناردانە.

پشتیوانیکردن له ئۆجهلان

له سلیمانیدا پوژی ۲/۸ رېپوتوانیک بۆ ئۆجهلان کرا سەدان کەس هاتنه سەر جاده، خەمباری له دهمو چاویان ئهباری داوی پزگارکردنی ئۆجهلانیان ئهکرد بهلام له دهستی کی...؟ هەر له ژماره ئهم پوژهی {پوژنامهی} کوردستانی نوێ {دا له وهلامی پرسپاریکی پوژنامهی} {ئهلهیهات} قسهکانی ههقان مام جهلال بلاو کرایهوه که له بارهی دوایین گۆرانکارییهکانی بارودۆخی ئۆجهلان و گیرانهوهی بۆ کوردستان ئهلی:

(لهو باومرهدام ئهو رهوشهی که نیستا) سهرکردی کوردی و سهروکی پارتی کریکاران) ی تیدایه (پاش گیرانهوهی له لایهن تورکیا) وه پیویستی به مانه ههیه:

یهکهه: پیویسته دادگایی کردنیکی ئاشکرای عادیلانه بکری به رهچاوکردنی ههر دوو مادهی ۱۰ و ۱۱ ی دهقی چارنامهی جیهانی مافی مرؤف. دووهم: له پرووی سیاسیهوه ئهمهوی ئهوه بلییم که کاتی ئهوه هاتوووه دان به راستی ههبوونی گهلی کورد له تورکیادا بنریت که سهروکی خوالیخوش بوو تۆرگۆت ئۆزال به ۱۲ ملیۆنی قهبلاندوووه، ههروهها دان بنریت به مافه نهتهومیی و نیموکراتیهکانیان له چوارچێوهی دهولەتی تورکیادا.

سێیهه: تکام وایه هیچ کەس خۆی به وههمی له ناوبردنی جولانهوهی کورد ههڵ نهخهلهتینی یان تهناهت پارتی کریکارانی کوردستانی تهنه له بهرئهوهی سهروکهکە له ناو بیری.

به پوختی من داوی دادگایی کردنیکی ئاشکراو سهربهخۆ و پاک بۆ بهرپز عهبدوللا ئۆجهلان ئهکههه و داوی قوستنهوهی ئهو دهرقهتەش ئهکههه حکومهتی تورکیا سههرکهوتنیکی بۆ خۆی به دهستهیناوه و نیستا ئهو له پێگهیهکی به هیزدایه نهک له سههرکوتهکردنی ههپهشهکان و ترس له

دەستپېژندى چارەسەرېكى دېموكراتى رەوا بۇ مەسەلەى كورد لە جوارچېوھى
يەكېتى نىشتەمانى و يەك قەوارەى كۆمارى توركياداو داواكارم كە نەكەوېتە
دواى ئەو وەھمەى كە لە ناوبردى ئۆجەلان ماناى لە ناوبردى گەلى كوردو
جولانە وەكەيتەى بۇ مافە رەواكانى).

ھەروەھا لە كوردستانى نویدا دەقى ووتەكەى عەقىد قەزافى سەرکردەى
شۆرشى لىبىيا لە سەر گرتنى ئۆجەلان بە كوردى بلا و كرايەو كە تيايدا ناماژەى
بەو كوردو وە كە بە كوشتنى ئۆجەلان كورد تەواو نابى، چەند خوینی كورد
بەرژئ ئەومندە سووتەمەنى نەكرئ بە سەر ئاگرى شۆرشەكەدا. قەزافى
قەسەكانى ناراستەى گەلى كوردو كاربەدەستانى توركو ئەو دەولەتەنە كەرد كە
لە گرتنى ئۆجەلاندا بەشدارن.

دوو پارېزەرى توركو چاويان بە ئۆجەلان كەوت كە لە دوورگەى
مەرمەرە زېندانىيە، ئۆجەلان راي گەياند بوو كە خوى و حيزبەكەى تېرۆرىست
نىيە و ئەو پياوئىكى ئازادىخوازو شۆرشگېرە.

خاتوو دانيال مېتران لە ئاست ئەم رەووداوە بېدەنگ نەبوو نامەيەكى
كراوھى ناراستەى سەرۆك و مېترانى فەرنسا و و مېترانى دەرەو و پانزە وولاتى
ئەندام لە يەكېتى ئەوروپا كەرد. لە رۆژنامە بەناوبانگەكانى فەرنسا شەدا بلا و
كرايەو، ئەو وەكو خەمخۆرىكى كورد ھەم داكوئى لە مافى خوراوى گەلى كورد
ئەكات ھەم باس لە كېشەى دەسگىر كەردنى ئۆجەلان ئەكات و داواى پاراستنى
ژيان و مافەكانى ئەكات:

(پېيويست ناكات لەوھى زياتر بۆلیم كە ژيانى ئۆجەلان، پەيوەندى
تايبەت و راستەو خوى بە ئيوەو ھەيە بۇ پارېزگارى كەردن لە مافى بەند
كراوان، بۇ دادپەرورەيەكى درووست و راست).

لە بېرگەيەكى تریدا داوا ئەكات بە پەلە چاودېرى ئەوروپايى بۇ تورکيا

بەنیرن:

(ئەم ھەۋالانەى كە بە دەستمان ئەگات زۆر ئالەبارو خراپە بەرامبەر
ژيان و ھەئسوكەوت لەگەتیدا، ئەنجامەكەشى لە ناردنى چاودىرى ئەوروپايى بۆ
توركيا زۆر بە خىرايى و ھەروھە پىويستى بە ھەنگاوى ووردو خىرا ھەيە).

ئەندامى دەستەى كارگىرې

ئەم ماوھەدا ھەفالى مام جەلال بىرپارىدا دەستەى كارگىرې فەرماندەى
گشتى فراوان بكرى، بۆ ئەم مەبەستە ھەندى ھەفالى ھىنايە پىشەوہ، ئەم سەرو
بەندەدا منىش گرامە ئەندامى دەستەى كارگىرې بە بىرپارىكى پەسمى:
بىرپارماندا بە دانانى ھەفالى مەحمود سەنگاوى بە ئەندامى كارگىرې
فەرماندەى گشتى بۆ سەرىەرشتى كردنى فەرماندەىپىيەكانى سلىمانى -
شارموزور - گەرميان ئەگەل پىشمەرگەى حىزبە ھاوپەيمانەكانى ئاوجەكە.

بۆ پىشەوہ رووہو سەركەوتن.

مام جەلال

فەرماندەى گشتى / ھ.پ.ك

۲/۲

بايه خدانى يەككىتى بە ژن

يەككىتى نىشتمانى كوردستان لە رۆژى درووستبوونىيەو بەيەخى تەواوى بە رۆلى ژن داوہ لە پىزى خەباتدا شان بە شانى پياوان، چونكە وەكو رېكخستنىكى پېشكەوتووخواز ژنى بە نيوەى كۆمەل زانىوہ، ئەركى لە پياو كەمتر نىيە لە ناو كۆمەلدا. بە پېچەوانەوہ لايەنە كۆنەپەرستەكانى ناو كۆمەل ھەميشە ژن لە پلەى دووہمدا ئەبىنن و لە خواروہى پياوہوہ دايەنەن، بۆيە يەككىتى ھەميشە ھەوليداوہ ژن وەكو پېشەنگ بن، ئامادىيان ھەبىت چ لە ريزەكانى رېكخستن و خەباتى ژىر زەمىنيداو چ لە پىزى پېشمەرگايەتى و خەباتى شاخدا، لە ھەموو بوارە جياجيا كاندا. بۆيە ژن سەرەراى ئەوہى كە رۆلى كۆمەلەيەتى خۇى ھەيە ھەميشە ئەتوانى وەكو تىكۆشەرى سياسى و خەباتگىرى شۆرگىر كار بكاتو دەيان ئەمەش ھەن بۆ ئەو ئەستىرە ژنانەى كە توانيويانە لە گۆرەپانى تىكۆشاندا بەوورشەدارى خۇيان بنوینن، بە داخەوہ ژن لە كۆمەلەى ئىمەدا كەوتووتمە ژىر كۆتى دوو چەوسانەوہى پياوو كۆمەلەيش. پياو لە ژىر پەردەى ئايندا چەندە ستەمى لە ژن كەردووہ كۆمەلەيش ئەوہندە زياتر بە بيانووى جياجياوہ ژنى ئازار داوہو رېگر بووہ لە بەر ئەم پېشكەوتن و بەشدارى كەردنى لە بەرەو پېشەوہ چووندا.

بە پېچەوانەى ئەو بىرە پووج و كۆنە پەرستىيە ژن رېك و راست خاوەنى ناوہزو چالاكى و بىر كەردنەوہى بنیاتنەرى خۆيەتى بۆ خزمەتكردن. بۆيە بوونى لە ھەموو بارىكى ژياندا ئامازمىە بۆ زىندویتی كەسايەتى ژن، ھەر

كۆمەلنىڭ ئۇنى تىيەنەجولۇ، قەرزماندە نەبى، بىر كەرمەۋەۋوشىيار نەبى ئەۋا
كۆمەلنىكى نەخۇشە.

ئا لەم رۋانگەۋمىيە يەككىتى لە ئەدەبىياتىدا لە ھەلسۈكەۋتى رۇۋانەيدا بە
قەسۋە بە كىردەۋەش گىرنگى بە ئۇن و بەشدارى ئۇن لە بنىياتىنى كۆمەلدا داۋە. لە
بىۋارى حىزىيەتتى و كۆمەت و كارى پىشمەرگىيەتداۋ لە ھەمۋە ئەۋ
شۋىنانەشدا ئۇنان درىغىيان نەكردۋە، جىگەى خۇيان دۆزىۋەتەۋە. بە داخەۋە
تەنىيا لە ئاستى سەركىردايەتدا ئۇنان نەيانتۋانىۋە سەرمەپى بەشدارى
ژمارمىيەكى بەرچاۋيان لە كۆنگىردە ھەلېزىراۋى خۇيان ھەبىۋ دىنگى بىدرىتتى.
كە ئۇ ئەمە پەۋە پايمە بى ئەبى ھەمۋە خىزب و پىكخراۋ و لايەنىك پىشتىيان
بى بېسەتت بە تاييەتتى لەم رۇۋگارەدا كە كۆمەلگا ھەنگاۋ بەرەۋ دىمۋكراسى و
رۇۋگارى پىشكەۋەتنى خىرا ئەتتى.

بۇيە ھەفالى مام جەلال لاي خۇيەۋە بە چاۋى رىزو خۇشەۋىستى و
گىرنگىدانەۋە نەروانىتە ئۇن و ئەيەۋى لە جۇش و خۇشەكاندا بە تەۋۋمى بە
ھىزۋە بىنە كايەۋە كە ئەۋەش پىۋىستە بۇ گەشەپىندانى كوردەۋارى و پىتر
جۇشدانى كوردايەتتى و دامەزىراندنى كۆمەلنىكى شارىستانى. بۇيە نوۋسراۋىك بە
سەر گىشت ھەفالىنى يەككىتى و ھىزى پىشمەرگەى كوردستاندا بلاۋنەكاتەۋە، لە
بىرگەيەكى دا ئەللى:

(پىۋىستە لە سەر ھەمۋە ئەندامانى (ى.ن.ك) و پىشمەرگە دلىرەكانى
(ھ.پ.ك) كە خۇيان و لايەنگىران و دۇستانىشىيان ھاندەن بۇ ھەلسان بەم
ئەركانەى خوارەۋە:

• ھاندان و ھوشيار كىردنەۋەى دايىك و خوشك و كىچ و ئۇن و
دەزگىرانى خۇيان بۇ بەشدارىكىردن لە پىكخستنى (ى.ز.ك) و چالاكىيەكانىداۋ
بەشدارىكىردنىان نىشانەى دلىۋىزى و پەرۋىشىيانە بۇ كوردەۋارى و كوردايەتتى و
(ى.ن.ك) و پىشمەرگىيەتتى.

• ھاواكارىكردى ئى. ژ. ك. و چالاكییهكانیان به پىى تواناو ھەر يەگە لە ناستى خۇيەوھ.

• رېژگرتن لە (ئى. ژ. ك.) و خەبات و داخوازىيەكانیان.

• نەك ھەر خۇدوور گرتن، بەلكو بە گزاجوونى تىرۆرو كوشتنى ژنانو سوگايەتى پىكردىیان.

• داکۆكىكردن لە مافى رەواى ژنان لەوھكىەكى لەگەل پیاوان، ئازادى شووكردن، قەدەغەكردى ئى بە ژنەى بە زۆر، بە زۆر بە شوودانى كچان و كچانى منال و شىرەخۆرو ... ھتد.

• بە گزاجوونى فردەژنى و تەلاقدانى ناپەوا مەگەر لە بەر ھۆى تەندرووستى و منال نەبوون و بى پەروشنى ديار و ئاشكرا بى).

لە راستیدا ئەم مۆچىاريانە نیشانەى بىر فراوانى يەگىتييە بۆ بە تەنگەوھ ھاتنى ژن و كەمكردنەوھى دەسەلاتى دكتاتوريانەى پیاوان لە قورخكردى ئىرادەى ژن و بىيەشكردىیان لە سەرگردايەتى كردنى كۆمەلدا.

پەپرەوو پىرۆگرامى يەگىتى لە ھەموو قۇناغەكاندا بەلگەيەكى ديارن بۆ شاھەتى لە سەر پۇشنى بىرو ھەلۆيىستى يەگىتى بۆ باش لىكۆلئىنەوھ كردن لە سەر ژن و پۇلى بەرچاوى لە بەرپۆمەيردىنى ژيانى كۆمەلدا. لەوانەيە بە لای ھندىكەوھ ژن و ھەكو شتىك، ئامرازىك تەماشابكرى، وەك لاشەيەكى بى گيان، بەلام ئەمە رادەى بى ھەستى و دواگەوتوووى ئەو لايەنانە دەرئەخات، بەلام يەگىتى بە فيعلى ژنى خستووھتە شوپىن و پلەى خۇيەوھو لە ھەموو دامەزراوھكاندا كورسى خۆى ھەيە. لەگەل ئەوھشدا پىويستمان بە كارى زۆر، بە خەباتى بى ئامان ھەيە تاكو پىرەوى بىرى خەلكى دواگەوتوو بگۆرئى، ھەمووان لە ناستىكدا بىن بۆ تەمشاكردىنى ژن و رېژلىنانيان.

١٥٦٩

دوای ئەمەو لە قەرماندەیی گشتی سەردانیکی لیوا نەوشیروان فوناد
 مەستیم. گەردو لە سەر مەسەلەی بە نێزاسی کردنی هیڤزی پێشمەرگە قسەمان
 کرد کە لەوانەیە لەم قوناغەدا کاریکی تا ڕادەیک سووک نەبێ، چونکە هیشتا
 میلیشیایەدەکو خۆی ماوەتەو، بارو دۆخی سیاسیی سەقامگیر نەبووە بۆ
 یەكخستنی هەولەکەکان و درووستکردنی حکومەتی یەگەرتوو. جگە لەمە
 شیواویەکی زۆر بە هیڤزەکانمانەو دیارە کە بۆ زۆرگۆڕینی شیوەی
 تەشکیلاتەکان ئەگەرئێتەووە گاتی تەواوی بۆ دابین ناکرێ تاکو دەقی پێو
 بگریێت و ڕادە سەرکەوتن یان سەرئەکەوتنی نیشان بدرێ. جاریوا هەیه
 میزاجی تاکە کەس ڕۆل ئەبینێ، بۆشایی درووستئەکرێ بۆ دانانی خەلکی
 ناتوانا کە لە دواپیدا زیانی زۆرترە کەسیش لە کەموکوڕی و خەوشەکان و
 زیانەکان بەرپرێار نییە چونکە لێرسینەو نییە.

79.

له سەر ئەوەو گێشەى فەرماندەییەکان رۆژى ۲/۳۱ له سلیمانی سەردانی
 هەفان مام جەلالەم کرد. بە تێرو تەسەلى له سەر هەموو گێشەو گرتەکانى
 فەرماندەییەکانو له ریشە دەرھێنانى پێرو پێرگارى قسەمان کردو بە راشکاوى
 پێى راگەیاندموووتى:

(نابى له کەس بترسى، ئەبى هەرچى کوتلە هەيە هەولێ لابرەنى
 بەدەیتو ئەگەر خۆت نەتکرد بە خۆم بلى له ریشە دەرى ئەهینم).

ئەمە ئاماژەىكى بەهێزە بۆ رادەى ئەو خراپەکارىيەى پێرو پێر کارى
 له سەر چارەنووس وازى ئەکات بۆ لاوازکردن و بى ئاست کردنى له بەرامبەر
 ئەو دوژمنەى کە هەيەتى، له لایەكى تریشەو ئەماژمەىكى توندە بۆ روو بەروو
 بوونەو بەرامبەر گرتن لەو دیاردەيەو ئەو کەسانەى یارى بە ناگر ئەکەن و
 ئەیانەوئ بەو جۆرە يەکیتى بۆ نیازەکانى خۆیان بقۆزنەو.

یەکیتى وەکو رێکخستنى سۆسیال دیموکرات جیگەى هەموو کەسیكى
 تیا دا ئەبێتەو کە برۆای بە پرنسپى سۆسیالیزمو دیموکراسى هەبێت، ئەم
 پەرى چەپەو بۆ ئەوپەرى راست. بەلام له یەکیتىدا ناکۆكى فیکرى له سەر
 ستراتیژو لێکدانەو شیکردنەو نییه، بەلکو ناکۆكى له ئاستى کەسایەتیدا بۆ
 شەرى دەسەلات هەيە کە زۆر جار زۆرمەبەستى ناساز ئەخولقینى و گەورەى
 ئەکەنەو وەکو ناوچەگەرێتى کە ئەم بارەدا کەسانى ناشایستە دینە پێشەو،
 پێوانەى خەبات و حیزبایەتى وون ئەبێ، دڵساردى لێئەکەوێتەو، بێباوەرى
 تەشەنە ئەسینى، خووتەو بۆلەو داواى ئیمتیازى مادى و نەمانى گىانى
 خۆبەخت کردن بۆ ئەبێتەو.

هەر بۆیە بە پێى بەرنامەيەك کەوتە سەردانى فەرماندەییەکانى
 سنوورى کارکردنى خۆم و بە پێى ئامۆژگارى و رێنمایەکانى هەفان مام جەلال
 کۆمەلێك رێوشوێنمان بۆ چارەسەرکردنى گرفت و لابردنى کەموکۆرپەکان و
 جۆش و خروش درووستکردن لەناو ریزەکانى پێشمەرگەداو بە نیزامیکردنى
 هیزەکان و یەكخستەنەو میان و مەشق پێکردنیا دان.

داواي لیبوردن

کۆمەلگای گوردی بە ھۆی ئەو ھەلومەرجی نائاسایییەووە بە ھۆی
گرفتێ داگیرکەران لە گەلمانددا کە ھەمیشە داومان بۆ ئەنێنەووە و ناھێلن لە
پانتایی ئەم ژيانەدا بە ئاسوودەیی بژین، جگە لەووە رادە ناھوشیاری
خەلکەکەمان کاری خراپ ئەکاتە سەر ھەئسوگەوتمان و بە دەیان کێشە و ناکۆکی
لە بەردەمماندا ئەتەقیتەووە کە کاتی زۆری ئەوئ بۆ چارەسەر کردنی. بە
تایبەتی ئەو کارانە دژی یاسا ئەکرین، ئاسایشی کۆمەلە و کاروباری حکومەت
تێکەندەن، لەم رۆووە کۆمەلێک کاری لاساری کرابوو، من ھەولمدا بۆ رێگری
کردن لێیان ھەندیکیانم رۆو بە رۆوی دادگا کردووە کە لە دوایدا بڕیاری دادگا
زۆر توند بوو بەرامبەریان. ئەوانە سەر پای ئەو خراپەیان کردبوو بەلام لە
رۆژگارێکیشدا خەلکانی دلسۆزو چاکبوون و کەوتبوونە ناو ئەو زەلکاوەووە.

بۆ ئەم مەبەستە نامەیەکم ئاراستەیی ھەفلاانی مەکتەبی سیاسی کرد
بەم ناومرۆکە:

بۆ/ ھەفلاانی بەرپرسی مەکتەبی سیاسی

ب/ پێشنیار

سلاویکی گەرم.. بە ھیوای ھەمیشە سەرکەوتنتانم.

بەرپێزان..

بە ھوکی ئەووە لەم سالانە دوایدا کە من لە ھەندئ جیگا کارم
کردووە، لەو شوێنانەدا کاری خراپی وەکو دزی و تالانی و برۆو لاساری
سەرپێچی لە کاری یاسادا کراوە و منیش بە ئەرکی سەر شانی خۆم زانیوە بۆ
سەر خستنی کارەکانی حکومەتی ھەریمی گوردستان لە رێگەی بەکار ھێنانی
ھێزەووە یان لە سەر سێقە ئەوانە کە خراپەیان کردووە تەسلیمان بکەم کە

كۆمەللىكىيان پېشمەرگەى رۇژى تەنگانەى (ى.ن.ك) بوون، حوكمى له سەيداردانىان دراوه بۇ نموونه:

۱. جەمال عەبدووللا چاوشين: كه باوكى به هوى بەشداريكردن له بۆسەكەى رېگای خەلەكان لەگەل كاك تۇفيق كانى وتمانيدا بوو به دىلى گيراو له سیداره درا. كۆمەللىك كچى له دوا به جېماوه و ئىستا جەمال حوكمى له سەيداردانى دەرچوو.

۲. فايەق فەريق شوانكاره: پېشمەرگەىهكى تىكۆشەرو قارەمان بوو كه تۆمەتى پياوكوشتنى دراوتە پال من تەسليمم كردوو و حوكمى له سیداردانى دراوه.

۳. ئەنومەر پەباتى: كه پياوى له سەر قەرز كۆشتوو، له دواى پاپەرينهوه پېشمەرگەى (ى.ن.ك) بووه له هەموو شەپەكاندا بەشدارى كردوو و دەورى بالاى هەبووه، قارەمانەتى ئەم پياوه هەمووى به كاميراي فيديو لاى كاك عوسمانى حاجى مەحمود تۆمار كراوه.

جا ئىستا لەبەرئەوهى من گوشاريكى زۆرم لەسەرە داوا ئەكەم حوكمى له سەيداره دانيان بكرىته ئەبەدى چونكه كەسو كاريان يان شەهيديان هەيه يان خۆيان رۇژگارلىك باشبوون و خزمەتگوزارى (ى.ن.ك). ئەم داخوازيهەى من ئەوانە ناگرىتهوه كه له سەر جاسوسى حوكم دراون.

تكاموايه برپار بفرموون ناگادارى بەريز سەرۆكى حكومەتى هەريم بکەنەوه كه ئەو حوكمه گۆرانی تيدا بكرى و مەرحەمەت بکات. ئومیدەوارم ئەم داخوازيهەم به هەندومر بگيرى و لووتف بفرموون.

هەر سەربەرزبـنـ.

براتان

مەحمود سەنگاوى

۱۹۹۹/۴/۱

بەلام گرفتى ئەم برادەرنە له ڤووى ياساييهوه قورس بوو، هەروا ئاسان نەبوو به نامەو داوايەك ئازاد بكرين.

ووشكە سالى

ئەم سالى بارانچان بوو، ووشكە سالى كارى خراپى كردىبوو سەر دۇخى ئابوورى، بەتايىبەتى خەلگەكە پىشتيان بە كىشتوكال و ئازەلدارى بەستوو، گە لەومەر نەبىت، خەلەو دانەوئەلە نەبىت كىشەيان بۇ درووست نەبىت، ناچارن لە شوئىنى خۇيان رەو بىكەن بەرەو ژوور تر برۇن بۇ لەومەر پەيدا كردن. جگە لەمە باران نەبارىن سروشتىش تووشى نەخۇشى ئەكەت، ئاۋ كەم نەبىتەو سەوزايى نامىنى، بىگرە كار لە مرۇفېش ئەكەت، پەنگو رووخسارى نەخۇش ئەكەوئەت، ئاۋمىزىان نامىنىت، بۇ لاچوۋنى ئەو دەردى سەرىيە پەنا ئەبەنە بەر قورىانى كردن و نوپۇز پارانەو، بە تايىبەتى ھەموو رۇۋانى ھەينى بە دەنگى بەرز ھاۋار ئەكەن و لە خوا داۋا ئەكەن بارانچان بۇ بىبارىنىت.

مەلای دىيى بەگىرايەف لەووتارى رۇۋى ھەينىدا پاش نوپۇز دەستى نزا بەرز ئەكەتەو ئەلئى: خوايە لە بەلەي شەرو فەۋتان لامان بدىت، لىمان بىورىت، خوايە سالىكى تروەكو ئەمسال بىبارانى رەحمەتەن ئەكەيت. لە رىزى داۋا يەكەك لە نوپۇزكەرەكان ئەلئى: ھەو.. مامۇستا بارىكى كىردەو بۇ سالىكى ترو دەستى لە ئەمسال شۇرد.

ئەم سالى ئەۋەندە ناخۇشبوو تەنەت ەرمەبە ئازەلدارەكانى دەردەۋى سنوورى ھەرىمىش لەبارىكى ناسازو ئالۇزدا بوون، ەرمەبى ۋا ھەبوۋ ۲- ۲ ھەزار سەر مەرى ھەبوو، بەناچارى روويان ئەكرە سنوورەكانمان لە بنارى گل و داۋدە ھەندى شوئىنى تر، ئەمەش تەنگى بە ئازەلدارەكانى لای خۇمان ھەلئەچنى ۋ ھەندى جارىش بەزم ئەفەوما.. بۇيە ھەفالى مام جەلال ئاگادارى كىردەو بە نوپۇزەرى بەرىزان بېچە سەردانى بنارى گل بۇ بىنىنى ئەو مائە ەرمەنەي خىللى شومەرو رېشسپىەكەيان ئەبو ھەمىد گە مەرو مالاتىكى زۇريان ھىنا بوو ئەو ناۋە بۇ لەومەر خۇرى.

پۇڭزى ۵/۸ چوومەلايان و ميوانداريان كىردىن و لەو بارمىه وە قسەم لەگەلدا كىردىن، كە ئىمە وەكو يەككىتى پىگەيان لىناگرىن، بەلام ئەبى لەگەل خەلگەكەدا لەسەر لەومۇر خۇرى پىكېكەون، چوونكە بىبارانى كارى لە خەلگەكەى ئىمەش كىردو، لەومۇر كەمە و گوشارى زۇريان لەسەرە بە جۇرىك زۇر لە ئازەلدارەكانى ناوچەكانى گەرمىيان بەرەو شارەزوورو قەرمەداخ پەويان كىردو.

عەرمبەكانىش بە قسەكانى ئىمە قايل بوون. شايانى ووتتە ئەم ھاتووچۇ عەرمبەنە بۇ لەومۇر خۇرى ھەر لە كۆنە وە ھەبوو بە تايبەتى لە سالانى بى بارانىدا بە مەرو مالاتە وە پەويان كىردو وە كوردستان، كەسىش پىگەى لىنەگرتوون، عەرمبەكانى ئەو خوارە دۇستايەتيان لەگەل كوردا ھەبوو، كىشە و ناكۇكيان نەبوو، بەلام پۇڭزى بەعس پۇڭزىكى نابووتى گىراو لە تىكىدانى ئەو پەيەمەندىيە و زۇر عەرمبى لە دوورە وە ھىنا و كىردىنە ھەرمەس قەومى بۇ بە گۇزا چوونى كورد بە تايبەتى لە سالى ۱۹۶۳ دا سەدان چەكدارى جاشى عەرمب پەلامارى دىھاتەكانى كوردستانىندا بە تايبەتى لە گەرمياندا بە ھاوكارى ھىزى سەربازى تالانىان كىردىن.

ئەمە خالىكى پەشى لە دەرۋونى خەلگى دىھاتى كوردا درووستكىرد و ئەو پەردى دۇستايەتيە پسا، كە ئەنفاللىش كرا ھەرچى سامانى ئازەلى كورد ھەبوو بەرەو خوار كرايە وەو كەوتە دەستى عەرمبەكان. كە ئەكرا ھەلوپىستىكيان ھەبووايە و قايل نەبوونايە تالانى كورد بچىتە مالتەكانىانە وە، چ لە پىسى مەروفايەتيە وە يان ئاينى يان دراوسىتيە وە بى، بە داخە وە عەرمبەكان بە تەواوى كەوتىوونە ناو داوى بەرنامە ترسناكەكانى بەعسە وەو بگرە بوونە ھاوبەشى خراپەكارىيەكانى. كە عەرمب بەو بەناوبانگن كە پياوەتيان پىگەى خراپەيان نادا، دۇستايەتى و دراوسىتيان پىگەيان نادا دەستيان بچىتە مالى لىقە و ماوانە وە.

كى ھەببوو لە كورد لىقەوماو تىرى ئەكەتە ئەنقالدا..؟ كە چى پىاويكى
 ەرمب نەبوو تاقە يەك ھەلۆستى ھەبى ئەم رۆوداوە كارەساتاويە سامناكەدا!
 ئەگەل ئەوەشدا كورد بەرامبەر بەو تاوانانەى بەعسو ھاوكارى ەرمبەكان
 ھەلۆستىكى ناچۆرى نەبوو، كاتىك ئەوان لەو سالانى قاتو قىرى يەدا رۆويان
 ئەكرەدە كوردستان. گەر چى بارودۆخى كوردستان خۆى زۆر لەبار نەبوو، بەلكو
 بە قسەكانى نىمەش رازى بوون و نامادەى ھاوكارى بوون لەگەلئاندا.

لە بنكەى مەشقدا

دواى ئەوە گەرپامەووە سەلمانى و سەردانىكى بنكەى مەشقى سەلمانىم
 كرد. دوو رۆژنامەنووسى ئىتالى ھاتبوون بۆ سەردانى بنكەگەو تىگەيشتن لە
 كاروبارو ئەركەكانى و چۆنىتى مەشقى پىشمەرگەو وێنە گرتنى مەشقەگە،
 چاوپىكەوتنىان لەگەل ئەمقید قارەمان قەرەداخى سەرۆكى بنكەى مەشقدا
 كردو پاشان لەگەل منیشدا لە سەر پىشمەرگایەتى و شەرى پارتیزانى و شەرى
 رزگارى كوردستان چاوپىكەوتنىان كرد، دوا پرسىارىيان داواى راي من بوو لە
 سەر ەبدوللا ئۆجەلان، لەوەلامدا پىم ووتن: ئۆجەلان ئىعدام ئەكرىت چونكە
 بەرامبەر بە دوژمن نابەزى و خۆراپەگى. ھەرچەندە ئەمرانى ئەم قسەىە
 كۆنە لەوانەشە ئۆجەلان چۆك دابداو لە بەردەم توركدە ھەرمس بەيتى، بەلام
 لە ناخووە پىم ناخۆشبوو لە رۆژنامەىەكى بيانیدا قسەى دلشكىنى پى بلىم و
 لە دلەووە ئەووم ئەخواست كە بە رچەى سەركرەدە گەورەكانى تىرى كورددا
 بپرواتو ملكەج ئەكات لە بەرامبەر ھەرشەكانى دوژمن و زیندان نەيترسىنى.

تەسلىمە كۈندە ۋە شەھەردىن ساكىك

چۈنكى گەرتنى ئۆجەلەن كارى لە ھەستە دەرۋونى ھەموو كورد كەردىۋو، كەچى ھەرچەندە رۇژىك دۋاى ئەۋە، ھەۋالى تەسلىمە كۈندە ۋە شەھەردىن ساكىكى گەۋرە بەر پەرسى سەربازى پەكەكە ۋە براكەى لەلەين پارتىيەۋە بە مېتى توركى بىلاۋ بوۋەۋە.

شەھەردىن پەلەۋ پاھىيەكى بەرزى لە ناۋ پەكەكەدا ھەبۋو، بەلكو لەۋە ئەچۋو كەسى دۋەم بى، بەلام ناكۋكەيەكانى ناۋ پەكەكە ۋە تەنگ پېھەلچىنى لەلەين ئۆجەلەنەۋەۋايلېكە كە خۇى تەسلىمە بە پارتى بىكات، شەھەردىن پېگايەكى پېر دېكەزى ھەلېزاردە ھەلەيەكى گەۋرە كەرد، ئەۋ ئەيتۋانى بە پېگاي تەردا خۇى دەرېزىبىكات ۋە بېچىتە دەرۋە. ئەم كاردى لە تېگەشتەنەۋە نەبۋو، لەۋە ئەچۋو خۇى دايتە دەست قەدەر. كەچى پارتى لە بەرامبەر كوشارى مېتى توركى خۇى پانەگەرت ۋە زۆر بە ئاسانى خۇى ۋە براكەى تەسلىمەكەردن. ئەمەش ھەنگاۋىكى نېگەتېقى بوۋ كارى خۇشى كەرد. راستە پارتى ۋە پەكەكە لە شەردان بەلام، كە بەرپەرسىكى پەكەكە خۇى بداتە دەست پارتىيەۋەۋەكو دابونەرىتى كوردەۋارى نە ئەبۋايە بدېتە دەست دۋەنەكەيەۋە، لە سەر ھەلەۋە تاۋانەكانى دەرھەق بە پارتى گەر ھەيې، زېندانى بىكرو سزا بدېرىت، بەلام نابىت بە ھەر بىانۋويەك بىت بدېرتەۋە توركىا كە ئەزانى چارەنۋوسى نادىارنەبىت، دادگاي ئەمنى دەرھەتى توركىش لە لاي خۇيەۋە ھەرمانى لە سىدارەدانى بە سەردا سەپاند، بەلام نازانى كەى ئەۋ ھەرمەنە جېبەجى ئەكرىت...؟

دادگایى كردنى ئۆجەلان

ھەرچەند رۇژىك دواى ئەمە لە تورکيا دادگایى كردنى ئۆجەلان لە دوورگەى نىمرالى دەستى پیکرد، کە لە ھەموو کەنالە ئاسمانیەکاندا نیشان ئەدر، ئۆجەلان لە قەھەسیكى شووشەیدا بوو، تەنیا ئەیتوانى بە بلندگو قسمى ئەکر، ئۆجەلان لە ھەسەکانیدا داواى لیبوردنى لە بنەمالەى کوژراوە تورکەکان کرد. ھەروەھا داواى کرد کە بىیتە پیاوى ناشتى لە نیوان کوردو تورکیادا.

ھەر تیکۆشەرىک دەست دوژمن بکەویت گەر خۇراگرنەبیت، بەرامبەر دمردو ئەشکەنجەکان، گیانى تەھەداى تیا نەبى زوو ئەرووخیت و بە جۇکا ڤیت، لاوازی کەسیتی دمرنەکەو، ھەندى شت ئەلى کە دوورە لە ھەلۆستەکانیەو، کە نابیت ئەو تیکۆشەرە بترسیت یان پەشیمان ببیتەو.

کە ئۆجەلان شۆرشى کردووە لە سەر راستى بوو، داواگانی داواى نەتەومىەک بوو، ھىچ جیاوازییەک نییە لە نیوان داخوازییەک لە دمرەوێ زیندان و ناوہوێ زیندانا، ئۆجەلان و تیکۆشەرانى کورد داواى ماھى کوردیان کردووەو کەو پیاوى ناشتیخواز خەباتیان کردووە، گەر دوژمنى داگیرکەر گوێى لیبگرتایە لایەنى کەمى داخوازییەکانى جیبەجى بکرايە لە شاخ نەئەمان و لە سایەى ناشتیدا ئەزبان. بەلام کاتیک ئۆجەلان ئەخریتە زیندانەو، ئەو ئۆجەلانەى دمرەوێ زیندان نییە، پەيامەکانى ئەگوێ، ترسى پێوہ دیارە، ئەم ھەلۆستەش کاردانەوێ خراپى ئەبیت لە سەر خەلکى کورد کە چاومەروان بوون سەرکردمیەکی و کاروانى خەبات بەرپوہ ببات پيشوازی لە پەتى سیدارە بکات و پەنجەى مەرگ بچەقینیتە گلینەى چاوى رۇژمىكى کورد کوژدا. لەوانەشە خەلکى ھەب ئەم ھەلۆستەى ئۆجەلان بە قارەمانەتى بزانی، بیانووى جۇراوجۇرى بۆ بەیننەو، بەلام ئەو تەنیا لە روانگەى خوشەویستی

كويترا نه وه بۇ سەر كر ديهك سەر چاوه ئه گرئ كه واقيعي بيئانه تيى ناروان و
هه ئى ناسهنگين.

سەر كر ده ئه بيئت نازا و نه ترس بيئت، ژيانى سهر بهرزانه و له خو بردوويى
هه ئېزيرئ، نرخى مانه وهى له لا ته نيا بۇ دريژه پيدانى كارى شورشگيرانه بيئت،
سهر كر ده ئه بيئت له بهر ده د دوژ مندا گه و ره و زال و جهر بهزه بيئت، پهتى
سيداره و برپارى مردنى لا هيچ نه بيئت.

كارىكى پر مه ترسيه كه سهر كر ده نازانه بيئت، به تايبهتى ئه م رۆزگار
له رنجهى هويه كانى راگه ياندنه وه له سهر شاشه كهناله جيهانيه كانه وه
رپوداوى دادگايى كردنه كان نيشان ئه درئ و ههر قسه يهك كارى خوئ له دل و
دمروون نه گات، به باش و خراپه وه. دل نيام ئه م جوړه قسه كردنانه كه
نانوميدى لينه بارئ نه بيته مايه هه لوه شانه وهى په كه كه. له دوا جarda بشيوى
ئه كه ويته ريزه كانيه وه، رژيمى ميليتاريستى تور كيش باشتري سوود له وه
ئه ببينيت. لي ره مشدا رۆله دلسوز و خه باتگير كان ئه بنه هوربانى و له ناو
ته مومزى ناكوكيه كاندا وون ئه بن. ههر چه ند هيشتاش زووه دوا قسه له سهر
ئوچه لان بكرئ، به لام تورك ئه يه وئ له زينداندا بيبوو كينيت ه وه.

سهر دانى سۆله

ههر له كوتايى ئه م مانگه دا بوو، كه له گه ل بهر پز كاك كوسر مت
سهر وكى حكومهتى ههر يمي كوردستان سهر دانى دئى سۆله ي شيخانمان كرد، له
لاي م بنه ماله ي شيخانى سۆله و خه لكىكى زورى ناوچه ي شار مزوورو
هه ره داخه وه پيشوازي ليكرا. زيارهتى نارامگه ي شيخ رهمولى سۆله و شيخ قادري
سۆله و شيخ حسينى چر چه فه لامان كرد، كه له كاتى ئه نفالدا دئى سۆله له
لاي م سوپاى داگير كه ره وه خاپوور گرا. گوايه شۆفله كان كه ده ميان گه يشتبووه
نارامگه كان له كار كه وتبوون، بۆيه ههرومكو خويان مابوونه وه.

له گۆبۆونەوه له گەل خەلکە گەدا کاک عومەر غەریبی پێشمەرگە و کادیری دێرین. بە ناوی خەلکی دیکە و شیخانەوه بە خێرھاتنی وەفدی میوانی کردوو کاک کۆسەرەتیش سوپاسی پێشوازی کردن و میوانداریهکەی کردن و له بارە شۆرش و ھەلومەرجی سیاسی پۆژمۆه قسە یۆ کردن، دواتر بابە عەلی شێخ ھەمە تایەریش بە خێرھاتنی کردن و ھیوای خواست پەیرەوی لە بەندەکانی ئایینی ئیسلام بکری لەلایەن کادیرەکانی حیزب و حکومەتەوه.

زۆر جار ئەم ئاوازه لێنەدری، زۆر مەلاو شێخ ھەن پێشمەرگە و کادیر بە کافرو لادەر ئەزانن، وەکو بێژی کەس جگە لەوان موسوڵمان نییە، یان ئایینی ئیسلام ئەبێ بە زۆری کوتەکی دەسەلات پەیرەو بکری یان بچەسپی.

له ناپارێز

ھەر چەند پۆژیک دۆی ئەمە لەگەڵ کاک جەبار فەرماندا چووینە ناپارێز بۆ سەردانی بارەگای ئەنجومەنی بآلای شۆرش ئیسلامی لە عێراق، کە دۆی راپەرین ئەم بارەگایەیان ھێنابوو ئێرەو بە قسە خۆیان ٧٠٠ کەسن، کەچی ئێمە ٢٠٠ کەسمان بینی و جۆری جەگەکانیان کلاشینکۆف و بیکەیس و کاتیوشا و ھاوونی ١٢٠ ملم و دژە تانکی ١٠٦ ملم و دۆشکای ١٢ و ١٤ ملم بوون.

ئەمانە شیعە عێراقین، دژی رژیمی بەعس و سەدامن، بارەگای سەربازی ھێزەکانیان لە ناو ئێراندا، ھێزێکی باشیان ھەیە، کەرەستەو کەلوپەلی چاکیان لە بەر دەستدا، مەشق ئەکەن، چالاکیان لە دژی سوپای عێراق ھەبوو و زۆر جارێش ھاوکاری ئێران بوون لە شەڕدا دژی عێراق. بیروپای ئەمانە لە بارە کوردەوه زۆر روون نییە بەلام ئەمانە دوو کەلەگەیان ھەیە:

• شیعەن و شیعەش چەوساومێ و لە مەشدا لەگەڵ کورد دا یەك ئەگرەنەوه.

• عەرەبن و لەوانە ھە پێیان قبوول نەبێت کورد بێتە خاوەن دەسەلاتی خۆی، تەنانەت فیدرالیشت و ھەبگری.

بە گشتی پێشمەرگەکان
 ٧٠٠ سەربازی دەستیان داوە بۆ
 سەربازی ١٠١
 سەربازی ١٠١

چونكه ئەمانە خاوەن بیری ئیسلامگەرایین، بگرە پێیان خۆشە لە چوارچێوەی دەسەڵاتی ئیسلام دا كورد لەگەڵ عەرەبداوەكو موسلمان هاوكار بن، یان باشتەر بڵێین كورد لە پلەی دووەمد دا بێت، چونكه عەرەب خاوەنی دەسەڵاتی ئاینین، كە شیعهكان سەر بە بنەمالەى پێغەمبەر و ئال و بەیتی عەلى كۆرى ئەبو تالین. لەم قوناغەشدا ئەوان دۆستایەتیان لەگەڵ كوردو هیزه سیاسیهكانیداوەكو ئۆپوزسیون دژی رژیمی عێراق زۆر باشو قسەو گفتوگۆیان هەیه. بە تایبەتی پەيوەندیان لەگەڵ یەكێتیدا لە پلەیهکی چاكدایەو رێگەیان پێ دراو كە بئەو بارەگای سەربازیان لەو سنووردا هەبێت. جگە لەمەش لە پێش راپەرین لە گەرمیاندا هیزیان هەبوو، لە رێگەى هەفالا ئەمانەو لە کاتی پارتیزانی دواى ئەنفالەکاندا، کادیرەکانیان دابەزیوون و چوونەتە ناوەرپاستو خوارووی عێراق بۆ راپەراندنی کارەکانیان. لە زۆر بۆنەشدا هەندى بۆ چوونی سەر پێی لە مەر پەيوەندى كوردو ئاییندەى عێراق دەرئەپرن، بەلام لەو ئەجى بۆ ئیستیھلاکی سیاسى بى، ئەك هەلۆیستىكى چەسپاو. لەگەڵ ئەمانەشدا لە کاتە ناسكەکاندا هەندى لایەنى شیعهو كەسایەتى ناوداریان هەلۆیستیان باش بوووە بەرامبەر بە كوردو دژی ستمى رژىم بوون، قسەى خۆیان كەردوو كە مایەى دلخۆشكەر بوو بۆ كورد كە لە سەنگەرى شۆرشگێرىدا دۆستى واى هەبى بە تایبەتى لە عێراقدا.

جیابوونەو لە سۆسیالیست

سەرەتای مانگی ٨ بوو كە حیزبى سۆسیالیتى دیموكراتى كوردستان، تووشى گرفتێكى گەوره هات بوو هوى لەبەریەك هەلۆەشانەوى حیزبى سۆسیالیستو جیابوونەوى برێك لە ئەندامانى سەركردايەتىو كادیرو پێشمەرگەكانى. دواى ئەووى ئەوانە بەیانىكیان لە سەر سكرتێرى حیزب دەرکردو پەنجەیان خستبوو سەر زۆر گرفتو ناكوکی نیوان پیزەكانى حیزب، لە بەرامبەرىشدا سكرتێرى حیزب بەیانىكى لە سەر ئەوانە دەرکرد.

حيزبى سۇسيالىست دىۋى ئەۋەدى كە بوۋ بە دوو بەشەۋەو بەشىكىيان
 گەرپانەۋە ناۋ رېزەكانى يەككىتى نىشتەمانى ۋ بەشەكەى تىرى مايەۋەو دواتر
 چوۋنە لاي پارتى ۋ ئىنجا لەۋىش جىابوۋنەۋە. ۋەكو حيزبىكى بچوۋك مايەۋەو
 قاعىدەيەكى حيزبى فراۋانى نەبوۋ، تەنەت لە پوۋى پېشمەرگە ۋ ھىزى
 چەكدارىشەۋە. كە ھەر لە سەرەتاي دروۋست بوۋنىشەۋە ھەر بەۋ جۆرە بوۋەو
 لە سەر سنوۋر ئىمپىراتورىيەتتىكى دەسەلاتيان دامەزراند بوۋ، بگرە پەيۋەندى
 گوماناۋىشيان بەملاۋ لاۋە پەيدا كىردىبوۋ، دىسپلىنى حيزبى ۋ بەرنامەى
 سىياسى ۋ پېشمەرگاپەتتايان تۈندۈ تۇل ۋ مەكۇم نەبوۋ. پەيۋەندى خىلەكى زۆرتىر
 زال بوۋە بەسەر كارەكانىدا، تەنەت لەۋ كاتانەشدا كە لە يەككىتى جىا
 بوۋنەۋەو خوالىخۇشبوۋ رەسول مامەند سەر كىردەى يەكەم بوۋ، سكرتېرى ئىستا
 زۇر خۇى نە ئەدا بە دەستەۋە. بەلكو جۆرە سەربەخۇيەكى ھەبوۋ.
 كەۋاينەكرد خۇى حيزبىكى سەر بەخۇ بېت ۋ ھەر بەناۋ سۇسيالىست بېت. تا
 لە دوا جارىدا ئەۋ ھەلەى بۇ رەخسا، ۋەنەبى رېزەكانى ئەم حيزبە بېگىرەت بېت
 بەلكو ھەمىشە پىر بوۋە لە ناكۆكى لە نىۋان كادىرەكانىدا، رېگە نەئەدرا
 چاكسازى بىرېت ۋ خەلگى خىراپ ۋ مەشە خۇرو دىزى لى دوۋر بىكەۋىتەۋە.

عەتا سەراۋى ۋ كۆمەللىكى تىر لەۋ سەر كىردەى سۇسيالىست كە جىا
 بوۋنەۋە بە دەمى رايانگەياندا كە ئەبەنە يەككىتى. دواتر ھەر بە رەسمى ھاتنە
 ناۋ يەككىتىيەۋە ھەر يەكە لە شوپىنىكىدا كارىيان پىدرا. بەم جىابوۋنەۋەش
 قەبارەى سۇسيالىست ئەۋەندەى تىر بچوۋك بوۋەۋە.

دىيارە لە كوردستاندا ژمارە زۆر گىرەگ بوۋ بۇ بوۋنى حيزب يان چۇنئىتى
 ئەۋەندە بايەخى نىيە، بەلكو سەرەۋە گىرەگە، باندېك يان كۆمەلە خەلگىك
 ھەبىن بتۋان كار بۇ خۇيان بىكەن ۋ پىگەيەكەش لە ناۋ خەلگىدا پەيدا بىكەن، يان
 لە دەۋرۋىيەردا كە دەۋرۋ بىر زۆر پىۋىستيان بەم جۆرە ھىزو لايەن ۋ
 حيزبۇكانە ھەيە بۇ جىبەجىكىردىنى نەخشەۋ بەرنامەكانى خۇى بۇ تىكىدان ۋ
 شىۋاندىنى ۋاقىيە خەبات ۋ شۇرشى كورد. كە زۆر جار حيزب ۋەكو

پیداویستییه کی خەباتی نەتەواپەتی نەهاتووەو لە دەرەوێ ئەو داخواییه دا
پەیدا بوو. کە ئەگەر دەست پێوە گرتنی دەرەکی نەبێت زۆر بە زوویی
ئەپووکیتهو. جاری وایش هەیه سەرکردە پۆلی نیگەتیف ئەگێرێ لە
تیکوپیکدانێ حیزب کە لە باریکی ناسکدا خۆی پێرانایێ.

وازەپێنان لە خەباتی چەکدارێ

لەم مانگەدا عەبدوڵڵا ئۆجەلان لە ناو زیندانەو داوای لە چەکدارەکانی
کرد لە سنووری تورکیا بچنە دەرەو و واز لە خەباتی چەکدارێ بهێنن. بەلام
چەکەکانیان تەسلیم نەکەن. هەر پۆژێک دواي ئەم ڕاگەیانندنەي ئۆجەلان
قەسەکەریکی و مزارەتی دەرەوێ ئەمریکا پشتگیری لەو بریارو داوایەي ئۆجەلان
کرد. کە لە ناو پۆکدا بریارێکی بێ ناو پۆک بوو، کەسیک با سەرۆکی حیزبیش
بێت کە لە لایەن دۆزمنەو گێرا ئیتر هیچ مافیکی نامینی بۆ قەسەو بریاردان.
سەیریش لەو وەدایە کە پەکەکە سەرەرای ئەو زۆر بە توندی پابەندی
ئۆجەلان. وەکو بۆی پێککەوتوون لە ناو زیندانیشدا پابەندی بن با بە زیانی
چارەنووسیش بێت هەر ئەخوات. ئەگینا ئەمە چى واتایەك ئەگەیهێت کە
پەکەکە لە سنووری تورکیا بچنە دەرەو، ئەي خەبات لە کوێ بکەن؟ ئەي کە
چوونە دەرەو بۆ چەکەکان تەسلیم نەکەن؟

ئەمە هەندێ بۆچوونمان بۆ ڕوون ئەکاتەو کە گومان بکەین ئەرکی
پەکەکە چى و چۆن ئەبێت؟! ئەمەیه کارەساتی حیزب لە گوردستاندا، لە
بەرامبەر پیلانەکاندا هیزی نەبێت، بەرنامەي لاواز بێت، یان زوو خۆی بداتە
دەستەو. کە جاری وایش هەیه سەرکردەي پەکەم ئەو پۆلە ئەبیینیت کە حیزب
هەلبۆمشیتەو یان پۆلی هەبێت.

سہ فہری ٹیران

دوای نهمه سهردانیتی ههفالّ مام جهالام کرد بۆ سهفهرد کردن، مام جهالال نهخۆش بوو کانپۆلایهکی له دهستدا بوو، نامهیهکی بۆ کاک بههرۆز گهلائی بۆ تاران بۆ نووسیم. پۆزی ۸/۲۱ له مهرزی باشماخهوه بهرهو مهریوان لهگهلا کاک مهلا نهحمهیدی دسکهرهو کاک حهمهیی حاجی مهحمودی هارونی پونگهلهو گهرمیانی کورم بهرینهوه بۆ ئێران.

له مەريوانهوه چووینه سنه، له دهفتهري ههواپهيمامي ئيراني پليتمان
بري و له فرودگاي سنه سواري فرۆگه بووين و به ٢٥ دهقيقه گهيشينه
فرودگاي مهرئابادي تاران. لهو كاتهدا ٢ ماتور سوار به توندي و خيراي خويان
كرده ناو خهلكهكهدا و پهلاماري جانتي خهلكيان نهدا، نه مانه باندی دزی و
جهردمی و دستپرين له زور شویندا هه، كه كاريكي ناشارستانییه و هه موو
كارمهيان بو بيهيزي دهسهلات يان دهست تيكهه كردن له گهه كار به دهستاندا
نه گهريتهوه. نه ههش پهيووندی به پشتوی ناانامي بارو دۆخهكهوه ههيه.

له فرودگاوه چووینه ئوتیلی فیردهوسی گهوره له مهیدانی فیردهوسی،
چهند پۆژیک له تاران ماینهوه، به ههمان زانی که زۆر شوینو جیگا بگهڕین.
چووینه (باغوحش) له سهرووی تاران جیگایهکه ئهڵی بهههشته، ههوایهکی
زۆر فینک و دارو درهختیکی جوان و پازاوهی ههیه، به سههر ههموو شاری
تاراندا ئهروانیو له بهردهم شاخی شههر اناندا.

ئىۋارە رۇزى ۸/۲۲ لى كاك بەرۇز گاللى نانمان خوارد، لە باركى نوئ
كە ھەمان خۇشى پاركى (باغ وحشى) ھەبوو. بۇ سبەينى چووينە كۆمەئىك
كۇگى شت فرۇشتن، ئىنجا چووينە چىشتخانەيەكى دلگىر و رازاۋە بە كەلو
پەلى فۇلكۇرى ئىرانى كە دىمەنىكى ئەفسووناۋى پىئەبەخىشىن.

رۇزى ۸/۲۵ بوو ھەقال مام جەلال لە پەرۋىزخانەۋە گەيشتە
ئىران و پاش نىۋەرۈكەى گەيشتە تاران و منو كاك عوسمانى حاجى مەحمود و
مەلا ئەحمەدى دىكەرەو كاك مەمەدى حاجى مەحمود لە ئوتىل ئىستقلال
پىشوازيماي لىكرد.

رۇزى دواتر ميوانى كاك ئەحمەد غەفەر بووين لە رېستىورانى ئائىپ،
پاش نىۋەرۈكەى چووينە سەردانى ھەقال مام جەلال لە ئوتىل ئىستقلال پاش
ئەۋەى لى پزىشكى پىسۇر خۇى فەحس كىرديوو، تەندرووستى زۇر باش بوو.
ئىۋارە ھەمان رۇز ميوانى كاك ئەحمەد بووين لە ئوتىل ئازاد لە قاتى ۲۶ كە
ھەموو تارانى لىۋە دىاربوو، جىيى و مېر ھىنانەۋەيە دىزى تاران ۷۰ كىم و
پانىيەكەشى ۵؛ كىلۋمەترە. جگە ئەۋەى كە شارىكى گەۋرەيە زۇر خۇشيشە
دىمەنى جىيا جىيا تىدايە، خواروۋى تاران ناۋچە ھەزارەكەيە، ژووروۋشى
ناۋچەى دەۋلەمەندەكانە، كە لە ھەمان كاتدا شوپنى گەشتوگوزارو كات
رپاۋاردنە. بۇ سەردانى ئەم شوپنايە ميوانى ئاغاي ئەمىرى و حاجى ھەسەن و
ئاغاي مەندىس بووين كە بازىرگانى تاران بوون، لەگەل كاك نەجاتى عومەر
ئاغاي سوورچىدا بىردىنيان بۇ دەرەندى شەمىران و ئىۋارەكەشى لە رېستىوران
(بام تەران) لە قەد جىياى شەمىرانات ھەر ميوانى ئەۋان بووين، بە راستى
دنيايەكى ترە، ئاوو ھەۋايەكى فېنك، دىمەنى قەشەنگو دىلرېن، ھەست ئەكەى
لە ژيانىكى ترداى.

دواى بەسەر بىردىنى چەند رۇزىك لە تاران، رۇزى ۸/۲۸ بە ئۆتۈمبىل
بەرەو سەنە گەپانىۋە، لە شارى ساۋە لە دوورى ۱۳۰ كىم لە تاران
ئۆتۈمبىلەكەمان شكاۋ بە پەيكانىك چووينە سەۋ لەۋىشەۋە بەرەو سەۋو
گەيشتىنەۋە سلىمانى.

ليژنه‌ي ليكۆلینه‌وه

چەند رۆژيكي نەبرد هەفان مام جەلال بېرياريكي دەرکرد بەم شێوەیە:
{ بېريارمان دا کۆمیتەيسەك پێك بێت بۆ ليكۆلینه‌وه و
راستکردنە‌وه‌ی وەزعی گەرمیان، بە تايبەتی لە رۆوی زهوی و زارو لاساری و لادان
لە قانون و داگیرکردنی خانووی خەلك و ... هتد. لەم هەفالاڤنە‌ی لای خوارە‌وه:

١. هەفان شەوكەتی حاجی مشیر	سەرۆك
٢. هەفان عەدنانی حەمە‌ی مینا	ئەندام
٣. هەفان عەلی شامار	ئەندام
٤. هەفان مەحمود سەنگاوی	ئەندام
٥. مامۆستا حەسەن جیهاد	ئەندام

پێویستە لە سەر هەموو فەرماندە و لێپرسراوانی پێشمەرگە و میری
هاوکارییان بن و بېیارەکانیان جێبەجێ بکەن.
بۆ پێشە‌وه‌ رووه‌و سەرکەوتن.

برای دلسۆزتان

مام جەلال

١٩٩٩/٩/١٢

ئێمە یەكسەر گۆبوییڤنە‌وه‌و سەردانیكي سنوورە‌كانی گە‌لارو كفری و
خانە‌هینمان كردو لە‌گە‌ل زۆر لە هەفالاڤندا دانیش‌تین و داوامان لێ‌كردن هەر
یە‌گە‌و راپۆرتی خۆی بۆ ليكۆلینه‌وه‌ بنووسی و مەبە‌ستە‌كان بە‌‌ووردی روون

بكاتەو، تاكو بەر چاومان روون بێت بۆ گەشتنە ئەنجام و بریار لێدان. بە پای
 مەن ئەو كێشەییە كە روویدا لە ئەنجامی ئەشارەزایی و تێنەگەشتن لە
 ناوڕۆگی كێشەكان و بریارەكانی سەرپێی و هەندێ جارێش هەلەشەیی بوو، كە
 ئەكر بە نەرمی و ژیرانە كۆسپەكان دەستنیشان بكرێ و رێگە لە
 سەرپێچیکەرەكان بگیرێ و دۆخە گرژەكان ئاسایی بكرێتەووە نەگاتە ئاستی
 تەقینەو، كە گەسیكێ تیا بكوژرێ و ئۆتۆمبیلی ئاسایش بسووتێرێ. كە دواتر
 باجەكەى دراو بە شیوازی عەشایەری كوشتنی كابرە چارەسەر كراو كرایە
 شەهیدیش.

زۆریشی نەبرد كەس و كارێ ئەم كابرە بە فیتی دەرگا جاسوسیەكانی
 پۆلیم دەستیان لە پێشمەرگەى دێرین حەمە تارانى وەشانە كەوێكو پۆلیس لەو
 كارەدا بەشدار بوو. دواى شەهید كردنى حەمە تارانى بكۆژەكانى خۆیان
 گەیانە لای پۆلیم.

هەلبژاردنى مەلەبەندى پێشمەرگە

هەر لەم رۆژانەدا بوو كە هەلبژاردنى مەلەبەندى پێشمەرگە كرا، هەقان
 مام جەلال ووتاریكى باشى خویندەو، كاك كۆسەرەتیش قسەى خۆى كرد. ئێنجا
 پرۆسەى هەلبژاردن دەستى پێكرد بۆ دەستنیشانكردنى دوو جێگر مەلەبەند و
 كارگیرەكان. لە ئەنجام داوەستا پرسوول دەنگى یەكەم و ئارێز عەبدوللا دەنگى
 دووهمى هێنا بۆ جێگرى مەلەبەند، ئەمە شیوازیكى دیموكراسیانە، كە لە ناو
 هێزى پێشمەرگەدا هەلبژاردن بكرێ بۆ دەستنیشانكردنى نوێنەرانی رێكخستن و
 بەرپۆمبەردنى كار و بارەكان و پێشخستنى ئاستى فێكەرى و پێگەیانەندى
 پێشمەرگە و پەرورەكردنى وەكو مەروۇفێكى سیاسى بۆ ئایینەى كورد. چونكە
 پێشمەرگەش ئەندامى حیزبى ووەك چۆن لە بوارى كارى سەربازیدا بەشداری

بەرچاۋ ئەكەن، گيان فېدایى ئەنۋىنن، ئەكرى لە مەيدانى سىياسىدا
ھەلۋىستان ھەبىۋە تۈنەي خۇيان دەرېخەن و پىاۋىۋوشىارو ھەلۋەتۈۋىيان لى
پەيدا بېت.

ھەر لە سەرھەتاي بىر پابوۋنى شۇرشى نۆپۈ، بايەخى تەۋاۋ بە
لايەنىۋوشىارى پىشمەرگە داۋە، لە رېگەى دانانى رابەر سىياسى و لېپرسراۋى
رېكخستىن و كۆپۈنەۋەى چىرو پىرو دەرکردنى بىلاۋ كراۋەۋ دابەزانىدى
رېنۋىنى و پەخشىكردى بىرنامەى ئىزگەىى و رۆژنامەىى. بۇ ئەم
رۆژگارەشۋەكو ئەركىكى پىۋىست گىنگى بە كارى پىشمەرگايەتى ئەدرى بۇ
ساز دانىان ئەك ھەر بۇكارى شەرو بەرگى، بەلۋو بىياتنانەۋەى كوردستان و
سەقامگىر كىردى ئاشتى و پاراستى دەستكەۋتەكان. بۇ ئەمەش ئەبىت
لېپرسراۋى نۆپنەرەكانىيان لە ئاستىكى بەرزى تىگەيشتن و پلەيەكى باشى
پىگەياندىندا بن، تاكو ھىزىكى مۇدىرنى ھاۋچەرخ ئامادە بىرى بۇ راژمەكردى
بەرژەۋەندى دۈرۈۋى كورد و كوردستان.

كۆپۈنەۋەى ئۆپۈسىۋىۋىن

رۆژى ۹/۱۷ ھەفالى مام جەلال بەرەۋ تاران كەۋتەرى بۇ بەشدارى كىردى لە
كۆپۈنەۋەكانى ئۆپۈسىۋىۋى عىراقى لەۋاشنتۈن، كە بە چاۋدىرى ئىدارەى
ئەمىركا ئەنجام ئەدرا. ئەم كۆپۈنەۋەى گىنگى مېزۋىۋى خۇى ھەيە كە كورد
رۆلىكى دىارو بەرجەستەى ھەيە، چۈنكە لە نىزىكەۋە چاۋيان بە گەۋرە
بەرپىرسانى ئەمىركا ئەكەۋىت. سەركرەكانى كوردىش بە پاشكاۋىۋوۋردى
مەسەلەى كورد و پەيۋەندى بە دۈرۈۋى عىراقەۋە ئەخەنە رۈۋ، ھەرۋەھا ئامازە
بەۋ گىرەت و كۆسپانە ئەكەن كە كورد پىۋەى ئەنالىنى، ھەر لەم پىۋە دانگەۋە
بۈۋ ھەفالى مام جەلال لەم گەشتەيدا چاۋى بە مادلىن ئۆلترىتىۋەزىرى
دەرەۋەى ئەمىركا كەۋت و لەگەل ئۆپۈسىۋىۋى عىراقىدا دانىشتن.

ههڤال مام جهلال لهه گۆبونهوه مهيدا داواي يارمهتي نيۆ دمه لته تي و به
دمنگه وههاتني دمه لته تاني دنياي كرد، دزي ته عريبو و پاك تاو كردني رهگهزي گهلي
كورد.

مناله كان.. بو هه نده ران

دهميك بوو ئه مويس مناله كانم به ره وهه ندمرمان به ري بكهه، له وههات و
چۆ كردانه مه دا بو ئيران ريگهه خو ش كردبوو بو ئهه مه به سه ته وه له ريگه ي
هه ندي دۆسه ت و ناسيا وه وه له ئيراندا به رنامه كهه سه ريگرت و له ريگه ي
په يو مند بيه كان يه كي تي به وه له سه ليماني هه ماهه نكي كرا بو گوا سه ته وه ي
مناله كان و رۆزي ۹/۲۶ ناگادار كرا مه وه كه بو سه بيني له په رويز خانه وه
ناما دم بين بو په رينه وه.

رۆزي ۹/۲۷ له مه رزي په رويز خانه وه چووينه قه سري شه رين و دواتر
كر ماشان و له وي شه وه كا ترمير ۷ ي نيواره به ئۆتۆمبيل به ره وه تاران به
ريگه وتين. له زالگه ي نزك هه مه دان گرتينيان، ئيه انه يه كي زۆريان كردين،
ته نا نه ت هه موو جلي مناله كانيان تي كدا، ديار بوو پيش وه خت ئيخباري
كرا بوو ين، چونكه ته نيا دوو ئۆتۆمبيله كه ي ئيمه يان را گرت. كه چووينه تاران
له ئوتيل ته ته سه لاما ندا و پاشان گوا سه تمانه وه ئوتيل فه رديس.

رۆزي ۹/۲۹ چوو مه مالي نه بو نه زهار و بري ۱۱ هه زار و هه سه ده و به نه جا
دۆلارم پيدا بو ره وانه كردني مناله كانم له تارانه وه بو سو يد. كه پارميه كي زۆر
بوو، به لام ره وانه كردنه كه مسۆگه ر بوو، گرتني تيا نه بوو، مه گه ر يه كي ك
نه شارمزا و بينا كا بيت، نه گه رجي نه مه خوي مو جا زمفه يه.

رۆزي ۱۰/۶ كا ترمير ۳ عه سه ر له فرودگاي ميهر ئابا ده وه مناله كانم
سوا ري هه رۆكه بوون به ره وه سو يد. كه مناله كان خوا حافيزيان كرد ساتيكي
خه ماوي بوو، دلم گوشرا، كه گه رانه وه ئوتيل و چوو مه ژو وري مناله كان كه سي
لينه بوو. چۆل وهۆل بوو، زۆر بي تا قه ت بووم و تو ووش ته ني اي هكي

سەير بوومو گریانىكى بە كول سەرى لىدام. داپران لە مال و منال زۆر ناخۆشە، وەنەبى ئەمە يەكەم دوور كەوتنەو دەپرانم بىت، بەنگو چەندىن جارى تر لىيان دوور كەوتوومەوتەو دەپىرم كىردوون، بەلام هيجيان بە ئەندازى ئەم جارە كەفوكولى لا نەووروژاندووم.

دوای ماومەكەو سەر خۆهاتمەو دەپناسوودمەيەكم پيا هاتەو، كە ئەوان ئەچنەوولاتىكى خۆش و پىشكەوتو ئارامى ئەم دنيايە، هەر هيج نەبىت پاشەپوژىك بۇ خويان فەراهم ئەكەن، زمان و زانست و شارەزايەك و دەست ئەهين كە سوودى بۇ گەلەكەمان هەبىت. پوژى دواتر گەپامەو كىرماشان و لەگەل عوسمانى برامدا قسەم كىردو هەوالى منالەكانم زانى كە گەشتوونەوتە شوينى مەبەست.

پوژى ۱۰/۸ گەپامەو قەسرى شىرىن و بۇ ئىوارەكەى گەشتەو سلىمانى. پوژى ۱۰/۱۲ هەفال مام جەلال لە گەشتەكەى ئەمريكەى گەپامەو بۇ كوردستان. پوژى ۱۰/۲۰ لەگەل هەفال مام جەلال و كاك جەبارفەرمان و كاك شەوكەتى حاجى مشىدا لە ناپارىز سەردانى هيزى مستەفاى لەشكرى بەدرمان كىرد. جىگرى فەرماندەى گشتى هيزەكانى بەدر حاجى مەهدى و حوجەتى ئىسلام بەدرى لىپرسراوى نووسىنگەى لەشكرى بەدر، لە سەردانەكەماندا وەسفىكى هەفال مام جەلاليان كىردو مامىش و ووتەپەكى گىرنگى پىشكەشكىرد.

كۆبۈنە ۋەي فەرماندەبى گىشتى

ھەفالى مام جەلال ھەرجارىك چوۋبىتە گەشتىكى دەرۋەي كوردستان و گەرابىتەۋە كۆبۈنەۋەي لە بارەي ئەۋ گەشتەۋ كارەكانى پىكردوۋىن، ئەۋەي كە پىۋىست بىۋ پەيۋەندى بە ئىمەۋە ھەيىتەۋەكو فەرماندەبى گىشتى.

بۆيە لە رۇژى ۱۰/۲۵ لە بارەگاي فەرماندەبى گىشتى بە سەرپەرشتى ھەفالى مام جەلال و نامادە بوۋنى كاك جەبارفەرمان جىگرى فەرماندەبى و كاك فەرەيدوۋن عەبدولقادر لىپرسراۋى مەلئەندى پىشمەرگەۋ ھەموۋ كارگىرەكانى فەرماندەبى گىشتى، كۆبۈنەۋەي فەرماندەبى گىشتى ئەنجامدرا.

ھەفالى مام جەلال باسى گەشتەكەي بۇ ئەمريكا كرد، كەۋا ئەمريكەكان دەرەك بە ھەموۋ كىشەكانى كوردستان ئەكەن، ئاگادارن كەۋا ئىمەۋەكو ئۇپۇزسىۋن پىشەنگى ھىزەكانى سەر ساحەي كوردستانين، دەرەك بەۋە ئەكەن ئىمە ئاشتيمان ئەۋىۋ پارتىش خۇي لىئەدزىتەۋە.

ئەمريكا نامەيەكى بۇ يەكىتى ناردوۋە كە ھەفالى مام جەلال ۋەكو سەرۋكى ئۇپۇزسىۋن كارىكات و بەلام يەكىتى قايل نەبوۋەۋ داۋايان كردوۋە ھىزەكانى ئۇپۇزسىۋن بىتە ناۋچەكانى يەكىتى، لەۋەلامدا پىيان ۋوتوۋن ئەگەر ئىۋە لە كاتى پەلامارى عىراقدا لە ئاسمان و زەۋىيەۋە پىشتىوانيمان لىبەكەن نامادىن.

لەبارەي ھوكمى فېدرالىيەۋە ئەمريكەكان بە نامە دوۋپاتيان كردوۋەتەۋە، بەشېك لە ئەمريكەكان ئەلئىن ئىمە سىياسەتى تايىبەتى خۇمان لە

سەر كېشەى كورد ھەيەو سەرۆكى ئەمىرىكا ئەلئ: كورد ئەگەر بتوانئ حوكمى خۆئ بىكاتو لە ناويەگدا بە شەر نەيەن ھەقوايە دەولەت بن. لە سەر كېشەى پەكەكە ئەمىرىكىەكان ئەلئەن ئۆجەلان پياويكى بئ ھەلۆيستو ترستۆكەو ھەموو كېشەكەى كوردە قوربانئ خۆئ، لەو دادگايەدا ئەيتوانئ خۆئ بىكاتە ماندىلاى كورد. ھەروەھا ئەمىرىكىەكان لە سەرۆمزعى كورد لە ئئراندا پەيوەندئ لەگەل كۆمەلەو ديموكراتو ھەندئ كەسايەتى كوردا بكن. ئەمىرىكىەكان ھەندئ بەلئنيان پئداوين لە پرووى ھاوكاريكردن بە جەكى دژە تانك و دژە فرۆكەو جياھاز. ئەمەش لە خۆيدا ھەنگاويكى باشە لە جۆرى پەيوەندئ و ھەلۆيستی سياسى نوئ كە گۆرانئكى جىدى نيشان ئەدا لە لايمەن ئەمىرىكاو بەرامبەر بە كورد، كە دەمئك چاومروانى ھەلىكى واپووين لەو بئدەنگىيە دەريازمان بىكاتو لامان لئبكرئتەووەو چيتر تەنيايئ و پيلانە ئىقلىمىيەكان نەمان خۆن.

ھەرەشەى عىراق

ھەموو جارئك كە گۆرانئك لەگۆرمپانەكەدا دئتە پئشەووە لە دەرمووە باسئكى كورد ئەكړئ. رۆژمئ عىراق ئەكەوئتە ھەرەشەو گۆرمشە كردن و ھئز كۆكردنەو لە سەر سنوورەكان، بە مەبەستئ ھئرش و پەلاماردانەوئ كوردستان، ئەمەش گەرچئ لە توانيادا نەبئ بەلام رەنگدانەوئ نئگەمئقى لە سەر دلو دەروونئ خەلك ھەيەو ئارامئ دۆخەكە ئەشئوئئو ترسيان لئئەنئشئ. ئەو كۆبوونەوانەئ ئۆپۆزسيۆن لە واشنتۆن و ھەرەشەكانئ ئەمىرىكا بۆ سەر عىراق واپكرد عىراق ھئزئكى زۆر كۆبكاتەو.

لە بەرامبەر دا رۆژئ ۱۱/۱۲ ھەرماندەمئ گشتئ بە سەر پەرشتئ كاك جەبارفەرمان كۆبوونەومئەك سازكرا، باسئ ھەلومەرجئ نوئ و پەيوەندىەكانمان لەگەل دنيايدا بەتايبەتى لەگەل تورك بەرەو باشئ ئەچوو، بۆ

غیراهیش برپاردر له باری ناماده باشیدا بین و غافلگیر نه بین و چاومروانی
هه موو ئه رکێک بین و برپاریش درا هیزه کانمان بهم شیوهیه له شوینه کاندایا
دابهبه شکرین:

- فهرماندمیی کهرکوک: سنووری دهره بندیی بازیان تاکو چه مچه مالی
پیسپێردرا. له سهر شاخی دهره بندیی بازیان پینج تیپ دابه زریت، بیست
بیکه یسی و شەش دۆشکای ۱۴ ملم بۆ ههردوو بهرهی دهره بندیی بازیان،
جاده کهی هۆله پرەش بۆ سهر شاخ چاک بکری بۆ هاتوچۆی ئۆتۆمبیل به رهو
پشتی تهوه کهن

- فهرماندمیی بابە گورگور: له سهر رێگهی تهقهق به رهو ناغچه له
دائه مه زرین.

- فهرماندمیی سلیمانی: له تاسلووجهو سهر شاخی سه گر مه نه بن.
- فهرماندمیی سه گر مه: له گهراوی سهرووی قادر که ره م تاکو سهنگاو
دائه مه زرین، ئه گهر هێرشیان بۆ کرا له گهراوی نه توانرا شەپ بکری نهوا له
شاخی زه نووری نزیکیی ئاوه بۆ ره که تاکو سهنگاو شەپ نه کهن، له گره
مه نیلهش به ره میه کی تر درووست نه کهن.

- فهرماندمیی گه رمیان: ئه م سنووره فراوانه و سی قۆل ئه گریته وه:

کفری - ناو داوده

که لار - سمود

بنکوره - قۆرمتوو

له هه موو نه و شوینانه دائه مه زرین و فهرماندمیی شارمزووریش له
نزیك باومنوورو دهره بندیهان پیشتیوانیان نه کهن. بهم بۆ نه یه وه هه موو
هیزه کانمان کهوتنه ئینزاره وه هه موویان له شوینه دیاریکراوه کاندایا
جیگربوون، ئه گهر چی بۆ چوونی کیش هه بوو که ئه م کارانه ی رژی می عیراق بۆ
ماندو کردن و ئالۆزی درووستکردن و بی ووره کردنی پێشمه رگه بوو. به شیک بوو
له شیوازی جهنگی دهروونی، نه گینا به فیعلی هێرش ناکات. به لام نیه خۆمان

نامادە ئەكردو پېشمەرگەمان پائەھىنا بۇ ئەوۋى سارد نەبنەوۋە فېئەكانى
دوژمنان بە سەرا تېنەپەرئو خەلكىشمان دۇنيا ئەكردە لە ھەر ئەگەرئىكى
چاۋمىروان نەكراۋ.

بۇ زياتر دۇنيا بوۋنىش پۇۋى ۱۱/۱۵ لەگەل كاك جەبار فەرمانو لىۋا
نەوشىروان فوناد مەستى و لىۋا خلىل دۇسكى و كاك دلئىرى سەيد مەجىد
سەردانىكى قۇلى سەنگاۋمان كىردو شوئىنى دامەززانى پېشمەرگەكانمان بىنى و
پۇنۋىنى تايبەتيمان كىردو لەگەل فەرماندەو لېپرسراۋەكانيان كۇبوۋنەۋەمان
كىرد.

ھەرومھا پۇۋى دواتر لەگەل كاك جەبار فەرمانو لىۋا نەوشىروان و كاك
شەكەۋتى حاجى مشىر چوۋىنە سنوۋرى گەرمىان و بەرەكانى ئەۋناۋەمان
بەسەر كىردەۋەو لە چۈنئىتى جىبەجىكىردنى كاروبارەكان و دابەشبوۋنى
ھىزەكان و پىداۋىستىيەكانيان قسەمان لەگەل لېپرسراۋەكانياندا كىردو لە
گەرپانەۋەشماندا سەردانى ھىزەكانى فەرماندەمى شارموزورمان لە قەترەو
دەۋرۋبەرى دەرپەندىخان كىردو لەگەلئاندا باسى ھەموو ئەگەرەكانى
بارودۇخەكەمان كىرد. ئىمە بۇ ھەموو ئەگەرەكان پۇشۋىنى باشمان دانابوۋ، لە
ھەر بارىكىدا بىت خۇمان نامادەو تەيار كىردىۋو بۇ پوۋبەرۋو بوۋنەۋەو
دوژمن و بەرپەرچدانەۋەو ھەر كىردارىك بەۋ تۋاناۋ كەرەستە كەمانەى ھەمان
بوۋ. چۈنكە باۋمىرمان بە ھىزى لە بن نەھاتۋوى شۇرشىگىرپانەى خۇمان ھەبوۋ
كە ئەۋ دوژمنە داگىر كەرە پەت بىكەينەۋە، نەھىلئىن سنوۋرمان بىبەزىنى.
پېشمەرگەۋ فەرماندەكانىشمان بەۋ پەرى دىگەرمىيەۋە خۇيان ساز ئەدا بۇ ھەر
كارىكى پەلاماردەرانەى پۇئىم. چۈنكە برۋايەكى پتەۋو بەتئىمان بە شەرى
داگىر كەر ھەبوۋ كە ھەمىشە مەترسى لەناۋ بىردنى كوردى لە پەرنامەى
شەرخۋازانەيدا داپشتىۋو. دوژمنەكانى كورد بۇ ساتىكىش دانانىشنى و بىدەنگ
نابىن و ھەردەم لە پىلان داپشتىن دان دۇ چارەنوۋسى كورد لە ھەر بەشىكى
كوردستاندا بىت.

فەرمانى لە سىدارەدانى ئۆجەلان

ئەمۇتا دادگای ئاسایشى تورکیا پۇۋى ۱۱/۲۵ جارىكى تر حوكمى لە سىدارەدانى بەسەر ئۆجەلاندا تازەکردمۇه. لای پۇۋى توركى گەر چى ئەو خەلکانەى لە سەر سیاستو کارى حیزبى قەدەغەکراو ئەگىرىن و لە دادگادا برپارى لە سىدارەدانىان ئەدرئ ئەمەو وەکو ياسایەكى چەسپا و ھەيە بەلام دەمىکە حېبە حېناکرى. چونکە تورکیا گوشارىكى زۇرى لەسەرە لەرووى پىشلىکردنى مافى مەوۋە. ئەوروپاىيەکانىش كۆمەللىك مەرحىان لەسەر داناوہ بۇ ئەوہى لە خانەى ئەوروپىداومرىگىرى، ئەبى ئەو مەرجانە دابىن بکات تاكو لەو خانەيەدا خۇى بېيىتتەوہو بارى ئابورى لاواز و تىكچووى چاك بکاتمەو کە زۇربەى بوودجەکەى بۇ کارى عەسکەرتارى و چەكسازى و بەرنامەو نەخشەکارى بۇ تۈاندنەوہى كوردو لە ناوبردىنى جولانەوہکەى خەرج ئەکات. ئەمەش بارگرانىەكى ئابورى بۇ درووستکردوہ. ھەموو ئەمانەش لە تىروانىنى شۇفئىيانەى تورانىزمەوہ سەرچاوە ئەگرئ کە پرۋای بە بوونى نەتەوہى تر نىيە و تەنیا بوونى خۇى وەکو نەتەوہى بالاً ئەيىنئەتەوہ. بۇيە قەدەغەيە کەسلىك باسى مەسەلەى نەتەوايەتى بکات لە چوارچىۋى حیزبلىك يان شۇرشىکدا. زىندانەکانى تورکیا بەلگەى زىندووى ئەو راستىن کە پۇۋى تورکیای کۆنەپەرست چ جۆرە سیاسەتلىكى رەگەزپەرستانە بەرامبەر بە كورد پەپرەو ئەکات.

بۇيە لەم رۋانگەيمەوہ زۇر دوورە ئەو برپارى لە سىدارەدانە بە کردمۇه حېبەجى بکرى. نەك لەبەر ئەوہى گوشارى زۇرى لە سەرە لە لایەن راي گشتى ئەوروپاوە، بەلکەوہو ھەلۋىست و ھەنگاۋىك بۇ پووکانەوہى ئۆجەلان خۇى و حیزبەکەيشى. ھەر لە زىندان ئەيىلئەتەوہو تلى تەرى تىدا ناھىلى و بەردەوامىش يارى پىئەکات و داخوایيەکانى بە سەردا ئەسەپىنى بۇ کارکردنە

سەر حېزىبەكەي و ئەندام و لايەنگرەكانى تاكو بەرەكانى شەر چۆل بكنە و دەست لە خەبات ھەلبىگرن و توركىا لە مەترسى كورد رزگارى بىت.

سەيرە ئۆجەلان و ھەكو سەرگرەمەكى شۆرشگىر خۆى بە دنيا ناساند، بەلام تافە يەك كاترەمىر لە شاخەكانى كوردستاندا شۆرشى نەگىراوە، بەلكو لە پەناوولاتىكى تردابە نامەو تەلەفۇن بەرنامەى داناوو و برپارى داوو خەلكەكەى ناراستە گردوو. كە لەووولاتەشدا ئازاد نەبوو، بەلكو جۆرىك دەستبەسەر بووو و ھەوالگرى ئەووولاتە ئاگای لە ھەموو جموجوولەكانى بووو بىتەوان نەتوانراوە ھەندىك كار بكرى. ھەر شۆرش و جوولانەو ھەيكىش سەربەخۆى كار و برپارى خۆى لە دەستبەت بە ئىقلىجى ئەمىنىتەو و ناگاتە دوا قۇناغى مەبەستەكانى خۆى، يان زۆر بە ئاسانى ئەبىتە پارووبەكى چەورى پىلانە نەگىرسەكانى دوزمن.

بە داخەو زۆر سەرگرەمى كورد كە ئەو شەرفى سەرگرەمەتەيان پىتەبەخشرى لە بوارى خەبات كردندا، وورىيانە ناچنە ناو چوارچىووى ھاوكىشە سىياسىيەكانەو بە قوولى لىكۆلىنەو لە ھەلومەرجەكان ناكەن، واقىعەكان ناخويننەو، لە دووزمن و نيازەكانى بە باشى ناگەن، زۆر جار بى لىكدانەو يان بە ناچارى سوارى ئەسپى ھەناسە سوارى بۆچوونە ناكاملەكانى خۆيان ئەبن و لەو سەرەو بە گلاوى و سەرو پووتەلاك تۆزاو پىيەو نەگەپنەو و كوردىش دواى ئەو ھەموو گيانبازىيە ھەناسە سارد و خاكە سار.

مردنى سەرۆكى تېرەى تەرخانى

رۆژى ۱۲/۸ تەلەفونيان بۆ كردم كە حاجى رەفەتى تەرخانى لە سلیمانى كۆچى دواى كردوو و تەرمەكەى لە مزگەوتى عەبدوللا لوتفییە، بە پەلە چوومە ئەوى و دواى كۆبوونەو ھى خزمان و دۆستان تەرمەكەيمان بەرەو كەلار و دوا ئارامگاكەى بەرىكرد. رۆژى ۱۲/۹ لەگەل كاك جەبار فەرمان و كاك

عومەرى سەيدەلى و كاڭ غەدنانى جەمەى مىنا و م. غەلى بەرەو كەلار
بەرپكەوتىن بۇ بەشدارى كردن لە پرسەكەيدا.

حاجى رەفەعت سەرۆكى تىرەى تەرخانى كە يەككە لە تىرەكانى جافى
مورادى. پياويكى خانەدانو بە دەسلەت و خاوەن رېز بوو لە ناو تىرەكەى
خۆى و ھۆزەكانى تىرىدا. تەنانەت دۇستىكى نىزىكى ھەڤال مام جەلال بوو بە
چاوى رېزەو تىي رۋانىو و پېشوازى لېكردو و. پياويكى بە ھەلوست بوو،
گەرچى نەخوينەوار بوو، خراپەى نەبوو، دۇى گەلەكەى نەو سەتاو، لە
زەمانى ئەنقالدا بەر ئەو شالو و نامرۇفانەيەى رۇيى بە عەس ئەگەوئ. دواى
ماوئ چەند مانگىك لە بەر تەمەن گەورمىي لەگەل ژمارمەك خەلكى تردا
ئازاد ئەكروئ ئەگەرپتەو كەلار بەلام بەشكى زۇرى خىزانەكەى لەو بىابانەدا
نايەنەو و ھەتا ھەتايە بئ سەرو شوين ئەبن. حاجى رەفەعت لە نوگرە سەلمان
زۆر يارمەتى ئەو خەلكە ھەزارو رەشوروت و كەم دەرەمەتە ئەدات، كە ھىچيان
بىنابى ئەم بە پارەى خۆى شتيان بۇ دابىن ئەكات.

ھەر ئەم رۆژە پاش كۆبونەوئى ئۆپوزسيۇنى عىراق و بەشدارى لە
كۆنگرەى سۇسيال ديموكرات، ھەڤال مام جەلال بىنەوئى كەس ئاگاداربكاتەو لە
دەرەو كەراپەو و خاكى نىشتەمان.

گرفتەكانى پەكەكە

ئا لەم كاتانەدا ئىمە لەگەل پەكەكەدا نىوانمان خۆشەبوو، ئەوان لەو
بنارى ھەندىلەو و ھەرمەشەيان لىئەكردىن و گرفتەيان بۇ ئەنەو و كوردستانى
باشوورىان كوردبوو مەيدانى كارو چالاكيان، لە برى ئەوئى لە كوردستانى
توركيا جەوجووليان ھەبئ و دامودزگاكانى رۇيى توركياى كەمالى بۇ
چالاكيەكانيان دەستنىشان بكن، كەچى بە فەتى دەورەبەر پەكەكە ئىمە بە
دوژمن ئەزانئ و ئەزموونى ديموكراتى و حكومەتى ھەريى كوردستانيان پئ
ھەرس ناكروئ بە توندى دزايەتى ئەكەن و بە دەستكردى ئىمپرياليزمى

دائەنەن، وەنەبى ئەمانە لە سنوورى تورگياو ھاتىن و لەم دەقەرەى ئىمەدا جى
پى خۇيان بکەنەو، بەلگە لە بەشەکانى تری گوردستانەو ھەوادارىان پەيدا
کردو و ھاتوونەتە ریزەکانیانەو، بگرە بەشیکی زۆر سوورى و ئیرانیەکان بە
فیتی دامودزگاگانى ئوووللاتانە پەيوەندیان پيوە کردوون، نەک ھەر ئەمە
بەلگە خەلکی غەیری کوردیشیان لەگەڵدایە. کە ئەمەش دیارە بۆ جى...؟! بۆ
زیاتر پشیوی نانەو بە دزە ھیز ئەنیرنە ھەندى ناوچە کە ئەبیت رینگە
نەدرین و کلک و گوئ بکرىن.

چەمى ریزان ناوچەیکى سەخت و دژوارە، ئەوان مەفرەمیان بۆ
ناردبوو، تا لەویو ئالۆزی بنینەو، بۆ بەر پەرچدانەو میان ھەفال مام جەلال
ئاگاداری کردمەو کە ھیزىک پیکبەینین و کیومالى ئەو ناوچەیکى چەمى ریزان
بکەین و نامەیکیشى بۆ کاک لەتیفی حاجى ھەرەج و کاک ھاتیج حەمە رەش
نووسیوو:

ھەفال لەتیف حاجى ھەرەج بەریز
ھەفال ھاتیج حەمە رەش بەریز
سلاویکی گەرم.

ھەموو لەشکرە تاییبەتە کانتان لەگەن خۆتان و کاک مەحمود سەنگاوی
ئەبەنە سەر ناوچەى چەمى ریزان بۆ ئەوێ ئەو چەکدارانەى پەکەکە کە
دزەیان کردو و ناچار بکەن بگەرینەو بۆ ھەندیل یان چەکیان بکەن و خۆتان
بیان نیرنەو بۆ ئەوێ. پیویستەو ک بە کاک مەحمودیشم گوتوو کە ئەکری
بە خۆش و بە ناشتی ئەو کارە بکەن.

ھەر بزیی بۆ

برای دئسۆرتان
ھەفال مام جەلال

۱۹۹۹/۱۲/۲۵

هیزهکان بریتی بوون له :

فرماندهیی دووکان: بهسهرپهرشتی فاتح حه مه رمش. له سوور
قاوشان و سرتهوه بهرو چه می پیزان.

فرماندهیی سلیمانی: بهسهرپهرشتی لهتیفی حاجی فهرج. له
که نه شیروه کانیدی بهرو چه می پیزان.

منیش له گه ن دهسته که ی خو م و مکو کارگی پری فرماندهیی گشتی
سهرپهرشتی نه و کاره م نه کرد. هیزهکانمان هه ریه که له قو لی خو یانه وه
جوولان، به لام نه وان پیش نه وه ی نیمه بگهینه سهریان رایانکردبوو دیاره
زانایریان پیگه یشتبوو که نه چینه سهریان. بو مان دهرکه وت که بهرو
هه لاسیو که بلاو میان لی کردبوو، گرنگ نه وه بوو نه وان ئیتر له و شوینه وه
مه ترسیان بو نیمه درووست نه نه کرد. دوا ی نه وه ی نه و ناوچه یه مان به ووردی
پشکنی و زانایریان له سهریان کو کرده وه و گه شتی کمان تیدا کردو بهرو
بنکهکانی خو مان گه راینه وه.

ئاۋابوونى

سەدەيەك

لەگەل ئاۋابوونى ئەو دەستە سەرلىشىۋاتىدىغان پەكەكە، سالىش بەرەو ئاۋابوون ئەچو، پۇزگارىش لە تەمەن لار ئەبەدە لەگەلىشىدا ھەنگاۋەكانى سەدەي بېستەم خىراتر ئەبەدە لەگەل خۇيدا لە ماۋەي سەد سالى رەبەقدا ھەزاران پۈدۈۋە كارەسات ۋە ھەمەنى گەۋرە گۆپرانى فراۋان ۋە پېشكەۋەتنى شارسەننى بەربىلا لە ژيانى مەۋقە دا بەرپا بوۋەكە گەۋرەيى عەقلى مەۋقايەتنى نىشان ئەدات، لەگەلىشىدا چەندىن شەرى جىھان ۋە سەدان شەرى بچوۋەكتر لە لايەن داگىرەكرو دژ بە چەۋساۋەكانى جىھاندا، بەرپا بوونى شۇپشى ئۆكتۈبەر كە گەۋرەترىن ۋە مەچرەخانى سەدە بوۋەكە بوۋە ھۆي كېسەرەك لە نىۋان پۇزەھەلات ۋە پۇزەۋاد ۋە لەۋىشەۋە شەرى سارد بۇ ماۋەيەكى دوۋرودرىز بەردەۋام بوۋە.. ھەلەيسا، دامودەزگەي جىھانى لە بابەتنى نەتەۋەيەكگرتۈۋەكان ۋە نەنجۈمەنى ناسايش.. ھەندە دروۋستكران، چەندىن سىستىمى ھوكمەرنى لە بابەت كۆمىۋېلىش ۋە يەككىتى سۇقۇت پەيداۋوون، كۆلۈنپاللى بەشىۋازى كۆن نەماۋ زۇربەي ۋە ۋەلاتە ژىردەستەكان پۇزگارىۋوون ۋە ۋەلەتنى سەربەخۇيان دامەزراند ۋە ئالايان لە نەتەۋەيەكگرتۈۋەكان ئەشەككەۋە. ھەندى مىللەتلىش بوۋەنە ژىر پىسى سىياسەتنى چەپەللى زەبەلاھى جىھانى ۋەكە ئەرمەن ۋە قەلەستىنى ۋە كورد بەلام ھىچيان ۋەكە كورد نىيە. كورد توندترىن چەپۈكى زەمانەي بەرگەۋت، پۈۋبارىكى دوۋرودرىز لە خۇي ۋە خەمى ھەلپشت. ئازارى تاقەت پۈۋۋكىنى بەدەست دۈژمەكانىيەۋە چەشت، داگىر ۋە دابەشكر، مافەكانى

به توندی لیزه وتکرا، ناسنامه ی نه ته وهی شیوینرا، تا دواجار کیمیای به
سهر پزینرا، وایشی لینه هیئرا تا به سهدان ههزاری لی نه نفاکرا.

به لام نه هه موو تاوانه بهرنامه بو داپزراوانه ی سهردهم بی وه لام
نه بوون، پیلانه ره شهکانی دوژمنان جهنده دوزهخی بن بو لهناو بردن و
تهفرو توناکردن، توانای تهکنیکی و سهربازیان جهنده فراوان و بههیز بیت،
به لام نه ته وهی بجوولکو ژیر دهسته ی ودهکو کوردیش له ناست نهو ستهم و دهست
دریزیانهدا پرکیش بووه، نازایه تی خو ی نیشانداده، قاره مانه تی تو مار کردووه،
دمری خستوو که له دلی ژياندا زیندوووه سهرمرای هه موو گوشارهکان نامری.

له ناو دارو پهردوو ی نه ژيانه تراژیدی ه ی گورددا نه مه به سهرهاتی
خه لگی نی مه مانان بووه، که پرپوووه له شهرو شوپ نازارو دمری سهری، بالامان
له خوومخانه ی کارساتدا هه لگی شرایوو. خوشترین تافهکانی ژيانمان لهو پرۆسه
تفتوتالانه دا به سهر نه برد، هه دمری کورد بو نی مه ی وایهینابوو نه رکیکی
گه وره و گران له سهر شانمان بی، نه بوایه به دلسۆزیه وه بیگه یه نینه شوینی
خو ی، پرۆزترین شت لامان خو به ختکردن بوو بو رزگاری کورد و کوردستان،
که سی ژیر دهسته نازانی چپژی ژيان چیه!

دوای نهو هه موو رهنج و ماندوو بوون و نارمه هه لپشتن و خوین
به خشین و کهفو کو لی ناخی شوپشگیرانه و تاسه ی گه یشتنه ناوات، له دوا دمی ه ی
سهدی بیسته مدا له بهر بهستی پیخستنه دمر وازه ی سهدمی هکی نویدا گۆرانیکی
سیاسی مهزن به سهر دۆزی گورددا هات، راپه رینی سهرتاسه ر ی له دۆی رژی می
دیکتاتۆری و کۆره ی ملیونی، کوردی به دنیا ناساند، ئالوگۆرکی بنه ر ه تی
هینایه کایه وه، که هه لپزاردن ی گشتی و دامه زراندن ی په رله مان و حکومه تی
ههریمی گوردستانی لپرسکا. که دواتر له شه ریکی ناو خو ییدا مالتویرانییه کی
تری به دوا دا هات.. دوای چوار سال له سه نگه ر گرتن و تهفو تۆق و
له شکرکی شی و هه لپشتنی لافاوی خوین و ئاواره بوون ئاو به سهر نهو ناگره شدا
کراو باریکی نو ی هاته ناوانه وه، که نه شه ری گه رم و نه ناشتی راسته قینه ی تیدا
دمر نه که ویت.

پارتيزانەكان

لە بەلگەنامەكانى رژیما

زۆربەى دىزگا جاسوسییهكانى رژیم ھەولەكانیان بۆ چاودىرى
جموجوولى شۆرش و تىكۆشەرانى كوردایەتى خستبووه كارو دميان تۆرى
نەيتىيان پیکهوه نابوو كه به سەدان و ھەزاران كەس لە ناويدا جەميان ئەھات و
زانيارى و دنگوباسەكانيان لە رێگەى ھەوالدەرو خەفیهكانیانەوه كۆ ئەکردەوه
بۆ لە داوانانى پيشمەرگە ھارەمانەكان يان تىكۆشەرانى رېكخستەكانى ناو شارو
شارۆچكە و نۆردووگاكان.

تيچووى ئەم دىزگایانە زۆر قەبە بوو چونكە ئەركەكانيان گران و فراوان
بوو، لە جەندين لاى جيا جياوھ سەريان كەردبووه لاشەى ئەم گەلە داماوھى
كوردو شۆرشەكەى و بە دميان ھۆكارى جيا جياويستوويناھ خۆيان بگەيەننە
مەبەستە جەپەلەكانيان.

وەنەبى ئەم دىزگایانە ھەر بە تەنيا پياوى دئسۆزى پەلە يەكى رژیمةكەى
تيا كۆبووبیتەوه بەلگو دميان جۆر خەلگى ئاست جۆراوجۆرى تى پيچا بوو كە
ھەريەكەيان رادەى دنگەرمى بۆ دىزگاكە و رژیم جياواز بووه، بۆيە لە ئاستى
بالاى ئەو دىزگایانەدا ئاماژە بە كەسیتی نۆكەرەكانيان كراوه كە دئنيایيان
بەرامبەريان بۆ ھەلسەنگاندن بەمجۆرە بووه: باش، مامناوەندى، خراپ.

كەواتە بە يەك چاو تەماشايان نەكراوه ھەر يەكە لە ئەنجامى
تيگەيشتن لە كارەكانى حيسابى تايبەتى بۆ كراوه و ئەو روانگەيەشەوه برۆى

بەباش يان بە خراب پېتەخسراو. ئەوان گوپيان نەداوتمە ئەو ئەو كەسە راستگو بوو يان درۆزن، دلسۆز بوو يان نادلسۆز لەگەلئاندا، بەلگو ئەو گرنگ بوو كە خەلگى بەلكيش بكنە ناو جوغزى كارەكەيانەوو تا هەتايە نەتوان لىي دەرپازبن و ناچارىش بن هەميشە زانىارى جاسوسى بە سەرەوى خويان بىدن. بۆيە ئەم دەرگايانە شيوازي توقينهريان وەرگرتبوو هەر مەبەستيان تيكشكاندن و تەفروتوونا كردنى دەررونى كەسيتى مرؤفى كورد بوو كە نەتوانى لە جوارچيوى عىراقدا بىر لە چارنووسى رەواى خوى بكا تەوو. ئەمە چەند بۆ كورد راستە هەمان دەستور ئەم دەرگايانە كەوتبوونەويژى خەلگانى ترى دژ بە سياسەت و دەسلالت و كارو كردهوى حيزبى بەعسو رژىمەكەى بە تايبەتى شيعە و لاىەنە حيزبىيەكانى ترى عەرمب كە هەميشە لە گەل بەعسدا ناجۆر بوون.

ئەوانەى پەيوەنديان بەم دەرگايانەوو كردهوو لە روى كەسيتى و ئاستى شارمەزايىيەوو حىياوازن، هەيانە گەورەترين خوينەوارو سياسەتزان و رۆشنير بوو هەشيانە كابرايەكى رەمەكى بوو. هەريەكەيان بۆ كارو شويىنى خوى بە كەلك هاتووو بەكارهينراو، نەك هەر بۆ ناوخۆ بەلگو بۆ دەرەوى عىراقيش خەلكىكى زۆريان لەم دەرگايانەدا بۆ جاسوسى كردن لە سەر خەلك و حيزبە ئۆپۇزىسيۆنەكان درووستكردووو سەرەپاى كەنە كردنى جاسوسيانە لە سەر ئەووولاتانەى كە پەيوەنديان هەبوو لەگەلئاندا.

ئەوزانىاريانەى چنگيان ئەكەوئ ئاستى جيا جيا بە خۆو ئەگرەوو، بەشيك لە هەوالدەرمكانيان نادلسۆز بوون تەنيا بۆ پارەو پلەو پاىە كاريان كردهوو و لەو رېگايەشەو پياوە چاوازهكانى ئەو دەرگا توقينهرانەيان قەلەوو دەولمەند كردهوو بە زەبروزمىنگو هەرشە كردن لە خەلكى بى تاوان و لە دوايشدا بە سازشكردن و بە بەرتيل دەرپازكردنيان. ئەم دەرگايانە ئەومەندە بۆگەن بوو بوون تا ئەو رادەيەى لپرسراو عەرەبە بەعسيەكانيش هەر بەو رېچكەدا نەرويشتن بۆ پيكەومنانى دواوۆزى خويان.

ئەم دەرگاينە مېزوويەكى رەشيان ھەيە لە ژيانى خەنگى داماوى
 عىراقو كوردستاندا، ھەرچى رېنگاى ناردەوا ھەيە گرتوويناھتە بەر بۆ
 داپلۆسىن و سەرگوتکردن و ئەشكەنجەدان، قەسەيەكى بچكۆلەى ناردەزاىى نامېز
 بەسبوو بۆ ئەوئى ئەو كەسە سەرى لە لاشەى جيا بگرتەوہ. جۆرەھا كەسى
 بېتاوان بە ھەئە يان بە زانىارى درۆ يان بە دەسىسەى ناحەزى و ناكۆكى لە
 لاين ھەوالدەرە جاسوسەكانەوہ بېسەر و شوين كراون و تالاولى مەرگان
 پېچەشتوون.

بەعس ئەم دەرگاينەى بۆ پېشخستنى كۆمەلگى عىراقى پېكنەھيناوہ
 بەلكو بۆ قابەھە كارى خوئى و پاكسازيكردى ئەو خەلك و خوايەى لەگەئيدا
 نەبوون بە باش و خراپشەوہ، تەنانت سەرى ھەزاران بەعسى لە ريزمەكانى
 خۇيدا چ لە حيزبو و لە سوپادا پەراندووە تەنيا لە بەر ئەوئى وورتيەيەكى
 رەخنە نامېزيان لە دەم دەرھاتووە.

مېزووى ئەم دەرگاينە لە تاوان ئەنجامدان بەرامبەر بە كورد
 لاپەرميەكى زۆرى گرتوومتەوہ، ئەوئى ھيچ كەسيك بە بريدانەھاتين لە
 داتاشينى شىوازى ترسناكى توندو تيزى و كوشتوبرين دەستى بۆ بردووە لىي
 نەسلەميوتەوہ. تاوانەكان چەندە ترسناكبووبن بەعس و جەندرمەكانى
 مردن لىي بېياكبوون و بايەخيان بە ناردەزاىى خەلكى و رېكخراوہ جياھانى و نيو
 دەولەتيەكانيش نەداوہ.

كە چاويك بەم بەلگەنامانەى بەردەستمان كەوتووە بگيرين روون
 ئەبېتەوہ ئەو زانىاريانە چەندە بېسەر و بەرن، زۆر بە باشى مەيەستيان
 نەپېكاوہ، لە راستيشدا بېسەر و بەرى بنووسەكانيشيان نيشان ئەدەن.

ئيمە ئالئين ھەموو شتەكانيان ناراستە بە لكو لە رېنگەى ئەو ھەموو
 خەلكە زۆرموہ درووستيان كردووە بازيك زانىاريان ھەر پەيدا كردووە بەلام لە
 رووى ناوەرپۆكەوہ بۆ دەرگا گەلېك كە دەولەتيكى وەكو عىراق بيانبات بەرپۆوہ

كارىكى سووك و بى نرخه، ئەبوايە شتەكانيان ووردو بەھىزو پتەو بوايە،
كەسەكانىشان لىھاتووو كارامەو شارمزا تر بوونايە.

لېرەدا ئەوۋى ئىمە چىنگەن كەوتووۋ لەو بەلگە نامانەى دىزگاي
ئىستىخباراتى عىراقى دىققەتەى كە بە عەربىيە ئەنۇوسىنەوۋو زانىيارىيە
ھەئەو چەوتەكانيان دەسنىشان ئەكەين كە سەرمرپاي قەبەيى ئەو دىزگايەو
ئىمكاناتى مادى و مەۋىي بەردەستيان لە بەرامبەر كەم ئىمكاناتى شۇرپى كورد
بە تايبەتەى لە كاتى پارتىزانى دواى ئەنقال تا پاپەرپىن بۇمان ئاشكرا ئەبى
دوۋمەن ئەيتوانىوۋەو مەكو پىۋىست كۆنترۆلى بارودۇخەكان بكاو مەبەستەكانى
خۇشى جىبەجى بىكات بە تۆكەمەيى، بەلگە ئەبىنەين درزىكى زۆر لەو بوارەدا
ھەيە كە ئەو دىزگايانە نەيانتوانىوۋە كۆپلەمەى بىكەن. ھەر بۇيەشە
پارتىزانەكان تۈنۈيۈنە كارى خۇيان بىكەن و رېكخستەكانىش ئەركەكانى
خۇيان جىبەجى بىكەن مەگەر لە ئەنجامى ھەلەيەكەوۋە يان سەرگەشى كردنى
ھەفائىكەوۋە تووش بوو بىن و كەوتبەنە بەر قەبىلىكى ئەو دىزگا داپلۇسىنەرانە.
ئەمەش ھەندىك لەو بەلگەنامانەيە:

به لگه نامه ی (۱)

سریه فوریه

من / م ا س کلار

۱۹۹۰/۱/۱۴

الی / م ا س م الشرقیه - ش ۲

رقم المنشیء / ق ۳ / ۵۲/۱

(.) رسالتکم السریه الفوریه ش ۳/ق ۲/۱۶۱۵۵ فی ۸۹/۱۲/۲۰

(.) تتجول مفرزتین من زمرة عملاء ایران بامرة الجرم احمد حاجی

رشید فی قریتی (عمر بل) (قوری جای) (.) اسلحتهم بنادق کلاشینکوف مع
رمانات یدویه.

(.) یرجی التفضل بالاطلاع ... مع التقدير.

الملازم الاول

و/امر مرکز استخبارات کلار

ک ۲۰ ۱۹۹۰

- هدموو پیشمهرگه یه کی دلسوز بۆ گهل و نیشتمانه کی به لای به عسه وه (مجرم) ه.
- هدموو هیزیک کی شۆرشگیر همر په یوه نندیه کی ره وایشی له گهل ده وروبمردا هه بی به لای به عسه وه (زمرة عملاو ایران) ه.

به ئگه نامه ی (۲)

سریهء فوریه

من / م اس کلار

الی / كافة المارز كفری - الصمود

رقم المنشیء / ق ۲/۲

في نهاية شهر ك ۲ ۱۹۹۰ عاد العمیل نوشیروان مصطفى من الخارج
توجه الى مقرات زمرةء التقى بقيادي الزمرة ادعى بانهم سيداون بتنفيذ
عمليات تخريبية داخل اراضيء خاصة في المحافظات الوسطىء الجنوبية بواسطة
عناصر حزب الدعوة العمیلء تشمل العمليات التخريبية تفجير السياراتء القنابل
الموقوتة في اماكن تجمع المسؤولين في المحافظات المذكورة اما في المنطقة الشمالية
فتكون العمليات التخريبية عن طريق حرب العصاباتء باسلوب سري لتحقيق
نتائج جيدة باقل ما يمكن من الخسائر (.) نرجو متابعة المعلوماتء تزويدنا باي
مستجدات حولءاء اعلامنا.

م. اول

امر م اس کلار

- به عس له هموو جموولتيكي سهركرده كانى شوپش ترساوه، همر قسمه كيان
بوو ته هوى شله ژان و ئالوزيان نه گهر جاران له پيش نهفالىدا مهترسى چالاكى
پيشمهركه كيان له كوردستاندا هه بووبى، له دواى نهفالش مهترسى چالاكى
پيشمهركه له ناوه راستو خوارووى عيراق ناخى سميون زه ده دهقى بردوون.
- لهم پروه شه وه هه ندى زانباريان دهستكه وتروه كه له وانه يه سهره نجامى
ليكدانه وهى هه لومهرجه كه بووبى كه پيويستى كردووه شيوازى كار كردن بگوزى و
بیر له بهرنامى تازه تر بگريته وه.

به لکه نامه ی (۳)

رسالة سريةءفورية

۱۹۹۰ / /

من / م ا س کلار

الى / م ا س م الشرفية - ش ۳

رقم المنشیء / ق ۱۱۵/۲

(.) بتاريخ ۱/۱۶ دخلت مفرزة من مخربي عملاء ايران الى القطر بامرة
المجرم سلام کوخة عزيز امر تيب بموءالمجرم محمود ماما عزيز امر تيب زمناکو
(.) يقدر عدد المفرزة بـ (۸) مخربء عند دخولهم الى منطقة شهرزور اصطدموا
بكمين في منطقة خداجان التابعة الى ناحية عرينء تمكن افراد الكمين من اسر
احد المخربين (.) تمكن المخربين الباقين من الهروب الى منطقة قرداغ (.) علمنا
كانت اسلحتهم خفيفة (.) يرجى الاطلاع.

الملازم الاول

و/ امر مركز استخبارات کلار

• راسته نعم مفرزه به دابهزيون ، به لام زانياربه کان که دهست نعم دهزگا
جاسوسي به کهوتوه فری به راستيه وه نييه .. چونکه نه مانه له قوئی به مؤوه دابهزيون
نهك شاره زور .. تووشی شمريش نه بوون و که شي شيان ليتنه گيراوه و ناوچه ی (خداجان)
خراجيانه و (عرين) عمر به ته که پئی نه چئی هه له ی چاپ بی.

بەئگە نامەى (٤)

مديرية الاستخبارات العسكرية العامة

منظومة استخبارات المنطقة الشرقية

سري للغاية

الرقم/ش ٢ / ق ٢ / قادسية صدام/٤٩٧٣

التاريخ/٦/مايس/١٩٩٠ م

١١/شوال/١٤١٠ هـ

الى/مركز استخبارات(كلار)

الموضوع/معلومات

توفرت لدينا معلومات حول تسلل مفارز تخريبية الى المنطقة

الشمالية كما يلي:-

١. مفرزة تخريبية بامرة المجرم محمود سنكاوى تقدر قوتها(١٥) مخرب يتجولون

في منطقة كرميانء كلارء دريندخانء سنكاوء بازيانء معهم جهاز لاسلكى نوع

راكالء ادناه بعض اسماء المخربين:-

ا. المخرب ماجد فيلي - من اهالي بغداد (امر كرت).

ب. المخرب شهاب خانقيني (مخرب عادي).

ج. المخرب جاورحوان (امر كرت).

د.المخرب حسن سوور - من اهالي كلار (مخرب عادي).

هـ. المخرب ازاد فلولس - من اهالي خانقين (امر مفرزة).

و. عدد من المخربين من اقارب المجرم محمود سنكاوى.

٢. مفرزة تخريبية بامرة المخرب كردو فيلي - من اهالي بغداد (اسمه الحقيقي عباس) هو مسؤول منطقة كلاره خانقين كرميان دربندخان يتجولون في المناطق المشار اليها في المادة (١) اعلاه عرف منهم مايلى: -

أ. المخرب هلكوت احمد - من اهالي كفري (كادار سياسي من جناح الكوملة).

ب. المخرب شمال - من اهالي كفري (كادر سياسي في جناح الكوملة).

ج. المخرب محمد باريولة - من اهالي كلار (معاون امر كرت).

د. المخرب هزاره اسمع الحقيقي (خليل محمد) هو مكلف بجمع المعلومات.

هـ. عدد من اهالي المخربين العائدين للصف الوطني.

٣. اوجب المفاوز المشار اليها اعلاه الاختفاء في المناطق المذكورة ادامة الاتصال مع التنظيمات الداخلية جلب المعلومات عدم القيام بعمليات تخريبية.

نرجو الاطلاع تدقيق صحة المعلومات اعلامنا.

العقيد

ع / مدير منظومة استخبارات المنطقة الشرقية

٦ مايس ١٩٩٠

خالى ١: ههنديك له ناوهكان به ههله نووسراون:

- حسن سوور نيبه بهلكو جهسه نه رهشه كه هه مان جهسه ن شيخ

لهنگهريه.

- ازاد فلولس نيبه، ئازاد هه ره وئسييه.

خالى ٢: - كردو: ناوى راستهقينهى عباس نيبه بهلكو سهعدون هاسمه.

- هزار: ناوى خهليل ئيبراهيم محهممهده.

- محمد باريوله: محهممه پارياولهيه.

به لگه نامه‌ی (۵)

سریه فوریه

وقت الانشاء

یوممه ۱۶/۵/۱۹۹۰

من / م ا س کلار

الی / م ا س م الشرقیه / ش ۲

رقم النشاء / ق ۲ (.) علمنا من مصدرنا محمد زاهر درجة الثقة به
جیده (.) تتواجد حالیا مفارز تخريبیة تابعة الى مخربي عملاء ایران فی قاطع
قرداغ بامرة المجرم کردو (.) نیتهم القيام بعمليات تخريبیة (.) یرجى الاطلاع.

الملازم الاول

ء / امر مرکز استخبارات کلار

۱. ناوی سهرچاوه‌که‌ی خو‌یانی به ناشکرا نووسیوه که محهممه زاهیره، به‌لام
نازانرئ خه‌لکی کو‌یییه، له‌ودش نه‌چی خه‌لکی نه‌و دؤلی قهرده‌اخه بی.
۲. کاک کوردؤ له سنوری قهرده‌اخ نه‌ماوده‌وه، مه‌گهر بؤ نه‌مسهر و سهری هاتن و
گه‌رانه‌وه به‌و ناوه‌دا پؤیشتبی، چونکه نه‌و له گهرمیان بووه و قهرده‌اخیش
مه‌فرمه‌ی پارتیزانی تری تیا بووه.

بهنگه نامه‌ی (٦)

بسم الله الرحمن الرحيم

سري

(النصر لنا)

مرکز استخبارات کلار

الى / م ا س کلار مفرزة استخبارات الصمود

الموضوع / اجابة

العدد/٢٦

التاريخ/١٩/٥/١٩٩٠

(١) کتابکم السرب ٥٨ في ٥/١٣ الفقرة (١) من کتابکم اعلاه المعلومات غير

مؤيدة.

(٢) المعلومات مؤيدة فقط بتواجد في قاطع کلارء کرميان المجرم عثمان

حاجی محمود.و معه مجموعة من المخبين تقدر عددهم (١٢) مخربا. هذا

بالنسبة للفقرة (٢) من کتابکم اعلاه.

(٣) الفقرة (٢) من کتابکم اعلاه المعلومات غير مؤيدة.

(٤) الفقرة (٤) من کتابکم اعلاه تم استدعاء الدعو حسن شيخ لنكري

الى مفرزتنا لتأكد من صحة المعلومات. فاجاب بأنه لايعرف أي شيء عن المخبين

داخل القطر في المنطقة الشمالية. نقتراح استدعاء المذكور في کتابکم اعلاه الى

مركزنا لكونه يعرف معلومات تفصيلية عن المخبين.

يرجى التفضل بالاطلاع

ن ض ا س

امر مفرزة استخبارات الصمود

١٩٩٠/٥/١٩

المصدر

نوري مجيد

(سري)

تم تبليغ كمال بتبليغ حسن لنكر بالحضور الى المركز ١٩٩٠/٥/٢٠

١. ناوی سهرچاوهكهی خۆیانی نووسیوه كه نوری مهجیده.

٣. نهو بۆچوونهی له سهر حهسهن شیخ لهنگهري ههمان بوو
كاتی تهسليم بووهوه به راست دهرچووکه له لای دوژمن ههچ له سهرمان
نالی، نهومتا نیستخبارات ههسهنیان بانگ کردووهو ههچ زانیارییهکی له
سهر پارتیزانهکان نهاده.

به لگه نامه ی (٧)

سریة فوریة

من / م اس م الشرقیة ٦/١١

الی / م اس تکریت / م اس کلار / م اس جم جمال

رقم المنشیء / ش ٢ / ق ٢ / ٥٤٦٢ / طوز خورماتوو / ١ / ١٠٠٠٠٠ / . / توفر لدينا

المعلومات التالية / . / تتجول مفرزة من زمرة عملاء ایران بامرة العمیل عثمان

حاج محمود مؤلفة من / ١٠ / مخربين في القرى بلكة الكبيرة / ٩٢٨١ / وبلكة

الصغيرة / ٨٩٤٩ / . / نرجو تدقیق صحة المعلومات اعلامنا بسرعة الممكنة.

دوژمن زانیارییهکیان ههبووه كه مهفرمهكهی كاك عوسمانی حاجی

مهحمود سنوری قاتهكانی بهلهگهی سهرووو خواروو ههبوون. بهلام نهشیان

توانیوه بیاندهوژنهوه.

بهنگه نامه‌ی (۸)

سریه فوریه

۱۹۹۰/۶/۱۲

من / مفرزة اس كفری

الى / ماس كلار

رقم النشيء/۲۴/رسالتكم السريه الفوريه ۵۶۲ في ۱۲/۶/./ المعلومات
مؤيدة /./ تتجول المفزة في قاطع كفریء كلارء قد عرف منهم الخرب محمود
سنگاوىء الخرب احمد حاجی رشید /./ يرجى التفضل بالاطلاع.

• هه مان شت زانیاری نه و میان دهستکه و تووه کهوا مه حمود
سهنگاوى و کاک نه حمه دی حاجی رهشید له ناوچه ی کفری و کهلار جهوله
نه کهن..

• له راستیشدا کاک نه حمه د زور جار په ناگاگانى له ناوچه ی
کفری دروستکردوو و لهو ناوه که متر دوور که و تووه و مه وه ، منیش
مه گهر بو سهردان و کارى په یوندى و چاوپتکه و تنى برادمرانى ناو شار
چووبیتمه ناوچه ی کفری و به سهرکردنه و هی همقالان له ناوچه ی کهلار،
زیاتر له په ناگاگانى شاخى سه گرمه و ناژداخ بووم.. بویه زانیاریه کانیان
زور وورد نییه.

به لگه نامه ی (۹)

بسم الله الرحمن الرحيم

مرکز استخبارات کلار

مفرزة اس الصمود

العدد / ۲۰

التاريخ / ۲۰ / ۶ / ۱۹۹۰

الى / م اس کلار

م / معلومات

۱. بتاريخ ۶/۱۵ قتل خمسة من مخربي الحزب الشيوعي العراقي العميل في منطقة طاسلوجة من قبل قطعاتنا العسكرية عرف من بين هؤلاء المخرب المجرم المقتول عمر المجرم المقتول عثمان هم من القومية الكردية الثلاثة الاخرى المقتولين من القومية العربية.

۲. دخل الى قاطع قرداغ المجرم محمود سنكاوى معه (۱۰) مخربا من جماعة عملاء ايران يحملون الاسلحة التالية جهاز راكال عدد (۱) قاذفة عدد (۲) بي كى سى عدد (۲) عدد من بنادق كلاشينكوف عند وصول المفرزة الى قاطع قرداغ عاد المجرم محمود سنكاوى مع احد المخربين الى ايران. حيث تتجول (۹) من مخربي عملاء ايران في قاطع قرداغ.

المصدر

غفور قادر درويش

ن ض اس

امر مفرزة استخبارات الصمود

(سري للغاية)

له بارهی خائی دوومهوه زانیارییه کانیان هه ئهیه و سه رچاوه که بیان که
غفور قادر دمویشه به درۆ بۆی ناردوون، مه گهر ههر بۆ نهوهی بی که بلێ
چالاکی جاسوسیانهی ههیه.. ئه گینا ئیمه له مانگی ۴/ ۱۹۹۰ دا گهڕایینهوه دیوی
ئێران و له خوارهوه نه بووین.

به لکه نامه ی (۱۰)

سریه فوریه

وقت الانشاء

یومه ۹۰/۶/۲۲

من/ م ا س کلار

الی/ م ا س م الشرقيه/ ش ۳

رقم المتشیء/ ۴۶۴/ ق ۱/۲ (.) علمنا من مصدرنا غفور قادر درویش درجه
الثقة بهءسط (.) دخل الى قاطع قره داغ المجرم محمود سنكاوى معه (۱۰)
مخربين من مخربي عملاء ايرانء يحملون الاسلحة التاية قاذفة عدد (۲)ء بي كى
سي (۲)ء عدد من بنادق كلاشينكوفء جهاز راكال عدد(۱)ء عندءصول المرفزة الى
قاطع قره داغ عاد المجرم محمود سنكاوى مع احد المخربين الى ايرانء حيث
يتجول (۹) من مخربي عملاء ايران في القاطع اعلاه (.) يرجى الاطلاع.

الملازم الاول

امر مركز استخبارات كلار

۱. دیاره ئهم غەفور قادر دەرویشە ھەر درۆژن بوو و دەزگاکی چۆن لە سەر درۆو دەلەسە لە سەر پێ راوێستاو... ئەوێتا دەزگاکی زۆر بە جێی باوەری خۆی نازانی و بە باشی متمانەی پێناکات.

۲. نەینووسیوە کە ئێمە داوەزین و کە ئێمە یەکیەک لە محەریبە کەکان گەراوینەتەوێ بۆ ئێران و ۹ کەسە کە ئێمە تر لە سنووری قەرەداخدا جەولە ئەکەن.

بەلگەنامەی (۱۱)

رئاسة الجمهورية

السكرتير

مديرية الاستخبارات العسكرية العامة

منظومة استخبارات المنطقة الشرقية

مركز استخبارات كلار

سري للغاية

العدد ۵۶۵ / ۳ / ق

التاريخ ۲۰ / ربيع الاول / ۱۴۱۱ هـ

الموافق ۹ / ۱ / ۱۹۹۰ م

الى / منظومة استخبارات المنطقة الشرقية (ش ۲)

الموضوع / معلومات

علمنا من مصدرنا على محمد سعيد بما يلي: -

۱. بتاريخ ۲ تا ۱۹۹۰ خرجت من مجمع الصمود التابع الى قضاء كلار مفرزة من مخربي زمرة عملاء ايران بامرة المخرب محمود سنكاوي كان عددها يقدر ب (۱۵) مخرب اتجه الى قاطع قرداغ.

۲. بتاريخ ۴ تا ۱۹۹۰ خرج من المجمع المذكور المخرب عثمان حاجي محمد كادر سياسي لمخربي زمرة عملاء ايران برفقته المخرب مكرم رشيد الدلوي كادر

عسكري لخبري زمرة عملاء ايران بعد ان كانوا يمكثون في دار المدعو فريق احمد
رشيد من سكنة المجمع المذكورة اتجه الى قاطع قرداغ.
يرجى التفضل بالاطلاع ... مع التقدير.

النقيب

امر استخبارات كلار

٩ ت ١ ١٩٩٠

(١.١)

سري للغاية

- ناوی سهرچاوده کی نووسیوه که عهلی محمد سه عیده.
- هه رگیز نه چوممه ته ناو نۆردوو گای سموده وه، به لکو کارم به وی نه بووه... هه ندی
جار براده ران هاتو چۆی شه ویان که لاریان کردووه جاری و هه بووه بو بینینی
که سوکار جاریش هه بووه بو پینگه دروست کردن و که لویهل پهیدا کردن.
- نه شم بیستووه که کاک عوسمان و کاک مکه پهم پیکه وه بچه ناو سمود...
- سهیره نه گهر دوژمن زانیبیتی شه براده رانه نه چنه مائی فه رقی نه هه ده شهید
نه ی چۆن نه گیراوه، یان چۆن شه براده رانه نابالوکه نه دراوون و ده ستگیر نه کراون...؟.

به لگه نامه دی (۱۲)

مديرية الاستخبارات العسكرية العامة
منظومة استخبارات المنطقة الشرقية
مركز استخبارات كلار
سري للغاية

العدد / ق ۵۸۴/۲

التاريخ / ۱/ ربيع الثاني / ۱۴۱۱ هـ

الموافق ۱۹/ ۱۹/ ۱۹۹۰ م

الى منظومة استخبارات المنطقة الشرقية (ش ۲)

الموضوع / معلومات

علمنا من احد مصادرننا بما يلي: -

في الاونة الاخيرة بعد حركة فق/ ۲۷ من قاطع خورمال - حلبجة الى
قاطع اخر لوحظ الى وجود مقرات لزمر الحركات التخريبية في القاطع اعلاء كما
يلي: -

۱. مقر في قرية كرجال التابعة الى ناحية خورمال تابع الى زمرة سليلى
الخيانة بأمره المجرم شيخ جعفر مسؤول لجنة محلية حلبجة يقدر عددهم
بـ (۶۰ - ۸۰) مخرب ينون القيام بعملية كسب العناصر الى تنظيمااتهم عمليات
التخريب.

۲. مقر قرية باني شار التابعة الى ناحية خورمال تابع الى زمرة

سليلى

الخيانة بأمره المجرم حمة حمة سعيد امر بتاليون التابع الى لجنة محلية
حلبجة.

٣. مقر في منطقة رنكين التابعة الى ناحية خورمال تابع الى الحركة
الاسلامية بأمره المجرم ملا احمد من اهالي حلبجة يقدر عددهم بـ (٢٥ - ٣٥)
مخرب.

٤. مقر في منطقة ادي بان بنوك التابع الى قضاء سيد صادق تابع الى
زمرة مخربي الحسك بأمره المجرم علي بجكول يقدر عددهم بـ (٣٠ - ٤٠) مخرب.

٥. مقر في قرية مير سوور التابعة الى قضاء سيد صادق تابع الى زمرة
مخربي الحسك بأمره المجرم محمد حاجي محمود الملقب (محمد كاخانة).

٦. مقرين في قرية درمر التابعة الى ناحية خورمال احدهما تابع الى
زمرة سليبي الخيانة بأمره المجرم قلاح حمة امين امر كرت في لجنة محلية
حلبجة يقدر عددهم بـ (١١) مخرب الاخر تابع الى زمرة مخربي الحسك بأمره
المجرم محمد حمزة من اهالي قضاء كلار يقدر عددهم بـ (١٦) مخرب.

يرجى التفضل بالاطلاع ... مع التقدير.

النقيب

امر مركز استخبارات كلار

١٩ تا ١٩٩٠

(١٠١)

سري للغاية

- هم مو زانياريه كان له بارهى ژمارهى پيشمرگه كانه وه بهو جوړه
نييه، بهلكو هر بنكهيهك له چوند پيشمرگهيك تينه نه پيرى.
- محمد كاخانه نييه بهلكو مه محمد گوله خانديه.

به لگه نامه ی (۱۳)

مديرية الاستخبارات العسكرية العامة

منظومة استخبارات المنطقة الشرقية

سري للغاية

العدد / ١ / ٥٩٦

التاريخ / ٤ / ربيع الثاني / ١٤١١ هـ

الموافق ٢٢ / ١ / ١٩٩٠ م

الى / منظومة استخبارات المنطقة الشرقية (ش ٢)

الموضوع / معلومات

علمنا من مصدرنا سعيد نادر درجة الثقة به فقة الوسط ما يلي: -

١. يتدرب في معسكر خدر شاه الايراني التيبات المدرجة ادناه العائدة الى زمرة عملاء ايران على الاسلحة الخفيفة المتوسطة الكيميائية عدد كل لجنة (٥٠) مخرب.

أ. تيب (٥١) گرميان

ب. تيب (٥٢) شيروانة

ج. تيب (٥٩) حميرين

٢. يتدرب في معسكر خدر شاه الايراني ثلاثة محليات من اللجان التابعة

الى سليلي الخيانة المدرجة ادناه على الاسلحة الخفيفة المتوسطة الكيميائية عدد كل لجنة (٥٠) مخرب.

أ. لجنة محلية خانقين

ب. لجنة محلية حلبجة

ج. لجنة محلية دووكان

٣. يتواجد الكرت السادس التابع الى تيب (٥٢) شيروانة بأمره الممخرب عثمان حاجي محمود امر كرت في قرية قليجان التابعة الى قضاء كفري.

٤. تتواجد مفرزة من مخربي الحزب الشيوعي العراقي العميل بأمره المخرب محمد رشيد قرداغ يعاونه المخرب اسكندر كاكا عبدالله في منطقة قوالي التابعة الى قضاء كفري عدد المفرزة (٢٥) مخرب مهمتهم الاتصال بعناصر التنظيمات الداخلية في قضاء كفري ومجمع الصمود.

يرجى التفضل بالاطلاع... مع التقدير.

النقيب

امر مركز استخبارات كلار

٢٢ تا ١٩٩٠

(٤١)

سري للغاية

- هم چەندەم کرد نەمزانی مەسکەر خەڵر شاھ لە چی شوێنیکدايە.
- ناوەڕۆکی خاڵی (٤) راست نییە، چونکە ئەو ھاوڕێیانەی حیزبی شیوعی لە خواوەڕوە نەبوون.

به نگه نامہ (۱۴)

مديرية الاستخبارات العسكرية العامة

منظومة استخبارات المنطقة الشرقية

مركز استخبارات كلار

سري للغاية

العدد / ٦٤٤/١ ق

التاريخ / ١ جمادي ١٤١١ هـ

الموافق ١٧ تشرين الثاني / ١٩٩٠ م

الى / منظومة استخبارات المنطقة الشرقية (ش ٢)

الموضوع / معلومات

علمنا مايلي:-

بتاريخ ١٣/١١/١٩٩٠ خرجت مفرزة من مخربي عملاء ايران بأمره المخرب
حمة تلة من منطقة شهرزورء دخلت الى منطقة قرءداغ لغرض جمع المراتب
الاکراد الهاربين من الخدمة العسكرية الذين عادوا مؤخراً الى الصف الوطني
التنسيق مع افواج الدفاع الوطني ذلك لكسبهم الى جانبهم.

يرجى التفضل بالاطلاع. مع التقدير.

المصدر

سعيد حمة رسول

النقيب

امر مركز استخبارات كلار

١٧ ت ٢ ١٩٩٠

(١ - ١)

سري للغاية

تء (ا.ب.ح)

- سەرچاۋى زانىيىيەگە سەئىد ھەمە رەسۋئە.
- ھەمە تەلە كە شەھىد شاھۇيە، لە دۋاى ئەنفال خۇى
براگانى گەرپانەۋە لای پارتىزانەگان و خىزانەگانىشان دەستگىرگران،
ھەمىشە لە گەرميانەۋە ئەچوو بۇ قەرداخ بۇ ئەنجامدانى كارى
پارتىزانى..
- لە پىش راپەرپىنىشدا بە ھاوكارى ھەقالانى ترو بە پىى
رېنمايىيەگان يەيوەندىيان بە خەلگى و دۆستان و چەكدارەگانى رژىمەۋە
ئەكرد بۇ خۆسازدان بۇ راپەرپىن. ديارە ئەوانەى كە شاھۇ و برادەرانى
تريش پەيوەندىيان پىۋە كرددون زانىيىيان داۋمە دامودەزگا
جاسوسىيەگانى رژىم و ئەوانەشە لە ترسدا بووبى نەۋەكو رژىم پىيان
بزانى و لە ناويان بدات..

تہلومی وینہ کان

مه‌حمود سه‌نگاوی شه‌شال'مام جه‌لال کاروان مه‌حمود

ئه‌ندامانی فه‌رمانده‌یی گشتی هی‌زی پێشمه‌رگه‌ی کوردستان

مەقان مام جەلال لە کاتی وتار خویندەویدا

دزلی ۱۹۸۹

سەردانی کاک نەوشیروان بۆ بەسەرکردنەوێ تەشکیلاتی

بەتالیۆنەکان ۱۹۹۰/۶/۱۰

قەلاچولان - ۱۹۹۵
مەحمود سەنگاۋى - ھەقان جەبار ھەرمەن

ھۆلەندا - ئەمستردام - ۱۹۹۴
مەحمود سەنگاۋى - شەيخ جەعفەر - ھەدنانى ھەمەدى مېنا - مام رۇستەم

سوريا ديمه شق - ۱۹۹۳

مه حمود سەنگاوی - مه حمود عیدۆ - عارف روشدی - دانای ئەحمەد مه جید -
مه لا رهحمان - مامۆستا گۆران - نهوزادی کاکه رهش

نیزان - کرماشان ۱۹۸۷
شه هیلد جهمه رهش - مه حمود سەنگاوی

ئىران - دژلى ۱۹۸۹

نووسەرو فەرماندەگانى سنورى مەنبەندى يەك

گەرميان ۱۹۹۱/۳/۷

هەقال فەرىدوون عبدالقادرو پېشمەرگەگانى كاتى دابەزىن بۇ راپەرېن

مه حمود سه نكاوى ١٩٨٤

عوسمان جه مه نه مین
برای نووسهر

جه مه نه مین عه لی عه بدوئلا
باوکی نوسهر

که ریم جه مه نه مین
برای نووسهر

جه لال شوراوهیی

ته مین مه حمود مراد خان
دایکی نووسهر

له کاتی ناواری نیواندا ۱۹۸۸

خیزانی نووسه‌رو خیزانی که‌ریمی برای نووسه‌ر

ئاوارمیی ئیران ۱۹۸۸

مه حمود سه‌نگاوی و شنوی کچی

گوندی کانی دینار — ئیران ۱۹۸۸

ئیران - گوندی کانی زمره ۱۹۸۸
 هه موو ماله که مان نه و دنده بوو

پارتي زانه کانی گهرميان
 گوندی که نه شیره ۱۹۹۱/۲/۲۸

شهیدانی نه شکهوتی داری خله

۱۹۸۹/۱۲/۱۹

گه رمیان - گوندی زستانه ۱۹۸۹

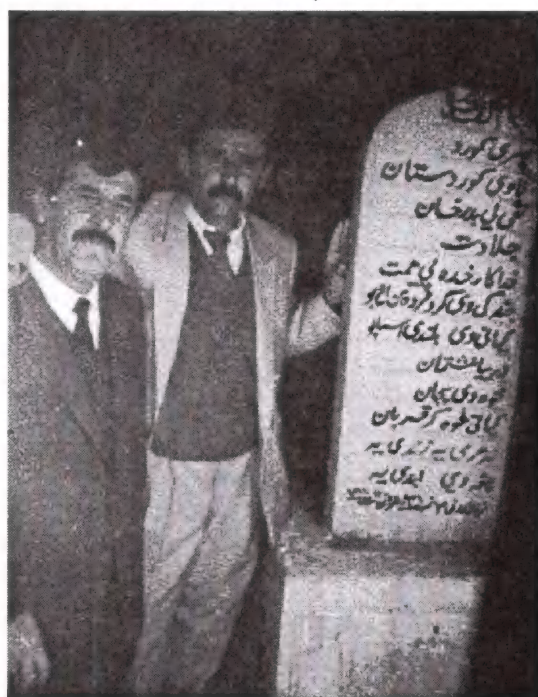
مائنه روخاوه که ی عه لی خدر

شهید قاسم قهقش علی

مه حمود سه نگاوی

چده می شوری گهر میان - ۱۹۸۱

سوریا - دیه شق ۱۹۹۳
له سه ر گوری قه دری جان

پارتیزانه‌کانی گهرمیان

نه‌شکسته‌ته‌کهی سه‌رووی پاریاونه ۱۹۹۱/۳/۸

شه‌هید عه‌لی شوکر غالب تائه‌بانی

پارتیزانه کانی گهرمیان
گوندی مهسویی بهرگه چ ۱۹۹۱/۳/۴

گهرمیان - گوندی کویکی روخینراو پایزی ۱۹۹۰

پارتیزانه کان بهدیار لاشه ی فروکه یه کی پیکراودا
گهرمیان گوندی چیا چه رمو ۱۹۹۱/۳/۷

پارتیزانی ۱۹۸۹
گهرمیان - گوندی روخینراوهکھی زستانه

پارتیزانه کانی گهرمیان
گوندی سی قازان ۱۹۸۹

شهید فاضل شیرمه‌ری

مه‌حمود سه‌نگاوی

پارتیزانی ۱۹۸۹

شهید عوسمان هالده‌ره‌یی

مه‌حمود سه‌نگاوی

گوندی قازانقایه ۱۹۸۲/۱۱/۲۰

سوريا - ديمه شق ۱۹۸۳

مرگه وتی نه مه وی - گۆری سه لاهه دینی نه یوبی

ئەشكەوتى دارى خە - ئە كاتى دەرھىنانى تەرەمەكاندا

۱۹۹۱/۱۰/۵

گۆرستانى كەلار
تەرمى شەھىد
مەللا ئەحمەدى كەلارىيى

گهرمیان ۱۹۷۹

مه حمود سه نكاوى

شه هيد قاسم فه قى عه لى

حه ميده بچكول

پارتيزانه كانى گهرمیان

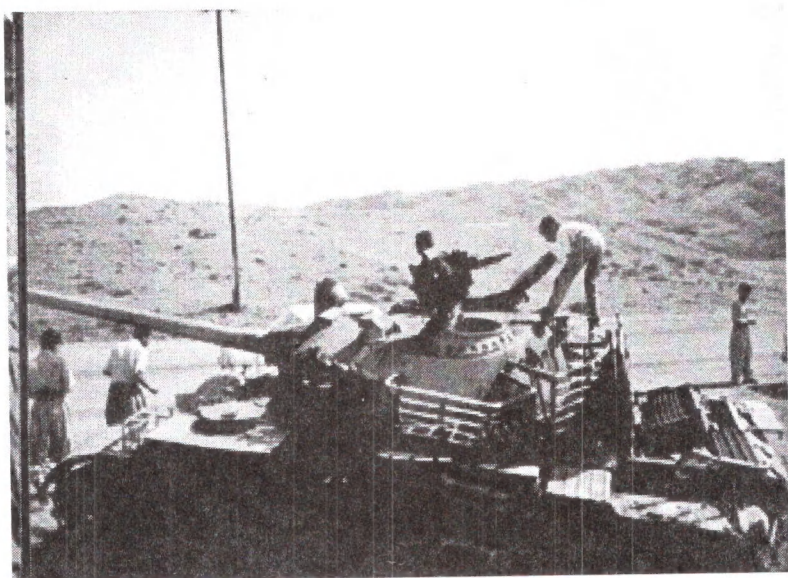
نه شكه و تى پاریا و له ۱۹۹۱

نیوان کانی دینار ۱۹۸۸

مه حمود سه نگاوی گهرمیانی کوری ماموستا جوامیر مام جه لالی گهرمیان

و هزار نفر کسار و باران پیشهم گشته

عم غریب محمد اکبر
بنده سعادت قاضی شفق تعلیمانی
تقریبی جوین

سال ۱۹۵۶

یغری و جغیری شکراره

ژماره‌ی نام‌نامه	ژماره‌ی نام‌نامه
۵۷۸	۵۷۸
میزووی دم‌چوونی	میزووی دم‌چوونی
۱۹۹۲/۶/۲۲	۱۹۹۲/۶/۲۲

